

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REPERTORIUM DIPLOMATICUM REGNI DANICI MEDIÆVALIS.

SERIES SECUNDA.

FORTEGNELSE OVER
DANMARKS BREVE FRA MIDDELALDEREN

MED UDTOG AF DE HIDTIL UTRYKTE.

2. RÆKKE.

UDGIVET VED

WILLIAM CHRISTENSEN

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

4. BIND (1489—1496).

PAA CARLSBERGFONDETS BEKOSTNING.

KØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKLÆR).

1932.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie har den 28. Februar 1915 besluttet at udgive Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, 2. Række, ved Arkivar Dr. phil. *William Christensen* under Tilsyn af fhv. Rigsarkivar Dr. phil. *Kr. Erslev* og Stiftsskriver Dr. phil. *Johs. Lindbæk*; efter den sidstes i 1919 indtrufne Død indtraadte i hans Sted Museumsdirektør Dr. phil. *M. Mackeprang*.

Erik Arup. Louis Bobé. Johs. Brøndum-Nielsen.

William Christensen. Knud Fabricius. Aage Friis.

Holger Hansen. Holger Hjelholt. Ellen Jørgensen. Alfr. Krarup.

L. Laursen. Axel Linvald. M. Mackeprang. Emil Marquard.

Eiler Nystrøm. Poul Nørlund. Jørgen Olrik. Carl S. Petersen.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie

stiftedes i Januar 1877 med det Formaal at fremme Studiet af Fædrelandets Historie ved Offentliggørelsen af nogle af de mange Aktstykker, Breve, Krøniker og andre Kilder, som endnu henligger utrykte eller er mindre tilfredsstillende udgivne. Planen for Selskabet er den at betro Udgivelsen af de enkelte Kilder til et eller flere Medlemmer af Selskabet eller til Udenforstaaende, saaledes at de almindelige Regler for Udgivelsesmaaden vedtages af Selskabet, og saaledes at Udgivelsen kontrolleres gennem et af Selskabet nedsat Udvalg. Selskabet har hidtil udgivet:

- Kong Frederik den Førstes danske Registranter**, udgivne ved *Kr. Erslev* og *W. Møllerup*. 1879.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve**, udgivne ved *C. F. Bricka* og *J. A. Fridericia*. 1.—7. Bind. 1878—91.
- Codex Esromensis**. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved *O. Nielsen*. 1880—81.
- Danske Kancelliregistranter 1535—1550**, udgivne ved *Kr. Erslev* og *W. Møllerup*. 1881—82.
- Libri memoriales capituli Lundensis**. Lunde Domkapitels Gavebøger, udgivne ved *C. Weeke*. 1884—89.
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV.s Tid**, udgivne ved *Kr. Erslev*. 1.—3. Bind. 1883—90.
- Corpus constitutionum Danicæ**. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558—1660, udgivne ved *V. A. Secher*. 1.—6. Bind. 1887—1918.
- Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie**, udgivne ved *J. A. Fridericia*. 1888.
- Forarbejderne til Kong Kristian V.s Danske Lov**, udgivne ved *V. A. Secher* og *Chr. Stachel*. 1.—2. Bind. 1891—94.
- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved *Kr. Erslev*, *William Christensen* og *Anna Hude*. 1.—4. Bind. 1894—1912.
- Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen**, udgivne ved *C. Nyrop*. 1.—2. Bind. 1895—1904.
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark**, udgivne ved *Anna Hude*. 1897.
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle**, udgivne ved *Gustav Bang*. 1898—99.
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660—1676**, udgivne ved *J. Lindbæk*. 1.—2. Bind. 1903—10.
- Vitæ Sanctorum Danorum**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1908—12.
- Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid**, udgivne ved *William Christensen*. 1.—2. Bind. 1912—14.
- Luxdorphs Dagbøger**, udgivne ved *Eiler Nystrøm*. 1.—2. Bind. 1915—30.
- Scriptores minores historię Danicę medię ævi**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1.—2. Bind. 1917—22.
- Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III.s og Christian V.s Tid**, udgivne ved *Emil Marquard*. 1918.
- Annales Danici medię ævi**, udgivne ved *Ellen Jørgensen*. 1920.
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie i dets første 50 Aar 1877—1927**.
- Inkvistionskommissionen af 20. Januar 1772**, udgivet ved *Holger Hansen*. 1.—2. Bind. 1927—30.
- Repertorium diplomaticum regni Danici medięvalis. Series secunda**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 2. Række, udgivet ved *William Christensen*. 1.—4. Bind. 1928—32.
- Svaning-Hvitfeld**. Svanings Danmarkskrønike 1241—1282, sammenstillet med Hvitfeld og kildemæssigt oplyst, udgivet ved *Kr. Erslev*. 1928.
- Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre**, udgivne ved *E. Marquard*. 1. Bind. 1929.

Bestyrelsens Medlemmer er for Tiden:

Age Friis. Holger Hjelholt. Ellen Jørgensen.

FORKORTELSER.

Gælder som Regel for alle Kasus af vedkommende Ord.

ap. ∅: apostolus.
b. - beatus.
ep. - episcopus.
ew(v)ang. ∅: ew(v)angelista.
H. ∅: Herred.
Medb. ∅: Medbeseglet.

Mk. ∅: Mark.
mr. - marca.
S. - Sogn.
s. - sanctus (ss. ∅: sancti).
sig. - sigillum, sigilla.
virg. ∅: virginis.

I Tidsangivelser:

crast. ∅: crastinum.
dni. - domini.
dnica. - dominica.
f. - festum.
fer. - feria.
oct. - octavæ, octava¹.
sabb. - sabbatum.
vig. - vigilia.

I Titulaturer:

A. ∅: armiger (AA. ∅: armigeri).
a. w. (v.) ∅: a wapn (vapn).
discr. ∅: discreti.
Dn. ∅: dominus (DDn. ∅: domini).
M. - miles (MM. ∅: milites).
Md. - Mand.
R. - Ridder (RR. ∅: Riddere).
V. - Væbner (VV. ∅: Væbnere).
virr. ∅: virorum.

I de diplomatiske Oplysninger:

Additam. ∅: Additamenta.
AM. ∅: Arnamagnæanske Samling med dens forskellige Afdelinger (AM. efterfulgt af et Romertal og et Arabertal ∅: Arnamagnæanske Samlings Danske Diplomer).
Danske Kanc. ∅: Danske Kancellis Arkiv (i Rigsarkivet).
FLA. ∅: Landsarkivet for Fyn.
G. ∅: Henry Petersen, Danske gejstlige Sigiller.
K. ∅: Danske kongelige Sigiller 1085-1559, samlede af Henry Petersen, udgivne af A. Thiset.
Kl. ∅: Kloster.
LDipl. ∅: Langebeks Diplomatarium.

¹ Hvor dette Ord af Brevet ses at være Enkelttal, er det skrevet helt ud; men det er ofte i selve Originalerne skrevet: oct.

Lunds LA. ∅: Landsarkivet i Lund.
MS. ∅: Manuskriptsamling.
NLA. ∅: Landsarkivet for Nørrejylland.
RA. ∅: Rigsarkivet.
Reg. ∅: Regesta diplomatica historiæ Danicæ.
Reg. o. a. L. ∅: Registre over alle Lande (i Rigsarkivet).
Rtk. ∅: Rentekamrets Arkiv (i Rigsarkivet).
1. Række ∅: Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis indtil
1450.
SLA. ∅: Landsarkivet for Sjælland m. m.
Statsark. ∅: Statsarkivet.
SvRA. ∅: det svenske Rigsarkiv.
T. K. I. A. ∅: Tyske Kancellis indenlandske Afdeling (i Rigsarkivet).
T. K. U. A. ∅: Tyske Kancellis udenlandske Afdeling (sstds.).
UB. (ved Angivelse af Breves eller Haandskrifters Opbevaringssted) ∅:
Universitetsbibliotek.
UB. (i Bogtitler) ∅: Urkundenbuch.
ÆA. ∅: De ældste danske Archivregistraturer.

FORTEGNELSE

over Haandskrifter og Haandskriftsamlinger
med Angivelse af Opbevaringsstedet,
naar dette ikke anføres i Teksten nedenfor.

Additam.: Universitetsbiblioteket.

AM.: Universitetsbiblioteket.

Bartholin ☉: Bartholins Collectanea: Universitetsbiblioteket.

Bøllings Brevsaml.: Kgl. Bibl.

Donatio variorum: Universitetsbiblioteket.

Gl. kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Halmstads Stads Privilegiebog: Halmstad Bys Arkiv (i Byens Raadhus).

Hardsyssels Provstis Registratur: Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlands
Samlinger III. 31.

Kall ☉: Kallske Saml.: Kgl. Bibl.

Kallundborgske Registr.: Rigsarkivet.

Karen Brahes Bibl. (Manuskripter): Landsarkivet for Fyn.

Klevenfeldts forskellige Samlinger af Segltegninger: Rigsarkivet.

Langebeks Segltegn.: Rigsarkivet.

LDipl.: Rigsarkivet.

Ledreborgske Haandskriftsaml.: Kgl. Bibl.

Lundebogen ☉: Registrum ecclesie Lundensis: det svenske Rigsarkiv.

Løgumbogen ☉: Ny kgl. Saml. Fol. 881: Kgl. Bibl.

Malmøregistret ☉: Registrum ville Malmøyghe: Malmø Bys Arkiv (i
Byens Raadhus).

Ny kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Odensebogen ☉: De la Gardie Nr. 39: Uppsala Universitetsbibliotek.

Rostgaard ☉: Rostgaards Saml.: Universitetsbiblioteket.

Sorøbogen ☉: AM. Fol. 290: Universitetsbiblioteket.

Specifikation ☉: Skånebrevsförteckningen: det svenske Rigsarkiv (tid-
ligere Haandskrift E 102, nu B 29).

Svavstedbogen: Rigsarkivet, Slesvig Bisps Arkiv.

Thott ☉: Thottske Saml.: Kgl. Bibl.

Uldall ☉: Uldallske Saml.: Kgl. Bibl.

Werlauffs Manuskripter: Kgl. Bibl.

1489.

Jan. 5. *Reg.* *7994. Perg. med [6] Segl: 4. Bomærke. Erik Ottesøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 169.* [6423

Jan. 6. *Reg.* *7995. Papir med Spor af 2 Segl paatrykte Bagsiden. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 30). *Hübertz, Aarhus I. 65* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): *Rugberghet oc swo - Rigberghet oc op - Haslum hage - Middelsbergh - søen etc. effther - retterlingh - anno eiusdem mcdlxxxnono.* [6424

Jan. 7—13. Vi Hans Konge annammer vore »borgemester«, Raad og Menighed i vor Købstad Helſingøer i vor Beskærmelse og stadfæster dem alle de Privilegier, som Kong Christi(er)n^a vor Hr. Fader og andre Konger i Danmarck dem givet har. Og tillader vi, at de maa have deres »ordriff« til alle Vange, som gammel Sædvane har været, og at de maa have deres »forthau« til Siellandsøer sønder ud og indtil Kongens Damme paa den vestre Side og indtil L(a)ppesteen^b paa den nørre Side, dog vore og Kronens Skove uden Skade. Item hvo som overløber Fogeden, Borgemestre eller Raadmænd med vred Hu og »u-bequemmelig« Ord, bøde^c den, han overløber, 40 Mk., Kongen 40 Mk. og Staden 40 Mk.; bliver han »saar, gielde hals«. Den samme Ret er og om Bysvende, naar de er i Kongens eller i Stadens Ærinde. Item har vi tilladt, at ingen Løbekræmmere maa løbe paa Bygden med Kram eller Købmandskab; djærves nogen herimod at gøre, da giver vi forskrevne vore Borgemestre og Raad Fuldmagt den at hindre med, hvis han har med at fare, paa vore Vegne. Thi forbyder vi *osv.* Datum in (castro^d) nostro Ørekroeg infra octava epiphaniæ dni. nostro regali sub secreto^e.

[A. Orig. Helsingør Bys Arkiv. — Aa. Kopi indsendt 1639 Aug. 1 af Helsingørs By til Danske Kanc. (jfr. 3793 a).] Aaa. Afskr. efter Aa 1639 for Jørgen Seefeldt Christopherssøn: Gl. kgl. Saml. 4 to 3161 Bl. 59 b, jfr. 174 b. — Aab. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. 4 to 3160 Bl. 41 b, jfr. 116 b. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 27 b).

— **Aba.** Afskr. efter Ab: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger«
Bd. 39. [6425

a) Saaledes Ab, Aba; Aaa, Aab: Christian. b) Saaledes Ab, Aba; Aaa, Aab: Loppe-
steen. c) Saaledes Ab, Aba; Aaa, Aab: bøder. d) Saaledes Ab, Aba; mangler i Aaa, Aab.
e) Ab, Aba tilføjer: appensio[!].

Jan. 10. *Cod. Esrom.* S. 287. Se Juni 16.

Jan. 13. Er 1490 Jan. 13.

Jan. 19? Olaff Mawens¹ Borger i Halmstade. Mand. før Powels Dag i Halmstade, nærværende »borgemestere« og Raad, var jeg saa overens med beskeden Md. Jens Karls¹, at han skal have og beholde al min Faders Gaard oppe og »nedhre«, Hus, Gaardsrum og Portrum uden Gadeboden; deu skal jeg beholde med sit Gaardsrum fri uden ydermere »byde«. Og stadfæster jeg alle Jens Karls¹ Breve, som han har paa alle de Dele, som han tilforn havde i forskrevne Gaard, baade de, som min Fader, Gud hans Sjæl naade, gav ham, og de, som han Jens Karls¹ solgte. Var det saa, at jeg skulde forskrevne Gadebod afhænde, skal ingen være hende nærmere at pante eller købe end Jens Karls¹ eller den, som al Gaarden beholdende vorder, og skal alt Regnskab mellem mig og Jens Karls¹ være kvit uden alt ydermere Tiltale. Medb. af beskedne Mænd Anders Niels¹ og Jens Bole »borgemestere« i Halmstade, Børge Jons¹ og Pæther Gudmunds¹ Raadmænd sstds. Datum *etc.*

Perg. med 5 Segl: 1-5. Bomærker (3. i Skjold). Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 42). [6426

Jan. 20. Udtog: *Hvass III. 127; Reg. *7997.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 177.*

Jan. 21. Wii Albrecht¹ bisschopp to Lubeke hebben in affkortinge unserer schulde, de wii mit herenn Johann koninge unde heren Frederiche gebroderenn hartoghen unsen leuen heren na lude erer gnaden breue uns daropp gegeuen[!], entfangen durch heren Enwaldo Souenbroder dompraueste to Sleßwigg 5050 lubesch mr. unde 4 schillinghe, welkerer summen haluen wii quiten de genanten unse gnedigesten herenn aller namaninge. Mit unseme [se]crete. Gegeuen tome Kyle ame dage Agnetis.

Perg. med 1 Segl: Bisp Albert af Lübeck's. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kwitter., Perg.). [6427

— Ik Benedictus van Aleuelde Wuluesson¹ tor Borchorst hebbe entfangen van wegen der herenn Johans koninges unde heren Ffrederichs gebroderen hartogen van herenn Enwaldo

Souenbroder dompraweste to Sleßwick 100 mr. lub. in affkortinghe der schulde, de de suluen myne gnedigesten heren my schuldich synt; welkerer 100 mr. lub. haluen ik quithe myne gnedigesten heren allerley namaninghe. Myt mynem signete. Datum tome Kyle ame daghe Agnete.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV.4). [6428

Jan. 22? Madtz Bølling Foged paa Hing H.s Ting, Tor Torßenn, Jep Laßenn, Iver Nielsen og Christenn Bangh. Torsd. før Pauli Dag paa Hing H.s Ting fik velbyrdig Svend Iffuer Erichßenn af Woldbiereg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Tor Torsenn, Christenn Bang, Hansß Perßen i Hie, Jenß Olluffßenn, Jeß Pouelsen i Nou, Jwll Tygeßenn, Per Graffuersenn og Niß Bendsen; disse vidnede, at dem vitterligt er, at Hæsthaffue, som kaldes Woldbiereg grobbe, har været fri Enemærke til Woldbiereg 50 Aar og mere »holluß« de har hørt, at nogen Mand har givet dem[!] Kære paa forskrevne Enemærkejord, »det« Eschy Thanngge gav dem Kære paa; og aldrig de har hørt, at nogen Mand har haft Del i forskrevne »hollu wdhi« de af Wolbiereg. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[A. Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 1, H 7. — [Ab. Udtog anført i Fortegnelse 1615 Maj 16, se 1249; her nævnes dog 60 i Stedet for 50 Aar.] Aba. Afskr. efter Ab fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III Nr. 26. [6429

Jan. 29. Udtog: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 80.* Se 1489 uvis Dag.

Jan. 31. Gældsbreve af Hans Tichlere Borger i Lubeke til Dronning Dorotheen paa 328 rinske Gylden og 1 Mark lybsk for købt Korn. Perg. [med 1 Segl]. Dronning Dorotheas Arkiv (AM. VI. 29). *Hans. UB. XI. 195.* [6430

— Niels¹ Biskop i Wigbergh, Anders Jachimß², Niels Høgh³ RR., Stiigh Vesthennii a. w., Seuerin Eskelß, Per Swenß, Lazarus Tamiß Raadmænd i Alburgh, Nis Jenß i Nysom, Per Tolß, Anders Beck, Symen Jenß, Jes Morthenß i Hontwedh, Morthen i Roldh og Seuerin Jenß i Grauløff. Lörd. før Vor Frue Dag purificac. i Alburgh i Graabrødreklosters Stue hørte vi, at Anders Tegematt kærede sig, at han kunde ingen Mand fange, som vor naadige Herres Ting i Alburgh vilde holde og sidde Dom, og bad Borgemestre baade, at de vilde paa vor naadige Herres Vegne fly ham en Dannemand eller Dannesvend, som Tinget

vilde holde; da vilde han gerne gange med ham til Tinget og befale ham det at holde paa vor naadige Herres Vegne og fly hver fattige og rig Lov og Ret. Da ginge baade Borgemestre ud og beraadte dem og kom ind igen og svarede, at de kunde eller vidste ingen at fly ham dertil; men hvilken Dannemand eller Svend han vilde befale det, da saa' de det gerne og vilde være ham lydige paa vor naadige Herres Vegne. Sigillum cuiuslibet nostrum. Datum *etc.*

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. G. 682; 2. Civ 16 (Björn); 3. Lxxii 14. Anders Tidemands Arkiv (RA.). LDipl. [6431

Febr. 1. *Reg. 4882.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Papper Nr. 11). *Hertitz, Privilegier för Sveriges städer I. 395.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 102. [6432

Febr. 3. Elné Knudzdatter, Anders Scredderes Enke, giver Kalentaltret i Halmstade Bykirke sin Rettighed i en Gaard (i Halmstade).

Perg. [med 5 Segl]. Halmstad Kalentegildes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 40)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 81.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 598. [6433

— Michill Asløffzen Tingholder paa Jelling S[yssel]ting, Hr. Anders Ffriis R., Jenuoldtt Jenß V., Morth[en] Bangh V., Hendrick Perßn V., Christhen Skram V., Jep .nß og Perßn. Tirsd. paa Blasii Dag paa Jelling Syssetling [fik] Hindrick Skøthæ [et] Tingsvidne paa Jep Seurinß Borgemesters Vegne af Wethill af [8] Dannemænd: Finditt Andherß i Snede, Jes Ebbißn i Skoffuesbøll, Michill Perßn i Tørringh, Chreste[n] Matzen i Deybøll, Knudtt Jonßn sstds., Jes Yuerßn i Tinditt, Jep Nielßn i Wang og Claus Hanß af Hornstrup; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at de hos var paa den Mark, som ligger til Wedill, hørte og saa', at Jep Seurinß Borgemester gav sin Lov med Dannemænd og »ynduordæ« al den Del, som de har haft ud paa Rommeß Mark til Wethill i 100 Aar og end mere, som er Skov og Mark, Ager og Eng, Fiskevand, vaadt og tørt, hvilke »artichill« ligger sønden og østen ved den gammel Horsens Vej, som op løber i Møllir krogæ og saa østen næst omkring Rommes leyæ og siden over den »hoolæ«, som ligger neden Høffholdtt, og saa omkring [Hø]ffholdtt norden og vesten om Deyæ pøthæ og saa over eye og ned i Bybeck og saa frem ad forskrevne Bybeck og ned i Wedill [Fjor]d. Alle de forskrevne som ha

var for Rette, og brast ham ingen Værn. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Vejle Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: Vejle Bys Arkiv (RA.).
[6434

Febr. 5. *Reg. *7998.* [Perg. med [4!] Segl: 2 bevarede. Stoense Kirkes Arkiv. — Afskr. i Snødebogen, formentlig af 1576.] Herefter: *Ny kirkehist. Saml. IV. 438.* [6435

Febr. 6. Kongen anmoder Mourids Nielsøn om at komme til Stede ved et Rigsraadmøde i Københaffn.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 92.* [6436

Febr. 7. Vi Hans¹ Konge har solgt Oluff Tygesø vor og Kronens Gaard Eggherødh, som nu forfalden var til os og Kronen, saa at han den have maa for et frit Bondegods, dog med saa Skel, at han skal aarlig give til Kronen deraf »inne«, Stud og al anden Redsel, som det kan taale af at gøres, undtagen Waboskow. Forbydende osv. Datum in castro nostro Søluitzborgh in crast. Dorothee nostro sub secreto.

Ad relacionem Dni. Laxman M.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Senere til Christianstad Bys Arkiv (Lunds LA.). (*Reg. *7999.*) [6437

Febr. 9. Jens Jeipsø¹ Byfoged i Køge, Mattes Bosø², Albrict Hansø³ Borgemestre, Mates Beindsø⁴, Per Jensø⁵, Hans Nielsø og Pouell Olsø⁷ Raadmænd ibid. Mand. efter Dorothee Dag for os og mange flere Dannemænd, som Køge Byting søgt havde, var beskedne Mænd Boo Pouelsø i Benløse, Pouell Stekers Fader, Jens Olsø og Hagen Hennekesø, Boo Pouelsø »swawre« boende sstds., til en Side og beskeden Kvinde Karine, Pouell Stekers Efterleverske, til den anden Side, hvilke berettede, at dem var gjort et venligt Skifte imellem efter Pouell Stekers Død, med hvilket de dem nøje lod, som de udskaarne Skrifter, som dem imellem gjorde er, indeholder og indskreven er i Bys Bog; og derpaa gav de hverandre »akaall« paa Tinge i Dag for alt ydermere Skifte eller Tiltale om Jordegods, urørendes eller rørendes Gods, Bo og Boskab. Og findes der mere, end forskrevne udskaarne Skrifter indeholder, og ej skiftet er, skal det skiftes dem imellem, som det sig bør, og ingen »there« for nær. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Skjold, hvori et Søblad; 3-5. Bomærker (4. i Skjold); 6. Udslidt; 7. Bomærke. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [6438

Febr. 10. Niels Biskop i Wiibberigh, Niels Biskop i Børlom, Eric Ottess til Biørholm, Anderss Jacobs til Woregardh RR., Eric Tymmes til Ængelsholm, Lass Lwno⁶ af Kollerop, Sommer af Gennerop, Tygi Jens til Dalssgardh. Tirsd. Scolastice Dag var for os og flere gode Mænd i Graabrødre Stue i Randers velbyrdig Md. Jøren Krompen, som havde ladet stævne did Per Bwndhæ og Anderss Michils til Haddrop. Bød J. K. sig i Rette for os med »themme«; lod han læse Kongens Stadfæstelsesbrev og Dom paa Swndkrogh ved Haadswndh [c. 5885], lydende paa, at Swndkrogh og det Fiskeri derudenfor til Midtstrøm er J. K. tildømt. Efter forskrevne Mænd ej vilde møde i Rette, som Jøren havde ladet stævne, thi sagde vi saa af for Rette, at hans Breve bør blive ved Magt, at ham bør at nyde Swndkrogh med Fiskeri til Midtstrøm, som de Breve paa lyder, som han lod læse for os, saa længe nogen kan ham det af dele for Rigens Kansler eller kommer for os med bedre Bevisning. Sigillorum nostrorum appensione. Datum etc.

Perg. med [8] Segl: 4. Utydeligt Brudst.; 6. Lxii 9. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [6439]

— Niels Biskop i Wiiborigh, Niels Biskop i Børlom, Eric Ottæs til Biørholm, Anderss Jacobs til Woregardh »riddher«, Lass Magens til Tele, Eric Tymmes til Ængelsholm, Oloff Pers til Foged paa Skywæ, Anderss Mwnk af Torp, Albreth Skel af Heneth, Eric Westeny af Siøbygardh, Oloff Somer af Gendrop og Jep Jens til Skowgardh. Tirsd. Scolastice Dag var for os og flere gode Mænd i Graabrødre Stue i Randers velbyrdig Md. Jøren Krompen, som havde ladet stævne did Per Bwndhæ og Anderss Michiels til Haddrop. Bød J. K. sig i Rette for os med »themme«; lod han læse Kongens Stadfæstelsesbrev paa Pergament med hængende Indsegl [c. 5884], lydende paa den Kontrakt, som Hr. Axel Laws til og flere gode Mænd gjorde mellem J. K. og de Haddrop Grander i saa Maade, at Jøren tillod for Hr. Axelss og de andre gode Mænds Bøn Skyld, at Haddrop Mænd maatte have deres Fædrift paa Lysstrop Mark i det Aar og bruge deres Afgrøde det samme Aar og ej længer. Efter vi havde og set saadan Bevisning paa J. K.s Side, og ingen af de paa den anden Side, som han havde ladet stævne, vilde »forbydæ« og pleje Ret, thi sagde vi saa af for Rette, at J. K.s Stadfæstelsesbrev bør blive ved Magt, og ingen andre end han og hans »medaringh« bør bevare sig noget inden Liistrop Marke-

skel mod hans Minde, uden nogen kan »windhæ« sig derind med Rette. Sigillorum nostrorum appensione. Datum etc.

Perg. [med 11! Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [6440

Febr. 10. Niels Biskop i Wiiborgh [*osv. som 6440; læs dog: Ottesß til Bøørnholm - Woregardh - Manghsß - Søbøygardh - Skowgordh - Randerss - indtil:*] ladet stævne did Jep Sommersß i Ayestrop med flere Ejere der i Byen og Lass Bwndhæ i Tøsløff med flere Mænd i Tøsløff, som den Stævning paa »lyddhæ«. Bød J. K. sig i Rette for os med »themme«; lod han læse Kongens fjerde »dwmssbreffwæ« [c: 5281] paa Pergament med hængende Indsegl, lydende, at Jøren var lovlig tildømt nogen Ager, Eng og Skov i Aystrop Mark, og et andet Domsbrev paa 1^{1/2} Fjerdings Jord i Tøsløff Mark. Efter vi har hørt og set saadan Bevisning paa J. K.s Side, og ingen af de paa den anden Side, som han havde ladet stævne, vilde »forbydhæ« og pleje Ret, thi sagde vi saa af for Rette, at J. K.s Breve bør blive ved Magt, og at ham bør at nyde Ager, Eng og Skov, som de Breve paa lyder, saa længe nogen kan ham det af dele for Rigens Kansler eller kommer for os med bedre Bevisning. Sigillorum nostrorum appensione. Datum etc.

Perg. [med 12 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [6441

Febr. 17. Reg. *8000. Perg. med [11] Segl: 1. Lxv 25 (Sandberg); 4. Hxv 10 (Gyrstinge); 5. Lxv 12; 6. Lv 43; 7. Fxliv 3; 8. Fxliii 19; 9. Lxv 14; 10. Axi 11 (Væbner); 11. Ivii 19 (Prip). Matrups Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 170.*

a) RA. Reg. 60 S. 251. [6442

Febr. 18. Hennyng Jensß³ Byfoged i Roskilde, Jenss Kruse⁴, Olaff Jeipß⁵ »borgemestere«, Jep Andhersß⁶, Morthen Laurenß⁷, Lasse Beyndß⁸ Raadmænd og Nielsß Beyndß⁹ Byskriver sstds. Onsd. før cathedra Pæthers Dag paa vort Byting i Roskilde var Jes Jwdhe vor Medbroder i Roskilde Raad og Jon Hermenß Skomaghere Borger sstds. og sagde, at det var med deres Husfruers Samtykke, og skødede de beskeden Svend Morthen Andhersß 3 Dele af 5 Dele af deres Gaard, som de havde i Roskilde liggende i s. Bothelss Sogn norden ved Kongens Hærstræde østen næst Høwebryndhstræde paa Hjørnet. Og er de 3 Dele Bredden til Gaden vester og øster 4^{1/2} og 20 Alen sielenske rummelig maalt, og midt i Gaarden er Bredden 27 Alen og 3 »quartere sielenske, ok nydræ« i Gaarden er Bredden 31 Alen og 1 »quartere« sielenske rummelig maalt; item er Længden

nør og sønder paa det østre Hjørne 100 Alen sielenske, og paa det vestre Hjørne er Længden nør og sønder 100 Alen og 4 Alen sielenske rummelig maalt. Hvilke 3 Dele Jes Jwdhe arvede efter hans »fosthersøn« Jep Laurenß paa hans Husfrues Vegne, og Jon Hermenß arvede efter hans Husfrues Fader Lasse Nielsß og efter hans Husfrues Broder fornævnte Jep Laurenß. For hvilke 3 Dele de kendtes dem at have opbaaret Fyldest, rede Penge og gode Varer efter deres Nøje af Morthen Andhersß, som var 80 lub. Mk. og 24 lødige Mk. Afvindes den Gaard Morthen Andhersß, »tilbwnde« de dem at vederlægge saa god en Gaard eller give ham fornævnte Sum Penge igen inden 6 Uger næst efter. Og var det Skøde »stadfæst mælt aff konungs« Foged og siden af alle Tingbænke, og ingen Gensigelse var derimod. Og har Jes Jwdhe og Jon Hermenß² først hængt deres Indsegl for dette Brev, og siden har vi hængt vore Indsegl hos, som de os om bad. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: [1 a]; 2-5. Bomærker (3-5. i Skjolde); 6. Exvii 4 (Baden); 7-9. Bomærker (7. og 9. i Skjolde). Senere (jfr. 1496 Juli 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Agathæ Alter) (AM. XXXIV. 2). LDipl. [6443
a) Nævnt i LDipl. af Langebek og derefter i Ny kgl. Saml. 4 to 840 e, 1. Pk.

Febr. 21. Kongen forbyder udenbys Mænds Indførsel af Øl i Malmø, undtagen naar ret Høstmarked er.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 23). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 57 = Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 396.* [6444

Febr. 22. *Reg. *8002.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 31). *Hübertz, Aarhus I. 66* (Kongens Titel er fuldstændig; læs: borgmesteres; det øvrige udeladte stemmer med 6424; læs: Rigberghet oc swo - Rigberghet oc op - Haslum hage - Middelsbergh - søen etc. efflher - vort *tre die* dombreff - Aarss oc theres - efftherkommere *ibidem* ther - rettertingh). [6445

Febr. 23. Kongens Vidisse, givet Hr. Oluff Esbernsøn, af 2127.

Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1498 Okt. 21) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg. 1466 Juli 26). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 82.* [6446

Febr. 24. Jeg Per Jensß¹ i Winninge »aa wapn« har siddet over et Skifte med velbyrdig Md. Æggert Andhersß min »swauer« om al den Arv, som ham kunde tilfalde paa min Datters Vegne Karine efter hendes Moders Død, Gud hendes Sjæl naade, i Jordegods, Guld, Sølv, Bo og Boskab, hvad det er, i saa Maade, som efter følger. Først skal han have i Siælænd i Borse H. i Effuendrop S. 2 Gaarde i Krømplinge (Per Tolsß og

Per Bosß, hver $\frac{1}{2}$ Td. Smør), i Falster i Nørre Widby ved Gobeness 1 Gaard (Boild Jensß, 3 Pd. Korn og $\frac{1}{2}$ lødig Mk. Penge), i Æggeløffue i forskrevne Widby S. 1 Gaard (Pether Bremtz, 2 Pd. Korn og 3 Skill. Grot Penge), i Laland i Mosse H. i Store Mosse 1 Gaard (Mates Hansß, 2 Pd. Korn og 3 Skill. Grot), 1 Gaard, som Lyden i boede og giver 2 Pd. Korn og 3 Skill. Grot. Disse Gaarde skal Æggert Andhersß beholde til evindelige Eje med min Datter efter hendes Moder. Og derpaa giver jeg ham fuldt »akall« og lader ham kvit for alt ydermere Skifte om Jordegods, Guld, Sølv, Bo eller Boskab eller andet, som os imellem har været. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Effuert Grvbbe² i Triggewelde, Hr. Biørn Johansß³ i Walby R., Niels Grvbbe⁴, Henning Olsß⁵ og Williem Sort VV. Datum die Mathie ap.

Perg. med [6] Segl: 1. Axi 4 (Halvegge); 2. Lxxxvii 30; 3. Civ 10 (Bjørn); 4. Lxxxvii 31; 5. Clviii 19 (Godov). Eggert Anderssøn Ulfeldts Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [6447]

Febr. 28. (Reg. *8004 (med Dag Marts 7 ligesom i det nedennævnte Aftryk.) Perg. med 2 Segl: 1. G. 124; 2. Iviii 6 (Hollunger). Senere tilbagegivet til Bosø Kl. Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Skaane). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 83.* [6448]

Marts 3. Reg. *8003. Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Skjold, hvori en seksoddede Stjerne, og formentlig Hjelm; 3. Utydeligt. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. II. 701.* [6449]

— Vidne af Lynebore Birketing, at Søwerin Lagissen og hans Slægt befuldægtigede Mauris Nielszen til at oppebære Bøder efter hans Sønner Bertil Laghes og Torkil Laghes Død, m. m.

Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Hxx 7; 3-4. Bomærker; 5. Utydeligt. Mourids Nielszen Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). *Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 13.* [6450]

Marts 7. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 83; Reg. *8004.* Er 6448.

Marts 8. Christenn Huid Sognepræst i Hie, Chlaus Jennsenn af Sønnderwannig V., Jep Laßenn, Michell Flue og Hannß Deghn. Dnica. invocavit paa Hee Kirkegaard fik »welb.« Kvinde Fru Ellinn af Wolbiereg et Sognevidne af 12 Dannemænd: Madtz Anndersenn, Jes Nielsenn, Per Marquordtsenn, Per Persenn, Nis Jennsenn, Jep Lasen, Per Nielsenn, Laß Bonnæ, Per Madtzenn, Michell Tammesen, Per Jennsenn og Christenn Nielsenn i Huingell; disse vidnede, at dem vitterligt er, at

Erich Christennsenn af Wolbiereg, hvis Sjæl Gud have, lyste Hoffuer Mølle i »fullherridtz ting«^a. Item vidnede forskrevne 12 Dannemænd, at dem og vitterligt er, at til Hoffuer Mølle i »fullherritz ting« har ligget 14 Læs Enge og »gribsjord« paa Hoffuer Mark »effterdi dend, som maaler i for^{ne} mølle boor«, bruge kan, og har været og er »hestygaard« og Kaalgaard som til en anden Gaard, og er Fæhus og har været Lade og »anndenn huuse« som til en anden Gaard, og aldrig de har hørt, at »wdenn« den Tid har nogen givet Kære paa. Med »wort« Indsegl »trøchenndis« for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 3, I 7. [6451

a) Jfr. 6456.

Marts 9. Marqwart Martenszon »bierghfoghet« i Mogheltunder, Detleff van der Wisch, Iwer Erickszon, Jes Wlff »webner«, Pawel Olofson, Olof Olofszon og Seuerin Terkilszon Sandemænd sstds. Aar 1489 paa Mogheltunder »biergktingh« vidnede velbyrdig Mænd Detleff van der Wisch og Iwer Erickszon den Lovhævd, som velbyrdig Md. Eggert Ghorsze gav Torsd. efter Mathie Dag med »ridder« og Riddermændsmænd og hans »køn«, og brast ingen Værn, særdeles paa sit rette Arvegods liggende i Tunder H.: paa Lildæ Emersche Mark en Toft, i Stor Emersche 3 Gaarde (Truwels Nanszon, Niss Oghszon og Hermen Hanszon), paa Abildh Mark et Byggested Rawensholt, Lildhæ Radhæ og Storæ Radhæ indtil Fiskbeck, som Sandemænd svor, og saa indtil Drowet Dige og siden al den Rettighed, som hans Fader og Forældre brugt har og han selv i Hævd har, ihvor det ligger i Tunder H. Herpaa fik Eggert Ghorsze et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jul Matszon, Hans Boszon i Østerby, Rewer Fedderszon i Trægard, Broder Boszon, Nis Trowelszon, Nigels Perszon, Per Terkelszon, Hune Nisson; disse vidnede, at de hørte og saa', at al Ting gik, som forskreven staar. Vore Indsegl. Datum anno et loco quibus supra die lune post invocavit.

Perg. [med 7 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [6452
a-a) Saaledes Langebek i LDipl.

Marts 10. Vi Hans Konge annammer Borgemestre, Raad og Menighed i Slaugelße i vor Beskyttelse, stadfæstende dem alle de Privilegier, som Kong Christian vor Hr. Fader med flere Konger i Danmarck dem givet har. Sammeledes giver vi Borge-

mestre, Raad og Menighed i vor Købstad Slaugelse saadanne Naade og Frihed, som efterfølger. 1. Først at ingen der i Byen skal tage tydsch Mands Penge at gøre Forprang med, sin Medborger til Skade; hvo det gøre, have forbrudt halvt til os og halv til Byen. 2. Item at Tydsche ej skal købe Talg, saltede Huder eller Skind uden i hele og halv Deger og halvt og helt Hundred og ej Talg uden i helt og halv Skippund; hvo herimod gøre, bøde, som deres »previlegie« udviser. 3. Item tager nogen deres Drift af vor Købstad Slaugelse ulovlig, da forfølge de det^a, som det sig bør efter Loven. 4. Item om ^bøde Jord^b, som øde ligger og købes og bygges af Præster og andre, vil vi, at hvo saadanne Jorder køber, skal skatte deraf, som tilforn deraf givet er. 5. Item vil vi, at hvo Græsgang der vil nyde, skal gøre i den Tyngge, som gøres til Sorøe og Andtuorschouff Kloster, som andre gør, der i Byen er. 6. Item vil vi, at ingen skal fejde eller undsige vore Borgere der i Byen; hvo det gør, bøde derfor, som det sig bør. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnen(si)^c ^d(3.) fer. post dnicam. invocavit^d ^enostro sub sig.^e

[A. Orig. Slagelse Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (S. 8). — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 250. — Ab. Afskr. fra c. 1650 i et Hæfte, der er nær beslægtet med Aa: Kall 4 to 378. — Ac. Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas. Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 36 b. — Aca. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 90. — LDipl. 1489 Marts 9. (*Reg. *8005.*) [6453

^a Ac: derom. ^{b-b} Ac: »jorde«. ^c Aa, Ab: Haffnen; Ac: Haffniensi. ^{d-d} Saaledes Ac, hvor dog hele Dagsangivelsen senere atter er overstreget; Aa, Ab: *firia proxima post dominicam invocavit.* ^{e-e} Mangler i Ac.

Marts 12. *Reg. *8006.* Perg. med [2] Segl: 2. G. 39. Lunde Ærkebispes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 160; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 84.* [6454

— Tyge Bossøn Borger i Køge kendes at have lejet en St. Anne Gaard af Oldermænd og Stolsbrødre i Danske Kompagni.

Perg. med 3 Segl: 1. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur; 2-3. Bømærker. Køge Danske Kompagnis Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 757.* [6455

— Madtz Bølling Foged paa Hing H.s Ting, Christenn Huid Sognepræst i Hee, Monß Pedersenn i Lunderupgaard, Per Grøn i Nyebierg^a, Nielß Juell i Obierg, Michell Eschildßenn, Offe Schram VV., Graffuers Laßenn, Nielß Elflwe og Hanns Degenn. Torsd. Gregory Dag paa Hing H.s Ting fik »welb.« Kvinde Fru Ellin Pedersdatter af Wolbjerg et Tingsvidne af 12

Dannemænd: Christen Nielsen i Huingell, Pouell Adtzerß i Noe, Peer Madtzen, Christen, Christen Nielsen i Torsted, Per Christenß, Graffuerß Laßen i Alleran, Madtz Bierg i Nou, Christen Bierg ibid., Suen Thammeseßen i Thorsted, Niß Laßen i Hoffuer og Jenß Nielsen i Hee; disse vidnede, at dem vitterligt er, at Erich Christenß i Wolbjerg, hvis Sjæl Gud haver, paa Hing H.s Ting lyste Hoffuer Mølle i »fuld herre stød«^b; item vidnede forskrevne Mænd, at dem vitterligt er, at Iffuer Erigßen har og været paa Hing H.s Ting og lyste forskrevne Mølle i »herre stød«; item vidnede forskrevne Dannemænd, at til Hoffuer Mølle ligger gode Enge og har været brugt »i gribß-jord« til forskrevne Mølle, som til andre gode Gaarde har ligget i 40 Aar og mere, og aldrig har været Kære eller og forment. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at til Hoffuer Mølle har været og er Kaalgaardsted og »hestgaardsted«, har været »kolß-huus«^[!]^c og Lade og andre Huse og er endnu »offuensted och aensted«, som i Riddergaarde plejer at være. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 5. [6456]

a) ∴ Rybjærg. b) Jfr. 6451 og 6458. c) ∴ Salshus.

Marts 12. Tingsvidne af Geding H., at Niels Krabbe af Wethersleffgard paa sin Hustru Kirstine Boosdatthers og hendes Søstres Vegne gjorde Lovhævd paa Haselholthgard med mere Gods.

^aPerg. Indtil c. 1859 paa Stubbergaard; 1889 ejet af Proprietær O. Olesen, Sindinggaard^a; nuværende Opbevaringssted ukendt (ikke set af Udgiveren). *Danske Mag. 5. R. II. 32.* [6457]

a—a) Saaledes *Danske Mag. 5. R. II. 28.*

Efter Marts 16. Hartwich Biskop i Riibe. Mand. efter Gregorii Dag for os og Bygdemænd var i Bøgting Kirke »hething^a och welb.« Kvinde Fru Margrete Andersdaater af Støffringgaard og havde i Rette stævnet »1 ß. neffndh« af Hing H. for et Tog, som de har svoret og gjort ret Gaardsret over Christenn Sommersenn i Jephedhe[?], som Nis Iffuersen i Noo har lyst ham til, for han skulde gjort Christen Pouelß i Hoffuer Mølle Skade hos Hoffuer Møllehus, og mente, at det skulde være »fuldgiordes wed«, efterdi forskrevne Mølle var lyst »i tsxtz stødh«^b. Og da mødte Fru Margrete »hething^a och welb.« Kvinde Fru Elne Petersdater i Wolbjerg og sagde, at den Mølle var hendes rette Arvegods og var lyst »i 2 sxtz stødh«^b til Tinge, og at den Stævning var for kort udgivet, thi at den »vorde« læst til Tinge

om Torsdagen tilforn, og de mødte for os om Mandagen derefter; »di worde« den Sag opsat den Tid og hid i Dag til Lemuigh for os og Bygdemænd, og Fru Margrete i Dag mødte, og var Ifuer Erichsenn i Wolbiere mod hende, og gav der[!] i Rette for os paa begge Sider. Og havde Ifuer Erichsenn mange Bevisninger, »widne och laffue« derpaa, at der har været Gaard hos forskrevne Mølle og endnu er, og er lyst »i tsxtz stødth«^b og har sin »obelstofft«, og at der tilforn har ganget Kongens Skat af[?]. Og Fru Margrete »sorde« desligeste og havde mange Bevisninger, »vidne och laffue« derpaa, at der er ej Gaard, »medenn« er et Møllehus, og sagde, at der er ingen »aabelstofft« til, og er ej anderledes Gaard end, som andet Møllehus plejer at være til. Da for mange stærke Bevisninger, »widne och toffue«, som de har paa begge Sider, og stor Tvivlghed, som der i Sagen var, »worde« den Sag opsat, til saa længe der kræves et Synsvidne til af Riddersmændsmænd og Bønder bedste i Herred eller »søsßwel æd«, og de granske, hvad heller det er og har været et Gaardsted af Arilds Dage eller ej, og siden rettes efter deres Ord med andre Bevisninger, som da til Stede vorder. Sig. meum est impressum. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 3, I 12. [6458]

a) o: hæderlig. b) o: vist: i Herredsstød.

Marts 17. Vi Hans¹ Konge har tilladt, at Mauritz Niels vor Mand og Raad maa paa denne Tid udføre, hvis Korn han har og lade kan i sit eget Skib, dog saa at han ej indtager nogen anden Mands Korn. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Haffnensi die Gertrudis nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (C; RA.). [6459]

— Vi Broder Oleff Abbed i s. Pæthers [Kloster] af Næstwet¹, som kaldes Scowcloster, Fuldmagt giver beskeden Md. Hans Persß Remmesnider Borger i Køge at skøde fra os og vore Efterkommere beskeden Md. Niels Persß Skrederæ og hans Husfrue Gretæ Witzendorps en vor Gaard, som kom til vort Kloster med en vor Broder Hr. Oleff Lebrechtsß, hvis Sjæl Gud naade, liggende i Køge i Kirkestædet[!] paa den østre Side. Sig. officii nostri. Datum in monasterio nostro die Gertrudis.

Perg. med 1 Segl: G. 469; senere forbundet med 1489 Juli 13. (AM. XXVII. 13.) [6460]

Marts 18. Laurens Knob a. w. og Høvidsmand paa Giordsleff og Anne Arwitzdotter² i Holmegord, Hr. Joachim Griises Efterleverske. Onsd. efter Gertrudis Dag i Halmstæde i Sortebrødrekloster var vi over et Skifte med hæderlig og velbyrdig Md. Karll Benchtsß i Vynstorp, overværende velbyrdige og beskedne Mænd Jens Olsß i Smørlarp, Laghe Vrne »webnere«, Anders Nielsß og Jens Bole »borgemestere« i Halmstæde, Hans Nielsß Raadmand, Anders Barsebeck Byfoged og Pæther Guldsmed Borger sstds. om Jordegods, Pantegods, Guld, Sølv, Penge og »alle løssøre«, som vi havde ham til at tale. Derom fordroges vi venlig i saa Maade, at vi lader Karll Benchtsß kvit og giver ham fuldt »akall« for alt ydermere »kraffue«, som os imellem været har, og oplader vi Karll Benchtsß et aabent beseglet Pantebrev, som Karll Knudsß af Terne har udgivet, undtagne 2 Gaarde, 1 Gaard i Kønarp i Holm S. og 1 Gaard i Lille Byærem, som vi nu i »wore« Væрге har. Medb. af flere gode Mænd Jens Olsß a. v. i Smørlarp, Anders Nielsß og Jens Bole »borgemestere« i Halmstæde og Anders Barsebek Byfoged sstds. Datum *etc.*

Perg. med [5!] Segl: 2. Cxlix 6 (Baad af Halland); 4-5. Bomærker (5. i Skjold). Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [6461

C. Marts 18.^a Irlüchtigeste hochgebaren fürste. Juwer gnaden denere und undersaten borgermester, radmanne und ganze gemenheit juwer fürstl. stadt Sleswyck don juwer gnaden klegelicken to irkennende, als wy ^b ock hebben juwer gnaden broder, unsem heren hartoghen to Sleswyck h. Frederick, ock juwer gnaden moder in bywesende der gemehenen rede vorgeven, wodaner wyß de heren vam capittel juwer gnaden stifts Sleswyck myt de van Bernte syn gegan dorch unse holtinghe und veltmarck ock s. Jürgener und he ^b holth gehauen hemelken ane unse wetent nye und unwönlike schede, dede nehe by ^b dencken syn gewest und darna upp unsem holtinge de unsen gepandet und de pande en weg genamen, welkerent wy by juwer fürstl. gnaden und juwer gnaden reder hebben gesath und noch setten to irkennende, ifft sodan unwönlike schede myt rechte sy gescheen. Item als de van Bernte unse holtinge hadden dorgehauen, wart unß dat to wetende am negsten vrigdage avende; quemen wy also am negsten daghe vor Clapschoo, seende und hörende, wes da wer gescheen iffte schege. Des funden wy dar eyne sune vor unß

unwytlick, de des mandaghes darto was geeschet van dem cappittule und unß nicht togesecht, welkre sune moste den van Bernthe volgen, so se vorgengen dorch die nye gehauwede schede, welcker wy vorhopen unrichtich syn. Darna am negsten ding-dage quemen etlicke van unser stadt uthgesant to Struxtorpp dinge und beden ene sune van der stadt wegen; möchte en nicht bedyen. Men an der sülfsten tyt beden de domheren twe sune upp eynem dach; de worden en gegünt und upgeeschet und unß gewegert. Welke twe sune darna up eynem dach, de eyne na der andern, gingen unß armen lüden to vorvanghe, nach dem unse voroldern sodan holtinge und veltmarcke hebben gebuket und beseten in gudem rechte nach older uthwisinge der schede bestapelt und bestenet, dar nu jegen gegan is. Welcke schede hartoch Alff milder dechtnüße hadde besehen und hoffslagert mit etliken siner gnaden rederen als her Hinrick Rixtorff, her Joachim Breyde ridder, Henning van dem Haghen, Eggert van der Herberge, Hartich Kule, Eggert Wonßfleeth knapen und andere mehr gudemans, dede sodane schede vast vant und sodane holting und veltmarcke der stadt Sleswyck todelede und unsen vorfahren both der

^b kende ane jemandes weddersprekent, so dat noch mannigem vromen manne witlick is, dede dat van hartogen Alff hörden und seghen. Hochgebaren fürste, alß wy sodane juwer gnaden am vorgangenem jahr ock wytlick deden to Sunderborgh in bywesende juwer gnaden moder und etliken rederen, bevoll juwe gnade dosülvest, wert sake, wy levendige lüde hadden, den dat wytlick were, de scholden wy to dinghe bringen und laten en dar seggen öre wytlicheit und laten unß to deelen, wo wy sodane schede scholden weren. Dem wie also deden und brachten dese nascreven personen to dinghe persönliken und van etliken, dede van kranckheit und older wegen nicht konden komen, öre vulmechtigen mit tüchniße, alß Clawes Swagerßen unsen oldesten borgermester, Borchart Schomaker, Raleff Nyckelsen, Peter Marquardeßen, Tammes Looböck, Dethleff Zirick tho Füsyingh, Peter Harder, Neß Jerren, Jeß Tükeßen ock to Fusingh, Matthias Tramme to Windingh, Dethleff Nyckelßen to Moldeneth, Hanß Douwe und Lawe ock to Moldeneth und Tammes Pallie to Schalbuy; deße boden alle öre loh vor dem dinghe und noch auerbodich syn. Darna syn gekamen vor juwer gnaden broder hartoch Frederick de lowenwerdige manne Truwels to Istede, Jeß Laßen to Stoldeke und

Henneke Marquardsen tom Ruwenberghe und helden dat in den ^b, dat en wytlick were, dat hartoghe Alff sodane hoffslaginge dede und der stadt sodane veltmarck und holtinge todeelede (der folgende Paragraphus war sehr durchlöchert, daß man kaum so viel daraus vernehmen könnte, daß die Stadt Sleswyck auff I. K. Maytt. Befehl ihre Sache zu Ding und Recht gestellet und Stockneven ausgebeten, so ihr aber abgeschlagen und nach dem Sant zur Entscheidung verwiesen worden. Hier-auff folgte weiter: Irlüchtigeste hochgebaren fürste, juwer gnaden denere und undersaten borgerm., radmanne und ganze gemeinheit juwer fürstl. gnaden stadt to Sleß bidden, gy unß willen byvall dohn in unser rechtverdigen sake, so dat wy mögen by sodane veltmarcke und holtinghe, alß unsen vorvaren iß togedelet van hartoghe Alff, bliven und der bruken, gelick unsen vorvaren iß geschen. Syn wy plichtig jegen juwen fürstl. gnaden als unsem gnedigesten heren mit truwen densten alle tyt to irkennen.

[A. Orig. — Aa. Afskr. med Titel: «Scripti copia ad regem Johannem ex parte civitatis de molestia capituli contra consulatum et cives propter agros, prata et silvas prope Bernte» c. Slesvig Bys Arkiv.] Aaa. Afskr. herefter af Ulrik Petersen (med Bemærkning af ham: »Diesem war noch beygefüget«, hvorefter følger 6463): RA. MS. Ulrik Petersens Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 723. [6462

a) M. H. t. Dagen jfr. *Sach, Gesch. der Stadt Schleswig* S. 339. b) Aaben Plads i Aaa. c—e) Saaledes Aaa.

Efter Marts 18. *Reg. *8007.* [Optegnelse skreven umiddelbart efter 6462.] Afskr. af Ulrik Petersen: RA. MS. Ulrik Petersens Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 725. *Sach, Gesch. der Stadt Schleswig* S. 339.

[6463

Marts 20. Oleff Hemmingsß Præst og Biskoppens Officialis i Aleburg, Owe Laurisß Sognepræst til s. Bodils Kirke, Michel Waghensß Sognepræst til Vor Frue Kirke, Niels Jensß Sognepræst i Hornwm, Palni Thomesß Sognepræst i Gwnderop, Jørghen Matsß, Thomes Persß, Beynth Haghensß, Lauritz Hansß, Sewrin Jensß og Mattes Thomeß Præster ibid. Fred. før Benedicti Dag inden s. Bodels Kirke i Aleburg for en siddende Dom kærede beskeden Md. Michel Persß Borgemester i Aleburg svarlig, at nogle hans Uvenner har beraabt ham i Viburg til Lands-ting, at han skulde have »feydh« Anders Tegemat og hans Svende fra Ting og Raadhus, saa at han skulde gøre ham Hinder paa at holde Tinget, og at han ej skulde lade læse vor naadige Herre Konges »breff« til Raadhuset, og at han skulde

have talet paa vor naadige Herres »breff« og have taget Gave af nogle Skotther, som »foræddelsse« skulde have gjort i Skotland, og have stedet dem her i Byen mod vor naadige Herres Villie, og bød Lov og Værn til og bad os, at vi skulde finde ham til sin Værn for forskrevne Sager, som han aldeles uskyldig er i, og sagde, at han vilde dette gerne have »forwarth« til Tinge, om der havde »skyffts« Ret. Da fandt vi Michel Persß til sin Værn at gøre samme Dag selv 12.; thi at den hellige Kirke bør at være et almindeligt »skywell«, som hende »theer« til. Da fremgik Michel Persß med sine »logxmen«, gode lovfaste Dannemænd, og lagde sin Haand paa Bog og bad sig saa Gud hjælpe og alt det, Gud havde skabt, at han aldrig »feydhe« Anders Tegemat eller hans Svende fra Ting eller fra Raadhuset og ej formente ham Tinget at holde og at lade læse vor naadige Herres »breff« og ej talte paa vor naadige Herres »breff« og gerne vilde have gjort vor naadige Herres »breff« fuldt, om han det kunde have fanget at høre, og aldrig fik Gave af de Skotther og ej har stedet dem her i Byen mod vor naadige Herres »breff« eller Anders Tegemat til »hoffmod«. Og brast ham ingen Værn, og hans Lovhøring Per Hansß og Anders Persß var for Dom og sagde ham Lov af Hænde og mælte hans Lov fast at blive. Sig. nostra. Datum *etc.*

Papir med Rester ell. Spor af 10 Segl paatrykte forneden: 3. I Sigilfeltet Bogstavet m; 8-10. Bomærker; de øvrige utydelige ell. kun Spor. (RA. Topogr. Saml. Papir, Aalborg a.) LDipl. [6464

Marts 21. Niels Andersß af Kongstede, Sølfue Jensß, som a. w. »ære«, og Heming Laurenß Raadmand i Nestwet. Vi var hos »at« den Tid Hr. Abbed Heming af Sorecloster og Hr. Torbern Bille af Ambrumstorp gjorde Mageskifte om noget Gods imod Esterop; da var de saa forligte, at Hr. Torbern Bille skulde give fornævnte Hr. Abbed af Sorecloster 60 ringske Gylden og et »clenodh«, for det at Esterop laa ham bedre belejligt end det Gods, som Sorecloster fik igen. Lidet derefter blev Hr. Torbern Bille død; da sendte Hr. Abbed Heming Pether Løcke af Solbjerg og Niels Andersß af Kongstede til Fru Cecilie, Hr. Torberns Billes Husfrue, og krævede de »henne« fornævnte 60 ringske Gylden og et »clenod«, til hvilket hun svarede, at hun vidste der intet af. Straks derefter blev Hr. Abbed Heming død, og dermed blev det saa standende, at fornævnte Kloster fik intet af de 60 ringske Gylden eller »clenodh«. Sig. nostra. Datum die Benedicti.

Perg. [med 3 Segl]. Sorø Kl. Arkiv (AM. VI. 30).

[6465

Marts 22. Christenn Nielsenn Præst og Kapellan i Hoffuer, Per Christens Sognepræst i Wellingh, Niels Jensenn i Hammelsvang og Hans Degenn i Hee. Dnica. oculi paa Hoffuer Kirkegaard fik hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Ellin Perßdatter af Wolbiereg et »sognemend« af 12 Dannemænd og Dannesvende: Jeß Perßenn, Nis Persenn, Jeß Laursenn, Nis Laßenn, Christenn Christennsenn, Pouel Jebß, Anders Jepsenn, Jep Oelsenn, Niß Laßenn, Madtz Nielsenn, Madtz Jensenn og Christen Clausenn; disse vidnede, at det er dem vitterligt, at den Toft, som ligger vesten ved Kirkens Toft ved den Dige, som løber op fra den Gaard, som Madtz Jensenn i boer, den ene Ende »nør« paa af Toften og den anden Ende sønder paa, har været brugt til Houer Mølle til den Tid af 40 Aar og mere, og ingen Mand har kendt sig Del i forskrevne Toft uden de af Wolbiereg og de, som i forskrevne Mølle har været. Item vidnede forskrevne 24[!] Dannemænd og Dannesvende, at Hoffuer Mølle ligger i Gaard, og er der »ouensted och aensted«, og mindes dem, at der har været »salßhus« og Ladehus, og er der Fæhus, Kaalgaard og Hestegaard. Item vidnede forskrevne 12 Dannemænd og Svende, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Kirkegaard, at 2 Dannemænd Christen Madtzenn og Niels Jensen i Hammelswanngh vidnede, at det er dem vitterligt, at Hoffuer Mølle har givet tvende Tider Kongens Skat, fordi han har Ager og Eng. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 5. [6466]

Marts 24. Kongeligt Privilegium for Landskrone.

[A. Orig. Landskrone Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 2 a). — Ab. Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: SvRA. Städernas privilegier. Skåne, Halland och Blekinge. (Skånska commissionens handlingar Z S. 632.) — Ac og Ad. 2 Afskrifter fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: SvRA. Städens akter, Landskrone. — Ae og Af. 2 Afskrifter fra 17. Aarh.: Lunds LA., Landskrone rådstuvurätt och magistrat, »Privilegier (avskrifter)« (i begge mangler Brevets Begyndelse). — Ag. Afskr. fra 17. Aarh.: Landskrone Magistrats Arkiv (i Landskrone), Bindet »Landskrone stads privilegier« Bl. 2 b (Afskr. herefter fra 19. Aarh.: Landskrone Stads Arkiv (i Landskrone), Bindet »Landskrone stads privilegier« Bl. 3 b). — Herlitz, *Privilegier för Sveriges städer I. 396.* [6467]

Marts 25. Christenn Huid Sognepræst i Hee, Mogens Pederßenn af Lunderupgaard, Peder Grønn i Nyebierig^a VV., Jep Laßenn, ^bEgerth i Isaghe^b, Christenn Berigh og Hanns Degenn.

Paa Vor Frue Dag i Faste paa Hee Kirkegaard fik »welb.« Kvinde Fru Elne Perßdater i Wolbjerg et Sognevidne af 24 Dannemænd: Christenn Nielßenn, Per Graffuersenn, Nis Aaboe, Jes Pouelsen, Offue Christennßenn, Nis Benndßenn, Christen Berigh, Per Persenn, Laß Bænnæ, Nis Jensenn, Per Awersbech, Jes Nielsen Paabergh, Suend Smed, Mathias Christennßenn, Mathias Anderßenn, Iffuer Winther, Tomas Jensenn, Hans Persenn, Sebast Persen, Mathiaß Persenn, Per Nielsenn, Grauers Clemendsen, Anders Wellembseenn og Tammes Jenñßenn; disse vidnede, at det er dem vitterligt, at den Toft, som ligger vesten ved Kirkens Toft ved den Gaard, som Madtz Jensenn i boer i Hoffuer, den ene Side af Toften sønder paa og den anden nør paa, og saa langt som den »thuer siide« rækker, at det har været og brugt i 40 Aar og mere til Hoffuer Mølle og Møllegaarden sin rette Toft, og ingen har kendt sig Del i forskrevne Toft uden de af Wolbjerg og deres, som forskrevne Mølle og Møllegaard har været. Item vidnede forskrevne 24 Mænd, at Hoffuer Mølle stander op til Gaarden og Byggested, som der har været af gammel Tid, og er dem vitterligt, at der har været Ladehus og »salßhuus, owensted och aensted«, og er endnu Kaalgaard og Hestegaard og Fæhus, og ligger gode Enge til og »brug« i Marken som til andre Gaarde, i »bygh« er, og aldrig har »affwist«. Og vidnede forskrevne Mænd, at de har hørt, at Hoffuer Mølle og Gaard har udgivet Kongens Skat som andre Gaarde, i »byg« er, efter sin Formue. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh. (med Overskrift: »Efterfølgende breffue paa Houermølle findes i en lidenn convolut sub litera O«): Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 5, O. [6468

a) c: Rybjærg. b—b) c: sikkert Eggert Isaksson, se 5677 og 1511 Juli 17.

Marts 26. Madtz Bøllingh Foged paa Hing H.s Ting, Mons Persenn af Lunderupgaard, Nielß Juell af Abierigh, Per Grønn af Rydebierigh, Knudt Eysenn »som webener er«, Christenn Berigh og Jep Lasenn. Torsd. efter Vor Frue Dag i Faste paa Hing H.s Ting fik »welb.« Svend Iffuer Erichsenn af Wolbjerg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Lasenn, Christenn Bonne, Houly Christennsenn, Jes Eysenn, Madtz Anndersenn, Mortenn Christennsenn, Christenn Berigh og Jes Poulseenn; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at 11 Dannemænd af de Synsmænd, som til var krævet til den Syn ved Hoffuer Mølle, som var Graffuers Lasenn, Per Agesenn,

Laß Persenn, Jes Christennsenn i Løstbech, Nis Jennsenn i Rindom, Olluff Marquordtsenn, Nis Dall, Nis Tyrisenn, Per Nielsen paa Hollom, Christenn Ged og Christenn Madtzenn, vidnede, at de ved Hoffuer Mølle besaa' det, som de var tilkrævet af Tinge; da vidnede de, at de saa' den Kaalgaard vesten op til Møllen og Fæhuse norden ved Møllen østen ved forskrevne »fæhuuß och hestergaard nordenn op till fæhuuß«, item østen og sønden for Møllen en »dam och damßboed«; item en Hêdetoft, den ene Ende sønder paa og den anden Ende nør paa, vesten ved Madtz Jennsens Gaard, den Toft vidnede de intet om, hvo som det tilhører. Med »vor« Indsegl »trøchenndis« paa dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 3, I 8. [6469

Marts 26. Maytts Tinghører paa Hing H.s Ting, Monß Perßen af Lunderupgaard, Niels Juell af Obierg, Per Grøn af Nybjerg^a VV., Graffuers Laßen, Jep Laßen, Christen Berg og Hanß Deghn. Aar 1589[!] Torsd. efter Vor Frue Dag i Faste paa Hing H.s Ting fik »welb.« Svend Iffuer Erichßen af Woldberg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jeß Eyßen, Tammiß Gudichßen, Peder Jenßen, Graffuerß Dall, Madtz Anderßen, Christen Bannæ, Madtz Jebßen og Iffuer Winter; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting 8 Dannemænd af de Synsmænd, som til Hoffuer Mølle var »neffd«, som er Christen Nielsen, Per Graffuerßen, Laß Bannæ, Bendt i Moe, Jeß Pouelßen, Nis Bendtßen, Tammiß Jenßen og Peder Pederßen i Hee; disse vidnede, at de var paa det Syn til Hoffuer Mølle og saa' Kaalgaardsted norden og vesten op til Møllen, Fæhus norden i Gaarden og »owensted och aansted« østen og norden i Gaarden, og mindes dem, at der har været Ladehus og »salshuuß« og »damrbond« østen og sønden op til Gaarden. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at »obelßthofft« ligger norden og vesten ved Madtz Jenß Gaard og har været »krogh« til forskrevne Møllegaard, og aldrig nogen har kendt sig Del i forskrevne Toft uden de af Woldberg og, som i forskrevne Mølle har været. Item [vidnede] forskrevne 8 Dannemænd, at de saa' 2 Dannemænd: Bendt i Noue og Hanß Perßen, de vidnede inden alle 4 Stokke, at dem mindes, at der har været givet tvende Kongers Skat. Item vidnede forskrevne 8 Mænd, at til Hoffuer Mølle og Møllegaard ligger gode Enge og har

været brugt »i gribßjord« og aldrig »affwiist«. Med vore Indsegl hængende paa dette Brev. Dato[!] ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 5. [6470]

a) ∴ Ryhjærg.

Marts 28. Jep Grøn af Ryyber V. vedkendes sig at have opbaaret 2 Kongens Skat af Hower Mølle.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Clvii 1; 2. Clvii 3. Voldbjærg Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 33.* [6471]

Marts 30. Cecilix Karlsdotter¹, Hans Nagels Efterleverske, Jørghen Nagel og Lasse Nagel³ Brødre, H. N.s Sønner. Vi skøder Dronning Dorothee vor fædrene Gaard her i Kalundeburg liggende sønden Torgaden og skyder paa Slotsgraven, hvilken Gaard Kong Cristiern gav vor Fader, efterdi som Kong Cristierns aabne Brev, vi derpaa har, udviser; for hvilken Gaard vi kendes os fuldt Værd op at have baaret af vor naadige Frue. Afvindes Gaarden hendes Naade, tilbinder vi os hende saa godt Gods inden næste Aarsdag derefter at vederlægge. Medb. af flere gode Mænd Didric Jensß⁴ a. w., Cristiern Gregersß⁵ og Jens Powelsß⁶ Borgemestre i Kalundeborg. Datum et actum Kalundeburgis fer. 2. post dnicam. letare.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxi 7 (Saxtrup); 3. Llv 12; 4. Gxix 8 (Qvit-zow); 5. Bomærke; 6. Bomærke i Skjold (*s niels povelßon*). Dronning Dorotheas Arkiv; *ÆA. IV. 5* (RA.). LDipl. [6472]

— Ærkebisp Johannes af Lund's Afladsbrev for Bosø.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 186. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 85.* — Omtr. det samme Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 59. — Et lignende Udtog med Aar, men uden Dag: Sstds. Sextern 13, Nr. 69. Jfr. *Weibull, anf. St.* [6473]

— Mattes Bangh¹ Byfoged i Nykopningh, Oleff Holgerß vor naadige Frues Foged og Embedsmand paa Nykopningh, Hans Vitle Borgemester i Nykopningh, Henningh Andherß og Claus Sommer »borger« sstds. Mand. efter dnicam. latere var paa Nykøpnigz Byting beskeden Md. Jep Jensß Raadmand i Nykopningh og Laurens Hanß Borger sstds. om Trætte, som dem imellem er for Fiskepenge, og skyldede Jep Jensß Laurens Hanß, at han havde ikke gjort ham Regnskab paa 6 Mk. nær for »fiske lodh« og Skib, som de tilsammen har. Da sagde Laurens Hanß sig at have siddet over Regnskab med Jep Jensß

og betalt ham alt, han var ham pligtig; da svarede Jep Jenß, at han havde ikke betalt ham sin Lod paa 6 Mk. nær, og bad Jep Jenß Fogeden, at han skulde skikke ham det, som Ret var. Da mælte Fogeden Dannemænd af Tinge med Laurens Hanß, at han skulde sidde over Regnskab med Jep Jenß, og hvad han ikke kunde fornøje ham med Regnskabet i de 6 Mk., dem »forfan« Fogeden ham og vedtog at betale Jep Jenß inden 14 Dage derefter under sit Faldsmaal. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Fxii 19; 2-3. Kun Spor. Jep Jenssøns Arkiv; senere til SvRA. Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. [6474

Marts 31. Vidne af Ysteds Byting, at Ingel Jensson (i Ysted) paa den afdøde Márten Jensson af Wefuerydh's Vegne skødede en Gaard i Ysted paa Norre-gatan til Skomagernes Alter i Vor Frue Kirke i Ysted.

[A. «Orig. med 6[?] Segl.^a Ystad Skomagerlavs Arkiv.] Aa. Afskr. med forsvensket Sprog: Haandskriftet »Beskrifning öfuer Staden Ystad författad af Georg Henric Bæyer, Medic. Doct. och Stads Phys. år 1793« S. 82. Ystad Magistrats Arkiv (i Ystad). Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavs-skraaer II. 199.* — Afskrifter i andre Haandskrifter af Bæyers Arbejde: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 118 S. 72; Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 162 S. 102; Uppsala UB., Haandskr. S 60 S. 88. [6475

a—a) Aa har under Teksten 6 Gange: L. S.

Apr. 3. Abbed Oluf af Sorø udsteder Stævning i Striden angaaende Odense St. Knuds Kirke.

[Orig. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Udtog anført i Beretningen om Processen om Odense St. Knuds Kirke. Haandskrifter se 6263. *SRD. VIII. 475*; omtalt: (*Svaning*,) *Chronicon Joannis regis Bl. Q 3 b* og *Hvitfeld VI. 81, Fol. 995 L. 19 f. n.* (Om det paa de fleste af de anførte Steder nævnte vedrørende Stævningens Bekendtgørelse den 28. Apr. hidrører fra en Paategning paa selve Stævningen eller fra et særskilt Brev, er vel tvivlsomt.) [6476

Apr. 5. *Reg. 4884.* [Orig. Kongens Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Roskilde Domkirkes Necrologium (Ny kgl. Saml. Fol. 718) S. 13. *SRD. VI. 595.* [6477

Apr. 6. Oleff Persß Byfoged i Malmøge, Pether Holthus Borgemester, Peer Jensøn Raadmand, Thomes Hansß, Henicke Fickesß, Tve Acersß og Jep Michelsß Bymænd sstds. Mand. efter Ambrosii Dag paa vort Byting skødede beskeden Md. Jes Laurensß vor Medborger ind til beskeden Md. Acer Olsß al sin Rettighed og Ejendom i de 2 Gaarde og »bolege« paa Hjørnet

hos Siranden, som Mattes Phynbo og Acer Olsß i boer, og i en Jord sønder i Byen hos Plankerne liggende østen næst Anders Winters Gods med »alle sine rætte tilhørelsse«, som de gamle Breve lyder, derpaa tilforn givne er. For hvilke »sine rættigheeth och eydomme« Jes Laurenß vederkendte sig at have opbaaret af Acer Olsß Guld og rede Penge og fuldt Værd. Vore Indsegl. Datum *etc.*

A. ^aPerg.^a [^bmed 7 Segl^b: ^c»sig. ignob. qvædam app. qvædam abs.«^c]; ^aPaaskrift: »Breff paa Atzer Hwidz gord«^a. ^c1764 hos Professor Bring^c (c: Lagerbring); ^bsenere ejet af Præsten Carl Sonnberg Rönbeck († 1841) og i 1910 af Frøken Hilma Hammarstrand i Kristianstad^b; nuværende Opbevaringssted ukendt. — Aa. Afskr. af daværende Landsarkivar, senere Professor Lauritz Weibull i Lund 1910: Lunds LA. — Ab. Afskr. af Brocman »ex orig. membr. comm. a dn. prof. Bring 1764«: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 10: 7. — Aba. Afskr. af Langebek efter Ab: LDipl. [6478

^{a-a}) Saaledes Aa; A ikke set af Udgiveren. ^{b-b}) Saaledes Aa. ^{c-c}) Saaledes Ab; ifølge Aa manglede alle Seglene 1910.

Apr. 11. Forpligtelse af Jens Bræms Borger i Aalborg til Viborg Kapitel, da han blev Foged paa (Læsø).

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog med Haand fra 17. Aarh.: NLA. Viborg Bispearkiv, Læsø XXIII. 15. *Dipl. Viberg. S. 90* (jfr. *S. 75*).

[6479

Apr. 13. Marten Martenß Foged paa Han H.s Ting, Gierleff Martenß Præst Prior i Øøcloster², Per Ennerß Sognepræst i Hawertzleff, Jæspær Lonow a. w., Jes Palnß Kurri, Nis Tordß i Manstrvpp, Jes Bangh i Bestrvp, Per Tameß, Marten Falqwardß, Jepp Smed og Jøren Simenß i Tandrvpgard. Mand. efter Palmesøndag paa Han H.s Ting fik velbyrdig Md. Mauritz Nielsß af Aagard et Stokkenævnd af 24 Dannemænd: Nis Laurenß i Thillingh, Nis Thordß i Manstrvp, Jes Palnß Kurri, Jes Bangh, Jep Hyntzeß, Jep Smed, Jøren Simenß, Michel Gundiß, Jes Clementß, Per Laurenß, Jes Seurenß, Jon Laurenß, Jes Pouelß, Seuren Pouelß, Nis Nielsß, Jep Kieldß, Jes Perß, Helli Wolß, Seuren Falquardß, Therkil Faas, Per Tameß, Therkil Thordß, Anders Boß og Marten Falquardß; hvilke vidnede, at Hr. Anders Nielsß R. var paa Han H.s Ting og spurgte ad, om nogen Mand »thedd« Uret, om han da var »nærræ« det at »forwerie« end nogen ham det at »thee«. Da bad Fogeden ham kundgøre Sagen og sagde, at det var »hellers« et blindt Spørgsmaal; da sagde Hr. Anders Nielsß, at han havde »lææt« Hr. Niels Perß af Aagard R. 2 Skippund Bly og ej havde igen faaet det Bly; og fandt Fogeden ham til sin Værn derfor, og

det »affwarde« Hr. Anders Nielsß da straks med Lov og Ed, og ej han gav Lov for nogen anden Sag. Med vore Indsegl. Datum etc.

Papir med Rester af 10[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. G. 660; 3. Utydeligt; 4. Utydeligt Skjold (formentlig Lunov-Vaaben) uden Hjælm; 5-6. Utydelige; 7-8. Bomærker; 9. Utydeligt; 10. Bomærke. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [6480

Apr. 14. Reg. 4885. [Orig. Hertug Frederiks Arkiv?] Omtr. samtidig nedertysk Oversætt. i 2 Eksemplarer. (RA. D 2, Slesvig Stift (16).) *Nye Danske Mag. I. 303.* [6481

Apr. 22. Reg. 4886. [Orig. Hertug Frederiks Arkiv?] Omtr. samtidig nedertysk Oversætt. i 2 Eksemplarer. (RA. D 2, Slesvig Stift (16).) *Nye Danske Mag. I. 302.* [6482

Apr. 23. Roopert Lagesson, som kaldes Rutbeck¹, paa Luckaa a. w. Kendes jeg mig med min Morbroders Anders Ropersß Samtykke at have solgt og skødet til velbyrdig Md. Hr. Oluff Stigsß paa Bollerop R. 2 mine Gaarde, som kaldes Saallagre, i Kylne S. i Nørreasbo H. (Oluff Swensß og Knut Swensß, 1¹/₂ Td. Smør Landgilde), hvilke Gaarde en, hed Eskill Sleet, havde pantsat til Hr. Jens Dwe, Gud deres Sjæle naade, og Hr. Jens Dwe fremdeles pantsatte til Hr. Oluffs Stigsß Moder Fru Barabra og mig af Arv tilfaldne er efter Hr. Provst Owetz Død og han arvede efter sin Moder Fru Tyre og hun arvede efter sin Søn Lage, som hun havde lovlig med Jens Trvedsß, som boede i Bolestade og slagen blev, og ham i Skifte »tilfalle« efter sine »forelderne«. Og kendes mig aldeles at have opbaaret Fæ og fuldt Værd for, saa at mig vel med nøjes. Item Fuldmagt giver jeg Hr. Oluff Stigsß at indløse alle de Pant og ind at dele »al« de Ejedele, som Fru Tyre af Arvs Vegne tilfaldne er efter fornævnte hendes Søn, ihvor som de ligger i Schane eller Halland, og naar han saadan Ejedel inddelt har eller Pant igenløst, det da ind at sætte for 4 vore fælles Venner, og de overveje om Kost og Tæring, og hvis Del han da indløst har, at han da fanger Fyldest i Ejendommen i fornævnte Gods, og det »andre, over løber«, blive ved mig, uden hvis han vil gøre mig »liige« for enten i Penge eller Jord; og hvad de 4 vore Venner gørende vorder, det bepligter jeg mig at holde. Medb. af min Morbroder Anders Ropersß² og flere Dannemænd Hr. Pæder Pouelsß »dægen«, Hr. Oluff Esbernsß⁴ »canicker« i Lund og Hr. Hans Laurensß⁵ Præst. Datum Lundis fer. 5. paske.

Perg. med [5] Segl: [1. Lxlix 24; Forsiden mangler nu]; 2. Cxli 7 (Grott); 4. G. 80; 5. G. 101* (Hans Laurensß). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 169*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [6483
a) RA. Reg. 60 S. 98.

Apr. 28. Se 6476.

[6484

Apr. 29. Udtog: *Westphalen IV. 3191 Nr. 109* og (med F. A. Reinboth's Haand) Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 158 a; *Reg. 4887*. Er 4442.

Maj 1. Trugels Winter Herredsfoged i Huidding H. tilstaar at have i Brug Jord paa Syndernis og Astrup Mark, hvoraf han skal svare Skyld til Kirkeforstanderne.

[Orig. Brøns Kirkes ell. Ribe Kapitels Arkiv.] Afskr. (øjensynlig ikke fejlfri) indført i Hvidding Herreds Justitsprotokol 1736-43 Bl. 219 b. Statsark. i Kiel, Acta C I. 2 Nr. 112. *F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bilag og Aktstykker S. 37*. [6485

Maj 3. Jeg Tymme Smalstede V. i Bengardh giver til Berte Kirke en Ager, som jeg arvede [osv., se *Rhode, Saml. til Haderslev-Amts Beskriv. S. 362*; læs dog: fader, Gud hanss - forscreffne agger til prestebord - mes.. *Item* tilbynder jech forscreffne Tymme mich - forscreffne agger - kirke, for[!] forscreffuit stoor, for all mendz tiltall, som ther kan paa tale met rette i noget mathe. Till - jech forscreffne Tymme Smalstede lett - Pethersß - sandmen i same herrit. Datum in curia mea Bengardh ipso die *inventionis sancte crucis sub anno domini mcdlxxxix*].

Perg. [med 6 Segl]. Bjært Kirkes Arkiv (RA.). LDipl. [6486

Maj 4. Per Bonde Tingholder paa Støffring H.s Ting, Nis Rowsingh i Tiæreby, Atzer i Mieldrup, Cristiern Nielsøn i Helstedhe, Søren Persøn i Komdrup, Jes Omerbo i Haretzleff og Cristiern Jensøn i Helsted. 2. fer. post invent. crucis paa Støffring H.s Ting fik Jes Scriffuer af Randers et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Storm i Meelby[?]^a, Jahan i Helsted, Las ... i Meldrup, Per Matsøn i Meelby, Morten i Boerup, Cristiern Nichilsøn i Thoorup, Atzer i Mieldrup og Nis Rowsingh i Tiæreby; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Cristiern Nielsen af Helsted og Søren Persen af Komdrup kundgjorde paa alle Støffring H.s Sandemænds Vegne, at de svor ret Markeskel Tirsdag tilforn mellem Nedre Hornbec Mark og Hyghingh Mark, som i Randers Mark er, og mellem Helstedhe Mark og Hyghingh Mark fra Gwdhen nær ad indtil Apelbek; og svor de det til evig Tid Markeskel at blive derimellem midtstrøms i den Bæk, som ligger norden til

Nederstet Mølle, som Møllen af ganger, og kommer løbende fra Øwerste Mølle og saa sønder og vesten om den Eng, som kaldes Frii bedh, og saa ned i Gwden. »At thette swa gik oc foer etc.«

[A. ^bPerg. med Segl, hvori Bomærker. Randers Bys Arkiv (saaledes 1750).^b] Aa. Afskr. af Langebek 1750: LDipl. — Aaa. Afskr. efter Aa af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. [6487

a) Eller: Meldrup. b—b) Saaledes Aa.

Maj 5. Tinghøreren i Skøtz H. gør vitterligt, at 12 Mænd vidnede, at 9 nærmere angivne Gaarde i 100 Aar og mere havde været under Kirkens Forsvar ukåret undtagen nu i 2 Aar, da Kongens Embedsmand paa Falstherbode har talet derpaa.

A. Perg. [med 2 Segl]. Lunde Ærkebisps Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 88.* — Aa. Lundebogen S. 137. [6488

Maj 6. Jeg Jørghen Rwd i Wetby og Høvidsmand paa Rynebekzholm kendes mig gældskyldig at være hæderlig og velbaarne Kvinde Fru Elsebe Hennickesdotther i Nestweth 40 lubske Mk., hvilke hun mig nu laant har, indtil Mickels Dag næstkommende betale skullendes. Mit Indsegl. Datum Nestweth die Johannis ante portam latinam.

[^aPapir (Orig).^a Senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 33).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 50 a. [6489

a—a) Saaledes LDipl.

Maj 8. *Reg. *8010.* Perg. [med 6 Segl]. Senere (jfr. 1493 Maj 6) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 161* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse); *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 90* (fuldstændig). [6490

— Hans Konge. Fred. efter hellig Kors Dag invenc. for os, nærværende Hr. Niels Høgh R. vor Mand og Raad, Jenss Knudß a. v. med flere, var en ung Mand Jenss Persß og sagde sig Fuldmagt at have paa sin Broders Vegne Hansß og var hans »lage« Værge; Jenss Persß skødede fra sig og sin Broder Hans til velbaaren Md. Hr. Henrick Megenstorp R. vor Mand og Raad og vor Landsdommer i Sieland al sin og sin Broders Ejedel og Rettighed i Sønnerop gard i Boslund S. i Slauelsse H., som Jep Jensß i boer og giver 4 Pd. Korn og 1 lødig Mk., som de baade arvede efter deres Moder Fru Cristinæ, Hr. Jenss Torbernsß Datter, med andre »bedee«. Og kendtes Jenss Persß sig og paa sin Broders Vegne fuldt op at have baaret for forskrevne deres Rettighed, saa at ham og paa sin Broders Vegne

vel med nøjes. Og var ingen Gensigelse mod forskrevne Skøde. Hvilket Skøde vi stadfæster, forbydende alle Hr. Henrick Megens-
torp paa fornævnte Ejedel i forskrevne Gaard Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Korsør ut supra, nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (AM. VI. 31). [6491

Maj 9. Forhandling for Abbeden af Sorø og Kong Hans m. fl. i Striden angaaende Odense St. Knuds Kirke.

[Orig. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Udtog anført i Beretningen om Processen om Odense St. Knuds Kirke. Haandskrifter se 6263. SRD. VIII. 475; omtalt: *Hvitfeld VI. 81, Fol. 995 L. 16 f. n.* [6492

Maj 10. Bisp Carolus af Odense stadfæster sine Forgængere Hen-
nickinus's og Magnus's og Ærkebisp Tuves Breve (979, 3039 og 993).

Perg. med 1 Segl: Brudst., mulig G. 532; tidligere sikkert ved Segl-
remmen forbundet med 979. Bederslev Kirkes Arkiv; en Tid i Uggerslev
Præstegaard^a, da Bederslev tidligere var Anneks til Uggerslev; senere
til Fyns Bispearkiv (RA. Bederslev Kirkes Arkiv). *Rørdam, Monum.*
2. R. II. 536. [6493

a) Rostgaard 4to 107.

Maj 11. Notarialinstrument, at Michael Mathie, forhen Kannik
ved Københavns Frue Kirke, gav Vikarernes Kapitel sstds. Indtægt af
en Gaard mod Gudstjeneste.

Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop
L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 207.* [6494

— Michel Nielsen Prior i s. Hans Kloster i Wiburg, Eric
Ericss R., Per Cristiernss Præst, Oluff Mwnk, Eggert Vesteni,
Niels Krabbæ, Eric Buggi VV., Anderss Jwl Foged til Skiernæ,
Anderss Jenss i Lindom, Niels Jenss i Ordrup, Per Skiøning i
Hviding, Jep Lasß i Beeg, Jon Jonsß i Werum, Mates Lasß i
Læstæn, Jes Hammershøff i Moldervp, Anderss Jenss ibid.,
Turii ibid., Knut Bonde i Ørwm, Jost i Hammershøff, Nis
Anderss i Lindom og Niels Scriffuer i Wiburg. Mand. efter
Johannis Dag ante portam latinam var vi paa Tielæ Mark
vesten til Langæsø og ginge og besaa, hvad ret Markeskel
kunde findes imellem Vamen Mark og Tielæ Mark, og kunde
vi ej rettere befinde, end ret Markeskel imellem Vamen Mark
og Tiele Mark er lige midt ad den store Adela, som løber ned
i Longsø norden ved den Holm. Sig. nostra sunt appensa.

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Afskr. af Søren Abildgaard, betegnet
»Thiele»: Thott Fol. 750, den største Mappe. — Udtog med Søren Abild-

gaards Haand i »Optægelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele« (S. 2): Sstds. [6495]

Maj 14. Nis Jenß i Nysom, den Dag Tinghører til Hinstet H.s Ting, Thue Perß Præst i Wibstrvp, Jes Bertilß i Skowbo, Pouel Jenß i Rygdrvp, Jes Perß i Stenstrvp, Marquor Thulß i Brynbergh, Michil Magnß i Seem, Keld Niels i Findrvp, Jes Michilß i Rykkendal og Las Acerß i Hware. Torsd. før dnica. cantate paa Hinstet H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Anders Jacobsß af Stennoldh R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Perß i Stenstrvp, Jes Thøgherß i Rostrvp, Mattes Therbernß i Ærdenterp, Las Jenß i Thrwe, Pouel Jenß i Rygdrup, Mattes Thøgherß i Rostrvp, Jep Dal i Ærden og Las Jebß i Willes-trvp; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Hr. A. J. gav Lov med Nævnd i Køn, som var med 24 Mænd, som Fogeden og Herredsmænd fandt ham for Rette, saa at han aldrig flyttede eller lod flytte nogen Skelsten imellem Brynberg Mark og Wro, eller »hun wort flyt«, der han af ved. Item gav Hr. A. Lov samme Dag med de samme 24 Mænd, at han ej lod skrive nogle Breve paa de Sandemænd i Hinstet H. ydermere end, som Joen Perß i Wid-dum forviste det Tog, som han og de Sandemænd, som da var levende, med ham gjorde imellem Brynbergh og Vro Mark, Gud deres Sjæl naade, og de selv bad om i Skoven og andre gode Mænd med dem, den Tid de var tilkrævet at gøre Tog imellem Brynbergh Mark og Wro Mark. De Breve, som Hr. A. lod skrive paa den Sag, lod han læse inden alle 4 Stokke, før de »worthe« beseglet; og de Mænd, som vidnet havde med Hr. A., tilstod, at der var ingen Breve ydermere skrevet end, som det gik i Sandhed; og vidnede forskrevne 8 Mænd, at det var dem vitterligt, at de samme Breve var ej ydermere skrevet end, som det gik i Sandhed. Og var Hr. Anders »lowhøringh« inden alle 4 Stokke og mælte hans Lov ved Magt at blive og ham kvit for saadan Sag, saa længe at hans Lov kan rygges efter Loven. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 4. Bomærke; 6. Utydeligt. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv; »senere til Grinderslevkloster Godsarkiv«; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [6496]

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn. b) RA. Reg. 60 S. 99.

Maj 15. Jes Nielsson i Herwitzstaade sælger en Gaard i Rødmerløff til s. Jørgens Alter i det ny Kapel i Lunde Domkirke, som kaldes Svendealter.

Perg. med [7] Segl: 1. Exviii 7 (Rotfeld); 3. G. 72; 6. Cxli 7 (Grott).
Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 91.*
[6497]

Maj 15. [Je]s Nielsøn a. w. beder 6 Mænd om at medbesegle et af ham til Andhers Galen udstedt Pantebrev.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. (SvRA. Papir.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 92.*
[6498]

Maj 18. *Reg. *8011.* Papir med Udskrift: *Daciam inhabitantibus*, samtidige Paaskrifter: »Borgmester i Aarss« og »Citatio per annum et sex ebdomadas« og Spor af 1 brevlukkende Segl og af endnu 2 Segl paatrykte Bagsiden (det ene af disse har haft et Skjold, som det ses af Indtrykket paa et andet Sted i Papiret (efter Størrelsen kan det have været Lxv 25); ved dem begge findes samtidige Paaskrifter: henholdsvis »louerdaghen nest for sancti Orbani« (Maj 23) og »torsdaghen nest efter sancti Orbani« (Maj 28)). Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 32). *Hübertz, Aarhus I. 67* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): *rettertingh - Haslum hage - søen etc. effther*).
[6499]

Maj 19. Per Skøtte, som den Dag sad Kalløs Birketing, Hans Boss og Claus »diegn«. Tirsd. efter Erici Dag paa fornævnte Ting finge beskedne Mænd Lass Magensøn i Tornes, Per Jeipsøn, Eric Knwtsøn og Truels Nielsøn *ibid.* et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Lass Ingelsøn i Kalløø, Michil Jensøn, Lauritz Clausøn, Marquard Knwtzen, Jens Magensøn *ibid.*, Niels Truelsøn i Vixnes, Knwt Nielsøn og Niels Swensøn *ibid.*, Jens Clementzen i Sortzmad, Rasmus Lassøn, Hans Poelsøn *ibid.* og Per Sworffuere i Thoderodh; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at mellem Stømmere toffther og Vestervenghe, som ligger til Bramstoffthe, har været et almindelige Stræde og er »ræt lygh weyg« mellem Thoderodh og til Tornes Kirke og er Præstens og »diegensens ræthe faarweig ath fare sognebodh«, naar Behov gøres, til Thoderodh, og var det Sortzmatz rette Kirkevej og »lygweig«, den Tid Sortzmad laa til Tornes Sogn. Med vore Indsegl trykte paa dette Brev. Givet osv.

[A. ^aOrig. med 3 Segl: 1-3. ^a(? Senere til) ^aTaars (Musse H.) Kirkes Arkiv ^a.] Aa. Optaget i 1502 Juli 28. LDipl.
[6500
a—a) Saaledes Aa.

Maj 21. »Jesus. In nomine domini amen. Men thet swø ær, at encthe ær wessere æn døden oc encthe wuessere æn døtzens thymæ, thogh tha at jegh Niels Jensß ær gandze skrøbeligh oc kranck till mit legemæ, tha hobes migh till then almectwgeste Gudh, at jegh ær swndh oc karsk til myn siell.

Tha acther jegh at skicke mit testamentæ till myn siels bystandh oc salighedh aff thet gotz, som Gudh haffwer migh forlent, i swo modæ, som her effther følger. Primo giffwer jegh till grobrøddher closter her i Roskylde, hwor jegh haffwer vduoldh myn leyæstedh, i pund malt, i pund rug oc i syde flesk. Item giffwer jegh till myn sognekyrcke oc myn sogneprest en oxen, som Jens Amage haffwer aff migh i Ny Kornerops mølle. Item giffwer jegh myn sognedegn vi grot oc clockeren ibidem iiii grot. Til jomffru Marie psalter brøskaps lywss ibidem i mark vox. Item giffwer jegh oc met myn kære husfrues Barbara rodh, samticke oc fuldbyrdh begges wore hwss oc bigningh^a, som nw[!] wdy boo, till sancte Marie Magdalene altære her wdi sancti Lucii kyrcke for begges wore oc wore forældhers siele, togh met swo forordh oc wilkor, at forneffnde myn kære husfrue Barbara skal nyde, brwge oc beholde forneffnde hwss oc bigningh i syn liffs tiidh oc aarlige aarss wdgifwe till jordhskyldh iiii ß grot oc swo forneffnde hwss oc bigningh bygge oc forbære oc i gode mode holde. Oc nar thet Gud swo forseet haffwer, at forneffnde myn kære husfrue Barbara ær dødh, tha skal forneffnde hwss oc bigningh met all syn forbæringh, som han tha fintz, quit oc frii komme oc bliffwe till forneffnde sancte Marie Magdalene altære wdhen all ydermere hynder eller gensielse. Item giffwer jegh till sorttebrøddher closter her i Roskilde i pund malt. Item giffwer jegh till Wor frue closter ibidem i tønne øll; item till sancte Clare closter ibidem i tønne øll; item till sancte Agnetis closter i tønne øll. Item giffwer jegh till Wor frue closter i Helsinghør i pund malt. Item giffwer jegh till Skulleløff kyrcke, hwor jegh anamethe cristendom, i ß grot. Item giffwer jegh Barbare myn kære husfrue i tønne kædel, ii heste, iiii stwde, ii kør, en rødhrigget oc en rodh, beste gryde oc beste kanne, en opredh sængh, en læst malt wdhen skiffte, et bynnicken oc et foldebordh oc æn kyste. Item giffwer jegh Per Jensß myn broddher mit pandzer. Item myn søster Jehannæ Staffyndz i Lalandh en sølffskedh. Item giffwer jegh Margretæ myn brodherdotter i par øxn, som ær i Flynghe, oc en sængh met synæ clædher, som ther tilhøer. Item giffwer jegh Henningh myn søn i par stwde, som dwæ at themæ i woer, en sølffskedh, mynne bæste clædher, mit swerdh, mit armbrøst oc skitterede. Item giffwer jegh Per Deghn myn kære frende i Jerrsyæ en sølffskedh. Item giffwer jegh Mattes myn suen et føghe swerdh oc myn beste brvnæ leyske hettæ. Item

Marine myn tiæneste møø 1 ß grot. Item Margretæ myn tiæneste pige swo meget læret, som hwn fonger pale oc serck aff. Atzer Jepß i par stude myn brodhersøn. Item giffwer jeg fattige peblige i skolen i tønne øll, i^c brødh, i flesk. Item giffwer jegh fattict falk i samme stedh i bastwægangh, i flesk, i^c brødh oc i tønne øll. Thette mit testamentæ oc yderste wilge at forfølge oc wdrede befaler jegh beskene oc forsynlige men Krwse² och Olaff Jepß³ burgemester her i Roskilde, forneffnde Per Degn i Jersyæ met myn kære husfrv Barbara, at the thet suo wdredde oc fuldgøre, som the wille antswore for Gudh paa then yderste domtz dagh. Till ydermere forwaringh oc bætter stadfestelse bether jegh myn kære nabo her Clement Jensß, som ær perpetuus vicarius her i sancti Lucii kyrcke, at han tricker siit indcegle herfore, effter thii at jegh ey selfwer haffwer indcegle, met forneffnde myn kære testamentariorum indcegle. Datum Roskildis feria quinta proxima post festum beati Erics regis et martiris anno domini mcdlxxxnono.«

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 2. Bomærke i Skjold (*s iens truse*); 3. Bomærke i Skjold. Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalænæ Alter) (AM. XLIII. 19). LDipl. — Hertil 5191, 5323, 5768. — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [6501

a) Betegnes i en Paaskrift bagpaa fra Begyndelsen af 16. Aarh. som: »the hwss, som staa paa sancte Marie Magdalene jordh«.

Maj 21. (Reg. 4888.) Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 108.* Se 4765.

Maj 23? Hans Konge. Lörd. infra ascens. dni. for os var velbaaren Md. Joon Wiffertsß med et Tingsvidne, som Niels Skriffuere Landstingshører i Nørrejwllannndh med flere havde udgivet og beseglet Aar 1485 Lörd. efter f. corporis Cristi, lydende, at Joon Wiffertsß Lovhøringe Anderss Persß og Anderss Rodhe til Viborge Landsting vidnede, at de saa' og hørte paa Wesby Mark, som »sides«, at Lass Øørn kalder Stoksmarck, at J. W. »induorde« Trediedelen af forskrevne Mark, saa at ingen har Lod i forskrevne Mark uden han, og har Kronen Trediedel og Hr. Loduigh Marss Trediedel og ingen anden; og vidnede forskrevne Lovhøringe og velbaaren Mand Maghens Maghensß, Thomess Bangh og Per Laurensß, at forskrevne Lovhævd var lovlig tilbuden til Herredsting og funden til Herredsting af Fogeden og gode Mænd; med flere Artikler, som det Brev udviser. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle Joon Wiffertsß deri Hinder at gøre, saa længe hans Lovhævd lovlig

rygges med Bisp og Bygdemænd uvildige og nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Rolld ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [6502]

Maj 26. *Reg. *8012.* Perg. med 6 Segl: 1. Lvii 19; 2. Lxxiii 87; 3. I Sigilfeltet en Kalk; 4. I Sigilfeltet Bogstavet s med Krone over; 5. Utydeligt Skjold; 6. Lxv 52 (*s mas per fen*). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 368* (RA.). *Saml. til jydsk Hist. VI. 33.* [6503]

Maj 28. Andhers Galen giver til s. Georgii Alter i det ny Kapel i Lunde Domkirke, som kaldes Svendealter, en Gaard mod nærmere betegnet Gudstjeneste.

Perg. med [7] Segl: 1. Lviii 8; 2. G. 78; 4. G. 72; 5. Cxli 7 (Grott); 6. Flviii 5. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 94.* [6504]

Maj 30. Jeg Hans Kock Borger i Alborgh er skyldig Hans Bese 23 rinske Gylden 4 Skill. mindre, for hvilket Guld jeg pantsætter ham en min Bod i min Gaard, som er den sønderste af [de] 2 Boder, som muret er mellem Stolper, og som Claus Bando nu i Værge har, hvilken Bod renter 7 Mk. [om] Aaret, og skal han annamme forskrevne Bod s. Johannis Dag næstkommende og »beholden« for et brugeligt Pant, i og af at sætte, og naar hun skal igenløses, skal Renten følge Hovedsummen det Aar. Medb. af andre Dannemænd Claus Woghen Borgemester i Alborgh, Marquort Krøwer og Per Jacopson Borgere sstds. Datum sabb. post f. ascens. dni.

Perg. [med 4 Segl]. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). [6505]

Juni 3. *Reg. *8013.* A. Medtaget Perg. med [8] Segl: 4. G. 756; 7. G. 757. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). Herefter: *Hübertz, Aarhus I. 68.* — B. Medtaget Perg. med [8] Segl: 2. G. 740; 5. G. 759; 6. G. 758; 7. G. 757; 8. G. 756* (Jens Kyndo). Samme Arkiv (RA. C 3, Domme (∩: den hos *Hübertz, anf. St. S. 70 Note* omtalte anden Original)). — C. Perg. med [8] Segl: 2. G. 740; 4. G. 756; 5. G. 759; 6. G. 758; 7. G. 757; 8. G. 756* (Jens Kyndo). Samme Arkiv (RA. C 1, Forh. til Gejstligheden, Forskelligt). — 2 af Brevene anføres *ÆA. V. 26* og 29. [6506]

Juni 4. Hans Konge. Torsd. octava vors Herres Opfarelsedag for os paa vort Retterting i Sortebrødrekloster Stue i Aarss i vor egen Nærværelse, nærværende Bisp Niels Glob i Wiborge, Hr. Axel Lagesø R., Oluff Morthensø, Anderss Cristernsø vor

Landsdommer i Nørrejtland, Hr. Henrick Knutß R., Erich Westeni, Lass Luno, Oluff Mwnck, Anders Mwnck, Eyler Stygge med mange flere, var velbaaren Md. Jørghen Krumpen paa den ene og Per Bonde og Anders Michelsß i Hadderop paa den anden Side om Trætte om Jord paa Lysterop Mark og paa Aysterop Mark. Da var deres Breve, gamle Skiftebreve, Dombreve og Lovhævder, læste og gransket, som de paa baade Sider i Rette lagde, om hvilken Sag de gav dem for os i Rette. Da »wort« J. K.s »skeffthebreff och dombreff« dømt ved Magt, og den Lovhævd, Per Bonde havde paa nogen Jord i Lysterop Mark, skal blive ved Magt, saa længe hun rygges med Bisp og Bygdemænd uvildige, og J. K. at beholde i Lysterop Mark efter hans Breves Lydelse. Om Aysterop Mark »wort« saa paasagt, som P. B. og Anders Michelsß tilstod for os, og J. K. har 2¹/₂ Fjerdings Jord i Aysterop Mark, har J. K. der nogen Brøst i, skal Marken komme til Reb og ret Maal efter Loven. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

A. Perg. [med 1 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). — Aa. Vidisse 1495 Maj 25. Herefter: LDipl. 1495 Maj 25. [6507]

Juni 4. Hans Konge. Hr. Eric Ottsßen R. vor Mand og Raad har nu fornøjet os 112 Mk. paa Regnskab af Fredkøbet i Jutland. Thi lader vi ham kvit derfor. Datum Arusie fer. 5. ante pentecostem nostro sub signeto.

[^aPapir (Orig.).^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 31).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorff: Additam. 4to 94 S. 187. [6508]

a—^a) Saaledes LDipl.

— Reg. *8014. Papir med 5 endnu overklæbete Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. I Sigilfeltet Bogstavet I; 3-4. Utydelige; 5. Bømærke. (RA. Topogr. Saml. Papir, Horns H. Sjæll. i Almindelighed.) *Danske Mag.* 3. R. V. 147. [6509]

Juni 5. Reg. *8016. Perg. [med 1 Segl] (Plica delvis ødelagt, saa at Seglhullet kun lige kan skimtes). Matrups Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl.* S. 171. [6510]

a) RA. Reg. 60 S. 251.

Juni 8. Vi Hans hilser eder, som boer i Jerløff H. Vi byder hos eder velbaaren Md. Hr. Thomess Langhe »dægen« i Rype og velbaaren og fornumstig Kvinde Fru Dorothea af Kolding, at I rette 6. »ughen dagh«, som dette vort Brev læses, møder

for os paa vort Retterting med eders Breve, hvis I har mod hveranden paa Torstedh og Bøgwath etc., som vi har givet Hr. T. L. vore Breve paa, mod hvilke Fru Dorothea lod tage Genbrev. Thi lad det ingenlunde, saa fremt at hvilken af eder ikke møder, da hjælper vi [*den*], der møder, det, Ret er, efter hans Bevisning. Datum Veigle fer. 2. pentecostes nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Jerløff H. inhabitantibus, Spor af 1 brevlukkende Segl og utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden paa Forsiden samt samtidige Paaskrifter: »Citacio sex ebdomadatum« og om, at Brevet er læst paa Jerlo H.s Ting 1489 Onsdag i Pinseuge. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 374 (RA.)*. [6511

Juni 9. Nis Lawrensß Tinghører paa Borglan H.s Ting, Niels Stranggyß² Præst og Kannik i Burglan, Tammess Michelsß³ Foged paa Segilstrvp, Gwndy Essbernsß og Nis Swdher i Krebdrvp. Tirsd. i Pinseuge for os og flere gode Mænd fik beskeden Md. Clement Brwss et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Nielsß, Gwndy Esbernsß, Lass Nielsß, Cresternss Nielsß, Jess Skreddher, Tammess Jebssß, Jess Tygsß og Esbern Gwndsß; disse vidnede, at de hørte og saa' 4 Dannemænd Oby Jensß, Jess Fooss, Hans Terchiilsß og Jess Lawrensß i Hestrvp vidnede for os, at de var »ath« Hiegordh og saa', at den »tøredeyss« var brændt hos Hiegordh uden Diget og i Diget og inden Dige. Item vidnede fornævnte 8 Dannemænd, at Mattes Nielsß tilstaar, at han satte Ild i forskrevne »tøredeyss«. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. G. 631 (Bild); 3-4. Bomærker. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [6512

Juni 12. Vi Hans Konge hilser eder alle vore Fogeder og Embedsmænd i Fyn. Hr. Benckt Bilde R. vor Mand og Raad har berettet for os, at nogle Bønder og Almue her i Landet har ophugget og ødelagt en hans Skov og Enemærke, som kaldes Wraa skow, ham til stor Skade, og har hos dem til Stede meget af forskrevne hans Skov. Da tillader vi nu, at han maa igen kræve og annamme, hvis Træ som af hans Skov ophugget er og bortført, hvor han den spørge kan, og dem, som hans Skov saa fordærvet, og dem, som endnu af forskrevne Skov noget til Stede har, at forfølge, som det sig bør. Bedende og bydende eder alle vore Fogeder og Embedsmænd, som ham eller hans Bud derom til Tinge eller anden Steds hænder til at komme, at I være ham eller hans Bud behjælpelige, at han

maa igen fange hans Skov, hvor han den spørge kan, og hjælper ham derom, hvis Lov og Ret er; og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Nyborgh 6. fer. infra oct. pentecostes nostro sub sig.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [6513]

Juni 12. Niels Scaffue Biskop i Roskilde. For tro Tjeneste, som Jachim Daa vor Broder og Tjener os og vor Kirke gjort har og gøre skal, saa længe han lever, i Leje lader vi efter vort Kapitels i Roskilde Villie ham og hans Husfru Fru Engborrich vor og Kirkens Gaard Rollerop med sine »garsedæ« sstds. og alt vort Gods i Vedby i Ottestrop S. i Slawelsæ H., saa længe de baade lever, den ene efter den anden, »swa madæ« at de skal forskrevne Gods bygge og forbedre efter deres Formue og give os deraf til aarligt Landgilde 1 Td. Smør inden Michils Dag, 12 Pd. Byg og 1 lødig Mk. Penge inden Kyndelmisse. Item skal de frede Skovene, som til forskrevne Gods ligger, og dem ej hugge eller til Upligt hugge lade. Item skal de holde »vordnedennæ« paa forskrevne Gods ved Ret og dem ej nogen uvanlig Tynge paalægge; og skal de vende vor Kirkes og Kapitels Tjenere godt til og dem ej uforrette. Og skal de ingen anden mægtig Mand forskrevne Gods unde eller bort lade uden med vort og forskrevne Kapitels Villie. Item skal Jachim tjene os og Kirken, saa længe han lever, saa fremt han forskrevne Gods beholde vil. Item skal han og hans Hustru holde os en færdig Skytte i Kongens »reysæ«, naar os tilsiges noget Tal Folk ud at gøre, og dermed blive fri for al ydermere Tynge og Tjeneste. Og naar de baade døde er eller forskrevne Artikler ej holdes, skal forskrevne Gods straks fri igenkomme til os. Secretum nostrum cum sig. capituli nostri antedicti presentibus est appensum. Datum Roskildis fer. 6. ante dnica. trinitatis.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: RA. Topogr. Saml. Papir, Slagelse H., St. Peders Landsogn, Rollerup. LDipl. [6514]

Juni 13. *Reg. 4889.* Perg. [med 9 Segl: ^a Brudstykker af 1., 3., 7. og 9. bevarede i 1841^a]. Peder Brockenhus's Arkiv; senere til Hvedholm Godsarkiv (FLA. Grevskabet Brahesmindes Arkiv Nr. 1). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 176.* [6515]

^a—^a) Saaledes det anførte Aftryk.

Juni 16.^a Essroms Kloster mageskifter til Kongen 4 Gaarde i Lwn-toftæ for Tiikøbs Kirke og lover Gudstjeneste for Kongen og hans Slægt.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 486; 2. G. 483. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøell.). *Cod. Esrom. S. 287.* [6516]

a) Dagen er vel Juni 16 snarere end Jan. 10.

Juni 17. *Reg. *8017.* [Perg. med 3 Segl. Stoense Kirkes Arkiv. — Afskr. i Snødebogen, formentlig af 1576.] Herefter: *Ny kirkehist. Saml. IV. 437.* [6517]

— Jess Krogh, den samme Tid sad i »domersted« paa Gwdwm H.s Ting, Per Hennicsß Præst og Kapellan i Gislæ, Anders Jepsß i Langhoo og Hans Persß i Lackedropp VV. og Jess Skreder i Lamdropp^a. Guds Legems Aften paa Gwdwm H.s Ting fik velbyrdig Md. Per Jepsß i Owenskow et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Knud Jensß i Lørop, Nis Hwidh ibid., Jess Persß i Brwager, Anders Mwnk, Per Kragh, Hans Laurensß, Mickel Lack og Mickel Twssß i Gelbergh; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at den Tid velbyrdig Md. Jørien Vrnæ rejste Dele paa Swinninghe Skov til Reb og Raft, da bød Per Jepsß Lov paa Lovhævd paa »syne enmerke« Ager, Eng og Skov, som ligger til hans Gaard, om nogen vilde gaa ham for nær, og som hans »forældern« tilforn havde i Værge i »fyrtiwæ« Aar og mere; item vi aldrig har hørt, at der har været givet Kære paa fornævnte Ejendom, som Per Jepsß i Værge har til den Gaard, han i boer, her til Tinge, og sagde Jørien Vrnæ her til Tinge, at han taledede ikke paa nogen Mands Enemærke eller »reffdræffthæ« Jord, men paa Swinninghæ Skov rejste han »syne kære« paa. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl]. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [6518]

a) Herefter, men atter overstreget: og Jess Krogh i Gwdwm.

Juni 18. Jeg Clawess Jøsopps i Weerop a. w. skøder velbyrdig Md. Hr. Bæynt Bylle i Søholm R. en min Toft norden paa Kæræby Mark, som han nu selv i Værge har til det Bolig i Kæræby, som Kristine Hanssedotther i boer, som kaldes Røtz toffth, og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret af ham derfor. Fragaar Toften Hr. B. B., tilbinder jeg mig at vederlægge ham saa megen fri Jord inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hanss Morthensß Herredsfoged i Wenss H., Bendyss Howenskyl a. w., Per Henricsß⁴ Herredsskriver i Wens H., Jes Tyghesß af Torp og Henric Egghersß af Holswedh. Datum Hwalsø die corpore[!] Cristi.

Perg. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 2. Bomærke; 4. I Sigilfeltet Bogstavet p; 5. I Sigilfeltet Bogstavet i; 6. Bomærke. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6519]

Juni 19. *Reg. 4890.* [A. Orig. Jep Poulsson Benderups Arkiv?] Aa. Afskr. i C. Testrup, Om Tingene, Ting-Stæderne og Rættens Betieng: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 57 (her kun med Dagen: Fredagen næst for ste. « Dag) (Afskr. herefter (med samme Dagsangivelse): Ny kgl. Saml. 4to 868 e, I 2. Paginering S. 49). *Testrup, Relation om Tingene S. 31.* [6520

a) Aaben Plads i Aa.

Juni 21. Claus Bron Sognepræst i Frøyropp, Powel Heell, Ness Jenss, Powell Myckels ibid. Sønd. før s. Hans bapt. Dag var Per Jeps s »a« Frøyropp Sognestævne og spurgte, om dem vitterligt var, at han havde haft Kohaven og den Skov derovenfor og Eskeemosse til Enemærke eller ej. Derefter »bedes« Per Jeps s et Sognevidne samme Dag af 12 Dannemænd: Jess Holm, Mates Bron, Kyell Cresters s, Ness Jens s, Powell Myckels s, Oloff Kølwe, Per Kølwe, Hans Holm, Ebbe Myckels s, Per Holm, Per Laws s i Slwthe, Hans Donth i Ffrøyropp; hvilke vidnede, at dem vitterlig er, at Per Jeps s og hans »forelern« har haft Kohaven og den Skov ovenfor og Pylethmosse indtil Skelbækken til fri Enemærke i 50 Aar og mere, og har aldrig andet hørt. Item vidner vi, at Powel Vyllyms s og Cleæmen Jens s i Nwborgh havde Kohaven i Pant af Per Jeps s »forelderne«, og hans Hestehave, hos hans Gaard er, har han haft og ukæret i saa mange Aar, som før er skrevet. Item gøres ham ydermere Behov, vil vi følge ham og vidne det, ihvor han vil os have. Med vore Indsegl. Datum anno dni. »etc.«

Papir med Spor og utydelig Rest af 4 Segl paatrykte forneden. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [6521

Juni 22. *Reg. *8019.* Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Bomærke; 3-4. og 1 nu løst Segl (formentlig 5.) Bomærker i Skjolde; 7. I Sigilfeltet en Dør. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 10; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 96.* [6522

— *Reg. *8018.* Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt (vistnok Skjold); 2-3. Utydelige; 4. Utydeligt Skjold. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Bidrag til Skildring af Byen Ribe 3. Hefte (Ribe Skoleprogram 1847) S. 6* (læs: Aleueldes foghet - dandesmen - Vllorp, Jeyb Niss - Spanwidh - forneffnde viii dandesmen - forneffnde Trowels - forneffnde thrække). [6523

— Niels Hans s¹ Prior i s. Hansse Kloster i Othens, Got-skæ Teynehwsse² og Barqwar Ranzo³ VV. Mand. før Johannis bapt. Dag var for os velbyrdig Md. Hr. Bæynth Bylle i Søholm R. og lod læse et aabent Brev paa Pergament skrevet, med

hængende Indsegl, som Rigens Kansler havde udgivet, uskadt, lydende: 1. *Række, Udat. Breve Nr. 440.*

Papir med 3 endnu overklæbde Segl paatrykte forneden: 1. G. 586; 2. Cxxi 5; 3. Li 47. Bent Billes Arkiv (E; RA). [6524

Juni 26. Hennyng Jens¹ Byfoged i Roskilde, Jens Per² Kannik, Jenss Kruse³, Olaff Jeip⁴ »borgemestere«, Hanss Kort⁵, Jep Andhers⁶ og Niels Beind⁷ Raadmænd sstds. Fred. efter Johannis bapt. Dag paa vort Raadhus i Roskilde sagde beskeden Md. Per Jens¹ i Odenswedh i Horns H. sig at have Fuldmagt af hans Svoger Staffen Jens¹ i Høgræby i Lalandh, som har hans Søster Johanne Jensedotter, som han selv til Stede var, og sagde Per Jens¹, at han har været over et Skifte med hæderlig Kvinde Barbara vor Medborgerske, Niels Jens¹ Efterleverske, om al den Arv, rørende Gods og urørende, Bo og Boskab, som Per Jens¹ og hans Svoger tilfaldt efter hans Broders Død Niels Jens¹; og sagde han, at hun havde gjort ham Fyldest paa sine egne og paa hans Svogers Vegne, og kendtes han sig og hans Svoger ingen ydermere Rettighed at have inde med Barbara om al den Arv, som dem kan tilfalde efter Niels Jens¹ Død. Thi lod Per Jens¹ Barbara kvit for alt ydermere Krav om fornævnte Arv, og gav han hende fuldt Afkald og sagde, at vil Staffen Jens¹ ydermere tale Barbara til om forskrevne Arv, da bandt han sig til at gange mellem hende og al den Skade, som hun kan fange derover. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 7 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke i Skjold; 2. G. 285; 3-5. Bomærker i Skjolde; 6. Exvii 4 (Baden); 7. Bomærke i Skjold. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalenæ Alter) (AM. XLIII. 20). LDipl. [6525

Juni 27. *Reg. *8021.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Senere (jfr. 6527) til Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 162 Nr. 174* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse; Stadfæstelsen gælder kun, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting). [6526

— *Reg. *8020.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; senere ejet af Biskop Peder Hersleb^a (Arkivet paa Gaunø). *Kbhvns Dipl. II. 162 Nr. 175.* — Hertil 6526. [6527

a—) *Bibliotheca Herslebiana (Hafniae (1758)) S. 547.*

Juni 28. Jeip Jordths¹ Præst i Hwnsdrop, Jes Dokke Birkefoged i Agernes Birk, Jes Kempe, Anders Røwer, Laurens Skrædder, Anders Pers¹ i Bordhese. Sønd. før Petri et Pauli Dag

paa Hwnsdrop Sognestævne fik en beskeden Md. Clawes Matesß af Kroxbole et Sognevidne af menige Hwnsdroppe S. og særdeles af disse Dannemænd: Thomes Smedh, Per Togesß af Godhendrop, Nis Olsß, Athsser Andersß, Anders Jeipsß, Mikel Persß, Nis Lassen, Jorien Jensß, Jes Hansß, Las Persß i Børdhese, Jes Kempe, Mates Nielsß, Anders Persß, Jesper Thomesß, Anders Dauitsß; hvilke vidnede, at de har hørt af gamle Danne-mænd, at det vestre »skoffhødhe« i Bordhese Skov var Kroxboles rette Tilliggelse og en Jord, som ligger op til Skoven, som kaldes Kroxbole »affskyrdh«, og 4 »marsel« Skov og Mark over al Bordhese Grund det var Kroxboles rette Tilliggelse, den Tid Thomes Sywll »fløtthe« til Kroxbole og Fru Botilth med ham, og siden brugte de det deres Tid og deres Tjeneres med dem; har de der noget bebrevet bort af, der vidnede de intet imod. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Spor og utydelige Rester af 6 Segl paatrykte forneden; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »Ponne Wraa skow«. (RA. Topogr. Saml. Papir, Skam H., Krogsbølle S., Krogsbølle.) [6528

Juni 29. *Reg. 4891.* Perg. med 2 Segl: 1-2. Ubetydelige og ukendelige Brudstykker. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. LXIII. 18). *Suhms Saml. I. 3. H. S. 121.* [6529

— Vidne af Wiborg Byting om den Plads, Viborgs Borgere har haft at staa paa i Vestherwiig Marked.

Perg. [med 10 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viborg. S. 90.* [6530

— Aflad for Suaninge Kirke.

[Orig. med mindst 9 Segl: 1. Ærkebisp Jens Brostrups (formentlig G. 30); 2. Ærkebisp Gantes; 3. Bisp Niels Skave af Roskilde's (formentlig G. 178); 4. Bisp Albert af Lübeck's; 5. Bisp Hans af Bergen's; 6. Bisp Carl af Odense's; 7. Bisp Niels af Viborg's (formentlig G. 682); 9. Bisp Hartvig af Ribe's (formentlig G. 822); 10. Bisp Niels af Børglum's. Svaninge Kirkes Arkiv.] Udførligt Udtog med Cornelius Hamsforts Haand og med Skitser af 9 Segl: Kall 8vo 668, Hæftet: »In comitiis Stetini«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 521.* — Jfr. Hamsfort i Odense Bispekrønike: *SRD. VII. 238.* [6531

— »Skifftebreff udgiffuid anno 1489 die apostolorum Petri et Pauli aff Jens Hindtzesen fougit udi Nøre herrit, Mogens Pederßen sandemand udi Røde sogen och Bonde Bondeßen udi s. Clementz sogen paa Boringholm, liudendis, at the offuer vore it venligt och kierligt syskindeskiffte paa s. Clementz kierckegaard, som vor emellom Peder Myre och hans suoger Morten Pederßen udi Rodne paa en gaard liggendis uthi s. Ibs sogen, kaldis Fugelsangsgaard uthi Klindbye och en gaard uthi Rodtne, ther for^{ne} Morten Petherßen nu i boer; tha vor

thet skiffte saa offuertalidt paa begge sider med thierris venners och frenders raad, samtycke och frii vilge, at for^{ne} Peder Myre skall beholle till euindelig eye for sin rette federne thend gaard uthi for^{ne} s. Ips sogen med alle sine rette tilleggelße, och Morten Pederßen paa sin hustrus vegne thend gaard uthi Rodtne, thend hand sielluff i bor, med thend gaards alle rette tilleggelße for sin hustrues rette federne.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1582 Juni 15 mellem Jep Andersen Borger i Rodtne og Peder Hanßen Landsdommer paa Borningholm; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1582-84 Bl. 35 a. [6532

Juni 30. *Reg. *8022.* Perg. med [10] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst.; 2., 7-8., 10. Bomærker (2. og 8. i Skjolde). (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 14.) *Stemann III. 115 (Begyndelsen lyder: Wii Hans Brodersß voget ouer Sundergoeßherde, Hußum vnnde Hatstedemergk vnnde Ingwer Knutzen, Syuert Thammesß, Thammes Rixßen, Peter Tammesß, Anders Petersß, Haie Paingk, Saxe Ghunningk, Hans Clawesß, Thammes Petersß vnnde Thammes Wilbursß diikedingk, Ingwer Leningk vnnde Hans Gretensß dingkhoringe vnnde - læs i øvrigt: twiskenn - Rantrum vnnde - der ßakenn tho dohende - breff vor werdet irtogende, dat - geschicket vnnde furen laten - deme vorben. koge - edder orßakende - dingkhoringe vorben. gebeden desse achteyn nabescruen frame - des kerßpels to Milstede beuell vnnde macht hebben als Jons Laurensß, Syuert Tammesß, Ingwer Leningk, Ingwer Knutzen, Iwer Nickelsß, Jons Tammesß to Milstede, Boie Jonsß, Aggi Badesß, Paie Syuertsß, Hans Hayngk, Knutt Tukesß to Rademisße, Paie Jonsß, Nickels Nommensß, Herre Truwelsß, Laurentz Peddingk, Walke Widdesß to Northußum, Knut Poppingk, Peter Jonsß, Haie Payngk, Hans Clawesß, Jons Boyngk vnnde Hans Gretensß, de denne vmme - der erßamen - vogedes vorben. vnnde - Hinrick Schryuers - Hußum vnnde - Knutzen to Milstede, Syuert Tammesß darsuluest, Ingwer Leningk darsuluest, Tammes Petersß darsuluest, Nickels Nompnesß to Northußum vnnde Knut Tukesß to Rademiß mede tor willicheit vnnde orkunde hebben heten hengen benedden an desßenn vnnßen breff - Sweßum nach - na sunte Peter vnnde Pawels daghe der hilligen apostole).*

[6533

— *Reg. *8023.* Perg. med [10] Segl: 4. Ubetydeligt Brudst.; 6. Bomærke; 7. Brudst.; 8-9. Bomærker (8. i Skjold); 10. Brudst. (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 13.) *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. I. 94 (Begyndelsen lyder: Wii Hans Brodersßenn voget ouer Sundergøßherde, Hußum vnnde Hatstedemergk vnnde Ingwer Knutzen, Syuert Tammesß, Thammes Rixen, Peter Tammesß, Anders Petersß, Haie Payngk, Saxe Gunningk, Hans Clawesß, Tammes Petersß vnnde Thammes Wilbursß diikedingk, Ingwer Leningk vnnde Hans Gretensß dingkhoringe vnnde - læs i øvrigt: Rantrum vnnde - de der ßaken todohende - Aluerdingk schriuere - twisken - edder orßakende - dinghoringe vorben. gebeden - vogedes vorben. vnnde - Hinrich Schriuers - Hußum vnnde - Tammesß, Ingwer Leningk, Tammes Petersß to Milstede, Nickels Nompnesß to Nort-*

hußum vnde Kuult Tukesß to Rademiß mede - gescreuen to Sweßum nach). [6534]

Juli 2. Beritthe Anderssædotther¹, Jeippe Laaless Efterlever-ske. Jeg er skyldig velbyrdig Md. Hr. Pedher Reberg Kannik i Roskilde paa s. Erasmi Alters Vegne i s. Lucii Kirke i Roskilde »førætywæ« rinske Gylden gæve af Guld og fulde af Vægt og 20 lub. Mk. danskæ Penge, som Købmand kan anden fuldt med gøre, som jeg nu opbaaret har, for hvilken Sum Guld og Penge jeg ham pantsætter paa forskrevne Alters Vegne en min Gaard i Granløssæ i Granløssæ S. i Myerløsse H. (Jenss Jwl, i Pd. Rug og 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 2 Høns og 1 Gaas), hvilken Gaard han skal have for et brugeligt Pant paa forskrevne Alters Vegne og op at bære deraf Frugt og Landgilde og vornede i og af at sætte, saa længe at fornævnte Gaard afløses s. Erasmi Alter for forskrevne Sum. Naar fornævnte Gaard »upløsess« skal, skal det kyndes 2 Ting før Midsommer paa Landstinget og et Ting efter, og Løsningsdagen skal være Mor-thens Dag, og da skal Landgildet følge Hovedsummen. Afgaar fornævnte Gaard med nogen Rettergang, tilbinder jeg mig saa godt Gods af og[!] »beyleghet« vederlægge inden 6 Uger der-efter. Item skal jeg ej gæste eller gæste lade Tjeneren paa for-nævnte Gods eller »beware« mig med ham, eller nogen mine Søskende, før jeg har fornævnte Gaard »upløsth«. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd mine Brødre Hr. Pædher Andersß² Kannik i Roskilde, Micheld Andersß i Ellynghe, Hr. Lyder Jensß⁴ og Hr. Nilss Clawsß⁵ Kanniker sstds. Datum Roskildis die visi-tac. Marie.

Perg. med [5] Segl: 1. Exvi 15 (Jernskæg); 2. G. 287 (Jernskæg); 4. Gxix 9 = G. 300* (Qvitzow); 5. G. 311 (Skade). Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVII. 14). [6535]

— Hans Konge. For os var Hr. Abbed Oluffs af Scow-closter Bud med vort 3. Dombrev efter Stadfæstelse, som vi har stadfæstet nogle aabne beseglede Pergamentsbreve lydende paa Gerdrop og Gerdrops Fang, som skylder 1 Læst Korn, 12 Skill. Grot og andre Beder, i Tydebergs H. i Riisløff S. liggende, Riis-løff Kirkes Jord aleneste undtagen, hvilket Gods Hr. Abbed Oluff nu i Værge har, efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 3. Dombrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Hr. Abbed Oluff og Konvent sstds. Gerdrop og Gerdrops Fang efter deres aabne Breves

Lydelse, forbydende alle forskrevne Hr. Abbed og Konvent deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum die visitat. Marie nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 2 Segl]. Skovklosters Arkiv; *SRD. IV. 357*; ^aendnu i 1671 paa Herlufsholm^a (AM. VI. 32). [6536

^{a-a}) RA. »Herlofsholms goetzis besigtelse» 1671 Bl. 12 b Nr. 22 (ved Herlufsholms Skoles Regnskab 1671).

Juli 3—9. Johanne[s] archiepiscopus Lundensis, Gauto archiepiscopus Nidrosiensis², Nicolaus Roskildensis³, Albertus Lubicensis⁴, Carolus Ottoniensis, Johannes Bergensis, Nicolaus Vibergensis⁷, Elerus Arusiensis⁸, Hartuicus Ripensis et Nicolaus Burglanensis ecclesiarum episcopi. Pium ac Deo acceptum servitium impendere credimus, quotiens fideles suos ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut altare b. Erasmi in ecclesia s. Michaelis in Slaulosia Roskildensis dyocesis congruis habeatur reverencia et honore et a Cristifi[de]libus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui altare causa devotionis, peregrinationis vel oracionis [*visitaverint*], dominicam oracionem, salutacionem angelicam aut alias devotas oraciones legendo missas aut predicaciones coram eodem celebraverint, celebrari fecerint vel audierint, illis eciam, qui ad altaris conservacionem ac missarum in eo celebratarum sustentacionem necnon ornamentorum pro divino cultu necessariorum melioracionem et augmentacionem juxta possibilitatem suam manus porrexerint adjutrices, tociens singuli nostrum 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitenciis relaxamus, dummodo ad hoc consensus dyosesani accesserit. Secretis nostris. Datum Haffnis in oct. visitac. Marie.

Perg. med [10] Segl: [1. Nævnt af Langebek 1746 i LDipl.]; 2. Ærkebisp Gautes; 3. G. 178; 4. Bisp Albert af Lübeck's; 6. Voksklump, som det synes uden Signetaftryk; 7. G. 682; 8. Gxxv 7; omtr. samtidig Paa-skrift foroven paa Forsiden: »Summa omnium indulgenciarum altaris sancti Erasmi etc. ix hwnndrit daghe och xx daghe». Slagelse Mikkel's Kirkes Arkiv (RA.). LDipl. [6537

Juli 6. *Reg. *8024.* Perg. med [4] Segl: 1. I Sigilfeltet en Krans, hvori en Haand holdende en Stift; 2-3. Bomærker. Bent Billes Arkiv (RA.). *Matzen, Panteret S. 396.* [6538

— Vidne af Malmøge Byting, at Hr. Hans Jenssøn Sognepræst i Tegneby paa Ordossth lod skøde Jes Michelssøn Raadmand i Malmøge ½ Gaard i Malmøge.

Perg. med [7] Segl: 1-3, 6-7. Bomærker. (SvRA. Perg.) *Dipl. Norv. XVI. 331; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 97.* [6539

Juli 7. Johannes archiepiscopus Lundensis¹, Gauto Nidrosiensis archiepiscopus, Nicolaus Roskildensis², Albertus Lubicensis, Carolus Ottoniensis⁵, Johannes Bergensis, Nicolaus Viburgensis, Elerus Arusiensis⁸, Hartwicus Ripensis⁹, Nicolaus Burglanensis¹⁰ et Jacobus Gadensis ecclesiarum episcopi. Quoniam ecclesie, oratoria et alia pia loca fundata sunt, ut in eis offeratur sacrificium corporis et sanguinis Jesu Christi humilesque preces pro salute vivorum et defunctorum exsolvantur, convenit, ut pro earundem ecclesiarum et piorum locorum fabrica spiritualis thesaurus ecclesie Cristifidelibus dispensetur. Cupientes igitur, ut ecclesia s. Clare in Roskildia eiusdem dyocesis congruis frequentetur honoribus, ac monasterium eiusdem cum sanctimonialibus ibid. degentibus elemosinis adjuventur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui ecclesiam causa devocionis vel oracionis visitaverint, missas, predicaciones aut alia divina officia in ea audierint, celebraverint seu celebrari fecerint vel ob reverenciam passionis, mortis et sepulture domini Jesu Cristi coram figura sepulchri eiusdem in eadem ecclesia posita oracionem dominicam, salutacionem angelicam sive alias devotas oraciones flexis genibus dixerint trina vice et pro nostro ecclesiarumque et regnorum nostrorum tocusque cristianitatis statu tranquillo et pace Deum deprecati fuerint ac ambitum sive cimiterium monasterii circuierint pro salute fidelium ibid. requiescentium exorando vel ad fabricam ecclesie et monasterii necnon ornamentorum ad divinum cultum inibi necessariorum melioracionem ac ad sustentacionem sanctimonialium in monasterio degentium manus porrexerint adjutrices, quociens premissa vel eorum aliquid fecerint, singuli nostrum 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitenciis relaxamus, dummodo ad hoc consensus dyocesani accesserit. Sigillorum nostrorum, quibus ad presens utimur, appensione. Insuper nos Nicolaus Roskildensis antedictus omnes indulgencias ecclesie et monasterio predictis per quoscumque ordinarios concessas confirmamus. Datum Haffnis fer. 3. infra oct. visitac. Marie.

Perg. med [11] Segl: 1. G. 31; 2. Utydeligt Brudst.; 3. G. 178; 4. Brudst.; 5. G. 532; 8. Gxxv 7; 9. G. 822; 10. G. 630. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 576* (AM. LXIII. 19). (*Reg. *8025.*) [6540]

Juli 9. Johannes Lundensis, Gauto Nidrosiensis ecclesiarum archiepiscopi, Nicolaus Roskildensis, Albertus Lubicensis, Johannes Bergensis, Carolus Ottoniensis, Nicolaus Glob Vibergensis, Elerus Arusiensis, Hartuicus Ripensis et Nicolaus Burgla-

nensis episcopi. Pium ac gratum Deo famulatum impendere credimus, quotiens eius fideles ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut ecclesia b. Andree in Øster Tornes in Lalandia Ottoniensis diocesis congruis habeatur reverencia et honore et a Christi fidelibus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui ecclesiam causa peregrinationis aut oracionis visitaverint, missas, sermones aut alia divina officia ibid. audierint, celebraverint vel celebrari fecerint, 5 Pater noster et totidem Ave Maria in honorem passionis Christi flexis genibus legerint, pro defunctis exorando cimiterium circuierint, mortuorum sepulturis interfuerint, in pulsatione campane s. Marie ter Ave Maria more Romane ecclesie dixerint, corpus dominicum vel sanctum oleum, dum pro infirmis portetur vel reportetur, secuti fuerint, sacramentum eucharistie et dictum patronum cum candelis et humili prostratione salutaverint, qui eciam pro usu et fabrica ecclesie seu pro quibuscumque ornamentis meliorandis adjutrices manus porrexerint, ac qui processioni singulis dominicis diebus post missas visitando ossatorium in cimiterio ecclesie sub cantu responsorii: Libera me domine, pro ibid. requiescentibus ac omnibus fidelibus defunctis orando interfuerint, quociens aliquod premissorum fecerint, singuli nostrum 40 dies indulgentiarum de injunctis sibi penitentiis elargimur, dummodo ad id ordinarii consensus accesserit. Datum Haffnis Roskildensis diocesis 8. die visitac. Marie nostris sub sig. Et nos Carolus episcopus omnes indulgentias prescriptas confirmamus.

[A. «Perg. med [10] Segl: »1. i 2 Stykker. 2. heelt. 3. 4. borte. 5. noget afbrudt. 6. vel halft. 7. borte. 8. heelt. 9. borte. 10. heelt»; Paaskrift »uden paa«: »Oretur pro domino Andrea Johannis horum imperatore, nato Kallø huius parrochie«.ª Taars (Musse H.) Kirkes Arkiv.]
Aa. Afskr. af Jon Mortensen (med Paaskrift af Langebek: »Fra . . . Prestegaard i Laaland 1752«): LDipl. — Andre Afskrifter: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 20 a (af Th. Br. Bircherod); Rostgaard 4to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 222 (af Jacob Bircherod); LDipl. (med navnløs Haand fra 18. Aarh.). [6541

a—ª) Saaledes Aa.

Juli 9. Claus Willatsß Herredsfoged i Skame H., Eller Bryske Høvidsmand paa Nessbyhowit, Jørien Marswin paa Nyborick, Per Brysskæ VV., Niels Knap i Redingh, Hans Agisß i Hwelingh, Hinrick Hiansß i Horoppe, Hans Andersß i Eghenssæ og Per Rødsß i Aghernes. Torsd. efter wissitac. Marie paa Tinge »bedes« en beskeden Dannemand Hans Olsß i Holssit om et Tingsvidne, hvorlunde han havde delt de Mænd for Wrooskow, og hvor-

lunde de vilkaarede dem saa mange, som Vilkaar fik, hvilket han fik af 8 Dannemænd: Laurens Matsß i Hørøppe, Jes Monsß[?] i Glamdroppe, Jes Hansß i Skamby, Jes Hæring i Rossendroppe, Hans Mikelsß, Hans Mws, Oluff Persß og Helly Koo[?]. Disse Dannemænd vidnede, de har hørt, at Hans Olsß har delt de Mænd for Wroskow lovlig med 6 Mænd og intet forsømt deriblandt; item vidnede de, at de saa' og hørte samme Dag inden Tinge, at saa mange Mænd, som der vilkaarede dem, at de skulde have det i Hr. Beindis Minde, vilkaarede dem ogsaa, at saa meget Tømmer, som de havde, det skulde de føre til Stede inden 3 Uger og lægge det paa Hr. Beindis Gods, hvor Hans Olsß befalede dem, under de samme »lawer« [?] og uden al Tingstævning. Med vore Indsegl.

Perg. uden Segl; Plica afklippet. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6542]

Juli 10. Hans Konge. Som vi Pinsedags Tid næst forleden over 2 Aar undte Biskop Niels Glob i Wiburgh paa vore og Kronens Vegne ind at løse 3 Gaarde i Wadom i Lime S. i Rodhing H. i Sallinghollom i Skiffue Len af Fru Karine i Hostrop, Henric Ericss Efterleverske, hvilke Gaarde Henrich Ericß og hun i Pant havde af Hr. Jahan Skarpenberrigh for 100 Mk., og forskrevne værdig Fader nu bevist har med Fru Karines aabne beseglede Brev, at han forskrevne 3 Gaarde havde indløst for 100 Mk., thi for Troskab og villig Tjeneste, som han vor Hr. Fader, os og vore Riger gjort har og gøre »maa«, pantsætter vi forskrevne Biskop og hans Efterkommere Biskopper forskrevne 3 Gaarde med al kongelig Rettighed, Landgilde, Sagefald, Tjeneste og alt andet for et brugeligt Pant i 15 Aar af dette vort Brevs Datum regne skullendes; og naar disse 15 Aar fremgangen er, skal forskrevne 100 Mk. aldeles kvitte være, og forskrevne 3 Gaarde fri igenkomme til os. Beder vi og byder eder, som boer paa forskrevne Gaarde, at I i disse 15 Aar »were« Biskop Niels Glob og hans Efterkommere lydige og giver dem eders aarlige Skat, Landgilde, Sagefald, Tjeneste, Arbejde og alt andet, som I os paa Kronens Vegne pligtig er; og lad det ingenlunde. Forbydende osv. Datum in castro nostro Haffniensi die Kanwti regis nostro regali sub secreto appenso.

[Orig. Viborg Bisp. Arkiv.] Afskr. med samme Haand som 1718: RA. Topogr. Saml. Papir, Viborg. LDipl. [6543]

Juli 11. Hennyng Jensß Byfoged i Roskilde, Jenss Kruse, Olaff Jeipß »borgemestere«, Jep Andherß, Morthen Laurenß,

Per Niels og Niels Beynd Raadmænd sstds. Lørd. efter Knudh Konges Dag paa vort Raadhus i Roskilde adspurgte Hr. Jes Hemyngß perpetuus vicarius i Roskilde hæderlig Kvinde Johanne Knutz vor Medborgerske, om hun vilde tilstaa, at hendes Broder Hr. Jenss Nielsß Kannik i Roskilde, hvis Sjæl Gud naade, og hun gav 2 Gaarde i Hødweth i Twtze H., som er 1 Bol med 2 Ørtuger »jordhe«, og 1 Gaard i Hæmbæck til s. Oleffs Alter i Roskilde Domkirke at holde Gudstjeneste oppe med til forskrevne Alter. Til hvilket Johanne Knutz svarede, at hendes Broder Hr. Jenss Nielsß og

Papir (hele Slutningen mangler) uden Segl paa den bevarede Del. Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 18). [6544

Juli 11. »Eidem capellæ^a Johannes Lundensis, Gauto Nidrosiensis archiepiscopi, Nicolaus Roskildensis, Albertus Lubicensis, Johannes Bergensis, Carolus Ottoniensis, Nicolaus Vibergensis, Hardvicus Ripensis, Nicolaus Burglanensis, Elerus Arusiensis episcopi quadraginta dierum indulgentias concedunt. Haffnis anno dom. mcdlxxxix ipso die b. Ketilli confessoris.«

[A. Orig. ^bAarhus ældre Vor Frue Kirkes Arkiv. ^b] Aa. Udtog med Th. Bartholins Haand: Bartholin F VI 190 (jfr. 188). — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 67. — Aab. Udtog med Arne Magnussons Haand, formentlig efter Aa: AM. Fol. 382. — Afskrifter med én Haand fra c. 1700, formentlig efter Aab: AM. 8vo 257 Bl. 51 a, 106 a, 189 a, 235 a; Kall 8vo 668, Omslagene »Burglanenses episcopi« og »Wibergenses episcopi«. [6545

a) »: »capella in honorem sancte crucis dedicata sitaqve in cimiterio beate virginis Arusie« (jfr. 5742). b—b) Saaledes Aa. Jfr. 5742.

Juli 11 ell. 18. Hans Konge¹. Lørd. før Margarete Dag paa Kiøbinghaffns Raadhus for os paa vort Retterting, nærværende Hr. Jahan Oxæ, Hr. Henrick Megenstrop, Hr. Bend Bille, Hr. Stien Bille, Hr. Lodwig Marsk, Hr. Axell Valkendrop RR., Clawes Bryske og Palli Anderß vore Mænd og Raad var hæderlige Md. Per Bille af Swanholm og bød sig i Rette imod hæderlige og Md. Hr. Abbed Oluff af Soeer vor Mand og Raad, som Per Bille sagde, han sig forpligtet havde for vor Fru Moder Dronning Doroth[ea] at møde her for os og vort Raad og gøre Hr. Abbed Oluff det, Ret var, for den Trætte, dem imellem er for Gods i Fersløff og i Dalby, som Per Bille har Abbed Oluffs og Konvents Brev paa, og for det Hovmod, Hr. Abbed Oluff lod gøre Per Billes Husfru, som han sagde. Og var i Dag 4. Dag, Per Bille havde budet sig i Rette, og ej

Hr. Abbed mødte eller nogen paa hans Vegne. Da lod Per Bille der læse sit Brev, han har af Hr. Abbed Oluff og Konvent paa forskrevne Gods, hvilket Brev vi nu dømmer ved Magt, og Per Bille forskrevne Gods at beholde efter forskrevne Brevs Lydelse; har nogen gjort Per Bille Skade paa forskrevne Gods eller sit Landgild, da forfølge sig det, som tilbør efter Loven. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6546]

Juli 12. Ærkebisperne Johannes af Lund og Gauto af Nidaros samt 8 Bisper giver Aflad til dem, der besøger St. Olafs Alter i Saspøng Kirke.

[Perg. med [10] Segl, hvoraf nogle bevarede. Saksjøbing Kirkes Arkiv.] Afskr. af Arne Magnusson: AM. Afskr. af norske Dipl. Pk. XXII. Herefter: *Dipl. Norv. XVI. 333.* — Andre Afskrifter: LDipl. (af Gram); LDipl. (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4to 727 d (af Frands de Thestrup); RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Falster og Loll. (fra 18. Aarh.). — Dansk Oversætt. fra 18. Aarh. med urigtigt Aar 1488: SLA. Saksjøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 212 a. [6547]

Juli 13. Jørgen Hanss i Søby V., siddende i Dommerens Sted paa Bog H.s Ting, Claus Andersß Foged paa Hagenskowff, Hans Persß³ Slotsskriver *ibid.*, Anders Bring i Lysoltt, Hans Algwtzen paa Hagenskowff, Hans Nielsß i Derduppe, Erick Andersß i Haarby, Hans Skrædher i Assnes. Fer. 2. post f. Kanuti regis saa' vi og hørte, at Jess Orm paa Bog H.s Ting »beddes« om et Tingsvidne, hvilket han fik ved 8 Dannemænd: Anders Bring i Lysoltt, Per Nelsß i Turuppe, Per Krag i Blangstruppe, Erick Andersß i Haarby, Henrick Persß i Flemløse, Hans Skytte i Woltofte, Hans Lang i Ørsted, Hans Nielsß i Orsbierig skowff; hvilket de 8 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa', at der var opmælte 12 Dannemænd til en Herredsnævnd, og de indginge og vidnede, at de aldrig hørte give Kære paa det Markeskel imellem Skydebierig og Aaruppe enten til Tinge eller til »fiedingh steffne« før nu i Aar. Sig. nostra. Datum *etc.*

Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte forinden: 1. Bomærke[?]; 2-4. Bomærker; 5. Utydeligt; Paaskrift bagpaa med samme Haand: »Jess Orm fru Hilleborgs foged«. Knud Henrikssøn Gyldenstjernes Enkes Arkiv?; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [6548]

— Jens Jeipsß¹ Byfoged i Køge, Per Mechelsß² »viceborgemestere«, Mattes Beindsß³, Per Jensß⁴, Pouell Olsß, Laurens

Olsß og Jens Andhersß Raadmænd *ibid.* ^bMand. efter Kanuti regis Dag v[ar] skikket

Alen 2 »finger brett« til Takke fornøjet og betal[t] forskrevne Hr. Abbeds Vegne. Thi tilb[andt] Efterkom]mere Abbeder i forskrevne Skog-closter at hjemle Niels forskrevne Gaard til evindeligen Eje. Og var samme [Skøde] stadigt mælt over alle Tingbænke, og der var ingen Gensigelse imod. Cum sig. nostris. Datum et actum ut supra. :

Medtaget Perg. (hele Midten bortbrændt) med 7 Segl: 1-6. Bomærker (1-3. i Skjold); 7. Bomærke ([s iens iefson]); ved 4. Seglrem forbundet med 6460. (AM. XXVII. 13.) [6549

a) Bogstaverne »vice« er tilskrevne over Linien. b) Af Aarstallet kan med Sikkerhed kun læses: med^o; men da Brevet er forbundet med et af 1489 Marts 17, er det ifølge sit Indhold utvivlsomt ogsaa selv af 1489.

Juli 13 ell. 20. Niels Jensß¹ Borger i Nestued. Jeg sælger med min Husfrues Marinæs Samtykke beskeden Md. Atzer Suensß Smed Borger i Køge et Stykke Jord og Bygning, som er 4 Væggerum, liggende i Køge i Westerstræde sønden Gaden i Jeens Brvns Gaard, og det Gaardsrum med, som dertil hører, med fri Indgang og Udgang ad Port og »loghe« og med fri Gang til Aa og »hemelshvss« og med al Rettighed, som mine Breve indeholder, som jeg derpaa har paa min Hustrus Vegne. Og kendes jeg mig vel betalet at være for forskrevne Jordegods; hvilke 4 Væggerum ligger sønden op til s. Anne Jord, som forskrevne Atzer selv paa boer. Medb. af flere gode Mænd Mattes Bosß Borgemester i Køge, Jens Jeipsß Byfoged og Raadmand, Mattes Beindsß og Per Jensß Raadmænd sstds. Datum Køgis die Margarete.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 5. Utydeligt Brudst. ^aAf Frederik Rostgaard foræret til Danske Selskab ^a(RA. Køge (Tillæg)). [6550
a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 199.*

Juli 15. Jens Erickszon dinchorer to Sluxherde. An demedaghe der delinghe der apostole qwemen de duchtige unde ersame Eggert Ghorsze, Bo Nighelson to Hostrop bynnen unsen 4 dinckstocken, bekanden, dat se wol vorliket weren, dat se scholden like rike wesen in Hostrop velde in acker, wysche unde weyde, holtinghe myt sodane underscheyde, dat Eggerth ersten scholde so vele wisches aff hebben, also de holme grot

unde breth synt, de Cristiern Stoed uppe Hostrop veltmarke hefft, so langhe dat Bo kan Cristiern uth losen. Uppe dessen worden krech Eggert en dinghestuch van 8 herdesluden: Cristiern Wylszon, Jens Owesson, Peter Cristiernszon, Jes Hinrickszon, Hinrick Peterszon, Peter Ghoskenszon, Jens Peterszon to Terkelsbul, Jens Matisson; desse lude tugheden, dat se seghen unde horden, dat alle dit vorscreuen sick ghinck, also vorscreuen is. Myn inghezegel; unde de erwerdighen unde ersamen her Nighels Jenszon, her Truwels Peterszon, Jes Tamszon, Jens Ogesson hebben dit mede besegelt. Geuen unde screuen *etc.*

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke. Solvig Godsarkiv; senere til «Viborg Landstings Arkiv»; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [6551]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Juli 15. *Reg. *8029.* Perg. med [9!] Segl: 1. Ærkebisp Gantes; 5. Llv 8. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 15.* [6552]

— Udtog: *Hvass III. 127; Reg. *8028.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 177.*

Juli 16. Gwdmund Helließ. For nogen forleden Tid, jeg tjente Hr. Oluff Stigsß, var jeg med flere Dannesvendes Hjælp, som og tjente Hr. Oluff Stigsß, vi da alle »igen baade« en fattig Kvinde Sisæ Morthenss, som var i Huse med Jes Morthensß i Langerid i Kullen, en Kiste af en Mand, som hedder Laurens Thuesß, hvilken Kiste han inde havde af »henne« rette Mødrene og han hende igen gav for »alle wore bøn« Skyld. Om næste Nat derefter indgik Laurens Thuesß, bortbar forskrevne Kiste og nedgrov i et »høøgwlff« og bar der »holl oc daall« paa, og siden lod han sin Søn og Jes Morthensß bortgaa og optog fornævnte Kiste, som hun var nedgraven. Jeg beder min Herre Hr. Tønnow Høvidsmand paa Lyndholm om sit Indsegl for dette Brev; thi jeg har ej selv Indsegl. Datum in Køpenhaffn fer. 5. post f. Kanuti regis.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: ?Lxvi 3 (Parsberg). (RA. Kronolog. Saml. Papir.) [6553]

Juli 22. Kongen stadfæster et Skøde af Hr. Eskild Gøye til Elsebe Kralles paa en Gaard i Købendehaffn ved Nicolai Kirkegaard.

[Orig. Senere til «Københavns Nicolai Kirkes Arkiv».] — Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. Utvivlsomt herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 208* (hvor Kilden fejlagtig opgives som: »Orig. paa Perg. i Geh.-Ark.«). [6554]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Juli 24. Jeg Jørgen Rudtt i Vedby kvit lader velbaaren Md. Aruid Trolle i Berckvad og hans Hustrus Børn Fru Beatis for den Andel, som ham og dem tilfaldt at betale efter hans Hustrus Død Fru Beate Iffuersdatter efter det Brevs Lydelse [o: 1. Række Nr. 4370], som Hr. Find Aagesen havde givet Hr. Aage Hase, som »lyde« paa 60 »noffuell« og 6 »noffuell« at give deraf til Rente aarlig, hvilke »noffle« Hr. Kield Axelsens Arvinger er til-dømte at betale Halvdelen Hovedsummen og Halvdelen Renten. Thi lader jeg Arill Trolle og Fru Beatis Børn kvit for al Til-tale om fornævnte »noffbele« og Rente. Jeg hænger mit Signet for dette Brev, og tilbeder jeg velbyrdige Mænd, at de og hænger sine Indsegl for, som er Hr. Eskild Gye R. i Giselfelde og Niels Erickson paa Vallø. Givet i Kiøbenhaffn Fred. efter Mari Magdalene Dag.

[Orig. Arvid Trolles Arkiv. — Vidisse (kun Slutningen af denne bevaret; Udstederne ikke nævnt; »At saa i sandhed er, som før er nefndt, henge vi voris sekret och signett her neden for«), dateret i Wexøe Lørd. før dnicam. reminiscere (uden Aar).^a] Afskr. efter Vidissen fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 779 Bl. 37 a. — Udtog med Haand fra 1. Halvdel af 17. Aarh. (uden Datum og uden Omtale af Vidissen, men vel alligevel efter denne): Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 41 b.

a) Jfr. nærmere den under 2126 omtalte udaterede Vidisse. [6555]

Juli 25. Reg. *8031. Perg. med [39] Segl: 1-21., 23-30., 33-34., 36-39. Norske undtagen: 9. Llv 8; 12. Fxxxi 15; 27. Lxxiii 91; 30. Cxlvii 15 (≠ **Iawerentz nichheleffon**). Kongens Arkiv (RA. Norge, Perg.). *Dipl. Norv. II. 703*; Udtog: *Hvitfeld VI. 91, Fol. 999 L. 7 f. n.* [6556]

— Forhandling for Ærkebisp Jens Brostrup m. fl. i Striden angaaende Odense St. Knuds Kirke.

[Orig. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Udtog anført i Beretningen om Processen om Odense St. Knuds Kirke. Haandskrifter se 6263. *SRD. VIII. 476*. Herefter omtalt: (*Svaning*.) *Chronicon Joannis regis Bl. Q 3 b* og *Hvitfeld VI. 82, Fol. 995 L. 2 f. n.* [6557]

Juli 27. Reg. *8033. Perg. [med 1 Segl]. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 11* og *IV. 209*. [6558]

— Jeppe Owesß Herredsfoged i Nørre H., Jeppe Nielsß i Grindnwff, Seuerin Jonsß *ibid.*, Jes Hwas i Gerildh, Mattes Smetz i Skerwadh, Jeppe Clementsß i Woldby, Mattes Dieghen *ibid.* og Nis Smetz i Rimssiø. Mand. efter Jeips Dag paa Nør H. Diwrs Ting fik en beskeden Md. Nis Bondny et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mattes Smedhz i Skervadh, Powel Jænsß i Landnæ, Seuerin Mattesß i Slemingh, Swend Magwensß i Karleby,

Thorkel Jenss i Sangsstrvp, Owe Thamesß i Rimssiø, Mattes Mattesß i Glesburgh og Jep Clementsß i Voldby; hvilke vidnede, at Jep Nielsß i Grinnwff og Seuerin Jonsß ibid. paa hans Husfrues Vegne her inden 4 Stokke gjorde Nis Bondny Skøde paa 1 »fæyringh« Jord paa Villessiø Mark, intet undtaget uden 2 Stykker Jord, som givet var til Kirken. Item skødede de ham og den Del i Gaden, som hører til fornævnte »feyringh« Jord, og halv den Toft, som ligger for Nis Loffts Led. Og kendes vi os ingen ydermere Ret at have i fornævnte Jord. Item er os vitterligt, at fornævnte Jord »worthe« lovbuden 3 Ting, førend Skøde »worth« gjort. Item kendes vi os Jep Nielsß og Seuerin Jonsß paa hans Husfrues Vegne fuldt Værd og Penge op at have baaret af Nis Bondny for Jorden. Med vore Indsegl. Datum ut swpra.

Perg. med [7!] Segl: 1. Utydeligt; 4. Utydeligt Brudst.; 5. Bomærke; 7. Utydeligt. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [6559]

Juli 27. Morthen Winstherman¹ i Staadgher. Velbyrdig Md. Oleff Holgerdsß vor naadige Frues Foged og Embedsmand paa Nykøpings Slot i Falsther og beskeden Md. Hans Wildhe Borgemester i Nykøbingh har nu antvordet mig selv 400 Mk. danske Penge paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Jehan Oxes R. for Madebølle Birk, som jeg nu i Pant havde og indløste af velbyrdig Md. Kristoffuer van Haffn, Gud hans Sjæl naade, som det Pantebrev indeholder, som jeg straks fra mig antvordede; og kendes jeg mig ingen Rettighed ydermere at have om Madhebølle Birk. Thi lader jeg Hr. Jehan Oxe kvit derom og for forskrevne 400 Mk. Medb. af min Broder Jehan Winstherman² i Fwlsangh og Jep Jenß Raadmand i Nykøbingh. Datum Nykøbingh fer. 2. post f. Jacobi.

Perg. med 3 Segl: 1. Lxiv 8; 2. Lxiv 7; 3. Utydeligt. Johan Pedersøn Oxes Arkiv (AM. VI. 33). [6560]

— Jeg Peder Diderichsen Præst og Kong Hanssis Kapellan paa Købnehaffn kendes at have annammet paa vor naadige Herres Vegne af hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Erich Ottssøen R. 1 Læst Tørsild, 16 Stykker Bly, smaa og store, 7 Jærnhuer, 6 »kreffthe« og 2 Stykker »medelbusk«, for hvilket Gods jeg ham paa vor naadige Herres Vegne lader kvit for alt Krav. Signetum[!]. Datum in castro Haffniensi 2. fer. ante Olaui.

[^aPapir (Orig.).^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 32).] Afskr. for Langebek 1761,

rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [6561]

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 28. Udtog: *Hvass III. 128; Reg. *8034*. Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 178*.

Juli 29. Olaff Jeip¹ Borgemester i Roskilde. Dronning Dorothea har »lææth« mig et Stykke af Kronens Jord saa længe, som hendes Naade vil unde mig det, hvilken Jord jeg har gjort mig en Kaalhave af, og ligger den til Hareldzborghe. Hvilken Jord ligger i s. Pæthers Sogn i Falkendalle Have østen op til Jep Niel¹ Gaard Borger i Roskilde, sønden op til s. Pæthers Jord og norden op til Kronens Jord. Og naar min naadige Frue eller naadige Herre vil have Jorden igen, skal hun komme til Hareldzborghe igen fri med sin Brede og Længde, som jeg hende indhegnet har. Mit Indsegl. Datum Roskilden die Olai.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke i Skjold. Dronning Dorotheas Arkiv; *ÆA. IV. 7 (RA)*. [6562]

Juli 31. Abbed Oluf af Sorø stævner atter Parterne i Striden om Odense St. Knuds Kirke.

[Orig. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Udtog anført i Beretningen om Processen om Odense St. Knuds Kirke. Haandskrifter se 6263. *SRD. VIII. 476*. Herefter omtalt: (*Svaning*.) *Chronicon Joannis regis Bl. Q 3 b* og *Hvitfeld VI. 82, Fol. 996 L. 11*. [6563]

Aug. 3. Berneth Sasse skøder en Gaard i Landeskrone til Hr. Jacob Peyterssøn »degen« i Landeskrone og hans Arvinger.

Perg. med [7] Segl: 3., 6. Utydelige. Senere (jfr. 1491 Sept. 20) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 99*. [6564]

Aug. 7. *Reg. *8037*. Perg.; Plica bortskaaret, saa at Tallet af Seglhuller ikke kan ses. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 100*; Udtog med urigtig Dag »mense Septembri«: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 207 = Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Z, Fol. 88 L. 23 f. n.*) — Afskr. fra c. 1800: Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 170, VII Bl. 10 a (af *Weibull, anf. St.* anvendt til Supplering af den medtagne Orig.). [6565]

Aug. 9. Andhers Eys¹ Tingholder paa Kalslwnd H.s Ting, Hinrick Holthws af Kalslwndh, Hans ^a af Lyntrop Sognepræster, Per Eys¹ af Wymptrop, Nis Pers¹ i Hyertingh, Oloff i Krogstrop og Jes Laws¹ i Raffnynggh Sandemænd i samme Herred og Las Laws¹ i Faardrop. Paa Laurentii Aften

fik Hr. Hennick Saxen Kannik i Rypæ paa menige Kapitels Vegne »wylliche tingswynne« af 24 Dannemænd; i det første var Llawy Jenss i Hyortwadh, Tames Pedherss i Wymptrop, Jes Perss i Kalslwndh, Llawy Jons s og Bertel i Kamtrop, Swen i Wyldebøll, Andhers Knuts s i Steens og Jens Andhers s i Kalslwndh; i det andet var Andhers Jwll, Jes Mats s i Hyl-drop, Per Cristierns s og Andhers Cristierns s i Wyldebøll, Hel-myck Michels s og Andhers Michels s, Mattes Pers s i Kalslwndh og Tames Ebbys s; i det tredie var Per Jens s i Medelby, Molthy Jeb s, Mattes Trowels s, Knud Terkils s, Jes Mattess s i Kals-lwndh, Tordh Matess s i Jedsted, Jep Matess s i Hyldrop og Powel Mattess s; hvilke 24 Dannemænd vidnede, at de paa forskrevne Ting hørte og saa', at 2 beskedne Dannemænd Mattes Niels s og Mattes Bwndys s i Hiortwadh vidnede, at de hørte og saa', at Kapitel i Ripæ med Lovhævd »indwoorde« Lysby Mark og Jernkier Mark liggende hos Ripæ for deres Enemærke, som dem var forfunden af Fogeden og Herredsmænd, og kendtes ingen anden der Del i at have, undtagen at nogen kunde komme med gamle aabne Breve og »wynne« sig dermed ind i fornævnte Marker, hvilke Breve Hr. Hennick lovlig æskede 3 Ting derefter, og de ej kom. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 7 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). [6566]

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

Aug. 10. *Reg. *8083* (med urigtigt Aar 1490 ligesom i det nedenævnte Aftryk). Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Bidrag til Skildring af Byen Ribe 3. Hefte (Ribe Skoleprogram 1847) S. 7* (læs: oc Ditmerschen - kerligæ met - hænde lagh - ladher thet - anno *etc.* lxxxix). [6567]

— Jeg Arild Trolle¹ har befalet hæderlige og strenge Ridder Hr. Beint Bille i Siøholm at have mit Gods Knapstorpp i »hegne« og Forsvar. Thi beder jeg dig og byder, Per Anders s, at du est ham lydig, og hvad Uret dig overganger eller mine Bønder, da lad ham det forstaa; eller om nogle Delemaal sættes paa mit Gods, da tiltroer jeg ham, at han ved mit Bedste deri og i alt andet. Mit Indsegl. Datum Haffnis die Laurentii.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bii 3. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [6568]

Aug. 15. Viborg Landsting tildømmer Viborg Kapitel en Del nærmere angivet Ejendom og Fiskeri, især Vosegorde til begge Lande.

A. Perg. [med 6! Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 91.* — **B.** Papir (der kun nævner de 6 første Udstedere) med Rester af 2(!) Segl paatrykte fornedet: 1. Bomærke; 2. Utydeligt. Samme Arkiv (RA.). — Udtog se 633. Viborg Kapitels Arkiv 1541 Juni 18 (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 224.* [6569]

Aug. 20. (*Reg. *8039* (med urigtigt Navn paa Udstederen ligesom i det dér anførte Udtog).) [Orig. Henrik Krummediges Arkiv.] Udateret Vidisse, udstedt af Andheress Nielsson m. fl. *Dipl. Norv. X. 218.* [6570]

Aug. 25. Abbed Oluf af Sorø fælder Dom i Striden om Odense St. Knuds Kirke.

[Orig. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Udtog anført i Beretningen om Processen om Odense St. Knuds Kirke. Haandskrifter se 6263. *SRD. VIII. 476*; omtalt: (*Svaning*,) *Chronicon Joannis regis Bl. Q 3 b* og *Hvitfeld VI. 82, Fol. 996 L. 13.* [6571]

Aug. 27. Claus Willats¹ Herredsfoged i Skame H., Beind Pers² i Vghersløffgord V., Hinrick Hans³ i Horoppe, Anders Smet ibid. og Hans Bertils⁴ i Dawsstropp. Torsd. efter Bertilmews Dag for os og flere gode Mænd, som Skame H.s Ting havde søgt, fik en beskeden Dannemand Hans Ols⁵ et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Laurens Mats⁶ i Høroppe, Niels Anders⁷, Hinrick Egghers⁸ i Holssit, Jørie Holthennoo ibid., Erick Anders⁹, Jes Skredher i Stensseby, Jep Tanck i Norreby og Pelle Mwis i Skamby; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag inden 4 Stokke, at Hans Ols⁵ i Holssith lovsøgte saa mange Mænd, som vilkaarede dem for Vroosko, at de skulde have det i Hr. Beindis Minde, fordi at de ikke holdt det Vilkaar, som de vilkaarede dem. Med vore Indsegl.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Lxx 31 (Bille). Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6572]

Aug. 28. Ffrater Johannes Petri [*osv. som 6130; læs dog: anno 1489 sublevasse - indtil:*] dimittimus. Sig. abbacie nostre. Datum Ringstaden ffer. 6. post f. Bartholomei.

Perg. med 1 Segl: G. 473. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [6573]

Aug.? *Reg. *8043.* **A.** Koncept paa Papir, med mange Rettelser. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). — **B.** Koncept paa Papir, med en Del færre Rettelser og mere end A lignende en Renskrift. Samme Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 415* (efter B, suppleret (ude-lukkende?) ved Plesners Konjektur); *Missiver I. 285* (efter B, suppleret fra A). [6574]

Efter Aug. *Reg. *8044.* Samtidig Optegnelse paa Papir. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 417.* [6575]

Sept. 12. Kong Johann stadfæster et af Hertug Alleff til Indbyggerne paa Vehmeren givet Brev med Undtagelse af én Artikel.

[Orig. Femerns Arkiv.] Vidisse 1493 Juni 12. *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 13.* [6576]

Sept. 14. Hans Konge. For os var velbaaren Kvindes Bud Fru Cirstines, Jep Bils Efterleverskes, med vort 3. Dombrev paa en Gaard Fielbro i Hæringe S. i Salinge H. og den Jord der tilliggende, som Johan Skinckel hendes Fader »indworde« med Lovhævd, som er fra Vibhe gaff paa Hæringe Mark til Villesse beck, al den Jord, der sønden Vejen ligger, efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det 3. Dombrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Fru Cirstine forskrevne Gaard og Jord, som hun nu i Værgе har, forbydende alle hende deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis die crucis exaltac. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Fjellebro Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). [6577]

Sept. 27. Jeg Torbørn Jenss i Skarelthe har været paa et Skifte med hæderlig og velbyrdig Md. Karl Beintsß [i] Vinsetorp i »soo dån modhæ«: først skal han beholde dette Gods: Rosserøths gordh i Ffiædre H. i Ffiæros S. (Anwor Biornsß, 12 Pd. Smør), 2 Gaarde i samme Sogn i Godesstade (Anwor Andersß, Nis Ffyndbo; de baade giver 12 Pd. Smør), 1 Gaard i Valby i samme Sogn (Biørn Jenss, 2 Pd. Smør), et »olæffiskæ« i samme Sogn i Hielmmingghæ (3 Pd. Smør). Afvindes noget af dette Gods Karl Beintsß, tilbinder jeg mig saa godt Gods og saa megen Rente igen at give inden 6 »uger dagh« næstkommende. Medb. af »hederligh ok velbyrdugh men« Axel Ssaxstorp i Vram, Eskel i Møllerp, Knut Skelmsß i Duege, Laue Skelmsß i Ssømsbiergh. Datum Skarelthæ Sønd. før Micaelis Dag.

Perg. [med 5 Segl]. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [6578]

Sept. 29. Anders Stigsß¹ a. w. »Wore« det saa, at min Datterdatter Cecille var forskrevne[!] Karl Beynsß og hans Husfru Fru Karine noget pligtig i de 9 Skill. Grot Rente, »skullæ« hun have det i hendes Minde. Datum Tømmervp die Micaelis.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxviii 26 (Thott).
 a 1861 af Er. Gust. Oxenstierna solgt til Gehejmearkivet^a (RA. Privatarck.,
 Anders Stigssøn Thott). LDipl. [6579

a—a) Gehejmearkivets Kopibog 1861 Jan. 9; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III*
 S. XVIII.

Sept. 29. *Kbhvns Dipl. III. 12; Reg. *8047.* Datum er 1439 (m^ocd^oxxx^onono)
 Sept. 29.

Sept. Ærkebispestens Statuter for Lunde Kapitel.

Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 207 = Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Z, Fol. 88 L. 23 f. n.).* Er 6565.

Okt. 1. Jens Mekelß af Swartorp Tingfoged i Sore Klosters Birk, Hans Jenß *ibid.* og Pether Jepß af Tywelse. Torsd. efter Micaelis Dag paa Pethersborg Birketing lod beskeden Svend Jep Niels Foged i Sore mæle Freden af Pether Laurenß af Skapteløffue, Jachim Daa, Seuerin Daa, Offe Rwdh, Jesper Clauesß, Jørghen Jesperß, Hans Bang, Pether Perß, Saxe og alle deres Medfølgere for Ufred, som de gjorde Soreclosters Tjenere i fornævnte Klosters fri Birk, som var Jens Tang i Stenløsse-magle, Jens Esbernß *ibid.*, Jens Perß *ibid.* og andre flere, som de »wolfføre oc basthe oc bwnne« uden Skyld. Paa hvilket Jep Niels »bedes« et Tingsvidne; da tilmælt beskeden Md. Oleff Pe af Pethersborg; han tog 11 Dannemænd til sig: Oleff Pe i Krwperop, Jens Pe *ibid.*, Jens Laurenß *ibid.*, Pouel Jepß i Bromwe, Pether Niels *ibid.*, Jep Niels *ibid.*, Pether Mattesß i Lywng, Jens Fynbo *ibid.*, Mattes Olesß *ibid.*, Niels Laurenß i Fulby og Jens Skelmß *ibid.*; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at Pether Laurenß, Jachim Daa, Seuerin Daa og alle deres Medfølgere var rettelig forfulgt paa fornævnte Ting og blev fredløse mælte paa fornævnte Ting, for at de »wolfføre oc bastede ok bwnnede« i Klosters Birk Jens Tang, Jens Esbernß, Jens Pe og flere af Klosters Tjenere uden Skyld. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 3 Segl]. Sorø Kl. Arkiv (AM. VI. 34). [6580

Okt. 2. Diriik Friiss R. og Forstander i s. Agnetis Kloster i Roskilde. Med min Husfrue Metthæ hendes Samtykke har vi solgt, skødet og mageskiftet til hæderlig og velbyrdig Md. Anderss Mwnk af Brwzægordh i Nørræjwlandh og sin Husfru Fru Elsæ dette Gods i Opzøsel i Nørræ H. i Geril S.: Brynstrypssgordh (Per Jensß og Jenss Frosth, 1 Mk. Rug med anden »bedhæ« og Rente); 2 Gaarde i Emmesbodh i samme Enemærke (Niels Frosth og Lass Frosth, hver af dem 1 Ørtug Rug, ¹/₂ Skp.

Smør og 6 Skill. Penge med anden »bedhæ« og Rente); Brynstrvpss Mølle og 1 Saltpande hos Brinstrvpss Strand, som nu skylder 12 Tdr. Salt; 7 Gaardes Eje i en øde Mark hos fornævnte Gaard, som kaldes Grymstrvp Mark. Og kendes vi os op at have baaret Guld og Sølv og rede Penge og Jordegods for fornævnte Gods efter vor Nøje. Afvindes Godset A. M., tilbinder vi os at vederlægge ham saa godt Gods og saa »beleligh« inden 6 Uger. Medb. af min Husfrubroder Mester Hanss Myndel Kannik i Rosskilde med flere gode Mænd Hr. Per Abbed i Æsenbegh Kloster, Oliiff Sommer i Genderop, Hr. Jenss Jonsß Kannik i Rosskilde, Jenss Cruzæ og Oliiff Jepsß »burræ-mesthære« i Rosskilde og Moenss Swerensß Borger sstds. Datum Rosskildis Fred. efter Michaelis Dag.

Perg. med [8] Segl: [2-3. Brudstykker; nævnte af N. M. Petersen i LDipl.]; 5. Utydeligt Brudst. Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. [6581

Okt. 4. Jeg Anders Stigsß a. w. boende i Næs har været paa et Skifte paa min Datterdatters Vegne Cecilie Esgesdotter med velbyrdig Md. Karll Beyntsß og hans Husfru Fru Karine Lawesdotther om det Gods, som min Datterdatter er tilfalden i Skifte efter sin Farmoder Fru Bodild, som boede i Gudindrop, hvilket Gods ligger i Nørrehallen i Fiære H. i Fiærotz S.: først 1 Gaard i Twnrødh (12 Pd. Smør), 1 Gaard, som hedder Cappeulle og Reyærsø, giver 11 Pd. Smør, 1 Gaard Swaresenghe[?] (5 Pd. Smør), 2 Gaarde i Felrydh (11 Pd. Smør), 1 Gaard i Tøle S. i Arnedale (6 Pd. Smør), 1 Gaard i Ilssagher S. i Alefors (6 Pd. Smør), 1 Kværn sstds. (5 Tdr. Mel), 1 Pd. Smør i Rørstorp, giver 1 Pd. Smør[!]; hvilket Gods Karll Beyntsß og Fru Karine Lawesdotter skal beholde til evindelig Eje. Og kendes jeg mig fuldt Vederlag og Jordegods, saa at os vel med nøjer[!], og takker dem for god Vederlag. Medb. af min Søn Niels Andersß Kannik i Lund, Agtzel Saxstrop i Wram, Jis Powelsß i Boservp, Esgill i Møllervp, Knut Saxstrop paa Geetzholm. Datum Tommervp dnica. post Micaelis.

Perg. [med 6 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Skiffesbreff mellom ffrw Karin Karll Bengtsons ock henness brodersdötter.« Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægtens Arkiv (Uppsala UB.). [6582

Okt. 9. I Jesu Cristi Navn Amen. Jeg Hans Kok Borger i Alborgh gør vitterligt skyldig at være hæderlig Md. Hr. Anners Perß af Saltum 80 Mk. rede Penge, for hvilken Sum jeg pantsætter ham 2 Jorder i Alborrigh paa Nørgath, som Nis Perß

paa boer og Jes Maller den anden i Værge har, som »myne hofdhebreff utwiser«, hvilken Jord jeg arvede med mit Barn efter min Husfrue Grethe. Medb. af andre Dannemænd Michel Twriß Borgemester, Michel Perß, Nis Perß og Per Nilß. Datum Alborgis die Dyonicii.

Perg. [med 5 Segl]. Senere (jfr. 1501 Apr. 6) til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). [6583

Okt. 12. Thrughels Vinter Herredsfoged i Hwying H., Anders Grøn i Riisbye, Jens Swenssen i Syndernesß, Swen Thrughelssen i Uldruplund, Peder Ascersen i Rødagher, Cristiern Jenssen i Raaheth og Hans Anderssen i Aabelinge. Mand. efter Dionisii Dag paa Hwying H.s Ting fik Mester Wille Anderssen Kannik i Ripe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Peder Munck i Syndernesß, Unge Nis Lasßen i Bierckekeff, Peder Tolssen i Gothensagher, Hans Lassen i Guthensagher, Swen Jenssen i Raaheth, Bunde Jenssen i Hawerword, Gregorius Ebbessen i Gothensagher og Jeß Andersen i Hwyinge; hvilke vidnede, at de samme Dag paa fornævnte Ting hørte og saa', at 8 Sandemænd i Hwying H. tilkrævede og »tilfulde« var paa Hwying H.s Ting og kundgjorde deres Sandemændstog, som de gjort havde paa Kapitels Vegne i Ripe i saa Maade, at de svor fornævnte Kapitel til en fuld Otting Jord over al Wester Wetstets Mark, hvilken Otting Jord beskeden Md. Oleff Jenssen i Westeth har til denne Tid i Fæste haft af fornævnte Kapitel. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Givet osv.

[Orig. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 326.] Afskr. af Grønlund 1775 ell. 1776: NLA. Ribe Bispearkiv, Registraturer: »Dokumenta antiqua diocesis Ripensis ab anno 1236« Nr. 628. [6584

Okt. 14. Sognepræsterne Mattes Brwn i Styby og Laurens Nielsøn i Jeristædhe under med Samtykke af Præstegildet i Tomerop Per Langh i Wolløse en Fæste i Grødherstorp i Forsvar.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte forneden. Peder Langs Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 107.* [6585

Okt. 17? »Item et tyngsvynde aff Tørylde heretz tyng medt otte hengende endßegle, wdgyffne under Gudz byrdt mcdlxxxix lordag, som war sancte Luce evangeleste dag^a etc., ludende, att otte gamle danemen haffde hørdt och spordt aff fader och forelder, tet Jep Wilß y Kieldekiar handt och hans arffuenge haffuer haffde then gord legende øterst y Forderop, som Mogens Scriffuer udi boode, och Skooffdall mark till for^{næ} gordt i theres fry bruglegen heffde och opborne skyldt och landgyldtt theraff udi mandtz mynde føytyffue aar och møget mer, so lenge till for^{næ} her Laue Brock kiøbtte for^{næ} gordt och Skooffdall

mark aff Pooll Jebß, och aldrege wy haffue hørdt eller spordt aff fader eller forelder, att Nis Kael skulde haffue ther nogen lodt eller diell y forne gordt eller Skoffdals mark eller kiende ßeg nogen tide wed forne gordt och mark eller nogen poo hans wegne forend nw, her Erick Otteß lader tale therpoo.◊

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069. [6586

a) Luce Dag (Okt. 18) faldt 1489 paa en Søndag. Tørrild Herreds Tingdag var Lørdag.

Okt. 19. Ærkebisp Johannes af Lund ophæver en Trolovelse, der havde fundet Sted mellem Jonas Bingh og Absolon Bragdes Datter Cecilia, da hun var i sit 11. Aar, og mod hendes Villie.

Perg. med 1 Segl: G. 30. Utvivlsomt Sidsel Axelsdatter Brahes Broder Axel Axelssøn Brahes Arkiv; senere formentlig til Vidtsköfle Godsarkiv; 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet (RA. Privatarark., Jon Bing). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 108.* [6587

Okt. 22. Bencth Krabbe Landsdommer i Norrehallandh, Niels Pæderß Tinghører i Fiæra H. og Hr. Mass Brwn »dæken« i Norrehallandh. Torsd. efter 11000 Jomfruers Dag og i flere gode Mænds »nærwaro« lovbød ærlig og velbyrdig Md. Karl Benctß i Wynzetorp sit Gods, som han havde i Fiæra H. baade paa sine og sin Hustrus Vegne; om nogen havde ham noget »tiltal«, da vilde han staa dem der til Rette; da var der ingen, som derpaa talede. »Waar« Indsegl. Givet og skrevet i Kongxbakka osv.

Perg. [med 3 Segl]. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [6588

Okt. 23. Wy Leue Ingwersß, mester Peter Kone grapengheter, Nisse Vinigers borghers to Flensborch don witlik besunderghen vor juw borghemesteren unde rathmannen der stad Sleßwiick, dat vor uns heft Hinrick Leuennouwe, unse medebesetene borgher, to den hilligen sworn unde warghemaket, dat id eme witlik is unde darby seten heft, dat Hans Scrider[?] juwe medeborgher em schuldich is Jesse Mammenß[?] ene tunnen buckeshorne, darenbauen holdet juwe medeborger noch swarliken Jessen in den banne holden[!] bauen juwen endracht, so gii entwissen eme unde my[!] ghemakeden; des claghet Jesse, he des nicht nethen mach unde he noch stedes ghebannet wert juwe leue so wol don, so de endracht ghemaket is, unde he uth deme banne mach kamen, don gii uns unde unser gantzen stad ane to willen. Ik Hinrick Leuennouwe hebbe myn inghesegel myt mester Peters inghesegel vor uns ghebeden heten drucket uppe diith spacium desses breues. Gheuen unde screuen amme vragedage na 11000 virginum.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydeligt. Slesvig Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 43). [6589]

Okt. 23. »En udskorren besegilt breff, som vor giffuit aar etc. mcdlxxxix die Seuerini episcopi, lydende, at Ostriid Budde fordom borger her i Malmø sculle være froe Barebra Brades dotther, Sty Olßens efftherleuerske, i^c minus iiii rinske gylden schyldug.«

[Orig. Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv.] Udtog anført i Dom 1528 Febr. 14 (Valentini Dag) af »borgemester« og Raad i Malmø mellem Hr. Claus Podebusk og hæderlig Kvinde Elße Vetzels paa hendes Broder Ostriid Buddes Vegne; Brevet fremlægges af Claus Podebusks Bud. Malmø Stads Bog 1503-48 S. 149 (Malmø Bys Arkiv (i Malmø)). [6590]

Okt. 29. *Reg. *8049.* Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 21). *Dipl. Flensborg. I. 669.* [6591]

Okt. 31. Hans Konge. Hr. Erich Ottsßen R. »haffue« nu fornøjet os 100 Mk., 20 og 6 rinske Gylden og $\frac{1}{2}$ lødige Mk. paa Regnskab af Faldsmaalet i Randers. Thi lader vi ham kvit derfor. Datum Arusie vig. omnium sanctorum nostro sub signeto.

[A. Perg.^a ell. Papir^b. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 33).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 188. [6592]

a) Saaledes Aa. b) Saaledes Ab.

Nov. 2. Jep Kaare Byfogen paa Næstwedz Byting, Andhers Ywersß *ibid.* a. w., Hans Persß Raadmand *ibid.*, Hemming Mwnck og Per Krwm Borgere *ibid.* Mand., som var Sjæledag, paa forskrevne Ting spurgte beskeden Svend Hans Jensßen Skriver i Scowcloster sig for, om dem til Minde droges, at Hr. Abbed af Scowcloster havde været der til Tinge og hans Bud 4 Ting og »uppliwst« Klosters Marker, som ligger uden Næstwedh, til Plov og »saadh«, som de i »fordom dage« var, og derpaa »beddes« Hans Jensß et Stokkevidne. Da tilmælte Fogeden en beskeden Md. Clæmyn Kællesmet, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd, som var: Niels Skræderæ, Per Hawentorn, Hans Fraast, Lasse Cleynsmet, Per Guldsmet, Hans Winter, Hans Grubbe, Per Symensß, Clæmyn Skaabe, Maghens Skræderæ og Jens Persß Skomager Borgere i Næstwet; disse 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var og til Minde droges, at forskrevne Hr. Abbed havde været der til Tinge og hans Bud

4 Ting og »uppliwsde« Klosters Marker, som ligger uden Næstwet, til Plov og »saadh«, som de i »fordom dage« var. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [5] Segl: 4. Bomærke. Skovklosters Arkiv; *SRD. IV. 364* (Arkivet paa Herlufsholm). LDipl. [6593]

Nov. 3. Hans Konge. For os var velbaaren Mands Bud Bertell Koosß med vort 1. Dombrev lydende paa Beersholm og en »ellekiær« vesten Gaarden og fri Fædrift derud, Fiskegaarde i baade den vester og øster Aa, »gardsthet grund« paa baade Sider til baade Aaer begge Lande imellem, en Holm mellem baade Aaer, som nu kaldes Gartholm, og Krogsuigh med al den Ejendom, som til Beersholm ligger, 3 Gaarde i Mawensterop (Cristiern Lauritzsß, Jes Lauritzsß og Seuerin), Østher Børstingh Mark 1 Gaard (Lass Jenssß), 1 øde Gaardsted i forskrevne By og 1 Eng liggende norden den Bæk hos Handgard og indtil den »keldhe« norden den samme Eng og hvert andet Græs over al Østher Børsting Mark til forskrevne Gods »fortaa och fælleth«, som han »vorde« sig forskrevne Gods til for sit rette Arvegods, uden nogen kan ham det afvinde med gamle be-seglede Breve; efterdi som vort Herre Faders Stadfæstelsebrev og vort 1. Dombrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagne af os, som ham hindre kan i Sagen. Thi tildømmer vi 2. Sinde Bertel Kooss forskrevne Gods, forbydende alle Bertel Kooss paa forskrevne Gods Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis in crast. commemorac. animarum nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden og af et mindre Segl paatrykt i Forsidens nederste højre Hjørne. Bertel Kaas's Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [6594
a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Kaas.

Nov. 9. Jes Joonß Byfoged i Landzkronæ, Jæp Staphinß³ og Lawrens Bæynthß⁴ »borghemæstheræ«, Oleff Remesnidere, Hinrik Michil og Hans Klawesß Raadmænd sstds. Mand. før Martin Dag var paa vort Byting beskeden Md. Thylæ Skreddere Borger i Landzkronæ, hvilken i Skød skødede beskeden Md. Jachim Sooban en Gaard liggende i Landzkronæ i Kyrkæstrædhet østen Gaden vesten næst op til Jes Stænkels Grund, og holder i Bredden 24 Alen »malendes« ud med Gaden »nar« fra Jæp Staphinß Borgemesters Gaard og sønder op til Hans Mwndhs Gaard, og ved den østre Ende holder 23 Alen; hvilken Grunds

»lænyndhæ« strækker vesten fra Kirkestrædhed og øster op til Jeess Stænkels Grund midt imellem »bathæ strædheden«. For hvilken Gaard Thyle Skreddere vederkendte sig fuldt til Nøje opbaaret have. Med vore Indsegl med fornævnte Mands[!] Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1., 3-4., 7. Bomærker (1. og 4. i Skjolde); lidt yngre Paaskrift bagpaa: »Skødebref paa then gord i Kirkestrædet i Landzkrona, som Christeer Rymsnider hauer«. (SvRA. Perg.) [6595]

Nov. 20. *Reg. *8050.* A. Koncept paa Papir med Notarens Attestation, men uden hans Mærke. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 22). — B. Orig. paa Perg. med Notarmærke. Samme Arkiv (sstds.). Trykt efter B, med en Del Varianter fra A: *Dipl. Flensborg. I. 670.* [6596]

Nov. 22. Jeg Per Stigge¹ af Ligwed lover hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Pouel Laxman R. af Vallen, at jeg skal fri ham 2 Gaarde i Ogherop i Tornæ H. i Flædie S. inden Paaske næstkommende, hvilke Gaarde Gødige Jons Børn tilhører; den første i boer Per Swens (4 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), i den anden boer ^a (24 Skpr. Korn og 14 Grot); for hvilke Gaarde jeg kendes mig at have opbaaret fuldt Værd efter min Nøje. Kan jeg ej fri Hr. P. L. de forskrevne Gaarde inden Paaske, tilbinder jeg mig ham saa gode Gaarde Lands-gods af Rente at vederlægge inden 6 Uger efter Paaske her i Skonæ. Medb. af flere gode Mænd Claus Næb Høvidsmaud paa Hiortholm, Markor Tegnhuss³ Forstander til Vor Frue Kloster i Roskilde, Per Lyd⁴ i Børsholm, Per Hans Borge-mester i Helsingør. Datum Siluisburge in profesto Clementis.

Perg. med [5] Segl: 1. Lviii 12 (Galen); 3. Cxxi 8; 4. Clviii 29. Poul Laxmands Arkiv; ? *Adel. Brevkister S. 177 ell. 185 (RA.). LDipl.* [6597]

a) I Orig. er ladt Plads aaben til Fæsterens Navn.

Nov. 29. Gl. kgl. Saml. 4to 2491; *Hvitfeld VI. 83, Fol. 996 L. 22 f. n.* Se 1489 Dec. 20.

Dec. 5. Pæther Jonssøn Borger i Halmstade giver en Gaard (sstds.) til Jomfru Marie Alter i Halmstade s. Nicholai Kirke; og Jep Mwrere Borger sstds. giver en Jord liggende neden for Gaarden til samme Alter.

Perg. [med 4 Segl]. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 41)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 112.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 599. [6598]

— Nis Anders i Lynnom Foged til Nørliøng H.s Ting, Symen Spendh i Bigom V., Matz Iwers i Nørbeegh, Jess

Iwersß, Cristiern Seuerensß i Siørindh, Anders Jensß i Lynnom, Micchel Thammesß og Nis Micchelsß i Perstrvp. Lørd. før Nicolai Dag paa Nørløng H.s Ting fik Lass Skreder i Bigom et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Micchel Thammesß i Ingstrvp, Per Jensß *ibid.*, Jes Lasß i Røddingh, Andhers Jensß i Lynnom, Anders Jensß i Vammen, Pouell Buggi i Perstrvp, Jes Oluffsß *ibid.* og Symen Nielsß i Farstrup; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting Lass Skreders Lovhøringe Symen Spendh i Bigom og Per Jensß i Vammen de vidnede, at de Torsd. før Nieves Dag i Vammen hørte og saa', at Lass Skreder gjorde Lovhævd paa velbaaren Kvinde Fru Gyde Jeibsdotters Vegne med gode Bønder og Selvejere og »indworde« den Gaard i Vammen, som Palli Huass i boer, paa den nørre Side, som Sandemænd gjorde Tog mellem Kirken og Bonden, saa op ad den samme Ren, som »skielsteen« staar, til det »andhøfdh«, som ligger østen ved Gaarden, saa sønder ad det »andhøfdh« til den sønderste Gærde og den Toft ind til Gaarden, saa ned ad den sønder Gærde, som staar imellem den Gaard, Anders Tyboo i boer, og Palli Huass, og »indworde« han den Humlegaard, som Palli i Værgе har, og det Hus, som Lass Thammesß i boer, indtil »fortaa veedtager«; det forskrevne »indworde« Lass Skreder for Fru Gydes fri Enemærke. Item »indworde« han 2 Fjerding Jord over al Vammen Mark og 2 Fjerding Enge i Vammen »kierre« og 2 Fjerding Skov over al Vammen Skov eller Mark, og »indworde« Lass Skredher til forskrevne Gaard hendes rette Tilliggelse. Item »indworde« han en Eng i Nordup Mark, som Fru Gyde og hendes »forelder« har haft i Værgе, ligger op til Rødsjø og til anden Side til Vammen Mark, for hendes rette Endel, uden nogen kan »vitne« sig derind med gamle aabne beseglede Breve. Hvilken Lovhævd lovlig tilbuden var og »fest« og funden af Føgeden og gode Mænd paa Tinge, og mælte de hans Lovhævd ved Magt, saa længe hun rygges med Biskop og . . . [uvil]dige Bygdemænd efter Loven. Og lovede Bispens Provst Lass Skreder at g. . . [Lov]hævd, enddog det var i »jwlehelget«. Sig. nostra »etc.«

Perg. med [6!] Segl: 3. Brudst., utydeligt Skjold, ligner Bv 22. Philippus Ottessøn Bøistrups Enke Gyde Jepsdatters Arkiv; utvivlsomt senere til Tjele Godsarkiv^a; endnu senere til Arkivet paa Holbækgaard. LDipl. [6599

a) Brevet maa anses identisk med et, som Søren Abildgaard nævner i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« (S. 5) som »Laughævd paa nogle Gaarde i Wammen og en Eng ved Rødsøe. Anno 1489« (Thott Fol. 750, den største Mappe).

Dec. 6. Wy Johann¹ konningk enbedenn den meyster du-
dessches ordens in Lifflande, ertzbysschoppenn, bysschoppenn,
prelatenn, eddelenn gestrenngen heren greuenn, banreherenn,
ritterenn, knechtenn, gudenmennen, houetluden, amptludenn,
vogeden unde ersamen stedenn, borgermesterenn, ratmennen,
borgerenn, gemeynheyden und inwoneren des landes Liff-
lanndt unde allen anderenn unnse sundergenn gruth unde
fugenn juw to wetende, dat de meyster unde vorstennder s.
Anthonies ordens to Morkere in unnßeme lande Sleswick vor
unns bericht hefft, dat des ordens ouersten eme beuolen hebben
syne baden van des gantzenn ordens wegenn, als syne bodenn
voremals gedan hebben, in dessen nedderlandenn unde sunderges
in Lifflanth umme mennigerleye ores ordens grote gnade unde
afflath touorkundigennde uthtosendennde; unde so wy deme
ordenn s. Anthonies sunderges geneget syn, byddenn wy juw
allen, gii umme Gades unde unnsen willenn des ordens sende-
bodenn tolaten in juwenn landenn unde stedenn vororlouenn
willenn sodanne afflath na lude erer priuilegia to uorkundi-
gennde en juw laten beuolenn to sinde, wure des to donde ys,
to uorbiddennde unde to beschermende. Dat willenn wy umme
eynen ysslichin beschuuldigen und na gebore gutwillich er-
kennenn. Datum an unnseme slote Gottorpp ahme dage Nico-
laußes under unnseme koninglichin secrete.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Maakær Kl. Arkiv (RA.).

[6600

Dec. 11. Jørien Løøgh Præst og Kapellan i Frawede, Jørien
Vrne i Hinnemad, Niels Persß i Kwldroppe og Lasse Haw i
Skeldroppe. Fred. før Lucie Dag var for os og mange flere
Dannemænd i Skeldroppe Sognekirke paa samme Kirkes Regn-
skab Hr. Clemen Nielsß Sognepræst sstds., hvilken fik et Sogne-
vidne med 8 Dannemænd og de ældste, som er Clemen Grvbbe
og Per Sommer i Sodroppe, Thames Persß og Anders Olsß i
Skowballi, Esghi Persß og Lasse Haw i Skeldroppe, Jes Hen-
ricsß og Per Andersß i Beskopstorpp; hvilke vidnede, at dem
vitterligt er, at Sognepræsten til Skeldroppe Sognekirke har haft
og har 5 Agre: en »a« 8 Skpr. Land paa Hartwed »howss«
Nørskow i Bredelnæris vongh; en »pa« 3 Skpr. Land ved
Hawretwedz slette i Mellomvongh; en »ved« 5 Skpr. Land,
som vender »a« Grisse mossen; to »ved« 7 Skpr. Land i Twe-
rwdh i Awonghen, som vender »a« Anders Madssøns »aaven-
ningh« i Beskopstorpp, ukæret i 50 Aar og, som dem længst

mindes kan, og i Leje ladet har, hvem han vilde. Item vidnede forskrevne 8 Mænd, at de havde hørt aldrig, at forskrevne 5 Agre skulde være kommen af Bøndergods før nu, Lauris Jeppsß, som forskrevne Agre for aarlig Gift bruger, det nylig sagt har. Med vore Indsegl trykte for dette Brev. Givet osv.

[Orig. Skellerup (Vindinge H.) Kirkes Arkiv. — Vidisse 1491 Juli 6.]
LDipl. [6601]

Dec. 13. Wy Ffrederich erffghename to Norweghen, hartog don juw unnsßen borghermesteren unnde raetmannen to Sleßwigh weten, dat vor uns here Otto Nielsßn domhere to Sleßwick hefft bericht, dat twisschen eme unnde Hans Goltsmede etlich twidracht van wegghen enes huses langhe tiidher is ghewesen, des denne umme trent paschen 12 stockneffinghe sodane sake to entscheydende schole uthghenómet weßen, wes doch betherto is vortogghen ghewurden. Wo deme alles, begheren wii, gii op morghen mandach dingk unnde recht laten werden, de stockneffingen sodane sake sunder lengher vortoggheringe entscheden laten unnde ghebeden den stockneffinghen ernstliik, gii sodane sake mórne entlich vorscheyden, alß gi vor Gode unnde unns willen bekant wesen. Datum an unnsese slote Gottorp ame daghe Lucie under unnsese signete.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir, attesteret af Johannes Coci notarius. Slesvig Bys Arkiv? (Kiels UB., S. H. 605 Nr. 10). [6602]

Dec. 15 (20). Paven befaler Abbeden i Skouffkloster m. fl. at omdanne Franciskanerklostret i Roskilde fra et Konventual- til et Observantkloster.

[Orig.] Optaget i udateret Brev af uvis Udsteder. Roskilde Franciskanerkl. Arkiv (RA.). *Acta pontif. Dan. IV. 476* (her efter italiensk Kilde). [6603]

Dec. 20. *Reg. 4897.* [A. Orig. (paa Dansk?). Odense St. Knuds Kl. Arkiv. — Aa. Latinsk Tekst, underskrevet af Notar.] Aaa. Afskr. efter Aa i Beretningen om Processen om Odense St. Knuds Kirke. Haandskrifter se 6263 (Gl. kgl. Saml. 4 to 2491 har Dagen: prima dominica adventus). *SRD. VIII. 476.* (Latinske) Udtog: (*Svaning*), *Chronicon Joannis regis Bl. Q 4* og Magnus Matthiæ, *Reg. Dan. series: Rørdam, Monum. 2. R. II. 171.* Dansk Oversætt. af det hele Brev (med Dag: den første Advent Søndag): *Hvitfeld VI. 83, Fol. 996 L. 22 f. n.* [6604]

Dec. 24. Eyler¹ Biskop i Aars. »Borgemestere oc kiemener« i Aars har fornøjjet os deres Byskat af Aars for dette Aar, næst fremgangen er, saa vi lader dem kvitte derfor for os og vore

efterkommende Biskopper i Aars. Signetum nostrum. Datum Arusie vig. nativit. Cristi.

Perg. med 1 Segl: Gxxv 6. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [6605

Uvis Dag. Anders Christenszenn Landsdommer i Nørre-jüdtlannd, Jenns Christiernsenn Kannik i Wiborg, Albret Schiell V. og Nich Schriffuer Landstingshører. Sønd.[!] efter Vor Frue Dag paa Wiborg Landsting havde velbaaren Svend Iffuer Erichsenn god Bevisning, som han lod læse for os, saa at H[o]uer Mølle »ligger i gaard«, som om er »liust« med Kaalgaard, Hestegaard og Huse indtil Dammen, og er til forskrevne Gaard, som Møllen i ligger, »awersted, arnested« og Aabyggestoft, og at der har ganget tvende Kongens Skatter af, den Tid Landeskæt gik, og spurgte, om man kan bryde Gaardsret i slig Gaard. Da sagde vi og flere gode Mænd, da Landsting søgte, saa for Rette efter hans Bevisning da kan man bryde Gaardsret i slig Gaard og bør med saa god Ret i slig Gaard som i »anden gaarde. In cuius rei etc.«

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh. (i Margenen betegnet: »Jenns Madtzenns gaard i Hoffuer«): Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 3, I 19. [6606

— Knwt Jachiemß¹ Landsdommer i Fyn, Cristern Wrnæ² i Haresløff R., Jachiem Lycke, Jørghen Wrnæ i Hinnemad, Morthen Laurentzß Foged paa Nesbyhoett og Claws Welatzß Herredsfoged i Skame H. Lörd. før s. Dag paa Fynbo Landsting »bedes« velbyrdig Mands Bud Hr. Beent Bylles om et Tingsvidne af 8 Dannemænd, som var: Jes Jepß i Otthens, Eric Blimesther, Jon Swdher *ibid.*, Jes Andherß i Øresløff, Oloff Tygeß *ibid.*, Hans Andherß *ibid.*, Claws Welatzß i Skamby og Matz Perß i Brenckill; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag inden Tinge, at Hr. Beend Billes Bud lovsøgte Nis Jwde i Bordsesse, Per Jwde *ibid.*, Per Tygeß i Gynstroppe, Anders Gomeß *ibid.*, Anders Tros i Roersløff, Laurens Clemensß, Sewerin Tygeß, Maghens Hanß, Hans Tygeß i Gynstroppe, Per Jenß i Kroxbøllæ og Hans Jwde i Bedesløff for den Skov, Hr. Beend Bille tilhører, de hugget har, og for deres Faldsmaal, hvis de ham er pligtig. Med vore Indsegl.

Papir med 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Lxlix 64 (Reventlow); 2. Dxlv 4. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [6607

— Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 508. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 80.*

Er en urigtig Registrering af det i Orig. bevarede Brev 6377 (jfr. 6446).

Dag? »Itt contractsbreff, som affgangne Erich Ottesøn till Biørnholm ridder, Henrich Knudsen ridder och høfuitzmand paa Biugholmb, Anders Christensen landsdommer udi Nørjudland, Erich Stygge till Matteredup, Oluff Mortensen till Hastrup, Olluff Munck, Albrecht Skeel, Iffuer Skeel, Per Brockenhus, Hendrich Pedersen och Per Therkelsen deris[!] breff aar mcdlxxxnono udgiffuit, som medfør, at for dennom och andre fleere goede mend paa Horsens raadhus vahr skicked velb. mand her Anders Friiß ridder till Harriskier paa den ene side och Jens Jonsen i Hølling paa den anden side om thrette och deele, de sammen hagde om Rue marck, och da vorte denum saa thaled imellom til minde, saa at for^{ne} Jens Jonßen schulle haffue endeel i for^{ne} Ru march intil den houlvey och derfra och ud med bierget och saa ret nær neder i aaen och ret sønder fra den houlvey och i Ingermoße till marckschillit, dett schal vere schiell imellom for^{ne} her Anders Friiß och Jes Jonßen paa for^{ne} marck, och for^{ne} her Anders Friiß schal haffue ald for^{ne} Rue marck østen ved for^{ne} skiel, och for^{ne} Jens Jonsen och Anders Bliick skal haffue ald for^{ne} Ru mark westen for^{ne} skiel, med videre.«

[Orig. Anders Friis's Arkiv. — Udtog anført (sammen med Udtog af Brev af 1498 Sept. 19) i Dom 1611 Jan. 19 af Wiborg Landsting, der angives at være mellem de samme Parter og i samme Sag som den under 5743 anførte Dom af 1610 Aug. 18.] Anført efter Udtoget i den under 5743 anførte Stadfæstelse 1633 Juli 17. Koncept hertil: RA. Konc. t. Jydske Reg. [6608

— »Eth sognewittne aff Thiereby sogen u[n]der Gudtz aar mcdlxxxix, lydende, att the gamle eldinger i samme sognn hagde wittne[t] wti heliigens ædt, att wti hallufftrediesindztiuge aar oc mere hagde aldriig nogen mandt, frii eller wfrii, huggett eller ladett hugge wti Eskeskoff eller Suynesty skoff wden the, som baade paa Bastnes, oc huem thet hagde i theres mynde, oc ey fiskett i theres søer oc vand, som ther tilliiger, wden the, som bode paa Bastnes, eller the hagde thett i theres mynde etc.«

[Orig. Basnæs Godsarkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Aug. 18 (sabb. post aßumpt. Marie) mellem Fru Liene, Hr. Hans Kraßes Efterleverske, paa hendes Børns Vegne og Erich Daa til Wolderop: den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1491 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 111 b. [6609

— »Et lagheffdzbreff wtgiffuet till Tørrild herretz ting under Gutz aar mcdlxxxix, lydende, at her Loduig Nielß hagde giort sin loug oc induordt met lagheffdt for^{ne} gaardz eye i Plouffslundt met all sin rette tilliggelse, inthet theraff undertagit, etc.«

[Orig. Ludvig Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 1378. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 19 a. [6610

— »En lagheffdt under Guds aar mcdlxxxix, lydende, att Las Matß po her Loduigs vegne induarde met lagheffdt en gords eye i Byllundtt mett mere gods i Tørrild herrit etc.«

[Orig. Ludvig Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 419. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 41 b. [6611

Dag? »Ett breff aff Ning herrittz ting wnder datum mcdlxxxix, att Mats Nielsß i Reßendall hagede iii gaarde wti Ning herritt, ii gaarde wti Hørett oc en wtti Morslett wtti Morslett sogen ligennde, och wore the for^{ne} iii gaarde Matts Nielsßs rette arffuegods, och aldrig for^{ne} iii gaarde haffuer weritt skøtt, soldtt eller affhennddt there tiill tinge och alldrig haffer werit lagboudenn ther tiil tinge wti xl aar etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Maj 27 (Fred. efter Sønd. vocem jocunditatis) mellem Ane Nielsdather i Reßendall paa egne og Medarvingers Vegne og Per Bylde; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1489 Dag? og 1506 Dag?; den sidste fremlægger 2 udaterede Skødebreve af Fru Karin Perßis. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 116 b. [6612

— »Ett breff aff Hidß herrittz ting wnder datum mcdlxxxix, lydende, att ii dannemendtt hagede witnitt, att the wor utti Aarß i Erich Persß stue, hørde och soffe, Niels Michelsßs høstrw Kiersten Mattsdather spurde sin broder Nis Mattsß, om handtt hagede soldt her Anders Nielsß i Karup begis theris felitz jordegods, før handt wandertt aff landt, ligennde i Nig herritt wtti Morsløff sognen y Hørtt; tha sagede for^{ne} Neyls Mattsß ney och badtt seg saa Gud hielpe och helgenn och her sancti Clementt, thet handtt hagede aldrig sooldtt her Anders theze for^{ne} jordgods anderlunnde, en handtt hagede giortt hannom sin breff therpaa, for handt skulle forßwar thet, att thet ey skulle kome y bynnder redßell, saa lenngi tiill handtt komme y landtt igienn etc.«

[Orig.] Udtog se 6612. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 116 b. [6613

— »Et skødebreff under datum mcdlxxxnono, lydende, att docthor Erich degen y Kiøbinghagen hagede sold, skøt och affhendtt fra sig och sine arffuinge och tiill Per Rud aff Vonßerup och hans arffuinge ald hans dell och retighet uti Alestedt herrit y Liung sogen uti Eskelstrup bye, som løber vedtt vij ß grot uti ii gaarde, som Per Oluffsß och Oluff Persß i bor, och hand erfuede effther sin ollefader och ollemoder her Nels Ericksß aff Åsdall och fru Jahanne hans efftherliffuerske, och Per Rud self i pant hagede aff fru Jahanne etc.«

[Orig. Peder Ruds Arkiv.] Udtog se 3554. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 234 a. [6614

— Se 5589. [6615

— »Ett lagheffdzbreff aff Rindz herritz thingh anno etc. mcdlxxxix, liudende, att Symen Jensß y Døstrup haffde induardt tiße effther^{ne} gaarde och gotz: en gaardt y Vuldbiergh met en gaardstedt met en eendeels tofft och en engh, kallis Mølholm; item en gaardstedt paa Tolstrup march met en feyringh jordt; item thill then gaardt y Vuldbiergh iii feyringh jorde offuer alle Vuldbiergh marck; thette for^{ne} gotz induarde handt for sytt retthe gotz.«

[Orig.] Udtog anført i udateret Stadfæstelse (hvis Datum dog maaske er den samme som for den følgende, til den samme udstedte Stadfæstelse, nemlig 1540 Okt. 18 (die Luce) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Niels Tommeßens Bud RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 146 b. [6616

Dag? »Thet tredie et tingswittne aff Jerlo herrit medlxxxix, at viii mændt hagde wittnet, at Jes Kortßen haffuer bygt en øde gaardt fore kronen y Ødstedt, som aldrig tilforne i mandz mynde haffuer weridt bygget etc.«

[Papir?] Udtog se 2205. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 158 a. [6617

— *Reg. *8035.* [Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 413 og 427* (Brevets Slutning er saa medtaget, at det ikke er aftrykt i Udgaven) (*Aarsberetn. IV. 427* er i *Acta pontif. Dan. IV. 456* fejlagtig opført under samme Nummer som *Aarsberetn. IV. 409*). [6618

— Lunde Kapitel lejer Johannes Brostorp Espholt Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 314«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 112.* [6619

— Boo Jönszon Kantor i Lund lejer Nilsz Matzon en Fjerdedel »på« Krafttz Præstegaard (i Lund).

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 317«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 113.* [6620

— Domprovsten i Lund lejer Pehr Borre en Gaard i Malmøe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 319«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 113.* [6621

— Lunde Kapitel lejer Pehr Jude Kiællewadz Mølle.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 320«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 113.* [6622

— Mageskifte mellem Ærkebisp Jöns og Hr. Jahan Oxe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 136 (∴ Bog »Lit. A«, Under-Nr. 321. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 113.* [6623

— Lunde Kapitel lejer Jörgen Larszon Gaarden Höij i Hardagers H.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 322«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 114.* [6624

— Lunde Kapitel lejer Jörgen Kleinsmidh en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 323«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 114.* [6625

— (**Aar?**). Udtog: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 495 a. Se 4765.

Dag? »Anders Hovet i Bokehaffue foget paa Fulse heretz ting i Laalan; Nis Bodh i Bynessæ; Anders Gro[?]; Bæschæ i Toffte; Maribo closter; kongesager vornede. 1489. No. 27-149.«

[Perg.^a med Segl: 1. »Iche adell«; 2. Utydeligt Skjold; Hjelm med 2 Vesselhorn; 3. Mulig Skjold med Graa-Vaaben; »maane neden«(?); Hjelm nævnes ikke; mon Gxiv 1? Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 265.*] Notitser af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 20. [6626]

a) Saaledes *ÆA. III. 265.*

Dag? »Eilert Krumstrups Gavebrev og Skiøde paa en Gaard i Øster Millinge. Dat. 1489. Paa Pergament.«

[A. Perg. Faaborg Helligaandskl.^a, senere Odense Hospitals Arkiv.]
Aa. Udtog anførte i Registraturer »1711« (herefter ovfr.), 1743 (begge: FLA.) og *Hofman, Foundationer V. 175* (alle 3: Skuffe 3, 1. Pk. Nr. 8), c. 1651 Bl. 12 a, 1681 Bl. 2 b, 1701 Nr. 125 og 1701 Nr. 125 (de 4 sidste: FLA.). — Udtog efter A med Hænder fra 18. Aarh.: Rostgaard Fol. 18 Bl. 115 a (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 135 a og Uldall Fol. 190 S. 91); Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 255 (trykt herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Stifts Selsk. I. 134* (læs: Kramstrup - af ham. — Udtogets Aar 1489 er i Haandskriftet en senere Rettelse for et oprindeligt 1481)) (Afskr. efter Odense-Haandskriftet med Aar 1481: Thott 4to 1419 S. 363); Gl. kgl. Saml. 4to 2349, Hæfte b under Faaborg (med Jacob Bircherods Haand) (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 322 og Nationalmuseet, Vedel Simonsens Haandskrift Nr. 511 y S. 258); Ny kgl. Saml. Fol. 403 S. 39 (herefter: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad α , Læg 6). — Udtog med Vedel Simonsens Haand: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI, et Læg VII. [6627]

a) Saaledes de Bircherod'ske Udtog.

— (**Aar?**). »Borgemesteres og Øvrigheds i Faaborg Skiøde paa en Gaard ibd. ved dend gamle Teilovn. In orig. paa Perg. 1489.«

[Perg. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer »1711« (herefter ovfr.), 1743 (begge: FLA.) og *Hofman, Foundationer V. 183* (alle 3: Skuffe 4, 1. Pk. Nr. 34). — I Registraturer 1701 Nr. 103 og 1701 Nr. 103 (begge: FLA.) registreret saaledes: »Skiøde paa en Gaard i Faaborg liggende ved den gl. Teglgard. Dat. 1499«. [6628]

Dag? »Bisp Niels Skoufve af Roskild bygte Holmstrup Kirke til St. Søfrens Ære og døde 1500. Hand gav der til Siælemeße et stort Stykke Godtz for sine Forældres Niels Skoufve og Frue Dorothe Snehens Siæle, sin egen, for sine Broders Hr. Herløv og Frue Øllegaards Siæle, for sin Søsters Birgittes, for Christopher Jensens og hands Hustrues Frue Margrettes Siæle, for Hr. Claus Daae og for Frue Ingeborg af Smidstrup og for alle andre sine Sødskindes Siæle levende eller døde; samme Gods var 10 Gaarder. Til Vitterlighed underskrevet Herløv Skoufve, Jochim Daae, Sivord Daae, Oluf Daae og Madtz Erichsen paa hand Søsters Vegne og dette stadfæstede 1489.«

[Orig. Holmstrup Kirkes Arkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 10 a og LDipl. bag 1489. [6629]

Dag? Brev af Biskop Carolus af Odense, set i »Herredsleff« Kirke af Biskop Jacob Madssøn.

[Orig. Haarslev (Skovby H.) Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bisparkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*; her urigtig: Herredsted); jfr. *nærværende Udgaves 2. Bd. S. 389*. — Anført herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 (af Th. Br. Bircherod); sstds. Fol. 1092, og Additam. 4 to 178; jfr. 3773. [6630

— »Itt tingsvinde paa Jødsboell, som bleff giffruit till Veiersie kierck. Datierit 1489.«

[Orig. Vedersø Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 1. [6631

— »118. Noch itt breff anlangendis Proustgaardt paa Holm. Dat. 1489.«

[Orig. Hardsyssels Provstis Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 7. [6632

— »10. Eschilldt Giøe och hanns metarffuinger att haffue mageschiffte till Peder Oxe ii gorde i Horßlundelille i Lallannnd, ii gorde i Ledøw i Siellannndt. Dat. 1489.«

[Orig. Peder Johanssøn Oxes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 12: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [6633

— »Laughæfd paa Komdrop. 1489.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 19: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4 to 1449 S. 46). [6634

— »Fiire opne besegliitt papyrsbreffuæ wskrapne oc wstungne oc welbesegliidhæ, thett førstæ wdgiiffuitt aff Wrattz herriittz ting wnder Guds aar mcdlxxxix, lydende, att xxiiii mendh hagde wittnett paa siell oc sandingenn, att thett wor thenom fuldttwittherliggt, att Folriis dam haffuer weriitt brugett tiill Mattrup y roeliigh heffddt y xl aar oc meræ wlast oc wkierdtt, oc ey the selff lenger kundæ myndes eller spøre aff gamble dannemendh eller aff theres forelderne, endh samme dam haffuer weriitt y roelig heffddt tiill Mattrup oc ey anderstettt brugett, førendh the, wli Ring boer, taller therpaa y aar etc. Item thett anditt ett sognewittnæ wttgiiffuitt wnder Guds aar mcdlxxxix, lydende, att Eriick Stygge tiill Mattrup hagde ther weriitt oc begeriitt ett sognewittnæ aff xii dannemendh, huilcke xii mendh ther hagde wittnett paa siell oc sandingen, som fem mendh vantt fore thenom, att for^{ne} Eriick Stygge thenom lydeliigæ adspurde, om the hagde trengßell eller skade aff, thet Folriis dam wortt demmett; tha suariitt thee ßaa, att the hagde gott aff then støffning, som handtt lodh støffue oc demme y Folriis dam, oc the hagde ther ingen sckadhæ aff enthen paa theres agger eller engh eller paa noger theres eygendom y noger maade, men the hagde gott aff samme støffning y saa maade, att the wore storliig trengtt aff thenom,

som y Ringh boede, mett theres øgh oc fee; oc badh the for^{ne} Eriick Stygge therefore demme samme for^{ne} dam oc wiille gernæ hielpæ hanom thertiill baade mett theres øgh oc wogne oc, huadh ßom the kundæ mest, tiill tettz att handtt wiillæ demme ßamme dam, fore sliig for-
trengßell, som the hagde; framdellis vanth for^{ne} mendh paa troo, sell oc sandingen, att then engh, som liger y for^{ne} Folriis dam wedh dem-
ningen, then haffuer weriitt rett engh tiill Matrup och brugtt thertiill, saa lenge som the kunde lengst myndes eller spørre aff gamle danne-
mendh etc. Item thett tredie ett stockeneffndtt wdgiiffuitt aff Tørßtingh herriitz ting wnder Guds aar mcdlxxxix, lydende, att xii dannemendh
hagde wittnett paa troo, siell oc rettæ sandingen, att thenom aldriig lenger kundæ myndes andett y then sag, endh Folriis dam haffuer weriitt brugtt tiill Matrup oc tiill Matrup godtz, oc hender y were hafftt saa lenge, tiill the Ringh grande førde thett i trettæ etc. Item thett fierdæ ett sognewittne wtgiiffuitt aff Lundrop sognesteffne wnder Gudtz aar mcdclxxxix [!], lydende, att xii dannemendth hagde wittnett paa theres gode troo oc sandingen, att the hagde hørtt, spurtt, oc the-
nom fulltwittherligtt wor, att Folriis dam haffuer weriitt brugtt tiill Matrup aff thenom oc aff theres theriis [!] thienner, oc kundæ the ey lenger myndes eller spørre aff gamble dannemendh oc theres for-
eldernæ andett, endh for^{ne} Folriis dam haffuer leygett tiill for^{ne} Matrup wlast oc wkiertt tiill nw i aar, thi Ringh grande laster therpaa etc.◀

[A. 4 velbeseglede Origg. paa Papir. Matrup Godsarkiv.] Aa. Udtog anførte i Stadfæstelse 1540 Juli 5 (2. fer. post visitac. Marie) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Eyler Hardenbierg. Perg. med 1 Segl. Matrup Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). (Aa indført i forkortet Skikkelse i RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 168 b.) [6635-38
a) RA. Reg. 60 S. 254.]

Dag? »Et Pantebref til Hr. Hendrick Friis paa Odden ang. 1 Grd. i Bindslef kaldet Bierregaard, dat. 1489.«

[Orig. Odden Godsarkiv; senere til Fussingø Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, Q (Nr. 16) Nr. 1: Thott Fol. 735 S. 32 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 37). [6639]

— »Et Laghævd paa Søegaul etc. Anno 1489.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Optægnelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele« S. 1: Thott Fol. 750, den største Mappe. [6640]

— »Sandemænds Tog imellem Thiele og Wammen Marker. Anno 1489.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Optægnelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele« S. 1: Thott Fol. 750, den største Mappe. [6641]

— »Landstingsdom paa Bigum Vesterskou. Anno 1489.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 4: Thott Fol. 750, den største Mappe. [6642]

Dag? »Skiaelbrev mellem Wammen og Sønnerup. Anno 1489.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. [6643

— »Lars Mogensens Laughævd paa Naarup Mark, Skou, Kiær og Fiskerie. Anno 1489.

Gye Jensdatter af Bigum hendes Brev paa Naarup. Anno 1489.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. — Det sidste Brev anføres af Klevenfeldt paa følgende Maade: »1489 Gye Ibsdatter aff Bygum, Philiphosæs Efterleverske, magtefløß gjør alle Brevve, som lyder paa Nordorp Mark etc. Kaldiß Las Mogensßen af Thiele handß Frenke«. RA. MS. »Diverse Klevenfeldtiana«. [6644-45

— »Ethh laaßebreff, som sallig høglofflig ihoukomelße koningh Hans hagne wdgifffuitt wnder dattum mcdlxxxix, bemellendes y synn meeningh, adt hans kon. matt. hagne tildømppt erlig oc welbyrdig Ebbe Anderß oc hans arffuinge Norridtt medt dam oc damsbundet, som thet høgiste demis kundhe, som handt da y synn frii haffuendes werre hagne, adt skulde haffue, nyde, bruge oc beholde till euindeligh ey eye skulendes etc.«

[Orig.] Udtog anført i Brev 1574 Aug. 25 af Morthenn Brock til Barløsegaardt og 5 andre om en Sandemandsgang og Stening om et Fiskevand Norridt; Brevet af 1489 fremlægges af Jacob Wlfeldt til Kouxbølle. Perg. med [6] Segl: 3-6. Jacob Ulfeldts Arkiv 1574 Aug. 25 (RA.). [6646

— »Henrich Vesterman skrifwer Jep Jenson till och mahnar honom att betahla det, han honom skyldig är. Datum Torkilstorp 1489.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 507. [6647

— »Ditto« (∴: Aasum Herredstingsvidne) »paa Jep Persens Skjøde paa en Bondegaard i Davinde til Hans Lausen ibid. 1489.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (∴: Amsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 816. [6648

Uden Dag. Jens Brostorp¹ Ærkebiskop i Lund, Niels i Roskilde, Carll⁴ i Othens, Niels Glob i Wiborgh, Eler⁶ i Aarss, Hartuick i Ribe, Niels⁸ i Burglom Biskopper, Eskild Gøye⁹ Marsk, Pawell Laxman¹⁰ Hofmester i Danmarck, Erich Otsß¹¹, Strangi Nielsß¹², Johan Oxe¹³, Loduig Nielsß, Axell Lagesß¹⁵, Correfitz Rønnow, Henrick Meyenstorp, Benct Bilde¹⁹, Sten Bilde, Niels Høgh, Loduig Marsk, Hinrick Knwtsß²² RR., Mau-

ritz Nielsß, Effuerd Grubbe, Niels Hack, Niels Ericsß, Palli Andersß²⁷, Danmarcks Riges Raad. Den Tid Kong Hans tillod dem af Stæderne deres Privilegier, havde hans Naade saadant »forord« med forskrevne Stæders fuldmægtige Sendebud, at de i Stæderne ej skal bruge [osv., se *Hanserecesse 1477-1530 II: 322 indtil:*] »forordhes«, vidner vi med vore Sekreter og Indsegl. Givet og skrevet i Købendehaffn Aar 1489.

Perg. med [27!] Segl: 1. G. 30; 4. G. 532; 6. Gxxv 7; 8. G. 621; 9. Exix 15 (s *efftil monfføn*); 10. Dxii 7; 11. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 12. Liv 8 (Bild); 13. Cxlvii 6; 15. Lxxxiv 29 (Brock); 19. Lxx 24; 22. Gxvi 33 (Gyldenstjerne); 27. Bxiii 13 (Ulfeldt). Kongens Arkiv (RA. Hansestæderne, Perg.). LDipl. Udtog med urigtigt Aar 1488: *Hvitfeld VI. 89, Fol. 999 L. 4. (Reg. *8052.)* [6649]

Uden Dag. Jeg Hans Baggi af Voen V. skøder og sælger Hr. Peder Pedersen Sognepræst i Hiøring en min »gaarde« liggende i Vinneberg H. i Roberg »østers« i Byen (Niels Pyltz, 3 Pd. Korn med andre smaa »schatte«) og et Bol liggende vester i forskrevne By (Simon Gregersøn), som jeg gjorde mit Lovhævd paa, til Hr. Per Person og hans Arvinger. Og kendes jeg mig fuldt, Guld og Penge, at have opbaaren af Hr. Per Persen for forskrevne Gaard og Bol. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds Indsegl: Hr. Anders Poulsen, Hr. Per Poulsen Præster i Hiøring, Otte Hendrichß af Wilderup, Knud Jensen af Lønstrup, Thomis Jenß af Vellingshøi, Niels Ottsen, »som vebner er«, Las Hugens Forstander af Aastrup, Las Jensøn Borgemester i Hiøring og Mathies Bonde Foged sstds. Datum anno 1489 i Hiøring.

[Orig. Senere til Hjørring Catharinæ Kirkes Arkiv?] Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Præstekaldsbog 1555-1689 (omtr. bagest). [6650]

— Morten Nielsß curatus ecclesie Øsse, Lydick Jahansß² Præst, Jep Eyssøn i Nordhenskoft, Per Persß i Skoner og Græærs Lawertsß *ibid.* Paa Nersberigh Kirkegaard fik beskeden Svend Jens Ffriis et Sognevidne paa hæderlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Niels Høoges R. af 12 Dannemænd: Esigi Olsß i Biltofft, Søwerin Iwersß *ibid.*, Iwer Persß *ibid.*, Termen Nielsß i Aweregh, Morten Persß i Nersberigh, Jep Ebsß *ibid.*, Per Persß i Skoner, Nis Skredher *ibid.*, Græærs Lawertsß *ibid.*, Søwerin Andersß, Cristiern Persß *ibid.* og Jes Nielsß i Nersberigh; hvilke vidnede, at de aldrig andet kunde spørge af Forældre eller andre gamle Dannemænd, end Biltofft Mølle

har været Mølle af »aarelders« Tid og aldrig har været »oop delth« eller »fforlawdh« med nogen Ret for Støvning enten oven eller neden eller for nogen anden Sag. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 2. G. 943* (Lydick Jahansß); 4. Utydeligt Skjold; 5. Bomærke. Niels Høgs Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [6651

Uden Dag. Jeg Lenne, Otthe Limbbecks Datter i Gunder-tuedt, som var Joon Billis Hustru af Gaffnøe, skøder efter mine Børn, Frænders og Venners Raad til velbaarne Md. Arffuidt Throlle paa hans og Fru Beattes Børns Vegne al den Lod og Rettighed, som jeg og mine Børn har i Bunderup Avlsgaard, som nu ligger under Questrup^a. Medb. af hæderlige velbaarne mine Børns Frænder og Venner med flere Mænd, som er Hr. Powell Laxmand, Hr. Bent Bille, Hr. Stehn Bille, Hr. Hendrich Meinstrup Landsdommer i Siellandt og Peder Bille. Actum Haffnie anno 1489.

[A. ^bPerg. med Segl. ^b Arvid Trolles Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 41 a, 44 b. — **Aaa.** Afskr. fra 17. Aarh., mulig efter Aa: Lunds UB., Sophie Brahes originale Slægtetog S. 249. — **Aaaa.** Afskr. efter Aaa af Tale Ulfstand: Thott Fol. 1077 Bl. 176 a. — **Aaaaa.** Afskr., formentlig efter Aaaa: Ny kgl. Saml. Fol. 770 Bl. 154 b. — Afskr. fra 17. Aarh. uden Kilde: Thott Fol. 1082 Bl. 236 b. — [Afskr. af G. E. de Franckenau »ex orig. membr. in bba. Resen.«^c] Afskrifter herefter: LDipl. og (af Sandvig 1777) Kall 4to 404. [6652

a) LDipl.: Tvistrup: Kall 4to 404: Toistrup. b—b) Saaledes Aaa, Aaaa, Aaaaa. c) Saaledes Kall 4to 404 i Margenen.

— Kongen stadfæster et Skøde af Jørgen Hvidh til Per Albretsen Kirkeværge til Vor Frue Kirke.

Udtog: *Bibliotheca Herslebiana (Hafniae (1758))* S. 548. Er 6527.

— Udtog: *Nielsen, Skodborg og Vandfuld Herreder* S. 413. Er 1490 Dag?

Brevbøger: Esrom: *Cod. Esrom. 140* (Jan. 9). — Æbelholt: *SRD. VI. 195* (Jan. 22). — Løgum: *SRD. VIII. 102* (Sept. 11), 36 (Dec. 28).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 6472, 6506, 6562. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 316, 366, 366.* — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 218.* — Børglum Bisp: *ÆA. III. 48, 52, 54, 58.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 82, 105, 107, 107.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 306* (Jan. 7), 293 (Febr. 9), 292 (Marts 15), 338 (Apr. 24), 337 (Maj 31), 297 (Juni 8), 296 (Juni 15), 350 (Juli 5), 358 (Juli 9), 351 (Juli 12), 307 (Okt. 18), 267 (Nov. 3), 201 (= V. 92), 234, 294, 305 (2 Breve). — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 31* (Marts 9), 82 (Marts 31), 24 (Maj 15), 76 (Maj 29), 23 (Juni 15), 14 (Juli 6), 4 (Juli 24), 40 (Aug. 11), 63 (Aug. 20); = *I. 248 M. 84*), 73 (Sept. 28), 39 (Okt. 26), 123, 150, 156 (ell. Aar 1549). — Ribe Kapitel: se 6503, 6511, 6584. — Slesvig Kapitel: se 4765. — Antvorskov: *ÆA. IV. 79, 79, 103, 107, 108, 135, 239, 239, 260.* — Roskilde Claræ Kl.: se 6540. — Skovkloster: *SRD. IV. 354, 357, 357* (∩: *G. XII*; vel urigtigt Aar), 357 (∩: *G. XIII*; 4 Breve; det 4.: 6536), 357, 364, 365, 366, 366, 366, 385, 387; se ogsaa 6593. — Maribo: *ÆA. III. 257, 260, 273, 287;*

se ogsaa 6626. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 617 (821), 622 (1024), 626 (971), 633 (876), 640 (1031)*. — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. (29; urigtigt Aar; 1499? se Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 78)*. — Alling: *ÆA. II. 176, 184, 184, 187, 193?* — Dueholm: *ÆA. III. 203*. — Essenbæk: *ÆA. II. 99 (Juli 28)*. — Hundslund: *ÆA. III. 4*. — Mariager: *ÆA. V. 658, 662, 662, 662, 662, 662, 704, 704, (731 se 1499 Juli 7)*. — Ring: *ÆA. I. 176, 238*. — Vestervig: *ÆA. III. 140, 148, 162, 164, 164, 165*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 365, 366, 371, 371, 371, 371, 372*. — Vor: *ÆA. I. 188, 190*. — Vrejlev: *ÆA. III. 38, 39, 40, 43*. — Æm: *Suhms Nye Saml. III. 334 (Okt. 20; = ÆA. I. 221), 335 (Nov. 24; = ÆA. I. 222)*. *ÆA. I. 225, 241, 241, 241, 248 M. 86, 251, 253, 266*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 242, 242, 243, 258*; se ogsaa under Aarhus Bisp Aug. 20. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 811*; se ogsaa 1491 Juli 6. — *Eline Gøyes Jordebog 162 (Jan. 7)?, 177 (Jan. 20), 158 (Marts 21), 313 (Marts 29), 376 (Apr. 17), 166 (Juni 2), 272 (Juni 29), 408 (Juli 4), 177 (Juli 15), 138 (Juli 21), 178 (Juli 28), 177 (Aug. 1), 245 (Nov. 21), 116 (Nov. 22)?, 121 (Nov. 24), 117 (Nov. 26), 105 (Nov. 30), 117 (Dec. 10), 116 (Dec. 13), 177, 177, 177 (de 3 sidste før Aug. 1)*. — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 260*. — *Adel. Brevkister*: se 6483, 6597.

1490.

Jan. 7—13. Wi here Hans van Aleuelde ritter unde Hinrick van Aleuelde ghebrodere Benedictessons hebben van heren Johann koningk unde hartige Ffredericke siner gnaden broder wegen entfangen ame jare . . . e unde achtentich 1100 lubesche mr. van der bede weggen eren forstliken gnaden uppe dat måll entweden unde [da]rtho 1900 mr. lubesch van der bede desses neghest vorghangen jares in affkortinge der 5000 mr., de unße uppgenanten heren unnß schuldich syn na lude des vorseghelden breues, den wii daruppe hebben. Welckere 1100 unde 1900 mr. wy qwiith schelden unße uppgenanten heren. Unße inghesegele. Schreuen in den achtedagen der hilgen dryer konyge.

Perg. [med 2 Segl]. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Perg.). [6653]

— Wii Wulff¹ unde Benedictus van Aleuelde brodere Ottenssons hebben entfangen van heren Johanne koningk unde hartoghe Ffredericke in affkortinghe sodanes summen gheldes, also ere gnaden uns schuldich zind na lude erer gnaden breue, 500 lubesche mr. den ersten termyn unde dancken ere gnaden ghuder botalinghe sodaner 500 lubscher mr. haluen unde vorlaten ere gnade qwiith. Unse ingheseghele. Schreuen in den achtedagen der hillighen drier koninge.

Perg. med 2 Segl: 1-2. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Perg.). [6654]

Jan. 7—13. Ick Otte van der Wisch·Wulffuessone knape hebbe entfanghen van heren Johanne koningk unde hartoghe Ffredericke van der bede, also eren gnaden ime neghest uorghanghen jare ghetweden was, in affkortinghe sodaner 500 mr., also ere gnaden my schuldich zind na lude erer gnaden breue, 101 mr. unde vorlathe ere gnaden sodaner 101 mr. haluen qwiith. Myn ingheseghel. In den achtedaghen der hillighen drier koninghe.

Perg. med 1 Segl: Skjold med v. d. Wisch-Vaaben. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte., Perg.). [6655

— *Reg. 4900.* Perg. med 4 Segl: 1. Utydeligt Skjold; 2. Skjold, hvori en Pileod; 3. Utydeligt Skjold; 4. I Sigilfeltet en utydelig Figur. Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 11). *Westphalen IV. 3397.* [6656

Jan. 8. Margareta Smalstede priorissa unde gantze conuent des klostere s. Johannis uppe deme Holme buten der stad Sleßwick. Vorsammeldes capittels vorkopen unde vorschoten wy den heren praueste unde gantzeme capittel der domkarken Sleßwick 3 mr. lubesk jarliker renthe to betalende bynnen den achtedagen der hillighen drier koninghe bynnen der stad Sleßwick uth den eersten wyssesten renthen unde van aller nutticheit, de uns van all unßen goderen kamen mogen, id sy in korne edder in penningen, vor 50 mr. lub., de uns de heren van deme capittel hebben betalet in godeme rynsken golde, unde wy in unßes klostere nutticheit gekeret hebben. Unde wes bewyßliken schaden dee heren van deme capittel umme vortogeringe der betalinge donde worden, des schole wy ße benemen. Ock hebben de heren des capittels uns gegunth de 3 mr. geldes wedder to kopende vor 50 mr. also, dat de vorkundinge des wedderkopes schege bynnen den achtedagen Johannis bapt. to mydtsommer, unde in den negesten achtedagen der hillighen drier koninghe den heren vornogen den houetstoel myt des jares unde allen nastanden renthen bynnen Sleßwick in eyner zekeren stede, dar yd ene beqweme ys ere gelt to borende, in eyneme summen. Were yd sake, dat wy den wedderkoep kundigeden unde de betalinge nicht enschege, allen bewyßliken schaden, den de heren daromme don, scholen wy wedderleggen Unßes klostere secretum. Gegeuen unde screuen des vrygdages in den achtedagen der hillighen dryer koninghe.

Perg. [med 1 Segl]; ikke meget yngre Paaskrift: »Sanctimonialium
1 mr. pro consolacione Dorothee virginis«. Slesvig Kapitels Arkiv (Stats-
ark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 44). [6657

Jan. 9. Hans Konge. «Lørd. efter de hellige 3 Kongers
Dag» for os selv paa vort Slot Kopenhaffn i det Mag over
Porten var Hr. Abbed Oluff af Sore Kloster paa den ene og
Nis Kock vor Borgemester i Slagelsæ med flere Raadmænd og
»almwgens men« sstds. paa den anden Side om Trætte om
den Rettighed, Sore Kloster har i en Mark og »oredriff«, hedder
Hosløff Mark, kaldes Lywegen og af Arild har været »oredriff«
til vor og Kronens By Slagelsæ. Da befalede vi Hr. Henrich
Meynstrop R. vor Landsdommer i Sieland og Hans Kieldssen
vor Rigens Kansler, vore Mænd og Raad, dem derom at adskille
til Minde eller Rette og gøre os bevisligt, hvad de gjorde dem
imellem. Da først kærede Hr. Abbed Oluff, at Kloster har ej
fanget sin Leje, som plejer aarlig at gives af forskrevne Klosters
Andel i forskrevne Mark og »oredriff«, og dermed vilde selv
bruge Klosters Rettighed i forskrevne Mark. Dertil svarede Nis
Kock og hans Medfølgere, at Sore Klosters Rettighed i forskrevne
Mark har været af Arilds Tid »oredriff« til Slagelse By, og kan
den ingenlunde »ombære« uden Byen til stor Skade, og at de
har og vil endnu gerne give Kloster den Leje, som aarlig plejer
at gange af Klosters Andel i forskrevne Mark og »oredriff«;
med mange flere Ord, de sammen havde, og dermed blev saa
forenede til en fuld Ende, at Borgemestre, Raad og Almue i
Slagelse skal have al Sore Klosters Rettighed i forskrevne Mark
og »oredriff« til deres »fæll« og Kvæg til evig Tid, som de af
Arilds Tid haft har, med saa Skel, at de skal aarlig give Sore
Kloster 2 Bremmer Tønder Lønneborge Salt »ath« Oluffs Dag
i Sore Kloster; vorder ej Kloster da fornøjet, da give 3 Tdr.
Salt »ath« Michaelis Dag; forsømmes den Tid, da give 4 Tdr.
Salt »ath« Martini Dag; fremganger de trende Tider og Kloster
ej fuldt gøres, skal de give Kloster 5 Tdr. Salt til »woll« (!)
dernæst efter. Og forpligtede dem paa baade Sider, Hr. Abbed
at give Borgemestre, Raad og Almue i Slagelse Konvents Brev
og Indsegl, og de at give ham paa Klosters Vegne deres Brev
under deres Bys Sekret, at saa holdes skal til evig Tid. Og
»kommer« derefter for os selv forskrevne vore Raad og gode
Mænd og gav os til Kende, at de havde saa forenet dem til en
venlig Forligelse til en fuld Ende. Hvilken Forligelse da Hr.

Abbed og Nis Kock og hans Medfølgere for os selv samtykkede at holde til evig Tid.

[Orig. Slagelse Bys Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 37 a. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 92. (*Reg.* * 8055.) [6658]

a—a) Atter overstreget i Afskriften.

Jan. 11. Petrus de Vicentia Bisp af Cesena udsteder Brev angaaende Pave Innocens VIII.s Stadfæstelse af alle de Helligaandsordenen af Paverne givne Indulgenser.

Perg. [med 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag.* 5. R. II. 207. — Afskr. af Arne Magnusson »ex original.« (med Bemærkning af ham: »Originalen af dette Bref gaf jeg 1718 Mag. Frantz Thestrup Biskop i Aalborg og skickede hannem den. Jeg veed ikke, hvor jeg den haver bekommet«): AM. Afskr. Pk. IX. [6659]

Jan. 13. Pave Innocentius paalægger Bispen og Provsten i Børglum at dømme mellem Aalborg Helligaandshus og forskellige gejstlige, der mod Helligaandshusets Villie har holdt Gudstjeneste i Kirkerne i Skawen og Saltum.

Perg. med Innocens VIII.s Bulle i Hampesnor. Aalborg Helligaandskl. Arkiv; »af Frands de Thestrup foræret til Danske Selskab« (RA.). *Danske Mag.* 5. R. II. 206; jfr. om Aaret *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 78 og Acta pontif. Dan. IV. 482.* [6660]

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 199.*

— Jeg Jep Ouesß har efter vor naadige Herres Tilladelse siddet over et Mageskifte med velbyrdig Md. Hr. Axell Lagsß af Klagsholm R., saa at Hr. Axell skal have af mig den Toft i Skinndberigh, som ligger vesten næst ved Mates Bunde og næst ved Hr. Axels egen Jord, og et »rebedrett« over al Nørmarck, som Anders Jensß, Hr. Axels egen Tjener, har i Leje af mig til denne Dag, og skylder forskrevne Toft og Jord aarlig en Ørtug Korn; hvilken Toft og Jord Hr. Axell skal have til evindeligen Ejendom. For hvilken Toft og Jord jeg skal have igen af Hr. Axell den Jord, som ligger østen næst ved min egen Gaard, og et »rebdrett« over al Emerløff Mark, og skylder forskrevne Toft og Jord en Ørtug Korn aarlig. Medb. af flere Dannemænd Hr. Niels Pouelß Præst i Gierilld, Jens Huass ibid., Bertill Perß i Selkier og Matzs Smed i Skeruatt. Datum Stocbrogaar in octava epyphanie dni.

[^aBeseglet Perg.^a Clausholm Godsarkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 270.*] Vidisse 1559 Marts 29 (Onsd. efter Paaskedag) af Nør H. (Dyrs), givet Mates Scriffuer i Skeruatt paa hans Husbondes Fru Idde Gøyes Vegne (sammen med Vidisse af Brev af 1495 Sept. 3). Papir med 6 Segl

ell. Rester af Segl paatrykte forneden. NLA. Benzon Godsarkiv, Papirs-
breve 1559-1612. [6661

a—a) Saaledes Vidissen.

Jan. 13. Anders Markorsß¹ a. v. Jeg sælger og skøder til velbyrdig Md. Hr. Pouel Laxman R. af Vallen 2 mine Gaarde, 1 i Stæwy i Stæwy S. i Tornæ H. (Anders Nielß, 4 Pd. Byg og 2 Skill. Grot), den anden ligger i Tostrop i Billeberg S. i Rønebergs H. (Anders Asmundsß, 3 Pd. Byg og $\frac{1}{2}$ løde Mk.), hvilke Gaarde jeg arvede Ejendommen efter min Morfader Henniche Lymbech af Næbbe, og min Morfader satte Hr. Ywer Axelsß i Pant for saadan Sum Guld og Penge, som det Pantebrev indeholder, som derpaa givet er. Og naar Hr. P. L. har forskrevne Gaarde indløst, skal han beholde dem til »ewerdelige« Eje. Og kendes jeg mig derfor op at have baaret fuld Værd efter min Nøje. Afvindes forskrevne Gaarde Hr. P. L., bepligter jeg mig saa gode 2 Gaarde af Rente og »beleyelighed« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Johan Jeipsß² vor naadige Herres Kansler, Hr. Henric Myænstrup³ Landsdommer i Siælland, Æffwært Grubbe⁴, Per Hanssß⁵ »burgemestere« i Helsingør. Datum Haffnie octava die ephyphanie dni.

Perg. med [5] Segl: [1. Gxvi 61 (Hvide)^a]; 2. Skjold med Ravensberg-Vaaben uden Omskrift; 3. Lxxxiv 48; 4. Lxxxvii 30; 5. Fxv 3. Poul Laxmands Arkiv (RA.). LDipl. [6662

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 535 b.

Jan. 14. *Reg. *8101* (med Dag Nov. 4 ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. [med 1 Segl]. (RA. København (Tillæg).) *Kbhvns Dipl. II. 164* (læs: fforbyudende alle, ehwo the helst ere eller være kannæ, for^{ne} mesther Vincencio oc Hans Meysenhem thervdi hinder at gøre eller segh noget meth for^{ne} jorde at beuare mod theres mynnæ, swo lenge nogher kommer fore oss meth bettre beuisningh pa vort retterlingh. Datum). [6663

Jan. 16. »Isaak Påvelsons åth a vicarien till sanctæ Barbaræ altare uthi Roschild domkyrkia^a uthgifne pantebreef på een gård i Kiöpenhamn på Wåstergata, hvilken for^{de} Isak Påhlson pantsatte for 100 lubske mår. Sabbato in festo be^{ti} Marcelli papæ et martyris, som år d. 16. januarii.«

[A. Orig. Roskilde Kapitels Arkiv?]. Aa. Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 69. — Ab. Et andet Udtog med Aar 1490, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 76. [6664

a—a) Ab: »Pådher Samsingh«.

Jan. 18. Anders Michilß Tinghører paa Gerlo H.s Ting, Michill Jenß i Wdbyneder Provst i forskrevne Herred, Jess

Jeipß i Dalbyndher, Hans Anderß i Gerloo Præster, Laghe Kieldß⁵ i Stangrom V., Las Nielß i Knæstet, Jess Tameß i Gerlo, Nis Anderß i Kasberg og Mates Terbernß i Tøring. Mand. før convers. Pauli for os og mange flere gode Mænd, som Tinget søgte, fik velbyrdige Md. Jørien Krompen et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Jes Tameß i Gerlø, Lass Perß i Wdbyøffwer, Cristern Matzß, Nis Perß i Knæstet, Las Oloß i Kiærby, Per Laurensß i Wdbyøffuer og Jes Matzß sstds.; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting 2 beskedne Dannemænd J. K.s Lovhøringe Jes Esbernß i Dalbynder og Seueren Brwn i Tøringh, hvilke kundgjorde, at de var 20. Dag Jul i Tøsløff i Per Karlß Gaard; der hørte vi og saa', at Jørien gjorde Lovhævd med Riddermændsmænd, Bønder og Jordejere og »indwarde« P. K.s Gaard og Gaardsted, Gaardstedet saa bredt, som det er mellem den Skelsten og den »hyllæ« der vester fra og sønder fra den Skelsten til »alweyæn« saa bredt sønder, som det er norden, og at Gaarden var Jørien lovlig paakommen i Søkendeskitte paa hans Børns Vegne. Hvilken Lovhævd lovlig var tilbuden og funden her af Ting. Og mælte Lovhøringene hans Lovhævd ved Magt, til hun lovlig rygges. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 3. Utydeligt; 5. Llx 5; 6. Bomærke. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [6665

Jan. 18. Oluff Tordsß Borgemester i Skelskør, som da sad i Fogedens Sted, Lasse Jepsß, Thomæs Olsß, Laurens Nielsß⁴ Raadmænd, Knut Laurensß, Jep Kremer⁶ og Jørghen Knutzsß Borgere ibid. Fer. 2. post oct. epiphannie dni. paa vort Byting »beddes« ærlig og beskeden Md. Hemming Jøsepsß Byfoged i Skelskør et Stokkevidne, hvorlunde tilgangen var mellem Mikel Cristiernsß Borger i Skelskør og 2 Tytzske, som nogle Lam købt havde mod »burgemæsteres«, Fogeds og Raads i Skelskør Samtykke. Da var tilmælt af Fogeden beskeden Md. Hans Persß Borger i Skelshør; han tog til sig 11 Dannemænd: Nis Awessß, Per Skreder, Niels Ingwersß Raadmænd, Sone Smyd, Per Olsß, Marquard Clawisß, Ingwor Smed, Niels Bonde, Jens Laurensß, Hans Nielsß og Mates Hansß Bymænd ibid.; de 12 Danne-mænd vidnede, at den Tid de Tyske havde købt Lammene, var »burgemæster«, Foged og Raad forsamlet i Jep Esbernß Borgemesters Stue i Skelskør og lod kalde Tyskene for dem og spurgte, med hvis Lov de gjorde »thelig« Landkøb og

»wtiidh« for en fri Købstad. De skød paa Mikel Cristiernsß, at de købte dem af ham; da sendte »burgemæstere« Bud til M. C.; han kom ind i forskrevne Stue og sagde, at de Tydeske havde redelig købt Lammene af ham, han vilde være deres fulde Hjemmel. Der M. C. saa sagt havde, gik han ud i Gaarden og ind kom igen i Stuen og sagde Nej for de Ord, som han tilforn h[avde sag]t, at han ej vilde være deres Hjemmel til de Lam at de købte dem for deres egne Penge. Med vore Indsegl. Datum anno et die pre.....

Papir med Rester af 7 Segl paatrykte forneden: 1. Lille Brudst.; 2-6. Bomærker (5. i Skjold); 7. Bomærke (.....n p[æ]d..ffen). (RA. Skelskør (Tillæg).) [6666

Jan. 20. *Jacobus Hutton legum doctor, Dn. Hinrici regis Anglie consiliarius, Tomas Clarenceux armorum rex, Thomas Cartar et Johannes Belys mercatores de Lynna, oratores et procuratores eiusdem Dn. regis. Post nonnullos tractatus et disseptaciones inter nos ac principem Johannem regem Dacie in dieta Haffnensi in regno Dacie celebrata de quamplurimis differentiis et gwerris inter principes predictos eorumque subditos ortis habitos tandem pro abolendis differentiis et guerris ac pro restituendo reges eorumque subditos ad pacis constanciam liberumque marcandisandi intercursum cum maiestate regis antedicti inpresencia et cum consensu suorum consiliariorum nomine regis nostri pro se suisque subditis in modum sequentibus articulis comprehensum appunctuamus. In primis appunctuatum inter nos et Dn. regem Dacie, quod firma tam per terram quam per mare et aquas dulces ac ubivis locorum habeatur pax et confederatio inter Hinricum regem Anglie suosque subditos atque Johannem regem Dacie heredesque suos ac consanguineos, qui sub hac pace comprehendi velint, de qua sua voluntate per suas litteras Anglie et Dacie reges infra f. Michaelis proximum certificare teneantur, necnon subditos quoscumque a die date presencium duraturum. Item omnes gentes utriusque regni (osv. som Rymer, Foedera ed. Holmes V. IV. 6 Sp. 2 L. 25; læs dog: potestatis regum - quascumque - portusque terras - dominiorum predictorum - marcandisis - appunctuatum, conuentum, concordatum est et conclusum inter nos oratores predictos ac prefatum principem dominum regem Dacie, Noruegie etc., quod omnes et singuli marcatores et alii subditi legii regis - regnis, terris et dominiis serenissimi regis Dacie, Noruegie etc. ac - subditi regis Dacie in - Anglie omnibus et singulis priuilegiis, libertati-*

bus, *franchesiis* et - regnorum seu terrarum detrimento siue jactura - Item *appunctatum, conuentum, concordatum* est et *conclusum* inter nos oratores *predictos* et *prefatum dominum regem Dacie, Noruegie etc.*, quod *marcatores, piscatores* et alii *legii* regis Anglie *quicumque* libere possunt - insulam Yslandie cum - victualibus ac aliis - *recedere* - impedimento *domini regis Dacie, Noruegie etc.* heredumve aut *successorum* uel *officialium* quorumcumque - a *serenissimo regi Dacie, Noruegie etc.* et *successoribus suis* petant et *eciam* optineant - et *homines predicti dominum regem Noruegie antedictum* in - Item *ordinatum* - *legii* regis Anglie libere possunt et valeant temporibus *futuris* in *perpetuum* - insulas Schanie, Selandie, Draghore ac alia - *justa sua* negocia - morari, *allecia* - seu alios - quomodocumque - est *etc.*, quod - agente *huiusmodi* tempestate - *Balticum id* est per Belt nauigauerint - *officialibus domini regis Dacie* in - que de - *jurisdictionem domini regis Dacie* - rebus uel personis - *offensa domini regis* - excusentur - lege siue consuetudine - *qualitercumque* - *nauis duorumue nauclerorum* - *inimicorum domini regis Dacie* in suis nauibus non deferrunt nullo modo. Item - est *etc. nominibus regum supradictorum* ad - bella, *marcatorum et hominum* - vnus super altera de - *subditorum alicuius principum* *predictorum* aut *eciam eorundem* exitura - regnorum siue *dominiorum eorundem*, maiores - portuum *vnus et alterius principum* *predictorum* capiant sufficientes securitates ad et - *valorem* - *subditos vnus et alterius principum* *predictorum* - vnus *principis* *subditis* alterius *principis* injuriam - *violentiam* terra - uel portu aliquo inferre - vnus aut alterius *principum* *predictorum* *huiusmodi* - tunc maiores *officiales siue gubernatores* - seu *naues* *huiusmodi* - *nauis seu nauium regiam* - *eisdem* ostenderit - alterum *principum* *predictorum* - *dampnum uel injuriam* - tractauerint et soluendo - aliis, ut - vnus *partis aut alterius nauium ita assecuratarum* - et *affectum* - *nauis* - est *etc.*, quod *marcatores, homines et alii legii regis* - *Noruegie aut alia potestate regis Dacie* existencia - *marcandis* - rebus *suis* quibuscumque - liberi, quieti - *siue* homines, quascumque - *gracia et jure*, vsu siue consuetudine - *regna et dominia* - habentes et optinentes - et quod *insuper* ipsi - *omnia terras* - *edificiis et pertinenciis suis seu alia loca* - *Bergensi Noruegia, Londensi, Landescron et Draghor* in *Dacia, Ludhws* in *Suecia* - *dominia domini regis Dacie, Noruegie etc.* ante - *heredibus, successoribus* et assignatis *suis* in - cum *suis* - assignare *quecumque* quomo-

documque - tamen *domini regis* semper saluo. Item - est *etc.*, quod - *Dacie, Suecie* et - quibus *ex gracia* - priuilegio *uel antiqua consuetudine*, jure collegii et societatis - vnire licuerit, certas personas sufficientes - gubernatores suos siue - valeant et quod - *potestatem* - marcatores et alios quoscumque *Anglicos* ad - loca tenentes - *motis uel* mouendis - inter se *aut* - quod merito - maiestatem essent - prohibicione *domini regis Dacie, Noruegie etc.* seu officialium *suorum* quorumcumque - legius, nauclerus *siue* nauta regis Anglie dictis - noluerit et in - non *letetur*. Ceterum - *dominiis serenissimi regis Dacie, Noruegie etc.* solebant - sustinere - quod *dominus rex Dacie, Noruegie etc.* prouidebit, quemadmodum - *ordinat* et prouidet, quod - regna *sua* siue - resident - et sint sub protectione *prefati regis* speciali. *Est* insuper eadem *regia* benignitate concessum et concordatum cum *prefatis oratoribus*, ut in - *potestatem domini regis Dacie, Noruegie etc.* aduersus - Anglie *predicti*, vbi - quasi, *de delicto uel quasi*, qui - regna *siue potestatem regis Dacie, Noruegie etc.*, ipsi marcatores et *sibi* subditi regis Anglie alicui persone *ad instanciam* seu *ex officio* judicis infra - *potestatem* *predicta* - compellantur - teneantur - *regis Dacie, Noruegie etc.* aut subditos suos fuerit - Item *appunctuatum est etc.*, quod - *potestatem regis Dacie etc.* diem - tunc proximus - *siue* executor - et *perant*[!] - bonorum ad - *debita tradicionem earundem*[!] - impedimento *aut* - Item *appunctuatum*, concordatum est *etc.*, quod - et *alii* legii - *regis Dacie siue Noruegie* - pannos et alia - *compacta seu* cordulis - disligare - aperire valeant *necnon* vendere et permutare absque - officialium *siue* ministrorum *regis Dacie, Noruegie etc.* quorumcumque *absque eo*, quod - culpam *contrahant uel* penam - *officiales domini regis Dacie et Noruegie* possunt - est *etc.*, quod - regnum *Dacie seu* insulas - villis videlicet *Haffnensi* - *Landescron ac locis consuetis* possint - factores - loco non - *medios seu* cum - *integrum continue* in - demorentur - Item *appunctuatum est etc.*, quod - et legii homines omnes et *singuli domini regis Anglie* - *dominia regis Dacie et Noruegie etc.* declinantes - habeant et *habere debeant* in locis *predictis* de cetero libertates, quod videlicet ipsi aut eorum - contingat marcatores *siue* subditos regis Anglie - *debitis uel* delictis - quomodocumque - *contigerit, tunc* ipsi *marcatores* suas *marcandisas* et - consequentur - Item *ordinatum est etc.* ad - *agendis ac explicandis* - *vtque* marcatores - *dominiis regis Dacie et Noruegie etc.* receptentur et *eciam* tractentur *perpetuis* temporibus in

futurum, idem dominus rex illustrissimus curabit et prouidebit in ciuitate - predictis debita et consueta, prouidum - Noricos et non - conuentum est et eonclusum etc., quod - subditi vtrorumque regum predictorum naufragium - regnis et dominiis alterius paciantur - libere et pacifice - reficere, recolere et - ac etiam - valeant, ut ex - conuentum est et conclusum etc., quod neuter regum predictorum aut subditorum suorum - Item quod in - regum Anglie siue Dacie et Noruegie etc. nulli - guerram super - fuerit - regum predictorum - alterius aliquo - quoscumque principum predictorum - ac victualium - et etiam sub - alterius subditorum principum predictorum per - capta siue depredata - alterius principum predictorum - iudices et gubernatores - ea sequestrare - equitate, probatis secundum legem maritimam probandis fieri debeant, dolo, fraude et fictione omnino in hac parte cessantibus. Item si futuris - vnus regum predictorum alterius - et pro huiusmodi - alium regem debite - requirenti, si et quatenus propter occurrencia sibi, regnis, terris et dominiis et subditis suis pericula aut propter aliam rationabilem causam hoc facere poterit, cessantibus dolo et fraude quibuscumque, facere teneatur, requirentis - inter dictos reges uel eorum debitatos[!] seu consiliarios - quod huiusmodi requisicio fiat - Item si alterius regis gentes - alteri regi et - dominiis castra - vero immobilia - ad predictos reges pertinentibus - diuidentur - Item vnus regum predictorum contra alium non debet - dominia eorum quecumque. Item neuter regum ipsorum, si diffidauerit - diffidatis capiat, nisi alter rex, regna - sua comprehendantur. Item appunctuatum est etc., quod - subditum uel subditos alterius regum - heredumue suorum - captiones aut detenciones - modo temptare - celeritate possibili postquam - fienda, probatis - dilacione et malicia - non censeantur - Item appunctuatum est etc., quod - alterius regum predictorum ad alterum eiusve regna - dominia confugerit - permittat - tempus expellet - Item appunctuatum est etc., quod - inter prefatos reges eternaliter - uel alterius principum predictorum subjecti - alterius siue subjectorum suorum - liberi leuati - inter predictos principes predecessoresve suos - sed principes predicti eorumque - homines et legii - omnino recedent et sibi ipsis eas mutuo remittent, prout per presentes recedunt et remittunt - tam principibus antedictis quam eorum subjectis omnibus et singulis, heredibus et successoribus suis debita - contractuum petendi et - (Hele Slutningen, efter: juris ordine consequendi, er skrevet paa et særligt, mindre Stykke Pergament,

der ved de 4 Seglremme er forbundet med Hovedstykket) - Item appunctuatum est etc., quod - diem presentem - quod illa omnia et singula cum presentibus vniuersis et eadem cum illis in suis permaneant robore et virtute sic, quod marcatores Anglie communiter et singuli veteribus - poterit, libere - Item appunctuatum est etc., quod si quis - dictorum Anglie et Dacie, Noruegie regum huius - seu conuentionis - violatore[!] repertus - tunc ipse per ipsius principem uel eius officiales - necnon quod ulterius - Item appunctuatum est etc., quod - predicta conuenta et conclusa si aliquid - jacturam regum, regnorum aut subditorum suorum - generetur - vtrique prefatorum regum in - melius mutandi - siue informacionem - violetur. Que omnia et singula nos oratores regis Anglie supranominati promittimus bona fide et pollicemur per metuendissimum dominum regem nostrum suosque heredes et successores, legios ac subditos corone Anglie vniuersos et singulos, presentes et futuros, quoad ipsos concernunt aut concernere poterunt, tenenda inuolabiliter in perpetuum pariter et obseruanda ac per litteras autenticas et patentes eiusdem domini regis ratificanda, approbanda et confirmanda litterasque huiusmodi approbatorias siue confirmatorias in opido Helsingor theolonario domini regis Dacie seu alteri cuiumque ad hoc ex parte domini regis Dacie predicti potestatem habenti infra festum Michaelis archangeli nunc proxime venturum cum effectu consignandas et deliberandas. In quorum omnium et singulorum testimonium atque fidem has litteras nos Jacobus Hutton, Thomas Clarenceux, Thomas Cartar et Johannes Belys oratores in litteris commissionis regis nostri specialiter nominati sigillis nominibusque et signis nostris manualibus subscriptis roborari fecimus pariter et communitari. Datum in ciuitate Haffnensi in regno Dacie in festo sanctorum Ffabiani et Sebastiani martirum anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo.)

A. Perg. med 4 Segl: 1-4. Engelske; men uden Underskrifter. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). — B. Optaget i Stadfæstelse 1490 Maj 2, hvor nærværende Brevs Aar dog efter engelsk Tidsregning angives som: anno domini millesimo quadringentesimo octogesimo nono. LDipl. 1489 Jan. 20 og 1490 Maj 2. [6667

Jan. 22. Vi Karll Biskop i Otthens og vi Beynd Persß² i Vgersløff, Jørgen Borqwardß³ i Jernsoore, Powell Persß sstds., Anders Drage⁵ i Knylæ, Laurens Sommer i Pwgeholm, Morthin Rødh⁷, Per Jensß i Dawstrop og Hemming Olsß⁸ Raadmand i Othense var stævnedede at møde i Othense Fred. før Pauli Dag

convers. at være Bygdemænd om en Lov, Powell Olsß havde givet for, at han ikke havde hugget i Hr. Beyendz Bylles R.s Skov Vraskowff og ej havde fanget noget af Hr. Beyendz Skov. Da var bevist for os, at Powell Olsß havde 20 Læs af Hr. Beyendz Skov i »synæ garde«. Var og andre flere Breve paa fornævnte Sag for os, som Hr. Beyndh og Powell Olsß Broder paa Powels Vegne lagde i Rette for os. Da dømte vi Powell Olsß Lov, som han givet har, at blive fældt. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 8[!] Segl paatrykte forneden (7-8. paa selve Undersiden af den ombøjede Rand): 1. Utydeligt, formodentlig G. 532; 2. Lxx 31 (Bille); 3. Dxxvi 1; 4. Utydeligt; 5. Biii 1; 6. Utydeligt; 7. I Sigilfeltet et Kors paa en Halvcirkel; 8. I Sigilfeltet en Pil. Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. [6668]

Jan. 23. Esghe Hwiid Landstingshører, Jørghen Wrnæ i Hynemad »vepnere«, Jes Tweß Raadmand *ibid.*[!], Arill Kremer, Iwer Mwremesther »borger« *ibid.* og Hans Agiß i Hwellinghe. Lörd. før Powels Dag convers. »bedes« paa Fynbo Landsting beskeden Md. Hans Olsß i Holssith om et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Claws Haagenß i Yntzløff, Mickell Nielß i Ottens, Per Jenß i Haretzløff, Simen Perß *ibid.*, Eric Simenß Foged til s. Jørghen i Ottens, Per Nielß *ibid.*, Sewerin Clemenß i Haretzløff og Jep Strangeß i Frameloff; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag inden Tinge, at H. O. paa velbyrdige Mands og streng Ridders Vegne Hr. Beend Billes lovsøgte disse Mænd med 3 »karfft«, hvert »krafft« med 2 Mænd, som for os inden Tinge bevist var med Tingsvidne, at de lovsøgte var til deres Herredsting for hans Skov, de hugget havde, som var Oloff Laurensß i Bedesløff, Bertell Docke i Hwellingge, Per Andersß i Roersløff, Niels Perß i Nerdow, Sewerin Brvn i Tøresse, Hans Tros, Jes Kymmw[?], Anders Røwer, Powell Røwer *ibid.*, Hans Tygeß og Anders Olsß i Roersløff; og krævede forskrevne Kravsmænd deres Faldsmaal, hvad de var Hr. B. B. pligtige. Med vore Indsegl.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 4. Utydeligt Brudst. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (*Reg. *8056.*) [6669]

Jan. 23? Nielß Foged paa Ham-rvm H.s Tingd, Jæp Lasß, Trovels Mikilß, Per Beg og Jes Bassixxxx Lörd. før Povels Stokke Esgy Masß og fik et Mænd: Ollo Tøgiß, Jæp Hind, Trovels

..... [S]evren[?] Lasß, Jæp Lasß og Hovin
 Tomsß; disse [T]ro, at de hørte og saa'
 den alle 4 Stokke, at Esgy Masß hans
 »lav« ilß og Jes Perß i Arnhovt, og havde
 han med »samel« Røst, at [de] hos var
 dheragher Mark, at Esgy Masß gjorde
 »ængord« og 14 »jenmerkisagher«
 »æ« han 7 Agre paa Søndheragher Mark
 til Jæp Hamrvms Gaard og 2 til
 »agher« sønderst paa Søndheragher
 s Cresterß har der »nogher« Toftjord
 og »gryb« over alle Søndheragher
 sig i Fællig og »grib« til Hogers Hussted
 »vor« han sig i fuldt »fortæ« og Fællid
 svor han sig, fra Lavlund ved tager
 »agher«, og undtagen 3 Agre, som
 »invarde« han sig »alle Hørning bøye«
 »ord« ved tager, som af er diget »oll«
 norden den Bæk; det fornævnte Gods
 Arvegods og sine Søkende og »skiftermen« [?]
 udi med gamle aabne Breve. Disse Mænd
 »Vort« Indsegl.

Perg. (2 Brudstykker brugte som Hæfteremme om Lundenæs
 Jordebog 1661; Brevets venstre Del og hele Plica mangler. (RA. Privat-
 ark., kronolog. Række.) [6670

Jan. 24. Ick Benedictes van Aleuelde Wuluessone¹ tor Borck-
 horst hebbe in betalinge alsodaner summen, alsß my koningk
 Johann to Dennemergken uppe etliche termyne na lude syner
 gnaden besegelden breff geuende werdet, to desseme ersten ter-
 myne 1000 lubesche mr. wol entfangen unde vorlaten syne
 gnade der 1000 mr. haluen. Myn inghesegel. Schreuen des
 sondages na Agnetis.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Kongens Arkiv
 (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte., Perg.). [6671

— Ick Benedictus van Aleuelde Wuluessone¹ tor Borck-
 horst byn myt heren Johann koningk van synen gnaden unde
 syner gnaden broder wegen hartogen Frederickes alle sodaner
 register unde rekenschopp, als ick uppe de borgh Tylen unde
 aller anderen schultbreuen unde handelß haluen van koningk
 Cristienn unde den uppgemelten mynen gnedigesten heren unde

my beth an dessen dach entzwischen gehadt hebbe, to eneme ende unde eyndracht ghekamen, also dat my syne koningliche gnade nha lude syner gnaden nygen besegehden breue eyn ghenant gheldt uppe ethliche bescheiden termynne to betalende geuende werdet. Segge darumme den obgenanten mynen gnedigesten heren alle sodane besegehden schultbreue, register unde rekenschopp uppe de borgh Tylen, kopenschopp, perde, tzoltes, handels unde schaden haluen, wo de twyschen mynen gnedigesten heren unde my ghegan syn, edder wo sulke breue noch by my muchten befunden werden, qwiith, uthgenamen den nygen besegehden breff uppe 3000 lubesche mr. my van synen gnaden besegehelt unde ame negenundetachtentigesten jar to Hadersleue gegeuen. Myn ingesegel. Schreuen des sondages na Agnetis.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte., Perg.). [6672]

Jan. 24. Wi Wulff, Hennyng, Hans unde Clawes Poggewischen ghebrodere Hennyngessons hebben van heren Johann koninge unde Ffrideriche gebroderen hertogen unßen gnedigesten heren sodane 25800 mr. lubesch, als ere furstlichen gnade uns na lude erer gnaden breue und eyns recesses darouer vorseghelt [o: 6346], nemliken ime jare neghenundetachtigesten 1000 unde uppe dessen ummeslach tome Kile 24800 an gudeme roden golde unde grauen pagimente entfangen unde vorlaten ere furstlichen gnaden sodaner 25800 mr. haluen qwyth vor alle namahninge unde hebben darupp eren furstlichen gnaden ouergheantwordet alle schultbreue, pantbreue unde recess als unßeme zeligen vader unde uns dorch eren gnaden, erer gnaden heren vadere unde vorolderen vorseghelt unde an dessen dach ghegeuen syn wurden. Unde efft noch jenigherleye pantbreue, schultbreue effte recess hiirnamals ghefunden worden, de seggen wii eren furstlichen gnaden dôth. Unße inghesegele. Schreuen des sondages na Agnetis.

Perg. [med 4 Segl]. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Gældsbr. og Kvitte.). [6673]

Jan. 25. Ick Hartich Breyde¹ hebbe entfangen in affkortinge sodaner summen gheldes, alße de heren Johann koningk unde Ffriderich gebrodere hertogen na lude eynes vorsegehden breues my dorch deme koninge ime neghestuorghangen jare gegheuen schuldich, van eren gnaden uppe desseme ummeslage tome Kile

1000 lubesche mr. an gudeme gelde unde vorlathe ere gnaden sodaner 1000 lubesche mr. haluen qwiith vor alle namahninge des ersten termyns haluen guder betalinge bedangkende. Myn ingesegel. Schreuen ime daghe Pauli bekerynge.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Breide-Vaaben (ikke Cxxxi 18; nu løst vedliggende Brudst.). Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. C.7, Gældsbr. og Kvittr., Perg.). [6674]

Jan. 27. Æfflost Kloster sælger H[r. Po]uel Laxman 3 Gaarde i Ensløff S. i Thynnerse H.

Medtaget Perg. med 2 Segl: 1. G. 481; 2. G. 480. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 115.* [6675]

Jan. 30. »Et Thingsvidne udgivet til Maltherredsthing Aar 1490 Løverdagen næst for Vor Frue Dag purificationis, indeholdendes, at 8 Dannemænd havde vundet, at dennem fuldvitterligt var, at den Tid Sandemænd gjorde Markskjæl mellem Vejen Mark og Estrup (Æystrup) Mark, da begyndte der nede ved Aaen og op til Lyßæ sønden ved Vejen (via) at staae Skjelsteen og saa tvært igjennem Estrup Skov til Møllevejen og saa indtil Rødskov(?) og paa den Steen der gjorde de Eed, og samme Tid var derhos Sandemænd af Gramherred og Gjørdingherred og andre flere gode Mænd, der samme Skjæl blev gjort. Og da blev saa gjort, at det, der tilligger østen, det hører til Vejen, og det, vesten ligger, det hører til Estrup.«

[Orig. Vejen Mænds Arkiv. — Udtog anført i Dom 1547 Juni 25 (Lørd. efter St. Hans Dag Midsommer) af Christian III (forseglet med Signetet) mellem vore og Kronens Bønder i Vejen og Jesper Rantzau Embedsmand paa Skotthorrig; de første fremlægger Brev af 1510 Jan. 26, nærværende Brev af 1512 Dag?. Perg. [med 1 Segl]. Vejen Mænds Arkiv; »senere til Estrup (Malt H.) Godsarkiv«.] »Afskr. efter Udtoget af Pastor C. K. L. Hansen (1836-47 Præst i Føvling«, Forfatter af Danske Ridderborge): Stednavneudvalget, O. Niensens Saml. Nr. 27. [6676

a) Saaledes Nielsen, *Malt Herred S. 173*, hvor det tillige siges, at Brevet af 1547 »er ikke til mere«.

Febr. 1. *Reg. *8057 = (Reg. *8109).* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Afskrifter af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. IX S. 604; RA. sammes Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 726; Thott Fol. 1231 S. 17. — Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 886, 1. Foliering Bl. 47 a. — *Sach, Gesch. der Stadt Schleswig S. 339*; ufuldstændig trykt: *Westphalen III, Præfatio S. 83.* [6677]

Febr. 2. Jens Olsson a. v. i Smørlarp sælger Erik Swensson Borger i Halmstade en Gaard i Byen.

Perg. med [4] Segl: 1. Skjold, hvori et Tyrehoved, og Hjelm; 3. Bomærke. a Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 43). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 169.* [6678]

a) I 1869 fandtes endnu et Bomærke, se det anførte Udtog.

Febr. 3. *Reg. *8058.* Perg. med 3 Segl: 1. Skjold, hvori et Ben med Spore, og Hjelm; 2. Dxii 7; 3. Lxxxiv 9 (Gere). Kongens Arkiv; *ÆA. V. 24* (RA. Norge, Perg.). *Dipl. Norv. II. 705*; Udtog: *Hvitfeld VI. 93, Fol. 1001 L. 7.* [6679]

Febr. 6. *Reg. *8059.* [A. Perg.^a Knardrup Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. II, Læg kk, 1. Bl. a. — Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. — *Kbhvns Dipl. I. 223.* [6680]

a) Saaledes Aa.

Febr. 10. Ik Paye Truwelsen wonaftich bynnen Schobul vorkoepe myt vulborth myner husvrowen Ammen unde alle der gennen, der my ere vulborth dartho behoeff was, den olderluden der gyldte Unser vrouwen in der capellen bynnen Husem myt namen Arndz Homborch unde Johan Kone 8 deymet meede landes, dat is beleegen by Lange Leuens hus uppe der wester syden unde Meye Volquerdes uppe der oster syden, vor 15 lubesche mr., de my desse olderlude vornoeket hebben in guder lubescher munte, vor welkere 15 mr. houetstols ik dessen olderluden jarlykes vorrenten schal vor ene lubesche mr. uppe Wolborges dage. Ok schullen desse olderlude desset lantgud brukende wesen, al de wyle ik sodane 15 mr. brukende byn; ok schullen desse olderlude nicht vorplichtet wesen uppe desset lantgud dyke, damme, wetringe, sluzen, sylen, weege edder steege to holdende edder jeniger leye unplicht van schatte, bede, lantgelde noch jenigerleye upkame to holdende. Ok desset lantgud nicht hoeger to vorpandende sunder vulborth desser olderluden, ok nicht to vorkoepende, sunder desse olderlude hebben to vorne aff dessen summen myt aller nastanden rente edder sodane bezegelde breue, de de ene vor sodane gelt nög-aftich synt; schege dar wes enbauen, dat schal gedån wesen myt unrechte unde myt walt an unse werlyken herschop. Weret ok sake, dat desse olderlude jarlykes de rente nicht en kregen, so schullen se de macht hebben sodanen lantgud to donde enem anderen, dar se wys synt sodane jarlykes reente. Doch hebben desse olderlude dessem Payen gegunt enen wedderkõp, wanner em bequeme is, so schal he dyssen olderluden toseggen in den achtedagen to wynachten unde denne negest to Wolborge de betalinge to donde in enem summen, alzo vorscreuen is. Weret sake, dat de vorkundyge schege unde de lozinge nicht geholden worde, so schal de vorkundyge machtlos wezen. Myn ingezegel; unde ik hebbe gebeden desse vramen lude Volquert Broderß¹ unde Jons Detlefsen³, dat se ere ingesegele

meede hebben hengen heeten an dessen breff. Gegeuen unde gescreuen in deme mane februario unde an deme dage Scholastica.

Perg. med 3 Segl: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet en utydelig Figur. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 38).

[6681

Febr. 13. »Enn dom aff Wiiborig lanndzting wnder dattum medxc, lydennde, att frue Gøycde wor ther tiildømppt thet gods att nyde, som ^ahindes fader^a haffuer logligenn innduordtt mett lagheffdt, och som the skiifftebreffue och tingswitnner wdwiiser, hun lodt lese eptther for^{ne} breffs lydelse, och Simenn Spennndt ey ytthermere rett at haffue therwti, eptther hanndt haffuer giiffuitt Jep Mogennßenn affkaldt tiill euige thiiddt.«

[A. Orig. Philippus Ottessøn Bøistrups Enke Gyde Jepsdatters Arkiv.] **Aa.** Udtog se 3008 Ab. RA. Herredagsdombog 1559-65 Bl. 20 b; den originale Dom: RA. Privatark., Oluf Nielssøn Rosenkrantz, E 1559 Aug. 25. — **Ab.** Et andet, kortere Udtog (ligeledes med Aar, men uden Dag) se 3008 Aa. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 99 a. — **Ac.** Et tredie Udtog (baade med Aar og Dag) anført i Rettertingsdom 1573 Maj 25 mellem Fru Ide Munk til Totterup, Hr. Oluff Rosenkrantzis Efterleverske, og Fru Marene Ips-Daather til Vestergaardt i Biigum, Erick Juells Efterleverske; den første fremlægger Brev af 1490 Dag?; den sidste fremlægger Brev af 1501 Dag? og nærværende Brev. RA. (Herredags-) Dombog 1570-76 Bl. 80 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme III. 209.*

[6682

a—a) Ab: Jep Magenlenn.

Febr. 15. Oleff Peersß¹ Byfoged i Malmø, Anders Jensß² og Pether Holthus »borgemæstere«, Peer Jensß, Conraddus Hwitzstedh⁵ Raadmænd, Niels Marthensß Smith⁶ og Jep Michelsß⁷ Borgere sstds. Mand. før Pethers Dag ad cathedram paa vort Byting skødede beskeden Md. Peer Michelsß vor Medborger til beskeden Md. Jacop Wlff, som og vor Medborger er, en Jord vester i Malmø liggende »hindher« Wæsterporth sønden Adelgaadhen, norden den Gaard, som fordum kaldtes Basses Gaard, med al Jordens Tilhørelse, som de gamle Skødebreve indeholder, derpaa tilforn givne er. Og vederkendte sig Peer Michelsß at have opbaaret fuldt, Penge og godt Værd af Jacop Wlff for Jorden, saa at ham dermed vel »at nøgde«. Vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt; 4-7. Bomærker. (RA. Malmø (Tillæg).) LDipl. — Hertil 3818. [6683

Febr. 16. Moghens Laurisß, Jes Persß Borgemestre i Nykiøping, Tames Stafensß, Jenß Laurisß Præster, Jens Kaas

»waben«, Anders Michelsß Raadmand i Nykøbing og Nis Scriffuer Borger ibid. For os paa Nykøbings Raadhus var velbyrdig Svend Michil Krag og lod læse et »permatz breff« med 8 hængende Indsegl vel færdig, lydende: 2959. Vore Indsegl. Datum paa Nykiøbings Raadhus Tirsd. efter Valentini Dag.

[^aPerg. [med 7 Segl].^a] Afskr. af Jon Mortensen, af Langebek betegnet: »Fra Hr. Linde til Engelsholm 1759«. LDipl. 1471 Juli 8. [6684
a—a) Saaledes Afskriften.

Febr. 20. »Biskop Niels med nogle af Canikerne deres Forligelsebrev mellem Frue Giøe og Jens Bertelsen i Schouboe om en Gaard i Wammen Dal. Løverdagen for Fleskesøndag Anno 1490.«

[Orig. Senere til Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. [6685

Febr. 21. Abbed Cristiern¹ og mene Konvent² i Eemclosther. Vi har gjort et Mageskifte med Kong Hanss, saa at Kronen skal have disse 2 Gaarde: 1 Gaard i Elstæde (Seuerin, 6 Ørte Korn og 1 Td. Smør) med sit fri Enemærke Skoropmarck undtagen 34 Agre, som ligger til et Alter i Aarss, item 1 Gaard i Esskerwdh (Jess Persß, 4 Ørte Korn og 1 Skill. Grot). Derfor skal vi have af Kronen 2 Gaardes Eje i Gamlæ Skæbingge (8 Ørte Korn og 1 Td. Smør). Mit Indsegl med mit Konvents Indsegl. Givet og skrevet i Kønehaffn dnica. esto mihi.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 790; 2. G. 787. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgoods Nørrejyll.). LDipl. [6686

Febr. 22. Hans Konge. Vore Undersaatter »borgemestere«, Raad og Menighed i Othens har ladet her berette for os, at Kanniker og Præster køber og panter Borgernes Gaarde og Jorder der i Byen, og dermed formindskes vor og Kronens Skat og Redsel og anden Tyngge, som os burde at have af forskrevne Gaarde og Jorder. Da er vi derom saa til ens vorden med nogle af vore Rigens Raad, og vi med dem har saa sagt derpaa for Rette, at hvilken Kannik eller Præst som køber eller panter eller har købt eller pantet Gaarde eller Jorder i Othens, han skal gøre i Kongens og Bysens Tyngge saa Fyldest, som den gjorde, der Gaarden solgte eller pantsatte; thi at ingen kan sælge eller afhænde mere, end han har. Vil Præster eller Kanniker det ej gøre, »mwe« »borgemestere« og Raad kræve eller pante ham saadan Skat og Tyngge af, som de gør andre Borgere der i Byen. Signetum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum in castro nostro Haffnensi die Petri ad cathedram.

[Orig. Odense Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b, ufolieret Del. Afskrifter (direkte ell. indirekte efter den foregaaende): LDipl. (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4to 733 c (af Frands de Thestrup); sstds. Fol. 406 (fra 18. Aarh.). (Reg. *8060.) [6687]

Febr. 22. Jep Nielsß Herredsfoged paa Wratz H.s Ting, Niels Esbernsß Præst i Cloburgh, Crestern Wongsß, Mangs Hansß ibid., Per Marquardsß i Rørbeck og Per Olsß i Haffburgh. Mand. før Mattes Dag ap. for os og flere gode Mænd, som fornævnte Ting søgte, fik Per Tomesß i Tørstingh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Greers Andersß i Lyndrop, Jess Jepsß, Jes Medom, Semen Svensß, Michel Persß i Thøringh, Jess Terkilsß ibid., Matts Eriksß i Bard. og Jes Vigildh; hvilke vidnede, at de har hørt og set, at Per Tomesß har forfulgt den »stoffningh« og Aalegaard nedent ved Albæck, som Oluff Morthensß har ladet støve, med 3 Syn og »lagdaff«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med utydelige Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden. Senere til Matrup Godsarkiv; ^a1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrup foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA. Topogr. Saml. Papir, Vrads H., Aale S.). LDipl. [6688]

a—a) Dettes Journal S. 49.

Febr. 24—Marts 2? Vi Hans van Alleueldt R. og Høvedsmand paa Lilletynder og Henrich vaen Alleueldt af Torningh var den første Uge i Faste i Røddingh over Skovskifte mellem Bønder, Vor Frue Domkirke og Klaues og Knudt Seurensß; da »vorthe« det saa talet, at Kapitel paa Domkirkens Vegne og Hr. Per Eschisß paa Vicariers Vegne skal beholde de Skove sønden Plomans vey, og Klaues og Knud Seurensß skal have de Skove norden Plomans vey, og dermed lod de dem nøje paa alle Sider. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPapir med Segl.^a Ribe Kapitels Arkiv.] Vidisse 1532 Jan. 21 (Sønd. efter Fabiani et Sebastiani Dag) af Pether Kynde Kannik i Ripe og Bispens Official, Pether Eschisß Vicarius sstds., Pether Tamesß og Lange Lauriis Borgemestre, Yb Kresthensß og Jens Persß Raadmænd, givet Mester Olaffh Munckh Kantor i Ripe. Perg. med [6] Segl: 1-4, 6. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [6689]

a—a) Saaledes Vidissen.

Febr. 25? Jens Laurß Herredsfoged i Skam H., Claws Villæß i Skamby, Niels Knap i Rengy, Anders Skadi i Høroppe, Laurens Hanß ibid., Anders Raa i Tørisze og Las Perß i Roszendrop. Torsd. efter Mattes Dag var paa Ting en beskeden Dannemand Hans Jebß i Hwelling og havde med sig 14 Danne-

mænd: Hans Jebß i Mordroppe, Claws ^aMatß i Ostreddt kløff^a, Anders Perß i Bordesze, Mechell Matß *ibid.*, Anders Hanß i Bordesze, Jens Raa, Tommes Smedtt i Gonstroppe, Las Boeß i Vgersløff, Claws Villaß i Skamby, Hans Perß i Høroppe, Anders Skadi *ibid.*, Jepp Tancky i Norby og Hans Sommer i Norby; disse vidnede, og intet Vidne dem imod gik, at de saa' og hørte, at Jens Jwll paa Skam H.s Ting skødede Jeppe Raa sin Bondegaard i Hwelling, som han før den Tid i boede, og kendtes sig at have oppebaaret fuldt Værd, som var 8 løde Mk. og 24 Skill. for de Laase, som sad for Dør. Og var forskrevne Skøde lovbudet 3 Ting, før Skøde gik. Derefter fik [*han*] et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Hans Smed i Skamby, Jes Hering i Roszendrop og Jens Jeppß *ibid.*, Hans Mordß i Bastroppe, Ywer Anderß i Høroppe, Per Jebß i Bordesze, Anders Nielß og Jes Anderß i Gerneløs; disse vidnede, og intet Vidne dem imod gik, efter som de Dannemænd vidnede for dem. »Att ßaa giick oc for etc.«

[^bBeseglet Pergamentsbrev.^b] Vidisse 1547 Dec. 1 (Torsd. efter Andree Dag) af Skam H., givet beskeden Dannesvend Niels Hanß i Hwelling. Perg. [med 5 Segl]. Paa Grams Tid »penes« Jacob Bircherod (LDipl. bag 1490 Apr. 23); ^caf Sekretær (i Danske Kancelli Daniel) v. Bergen foræret til Danske Selskab^c; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. bag 1490 Apr. 23. [6690

^{a-a}) Formentlig Fejl for: Matß, Ostreddt Kløff. ^{b-b}) Saaledes Vidissen. ^{c-c}) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Marts 1. Reg. *8061. Perg. med 1 Segl: Sten Stures. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 274*; Udtog med urigtig Dag Maj 1: *Hvitfeld VI. 94, Fol. 1001 L. 19.* [6691

Marts 3. Dorothea »konnynngh«. Efter Kong Hansß vor Søns Tilladelse, overværende begges vore Kanslere Mester Byrgher og Hr. Johan Jeipß, forligte vi den Uvillie, som vor Søn har haft til Clawes Neb, i saa Maade, at Claus Neb skal aldeles frit antvorde Kong Hans hans og Kronens Gaard Høgstorp nu »at« Paaske med saa megen Sæd og andet, som han sidst af ham der annammede med samme Gaard, og alle de Pantebreve og andre Breve, som han har og derpaa givne er til denne Dag; og vor Søn da vil for vor Bøn Skyld give Claus Neb 500 Mk. af den Sum, som forskrevne Breve paa lyder, og dermed skal alle Breve, som Claus med hans Medarvinger har haft paa Høgstorp til denne Dag, være døde, ihvor de findes. Og takkede Claus Neeb vor Søn for saadan Naade, som han ham i

»the madhe« gjort har for vor Bøn Skyld; og dermed blev alle Sager, vor Søn og Claus Neb imellem været har, vel forligte. Givet under vort Sekret og under Mester Børges² og Hr. Johan Jeipß Indsegl Onsd. efter dnicam. invocavit.

Perg. med [3] Segl: 2. G. 1019* (*s mgti þirgeri gønnari*). Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). LDipl. [6692]

Marts 4. *Reg. *8062.* [Orig.; Paaskrift paa 4325.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir (paa samme Ark som 4325). Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXV. 11). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 375.* [6693]

Marts 6. *Reg. *8063.* [^aPerg. med [5] Segl: 1, 3-5.^a Senere sagtens til Joachim Reventlows Arkiv; ^a1849 i Trøjborg Godsarkiv^a.] Afskr., delvis faksimileret, af »H. C. Refslund i N. Volm 15 Juni 1849«: LDipl. *Saml. til jydsk Hist. VI. 34.* [6694]

^a—^a) Saaledes Afskriften.

Marts 8. Jeg Ingbur Jenssædoth¹ »aff wanp«, Rasmus Bozendalles Efterleverske i Smesstrvp gard, pantsætter hæderlig og velbyrdig Md. Morthen Wensterman en min Gaard i Therræby i Tersköff[!] S. i Rynstæt H. (Nis Mattesß, 1 løde Mk.) til et brugelige Pant paa Hans Pøssiskes Arvingers Vegne, som mig er tildømt af Danmarss Raad ud at lægge af min Andel, efter som mig til kan falde efter Loven efter min Faders Død. Tilpligter jeg mig ud at lægge min Andel inden Michils Dag efter »beges wore« Venners Sigelse, hvilket Landgildet skal følge Hovedpenge. Datum Presstø Mand. før Gregori Dag i Faste. Medb. af hæderlige Mænd Olleff Jepß², Andhers Perß³ »burmesster«, Nis Naffwer Byfogod *ibid.*[!] og Jens Wercmesster⁵ Raadmand sstds.

Perg. med 5 Segl: 1. Llxviii 28 (Sparre); 2-3. Bomærker; 4. Utydeligt; 5. Bomærke (*s [i]enf ionfføn*); gennemskaaret. Senere (jfr. 1494 Aug. 18?) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter)? (AM. XLVI. 15). [6695]

— *Kbhvns Dipl. I. 223.* Er 1491 Marts 8.

Marts 10. *Reg. 4905* = *8064.* A. Perg. [med 3 Segl]. Senere til Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 494* (RA.). *Dipl. Flensborg. I. 679.* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 26 b. [6696]

Marts 12. RA. Grønlunds Afskr. af Ribe Stiftskiste 392. Er 1491 Marts 12.

Marts 17. *Reg. *8065.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 91. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 275; Missiver I. 92.* [6697]

— Udtog: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 152; Reg. 4906.* Er 1499 Marts 17.

Marts 18. Per Biørnß Foged til Meelsom H.s Ting, Anders Jwel Foged til Skiern, Las Nielsß i Hermyn, Esbern Bertelß i Ulstrvp, Thames i Taffle, Nis Ebiß i Skaffuen, Mates Skredher i Hermyn, Nas[!]ª Andhersß ibid., Las Kielß i Beringh, Morthen ibid., Mates Broffuen i Tonge, Jes Thameß i Branstrvp. Torsd. efter Gregorii Dag paa forskrevne Ting fik velbyrdig Md. Hartog Limbek i Vindom et Stokkenævn af 24 Dannemænd: Mates Skredher i Hermyn, Eric Andersß ibid., Las Lauretß ibid., Nis Cristernß i Hermyn, Mates Broffuen i Tonge, Mates Henricß ibid., Per Nielsß ibid., Seueren Matß i Fardup, Thames Gosk, Cristern Jenß i Branstrvp, Jes Thameß ibid., Las Kielß i Bering, Jes Suder ibid., Nis Skøt ibid., Jep Nielsß i Mammen, Jep Jenß ibid., Michel Jenß ibid., Jep Biørnß i Hemestrvp, Cristern Spragh i Tulstrvp, Jes Matß i Lee, Cristhern Michelß ibid., Jep Vinchel, Nis Liøng i Lange og Esbern Matß i Vindom; hvilke vidnede, og dem vitterligt er, at den »griem jeegh«, som stod vesten ved den »gronæ«, som løber imellem Rind Skov og Vindom Skov ved Hornswey, var ret »griem jeek« og Skel mellem Vindom Skov og Rind Skov og mellem Hartog Limbek rette Enemærke til Vindom Offuergord og Vindom Fællesskov i 50 Aar og »meder« ukært. Item vidnede forskrevne 24 Mænd, at de saa' og hørte paa forskrevne Ting 6 Dannemænd, som op var krævet paa forskrevne Ting til Synsmænd og skulde se om den »griem jeegh«, som stod vesten ved den »gronæ«, som ligger mellem Rind Skov og Vindom Skov ved Hornsswey, som er Esbern Bertelß i Ulstrvp, Las Andersß i Hermyn, Morthen Persß i Bering, Eric Hord ibid., Per Skøt i Fardup og Las Skøt ibid.; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at den forskrevne »griem jeegh« var ophuggen og bortført »wloffuind«, og hjemlede de dem fuldt Syn over, som det havde gjort. Item vidnede forskrevne Synsmænd, og er det dem vitterligt, at den »jeegh« har været ret »griem jeegh« og Skel mellem Rind Skov og Vindom Skov og mellem Hartogs Limbek rette Enemærke til Vindom Offuergord og mellem Vindom Fællesskov i 50 Aar og »medher« ukært. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [12] Segl: 1, 3-5. Bomærker; 11. Utydeligt Brudst. Vindum-overgaard Godsarkiv: senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [6698

a) ∴: Las; se 5963 og længere nede i nærværende Brev.

Marts 24? (Aar?). Hans Algudßenn i Smeirope, Niels Boßen ibid. og Hanß Henndrichßenn i Schordrope. "1490 pridie" ipso[!] die annunciat. Mariæ saa' vi og hørte, at Hr. Baldzer

Sognepræst til Dreßlete Kirke paa Dreßlete Sognestævne adspurgte menige Sognemænd, om det er dem vitterligt eller kunde »wiedes«^b, hvor længe den Jord i Woltoffte Mark har været til Dreßlete Kirkes Præstegaard, som hedder Hauffreholm, og 4 Agre paa Herridsbierig. Da svarede menige Almue, at Hauffreholm og forskrevne 4 Agre paa Herridsbierig har været til Dreßlette Kirkes Præstegaard ukæret i 60 Aar og mere, og aldrig var givet Kære paa forskrevne Jord førend i Fjor, Hans Ibßenn i Woltoffte gav Kære paa hende. Derpaa begærede Hr. Baldzer et Sognevidne af 12 Dannemænd, som var Jep Suer, Jesß Madtzønn, Hans Algudßøn i Strerope, Hans Pederßøn, Peder Atzerß, Per Madtzen, Jep Madß, Annders Smed, Jesper i Simmersholm, Jep Pederß, Thyge Nelß og Hans Therchelsen; hvilke vidnede, at saa gik, som skrevet staar. Sig. nostra. Datum ut supra.

[A. Perg. c Dreslette Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr.: FLA. Baag Herreds Provstebog 1667 S. 45. — Aaa. Afskr. efter Aa 1686: Additam. 4to 104 Bl. 8 a. [6699

a—a) Mon ikke Fejl for: 1490 primo? b) Vel Fejl for: mindes. c) Saaledes Aa og Aaa.

Marts 27. Anne Arwitzs dotther i Holme, Hr. Jochim Grisses Enke, gør vitterligt, at hun har i Værgе af Ærkebispēn i Lwndh en Gaard i Frederssløffue i Ringstædhe H.

Perg. med 1 Segl: Forsiden mangler^a. Lunde Ærkebispes Arkiv? (SvRA. Perg.). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. V. 117.* [6700

a) Langebek i LDipl. 1754: »Sigillum integrum.«

— Abbed Peder i Rugecloster bortfæster Klosters Gods Martens landt i Wester Bargum til Nyckels Gunnessen.

[A. Orig.] Aa. Omtr. samtidig Afskr. paa Papir, skrevet og attersteret af Mathias Spennick, clericus Sleswicensis diocesis, kejserlig Notar: Ry Kl. Arkiv? (Statsark. i Kiel, Urk. Ruhkloster Nr. 3). *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 159.* — Ab. Afskr. fra 17. Aarh. (Christian IV.s Tid) uden Dag: T K. I. A. Bilag til Indk. Br. c. 1606 (Brev fra »bunden und kogeßlude in Bargumer koghe«). [6701

Marts 30. Peder Olufsen i Hasseriis pantsætter Jord i Hasseriis til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 78.* [6702

Marts 31. Niels Schæue¹ Biskop i Roskilde, Jeip Morthensß² Prior i Antworskow, Oluff³ Abbed i Soræ, Pauell Laxman⁴,

Eskild Gøye⁵, Engelbrecht Albrechts⁶, Erich Ages⁷ RR., Effuerd Grubbe, Aruid Trulde⁹, Karll Benchts¹⁰ og Hans Kelds¹¹. I Kong Hanss og alles »wore« Nærværelse lovede Axell Oels⁸, at han ej vilde arge eller arge lade noget Steds hans Naades Undersaatter, som boer i hans Naades »righe«, og at han ej vilde arge eller arge lade andre paa Personer, Skib, Gods eller noget andet [i] hans Naades Havne eller Strømme; ej vilde han heller arge »nogher«, som hans Naades Lejde har, og ej heller de Ængelsche eller andre, som i »confederatz« er med hans Naade, og han eller hans ej skal »bytthe« eller parte i hans Naades »righe«. Vore Indsegl. Givet og skrevet i Købende-haffn Onsd. efter dnicam. passionis.

Perg. med [11] Segl: 1. G. 178; 2. G. 510; 3. G. 497; 4. Dxii 7; 5. Exix 15 (s *efftil monfføn*); 6. Fxvi 3 (Bydelsbak); 7. Lxviii 47 (Thott); 9. Bii 3 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 10. Fxxv 3 (Vinstorpa-Slægten); 11. Aii 1. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 31* (RA. C 3, Domme). LDipl. [6703

Marts 31. Jens Pedersen i Hasseriis pantsætter en Eng i Hatzeriis kiær til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c.1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 78.* — Er mulig identisk med 5578. [6704

Apr. 1. Vi Hans Konge hilser eder Hr. Abbed Anderss i Aass Kloster, Hr. Olaff Stigxs⁸ vor Mand og Raad, Bencth Krabbe vor Landsdommer i Norre Halland, Aaddhe Nel⁸ i Ølmenes, Mattiss Krabbe i Odensale S., Morthen Griss i Fardasa H. »war« Mænd og Tjenere. Karll Benchts⁸ i Westergötlandh har berettet for os, at Maens Helghes⁸ i Athletorp har en Jord under sig, som hedder Bagge jordhen, som Karl Benchts⁸ paa-taler. Thi beder vi eder og befaler, at I tager »legligh« Tid og Sted dertil og stævner dem for eder og skiller dem ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendt for os. Thi beder vi eder og byder, Karll Benchts⁸ og Maens Helghes⁸, at I møder for forskrevne Dommere og undgælder, hvis de eder med Rette fore sigende vorder; og lad det ingenlunde. Kan I ikke skille dem ad med Rette, da vis dem did, som det sig bør efter Loven. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 5. post dnicam. judica nostro sub signeto.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB., Papir). [6705

Apr. 3. *Reg. *8068.* Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Exix 15 (*s efftill monfføn*). Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 173.* [6706]

Apr. 8 (Aar?). »Eth konge Hannses lossebrefff wdgiiffuit aair medlxxxx thenn torsdag nesth for posche, bemeldinndis, abedt Tuffue fordorm abudt y Holme closter ath haffue till laass fuld ald Holm closters fangng och enemercker, aairnne midstrømme emellom Nørremad och Arreschouff grund, saa ohmkring alle Holme closters och enemercker till Gamble haffue beck, saa nyder y Flening søø, saa theraff liige offuer søenn y thet gamble schell emellom Holme closters och Arreschoffs grundtt, som thet aff gamble tiid werit haffuer, ind ymoiid Hoigbøøg, som thet førsth widtager.«

[Orig. Holme Kl. Arkiv. — Udtog anført i Dom 1569 Nov. 1 af Axiell Wrnne til Siøgaardtt, Dannemarckes Riges Kansler, m. fl. mellem Erick Rosennkrantz til Arreschouff og Hinndrick Ranntzow til Ranntzholm; Matz Siider (o: Schriffuere) paa Ranntzholm paa Henndrick Ranntzouwis Vegne fremlægger nærværende Brev og Brev af 1490 Sept. 7?) Omtr. samtidig Afskr. efter Udtoget: RA. Topogr. Saml. Papir, Salling H., Brahetrolleborg S., Holme Kl. — Brevet er udstedt paa samme Dag i Aaret som Brevet 1498 Apr. 12 nedfr. og er ligesom dette et Laasebrev for Holme Kloster; men de i de 2 Breve opregnede Stednavne er indbyrdes ganske afvigende. Maaske kan dette bero paa, at Brevet 1498 Apr. 12 ikke er fuldstændig afskrevet; hvis det i Virkeligheden drejer sig om et og samme Brev, maa i alt Fald Aaret 1490 være urigtigt, idet baade Kongens Titel og Rigskanslerens Navn, saaledes som de anføres i Brevet af 1498, passer til dette Aar, men ikke til 1490. [6707]

Apr. 12. Ik Peter Gunnessen wanafftich to Snatebul in deme kerlspel to Lecke in Ker herde vorkope unde vorschote myt vulbord myner eruen unde alle, der ere vulbord hirto behoff is, heren Peter Partzouwen domheren to Hadersleue unde kerkeren in s. Nicolai kerken to Fflensborch unde den viccarien darsuluest 2^{1/2} mr. lub. ewighe renthe an mynen guderen, dede ik gheeruet hebbe van myner grote moder Merte Nysses, belegghen in Merte Broders bole, dar ik sulues uppe wane, unde giiffit alle jar to hure, wen id to hure gheit, 4 schillingh myn also 3 mr. lub., vor 40 mr. lub., de my de heren Peter Partzouwen unde vicarien an gudem claren golde unde lubesschen schillinghen an eneme summen auertelden, unde de keret hebbe an mynen nutte; welker 2^{1/2} mr. lubesck ik schal alle jar betalen an den achtedaghen to passchen 20 schillingk lub. unde an den achtedaghen [Mich]aelis 20 schillingk lubesch, isliker tiid to memorien to holdende vor Peter Tammessen vorstoruen, wandages rathman bynnen Flensborch, myt vigilien unde mys-

sen unde ewighe memorien uppe deme predickstole uth den selebreue to nomende alle sonnendaghe Peter Tammessen unde Kerstinen syne husfrouwen, so Peter Tammessen testament uthwiset. Were ok, dat ik dusse 2^{1/2} mr. lub. jewelkes jares nicht en betalde, watte schaden de heren darumme deden, wil ik wedder leggen. Vortiner hebben de heren my ghegunt, dat ik de 2^{1/2} mr. jarlike renthe mach wedderkopen, unde so schal ik den heren den wedderkopp vorkundighen an den achtedagen to passchen myt mynem besegelden breue, unde darna schal ik an den achtedagen to Michaelis darna volgende de 40 mr. lubesch an gudem golde effte lubessche schillingheren myt alle nastande renthen unde myt den 2^{1/2} mr. renthen van deme suluen jare den kerkheren unde vicarien myt alleme schaden betalen an eneme summen unde munthe vorscreuen. Ik laue, dat ik nemant anders desse gudere hebbe vorpandet unde wil vorkopen efte vorpanden, de wile de heren ere jarlike renthe darinne hebben unde se gantzliken nicht betalet syn, unde alle schade, offte se jenighen leden, ene an eneme summen wedderlecht syn. Were sake, dat ik vorkundighede den wedderkopp unde denne nicht de betalinghe dede an den achtedagen Michaelis, so schal ik an tokamen tiiden nene macht hebben wedder uth to lozende de 2^{1/2} mr. lub., men den scholen de ewich an den guderen bliuen de uth to geuende alle jar uppe tiid unde stede, so vorscreuen steit. Ofte ock desse jarlike renthe uppe tiid nicht betalet worde, so vorscreuen steit, so vorplichte ik my, dat de kerkheren unde vicarien de renthe schaden moghen manen myt gheistlikeme edder myt werlikeme rechte offte uth den guderen panden. Unde ik laue, dat ik desse 2^{1/2} mr. lub. jarlike renthe schal an den guderen den heren vorschoten uppe deme menen dinghe to Ker herde, dar se inne belegghen sin, na inholde mynes beseghelden breues, wen ik darto esschet werde. Ik hebbe myn inghesegel hengen heten vor dessen breff, unde ik Merte Broders borgherssche bynnen Flensborch, wanaftich in s. Nicolaus kerlspel, bekenne, dat alle artikele so gescheen synd, also bauenscreuen steit, unde laue se myt Peter Gunnessen myt ener sameden hand to holdende; ik hebbe ock myn inghesegel henghen heten an dessen breff. Unde wy Andres Smadder borghemester, Bernth Petersen, Hans Kock rathmans bynnen Flensborch bekennen, dat alle artikele an unser jeghenwardicheit so gheschen sin, so vorscreuen steit; wy hebbe umme bede willen des Peter Gunnessen

unde Merte Broders ok unse inghesegele henghen heten an dessen breff. Gheuen unde screuen to Flensborch ame mandage in den passchen.

[Orig. Flensburg Nicolai Kirkes Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Flensburg Bys Arkiv (i Flensburg, Akten Nr. 527). Nævnt: *O. Schütt, Die Gesch. der Schriftsprache in Flensburg S. 16* (med urigtigt Navn paa Udstederen og urigtig Angivelse af den aarlige Rente og af Hovedstolen) og *S. 220* (med et andet urigtigt Navn paa Udstederen og urigtig Angivelse af, at Brevet er en Orig.). [6708

Apr. 16. Hans Konge¹. Fred. efter Tiburcii Dag i Paaskeuge for os paa Roskilde Raadhus paa vort Retterting, nærværende Doktor Johan Jenß »degen« i Roskilde, Doktor Erich »degen« i Køpenhaffn, Hr. Erich Ageß R. vor Mand og Raad, Hr. Lyder Jensß, Doktor Hans Clauß, Hr. Per Laurisß Kanniker i Roskilde, Jens Krusæ, Oluff Jeipß »borgmestere«, Hemmingh Jenß Byfoged, Clemend Jenß, Jep Phinbo, Hans Kordß, Jep Andersß, Morthen Laurisß og Niels Scriffuer Raadmænd sstds. med flere, var velbaaren Md. Niels Ericß af Valløff og Hr. Bent Bille R., vore Mænd og Raad, om Trætte, de sammen havde om nogen Jord, som Hr. Bent Billes Tjener Bo Matß har til Fledie gard, som Niels Ericß paa sine Tjeneres Vegne Per Jensß og Morthen Ingemerß i Heddinge og paa disse vore og Kronens Tjeneres i Heddinge: Syger Josepß, Per Andersß, Oluff Jensß, Knud Jensß, Oluff Perß og Oluff Jeipß Vegne har ladet paatalet til Herredsting og Landsting og med vore Breve, mod hvilke vore Breve Hr. Bent lod tage Genbrev, og siden Niels Ericß lod tage vor Stævning paa 6 Uger, og var i Onsdags deres rette 6. »ughen« Stævnedag, som den vor Stævning var læst til Sielandzfare Landsting, som de paa baade Sider tilstod og her i Dag mødte for os. Da i Rette lagde Niels Ericß nogle Tingsvidner af Steffns H.s Ting lydende, at nogle Dannemænd, 3 eller 4, havde vidnet, at den Jord har været køret i 30 Aar, og derefter 12 Mænd vidnede i en Stokkenævnd, at de havde saa hørt vidne til Tinge, og var de Breve ej aarsgamle, og ydermere Niels Ericß sagde, at forskrevne Jord af Rette hører til forskrevne hans, vore og Kronens Gaarde i Heddinge og er derfra kommen med Urette og ligger i Heddinge Mark, og ej Bo Matß har der nogen Jord i uden den samme Jord. Dertil svarede Hr. Bent, at Fledie gard med forskrevne Jord har været i hans Forældres Væрге af »ærild tiid« ukært før nu i Sommer, Niels Ericß lod sætte der Dele paa, og at Fledie gard har ganget

i Søskeneskifte efter hans Morfader og Mormoder Hr. Owe Lwnge og Fru Marinæ mellem hans Fader Hr. Torbern Bille paa hans Moders Vegne Fru Cecilies og Hr. Axel Lageß paa hans Husfrues Vegne Fru Elines og Hr. Tyge Lwnge paa sine egne [Vegn]e, og da »field« i Hr. Axel Lageß Lod Fledie gard med mere Gods i Steffns H.; derefter bebrevede og oplod Hr. Axel Fru Cecilie Fledie gard med mere Gods til evindelig Eje; som Hr. Bent beviste med Skiftebrev mellem Hr. Torbern Bille, Hr. Axel Lageß, og Hr. Tyge Lwnge og med Hr. Axels eget aabne beseglede Brev, som han Fru Cecilie derpaa givet har; med mange Ord, de derom sammen havde. Da efter Tiltale og Gensvar var saa for Rette paasagt, at Hr. Bent Bille paa hans Moders Vegne bør den forskrevne Jord at have til Fledie gard efter de Breves Lydelse, Hr. Bent for os i Rette lagde, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6709]

Apr. 18. *Reg. *8069.* Perg. med 1 Segl: Hxl 14 (Udsøn). Matrup Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 174.* [6710]

a) RA. Reg. 60 S. 252.

— *Reg. *8070.* Perg. med [5] Segl: 1. G. 776* (Niels Esbernsß); 3. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur; 4. Bomærke. Matrup Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 174-75.* [6711]

a) RA. Reg. 60 S. 252.

Apr. 19. Per Stygghe¹ i Legewith. Jeg har solgt velbyrdig Md. Per Langh i en min Gaard i Opmadinghe i Wil-landz H. (Oleff Erichß, 6 Pd. [Korn]) for 42 lub. Mk. danske Penge, 10 Lod gjort Sølv, 3 rinske Gylden og 2 »sware« (?) Nobeler til et Vederkøb af mig til mit eget Behov og ingen anden inden Jul næstkommende. Igenkøber jeg ikke forskrevne Gaard inden Juledag, skal [P.] L. beholde den til evindelig Eje for forskrevne Sum Sølv, Guld og Penge. Afvindes forskrevne Gaard P. L., bepligter jeg mig saa god en Gaard af Rente og saa vel »beleyeligh« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Mester Jens Agesß² Domprovst i Lund, Mester Joan Skaldre Ærkedegn sstds., Andhers Robertzß, Tve Bagge⁵ og Andhers Galen⁶. Datum Lundis fer. 2. post quasimodogeniti.

Perg. med [6] Segl: 1. Lviii 12 (Galen); 2. G. 78; 5. Flviii 5; 6. G. 79 = Lviii 9; Paaskrifter bagpaa med 2 forskellige Hænder (omtr. samtidige med Brevet): »Item fik Per Stygghe viii then swm penninge, som i breff[?], och er xxx løde marc betalet worth køp war«, og »Item fick her Olloff Stigß then gord aff Per Langh, oc Per Langh fick Hardløsse for vedherlaff«. Ved 1. Seglrem forbundet med en Perg.-Lap, hvorpaa: Item bekendes jeg mig at være Per Lang skyldig 5 lub. Mk. at betale, første jeg den anden Sum Penge betaler. Datum Lundis fer. 2. post quasimodogeniti. Peder Langs Arkiv (RA.). LDipl. [6712]

Apr. 20. *Reg. *8071.* Perg. med 1 Segl: G. 178. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 98; Kbhvns Dipl. IV. 211.* [6713]

Apr. 23. *Reg. *8072.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 163.* [6714]

Apr. 24? Anders Cristierns¹ Landsdommer i Nørjutlandh, Niels Scriffuer² Landstingshører. Lørd. før Marcii Dag paa Wi-borg Landsting beviste hæderlige og velbaaren Md. Provst Villes Bud med Tingsvidne af Skadz H.s Ting, at Provst Ville paa Kapitlets Vegne gav sin Lovhævd paa en Gaard liggende nær i Sedden i Guldagger S. (Eski Jenss) og kendte ingen Mand Del i Gaarden uden Kapitel i Ribe og gav den Lov, som ham var forfundet. Derpaa »wortte« saa for Rette sagt, at Provsten og Kapitlet bør beholde Gaarden, til Lovhævdens lovlig rygges. »In cuius rei testimonium etc.«

Perg. med 2 Segl: 1. Lxv 25; 2. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 391* (RA.). [6715]

Apr. 25. *Reg. 4909.* Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt, maaske Llv 6^a; 3. Utydeligt Skjold og Hjelm; 4. Utydeligt; [5. Brudst. b]; 9. I Sigilfeltet et Hjerte. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv; senere (sikkert gennem hans Svigersøn Otte Emmiksen og med Steensgaard (Salling H.) Godsarkiv) til Hvedholm Godsarkiv (FLA. Grevskabet Brahesmindes Arkiv Nr. 2). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 188.* [6716]

^{a)} Brevets Tekst har tydelig: Hermen Flemming. ^{b)} Nævnt 1841 i det anførte Aftryk.

Apr. 27 ell. Sept. 7. *Reg. 4910.* [Orig. Bælum Kirkes Arkiv.] Afskr. i C. Testrup, Om Tingene, Ting-Stæderne og Rættens Betiening: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 51 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 868 e, I 2. Paginering S. 32). *Testrup, Relation om Tingene S. 13.* [6717]

Apr. 29. *Reg. *8073.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 71.* [6718]

Maj 2. Henricus rex Anglie. Inspeximus quedam appunctuamenta pacis et confederacionis inter nos et Johannem Dacie regem per fideles nostros Jacobum Hutton legum doctorem, consiliarium nostrum, Thomam Clarenceux armorum regem, Thomam Cartar et Johannem Belys mercatores de Lynna, oratores et procuratores nostros, pro nobis cum eodem fratre nostro in presencia sua et cum consensu consiliariorum suorum appunctuata et concordata in hiis verbis: 6667 B. Nos omnia supradicta appunctuamenta ac omnia superinde confecta ratificamus. Datum per manum nostram in palacio nostro Westmonasterio 2. die maii anno regni nostri 5.

Bachelor.

Paa Plica: Ex...ur per Ricardum Skypton et Clementem Elerck[?] clericos.

A. Perg. med 1 Segl: Kong Henrik VII.s Dobbeltsegl. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 398?*, V. 33 (RA. England, Perg.). LDipl. 1489 Jan. 20 og 1490 Maj 2. Udtog: *Hvitfeld VI. 94, Fol. 1001 L. 23 f. n.* — Aa. Vidisse 1600 Marts 13 af Rektor og Professorer ved Københavns Universitet. Papir med 1 Segl. RA. T. K. U. A. Alm. Afdel. Pk. »Tractaten und Alliancen zwischen Dennemark und Engelland«. [6719

— Hans Rigertsß »maltzmand« i Øm, P. Lang i Oræ. Dnica. jubilate paa Sognestævne i Arninge adspurgte Hr. Niels Hanßen Præst og vicecuratus sstds. menig Almue, om nogen havde hørt eller af vidste, hvo som det Landgilde har oppebaaret af gammel Tid, som aarlig udgives af den Bolig, som Oluff Nielsen i Gloslunde paa boer. Dertil svarede menig Almue, at de andet havde hørt, end ihvo som havde boet i fornævnte Bolig, havde givet til aarlig Landgilde 1 Pd. Byg til Vor Frue Kalente i Sønder H., saa længe som dem kan mindes, og har ingen »is« Magt at oppebære det samme Korn uden efter Oldermandsens Befaling i Vor Frue Kalente i Sønder H. Derpaa »bedis« Hr. Niels Hansen et Sognevidne; da tilmæltet beskeden Md. Corthg[!] Lipæ i Suderbalit; han til sig tog efterskrevne Dannemænd: Niels Morthensen i Arninge, Albert Diæghn, Lasse Stob og Hans Nielsen sstds., Oluff Persen i Oræ, Niels Villiomsen og Claus Lang sstds., Niels Beindtzen i Qviditze, Oluf Knudsen, Hans Beindsen og Hans Soch sstds.; hvilke paa forskrevne Sognestævne vidnede, at det er dem vitterligt, at forskrevne Landgilde saa har været udgivet, som forskrevet staar, og vidnede de, at Hr. Daniel sstds., hvis Sjæl Gud naade, opbar det i mange Aar, naar det ham tilfaldt efter

Oldermandsens Befaling i fornævnte Kalente. At saa er vidnet for os og os selv vitterligt er, at saa er, det vidner vi med »vort« Indsegl. Givet osv.

[^aPapir med 2 Segl.^a Lollands Sønder H.s Kalentes Arkiv; *ÆA. V. 903.*] Afskr. af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 359 a. — Trykt (uden Dag, ufuldstændig og mindre korrekt): *Rhode, Saml. til Lollands og Falsters Hist. II. 278; Reg. 4930.* [6720

a—a) Saaledes Afskriften.

Maj 2. Udtog: *Hvitfeld VI. 103, Fol. 1005 L. 19.* Er 1509 Apr. 22.

Maj 6. Vidne, at Nilsz Smed skødede Sortebrødrekloster (i Lund) $\frac{1}{2}$ Gaard sstds.

[Orig. Lunds Dominikanerkl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klosters Breve Nr. 16. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 117.* [6721 a

Maj 9. Thomes Nielsz Sognepræst til Møgeltøndher Kirke, Powel Ogsz, Seueren Terkelsz og Owy Ogsz Sandemænd ibid. Dnica. cantate for os og menige Sognemænd paa Møgel[!] Kirkegaard adspurgte en af Eggerth Giordhsz Svende menige Sognemænd paa Eggerth Vegne, hvem dem havde Lov givet at hugge Ris i Mooskær indtil denne Tid. Da »waarhæ« udnævnt 8 Dannemænd af de ældste: Jes Trowelsz, Esky Føringh, Jes Brøderryppæ, Knudh Bærtelsz, Thames Jensz, Anders Jwel, Knudh Houørthsz og Mattes Andersz; disse vidnede, at siden de kunde mindes, havde de haft Hjemmel at hugge i Mooskær, naar dem Behov gjordes, af Clauss Giordhsz og siden af Eggerth Giordhsz til denne Dag og ingen anden. Med vore Indsegl. Datum prout supra.

Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-4. Utydelige Rester. Solvig Godsarkiv (NLA. Viborg Landstings Arkiv, Breve og irettelagte Dokumenter 1477-1600 Nr. 5). [6721 b

Maj 11. Marquardh Tedinghuse i Twedzgardh V. Nærværende »hederlich velborn« Mænd Hr. Erich Ogisz Høvedsmand paa Hinssegawel, Niels Cristernz i Peestet, Torloff Munck Husfoged paa Koldingh med andre flere Dannemænds Overværelse, har jeg gjort en Endragt med beskedne Mænd »borgmesther«, Raad og menige Almue i Kolding om vor fælles Mark Brendkiers Mark i saa Maade, at jeg skal have til evindeligt Ejendom al den Del af Brendkierss Mark, som ligger imellem Twedzmark og Brunbech, som løber ned i Kolding Fjord, og saa det samme Bækkerund ret sønder op til en Sten, som der nu er sat, som Brunebeck begyndes, og derfra ret sønder op

til en Sten, som vi har sat hos Twedz Møllevej, og saa ret sønder op til en Sten, som vi har sat sønden og østen ved de 3 Høje. Dette har vi gjort til et Skel i den nørre Mark i saa Maade, at »borgmester«, Raad og Almuen i Kolding og s. Jørghen skal have til evindelig Ejendom al den Del, som ligger vesten ved dette Skel og saa vester ind til Vodenshyldh Mark, saa vel deres Del ned til Koldings Fjord som min »deel skal«. Er os og saa talet imellem, at jeg skal aldrig bygge eller lade bygge nærmere Kolding By dem til Skade end ude for Twedzgardh, som nu staar Bygning paa. Item er os og saa talet imellem, at mit Kvæg og mine Tjeneres Kvæg, som boer i Tuedzgaardh, skal have fri Fægang baade i den nørre og i den søndre Mark, ihvilken Mark som ligger i Fælled, saa langt, som deres Mark af Kolding rækker; og ligervis skal deres Kvæg af Kolding By gange paa min Mark baade den nørre og den søndre, hvilken som udlægges i Fælled, til Klefbek. Og kendes jeg mig ingen ydermere Rettighed at have i den nørre Mark vesterud, som nu er skiftet, uden til forskrevne Fædrift. Item er os og saa talet imellem, at jeg skal aldrig forhverve nogen Breve paa s. Jørgens Del, som Kolding By eller Almuen kan komme til Skade. Medb. af »hederlic oc velborn« Mænd Hr. Erich Ogisß Høvedsmand paa Hinssegaue, Niels Cristernß i Peestet, Torloff Munck Husfoged paa Kolding, Hr. Eric Jensß Officialis i Kolding og Hr. Marthen Jensß Sognepræst i Seesthe. Datum fer. 3. post f. Johannis ante portam latinam.

Perg. [med 6 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). [6722

Maj 14. Kongens Kreditiv til Mourids Nielsson for Powel, Tolder paa Skawen.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 93.* [6723

Maj 15 ell. 22. *Reg. *8074.* [Orig. Jep Poulsson Benderups Arkiv.] Afskr. i C. Testrup, Om Tingene, Ting-Stæderne og Rættens Betiening: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 50 (herefter: Ny kgl. Saml. 4 to 868 e, I 2. Paginering S. 29). *Testrup, Relation om Tingene S. 11.* [6724

Maj 16. Per Jepsß Sognepræst i Wdby, Jon Jensß i Kisserøp og Is Jeppsß sstds. Dnica. vocem jocunditatis »aa« Wdby Kirkegaard »aa« Sognestævne spurgte beskeden Md. Is Brydhe »aa« Hr. Jensß Lolæss Vegne perpetui vicarii Roskildensis, om nogen Mand mindedes, at Monssehawe, som ligger [ti]l Greshawegaard, var kæret, eller om han havde ligget ti[l nogen] anden Gaard end til Greshawegoodh eller til noget Herskab

uden [til dem], som havde Greshawegoord til Eje. Da sagde Jon Jensß i Kisserøpp, [Pow]jell Ipsß *ibid.*, Anderss Swderæ og Ingemer Jensß *ibid.*, at de var . . . »wysde« til Oløff Monsß »senden wdfritheskullendes« om Greshawegoord; da svarede han dem, at ham mindedes vel i 100 Aar [og mjere, at Monssehawe havde ligget til Greshawegoord ukæret. Item kendtes Oløff Monsß for disse 4 Dannemænd, at han havde Greshawegaard for aarligt Landgilde selv i 20 Aar, og aldrig da nogen Mand satte Kære »aa«. Item spurgte Is Bryde, om der var flere hos, som havde givet Landgilde af Greshawegaardh; her svarede Is Styreman til, at han gav Landgilde af fornævnte Gaard i 8 Aar ukæret. Item sagde nogle af Almuen, at der Wellæthes levede, havde han fornævnte Gaard i 4 Aar; item sagde Ingemer Jensß, at han havde fornævnte »good« ved det samme »laaw«, som nu næst forskrevet er. Item sagde Lasse Henriksß, som nu fornævnte Gaard i boer, at han havde haft fornævnte Gaard i 10 Aar ukæret før nu. Herover »beddes« Is Bryde et Sognevidne; da udmæltet af Sognestævne beskeden Md. Anders Kore af Bogenes, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig, som var: Per Clementsß af Kisserøpp, Jepp Haffre *ibid.*, Per Olsß *ibid.*, Mattes Clementsß *ibid.*, Anders Swdere *ibid.*, Per Persß *ibid.*, Per Ipsß af Løsseropp, Knwd Swensß *ibid.*, Niels Dywre i Wdby, Per Jensß *ibid.* og Niels Doo af Bogeness; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa' alt dette, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 1[!] Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet en Kalk. (AM. XXVII. 15.) [6725

Maj 17. Jeg Beend Perß¹ i Wgersløff V. kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Hr. Beend Bille paa Siøholm R. 70 Mk. danske Penge, at betale inden Morthens Dag næstkommende; sker det ej, sætter jeg ham i et brugeligt Pant for forskrevne Sum en min Gaard i Løwe H. i Reersløff S. i Swannerød (Jep Perß, 1 Pd. Byg, 25 Skpr. Rug, 12 Skill. Penge og 1/2 Svin). »Løssen« skal kyndes til Løwe H.s Ting 2 Ting før Midsommer og 1 efter, og løses om Morthens Dag derefter. Medb. af flere Dannemænd Jheronimus Olß² Borgemester i Ottens, Heming Olß³ Raadmand og Esghe Hwid⁴ Byskriver *ibid.* Skrevet i Ottens Mand. efter dnicam. vocem jocunditatis.

Perg. med 4 Segl: 1. Lxx 31 (Bille); 2. Lxii 5; 3. I Sigilfeltet en opretstaaende Pil; 4. Bomærke; gennemskaaret. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6726

Maj 19. Jeg Pæder Torckelß¹ af Føglinge a. w. forpligter mig, at kan det findes, at Kong Hans og Danmarcks Krone har nogen Rettighed til det Gods i Løsning og i Stubderop, som Oluff Yuerß og Symon Jahansß i boede, med andet Gods i Løsning S., som Owe Skales Arvinger nu i Væрге har og jeg paa O. S.s Arvingers Vegne har annammet Laasebrev paa, da skal det Laasebrev ej komme min naadige Herre eller Kronen til Skade. Mit Indsegl. Datum Haffnis vig. ascens. dni.

Perg. med 1 Segl: Axi 11 (Væbner). Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 43* (RA. C.6, Adkomstbr. Landgoods Nørrejyll.). LDipl. [6727]

— Jeg Cisil[i]æ [Ow]æsdotther¹ i Eghede har opladt min Søn Per Billæ til evindelig Eje al den Rettighed, som mig er tilfalden efter min Husbonde og mine Børns Død, med alt fornævnte[!] Swanholms min Andels Tilliggelse, og kendes jeg mig fuld Vederlag med andet Gods at have fanget af P. B. for al min Rettighed i Swanholms Hovedgaard med sin Tilliggelse. Medb. af min Søn Hr. Bæynt Bylle af Søholm, Hr. Byørn J[ohans]ß³ i Volbi, Æffuært Grvbæ i Køghæ, Karl Saxs[t]rop i Twræby, Niels Grvbæ i Alffsløff. Givet i Eghede den Dag før Vor Herres Opfarelsesdag.

Perg. med [6] Segl: 1. Fxvii 17 (*s cecilie filie avöis löge*); 3. Civ 10 (Bjørn). Peder Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6728]

— Jeg Per Billæ i Swanholm har undt og opladt og skøder min Moder Cicillæ Owæsdathther i Egedhæ min Gaard i Wrobi i Ryngstædæ H. (Igwær, 2 Pd. Byg og 3 Skpr.) for hendes Rettighed, som hun har mig undt og opladt i Sswanholms Hovedgaard, som hende var tilfalden efter min Fader og Søskenes Død. Medb. af min Broder Hr. Bæynth Bille af Søholm, Hr. Byørn Johansß i Volbi, Æffuærth Grvbæ i Køghæ, Karll Saxstrvp i Twræbi, Niels Grvbæ i Alsløff. Givet i Eghede den Dag før Vor Herres Opfarelsesdag.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxx 25 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Torbern Bentssøn Billes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [6729]

Maj 20. »Peder Graversen tager Vidne ved Hind Herredsting, at at[!] Tymme Stygh lod forkynde Stævning paa Ryberggaard og paa saa meget Gods i Welling Sogn, som til Ryberggaard ligger. Christi Hfart. 1490. Papir.«

[Orig. paa Papir. (?Senere til) Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 403.*] Udtog med Grønlands Haand: NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Arkivregistratur, Pk. 1 Nr. 28. [6730]

Maj 21—27. Vi Hans¹ Konge har befalet Hr. Henric Krwm-medige R. vor Mand, Raad og Embedsmand paa Bahwss [me]d Hr. Jahan Pouelsß Provst i Obslo vort Kobberbjærg i Santzwerff, saa længe vor Naade tilsiger, dog i saa Maade, at de skal fly os ud til gode Rede, hvis os staaar tilbage og vi hertil skulde have haft, og hvis vi herefter deraf have skal; og de skal skikke der paa vore Vegne, som tilbørligt er, og holde Bjærgmændene ved deres Frihed efter, som Sædvane er paa andre »malmbergh«. Forbydende alle andre noget at bevare dem med forskrevne Bjærg eller Bjærgmænd. Datum in castro nostro Haffnensi in oct. ascens. dni. nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (C 1; RA.). [6731

Maj 28. Prælater og Kanniker i Ripe. Fred. før Pinsedag paa vort Kapitelshus var beskedne Mænd »borghermesther« og Raad i Ripe og lod læse et gammelt »permentzbreff« ufordærvet og beseglet med 6 hængende Indsegl, og lød paa Latin, som herefter skrevet staaar paa Danskæ: 1. Række Nr. 4237. Med vort Kapitels Indsegl.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). [6732

— (**Aar?**). Hertug Friederich giver Bestemmelser om Hoderbus Indbyggeres Forpligtelse til Arbejde til Lütken Tunderen Slot.

[Orig. Højer Flækkes Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 10 a, jfr. 3 a. *Rolfs, Gesch. des Kirchspiels u. Fleckens Hoyer* S. 522. — Det er vel tvivlsomt, om det i Afskriften angivne Aar 1490 er rigtigt; Brevet skulde antages snarere at være efter Delingen. [6733

Maj 30. Vidne af Henrik Hermensen Sognepræst i Lywnghe, at der aldrig gaves anden Bispetiende af det s. Anne Alter i Kiøpenhaffns Vor Frue Kirke tilhørende Gods i Wassyngerødth end den, som gives i Landgildet.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet et Bomærke og en Kalk ved Siden af hinanden. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 212.* [6734

— (**Aar?**). »Findeß endnu sammestedt^a itt gammelt pergementeß schiødebreff, huorwdi fru Berette Poffuelßdaatter, Morten Jepßønß efterleffuersche thil Reffßneß, och Knud Thameßøn paa hans hußfrues frue Sophie Mortenßdaatters weigne schiøder Jenß Morthenßen af Reffßneß deres anparter udi noget guodz; huilckenn schiøde till witterlighed haffuer forseglett John Viffertzson til Torstedlund och Stie Westenie thil Hollumgaard under dato 1490 dominica septima post pascha.«

[Perg. Refsnæs Godsarkiv.] Udtog af Axel Urne: Thott 4to 1888 Bl. 24 b, jfr. 36 b. — Et andet Udtog: Thott 4to 1889 Bl. 5 a. Herefter: *Personalthist. Tidsskr. 6. R. IV. 217.* — Aaret maa være urigtigt, da Knud Thomessøn Vognsen i alt Fald var død 1486 Aug. 7, se 5917. [6735

a) ☉: paa Refsnæs.

Juni 1. Hans Konge. Hr. Henrich Krumedick R., vor Mand, Raad og Embedsmand paa Bahuss har nu gjort os god Regnskab af Afgift, Vrag og alt andet, han os give skulde af Skidene og af Aghershuss Slot, al den Stund han forskrevne Slot og Len i Væрге havde af os, saa at vi takker ham for godt Regnskab. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Regnskab. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. pentecostes nostro sub signeto.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). LDipl. (Reg. *8075.) [6736

Juni 2. Tinghøreren i Giers H. gør vitterligt, at Hr. Eskild Giøe R. har ladet opbyde Penge paa Skybersløff og Skybersløff Fang, og at Hr. Jens Ogesøn Domprovst i Lund har ladet byde Lovhævd for samme Gods.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 118.* [6737

— Vidne, at der af et Bolig paa Taasing i Gesinge ikke er svaret nogen anden Mand end Præsten i Ræinge.

[^aPapir med 3 Segl.^a Ringe Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1058.*] Udtog (tillige indeholdende Udtog af Breve af 1490 Juni 16, 1493 Nov. 10, 1503 Nov. 16, 1502 uden Dag (☉: Aug. 21; i Vidisse 1556 Nov. 5), 1505 Nov. 23 og 1505 Nov. 26), skrevet med Haand fra 16. Aarh., underskrevet af Niels Adamssen Sognepræst til Reinge og Herringe. FLA. Odense Bispearkiv, Gudme Herreds Breve 1579 Febr. 24. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 538.* [6738

a—a) Saaledes Udtoget.

Juni 8. Dautir Arildsøn af Suenstorp og Sten Bylle paa Gladsagxæ forliger en Trætte mellem Tommorps Kloster og Fru Ingeborgh Holgersdother af Gertzness om Torppe Mark.

Perg. med [2] Segl: 2. Lxx 28. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 373* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 120.* [6739

Juni 10. *Reg. 4405.* [A. Orig. Aalborg Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh.: AM. 8vo 21 Bl. 122 b. Herefter: *Rosenvinge, Love V. 284.* — Aaa. Afskr. efter Aa: Kall 4to 558. Afskr. herefter: Kall Fol. 60. — Brevets Datum er formentlig 1449 Juni 12, se *W. Christensen, Unionskongerne og Hansestæderne S. 427* (jfr. 1. Række Nr. 7897).

Juni 12. Mikil Andersß Foged i Twdzsæ H., Powel Matsß Foged paa Holbek og Hans Henningsß Skrifer ibid. Lørd. efter

Guds Legems Dag paa Twdzsæ H.s Ting lod beskeden Md. Jens Brythæ læse et Sognevidne lydende, at 12 Dannemænd vidnede efter Olaff Monssons og 4 Dannemænds Vidne, som er Jon i Kyserop, Powel Jepß *ibid.*, Anders Swtere *ibid.* og Ingemer Jensß *ibid.*, at der var aldrig kæret paa Monsssehaghen i 100 Aar og mere, som ligger til Greshaghegardhen i Vdby. Og paa Sognevidnets Lydelse »beddes« fornævnte Iyss Brythe et Stokkevidne; dertil mælte Fogeden Niss Perß i Twdzsæ, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig og vidne efter »thy«, som de hørte, at Sognevidnet udviste. Da tog han til sig Erik Frendesß i Twdzsæ, Per Nielsß i Markæ, Iyss Nielsß, Jep Knwtsß *ibid.*, Hans Hiort, Anders Twesß *ibid.*, Per Nielsß i Hembek, Mons Jensß i Markesløff, Niss Jensß i Agherop, Per Plogman i Gwridhe og Iyss Biornsß i Vdby; disse 12 Dannemænd vidnede efter Sognevidnet og de 5 Dannemænds Vidne, at der var ej i 100 Aar kæret paa Monsssehaghen. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker (2. i Skjold(?)). (AM. XXVII. 16.) [6740]

Juni 16. Vidne af Sognepræsten i Nyeborg m. fl., at Hans Thomæsen Sognepræst i Avenslef vidnede, at da han var Sognepræst i Rædinge, hørte der en Tjener, som boer i Gæsinge paa Taasing, under Rædinge Præstebord.

[A. «Perg. med 4 Segl.» Ringe Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1057.* — Aa. Afskr. i Sognepræsten Jørgen Lundts Bog om Ringe Sogns Beskaffenhed 1745.] Herefter: *Leerbech, Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 117, jfr. 115.* — Ab. Udtog se 6738. Herefter: *Rørdam, Monum. 2. R. II. 539.* [6741
a—a) Saaledes Ab.

Juni 17. Peder Ibßen i Ouffenskou V., Herredsfoged i Gudme H., Anderß Ibßen i Langaa V., Hanß Berthellßen Præst og Kapellan i Øxendruppe, Hr. Peder Sognepræst i Hesselager, Hanß Anderßen Borgemester i Suineborrig, Niellß Strangesen i Suindinge, Jens Skreder i Lamdruppe. Die Botulphi paa Gudme H.s Ting fik hæderlig og »wb.« Dannemand Palle Anderßen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Niellß Berthellßen i Vormark, Lauritz Høg i Ore, Per Anderßen i Gisle, Hanß Hanß i Gudbierrig, Jep Strangesen i Lamdruppe, Hanß Jenßen i Sandager, Hans Mand i Hesllager, Jenß Skreder i Lamdruppe; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at disse Mænd, som var »molßmendt«, var udmeldt af Tinge og »thillfuldte« paa Gudme H.s Ting at skifte Elleruppe Skov imellem Palli Anderßen og

Bønderne i Elleruppe, som er Pouell Pederßen i Allbierre, Madtz Juell i Ore, Mattz Trangbøck i Lackedruppe, Hans Anderßen i Gudbierrig, Clemen Anderßen *ibid.*, Jens Brun i Brenderuppe, Hans Ebbesen i Lamdruppe, Niellß Berthellß i Vormarckedt, Jens Thomeßen i Gudme. Disse vidnede paa forskrevne Ting, at de havde skiftet Elleruppe Skov lige i 2 Dele efter begge deres Tykke, saa at de lod dem nøje paa begge Sider, at Palle Anderßen skulde have Halvdelen af Ellerup Skov og 1 Ottingdel ind med sig til s. Pederß Kirke, og skal Palle have Dongs dam og Bøllemosen og Dongs slette og Vllekiers dam og Langemose dam og al den Rettighed, der Bønderne har og Kirketjenerne har i forskrevne »dam«. Item skal Palli have en Ottendedel neden i Bøndernes Skov med et Fiskeri^a, som til Nyborrig ligger, og den Fjerdning skal ligge næst op til Brenderup Skov i Dong. Item skal Palle have Halvdelen af Thingskoffuen med Kirckefierringen og en Ottingdel ind med Bønderne i forskrevne Thingsskoff med forskrevne Fiskeri^a til Nyborrig, og den forskrevne Fjerdning skal og ligge op til Brenderuppe Skov. Item skal Palli og Kirken og Fiskeriet^a til Nyborrig have saa meget i alle »allmyndige skoffue« og Jord som i de andre forskrevne Skove, som nu uskiftede er. Item skal Kirken have »och Boholdtz dam« for sin Del af alle Dammene baade paa Palles Vegne og paa Bøndernes Vegne. Item skal Bønderne have Roldtz dam, al Palles Del, og en Del til »fikerieet«^b i Nyborrig »i medt« dem i Roldtz dam. Item vidnede de og saa, at vindes Palle noget af inden Spanebecken eller inden Steenhoffueded, som ligger vesten »slatten«, eller inden Kongestenen eller inden den »stenhoff«, som ligger norden Bøggeholtene, og saa ret neden til Horsebecken, som løber i Throlldßøenn, eller nogen Sted i Thingskoffuen eller andre Steder, da skal Bønderne vederlægge Palle saa meget Skov eller Jord igen; vindes Bønderne noget af den Del, som dem skiftet er, af nogen »udliggendis«, da skal Palli det vederlægge. Sig. nostra.

[^cPerg. med Segl.^c Mullerup Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 86 L. 15* ell. *21*. — Vidisse 1525 Juni 8 (Torsd. før Guds Legems Dag) af Gudme H., givet Hr. Peder Lycke R., Høvidsmand paa Nyborrig. Mullerup Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 86 L. 21* ell. *15*.] Afskr. efter Vidissen fra 17. Aarh.: RA. Barritskovs Arkiv, Depositum. LDipl. [6742

^a) Sagtens Fejl for Fikkeri, ^o: Vikarie; jfr. Note b. ^b) I Afskriften rettet fra: »fiske-riect«. ^{c-c}) Saaledes Vidissen.

Juni 17. Hübertz, *Bornholm S. 25*; *Reg. *8076*. Er 1493 Juni 17.

Juni 20. Niels Olß i Smørlørp, Lawæ Persß, Homan Nielß³ VV. Vi har gjort et Jordeskitte med ærlig og velbyrdig Md. Karl Bentß aa v. i Vyntzetorp paa sin Hustrus Vegne Fru Karinæ Lagisdatter i saa Maade, at han skal nyde 2 Gaarde i Smydinghæ (Anders; Anwndh; hver 10 Pd. Smør), 1 Gaard i Vbbolth (Trvels Laurisß, 6 Pd. Smør) og 1 Gaard i Bentzrødh (2 Pd. Smør), hvilket Gods ligger i Hallandh i Fyæræ H. i Fyæraas S., for efterskrevne Gods: 1 Gaard i Kerreberge, som hedder Hwlegardhen (Niels Joensß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør til Landgilde, 1 Skill. Grot til Skat om Sommeren og 1 om Vinteren, 1 Skill. Grot for »daxwercke«, 5 Skill. for 10 Læs Ved og 6 Grote for Tejer) og 1 Gaard i Goentorp (Oleff Smedh, 12 Skpr. Byg og 10 Skpr. Rug til Landgilde, 9 Grot til Skat om Sommeren og 9 om Vinteren, 1 Skill. Grot for »daxwerckæ«, 5 Skill. for 10 Læs Ved og 6 Grote for Tejer); disse 2 Gaarde ligger i Qwydinghe S. i Syndræasboo H. i Skonæ. Fragaar noget af dette Gods ham, bepligter vi os at vederlægge saa godt Gods og saa vel »beleyelich« inden 6 Uger. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Mester Joen Clæmitsß Ærkedegn i Lundh og Hr. Lauris Laurisß⁵ Kannik sstds. Givet i Lundh dnica. 2. post f. corporis Cristi.

Perg. med 5 Segl: 3. Liii 5; 5. Fxlvi 1 (Skadeland). Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægtens Arkiv (Uppsala UB). [6743]

Juni 22. Nis Polsß Foged paa Galten H.s Ting, Amdi Bund i Stwdwp, Per Lasß i Wiising, Brantt Swder. Tirsd. før s. Hans Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Staffen Black i Liierbiero et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Søren Michelsß i Astrwp, Thames Iffuersß i Galthen, Nis Michelsß i Wintersleu, Grers Gwmisß i Halindrwp, Knud Jensß i Arslew, Twer Lasß i Longskow, Søren Masß i Selingh, Søren Bundh; hvilke vidnede, saa' [!] og hørte inden Tinge Staffen Blakz Lovhøringe Amdi Bwndh i Sthubdrwp, Per Lassen i Wising; disse 2 Dannemænd kundgjorde, at de i Lierbierrig i Staffen Blacks Gaard saa' og hørte, at Staffen Black »indh wordhe« med Lovhævd med gode Bønder og Jordejersmænd af sit »kiim« [!], som Fogeden fandt ham for inden Tinge, hans Gaard og Gaardsted, Toft og Toftsted fra sit vester Led og i Vester ad Gærden til trebunden Sten, saa i Nør imellem Klashom Gaard, Jord og Staffhenz til trebunden Sten i »haffhørnith«, saa i Øster til »tthoffh gierdeth«, derfra i Øster og Nør til trebunden Sten, som staar imellem Therkil Aserß og

Staffhen paa et »dighi howdh«, saa i Øster mellem Therckil og Staffhenz Toft til 3 Sten, som stander ved »for thaan«, saa i Sønder ned ved »for thaan« til det »hushørnetth«, derfra i Vester imellem Klaxholmz Have og Staffhenz Toft til 3 Sten, saa i Sønder op til en stor Sten, saa i Øster mellem Klawxholm Jord og Staffhenz ud til »for thaan«. Item »indh wordh« han 2 Stykker Eng i Hadh kierdh, 1 Stykke i Hwonbaloffth krogh imellem Mariagherz Eng og Therkil Aserðh, 3 Stykker ved Hwonbaloz kiierdh, 14 Stykker Jord i Westher rwoth, sin Part af Henniz skw og af[?] det store Stykke, som Therkel og Sthaffhen har til Hobe oven for 4 »tolffh rwrer« og Skoven ovenfor mellem Lockiz Skov og altari s. Antoni op til Markeskel, 3 Sonagher, 3 Jerphil, 5 Dhal agher, 6 Dhalindz agher, 4 Holmz agher, 2 Elbæckz stongh, »thu engh« med Taghkiereth, Skidhenkiierdh og Bwollongh, 1^{1/2} »howdhzagher«. Item »indh wordhe« han det Hus og »klaghaarsthedh«, som Nis Presth i boede. Dette »indh wordhe« han med sit »kiin«, og »wortt« forskrevne Lov tilbudet 3 Ting til Galthen H.s Ting, »fæsth« og funden efter Loven, og mælte forskrevne Lovhøringe hans Lovhævd »thil stathz och eii thil faltz«. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 5[!] Segl: 1-5. Bomærker. ^a1899 og endnu 1912 ejet af Overlæge Otto Viggo Lassen i Randers^a († 1919); nuværende Opbevaringssted ukendt. ^a»Skriften i Forlægget er en Efterligning af Skrift fra Slutningen af 16. Årh. og kan umulig være fra 1490«; Forlægget er »utvivlsomt et Falskneri fra Tiden kort før 1676« og »er øjensynlig skrevet på et Pergament med ægte Segl, af hvilket man har udskrabet Teksten til et ægte Dokument«. ^a — Reproduktion i Lystryk samt Afskr. af W. Christensen 1907: LDipl. (Ekscerptet ovfr. er efter LDipl.; Ud-giveren har ikke i Anledning af Udgivelsen haft Adgang til Pergamentet.)

[6744

^a—^a) Saaledes V. A. Secher i LDipl.; jfr. ogsaa Rigsarkivets Journal 1912 Nr. 475.

Juni 23. Henning Winstherman¹ Landsdommer i Falster, Henning Olsß² i Skeringe og Bono³ Foged i Lunstorp. Johannis bapt. Aften paa Falsterboo Landsting fik velbyrdig Md. Oleff Holgerdß vor naadige Frues Foged og Embedsmand paa Nykøping et Landstingsvidne af 12 Dannemænd: Troels Skindnere i Stadagher, Otte Biure i Bruntoffte, Lass Ywersß sstds., Per Bonde i Vidby, Per Smit i Duckorpe, Per Brems i Egløff, Per Morthenß . . . skow, Beint Andersß i Osterkipinge, Oleff Mikelsß i Virke, Jens Krag sstds., Per Andersß i Toderppe og Oleff Persß i Øwerpe; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at Oleff Holgerdß har lovlig forfulgt og ladet læst her til Tinge

alle de Breve, som han har taget af Rigens Kansler paa det Ejendomsgods, som han har her i Falster, som deres Data udviser. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Lxiv 9; 2. Clviii 19 (Godov); 3. Bomærke. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (E; RA.). LDipl. [6745]

Juni 24. Ick Clawes Krede inwoner bynnen Husem hebbe myt vulborth myner husvrouwen Gretken unde alle der gennen, der my ere vulborth darto behóff was, gekoft van deme bescheden Johanne van der Slus eyn hus unde hofte, dat belegen is be osten s. Jurgin in der norder rege twysken Hans Grapengeret up de oster syden unde Niclay up de wester syden, welker hus unde hofte ik dessem Johanne vornooget hebbe uppe 22 $\frac{1}{2}$ lub. mr., vor welkere ik vorsette Johanne sodane huse unde hofte myt alle mynen guderen, wor ik se hebbe, bewechlyck unde unbewechlyck, beth thor tyd, dat ik sodanigen summen vornooge Johanne. Doch heft my Johan gegunt, dat ik jarlykes vorrenten schal dessen summen uppe Johannes dage to myddensommer vor 24 lub. schyllinge. Weret sake, dat desse rente to rechten tyden nicht uth enqueme, so dat dar schade up gedan worde in gestlykem edder werlykem rechte, den schaden schal ik wedder leggen. Ok laue ik Johanne dyt erue nicht hoger to vorpandende, ok nicht to vorkoopende, sunder de genne, de dat koft, geue uth den houetstol myt aller nastanden rente in enem summen edder sodane bezegelde breue, de Johanne nogafftich synt vor dessen summen. Myn ingezel; unde ik hebbe gebeden Jon Schroder unde Ingwer Holsten, dat ze ere ingezegele mede hebben hengen heten an dyssen breff. Gegeuen unde gescreuen an deme dage Johannis bapt. to myddensomer.

Perg. [med 3 Segl]; gennemskaaert; øverst paa Forsiden Paaskrift med en anden, ikke meget yngre Haand: »Betalet an dem summen iij mr.« (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 39.) [6746]

Juni 26. Vi Hans¹ Konge har tilladt, at Hr. Benckt Bilde R., vor Mand, Raad og Embedsmand paa vort Slot Helsingborgh, skal have forskrevne Slot med de Len, som han det af os annammede efter vore Breves Lydelse, som vi ham derpaa givet har, i 3 Aar, uden vi det til vort eget Stegers beholde vil. Datum in castro nostro Haffnensi die Johannis et Pauli nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6747]

Juni 27. Vidne af Skibersløff Sognestævne, at det Gods i Skibersløff og Ysgrantorp m. m., som ligger til Marie Magdælens Alter i Lunde Domkirke, har ligget ukæret dertil, undtagen at 2 Mænd taledede derpaa nogle Aar forleden.

A. Perg. [med 7 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 121.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 187. [6748

Juni 28 ell. 29. *Hofman, Foundationer X. 187; Kbhvns Dipl. IV. 213; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 122; Reg. 4915.* Se 1491 Juni 28.

Juni 29. Andhers Olsß Herredsfoged paa Hintzholm, Nis Taghesß, Claus Persß³ og Jep Laurensß⁴ Sognedegn i Dalby og Stwbedrop, Henrich Sommer i Meskow, Hans Nielsß i Salby og Las Heliesß i Langh. Die Petri et Pauli »beddes« for os og mange Dannemænd flere, som Hintzebo Ting havde søgt, velbyrdig Md. Jachim Knwdsß af Brolycke om et Tingsvidne af den menige Almue, om de Dannemænd, som boer i Wiby, som tjener til Brolycke, er »wone« at give »kongskath« eller ej. Da var der tilnævnt 8 Dannemænd: Niels Taghesß, Hans Vgle og Nis Persß i Dalby, Henrich Sommer i Meskow, Hans Nielsß i Salby og Las Hansß *ibid.*, Las Bonde og Andhers Laurensß i Hersnabe; hvilke vidnede, og det var dem vitterligt, at i fulde »fyrie« Aar og mere har de Dannemænd, som boer i Viby, som tjener til Brolycke, aldrig givet »kongskath«, og de har været altid Ugedagsmænd til Brolycke i 40 Aar og mere og været fri for »kongskath«, naar han har været paalagt. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 1, 3-5. Bomærker. Brolykke Godsarkiv; senere til Skovsbo Godsarkiv; ^a1767 laant Langebek »fra Hr. Boesen« ^a (∴ øjensynlig Præsten i Rynkeby Sogn, hvori Skovsbo ligger); ^b1811 erhvervet til Gehejmearkivet ved Vedel Simonsen »ved Hr. Provst Boesens i Vigerslev Godhed« ^b (∴ den førnævnte Boesens Søn) (RA. Brolykke Godsarkiv). LDipl. [6749

^{a-a}) LDipl. ^{b-b}) RA. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense By-archiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814« Aug. 1811 II (Læg 5) Nr. 135.

Juni 30. Tingsvidne af Gers H., at Hr. Eskil Gøye aldrig før nu havde kæret paa det Gods i Skibersløff og Ysgrantorp m. m., som ligger til Marie Magdælens Alter i Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr.: Lundebogen S. 188. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 123.* [6750

— *Reg. 4916.* [^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden. ^a Skelskør Bys Arkiv.] Afskr. af Langebek: LDipl. *Friis Edvardsen, Schielschiør Kiøbstæds Tilstand S. 404.* [6751

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Juli 1. »Axell Niellßenn laugheffd, som hannd aar 1490 tarsdagenn efter Johannis dag paa Giedinnng herritz ting giort haffuer, lydenndeß, det Axell Niellßennß laugheffdhöringßmennd wahr inndenn alle fiere tingstoche och wand, at de hoeß wahrre, hørede och saa, det Axell Niellßenn wahr paa Kiellup marck och Jegebierrigh marck och gjorde som (!)^a laugheffd paa ßinn moderß wegne frue Innger aff laugheffd (!)^b loutiddagß ßelff tolfte med ridemenndtzmennd och goede joerdeiger, och »breuiste (!) inngenn warre^c, som fougdennd och goede mennd fundde hannom for met rette at gjørre och her till herretztinnng, som jordenn och gaardenn och goedtzet ligger i, och indworde hannd paa sienn moderß weygne di gaarde i Jegebierrig och trei øde bygsteder i Kiellerupgaard sambt et øde byggested, kalldeß Junnckers gardß (!)ett; och wdßoer hannd alle Sallinggboer aff for^{ne} marck^d.

[Orig. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enke Inger Nielsdatter Gyldenstjernes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1641 Okt. 28 mellem Holger Rosenkrantz til Demmestrup og Erich Juell til Hunndtzbeck Landsdommer i Judland; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1492 Dag?, 1494 (o: Dec. 4 ell. 11) og 1495 (o: Marts 12). RA. Herredagsdombog 1641 Bl. 639 b, jfr. Bl. 638 b. — Et andet Udtog anføres med Aar 1492 (Dag?) af *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 320*; Nielsens Kilde er ikke paatruffen. [6752

a) o: sin. b) o: Langtind. c-c) o: brast ingen Værn. d) Bl. 638 b staar: »aff Jegiebierg och Kiellerup march unndertagenndeß tho smaa støcher enngh«.

Juli 5. *Reg. *8077.* Perg. med [9!] Segl: 1. G. 790*; 2. G. 794; 3. Lxxiii 37 (Rosenkrantz); 4. Cxvi 8; 5. Dxlv 17 (Rafvad); 6. I Sigilfeltet en Plov; 7. I Sigilfeltet et Kors i et Hjerte; 9. Bomærke. Matrups Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 175.* [6753

a) RA. Reg. 60 S. 252.

Juli 10. *Reg. *8078.* [Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir. Dronning Dorotheas Arkiv? (RA. Gem. Arch. XV. 15; 1689 udlaant til H. G. Masius (Lohmann i RA. Reg. 32 S. 492)). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 429; Missiver II. 123.* [6754

Juli 13 ell. 20. Sophie Lagesdotter. Jeg har med min Husbondes Hr. Niels Ogessens Raad solgt min Søster Karinæ Lagesdotter min Gaard i Skepporpe (¹/₂ Td. Smør). Og kendes jeg mig at have opbaaret derfor Guld og Sølv og rede Penge efter »mynnæ nøyen«. Og afgaar fornævnte Gaard hende, bepligter jeg mig igen at give saa god en Gaard inden 6 Uger. Medb. af flere gode Mænd Jes Olsß i Smørlopp, Jes Poelsß i Boosorp, Eskild i Møllorp og Knwdh Skelmsøn. Givet og skrevet Margarethe Dag.

Perg. [med 5 Segl]. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [6755

Juli 13 ell. 20. *Reg. *8079.* Er 1499 Juli 13 ell. 20.

Juli 19. Vidne af Landeskronæ Byting, at Jæp Staphinøn Borgemester sstds. skødede Hr. Jacop Peterssøn Præst og »dægghen« sstds. en Grund sstds.

Perg. [med 7 Segl]. Senere (jfr. 1491 Sept. 20) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 125.* [6756]

Juli 23. Jeg Yost Ericß¹ Forstander i Vor Frue Kloster i Slangerop vederkendes mig at have ånnammet 18 libs Mk. rede Penge af Hr. Clement Jensß perpetuus vicarius i Roskyldede af et Laan paa »welbyrlig« Mands Vegne Godske Moghenß i Hørbygardh at fornøje ham, naar som ham tækkes. Sig. meum. Datum Slangerop crast. Marie Magdalene.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Exix 18 (Gøye). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og »Alle Helgens« Alter)? (AM. XLVI. 16). [6757]

a—a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Juli 26. Oluff Hansß Byfoged i Korsør, Hr. Henrick Meynstrop R. Høvidsmand paa Korsør og Landsdommer i Syelland, Pether Barn Borgemester, Trvels Jensß, Morthen Swdere, Jepp Smedh og Henrick Swdere Raadmænd sstds. Mand. efter Jacobi Dag paa Korsøre Byting gav og skødede beskeden Md. og hæderlig Herre Hr. Pether Laurensß, som kaldes Toodh, Sognepræst i Korsør, til Hr. Anders Ipsß og hans Efterkommere Sognepræster til s. Gertrvdz Kirke i Korsør en sin Gaard i Korsør, som nu forskrevne Hr. Pether i boer, til rette Sognepræstesæde at være i Korsør. Da var det mælt stadigt at blive over alle 4 Tingbænke; thi der var ingen Gensigelse imod forskrevne Skøde. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Korsør Kirkes Arkiv (SLA. Korsør Bys Pergamentsbreve 1441-1558). Trykt fuldstændig i moderne »Oversættelse« (ogsaa for Navnenes Vedkommende): *L. F. la Cour, Korsør S. 77.* [6758]

— Oluff Hansß¹ Byfoged i Korsør, Pether Barn Borgemester, Trvels Jensß, Morthen Swdere, Jepp Smedh, Henrick Swdere og Is Ipsß Raadmænd sstds. Mand. efter Jacobi Dag paa Korsøre Byting skødede hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Henrick Meynstrop R. Høvedsmand paa Korsør og Landsdommer i Syelland til Hr. Pether Toodh og hans Efterkommere Sognepræster i Korsør en Gaard liggende paa Strandgaden norden næst den Gaard, som Hans Ostritsß i boer, til rette Sognepræstebord i Korsør med saadant Vilkaar, at Hr. Pether og hans Efterkommere skal aarlig holde 2 Begængelser for Hr.

Henrick og hans Husfru Fru Margrethe og deres Forældre og Børns Sjæle, og hver Begængelse skal være med 2 Præster, den 1. anden Dag Gertrudis Dag og den 2. anden Dag Jacobi Dag, og til hver Begængelse vigilie defunctorum om Aftenen tilforn med Lys, som dertil hører, uden noget skelligt Forfald kommer paa den Dag, da den Dag næstefter skal Tjenesten holdes. Og holdes Tjenesten ikke, har Hr. Henrick Fuldmagt igen at kalde Gaarden. Da »wor«, Skødet mælt stadigt at blive over alle 4 Tingbænke. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke. Henrik Meinstrups Arkiv? (RA. Korsør Kirkes Arkiv). LDipl. Trykt fuldstændig i moderne »Oversættelse« (ogsaa for Navnenes Vedkommende): *L. F. la Cour, Korsør S. 76. (Reg. * 8098.)* [6759]

Juli 29. Niels Høg R. Paa Oleffs Dag i Orleffgard talede Biskop Niels af Wendesøsel, Prior Gerleff af Øø, Prior Marquard af Hundslund, Henric Friis af Odden og Jesper Lonow VV. en Kontrakt mellem velbyrdig Md. Mauritz Nielsß af Agard paa den ene Side og mig med Per Nielsß af Thym og Niels Eskelß i Skaromgard paa Hr. Anders Nielsß R.s Arvingers Vegne paa den anden Side i saa Maade, at Mauritz Nielsß for Slægt og Byrd Skyld overgav al den Ophørsel, Kost og Tæring, Skade og Indførsel, som han havde i Eric Anderßs Børns Gods, som han havde sig idelt for Gods, som Mauritz Nielsß Fader havde »utsæt« for Hr. Anders Nielsß, som den Kontrakt indeholder, som Mauritz Nielsß mig derpaa givet har, med saa Skel, at Mauritz Nielsß skal beholde det Gods i Væрге til Michels Dag, som han har sig idelt med Indførsel; skal han og opbære deraf dette Aars Skyld, og den samme Michels Dag i Orleffgard skal Niels Eskelß og Jesper Lonow paa Hr. Anders Nielsß Arvingers Vegne antvorde Prior Gerleff af Øø og Jens Nielsß af Brouestskoff paa Mauritz Nielsß Vegne 200 Mk. danske Penge og 15 rinske Gylden; »æn« udkommer fornævnte 200 Mk. og 15 rinske Gylden ej forskrevne Tid og Sted, skal Mauritz Nielsß beholde det Gods, som han har sig idelt, i sit brugelig Pant for de samme 200 Mk. og 15 rinske Gylden, saa længe det løses ham af, som Gods plejer i Danmark at løses. Den Sum, som Mauritz Nielsß overgav heri, løber ved 650 Mk.; den gav han Eric Anderßs Børn med saa Skel, at hun skal komme dem »alene-stæ« til Gavn, og skal den Kost og Tæring, som jeg[!] derpaa gjort har, aldrig komme fornævnte Børn til Skade. Medb. af flere gode Mænd Biskop Niels² af Wendesøsel, Prior Gerleff

Mortenß af Øø³, Prior Marquard af Hundslund, Henric Friis, Jens Nielsß⁴ og Jesper Lonow. Datum ut supra.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2. G. 630; 3. G. 660; 4. Exviii 7 (Rotfeld); 5. Skjold med Lunov-Vaaben uden Hjælm. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [6760

Juli. Brev udgivet af Hans Olufsson.

Nævnt: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml., »Skouby Herred 1« Bl. 111 a. Se Udaterede Breve.

Aug. 9. *Reg. *8081.* Perg. med 4 Segl: 1. Lxxxi 2; 2. Llxvii 10 (Sparre); 3. Lxxxii 3 (s *iohanis efberni*); 4. Bomærke. Peder Langs Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 26.* [6761

Aug. 10. *Reg. *8084.* Perg. med 1 Segl: Skjold, hvori et Ben med Spore, og Hjelm. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 24* (RA. Norge, Perg.). *Dipl. Norv. II. 707*; Udtog: *Hvitfeld VI. 102, Fol. 1004 L. 8 f. n.* [6762

— *Reg. 4920**. [A. Orig. Kongens Arkiv.] **Aa.** Afskr. (med dansk Paaskrift bagpaa), fremlagt 1530 Jan. 21 i Speyer paa Kong Christierns Vegne: RA. Reg. 111, IV. 8, Under-Bilag A til Bilag 100. — [B. ^aBeseglet Perg.^a Hertug Frederiks Arkiv.] **Ba.** Omtr. samtidig Afskr. (med senere Paategning: »Dieser original ist im gewelbe«): RA. Gott. Arch. Cam. I Cap. XXVIII Nr. 2 (Pk. 56). Herefter: *Dipl. Flensborg. I. 681.* — **Bb.** Afskr., formentlig fra 1. Trediedel af 16. Aarh.: RA. Reg. 111, VIII. 58. — Andre Afskrifter (sagtens alle direkte ell. indirekte efter B): RA. Gem. Arch. XVII. 91 a (fra 16. Aarh.); RA. Gott. Arch. Cam. I Cap. XXVIII Nr. 2 (Pk. 56) (en fra 16. Aarh. og en fra c. 1600); sstds. Nr. 7 (Pk. 56); sstds., Cam. III Reposit. 1 Cap. XXII Nr. 1 (Pk. 120) (rettet efter Orig. af den gottorpske Landkansler Jonathas Gutsloff; »Geschehen in der stadt Hamburg die Michaelis archangeli anno 1601«); sstds., Cam. III Capsa XL Nr. 33, K (Pk. 158); sstds. Nr. 34, K (Pk. 158); sstds. Nr. 36, K (Pk. 158); sstds. Nr. 37, K (Pk. 159); sstds. Nr. 38, L (Pk. 159) (de 5 sidste fra 16. Aarh.); Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 3315 Bl. 1 a (fra 16. Aarh.); RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XIV (af Ulrik Petersen); Ny kgl. Saml. Fol. 907 S. 6 (fra 18. Aarh.; med Notater i Margenen af H. C. Stryk, † 1732); Gl. kgl. Saml. 4to 2537 (af N. Foss); RA. Gem. Arch. XVII. 1 b S. 1 (af Jon Mortensen); Kiels UB., S. H. 137 a (fra 18. Aarh.). — Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 V². 29 (RA. Reg. 39 Bl. 31 a = 134 a = RA. Reg. 41 Bl. 31 b) = Registr. 1533 (RA. Reg. 38, »Udkast« Bl. 6 a; her udateret). Brevet B manglede allerede 1661 Sept. 24 (RA. Reg. 40). — Dansk Udtog (efter Orig.?) (med urigtig Dag Jan. 5): *Hvitfeld VI. 100 og 103, Fol. 1004 L. 4 og 1005 L. 13.* [6763

a—a) Saaledes RA. Gott. Arch. Pk. 120.

— *Reg. *8082.* [A. Orig. Kongens Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra c. 1525: Münchener-Saml. Nr. 4295 Bl. 166 b (1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A2, Christiern II)). — **Ab.** Afskr. (med dansk

Paaskrift bagpaa), fremlagt 1530 Jan. 21 i Speyer paa Kong Christierns Vegne: RA. Reg. 111, IV. 8, Under-Bilag B til Bilag 100. — B. Perg. med 2 Segl: 1. K. 87; 2. K. 106. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XVII. 93). Herefter: *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. IV. 298*; dansk (unøjagtigt) Udtog: *Hvitfeld VI. 102, Fol. 1005 L. 4.* [6764

Aug. 10. Adler, *Bidrag til Skildring af Byen Ribe 3. Hefte (Ribe Skoleprogram 1847) S. 7; Reg. *8083. Er 6567.*

Aug. 11. Wy Dorothea konnighinne und Fredrich erffgenohme to Noruegen, hertoch bekennen, so als denn unse son, here und broder kunig Johann unnd wy hertog Frederich desse unse lande Slessewig, Holsten und Stormarn erfflich in twen parthen gedeylet hebben, so louen wy by unsen furstlichen trwen, offt konigk Johansen to korth unnd sein leue dodeßhaluen affgande wurde, dat wy mitt hern und frunden, landen und luden noch unsem besten vermogen syner leuen eruen und kunderen bystant don wyllen, sy mede beschutten und by sodanen sloten, steden, landen, luden und herlicheyden, also syne leuen in desser unser landdeylinge noch lude der breue derhaluen van beden parthen besegelt angeuallen sindt, to ewigen tyden erfflich darby to bliuende helpen wyllen beholden, alles ane argelist und geuerde. Wy hebben unse secrette hetten hengen niedden an dyssen briff. Gegeuen to Gottorp des andern tags noch Laurencii tage.

[Orig. Kongens Arkiv.] Afskr. paa Papir, fremlagt 1530 Jan. 21 i Speyer paa Kong Christierns Vegne: RA. Reg. 111, IV. 8, Under-Bilag E til Bilag 100. — Latinsk Oversætt.: *Scepperus, Christierni regis ad duas epistolas, quibus rationem belli dux Fridericus reddere conatur, responsio Bl. O. Reg. 4921.* [6765

— *Reg. 4923**. Perg. med 1 Segl: K. 87. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 9). *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 724*; dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 102, Fol. 1005 L. 7.* [6766

— *Reg. *8086. A.* Perg. med 1 Segl: K. 87. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XVII. 64). — Trykt efter en Afskr. fra 1588 i Kassel: *Quellensamml. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. II. I. 57* (læs (foruden at Kongens Titel er fuldstændig i Originalen): obgenanten - vnnde sine leue na - affgande wurde - vormoge syner leuen eruen - kunderenn truwelich - beschutten - also synen leuen in - hengen nedden - gegeuen is to). Dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 103, Fol. 1005 L. 16.* — [Aa. Vidisse 1566 Okt. 25 (freitages nach Vrsulæ) af Slesvig Kapitel, givet Hertugerne Hans den ældre og Adolph.] *Aaa.* Afskrifter efter Aa fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XVII. 14 og RA. Gott. Arch. Cam. III Reposit. 1 Cap. VI Nr. 1 (Pk. 104). [6767

Aug. 11. Johann¹ koningh unnde Frederich² erffgenohme to Norwegenn gebrodere, hartogenn. So also wy unnde lande Sleßwig, Holst[enn un]nde Stormarenn in tw[en del]en erfflich to blyuende ghedeylet, hebben wy uns unde den landen tome besten unnsere eyn deme anderenn vann beyden parten also hartogen unde erffborenn herenn desser lande vorplichtet, dat nemandt van uns sich mit anderenn fursten, landen, stedenn effte jemandt anders verbindenn schall, sunderenn so unnsere eyn jenigerleye verbundt maken wolde, dat schal men dhôn mit des anderenn parthe willen, un[nde so] schall allglykewoll de sulue, de sodan vorbunt maken will, vorplichtet syn dat andere parth dessen unnsen [lan]den tome besten in sodaneme verbunde in tho nemende unnde mede to bedegedinge unnsere eyn deme anderenn syn [a]nparth desser lande mede helpen to beschermende. Datum to Gottorppe ame middewecken na Laurencii under unnsenn secreten.

Perg. med 2 Segl: 1. K. 87; 2. K. 106. Hertug Frederiks Arkiv? (RA. Gem. Arch. XVII. 82). LDipl. Brudst. paa Latin (formentlig efter det andet, nu forsvundne Eksemplar): *Scepperus, Christiarni regis ad duas epistolas, quibus rationem belli dux Fridericus reddere conatur, responsio Bl. C ii*; Brudst. paa Dansk: *Hvitfeld VIII. 6, Fol. 1239 L. 17*; dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 102, Fol. 1005 L. 1. (Reg. 4922*)* [6768

— Ik Lutke Holste inwoner bynnen Husem vorkoepe myt vulborth myner husvrouwen Kattrinen unde alle der ghenen, der my ere vulborth dartho behoeff was, heren Pawele Payesen vicarius in der capellen Unser vrouwen bynnen Husem eyn hus unde hofte, dat ik kofte van Hermen Grawenstôn, dat beleegen is bynnen Husem twysken Inwer Holsten uppe de oster syden unde Hinrick Hyldmers dwershus uppe de wester syden, vor 20 rinsche gulden, de my heren Pawel vornoghet heft in gudem grauem pauimente, vor welkere ik edder de egener inwoner desses erues heren Pawele edder synen eruen jarlykes uppe paschen vorrenthen schullen vor 2 lub. mr. pennynge. Weret sake, dat dusse renthe nicht uth en queme, so dat dar schaden up gedan worde, den schaden schal ik edder de besytter desses erues wedder leggen. Ok laue ik desset erue nicht hoger to vorpandende sunder wyllen desses heren Pawele unde ok nicht to vorkopende, sunder degenne, de dat koeft, geue ut den houetstol myt aller nastanden renthe in enem summen myt sodaner munthe, so vorschreuen steyt unde to Lubeke unde Hamborch genge synt, edder sodane bezegelde breue, de

heren Pawele nogaftich synt. Doch heft heren Pawel gegunt dessem Lutken enen wedderkoop, wanner em des bequeme is, so schal he toseggen uppe wynachten unde des negesten paschens de betalynge to donde in enem sumen; weret sake, dat de vorkundynge der lozinge schege unde de betalynge nicht, so schal de vorkundynge machtlos wesen. Myn ingezeghel; unde ik hebbe gebeden Otte Payssen unde Wessel Goltsmyt, dat se ere ingesegele mede hebben henghen heten an dyssen breff. Gegeuen unde gescreuen des mydwekens na Laurencii.

Perg. med [3] Segl: 3. Bomærke; noget yngre Paaskrift: »Dirick Dirickßen ii mr.; de ene mr. geldes is gegeuen van zelige Lutke Holsten werdynne Katerine, unde de ander mr. geldes hebbe wy karckswaren gekofft van zelige Lutke Holsten eruen nomlick Hans Holste unde Johan Holste anno m v^c xxxi des mandages na den hilligen dren koningen. De karckswaren tor tidt Bernt Froddesß, Matias Knutzen, Peter Knutzen, Hans Glesyngh«. Senere til Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 40). [6769]

Aug. 11. Mattes Perß¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Sielantzfare Landsting. Onsd. crast. Laurencii paa forskrevne Ting lod beskeden Svend Jens Jude, tjenende velbyrdig Md. Jørghen Rwdh paa Rynebecsholm, med Fuldmagt tilforn der til Tinge given i den Sag af Olaff Hemingß af Køberop og flere den dødes Frænder og Venner mæle Freden af Michel Laurenß af Skyrpinge for Drab for sin Husfrues Mærde Nielsædatthers Død, som han »myrde« og sænkte i sin Brønd, som Oluff Heminghß, Jens Jude og flere den dødes Frænder og Venner ham skyldede for, og efterdi som Jens Jude og de ham til forskrevne Ting for forskrevne Sag efter Loven fordelt har med »fimthæ oc lagdaghæ«. Sig. meum. Datum ut supra.

Papir med 1 Segl paatrykt fornedet: Det under 4490 beskrevne. Jørgen Ruds Arkiv (RA.). [6770]

Aug. 13. Reg. *8087. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: Aii 2. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 33). *Hübertz, Aarhus I. 71; Missiver II. 123.* [6771]

Aug. 14. Reg. *8089. Perg. med [7] Segl: 2. [G. 77]; Forsiden mangler nu. Peder Langs Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 27.* [6772]

Aug. 18. Reg. 4925. [A. Orig. Rønne Bys Arkiv.] Aa. Afskr.: Resens Atlas, Bornholm (Gl. kgl. Saml. Fol. 734) S. 31. — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., sikkert direkte ell. indirekte efter Aa: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) III. 256. — Afskr. af N. Foss: Gl. kgl. Saml. 4to 3227 b. — Afskrifter fra 18. Aarh.: LDipl. (af Langebek; af ham betegnet: »Ex co-

pia^c); LDipl. (af Langebek betegnet: »Ex biblioth. Fossiana No. 4372 in 4to^c; Ny kgl. Saml. Fol. 398 e; RA. Fr. Thaarups Papirer Nr. 15 S. 33. (Thurah,) *Beskriv. ov. Bornholm S. 142 = Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 126.* [6773

Aug. 19. *Reg. *8090. A.* Perg. [med 1 Segl]. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 1). *Westphalen IV. 3245; US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 11.* — [Aa. Optaget i Stad-fæstelse 1542 Marts 7 (am dingstage nach reminiscere) af Christian III.] Afskrifter efter Aa: *Aaa.* Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2695 (fra 17. Aarh.); *Aab.* sstds., »Copiale Fehmarn No. 2^c S. 119; *Aac.* sstds., Haandskr. Nr. 122 (begge fra 18. Aarh.). Trykt efter Stadfæstelsen 1542: *Corpus statut. Slesvic. III. II. 269.* [6774

Aug. 24. Udtog: *Hübertz, Bornholm S. 29; Reg. *8091.* Se Udaterede Breve, Brev af Niels Age^o.

Aug. 29. *Reg. 4926.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripø S. 122 = Missiver I. 93.* [6775

Aug. 31. »In nomine domini amen. Effther thii at jech Odde Hans^o prouest i Roskilde kiener megh at wære vanskeligh oc skrøbeligh tiil mith legomme, tha hobes megh togh tiil Gud at bliffue swnd oc saligh tiil myn siell, oc kan mercke oc betracte, thet vii ære alle dødelige, oc encthæ er vissere end døden, oc encthæ vwissere end døtzens tyme, tha acther jech at gøre oc skicke mith testamenth oc myn yderste vilæ myn siell tiil salighed aff thet gotz, Gud haffuer megh vnth oc forleenth, oc skicker jech thet i swo danne mode, som hære effther følger. Fførst giffuer jech myn nadige herre bispen en guldringh, som sancte Vrsule belede stander vppa; item en halff lest korn, rugh oc bygh, tiil sancti Lucii kirkes bygningh, i huilken jech vduel myn lægersted i høgæ kor pa then syde, jech pleyer at stande, oc at mynæ testamentarii lade købe en ligsteen at legge ther. Item giffuer jech mynæ medebrødre prelather oc canicker, som ære i myn jordeferd oc tretywgende dagh, en halff lest korn, rugh og bygh. Item giffuer jech tiil capittel i Roskilde myn gard i Kopenhaffn^a, som Peder Jeip^o i bor oc haffuer i leye aff megh fore fire marck om arith, at the then dagh, jech dør, eller ther hoss lade holde huerth aar en begengelsæ for myn siell meth messer oc vig[ilier] meth ix letzer cum perpetuis oc scolaribus, oc perpetui vicarii skulle ther encthæ haffue vdh aff, forthi the haffue [ther] annen rentte fore. Item giffuer jech for^{ne} perpetuis vicariis fire lub. marck. Item korspresther oc korsdiegne iii ß grot. Item klockeren

ther sammestedz eth pund malt. Item giffuer jech tiil the hel-
lige tree konninges capellam bibliam, Jacobum de Voragine oc
Mametractum, at the ther bliffue cathenerede fattige klercke tiil
bestande. Item myn sognekirke i løde marck. Item myn sogne-
prest en løde marck. Item diegnen sammestedz en ß grot. Item
klockeren vi ß. Item tiil swortebrødre closther i Roskilde eth
pund malth oc j pund rugh. Item tiil grabrødre i sammesthet
eth pund malt oc j pund rugh. Item Vor fruæ closther eth
pund malt oc j pund rugh. Item tiil sancte Clare closther i
pund malt oc j pund rugh. Item tiil sancte Agnetis closther
eth pund malt oc j pund rugh. Item tiil sancti Jeips kirke,
som jech vorth cristnet vdi, eth pund korn. Item sancti
Jørgkens kirke i samme stet eth pund korn. Item tiil helge
gesthuss i Køpenhaffn eth pund korn. Item tiil helge gesthuss
i Roskilde en tønne øøll oc eth flicke flesk. Item fattigh falk
en batstugangh meth mad oc øøl, som ther tilhører. Item
fattige peblinge oc swo megith. Item giffuer jech her Peder
Rebergh cantori myn beste røde hette. Item her Jens Pedersß
canick en sølsked, som biscop Oluff gaff megth. Item docther
Hans en engelsk dreth, som hengher vppæ i myth herbere. Item
her Peder Amynde myn graa kiortel meth rigge. Item giffuer
joch Oluff Jeipß borgmester myn litlæ sølffsked oc en rinsk
gilden. Item Hans Kieldß myn logbog. Item giffuer jech myn
søsther dotter Kirstine swo megith haghent^b, at hwn fanger
kiortel oc kobe aff, oc ii køer. Item hennis søn Peder Jeipß
myn beste tenkanne. Item Niels Otß en tenkanne nest then
beste. Item hans søn Anders myn blaa kiortel vnder sødreth
meth bøghe. Item for^{ne} Niels Otß dotter iiii lub. marck. Item
mesther Morthen myn brunæ mardskindz kiortel oc en tønne
kiedel. Item Jes Matesß en tenkanne nest the two beste. Item
hans dotter iiii marck. Item Henningh byfogethen ii hionde
och eet foldeborgh. Item hans husfruæ Karinæ, som haffuer
hafft megen vmage meth megth, myth sølffbelthe, som stander
i panth fore xvi lub. marck, oc mynæ testamentarii och arff-
uinge løse thet ind. Item Birgitte Darghers[?] en rinsk gilden.
Item myn tienere Jes Laurensß, som megth haffuer lenge oc
trolige tienth, giffer jech myn beste hesth brun tiil lyth, ii
grider nest then beste, en sengh, eth hionde, ii kiøer oc iiii
faar, som ere i Vixiø, oc en koberkanne. Item Peder Staffenß
eth pund malt och eth hionde, som stander en halff rød løwe
pa. Item Peder Pauelß myn redeswend myn brunæ enfalde

kiortel, myn trøye oc mynæ hoser. Item Gertrud myn fencke i Snaldeløffue en koo. Item Lenæ Barquardz dotter i Køpenhaffn myn beste gryde, som hennes moder gaff megh. Item iiii march pro studentibus. Item thet andre mith sølffbelte oc alt annet sølff skal selies tiil messer oc myn vdgerd oc testamenth. Item her Hemmingh i myn nadige frues gard eth løwkar, som hengher i then litlæ stuæ, oc eth hionde. Item mith tieniste falk Cecilie en koo. Item myn litlæ pyge Karine en koo. Item mynæ swenæ Jens oc Jeppe oc myn smadrengh eth sticke de-wentyrst. Item tiil scolen giffuer jech librum apum cum Boecio de consolacione philosophie in vno volumine cum tractatu de missa. Thette myth testamenth oc yderste viliæ at fulfølge, fulkomme oc vtrette befaler jech hetherlige men her Peder Reberigh canther, her Jens Pedersß canick, Hans Kieldß righens cantzeler oc for^{ne} myn tyener Jes Laurensß, som mest ved aff myn leglighed, at the thet fulfølge oc vtrette, som jech them tiil troer oc the ville fore Gud antsware. Och tiil ythermere forwaring, statfestelsæ oc vitnesbird trycker jech meth vilge ocskap myth intzeglæ fore thette myth testamenth meth hetherlige mentz intzeglæ, som ere dochter Hansß² canickes oc Oluff Jeipß borgmesteres her i Roskilde, huilke jech haffuer bedeth oc bether beseglæ thet meth megh tiil vitnesbird. Datum Roskildis feria tercia videlicet in profesto beati Egidii confessoris et abbatis anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo. «

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. G. 292; 2. I Sigilfeltet en utydelig Figur (*s ihtis claw*); 3. Bomærke. Roskilde Kapitels Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [6776

a) Siges i en omtr. samtidig Paaskrift at ligge »in foro antiquo«. b) Rettet fra: de-wentyrst.

Sept. 1. Pædher Hyorth Borgemester i Landeskronæ sælger Hr. Hans Wyllæ Præst en Gaard i Halmstadhæ.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Senere (jfr. 1494 Dec. 4) til Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 44)). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. V. 127*. [6777

Sept. 4. »It anddet pergamentzbreff, som her Peder Briische och Thønne Brische wepnner wdgifuet haffuer udi Othennße sabbatum post festum Egiidii anno domini 1490, lydenndis udi synn mening, at the haffuer oplat och wnnt wellbyrdige mannd Palli Annderßønn i Huer-ringh och hans sannde arffuinge tiil euindeligh eye alld theritz eigenn-dom och rethighedt, som the haffuer at forsuaere och forlee thet patro-

cinium, Reffninge kircke met the thiennere, ther tilligger, at nyde, bruge och beholde jus petenndi [!] theritz andell i alle maade, som the thet nu frillige i werge haffuer och erffuit haffue epter theritz foreldre.^c

[Orig. Palle Andersson Ulfeldts Arkiv.] Udtog se 6157. RA. Herredagsdombog 1582-84 Bl. 74 b. [6778

Sept. 5 ell. 6. Ffrederich (^aerffgenheme tho Norwegen, herzog^a). So als den here Johann koning unße here brodere nhu etlike jare here, sint sine leue desße lande Sleß(wigk)^b, Holstenn (unde)^c Stormarnn antastede unde unße vormunder gewest is, alle upkomede der slote, lehne, vogedien, tollenn unde steden vann syner leuen unde unßer weghenn uppgebort hefft, hebbe wii uppe datum desßes breues vam unßeme herenn broder alle sodaner uppboringhe vann der tiidt an, alße syne leue desße unße lande vann syner leuen unde unßer wegghen in wehren krech, wente uppe giffte dusßes breues richtige rekenschupp entfangen; quiteren wii darumme unßenn herenn broder sodaner uppboringhe haluen unde bedancken syner leuen der haluen vor gude rekenschupp. Datum (to)^c Sunderborg ame mandage^d nha Egidii (^eunder unserem secret^e).

[A. Orig. Kongens Arkiv.] Aa. Omtr. samtidig Afskr. (i samme Hæfte og med samme Haand som 6763 Ba): RA. Gott. Arch. Cam. I Cap. XXVIII Nr. 2 (Pk. 56). — Ab. Afskr. fra c. 1525: Münchener-Saml. Nr. 4295 Bl. 171 a (1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Christiern II)). — Ac. Afskr. (med dansk Paaskrift bagpaa), fremlagt 1530 Jan. 21 i Speyer paa Kong Christierns Vegne: RA. Reg. 111, IV. 8, Under-Bilag I til Bilag 100. — Latinsk Oversætt. (med Dag (som Ab og Ac): dominica post Egidii abbatis; hvilken Dag der er den rette, er uvist): *Scepperus, Christierni regis ad duas epistolas, quibus rationem belli dux Fridericus reddere conatur, responsio Bl. C iii.* — Dansk Oversætt. (mulig efter Scepperus; i alt Fald med samme Dag): *Hvitfeld VIII. 6, Fol. 1239 L. 21 f. n. Reg. 4927** (med Dag ligesom Ab og Ac). [6779

^a—^a) Saaledes Ab, Ac; Aa: etc.^a ^b) Saaledes Ab, Ac; Aa: Sleß. ^c)^b Saaledes Ab, Ac; mangler i Aa. ^d) Ab, Ac: sondage. ^e—^e) Saaledes Ab; Ac: under unnnem secrete: mangler i Aa.

Sept. 7. Reg. *8092. [A. Orig. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 25?*] Aa. Afskr. fra c. 1525: Münchener-Saml. Nr. 4295 Bl. 169 a (1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Christiern II)). — Ab. Afskr. (med dansk Paaskrift bagpaa), fremlagt 1530 Jan. 21 i Speyer paa Kong Christierns Vegne: RA. Reg. 111, IV. 8, Under-Bilag C til Bilag 100. — B. Perg. (forneden udskaaen Skrift) med 2 Segl: 1. K. 87; 2. K. 106. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XVII. 92 a). Herefter: *Stemann III. 116.* [6780

— Se 6717.

Sept. 7? (Aar?). »Eth tingswinde aff Salling herritz ting, som same abidtt Tuffue y Holme closter same aair, siidenn same los giorth war, tagit hage wnder Gudtz aair mcdlxxxx^a thennd thiisdag nesth for^b Wor frowe dag nativitatis, som enn wid naffnn Matz Michilsenn wtti Saling och her Peder Kalsenn sognnepresth y Espe med flerre paa Saling herritz ting wdgifuit haffde, bemeldindis hederlig och welbyrdig suennnd Niels Lauritzenn aff Arreschouff ath haffue tillfuld Saling herritz sanndemennnd ymellom Holme closters och Arreschouffs grundth till reth marcheschiell ath gjørre aff Flening søø, och thi ath haffue tagit thierris ganng frand søenn huos enn abild mit op ath thennd agger sønnnden nesth wid Lille haffre haffue, saa øster aff thennd agger offuer Lerbecks moese^c thuwerth paa Scharndamit^d op ath Gallebierigs loenne ath thi estoere ege røder^e till stiennehoffuenn / emellom Gallebierig agger och hoffuitager^g och theraff ind emoid Gaasemadenn ath thennd egh, som thet spor wor wtti huggit, ^hsaa thuwerth offuer Saamaddenne nør offuer engenne ath thennd gamble wase och saa genistenn nør paa till Nørremadtzgorde wdi aenne^h.«

[A. Orig. Holme Kl. Arkiv.] **Aa.** Udtog se 6707. — [Ab. Et andet Udtog (mere kortfattet i Begyndelsen; de øvrige væsentligere Varianter noterede i Noterne) anført i Dom 1571 Juni 30 af Peder Oxle til Giißfeldtt m. fl. mellem Henrich Randtzou til Breydenborgh og Erich Roßenskrantz til Wallßøe.] **Aba.** Dommen af 1571 optaget i Vidisse 1571 Juli 2 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hendrich Randtzou til Breydenborg. RA. Rigens Forfølgningssbog 1570-76 Bl. 28 a. [6781

a) Aba: 1498 (dette Aar er vel det rimeligste). b) Aba: eptther. c) Aba tilføjer: siden fram att Lerbecken, som hand løber ligest. d) Aba tilføjer: saa rett offuer Skarn-damett och. e—e) Aba: største jegeradh. f) Aba: thennd stenhoff, som ligger westen op wed weyen. g) Aba: hoddeager. h—h) Aba: och liden thuert ind paa Gaaßmaden nør oppaa mitt offuer engen och siden theraff lige att thennd gamble wafē wedsten wed Nørremaden och saa fran walen hoeß gaarden genisten rett nør paa wdi aen.

Sept. 8. *Reg. *8093.* Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Flensburg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 23). *Dipl. Flensburg. I. 689.* [6782

— Revers af Claus Smyter. »(M. K. A. I. 1. E)« (∴ Flensburg Marie Kirkes Arkiv).

Anført: O. Schütt, *Die Gesch. der Schriftsprache . . . in . . . Flensburg S. 16.* Brevet er ikke paatruffet i det nævnte Arkiv i 1922, og Angivelsen skyldes utvivlsomt en Forveksling med 1490 Nov. 26.

Sept. 9—15 (Aar?). Hern Henrico^a bischoppe tho Schließwig dohn wi her Hinrick Sorn[!]^b kerckher tho Millstede und Husem und wi kerckswaren unde gemene inwahnere des kerspels tho Milstede wittlich, wo de erlicke her Bernt Inwerß prester juwes stichtes, mit uns in deme carspele geborn unde beseten, tho betrachtunge siner und siner voroldern salicheit umme vormeringe willen des denste Gottes in der kercken tho Milstede gaff in suntheit des lives mit rade siner fründe und erven etliche sine

gudere und rente belegen in deßeme carspele tho Milstede, so se hiernha bestemmet sint: 6 schepel landes uppe Stedien, up der wester siden Bo Ingertß, uppe der oster siden Tete Andersen; 3 schepel landes bi Ickelswech, uppe der oster siden Jeppe Peterß, uppe d. wester siden Peter Sivertz; 6 schepel landes vor den Sadebekes wech, up der oster siden Boder Peterßen, up der wester siden Peter Sivertzen; 4 schepel landes up Justes wang, up der süder siden Tope Paingh, up der norder siden Merten Vedderß; 2 schepel landes up Gottes horne, up der süder sieden Tete Anderß, up d. norder siden Knudt Edding; 2 schepel landes up Bramacker, up der wester siden Peter Nickelßen, up der wester[!] siden Junge Jons; 4 schepel landes bi Thams Malß hus und noch ein schepel landes darbi up der andern siden negest; den schepel landes up de toft bi dem dorpe, up der süder sieden Jeppe Peterßen, up der norder sieden Boom; 2 schepel landes norden dem kerckhave, up der wester side Volquart Tuchß, up der oster siden Jons Knutzen; 6 schepel landes osten den kerckhave, up der wester siden Nickelß Petersen, up der oster siden Tete Anderßen; 1 schepell landes osten dem kerckhave, up d. oster siden Laurentius Jonß, up der wester siden Hans Thamßen; 2 schepel landes norden Sadebeks wech, up der wester siden h. Hinrich Schriver kerckher, up d. oster siden Junge Jens; 7 schepel landes norden Sadebeckes wech, up d. wester siden Thoms Malß, up der oster siden Volquart Tuchsén; 2 schep. landes up Medelwangh, up d. oster siden Volquart Tuchsén, up der wester siden Nickelß Ketelsen; 2 schepel landes norden Sadebekes wech, up der wester siden Ingwer Knutzen, up der oster siden Peter Knutzen; 1 schepel landes norden Sadebeckes wech, up d. wester siden Tope Peterßen, up d. oster siden Jons Peterßen; 1 schepel landes süden Sadebeckes wech, up d. wester siden Tope Pringh, up der oster siden Jons Thamßen; 1 schepel landes süden Sadebeckes wegh, up d. eine side Merten Veddersen; 4 schepel landes dahl tho dem buschen, up d. norder sieden Toge Paing, up der süder siden Merten Vedderßen; 2 schepel landes süder dehl tho dem thune, Brod. Peterßen up beiden sieden; 4 schepel landes up Stugacker, up d. norder sieden Lene Toyes, up der süder siden Vorquart Tuchsén; schepel landes ein bi deme Exemdicken, up der wester siden Iven Nickelßen; 3 schepell landes bi Ickelsweg, up der wester siden Jeppe Peterßen, up der oster siden Ingwer Knudtzen; 2 schepel landes bi Wentkule,

up der norder siden Toepe Peterßen, up der süden siden Junge Jons Peterßen; 2 schepel landes dahl tho dem busche, up der süder siden Tames Meelß; 2 schepel landes up Gettes horne, up d. norder siden Jons Thamßen, up der süder siden Lams Molß; 1 schepel landes up Gettes horne, up der süder side Nickels Ketelßen; 3 schepel landes by Wentkule, up de oster side Merten Vedderßen; 2 schepel landes up Lostlundt, up der oster siden Tope Paing, up der wester siden Ingwer Knutz; 1 schepel landes bi Lene Topi huß; 2 schepel landes osten Scheghe, up de oster side Tams Malß, up de wester siden Ingwer Knutzen; 4 schepel landes up Stedien; 2 schepel landes up Stedien, up der oster siden Tams Malßen, up der wester siden Tope Petersen; 4 schepel landes up Medelwang, up der oster siden des heerschoppes, up der wester siden Merten Veddersen; 2 schepel landes norden Sadebekes weg, up der wester siden Ingwer Knutzen, up der oster siden Peter Knutzen; 2 schepel landes norden Sadebeckes wech, up der wester siden Tamß Malß, up der oster siden Junge Jons; 2 schepel landes bi Borgerwech, up der oster siden Hans Marquartzen, up der wester siden Laurentius Jonß; 6 schepel landes im Deelacker[?], up der oster siden Mallest Knutzen, up der wester siden Ingwer Knutzen; 2 schepel landes up Drosteswang, up der norder siden Tams Malß, up der süder siden Olde Jons Peterßen; 1 schepel landes up Gettेशorne, up der norder siden Knut Edding, up der süder siden Tete Anderßen; 1 schepel landes up Taffelacker, up d. oster siden Tete Anderßen, up der wester siden Tope Paing; 2 schepel landes up Drosteswang, up der norder siden Tams Malß, up der süder siden Olde Jonß Peterß; 1 sep.[!] landes up Gettेशorne, up der norder side Knudt Edding, up der süder siden Tete Andersen; 1 schepel landes up Taffel bi de helle busch, up d. oster siden Jons Tamß, up der wester siden Lene Topis; 1 tofft bi Schage, up der oster siden Borch, up d. wester siden Tete Anderßen; 4 schepel landes osten Dencker Eckhard by Lopi Paing up beyden siden; 1 schepel landes bi Sadebeckes wech; marck landt: 6 dem. up dem Bohle, up der süder side Lams Jonß, up der norder siden Nickels Kewelß; 6 dem. up dem Bohle, up der süder siden Topi Peterßen, up der norder siden Lene Topis; 5 dem. up dem Bohle, up der süd. siden Peter Siverß, up d. norder siden Ingwer Knutzen; 1 dem. in Deich, up der oster sid. Peter Singe, up der wester sid. Nickels Ketelsen; 11 dem. in Desech; 1 dem.

in der fenne by dem dorpe, up der oster siden Tams Malß, up der wester siden Ingwer Knutzen; 6 demet bi Handerß Lundt in der fenne, up d. oster siden Olde Jons Peterßen, up der wester siden Iven Nickelsßen; 9 demt up Storflett in der fenne, up d. norder Tams Peterßen, up der süd. siden Tamß Tams(!) Nickelsen; 1 stortwerck in Rameser koge und 1 stücke landes bi Boiens groff unde 1 stücke up Hasehemme; vor »hern meister Johan Breiden archidiacon tho Schließwig und sent prawesten in gegenwardicheit des gantzen carspels thom sente Luder kercken erbenomet gestendet und vorbadet, darvan anthostichtende eine ewige viccarie in desüluige kercken in de ehre« s. Lamberti unses patronen mit framer lüde hülpe. Welckere gave wii van ehme tho d. ehre Gades annomeden, und up dat sodane gude wille mochte volbracht werden, ginge wi gemenen carspellüde thosamende und bestretten(!) uns um hülpe darby tho donde; des worden wi eins unde laveden tho sodaner viccarie anthostichtende unde tho holdende van unsen gudern jährlichs tho gewende 16 ½ geldes, de alle jahr uthscholen, so wi eindrachtighen belevet hebben, und hebben dartho geschicket uth jewelcken burlage 2 frame lude, de sodane gelt uthfordern schölen und dem vicario jarlicken vornögen wi(!) s. Martens dage. Bidden hierumme vormiddelst diße unse volmechtigen uth dem carspell vorbenömet, juwe gnade wille solcke gave und rente annömen und fundere darvan eine ewige viccarie in de ehre s. Lamberti tho Milstede in d. kercken na forder beschede, so juwe des unse kerckhere wol wert underrichtende, und dißen erschreven her Bernt darmede belenen und na sinem dode de lehenwar gonnen enem siener oldesten fründe effte fründinnen in sinem slechte mit rade unses kerckhere tho ewigen tiden en dat lohn darvor van Gade tho nehme[n]de. Unse kerckher h. Hinrich Schriver und h. Bernt und wi gemenen carspellüde hefft unses carspels ingesegel hengen laten vor dißen breffe. Gewen dusent 4 hundert und so den negentigsten jare in den acht dagen unser fruwen nativitat.

[Orig. Mildsted Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh. (øjensynlig ikke fejlfri): RA. Westphalens Dipl., Fol. [6783

a) Da Brevet nævner Johan Breide som Ærkedegn i Slesvig, maa det i alt Fald være fra 1478-98 (*Lindbæk, Paverens Forh. til Dann. S. 187*); men i den Tid var der ingen Henrik, der var Bisp i Slesvig. Og hvis der skal læses Helrik, er Aaret urigtigt, idet Helrik v. d. Wisch døde 1488. b) Nedfr.: Schriver (øjensynlig rigtigt; jfr. *Beccau, Gesch. Husums S. 239, 240* og *Jensen, Versuch einer kirchl. Statistik des Herzogthums Schleswig S. 599*).

Sept. 10. Wii Johann koning confirmeren unsen borgermesterenn, rathmannen unde gantzer gemeynheid tho Apenraa

alle ere priuilegia unde louelike gewonheyde, als en van unsem herenn vadere unde vorfaren gegeuen syn worden, in aller mathe oft de alle van worden to worden hiirinne geschreuen weren, der fortan, also sie betherto gedan hebben, to genetende. Vorbeden darumme *etc.* Datum to Dorningen ame fridaghe na nativit. Marie under unsern koniglichem secrette.

Perg. [med 1 Segl]. Aabenraa Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Apenrade Nr. 5). [6784]

Sept. 14 (Aar?). Adam Mwrmeister Borger i Købmanhaffn lejer af Kapitlet sstds. en Vor Frue Kirke tilhørende Gaard i Vandmølle-stredet.

[^a Medtaget Perg. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. bag 1499. Utvivlsomt herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 213* (hvor Kilden fejlagtig opgives som: »Orig. paa Perg. i Geh.-Ark.«). — Aaret turde være ret usikkert; hvad Oluf Nielsens Tidsfæstelse angaar, udtrykker Pontoppidan paa det af Oluf Nielsen anførte Sted sig paa følgende Maade: »Vandmølle-Stræde 1490. Derhos en navnkundig Gaard kaldet Munke-Gaarden, maaskee et ubekjendt Kloster. Munke-Gaarden i Vandmølle-Strædet.« [6785]

a—a) Saaledes LDipl.

Sept. 20. Jeg Effuert Truetß¹ og Jep Truetß² hilser Hr. Jørghen Laurensß, Hermyn Flamingh i Knwstrop og Niels Andersß i Dryslebiege. Beder vi eder, at I besegler et Brev for hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh lydende paa Holtæ gardh i Baulsø S. i Tydebiergs H., hvilket vi vil kærlig forskylde med eder og gøre eder deslige igen. Datum in Vedby gardh vig. Mathei ap. et ewang.

Papir med 2 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Fxlvi 6 (Rosensparre); 2. Fxlvii 7 (Rosensparre). Jørgen Ruds Arkiv (RA.). [6786]

Sept. 26. Udtog: *F. R. Friis, Bidrag til Korsør Bys Hist. S. 19; Reg. *8098.* Er 6759.

Okt. 8. *Reg. 4928*.* Perg. [med 1 Segl: Nævnt hos *Hübertz, anf. St.*]. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 34). *Hübertz, Aarhus I. 72* (læs: rettertingh - Jenss, Niels Scriffuer - hoss *ware then - Roghberget* oc swo - Rogbergeth oc wpp - fraa then forscreffne - søen *etc.* Item - thet marckeskel - xii *egeremen* grantzske - vghen steffningh offuerhørelsæ - beuare - supradictis nostro). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 6 b). [6787]

Okt. 9. *Reg. *8099.* Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 75.*

a) RA. Reg. 60 S. 241. [6788]

Okt. 16. Vidne af Lunde Landsting om det Gods i Skipersleff og Ysgrandetorp m. m., som ligger til Marie Magdalene Alter i s. Laurens Kirke.

A. Perg. [med 8 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 129.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 189. [6789

Okt. 17. Jens¹ Ærkebiskop i Lund. Sønd. før Luce Dag paa vort eget »magh« i Lund i Nærværelse Hr. Mester Jens Agesø Domsprovst i Lund, Hr. Steen Basse Høvidsmand paa Gladsaxe, Axel Olsø og Mattes Gode i Laland »wor skicket fore hederligh oc welburdig men« Hr. Oluff Stigsø af Bollerop R. og Henric Jensø i Brunestade. Tiltalede Henric Jensø Hr. Oluff Stigsø og sagde, at han skulde forhindret ham sin rette Arv, som ham skulde været tilfalden efter hans Frændes Død Laghe Jensø, som tjente Hr. Oluff Stigsø, og sagde, at han skulde have fanget hans Indsegl paa en Gaard i Malmø, som Lage tilhørte, for Fare og Frygt Skyld og i hans Kummer, som han havde, da han spurgte sin Frændes Død, og ej af beraad Hu, begærende fordi samme Gaard og Brev igen. Dertil svarede Hr. Oluff Stigsø, at han vilde »bewiset«, at han var unødt til, og aldrig begærede Gaard eller Gods af ham, uden begærede Regnskab af ham paa Opbyrd af hans Gods, som Laghe Jensø var Ridefoged over i nogle Aar, og det beviste han straks, formanende Axell Ollsø, at han skulde sige derom under sin Dannemandsdømme og paa Tro og Sandingen, »hwr« derom tilgik; thi han var »talmz« deri. Da sagde Axel Olsø, at Hr. Oluff aldrig begærede af Henricks eller Lages Gods, uden begærede Regnskab og bød Axell Olsø af sine »gaffwer«, at han skulde tale dem et »meddell« imellem, og bad ham byde ham sin Andel i den Gaard i Malmø, fordi han var en gammel Mand og »kranck oc ey gad ferdis mange stade« til Ting eller Stævne, og sagde, at han »trøste« sig ingenlunde at stande til Rette for saadant Regnskab; thi han kunde mærke, der var stor Opbyrd til Bollerop gard. Da satte Hr. Oluff Stigsø det i Beraad til om Morgen og gav ham da Svar derpaa, at for flere hans Venners »gamill tiænest« Skyld nøjedes ham med samme hans Begæring og gjorde Brev paa samme Gaard, og Henric fór hjem efter sit Indsegl og var borte i 2 Dage og kom siden og be-seglede samme Brev og bad Axell Olsø om sit Indsegl til med. Da talede vi med Hr. Oluff, at han skulde opgive fornævnte Brev, og Henric skulde staa ham til Regnskab, og det bejaede Hr. Oluff Stigsø. Da svarede Henric, at han vilde ingenlunde

stande ham til Regnskab, men vilde heller holde »the breff oc packt«, som gjort var. Da blev de venlig fordragne i saa Maade, at Hr. Oluff Stigsß skal beholde Henricks Andel i fornævnte Gaard i Malmø, og alt det andet Lages Gods rørendes og urørendes skal Henric og hans Medarvinger »wskoret« beholde; havde og noget Hr. Oluff Stigsß Bud eller Tjener befattet sig med noget Lages Gods, skal det aldeles komme igen til ham. Datum ut supra. Signetum nostrum.

Perg. med 1 Segl: G. 31. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [6790

a) RA. Reg. 60 S. 100.

Okt. 28. Jeg Anders Maghensß Borger i Kalundeburg, Carine Brynickiss Husbonde, stadfæster det Pantebrev, som Carine Brynickiss har givet velbyrdig Svend Jeip Langh, lydende paa begges »wore« Gaard i Kordel, som jeg pantsatte Per Bagher for 80 lb. Mk., i alle Artikler, som det Pantebrev udviser, som min Husfrue Jeip Langh derpaa givet har. Og stadfæster jeg og det Pantebrev, som jeg Per Bagher givet har paa de 80 lb. Mk., hvilket Pantebrev jeg oplader Jeip Langh. Medb. af beskedne Mænd Cristiern Gregerss og Jens Powelsß »burgemestere« i Kalundeburg. Datum Kalundeburg die Symonis et Jude.

Perg. [med 3 Segl: 3. Ikke adeligt^a]. Senere (jfr. 1494 Febr. 25 og 1497 Apr. 26) til Kallundborg Kirkes Arkiv? (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [6791

a) Nævnt af Langebek 1747 i LDipl.

Okt. 29. Jens Pedhersß¹ og Claus Henrickß² Kanniker i Roskilde og »werghe« til s. Lucii Domkirke sstds. Med Kapitels i Roskildhe Samtykke sælger og skøder vi hæderlig og velbaaren Md. Hr. Pedher Rebergh cantori i Roskilde og hans Arvinger eller, hvilken han hende unde vil, en forskrevne Kirkes Jord, som han nu i Værgen har, liggende i Windebode i Roskilde i s. Jeips Sogn østen næst op til den Gaard, han der selv ejer og købt har, i Længde og Bredde, som han hende hertil haft har, og kendes, at han har givet forskrevne Kirke Penge og fuldt Værd for forskrevne Jord, saa at os og forskrevne Kapitel paa Kirkens Vegne vel nøjes. Sig. nostra cum sig. capituli antedicti³. Datum Roskildis fer. 6. ante f. omnium sanctorum.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 285; 2. G. 312; 3. G. 193. (AM. XXVII. 17.) [6792

Nov. 4. *Kbhvns Dipl. II. 164; Reg. *8101.* Se 6663.

Nov. 6. *Reg. 4929*.* Perg. med 4 Segl: 1. Lxxiii 44 (Rosenkrantz); 2. Fxliv 3; 3. Bomærke; 4. Utydeligt. Oluf Friis's Arkiv (RA.). *Danske Mag. IV. 11.* [6793

Nov. 7. Ick Wulff Sture knape hebbe hutten entfangen van des duchtigen Nigels Erickessen wegen 24 rinscher gulden in betalinge der rente desses jares van den 600 mr. wegen, de my Nigels Erickesß schuldich isß, welker 24 rinscher gulden rente ick verlate Nigels Erickesß vor allerleye namanynge. Ick hebbe gebeden dem gestrenngen herrn Hans van Avelde ritter umme sin ingeß, angesehen ick hiir myn ingeß nicht by my hebbe, dat he hefft heten drucken vor dessenn breff. Gegeuen unde geshreuen to Nigebull in dem Risemohr am sondage na alle Godesß hilligen dage.

[^aOrig. med 1 Segl: »des Ahlefeldts Siegell ist lædirt: der Hund auf dem Helm ist noch zu sehen.«^a Niels Erikssøn Rosenkrantz's Arkiv; ^asenere til Gehejmearkivet^a.] Afskr. af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. LXVIII, XXVIII c 3 b. [6794

a—a) Saaledes Afskriften.

Nov. 10. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Gerløffue H. For os har været velbaaren Md. Jørghen Krumpen med et vort Dombrev [c: 6507] udgivet i Aarss mellem ham og Per Bonde og Anders Michelsß om Trætte om Jord i Lywstorp Mark og Ayestorp Mark, og have vor Dom ej fuldgjort. Thi byder vi nu hos dig Anders Michelsß, at du inden 6 Uger med flere Lodsejere i forskrevne Mark Ayestorp udlægger ham hans Andel i forskrevne Mark efter vort Dombrevs Lydelse, som er 2¹/₂ Fjerding Jord; og lad det ingenlunde, saa fremt at vi ej skal give J. K. vore Breve og Forfølgning i Sagen. Datum Aarss in profesto Martini nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [6795

Nov. 15. Jeg Michel Andersß i Ællinge garth a. w. vederkender mig skyldig at være velbyrdig Svend Mates Ericssß 40 lb. Mk. danske Penge i saadan Mønt, som en Købmand kan anden fuldt med gøre i Danmarc, for hvilken Summa Penge jeg pantsætter ham 2 Bol hos Wæthle i Hørup, som Jeip Jeelling i boer (1 Ørte Byg og 1 Pd. Smør) og det andet Bol i Piæstet (Per Andersß, 1 Ørte Byg og 1 Pd. Smør) for et brugeligt Pant og op at bære Frugt og Landgilde og skikke efter sin Villie, saa længe Godset afløses. Og naar Godset skal løses, skal det kyndes til det Herredsting, som det i ligger, 2 Ting før Midsommer og 1 Ting derefter, og Løsningsdagen skal være

Mortens Dag derefter, og da skal Landgildet følge Hovedsummen. Afvindes Godset M. E., tilbinder jeg mig ham et andet »æm got aff mine gots« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af velbyrdige Svende og Dannemænd Jeip Lang² min naadige Frues Embedsmand paa Kalundeburg, Per Griss³ min naadige Frues »hoffsind«, Jens Powils⁴ Borgemester i Kalundeburg og Niels Jwde min naadige Frues Skriver. Datum et actum Kalundeburgis fer. 2. infra oct. Martini.

Perg. med [5] Segl: [1.^a]; 2. Fvii 6; 3. Cxlv 10; 4. Bomærke i Skjold; [5.^a]. Mads Eriksson Bølles Arkiv; senere utvivlsomt dennes Svigersøn Knud Jørgenssøn Ruds Arkiv, ∴ utvivlsomt Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA. Mads Eriksson Bølles Arkiv). [6796

^a) En Afskr. af Jon Mortensen (sikkert fra 1757) i Ny kgl. Saml. 4to 626 nævner 1. Segl som »in periferia læsum« og 3.-5. som »illæsa«. ^b) RA. Reg. 60 S. 232.

Nov. 18. Per Jep¹ i Owenskow V. Herredsfoged i Gwdum H., Anders Jep¹ i Langow, Bild Per¹³ i Mardemark [!]^a, Hans Bertil¹ Præst og Kapellan i Øxendroppæ, Hans Per¹ i Lackædroppæ, Ottæ Friiss, Hans Jens¹ i Eldroppæ, Jes Skredher i Lamdroppæ. Octava Martini paa Gwdum H.s Ting havde beskeden Md. Per Per¹ i Brendroppæ 8 Dannemænd med sig: Lass Olof¹ i Eldroppæ, Jes Mwldroppæ *ibid.*, Mattes Dongh *ibid.*, Hans Niels¹ i Gwdbyæri, Nes Per¹ sstds., Thomes Jens¹ i Brendroppæ, Jes Bron *ibid.*, Jes Pouel¹ i Eldroppæ; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Gamlæ Per Per¹, som boede i Eldroppæ, paa forskrevne Ting skødede Per Jep¹ i Brendroppæ en Jord paa Brendroppæ Mark »som kallindes« Pellysøns jordh paa Clemen Gaasis Vegne; item tilstod Jes Pouel¹ inden 4 Stokke, at Pellisøns jord var Trediedelen af Gydes fierdigh og af Togs jord. Derefter »beddes« Per Per¹ i Brendroppæ et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Hwid i Løroppæ, Hans Per¹ i Langow, Søwerin Jens¹ i Gwdbyæri, Jes Michels¹ i Weystroppæ, Hinzæ Per¹ i Langow, Clemen Ander¹ i Gwdbyæri, Hans Pouel¹ i Eldroppæ, Mates Klerck i Gwdummæ; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa forskrevne Dag paa Gwdum H.s Ting, at disse forskrevne 8 Dannemænd vidnede, at Gamle Per Per¹, som boede i Eldroppæ, paa forskrevne Ting skødede Per Jep¹ i Brendroppæ en Jord, som kaldes Pelisøns jord; item tilstod Jes Pouel¹ inden 4 Stokke, at Pellisøns jord var Trediedelen af Gydess fierdigh og af Togs jord. Med vore Indsegl. Datum anno, die »etc.«

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt; 3. Liv 14 (Bild); 4. I Sigilfeltet en Kalk(?); 8. Bomærke. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [6797
a) ∴: Vormark.

Nov. 18. Kongen paalægger Mauritz Nielsß at betale Bisp Niels Glob 500 Mark.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 94.* [6798

Nov. 24. Brev om Femerns Indløsning.
Nævnt: *Danske Atlas VII. 467.* Er 1491 Nov. 23.

Nov. 25. Gødhi Ebbsß Tingholder paa Ansth H.s Ting, Anders Esbernsson i Dollerup, Laas Esbernssß »wepner«, Claus Mattessøn i Geeysyngh og Knwth Bwck i Naghebyldh. Paa Katerine Dag paa Anst H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Svend Hartigh Rewentløw paa Graam et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Anders Esbernsson, Llaas Esbernssß, Knwth Bwch, Jees Henricksson, Knwth Nielsson, Crestiern Psson, Mas Psß og Jorrien Iwerssen; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Hartigh Rewentlow havde hans Broder Jachym Rewenthlow »loffhøringh men« paa Anst H.s Ting, 2 Dannemænd, som var Twli Bwck og »waar« Esbern Kraagh; de vidnede, at de saa' og hørte, at hæderlig Md. og velbyrdige Jachym Rewenthløw gjorde sin Lovhævd, som han »wordhe« forfunden paa An H.s Ting, med gode Riddermændsmænd og gode Danne-mænd og Dannesvende og »indwordhe« til sig og sine Søskende den Gaard, som kaldes Glippstrwp, i Ansth S., som nu i boer Palli Jeensson, med 2 Otting Jord over »alle« Glippstrw Mark og kendtes ingen at have Del i fornævnte Gaard uden sig og sine Søskende. Og »indwordhe« han i den samme Lovhævd alle de Gaarde og »byghstedh«, som han og hans Søskende har i Anst H., og kender jeg[!] der ingen at have Del i uden ham og hans Søskende. Vore Indsegl. Skrevet osv.

[^aPerg. med 5 Segl: 1-5.^a Hartvig og Joachim Reventlows Arkiv; ^a1849 i Trøjborg Godsarkiv^a.] Afskr., delvis faksimileret, af »H. C. Refslund i Nør Volm 20 Juni 1849«. LDipl. [6799

a—a) Saaledes Afskriften.

Nov. 26. *Reg. *8102.* Perg. [med 3 Segl]. Flensborg Maleres m. fl.'s Lavs Arkiv (Flensborg Marie Kirkes Arkiv (i Flensborg, I. 3 B 1)). *Dipl. Flensborg. I. 689 = Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 201.* [6800

Nov. 30. *Reg. 3244* (med urigtigt Aar ligesom i de nedennævnte Aftryk). Perg. med [6] Segl: 1. Lxx 28. Bent Billes Arkiv (RA.). *Juridisk Tidsskr. XXV. 331 = Kolderup-Rosenvinge, Bemærkn. om Pant*

S. 23 (begge Steder med urigtigt Aar 1409 (nono i Stedet for nono, 9: nonagesimo)). [6801]

Dec. 1. *Reg. *8103.* Er 1492 Dec. 1 ell. 8; det i *Regesta* citerede Udtog har det rigtige Aar.

Dec. 3. *Reg. *8104.* Perg. [med 1 Segl]. Tilbagegivet til Københavns Kapitels Arkiv?; senere til Københavns Universitets Arkiv (Konistoriums Arkiv Pk. 161). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 100; Kbhvns Dipl. IV. 214.* [6802]

Dec. 8. Birgitthæ Anderssædotther¹, Jep Laaless Efterlever-ske i Aass. Med mine Venners Raad og »fwlbwrd« skøder og sælger jeg til s. Erasmi Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde en min Gaard i Grandløsæ i Grandløsæ S. i Myærløsæ H. (Jens Jwll, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 2 Høns og 1 Gaas), og bekender jeg mig op at have baaret Guld, Penge og fuldt Værd for fornævnte Gaard efter min Nøje af fornævnte Alters Ejer. Afvindes fornævnte Gaard fornævnte Alter, tilbinder jeg mig saa godt Gods af Rente og »belæyligheth« at vederlægge inden 6 »wgher dag« der næst kommende. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Pedher Andersß² min Broder, Hr. Folmer Pøskæ³, Hr. Marqward Pøskæ⁴ mine Søstersønner, Kanniker i Roskilde, Marqward Thegenhwss⁵ Forstander til Vor Frue Kloster sstds. og Oloff Jeipsß Borgemester sstds. Datum Roskildis die concepc. Marie.

Perg. med 6 Segl: 1. Exvi 15 (Jernskæg); 2. G. 287 (Jernskæg); 3. G. 300; 4. Avi 2; 5. G. 423 = Cxxi 9; 6. Bomærke. Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVII. 18). [6803]

— Oluff Larber sender fra Strolzund Bencht Bylle Opgørelse over sit Pengemellemværende med ham.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 124.* [6804]

Dec. 9. Hans Konge¹. Torsd. Anne Dag for os selv i Nestued i Graabrødrekloster, nærværende Hr. Johan Jeipsß vor Kansler, Hr. Axel Lageß R. vore Mænd og Raad, var Hr. Abbed Oluff af Sore Kloster og Hr. Henrich Meyenstorp R. vor Landsdommer i Sieland vor Mand og Raad om Trætte, dem mellem var saa Maade: Hr. Henrich kærede, at Hr. Abbed havde ladet ham stævnt til Rom for nogle Domme, han havde udgivet efter Loven paa Sielandzfare Landsting og efter, som vi selv skrev ham til at hjælpe Ret over nogle Sore Klosters Tjenere af Stenløse maglæ, og mente, at Hr. Abbed havde gjort ham deri Uret;

thi at han »kiennes« sig ingen Dommer i den Sag uden os selv og vore Raad og var overbødig for os at pleje Ret og sagde, at Paven skulde ej være hans Dommer i den Sag. Der-til svarede Hr. Abbed, at forskrevne Klosters Tjenere af Stenløse var først stævnedes til »landemod« og der forfulgte med Kirkens Dom og komne i Band og derefter for samme Sag fredløse gjort til Landsting og for saadant Fredløsemaal »worde« grebne, voldførte og satte i Taarn og Fængsel, Kloster og deres Tjenere til stor Skade. Og ydermere kærede forskrevne Hr. Abbed, at Hr. Henrich har noget af Klosters Gods borte, og mente, at han har forbrudt sit Brev, han derpaa har, og ej burde det længer at nyde. Da svarede Hr. Henrich, at han ej af vidste, at forskrevne Klosters Tjenere var for den Sag forfulgte for Kirkens Dom og bandsatte, og ej heller vidste sig at have forbrudt sit Brev, han har af Kloster paa forskrevne Gods; med mange flere Ord, de derom sammen havde. Hvilken Sag de satte til os og vore Raad til en Forligelse. Da »wort« saa paa sagt, at Hr. Henrich skal være fri for den Stævning til Rom, og Hr. Abbed at holde ham det uden al Skade; og derpaa sagde »hwer anner« et godt og fast Venskab, og hvad Tiltale Hr. Abbed har til Hr. Henrich for de Domme, han har givet over Klosters Tjenere, og for det Gods, Hr. Henrich har af Kloster, det følge Hr. Abbed for os selv og vore Raad, som tilbør, den Venskab, dem imellem talet er, uforkrænket. Datum *etc. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli iusticiario nostro.*

Perg. med 1 Segl: K. 80. Henrik Meinstrups Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 35). [6805

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Dec. 10. Hans Konge¹. Fred. efter Vor Frue Dag concepc. for os paa vort Retterting paa vort Slot Vordingborgh i Fru Cecilies Gaard, nærværende Hr. Johan Jeipß vor egen Kansler, Eggert Andersß og Jens Bad af Bynitze med flere, var Mattes Gardener med Fuldmagt paa Hr. Bent Billes R.s, vor Mands og Raads, og Per Andersß af Ortwed fuldmægtig gjort paa Hr. Prebern Potbusk R.s Vegne om Dele, som er mellem Hr. Benth Billæ og Hr. Prebern om Rædinge Mølle i Ph[yn], og har tilforn været for os i Rette derom, [saa] at Hr. Prebern var da forefundet igen at give Hr. Benth, hvis Landgilde han havde opbaaret af forskrevne Mølle, og ydermere bøde efter mod Hr. Benth, hvad han havde ulovlig gjort paa den Mølle; som det

vort Dombrev derom ydermere indeholder, og derefter vort 6 »ughen« Brev Paamindelse, [15] Dags Brev, 10 og 5 Dags Brev [c: 6315] og Straksbrev, mod hvilke vore Breve Hr. Prebern tog Genbrev, og Hr. Bent tog vor Stævning paa 6 Uger og mødte den Stævning for os i Roskilde, og da Per Andersß paa Hr. Preberns Vegne i Rette lagde et vort eget Brev lydende, at vor Fru Moder var skikket i vore og Rigens mærkelige Ærender, og at ingen skulde dele paa hendes Tjenere eller Gods eller paa nogen, som vor Fru Moder i Forsvar havde, den Stund vor Fru Moder i vore og Rigens Ærender var, og 6 Uger, efter vor Fru Moder hid i Landet igen kommende »worde«; for hvilket vort Brevs Skyld Hr. Benth tillod, at den Sag maatte opstaa til den Tid, og i Onsdags Mattes Gardener og Per Andersß mødte for os i Rette og tilstod, at det var rette 6. »wghen« Dag, vor Fru Moder hid i Landet igen kom, og »forbyde« til i Dag. Da i Rette lagde Mattes Gardener nogle vore Dombreve og Forfølgning, som Hr. Benth havde i Sagen, og Per Andersß paa Hr. Preberns Vegne ingen Bevisning derimod havde ydermere end, som tilforn i Rette havde været og Dom var paa gangen. Derom »wort« saa paa sagt, at Hr. Benth Bille bør den Sag fremdeles at forfølge med vore Breve, som tilbør. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [6806]

Dec. 13. Ick Kattryne, selygen Tytken Kaneuischers wedwe, geue dorch salycheyt mynes mannes Tytken Kaneuischers unde myner[!] den vicarien in der cappellen Unser vrouwen bynnen Husem 15 lub. mr. pennynge houetstols an mynem huse unde hofte, dat belegen is bynnen Husem twysken Jon Paynghes hus uppert westen unde Jacop Steen uppert osten, vor ene ewyghe dechtnysse unser twyer; vor welkere 15 lub. mr. houetstols ik edder de egener inwoner desses erues dessen vicarien jarlykes in den achte dagen der hylgen dryer konnynghe vorrenten schullen vor ene lub. mr. pennynge; wes schaden des haluen gedan worde, den schal ick wedder leggen. Vordermeer hebben desse vicarien ghegunt desser Kattrinen, wanner er bequeme is sodanen gelt wedder uth tho losende, so schal se de losynghe vorkundygen en halff jar tho vorne alzo uppe s. Johannese to myddensommer, unde negest in den achtedagen der hylgen dryer konynghe de betalynghe to donde, den houetstoel myt

aller nastanden renthe in enem summen; weret sake, dat de vorkundynghen scheghe unde de betalynghe nicht, so schal de vorkundynghen der losyn machtlos wesen. Ok laue ik sodanen erue nicht tho vorkopende sunder wyllen desser heren. Ick hebbe gebeden Detleff Hanssen unde Wessel Goltsmyt, dat se ere inghezegele hebben hengen heeten an dyssen breff. Gegeuen unde gescreuen in deme dage Lucie.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke; 3. Bomærke (Brudst.); omtr. samtidig Paaskrift: »Memoria Titke Kanewisker et Katerine uxoris i marc in domo Nickels Bleken«. Husumer Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 41). [6807]

Dec. 13. Søster Cristine Jenssædatther Priorisse og alt Konvent i s. Angnetis Kloster i Roskilde. Velbyrdig Md. og strenge Ridder Hr. Henrich Meyensterop Landsdommer i Sielandh og Høvedsmand paa Korsør har fornøjet os vort Landgilde af det Gods, som vi i Pant har af ham i Hielmsø maglæ i Ringstæde H., saa at vi lader ham kvit for dette Aars Landgilde. Sig. nostrum. Datum Roskilde die Lucie.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [6808]

— »It pergamentz skifftebreff under datum 1490 s. Lucie dag udi Viborg udgiffuid, udi huilckitt forne Vre gaard^a eblant andre gaarde fands indskreffuen, huilckit skifftebreff vor gangit emellom fru Anne Claesdaater, her Strange Nielßens epherleffuerske, och Claus Strangeßen och Ebbe Strangeßen vebner, huoraff vor at forfare, same gaard thennom paa the thider at haffue thilhørt.«

[Orig. Ebbe Strangessøn Strangesens Arkiv?] Udtog anført i Rettertingsdom 1582 Juni 13 mellem Erick, Mogens og Christiern Krag Brødre paa den ene Side og Claus Strange[ßen] til Nørholm og Lauritz Skram til Hastrup paa den anden; Lauritz Skram fremlægger nærværende Brev og Breve af 1499 Sept. 23 og 1500 Sept. 28. RA. Herredagsdbog 1582-84 Bl. 9 b. [6809]

a) Angives tidligere i Dommen at ligge i »Tistrup sogen i Øster herrit«.

Dec. 30. Hanss Konge. »Borgemestere«, Raad og Menighed i Køge har nu fornøjet os her 181 Mk. og 4 Skill. for den By-skat, de os givet skulde Morthens Dag næst forleden. Item har de og fornøjet os 50 Mk. paa Regnskab af Sisen der i Byen. Thi lader vi dem kvitte derfor. Datum in castro nostro Haffnensi in crast. Thome Cantuariensis nostro sub signeto.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Køge Bys Arkiv (SLA. »Køge. Diverse Breve ... Afl. J. 428¹⁹«). [6810]

Uvis Dag. Niels Schriffuer Landstinghører i Nørjuddlandt, Simenn Domprovst i Aars, Jens Christenßen Kannik i Wiborg,

Tyge Jenßenn, Peder Bylde og Niels Clemindßenn »webner«. Sønd.[!] før dnica. ^a paa Wiborg Landsting var velbaarne Md. Biørn Anderßenn Morbroder til Axell Ibßens »barnn« og havde did stævnet Marquor Iffuerßenn Farbroder til forskrevne »børnn«, som siger sig født Væрге at være til forskrevne »børnn«, og Marquord Iffuerßen mødte, og gav de dem i Rette, hvo det Værgemaal burde at have. Da sagde Biørnn Anderßenn, at Marquor Iffuerszenn var ej vederhæftig for forskrevne Børns Gods; da svarede Marquord Iffuerßenn, at han vilde gøre sig vederhæftig med gode Mænds »loffue«. Sagde og Biørnn Anderzenn, at den Tid Hr. Laffue Brock talte paa forskrevne »barns« Gods for vor naadigste Herre, mødte Biørn og svarede for forskrevne Gods og »wortte« tildømt det at maatte gøre, som han beviste her i Dag med Rigens Dom, og sagde, at Marquor Iffuerszenn da »wiste« den Sag og sendte^b sine Breve frem og^b kendte sig at være Væрге og ej kom at forsvare samme Gods, som og findes »artickell« paa i forskrevne Rigens Brev, og mener fordi, at Marquor Iffuerßenn burde ej dertil Væрге være. Da efterdi Marquor Iffuerßenn er ej vederhæftig »med ßin fulde egenn for sig godtz ath werie were«, og eftersom røres i Rigens Brev, at han vidste, at Godset »thaldis«, og ej »weyritt, wortte« der saa paasagt for Rette, at vi ej kunde finde Marquor Iffuerßenn til at være Væрге for forskrevne »barn« og Gods efter Loven, og Biørnn Anderßenn at væрге forskrevne »børn« og Gods, eftersom Rigens Dom derpaa udviser. »In cuius rei testimonium sigilla noslra impressa tempore et loco ut supra.«

[A. Orig. Stenalt Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 148 b. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 12 a. — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog; med forskellige Varianter, hvoraf 2 er anførte nedfr.): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 136 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. [6811

a) Aaben Plads i Aa. b) Ab tilføjer: ej.

Dag? »Ett tingswittne aff Elleboo herritz ting wnder Guds aar miiii^cx, lydende, att xii eygere hagde affstendtt oc stablett the thuende skoffskiiffther, som Erick Temmesßn oc for^{ne} her Offue endh nw wti were oc brugelße haffuer.«

[Orig. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 4329. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 43 b. [6812

— »Ett tingswitne aff Støffring herritz ting wnder datum mcdxc, lydende, att for^{ne} frue Margrete^a ßadtt met hynnes faderløße børn oc

biergett Æg met ere oc liighe oc forbedrett gordt oc gods Æom en erlig godt quinde, att ingen kandt hynne andett paa Æie etc.«

[Orig. Axel Jepsøn Thotts Enkes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1546 Juni 7 (Mand. efter Sønd. exaudi) mellem Niels Marquardsß til Meylgaardt og Oluff Glob til Weldumgaardt; den sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1501 (Nov. 24); den første fremlægger 2 Breve af 1500 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 84 b. [6813

a) ∴ Margrethe Andersdatter Bjørn, Axel Jepsøn Thotts Enke.

Dag? »Ett tingswitne wnder datum mcdlxxx paa thet tiende, lydende, att Thomes Krabbe havde Æuo tilboditt inden tinge met Jens Knutsß aff Synding, att therÆom handt icke havde fott fylleste paa Æyn dell wti for^{ne} Engbierig gaardt, tha bødt for^{ne} Thomes Krabbe Æg fore xii Æambfrender at uilde giøre hannom skiffte oc jaffnet etc.«

[Orig. Thomas Krabbes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1547 Marts 24 (Torsd. efter Sønd. letare) mellem Jens Magensß til Szindinggaardt og Laurens Andersß til Herpinggaardt paa den ene Side og Albrett Gøye paa den anden Side; de første fremlægger nærværende Brev og et udateret Tingsvidne af Wandfold H.; Niels Jull Embedsmand paa Bøffling fremlægger Brev af 1501 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 129 a. Anført med urigtigt Aar 1489: *Nielsen, Skodborg og Vandfuld Herreder S. 413.* [6814

— »For^{ne} skødebreffe^a wnder datum mcdxc, lydende, att Herman Flemminge aff Knutstrop och frue Byrgite Jachomsdatter havde soldtt, skøtt och affhendtt fraa thennom och theriis arffuinge och tiill Jep Jensß aff Sckouffgaardt och hans arffuinge tiill eyndelig eyghe for^{ne} thuo gaarde wti Borløff liggende mett all theriis retthe tilliggelse, som er halff Borløff marck inden alle fiire marckeskiell, inthet theraff wndertagitt i nogre maade etc.«

[Orig. Jep Jenssøn Skovgaards Arkiv.] Udtog se 3171. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 202 II a. [6815-16

a) ∴ de, der omtales i en Lovhævd af 1495 Dag?.

— »Enn andenn lagheffdt wnder datum mcdxc, lydendis, att Symenn Spendtt induorde mett lagheffdt Østergaardt y Bigum mett ii fierringh jorde y hiede och blegh jordtt fyere wegne tiill marckemod fuldt felligh y gade och forte, indrefftt och wdrefftt y by och aff, lige wedtt beste gaardth y byenn, och indworde handtt Poßeuigh mett aldt hinds rettighedtt och tofft emellom byenn och Østergaardt och madenn nedenn for toffitenn.«

[A. Orig. Simon Spends Arkiv; senere (jfr. 1511 Dag?) til Mogens Munks Arkiv.] Aa. Udtog se 3008 Aa. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 97 a. — Ab. Et andet, lidt kortere Udtog se 3008 Ab. RA. Herredagsdombog 1559-65 Bl. 19 b; den originale Dom: RA. Privatark., Oluf Nielsen Rosenkrantz, E 1559 Aug. 25. — Ac. Omtr. det samme Udtog som Ab, se 6682 Ac. RA. (Herredags-)Dombog 1570-76 Bl. 79 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme III. 208.* [6817

Dag? »Ett lattinsk pergamendzbreeff anno 1490 udgiffuett aff paffue Innocentii notario, udi huilchenn hannd bekiender adt hafue seett, lhest oc vidimerit ett breeff, som frue Sidzelle, her Henrich Barsebecks dotter, udgiffuett haffde, liudendis, ath hunn haffde forlhentt en wed naufn her Simen med Nørrebrobye kirke.«

[Perg.] Udtog se 5135. RA. Herredagsdombog 1606 Bl. 158 a. Refe-
rat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1605-1614 S. 87.* [6818

— Se 5783.

— »Twenne papiirsbreeffue, wdgiffuett thet første aff Holmedz herritz tingh under Gudz aar mcdlxxxdecimo, liudende, att sandemendt gjorde theres toff om Villems gaardt och siette en stien y then østre och nørre hiørne til becken och paa then vesther siide en steen paa horde jordt och swore saa fraa becken och till then gamle skiell etc.«

[Papir. Peder Christiernssøn Glambeks Arkiv?] Udtog se 6392.
RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 170 b. [6819

— Lunde Kapitel lejer Hemmingus Brostorp Skogerup (∴ Sloge-
rup) Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 324«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 130.* [6820

— Lunde Kapitel lejer Lars Håkanszon en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 325«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 130.* [6821

— Lunde Kapitel lejer Anders Robertszon en Helliggejsthus's
Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 326«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 130.* [6822

— Lunde Kapitel lejer Nilss Fyen en Del af Teglgarden.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 327«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 130.* [6823

— Jöns Ageson Domprovst i Lund lejer Jöns Haard en Gaard i
Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 328«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 131.* [6824

— Lunde Kapitel lejer Oluf Person »advocat« i Malmøe en
Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 329«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 131.* [6825

— Lunde Kapitel lejer Per Tueszon Hæmblinge Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 330«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 131.* [6826

— Lunde Kapitel lejer Jens Ageson i Malmøe en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 331«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 131.* [6827

Dag? Lunde Kapitel lejer Severinus Jude i Lund 3 Boder sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 332«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 131.* [6828]

— Lunde Kapitel lejer Jacob Hendrickszon 2 Gaarde paa Borneholm.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 333«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 132.* [6829]

— Lunde Kapitel lejer Jahan Gråbo Gaardene Habergh og Bosz-garden.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 335«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 132.* [6830]

— Lunde Kapitel lejer Jöns Jönszon Biergagården paa Borneholm.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 336«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 132.* [6831]

— Ærkebisp Jöns lejer Jöns Nilszon Sörby Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 337«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 132.* [6832]

— »1490 Hr. Anders ^a nevnis i et Vidne udstød af Hr. Hans Bondesen Prest i Gjelstød og Bisp Carl Rønnovs Official. Documentet er i Stiftsgjemme.«

[Orig. (? Senere til Odense Bisps Arkiv.) Udtog fra 18. Aarh.: Rostgaard Fol. 18 Bl. 157 a (blandt Præster i Indslev S., Anneks til Nørre Ouby i Wends H.) (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 188 a og Uldall Fol. 190 S. 128) og Ny kgl. Saml. Fol. 1666 Bl. 74 a. — Brevet er maaske identisk med et, der anføres uden Datum i *ÆA. V. 979 L. 5* og *Note 1.*

a) Aaben Plads i Udtogene. [6833]

— (**Aar?**). »Dernæst et Eyler Thorns^a af Galtrup Stadfæstelse under sin Datum 1490 liudende, at hand stadfæster all den Gave, som Fru Maren Ofvis hans fornevnte Moder undte og gaf til Mariagers Closter, som er (sc. hvad hun afhendede og bortgav Aar 1467). Udi dette kaldes hun Frue Maren Ofvis, og deraf sees, at denne Ejler Thorns skal have været hinds Søn.«

[Orig. Mariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 717* (med Aar 1493, der maaske er rigtigere, da 1493 vel snarere ved Fejlæsning kan blive 1490 end omvendt); 1756 i Damsgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv.] Udtog 1756 af Gaardens Ejer Ch. Nørbek: RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Brevregistraturer, Damsgaard. [6834]

a) »: Tuns.

Dag? (*Reg. 4931.*) [Orig. Maarkær Kl. Arkiv.] Udtog anført i RA. Reg. 145 (tidligere Thott Fol. 1012) S. 1018, »Mohrkercksche Original Brieffe« Nr. 17. Det samme Udtog: *Westphalen IV. 3403 Nr. 9.* — Registreret i Registr. over Gem. Arch. 1533 (RA. Reg. 38, »Udkast« Bl. 135 b)

paa følgende Maade: »Kopbrief uf das gut to Niswra, welchs durch Heinrichen von Kroge erflich und eigen verlaten und verkaufft iss vor ic mr.« [6835]

Dag? »A^o 1490 hafver H. Claus Bertelson gifvet til den h. Aands Kloster en Gaard ved Stranden og 2 Boder vesten fra Nicolai Kircke ud til Fergestræde udi Kiøbenhafn; derpaa hafver Prioren Broder Christen Torkelson faet Skiøde.«

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: RA. Reg. 30, 1. Af-del., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. [6836]

— »Noch en gammel adkomst paa samme gaard^a. Dat. 1490.«

[Orig. (?Senere (jfr. 1504 Dag?) til) Assens Kirkes Arkiv.] Udtog anført i FLA. Baag Herreds Provstebog 1667 S. 105 (umiddelbart efter et Brev af 1504 Dag?). — Afskr. efter Udtoget 1686: Additam. 4to 104 Bl. 16 a. — Mon = 1492 Febr. 8? [6837]

a) »: Assens Præstegaard.

— »Et Landstingsvinde af Dato 1490 anlangende fri Oldenskou og Vognshug til N. Alsløv Præstegaard, huilchet er confirmeret af høyloflig Ihukommelse Kong Hans af dato 1495.

Ellers findis nogle gamle Brefue skrefne saaledis, at jeg ey dem kand læse, veed derfoere ey deris Indehold.«

[Orig. N.-Alslev Kirkes Arkiv.] Nævnte: SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Jordebøger, Herredsboøger og Dokumenter vedr. Gejstlighedens og Kirkernes Indtægter m. m. Falster 1571-1690«, Hæfte: »Geistlighedens Intrader i Nørre Herred i Falster« (affattet 1690) Bl. 38 b (i Indberetning fra Præsten i N.-Alslev Lauritz Hanssen Fiil). [6838]

— »Vindinge Herreds Vidne paa Pergament over Præsten Clemen Nielsens i Skielderup Rettighed til en Jord paa Saaderup Mark. 1490.«

[Perg. Skellerup (Vindinge H.) Kirkes Arkiv. Af Vedel Simonsen »forefunden hos Landsdommer Baden«.] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Juli 1811 III. III (Læg VIII) Nr. 136. — Et andet, lidt mere kortfattet Udtog af Vedel Simonsen: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml., Pk. XLI (i en Konzept-Indberetning for Juli 1811). — Brevet er efter al Sandsynlighed identisk med 1491 Juli 6; men helt sikkert er det ikke. [6839]

— »Aff et pergementz sogeneuinend datierit 1490 beuißis, at ßamme jord^a er giffuen thill Skrøbeløw kiercke thill en frii horsøegang oc doeg huercken er giffuen eller kommen fraa Lyßemosøe gaard i nogenn maade.«

[Perg. Skrøbelev Kirkes Arkiv; ÆA. V. 1119.] Udtog fra c. 1600, anført i Skrøbelev Kirkes Regnskabsbog 1587-1675 (bagi). Grevskabet Langelands Arkiv paa Tranekær. [6840]

a) »: »en jord, kaldis Tommeskoffs jord, ßom brugis thill Lyßemosøe«.

Dag? »[2.] Ett perckementz sognevinde aar 1490, at den gaardt vesten Hadrup prestgaardt met sin fuldgaardtz ey er s. Willatzis rette fri gaardt och haffuer verrit till Haddrup kirckes bygning ulast och wkiertt saa lenge, som nogen mandt kand minde, disligiste ochsaa Møllekrog, som liger wed Hadtriis aae i Haderup marck, er s. Willatzis rette ager och eng och skoffu offuen fore.«

[Perg. Haderup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 124. [6841]

— »18. Ett synsvinde aar 1490 paa dett stug eng i Løguig, som Anders Søffrenß gaff till Hadrup kircke.«

[Orig. Haderup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 128. [6842]

— »5. Itt tingsvinde, att proust Claus haffuer affskreffuen Madtz Lasen for bygning paa Hadrup kirckegaardt for x $\frac{1}{2}$. 1490.«

[Orig. Haderup Kirkes Arkiv?] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 136. [6843]

— »131. Itt pergamentzbreff anlængendis Torstedt kirchis eigendom. Daterit 1490. Fattis thou segell.«

[Perg. Thorsted (Hind H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 8. [6844]

— »1. Itt sandemendtz breff paa Pogaggers eyendom paa perckement met sin dato 1490.

2. Itt Pogaggers atkom paa perckement met sin dato 1490.

3. Itt tingsvinde paa perckementt, at ingen kunde^a sig nogen stug eller seerkiøb y Pogaggers marck, førend sandemend soer markeschell om for^{ne} marck. Wedt sin dato 1490.

4. Noch et sandemendtz breff paa perckement paa for^{ne} Pogagger. Aar 1490.

5. Noch ett perckementzbreff, att ingen kiender sig stuff eller seerkiøb y for^{ne} Pogaggers marck. Anno 1490.

6. Itt perckementzbreff aar 1490, huor sandemennd sotte stienm mellom Vounstrup och Pogagger och Roding och Pogagger.

7. Itt laugheffd paa perckement paa Pogagger. Aar 1490.«

[Pergg. Vinding (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 15 (Nr. 1-4) og 16 (Nr. 5-7). [6845-51]

a) Sikkert Fejl for: kiende.

— »9. Noch en laugheffd paa for^{ne} Pogagers rettighed paa perckementt. Anno 1490.«

[Perg. Vinding (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 16. [6852]

— »19. Itt landtztingsdom paa Pogager under sin dato 1490 paa papir.«

[Papir. Vinding (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 19. [6853]

Dag? »26. Itt tingsvinde anno 1490, att proust Claus tilbød sin laugheffid loulig thre samfold ting paa Pogager och Pogagers rettighet, som hand kand verie met lougen paa santi Moritzi^a wegne.«

[Orig. Vinding (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardssysseis Provstis Registratur S. 21. * [6854

a) »: Kirken i Winding S., som det ses af det følgende Brev i Registraturen.

— »30. Itt sandemandtzbreff paa papir under sin dato 1490 paa Pogagers marck.«

[Papir. Vinding (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardssysseis Provstis Registratur S. 22. [6855

— »63. Frue Rigiße Bølløtzdatters breff dat. 1490, liudendes, at hun haffuer oplat hendes part till sinn søster wdi Nielstrup hoffuittgaardtt.«

[Orig. Johan Pederssøn Oxes Hustrus ell. Enkes Arkiv ell. Nielsstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 18: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [6856

— »Frue Birgitte Pedersdatters breff att haffue oplat sinn sønn Peder Griiß hendes federne och mederne arff i Schiellenßwidt. Dat. 1490; som icke fannttes.«

[Orig. Peder Joachimssøn Griis's Arkiv?; senere til Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 23: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [6857

— »S. A.^a kiøber Eiler Iversen Bryske Dallund (eller maaskee blot en Lod deri) af sin Søstersøn Claus Daa (Dallunds Arch.).«

[Orig. Dallund Godsarkiv.] Udtog: *Vedel Simonsen, Rugaard I. II.* 32. — Udtoget kunde antages at bero paa en Forveksling med et Brev af 1495 Juni 12 nedfr.; men at dette ikke er Tilfældet, fremgaar af, at en i 1713 ved Skifte efter Dallunds Ejer Otto Pedersen Himmelstrup († 1709) optagen Fortegnelse anfører baade Brevet af 1495 og det af 1490, det sidste paa følgende Maade: »37. Mester Claus Daaes Skiøde paa en Anpart i Dallund. Dateret 1490.«. FLA. Odense Amts Arkiv, Skifteprotokol 1706-16 Bl. 213 b. — Udtoget anføres (efter Vedel Simonsen!) med Aar 1499 i *Karl Hansen, Danske Ridderborge (Kbhvn 1876) S. 9.*

a) »: 1490.

[6858

— »Kong Hansis Stadfestelße til Erik Somer paa en Jord i Grolstad. 1490.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 20: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4 to 1449 S. 46). [6859

— »Peder Poulsen Canich og Bispens Official i Viborg, Niels Krabbe, Stig Vesteni, Niels Eskildsen, Michel Krabbe, som Vebnere ere, Niels Skriver, Trogels Adßerßen og ^aMichel Anderßen^a udgav Lands-

tingsdom i Viborg mellem Joen Vevertßen paa den eene og Just Nielßen paa den anden Side og efter begge Breve. Just i Rette lagde et Tingsvidne^b af Dato 1472^c, at Peder Stigßen havde gjort sin Loughfed paa et ^dByggested i Linderom^d længe, før Christen Jenßen i Linderomsgaard gjorde sin Loughfed. Derimod fremlagde Joen Tingsvidne af Dato 1461^e, Christen Jenßen i Linderumsgaard gjorde sin Loughfed paa alt Linderums Gods, som staar videre udi det Brev, som Fru Kirsten Otte Lunovs Enke, Marcus Lunov og Claus Lunov pantet Hendrich Bygsech med videre dets Indhold supra. Blev da saa dømt Joen Vevertßen at have det Byggested i Linderom, som omtvistes, indtil Just Nielßen fremkommer med det Loughfedsbrev in originali, som hans forn^{te} Tingsvidne paalyder Peder Stigßen at have gjort. Datum 1490. No. 3.◀

[A. Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 21 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark o. — [Aa. Vidisse 1549 uden Dag af Viborg Landsting, givet Fru Johan (Mogensdatter Viffert, Claus Iverssøn Dyres Enke) til Boller.] Aaa. Udtog efter Aa [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 5 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark b. [6860

a—d) Aaa: »Niels Anderßen af Fugelsie«. b) Aaa tilføjer: »af Hiøring Byeting«. c) o: 3179. d—d) Aaa: Versted. e) o: 1264.

Dag? »Skøde paa Bierregaard^a til Hr. Henrick Friis. 1490.◀

[Orig. Odden Godsarkiv; senere til Fussingø Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, Q (Nr. 16) Nr. 2: Thott Fol. 735 S. 32 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 38). [6861

a) Jfr. 6639.

— Anders Pedersen og(!) Prior og Konvent i Aalborg Helligaands-
hus lover Gudstjeneste for Hr. Anders Jacobsøn og Fru Ane Laursdr.

[Orig. Stenalt Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 137 b (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. 1461 Febr. 14. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 79.* [6862

— Testamentariske Bestemmelser af Anders Jacobsen af Steenalt.

[Orig. Stenalt Godsarkiv?] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 143 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. Se 1491 Jan. 7-13.

— »Lars Mogensens Lag-Hævd paa Thielegaard, Thiele Bye, Engedal, Flarup Mark, Gammelbye, Foulum hale etc. Anno 1490.◀

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Optægnelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele◀ S. 2: Thott Fol. 750, den største Mappe. [6863

— »40. Afkald paa 2 Gaarde i Kongeslef, 2de Gaard i Hellom, 2de Gaarde i Schibsted, een Gaard i Astrup, 1 Gaard i Tordrup. Dato 1490.◀

[Orig. Straks ell. senere til Arkivet paa Villestrup.] Udtog anført i Registratur over Arkivalier paa Villestrup. Arkivet paa Villestrup (ikke

set af Udgiveren). — Afskr. herefter for Videnskabernes Selskabs Kommission til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie (S. 10). — Omtr. det samme Udtog med T. A. Beckers Haand, anført i »Fortegnelse paa Villestrups Eiendomsbreve« under Nr. 21: Ny kgl. Saml. 4to 657 b, Kapsel XIII, Villestrup. [6864

Dag? Se 3778. [6865

— »Ditto« (o: Aasum Herredstingsvidne) »paa Kongens Befaling, at den Jord, som var givet fra Bøndergaarde til Kirker og Klostre, skulde igjen som før svare sin Afgift til fornævnte Gaarde. 1490.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (o: Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonson: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 822. [6866

— »i Mageskiftebrev af Biskop Niels i Aarhus anno mcdlxxxx til Niels Pedersen i Ørskow paa noget Jord og Eiendom westen fra Thugge Mølle, kaldis Møhlejord etc.«

[Orig.] Udtog fra Aar 1691 (da Brevet anføres under Borup (Woer Herred, Kattrup Sogn) som ejet af »Sacherias Jonnassøn, nu Hr. Major Brochdorff«): RA. Rtk. C. A. a. VI. 3, Div. Korrespondance, Dokum. og Akter Ryttergodset vedk. 1680-1774, IX. 3 Nr. 17 S. 9. — Afskr. herefter fra Aar 1691 (da Brevet anføres paa samme Maade): Sstds., Nr. 20 S. 16. — Aaret er usikkert, da et Brev, som utvivlsomt er Niels Pederssøns Genbrev til dette Mageskifte, i *ÆA. II. 134* er dateret 1491. [6867

Uden Dag. Keldh Owssen Kantor og Kapitel i Wiborg paalægger Beboerne af s. Ollus Sogn paa Lessø at annamme Broder Jahan Andersen for deres Sognepræst.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 92*. [6868

— Udtog: Konsistoriums Arkiv Nr. 201 a, »Ældre Fortegnelser over Arkivets Dokumenter«, 1 Folioark begyndende: »Chirstine Bølles Skiøde til Mogens Giøde«. Se 1496 Aug. 8.

— Udtog: *Fyhn, Kolding S. 187* og *Danske Atlas V. 882 Nr. 21; Reg. *8107*. Er 6223.

— Ufuldstændig trykt: *Westphalen III, Præfatio S. 83; Reg. *8109*. Er 6677.

— *Rhode, Saml. til Lollands og Falsters Hist. II. 278; Reg. 4930*. Er 6720.

— Nævnt: *Eliassen, Kolding fra Middelalder til Nutid S. 244*. Er 1491 Nov. 1.

— »Dingswinde wegen Haackstett. Anno 1490.«

Udtog: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 507 b. Er vel identisk med 1493 Dag? (*Dipl. Flensburg. I. 703*) ell. 1493 Okt. 31 ell. 1496 Maj 14.

— Anført under 3782. Er utvivlsomt 1495 Marts 31.

— Udtog: Kiels UB., S. H. 7 Bl. 854 b. Er 1495 Apr. 6.

— Udtog: *Gaarmann, Efterretn. om Weile Kiøbstæd S. 61*. Er 1498 Okt. 9.

Brevbøger: Esrom: *Cod. Esrom*. 251 (Juli 24), 252 (Juli 24). — Æbelholt: *SRD. VI. 196* (Jan. 5). — Løgum: *SRD. VIII. 35* (Apr. 19), 39 (Apr. 20), 35 (Maj 8)?, 16 (Maj 24), 33 (Maj 29), 67 (Juni 14)?.

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 31*, (44; urigtigt Aar), 54; se ogsaa 6679, 6703, 6719, 6727, 6762, 6780. Lundenæs: *ÆA. III. 242*, 243. Sejlstrup: *ÆA. V. 101*, 101 (vel = III. 38). Stjernholm: *ÆA. V. 120* (Nov. 10). — (Lunde Kapitel: det i *ÆA. V. 158* anførte Brev af 1490 er af 1492 Sept. 28.) — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 354*, 358, 368, 368, 369, 369, 369. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 80*, 83, 84, 105, 106. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 331* (Jan. 14), 317 (Febr. 11-17), 253 (Febr. 27), 309 (Marts 21), 294 (Apr. 5), 307 (Maj 17; ell. Aar 1494), 317 (Juli 2), 321 (Juli 23), 303 (Juli 26 ell. Aug. 2), 311 (Aug. 23), 318 (Sept. 24 ell. Okt. 1), 253 (Okt. 22), 299 (Nov. 29; ell. 1498 Nov. 22), 208?, 243, 305, 335, 335, 352; se ogsaa 4472. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 15* (Jan. 31), 32 (Apr. 30), 13 (Maj 4), 31 (Maj 20), 38 (Juli 2), 28 (Aug. 2), 39 (Aug. 9), 30 (Sept. 28), 15 (Okt. 25), 63 (Nov. 13; = I. 249), 125, (142 se Aar 1502), 142, 143 (ell. Aar 1502), (149 se Aar 1491), (151 se Aar 1494). — Aarhus Kapitel: *ÆA. V. 307* (Marts 13), 307. — Ribe Kapitel: se 6715, 6730. — Slesvig Bisp: se 6696. — Slesvig Kapitel: *ÆA. V. 547* (Juli 28 ell. Aug. 4). — Tommerup: *ÆA. IV. 368*, 372 = 381, 372, 373 = 381, 375, 376, 376 (Aaret er sikkert urigtigt og efter 1513), 377; se ogsaa 6739, 1495 Febr. 11 og 1499 Febr. 16. — Antvorskov: *ÆA. IV. 76*, 102, 160, 182, 182, 188, 196, 202, 255. — Skovkloster: *SRD. IV. 368*, 395. — Maribo: *ÆA. III. 280*, 281, 299, 302, 310? — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 615* (925), 636 (996) = 629 (793), 640 (771)? — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 29*. — Dueholm: *ÆA. III. 178*, 189, 198, 198? — Essenbæk: *ÆA. II. 98* (Juni 8). — Gudum: *ÆA. III. 215*. — Hundslund: *ÆA. III. 11*, 13, 14, 17. — Mariager: *ÆA. V. 649*, 656, 676, 698, 709, 710 (ell. Aar 1498), 720, 730, (737 se Aar 1491), 742, 751; se ogsaa 6834. — Ring: *ÆA. I. 176*, 180, 229. — Tvilum: *ÆA. II. 52* (Apr. 19). — Vestervig: *ÆA. III. 144*, 149, 169. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 365*, 376, 381, 382, 389, 389, 390, 390. — Vor: *ÆA. I. 187*, 187, 191, 204, 207, 213, 213, 214, 217. — Vrejlev: *ÆA. III. 35*, 38, 38, 38, 38 (vel = V. 101), 39. — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 334* (Sept. 21; = *ÆA. I. 222*). *ÆA. I. 171*, 231, 231, 232, 233, 241, 262, 271, 271, 271. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 243*, 243, 252, 259; se ogsaa under Aarhus Bisp Nov. 13. — Slagelse Peders Kirke: *ÆA. V. 800*, 800. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 844* (Juni 23), 847, 859, 860, 860, 901, 953, 1007, 1018, 1035, 1041 (ell. snarere 1499 Nov. 23?); se ogsaa 6720, 6738, 6741, 6840. — *Eline Gayes Jordebog* 375 (Jan. 16), 138 (Jan. 29), 116 (Febr. 24), 138 (Marts 5), 280 (Marts 7), 138 (Marts 14), 206 (Marts 21), 162 (Apr. 19), 262 (Maj 8), 378 (Juni 3), 262 (Juni 5), 94 (Juni 6), 94 (Juni 6), 177 (Sept. 4), 310 (Sept. 8), 358 (Sept. 17), 321 (Sept. 29)?, 322 (Sept. 29)?, 170 (Okt. 9), 375 (Okt. 16), 143 (Okt. 18), 156 (Okt. 18); se ogsaa 6661. — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 263* (Jan. 25). — *Adel. Brevkister*: se 6742.

1491.

Jan. 6. *Danske Mag. VI. 112*; *Reg. 4932*. Er 6871.

Jan. 7—13. Ick Hinrick Blome byn vorpflichtet deme duch-tighen Wulff Pogwyschen Hennyngezone im guth to Massleue to entfrigende in den achtedagen Merten erstvolgende vor 1800 mr. houetstols, de stan in sinen houn, unde 100 mr. unde 8 mr. rente. Myn ingesegel. Schreuen in den achtedaghen der hilghen drier koninghe.

Perg. [med 1 Segl]. (RA. Gottorp C.)

[6869

Jan. 7—13 (Aar?). [I N]avn Gud Faders, Søns og den Helligaands Amen. . . 2 »spann«, som jeg har laant min Datter Inger, og en . . »span« ligger inde hos en »taffl«, som staar i »testemandtet«, . . gav min Husfrue alle hendes Sønner i hendes »testemendtt«, . . den mindste »spann« den gav jeg hende. . . Der ligger og »et gammell klein span« derhos; den har . . i Pant af Fru Gisbell for 6 Mk.; den giver jeg hende [ig]en for Guds Skyld. Mine 2 Døtre i Rins Kloster skal have det Stykke brune »medelbusch« til Hjælp at holde [de 2] Børn med, som er i Vaargaard, Jørgen og Anne, og . . »bornen« flyes did med Klæder, og beder jeg mine [Ar]vinger, at de fremdeles forser dem med det . . ste. Maren Nielseß i Harstes^a giver jeg hendes For[lø]fte kvit, hun lovede mig i Fjor for de Folk, der skulde . . t brændt; det gør jeg for Guds Skyld, og for hun . . mig noget til Villie og fostrede min Søn op Biørn. . . »di gjøre« godt for deres Sjæle, som døde blev . . jeg købte noget Gods af Niels Bendzen i Dolderup . . hans Frue Fru Mette, og gav jeg dem derpaa Penge . . Stykke »medellbusch« og 5¹/₂ Alen »leidsch«, og det var ikke . . »dandt« derom, som mig var sagt; det Køb lod jeg op, . . og de »schulle« have det Brev igen, og Pengene og det [Styk]ke Klæde giver jeg til s. Lauridß Kirke i Thorup, og [Hal]vdelen af »leedschet« giver jeg hans Husfrue Mette, [og] den anden Halvdelen giver jeg Jens Ollsens Datter i [R]anders, som tjener Woldborg Det Gods, jeg . . i Helstrup og i Grindsteen, er et Pant, og Hr. [Er]rich Nielsens Arvinger har Ejendom deri, og det . . »dt« var Fru Mete »giffit med« til Randers, der hun fik [Lauri]dz Nielsen. Thi beder jeg mine Arvinger, at de lader . . »der til løs«, og den Lovhævd, som derpaa var gjort, ej at komme forskrevne Arvinger til Skade. Jeg købte [V]aargaard af Mogens Kolde med Vaargaardz Mølle; der kendes jeg mig at have Ret til og ikke mere. Bedder [jeg] mine Arvinger, at de vil overse saa mange Breve, som [jeg h]ar til Stienholdt og Vaargaard; er der nogen iblandt de . . »de tyche«, der min Sjæl kan komme til Forfang, at de . . vil fare dermed, saa det bliver dem og mig [ud]en Synd, og bevise dem deri, som de vil svare for Gud. . . har jeg ladet gøre Lovhævd i Vesterbierig »till . .strup i Hielum hieret och di synder boer« og Tulstrup Mølle. Bedder jeg mine Arvinger, at de . . ransage de Breve; findes der noget uretfærdigt . . »det« Lovhævd, at de da vil fare dermed, som de . . »de« vil forvare deres Sjæle og min og svare for Gud.

.. hvert Aar har jeg holdt 7 Præster en »reise« om Aaret [d]en Søndag før Palmesøndag og tilmed Lør[da]gen i min Sognekirke hos Vaargaard »holde« [!] en Lør[da]gsmesse alt Aaret igennem for min Sjæl, min Husfrue og »vor forældere« og alle kristnes Sjæle. Thi beder jeg, at mine Arvinger vil lade holde samme Tjeneste hvert Aar og da give hver Præst hjem med sig 24 Skill., 1 Pd. Smør og et »støche« Flæsk og holde dem paa Gaarden til Kost paa den Tid. Har jeg tiendet hver »10 kierffue« af mit Avl og ligesaa af mit Kvæg til Stienholdt og Vaargaard, saa længe det kom i Trætte med Bispedømmet og mig om et Kapel; og vil jeg, mine Arvinger ligesaa skal tiende til Kirken og lade selv holde Tjeneste i Kapellet, som de vil have Løn af Gud; og er der nogle Breve mod gjort, skal de være magtesløse. Jeg fik nogle vilde Øg af en, hed Anders Tygesen, tjente min Fader; dem frygter jeg, han ej fik Fyldest for; derfor giver jeg et af de bedste Øg til s. Hans Kirke i Warde for hans Sjæl og en graablisset »fyllie« af samme Øg til s. Jørgen i Aars, som er utæmt. Jeg fik en Gaard af samme Anders Tygesens Ejendom, ligger i Suanfolch, som Eschild boer i; frygter jeg og haardt for, han fik Fyldest for[!]; beder derfor mine Arvinger, at de spørger dem for derom og gør Betaling derfor, som de vil svare for Gud, at min arme Sjæl ikke skal betale det, og beder jeg mine Arvinger, at de holder disse Artikler, som de vil svare for Gud og mig. Datum Randers »1490 primo inferin-fra octavam epiphanie«.

»P. S.« Det Gods i Suanfolch og Schibsted, som er given til Kirken, har haft det[!] i Forsvar hidindtil, og jeg har sat deri, optaget Arbejde og Gæsteri, dog jeg »haffue« ikke Ret dertil. Beder jeg mine Arvinger, at de intet mere befatter dem dermed, og fordi jeg har nydt »det gode ad«, giver jeg til Kirken 1 Td. Smør, og det har jeg før givet dertil, og saa meget gode »varre« som 1 Td. Smør og 6 Ørtug Korn. Den Gaard, som Jens Kynding i boer i Schibsted, har jeg og mine Forældre givet Kongested Kirke, og den var jeg Forsvar for som de andre, og de fleste Penge, jeg har haft og fanget for dem, har jeg ladet solgt og »driffue« Øksne og Heste, saa jeg frygter, at de var ikke alle retfærdeligen betalt, og mine Arvinger derfor at gøre »retviselige« gode Gerninger deraf for min Sjæl, som de vil svare mig for Gud. Amen.

[A. Orig. med Segl^b. Stenalt Godsarkiv?] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Thott Fol. 1082 Bl. 417 a (med Overskrift: »Sallig h. Anders Jachobsen

till Stienhaldt, d. første [a]ff di Biørner, som besad Stienaldt och sich Las Muses [d]ater och døde i Randers 1490^c); det i Teksten i [] satte er delvis suppleret fra Aaa. — Aaa. Udførligt Udtog, mulig efter Aa, [efter Peder Dyrskjøt] men med Aaret 1490 uden Dag: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 143 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. [6870

a) Aaa: Horsens. b) Aa har umiddelbart efter Dateringen Angivelsen: »Loco sigillo» [!].

Jan. 13. *Reg. 4932* (med urigtig Dag Jan. 6 ligesom i det nedenævnte Aftryk). [A. Orig. Stenalt Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh. (med Dag: octava epiphaniæ domini): »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 116 b. — [Ab. Afskr. af Peder Dyrskjøt (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog).] Afskrifter efter Ab med Dag: epiphaniæ domini: Aba. Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 138 a (herefter: Abaa. RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn, hvor dog i Dateringsens »Datum Mariager actum epiphaniæ domini« actum senere er rettet til: octava) og Abb. LDipl. 1491 Jan. 6 (Afskr. herefter af Frands de Thestrup: Abba. RA. MS. Frands de Thestrup, Saml. vedr. Mariager Kl. og By, Bd. S. 429 (kun Begyndelsen bevaret). *Danske Mag. VI. 112.* [6871

Jan. 14. Oluff Jenssøn oplader fra sig og sin Moder til Ærkebisp Jens Brostrop i Lund og Lunde Kapitel al den Ejedel, som hans Forældre har haft til Bergegarden paa Bordenholm.

Perg. med [6] Segl: 1. Forsiden mangler^a; 2. Bomærke; 3. Dxxxvii 10 (Krogno); 4. Lxxix 13 (nu løst vedliggende); 6. Flii 7. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 135.* [6872

a) Langebek 1754 i LDipl.: »Duo prima sigg. ignob.«

Jan. 16. Jeg Moghens Grawmwle Borger i Køghe har solgt hæderlige Mænd Henrik Moghenss og Oluff Esberns s Forstandere til s. Gertrude Kapel paa forskrevne Kapels Vegne mit Stegers, som er 3 Væggerum, som stander paa s. Gertrudz Jord i den Gaard, som jeg nu i boer, liggende i Køghe østen ved Torvet, og kendes jeg mig til Takke betalt at være af Henrik og Oluff for den Bygning paa fornævnte Kapels Vegne. Jeg har ombedet min Farbroder Per Grawmwle, at han paa mine Vegne lader hænge sit Indsegl for dette Brev, thi at jeg har ej selv Indsegl, med beskedne Dannemænds Indsegl Per Jenss ved Torvet og Dins Skriffuere. Datum Køgis die Marcelli pape.

Perg. [med 3 Segl]. Køge St. Gertruds Kapels Arkiv; ^a1745 af Frederik Rostgaard foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [6873

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 200;* jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

— Vi Hans¹ Konge hilser eder alle vore Bønder i Kullen, bydende eder, at I skikker os 200 Læs Ved til vort Slot Helsingborg, saa at de er der betimelig inden Fastelavn. Og lad

dette ingenlunde. Datum in castro nostro Helsingborg die Marcelli pape nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6874

Jan. 16. [Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Phyn.]
 Md. Hr. Benth Bille R. vor Mand og Raad
 [o]ver velbaaren Md. Hr. Prebern Potbusk R.,
 at han skulde udlægge ham det Landgilde, hvis han mod Loven opbaaret har af Rædinge Mølle, og bøde sit Faldsmaal for, hvis han ulovlig gjort har paa forskrevne Mølle. Hvilke vore Breve han har siddet overhørig. Thi byder vi hos eder Hr. Loduigh Marsk R., Vilhelm Frille, Benth Persß og Jørghen Marswin, at I inden 6 Uger, efter dette vort Brev er læst, til eder tager vor Foged og Embedsmand og rider med Hr. Benth Bille eller hans Bud for Hr. Preberns Bo og udæsker ham der Fyldest af hans Bo for Hovedsag, Skadegæld, Faldsmaal, Kost og Tæring og os for vore Breve, han har siddet overhørig; vederfares eder ikke Fyldest af hans Bo, da indfører og »urder« ham Fyldest i hans Jord og ham der »vernæ« og Ret at skikke, saa længe han fuldtgør Bonden og os, efterdi som Loven og Haandfæstning derom udviser. Thi lad det ingenlunde under eders Faldsmaal. Datum Helsingborgis die Marcelli pape nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Phioniam inhabitantibus, 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 80, utydelige Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden, og samtidige Paaskrifter: »Introduc[tio]« og »Hec littera fuit lecta in placito generali Phionie in profesto duodecim[!] millia virginum«. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6875

Jan. 21. Jeg Niels Pederß Scriffuer¹, Raadmand i Kjøpmanhauen, har solgt »erwerdige« Md. Peder Hansß Borgemester i Helsingør al min Rettighed i Holme, som Matis Jeipß, Gud hans Sjæl naade, fordem i boede, i Sengeløse S. i Lille H., som er 1 Pd. Korn med sin Tilhørelse, Rente og Redsel, som mig med min Husfru Elsebe Anderssedoter er tilfalden efter hendes Moders Farbroders Død Hr. Hans Pedersons, som var Kannik i Kjøpmanhaffn, Gud deres Sjæl naade, og kendes jeg mig fuldt at have opbaaret af P. H. for forskrevne Pund Korn. Afvindes det P. H., tilpligter jeg mig at vederlægge ham al den Skade, som deraf komme kan, inden 6 Uger derefter. Medb. af flere Dannemænd Arnd Wogn², Gregors Magnsß³ og Erland

Jonß⁴ Raadmænd og Jens Michelß⁵ Borger i Kopmanhauen. Givet Fred. før Pauls Dag convers.

Perg. med 5 Segl: 1-4. Bomærker (2-4. i Skjolde); 5. I Sigilfeltet en Dør. ^a1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmarkivet^a (RA. Gisselfeldt Godsarkiv). [6876

a—a) RA. Reg. 86 S. 17; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.*

Jan. 25. Kongen stadfæster Skøder til Aas Kloster fra Hr. Bent Agesøn og Bent Krabbe paa deres Rettighed i den Grund, som Hellig Trefoldigheds Kapel paa Loffteskow staar paa.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Aas Kl. Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 137.* [6877

Før Jan. 31. Beatissime pater. Postquam sanctitatis vestre filia Dorothea regina diutius non sine gravissimis expensis pro recuperatione castri Orebro aliorumque bonorum in regno Swecie consistentium et apud acta cause designatorum ac ad reginam ratione dotis propter nuptias de jure spectancium, et de quibus regina per quendam Stenonem Sthur M. regni Swecie, qui se pro gubernatore eiusdem regni gerit, etiam postquam regina castrum et bona huiusmodi per plures annos pacifice tenuerit, spoliata extitit, contra Stenonem eiusque huiusmodi litisconsortes occupatores castri et bonorum predictorum coram iudicibus auctoritate apostolica tam in partibus quam in Romana curia deputatis litigavit ac unam restitutoriam castri et bonorum predictorum cum fructuum condemnatione pro se et contra Stenonem eiusque litisconsortes diffinitivam, que nulla provocatione saltem legitima suspensa in rem transivit iudicatam, sententiam reportavit, ac postquam Steno Sthur in vim processuum executorialium super huiusmodi diffinitiva sententia decretarum et fulminatarum propter non paritionem illarum excommunicatus, aggravatus, reaggravatus et interdictus cum invocatione brachii secularis extitit Steno cupiens huiusmodi litem, que per 15 annos et ultra in prima instancia indecise pendit, inmortalem reddere, ut diutius valeat castrum et bona in periculum anime sue ac maximum prejuditium Dn. regine detinere, pretendens minus veraciter, ab huiusmodi sententia contra ipsum lata ad sedem apostolicam appellasse, tacito inter cetera, quod sententia in rem transiverat iudicatam, ac quod ipse per 22 annos et ultra vi castrum et bona cum regno Swecie detinuerat ac fructus ex illis provenientes levaverat ac in suos dampnatos usus convertit, prout hodie detinet ac fructus usurpat ac quasdam ab eadem sanctitate per dolum surrepticias et obrepticias extorsit litteras,

per quas sanctitas vestra Lundensi et Vpsalensi archiepiscopis ac Roschildensi et Strengensi episcopis, ut Stenonem a dictis censuris et penis sub certis modo et forma in dictis litteris expressis absolverent et post absolutionem cum 24 arbitris, ut asserebatur minus veraciter, de consensu regis et dictorum trium regnorum electis causas pretensarum appellationum per lapsum plurimorum fatalium desertarum et nulliter interpositarum ac pretensorum attemptatorum ac innovatorum necnon pretensarum nullitatis et nullitatum processuum et sentenciarum in favorem regine et contra Stenonem habitorum et latorum cum toto negotio principali audirent et fine debito terminarent, ut dicitur, commisit; contra quas litteras pro parte regine coram Dn. archiepiscopo Lundensi et episcopo Roschildensi ac coram Dacie et Norwegie regnorum consiliariis date fuerunt exceptiones de jure valide, efficaces et relevantes de nullitate, surreptione et obreptione dictarum litterarum, per quas constabat de illarum surreptione, et quod in vim illarum nulla fuerat iudicibus in illis deputatis iurisdictio attributa, et propterea archiepiscopus Lundensis suo et suorum collegarum nomine super appellatione pro parte Dn. regine a gravaminibus in vim dictarum litterarum surrepticiarum illatis et fieri comminatis ad sanctitatem vestram interposita ac ipsi archiepiscopo et episcopo Roschildensi aliisque consiliariis supradictis necnon Vpsalensi archiepiscopo insinuata apostolos reverentiales dedit ipseque archiepiscopus Vpsalensis ad respondendum de apostolis terminum trium mensium assignavit. Ut igitur finis debitus huic liti, que per 15 annos vel circa in prima instancia duravit, imponatur, recurrit Dn. regina ad sanctitatem vestram, humiliter supplicando, quatenus dignemini causam et causas appellationis et appellationum huiusmodi ac nullitatis, surreptionis et obreptionis dictarum pretensarum litterarum per Stenonem et alios in ipsis litteris nominatos, ut pretenditur, impetratarum ac pretensorum processuum in vim illarum forsitan habitorum et habendorum necnon attemptatorum et innovatorum ad instanciam Stenonis et eius litisconsortium ante vel post interpositionem dicte appellationis in favorem Stenonis et contra Dn. reginam ac totum negotium principale in vestra Romana curia, ad quam de omnibus mundi partibus pro iusticia consequenda recursus habetur, et in qua favores cessant, alicui ex dominis vestri sacri palatii apostolici causarum auditoribus cum directa ad sanctitatem vestram advocatione causarum huiusmodi a prefatis et aliis

quibuscumque iudicibus sive commissariis, coram quibus pendere contingerent, committere audiendum fineque debito terminandum cum omnibus suis connexis et cum potestate Stenonem et eius litisconsortes omnesque alios sua interesse putantes et in executione citationis huiusmodi nominandos in Romana curia, extra et ad partes, quociens opus fuerit, eciam per edictum publicum in locis circumvicinis, cum ad citandos tutus non pateat accessus, citandi ac eciam sub censuris et penis inhibendi ceteraque omnia faciendi, que in premissis necessaria erunt, non obstante forsitan quod cause non sint ad Romanam curiam legitime devolute aut in eadem de ipsius necessitate tractande seu finiende constitutione et ordinatione apostolicis stilo dicti palatii ceterisque in contrarium editis vel faciendis non obstantibus quibuscumque habentibus statum causarum huiusmodi pro sufficienter expressis.

[Orig.] Optaget i 6879.

[6878

Jan. 31. Universis Cristifidelibus et presertim Swecie nationis Egerdus Durkap episcopus Sleswicensis, unus ex sacri palatii apostolici causarum auditoribus causeque et causis ac partibus infrascriptis a Dn. nostro papa locumtenens specialiter deputatus. Nuper Dn. Innocentius papa octavus quandam commissionis sive supplicationis cedulam nobis per certum suum cursorem presentari fecit, quam cum ea, qua decuit, reverentia recepimus huiusmodi sub tenore: 6878. In fine vero dicte commissionis sive supplicationis cedula scripta erant de alterius manus littera, superiori littere ipsius cedule penitus dissimili, hec verba: De mandato Dn. nostri pape audiat episcopus Sleßwicensis et constituto summarie de non tuto accessu citet, inhibeat eciam sub censuris et per edictum, ut petitur, et justiciam faciat; in extremitate vero eiusdem papiri cedule scripta erant de aliena manu hec verba: Placet Dn. nostro pape. A. cardinalis Aleriensis. Post cuius commissionis sive supplicationis cedule receptionem per nos factam productis coram nobis pro parte Dn. Dorothee regine principalis in dicta nobis presentata commissione nominate nonnullis testibus fidedignis ad informandum animum nostrum de eo, quod Dn. Dorothee principali aut alicui eius nomine ad quendam Stenonem Sthur M. regni Swecie exadverso principalem in eadem commissione nominatum pro presentibus nostris litteris citatoriis et inhibitoriis in eius propria persona ac domicilio seu locis consvetis ad exequendum

tutus non pateat accessus ipsisque per nos in forma juris receptis, juratis, admissis, examinatis et interrogatis fuimus pro parte Dn. regine requisiti, quatenus sibi citationem legitimam cum inhibitione inserta contra Stenonem Stur et eius litisconsortes omnesque alios sua interesse putantes et in executione citationis huiusmodi nominandos per edictum publicum in Romana curia, extra eam et ad partes ac in locis circumvicinis per nos ad hoc deputandis affigendum et exequendum juxta preinserte commissionis tenorem in forma solita concedere dignemur. Nos igitur Egerdus episcopus locumtenens, attendentes requisitionem huiusmodi fore justam volentesque in causis huiusmodi legitime procedere ac partibus hincinde debitam justiciam ministrare, et quia per diligentem examinationem testium predictorum reperimus Dn. regine aut alicui eius nomine ad Stenonem Stur pro huiusmodi nostris litteris in eius propria persona ac domicilio seu locis consuetis exequendis tutum non patere accessum, auctoritate apostolica nobis commissa per hoc publicum edictum in Romana curia in audiencia publica litterarum contradictarum Dn. nostri pape legendum ac basilice principis apostolorum de urbe ac locis audientie causarum apostolice necnon extra dictam curiam et in partibus metropolitane Lundensis et cathedralis Scharensis ecclesiarum valvis tamquam locis circumvicinis convenientibus affigendum et exequendum Stenonem Stur et eius litisconsortes omnesque alios supradictos tenore presentium peremptorie citavimus, quatenus centesima die post dictarum litterarum in audiencia publica litterarum contradictarum Dn. nostri pape predicta lectionem necnon executionem et affixionem in valvis seu locis supradictis factas inmediate sequente, si dies centesima juridica fuerit et nos vel alter forsan interim loco nostri surrogandus auditor ad jura reddendum et causas audiendum pro tribunali sederimus seu sederit, alioquin prima die juridica inmediate sequente, qua nos vel surrogandum auditorem prefatum Rome vel alibi, ubi tunc Dn. noster papa cum sua Romana curia residebit, in audiencia causarum apostolica hora causarum consueti ad jura reddendum et causas audiendum pro tribunali sedere contingerit, compareant in iudicio coram nobis vel surrogando auditore per se vel procuratorem seu procuratores idoneum seu idoneos, Dn. regine vel p[ro]curatori suo legitimo de omnibus in dicta nobis presentata commissione contentis de justitia responsuri et in causis huiusmodi ad omnes actus necessarios successive et us-

que ad diffinitivam sententiam inclusive debitis et consuetis terminis et dilatione precedente, ut est moris, processuri et procedi visuri aliasque facturi, dicturi et recepturi id, quod iusticia svadebit et ordo dictaverit rationis, certificantes eosdem citatos, quod sive in citacionis termino comparere curaverint sive non, nos vel surrogandus auditor ad partium comparentium et causas prosequi curantium instanciam ad premissa omnia alias, prout iustum fuerit, procedemus seu procedet, citatorum absentia sive contumacia non obstante. Et attendentes, quod in causis huiusmodi coram nobis in Romana curia indecise pendentibus nichil sit in partibus per quemquam attempandum seu innovandum, a[uctoritate] apostolica per simile edictum publicum modo premissis legendum, exequendum et affigendum Dn. archiepiscopo Vpsalensi eiusque in spiritualibus et temporalibus vicario sive officiali generali ac universis officialibus, iudicibus, commissariis, delegatis, subdelegatis ordinariis et extraordinariis per civitatem et diocesem Vpsalensem aut alibi constitutis et presertim Stenoni Sthur ac eius litisconsortibus omnibusque aliis, quorum interest, sub excommunicationis, suspensionis et interdicti ac aliis sententiis, censuris et penis ecclesiasticis, quas ferimus in hiis scriptis ac ipsos contravenientes incurrere volumus ipso facto, inhibemus, ne ipsi in jurisdictionis nostre, ymmoverius apostolice sedis, contemptum dicteque Dn. regine prejudicium in causis huiusmodi coram nobis indecise pendentibus quitquam per se vel alium attempare vel innovare presumant; quod si secus factum fuerit, id totum revocare et ad dictam excommunicationis et aliarum sententiarum declarationem, reaggravationem aliasque graviores penas procedere curabimus. Loca vero audientie litterarum contradictarum et valvarum predictarum tanquam idonea pro presentibus nostris litteris exequendis adinstar publicorum edictorum, que olim in albo pretorie scribebantur, duximus eligenda, que nostras citationem et inhibitionem suo quasi sonoro preconio et patulo iudicio publicabunt, in quibus has litteras decrevimus legendas, affigendas et exequendas, ne sic citati et inhibiti de premissis ignorantiam pretendere valeant. Volumus et dicta auctoritate decernimus, quod he littere sive citacio et inhibicio modo premissis executi predictos citatos et inhibitos taliter arceant, ac si eis essent personaliter intimate. Presentes litteras per notarium publicum nostrumque et huiusmodi cause coram nobis scribam infrascriptum subscribi mandavimus no-

strique sigilli fecimus appensione communiri. Datum et actum Rome apud s. Petrum in palacio causarum apostolico, in quo jura reddi solent, nobis inibi mane hora terciarum et audiencie causarum consveta ad jura reddendum et causas audiendum in loco nostro solito pro tribunali sedentibus indictione 9., die lune 31. et ultima mensis januarii, pontificatus Dn. Innocentii pape octavi anno 7., presentibus discretis viris magistris Johanne Vicecomitis ac Johanne Volquini notariis publicis scribisque nostris, clericis Monasteriensis civitatis ac Rhomensis diocesis, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Conradus Varenhagen clericus Coloniensis diocesis, publicus apostolica et imperiali auctoritatibus notarius dictique Dn. Egerdi episcopi et locumtenentis huiusmodi cause coram eo in locum discreti viri magistri Accursii de Petra clerici Auinionensis civitatis publici eademque apostolica auctoritate notarii scriba deputatus, quia omnibus premissis cum prenomatis testibus interfui eaque omnia in notam sumpsi, ex qua hoc instrumentum, manu alterius scriptum, confeci signoque et nomine meis solitis cum Dn. Egerdi episcopi et locumtenentis sigilli appensione signavi.

[Orig. Dronning Dorotheas Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir med Paaskrift med en anden Haand: Ausschultata et collacionata est presens copia per me Johannem Lupi clericum Lubicensis diocesis, publicum imperiali auctoritate notarium, et concordat cum suo vero originali, quod protestor manu mea propria. Dronning Dorotheas Arkiv; senere til RA. Gem. Arch. XL, ved Nr. 11 (RA. A 2, Dronning Dorothea).

[6879]

Febr. 6. *Reg. 4934.* [^aPerg. med Notarmærke og 1 aflangt Segl.^a Slesvig Bys Arkiv.] *Noodt, Beiträge I. 16* (med Afbildning af Notarmærket). — 2 Afskrifter af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XIV (den ene med, den anden uden Tegning af Notarmærket; ingen af dem er Noodts Kilde).

[6880]

a-a) Saaledes Noodt, anf. St. S. 19.

Febr. 7. Tingsvidne af Skodborg H., at Hustru Benditte af Beckmark tilstod, at hun havde pantsat Jens Spend af Raming gord 4 Gaarde.

Perg. med [6] Segl: 2. Cxviii 1. Jens Spends Arkiv; ^asenere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidne S. 13.*

[6881]

a-a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Spend. b) RA. Reg. 60 S. 103.

Febr. 9. *Reg. 4935.* [A. ^aPerg. med 8 Segl.^a Nyborg Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1650: FLA. Nyborg Sognekalds Arkiv, Protokol 1445-1664 S. 47. — Afskrifter fra c. 1664, mulig efter Aa: FLA. Nyborg Kirkeinspektions Arkiv, Bog ov. Nyborg Kirkes og dens Betjentes Indtægter 1664-76 Bl. 7 b og 1664-1748 Bl. 7 b. — Afskr. af Jacob Lerche c. 1740:

Jacob Lerche, Det renoverede Nyeberg Stads Speil, 2. Part S. 56. (FLA. Topogr. Saml. Nyborg). *Hofman, Foundationer V. 426.* [6882]

a—a) Saaledes Aa.

Febr. 11. Jeg Axel Lauesß paa Claxholm R. kendes mig af Abbedisse og alt Konvent i Clare Kloster min Tid ud i Leje at have 1 Gaard i Rengstrupp (Lass Suensß, 1 Pd. Byg, 1 Ørte Rug og 1 Skill. Grot, ^a1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Skp. Havre og Svin, naar Olden^a [er]), hvilket Korn og Penge, som af forskrevne Gaard ganger, jeg tilpligter mig aarlig at lade yde inden Kyndelmisse forskrevne Abbedisse. Og kendes jeg mig ingen Rettighed at have i forskrevne Gaard uden til Leje. Naar jeg dør, skal forskrevne Gaard komme frit til forskrevne Kloster igen efter Abbedisses og Konvents Villie, forbydende mine Arvinger enten »thienere« eller noget andet, Hus eller Jord bort at dele eller bort føre. Medb. af beskedne Mænd Oluff Ipsß Borgemester i Roskildæ og Hans Paulsß Borger sstds. Datum Gresid fer. 6. post f. Scolastice.

Perg. med 3 Segl: 1. Forsiden mangler; 2-3. Bomærker (2. i Skjold). Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 571* (AM. LXIII. 20). [6883]

a—a) Tilføjet over Linien.

Febr. 14. *Reg. 4936**. A. Perg. [med 2 Segl]. Senere til Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 475* (RA.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 515.* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 18 a. [6884]

— Notarial-Vidnesbyrd under Fortsættelsen af den i 6880 omhandlede Retssag.

[^aPaategning med Notarmærke, skreven paa Bagsiden af 6880.^a Slesvig Bys Arkiv.] *Noodt, Beiträge I. 19* (med Afbildning af Notarmærket). — 2 Afskrifter af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XIV (den ene med, den anden uden Tegning af Notarmærket; ingen af dem er Noodts Kilde). [6885]

a—a) Saaledes *Noodt, anf. St.*

Febr. 15. Kongeligt Privilegium for Sslyffuissborge.

[Orig. Sølvidsborg Bys Arkiv.] Afskr., attesteret 1669 Okt. 15 af 6 Mænd: SvRA. Städernas privilegier, Skåne, Halland och Blekinge (Skånska commissionens handlingar Z Bl. 101 a). — Afskr., attesteret 1695 Juli 15 med Byens Segl: SvRA. Kommerskollegii arkiv, Städernas privilegier Nr. 17 (Sala m. fl. Bl. 220 b). — *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 400.* [6886]

Febr. 16. Testamente af Kersten Smyt Raadmand i Borch paa Vemeran.

Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 42). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 58.* [6887]

Febr. 17. Kongen anmoder i Anledning af en Henvendelse fra Oluff Stigß Bent Bille om foreløbig at opsætte en Indførsel.

Papir med Rester af 1 brevluukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 94.* [6888]

Febr. 19. Dom af Kongens Retterting i en Strid mellem Fru Ingeborgh, Jens Giordsøns Efterleverske, og electus i Thømerops Kloster om et Mageskifte.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 370*; «1740 i Danske Kancellis Arkiv» (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 138.* [6889]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

— Dom af Kongens Retterting, at Peder Jenssøn i Bonerw m skal udlægge den Jord, som han mulig besidder af Thømerops Klosters Ejendom.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 376* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 140.* [6890]

Febr. 21. Jes Pedersen i Hasseriis pantsætter Jord i Hasseriis til Aalborg Helligaandshus.

[A. Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Aa. Udtog fra c. 1700 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 79.* — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., sikkert efter Aa: Langebeks Ekscerpter 52, Den Hellig Aands Huus i Aalborg. (Afskr. af Frands de Thestrup, formodentlig efter Aaa: Ny kgl. Saml. 4 to 747 a.) [6891]

Febr. 23. Iwer Nielß Herredsfoged i Wendz H., Hinrick Brockenhussæ V., Jiis Judæ Foged paa Hinssegawell, Hans Morthenß af Boringh, Hinrick Judæ af Høreppæ, Tage Swenß, Jiis Holm og Per Skriwer i Wiby. 2. s. Pethers Dag ad cathedram paa Wendz H.s Ting fik velbyrdige Md. Benedix Howenskyll et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Hanß i Borderp, Jep Hanß i Bobell, Laurens Jwdæ i Balsleff, Mates Perß i Stawerby, Mates Nielß i Bramsterp, Hans Nielß i Tibringh, Oluff Jenß *ibid.* og Claus Hagenß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at forskrevne Howenskyll her skød sit Skel til menige Almue i Wendz H., »hwre« han havde »at faret«, siden han »wort« Foged paa Hinssegawell; da havde han der et godt Rygte af Menigheden og besynderlig af alle Kongens Bønder, som tjener til Hinssegawell; da takkede de ham for en Danne mand og sagde, at han har redet og faret og talet for dem til Rette, som han maa vel være bekendt. Vore Indsegl.

Perg. med [8] Segl: 1, 5-6. Bomærker; 8. Utydeligt. Benedikt Hogenskilds Arkiv; senere til SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 1,

»Överkammarrådet och skattmästaren Nils Pedersson (Bielke) till Åkerö arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. [6892

Marts 2. Kongen dømmer i en Sag mellem Borgemestrene i Malmøge og Hr. Thønnæ Wernerson, at den sidstnævnte skal afbryde den Bygning, som han har ladet bygge paa »Heliestæde bod«, og hvor han holder Ølsalg og Høkeri.

Perg. [med 1 Segl]. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 24). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 58* = *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 401*. [6893

— Kongen anmoder Mourids Nielsson om straks at sende ham saa mange Penge som muligt.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 95*. [6894

Marts 6. Niels Cristierns¹ Sognepræst til Barith Kirke, Cristiern Holk² paa Barithskoff V., Giisting i Bred og Mattes Bents³ i Barit. Sønd. i Faste, som synges oculi, paa Barith Kirkegaard fik hæderlig og »welbird« Md. Per Terkilson i Føwling et Sognevidne af 12 Dannemænd: Jes Niels⁴ i Barit, Per Bødicker ibid., Jes Laas⁵ i Barithole, Mattes Per⁶, Terkel i Roid, Per Niels⁷, Per Knuts⁸, Jes Søwrins⁹, Søwrin Mvly, Søwrin Jwl, Søwrin Andher¹⁰ og Laas Pers¹¹; hvilke vidnede, at dem vitterlig er, at den Eng, som Søwrin Mat¹² og Hans Friis trætter om, som ligger paa Barith Mark i Dwnhoweth, er »skywt« til Per Terkil¹³ Gaard i Barit, som Søwrin Mats¹⁴ nu i boer. Med vore Indsegl. Datum[!].

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet Bogstavet n inden for en Cirkel; 2. Iv 3; 3. Utydelige Rester. Peder Terkelsøn Væbners Arkiv (RA. Topogr. Saml. Papir, Bjærg H. Jylland, Barrit S., Barrit). [6895

Marts 8. *Reg. *8116. A.* Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 26). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 77*; *Kbhvns Dipl. I. 223* (her med urigtig aftrykt Aar). — **B.** Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). Herefter: *Adler, Bidrag til Skildring af Byen Ribe 3. Hefte (Ribe Skoleprogram 1847) S. 8*. — Afskr. fra c. 1500 ell. lidt senere: Malmøregistret Bl. 14 b^a. Herefter (med Benyttelse af A og B): *Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraer II. 391*. [6896

^a) Denne Tekst viser saa vel i hele sin Slutning som i sin Datering en mærkelig Afvigelse fra selve den i Malmø Bys Arkiv opbevarede Orig. (c: 6899).

— Kongen anmoder Bent Bille om at komme til Stede ved et Rigsraadmøde og om at udruste Folk til derefter at følge ham til Norge.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Dipl. Norv. XVIII. 108; Missiver I. 95* (jfr. *Danske Mag. 4. R. II. 272 L. 8*). [6897]

Marts 8. *Reg. *8117.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 276; Dipl. Norv. XVIII. 107; Missiver I. 96* (jfr. *Danske Mag. 4. R. II. 272 L. 10*). [6898]

Marts 9. Hans¹ Konge. Os er til Vidende vordet, at Guldsmedene i vore Købstæder her i Riget gør meget ondt Sølv i »gerninghe«, i hvilket vore Undersaatte den mene Mand besviges dem til Skadé i mange Maader. Thi har vi det nu overvejet med vore Rigens Raad, her nu til Stede var, og efter deres Raad har saa skicket derom, at hver Guldsmid i eders By skal sætte Byens og sit eget Mærke paa hver den Gerning, han gør, og hver »weyen« Mark Sølv skal han gøre i Gerning saa god, at hun holder 14 Lod og et Kvintin purt Sølv; findes nogen Guldsmidegerning, som »veyen« Mark Sølv holder forneden 14 Lod udi, det skal regnes for falskt Gods, og den, det udgør, stande sin Ret derfor som for andet falskt Gods. Thi beder vi og hyder eder »vore byfoget, bormestere, rad oc tollere« i Malmø, at I varetager, at dette saa aldeles holdes i eders By, som forskrevet stander; finder I nogen, herimod gør, da »hindrer« ham og »retter« over ham, som bør at rettes over den, som med falskt Gods handler og omganger. Datum in opido nostro Landeskrona 4. fer. post dnicam. oculi nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 25). — Afskr. fra c. 1550: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 215 Bl. 268 b. — Afskr. af Corfits Braem († 1683), endende: »Datum in oppido nostro Landskronegaar feria proxima post dominicam oculi anno . . . nostro sub secreto«: Ny kgl. Saml. Fol. 361 S. 397. (Afskrifter herefter for Langebek: LDipl. bag 1489 og RA. Langebeks Saml. Pk. XIII (o: den hos *Nyrop anf. St. II. 391 L. 15 f. n.-8 f. n.* omtalte Tekst)). — Afskr., vel fra Frederik II.s Tid (med Tilføjelse: »oc findis beseglet i den kongelig stad Mallmøe«), stilet til Købstæderne i Almindelighed og endende: »Datum in oppid[!] nostro Landzkrona dominica[!] nonagesimo primo sub sigillo nostro«: Thott 4to 1982 Bl. 238 b. — Afskrifter stiledte til Købstæderne i Almindelighed og endende: »Datum in oppido nostro Landtzkrona quarta feria proxima post dominicam[!] anno domini mcdxi nostro sub secreto«: Thott 4to 1990 Bl. 406 a (fra 2. Halvdel af 16. Aarh.); Ny kgl. Saml. 4to 1354 (fra c. 1650); Ny kgl. Saml. 4to 1347 Bl. 56 b (fra 2. Halvdel af 17. Aarh.). — Afskr. fra Begyndelsen af 17. Aarh., stilet til Købstæderne i

Almindelighed og endende: »Giffuidt i wor kjøbstad Landtzkronne thorsdagen efftter den 3. søndag i faste aar medxei wnder wortt ziignette 1491«: Uldall Fol. 11 Bl. 42 b. — Afskrifter stiledede til Købstæderne i Almindelighed og »Datum in civitate nostra Lanndtzkronne« (ell. Landtzkronne) (uden Aar og Dag): Uppsala UB., Haandskr. H 126 a, Læg Bb (fra 16. Aarh.); Lunds UB., Haandskr. J 4to 27 Bl. 300 a (fra Slutningen af 16. Aarh.). [6899]

Marts 10. Kongen forklarer, hvad der skal forstaas ved Udtrykket al kongelig Ret i Privilegier for Ærkebispen og Kapitlet i Lund.

Perg. med 1 Segl: K. 87 med K. 88 som Kontrasegl. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 142.* — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: SvRA. Papir. — Andre Afskrifter: Gl. kgl. Saml. 4to 3124 Bl. 157 a (fra Begyndelsen af 16. Aarh.; herefter: LDipl.); Gl. kgl. Saml. 4to 3125 Bl. 426 a (fra c. 1550). [6900]

— Kongen stadfæster Awss Borgeres Privilegier og tager Borgerne i sin Beskærmelse.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 141; Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 402.* [6901]

Marts 12. Jeg Prebørn Pothbusch R. paa Oozbiørg har gjort et Mageskifte med Kapitlet i Ribe paa Kirkens Bygnings Vegne sstds. med en min Gaard i Viim i Nør H. i Varde Syssel (Jeß Jabsen, 2 Ørte Rug og 22 Skill. med andet Bede) for en Riber Kirkes Gaard i Vldborg H. i Hart Syssel, som Jeß Jude i boer og kaldes Vester Tonge, som dette Brev indeholder, jeg derpaa har. Medb. af flere velbyrdige Mænd Iffuer Erichsen i Vldborig, Palle Juel af Vdstrup, Niels Juel i Aabiørg, Tomaß Fasi af Venner, Peder Grøn af Rydbiørg. Datum die Gregori papæ.

[^aPerg. »med 6 Zigneter bekræftet, dog den ene er bortkommen«. ^aRibe Kapitels Arkiv.] Afskr.: RA. Rtk., Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666 Bl. 24 a. [6902]

^a—^a) Saaledes Afskriften Bl. 150 a.

— Prødbyørn Podbwsck Ridder lover at affinde sig med Brugeren af en Ribe Kapitels Gaard i Vldborg S., som han har tilmageskiftet sig.

Perg. med 1 Segl: Dxxx 10. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 411* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 73* (det der angivne Aar 1491 maa anses for rigtig opfattet, saa at Aaret 1490, der findes i RA. Grønlunds Afskr. af Ribe Stiftskiste 392, er urigtigt). [6903]

Marts 13. Bisp Niels i Wiborgh m. fl. gør vitterligt, at Almuen og Borgemestre og Raad i Wiborg er blevet enige om, at intet dansk Øl skal føres til Byen.

Perg. med [13] Segl: 4. Bomærke. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 92.* [6904]

Marts 15. Hans¹ Konge. Hr. Bend Bilde R. vor Mand og Raad og Embedsmand paa Helssingborg har nu fornøjet os 240 rinsske Gylden paa Regnskab af den Sum Penge, vi finge ham at »vetzle« os Guld for. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Guld. Datum in monasterio Eserom 3. fer. post dnicam. letare nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6905]

Marts 17 (Aar?). Jeg Pael Støgge¹ Præst og perpetuus vicarius i Aars vederkendes mig at have den Jord af »borgemester« og Raad i Aars liggende i Aars paa den søndre Vold østen næst til Jesper Baghers, og deraf tilpligter jeg mig hvert Aar Andree Aften ud at give 3 Skill. Jordskyld til Aars Bys Gavn, og dertil skal jeg lade gøre og holde »plancke och haweluerk« færdigt paa Jorden saa langt, som den rækker øster og vester. Og naar jeg dør, skal forskrevne Jord og Bygning være fri igen til Aars By. Mit Indsegl. Datum anno mcdlxcprimo^a Torsd. efter Midfastesøndag.

Perg. med 1 Segl: G. 760 (s *pavli ftigovnis p̄fbi*). Aarhus Bys Arkiv (RA.). [6906]

a) Aaret maa vistnok snarere opfattes som 1491 end som 1461.

— **(Aar?).** Vi »borgemestere« og Raad i Aars har i Leje ladet Hr. Pawel Støghe Præst og perpetuus vicarius i Aars en vor Bys Jord liggende i Aars paa den søndre Vold østen næst til Jesper Baghers, og deraf skal han give hvert Aar Andree Aften 3 Skill. Jordskyld til Aars Bys Gavn, og dertil skal han lade gøre [osv. som 6906; læs dog: naar Hr. Pawel dør - indtil:] Aars By. Vi Claus Perß¹, Jes Matß² »borgemestere«, Mattes Petherß³ og Erick Petherß⁴ har vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum anno mcdlxcprimo^a Torsd. efter Midfastesøndag.

Perg. med 4 Segl: 1. Exviii 12; 2-3. Bomærker (3. i Skjold); 4. Giii 11. Senere tilbagegivet til Aarhus Bys Arkiv? (RA. Aarhus (Tillæg)).

a) Aaret maa vistnok snarere opfattes som 1491 end som 1461. [6907]

Marts 18. Jeg Arwid Trolle¹ i Berqware fuldmægtig gør velbaaren Md. og strenge Ridder Hr. Beint Bille at annamme »faath« paa Jon Bran og ham i Fængsel have for den store Utroskab, som han mig gjort har, og for den Vold og Uret, der han mine Bønder gjorde, som han af mig i Værge havde, efter det at han har intet holdt mig af det, som han lovede mig paa Helsingeborge, at han skulde mig og mine igen give det,

som han havde mig og dem »i fraa«. Mit Indsegl. Givet Edh Fred. efter Midfastesøndag.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bii 3. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [6908]

Marts 19. *Reg. *8119.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 276; Missiver I. 97.* [6909]

— Jeg Anders Stigßen af Næs a. w. har oppebaaret af velbyrdig Md. Hr. Powll Laxmandt R. paa Wallen 10[?] rinsche Gylden for »thu andell«, som Hr. Powll Laxmand »føll thill att læße« for 2 Gaarde i Robye i Villantz H., som Anders Eskrißen i boer og giver til Landgilde 2[?] Skill. Grot, hvilken Ejendom Hr. Powll Laxmandt købte af Eyller Pederßen af Allnerup. Thi skal forskrevne Pantebrev, som lyder paa forskrevne »gaardt« med 2[?] andre Gaarde, komme Hr. Laxmandt aldrig til Skade; men naar Fru Kierstenne af Allnerup paa sine Børns Vegne løser de 2[?] Gaarde, som forskrevne Pantebrev lyder paa, »uden thagen thou gaarde i Raabye«, som forskrevet staar, da skal jeg antvorde Hr. Powll Laxmandt og Fru Kestene forskrevne Pantebrev igen. Kommer forskrevne Pantebrev ej frem, naar det bliver løst, tilbinder jeg mig Hr. Powll Laxmandt det skadesløs at holde, og skal det Pantebrev ingen Magt have imod Hr. Powll Laxmandt. Medb. af flere gode Mænd Mester Jens Ogeßen Provst i Lundt, Hr. Peder Powls »degen« sstds. Givet i Lundt Lørd. efter Midfastesøndag.

[^aPerg. med 3 Segl.^a Poul Laxmands Arkiv.] Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 46 a (med Overskrift: »Her eptherføllger cophier aff nogen gamell permendtzbreffue; dette første breff her Anders Stigßens aff Neß hengte 3 indßegle for«).

a—a) Saaledes Afskriften.

[6910]

Marts 23. Kongen tilskriver Mourids Nielssøn om Underhold af nogle af hans Skytters Heste og de medfølgende Folk.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 97.* [6911]

Marts 24. vicarium i Købendhaffn gør vitterligt, [at jeg med] mine Medbrødrers Samtykke har annammet et beseglet Pergamentsbrev Scriffuere Raadmand i Købendhaffn, som han selv beseglet har med hæderlige Mænd Esbern Scriffuere Borgemester i Købendhaffn, Claus Nyman, Arildedz, Jep Anderß Raadmand i Roskilde, Hr.

Anders Andersß perpetuus vicarius i Købendhaffn og Lasse
 lydende, at vi alle perpetui vicarii i Købendhaffn
 holde 2 Begængelser med vigiliis og Messer for forskrevne Niels Scriffuere, hans Pedersß forðum Kan-
 nik i Købendhaffn og for alle hans »forælderne« og Venner,
 som Gud til Lov og dem til Salighed. Og derfor
 givet os 1 Bod i Feskerestredet hos Stranden
 i boer, efter forskrevne Niels første Begængelse
 skal altid være den 3. Søndag »at qwelde« efter
 Aftenen, og om Morgenen skal vi alle vicarii holde Messe for
 »wore altere« 3. Søndag »at qwelde« efter Micaelis
 Dag, og deslige skal vi allede Messe for »wore
 altere«. Er Forfald i Kirken paa eller andre mærke-
 lige Ærinder, for hvilke saadan Tjeneste ej holdes kunde, ...
 Tjenesten, hvilken Dag bedst »qwemeligh« er derefter,
 saa forsømmes. Holdes Tjenesten ej for vor For-
 sø..... Efterkommeres, skal Niels Scriffueres Arvinger
 Fuldmagt have det Niels Scriffuere os paa Boden
 givet har, og gøre det dødt. meum cum sig. venerabi-
 lium DDn. ac confratrum meorum Petri Henrici, Hemmingi
ree Johannis, Petri Olai et Boecii Laurencii perpe-
 tuorum vicariorum Haffnensium. in profesto anunciac.
 Marie.

Medtaget Perg. (den venstre Del mangler) med [5] Segl paa den be-
 varede Del af Plica: det trediesidste: Bomærke i Skjold (*s anders*):
 gennemskaaret; ikke meget yngre Paaskrift bagpaa: *Recognicio vicario-
 rum super boda in Fiskerestredith de duobus anniversariis annuatim,
 quod relaxsatum est per me et fratrem meum. Senere tilbagegivet til
 Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Ge-
 hejmarkivet. (Reg. *8120.)* [6912

Marts 27. Anders Deghn i Gluslundhe, Ærich Clausen i
 Strogeby, Matz Hansen i Danmar, Hans Rødh og P. Ful ibid.
 Dnica. palmarum paa Gluslundhæ Sognestævne adspurgte Hr.
 Rasmus Sognepræst i Danmarr paa alle Brødres Vegne i Vor
 Frue Kalente i Sønder H. i Lolland menige Almue i Gluslunde
 S., om de havde hørt eller af vidste, at Konnings Foged eller
 Biskops Foged havde nogen Tid ^a i Hoby paa forskrevne
 Kalentegods, som Troels Folmersen paa boer, eller nogen havde
 gæstet eller haft i at sætte eller af at sætte fornævnte Gods
 uden Brødrene i samme Kalente. Dertil svarede menige Almue,
 at i 40 Aar og mere kunde de aldrig høre eller af vide, at nogen

Konnings Foged, Biskops Foged havde gæstet forskrevne Kalentegods før nu »skønns« 10 eller 12 Aar siden, at Gæredh, som da boede paa forskrevne Gods, bad Hans Byldh Biskoppens Foged til sig for Venskab, fordi han havde sejlet ud i Forbud, og Hans Byldh skulde forsvare ham for den Sag; og sagde og menige Almue, at de aldrig havde hørt eller af vidste, at Konnings Foged eller Biskops Foged havde indsat eller afsat nogen Mand paa fornævnte Kalentegods. Derpaa »bedis« Hr. Rasmus et Sognevidne; da »wart« der tilmælt en beskeden Dannemand Morthen Persen; han til sig tog 11 Dannemænd: Matz Skræder, Boe Jensen, Jens Morthesen, Jens Tabæ i Gluslunde, Matz Jensen i Bodesby, Jep Markorsen *ibid.*, Oluff Wolsyngh i Hoby, Nis Wolsyngh, Jeppe Tosth, Morten Willingh og Las Buth *ibid.*; hvilke 12 Dannemænd paa forskrevne Sognestævne vidnede, at de »thoghe« og hørte af menige Almue i fornævnte Sogn og dem selv vitterligt, at aldrig ingen[!] Konnings eller Biskops Foged havde gæstet i paa det Kalentegods, som Troels Folmersen paa boer, i 40 Aar eller mere før nu »skønns« 10 eller 12 Aar siden, at Geredh, som da paa fornævnte Gods boede, indbad Hans Byldh Bispens Foged til sig for Venskab, at han skulde forsvare Geredh, fordi han sejlede ud i Forbud. Vidnede og de samme Mænd, at de aldrig havde hørt eller af vidste, at nogen havde haft Magt over forskrevne Gods uden Brødrene i forskrevne Kalente med »hussesengh, foringh« eller Gæstebud eller nogen anden Rettighed, som der bør af at gaa med Rette. Med vore Indsegl.

[^b Papir med 5 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt (?); 4-5. Bomærker. *b* Lollands Sønder H.s Kalentes Arkiv; *ÆA. V. 901.*] Afskr. af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 360 a. — Trykt (ufuldstændig og mindre korrekt): *Rhode, Saml. til Lollands og Falsters Hist. II. 280; Reg. 4942.* [6913

a) I Afskriften er ladet Plads aaben, vel til et Ord. *b—b*) Saaledes Afskriften.

Marts 27. *Reg. *8121.* Papir med Rester ell. Spor af 5[!] Segl paatrykte Bagsiden: 1. Bisp Herlug af Oslo's; 2. Kun Spor; 3. Llv 8; 4. Skjold, hvori et Jægerhorn, og Hjelm; 5. Ubetydelige Rester. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 18.* [6914

Marts 29. Las Knwtsøn Herredsfoged paa Lyßbiærre H.s Ting, Niß Andersøn i Vordo, Cristhen Mickelsen *ibid.*, Per Persøn^a i Stwdstrop, Mogens Jacopøn i Følingh og Per Jensøn i Biørstrop^b. Tirsd. før Paaske for os og mange flere Dannemænd, som forskrevne Herredsting søgte, fik beskeden Md. Anders Ericson^c i Torßagher et Tingsvidne af 8 Danne-

mænd: Jaßper Scredder i Følingh, Seueren^d Starsßon i Rosteth, Jes Nielsßon^e i Brandstrop, Jæp Lasßon i Mørky, Lawæ Tamesson i Rodskoff, Jon Henningsßon i Skærningh, Oluff Jensßon ibid. og Jæp Jonsßon ibid.; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Herredsting 8 andre gamle Dannemænd for stande: Mickil Nielsßon i Skerop^f, Nis Jensßon i Forup, Owe Jensßon ibid., Seueren^d Nielsßon i Torßagher, Anders Jensßon ibid., Bertil Mikilssøn ibid., Eßbern Andersßon ibid. og Powel Styn[?] i Skerop^f; hvilke vidnede, at de var født Børn op i Torßaghers Birk, og aldrig dem kan længere mindes, eller de kunde spørge af deres Fader og »foreldhre« andet, end det »marskel« imellem Torßaghers Birk og Tiæro Mark ligger frem ad det røde Dige, som løber ned i Trærødam^g, og saa tvært over indtil Mæßsebalighholth, som ligger imellem Torßager »biærck« Mark og Meßbaligh Mark. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. ^h Papir (Orig.).^h Senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 34).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 52 a. [6915

a) Ab: Palensø. b) Ab: Brørstrop. c) Ab: Jensø. d) Ab: Simen. e) Ab: Miclesø. f) Ab: Skrerop. g) Ab: Tiærødam. h—h) Saaledes Aa.

Apr. 4. Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1681 Maj; anført: *Danske Mag. 5. R. III. 161.* Er 1491 Apr. 5.

Apr. 5. Johan Miltickæ i Lingby mageskifter til Tommorps Kloster en Fæste i Tranesse for en Fæste i Ewerdhe.

Perg. med [7!] Segl: [1. Dxvi 7^a]; 5. I Sigilfeltet Bogstavet i(?). Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 372 (RA.). Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 142.* [6916

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Moltke og i Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 211.

— Vi Erick Nielsß Doktor i Kirkeloven og »dæghe« i Køpenhaffn, Andres Wilkensß Raadmand og Morthen Persß Borger i Helsingør, Kirkeværger sstds., har med »borgmesthers« og Raads Samtykke i Leje ladet en s. Olau Kirkes Gaard liggende i Helsingør, som Jes Boman i boede, hans Sjæl Gud naade, en beskeden Md. Ingild Persß Borger i Helsingør og hans Husfru Berithe og begges deres Børn, hvilket længst lever, at have i deres Livstid og give deraf til Rente hvert Aar en lødig Mk. til s. Olau Kirke. Og skal Ingild, Berithe og deres Børn bygge fornævnte Gaard med god Bygning og Stentag og fornævnte Leje ud at give om Paasken. Holdes fornævnte Gaard ej med god Bygning, eller fremkommer fornævnte Leje ikke til gode Rede, skal »kirkewærghe« Fuldmagt have at annamme

fornævnte Gaard igen, ligervis som de skal gøre efter deres Død. Skal fornavnte Gaard efter deres Død gange til Leje, skal deres Arvinger næst være for »mwlich« Leje, om de det begærende er. Skal og Jes Bomantz Efterleverske have i sin Livstid den lille Stue og Forstue, som hun nu i boer i fornavnte Gaard, og efter hendes Død igen til fornavnte Gaard. Vore Indsegl. Datum Helsingør 3. die pasce.

Perg. [med 3 Segl]; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Breff paa then gaardt tuertt offuer fran Sander Leyel, som jeg kiøbte aff Mattes Fynbo kremmer for ii stycker deunterst«. (AM. VII. 1.) — Afskr. fra c. 1700 (med urigtig Dag »2do die pasce«): Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1681 Maj (anført herefter: *Danske Mag. 5. R. III. 161* (med samme urigtige Dag)). (Reg. *8122.) [6917]

Apr. 12. Jeg Per Rwdh¹ af Wonxervph a. w. har opladt velbyrdig Kvinde Fru Johannæ i Holbek 2 mine Gaarde i Løwæ H. i Sæby S. i Løgetwedh, som jeg fik af velbyrdig Jomfru Jomfru Karinæ Henrikssdotter. Thi kendes jeg mig ingen Rettighed i fornavnte Gaarde at have. Datum Vonxervph fer. 3. post dnicam. quasi modo geniti. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Engelbreth Albrechts² R. paa Torbernæffellæ og Goskæ Mowens³ af Hørby a. w.

Perg. med 3 Segl: 1. Llviii 9; 2. Fxvi 3 (Bydelsbak); 3. Lvii 4 (Bjelke). Senere (jfr. 1493 Aug. 25) til Jørgen Ruds Arkiv; anført: *Vedel Simonsen, Ruderne I. 124 L. 7 f. n.* (Norske Rigsarkiv, Danica). LDipl. [6918]

— Udtog: *Hvass III. 128; Reg. *8123.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 178.*

Apr. 13. Jeg Søuren Jwll¹ af Østergard V. har med min Hustrus Dorothæ², Iwer Anders³ Datter Samtykke siddet over et Skifte med hæderlig og velbyrdig Md. Marquard Iwers⁴ i Medellgard, min Hustrus Broder, om den Søsterdel, som min Hustru var tilfalden i Medellgard. Da har M. I. fornøjet mig paa min Hustrus Vegne Fyldest for al den Ret, som min Hustru kan tilfalde i Medellgard efter det Brevs Lydelse, som M. I. mig og min Hustru derpaa givet har. Item kendes jeg mig eller min Hustru ingen ydermere Ret at have i Medellgard eller i nogen Ejendom uden, hvad Rettighed som mine Tjenere har eller min Hustrus Tjenere, som vi nu har, i Skærbæck, som de i Iwær Anders⁵ Tid og nu i Værgen har, og ej at »ryddæ« ydermere i hans Kær end, som de nu har, og dem ej at have nogen Rettighed i Medellgard Skov og dem ej med forskrevne

Skov at bevare uden, hvad de kan have i Marquard Iwersß Minde. Item kendes jeg og min Hustru at have faaet Fyldest for al den Ret, som mig eller min Hustru kan tilfalde i Medellgardz Ejendom i forskrevne Søsterdel, og giver vi ham aldeles Afkald paa Medellgardz Ejendom. Jeg hænger med min Hustrus Samtykke begges vores Indsegl neden for dette Brev med hæderlig og velbyrdige Mænds Indsegl: Hans Lyckæ³ paa Rwdgard, Jachim Lycke⁴ paa Østrvp, Krestern Heggdall⁵ paa Fardrvp VV., Jep Ovesß i Emeløffh, Mattes Smedh i Skæredh og Knwd Ørnsß i Layndh. Datum Medellgard Onsd. efter quasi modo geniti Søndag.

Perg. med 8 Segl: 1. Fxii 22; 2. Ix 2 (Skjernov); 3. Lv 43; 4. Lv 44; 5. Cxxi 19; 6. Bomærke(?); 7. Bomærke; 8. I Sigilfeltet et Kors. Mejlgaard Godsarkiv (RA.). [6919

Apr. 15 ell. Aug. 12. *Reg. 4959.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terp-ager, Ripæ S. 244.* [6920

Apr. 16 ell. Aug. 13. Hans »etc.« Lørd. efter Tiburtii Dag for os paa vort Retterting paa Roskilde Raadhus, nærværende Doktor Hans Clauß Provst i Rodskilde, Hr. Lauritz Bartelß Kannik sstds., Jens Kruße, Oluff Jeipß »vor borgemester« i Roskildt, Heming Jenß Byfoged, Jep Anderß, Jes Baßi og Niels Schriffuer Raadmænd sstds. med flere, var velbyrdig Md. Vogn Martenß og Hr. Kieldt Kannik i Børlum om Trætte, de sammen havde om nogen øde Jord i Torstrup Mark. Og Vogn Martenß i Rette lagde et Tingsvidne af Jersleff H.s Ting, som Las Jepß den Tid Tingfoged med flere havde udgivet og beseglet Aar 1470 Andreæ Aften, lydende, at 8 Dannemænd vidnede, at Niels Mortenß tilbød og lod tilbyde der til Tinge hans Lovhævd 3 Ting paa de øde Byggesteder, som ligger sønden ved Torstrup Kirke hos Vibsigt, og var funden til Lovhævd, og hans Lovhøring kundgjorde, at han »vorde« 4 øde Byggesteder sønden ved forskrevne Kirke, 2 norden Vibsigt og 2 sønden. Item et vor Hr. Faders Brev udgivet Aar 1471 die Marcelli papæ, lydende, at Niels Mortenß var for vor Hr. Fader med 3 Tingsvidner af forskrevne Ting saa, at han havde gjort sin Lovhævd paa Hiermedsleffgaardt og paa et Byggested, som kaldes Vibbes gaarsted, hvilke Breve vor Hr. Fader dømte ved Magt at blive, og Niels Martenß det Gods at nyde, som benævnt er i forskrevne Breve, saa længe det afvindes ham med Bisp og Bygdemænd; er og nogen Ed gjort paa forskrevne Gods, siden Morten Nielß

og Niels Martensß gjorde deres Ed paa, dem har vor Hr. Fader mælt døde, saa længe nogen kommer med bedre Bevisning. Item et Brev, Hr. Anders Nielß af Kaagedall R. med flere vore gode Mænd havde udgivet og beseget anno 1471 Onsd. efter dnicam. judica, lydende, at var mødte for dem i Torstrup Kirke Provst Anders i Børlum og Niels Martensß om Trætte, de sammen havde, og var skikkede Dommere til Sagen, og de da paa baade Sider voldgav deres Tale til Minde og Rette, og sagde for Rette, at Niels Martensß bør at beholde Hiermedsleffgaardt, Vibbes gorsted, Skioldz eng med andet øde Gods i Torstrup Sogn efter hans Lovhævdbrevs Lydelse, saa længe det afvindes ham med Bisp og Bygdemænd, og var nogen Lovhævd siden gjort, da dømmer de hende magteløs. Item tvende Stadfæstelsebreve udgivne i vor Hr. Faders Tid under Rigens Indsegl, at han stadfæster den Lovhævd, som forskreven staar, undtagen den Del, som Torstrup Kirke deri har. Item et Brev af Viborg Lands-ting, at hvor som gøres 2 Hævder paa et Gods, bør den første ved Magt at blive, saa længe hun rygges; med mange flere Artikler, forskrevne Breve indeholder, og flere Vidnebreve og Befalingsbreve i Sagen. Derimod i Rette lagde Hr. Kieldt et Brev, som Niels Terckelß i Suenum, Anders Bunde i Kornum, Per Knudß i Snybgaard, Hans Kieldß Røgild, Mattes Pouelß i Arrup, Mattes Nielß i Mielderup og Per Jenß i Kaldum Sandemænd i Jersleff H. havde udgivet og beseget Aar 1470 Tirsd. før Tomæ Dag før Jul, lydende, at de var paa en øde Mark Torstrup i Torstrup S. og gjorde deres Tog og Sandemænds Ed, som de var forfunden af Foged og gode Mænd til Ting, og efter gamle Breve, som til Stede var, svor de alt det øde Gods, som er i Torstrups Mark sønden Vibsig og norden og sønder, indtil Hiermedsleff Markeskel vedtager, at der er Børlum Klosters rette Gods undtagen den Eng, som ligger norden til Skioldz eng og sønden til Mølgaardz eng, som hører Torstrup Kirke til. Item et andet Brev, som samme Sandemænd havde udgivet anno 1472 Mand. før Pinsedag, lydende, at de gjorde Markeskel mellem Torstrup Mark og Hiermedsleff Mark og gjorde Rede for, hvor de gjorde det Markeskel. Item et Brev, som Jens Anderß i Ingestrup, Per Madß i Tyse med flere Dannemænd havde udgivet og beseget anno 1465 Onsd. efter den Sønd. cantate, lydende, at de hørte og saa', at Hr. Anders Jepß Provst i Børlum gjorde Lovhævd paa alt det øde Gods, som Børlum Kloster har i en øde By Torstrup, og at forskrevne

Mark har været saaet, pløjet og brugt til en forskrevne Klosters By Lynderup i rolig Hævd til nu for 1 Aar, Martin Nielß gav der Kære paa, undtagen den Ejedel, Præsten har i forskrevne Mark; item gjorde forskrevne Hr. Provst Lovhævd samme Dag paa en Børlum Klosters Gaard i samme Sogn, som hedder Meelstedt, med en Eng, som hedder Skioldz eng, og paa de Enge, som ligger sønden til Hiermedsleff aa, og paa al den Del, som den Mand, som nu paa forskrevne Gaard boer, har brugt og hans Fader og Farbroder før ham i 40 Aar uden al Kære. Item et Brev, som Biskop Jep af Børlum med Bygdemænd havde udgivet og beseglet anno 1471 Onsd. efter Nytaarsdag, lydende, at for dem og mange flere gode Mænd i Rette i Katharinæ Kirke i Hiøring Hr. Anders Jepsß Provst i Børlum med sine Breve paa den ene og Niels Marthenßens myndige Svar paa den anden Side efter lovlig Stævning om Trætte paa Jordegods, øde Byggesteder i Torstrup i Jersleff H., da efter »prouestis« gamle Breve og Bevisninger dømte de Torstrup By til Børlum Kloster at blive, efter som Provsten havde gjort sin Lovhævd paa, og dømte hans Lovhævd og Sandemændstog paa forskrevne øde By ved fuld Magt at blive. Item et Brev, som Mogens Bunde Foged paa Jersleff H.s Ting havde udgivet med flere gode Mænd, lydende, at 24 gamle Dannemænd, somme mindedes i 40 Aar, somme i 60 Aar, vidnede, at dem vitterligt var, at norden ved den »klaffhøu« og til Torstrup Kirke med Skioldz eng er Børlum Klosters rette Grund og Eng og har ligget dertil, saa længe nogen kan mindes, og aldrig Martin Nielß eller »puge schole« har haft nogen Rettighed i og aldrig kendtes dem nogen Del deri, før Marten Nielß købte »puge scholes« Gods; saa bød han Lovhævd paa Hiermedsleffgaardt med alle »puge scholes« Gods, og aldrig han bød Lovhævd til paa Lille Meelsted eller sin Ager eller Eng, som er Skioldz eng, eller paa Vibsigt eller paa Vibstrup, som de kalder et nyt Navn og aldrig var før kaldet, og aldrig var funden til Lovhævd derpaa til Tinge; med mange flere Ord og flere Breve, de for os paa baade Sider i Rette lagde. Da efter Tiltale og Gensvar funde vi saa for Rette, at Børlum Kloster bør at beholde alt det øde Gods i Torstrup, som har været pløjet, saaet og brugt til Klosters By Lynderup i rolig Hævd, undtagen en Præstegaard med sin Ejedel i forskrevne Mark, og Meelstedgaardt i samme Sogn med en Eng, som hedder Skioldz eng, og de Enge, som ligger sønden til Hiermedsleff aa,

som Hr. Provst Anders har »induort« med Lovhævd, som Sandemænd har gjort deres Tog paa, og ved Magt er dømt til Børlum Kloster af Bisp og Bygdemænd, saa længe nogen kommer paa vort Retterting for os med bedre Bevisning. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Jahanne Ketilli justiciario nostro.

[Orig. Børglum Kl. Arkiv; *ÆA. III. 93.*] Afskr. fra 17. Aarh. paa Papir sammen med 1491 Juni 28. «1748 af Etatsraad Fogh til Ryomgaard foræret til Danske Selskab» (RA. Børglum Kl. Arkiv). [6921

a—a) Saaledes Langebeks Paaskrift forneden.

Apr. 19. Hans Konge. Tirsd. før Jørgens Dag for os paa vort Retterting paa s. Lucii Kirkegaard i Roskilde under den vestre Kirkegavl, nærværende Hr. Laurens Bertelsøn Kannik i Roskilde, Andersøn, Jes og Niels Scriffuer Raadmænd i Roskilde med flere, var ærlig og »forsywnligh« Md. Albrect Hanssøn vor Borgemester [i Køge] med nogle gamle latinæ Breve, som vor Forfader Kong Erick dem i vor Købstad Køge givet h[ar], hele i Skrift og »intzeglen« hos hængende i Poser, »sompt« af Alderdom og »sompt« for Forsømmelse, lydende: 1. *Række Nr. 612, 613, 715; det sstds., Udaterede Breve Nr. 110 gengivne Privilegium for Køge, som i den der benyttede Afskrift har Aaret 1343 (1317 Juli 29); og 1. Række Nr. 545 (men i Vidissen med urigtigt Aar 1388).* Hvilke Breve vi stadfæster, forbydende alle vore »borgmestere«, Raadmænd og menige Almue i Køge mod forskrevne Privilegier at hindre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli ju[st]iciario [nostro].

Perg. [med 1 Segl]. Køge Bys Arkiv (SLA. Pergamentsbreve Køge vedk. 1444-1531 (udtagne af Roskilde Katedralskoles Arkiv)). [6922

Maj 4. *Reg. 4948. A.* Perg. [med 5 Segl]. Løgum Kl. Arkiv; 1884 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. — *Aa.* Afskr.: Løgumbogen S. 116. Herefter: *SRD. VIII. 47.* [6923

— *Reg. 4949. A.* Perg. [med 5 Segl]. Løgum Kl. Arkiv; 1884 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. — *Aa.* Afskr.: Løgumbogen S. 118. Herefter: *SRD. VIII. 48.* [6924

Maj 6. *Reg. *8125.* Perg. med [9!] Segl: [1. a]; 5. Utydeligt Brudst.; 6. Ligeledes, Bomærke(?) uden Omskrift. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 101; Kbhvns Dipl. IV. 217; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 143.* [6925

a) Nævnt af *Rørdam, anf. St. S. 103* som delvis bevaret.

Maj 8 ell. Sept. 18. *Reg. 4950.* [Orig.] Afskr. i C. Testrup, Om Tingene, Ting-Stæderne og Rættens Betiening: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 52 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 868 e, I 2. Paginering S. 35). *Testrup, Relation om Tingene S. 14.* [6926]

Maj 9. Vidne af Hornum H., givet Prioren i Aalborg Helligaandskloster om Svenstrop Mølle.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 79* (med urigtig reduceret Datum). [6927]

Maj 13. Ærkebisp Joannes af Lund m. fl. giver Aflad til Steendorp Kirke.

[Orig. med 7 Segl: 1. Ærkebisp Jens Brostrups; 2. Bisp Niels Skave af Roskilde's; 3. Bisp Carl af Odense's; 4. Bisp Niels af Viborg's; 5. Formentlig G. 822; 6. Bisp Niels af Børglum's; 7. Formentlig G. 741. Stenstrup Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand og med Skitser af 7 Segl: Kall 8vo 668, Hæftet: »In Eluestate«. Herefter: *Rørdam, Monum. 2. R. II. 525.* — Jfr. Hamsfort i Ribe Bispekrønike: *SRD. VII. 201.* [6928]

Maj 14. »Dom, at borgemester oc raad udi Ribe ere quit dømt for her Suends faders død, som bleff steyglet derpaa. Koning Hanssis pergaments dombreff, hans kong. maitz. met Danmarcks raad haffuer dømt udi den sag, ere it pergaments breff met rigens segel under hengt, daterit Kiøbenhaffn anno 1491 leffuerdag nest effter Vor herris himmelfards dag.«

[Perg. med 1 Segl. Ribe Bys Arkiv.] Udtog skrevet 1601: Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 176 (Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 214). [6929]

Maj 16. Tingsvidne af Reens H., at Hr. Eric Ottsen lod læse Kongens andet Dombrev for ham paa Gedstet Møllested og Gedstet Aa med Fiskeri.

Papir med utydelige Rester af 6 Segl paatrykte forneden. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (NLA. Lerchenfeldt Godsarkiv, Papirsbreve 1478-1650). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 72* (læs: Rewstrvp - Røffuer i - som *nw* ære - Skiern, bedis, fek - Rewstrvp - Alistrvp, Jes Owsß - naadigherris kongisbreff - Ottßns ridders vegne - naadigherre konghen haffde - oc vinttne). [6930]

Maj 17. *Reg. *8126.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 277; Missiver I. 98.* [6931]

— Ick Peter Harrinck wanhaftig im Westerende tho Husem vorkope und vorschotte mitt willen myner werdynnen und

myner eruen und alle der jennen, der ick ere wille hirtho behoff hebbe, von noedt wegen heren Hinrick Schriuer kerckheren tho Husem unde vicarius tho Schlew̄wig 6 demate in Rademiße khoge in Luttk Adelbull, belegen twischen Clawes Moller up dat osten unde Broder Nommesen up dat westen, vrig sunder dick und damme, giffte und gawe edder ander unplicht vor 30 mr. lub. an guder mundte, also tho Lubeck unde Hamborch genge iß, wilckere 30 ¼ lub. her Hinrick my vornoget heft. Doch mogen ick edder myne eruen brucken ettheun[!] seyen edder meygen deße 6 deymede jährlickes vor 2 mr. lubsch also lange, also ick edder myne eruen de erbenomete renthe uthgeuen tho rechten tiden also jerlickes tho Wolburges tage. Und deße renthe schal ick edder myne eruen vornögen her Hinrick in syner wohnunge. Weret, dat idt nicht en schöge unnd dar schaden afqueme, dann[!] schaden schall ick vornogen. Item wilckore ick, dath wehret sake, datt duße 6 deymete vorergert worden also, dat ick se nicht beschlotete, edder dat ick dar soltwarck inne gröue sunder vulbort her Hinrickes, my[!] de 6 deymate vorbeden und den schaden socken an mynem gude, idt sy bewegklich edder unbewegklich, unde mach de deymate dohn, wehme he will; wehre et sacke, datt ick se bauen dat bruckede, datt do ick mitt waldt und unrechte. Ock schall ick dar neen geltt mehr upnehmen edder hoger vorpanden. Vorttmehr mach ick wedderkopen deße 6 deymet vor 30 lubsch ¼ mitt aller nachstanden renthen an sodaner wyse, dat ick schall ein half jahr thouorne vorkundigenn de lösyng; wehre idt, datt ick de losynge kundigede und datt geltt mitt der renthe nicht uthbrachte und dar schade afqueme, den schaden schall ick vornögen in guder munte, also vorgeschreuen iß. Ick hebbe myn ingesegel mitt den ingesegeln Paye Thetensen und Knudt Payesen hangen laten an dessen bref. Gegeuen und geschreuen am dingstage in den achtedagen der hemmelfahrt Christi.

[Orig.] Afskr. fra 17. Aarh.: Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 45. [6932

Maj 18. Vi Hans Konge har solgt en vor og Kronens Gaard Hierderupp i Kyerthe S. vor Tjener Oluff Nielson, hvilken Gaard han selv i boer, saa at den skal tilhøre Oluff Nielson og hans rette »manne« [?] Arvinger for en fri Bondegaard, dog med saa Skel, at Oluff Nielson og hans Arvinger skal hvert Aar udgive saadant Landgilde og Rente af forskrevne Gaard,

som der aarlig hertil afgangen er, og gøre Kronen saadan Tjeneste, som der bør af at gøres, [naar vi^a] tilsiger. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot [Hagen]skow og alle andre Oluff Nielson og hans Arvinger herimod at hindre under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 4. infra oct. ascens. dni. nostro sub signeto.

[^b Medtaget Perg. [med 1 Segl]. 1740 ejet af Henrichsen ^b (c: Hielmstjerne); ^caf denne foræret til Danske Selskab ^c; ^d1811 anført af Vedel Simonsen blandt »Adskjellige mig for en Tid til Brug overladte Dokumenter« ^d.] Afskr. af Langebek 1740: LDipl. [6933

^a) Er Gisning i LDipl. af Langebek. ^{b-b}) Saaledes LDipl. ^{c-c}) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 200.* ^{d-d}) RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814*, Juli 1811, Læg VII, 3. Side Nr. 23.

Maj 19. Henneke Rantzouw amptman to Gottorpp. In myner unde der gemeynen bunden unde lansten in Sundergôß herde to Hußum to dinge vorsammelt jegenwerdicheit syn gekamen de herenn Hinrick Lunt unde her Johan Heytman vicarien in der domkerkgen to Sleßwiik, fulmechtich von allen anderen vicarien darsuluest, clagende ouer eynen genant Detleff Kymer to Swesum, de mit gewalt den vicarien ere grunt to Swesum belegen ane ere wetent unde willen hebuwet, bewanet unde to langen jaren ane jenigerleie affgiffit beseten hefft. Dar Detleff Kymer na lantrechte to dinge vorgeheyschet to antwerde, dat sodan grunt den geystlichen unde vicariesen nicht tohorede edder belangede; dar de vicariese my von mynes gnedigenn heren wegen beden, ick en darup eyn zune upnommen laten wolde, de gelegenheit to beseende unde mit rechte darumme to schedende. Dar upgenommet worden Peter Scherff to Sweßum, Johan Petersß to Westerorstede, Laurentz Petersß darsuluest, Peter Petersß to Ymmingstede, Vedder Clawesß darsuluest, Cally Petersß to Arenfiolde, Jeppe Jonsß to Osterorstede unde Peter Arfastsß to Sweßum, de bynnen börlichem tage en gegunnet de gelegenheit sodaner grunt unde hußstede begaen unde beßen unde darna bynnen 4 dingstocken in Sundergoeß herde wedder in gekamen syn unde so gescheden hebben, dat Detleff Kymer sodan hûs up de grunt, de den vicariesen to Sleßwiik toqweme unde nemande anders, gebuwet hadde mit unrechte, unde wolde he daruppe wanen, moste dat hebben mit ereme willen, unde verbôth van mynes gnedigen herenn wegen up sodan vindent, dat syk nemant mit sodaner grunt unde hußstede ane willen der vicarien bekummeren scholde; ifft jemant

darjegen dede, scholde vor eyne walt an mynen gnedigen heren by broke syn vorfallen. Myn ingesegel. Datum tho Hußum ame donreßdage vor pinxten.

Perg. [med 1 Segl]; Paaskrift bagpaa af 1494 Maj 15 (se der). Slesvig Domkirkes Vikarers Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Domkirche zu Schleswig Nr. 15). — Omtr. samtidig Afskr. paa Perg., attesteret af Johannes Casselman, kejserlig Notar: Sstds. [6934

Maj 19. Udtog: *Hvass III. 128; Reg. *8127.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 178.*

— *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 159; Reg. *8128.* Er 1491 uden Dag.

Maj 23. Vi Hans¹ Konge hilser eder vore Undersaatter »bor-mesther«, Raad og Menighed i Malmø. Vi har med vore Rigens Raad i Danmarck, som her nu til Stede var, besindet stor Brøst, som i lang Tid været har i Danmarck med »regement« Købmandskab, og at her udføres af Riget mange »ædendhe waræ«, for hvilket vi med mene Danmarcks Rige og dets Indbyggere kunde fange stor Brøst af. Da saadant at betage, og at de Stykker maa begyndes og opholdes, som os, Danmark[!] maa blive til Gavn, er vi med vort Rigens Raad saa over ens vordne, at disse Artikler skal holdes i Malmø og over alt Danmarck: At alle tyeske Købmænd skal fare her af Landet inden Andree Dag og ej ligge Vinterleje her i Riget og maa dog komme igen med deres Købmandskab med første aabent Vande. Bønderne maa købe og sælge med Købstadmænd, ej til Forprang og ikke med Gæsterne, og Gæsterne maa købslaa med Købstadmænd og ikke med Bønderne. Og ingen, mægtig eller umægtig, aandelige eller verdslige, vor Embedsmand eller andre, skal gøre Landkøb eller Forprang uden til deres Gaards og Bords Behov uden i fri Aarsmarked; der købe og sælge hver efter gammel Sædvane; hvo som herimod gør, have forbrudt, hvis han haandterer, og dertil 3 Mk. Og skal alle tyeske Købmænd ligge i Kost med vore Borgere [*osv. som Hanserecesse 1477-1530 III. 3; læs dog: got ær, oc borghermester - fører emst øøl, han skal - indtil:*] »kokød uthen riget«. Skal dette vort Forbud nu straks paa-gange og standende blive, saa længe vi det igen opgiver med vore aabne Breve. Bedende og bydende vore »borghersther«[!] og Raad i Malmø, at I varetager, at dette aldeles saa holdes, og lader det ingenlunde under »wor« Hyldest og Naade. Datum Haffnie 2. fer. pentecostes nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 26). — Afskrifter uden Datum: Stock-

holms Kgl. Bibl., Haandskr. B 215 Bl. 271 a (fra c. 1550); Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 38 a). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimarch. V. 76; Reg. *8111*. — Afskr. (uden Datum) af Corfits Braem († 1683): Ny kgl. Saml. Fol. 361 S. 402. (Afskrifter herefter for Langebek: LDipl. bag 1489 (»Af en Copiebog hos Biskop Hersleb«) og 1491 Maj 23 (»Af en Copiebog laant af Hr. Christ. Grave 1747«). — Afskr. (uden Datum) fra Begyndelsen af 17. Aarh.: Uldall Fol. 11 Bl. 41 a (stilet ikke til Malmø, men til »Siellandt«; Udførselsforbudet i sidste Paragraf gælder »riigett« i Stedet for Malmø). [6935

Maj 23. Vi Hans Konge hilser eder Biskop Jens Brøstrop i Lund, Prælater, Abbeder, Priorer, mene Klerkeri, mene Riddere og gode Mænd, Købstadmænd og mene Almue i Skaane. Vi har med vort Rigens Raad i Danmark, som her nu til Stede var, besindet stor Brøst, som i langt Tid været har i Danmark med »regemænthæ« Købmandskab og andre skadelige Sædvaner, som er med store unyttelige »costæ« i Bryllup og »barslæ« og med »clædebonet« iblandt Bønder og Almuesfolk, desligeste at her udføres af Riget »møghen ædende waræ«, hvorfor vi med mene Danmarks Rige og dets Indbyggere kunde fange stor Brøst af. Da saadant at betage, og at de Stykker og Sædvaner maa begyndes og opholdes, som os, Danmark og dets Indbyggere kan blive til Gavn, er vi med vore »riges« Raad saa overens vordne, at disse Artikler skal holdes i Scaane og over alt Danmark: At alle tydeske Købmænd skal fare her af Landet hvert Aar inden Andree Dag og ej ligge Vinterleje her i Riget og maa dog med deres Købmandskab komme igen med første aabent Vande. Bønderne maa købe og sælge med Købstadmænd og ikke med Bønderne. Og ingen, mægtig eller umægtig, aandelige eller verdslige, vor Embedsmand eller andre, skal gøre Landkøb eller Forprang uden til deres Gaards eller Bords Behov uden i fri Aarsmarked; der købe og sælge hver efter gammel Sædvane. Bønderne maa købe og sælge med Købstadmænd, ej til Forprang og ikke med Gæsterne, og Gæsterne maa købslaa med Købstadmænd og ikke med Bønderne^a. Hvo som herimod gør, have forbrudt, hvis han tærer[!]^b, og dertil 3 Mk. Og skal alle tydzske Købmænd ligge i Kost med vore Borgere [osv. som *Hanserecesse 1477-1530 III. 3; læs dog: fremmede Penge af Købmand* eller Gods - Gavn eller Nytte; hvo som herimod - samme Penge eller Gods til - Vinter og Sommer - godt er, og »borgmester« og - indtil:] Øllet til os, som han købt har, og dertil 40 Mk., Halvdelen til os og Halvdelen til Byen. Hvo

som fører emst Øl, skal forsize til os af hvert Fad 4 Skill., desligest af bernost Øl og hamburger Øl hvert Fad 2 Skill. og af Fad prydst Øl 3 Skill. »Bruluppe« stande ej længer end komme om Søndagen og skilles ad om Tirsdagen, og til den Kost have ej mere end 4 Retter og bede dertil ej flere end 10 »hedzske«, paa Brudens Vegne 5 »hedzske« og paa Brudgommens Vegne 5 »hedzske«, i hvert »hedzske« 3 Personer; hvo som herimod gør, have forbrudt 9 Sagemark mod sin »jordrotten«. Ingen Almuesfolk, Kvinde eller Mand, købe bedre Klæde end »mædelbusk, dewentyrst, alst eller nærst«; hvo herimod gør, have forbrudt Klædet, han køber, og dertil 9 Sagemark til sin »jordrotten«. Om »barsla faderne« til Kost til deres egne Personer[!] og ej andre og komme om Søndagen og fare af straks om Mandagen; hvo herimod gør, bøde 9 Sagemark mod sin »jordrotten«. Disse Artikler »thre, som ære brudlup, barslæ och almwgis clæde«, vil vi, at saa ubrødelig skal holdes med Bønder og Almue paa Landsbygden. Ingen tage anden Mands Tjenestesvend i Tjeneste, som kommer fra anden med Uminde, om han det véd. End fanger han Advarsel, da holde »hanum« til Rette; undkommer han siden, da stande selv til Rette for, hvis han har gjort Tjeneste for. Vil vi, at ingen Heste, Øg eller Føl skal udføres af Scane land, Hesten bedre end 15 Mk. og yngre end 7 Aar, og Øget ej bedre end en »løffde« Mark. Skal ej udføres her af forskrevne Land Lam eller Lammekød uden Riget og ej heller Kokød. Hver Mand skal lægge 30 Humlekuler, om han har der Jord til; hvo det forsømmer, bøde 3 Sagemark til sin »jordrotten«. Dette vort Forbud skal nu straks paagange og standende blive, saa længe vi det opgiver igen med vort aabne Brev. Datum Haffnie 2. fer. pentecostes nostro regali sub secreto.

[Orig.] Afskr. fra c. 1500: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. C 66 Bl. 184 a (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Kall 4to 562). [6936

a) Teksten er øjensynlig her forvansket, idet den er en (ganske vist forbedret) Gentagelse af et Stykke ovfr.; jfr. ogsaa 6935. b) o: han haandterer.

Maj 23. Kongen paalægger Bent Bille at give hans Hofsinde Eler Hackss Heste og de Folk, som passer dem, deres Underhold.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 98.* [6937

Maj 24. Kong Jacob (IV) af Skotland meddeler Kong Hans, at han vil sende et Gesandtskab til ham, og udtaler Haab om, at Kong Hans vil sende ham Hjælp.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A II). *Missiver II. 126.* [6938.

Maj 25. *Reg. *8129.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Senere (jfr. 1493. Maj 6) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 165* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [6939

Juni 3. In nomine Ihesu. Oluff Stygs¹ i Bolerop, Bent Billæ² i Søholm, Sten Billæ³ i Allennæ RR. Fred. efter hellig Legems Dag var vi forsamlede i Lwnd over et Søskendeskite, vi tilsammen havde efter Hr. Styg Ols⁴ Død i saa Maade: først skal jeg O. S. have for en Broderdel Bolderops Hovedgaard med efterskrevne Gods: Bolerops By først 1 Gaard (Jon Kabwssæ, 2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje); Per Smyd ibid. (19 Grote 1 Sterling og Teje); Bent Knwts⁵ ibid. (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje); Lass Jeps⁶ ibid. (19 Grote^a 1 Sterling og Teje); Anders Hoghens⁷ ibid. (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje); Oluff Stammæ ibid. (10 Skill.); Mawens Kedæ^b (1 Pd. Korn, 6 Grot); Ingeman Torberns⁸ ibid. (19 Grot 1 Sterling, Teje); Morthen Nygrande^c (1 Skill. Grot); Anders Gwdmans⁹ ibid. (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Børyæ ibid. (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Knwt Niels¹⁰ ibid. (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Per Ynges¹¹ ibid. (19 Grote 1 Sterling, Teje); Jes Twes¹² ibid. (2 Pd. Korn, 10 Grot, Teje); Asser Twes¹³ ibid. (19 Grot 1 Sterling); Hoghen Harpperæ ibid. (^d10 Skill.^d); Lange Knwt ibid. (10 Skill.); Jes Børys¹⁴ ibid. (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Jes Niels¹⁵ ibid. (1 Pd. Korn, 6 Grot); Holger ibid. (1½ Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Baa Reff ibid. (19 Grot 1 Sterling, Teje); Per Trvits¹⁶ ibid. (19 Grot 1 Sterling); Jon Bledheræ ibid. (1 Pd. Korn, 6 Grot); Oluff Bondes¹⁷ ibid. (19 Grot 1 Sterling, Teje); Gerrop: Swend (1½ Pd. Korn, 8 Grot, Teje); Per Jens¹⁸ ibid. (1½ Pd. Korn, 8 Grot, Teje); Per Esberns¹⁹ ibid. (3 Skill. Grot); Torckell ibid. (10 Skill.); Baa Paels²⁰ ibid. (10 Skill.); Per Jens²¹ ibid. (1 Pd. Korn, Teje); Morthen ibid. (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Stenckil ibid. (12 Skill.); ^eHames By^e: Jes Morthens²² (1 Pd. Korn, 4 Grot, Teje); Tørckill ibid. (1 Skill. Grot, 3 Pd. Korn, Teje); Lillæ Oghe (2 Pd. Korn, 8 Grot, Teje); Oluff Jens²³ ibid. (3 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Neels Jens²⁴ ibid. (1 Pd. Korn, 4 Grot, Teje); Spystorp: Jens Morthens²⁵ (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Anders Jeps²⁶ ibid. (1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot); Boræby: Las Anders²⁷ (1½ Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Jes Mawens²⁸

ibid. (1½ Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Wallæberg: Ryggwort (1½ Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Jes Nielsß ibid. (1½ Pd. Korn, Trediedelen af 1 Ko, Teje); Løderop: Mawens Hogensß (3 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Oghe Gudmansß ibid. (3 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); disse 2 giver »ij delen« af 1 Ko; Gorløssæ: Jes Esgesß (2 Pd. Korn); Askerødh: Offæ Hoghensß (½ Td. Smør); Frøsløff: Twæ Trwndsß^f (1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Rødyngæ: Per Nielsß (35^g Grot); Otte Torstensß ibid. (½ lødige Mk.); Jes Persß ibid. (19 Grot 1 Sterling); Jeppe ibid. (10 Skill.); Knwt Hogensß ibid. (1 lødige Mk.); Symen ibid. (2 Skill. Grot); Per Rask ibid. (3 Skill. Grot); Per Godserck ibid. (½ lødige Mk.); Michel Nielsß ibid. (19 Grot 1 Sterling); Albaa H. Fwlstoffthe S.: Jon Abramsß (22 Grot, Tredingen af 1 Ko, Høns og Gaas); Baa Andersß ibid. (1 Skill. Grot 10 Grot, 1 Skill. Grot i 1 Galt, Høns, Gaas); Jes Lysæ ibid. (22 Grot, 1 Galt; han skal have^a 6 Grot til Hjælp af Baa Andersß); Anders Brwn ibid. (1 Skp. Smør); Jes Brwn ibid. (22 Grot, 1 Galt, H[øns], Gaas); Tophiem: Michel Abramsß (18 Grote); Mawens-lwnde^h: Hoghen Persß (18 Grot, 1 Galt, H[øns], G[aas]); Trvit Stall ibid. (½ lødige Mk., H[øns], G[aas]); Jes Persß ibid. (2 Skpr. Smør, 1 Skill. Grot, H[øns], G[aas], 1 Treding af 1 Ko); Andrederom: Jes Michelsß (19 Grotⁱ, H[øns], G[aas]); Jes Frendesß ibid. (20 Sterling 6 Grot, H[øns], Gaas); Anders Laurensß ibid. (3 Skpr. Smør, 1 Skill. Grot, H[øns], G[aas]); Lass Hogensß ibid. (20 Sterling 6 Grot, H[øns], G[aas]); Westhe ibid. (19 Skill., 3 Faar, H[øns], G[aas]); Jes Persß ibid. (3 Skpr. Smør, 1 Skill. Grot, H[øns], G[aas]); Anders Mawensß ibid. (1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot, H[øns], G[aas]); Jon Jepsß ibid. (10 Grot); Lassæ^j ibid. (3 Skpr. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Galt, H[øns], G[aas]); Jes Andersß ibid. (19 Skill., H[øns], G[aas]); Mawens Persß ibid. (20 Sterling 6 Grot, H[øns], Gaas); Lass Jonsß ibid. (20 Sterling 6 Grot, H[øns], G[aas]); Nis Jensß ibid. (19 Skill., H[øns], G[aas]); Las Strickesß (1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot, H[øns], G[aas]); Baa Swdheræ ibid. (2 Skpr. Smør, 1 Skill. Grot, H[øns], G[aas]); Mawens Andersß ibid. (10 Skill. 1 Skill. Grot, H[øns], G[aas]); Per Andersß ibid. (20 Sterling 6^k Grot, H[øns], G[aas]); al denne By giver 2 Køer og 3 Galte til Vinterskat; Kwlstorp (1 Td. Smør); Ellærød S.: Mawens (1 lødige Mk.); Anders Ogesß ibid. (1 Skill. Grot 10^l Sterling, H[øns], G[aas]); Mawens Byernnæ^m ibid. (20 Grot, H[øns], G[aas]); Hwid ibid. (½ lødige Mk., 1 Galt, H[øns], G[aas]); Twæ Swdheræ ibid. (20 Sterling 18 Grotⁿ, H[øns],

G[*aas*]); Massæ Swdheræ ibid. (20 Sterling 10 Grot, $\frac{1}{2}$ Galt, H[*øns*], G[*aas*]); Anders Ostridsß ibid. (20 Sterling 1 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Trvit Nielsß ibid. (20 Sterling 1 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Michel Andersß ibid. (°5 Skill. ° 18 Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Michel Nielsß ibid. (20 Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Lass Ogesß ibid. (5 Skill., 18 Grot i 1 Galt, H[*øns*], G[*aas*]); Anders Jensß ibid. (5 Skill. 1 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Nis Swensß ibid. (2 Skill. Grot); Swen Persß ibid. (6 Skill. Grot); Anders Mawensß ibid. (5 Skill. 1 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Lass Hogensß ibid. (5 Skill.); Fæsten ibid. ($\frac{1}{2}$ Skp. Smør); Lwderød: Jes Trvitsß (19 Skill., H[*øns*], G[*aas*]); Isaack ibid. (5 Skill. 1 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Nis Hoghensß ibid. (19 Skill., H[*øns*], G[*aas*]); Nis Mawensß ibid. (1 Skp. Smør); Mawens Jensß ibid. (5 Skill. 1 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Per Jensß ibid. (2 Skpr. Smør, H[*øns*], G[*aas*]); Jep Jensß ibid. (20 Grot); disse Mænd i Ellærød og Lwderødh giver 3 Køer til Vinterskat; Fyskebeck: Jes Laurensß (23 $\frac{1}{2}$ Grot, 1 Galt, H[*øns*], G[*aas*]); Per Ostridsß ibid. (23 $\frac{1}{2}$ Grot, 1 Galt, H[*øns*], G[*aas*]); Lønholt: Torckill (2 Skill. Grot); Gwmhwsæ: Per Jensß ($\frac{1}{2}$ Td Smør); Kwywssæ: Nis Jensß ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Grelwnde: Jep Mølleræ (5 Skill. 6 Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Børyæ Swdhera ibid. (20 Skill., H[*øns*], G[*aas*]); Per Boesß (9 Skill. Grot); Swen Clawesß ibid. (5 Skill. 6 Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Per Kemppe (5 Skill. 6 Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Hoghen Nielsß (19 Skill., H[*øns*], G[*aas*]); Per Lang ibid. (1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Asser ibid. (2 Skill. Grot); Ingemar ibid. (19 Skill., H[*øns*], G[*aas*]); Anders Kymere ibid. (5 Skill. 6 Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Per Swdheræ ibid. (5 Skill. 6 Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Lass Twesß ibid. (13 Grot 1 Sterling minus, H[*øns*], G[*aas*]); Morthen Nielsß ibid. (5 Skill. 6 Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Hielmerødh: Gregorius (25 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Jes Ogesß ibid. (1 Skill. Grot); Mawens Laurensß ibid. (30 Skpr. Korn, 18 Grot, 1 Galt, H[*øns*], G[*aas*]); Hoghen Gregorsß ibid. (28 Skill., Høns, G[*aas*]); Mattis Fust ibid. (2 Pd. Korn, 18 Grot, 1 Galt, H[*øns*], G[*aas*]); Oluff Boesß ibid. (1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, H[*øns*], G[*aas*]); Symen ibid. (1 Skill. Grot 10 Sterling, H[*øns*], G[*aas*]); Per Bagge ibid. (6 Grot); Wemwndehø: Morthen Nielsß (3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot); Bent ibid. (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 1 $\frac{1}{2}$ Skill. Grot); Tagerop ved Gedinge Bro: Swen Twesß (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot); Per Jensß ibid. (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot); Øninge i Sverige (3 Skpr. mindre end 30 Tdr. Korn, 8 stak-

kede Mk., 4 Skill. i hver Mk.); Tørnærødh i Fwlstoffte S. (2 Skpr. Smør); s. Oluffs Sogn: Lonkende: Hoghen Skelmsß ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Nedebo: Torsthen (2 Skpr. Smør); Twghwssæ: Anders Stwbbæ (2 Skpr. Smør); Østherrødh: Swen Seggwdsß (2 Skpr. Smør); Elmholt: Jon Skredheræ (2 Skpr. Smør); Mosæløcke 2 Gaarde (2 Skpr. Smør); Lebercstorp (1 Skp. Smør); Lyllærødh: Per Swensß (1 lødig Mk.); Sandby: Michill ($3\frac{1}{2}$ Skill.^p 1 Skill.); Jes Michelsß *ibid.* (20 Grot). Item skal ^aHr. Oluff^q have Krapperops^r Hovedgaard med efterskrevne Gods: den Eng, som Hr. Styg Olsß lagde til Krapperop, som ligger mellem Mardal og Wglerop; Krapperops^r By: Tolff (2 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, H[øns], G[aas]); Per Tygesß *ibid.* (1 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, H[øns], G[aas]); Jens Boesß *ibid.* ($\frac{1}{2}$ lødig Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, H[øns], G[aas]); Jes Tygesß *ibid.* (2 Skill. Grot, 1 Treding af 1 Ko, H[øns], G[aas]); Oluff *ibid.* (10 Grot); Jon Bonde *ibid.* (2 Skill. Grot, H[øns], G[aas]); Marqword *ibid.* (2 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, H[øns], G[aas]); Nis Jonsß *ibid.* ($\frac{1}{2}$ lødig Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, H[øns], G[aas]); Troels Masß *ibid.* (2 Skill. Grot, H[øns], G[aas]); Rwagheræ: Eric Masß (24 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Willom Tymerman *ibid.* (18 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Byrckerødh: Swen (2 Skill. Grot, 1 Treding af 1 Ko, Teje); Lange Pelle *ibid.* (2 Skill. Grot, 1 Treding af 1 Ko, Teje); Haaffwe (36 Skpr. Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Honning, ^sH[øns], G[aas]^s); Balyæ (2 Skpr. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Svin, Teje); Gøssero^t ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Hiemelstorp: Anders Nielsß ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Bølsagher: Oluff Knutsß (2 Skpr. Smør); Mattis *ibid.* (36 Skpr. Korn, 1 Svin, Teje); Tord *ibid.* (24 Skpr. Korn). Item skal jeg O. S. have Kyeltestade Hovedgaard med Karsholm, som nu nybygt er, med efterskrevne Øer og Gods: Kornø, Kyrsø, Hwsø, Byernø, Byø, Opmadings ness; Kyeltestade By: Jep Andersß (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Jes Gammelsß *ibid.* (14 Grot, 1 Pd.^u, Teje); Per Westhesß *ibid.* (12 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot); Jes Kwllæ *ibid.* (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Jes Gammelsß *ibid.* ($\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 10 Grot); Fyelkyng: Torsthen (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 20 Grot, Teje); Oluff Hogensß *ibid.* (24 Skpr. Korn, 16 Grot, Teje); Anders Pomæ (44 Grot); Fadher Morthensß *ibid.* (2 Skill. Grot); Hostade: Troels Jensß (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Oluff Swdheræ *ibid.* (15 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Nis Hintzesß *ibid.* (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Gwdeløff (1 Pd. Korn, 18 Grot, Teje); Byrødh: Per Jensß (2 Pd. Smør); Hyllæhaffwe: Trvit Bentsß (3 Pd. Smør); Nyrop^v:

Jes Bentsß (4 Pd. Smør); Mammestade: Trvit (4 Pd. Smør); Gødin H. Knøtslynge (13 Pd. Smør); Agerop^w Gødingeholm: Jes Tygesß (44 Grot); Wberop (8 Pd. Smør); Stagerødh paa Gødingholm: Oluff Nielsß (3 Skill. Grot); den anden Gaard (3 Skill. Grot); Wanderød den store Gaard (1 lødig Mk.). Dette efterskrevne er Køb og Pant, som jeg O. S. skal have^a til Bolle-rop: Herwidstade: Jes Bagge (1½ Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Tve ibid. (1½ Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Per Yngworsß ibid. (1½ Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Tyngerde: Jes Tørckelsß (2 Pd. Korn, Teje); Knwt ibid. (3 Pd. Korn, Teje); Jes Morthensß ibid. (4 Pd. Korn, Teje); Jes Morthensß ibid. (1 Pd. Korn, Teje); Morthen Nielsß ibid. (2½ Pd. Korn, Teje); Tve Jensß ibid. (1 Pd. Korn, Teje); Oge ibid. (2½ Pd. Korn, Teje); Rødinge: Swe[n] Ogesß (10 Skill. og 6 Grot); Bonrom: Jes Bentsß (22 Grot, H[øns], G[aas]); Frørom: Anders (5 Skill. 6 Grot, H[øns], G[aas]); Torckill ibid. (5 Skill. 6 Grot, H[øns], G[aas]); Mawenslwnde: Jens (18 Grot, H[øns], G[aas]); Bone- toffte: Clemet (19 Skill., H[øns], G[aas]); Symen ibid. (19 Skill., H[øns], G[aas]); Oluff ibid. (1 Skill. Grot); Anders Mawensß ibid. (2 Skpr. Smør, H[øns], G[aas]); Jes Persß ibid. (18 Grot, H[øns], G[aas]); Lass Friis ibid. (19 Skill., H[øns], G[aas]); Lass Persß ibid. (19 Skill., H[øns], G[aas]); Selagher s. Oluffs Gods: Knwt (7 Skill. Grot); Anders ibid. (3 Skill. Grot); Lasse ibid. (3 Skill. Grot). Dette efterskrevne er Køb og Pant, som jeg O. S. skal have til Karsholm: Karstade: Swen Nielsß (2½ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Lass Twesß ibid. (15 Skpr. Korn, 14 Grot, Teje); Michel Ogesß ibid. (4 Pd. Korn, 18 Grot Vinter- skat, 20 Grot Sommerskat, Teje); Lass^x Trvelsß ibid. (3 Pd. Korn, 30 Grot, Teje); Per Sonesß ibid. (1 Pd. Korn, 18 Grot, Teje); Hogen Persß ibid. (2 Pd. Korn, 30 Grot, Teje); Per Jensß ibid. (1½ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Østherløff: Torsthen Swdheræ (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Nis Jensß (1½ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Marqword ibid. (24 Skpr. Korn, 18 Grot, Teje); Per Tygesß ibid. (1 Pd. Korn, 16 Grot, Teje); Ormer ibid. (35 Skpr. Korn, 15 Grot); Per Swensß ibid. (3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot, Teje); Jes Tygesß^y (15 Grot); Tyge Snecke ibid. (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Nis Yngemwndsß ibid. (1½ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Jes Torsthensß ibid. (1½ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Nøræopmadinge en Fæste (2 Pd. Smør, 1 Skill. Grot); Longby: Henric Tysk (1 Pd. Korn, 18 Grot, Teje); Baa Mawensß ibid. (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot

og Teje); Per Andersß *ibid.* (1 Pd. Korn, 18 Grot, Teje). Disse Møller skal jeg O. S. have: Flynth Mølle^r (3 Pd. Mel); Korræ Mølle (4 Pd.); Grefflwnde Mølle (3 Pd.); Hallæ Mølle (3 Pd.); Lyongs Mølle (3 Pd.); »wet Kraperop møllen hoess myllæ« (4 Pd.); Tørnærødz Mølle ($\frac{1}{2}$ Td. Smør). Item skal jeg Bent Billæ have for en Søsterdel i Ejendomsgods, som mig tilfaldende er med min Hustru Magdalenæ, Hr. Sty Olsß Datter, og efter vort Barn Marinæ, som sin Moder overlevede, Gud deres Sjæle have. for Bollerops og Krapperos[!] og Kye[l]testade med Karsholms Hovedgaarde efterskrevne Gods: 2 Læster Rug i Walby Mølle, som mig er tilregnet og tilfalden i Søskeneskifte for 1 Læst Korn; de andre 6 Pd., forskrevne Mølle giver, er mig tilfaldne i Søskeneskifte; hermed skal jeg beholde Walby Mølle alt sammen. Dertil skal jeg have 1 Læst Korn i Ejendomsgods, som Hr. O. S. skal mig udlægge; item skal jeg have i Søskeneskifte for Ejendomsgods: først i Syeland, som mig er udlagt for Købegods, hvilket jeg formoder, naar vi skifter os vore Breve imellem, skal findes for Hr. Stygs Ejendomsgods: Nyrops gardh (Galyn, 1 lødige Mk.); Nyorppe[!] Mølle (7 Skpr. og 5 Pd. Mel); Ørsløff wndher skoen: Eske (1 lødige Mk.); Per Brwn *ibid.* (1 lødige Mk.); Spellerop: den Gaard, Per Holt i boede (6 Skill. Grot); Strandhoffuit: Henric Bertillsß ($3\frac{1}{2}$ Skill. Grot); Porssæ *ibid.* (2 Skill. Grot); Høllede: Jes Smidh (18 Grot); Eskelstorp: Porssæ (4 Skill. Grot); Drwcken *ibid.* (4 Skill. Grot); Kongstade: Henric Andersß (1 lødige Mk.); 1 Gaard *ibid.* (4 Skill. Grot); Rødne: den Gaard, Helsot i boede (18 Grot); Salbytorp: Oluff Knwtsß (3 Pd. Byg, 18 Grot, $\frac{1}{2}$ Svin); Salby: Jep Hemmingsß (3 Pd. ^æ); Ølby lillæ: Oluff (3 Pd. Korn); her i Skonæ Ejendomsgods: Lackelenge 1 Gaard (72 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot); 3 Gaarde i Rosløff^ø (8 Skill. Grot 3 Grot); Op-made: Twræ (2 Skill. Grot); Steffwe: Jes Nielsß (1 lødige Mk.); ^{aa}1 Gaard i Aryæ^{aa} (1 lødige Mk.); Pedherstorppe: Bent (1 Td. Smør); Ødesø: Jes Olsß ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Anders Jensß *ibid.* ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Ayessos: Oge ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Faffwerege: Jes Alle ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Sweningstorp: Mattis ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Ladkerød 1 G. og 1 Fæste (Oluff Trvitsß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør); Deningrom i Gødinge H.: Offe (24 Pd. Smør); Swen *ibid.* (8 Pd. Smør^a); Sewitskaa ^{bb}1 Gaard^{bb} (6 Pd. Smør); *ibid.* 1 Gaard (6 Pd. Smør); Bøgeskaa^{cc} (8 Pd. Smør); Mosærødh^{dd} 1 (8 Pd.); den 2. (6 Pd. Smør); Brønstorp (4 Pd. Smør); Hemmigstorp (6 Pd. Smør); Snerødh 2 Gaarde (8 Pd.; 6 Pd. Smør); Reffninge: Per Sort (10 Pd.

Smør); Swen Hwiddh (6 Pd. Smør); Emesløff: Bram (10 Pd. Smør); Jes Hogensß ibid. (8 Pd. Smør^a); Nis Persß ibid. (10 Pd. Smør); Anders Tygesß ibid. (8 Pd. Smør); Jes Bagge^u (13 Pd. Smør); Anders Nielsß ibid. (8 Pd. Smør); Karstorp 1 Gaard (8 Pd. Smør); Hylthen 1 Gaard (4 Pd. Smør); Mølerop^{ee} (6 Pd. Smør); Watnrødh paa Gødinholm: Per Nielsß (18 Grot 1 Sterling); Mawens Andersß ibid. (18 Grot 1 Sterling); Westride: Per Bentsß (32 Grot); Bonderop^{ff} (8 Pd. Smør); Kyeltestede i Willens H.: Grym (1½ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Lille Anders ibid. (1 Pd. Korn, 18 Grot, Teje); Fyelkyng: Per Olsß (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Morthen Jensß ibid. (1 Pd. Korn, 16 Grot, Teje); Hostade: Morthen Byørnsß (15 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Jon Mawensß ibid. (1½ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Odhersberig i Gøding H.: Samsyngh (1 Td. Smør); Jeppe ibid. (2 [Pd.] Smør, 18 Grot). Dette er mig B. B. tilfaldet for Køb og Pant i Willens H.: Karstade: Hoghen Persß (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Østherløff: Hoghen Wddher (2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Eric Twesß ibid. (1½ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Nis Jensß ibid. (35 Skpr. Korn, 15 Grot); Egestade (1 Td. Smør); i Alba H. Ejendomsgods Yelstorp: Per Jensß (1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Galt, H[øns], G[aas]); Per Arwesth^{gg} ibid. (2 Skpr. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Galt, H[øns], G[aas]); Mass Norbeck ibid. (2 Skpr. Smør, 20 Grot, 1 Galt); Per Langwoghen^{hh} (2 Skill. Grot); Nis Langwoghen (2 Skpr. Smør, 20 Grot, 1 Galt); Forsvar af 1 Kirkefæste ibid.ⁱⁱ til Anderom^{jj}; Jerstorp: Michill (1 Skp. Smør, 16 Grot); Per Kortsß (1 Skp. Smør, 18 Grot); Nis Smyd ibid. (1 Skp. Smør, 18 Grot). Disse Møller skal jeg B. B. have: Gorffwe Mølle (3 Skill. Grot); Emesløff Mølle (½ Td. Smør); den Mølle hos Denningrom (½ Td. Smør). Item skal jeg Sten Bille have for en Søsterdel i Ejendomsgods, som mig tilfaldende er med min Hustru Ellynæ, Hr. Sty Olsß Datter, og efter vore Børn, som deres Moder overlevede, Gud alle deres Sjæle have: primo skal jeg have for Bollerops, Krapperops, Kye[l]testadis med Karsholms Hovedgaard 1000 rynske Gylden, som Hr. Oluff Stygsß skal give mig. Dette Gods er mig^{kk} tilfaldende for Ejendomsgods: Fyellestorp: Jon Smid (18 Grot, ½ Svin, Teje); Jes Trvitsß ibid. (18 Grot, ½ Svin, Teje); Jes Hellisß ibid. (½ Td. Smør); Jon Olsß ibid. (½ Td. Smør); Anders Trvitsß ibid. (18 Grot, ½ Svin, Teje); Gersløff: Hoghen Bosß (½ Td. Smør); Wesbybrecke: Morthen Hellisß (4 Skill. Grot); Rwagher: Helly

Persß (1 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør); Smestorp: Lauris (3 Skill. Grot); Elysholt: Jep Jensß (6 Skill. Grot, 1 Ko, Høns, Gaas); Brecke: Poell (4 Skill. Grot, 1 Ko); Gwnderstorppe: Oluff Jensß (6 Grot); Hellyrødh: Helly Persß (2 Skpr. Smør); Wtwelynge: Jes Olsß (1 Skp. Smør, $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Skill. Grot); Per Tygesß *ibid.* (2 Skpr. Smør, 1 Skill. Grot); Westerby: Jes Persß (18 Grot^a, H[øns], G[aas]); Nis Persß *ibid.* (15 Grot, H[øns], G[aas]); Jon^u *ibid.* (15 Grot, H[øns], G[aas]); Sweberig: Twræ (2 Skill. Grot); Hørstade: Twlæ (1 lødige Mk.); Billæberig: Per Twlsß (2 Pd. Korn, 3 Skill. Grot); Pawelskøb: Per Poelsß (8 Skill. Grot); Synerødh (2 Skpr. Smør); Tynckerop: Arell (2 Skill. Grot); Gnederødh (2 Skill. Grot); Ødesø: Kyell Persß (1 Ko, $3\frac{1}{2}$ Skill. Grot); Esbern *ibid.* (19 Skill. og Teje); Ebbe *ibid.*^a (10 Skill.); Wglerop: Asgot (60 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Jes Persß *ibid.* (48 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Lauris *ibid.* (36 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Jes Jensß *ibid.* (36 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Michel Nielsß *ibid.* (36 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Jes Henricsß *ibid.*^a (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Mardall: Tørckil (36 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Poell Yffwersß *ibid.* (1 Fjerdings Smør); Hwarylde: Morthen ($\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Galt); Strøbelstorppe: Jes Persß ($\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Skill. Grot); Homlerop: Per Mawensß (36 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, 1 Svin, Teje); Jes Persß *ibid.* (2 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, Teje); Wram: Michell Andersß (36 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Hans^{mm} Andersß *ibid.* (20 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Teje); Anders Ostridsß *ibid.* (36 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Anders Bentsß (36 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Eggegardhen *ibid.* (72 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Lauris Frenedesß (36 Skpr. Kornⁿⁿ, Teje); Longsgordhen (1 Td. Smør); Rvagher: Helly Bonde (2 Skill. Grot, Teje); Jes Hellisß *ibid.* (2 Skill. Grot, Teje); Hylleshø: Per Ogesß (3 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ lødige Mk.); Anders *ibid.* (36 Skpr. Korn, $\frac{1}{2}$ lødige Mk.); Enken *ibid.* (2 Pd. Korn 8 Skpr., $\frac{1}{2}$ lødige Mk.); Holmby: Anders (3 Skill.^{oo} 1 Skill.); Jes Andersß *ibid.* (3 Skill. Grot 1 Skill.); Jes Twesß *ibid.* (1 lødige Mk. 2 Grot); Tord *ibid.* ($\frac{1}{2}$ lødige Mk.); Per Twesß *ibid.* (3 Skill. Grot); Arwit Skredher^u (2 Skill. Grot); Willens H.: Kye[l]testade: Oluff Jensß ($1\frac{1}{2}$ Pd.^æ, 2 Skill. Grot, Teje); Troels Persß *ibid.* (1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Jes Styckesß^{pp} *ibid.* (6 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot); Fylkyng: Swen Brantsß ($1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 20 Grot, Teje); Jep Cristhernsß^{hh} ($1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 18 Grot, Teje); Trvit Jensß *ibid.* (24 Skpr. Byg, 18

Grot, Teje); Brogarop: Bent (2 Pd. Korn, 3 Skill. Grot, Teje); Trvit Olsß ibid. (2 Pd. Korn, 3 Skill. Grot, Teje); Hans ibid. (1 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ lødig Mk., Teje); Anders ^{qq}i Fæsten^{qq} (10 Skill.); Gwlagheræ: Jes Jepsß (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn^a, 2 Skill. Grot, Teje); Inge ibid. (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Oluff Jepsß ibid. (1 $\frac{1}{2}$ [Pd.] Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Oluff Jonsß ibid. (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Oluff Trvitsß^y (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Jes Persß ibid. (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje); Lass Olsß^y (10 Skill.). Dette efterskrevne Gods er mig tilfaldet for Køb og Pant: Karstade: Kwllæ (2 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ lødig Mk., Teje); Eric Jonsß^y (1 Pd. Korn, 18 Grot, Teje); Østherløff: Mattis Trvitsß (3 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn); Per Michelsß ibid. (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 18 Grot, Teje); Flackerop: Swen ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); Hamerlwnde 1 Gaard (2 Pd. Korn og 8 Skpr., 2 Skill. Grot); Jes Swensß ibid. (6 Skill. Grot). 2 Gaarde i Emeslø i Gødinge H. (Ebbe, 8 Pd. Smør; Jes Olsß ibid., 4 Pd. Smør) »fwllæ« i Hr. Oluffs Lod og blev ikke indskrevne i hans Del, som forskrevet staar. Alt dette Gods skal vi hver beholde, som nu »til skyffthe ære«, til evindelig Eje, Pantegods undtaget. Kan og findes noget Hr. Sty Olsß Ejendomsgods, Pant eller Køb, som ej nu til Skifte er kommet, eller nogen Rente, som ikke nu benævnte er, de skal skiftes, som det sig bør efter Loven. Afgaar noget af dette Ejendomsgods, som os nu tilskiftet er, nogen af os, bepligter vi os at vederlægge hverandre, som det sig bør i Søkendeskifte. Det Gods, som mig Oluff Stygsß tilskiftet er paa min Moders Vegne, Gud hendes Sjæl have, for Køb eller Pant, det bepligter jeg mig at bevise med aabne be-seglede Breve, at min Moder havde der Rettighed i; eller skal jeg udlægge igen Hr. Bent og Hr.^a Sten nu Midfaste næstkommende, som vi skal skifte os vort Gods og Breve mellem, al den Rettighed, som Hr. Bent og Hr. Sten hører at have efter Loven i den Del, som mig nu tilskiftet er i Køb og Pant paa min Moders Vegne; thi at der bør ej at være Svig i Søkendeskifte i nogen Maade. Medb. af Hr. Jens Brostrop⁴ Ærkebisp i Lwnd, Mester Jens Ogesß⁵ Domprovst i Lwnd, Per Lang⁶ i Wolløssæ, Taghe Henric^{rr7} i Dybeck og Crysthern fan Haffn⁸ af Ellæholm. Datum ut supra. Gorffwe Mølle, som er Hr. Bent Bille tillagt i hans Del og giver 3 Skill. Grot, skal Hr. Oluff Stygsß have.

A. Perg. med [8] Segl: 1. Dxxxvii 11 (Krogno); 2. Lxx 24; 3. Lxx 28; 4. G. 31; 5. G. 77; 6. Fvii 3; 8. Hvii 3; Paaskrift med Anders Billes

Haand. Bent Billes Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. — B. Perg. med [8] Segl: 1. Dxxxvii 11 (Krogno); 2. Lxx 24; 6. Fvii 3; 7. Iviii 5 (Hollunger); 8. Hvii 3. Utvivlsomt Sten Billes Arkiv (FLA. Stamhuset Hverringes Arkiv, Pergamentsbreve Nr. 40 (Depositum)). — [C. ^{ss}Perg. med 8 Segl. ^{ss}Oluf Stigssøn Krogno's Arkiv; mulig = *Adel. Brevkister S. 183 L. 10.*] Ca. Vidisse 1563 Maj 26 (Onsd. før Pinsedag) af Mogenns Krabbe til Vegeholm m. fl., givet Fru Anne Oluffzdotther, Hr. Claus Podbuskiv Efterleverske til Krapperup. Papir med 7 Segl. Karsholm Godsarkiv Lunds LA.). [6940

a) Mangler i B. b) B og Ca tilføjer: ibidem. c) Ca tilføjer: ibidem. d—d) Ca: *i skesk marc*. e—e) B: Hannesby; Ca: Hannesbye. f) B: Trvetså. g) Ca: 30. h) B: Muslunde; Ca: Moenslunde. i) B: å; Ca: åe. j) Ca: Laffue. k) Ca: 5. l) Ca: 9. m) B: Berme; Ca: Bierne. n) Ca tilføjer: *wdi enn gallt*. o—o) B: 20 Sterling. p) B og Ca tilføjer: Grot. q—q) B: jeg Oluff Stigså; Ca: jeg Oluff Stiigåenn. r) B: Krappars. s—s) B: 1/2 Teje. t) B: Gørserop; Ca: Gørjerup. u) B og Ca tilføjer: Korn. v) B: Allarp; Ca: Allerop. w) B og Ca tilføjer: paa. x) B og Ca: Per. y) B og Ca tilføjer: ibidem. z) B tilføjer: ved Bollarp; Ca tilføjer: ved Bollerup. æ) B og Ca tilføjer: Korn. ø) B tilføjer: ved Gidinge bro; Ca tilføjer: ved Geddinge bro. aa—aa) Ca: *Arne enn gord*. bb—bb) Mangler i Ca. cc) B tilføjer: 1 Gaard. dd) B og Ca tilføjer: 2 Gaarde. ee) B og Ca tilføjer: 1 Gaard. ff) B tilføjer: 1 Gaard. gg) B: Arwasteså; Ca: Aruasth. hh) B tilføjer: ibidem. ii) B tilføjer: som ligger. jj) Ca: Andraderums Kirke. kk) B tilføjer: Sten Bille; Ca tilføjer: Sthenn Bilde. ll) B tilføjer: Swenså; Ca tilføjer: Suendåenn. mm) B: Mons; Ca: Mogens. nn) B og Ca tilføjer: 2 Skill. Grot. oo) B og Ca tilføjer: Grot. pp) B: Tydkeså; Ca: Tidkeåen. qq—qq) B: ibidem. rr) B: Henricså; Ca: Henndrickåenn. ss—ss) Saaledes Ca.

Juni 3. Jeg Sten Billæ¹ i Alennæ R. kendes mig at have dette Gods: i Blenterop: Enken (4 Skill. Grot og 1 Skill. Grot af 1 øde Jord), 1 Gaard ibid. (Oge Skredher, 3 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Mawens Staell, 2 Skill. Grot og 1 Skill. Grot af 1 øde Jord), 1 Gaard ibid. (Nis Swdher, 30 Skill. og 1 Skill. Grot af 1 øde Jord), 1 Gaard i Effwerloff (Jes Perss, 3 Skill. Grot), 1 Gaard i Kwmelstoffte (Jes Niels, 26 Grot), Watnstørtorp 1 Gaard (Jes Anders, 1/2 lødig Mk.), 1 Gaard ibid. (Per Gwunders, 20 Grot), 1 Gaard ibid. (Jes Hans, 18 Grot), 1 Gaard i Egestade (Wnge Tyge, 4 Skill. Grot), 4 Gaarde i Watnstade By (Nis Skredheræ, 3 Skill. Grot og 2 Grot og 1 Fjerding af 1 Galt; Per Laurens, 3 Skill. Grot 2 Grot »mynnæ«; Boo Las, 27 Grot; Mattes Pers, 3 Skill. Grot og 2 Grot, 1 Fjerding af 1 Galt), 2 Gaarde i Karlleby (Michel Tyges, 1 Pd. Byg og 8 Grot; Jes Troels, 1 Pd. Byg og 8 Grot), 1 Gaard i Swyneberig (Anders Stalswend, 1/2 lødig Mk.) af Hr. Oluff Stygs i Bwllerop [for] 1000 Mk. danske Penge i saa Maade, at naar Hr. Oluff har igen købt forskrevne Gods efter det »breff« Lydelse, som han mig paa givet har, kendes jeg mig ingen Rettighed at have til forskrevne Gods. Og har jeg tilsagt Hr. Oluff, at kan han give mig forskrevne Penge »ath« Morthens Dag, skal han annamme sit Gods igen med al sin Rente. Medb. af hæderlige Mænd Mester Jens Oges² Domprovst, Hr. Per Powels

»deghen«, Mester Jon Skaldheræ Ærkedegn og Jens Fyn⁵ Borge-
mester. Givet i Lwnd Fred. efter hellig Legems Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxx 28; 2. G. 77; 5. Bomærke (s . . ffe niels-
føn); gennemskaaret. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af
Klevenfeldt^a (RA.). [6941

a) RA. Reg. 60 S. 102.

Juni 9. Niels Høg¹ R. For den Ære og Kærlighed, ærlig
og velbyrdig Kvinde Fru Anne Andersdotther, Hr. Jens Dwess
Efterleverske, min Hustru Karine Stensdotther og hendes Børn,
som Fru Annes Broderbørn er, bevist har i mange Maader,
beplygter jeg mig, og min Hustru sig beplygter paa sine og sine
Børns[!] at være Fru Anne til Villie, hvor og naar hun os til-
siger; besynderlige om Fru Anne lever nogle Aar over 15 i den
Sted, som hun nu agter at give sig til at tjene Gud i Clare
Kloster i Roskilde, da vil vi hjælpe hende til »clæde« og Føde,
saa at hun ingen Brøst have skal, i »hwilke made« vi hende
behjælpe kan og hun os tilsiger. Medb. af flere gode Mænd
Hr. Jens Brostorp³ Ærkebiskop i Lund, Mester Jens Agesß³
Domprovst ibid., Hr. Per Pawelsß⁴ »dæghen« ibid., Mester Jon⁵
Ærkedegn ibid., Hr. Oluff Stigsß⁶ R. af Bollerop. Givet og
skrevet i Lund octava corporis Cristi.

Perg. med 6 Segl: 1. Lxxii 14 (Banner); 2. G. 31; 3. G. 77; 4. M 84 =
G. 73*; 5. G. 72 (= Fxxxiii 3; her ikke afbildet; s *ione flaldre*); 6.
Dxxxvii 10 (Krognos). Roskilde Claræ Kl. Arkiv; ÆA. V. 568 (AM.
LXIII. 21). [6942

Juni 10. Kongen paalægger Bent Billes Hustru Ermegard straks
at sende et medfølgende Brev til Steen Biilde.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv
(A; RA.). *Missiver I. 99.* [6943

Juni 16. Tingsvidne af Anste H., at Iwer Totzsen i Brønstrup skød-
ede Harto Detleffsen af Gram 1 Gaard i Glipstrup og 1 i Becki, m. m.

Perg. med 8 Segl: 1. I Sigilfeltet en Fugl; 2. Bomærke; 3. I Sigil-
feltet Bogstavet A uden Omskrift; 4. Dxxxi 4; 5. Lxv 60 (Sandberg); 6.
I Sigilfeltet en Hestesko; 7. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 8. Skjold,
hvori en Fugl(?). Hartvig Reventlows Arkiv; senere til Arkivet paa
Trøjborg; a1879 af Godsejer H. Knudsen til Trøjborg foræret til Ge-
heimarkivet^a (RA. Trøjborg Godsarkiv). *Nielsen, Gl. jydsk Tings-
vidner S. 102.* [6944

a—a) Dettes Kopibog 1879 Sept. 25; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. VI S. LIII.*

Juni 20. Clawes Gundyngk herdesføget, bunden, lansten
unde ghemeynen inwonere in Croppe herde. Ame mandage na
Geruasii unde Protasii vor unns to Croppe bynnen 4 dingstocken

in jegenwerdicheit des duchtigen Henneken Rantzouwen amptmannes to Gotthorpe, des erßamen heren Arndes Deneken unnßes kergheren to Croppe, Peter Hertiges herdeßvogedes in Arndeß herde unde mere framer lude bat her Otte Nigelsß domhere to Sleßwiik umme eyn dingeßwit eme to geuende, wat de twelue in der saken twisken Annen Tammesß syner modderen unde Clawes Smiter von der houenlandes wegene to Croppe belegen, dar se lange twedrechtich umme gewest werenn, gefunden hadden. Des worden upgenamet 8 herdeßbunden, eyn fullenkamen dingeßwit, also Olde Johan Frame, Godtziik Meggerßsee, Reymer Yke, Reymer Kreyge, Clawes Bernte, Clawes Block, Jons Detleuesß unde Junge Clawes Peper; dede seden, dat de 12 bunden in der saken togeheisschet de vorben. houenlandes deme negesten blode, de siik negest darto bewisen mochte, hadden togefunden, unde dat Anne dar dosulues lesen laten hadde eynen openen parmyntesbreff von deme rade to Flenßborg under ereme anhangenden ingesegel vorsegelt, von louenwerdigen borgeren beswarenn, dat se de negeste erue were to allen nagelatenen guderen zeligen heren Nicolawes Zarouwen bewechlich unde umbewechlich, de der vorben. houenlandes leste unde rechte besitter was, unde dat Henneke Rantzouw Annen Tammesß darup in de upboringe der hure von der houenlandes unde de luden, de se in weheren hadden, dosulues hadde vorwiset, so lange de saken durch unnßen gnedigen herenn und syner gnade reden ime rechten gesleten were. Her Otte bat Henneken Rantzouwen¹, her Arnde² kergheren unde Peter Hertiges ere ingesegel hiir vore to hengende. Gegeuen unde geschreuen *etc.*

Perg. med [3] Segl: 1. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 2. I Sigilfeltet 2 korslagte Figurer. Senere (jfr. 1496 Maj 2) til Slesvig Johannes Kl. Arkiv (i Klostret). (*Reg.* *8130.) [6945]

Juni 20. Andherßs Knwdsß Tinghører i Ingelsta H., Hr. Matiss Sognepræst i Lødherp, Andherßs Ebbesß *ibid.* Hr. Eskelsß Ridefoged i samme Herred, Jess Jwdhe Jess Holghersß Foged paa Glymyng hæ, Jess Agisß i Høffwerp. Mand. før Hanss Dag babtistæ »oppo elsthe« jeg Andherßs Knwdsß 12 Mænd, som jeg havde »ut melth« Mand. før hellig Legems Dag velbyrdig Mands Hr. Oluff Steysß Foged Hemmingh paa talede samme Dag, om d[et] var ret »skagilffall«, som Hr. Oluff Steysß Bønder af Ingelstrop blev slagne af hæderlig og velbyrdig

Kvinde Fru Beritthe paa Swenstrop af hendes Tjenere. Da indkom de 12 Dannemænd: Henrick Perss af Togarp, Per Matisss ibid., Erland Perss ibid., Aghe Tygiss ibid., Hans Knwss ibid., Jep Perss ibid., Hoghen Niels ibid., Jess Niels ibid., Jess Trvgge af Tostrop, Knwd Klauis ibid., Per Benss ibid., Per Andherss ibid.; fornævnte Mænd sagde, at det var Benistæ rette Engeskifte og f. . . . Eng, og er ej »skagelffal« og »bedningh« der, som[?] Ingelstrop Mænd finge At saa er, som de 12 Dannemænd sagde paa Ingilsta H.s Ting samme Dag, som forskreven staar, det vidner vi med vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. [med 5 Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv (RA.). LDipl. [6946

Juni 23. Afskr.: RA. Rtk., Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666 Bl. 101 b (jfr. *Kinch, Ribe I. 403*). Er 1497 Juni 23.

Juni 26. Lucas Assen[?] Præst til Ore Kirke, Hans Olßen i Holsøø, Hendrick Egersen ibid. og Tomes Degen i Brendrop. Sønd. før Peders og Pouell Dag paa Brendrop Kirkestævne fik Hr. Oluff Sognepræst i Brendrop et Sognevidne af 9[!] Danne-mænd: Hans Olssen i Holsøø, Hindrick Egerss ibid., Mats Høygaard i Fyllested, Ander[s] Hanssen ibid., Laurits Pouels ibid., Anders Matsen i Brendrop og Laurist ibid.; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa Kirkestævne, at Laurits Pouels i Bro og Anders Matsen i Brendrop vidnede i Helgens Ed, at dem vitterligt var, at Hr. Laurits, der døde i Brendrop, havde 1 Ager paa Synderager og 2 Stykker Eng, den ene i Huidkielde madh og den anden i Ruekrogh, fra den Gaard, Oluff Winther i boer, for et Magelag for den Toft, paa Brendrop Gade ligger østen ved Oluff Winther Gaard, og det Magelag havde Hr. Laurits ukæret i 30 Aar og mere baade for Oluff Vinther og de, i hans Gaard har været og er nu. Item »vynne« forskrevne Dannemænd, at de hørte og saa' samme Dag paa Sognestævne, at 4 Dannemænd: Jes Niels i Fyllested, Hans Skiue i Brendrop, Bertel Ibs og Per Jenss ibid. vidnede, at Hr. Laurits havde den forskrevne Synderager og de 2 Stykker Eng i Væрге, saa længe de kunde mindes, ukæret, og ingen bevarede sig med forskrevne Stykker Jord eller Eng uden Hr. Laurits i hans »leffnit«. Item fremgik Hans Bruen paa Sogne-stævne og flere Dannemænd i Brendrop »baarith« og vidnede, at Hans Bruen havde haft den forskrevne Synderager i Magelag en lang Tid af Hr. Laurits for et Toftestykke, som ligger i Kyrcketoffthe nordvest Præstegaarden. Vore Indsegl.

[Orig. Brenderup Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 978.*] Afskr. fra Aar 1568: FLA. Odense Bisparkiv, Vends Herreds Breve Nr. 2 Bl. 25 b. [6947

Juni 26. Vi Niels Stwre, Gregers Matzss, Niels Fatherss RR. og Swantte Niels s a. w. har set og hørt læse et aabent beseglet Pergamentsbrev med 5 hele hængende Indsegl, hvilket Brev var uskrabet og »wsmytteth«, lydende: 820. Med vore Indsegl. Givet og skrevet i Stocholm dnica. post f. nativit. Johannis bapt. Perg. med [4] Segl: 1-2. Svenske. Niels Claussøn Sparres Arkiv? (SvRA. Perg. 1458 Febr. 26). [6948

Juni 28. Hans Konge. For os var Hr. Provst Simens af Børlum Bud med vort 3. Dombrev lydende paa dette Gods: alt det øde Gods, Børlum Kloster har i en øde By, som hedder Torstrup, og at forskrevne Mark har været pløjet, saaet og brugt til en forskrevne Klosters By, som hedder Lynderup, i rolig Hævd undtagen en Præstegaard med sin Endel og hvis Fællig der findes til forskrevne Præstegaard i samme Mark; item 1 Gaard i Torstrup S., som hedder Meelsted, med en Eng, som hedder Skioldz eng, og de Enge, som ligger sønden Hiermedsleff aa; efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 3. Dombrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagen af os, som Hr. Provst Simen hindre kunde i Sagen. Thi tildømmer vi 4. Sinde Hr. Provst Simen paa Børlum Klosters Vegne forskrevne Gods, øde og bygt, som han nu i Værge har, forbydende alle ham paa forskrevne Klosters Vegne deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Haffnis vig. Petri et Pauli nostro ad causas sub sig., teste Jahanne Ketilli justiciario nostro.

[Orig. Børglum Kl. Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh. paa Papir sammen med 6921. a1748 af Etatsraad Fogh til Ryomgaard foræret til Danske Selskab^a (RA. Børglum Kl. Arkiv). [6949

a—a) Saaledes Langebeks Paaskrift forneden.

— *Reg. 4915* (med formentlig urigtigt Aar 1490; jfr. nedfr.). [A. Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] **Aa.** Afskr. af Hans Nielssøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 20 a. — **Ab.** Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 304. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 213* (ikke helt fuldstændig) = *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 122.* — **Aba.** Afskr. fra 18. Aarh. efter Ab: Thott 4to 1575 S. 610. Efter Ab ell. Aba: *Hofman, Foundationer X. 187.* — Afskr. fra c. 1700 uden Kilde: AM. Afskr. Pk. IX. — I Afskrifterne og i Aftrykkene er Dateringen 1490 Tirsdag Petri et Pauli Aften; Petri et Pauli Aften var imidlertid i 1490 en Mandag, men i 1491 en Tirsdag, og da Brevet i Udtog, der findes i RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab, i Gl.

kgl. Saml. 8vo 3595 og i Ny kgl. Saml. 4to 687, henføres til 1491 (uden Dagsangivelse), er dette sidste Aar sikkert det rette. [6950

Juli 1. Udtog: *Hvass III. 128; Reg. *8132.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 178.*

Juli 1—18. Nævnt: *O. Schütt, Die Gesch. der Schriftsprache . . . in . . . Flensburg S. 18* efter 2 Kopier i Statsark. i Kiel, Acta C XIX I. 46. Begge disse Kopier er daterede Torsdag efter s. Jacobs Dag og simpelt hen Afskrifter efter 1491 Juli 28.

Juli 2. *Reg. *8133.* Perg. med [6] Segl: 2. Lxxxii 3 (*s iohaniſ eſberni*); 3. Exiii 3 (*s andreas ſpſlit*); 6. Utydeligt Skjold. Niels Aagesøn Sparres Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 29; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 145.* [6951

Juli 4. Jens Bustorp^a Ærkebiskop i Lund, Eskild Gøyæ R., Jens Oggesson Provst i Lund, Hans Keldsßen Rigens Kansler, Pæder Langh og Gregers Jepsßen paa Tordrop. Fer. 2. infra octavam visitat. Marie var vi mødte i Helsingborg Kloster om Skifte mellem ærlige og velbyrdige Md. Hr. Bend Bille R. Høvidsmand paa Helsingborgh paa sin Søsters Fru Ingerds, Hr. Jehan Oxes Efterleverske, og hendes Børns Vegne paa den ene Side og Hr. Oluff Oxe R. paa den anden Side efter Hr. Jehan Oxes Død. Først udlagde vi Hr. Oleff Oxe, hvis Rettighed ham tilfaldt efter sin Moder Fru Berittæ, hvis Sjæl Gud naade, baade i Køb og Ejendom efter det Skiftebrevs Lydelse, som var udgivet i Lundh mellem Hr. Jehan Oxe, Hr. Axel Brade, Niels Brade, Laures Krop^b og Hr. Oleff Oxe efter Fru Berittæ undtagne de udskaarne Skrifter, som var udgivne i Køpenhaffn, som det Skiftebrev »skød« sig paa og ikke kunde findes; thi lagdes det efter de Lodder, som »fundes« i Hr. Jehan Oxes Jordebog. Dernæst overvejedes alt Hr. Jehan Oxes Ejendomsgods, Køb i Fru Berittes Tid og »mynde deel« og lagdes alle hans Børn til Fædrene i 11 Lodder mellem Hr. Oleff Oxe og hans Søkende Fru Ingerds Børn, som er Per Oxe, Torbern, Jehan, Anne, Birettæ og Mettæ, 2 Lodder til Hr. Oleff Oxe og 2 til hver hans Brødre og 1 Lod til hver hans Søstre, som de Lodder udviser, derpaa beseglede er. Siden »skifttes« alt det Gods, Hr. Jehan Oxe købte, siden han fik Fru Ingerd, og lagdes i 13 Lodder, 2 »lod hr Jehans dødes lodh«, 2 Lodder til Fru Ingerd, og hver hendes Søn 2 Lodder, og hver Datter 1 Lod. Derefter lagdes Hr. Jehans »dødes lod« i 11 Lodder, 2 til Hr. Oleff Oxe, og hver hans Broder 2, og hver Søster 1 Lod, som de Lodder udviser, derpaa beseglede er. Derefter skiftedes alt

Boskab, som her til Stede var, Guld, Sølv og Clenodia efter »begge« deres Samtykke og efter Loven og Hr. Jehan Oxes Testament. Og har de forpligtet dem at møde i Helsingborgh med »begge« deres Venner, som fuldmægtige skal være paa baade Sider, Vor Frue Dag nativit. næstkommende, og da granske deres Breve og antvorde hver Part sine Breve, som dem er falden Lod i Godset, og hvad Brøst som da kan findes paa Hr. Oleffs Mødrenes Vegne eller i andre Maader, om nogen af dem findes at have lovlige Brøst, da skal deres Venner, som der kommende vorder, jævne dem det imellem til en fuldkommelig Ende efter Loven. Og skal da deres Hovedgaarde Torsøe, Beltebergh, Tolerop, Tvolstrop, Lundegaard og Truedzstorp med alt andet Gods, som nu uskiftet er, skiftes dem imellem efter Loven. Og hvad Breve der findes, som begge »partæ« anrørende er og ej »kunde« deles dem imellem, skal komme i Forvaring efter deres Venners Samtykke. Sig. nostra inferius sunt impressa. Datum ut supra.

[Orig. Oluf Oxes Arkiv? ell. Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv?] Afskr. fra c.1700: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1668 Juli. [6952]

a) ∴: Brostorp. b) ∴: Knop.

Juli 6. Othe Persß Herredsfoged i Vinning H., Hans Tydbjørnsß i Velomstroppe, Marquord Hansß i Vinninghe VV., Oluff Hansß i Kwldroppe, Matis Dieghen i Vinninghe, Jes Henricsß i Nyburgh Raadmand, Claus Skindere ibid. og Anders Jensß i Corppendroppe. Onsd. efter visitac. Marie »a« Vinning H.s Ting læste Hr. Clemen Nielsß Sognepræst i Skeldroppe et Sognevidne lydende: 6601. Til hvilket Vidne Hr. Clemen havde tingstævnet forskrevne Lauris Jepsß og »ther aa bedes« et Herredstingsvidne. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[a]Perg. med Segl; Paaskrift: »Anlangende dend jord paa Saaderup mark«. ^a Skellerup (Vindinge Herred) Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1085*; ^b1886 ejet af »Sagfører Andersen på Gl. Kongevej« ^b, ∴: formentlig en Prokurator O. Andersen, der ifølge Vejviseren boede Gl. Kongevej 145.] Afskr. af Plesner: LDipl. [6953]

^{a-a}) Saaledes LDipl. ^{b-b}) Saaledes Stednavneudvalget, O. Nielsens Samlinger Nr. 26.

— *Reg. *8134.* [Orig.] Samtidig Afskr., skrevet paa det samme Blad Papir som og oven over 1491 Okt. 30. Henrik Krummediges Arkiv (C1; RA.). *Dipl. Norv. VIII. 441.* [6954]

Juli 7. *Reg. *8135.* Papir (noget beskadiget) med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 277; Missiver I. 99.* [6955]

Juli 8. Se 1492 Jan. 12.

[6956]

Juli 9. *Reg. *8136.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Bent Billes Arkiv (RA.). *Mag. til den Danske Adels Hist. I. 36.*

[6957]

Juli 12. *Reg. *8137.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 127.*

[6958]

Juli 23. *Reg. *8138.* Perg. [med 5 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 192.*

[6959]

Juli 28. *Reg. *8139.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 24). *Dipl. Flensborg. I. 691.*

[6960]

Juli 29. Eggerdh Westennij til Østergaard mageskifter Gods til Erich Ottessøn til Bjørnholm.

Perg. med [8] Segl: 1. Cxvi 3; 2. Utydeligt, mulig Skjold med Vesteni-Vaaben; 8. Utydeligt Skjold. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Bidstrup Godsarkiv (RA.). *Saml. til jydske Hist. VIII. 309.* (Genbrevet hertil er registreret *ÆA. II. 82.*) — Hertil 2290, 4229, 5159, 5667.

[6961]

Aug. 8. Dom af Kiøpenhaffne Byting, at Kongen maa gøre, hvad han vil, med Jacob Henninghusæ og hans Parti, som havde røvet i Søen, og som Hr. Henrick Krwmedyge havde ladet gribe.

Perg. med [20] Segl: 2. Lxx 24; 3. Lxx 28; [11. Skjold, hvori et Ben med Spore^a]. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Kbhvns Dipl. IV. 218.*

[6962]

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 315.

Aug. 9. Jeg Pædher Dwngh¹, Kong Hansß Kapellan paa Købendhaffuen, kendes at have opbaaret paa vor naadige Herres Vegne af velbyrdig og ærlige Md. Hr. Benth Bilde R., vor naadige Herres Embedsmand paa Helsingborg, 2 Læster 2¹/₂ Td. Smør og 1 Fjerdings Smør, »elleffuesindetiwwfue« Pd. Smør, 150 og 10 Øksnekroppe og Kokroppe røgede, 1¹/₂ Læst »vrag« Kokød, 200 Sider Flæsk, 60 røgede Svinerygge, 200 røgede Faar, »sexsindetiwwfue talie«, 1¹/₂ Læst Honning, 2 levende Øksne for 9 Mk., 2¹/₂ Læst 4 Skpr. Rug, 6 Læster Malt 4 Skpr. »mynne«, 1 »bremmertunne« med »ystere«, 1 »bremmertunne« med Tunger og »effwer«. For hvilken Spising, Rug, Malt og Honning jeg paa vor naadige Herres Vegne lader ham kvit. Sig. meum. Datum in castro Haffnensi vig. Laurencii.

Papir med 1 Segl paatrykt forned: G. 350* (s p[etri] petri noi at dwngh(?)). Bent Billes Arkiv (E; RA.).

[6963]

Aug. 10. *Reg. *8140.* Perg. med 1 Segl: G. 178. Kongens Arkiv (RA. B 2, Hyldinger). *Allen II. 574*; Udtog med urigtigt Aar 1489: *Hvitfeld VI. 103, Fol. 1005 L. 24.* [6964

— Jeg Henricth Pabe¹ Borger i Othens har solgt og skødet og skøder beskedne Mænd inden »smedyæ laff« i Othens en min Bod liggende i s. Albans Stræde i Othens østen ved Strædet og sønden op til »smedyæ gildhuss«, og var fornævnte Bod lovlig lovbudet 3 Tingdage til Othens Byting. Og kendes jeg mig derfor fuldt Værd op at have baaret af fornævnte Gildebødre. Medb. af hæderlige og beskedne Mænd Hr. Jepp Pabe² Sognepræst i Lwndhe, Pally Kræmer, Albreth Hintzss⁴ og Eggerdh Hansß. Datum Ottonie die Laurencii.

Perg. med 5 Segl: 1. Dxlī 5; 2. Hviii 10 = G. 1035*; 3. Bomærke; 4. Cxli 6 (Grott); 5. I Sigilfeltet en nedadventt Pil. Odense Smedelavs Arkiv (FLA.). (*Reg. *8141.*) [6965

Aug. 11. Hanns Bonde Foged paa Jerßlouff H.s Ting, Olluff Schriffuer Slotsfoged paa Olborchhuus, Anders Berttellsßenn, Anders Bonde, Pouill Suder, Matthis Thommeßenn, Simon Pederß, Jes Schmidt og Las Simenßenn. Torsd. efter Laurentii Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Svend Joseph Erichßenn Foged paa Refstrup et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Lauridtzßenn i Hollestedt, Anders Lauridtzßenn i Kornum, Jesper Jebßenn i Krog, Nis Andersßenn i Jerßlouff, Nis Olluffßenn i Wrangdrup, Poffuill Suder i Hallim, Las Suder sstds. og Suend Pallisßenn; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Joseph Erichßens Lovhøringe Anders Olluffsßenn og Anders Berttellsßenn paa forskrevne Ting kundgjorde, at de i Westerbrynnessløff paa forskrevne Dag hørte og saa', at Joseph Erichßenn gjorde Lovhævd paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Hendrich Knudzens paa Refstrup R. med fribaarne Mænd og »sellff jordeyere«, som Fogeden og menige Tingsdom ham tilfunde; og »indworde« han med Lovhævd den Gaard, som Nis Thommeßenn i boer i forskrevne Brynnesslouff, og et Bol sstds., som Anders Pederßenn nu i boer, og besynderlig »indworde« han til Niels Thommeßens Gaard en Eng liggende norden til Rye aae, næst vesten til Hanns Bondes Eng, lige god ved hans Eng; item en Eng sstds., som ligger næst norden til Kirkens Eng; item en Eng, som kaldes Thime Eng, ved Rißewad næst norden til Kirkens Eng, og Mouridzis Eng og Kirkens vender paa den nørre Side til forskrevne Eng; item en Eng paa Gangenn, som Nis Thom-

meßenn nu i Hævd har til forskrevne Gaard; item 2 Enge i Pudzslett, den ene østen Bækken, og er lige god ved Kirkens, og den anden vesten Bækken, som er 14 Skaar. Item »indworde« han til det Bol, som Anders Pederßenn i boer, en Eng norden Rye aae imellem Kirkens Eng og Hanns Bondes Eng; item en Eng *ibid.*, liggende imellem den hellig Aands Eng og Borglum Klosters Eng; item en Eng Star Eng, liggende imellem Bondens Eng og Jurgenn Daais Eng; item 2 Enge i Pudzslett. Dette »indworde« Joseph Erichsßenn for Hendrich Knudßens rette Arv. Item »indworde« han til forskrevne Gaard og Bol »i deell och fellig« al Brynneslouff Mark over alle 4 Vegne øster indtil den gamle Fæbro og indtil Gabberems ryggell og sønder »att denn skiurde«, som løber i Rye aae, og »auwitt mittstrømme«. Item »indworde« han sig i Nørdnes »i deell oc fellig« til forskrevne Brynneslouff og al den Del, som de har haft til Brynneslouff i brugelig Hævd. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at dem vitterligt er, at alt dette forskrevne har været brugt til Brynnesløuff ukæret i 80 Aar og mere, som nogen længst mindes kan, til nu at Provsten gav der Kære paa og krævede der Sandemænd til. Item var forskrevne Lovhævd tilbuden 3 Ting og lovlig tilfunden af Fogeden og Herredsmænd; og Joseph Erichsßenn paaæskede, om nogen havde aabne Breve eller Bevisning herimod, at de skulde lade dem forekomme, førend han gjorde Lovhævd; da kom der hverken Brev eller Bevisning imod. Og forskrevne Lovhøring mælte hans Lovhævd ved Magt at blive, saa længe hun rygges af Biskop og uvildige Bygdemænd, og sagde de ham Lov »aa« Hænde. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[^aVelbeseglet Pergamentsbrev.^a Henrik Knudssøn Gyldenstjernes Arkiv.] Vidisse 1602 Apr. 27 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Predbiørnn Gyllenstiernn til Woßborrig af nærværende Brev og Breve af 1494 Febr. 13 og 1492 Okt. 27. RA. Rigens Forfølgningssbog 1601-7 Bl. 44 a.

a—a) Saaledes Vidissen.

[6966

Aug. 12. Oleff Stiigsß¹ paa Bollerop og Steen Billæ² paa Alynde RR. De 5 Gaarde i Særsløff i Skonæ, som skylder 9 Pd. Korn og 9 Skill. Grot, fulde i Hr. Bendh Billess Lod for Pantegods og blev ikke indskrevne i vore Skiftebreve nu, vi skiftede i Lwndh. Vore Indsegl. Datum in Haffnia fer. 6. post f. Laurencii.

Perg. med 2 Segl: 1. Dxxxvii 11 (Krogno); 2. Lxx 28. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl.

[6967

Aug. 12. Bencht Bille¹ paa Siøholm og Sten Bille paa Alendhe RR. De 5 Gaarde i Særsløff i Skonæ, som skylder 9 Pd. Korn og 9 Skill. Grot, fulde i Hr. Bencht Billes Lod for Pante-gods og blev ikke indskrevne i vore Skiftebreve nu, vi skiftede i Lundh. Vore Indsegl. Datum in Haffnia fer. 6. post f. Laurencii.

Perg. med [2] Segl: 1. Lxx 24. Oluf Stigssøn Krogno's Arkiv?; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Privatar., Bent Bille). [6968

a) RA. Reg. 60 S. 103.

— Se 6920.

Aug. 13. Se 6921.

Aug. 16. Tingsvidne af Sønderløng H., at Kæret ved Nørsjøende er Viborgs rette Fortaa og Fægang.

Perg. [med 6! Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 93.* [6969

Aug. 29. (*Reg. 4960**.) [A. ^aOrig. med 2 Segl: 1. G. 1011; 2. ^bDas andere ist ein spitziges Oval, präsentierend einen stehenden Abbt, der in der rechten Hand einen Bischoffs-Stab, in der linken ein Buch hält und diese Wort gibt: Ruris Regii. ^aSlesvig Bys Arkiv.] **Aa.** Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. VII. — **Ab.** Afskr. af samme: Sstds. Vol. IX S. 388. *Noodt, Versuch einer Nachricht der Ranzovischen Familie S. 90.* — 3 Afskrifter fra 18. Aarh., formentlig alle efter Noodt: RA. Westphalens Dipl., Fol. — Brevet viser nært Slægtskab med 1493 Aug. 26 nedfr., men er, selv bortset fra det afvigende Aarstal, ikke identisk med det. [6970

a—a) Saaledes Aa.

— Nis Pouel's Foged til Reens H.s Ting, Morthen Biriall's i Glerup, Pouel i Lund, Jes Morthens's i Olistrvp, Jep Røffuer i Thorvp, Nis Andhers's *ibid.*, Swenik i Room og Per Kiel's i Møldrvp og Jes Biriall's i Glervp. Mand. efter Bartolomei Dag fik Anders Jwel Foged til Skiern et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jes Biriall's i Glervp, Voghen Niel's, Nis Glad, Biriall i Trogelstrvp, Las Biøgom, Nis Pers's, Morthen Askil's, Pouel Lauert's i Thorvp; disse vidnede, at de saa' og hørte 24 Danne-mænd, som A. J. havde opkrævet 3 Ting til Synsmænd til Giedstet Aa: Jes Niel's i Rewstrvp, Morthen Biriall, Jes Mor-thens's, Michel Eric's, Per Eric's, Nis Pers's, Seueren Pers's, Anders Niel's, Nis Anders's, Morthen Anders's, Jes Ows's, Anders Mat's, Per Bygom, Michel Voghens's, Jes Pers's, Per Tolistrvp, Pouel Biriall's, Swenik, Per Kiel's, Michel Lauert's, Morthen i Skooff, Nis Ogs's, Per Lauert's og Morthen Ogs's i Thorvp; disse

kundgjorde paa forskrevne Ting, at de var »ath« Giedstet Aa, ledte og saa', »hwre« den havde sin Udgang; da kunde de ej finde nu, ej høre af deres gamle Forældre, enten Kvinde eller Mand, eller dem selv kunde mindes andet, end Giedstet Aa løber nu ud til begge Lande, som hun har gjort i 100 Aar og mere, og ej der har været anden gammel Strømgang end, som der nu gaar, det nogen Mand kan finde eller spørge. Med vore Indsegl. Datum anno ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. Utydeligt; 3. Bomærke; 4. Brudst.; 5. I Sigilfeltet en Pilespids; 6. I Sigilfeltet en Armbørst; 7. Utydeligt; 8. Bomærke; 9. Brudst. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; utvivlsomt senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv; »1869 af Justitsraad, Departementssekretær Jonquières foræret til Gehejmearkivet« (RA. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv). LDipl. [6971

a—a) RA. Reg. 73 i Fol., Rinds H. 4.

Aug. 30. Per Stigge af Legwed a. v. Jeg kendes mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Pouel Laxman R. paa Vallen 10 Mk. »mynne« end 100 lib. Mk. danske Penge, som gænge er i Danmarck, for hvilken Sum Penge jeg ham pantsætter min Gaard i Kywge i Kywge S. i Willins H. (Lasse Swensß, 1 Pd. Rug og 1 Pd. Byg, 2 Skill. Grot) for et brugeligt Pant, dog med saa Skel, at løser jeg ej forskrevne Gaard inden Vor Frue Dag »sigermere« om 1 Aar næstkommende, skal Hr. Pouel Laxman beholde forskrevne Gaard til evindeligt Eje, ej for ydermere Penge eller Penges Værd at give derfor, end som forskrevet staar. Afvindes forskrevne Gaard Hr. Pouel Laxman, bepligter jeg mig saa god en Gaard af Rente »aff leylighed« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Eskill Gøye² R., Per Hansß³ Borgemester i Helsingor, Anders Wilkedsß, Mattes Andersß Raadmænd sstds. Datum Siluisburgh fer. 3. ante f. Egidii.

Perg. med [5] Segl: 2. Exix 15 (*s efftil monfføn*); 3. Fxv 3; 4-5. Bomærker i Skjolde. Poul Laxmands Arkiv; senere til Karsholm Godsarkiv (Lunds LA.). [6972

Sept. 2. Reg. *8143. Papir med 1 endnu overklæbet Segl paa-trykt Bagsiden: K. 87. Henrik Krummediges Arkiv (C 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 19; Dipl. Norv. IX. 378.* [6973

Sept. 8. Reg. *8144. [Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. af Hans Nielssøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 15 b. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 103; Kbhvns Dipl. IV. 220.* [6974

Sept. 11. Palli Palsß Præst i Nibæ, Las Moghensß, Las Jensß i Nibæ, Andhers Smidh, Per Scriffuer og Tordh Gransse

i Alborgh. Sønd. efter Vor Frue Dag nativit. paa s. Jostes Kirkegaard i Nibe fik beskeden Svend Oloff Scriffuer en Sognevidne af 12 Dannemænd: Thames Andhersß i Nibe, Andhers Palsß, Jes Smidh, Jes Kiemp, Per Matisß, Esgi Farsß, Per Scriffuer, Michel Sudher, Pouel Swr, Jes Jebß i Lwndh, Nis Esgisß og Per Morthensß i Gridstet; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Clemeth Buggii kom til Nibe 4. Dag efter Paaske i Aar og var her i Nibe Søndag efter Paaske og den Uge ud og indtil s. Johannes Dag Midsommer, og tog han Mawritz Nielsß »fiskindh oc saltri« Vare den Stund, og aldrig vi kunde høre, at Clemet Buggi kom af Nibe lønlig eller aabenbarlig mellem 4. Dag Paaske og Midsommer. Med »wor« Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte fornedet: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; 3-4. Bomærker; 5. Utydeligt. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [6975

Sept. 18. Se 6926.

Sept. 19. Trugels Vinther Tinghører paa Huiding H.s Ting, Mattes Cristiernsß Kapellan til Brøthnes Kirke, Anders Grøn og Swen Trvgelsß⁴. Mand. før Mathei ap. et ewang. Dag paa Huiding H.s Ting fik Kapitlet i Ribes Bud et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Nis Tidricksß i Asdrop, Owi Swensß, Swen Trugelsß i Vldrop, Mattes Knutsß, Swolm Smith, Thermen Andersß, Laurens Andersß og Keel Persß i Biergløff; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting, at Hr. Woghen presbiter og beskeden Md. Hans Andersß i Oblingh, Hr. Thomes Longhes »deghen« i Ribe »louffshøringh«, vidnede, at Hr. T. gjorde Lovhævd og »inwordhe« paa Kapitlets Vegne den Jord i Østerlycke, som østen den Jord, som kaldes Hødrop Kirkeblokke, ligger, og Aalegaard, som samme Ejendoms »beleylighied« paaskyder og med Rette tilhører, med gilde Mænd og gæve. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med 4 Segl: 1. Skjold, hvori 2 krydslagte Fisk(?); 2. G. 943* (Seglet dér fejlagtig betegnet som Mattis Jenssøns; Skjold, hvori Bogstaverne m og c korslagte; *s h mats petri(!)*); 3. Bomærke; 4. Skjold, hvori paa skraa Bogstavet s, en seksoddet Stjerne og Bogstavet t). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 336* (RA.). [6976

Sept. 20. Jacob Peterssøn i Landeskronen Præst skøder til Lunde Kapitel alt sit Arvegods i og uden for Landiskrone, hvoraf han stifter en Præbende i Lunde Domkirke.

Perg. [med 5 Segl]; ifølge 6978 tidligere sigillatorisk forbundet med dette sidste Brev. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 149.* — Hertil 6282, 6564, 6756 og 1492 Juni 4. [6977]

— Ærkebisp Johannes af Lund stadfæster Præsten Jacobus Petri's Stiftelse af en Præbende i Lunde Domkirke.

Perg. [med 6! Segl]; tidligere sigillatorisk forbundet med 6977. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 151.* [6978]

— Vidne af »Borgmästare« og Raad i Lund om Skøde fra Jacob Petterson til Domkirken (i Lund).

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkapitel Nr. 85. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 153.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 22, Nr. 639. — Det af Weibull paa det citerede Sted anførte Brev i Specifikation, Acta privata Nr. 520 er ikke, som af Weibull angivet, en »duplett« af nærværende Brev, men identisk med Brev af 1500 Jan. 17 nedfr. [6979]

Sept. 21. Otthe Persß Herredsfoged i Vinning H., Byldh Persß² i Vordemaarck, Henric Cristiernsß i Stwbedrope, Eric Madsß i Korpendroppe, Hans Tydbiørnsß⁵ i Velomstroppe, Laurens Hansß i Kwldrope, Oluff Lasß *ibid.* og Mattes Iwersß i Vinninghe. Onsd. efter hellig Kors Dag før Michels Dag »a« Vinning H.s Ting skødede beskeden Md. Jes Olusß i Hæresstet til Bertel Olusß i Mordw al den Rettighed, som han havde i den Bondegaard i Mordw, som Bertel Olusß i boer. Item skødede Jes Olusß »a« forskrevne Ting Bertel Olusß al den Rettighed, som han havde i den Gaard i Mordw, som Hans Olusß i boer. Item var forskrevne Rettighed lovlig lovbuden. Item kendtes Jes Olusß sig at have oppebaaret Fyldest for den Rettighed, som han havde i forskrevne Gaarde, af Bertel Olusß. »Ther a« fik Bertel Olusß et Tingsvidne ved 8[!] Dannemænd: Egerdh Friis i Hawendroppe, Lasse Persß i Søllingh, Henric Andersß i Sodrope, Morthen Horn i Lamedroppe, Lasse Swdere i Koxbølle, Jes Tygesß i Refninghe, Per Lerckæ i Færisløff, Sone Bone i Ørbegh og Niels Sterck i Sodroppe; hvilke vidnede, at Jes Olusß »a« forskrevne Herredsting skødede, som for er rørt. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 8 Segl: 1. Bomærke; 2. Liv 14 (Bild); 3. Utydeligt Skjold; 4. Utydeligt Skjold og Hjelm; 5. Gxix 12 (Qvitzow); 6. Bomærke; 7. Utydeligt Skjold; 8. Utydeligt Brudst. Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [6980]

Sept. 29. Johan M.....¹. Jeg er skyldig en velbyrdig Svend Anders Gal[en] »trettyghe« lypse Mk. redede

og gænge, som nu i »l[an]dhen« ganger, hvilken Sum Penge jeg ham pantsætter en min [Gaard] næ Andersedotters, som ligger i [H]øltebærigh i Skwrøp S. i Væmendehøgs H., hvilken Gaard giver til Landgilde 1 Pd. Korn, 18 Grot og Teje og Tjeneste, havende for et [bruge]ligt Pant, til jeg faar ham igenløst. Og er vi saa over ens vord[ne], at Skat og Landgilde skal hvert Aar regnes af i Hovedpenge i de »træt-tyge« Mk.; er[?] Skat og Landgilde over alt 18 og 20 Grot. Afgaar denne Gaard Anders Gallen, tilbinder jeg mig at fri ham saa god en Gaard igen paa Rente inden 6 »ugne dagh«. Og naar mine Penge er rede, skal jeg have min Gaard igen. Medb. af hæderlige Mænd Mester Jens Domprovst i Lwnd, Twæ Bagge³ og Axel Gøtkesβ⁴. Datum die Michaelis.

Medtaget Perg. med [4] Segl: 1. Dxvi 7 (∴ Johan Moltkes Segl; Omskriften udslidt); 3. Flviii 5; 4. Lxxxiv 10 (Gere). Anders Galens Arkiv (RA.). [6981

Sept. 30. Hanss¹ Konge. Os elskelige Hinrich Dringenberg vor Møntmester i Malmø har nu fornøjet os her 200 riinske Gylden for det Sølv, som han fik af os, og 50 riinske Gylden af Mønten for i Aar. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Sølv og for det, som han os give skulde af Mønten for dette Aar. Datum in curia nostra monetaria Malmogensi crast. Micaelis nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [6982

Okt. 1. Kongens 4. Dombrev for Hr. Erich Otssen paa Giestet Møllested og Gestet Aa med Fiskeriet, som Fru Birgittæ Powelsdotter paa Refznes har solgt ham.

Perg. [med 2 Segl]. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 71.* [6983

Okt. 8. Anders Galen stadfæster sin Frænde Strange Galens Salg til Ærkebisp Jens i Lund af Gods i Broderopp, hvortil Udstederen havde haft Forkøbsret.

A. Perg. med [3] Segl: [1. a]; 2. G. 72; 3. Fvii 3. Senere (jfr. 1491 Okt. 27) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 154.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 154. [6984

a) Nævnt af Langebek 1754 i LDipl.

Okt. 9. Ærkebisp Jens i Lund sælger Fru Anne Nielsdotther i Lund, Oluff Trwetsøns Enke, 2 Gaarde i Brøderopp.

A. Perg. med [7] Segl: 2. Gxix 3 (Qvitzow); 3. Dxxxvii 10 (Krog-nos); 4. Lxxix 13; 5. Fxlv 2; 7. Flii 7. Senere (jfr. 1491 Okt. 27) til

Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 155.*
— Aa. Afskr.: Lundebogen S. 153. [6985]

Okt. 9. Vi Hanss Konge hilser eder Biskop Niels i Borlwm. Hr. Lawe Brok vor Mand og Tjener har berettet for os, at Sandemænd i Jersloff H. og Skowbo H. har gjort Tog over nogle hans Tjenere. Beder vi eder og befaler, at I tager uvildige bedste Bygdemænd til eder og stævner dem for eder paa baade Sider og skiller dem ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Haffnensi die Dionisii nostro sub signeto.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Lage Brocks Arkiv (RA.). [6986]

Okt. 12. [Vi Hans] Konge hilser eder alle, som boer i Gyd- ing H. Vi har befalet denne Brevviser Torbern vort Fogedi i [Gyding] H., og deraf skal han gøre vor Mand og Raad Hr. Bendh Billæ R. vor Embedsmand paa Helsingborgh Regnskab. Beder vi eder og hyder besynderlige vore og Kronens Tjenere, som tjener til vort og Kronens Slot Helsingborgh, at I være ham lydlig med, hvis eder bør at gøre paa vore og Kronens Vegne; og beder vi eder alle og vil, at I lader den Landehjælp fremkomme og lader antvorde hende Hr. Bendh Bille, som vi eder tiltroer og tilforn tilskrevet har. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 4. post f. Dionisii nostro sub signeto.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6987]

— Johannes¹ archiepiscopus Lundensis DDn. Andree abbati in Wiitsköffle, Gregorio preposito in Westerwiig, Gerlaco priori in Øø et Laurencio Petri in Ketterop Ad audienciam nostram nobilis vir Mauricius Nicholai A. Burglanensis diocesis laicus, castri Oolburg castellanus, exposuit, qualiter DDn. Johannes Pauli et Ketillus Olai presbiteri quandam summam argenti sibi invite ablatam et eisdem presbiteris ad manus fideles traditam detinent, ut asseruit, minus juste; propterea de oportuno juris remedio sibi provideri nobis supplicavit. Sed quando aliis nostre ecclesie et regni Dacie negociis sumus prepediti, vobis ad causam huiusmodi determinan[dam et] deciden- dam committimus vices nostras et sub excommunicationis pena, [quam in] vos, si presenti nostro non parueritis mandato, trina

tamen monicione canonica premissa auctoritate nostra metropolitana et nostre legacionis mandantes, quatinus causam huiusmodi audiatis ac terminetis, facientes, quod justum decreveritis, ecclesiasticam observari. Quod si omnes simul adesse non poteritis, duo aut unus vestrum debi.....
..... Testes vero, qui ad hoc citandi fuerint, si se odio, timore vel [sub]traxerint, censura consimili compellatis veritati testimonium perhibere. Datum Lundis in 4. [fer.] post f. Dionisii nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 31. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [6988

Okt. 22. Riddere og Svende, Bønder og menige Almue i Kalslwndh H. Paa vort Herredsting fik Hr. Henicke Saxen Kannik i Ripe paa Kapitlets Vegne paa 3 Ting 3 Tingsvidner af 24 Dannemænd; i det første var Jes Perss og Jes Anderss i Kalslwndh, Lawe Jons og Bertel i Kamdrvp, Lawe Jenss i Hiortwadh, Thames Perss i Vimttrop, Swen i Willebyl og Anders Knwts i Steens; i det andet var Per Jenss i Meielby, Molthi Jeip, Mattes Trowels i Linterop, Jes Mattes i Kalslwndh, Mattes Perss sstds., Tordh Mattes i Jestet, Jep Mattes i Hillerop og Powel Mattes; i det tredie var Knwth Terkels, Helmick Mikels, Per Knwts og Terbern Las i Medelby, Per Cristhens i Wilbyl og Anders Cristhens ibid., Anders Mikels i Tornum og Anders Jwl. Hvilke 24 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa' paa vort Ting, at 2 beskedne Dannemænd Mattes Niels og Mattes Bonde i Hiorthwadh vidnede, at de hørte og saa', at Kapitel i Ripe med deres Lovhævd »indworde«, som dem var forefunden af Fogeden og Herredsmænd, Jernker Mark og Lysby Mark liggende norden hos Ripe, og kendtes de ingen Mand nogen Ret deri undtagen, om nogen kunde komme med gamle Breve, hvilke Breve Hr. Henicke æskede 3 Ting, efter deres »høring« ginge, og nu er forgangen Aar og Dag, og saadanne Bevisning ej for os kommen er. Item vidner vi Bønder og menige Almue, at vi aldrig andet har hørt af vore Forældre end, at Jernker Mark og Lysby Mark hører til Kapitlet i Ripe. Vort Herreds Indsegl. Datum sabb. ante f. Seuerini.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 340 (RA.). [6989

Okt. 23? (Aar?). Jeg Per Las i Sølund har med min Hustrus Tilladelse Chiersten Pers solgt med Dannemænds Overværelse,

som var Marten Hack V. og Nis Jensen, Per Nelsß i Faustrup, Jep Kielsen i Ostorp og Nis Jansen *ibid.*, beskeden Dannemand Nis Lausen i Froderp al den »rethed«, som jeg har af Nis Lausen »fyejord« paa min Hustrus Vegne baade paa Frørup Mark og anden Steds, ihvor som helst det er; og er lovlig lov-buden. Jeg beder hæderlig Mand Marten Hack, Jes Kielsen i Ostorp, Per Nielsen i Faustrup at hænge deres Indsegl for dette Brev. Datum anno mcdxc[?] prio dnica. ante f. Simonis it And.[?].

[Orig.] Daarlig Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXXIX. 29 g Nr. 747 (Hansborg). [6990

Okt. 24. Jep Hansß¹ Byfoged i Nyborrigh, Hans Tomisß² Sognepræst i Awensløffw og Biskops Officialis i Nyborrigh, Hans Nielsß³ Borgemester *ibid.*, Seuerinæ Andersß⁴, Jess Hienricksß, Jep Matsß⁶, Bertel Nielsß Raadmænd *ibid.* og Mates Gulsmith⁸ Borger *ibid.* In profesto Crispini et Crispi[ni]ani skødede for os og for mange Dannemænd flere, som Nyborgs Ting søgte, velbyrdig Md. Jørghen Marswiin Høvidsmand paa Nyborrighs Slot efter det Magtebrevs Lydelse, som han har af Mates Persß, til Hr. Hans Albertsß paa Dronning Cristines Vegne, hvis Kansler Hr. Hans er, al den Rettighed, som J. M. havde paa M. P.s Vegne i den Gaard, som ligger i Nørrægade, i Bredde vesten næst den Gaard, som forskrevne vor naadige Frue købte af Jess Amynssens Arvinger, og til den Gaard, som Jess Knutsß i boer, i Længde fra Gaden til Søen. Kendtes J. M. sig at have opbaaret fuldt Værd for den Del, M. P. havde i Gaarden; og var lovbudet efter Loven. Derpaa »bedes« Hr. H. A. et Tingsvidne, hvilket han fik ved 8 Dannemænd: Swendh Gwnnisß, Lass Ostridsß, Hienrick Bagher, Poel Remmæsner, Per Ongher, Jess Magensß, Jess Mwlæ og Per Yrth; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at saa gik, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Skrevet osv.

Perg. med 8 Segl: 1. I Sigilfeltet en Hestesko med et Kors over; 2. G. 547; 3-5. Bomærker; 6. I Sigilfeltet Bogstavet i; 7. Bomærke; 8. Bomærke (s *mattes ierson*). Dronning Christines Arkiv (RA.). LDipl. [6991

— Jep Hansß¹ Byfoged i Nyborrigh, Jørghen Marswiin Høvidsmand paa Nyborrigh, Hans Nielsß³ Borgemester *ibid.*, Seuerinæ Andersß⁴, Jess Hienricksß, Jep Matsß⁶, Bertel Nielsß Raadmænd *ibid.* og Mates Gulsmith⁸ Borger i Nyborrigh. In profesto Crispini et Crispi[ni]ani skødede for os og for mange

flere Dannemænd, som Nyborgs Byting søgte, en beskeden Kvinde Annæ Perss til Hr. Hans Alberts paa Dronning Cristines Vegne, hvis Kansler Hr. Hans er, al den Rettighed, som hende tilhørte i sin Gaard i Nørrægade, i Bredde [*osv. som 6991; læs dog: Amyndssens; indtil:*] Søen. Og kendte A. P. sig at have oppebaaret fuldt Værd for Gaarden; og var Gaarden tilforn lov-buden efter Loven. Derpaa »bedes« Hr. H. A. [*osv. som 6991; læs dog: Gwndisß - Remmesneder - indtil:*] gik, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet en Hesteko med et Kors over; 3-5. Bomærker; 6. I Sigilfeltet Bogstavet i; 7. Bomærke; 8. Bomærke (*s mattes ieyson*). Dronning Christines Arkiv (RA.). LDipl. [6992

Okt. 27. Anne Nielssdotther i Lwnd, Oluff Trwdssøns Enke, stifter en Fest i Lunde Domkirke for s. Anna og giver dertil 2 Gaarde i Brøderopp.

A. Perg. med [7] Segl: 1. Lxv 57; 2. G. 30; 3. Lxxix 13; 4. Iviii 5 (Hollunger); 5. Flii 11. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 156.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 152. — Hertil 6984-85, 1491 Nov. 25, 1492 Maj 18 og 1492 Dag? [6993

Okt. 30. *Reg. *8152.* Papir med 3 Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte Bagsiden: 1. Bisp Herlog af Oslo's; 2. Ubetydelige Rester; 3. Kun Spor. Henrik Krummediges Arkiv (C 1; RA.). *Dipl. Norv. VIII. 442.* [6994

Nov. 1. Vi Hans¹ Konge har for synderlige Sager Skyld nu overvejet i Koldinge med vore Raad om det Marked, som plejer at stande i Koldinge om Michildz Dag; da har vi derom saa skikket, at herefter skal Koldinge Marked altid paagange Francisci Dag og stande 3 Dage derefter, som Sædvane er. Her maa hver, i Jutland boer, rette sig efter at søge til forskrevne Marked. Datum in Koldinge die omnium sanctorum nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Kolding Bys Arkiv (RA.). — Kopi indsendt 1648 (med urigtigt Aar millesimo decimo): RA. Danske Kanc. (Bl. 16 b). [6995

Nov. 2. *Reg. *8153.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Efterretn. ang. Byen Ribe VIII. 95* (læs: wore borgemesther oc - vd at theres - broder vdi). [6996

Nov. 3. *Reg. *8154.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Efterretn. ang. Byen Ribe VIII. 96; Kinch, Ribe I. 395* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): bereth her fore - thid till byen, som i - thors oc). [6997

Nov. 5.
 og Per Thom.....øst og Bertil P.....
 vi i dette Brev, sabb. post f. omnium sanctorum
 skikket [var] for os og Mænd, som da nærværende
 var paa fornævnte Ting, Hr. Per St[aphen]ß Sognepræst i Weth-
 [rum] og fik et [Tings]vidne af 8 Dannemænd: Oluff
 Lawrensß, Jesper i Mardrvp[?], Cristern P...
 Erigß, Mates Jenß og Cristiern Anderß; hvilke [vidnede]
 saa' og hørte samme Dag inden 4 Stokke, at 2 Danne-
 mænd fremgik, som var og Jes Cristiernß, og vidnede,
 at de hos var hos Wethrum Kirkegaard Hr.
 Per »giord« Lovhævd med gilde Mænd og gæve, Præster, Selv-
 ejere og Sogne[mænd] og gode Mænd fandt ham
 for Rette af Tinge, og »indward« han et Gaardsted næst sønden
 gammel Dige og saa øster til de nørre paa
 og sønder til Kobmansmosæ, som vedtager, og sønder
 øster til sønder imod
 vedtager. Item »indward« han
 [af de følgende 9 Linier kan kun læses et Par enkelte
 Ord hist og her, hvoriblandt: Andree Kirke]. Med vore Indsegl.

Meget medtaget Perg. (det nederste højre Hjørne mangler) [med
 mindst 5 Segl]. Vejrum (Hjerm H.) Kirkes Arkiv (NLA. Ribe Bisper-
 arkiv, Reg. 7, Capsa 13, Pk. 2). [6998

— Jeg Per Sacersß¹ i Ornæbergh har skødet og solgt ærlig
 og velbyrdig Md. Niels Clawesß i Ællinghe en min Gaard i
 Othens H. i Stodhaghe S. i Haslæ (Kirsthin, 3 Skill. Grot).
 Afgaar dette Gods Niels »C.«, tilbinder jeg mig Niels »C.« saa
 godt Gods og Rente og saa »wel belæyeth« straks igen at fange.
 Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Mester Jens Aagesß² Provst
 i Lwnd, Mester Jon Skaldhre³ Ærkedegn sstds., Hr. Thønnow
 Wernæsß⁴ i Ørthoffthe R. og Andhers Jensß⁵ i Lwnd, Lands-
 tingsssaghører i Skane. Skrevet i Lwndh Lörd. efter Alle »hæl-
 lenæ« Dag.

Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. G. 77; 3. G. 72; 4. Lxvi 3
 (s tonne barsperger; Parsberg); 5. Flii 7. Niels Claussøn Sparres Arkiv
 (SvRA. Perg.). [6999

Nov. 9. Reg. *8155. Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt
 Bagsiden: Formentlig K. 88. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk.
 Stadt Flensburg Nr. 25). Dipl. Flensborg. I. 692. [7000

Nov. 10. Borgemestre og Raad i Lubeke tilskriver Bisp Nicolaeweße af Roschillde angaaende et af denne udsendt Skib, som Byens Folk havde taget.

[Orig. Roskilde Bisp's Arkiv.] Afskr. (samtidig ell. lidt yngre) paa Papir, medtaget af Fugtighed: RA. Danske Kanc., Diverse 1481-1571, (B) Nr. 9. *Missiver II. 128.* — Trykt efter 2 forskellige Koncepter i Lübeck: *Hanserecesse 1477-1530 III. 19* og *Hans. UB. XI. 348.* [7001

Nov. 12. Anders Jensß i Lund, Landsdommer i Skane. Lörd. efter Morthens Dag paa Lundhe Landsting, nærværende ærlig og velbyrdig Md. Hr. Olæff Stigsß R. Høvidsmand paa Wordbergh, Hr. Olæff Esbyørsß Kapnik i Lund med flere gode Mænd, var beskeden Svend Henric Persß Foged i Ællinge og »beretthe«, at han havde købt en Gaard paa ærlig og velbyrdig Mands Niels Clawesß Vegne paa Elffwisborgh af hæderlig Svend Per Sacersß i Ornebergh, hvilken Gaard i Othens H. i Stodhaghe S. i Hasle er liggende, som Kerstin nu paa boer, giver 3 Skill. Grot til Landgilde, og begærede Skødning af Per Sacersß paa Niels Clawesßs Vegne. Da adspurgte Dommeren en Tid, anden Tid, tredie Tid, om der var nogen, der vilde svare til den Sag, til hvilket ingen Gensigelse var. Thi efter gammel Sædvane fremgik Per Sacersß, opgrov »en thorffwæ, sætthe en stickæ udhii ok skødh« fra sig i Henric Persß Skød paa Niels Clawesßs Vegne forskrevne Gaard til evindeligt Eje. Medb. af flere gode Mænd fornævnte Hr. Olæff Stigsß² R., Hr. Olæff Esbyørsß Kannik i Lund. Givet i Lu[n]d osv.

Perg. med [3] Segl: 2. Dxxxvii 10 (Krogno); 3. Skjold skraadelt ved Murtinder, ingen Omskrift. Niels Claussøn Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). [7002

Nov. 14. Wii borgermestere unde radtmanne der stadt Lubeke dôhn witlich, dat wy des herenn Johans koninges secretarieße unde denere, de syne koninglike maiestat der loßinge haluen des landes to Vemernn unde slotes Glambeke bynnen Lubeke schickende werdet, unse geleyde mit deme summen des geldes. also syne gnade na lude der pantbreue unde houetbreue van des landes unde slotes wegenn uns daruppe gegeuen to entrichtende togesecht hebben, feylich aff unde ån mit 30 edder 40 perden unde sodaneme summen des geldes in Lubeck to kamende, uthtogeuede edder ock, so synen gnaden des geuellich were, wedderumme uth unse stadt to fürende in syner gnaden unde erer alle beholt, war unde wanner en des beqweme is, to bringende unde to reysende sunder unse, unser borgere,

denere unde alle der jennen, de umme unsent willen dohn unde laten scholen unde willen, hinderinge[!]. Mit unser stadt secrete hyr under gedrucketh. Geuen ame mandage na Martini.

Perg. med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Kongens Arkiv (RA. D 1, Slesvig). LDipl. [7003

Nov. 14. Claus Jeipß¹ Byfoged i Otthense, Hans Clausß² og Jheronimus Olß³ »borgmesther« sstds., Crestiern Mwlæ⁴ og Anders Friis⁵ Raadmænd ibid., Hans Perß⁶ Byskriver ibid., Anders Friis og Hans Magælund Borgere sstds. Mand. efter Morthens Dag paa Otthense Byting skødede beskedden Md. Jens Hiaarth Borger sstds. til beskedden Md. Hans Olß i Hwolseed paa streng Ridders Vegne Hr. Beinth Bildess den Jord, som ligger sønden næst Hr. B. B.s Gaard her i Otthense og norden næst den Gaard, som Knuth Swdher paa boer. Og J. H. kendte sig fuldt Værd op at have baaret af Hr. B. B. for Jorden. Tilpligtede J. H. sig og sin Hustru Kirstinæ at hjemle Hr. B. B. Jorden. Derpaa fik H. O. et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Bertholomeuss Lægæ, Hans Magælund, Hans Nielsß, Hans Grydestowære, Erich Boß, Hans Andersß, Jes Bagære og Hans Skredere Borgere og Bymænd sstds.; disse vidnede, at de saa' og hørte, at J. H. skødede H. O. paa Hr. B. B.s Vegne Jorden, og J. H. havde lovlig lovbudt den. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet en Krans, hvori en Haand holdende en Stift; 2. Ax 1; 3. Lxii 5; 4. Cliv 8; 5-6. Bomærker (6. i Skjold); 7. Utydeligt. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7004

Nov. 20. *Reg. 4961**. Perg. med 9 Segl: 1. Lübecks Sekret; 2-3. Hamburgske; 4. Forsiden mangler; 5. Rostocksk; 6-7. Lüneburgske; 8-9. Wismarske. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 29?* (RA. Hansestæderne, Perg.). *Nye Danske Mag. I. 289; Hanserecesse 1477-1530 III. 30; dansk Udtog: Hvitfeld VI. 105, Fol. 1006 L. 9.* — Det enslydende, til Lübeck udstedte Eksemplar findes nu i Rigsarkivet (Pergg. af fremmed Proveniens: Lübecks Stadsarkiv; tidligere: Thott Fol. 822) baade i Orig. paa Perg. (med Kong Hans's 5 Sendebuds Segl bevarede) og i omtr. samtidig Afskr. paa Papir. [7005

— *Reg. 4962.* [A. «Orig. med 5 hængende Segl.» Københavns Kapitels Arkiv.] Aa. Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 151. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 9. *Pontoppidan, Annales II. 704; Kbhvns Dipl. IV. 221.* [7006
a-a) Saaledes Aa.

Nov. 21. Ove Lauridtzen Sognepræst til s. Bodils Kirke giver en Gaard i Hasseriis til Aalborg Helligaandshus.

[A. Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Aa. Udtog fra c. 1700 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 80.* — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., sikkert efter Aa: Langebeks Ekscerpter 52, Den Hellig Aands Huus i Aalborg. (Afskr. af Frands de Thestrup, formodentlig efter Aaa: Ny kgl. Saml. 4to 747 a.) [7007

Nov. 23. Wii borgermestere unde radtmanne der stadt Lubeke bekennenn, so alsedenne here Johan koningk uns dat slot Glambeke myt deme gantzen lande Vemerem, als uns dat dorch ðeligen hertogen Aleue na lude syner koepbreue darupp gegheuen, unde also unße vorfaren unde wii dat in unßer besittinge etlike tiidt gehatt hebbenn, affgeloßet, den houetsummen in deme houetbreue bestemmet 18000 mr. lubesch myt etlikenn anderen summen, de in den ingeloßeden koepbreuen des landes vorkofft weren, dar de wederköep van der herschup inne was beholdenn, de dorch uns, de wiile wii sodane slodt unde landt in unßer besittinge gehatt hebben, ingeloßet syn worden na lude der breue darupp gegheuen, siick uppe 6610 mr. myn 4 penninge lubesch belopende, in guden golde unde grouen pagimente, also to Lubeke genge is, betalen hefft latenn, so dat wii synen gnadenn des geldes haluen qwiteren, vorlaten unde opdragen wii synen gnaden dat slot Glambeke myt dem lande Vemerem myt den slotlouen unde houetbreuen uppe de vorgescreuen summen sprekende, also wii van der herschupp wegen unde van den gemeynen inwoneren des landes beth her to in unßen weren gehat hebben, unde vorwiisen ðe wede an syne gnade. Unßer stadt secret. Gegeuen unde gescreuen ame midweken vor Katherine.

Perg. med Lübecks Sekret. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 387 Nr. 19* (RA. D 1, Slesvig). LDipl. Dansk Udtog med urigtigt Aar 1489: *Hvitfeld VI. 103, Fol. 1005 L. 24 f. n. (Reg. * 8159.)* [7008

Nov. 25. Kongen tildømmer 1. Gang Hr. Jens Brostorp Ærkebisp i Lund og hans Arvinger 2 Gaarde i Brødorp.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte Bagsiden. Allerede tidligere (jfr. 6985 og 6993) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 158.* [7009

Nov. 26. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder velbaarne Mænd Karll Saxtorp og Jørghen Rud, at I rette 6. »wghen dagh«, som dette vort Brev læses, møder for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning I har imod hverandre om den Søsterdel, Fru Gydhe af Vendsløff

arvede efter sin Søn Effuert Marckman i Bawelse gard og Fang med sin Tilliggelse, som er i Hus, »mølle fange jord oc alle løssøre«, som vi givet har Jørghen Rud vort Lovdagsbrev paa, mod hvilket Karll Saxtorp tog Genbrev. Thi lad det ingenlunde, saa fremt at hvilken af eder ikke da møder, da hjælper vi den, der møder, fremdeles det, Ret er i Sagen. Datum Korsør in crast. Katherine nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bomærke. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer (RA.). LDipl. [7010

Nov. 30. *Reg. * 8161.* [A. Perg. a Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv; anført i Registrant af 1586 over dette,] der er afskrevet af Arne Magnusson: AM. 4 to 911 Bl. 16 a, og derefter af Wadskiær: Kall Fol. 149 Bl. 93 a og 94 a. — Aa. Afskrifter af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. I, Læg l, 1. Bl. a, og Læg q, 1. Bl. a. — Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 104; Kbhvns Dipl. IV. 222.* [7011

a) Saaledes Aa.

— Hans¹ Konge. Niels Ericksß har nu fornøjet os 40 Mk. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav for forskrevne 40 Mk. Datum in castro nostro Flensborg die Andree nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Niels Eriksøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). [7012

Dec. 15. *Reg. * 8162.* Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv (afleveret fra Universitetskvæsturen 1868)). *Rørdam, Kbhvns Univ. Hist. IV. 129; Kbhvns Dipl. IV. 223.* [7013

Dec. 21. Hannß Konge. Onsd. Thomæ ap. Dag for os paa vort Retterting i Viborig paa Biskopsgaarden i »borgestuen« i vor egen Nærværelse, nærværende Biskop Niels Glob, Hr. Erick Ottßenn R., vore Mænd og Raad, Olluff Friisß, Olluff Pierßenn, Albertt Skeell, Niels^a af Aabierigh og Matz Schriffuer med flere, sagde Jens Pierßenn i Østrup i Vodensild S., at han for nogen forleden Tid havde »indwardt« med Lovhævd den Gaard, han nu selv i boer i Østrup, et Gaardsted, som ligger næst norden dertil, et Gaardsted næst vesten fra norden til Mosen, et Gaardsted paa den søndre Side til den samme Mose, et Gaardsted næst vesten til det Hussted, som Sandemænd svor

til Vodennsild Kirke; disse Gaarde og Gaardsteder med al deres Tilliggelse østen fra Holbeck og vesten til Hønddall og alle de andre »ager och enngh«, som der tilligger, »indworde« han med gode jordegne Bønder for hans rette Arvegods og hans Medarvingers, og ingen anden der nogen Del i at have uden den Del, Siber Kloster har der med Rette, og det Hussted og en Toft, som Sandemænd svor til Kirken; som han for os beviste med et Brev af Gislum H.s Ting, at han havde saa lovlig gjort sin Lovhævd paa forskrevne Gods, og dermed kærede, at Sandemænd i Gislum H. gjorde siden Markeskel imellem Alstrup og Myelstrup og svor bort meget af hans Jord, Ager og Eng, som han og hans Forældre har haft ukært i 40 Aar og mere, og den Tid skød sig for os og maatte det ej nyde. Item kærede forskrevne værdige Fader, at forskrevne Sandemænd samme Tid bortsvor Seber Klosters og Wodennsild Kirkes Jord, som han er Forsvar til, og satte i Rette, om han burde det at undgælde paa Klosters og Kirkens Vegne; thi han den Tid var i vor Tjeneste med os til vort Rige Norge, og skete, før han igen kom af den vor Tjeneste. Derom finder vi saa for Rette, at den Lovhævd, Jens Piersøn gjort har, bør ved sin Fuldmagt at blive, og forskrevne sin Jord at beholde, saa længe hans Lovhævd lovlig rygges af Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og det Tog, Sandemænd gjort har og svoret Markeskel imellem Alstrup og Myelstrup, dødt, som det aldrig havde været gjort, og ej Jens Perßen, Siber Kloster og Wodennsild Kirke at komme til Skade, dog saa at Sandemænd bliver ved Magt og ufældte. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig. presentibus inferius inpenso, teste Johanne Ketelli justiciario nostro.

[Orig. ^b med 1 hængende Indsegl ^b. Senere til Mariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 696*; endnu senere (formentlig 1585; *Kronens Skøder I. 298*) til Gl. Estrup Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Gl. Estrup Godsarkiv 1457 Febr. 14 Bl. 1 b; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [7014

a) I Aa er ladet Plads aaben til Efternavnet. b-b) Saaledes Afskriften.

Dec. 29. Palli Kyrte Væbner sælger Viborig Bisp 2 Gaarde i Skowstrop i Fleskom H.

Perg. [med 7 Segl]. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 306* (RA.). *Dipl. Viberg. S. 94.* [7015

— Johannes van Hagen archidiaconus, Thomas Lange decanus, Jacobus Windh cantor totumque capitulum ecclesie Ripensis. Die Thome mart. in capella s. Barbare eiusdem

ecclesie Ripensis hora 9. vel quasi coram nobis ac aliis clericis ac laycis discreti viri proconsules ac consules civitatis Ripensis certas litteras regias, regiis sigillis ac secretis sigillatas cum filis sericeis ac sigillis pendentibus, in pergameno conscriptas, integras in medium producerunt, quarum tenores sequuntur: 1. *Række Nr. 195, 148 (1262 Maj 4), 396, 562, 1444, 2849*. Post quarum litterarum presentationem fuimus per predictos proconsules [ac] consules requisiti, quatenus huiusmodi transsumptum per sigilli nostri capituli appensionem necnon notarii nostri subscriptionem dignaremur roborare; quare presentes litteras sigilli nostri appensione duximus communiri. Datum etc.

Oven paa Plica med en anden Haand: »Auscultata et collationata est presens transsumptum[!] per me Hennikinum Saxen publicum apostolica et imperiali auctoritatibus notarium necnon venerabilis capituli Ripensis scribam, et concordat de verbo ad verbum cum suis originalibus, quod protestor manu mea propria«.

A. Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). — [Aa. Udateret Vidisse, udstedt af Jenns Wiborg Ærkedegn, Hanns Suanninger »degen«, Casper Mull Provst og menige Kapitel i Ribe, uden at det siges, til hvem Vidissen gives, og saaledes at baade Brevet af 1491 og de deri indeholdte Breve er oversatte paa Dansk. Ribe Bys Arkiv.] Afskrifter efter Aa: Aaa. AM. 4to 17 Bl. 104 a (fra c. 1600); Aab. Gl. kgl. Saml. 4to 3170 Bl. 143 a (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.). [7016

Uvis Dag. Kongen paalægger efter Klage af Ærke[bisp] Jens Brostrop Beboerne i Villandz H. at holde deres Part i Broen for Aves færdig.

Papir (den højre Side mangler) med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Lunde Ærkebispes Arkiv; ÆA. IV. 355 (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 159*. [7017

— Jeg Ingerd Billesdotter¹, Hr. Johan Oxes Efterleverske, har opladet min Broder Hr. Bent Billæ i Søholm R. al min Rettighed, som mig er tilfalden efter min Fader og Søskende, Gud deres Sjæle have, i Søho[l]ms Hovedgaard i Stæwens H., og kendes jeg mig fuldt Vederlag herfor have fanget af Hr. B. B. Medb. af flere gode Mænd mine Brødre Hr. Steen Billæ⁸ i Alennæ R., Per Billæ i Swanholm, Greers Jepß i, Langh Forstander i Vor Frue Kloster i Lwndh. Datum Helsingborg die

Noget medtaget Perg. (Plica delvis ødelagt) med [mindst 4] Segl: 1. Lxx 29; 3. Lxx 28. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7018

— Jeg Søster Annæ Eriks dotter i s. Clare Kloster i Roskilde vederkendes at have opbaaret af dette Aars Landgilde 18

Skill. Grot og 3 Pd. Byg, for hvilket Aars Landgilde jeg giver hæderlige Herre Hr. Bæyent Byllæ kvit. Vor Moder Abbedisse trykker sit »æmbethens« Indsegl for dette Brev. Givet Sønd. før »tamperdaffæ«.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [7019]

Uvis Dag. Almuen i Aggher hwss Len erklærer sig villig til at gøre Udfareleding, men kan kun give Gengærd, hvis Kongen eller Dronningen selv farer gennem Landet.

Perg. [med 6 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv.* V. 687 (læs: hellen - m cd lxxxæprimo). [7020]

Dag? »Ethh tingswittne aff Flackebergh herritztynggh udtgiffuitt under Gudtz aar mcdxci^a, lydende, atth her Oue Lunge ritther paa Bastnes hagde giortt skoffskell emellom Wiiskyldo och Bastnes gaardts skoff epher theres samtycke oc raadt, som eygere vore mett hannom y samme by, i ßaa maade, att giordes ethh diige och^b gierde fran Seberop dam oc ner wedt Raaspringett oc indtiill Skoffmøllen, som er norden vedt for^{ne} graff, diighe oc gierde, som hører tiill Viiskyldo by indhen y marcken mett skoff och marck, som kallis Egeskoff nordhen wedt gierditt, oc the andre ii skoffsdeelle, som ligge syndhen wedt for^{ne} graff oc diige oc^c gierde, som kallis Egeskoff oc Swynnesty skoff, mett skoffsioen och then andhen siøø, som kallis Gamle møllesioø, som ligger tiill Bastnes gaard fore ett friitt enmercke, oc aldrig haffuer noghen mandt giiffuitt yldingh oc kiere therpaa tiill tyngho, oc inghen mandt hagde giortt ther hynder paa att hugge eller ladett hugge y for^{ne} enmercke utthen theres mynde oc willig, som bode paa Bastnes etc.«

[Orig. Basnæs Godsarkiv.] Udtog se 6609. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 111 b. [7021]

a) Hvis Tingsvidnet ikke omhandler en Begivenhed, der ligger mange Aar før dets Udstedelse, maa dets Aar være urigtig angivet; thi Ove Lunge paa Basnæs var død 1458 (*Danm. Ad. Aarb. XIX. 311*). b) Udtoget gentager: och. c) Udtoget gentager: oc.

— »Thett fierde skødebreff wnder datum mcdxci, lydende, att frue Margrete Andersdatther aff Støffringgaardt, for^{ne} Axell Jepsßens epherleffuerscke, hagde skøtt oc affhendt fraa ßeg oc ßine arffuinge oc tiill for^{ne} Anders Munck oc hansß arffuinge en anden gaardt liggende wti for^{ne} Fiellerop byy oc ßogen, som Seuerin Wogensß then tiidtt wti bode, mett all ßyn retthe tilligelse tiill euerdelig eyge etc.«

[Orig. Anders Munks Arkiv.] Udtog se 6179. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 64 b. [7022]

— »Trende besegliitt pergmentzbreffue, thett første wdgiffuett paa Randers byting wnder Gudtz aar mcdxci, lydende, att Mattes Regersßen byfogett i Randers paa høgbørne førstes konning Hansß wegne hagde skøtt Pedher Hansß huss oc jordt liigende i santi Clementz sogen i Randers tiill euindeligh eyendom.« [*Det andet Brev af 1447, det tredie af 1524.*]

[Beseglet Perg.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar dnicam.[!] vocem jocunditatis af Kongen (∴: Rigskansleren), givet Hr. Jens i Wiisløff. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 69 a. [7023

Dag? ›Thett anditth wnder Guds aar mcdxci, lydende, att for^{ne} Marquordt Iffuersß tiill Meelgaardtt^a hagde^b skøtt oc affhentt fraa seg oc sinæ arffuingæ oc tiill for^{ne} Anders Monck^c oc hans arffuingæ ^den syn skoff oc møllestett ligende i Nørre herrett y Gleßborg sognen, som kallis Grønholtt, mett all syn grundtt, lengi oc bredhæ, inthet i for^{ne} Grønholtt wndertagitt wden allenest greßgang tiill Melgardt oc Skeerbeck, oc kendes seg att haffue opbaaritt pendinge oc fullt werdttd^d etc.◀

[A. Perg.^e Anders Munks Arkiv.] Aa. Udtog se 6391. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 166 a. — Ab. Et andet Udtog se 6179. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 64 a. [7024

a) Ab tilføjer: for^{ne} Niels Marquardøens fader. b) Ab tilføjer: døldt. c) Ab tilføjer: tiill Brusgaardt. d—d) Ab: Grønholtt skoff oc ett møllestedt liggende wti Nørre herritt wti Gleßborg ðogen, huilcken skoff som ligger østen fraa Szoritt aae oc østher indtill Schadholt, mett for^{ne} skoff oc møllestedt fraa haffuett met flodtt oc flodstedt paa begge ðiider tiill for^{ne} Szorte aae mett dam oc damðbunt, som thett besth bygges kandtt. e) Saaledes Aa.

— ›En lagheffdt wnder sin fulde beseglingh hiell oc holdenn oc wdi alle maade wforfalskett, som giortt oc giffuenn er paa Nør herritz ting, ther Gudtz aar schriffuis mcdxcp^{imo}, lydende, huorledes thieris fader salig Seuerenn Juell haffde logligenn indwordt mett log oc lagheffdt mett xii riddermendz mendtt oc jorderger bønder oc thermett induord same sinn hoffuittgardt for^{ne} Østergardt wdi Fieldrup, som handt tha seluff wdi boede, saa och mett hindes rette tillegelse ager, eng, skoff oc marck, wott och tiurtt, huad som helst thet er eller findes kandtt indenn marckeskiell oc wdenn, huor som thet helst leger, inthet wndertagitt wdi noger maade; item haffde handtt induord Tholshøffuenn och hestehaffuenn tiill et frii enmercke tiill for^{ne} Østergaardtt, item Løgholum, Aabis eng oc then øøde eng tiill for^{ne} Østergardtz rette tillegelse, item Munckeschoff^a tiill for^{ne} Østergardttz enmercke liigeruiß som Eriick Perßenn [oc] Hans Huaß haffde wdi heffd oc were, oc som handt haffuer haffdt wdi heffd oc were eptther thennom wlast oc wkierdt etc.◀

[A. Orig. Søren Juuls Arkiv.] Aa. Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1556 Okt. 30 (6. fer. post Simonis et Jude) af Kongen (∴: Rigskansleren), givet Axell Jull til Willestrupe paa sine Søstres Jomfru Anne Jull og Jomfru Elitze Jull til Østergaardt deres Vegne. RA. Rigens Forfølgningsbog 1552-59 Bl. 570 a. — Ab. Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1560 Sept. 29 (die Michaelis) af Kongen (∴: Rigskansleren), givet Axell Juell til Willestrup paa sine Søstres Jomfru Anne Juell og Jomfru Elitze Juell til Østergaardtt deres Vegne. RA. Rigens Forfølgningsbog 1559-63 Bl. 317 a. [7025

a) Ab: Muckeskoff.

— ›Wattnesskrifft af Laurentz Fyyn och Jacobo Holste uthgifwen angående ett widisse af Jacob Pederßons skiöte på något godz liggjandes

i Landzcrone nämb^l forst een gård hoos Hans Seglers gård, item een gård hoos regenstenen medh flere andra. Dat. 1491.◄

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 185. — Mon Vidisse af 6977? [7026

Dag? Lunde Kapitel lejer Per Smidh en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 340◄. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 160.* [7027

— Lejebrev(?) givet Nilsz Perszon paa en Lunde Domkirkes Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 342◄. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 160.* [7028

— Lovhævd paa Bliestrwp gaardt til Stubbercloster.

[Orig. Stubber Kl. Arkiv.] Udtog anført i Forlig 1549 Dec. 2 (Mand. efter Andree Dag) af Christian III mellem Iwer Jwll til Stubbergaardt og Sognepræsten til Weyersløff og Bliestrwp; Brevet fremlægges af Iwer Jwll. Perg. [med 1 Segl]. (NLA. Aalborg Bispearkiv, Capsa B, Loculus 3, Fasc. N, Nr. 6.) *Saml. til jydsk Hist. 2. R. II. 238.* [7029

— Bispn af Ratzeburgs Vidisse af St. Anthonii Ordens Privilegier.

[Orig. Maarkær Kl. Arkiv.] Udtog anført i RA. Reg. 145 (tidligere: Thott Fol. 1012) S. 1018, »Mohrkercksche Original Brieffe◄ Nr. 15. Det samme Udtog: *Westphalen IV. 3403 Nr. 10.* — Registreret i Registr. over Gem. Arch. 1533 (RA. Reg. 38, »Udkast◄ Bl. 137 a) paa følgende Maade: »Priuilegien und freiheiten des ordens sancti Anthoni◄. [7030

— »Et Tingsvidne om Prioeres Lagshevd paa Svenstrup Mølle og et Huus i Svenstrup, Hospitalet tilhørendis. Dat. 1491.◄

»Anders Persen Prior i Hospitalet hans Tingvidne om Svenstrup Mølle og Helligaands Gaard i Svenstrup. Dat. 1491.◄

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anførte i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler◄), Fortegn. paa ældre Gavebreve, henholdsvis Fasc. 2 Nr. 18 og Fasc. 3 Nr. 10. — Et af Brevene (sagtens det sidste) er formentlig identisk med 6927. [7031

— »Anno 1491 Henrik Hermensen (Hermen Malers Søn) udgivne Skiøde til Michel Matsen paa Vor Frue Meßes Vegne, som synges i St. Clements Kirke her i Randers, paa et Stykke Jord liggende i Traffuen Stræde. NB. I samme Skiøde nævnes Troels Stigsen Sognepræst i Kousted og Bendt Jensen Sognepræst i Borup.◄

[Orig. Randers Clements Kirkes Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 273. [7032

— »28. Ett sognewinde aar 1491, att Niis Madtzen udi Hiom kirckerre giord magskiff til paa kirckens vegne med Thøger Jens i Engbierig om kierckernis guodtz.◄

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 39. [7033]

Dag? »22. Ett sognevinde, att Aalsthofft war aldrig i Jes Munckis høffuit och aldrig i hans foreldre høffuit udi 50 aar och miere, och haffuer forne jord leget til Asp kiercke, men mand kand minde. Aar 1491.«

[Orig. Asp Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 89. [7034]

— »25. Noch ett vinde aff Hollstbrou aar 1491, att Aalsthofft haffuer verrit ukiert till Aspby kircke 60 aar och møgit mere.«

[Orig. Asp Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 90. [7035]

— »27. En laugheffd paa perckement aar 1491 paa Alstofft till Aspby kircke.

28. Ett sandmendtzbreff paa perckement aar 1491, att Alstofft och huus er suoren till Aspby kircke.«

[Pergg. Asp Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 91. [7036-37]

— »69. En perckmentz sandmandtz breff aar 1491 paa Suollgaardt och Østergaardt i Løring.«

[Perg. Avlum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 158. [7038]

— »Laurentz Tegenhus, som haffde Hagedstedgaard udi Siælland y 15 aar y pant aff kong Hans, som hans maytt. breff derpaa giffuen liuder, daterit aar 1491.«

[Orig.] Udtog med Hænder fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 771 (c): Lisbet Bryskes Slægtetog) Bl. 468 b og Thott Fol. 1083 (ligeledes) Bl. 550 b. [7039]

— »Der findes paa Bovling it originall Pergementz Brev, som er datteret 1491, hvorunder henger de Juellers Zigarette, og derudi nefnes hand Envold Iversen Hovidsmand paa Bovling.«

[Orig.] Udtog med Michael Michelsens Haand: Thott 4to 1879 under »de Jueller, som ere komne effter Envold Juell til Aabierg«. — Afskrifter herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1087, Vol. II og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 68 b Bl. 501 b. — Det er muligt, at Angivelsen om Opbevaringsstedet er unøjagtig og skyldes en Sammenblanding med Betegnelsen: Høvedsmand paa Bøvling. Et Brev beseglet af en Lensmand paa en Gaard hører normalt ikke hjemme i denne Gaards Arkiv, og det er maaske ikke helt udelukket, at Brevet er identisk med det endnu bevarede 6881, der ganske vist er bevaret gennem Arkivet paa Kærgaardsholm. [7040]

— Se 1251. [7041]

Uden Dag. Skraa for Smedene i Roskildhe, givet af Byens Byfoged, Borgemestre og Raad.

Perg.-Hæfte [med 1 Segl]; ^atidligere sigillatorisk forbundet med 1492 Dec. 28^a. Roskilde Smedelavs Arkiv (SLA. Pk. Diverse Lavsaarkivalier paa Pergament). *Nyrop, Fra Roskilde Smedelavs Lade S. 45; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 203.* [7042]

a-a) Saaledes Langebek i LDipl. 1492 Dec. 28.

— *Reg. 4965* = *8128.* [A. Orig.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh.: Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 493* (RA.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 159.* — Aaa. Afskr. efter Aa: Svavstedbogen Bl. 29 a. — Brevet har i Virkeligheden ikke Dag. [7043]

— Vi Broder Jens Mogenßenn Gardian i Randers Kloster og alt menige Konvent ibid. har en evig daglig Messe indtil Dommen at holde for velbyrdig Md. Hr. Anders Jacobßenn R. paa Woregaardt og for hans Husfrues Sjæl Fru Anne Laurentiidatter og for deres Børn og Forældres Sjæle levendes og døde og for alle gode kristne Sjæle og forskrevne Messe at holde for Guds Legems Alter i vor Kirke norden vor Korsdør hver Dag, og dertil 4 Begængelser hvert Aar indtil Dommen i 4 Tider om Aaret, den første paa den anden Dag Guds Legems Dag, og hver Begængelse om Aftenen med vigiliis, paa anden Dagen Messer med Epistelen, den anden Begængelse paa anden Dagen Laurentii Dag, og den tredie paa anden Sjøledag, og den fjerde paa Blasii Dag, og »kirckenis« Vokslys over »huoren« at brænde. Den Messe paa Søndagen skal synges de s. [tri]nitate^a, collecta de s. Erasmo; paa Mandagen syngende Messe for alle kristne Sjæle, for Hr. Anderßis Sjæl og hans Hustrus Sjæl; paa Tirsdagen de b. Anna; paa Onsdagen syngende Messe de s. spiritu; paa Torsdagen de s. Gregorio; paa Fredagen de 5 vulneribus; paa Lørdagen »siunge« de domina. Her tilbinder vi os forskrevne Messer og Begængelser at holde til evig Tid, og kendes vi os at have derfor opbaaret Guld, Penge og fuldt Værd »wore« fulde Nøje. Vi hænger vort Konvents Indsegl for dette Brev. Datum Rhanders anno 1491.

[A. Orig. Stenalt Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 115 a. — Ab. Udtog [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 134 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn).

a) Aa: unitate.

[7044]

— Jeg Hans Andersß¹ Sognedegn i Bøstrop oplader velbyrdig Md. Hans Jensß i Egelicke al den Rettighed, som jeg

har i den Gaard i Tressebøl, som Hans Andersß i boede, og min Broder Hr. Symen af ham i Pant havde, som Pantebrevet indeholder, og kendes mig ingen Rettighed at have i Gaarden eller Pantebrevet efter denne Dag. Afvindes Gaarden og Pantet H. J., tilbinder jeg mig at vederlægge ham saa god en Gaard og Pant og »tilbelelighedh« inden 6 Uger næst efter. Medb. af flere gode Mænd: hæderlig Mænd Hr. Anders Man Sognepræst i Snødde, Hr. Symen Strangesß³ Sognepræst i Bøstrvp, Per Algutsß³ i Nethergard, Henrick Maghensß i Nestebøl, Thomes Nielsß i Febeck og Thomes Diegen i Snødde. Datum anno 1491.

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet et Spænde; 2. I Sigilfeltet Bogstavet s; 3. Gxv 9; 6. Utydeligt Skjold; 7. Bomærke. Hans Jenssens Myltings Arkiv (RA.). LDipl. [7045]

Uden Dag. Brev af Abbed Peder i Rus regium om Strid mellem Vikaren Otto i Slesvig og Slesvig By.

Udtog: *Westphalen IV. 3191 Nr. 111* og (med F. A. Reinboths Haand) *Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 160*. Brevet maa antages identisk med 6880, skønt det sidstnævnte Brev kun skal være forseglet af Abbeden, medens der i Udtogene nævnes 2 Segl.

— NLA. Viborg Bispearkiv, Stiftsbog 1690, 1. Bd. S. 1029; *Dipl. Viberg. S. 95*. Er 6983.

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II. 272 L. 4-26* (jfr. 6897-98). — Esrom: *Cod. Esrom. 205* (Febr. 27), *202* (Marts 12), *203* (Marts 29), *215* (Apr. 16), *206* (Maj 18). — Æbelholt: *SRD. VI. 196* (Juli 12 ell. 19), *197* (Nov. 26). — Løgum: *SRD. VIII. 49* (Marts 9), *66* (Maj 2), *67* (Maj 2), *65* (Maj 9); se ogsaa 6923-24.

Registraturer: Kongens Arkiv: se 7005, 7008. — Lunde Ærkebisp: se 7017. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 366, 366*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 48*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 87, 87, 90, 90, 94, 94, 99, 104, 104, 105, 105, 107*; se ogsaa 6921. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 256* (Jan. 26), *254* (Febr. 11), *329* (Marts 5-11), *298* (Marts 23), *333* (Maj 2), *307* (Maj 29); ell. Aar 1500), *308* (Maj 29), *330* (Juni 3-9), *314* (Juli 1), *300* (Juli 11), *307* (Aug. 1), *340* (Okt. 2-8), *259, 261 Note 2, 264, 330*; se ogsaa 7015. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 80* (Marts 17), *32* (Maj 11), *39* (Juli 11 ell. 18), *82* (Juli 29), *63* (Aug. 27; = *I. 248*), *14* (Sept. 6), *38* (Nov. 19), *76* (Dec. 1), *77* (Dec. 3), *6* (Dec. 13), *120, 122, 134, 145, 149, 149* (ell. Aar 1490), *158*. — Ribe Kapitel: se 6903, 6976, 6989. — Slesvig Bisp: se 6884, 7043. — Tommerup: *ÆA. IV. 376*; se ogsaa 6889-90, 6916. — Antvorskov: *ÆA. IV. 70, 102, 160, 205*. — Roskilde Claræ Kl.: se 6883, 6942. — Skovkloster: *SRD. IV. 366, 373, 386* (vel 2 Breve), *396*. — Mariibo: *ÆA. III. 268, 272*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 615* (893). — Alling: *ÆA. II. 174, 183, 184, 191, 193*. — Dueholm: *ÆA. III. 191, 191*. — Essenbæk: *ÆA. II. 96* (Apr. 25), *93* (Maj 24). — Gudum: *ÆA. III. 212*. — Mariager: *ÆA. V. 658, 674, 719, 719, 728, 737* (ell. Aar 1490), *738, 741, 741*; se ogsaa 7014. — Vestervig: *ÆA. III. 170*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 373, 384, 386, 390*. — Vor: *ÆA. I. 209, 217*. — Vrejlev: *ÆA. III. 31, 32, 32, 41, 41, 42* se Aar 1492). — Ø: *ÆA. III. 114, 117*. — Øm: *ÆA. I. 164*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 170, 230, 230?*; se ogsaa under Aarhus Bisp Aug. 27. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 845, 864, 1004, 1005, 1075, 1075*; se ogsaa 6913, 6947, 6953. — *Eline Gøyes Jordebog 171* (Jan. 13), *368* (Febr. 5), *208* (Febr. 18), *369* (Febr. 24), *128* (Marts 4 ell. Dec. 13), *384* (Marts 28), *178* (Apr. 12), *178* (Maj 19), *178* (Juli 1), *168* (Juli 15-21), *273* (Aug. 15), *436* (Nov. 23), *411* (Dec. 22), *124* (uvis Dag). — Axel Urup: *Hist. tidsskr. f. Skåneland II. 258* (4 Breve). — *Adel. Brevkister 34, 35*; se ogsaa 6940 C.

1492.

Jan. 1. Jeg Axell Lagheß¹ R. til Klaxholm har opladt min Broder Mawriss Nielß af Agard et Byggested og 3 Agre i Østher Brøndesløff Mark i Jesløff H., hvilke Byggested og Agre mig er paakommen af Arv efter mine Forældre. Og kendes jeg mig at have fanget fuldt Vederlæggelse af min Broder derfor. Medb. af velbyrdig Mand Søwrin Mwnk² og Niss Kristærß³ i Nilstrvpp. Datum Tharupp die circumcis. dni.

Perg. med 3 Segl: 1. Lxxxiv 29 (Brock); 2. Lv 27; 3. Axi 20 (*s iens trifternf'*). Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [7046

Jan. 5. *Reg. *8165.* Perg. med 1 Segl: Gxvi 26 (Gyldenstjerne). Kongens Arkiv; *ÆA. V. 25* (RA. C 6, Adkomstbr. unævnt Gods). *Danske Mag. 3. R. III. 278.* [7047

— Hans Konge. De hellige 3 Kongers Aften i (^aAalborgh i^a) Graabrødreklosters Stue for os paa vort Retterting, nærværende Biskop Niels Glob af Wiburg, Biskop Niels Stiige af Børlum, Mouritz Nielßen, Anders Christenßen vor Landsdommer i Nørrejutlandt, vore Mænd og Raad, og Otthe Hendrickßen med flere, var velbaaren Md. Hr. Niels Høg R. vor Mand og Raad og »berethe«, at velbaaren Kvinde Fru Ane, Hr. Jens Duis R.s Efterleverske, har givet til evindelig Eje sine Broderbørn Erick Anderßens Børn al hendes Rettighed i Asdall og Koggedall Hovedgaarde med alt det Gods, dertil ligger, som er en Søsterdel. Spurgte Hr. Niels Høg sig for, om saadan Gave bør at være ved Magt. Der var saa paasagt, at hvad Rettighed Fru Ane givet og straks fra sig antvordet har sine Broderbørn i sin Velmagt, er ej gjort imod Loven, og derfor bør den Gave ved Magt at blive. Datum ut (^bsupra^b) nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketelli justiciario nostro.

[A. ^cPerg. »met rigens hengendis sigell for«. ^cKokkedal Godsarkiv (ell. Erik Andersson Banners Børns Arkiv).] Aa. Vidisse 1574 Aug. 16 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Oxe til Gißelfeldtt. RA. Rigens Forfølgningsbog 1570-76 Bl. 157 b. — Ab. Afskr. af Frants Banner († 1575) med Bemærkning: »och er mett thee trey løffuer beßeglit och findes hos Frantz Banner till Kockedall«: Rostgaard 4to 121, XLI. — Andre Afskrifter (de fleste fra c. 1600 ell. 1. Halvdel af 17. Aarh.) (mange med samme ell. en noget lignende Bemærkning som Ab): Ac. Gl. kgl. Saml. Fol. 1134 Nr. 1; Ad. Gl. kgl. Saml. Fol. 1139 Nr. 51; Ae. Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 393 b; Af. Ny kgl. Saml. Fol. 846 m Nr. 17 (fra 18. Aarh.); Ag. Ny kgl. Saml. 4to 1346 b Nr. 85 (herefter: Aga. Ny kgl. Saml. 4to 1346 bb (løst indlagt; Nr. 2; fra 18. Aarh.)); Ah. Thott 4to 1991 Bl. 403 b;

Ai. Uldall 4to 257 Nr. 161; **Aj.** Additam. Fol. 152 Nr. 93; **Ak.** Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI Bl. 34 a; **Al.** LDipl. [7048

a—a) Saaledes Ab, Ac, Ad, Ae, Af, Ag, Aga, Ah, Ai, Aj, Ak, Al; mangler i Aa.
b) Saaledes Ab, Ac, Ad, Ae, Af, Ag, Aga, Ah, Aj, Ak; mangler i Aa (og hele Punktum'et i Ai og Al). c—c) Saaledes Aa.

Jan. 11. Niels Ebbiſ officialis generalis¹ i Ripe, Doktor Niels Andherſ² og Thames Oleffſ³ Raadmænd sstds., Bedel Rantzowe⁴ a. v., Claus Gørningh, Jep Scriffuer, Hans Iwerſ og Per Keldſ⁵ Borgere ibid. Onsd. før Marcelli pape Dag i Riper Kirkes Omgang var Ærkedegn og flere af Kapitel i Ripe med 2 deres gamle Jordebøger paa Pergament skrevne, i hvilke stod disse Artikler, først: *SRD. V. 564 L. 27-30.* Item stod skrevet i Kapitels Bog, som kaldes Træbog: *Ribe Oldemoder, Udgaven S. 37 Nr. 59.* Item stander og skrevet: *Ribe Oldemoder, Udgaven S. 74 L. 14-S. 75 L. 13.* Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med 8 Segl: 1. G. 833*; 2-3. Bomærker (3. i Skjold); 4. Li 49; 5-8. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 355 (RA.)*. [7049

— *Reg. *8167.* Perg. med [7] Segl: 1. Cxlvii 9; 2. G. 76; 3. G. 107 = Fvii 3; 4. Skjold, hvori 3 Sparrer (i A. urigtig citeret som Llxviii 14; maaske Llxviii 13) (Sparre); 6. Fxv 3; 7. Skjold, hvori en utydelig Figur. Johan Pedersſ Oxes Enkes Arkiv; a senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 2). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1851 S. 328.*

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

[7050

— Oluff Oxæ R. paa Tordsiø. Med min Husfrues og flere Venners Samtykke under jeg og skøder og straks fra mig antvorder ærlig og »welborligh« Kvinde Fru Ingerd Billissdotther min »fosthermodher« og hendes Børn mine Søkende dette Gods: i Mossby 1 Gaard (Jes Persſ, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot og Teje), 1 Gaard ibid. (Trwels Persſ, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Michild Persſ, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Per Hansſ, 1½ Pd. Korn, 1½ Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Lasse Skredher, 1½ Pd. Korn, 1½ Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Moghens Olsſ, 3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Jes Olsſ, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Toorop (Bonde, 18 Grot), 1 Gaard i Wantløssæ (Tord Olsſ, 2 Pd. Byg og 15 Skill.), 1 Gaard i Genrop (Jep Bodelsſ, 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Odhersløff (Hanss Clawsſ, 2 Pd. Korn og 27 Grot), i Hallindh 1 Gaard i Folkæstæde (Jess Persſ, 4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre og Teje og 6 Skill. af et øde Bol), 1 Gaard i Albergh (Gwdmyndh, 8 Pd. Smør), 1 Gaard ibid. (Laurens, 8 Pd. Smør), den 3. Gaard ibid. (5 Pd. Smør), 1 Gaard i Siørby (Per Biørnsſ, 8 Pd. Smør), 1 Gaard i Fladøø

(Swend Dwæ, 8 Pd. Smør), 1 Gaard i Eliistorp (6 Pd. Smør), 1 Gaard i Tæreby (8 Pd. Smør), 1 Gaard i Ffindzsbo (12 Skill.), 1 Gaard i Lywngby i Byære H. (1 Skill. Grot). Og skal Fru Ingerd og hendes Børn beholde alle disse Gaarde for deres Rettighed, som dem var tilfalden i »krwne pant« Siøborge efter min Faders Død Hr. Johan Oxes, hvis Sjæl Gud have, som er 3000 Mk. 400 Mk. mindre 15 Mk. og 6 Skill. Afvindes forskrevne Gaarde Fru Ingerd eller hendes Børn, forpligter jeg mig ud at lægge saa godt Gods af Rente og saa vel belejligt inden 6 Uger derefter. Medb. af ærlige og hæderlige Mænd Mester Jens Agesß Provst i Lund, Peder Langh Forstander i s. Petri Kloster *ibid.*, Henrich Ogesß i Hagløssæ, Jep Michelsß i Hagerop a. w., Pedher Hansß Borgemester i Helsingør og Mattes Andersß Raadmand *ibid.* Datum Helsingør fer. 4. post f. epiphanie.

[^aPerg. med Segl: Udstederens og Medbeseglernes undtagen Jep Michelsß's.^a Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv. (Reg. *8166.) Vidisse 1495 Marts 9. [7051

a—a) Saaledes Vidissen.

Jan. 12. Kongen stadfæster for Olborgh Helligaandshus 4206 og en Dom af 1491 Juli 8, ved hvilken en Gaard i Cleptzstrop tildømmes Helligaandshuset.

Perg. [med 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 80* (læs: breffue. Først *eth breff, som Axel Jeipß aff Støffringh aff vapn hagde wdgiffuet oc beseglt meth flere aar effther Gudz bird mcdlxx octavo vigilia Philippi et Jacobi apostolorum, ludende, at han aff sin frii vilix hæffuer wnt, giffuet och wplath fra segh oc sinæ arffuinge for sin siels salighed oc hans foreldres oc alle cristne sielæ tiil then helgantz huss i Olborgh tiil ewinnelig eyedam en aff sinæ garde, som ligger i Cleptzstrvp i Voxløff sogn i Hornum herret i Wiborg bysdom, som Lass oc Anders nw i bor, oc tiilbynder segh oc sinæ arffuinge at frii, frelsæ oc tilsto forneffnde then helgantz huss for^{de} gard i Cleptzstrop met all sin rette tilligelse. Item thet).* [7052

Jan. 13. Hans Konge. ^aVore Borgemestre^a, Raadmænd og Købstadmænd i Jutlandt var nu her i Randers for os og vore Riges Raad, her til Stede var^b, om Tvedragt, dem imellem var om Købmandskab. Da efter vort Rigens Raads Raad tillader vi, at hvor vore Købstadmænd i Kolding kommer i Købstæderne her i Landet, maa de købe og haandtere deres Købmandskab med Borgere, Gæster og Bønder, hver hos anden, efter som Behov gøres; og hvis de saa køber, maa de ubehindret føre her i Landet, hvor de vil. Datum^c opido nostro Randers oct. epiphania ^dnostro sub signete^d.

[A. Orig. Kolding Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 16 a). — **Ab.** Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), Pk. »Diverse gl. Registranter over Byens Breve«, Hæfte S. 54. **Aba.** Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Sstds., samme Pk., upagineret Hæfte. — **Ac.** Afskr. i Kopi indsendt 1774 af Kolding Bys Privilegier: Haandskr. i Museet paa Koldinghus S. 74. **Aca.** Afskr. herefter: Kall Fol. 60. — **Ad.** Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Kolding Raadstuearkiv, »Copie af Colding Byes Previllegier« S. 57. **Ada.** Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter Ad: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), den saakaldte Borgemester Jens Riis's Afskriftsbog S. 57. [7053]

a—a) Ac, Aca, Ad, Ada: Vor Borgemester. b) Mangler i Ac, Aca, Ad, Ada. c) Ac, Aca, Ad, Ada tilføjer: in. d—d) Mangler i Ac, Aca, Ad, Ada; Ab, Aba: nostro sub sigillo.

Jan. 13. *Reg. 4967.* Perg. [med 1 Segl^a]. Randers Bys Arkiv (Randers Museum). *Stadfeldt, Randers S. 30* (læs: oc i Holsten - købmantskab etc. Tha - i wore købsteder - bønder hwer - hwort - anno eiusdem medxcsecundo - signeto). [7054]

a) Nævnt NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 257.

— *Reg. * 8168.* A. Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Efterretn. ang. Byen Ribe VIII. 96* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): købstedemen her - radz rad vntle wii oc tillode oc mel thelle wort obne breff vnne oc - føre her i - octaua epiphanie). — **Aa.** Vidisse 1494 Aug. 9. — **Ab.** Vidisse 1499 Nov. 20. — **Ac.** Udtog uden Datum, anført i Brev 1542 Juni 8 (Torsd. efter Trefoldigheds Søndag) af Christian III. RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 357 b (herefter: *Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 226*) og 1 Bl. 100 a; RA. Viborg Bys Arkiv 1542 Juni 8 (herefter: *Dipl. Viberg. S. 227*). — **Ad.** Vidisse 1615 Juni 7 af Borgemestre og Raadmænd i Ribe. Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden. Ribe Bys Arkiv (i Ribe) under Aar 1615. — **Ae.** Vidisse 1647 Okt. 1 af Borgemestre og Raad i Ribe. Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden. NLA. Ribe Bispearkiv, Pk. Ribe Domkirke 1492-1770. — **Af.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 21 a). [7055]

— Hans Konge. Vore Borgemestre, Raadmænd og Købstadmænd i Jylland var nu her i Randers for os og »vor« Rigens Raad, nu til Stede var, om Tvedragt, dem imellem var om Købmandskab. Da efter vor Riges Raads Raad tillader vi, at hvor vore Købstadmænd i Warde kommer i vore Købstæder her i Landet, maa de købe og haandtere deres Købmandskab med Borgere, Gæster og Bønder hver hos anden, efter som dem Behov gøres; og hvis de saa køber, maa de uhindret føre her i Landet, hvort de vil. Forbydende osv. Datum in opido nostro Randersen oct. epiphaniæ dni.

[Orig. Varde Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 5 b). [7056]

Jan. 16. Per Utsen Herredsfoged paa Halle H.s Ting, Sewerin Munck Foged paa Claxholm, Per Jensen i Twrstop, Sewerin Utsen i Wæsterallingh, Jes Bangh sstds., Sommer i ^aFfoordup, Bryski^a i Hørningh Bønder, Marquardh Hermansen i Skaddher, Per Skredder i Hænstop og Anders Powelsen i Liimæ. Mand. før Prisce Dag paa Halle H.s Ting fik beskeden Md. Tordh Matzsen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Grawers Persen i Siøby, Anders Nielsßen i Skiøringh, Jens Fowelsangh, Per Jørensens i Allingh, Per Skredder i Benstop, Moens Nielsen sstds., Thwe Palsen *ibid.* og Per Housen i Østop; hvilke vidnede, at de paa forskrevne Ting hørte og saa' 24[!] Dannemænd: Marquard Hermensen i Skaddher, Jes Haaræ i Søby, Oluff Persßen sstds., Per Nielsen i Tærndrop, Ffrantz *ibid.*, Jes Lasßen *ibid.*, Lasß Nielsßen *ibid.*, Niels^b Persßen i Siøby, Anders Nielsen i Ffordrup^c, Marquardh Haaræ i Søby, Per Twrsen *ibid.*, Jes Persen i Elldrop, Jes Lasßen i Horsßleth, Sewerin Michelsßen sstds., Kieldh Clemetsßen i Skaddher, Thwe Palsßen i Benstop, Anders Howsen i Knapstop, Jens Olsen i Andi, Jøren Jensßen i Veyelby, Jens^b Persen i Elldrop, Simen Nielsen i Skaddher, Bærn Howsøn i Grimskiær og Gregers i Weielby; hvilke vidnede, og dem alle vitterligt er, at siden Hr. Otte Nielsen og Hr. Erich Ottesen finge Karlby Skov i Værge, har aldrig nogen Mand hugget der, uden de har haft det i deres Minde, og det er meget længere end 20 Aar siden, og aldrig der har været givet Kære paa forskrevne Skov enten før eller siden, det os er vitterligt, eller vi kunde spørge. Item er os og vitterligt, at Karlby Skov har aldrig været »lodskyft« til nogen af de Gaarde, i Karlby ligger, eller til Kirkigordh, men har været et frit Enemærke for sig selv. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[A. ^dPapir (Orig.).^d Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (12. Pacquet Nr. 37).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 58 a. [7057

a—a) Ab: Ffoordrup, Brysti. b) Ab: Nis. c) Ab: Ffoordup. d—d) Saaledes Aa.

Jan. 17. Wii Frederich¹ erffgenhome to Norwegen, hertog syn schuldich deme duchtigen unseme rade Clawes von der Wisch tor Hutten 4000 mr. pennynges houetstoles unde 200 mr. renthe, also to Lubeke unde Hamborg genge synt, unde dar eyn ißblick gudt man deme anderen vul mede doen mach in deme lande to Holsten ane hale pennynges, to betalende bynnen den achtedagen der hilligen driier koninge erstkomende

mit redem gelde edder mit also velen nogafftigen panden, dar Clawes mach mede nhemen den summen des gheldes, to eyner tiidt unde uppe eyner stede bynnen deme Kiile ofte in eyner anderen zekeren stede, dar dat Clawesse bequeme is sin gelt uptoborende. Alle desse artikele lauen wii mit den gestrengen unde duchtigen unsen rederen unde leuen getruwen medeloueren alße heren Hanß von Aleuelde² ritters, Hinrick Rantzouwe Breydekensone, Siuert Brocktorpp, Marquart von Aleuelde Gotzickessone, Hans Rantzouwe Hinrickessone⁶, here Otte Rantzouwe⁷ ritters, Hinrick von Aleuelde Gotzickessone, Pawel Zeestede, Henneke Rantzouwe, Benedictuß¹¹ unde Jurgen von Aleuelde¹² gebroderen to Zêgarden unde Hinrick von Aleuelde to Doringe lauen mit ener samenden hant diit alles to holdende ock na mede in de hant to lauende deme Clawess, welke tiit he dat von uns medeloueren esschende is. Wii Frederich hebben unse secret mit den ingesegelen unser medeloueren heten hengen an dessen breff. Gegeuen unde screuen tome Kiile ame dage Anthonii.

Perg., skrevet med Henricus Bakes Haand og med [13] Segl: 1. K. 106; 2. Dxi 18; 3. Li 51(?); 4. Skjold med Brockdorff-Vaaben og Hjelm; 5. Utydeligt Skjold og Hjelm; 6-7. Skjolde med Rantzau-Vaaben og Hjelme; 8, 10. Utydelige Skjolde og Hjelme; 11-13. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [7058

Jan. 17. Kongen paalægger Mauritz Niels at holde saa mange Folk som muligt og at sørge for Kost, Vaaben og Krudt m. m.

Papir (noget beskadiget) med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 100.* [7059

Jan. 19. Hans Konge. For os var hæderlig og renlivelig Mands Bud Hr. Abbed Peder Niels af Eskingbeck Kloster Broder Jon med et Lovhævdsbrev [c: 4392], som Per Wtß Foged paa Hal H.s Ting havde udgivet og beseglet med flere Aar 1479 Kyndelmisse Aften, lydende, at 8 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa', Broder Jons Lovhøringe vidnede, at de Torsd. efter Pouels Dag convers. hos Veringh Kirkegaard saa' og hørte, at forskrevne Hr. Abbed gjorde Lovhævd paa alt det Gods, Kloster har i forskrevne Herred, først paa Klosters Ladegaard, item Eskingbeck Kirke med alt Eskingbeck S., Koildkod, Gundrup og Munckegard, som er øde Mark, item Lund med Luntz Fang, Hailsø med Søberge undtagen Tornnab og de Enge, som Hr. Axel og Lage Brock har under Lindbergh til Heegard

og Viilstrup; item Weringh Kirke med alt Weringh S. undtagen 1 Stykke Skov, som Lage har i Wering holt, og Eng i Hestholm til Krogsagher og Eng, Ejersmænd har i Halsænghi; item frit Fiskevand, fra Klosters Hestehave tager, og til Halshøff: først 1 Fiskegaard ud for Klosters Dige og 1 Gaard oven i Sønderdyb med »twegren«, 1 Gaard, Thames Perß har, 1 Gaard, Michel Nørgard har, Nørgard og Søndergard, som ligger til Abbeds og Konvents Bord, Holmengh, Tagkier, som ligger ved disse Gaarde sønden til Landet med al Sønderwegne og Kær mellem Halshøffh ovenfor, som sagt er; item 1 Gaard i Faxingh (Jes Twß), 1 Gaard (Anders Jensß), 1 Gaard (Jelo), 1 Gaard (Lass Perß), 1 Gaard (Jes Skredder), 1 Gaard (Tøger), 1 Gaard (Per Knosæ), 1 øde Bol i Lilltwed, 1 Gaard i Gæsingh (Lage Esgerß), 1 Gaard (Anders Clemendß), 1 Gaard (Per Jensß), 1 Bol (Jens Langh), 1 Bol (Nis Biørnß), 1 Bol (Pauel Smed), 1 Bol (Hans Swawer), 1 Bol (Marquard Degn) med Langkier, Munckeskoff og Mu[n]ckeskoff rode og halv Stenbecks halt, 1 Gaard i Lymmerd (Gregers Jensß), 1 Gaard (Gregers Andersß), Flewgstrup Kirke med Kirkegaard og 1 Gaard i Mooskier (Nis Olusß), som ligger til forsagte Kirke, 1 Gaard i Aarsløff (Esbern Jeipß), 1 Bol (Anders Bangh), 1 Gaard i Gunderstrup (Oluff Nielsß), 1 Bol (Thomes Knose), 1 Gaard i Hiørning (Jep Andersß), 1 Bol (Per Naffy), 1 Gaard (Jes Hwas), 1 Gaard (Torckell Kock), 1 Bol (Kirstinæ Atzersdotter), 1 Gaard (Nis Perß), 1 Gaard (Michel Andersß), 1 Gaard (Nis Brock), 1 Gaard (Germyn), Vndingboll med al sin Tilliggelse undtagen $\frac{1}{2}$ Otting, Begsboll har i Hiørning, item 2 øde »bygtofftæ« i Twrstrup, item 1 Otting i Wgdall. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle Hr. Abbed Per paa fornævnte Gods Hinder at gøre, saa længe Lovhævden rygges af Bisp og bedste Bygdemænd uvildige, og nogen derefter kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Arusie in crast. Price noströ ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Essenbæk Kl. Arkiv; *ÆA. II. 92*; ^asenere til Gl. Estrup Godsarkiv^a (RA. Essenbæk Kl. Arkiv). LDipl. [7060

^{a-a} RA. T. A. Beckers »Reversal over Gammel Estrups Archiv« Nr. 1242.

Jan. 20. Hans Konge¹. Fred. Fabiani et Sebestiani Dag for os paa vort Retterting i Aars paa Biskopsgaarden i vor egen Nærværelse, nærværende Biskop Niels Clawsß, Hr. Eric Ottessß, Hr. Axel Lagsß, Hr. Eric Aagsß RR., Holgierd Ericssß, Olaff Martensß, Anders Cristiernsß vore Mænd og Raad, Olaff Friis

vor Embedsmand paa Kalffø, Bertel Kaass, Las Lwnoff, Jens Nielsß af Restrup, Swend Torbernsß, Llas Rostrup med flere, var velbaaren Kvinde Fru Margareth Andersdatter, Axel Jeipßs Efterleverske af Steffringard, og velbaaren Md. Hr. Llagæ Brock R., og Fru Margaret havde hid ladet stævne Hr. L. B. med vor egen Stævning om Trætte om Gods, Fru Margaretes Husbonde Axel Jeipsß havde gjort Mageskifte med Hr. L. B., og mange flere Skyldinger, hun havde til Hr. Lage. Fru Margarete i Rette lagde et Dombrev, som Jens Brostrup Ærkebiskop af Lwnd, Biskop Jeip, Friis af Børlom, Biskop Karll af Othens, Doktor Cristofer Provst i Roskild, Hr. Eric Ottessß, Hr. Jahan Oxæ, Hr. Jens Dwæ, Hr. Axel Lagsß, Hr. Lodwig Nielsß med mange flere vore Raad og gode Mænd havde udgivet og beseglet, lydende, at Hr. L. B. og Axel Jeipsß var i Rette for dem om Gods og andre Skyldinger og da »wortæ« adskilt med Rette [i] saa Maade, at Hr. L. B. skulde faa Axel Jeipsß det Brev igen, som Axel gjorde bevisligt, at han fik ham paa Steffringard, og Hr. Lage det tilstod, hvilket Brev lød, at han skulde faa Axel Jeipsß det Pantebrev igen, som Hr. Niels Jensß havde faaet af Axels Fader paa Siørup; vilde Hr. Lage ej faa Axel det Brev igen eller Fyldest for hans Gods, da bør ham at nyde sit eget, med mange flere Artikler, det Dombrev indeholder. Derimod i Rette lagde Hr. L. B. mange Breve, Tingsvidner, Sognevidner og andre Vidnebreve, som Hr. Lagæ havde faaet mod Axel Jeipsß i Sagen, og mange af dem efter deres Data var i Rette, den Tid forskrevne Dom var udgivet i Kiøpnhaffn; og[!] hvilken Sag de gav dem for os paa baade Sider i Rette. Derom funde vi saa for Rette, at forskrevne Dombrev bør ved Magt at blive, og hvad Brøst deri er, skal fuldgøres, og Hr. L. B. det Pantebrev at antvorde Fru Margarete paa hendes Børns Vegne inden 6 Uger, som Hr. Niels Jensß havde faaet af Axel Jeipßs Fader Jep Axelsß paa Siørup, som Hr. Lage havde »forpligtig« sig med sit Brev; fører han det Brev frem, da blive forskrevne Mageskifte ved Magt, og Fru Margaret paa hendes Børns Vegne at gøre Hr. Lage Fyldest for, hvad han har mere udgivet for det Gods, han indløste i Windsysel, end for 200 rinske Gylden og 60 Mk.; kommer det Pantebrev ej frem, skal Fru Margarete paa hendes Børns Vegne annamme og beholde forskrevne sine og sine Børns Gods, som Axel Jeipsß magelagde med Hr. Lagæ, og da Fru Margarete paa hendes Børns Vegne igen give Hr. Lagæ de Penge, han indløste forskrevne Gods for i Windzysel efter de Pante-

breves Lydelse. Siden dette saa dømt var, straks sagde Hr. L. B., at han havde faaet et Brev [c: 6087] af Axel Jeipsß, siden forskrevne Dombrev var udgivet i Køpenhaffn, og sagde, siden han var udvist, bød han det ind igen til Hr. Axel og skød paa det Brev og begærede, at det maatte komme i Rette, og sagde, at det er i Siælænd. Derom »wort« saa paasagt, at Hr. Lage skal det Brev fremføre sammeledes inden 6 Uger; kommer det da lovlig frem, da blive det i forskrevne Dom uforkrænket. Sig. nostrum ad causas. Datum *etc.* teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). [7061]

Jan. 21. Kongen forbyder, at Folk fra andre Købstæder fører dansk Øl til Viborg.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 95.* [7062]

Jan. 22. *Reg. *8169.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 77.* [7063]

Jan. 23. *Reg. *8170.* Perg. med [3] Segt: 1. Exix 15 (*s efftil monfføn*); 3. Bomærke(?). Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv; ^a senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 3). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 177.* [7064]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

— *Reg. *8171.* Perg. [med 5 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Enkes og Arvingers Arkiv (Arkivet paa Gaunø). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 178.* [7065]

Jan. 25. Vi Wille Ffriis Provst i Tyreholm, Lambert Kortß Kannik og »kyrckewæriæ« til Vor Frue Kirke i Ripe fæster og i Leje lader med Kapitels Samtykke Niss Jepsß i Riisby i Balgem S. en Eng, som kaldes Ogulskrog, som giver til aarlig Skyld 9 Skill. Stæderpenge, ham og hans Husfrue og et Barn efter dem, i saa M[aaede], at de skal yde de 9 Skill. Stæderpenge til Kirkeværgen til Vor Frue Kirke i Ripe aarlig i Ripe »mercken«. »Men« saa sker, skal de [ikke] frasættes af fornævnte Eng og Skylden ej forhøjes. Sig. nostra cum sig. capituli Ripensis. Datum Ripis die convers. Pauli.

Perg. (Plica noget ødelagt) [med 3? Segl]. 1927 ejet af Dentist Knud Matthiesen i Sønderborg. LDipl. [7066]

Jan. 28. Hanß »met Gwß nadhe etc.«. Lørd. efter Powelß Dag convers. for os i Horßens i Graabrødrekloster, nærværende

Jahan Iwerſon^a vor Kansler og Ærkedegn i Arſ, Hr. Age^b Lawſon R., Andhers Krestiernſon vor Landsdommer, »vor« Mænd og Raad, og Hr. Jenſ Køndof Kannik i Ars, var Biskop Nilſ Clawſon i Arſ paa den ene og Hr. Erech Ottſøn vor Mand og Raad paa den anden Side om Trætte om Karby Skov og var derom tilforn i Randherſ, og da Sagen sattes ind til Arſ og ej der heller kunde endes, men »vorth« opsat til efter Paaske næstkommende og da at komme i Rette for os og vort Raad i Købinghhawen med deres Bevisning, og dermed skulde alle Dele opstande saa længe. Og i Dag »vorth« dem talet imellem en kærlig Forligelse at holdes til evig Tid om Karby Skov i saa Maade, at den Mand, som boer i Præstegaarden i Karby, skal nyde sin fri Olden til sin egen »hiemfødingh«, naar Olden er, og sin fri Ildebrand til Skellighed; men vil han have noget Bygningstømmer i Skoven, skal han have det i Minde. Og dermed blev en klar aftalet Sag dem imellem om Karby Skov. Datum nostro ad causas sub sig., teste Johane Kettely justiciario nostro.

[A. ^cOrig. med 1 hængende Indsegl. ^cErik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; formentlig senere til Arkivet paa Rosenholm. — Aa. Vidiſſe 1541 Aug. 8 (Mand. før Lawris Dag) af Halle H., givet beskeden Md. Nelſ Perſon i Hwilſager. ^dPapir (Orig.). ^dSenere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 35). ^e] Aaa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. 1492 Jan. 28. — Aab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 54 a. [7067

a) ^o: Jepsson. b) ^o: Axel. c—c) Saaledes Aa. d—d) Saaledes Aaa. e) I sin Registratur over Rosenholm-Arkivet (RA. Langebeks Saml. Pk. VI) angiver Langebek Aa's Aar som 1551 og ikke 1541.

Jan. 30. *Reg. *8172.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 279; Missiver I. 101.* [7068

Jan. 31. Hans Konge. Tirsd. før Kyndelmisse for os paa vort Retterting i Vedlæ i Sortebrødrekloster i vor egen Nær-værelse, nærværende Hr. Erich Otſ, Hr. Johan Jeipsøn vor Kansler, Hr. Axel Lageſ, Hr. Henrich Knudſ RR., Oluff Morthenſ vore Mænd og Raad, Hr. Anders Friiss R., Per Brockenhuss, Enwold Jensſ med flere, var velbaaren og hæderlige Mænd Hr. Thomes Lunge »degghen« i Ribe, Provst Henicke og Mester Villæ Kanniker sstds. paa den ene og velbaaren Md. Henrich Steen i Plogstorp^a paa den anden Side om Trætte om Gods i Ostorp i Molt H. og i Giøring H., øde og »bygde«, for »huilke« Gods Henrich Steen havde hid stævnet Kapitel af Ribe

og kærede, at de holder ham hans Gods for, som hans »aldefader« havde bebrevet Anders Jenss Skeel for et Pant, og siden er kommet til Kirken, og har budet sine Penge op og er overbødig at løse sit Gods, som hans »aldefader wpsette«, og maa det ej nyde, og at forskrevne Gods aldrig var lovbudne, og har ofte været givet Kære paa forskrevne Gods, og lagde nogle Tingsvidner i Rette derom. Dertil svarede Hr. Thomes Lunge og Provst Hennicke, at Kapitel i Ribe er lovlig komme til forskrevne Gods af rette Ejere, og i Rette lagde nogle aabne beseglede Breve: først et Brev [o: 1. Række Nr. 6258], Nis Lawß i Nielsby med flere havde udgivet og beseglet, lydende, at han kendes sig skyldig at være Anders Jenss Skeel 100 lødige Mk. og derfor sætter ham alt sit Gods i Pant i Ostorp i Malt H. og Giøring H., øde og »bigde«, som Anders Jenss den Tid i Værge havde, med saa Vilkaar, at »worde« hans Gods ej igenløst inden de 4 næste Aar, skøder han og sælger forskrevne Gods Anders Jenss Skel; item et Brev [o: 946], Anders Jenss Skeel har derefter givet »the« Gods til Kapitel i Ribe og gør Rede for »gotzen« i sit Brev, hver Gaard ved sig; og i Rette lagde Tingsvidne [o: 5163], at Kapitel i Ribe »haffue« haft forskrevne Gods ukært i Værge; og Lovhævdsbrev [o: *ÆA. V. 384, M. 40*], at de har »induort« forskrevne Gods til Riber Kapitel for deres rette Gods; med mange flere Artikler, de Breve, de paa baade Sider for os i Rette lagde, indeholder. Derom »wort« saa for Rette paasagt, at Hr. Thames Lunge, Provst Hennicke og Mester Villæ paa Riber Kapitels Vegne bør forskrevne Gods at have i deres Værge, til »thess« deres Lovhævd rygges med Bisp og Bygdemænd uvildige, og »vort« Biskop Niels Glob af Viborgh nævnt for Bisp i Sagen at tage uvildige Bygdemænd til sig. Thi forbyder vi alle Riber Kapitel paa forskrevne Gods Hinder at gøre, saa længe deres Lovhævd rygges, og nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 384 (RA.)*. [7069

a) En omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »contra Henricum Steen de Søndhershøff«.

Febr. 1. *Reg. 4969.* Papir med Rester af 3(!) Segl paatrykte for-neden: 1. Utydeligt; 2. Formentlig G. 660; 3. Utydeligt. Niels Høgs Arkiv; »senere til Grinderslevkloster Godsarkiv«; derefter ejet af Klevenfeldt (RA.). *Danske Mag. V. 214.*

[7070

a-a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høeg.

Febr. 4. Kongeligt Stadfæstelsesbrev givet Hr. Jens Atzerson paa Hornstrup Kirkes Vegne paa 6155.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Hornstrup Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.:
 NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 175 b. *Vejle
 Amls Aarbøger 1917 S. 131.* [7071

a—a) Saaledes Afskriften.

Febr. 8. Hans Eggertsß Byfoged i Asnis, Laurex Øbo Borge-
 mester sstds., Hr. Oluff Poske³ Kapellan i Søby, Hans Lerke,
 Per Kremere⁵, Jep Hansß, Lass Gwndhesß og Niels Gregorsß
 Raadmænd sstds.[!]. Onsd. efter Dorretee Dag for os og Danne-
 mænd flere, som Ting søgte, fik Hr. Hans Laurexsß, officialis
 Dn. episcopi in Bog H. in spiritualibus, et Tingsvidne ved 8
 Dannemænd: Oluff Michelsß, Erich Hansß, Kwth[!] Troelsß,
 Lass Hiorth, Hans Skredher, Michil Heringh, Oluff Pragh og
 Hienrich Vischerhoff; hvilke vidnede, at de saa' samme Dag
 inden Tinge, at hæderlig Md. Hr. Laurex Holdze skødede fra
 sig og sine Arvinger en Gaard liggende i Asnis mellem Hans
 Andherssß Gaard dictus Købman og Grethe Knabess Gaard til
 Hr. Hans Laurexsß og hans Arvinger, og takkede Hr. Laurex
 Holdze Hr. Hans Laurexsß for god Betaling efter sin Nøje, og
 var fornævnte Gaard lovbuden efter Loven. Sig. nostra. Datum
 ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt Brudst.; 4. Bo-
 mærke; 5. Bomærke (*sigilum per iefson*); 8. Bomærke. Senere (jfr. 1504
 Dag?) til Assens Kirkes Arkiv (FLA. Assens Sognekalds Arkiv). [7072

— (*Reg. *8173.*) [^aPerg. Senere til Ystad Smedelavs Arkiv.^a] Svensk
 Udtog fra 18. Aarh. af Christ. Hier. Johansen: Stockholms Kgl. Bibl.,
 Haandskr. B 610. Herefter: *Danske Saml. IV. 346.* — Det samme Udtog
 i de 2 under 1999 nævnte Redaktioner af G. H. Bæyer, Beskrifning öfuer
 staden Ystad, henholdsvis S. 78 og S. 69. [7073

a—a) Saaledes ifølge det anførte Aftryk.

Febr. 12. Hans Konge¹. For os var velbaaren Mands Bud
 Hr. Lage Brocks R.s med et Pergamentsbrev lydende: 6087.
 Sig. nostrum ad causas, teste Johanne Ketilli justiciario nostro.
 Datum Othens dnica. post f. Scolastice.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Gl. Estrup
 Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til
 Rigsarkivet. [7074

Febr. 13. *Reg. *8175.* Perg. med [7] Segl: 4, 6. Bomærker (4. i
 Skjold). Senere (jfr. 1493 Maj 6) til Københavns Petri Kirkes Arkiv
 (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 166.* [7075

— Las Nielß i Knestet Foged paa Gærlo H.s Ting, Law
 Kielsß i Stangervm V., Michel Kogher ibid., Anders Michelsß i

Hadderopp, Jes Michelsß i Nordwpp, Bay i Kasberigh, Knwt Perß *ibid.*; Nis Andersß, Sofwerin Brwn, Kield Tamesß i Vyndstrvpp, Mates Kielß og Las Stigß *ibid.* In profesto Valentini for os og flere gode Mænd, som fornævnte Ting søgte, fik velbyrdige Md. Tygy Jensß i Dalsgardh et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jes Michelsß i Nordugh, Nis Symynsß, Paskæ i Dalbiofwer, Mates Kielß i Vynstrvpp, Per Jepß i Aystrvpp, Torbern i Nordupp, Bertel Lawritß i Vdbioffwær og Anders Villatsß i Knestet; hvilke vidnede, at de saa' paa fornævnte Ting T. J. s Lovhøringe Henrik Bondæ i Norduppæ og Nis Andersß i Kasberigh; de kundgjorde, at de i Vinbærlwnd saa' og hørte, at T. J. gjorde Lovhævd med Riddermændsmænd og Jo[r]dejerbønder og »indwordæ« Vinberlwndh (Jes Monß, 6 Ørte Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør med andre »smaa retssel«) først fra et Dige, som ligger sønder og øster fra Gaarden, og lige sønder og vester til et andet Dige og sønder og vester til de »agher høfdh«, som løber fra Gerlo til Lwndæ Mark, og sønder og vester til en Sten, som staar ved de samme »agher høfdh«, og sønder og vester op med de gamle Adelveje, som løber op for de samme »agher høfdh« og til en Sten, som staar østen fra en liden Vej, som løber fra Gerlo og vesten om Lwndhen, og saa lige vester til en »hodom s agher«, som ligger mellem Gerlo Mark og Lwndæ Mark, og lige vester ned og sønden om det Kapel over en liden Sig til en Sten, som staar mellem den samme Sig og det ny Dige, og det ny Dige rent op igennem til Rafnsagher og lige nør op mellem Lwndæ Mark og Rafnsagher, som stenet er, til Blenstrvpp Mark vedtager, item det Markeskel op, som stenet staar mellem Lwndæ Mark og Blenstrvpp Mark, indtil Askhoff, item lige nør fra Askhoff til en Sten, som staar sønden ved en liden Vej, som løber fra Blenstrvpp ned til Lwndhen, og saa lige nør over Lwndæ mossæ og til en Sten, som staar ved den Vej, som fra Blenstrvpp til Stangervm løber, og lige østerpaa og norden ved den samme Vej mellem Lwndæ Mark og Ænsløff Mark og lige øster til en Sten og lige øster til en anden Sten og lige øster til den tredie Sten, alle norden ved den samme Vej, item lige øster til en »hodom s agher« og norden ned ved den »hodom s agher« over de gamle Lergrave, som stenet er imellem, til en Sten, som staar i Vesterenden i et »sigafald«, og lige øster til et »hørnæ skil«, som er 3 Stene, mellem Ansløff Mark, Stangervm Mark og Lwndæ Mark, og lige øster til det nør Hjørne og det øster paa det »fyrækant«

Dige, som ligger mellem Stangervm Mark og Lwndæ Mark, item lige sønder op og østen ved det østerne Dige og op østen om Lwndhen, som deres Ager vender af Gerlo, item lige sønder op ad en liden »grob« som 4 eller 5 smaa »greftæ«, som ligger tvært over og vesten ved den samme »grob« indtil det Dige, som jeg(!) først begyndte ved. Denne Gaard »indwordæ« T. J. for sit fri Enemærke, og ingen at have der Del i uden han og for Cresterhnæ Heggidals rette »old arigæ gwotz«, som han og hans Forældre har haft i Væрге i 60 Aar ukært og meget mere, hvilken Lovhævd var lovlig tilbudet 3 Ting og tilfunden den Dag, hun skulde gøres. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [12] Segl: 1. Udslidt; 3. Bomærke; 4. Forsiden mangler; 5. Bomærke; 6. Udslidt; 7-12. Bomærker. Senere til Trudsholm Godsarkiv? (RA.). [7076]

Febr. 14. Knwd Persß Foged til Hellom H.s Ting, Michel Moghenß i Syem, Jes Esbernsß i Lingby, Las Sørenß i Freer, Nis Tamesß i Termdrop, Nis Palß i Lingby og Søren Persß i Mølholm. Tirsd., som var Valentini Dag, for os og flere gode Mænd, som Hellom H.s Ting søgte, fik velbyrdig Md. Michel Krab et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Tamesß i Termdrop, Jes Tordß i Belumgorde, Cresthern Masß i Termdrop, Søren Nielsß i Torop, Nis Persß i Lingby, Symon Bensß i Skibstet, Swen i Kongesloff og Nis Palß i Lingby; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Michel Krabbes Lovhøringe Per Olosß i Skibstet og Per Sørenß i Solberi kundgjorde, at de i Solberi Torsd. efter »kiørmisse dagh« saa' og hørte, at Michel Krabe gjorde Lovhævd paa Bispedommens Vegne med gode Præster og Selvejere, som lovlig var tilbuden 3 Ting og tilfunden af Foged og Herredsmænd. Først »indhwarde« han Kroptweds Gaardsted til Wiburgh Domkirke; item »inworde« han al Solbere By, og »warde« han alle Mænd derud uden Vor Frue Kloster i Alburgh, og »worde« han Kirkegaarden til Solbere Kirke og Biskop i Wiburgh til Forsvar; de andre Gaarde i Solbere »worde« han til Wiburgh Domkirkes fri Gods. Saa »inworde« han Tremmelhols Gaardsted; item »inworde« han Søndher Twedskow gard til Domkirken i Wiburgh; saa »inworde« han Nør Twedsko gard til Wiburgh Domkirkes fri Gods. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 282*; »senere til Viffertsholm Godsarkiv; 1887 af Godsejer J. Kiellerup foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Mikkel Krabbes Arkiv). [7077]

a—a) Jfr. *Meddel. fra det kgl. Gehejmeark. for 1886-88 S. 39.*

Febr. 18. Peter Borch herdeßuoget in Lu herde, Tomes Iwersß to Troyborch. Ame sonnauende vor catedra Petri weren bynnen 4 dingestocken de duchtigen unde ersamen Oluff Stagerschouw to Brinke knape, Peter Swelunt herdesfoget in Suder Ranxstorp herde, Jens Ouwesß to Alseue, Peter Andersß to Bockwat sandtmenne unde Tuke Terkellisß to Woldorpp in Slux herde wonaftigen, tugeden, dat ße ouer gewest werenn twischen Lundesgarde unde Westerhoyste by 1^{1/2} jaren vorleden unde hadden herenn Nicolaweße abbete to Lugumcloster uppe de eynen unnde den duchtigen Eggert Gorsß to Solwick uppe de anderenn syden in jegenwerdicheyt der sandtmanne in Lu herde van eynes kerres unde holtes wegen genomet Maßkerre entlyken in frunttschuppe vorliket also, dat de here abbet unde Eggert sodane kerre unde hollt to haluen samtlich to erer egen nutte in beyden syden gebukenn scholden, deß ße also uppe dat mahell uppe beyden syden gutt benogent gehat haddenn, unde geuen daruppe in beyden parten de sandtmanne in Lu herde, de des dages de scheyde twischen en scholden gegan hebben, qwyt. Hiiruppe bath Eggert Gorsß umme eyn dingewinde, des eme gegunt wort van 8 herdesluden: Janeke Jensß to Borch, Truwelß Jepsß to Aspe, Anders Jensß to Drengestede, Nisse Jenensß to Aptorpe, Hans Byngh darsuluest, Peter Jepsß to Randeruppe, Hans Persß to Forballum, Nisse Hansß to Wollum; desse herdeslude tugeden, dat ße alle dyt vorgescruen bynnen den dingestockenn gehort unde gesehenn haddenn. Unnße ingesegelle myt den ingesegelen der vorbenomden Oluff Stagersschouw, Peter Swelunt, Jens Ouwesß, Peter Andersß unde Tuke Terkellisß. Gegeuen unnde geschreuen *etc.*

Perg. [med 7 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Lands-tings Arkiv^a; endnu senere ejtet af Danske Selskab (RA.). [7078
a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Febr. 19. Reg. *8176. A. Perg. med 1 Segl: K. 87. Fyns Gejstligheds og Adels Arkiv (RA. B 5, Fyns Adels Arkiv). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimarch. V. 78.* — Aa. Vidisse 1551 Aug. 20 (5. fer. post assumpc. Marie) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet menige Adel udi Fyen deres visse Bud. Perg. [med 1 Segl]. (RA. B 5, Fyns Adels Arkiv.) — [Ab. Vidisse 1632 Jan. 21 af Fønboe Landsting givet Hening Walckendroff til Glorup, Befalingsmand paa Ottensegaard, hans Bud (sammen med Vidisse af Breve af 1550 Mand. efter hellig 3 Kongers Dag (Jan. 13), af 1551 Aug. 20 (hvori 1550 Jan. 13), af 1551 Aug. 20 (hvori 1543 Jan. 2), af 1547 Onsd. efter Palmesøndag (Apr. 6), af 1568 Maj 15, af 1580 Apr. 24, af 1608 Juli 4 og af 1631 Nov. 24). Orig.] Aba. Afskr. efter Ab fra 17. Aarh.: RA. Topogr. Saml. Papir, Fyn i Almindelighed. [7079

Febr. 19. Chresten Huidtt Sognepræst i Hee, Iffuer Ebbesen^a af Volbierrig V., Jep Laßen, Peder Graffuerßen, Jeß Holm og Hans Degn. Sønd. før Petri Dag cathedra for os i Hee Kirke og for menige Sognemænd fik velbyrdige Kvinde Fru Elne Perßdaatther af Volbierrig en Sognevidne af 12 Dannemænd: Per Marckurdßen i Lydbeck, Peder Gladtt *ibid.*, Nis Jenßen i Halbye, Per Jebßen ved Voldbierrig, Laß Bonde i Synderbye, Chresten Jepßen *ibid.*, Peder Jenßen *ibid.*, Jeß Jepßen i Heeagger, Jeß Jenßen i Huingell, Chrestin Michelßenn i Esdrup, Marckurd Søffrinßen i Nørgaardtt og Chresten Nielßen i Huingell; disse 12 gamle Dannemænd vidnede, at dem vitterligt er, at den Eng, som kaldes Baßegrub eng, som ligger paa Heebierrig, har været og »tillaffuitt« til Vor Frue Alter i Hee Kirke til et Lys at holde for Vor Frue i 30 Aar og mere ukært, og aldrig de har hørt, at nogen Mand har givet Kære paa forskrevne Eng før nu Sønd. før Valentini Dag, at Niß Mattheßen Bud i Viburg gav der Kære paa. At disse 12 Dannemænd saa vidnede og »ganze« menige Sognemænd i forskrevne Sogn fuldbyrdede med dem, det vidner vi med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^bPerg. med 6 Segl, »som nogitt aff zeiglene var aff vangieme och elde frangangitt.«^b Hee Kirkes Arkiv.] Viddisse 1591 Aug. 18 af Kongen (c: Rigskansleren), givet Anders Dreßelbiergs til Voginßerup Bud. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 239 b. [7080

a) c: vel Erikssøn. b—b) Saaledes Vidissen.

— Reg. *8177. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag.* 3. R. III. 279; *Missiver* I. 102. [7081

Febr. 21. Vidne af Jelling Sysseleting, givet Jens Thamsøn i Offuer Huornstrup om Hornstrup Kirkes Jord.

[Perg.^a Hornstrup Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 175 a. *Vejle Amts Aarbøger* 1917 S. 129. [7082

a) Saaledes Afskriften.

— Kongen tilskriver Bend Bilde om nogle Bønder, som har taget en Tyv fra ham paa Tinget, og om at sende Penge af Landehjælpen.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver* I. 102. [7083

Febr. 23. »Borgemesther« og Raad i Aars. For [os] paa vort Raadhus i Aars for siddende Raad og Rette oplod 2 beskedne Dannemænd Mechel Wyrkmesther Borger i Horssnis og

Nis Esbernß Bymand i Rydhe til beskedne Pether Mwremesther Raadmand i Aars og Nis Skyth i Rydhe den Gaard^a, som Pether Wirkmesther fordum i boede i Aars norden næst Esbern Lidelmantz Gaard, som han fordum i boede, deres Sjæle Gud naade, med alle de Breve, som hun er dem paakommen. Og tilbandt M. W. og N. E. dem og paa deres »metarffuings« Vegne at hjemle P. M. og N. S. Gaarden for alle Mænds Tiltale uden for det Pant, som Biskop Eyler deri har; det skal P. M. og N. S. selv indløse. Og lovede M. W. at komme inden Paaske paa Bytinget eller Raadhuset paa hans Søsters Vegne Cille og gøre P. M. og N. S. der ydermere Forvaring og Ejendom paa. Og »worth« Gaarden lovlig lovbuden 3 Ting paa Aars Byting, førend M. W. og N. E. dem hende afhændede. Vi Jes Matß¹ Borgemester, Mates Perß², Erich Perß³, Anders Lawß⁴ Raadmænd, Gwmdi Matß⁵ Borger, Mechel Wirkmesther⁶ og Nis Esbernß⁷ har vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum Torsd. efter cathedhra Petri.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. Giii 11; 4-5. Bomærker; 6. Bomærke (*s middel neilfen*); 7. Bomærke. ^b1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Aarhus (Tillæg)). LDipl. [7084

^a) En omtr. samtidig Paaskrift bagpaa tilføjer: »pa Graffwen«. ^{b—b}) Jfr. RA. Reg. 73 i Fol., Aarhus 73.

Febr. 26. Reg. 4972. [A. ^aOrig. paa Papir.^a Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv; ^bsenere til Viborg Landstings Arkiv^b.] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. 1480 Jan. 15. Herefter: *Danske Mag. IV. 14.* — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Lykke. [7085

^{a—a}) Saaledes Aa; Ab: Perg. ^{b—b}) Saaledes Aa og Ab.

Febr. 28. Atlissæ, Blix Daass Efterleverske. Jeg har solgt og nu antvorder min Svoger Niells Ollsß i Szmørlervp og min »frencke« Bodiill Pedhersdotther hans Husfrue alt mit Jordegods i Skonne og i Hallenn, som mig tilfalden er til Arv efter mine Forældre, som er Hareberge gordtt og Hareberge By og en Mølle og alt mit Gods i Hareberge S., som er Nørretorp, Tyellße og Røgle foruden det Gods, som jeg og mine Forældre har givet til Hareberge Kirke og Præstebord; item 2 Gaarde i Fiæliæ (6 Pd. Byg og Tejer) og 2 Gaarde i Solberge (4 Pd. Byg og Tejer), i Skepperp 1 Gaard (2 Pd. Byg og Tejer); i samme By 1 Gaard, som Theloff Daass Arvinger i Pant har; i Nørre Mynge 2 Gaarde, og giver[!] 24 Skpr. Byg, Tejer og Skat, og en giver 20 Skpr., Tejer og Skat; 3 Gaarde i Østre Gordstang, og giver 2 lødige Mk.; i Røgehørstad 1 Gaard, Per Jensß paa boede, giver 8

Skpr. Byg og 42 Skill. Grot[!] og Tejer; 1 Gaard i Arffarstorp (2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot og Tejer); 1 Gaard i Æsperydtt i Wesby S. i Kullenn (2 Skill. Grot); 1 Gaard i Brønnestorp i Huidille S. i Hallind ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); 1 Gaard i Orneker ($\frac{1}{2}$ lødig Mk.); 1 Gaard i Slamervp i Fjørsløff S. i Bierge H. ($\frac{1}{2}$ Td. Smør). Afvindes noget af forskrevne Gods Jeess Ollsß, bepligter jeg mig saa godt Gods og Rente og saa vel »beleget« inden 6 Uger derefter igen at give. Og har Jeess Ollsß gjort mig »allting« Fyldest med god Betaling for forskrevne Gods, og lader jeg ham og Husfrue kvit for ydermere Krav af mig. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev, tilbedende hæderlige og ærlige Mænds Indsegl, som er Hr. Abbed Peder i Alle hellgene closther, Mester Boos Kantor i Lundtt, Hr. Laurens Lauritzsß, Hr. Ep Byngs Kanniker ibid., Hr. Hans Jenss Præst i Hareberge, Giordt Niellsß i Odenßberge, Hans Perssß, Jeess Fynsß »borgemestere« i Lundt. Datum Skellskør fer. 3. ante f. Lucii.

[Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 14 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 52. [7086

Febr. 28. Atliiße Pederssdotther, Bliix Daass Efterleverske. Jeg oplader min Svoger Niells Ollsßønn i Smørlerp og min »frencke« Bodiill Pedersdotther, hans Husfrue, alt mit Jordegods i Schone og i Hallan, som mig tilfalden er til Arv efter mine Forældre, som er Hareberge gordt [osv. som 7086; læs dog: Skiberup - i Norre Mynge 2 Gaarde, en giver - giver 48 Skpr. Byg, 2 Skill. - i Asperydtt - (2 Skill. Grot); 1 Gaard i Orneker - indtil:] 1 Gaard i Slammerp i Fjørsløff S. i Bierge H. ($\frac{1}{2}$ Td. Smør); 1 Gaard i Brønnestorp i Quidbille S. i Hallenn ($\frac{1}{2}$ Td. Smør). Dette Gods og alt mit Gods i Skoone og i Hallen skal Niels Ollsß og Husfrue nyde for et frit Køb, hvilket Gods min Husbond Blix Daa pantsatte sin Broder Jørenn Daa for 4500 lyb. Mk. danske Penge, af hvilken Sum jeg beder mig saa Gud til Hjælp og alle Helgene, at min Husbond eller jeg aldrig mere opbaaret har end 1100 Mk. og 100 renske Gylden og en Guldkæde for 20 Gylden og en Gaard i Skellskør for 100 Mk., og jeg aldrig mere opbære vil af Jørenn Daa af nogen anden paa forskrevne Gods uden efter hans Brevs Lydelse, som jeg af ham har. Og har Niels Ollsß gjort mig »alltingist« Fyldest med god Betaling for forskrevne Gods, og lader jeg ham og Hustru kvit for ydermere Krav af mig, og

giver jeg dem Magt ind at løse forskrevne Gods af Jørenn Daa for den Sum Penge, som jeg af ham opbaaret har. Jeg lader hænge mit Indsegl for dette Brev, tilbedende hæderlige og ærlige Mænds Indsegl, som er Hr. Abbed Herløffz i Herritzuade, Mester Booz Kantor i Lundtt, Hr. Laurens Lauritzsß, Hr. Jeb Bingz Kanner sstds., Hr. Szuenn Stollpis »dægenn« i Asbo H., Eskiill Niellsß i Møllerup, Anders Jensß og Pether Hollthusß i Mallmø »burgemesthere«. Datum Skellskør fer. 3. ante f. Luci[i] pape.

• [Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 15 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 56; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 213. (*Reg.* * 8178.)

[7087]

Febr. 29. Hans Nielssøn Raadmand i Halmstæthe sælger Byrge Gunnerssøn Ærkedegñ i Roskilde og Dronning Dorothees Kansler en Gaard i Kalundeborg.

Perg. med 4 Segl: 1. Skjold, hvori en utydelig Figur; 2. Fvii 6; 3. Skjold, hvori en utydelig Figur; 4. Bomærke i Skjold. Senere til Lunde Ærkebisp's Arkiv; *ÆA. IV. 339, AK. 1*, ell. *IV. 340, AK. 6* (begge Steder med urigtigt Aar 1496); endnu senere til SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 161*. — Hertil 5882.

[7088]

Marts 16. Johannes Ketilli regni Dacie cancellarius, Johannes Pauli prefectus civitatis Roschildensis, Johannes Krwße, Olauus Jacobi proconsules totusque consolatus ibid. Fer. 6. 4 temporum in quadragesima coram nobis in domo consulatus Roskildis in presencia multorum civium Roschildensium aliorumque virorum nobilis vir ac strenuus miles Dn. Theodoricus Friis dixit, quod nepos suus Georgius Friis extra civitatem Lubicensem sine omni causa judicatus est ad mortem, sic quod nunquam verbis vel factis culpabilis est ad mortem, et conquestus est, quod Lubicenses contra Deum et omnem causam rationabilem ipsum punierunt multis duris et inauditis suppliciis propter spoliolum sine querela cuiuscunque; peciitque a nobis totaque communitate civitatis Roschildensis testimonium perhibere veritati, qualiter Georgius Friis hic apud nos vitam suam duxit, ex quo a tempore, quo juvenis pusillus erat, hic apud nos moram duxit. Tunc fuit sibi dictum a nobis et ab omnibus presentibus, quod Georgius Friis hic apud nos honeste vixit ut bonus ac fidelis juvenis, ut ipsum deceret; ffuit enim parvus juvenis, dum primitus venit ad patruum suum Dn. Theodoricum M., et Dn. Theodoricus Georgium ad manus et servi-

cium Dn. Olai Martini episcopi Roschildensis commisit; post mortem ipsius reverendi patris venit ad servicium Dn. Nicolai Scaffue pronunc episcopi Roschildensis et nunquam spoliavit neque in terra neque in mari nec umquam rapuit bona alicuius Danici vel Almanici o[mnib]us diebus vite sue nec umquam alicui [expeditioni n]avali in armis interfuit antequam illa vice, dum captus erat cum pluribus familiaribus Dn. Nicolai episcopi, quos ipse in Dn. Johan[nis re]gis et regni negociis versus Gotlan[di]am emi[sit], non ut alicui noceret aut dampnum inferret alicuius bona rapiendo, nisi in duabus vicibus fuit in tali expeditione navali, una vice versus Bergen [in Nor]uegia et alia vice versus Gotlandiam in Dn. regis et regni negociis, et in istis 2 expeditionibus nemini nocuit aut dampnum intulit nec ipse nec alii complices sui sicut nec illa vice, qua captus est; sed ipse et socii sui familiares Dn. episcopi Roschildensis in negotio Dn. nostri regis et regni innocenter et contra omnem justiciam capti sunt et diro carceri mancipati, nec constat nobis nec apud nos auditum est, quod Georgius Friis aliquod factum inhonestum commisit, super quo amici et cognati sui contumeliam paterentur, sed ubique habuit se, ut omnes, cum quibus conversatus est, pro laudabili societate bonaque conversatione sibi gratiarum actiones referunt multiformes. Nos proconsules totusque consulatus prefati fecimus presentes litteras sigillo civitatis nostre Roschildensis cum sig. Johannis Ketilli antedicti muniri. Datum *etc.*

[^aDansk Orig. paa Perg.^a Diderik Friis's Arkiv?] Latinsk Oversætt. i Notarialinstrument 1499 Nov. 10. [7089

a—a) Saaledes Oversættelsen.

Marts 18. Seuerin Matsß¹ Præst til Hadesløff, Anders Jensß Kapellan til Gamborg, Beneditz Howenskil, Mates Jensß Foged paa Elviit, Hanss Thomesß i Hadesløff, Mates Clemensß ibid. og Mates Jepsß ibid. Sønd. før Vor Frue Dag anunciac. paa Hadesløff Kirkegaard begærede beskeden Md. Niels Troelsß i Farsbøll et Sognevidne, om der plejer af Arild at være »vongssgordh« mellem Mardrvp Mark og Virn Mark og mellem Labøll Mark og Farsbøll Mark. Derpaa »vor« udmeldt 16[!] Danne-mænd: Mates Clemensß, Anders Thomesß, Staphin Matesß, Ywer Rask, Hanss Bentsß, Mates Vndh, Jess Malmansß, Per Henricksß, Alexandher, Lass Hansß, Mates Persß, Henicke Persß, Per Ordhensß, Jep Twssß og Per Nielsß; hvilke vidnede, at Labøll Mark og Virne Mark har været »heynetz markæ« af

Arild og ligger baade mellem Madrvp Mark og Farsbøll Mark, før Farsbøll Mark tager, og aldrig var nogen »vongssgordh« mellem forskrevne Marker, men har af Arild ellers holdt Fred og »heyen« med hverandre, og hvilke hinanden gjorde nogen Skade paa deres Ager eller Eng, da gjorde han ham Fyldest igen for Skaden. Derover »framelste« Nis Troelsß disse Danne-mænd paa Sognestævne samme Dag, som var hans »vortzmen« paa den Skade, Clemen Hwiidtz Svin gjorde ham i Aar paa sin Havre, som var Anders Hansß, Hanss Persß, Oluff Skredher, Mates Hartisß, Hanss Hartisß, Seuerin Stoll, Ywer Rask og Hanss Clemensß; de vidnede, at de tilkaldte var at »vordde« den Skade, Clemen Huitz Svin havde gjort Niss Troelsß paa sin Havre; da' »vordde« de Skaden paa den Tid for 6 Skpr. Havre, men siden kom de samme Svin igen og aad samme Havre op alt sammen, saa at han fik intet igen af den Sæd, i den Ager »vort« saæt. Med vore Indsegl. Die et loco ut supra anno 1492.

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet s; 2, 5. Utydelige; 6. Udslidt Brudst.; 7. I Sigilfeltet Bogstavet m. (RA. Privatarck., kronolog. Række.) LDipl. [7090

Marts 19. Laurens Olsß¹ Byfoged i Køge, Per Jensß² Borgemester, Hans Nielsß, Per Mechelsß⁴ og Jens Andersß Raadmænd sstds. Mand. efter Gertrvdz Dag for os og mange flere Danne-mænd, som Køge Byting søgt havde, adspurgte beskeden Md. Mogns Bertilsß vor Medbroder os, om vi tilstod ham Indførsel paa hæderlig og velbyrdig Kvindes Fru Margretes Vegne af Kalingborg i »the« Jordegods, som hun havde i Pant af Mogns Bagere vor Borger efter »pantebreffsens« Lydelse, hvilket vi tilstander, at Mogns Bertilsß paa Fru Margretes Vegne fik lovlig Indførsel af fornævnte Ting med 4 Dannemænd, som ham indførte i det Gods, som hendes »pantebreff pa ludæ«, og befolde, som paa »bole« boede, at svare Mogns Bertilsß paa Fru Margretes Vegne efter hans Magtbrevs Lydelse eller og hende selv, saa længe hendes »pantebreff« vorder hende afløste. Cum sig. nostris. Datum et actum ut supra.

Perg. med 5 Segl: 1-5. Bomærker (3-4. i Skjolde). Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1492-1518). [7091

Marts 22. Wii borgemestere unde radtmanne der stadt Lubeke bekennen, dat in unßer stadt ordelboke eyne schriffte steyt gescreuen, de wii alles wandels unde vordechtnisße anich befunden hebben, ludende:

Kersten Doren an de eyne unde Hans Grote an de anderen syden mit eynem geschuldenen ordele van deme rade tor Borch uppe Vemerem uthgegangen eynes schepes vul gersten haluen in dem wismareschen depe gebleuen vor den radt to Lubeke geschulden sint erschenen, darup de radt na clage unde antwordhe vor recht hebben affzeggen laten: Kan Hans Grote bewisen, wat gudt gerste do tor tidt hiir bynnen Lubeke hebbe gegulden, darna mote he id rekenen. Screuen van beuele des rades ame midweken na reminiscere anno etc. xcii.

Unde wante wii borgermestere unde radtmanne vorbenomet alßodane scriffte in aller mate, so bouen steyt gescreuen, hebben befunden, hebbe wii unßer stadt secrete heten hangen an desßen breff. Gegeuenn unde gescreuen ame donnerdage na reminiscere.

Perg. [med 1 Segl]. (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 88.) [7092

Marts 23. Jeg Mattes Guldsmed¹ Borger i Othens sælger og skøder til beskeden Md. Bertelmeus Læge Borger *ibid.* en min Gaard i Othens paa den Søndergade tvært over mod Silleboderne liggende, som er den vestre Del af Stenhuset, i Længden fra Adelgaden og sønderpaa til det Stræde, som ligger til Bispegaarden, og i Bredden op og ned, som den »nørre øster« Hjørnestolpe udviser næst Michel Guldsmedz Gaard med sit Tagdryp, og saa indtil Hans Dwngs Gaard, og i alle Maader, som han nu begreben er, Bysens Jord undtaget, som det mit Købebrev, jeg af hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Jeip Pabe paa fornævnte Gaard faaet har, indeholder. Hvilket Brev jeg ham antvorder og kendes mig fuldt Fæ, Værd og Penge, op at have baaret af Bertelmeus. Medb. af hæderlig og velbyrdig Svend Eyler Bryske Høvedsmand paa Nesbyhoffueth og Pæder Scriffuer *ibid.* Datum Othens fer. 6. ante f. anunciac. Marie.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke (*s. matis person*); 3. Utydeligt (Skjold (?), hvori en Hjort(?)). Senere til Aarhus Hospitals Arkiv; *ÆA. V. 793*; a 1764 i Christianstad Bys Arkiv^a (Lunds LA.). LDipl. (*Reg. * 8181.*)

a—*a*) Saaledes LDipl.

[7093

Marts 24. *Kbhvns Dipl. III. 13.* Er 6912.

Marts 27. Per Scriffuer Tinghører til Horsnes Byting den Tid, Jens Powelß Præst og Prior i s. Johannis Kloster i Horsnes, Jes Viff V., Jep Strømerß og Per Sterke Borgemestre i Horsnes, Mates Michelß oc Per Skytte Raadmænd *ibid.*, Crestiern Jeeß Borger *ibid.* Fer. 3. post dnicam. oculi for os og for mange flere Dannemænd, som Horsnes Byting søgte, fik be-

skeden [Md.] Søffrin Scriffuer et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Niss . . . snider, Niss . . . sß Smedh, Nis [Fu]llerop, Hans Gul-smedh, Pr. . . . , Søffrin Michelß, Symen Jeeß og Jess Porsse; hvilke vidnede, at de hørte og saa' [samme] Dag paa fornævnte Ting, at [Niss] Nielsß, som kaldes Hollenß, bad om et Syn til Jep St[wres] Hus og Gaard at se , som Niss Hollenß kærede paa, at ham »worte« stjaalne [fra] om Nattetid i Mørke. Da »worte« der nævnt 12 Dannemænd af Tinget at ga[nge] med Niss Hollenß, som var baade Borgere og »landzmen«, først B[orgere]: Jenwold Smeeth [i] Smedegaden, Ingwor Smedh, Powell Perß, Nis Clementß, Naffn Bosß, Jess Screder, [og] Las Matß; item Bønder: Jess Perß i Ølstedh, Tior Ywerß i [Vr]ødning, Niss Rødß Foged i Boller, Søffrin . . . etß i Jerknager og Michell Jeeß i Korning. Da igen kom forskrevne 12 Synsmænd og vidnede, at de havde været til Jep Stwres Hus og set de Koster, som Niss Hollenß vedkendtes for sine, og var der ingen Gensigelse imod andet, end det var jo Niss Hollensens Koster, som er en Bryggekedel paa 4 Tønder, 5 Kobbergryder, en Messingkedel og en anden stor Messingkedel, et »bøskar«, en P[a]nde, en »mwlle«, et »brandjern«, 2 Kander, et Krus, 2 Dyrer, 5 Sengeklæder, 4 Lagen, 10 Sider Flæsk, dertil Kokød og Faarekød, 2 Duge, 3 H[aand]klæder, 5 Hynder, 4 Sække, 2 Hoveddyner og en Kiste. Vidnede og forskrevne 8 Dannemænd, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Søffrin Scriffuer adspurgte Niss Hollenß, om han tilstod, at han bad Søffrin [Scriffuer] om Kongens Jern til Jep Stwre, som havde hans Koster, som ham »worte« frastjaalne. Da stod Niss Hollenß til lydelig, at han bad om Kongens Jern og »hjelpe« ham saa meget, som Ret var for hans Koster, som Jep Stwre havde i sit Hus og Gaard. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Kongens Arkiv? (RA. C 3, Domme). LDipl. [7094

Marts 27. *Reg. *8182.* [Orig. Ondløse Kirkes Arkiv.] Afskr. i Fr. Drejer, Ondlosa (AM. 4to 872 S. 50; Gl. kgl. Saml. 4to 2346; sstds. 4to 2347; Ny kgl. Saml. 4to 702 S. 41; sstds. 4to 703 S. 56; Thott 4to 1414 S. 53; RA. MS. Drejer, Ondlosa Bl. 19 a). *Estrup, Tygestrup S. 166.* — Afskr. fra 18. Aarh. efter Drejer: Thott Fol. 737 S. 445. [7095

— Latzse Ørn Tingholder paa Aars H.s Ting, Hr. Thames Official sstds., Thøger Dalß, Per Stingere, Thames Laang, Dionisius Olß, Pally Daal og Jes Staffenß. Tirsd. før Midfaste-

søndag fik beskeden Md. Per Lawrenß af Jelstrop paa Ars H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Josep Nielsß, Pally Dalß, Per Stingere, Cristiern Perß, Vogen Lageß, Jes Tameß, Simon Mikelsß og Bundi Jenß; hvilke vidnede, at de havde hørt af deres Forældre og af gamle Dannemænd, at paa den Tid der Piisselhøw og Slimstorp »vorde« brændte, »vorde« Rwnßlycke og brændt og var den Tid Agordz rette Gods, og var her Orlog og Krig i Landet, der det blev brændt; og vidnede og forskrevne 8 Dannemænd, at de havde hørt, at Piisselhøw, Slimstorp og Rwnßlycke var paa den Tid Aagordz rette Gods og endnu er og hører til Aagard af Rette, og har vi aldrig hørt, at der har været Kære paa. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 3-7. Bomærker. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [7096]

Marts 28. Vi Nis Strwe, Powell Perß, Mates Søffrinß Borgere i Horsness, Symon i Lundwmskogh, Azer Matß i Ørskogh og Jesper Perß i Hanstedh har lovet Jep Vlff Slotsfoged paa Bygholm og Søffrin Scriffuer Byfoged i Horsness, at Jep Stwre skal tale Hr. Henriks Knwtßs Minde inden Valburgis Dag næstkommende, for det at Jep Vlff og Søffrin Scriffuer skal saa tale og »dedinghe« med Niss Hollenß, at Jep Stwre ej skal komme til Horsnes Byting og der i Rette og miste sit [Liv] for de stjaalne Koster, som »fwnness« i hans Hus og »løckels«. Ydermere har vi lovet, at Jep Stwre skal tale Hr. Henriks Knw[tsßs Min]de paa vor naadige Herres Vegne, om vor naadige Herre vil det saa Vore Indsegl. Datum in Horsnes fer. 4. ante dnicam. letare Jherusalem.

Perg. [med 6 Segl]. Kongens Arkiv? (RA. C 3, Domme). LDipl. [7097]

Marts 29. Vi Hans¹ Konge hilser eder alle vore Under-saatter Bønder og »mene« Almue, ihvem I tilhører eller tjener, som [boer] i Lwdgwd H. Hr. Beint Bille vor Mand og Raad har nu været her med Regnskab af den Hjælp, han af eder opbaaret har, og fornøjet os der noget af; og løber forskrevne Mandtal mere end, som de Penge tilsiger. Thi har vi efter vore Rigens Raads Raad her nu til Stede befalet ham at kræve forskrevne Hjælp fuld ud efter Mandtal; bedende eder alle, at I straks giver ham forskrevne Hjælp efter ret Mandtal, den, som igen stander. Og takker vi eder alle, som forskrevne Hjælp fuld har udgivet, og vil det gerne forskyldte med eder. Datum in Krogen 5. fer. post dnicam. oculi nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [7098]

Marts 29. Hans Konge¹. Torsd. efter Vor Frue Dag annunciat. for os selv paa vort Retterting paa vort Slot Helsingborgh, nærværende Hr. Pouel Laxman vor Hofmester, Hr. Eskild Gøye vor Marsk, Hr. Steen Bille RR. vore Mænd og Raad, var velbaaren Md. Hr. Bent Bille R., vor Mand og Raad og Embedsmand paa Helsingborgh, og sagde, at Trugels Hagenß var »forlagt« at komme for os i Gaar med sin Bevisning paa de Ord, han havde sagt om vor Landehjælp og Hr. Bent havde ladet ham sætte i »hecte« for, og ej i Gaar fore kom eller nogen paa hans Vegne, som hans Forfald gjorde. Spurgte Hr. Bent sig for, »hwore« han skal der med fare. Derom »vort« saa for Rette paasagt, at efterdi Trugels Hagenß var »forelagt« at møde for os i Gaar og ej kom, maa Hr. Bent tiltale hans Forlovere for de Penge, de ham lovet har. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [7099]

— Jes Palnß i Pandrvp Foged paa Lisberig H.s Ting Biskibels, Per Stafenß, Jes Magnß i Lisbergh, Powel Perß i Edeløff, Per Blyman i Elsthet, Oluff Perß i Spøringh, Grawers Matß i Edeløff og Jes Skreddher i Trighi. Torsd. før Midfaste-søndag for os og flere Dannemænd, som søgte fornævnte Ting, fik beskeden Md. Mickiel Jenß i Edeløff et Stokkenævn af 24 Dannemænd: Jes Perß i Lisberigh, Jes Magnß, Jes Ruggi, Per Jonß, Mickiel Palnß *ibid.*, Andhers Seuffrenß i Grvndfør, Jes Nielß, Andhers Jenß, Andhers Bwndhe *ibid.*, Per Nielß i Trighi, Azer Trwdß, Nis Judhe, Grawers Tostiß, Jes Oluffß, Eski Jenß, Jes Morthenß, Tames Perß *ibid.*, Powel Perß i Edeløff, Grawers Matß, Per Blyman i Elsthet, Jep Ibß, Seuffren Symynß i Lisberigh, Jep Symynß og Lass Nielß *ibid.*; hvilke saa' 6 Danne-mænd stande for dem inden alle 4 Stokke: Nis Eskiß i Elsthet, Gosk i Trighi, Jon Obß i Elsthet, Mickiel Nielß *ibid.*, Palli Mickielß i Hersth og Oluff Perß i Spøringh; hvilke vidnede, at den Gaard, som Mickiel i Edeløff nu i boer, er Per Clawß, som boede i fornævnte Gaard, fulde købte Køb, og gav P. C. Oluff Ibß, som boede i Amdrvp, Penge og fuldt Værd efter hans Nøje for Gaarden, og fik P. C. fuldt Skøde paa den. Item har Gaarden været ukært i 40 Aar og mere før nu, at Nis Oluffß i Ølsthet kærede [derpaa]. Efter hvilke 6 Danne-

mænds Vidne fornævnte 24 Dannemænd »til rett«
Mickiel Jenß i Edeløff fornævnte Gaard, som han selv i boer.
[Med vore] Indsegl. Datum [ut] supra.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 6 Segl]. α1847 af Overretsprokurator (senere Stiftamtmand) T. C. Dahl til Moesgaard foræret til Hist.-genealog. Ark. α (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [7100
a—a) Dettes Journal S. 17.

Marts 30. Vi Hans¹ Konge tillader, at Hr. Beint Bille vor Mand og Raad maa nu lade udføre til Tyesland uden til Lubeck 16 Øksne. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Krogen 6. fer. post dnicam. oculi nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [7101

— Jeg Jens Michelß¹ i Skowclosther sælger og skøder med min Husfrues Margrettæ Snwbbis datthers Samtykke til velbaaren Md. og strenge Ridder Hr. Henrich Meyensterop Landsdommer i Selandh og Høvedsmand paa Korsør en min Husfrues rette Gaard i Flackæbergs H. i Winnighe S. i Toremarkæ (Jep Thømæß, 2 Pd. Korn, 2 Gæs og 4 Høns med andre »bedhe«) med alle de Friheder og Breve, som jeg og min Husfrue har paa Gaarden. Og kendes jeg mig og min Husfrue derfor fuldt Værd op at have baaret af Hr. H. M. Afvindes Gaarden Hr. H. M., tilbinder jeg mig og min Husfrue at vederlægge ham saa meget godt Gods af Rente og »belæyælighed« inden 6 Uger derefter. Jeg og min Husfrue har ladet hænge vore Indsegl for dette Brev med flere hæderlige og renlivige Herrers og velbyrdige Mænds, som er Hr. Abbed Olaff Perß i Skowclosther³, Hr. Abbed Jens Perß i Ringstæde closther, Hr. Claus Da R. i Nestwet, Hans Tidickæß i Skowcloster og Bo Jensß i Kerrop, som a. w. ere. Datum Skowclosther fer. 6. ante dnicam. letare.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke (*s niels michelßøst*); 3. G. 469; ved 1. og 4. Seglrem forbundet med 7103. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [7102

— Jeg Jens Michelß¹ i Skowcloster og min Husfrue Margrettæ Snwbbisdatther² beder hæderlige renlivige Herrer og velbyrdige Mænd Hr. Abbed Olaff i Skowclosther, Hr. Abbed Jens i Ringstæde closter, Hr. Claus Da, Hans Tidickæß »aff« Bo Jensß, at I besegler dette Ejendomsbrev, som vi givet har velbyrdig Md. Hr. Henrich Meyensterop paa en vor Gaard i Toremarkæ i Flackæbergs H. i Vinninghe Sogn (Jep Themæß). Datum Skowcloster fer. 6. ante dnicam. letare. Vore Indsegl.

Perg. med 2 Segl: 1. Bomærke (s niels michelsson); 2. Lxiii 1; forbundet med 7102. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [7103

Apr. I. Jeg Bennyttæ Peresdother, Ywer Jepsß Efterleverske, har opladt min Søn Per Griss al den Rettighed, som mig »til falyndess« var i Skellyntwedh efter min Faders og Moders Død, hvilken Rettighed jeg ham givet har for nogen Del, som jeg solgte af hans Fædrene i Laalan. Thi skøder jeg al forskrevne Rettighed i Skellyntwedh og Skælyntwedh Fang til P. G., og maa han sælge og pantsætte forskrevne Gods. Mit Indsegl. Givet i Roskyydhæ Midfastesøndag.

Perg. [med 1 Segl]. Peder Griis's Arkiv (RA.). LDipl. [7104

C. Apr. I. Om Midfastetide sad jeg Eric Ottß over i Marieager efter den Fuldemagt, Breve og Indsegl, som mine Arvinger mig derpaa givet har, at jeg i min Velmagt maatte skifte dem mit Gods imellem, og har det saa delt, som herefter følger: Jordegodset med Smaarenten i »jaffninge«, saa det løber paa hver Broderdel en Sædegaard og 21¹/₂ Mk. Korn 1 »ott.« minus med Gaardenes Avl^a, item paa hver Søsterdel en Sædegaard og 10¹/₂ Mk. Korn og 6¹/₂ »ott.« med »gordsses« Avl; dernæst har jeg skiftet Møller og Møllskyld, Skove og Fiskevand, Brødre og Søstre hver til sin Del. Og har jeg lagt til hver Sædegaard det Gods, som der bedst var »beleien« til; thi kunde ej Smaarenten finde sig al lige god til hver Del; fordi har jeg »jaffnet« al Smaarente ved Penge og vederlagt hver med Jordegods, som jeg bedst kunde, efter det[?] Brøsten var til i Smaarenten, som efter følger i hver »sextiern«, for jeg mente, det var saa gavnligest paa alle Lodderne. Jordegods, som lagdes til Lodderne, for Smaarenten renter ikke nær aarlig saa meget, som Brøsten i Smaarenten »tilseer, man nyddhe tog bygd gotz vel saa møget aarlige at i mange andhre maade, saa at thet vel maa liges; fforthi ær thet saa got paa then ene lod som paa then annen«. Buller med sin Avl 2 Mk. Korn, 2 Tdr. Smør og 1 fed Galt. Bierre H. Voed S.: Mates Ebbisß i Voed, 4 Ørte Korn, 1/2 Td. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns; Jepp Clausß ibid., »(samme Afgift)«; Simen ibid., 1 Øre[?] Korn, »(ellers samme Afgift)«; Jæs Ostredsß ibid., 2 Øre[?] Korn »etc.«; Nis Pranger ibid., 1 Øre[?] Korn »etc.«; Knwd ibid., 1 Øre[?] »etc.«; 1 Bol ibid. (Nis, 1 Pd. Korn). Vrstrap: Atzer, 1 Øre[?] Korn, 1/2 Td. Smør, 1 Faar, 2 Høns, 1 Gaas; Per Nielsß ibid., »(samme Afgift)«; 1 Bol ibid. (Per Esbensß),

1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot; Jep Krage i Nedergord, 1 Øre[?] Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Jæs Pouelsß i Seyed, »id.«; Per Læth ibid., »id.«; Lile Hosthred[?] ibid., 1 Øre[?] Korn og 2 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns; 1 Bol ibid. (Terckel Haar, 12 Skill.). »Dacness (Dackness)«: Oluff Simensß, 2 Øre[?] Korn og Dagsgerninge; Terckel ibid., 2 Øre[?] Korn og »d. g.«; Trogelss ibid., »id.«; Store Seuerin ibid., 4 Ørte og »d. g.«; Oluff Lidel ibid., 1 Pd. Korn og »d. g.«; Per Dall, 1 Pd. Korn og Dagsgerninge; Mats Kiefft, »id.«; Nis ibid., »id.«; Seuerin Rytthter ibid., »id.«. Tyrsted: Anders, 1 Øre[?] Korn, 2 Skill. Grot og Dagsgerninge; Henrick Suder[?] ibid., 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Dagsgerninge; 1 Bol ibid. (1 Skill. Grot og »d. g.«). Torstedh: 1 Gaard (Bertel, 1 Øre[?] Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør). Hatting H.: 1 Gaard i Hattinge (Jæs Matß, 1 Øre[?] Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns); Michel Dall ibid., 1 Pd. Korn, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns; 1 Bol ibid. (Jesper, 1 Skill. Grot); Nis Dall ibid., 1 Øre Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Eric Atzersß ibid., 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot; Anders Nielsß ibid., 1 Øre Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns; Per Nielsß ibid., 1 Pd. Korn, 1 Fjerdning Smør, 1 Faar »etc.«; 1 Bol ibid. (Tames Persß), 1 Skill. Grot; Tames Lund ibid., 1 Skill. Grot; Tyri ibid., 1 Skill. Grot; Stamme Las ibid., 1 Skill. Grot; Tyge Persß ibid., 1 Skill. Grot. Bottrvp: Nis Staphensß, 2 Øre[?] Korn, 2 Skill. Grot og Dagsgerninge; Staphen ibid., 1 Pd. Korn og 1 Mk. Penge; 15 Ørte aarlig af Wrding Mark; Voxsing gord til Forsvar, og Afgiften til Graabrødrekloster i Horssens, som er 2 Øre Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør, for en daglig Messe i s. Anne Kapel, som Hr. Henrik Knwtsß stiftede. Lystrvp: Anders Jensß, 1 Øre Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Jæs Cristernsß ibid., »id.«; 1 Bol ibid. (12 Skill.). Hatz H.: Rwddegord (Knwd Holbek, 10 Ørte, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og »d. g.«); Atzer Semensß ibid., 7 Ørte Korn, 1 Fjerdning Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og Dagsgerninge; Jæs Tygisß ibid., 5 Ørte Korn, 1 Fjerdning Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og Dagsgerninge; Lauerss Biørnsß ibid., 1 Øre Korn, 1 Fjerdning Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og Dagsgerninge; Michel Jensß ibid., 3 Ørte Korn, 1 Fjerdning Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og Dagsgerninge; Oluff Palnsß ibid., 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og Dagsgerninge; 1 Bol ibid. (Jep Deghn) 1 Skill. Grot; 1 Gaard i Oddert (Claus Oluffß, 1 Øre Korn og 1

Skill. Grot); Knwd Smed, 2 Øre Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Jæs Nielsß ibid., 1 Ørte og 1 Skp. Smør; 1 Bol ibid. (Trogelss) 1 Skill. Grot. Torrilld: Jæs Ottwmsß ibid., 4 Ørte Korn, 2 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og Dagsgerninge; Nis Persß og Nis Jensß i Høwbigord, 20 Ørte Korn og 1 Td. Smør; de Mænd i Lemestrup giver af en øde Mark aarlig, hedder Hwsby Mark, 8 Ørte Byg, 1 Fjerding Smør og 2 Mk. Penge; 1 Gaard i Dyngby (Knwd Persß, 1 Øre Korn, 1 Fjerding Smør); 1 Gaard i Boelstrup (Nis Esbernsß), 1 Pd. Korn og 1 Fjerding Smør; 1 Gaard i Vemmeloff, kaldes Skoffsgord (Jæs Michelsß, 6 Ørte Korn og 2 Skill. Grot); Claus Persß ibid., 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør; Hans Deghn ibid., 6 Ørte Korn og 1 Fjerding Smør; 1 Gaard i Beraggher (Jep Semensß, 3 Ørte Korn og $\frac{1}{2}$ Td. Smør); Anders Awtisß ibid., 1 Øre Korn, 1 Fjerding Smør. Halle H.: 1 Gaard i Skaby (Jæs Haghensß, 1 Td. Honning); Groffwers[?] ibid., 2 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 2 Høns og Dagsgerninge. Lisberg H. Hoorup: Per Clemitsß (2 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og 6 Grot Gerningspenge); Morthen ibid., 2 Øre[?] Korn, 1 Skp. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 6 Grot Gerningspenge; Eske ibid., 2 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 6 Grot; Jes Michelsß ibid., »idem«; Nis Jensß ibid., »id.«; Jes Seuerinsß ibid., »idem«; Jæs Blymester ibid., 2 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og 6 Grot Gerningspenge; Las ibid., 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 6 Grot »g. p.«; $\frac{1}{2}$ lødig Mk. af 1 Bol ibid.; $\frac{1}{2}$ lødig Mk. af 1 Eng ibid.; disse 8 Mænd giver hver 8 Skill. for 1 »skarpt« Svin, naar ikke er Olden; giver de og aarlig 1 Skp. Smør af Kramestrup Mark alle 8. Medelby: Nis Nielsß, 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot. Halle H. Karlleby: 1 Gaard (Trogel, 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Gaas og 2 Høns); Gregers Michelsß ibid., 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Gaas og 2 Høns; Per Høg ibid., »id.«; Per Lerke ibid., »id.«; Knwd Tygisß ibid., »id.«; Mats Persß ibid., 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Gaas og 2 Høns; Jæs Scriffuer, 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Gaas og 2 Høns; Michel Ericssß ibid., »id.«; Clemyn Lawsß ibid., »id.«; Oluff Persß ibid., »id.«; Jost Persß ibid., »id.«; Per Moghnsß ibid., »id.«; Seuerin Jensß ibid., »id.«; Seuerin Asferi ibid., »id.«; Nis Persß ibid., »id.«; Nis Vinthersß ibid., »id.«; Jes Tygesß ibid., »id.«; Lille Per Smed ibid., »id.«; Torsthen ibid., »id.«; Jes Morthensß ibid., 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør, 1 Gaas og 2 Høns.

Krayberg: 1 Gaard (Nis Persß, 1 Øre Korn, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør og 12 Skill.); 1 Bol ibid. (Las Nielsß, 1 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og 3 Skill.); 1 Bol ibid. (Anders Michelsß, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør og 3 Skill.); Jæs Lasß ibid., 1 Øre Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns; 1 Bol ibid. (Nis Andersß, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør og 3 Skill.). Todbiørg: 1 Gaard (Tord Nielsß, 8 Ørte Korn og 2 Skill. Grot); Per Jonsß i Aagstrup giver aarlig af Kramstrup Mark $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 5 Mk., $7\frac{1}{2}$ Ørte Korn regnedes for de 5 Mk. Nym H.: 1 Gaard i Fleming (Mates Brven, 1 Øre Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør); 1 Gaard i Hworum (Mats Saxsß, 4 Ørte Korn, 1 Fjerding Smør og Dagsgerninge); 1 Bol ibid. (12 Skill.). Vorre H.: 1 Gaard i Tofftum (Oluff Jensß, 4 Ørte Korn, 2 Skill. Grot og 6 Skill. Gerningspenge); 1 Gaard i Tydkier (Tord Andersß, 6 Ørte Korn og 2 Skill. Grot); Jesper Persß ibid., 1 Øre Korn og 2 Skill. Grot; 1 Bol hos Tydeker (1 Pd. Korn); 1 Gaard i Brygsted (Mats Rwss, 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør og Dagsgerninge); 1 Gaard i Gromstrup (Michel Persß), 1 Øre Korn, 2 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 6 Skill. i Gerningspenge; Seuerin Morthensß ibid., 4 Ørte Korn, 2 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og 6 Skill. Gerningspenge; Jes Lundgord ibid., 1 Øre Korn, 2 Skill. Grot »etc.«. Tørsting H.: Per Somer i Vindinge, 1 Pd. Korn og 8 Skill. Sønderløng H.: 1 Gaard i Offuer Fusing (Nis Nielsß, 6 Ørte Korn, 6 Ørte til Holdskorn, 1 Øg godt som 6 Skill. Grot); Nis Swensß ibid., »id.«; Las Jonsß ibid., 6 Ørte Korn og 3 Skill. Grot. Haassens: Hamdrup: 1 Gaard (Semen Jensß, $3\frac{1}{2}$ Ørte Korn); Jes Jensß ibid., 16 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot; Jes Pouelsß ibid., »id.«; Per Matsß ibid., »id.«; Seuerin Persß ibid., »id.«; Jes Wen ibid., »id.«; Jep Matsß ibid., »id.«; Per Pouelsß ibid., »id.«; Owe ibid., »id.«; item giver alle disse Mænd aarlig $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 2 Læster Salt af Saltkedelen; end 1 Bol ibid. (Seuerin, 1 Skill. Grot); 1 øde Bol paa Lyngxbek Mark; 1 Bol i Egismark, Kirken fanger Skylden af, Las Biørnsß i boer; skal Boller »(al. Holgerdz arffuinge)«[!] nyde Gæsteri og sætte i og af; Segalt gord i Lisberg H. (Jon Nielsß, 9 Ørte Korn og 2 Skill. Grot); 1 Gaard i Skordrvp i Sønder H. (Tames Esbensß, 6 Ørte Korn, deri med er regnet 4 Ørte Korn for 3 Mk. Penge); Alleløff gord i samme Herred (Per Jonsß, 8 Ørte Korn, 1 Fjerding Honning); 1 Gaard i Alleløff (Moghens Bruen, 2 Øre Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns); 1 Gaard ibid. (Per Graffuer, 4 Ørte Korn). Summa tocus 21 $\frac{1}{2}$ Mk. Korn 1 Ørte minus. Item skal Buller have

fri Skovhug til Ildebrand i Stoffby Skov, Hyropp Skov, Staffsiø rode og Rodhn Skov. Denne forskrevne Gaard i Skordrup i Sønder H. skal ligge til Boller, til Trogelss Stiissøn i Kwed død er; og naar han afgaar, skal den Gaard i Kwed, som nu Trogelss Stiissøn i boer (1 Øre Korn, $\frac{1}{2}$ fedt Svin, 2 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 4 Skill. Nødeskat, 15 Skill. Gerningspenge), ligge til Boller igen, som han er nu tilskiftet, og da den Gaard i Skordrup gaa frit i Søkendeskitte igen. Alle de Mænd i Kwed skal have frit Skovhug i Kwrupp Skov til deres Ildebrand og Byggefang til Skellighed. Den Kornrente af det Gods i Skøring, som er 20 Ørte Korn, og 4 Ørte af 1 Gaard i Bøyng skal til evig Tid blive til Graabrødrekloster i Randers til den evige Messe i Hr. Ottens Kapel ibid., og Hr. Eric vil selv have forskrevne Gods i Forsvar, og naar han afgaar, skal den have det i saadan Maade, som Karlby og Skøring Mølle har, dog forskrevne Kornskyld alle Tider til forskrevne Kloster, og skal dog tage de 2 Ørte Korn og 1 Skp. Smør af den Gaard i Bøyng, som han giver mere »etc.«, med den Smaarente af fornævnte Gods i Skøring i sit fulde Søkendeskitte, naar det falder. Skove til Boller: Buller Lund og Hesselballo Skov 400 Svin; Listrup Skov 200 Svin; et Enemærke, hedder Bodbek, 50 Svin; al den Skov, jeg har i Hartz H., og Godset med; et Enemærke, hedder Cecilldige, til Skoffsgord 50 Svin; Fjerdedelen i Odder Skov 200; Fællig i Torilld Skov 100; Enemærke, hedder Raffnskoff, til Hwsby Mark 50; Rwdekiær 10; Haarup med Skoven 400; Skovdel i Flæmning og Hwornum og et Enemærke i Nym H., hedder Skyggert, 40; Skaby med Skoven Trælle og Brødbek 400; Voxinge Lund i Hatting H. og Spaar 40; Kirskoff ibid. 60; Handrup Skov paa Hassens 300; Karlleby med Skoven 1400; Skøring Lund 40. Summa 3500 og 200. Fiskevand: Koc Mølleddam; Fællig i Farup Sø; Skaby Sø Enemærke i Halle H.; Fællig i Stubbe Sø; Starsiø i Fielld i Halle H. Enemærke; Alwersiø ibid. Enemærke i Vand; Keylig Sø paa Hamdrup Mark Enemærkevand; Fællig i Fusing Sø; Fællig i Drogby Sø; Fællig i Bilsjø paa Hassens; Valmsiø i Halle H. Enemærke. Møller: Koc Mølle $1\frac{1}{2}$ Mk. Mel, og maler frit til Gaardsens Behov; Oddert Mølle 1 Mk. Mel; Skøring Mølle 1 Mk. Mel.

[A. Efter den paa det nedenauførte Sted trykte Overskrift at dømme formentlig en Afskrift. (? Senere til) Arkivet paa Rosenholm (16. Pacquet Nr. 2).] Aa. Afskr. af Luxdorph (noget forkortet): Ny kgl.

Saml. 4 to 2091, I. 165. Begyndelsen trykt herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 176.*

[7105]

a) Luxdorph bemærker her: »Efter den Regning skulle der gaae 28 Ørtug paa en M \ddot{a} ; men skal det følgende, som jeg troer, være 5 $\frac{1}{2}$, saa gaaer der kun 24 som sædvanligt«. b) Paa dette Sted og de i det følgende paa tilsvarende Maade med [?] betegnede Steder er det tvivlsomt, om der skal læses Øre eller Ørte.

Apr. 2. Borgermester unde radmanne der stadt Schlesswig. Im nagescreven jar und dage up unsem radhuß binnen Schlesswig is vor unß erschinen de düchtige Detleff Rixstorff, van unß biddende in schriftlichen bewyß tho gevende, wo sick de twistige sacken twischen heren Otten Clersen vicario im dome to Schlesswig unde unß begeven hadde. So hebben wy eme den gantzen verhandel in nabescrevener wyse in schriftt gegeben. Int erste begaff sick, dat her Otto Clersen jegen unse stadtrecht und privilegia unß unde den gemenen bürgern to schaden kakebelle gelick enem apenbaren kröger inlede unde ut sinem huse, welckes in unsem stadtrechte belegen is, gestlicken unde wertlicken uthsande und verkoffte, derhalven wy an ehm geschicket und sodanes affhostellende gebeden laten hebben, welckes he nicht hefft geachtet. Darumme wy solckes vor seeligen bischop Helrike to Slesswig vorklageden, de eme sodanen krog affhostellende ernstlich gebeden leth, so dat he sick des etlicke tydlang enthelt. Als de her bischop verstorven was, betengede he wedder sodaan beertappendes, so dat wy ene andermals vor dem capittel to Sleswig verklageden, de ihn vor sick eschen leten und darane früntlich belehrden, als he en prester were und dede jegen statuta unde vorbot des stichtes to Slesswig unde syne översten, dat he sodan beertappent affstellen scholde, welckes he nicht en paßede unde in synem wesende bleff. So hebben wy in synem huße 6 tonnen kakebillen befunden, de wy mit unsen medeborgern up unse radhuß gebracht unde dar uthgedruncken hebben. So klagede he vor unser gnedigsten herschop, wo sodane kakebille nicht eme, man dem vom Aleuelde to Seegarden togehörde, unde des von en schriftt unde bewyß intügende. So deden wy umme gude früntschop willen unde betalden mit redem gelde sodane kakebellen. Darna was he sodanes alles vergeten unde betegende wedder sodahnes beertappendes, so dat wy overmals vor dem capittel to Slessw. over eme to klagende wurden genödiget, de ehn echters, als se vorhen gedahn hadden, belehrden und straffeden, so lange he lavede und vorwilkörde sick stilckens by verlust sodaner kakebillen, de he in sodaner mathe inleggen

würde, mehr tho entholdende, welckens he nicht hefft gehalten, men als vorhen kakebille inlede und vorkoffte. So wy dar anders neyne middel an konden finden, dat he solckes wolde affstellen, vorklageden wy sodant vor hern Johann könige unde heren Friderichen gebrödere hertogen, unse gnedigste heren, de unß vororloveden, were es sacke, dat he sodahnes nicht affstellte, denn möchten wy unse stadtrecht brucken unde unse privilegia beschermen. So hebben wy 13 tonnen kakebillen in synem huse unde keller befunden, de wy mit etlicke unse medeborger weggenomen unde 7 tonnen darvan unser herschop geschicket und de 6 tonnen up unsem rahthuse utgedruncken hebben. Darna gevelt sick, dat unse gnedigste heren beyde mit erer gnaden frouwen moder to Gottorp vergaddert weren, dat her Otte sodaner 13 tonnen kakebillen halven unß verklagede, so dat unse gnedigste heren unß unde heren Otten enes dages vor sick eschen leten, da wy erschienen unde her Otte nicht. So wy syner dar des gantzen dages vorwachtende syn gewesen und he nicht quam, hebben unse gnedigste heren unß to huß gewyset unde des andern dages wedder tho komende geheten, so ere gnaden heren Otten tom andern male verbottschoppen leten. Des andern dages syn wy to Gottorp avermals den ganßen dag gewesen und hebben heren Otten nicht vernomen; so syn wy tom andern male tho huß gewiset, unde des drüdden dages her Otte noch nicht quam, unde unse gnedigste heren dat gebreck by eme unde nicht by unß hebben befunden, leten ere gnaden na rade erer reder unß derhalven, wes wy gedan hadden, richtig und sodane sacke ledig und loß unde heren Otten unrichtig unde nederfellig vinden unde vor recht affsprecken, angesehen he[r] Otto geklaget unde nicht komen were. Unde also de bischop unde capittel to Sleßwyck in ertyden im concilio to Basel den abt to Rugecloster vor[!] tydt wesende vor einen geistlicken richter, beschirmer effte verwarer erer, erer kercken unde aller geistl. personen des stichtes privilegien sich beholden hebben, so hefft her Otto by etlicke fründe sick gevöget, de mit unrechter anbringinge den genanten heren abt darby brachten, dat he heren Otten tom besten den heren abt to Unser frouwen buten unde den heren prouwt to s. Jürgen binnen Stade sodahne sacke to richtende befohl unde se subdelegerede sonder weten^a des capittels to Sleßwyk, de sodahne privilegien by sick hebben unde dem heren abt tho Rügecloster umme solcker sacke willen nicht hadden mede

eschen laten. Unde so mit solcker listigkeith sodahne subdelegatio erfürdert was, vermittelst welckerer her Otto von dem ampte[!] b to Unser frouwen to Stade ladebreff und citation jegen unß erfürderde und unß to Stade laden leth, unde so unß in deme dele sehr unrechtlicken beschach, vorklageden wy unß solckes vor hartogen Frederiche, de unß syner gnaden cantzeler an den abt tho Rügecloster mede schickede unde eme gelegenheit der sacke underrichten let, unde unse utgeschickede vulmächtigen sendebaden protesterden dar in jegenwardicheit des hern abts vor notario unde tügen, dat wy alle tydt wolden sodaner sacke halven vor eme tho rechte stahn, unde alsdenne de her abbt vormerckede gelegenheit der sacke, unde mit wodaner listicheit sodane subdelegatio van eme erfurdert was, wedderöp he [c: 6880] vor notarien unde tüegen sodahne macht, als he den hern abbe und praueste to Stade gegeben hadde, unde eschede stracks sodahne sacke vor notarien unde tüegen, also im gerichte vor en henge unde sick begeben hadde, wedder to sick unde gaff unß des nochafftige instrumente unter synem segel, dar unse volmächtigen mede to Stade op den termyn, also wy geladen weren, reyseden und vor notarien unde tüegen sodane instrumente dem hern abbe to Unser frouwen to Stade vorgeholden unde darmede geeschet hebben; de sodane sacke strax van sick an den heren abbe tho Rügecloster wedder stelledede unde unß in beiden parten in dem 15. dag vor den hern abbe to Rugekloster unse sacke mit rechte to erfürdernde vorwysede, dar wy unse vulmächtigen des 15. dages unsen rechtdag to vorwachtende hebben geschicket, da[r] her Otte oder nemandt van synentwegen is gekommen, darümme de her abt unß sodahner sack halven mit rechte quit unde heren Otten allerdinge nedderfellig gefunden hefft; so wy dit allens mit instrumenten, breven und loffwerdigen levendigen tügen bewysen können. Des wy to tüchnisse unser stadt ingesegel hebben hengen laten an deßen breff. Gegeben des mandages na mitvasten.

[A. Konzept ell. Kopi. Slesvig Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 886, 1. Foliering Bl. 37 b. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh. (med urigtigt Aar »dusent twe hundred veer und negentich«): RA. Westphalens Dipl., Fol. (under 1492). [7106

a) Ab: willen. b) c: abbe.

Apr. 4. Jes Olaffß¹ i Flemming Tingholder til Lowersøsl »bytingh« den Dag, Powell Nielsß² Præst og Provst i Nym H.,

Anders Perß i Treberg, Nis Palß i Gedwigh, Nis Lund i Vrødning, Morthen Jwll⁶ i Bisgard, Nis Jenssen i Eyerd, Las Persß⁸ i Rodwigh og Anders Nielsß i Hwering. Onsd. efter dnicam. letare for os og mange flere Dannemænd, som Loversøll »bytingh« søgte, fik Jep Vlff Slotsfoged paa Bygholm et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Tygi Perß i Trebergh, Las Mortensß i Vinthenlund, Jess Storm i Lund, Swen Twesß *ibid.*, Mates Swensß i Vinthen, Per Brask i Vrødningh, Per Andersß i Tamdrop og Sewerin Persß i Kørop; hvilke vidnede, at de saa' staa for dem samme Dag paa fornævnte Ting 24 Dannemænd: Bertill Mikelsß i Vrødning, Per Andersß i Trebergh, Nis Mikelsß i Dall, Las Jensß i Flemmingh, Søffrin Nielsß i Winthen, Jes Wium i Nym, Gørsting i Breyd, Søffrin Nielsß i Gludh, Jenwold Nooss i Nyttrop, Henrik Clawesß i Cleze, Nis Lagesß *ibid.*, Jes Jensß *ibid.*, Søffrin Lagesß i Assens, Las Matß i Ølstedh, Søffrin Andersß *ibid.*, Marqward Nielsß i Daldrop, Søffrin Ywersß i Tyrstelund, Keld Nielsß i Korningh, Thames Vilß i Torstedh, Nis Thamesß *ibid.*, Pawell *ibid.*, Jes Andersß i Korning, Michell Powelsß i Vodens og Jes Nielsß i Gram; hvilke vidnede, at de paa Horsnes Byting Tirsd. efter dnicam. letare hørte og saa', at Nis Hollensß tog paa Jep Stwre for sin Tyv, som hans Koster »fwnniss« hjemme til, som ham »worthe« frastjaalne i Mørke; da »worthe« han trængt fra ham med Magt og Uret og maatte ej blive ved sin Tyv, som Lov var. Da bød Jep Stwre Lov og Værn til; da fandt Kongens Foged ham til sin Lov og bad ham værge sig efter Loven, og saa gik han bort og gjorde ingen Værn. Da spurgte Jep Vlff Jep Strømerß Borgemester ad, om han vilde hjælpe ham saa meget, som Ret var; da sagde Jep Strømerß: Han skal ikke faa her anden Ret i Dag, »ment« tog ham fra ham med Magt og havde meget Folk med sig med deres Vaaben og fulgte ham ind i Klostret af Retten, og »worthe« Jep Vlff trængt fra Tinget, saa at han maatte tigge sit Liv for vors Herres Død Skyld og sagde, at han vilde sige, hvad de vilde have sagt, og bad dem selv holde Tinget og gøre, »hwre« de vilde have det. Deslige »worthe« og den fattige Mand, som »aakiærende« var, trængt fra sin Ret. Vidnede og forskrevne 24 Mænd, at dem vitterligt er, at havde Jep Vlff ikke saa snart undkommet, da havde han blevet slaget ihjel og saa mange, som med ham var. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. G. 944; 3-4. Bomærker; 6. Utydeligt Skjold; 8. Bomærke. Kongens Arkiv? (RA. C 3, Dome). LDipl. (Reg. *8183.)

[7107]

Apr. 8. Giedstet Sognevidne givet Nis Pouelssen i Clotrvp, at Giedstet Aa har været i Fru Beretthe Pouelsdatther til Reffnes's og hendes Forældres Væрге af Arilds Tid.

Perg. med [8] Segl: 1, 4-5. Utydelige Brudstykker; 7. I Sigilfeltet et Blad. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 73.* [7108]

Apr. 11. Jess Olaffs¹ i Flemming Tingholder til Loversøll »byting« den Tid, Powell Niels² Præst og Provst i Nym H., Las Gron³ i Rask V., Nis Anders⁴ i Winthen, Tier Ywers⁵ i Vrødning og Nis Jens⁶ i Eyerd. Onsd. før Palmesøndag for os og mange flere Dannemænd, som Loversøll »bytingh« søgte, fik beskeden Md. Sewerin Scriffuer Byfoged i Horsnes et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Tygi Pers⁷ i Treberg, Jess Storm i Lund, Swen Twes⁸ ibid., Mates Las⁹ i Æner, Per Søffrins¹⁰ i Kørop, Per Pers¹¹, Per Anders¹² i Treberg og Per Brask i Vrødning; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting Søffrin Scriffuer staa for dem og sagde, at ham var tillagt, at han skulde have gaaet ind til Jep Stwre i hans eget Hus og vilde grebet og slaget ham, siden Jep Stwres Venner havde gjort »deding« med Jep Vlff og Søffrin Scriffuer i saadan Maade, at Jep Stwre skulde tale og gøre Hr. Henrik Knwtssøns og Sagvolderens Minde, paa det at han ikke skulde komme i Retten og miste sit Liv. Da bad Søffrin Scriffuer Kongens Foged, at han skulde vise ham, »hwre« han skulde væрге sig for den Sag. Saa fandt Kongens Foged ham til sin Lov og Værn og sagde, at han var nærmere til at væрге sig for den Sag, som han ikke havde gjort, end nogen Mand var til at lægge ham den til med Urette. Da gik Søffrin Scriffuer straks uden Tinget og gjorde sin Værn med Nævnd i »kyn« og bad sig saa Gud til Hjælp og alle Helgene, som han ikke gik i Jep Stwres Hus, siden den »dedingh wort« gjort, med det Skel, at han vilde gøre ham noget argt eller Forfang. Og ginge hans Lovhøringe Las Jens¹³ i Flemmingh og Niss Lund i Vrødning straks inden alle 4 Stokke og kundgjorde hans Lov og mælte hende stadig at blive, til hun kan rygges efter Loven, og brast ham ingen Værn. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. G. 944; 3. Clvii 4; 6. Bomærke. Kongens Arkiv? (RA. C 3, Domme). LDipl. [7109]

Apr. 12. Vi Ihan Jep¹⁴ vor naadige Herres Kansler, Hans Griis¹⁵ Høvidsmand paa Køpnæhaffn, Ebbe Mwnch var i »borgerstwen« paa Køpnæhaffn over en Forligelse mellem Albrecth

Hanß Borgemester i Køgæ paa den ene Side og Jep Køgæ og hans Broder Anders paa den anden Side om Trætte og Regnskab, som dem imellem var. Da blev de venlig forligte om alle Sager, som dem imellem har været baade paa deres egne Vegne og paa Køge Bys Vegne indtil denne Dag. Vore Indsegl. Datum Haffnis fer. 5. post dnicam. judica.

Papir med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2. Skjold med Familien Griis af Nordrup's Vaaben uden Omskrift; 3. Kun Spor. Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Papirsbreve 1488-1768). [7110]

Apr. 14 (Aar?). . . . k Pederbøn Tingholder paa Brusk H.s Ting, Maths [Pe]derbøn i Hærsløff, Søffren Scriffuer, Iffuer Laßøn i Almind, Esche Friis i Miøselraa og Peder Olßøn i Wilstrup. Aar 1417^a Lörd. før Palmesøndag paa Brusk H.s Ting fik beskeden Svend Matthis Degn et Vidne af 8 Danne-mænd: Johan Pederbøn i Lilballe, Jes Paask i Wilstrup »etc.«. Disse Dannemænd vidnede, at fra den Dige, som ligger østen ved Kirken, til den østre »kirckestedte« det er rette »degn byggested«, som ligger norden under Kirken; og vidnede de samme Mænd, at de kendte 2 Degne, som boede paa forskrevne Byggested, som var Niels Degn og Hendrick Degn; de havde forskrevne Jord i deres Tid. Item vidnede Jesper Laßøn og Peder Jenßøn, at deres Forældre har ligesaa sagt for dem, som disse 6 forskrevne Dannemænd har vidnet. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Actum ut supra.

[Orig. Eltang Kirkes Arkiv.] Afskr. (ikke fuldstændig) fra c. 1600 i et Kvarthæfte: NLA. Ribe Bispearkiv, Pk. Brusk Herred 1417-1773. [7111

^a) Aaret er urigtigt, og Brevet utvivlsomt yngre end 1450; jfr. 5452 og de 3 deri nævnte Mænd Erik Pederssøn, Esge Friis og Mattis Degn. Aaret er ikke usandsynlig 1492, jfr. 1492 Juni 8; et Aarstal medxcii kunde let blive til medcxvii.

Apr. 17. Maghens Nielszen i Gedstet m. fl. gør vitterligt, at de ingen Rettighed har i Gedstet Aa, som deres Forfædre kun har haft i Leje af Powel Stiissen og hans Hustru Fru Beritte.

Perg. [med 5 Segl]. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 72.* — Udtog uden Datum, anført i Dom 1493 Febr. 12 af Bisp Niels af Viborg m. fl. [7112

— Johannes Johannis decanus, Johannes Nicolai prepositus decretorum doctores totumque capitulum ecclesie Roskildensis. Fer. 3. post dnicam. palmarum Roschildis in sacristia ecclesie nostre nobis omnibus presentibus nobilis vir ac strenuus miles Dn. Theodoricus Friis dixit, quod nepos suus Geor-

gius Friis extra civitatem Lubicensem sine omni causa morti adjudicatus est, ita quod nunquam verbis vel factis culpabilis est ad mortem. Ulterius Dn. Theodoricus conquestus est, quod Lubicenses ita inhumaniter contra Deum et homines et omnem causam rationabilem ipsum tractaverunt, ita quod Judeus vel gentilis nullo modo cristianum ita tractassent, quia fecerunt eum puniri multis duris et inauditis penis sic, quod eius brachia et pedes frangerentur et oculi de capite extracti sunt, et spoliaverunt eum bonis suis videlicet auro argento pecuniis vestibus et armis, et finaliter ipsum, qui innocens fuit, judicaverunt ad mortem in fide stabilitaque pace, quas Lubicenses cum incolis regni Dacie habuerunt; et opposuerunt ei, quod spoliasset eos et rapuisset bona eorum in mari, quod tamen minime fecit. Super hoc Dn. Theodoricus M. peciit sibi a nobis veritati testimonium perhibere, qualiter Georgius Friis hic apud nos vitam suam duxit, ex quo a tempore, quo [ju]venis pusillus erat, hic Roschildis nobiscum conservacionem suam habuit, peciitque illud sibi dari in scriptis. Tunc fuit sibi dictum ab omnibus nobis, quod Georgius Friis hic apud nos honeste vixit ut bonus ac fidelis juvenis, ut ipsum deceret; ffuit enim parvus juvenis, dum primo venit ad patrum suum Theodoricum M., et Dn. Theodoricus Georgium ad manus et servicium Dn. Olavi Martini episcopi Roschildensis commisit, cui Georgius servivit usque ad mortem; post mortem ipsius reverendi patris venit ad Dn. Nicolaum Schaffue pronunc episcopum Roschildensem et nulli alteri servivit nisi ipsis ambobus et ecclesie nostre ut honestus et fidelis homo, et nunquam spoliavit neque in terra neque in mari nec umquam rapuit bona alicuius viri vel mulieris, Danici vel Almanici omnibus diebus vite sue nec umquam alicui expedicioni navali in armis interfuit antequam illa vice, dum captus erat cum pluribus familiaribus Dn. Nicolai episcopi, quos ipse in Dn. Johannis regis et regni negocio versus Gotlandiam emisit, non ut alicui noceret aut dampnum inferret alicuius bona rapiendo, nisi duabus vicibus fuit in tali expedicione navali, una vice versus Bergen in Noruegia et alia vice versus Gotlandiam in Dn. regis et regni servicio, et in istis 2 expedicionibus nemini nocuit nec dampnum intulit nec ipse nec alii complices sui sicut nec illa vice, qua captus est; sed ipse et socii sui familiares Dn. episcopi Roschildensis in negocio Dn. nostri regis et regni innocenter et contra omnem justiciam capti sunt et diro carceri mancipati, nec constat nobis aut apud nos

auditum est, quod Georgius Friis aliquod factum inhonestum commisit, super quo amici et cognati sui contumeliam paterentur, sed ubique habuit se honeste, ut omnes, cum quibus conversatus est, pro laudabili societate bonaque conversatione sibi graciaram actiones multiplices retulerunt. Nos omnes fecimus presentes litteras sigillo capituli nostri muniri. Datum *etc.*

[A. ^aDansk Orig. paa Perg.^a Diderik Friis's Arkiv?] Aa. Latinsk Oversætt. i Notarialinstrument 1499 Nov. 10. [7113

a—a) Saaledes Aa.

Apr. 23. Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 524. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 164.* Er 1495 Apr. 23.

Apr. 24. *Reg. *8184.* [A. ^aPerg. med Bispens Segl.^a Odense Albani Kirkes Jomfru Marie Psalters Broderskabs Alters Arkiv; ^bsenere paa Odense Raadhus^b.] Aa. Vidisse 1493 Nov. 14. Herefter: *Aarsberetn. fra det store kgl. Bibl. I. 224.* — Ab og Ac. 2 Afskrifter af Langebek, den ene 1735: LDipl. — Ad. Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 406. — Ae. Daarlig Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 737 c (hvor dette og 2 andre Breve siges »udskreffne effter Mag. von Havens, som har udcopieret dem efter Originalerne paa Odensee Raadhuus«). [7114

a—a) Saaledes Ab; jfr. ogsaa Aa og Ac. b—b) Saaledes Ae.

Apr. 25. Vi Broder Jeip Nielsß Abbed i Soor¹ og ganske Konvent² sstds. bekender os at have vedtaget og skulle holde hver Mandag om Ugen efter Aftensang vigilijs og om Tirsdagen »sielemesß for howe altere« for Dronning Dorothee vor naadige Frues Sjæl, naar hun afgangen er, og herforinden for Kong Cristierns, Kong Cristoffers, Kardinalen af Mantua hendes Søstersøn og hendes Fader Markgrev Hans af Brandeborgh og hendes Moder Fru Barbare Markgrevinde i Brandeborgh og hendes Søster Fru Barbare Markgrevinde i Mantua og alle vor naadige Frues Søstre, Brødre, Børn og Forældres og alle kristne Sjæle og kendes os der Fyldest for have fanget. Og bepligter vi os forskrevne Gudstjeneste at holde skulle til evig Tid. Sig. nostra. Datum monasterio nostro Soor die Marci.

Perg. med [2] Segl: [1. Sagens G. 496 ell. Aftryk af et i Graveringen rettet Signet hertil^a]; 2. G. 490 med G. 493 som Kontrasegl. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). [7115

a) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 15 (Seglet var kun ufuldstændig bevaret).

— Jeg Ængilbricht Jonsß Borger i Nywordbergh sælger med min Hustrus Samtykke ærlig og velbyrdig Md. Hr. Hans Agasß R. denne Jord liggende i Hallandh i Hemble H. i Grimewtne S., som hedder Kordala, hvilken Jord min »hostrw fadher« Per Andersß gav min Hustru Mæritthe til »hemgiffth«, der jeg

fik hende til Hustru; og kendes jeg mig have opbaaret fuldt for forskrevne Jord, saa at mig vel »ath nøyer«. Afgaar den Jord Hr. Hans med nogen Ret, tilpligter jeg mig saa god Jord i saa »gode læye« og med saa megen Rente igen give inden Nat og Aar derefter. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Lindorm Biørsß Lagmand i Væstergøtlandh, Karl Benctß og Swen Asmwndsß⁴ og Markwordh Brønølfson »borgomæstere« i Nywordbergh. Givet og skrevet paa Ørsten 4. Dag Paaske.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Svensk; 4-5. Bomærker. Hans Aagesson Thotts Arkiv (SvRA. Perg.). [7116

Apr. 25. Jeg Niels Swensß¹ Borger i Landeskronen til Leje lader med min Husfrues Samtykke beskeden Md. Symen Bøderker al min Gaard »wppa oc nedre« i 6 Aar næst efterkommende for 5 Skill. »mynne« end 5 Mk. lub. »gengze« her i Skaane ud at give tvende Tider om Aaret og med saadant Skel, at Symen skal bygge og forbedre Gaarden med Vægge og Tag, hvad som Behov gøres, med »steenbrygghen« til Gaden, og hvad som Symen bygger paa fornævnte Gaard det »som kenne ligt kan« [!], det skal afkvittes i fornævnte Landgilde. Dør Symen, inden fornævnte 6 Aar fremgange er, da skal hans Husfrue og hans Børn have fornævnte Gaard i fornævnte Aar for fornævnte Landgilde og ej dem Landgilde at forhøje. Gøres mig og min Husfrue Behov at have nogen Bolig i fornævnte Gaard, inden fornævnte Tid fremgangen er, da skal vi have den Bolig, som nu Anders Kyther i boer, for saadant Landgilde, som han det nu for lejet har, med et frit Vindue til Gaden »til myne skoo«, om Behov gøres. Medb. af hæderlige og ærlige Mænd Hr. Jeipp Moensß² Sognepræst til Ørye og Wadhensjø Kirker og Hr. Symen Gerickesß³ Præst i Landzkronen. Datum Landzkronen fer. 4. pasce.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 3. Bomærke. Senere (jfr. 1497 Jan. 30) til Niels Olsson Raadmand i Helsingør's Arkiv (SvRA. Perg.). [7117

Apr. 26. Niels¹ Biskop i Wiborig, Per Nielsß i Tym, Albret Skeel³ i Heynet, Oleff Persß⁴ i Spyttrop, Erick Jewel⁵ i Swenstrophowgard, Eyler Tw⁶ i Galtrop, Cristiern Hwass⁷ i Koss, Jens Koss⁸ i Wolstrop, Per Brockenhwse i Leerbeck VV., Nis Sale i Nittrop, Jep Cristiernß i Trobere og Sweninge Tygisß i Trandnwm. Torsd. efter Paaske i Sale Kirke i Hartzsøssel efter vor naadige Herres Dombrevs Lydelse [c: 7069] udgivet i Vedele nu i Vinter var vi skicket for Biskop og Bygdemænd og havde

stævnet for os velbyrdig Md. Henrig Steen i Plogstrop paa den ene og Kapitlet i Rybe paa den anden Side o[m]^a den Lovhævd, som Kapitlet havde gjort paa nogle Gaarde i Malt H. og Giøringe H. i Osttrop S., hvilket Gods Nis Lawß i Nielsby havde pantsat Hr. Anders Jensß Skeel »deghen« i Rybe for 100 lødige Mk. Stæderpenge med saadant Vilkaar, at hvor han ej igenløste Godset inden 4 næste Aar, solgte og skødede han det til Hr. A. J. S., som det Brev udviste, hvilket udgivet var Aar 1426 [c: 1. Række Nr. 6258]; og Hr. Anders Skeel gav og skødede Godset til Domkirken og Kapitel i Rybe. Og Henrig Steen kærede paa forskrevne Lovhævd og Brev og fremlagde et Tingsvidne af Malt H.s Ting udgivet 10 Aar siden, et andet af Malt H.s Ting 7 Aar siden, det tredie af Giøringe H.s Ting 5 Aar siden, lydende, at det havde været kæret. Og mødte her i Rette Hr. Thames Longe »deghen« i Rybe, Hr. Jeib Wiind Kantor, Hr. Henicke Provst i Jelingsøssel og Mester Ville Kannik i Rybe paa Kapitlets Vegne med deres Fuldmagt; og gav de dem paa baade Sider i Rette for os. Da sagde vi saa for Rette, at med saadanne ny Tingsvidner kunde H. S. ej »widne« dem Godset udaf og ej heller fælde deres Lovhævd paa Godset, som de saa lang Tid i rolig Hævd haft havde, men dømte det forskrevne »hiemskødebreff« og Kapitlets Lovhævd ved Magt at blive, og Kapitlet at beholde Godset for ret Ejendomsgods. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [12] Segl: 1. G. 682; 3. Lxv 12; 4. Dxxvii 22; 5. Gxxvii 4 (s erit palnefont); 6. Ixi 3; 7. Llxvii 19; 8. Llxv 30; 11-12. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 384* (RA.).

[7118]

a) Orig.: oc.

Apr. 30. (*Reg. *8185.*) Perg. med 1 Segl: K. 80. Aas Kl. Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 164.*

[7119]

— Laurens Ollsß Byfoged, Albrecht Hansß og Per Jensß Borgemestre, Mattes Benchtsß⁴, Mattes Scriwre⁵, Pouell Ollsß⁶ og Henrich Mouensß Raadmænd i Køge. Mand. efter quasinodogeniti Sønd. paa Køge Byting skødede beskeden Md. Lasse Jensß Borger sstds. til beskeden Md. Per Trengere Borger sstds. al den Rettighed, Ejendom, Hus og Grund i den Gaard, som ligger i Køge norden ved Torgid mellem Jepp Andersß Gaard og den, som Lasse Kanestøber paa boer, hvilken Olaff Byswend nu i boer og er 17^{1/2} syelandske Alen lang og lige saa bred, efter »købebreffwens«, derpaa gjort er, Udlydelse, dog med saa Forord, at Lasse Jeensß skal i sin Livstid beholde det Her-

berge, som han nu i boer, med fri Indgang og Udgang »at logen« uden al Udgift eller nogen Leje at give deraf; og naar han dør, skal det Herberge være frit til Per Trengere. Herover kendtes Lasse Jeensß aldeles sig have sin Betaling i fuldt Værd af Per Trengere. Var der og aldeles ingen Gensigelse imod; thi mælted forskrevne Skøde stadigt at blive over alle 4 Tingbænke. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 1. Utydeligt; 2, 4. Bomærker (4. i Skjold); 5. Skjold, hvori et Søblad (☉: Aftryk af samme Signet som 6438, Nr. 2); 6-7. Bomærker. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1492-1518). [7120]

Apr. 30. [Jes Per]ßn i [Ø]lstedtt Tingholder paa Hatting H.s Ting, Chr[i]sten Knudtzn i Mæringh, Knudtt Staar, Michill [Hiernø], Oluff Ywell i Aldom, Jep Terchilß i Daugardtt, Knudtt Swen[d]zn i Aldom, Per Nielßn sstds., Jep Tiidmandßn i Dalby og Per Jenßn sstds. Mand. før Valburgis Dag paa Hatting H.s Ting fik beskeden Md. Jep Seurinß Borgemester i Weylæ et Stokkenævn af 12 Dannemænd: Pouill Jenß i Engom, Andhers Seurinßn i Hedenstedtt, Anders Jenßn i Orup, Knudtt Suendtzn i Aldom, Per Nielßn sstds., Jep Tiidmandß i Dalbyø, Per [Jenn]ß sstds., Anders Juell i Dalby, Thamis Juell i Hedenstedtt, Las Suendtzn sstds., Jep Terchilß i Daugardt og Nis Nielßn i Ølstedtt; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Roms-marchk fra den nord[este Vej, som] gaar op af Romshoolæ og sønden ved den Vej, der løber sønden [næst ved] Romsgaardtt og indtil Breballi Markeskel og saa ned ad Bybeck til [Str]anden, [den] forskrevne Mark har de haft til Wedlæ ukært i »woræ« Minde og vore Forældres Minde af Arilds Tid, og har aldrig andet hørt, end Romsmarck hører til Vedlæ. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum *etc.*

[Orig. Vejle Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: Vejle Bys Arkiv (RA.). — Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 27 b; det i Teksten i [] satte er suppleret herfra. [7121]

Maj 1. Kongen anmoder Bent Bille om straks at sende saa mange fede Øksne, som han har, til Københaffn.

Papir med utydelige Rester af 1 brevluukkende Segl: Formentlig K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 103.* [7122]

— Jeg Michil Andersß¹ i Ællingæ a. v. har Fuldmagt givet hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh ind at løse 1 Gaard i Særsløff, som min Husfrue Margretæ, hvis Sjæl Gud have, undte Jep Langh ind at løse fra Hr. Ingelbert R., hvilken

Gaard giver 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot, og 3 andre Gaarde ibid. ind at dele, som Jep Lang lod sig indføre i uden »mynæ« Minde, i hvilke Gaarde i boer Anders Atzersß (3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot), Jes Swensß (15 Grot og 1½ Pd. Korn), Thomes Pibære (1 Skill. Grot og 1 Pd. Korn); item 2 Gaarde ibid., som Hustru Cecilæ i Vesterbygordh har i Pant og nu paa »bolæ« boer Per Velatisß og Jep Pouelß, hvilke Gaarde giver 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot; item 1 Gaard i Algistrop, som Per Rwdh har i Væрге og giver 15 Grot og 1½ Pd. Korn. Påa hvilket Gods jeg fuldmægtig gør ind at løse og op at dele paa mine og mine Børns Vegne. Mit Indsegl. Datum in curia Ællingæ die Philippi et Jacobi.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Exvi 14 (Jernskæg).
Jørgen Ruds Arkiv (RA.) [7123]

Maj 2. Knwth Stoor¹ i Hornborg Tingholder til Loversøsell »byting« den Tid, Las Luno Forstander i Ringkloster, Niels Skram³ i Stowgard, Crestern Skram⁴ i Vrop, Nis Thamesß i Tyristrop og Crestern Holk VV., Michel Aslesß, Anders Nielsß i Hwering, Per Nielsß ibid. og Nis Jensß i Eyerd. Onsd. før invenc. crucis for os og mange flere Dannemænd, som Lower-søsell »byting« søgte, fik Jep Vlff Slotsfoged paa Bygholm et Stokkenævnd af 24 Dannemænd, som hverken var Bønder eller Kronens Tjenere, som var Nis Lund i Vrødning, Crestern Powelß ibid., Bertill Jensß, Gøsting i Breyd, Anders Azersß i Tamdrop, Per Powelß i Molger, Per Andersß i Treberg, Anders Nielsß i Vrødning, Jep Deghen i Løsning, Mates Andersß i Vrødning, Terkell i Ænner, Morthen Jwll i Bisgard, Per Boordsß i Vndrop, Mates Powelß i Vrødningh, Nis Ywersß i Lund, Jes Jeeß i Kørop, Jess Storm i Lund, Nis Bertilß i Tamdrop, Crestern Jensß i Flemming, Mates Ebbeß i Æner, Laghe Ywersß i Winthen, Per Brask i Vrødning, Jess Olaffß i Flemming og Mates Lasß i Winthen; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at ligervis som det Brev lyder [c: sandsynligvis 7097], som Jep Stwre »wort utborgeth« med, og som det Tingsvidne indeholder [c: 7094], som tagen »wort« paa Horssness Byting, som de 12 Synsmænd er udi, og som det Tingsvidne udviser [c: 7107], som »wort« tagen til Loversøsell »byting«, som de 24 Mænd vidnede for, det har vi hørt og spurgt, at saa er ganget, og er de Breve rettelig gjorte, efter som Sagen har forløbet sig imellem Nis Hollensß og Jep Stwre, og har vi ofte hørt af gode Dannemænd i Horsness, og os selv vitterligt er, at Nis Hollensß har ofte haardelig

kæret, at hans Gods »wort« ham frastjaalet, som fundet »wort« i Jep Stwres Hus under Jep Stwres Laas. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [10] Segl: 1. Utydeligt; 3. Bv 9; 4. Bv 10. Kongens Arkiv? (RA. C 3, Domme). LDipl. (Reg. *8186.) [7124

Maj 2. Staphen Jenß [Tingholder] paa Ighæ Birketing, Hendrick Skøthæ i Snede, Per Clauß i Thirsbeck, [Tames Annder]sen og Seurin Perßn. Onsd. efter f. P[hi]lippi et Jacobi Dag paa Ighi Birketing fik Jep Sørenß Borgemester i Wedill et Stokkenævnd af 12 Dannemænd: Nis Perß i Breballi, Seurin Perß, Gammell Seurin, Hans Staphenß, Mattes Seurinß, Jes Seurinß, Lawi Perß, Anders Nielßn, Nis Erickß, Thames Nielßn, Knudtt Skøthæ og Andhers Skreddh[ere]; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, at de Dannemænd i Weylæ har haft al den Del paa Romsmarck, som ligger sønden og østen ved [de]n norderste [ga]mmel »hoolæ«, som løber op til Horsens Vej, og sønden og østen [omkring Romß]gaardt og saa ned over ^aEginæ[?] hoolæ^a og til Breballi Markesk[el; det har] de Dannemænd i Weylæ haft i Hævd, som [er] Skov og Mark, i 60 Aar og mere. Item vidnede forskrevne 12 Dannemænd samme Dag paa forskrevne Ting at have hørt af deres Forældre, at den forskrevne Mark har ligget til Wedill, siden Kong Valdemarß Tid var, og aldrig nogen Mand har kæret paa den førend nu, Hr. Claus har kaldet Sandemænd til forskrevne Mark. Med vore Indsegl hængende [for] dette Brev. Datum ut supra.

[A. Orig. Vejle Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1550: Vejle Bys Arkiv (RA.). — Ab. Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 28 a; det i Teksten i [] satte er suppleret herfra. [7125

a—a) Ab: Egernn huole.

— Henricus Meyenstrop M. legislator et justiciarius terre Selandie ac capitaneus castris Korssør, ffrater Johannes Petri abbas monasterii Ringstadensis ordinis s. Benedicti, Laurencius Fick[oni]s in Norderop et Jens Grubbe in Sandby AA., Olaus Nicolai consul Ringstadensis, Kanutus Boecii civis ibid., Benedictus Johannis in Høm, Jacobus Michaelis in Herløffue, Mathias Petri notarius et Nicolaus Petri in Horsstoffthe. Fer. 4. in profesto invenc. crucis in placito generali terre Selandie nobilis vir ac providus Johannes Ketilli regni Dacie cancellarius ac provisor monasterii sanctimonialium b. Clare Roschildis interrogavit, si aliquibus constaret vel in memoria eorum esset seu ab eis audi-

tum est, quod nobilis vir ac strenuus M. Dn. Theodoricus Friis fuerat hic in placito 3 vicibus immediatis et hodie 4. vice interrogans, qualiter Georgius Friis filius fratris sui, qui sine omni causa extra civitatem Lubicensem ab ipsis Lubicensibus iudicatus est ad mortem, a juventute sua vitam suam duxit ad illud tempus, quo captus est et morti traditus, et peccit super hoc testimonium placitale. Tunc a iudice nominatus erat discretus vir Petrus Mand abbatis Ringstadensis familiaris, ut assumeret secum 11 discretos viros, quos assumpsit videl. Petrum Andree in Ortwedh, Magnum Mand in Kloffuestede, Johannem Ffwel prefectum Ringstadensem, Magnum Jwde, Nicolaum Petri cives ibid., Petrum Petri in Esgistrop, Johannem Guld in Halitzløff, Petrum Pauli in Førsløff, Paulum Nicolai in Gislefelde, Jonam Olauai in Slauerop et Olauum Petri in Ørsløff; isti 12 viri testificati sunt, quod viderunt et audierunt, quod Dn. Theodoricus M. 3 vicibus immediatis et hodie 4. vice fuit in placito prefato interrogans de vita et fama Georgii Friis; ulterius testificati sunt, quod eis bene constat et ab aliis audierunt, quod Georgius Friis fuit parvus juvenis 6 vel 7 annorum, dum primo venit ad Dn. Theodoricum, et ipse Georgium ad servicium Dn. Olauai Martini episcopi Roschildensis tradidit; ipso reverendo patre mortuo venit ad servicium Dn. Nicolai Schaffue pronunc episcopi Roschildensis et nunquam alicui expeditioni navali interfuit nisi una vice in Bergen in Noruegia et alia vice versus Gotlandiam in Dn. Johannis regis et regni servicio priusquam illa vice, qua captus est cum pluribus episcopi familiaribus, quos ipse in Dn. regis et regni servicio versus Gotlandiam emisit, non ut alicui noceret aut dampnum inferret alicuius bona rapiendo, nec umquam fuit raptor aut pirata nec cum talibus conversatus est, et nunquam spoliavit aliquem Almanicum vel alium alterius nacionis nec in terra nec in mari, sed vixit honeste, ita quod omnes, qui secum conversati sunt, pro bona conversacione sibi graciaram referunt actiones. Cum sig. nostris. Datum etc.

[A. ^aDansk Orig. paa Perg.^a Diderik Friis's Arkiv?] Aa. Latinsk Oversætt. i Notarialinstrument 1499 Nov. 10. [7126

a—a) Saaledes Aa.

Maj 4. Reg. 4976. Se 1493 Maj 10.

Maj 5. Vidne af Lunde Landsting, givet Jens Agessøn Domprovst i Lund, at Hr. Tonno Vernerssøn i en Strid med Kirken om en Gaard i Wadensyø skød sig ind for Kongen.

Papir med Rester af 4 Segl paatrykte forneden: 1. Flii 7; 2. Lxx 28 (?); 3. Fvii 3; 4. Cxlix 7 (?). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir).
Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 165. [7127

Maj 5 ell. Sept. 15. Per Borigh Tingholder paa Lyde H.s Ting, Thames Iwersß Foged paa Troyburgh og V., Seuerin Hansß Præst og Official sstds., Mattes Boosß og Nis Jensß i Hares. Lörd. efter hellig Kors Dag »beddes« for os og menige Herredsmænd hæderlig og velbyrdig Md. Eggerd Giordsß af Solwiigh om et Tingsvidne, hvilket han fik af 8 Dannemænd: Per Nielsß i Lwnde, Anders Persß, Las Jensß, Per Jensß i Asp, Broor Lasß, Thames Jensß, Tighe Knwtzøn og Becky Jensß; hvilke vidnede, at de samme Dag hørte og saa', at der stod 4 Dannemænd for dem: Nis Jensß i Hares, Mattes Bosß, Becky Jensß og Powel Persß; hvilke 8(!) Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, at den Tid Æggerd Giordsß havde krævet Sandemænd til Togs af Lyde H. mellem Lwndtzgords Mark og Høysthe Mark, og de stod rede og vilde gjort deres Tog, var der talet en Endragt mellem Eggerd Giordsß og Abbed Clawes, at de skulde bruge forskrevne Mark til »felles«, som de havde gjort af Arilds Sæd, og ingen af dem skulde love der nogen »ind« udkommen at drive eller bruge forskrevne Mark. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 5 Segl: *a* 1-2^a.]; omtr. samtidig Paaskrift: »Mellom Lundzgard ok abedhen«. Solvig Godsarkiv; *b* senere til Viborg Landstings Arkiv^b; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [7128

a-a) Langebek i LDipl.: »De 2 første Segl hænge under, men gandske forslidte«. *b-b*) Saaledes Langebek i LDipl.

Maj 6. Jeg Ingerd Billesdotter¹ oplader min Broder Hr. Bent Billæ R. al min Rettighed, som mig er tilfalden i Gwdeløff i Villentz H. i Skonæ, som min Fader Hr. Torbern Billæ, hvis Sjæl Gud naade, havde pantsat Hr. Niels Jenß og en Borger i Owss, og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret af Hr. B. B. for forskrevne Gods, saa at mig vel med nøjes. Medb. af min Broder Hr. Steen Billæ² R. i Alennæ og Per Langh Forstander i Vor Frue Kloster i Lundh. Datum Helsingborg dnica. post Philippi et Jacobi.

Perg. med [3] Segl: 1. Lxx 29; 2. Lxx 28. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7129

Maj II. *Hofman, Fondationer VI, 2. Paginering S. 194.* Se 1493 Maj 10.

Maj 12. Tingsvidne af Gislom H., at Morthen Jebsen i Aroph gjorde Lovhævd paa den Gaard, han boer i, med mere Gods.

Perg. [med 8 Segl]. Senere til Lerchenfeldt Godsarkiv (RA.). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 7.* [7130]

Maj 14. Hans Konge¹. Mand. efter Nerei et Achillei Dag for os paa vort Retterting paa Køpenhaffn Raadhus i vor egen Nærværelse, nærværende Biskop Niels Schæue af Roskilde, Biskop Niels Glob af Wiborgh, Biskop Hartuich af Ribe, Biskop Niels Clausß af Aarss, Mester Claus Prior i Dalum, Hr. Erich Otß, Hr. Pael Laxman vor Hofmester, Hr. Eskild Gøyæ vor Marsk, Hr. Axel Lageß, Hr. Erich Ogeß, Hr. Henrich Meyenstorp, Hr. Bent Bille, Mauritz Nielsß, Hr. Steen Bille, Hr. Niels Høgh, Hr. Loduigh Marsk, Hr. Henrich Knudß, Hr. Henrich Krumedige RR., Oluff Morthensß, Anders Cristernß, Palli Andersß og Holgerd Ericß vore Mænd og Raad med flere, var velbaaren Md. Hr. Lage Brock R. paa den ene og Fru Margretæ af Støffringe, Axel Jeipß Efterleverske, Jacob Anderß, Biørn Andersß og Jep Andersß Brødre paa den anden Side om Trætte om Gods, Hr. Lage Brock og Axel Jeipß dem magelagt mellem har efter det Dombrevs Lydelse, som Hr. Jens Brostorp Ærkebiskop i Lund med flere værdige Fædre og gode Mænd havde udgivet her i Køpenhaffn. Og derefter var Hr. L. B. og Fru Margretæ for os selv i Rette paa vort Retterting i Aarss efter Jul næst forleden om forskrevne Dombrev, og da »vort« samme Dombrev dømt ved Magt, efterdi som det vort Dombrev udgivet i Aarss indeholder [c: 7061]; og samme Tid i Aarss det Dombrev udgivet i Køpenhaffn »vort« dømt ved Magt, sagde Hr. Lage, at siden den Dom i Køpenhaffn mellem ham og Axel Jeipß »vort« given, havde han faaet Brev af A. J. paa det Gods, de mellem dem skødet og magelagt havde, og skød paa, at det Brev var den Tid her i Sieland, og haardelig bad, at ham maatte lovlig Tid for sættes at føre det Brev i Rette, og lagdes da for det Brev i Rette at føre for os inden 6 Uger, og rette 6. »wghen dagh«, som var Flæskelørdag, kom Hr. Lage for os i Rette med Axel Jeipß Brev, som lyder: 6087. Til hvilket Brev Fru Margretæ svarede, at hende tvivlede, at det skulde være retfærdigt, idet at ej skulde være Axel Jeipß Indsegl, og at A. J. ej skulde være her i Køpenhaffn efter det Brevs Datum, med flere Ord. Hvilket Brev »wort« da dømt ved Magt, paa det Brevet ej da »vort straffet«, som tilburde; og ydermere da »wort« sagt, at vilde Fru Margretes Børns »lage werge« straffe Brevet for falskt at være, da gøre det inden 6 Uger, og den 6. »wghen dagh« derefter, som var Palmelørdag, mødte for os

Hr. L. B. og Fru Margretæ, og ej da mødte hendes Børns »lage« og næste Værge Marquard Yuerß, som er hendes Børns Farbroder, men Biørn Andersß paa Fru Margretes Børns Vegne straffede det Axel Jeipß Brev, idet han sagde det være stunget, og at A. J. ej var i Køpenhaffn Vor Herres Opfarelsesaften efter det Brevs Datum. Da tog vi den Sag ind for os selv og vort Raad, som vi har forskrevet hid til dette »mode« til Køpenhaffn, om Hr. L. B. burde saadant »straff« at undgælde, som Biørn Andersß gjorde paa forskrevne Brev, og i Dag mødte, som forskrevet staar. Og »vort« da fremsat, »hwore« Sagen var sig forløben; og paa det Fru Margretes Børns »lage werge« Marquard Ywerß vidste, at var sat Dele paa hans Broderbørns Gods og »erffue«, og ej vilde komme og svare for dem, men kendtes sig at være deres Værge med sit aabne Brev og ej havde sagt sig det Værgemaal af, og som ydermere var talet, at Marquard Yuerß ej var »vederhettingh« for det Værgemaal, da er han næst Værge, der Børnene bedst »vell« og Byrd har til dem; dermed maatte Biørn Andersß, Fru Margretes Børns Morbroder, værge og tale de Børns Bedste, og dermed burde Hr. L. B. at svare Biørn Andersß til Rette om forskrevne Brev. Derefter hørte vi Biørn Andersß og Jacob Andersß Tiltale paa forskrevne Brev og den Bevisning, de derpaa havde, og sammelledes hørte Hr. Lages Svar og Bevisning. Og funde vi nu Axel Jeipß Brev ved Magt at blive og Hr. Lage at beholde Godset efter Brevets Lydelse, og han det i alle Maader fuldt at gøre og undgælde ligervis, som han vil det nyde. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Gl. Estrup Godsarkiv; ^a1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). LDipl.

[7131

a—a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Maj 15. Vi Hans¹ Konge hilser eder Hans Keldsß Rigens Kansler. Denne Brevviser Per Beintsß har berettet her for os, at han har Tiltale til Beint Krabbe om noget Gods, som han har ladet føre sig ind med Urette. Beder vi eder og befaler, at I med det første stævner dem for eder og skiller dem ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os, bedende og bydende eder, som forskrevne Sager paa rører, at I møder for forskrevne Rigens Kansler, naar og hvor han eder derom tilsigende vorde[!], og undgælder, hvis han eder for Rette afsigende vorder. Vil nogen af dem ej møde, da ret efter den Bevisning, som da til Stede møder; og lad det ingen-

lunde. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. post dnicam. jubilate nostro sub signeto.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Peder Bengtsson (Gylta?)'s Arkiv (SvRA. Papir). [7132]

Maj 18. Kongen tildømmer 4. Gang Ærkebisp Jens Brostorp i Lund 2 Gaarde i Brødorp.

Perg. med 2 Segl: 1. K. 80; 2. Flii 8 (*s anders ientff*). Allerede tidligere (jfr. 6985 og 6993) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 168.* [7133]

— *Reg. 4978.* [Orig. Senere (jfr. *Reg. 3250* = *8319*, *o*: det hos *Terpager, Ripæ S. 297* trykte, men fejlagtig daterede Brev) til Ribe Kapitels Arkiv?] *Terpager, Ripæ S. 28.* [7134]

— Vidne af Kiettel Anderson Kannik i Lund, at en Bymark laa til Bosjø Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 187. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 168.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 9 b Nr. 6. [7135]

— Johannes episcopus[!] Lundensis, Nicolaus Roschildensis, Carolus Ottoniensis, Nicolaus Viburgensis, Harimerus[!] Ripensis, Nicolaus Burglumensis necnon Nicolaus Arusiensis ecclesiarum episcopi. Pium ac Deo acceptum servitium impendere cupimus[!], quotiens fideles suos ad pietatis opem[!] excitamus. Cupientes igitur, ut ecclesia b. Laurentii extra portam Vibergiae civitatis cum quavis[!] habeatur reverentia et honore et a cunctis Christifidelibus veneretur, omnibus vere poenitentibus et confessis, qui ad dictam ecclesiam causa devotionis, orationis vel peregrinationis accesserint, seu qui in missa, orationibus, prædicationibus aut aliis divinis officiis ibid. interfuerint, aut qui corpus Christi vel oleum sacrum, dum portetur et reportetur, secuti fuerint, necnon qui ad fabricam ecclesiae aurum, argentum, reditus, libros, calices, luminaria aut quævis alia dando vel dare per se seu per alios procurando manus porrexerint adjutrices, aut qui corpus Christi infra missarum solemnia flexis genibus, dum in ecclesia levetur, devote adoraverint, seu qui ad imaginem crucis Christi prostrati amaritudinem passionis Jesu Christi recoluerint vel ad imaginem virginis Mariæ vel ad præfationem ejusdem angelicam salutationem trina vice dixerint, aut qui coemiterium inibi pro defunctis exorando circu(i)erint^a vel sepulturis mortuorum ibid. interfuerint, aut qui pro nostro, ecclesiarum nostrarum totiusque christianitatis statu felice Deum

pie exoraverint, quotiens eorum aliquid fecerint, singuli nostrum 40 dies indulgentiarum de injunctis sibi poenis[!] elargimur. Insuper nos Nicolaus episcopus Vibergensis omnes indulgentias eidem ecclesie per archiepiscopos vel episcopos canonicè concessas, quantum cum Deo et jure poterimus, confirmamus. Præsentès literas sigillorum nostrorum appensione fecimus communi. Datum in oppido Haffnensi die Erici.

[A. Orig. St. Laurentii Kirke udenfor Viborg's Arkiv.] Afskrifter af D. G. Zwergius, begge med Tilføjelse: »Loca sigillorum septem pensillum«: **Aa.** Ny kgl. Saml. 4 to 1128 b S. 1; **Ab.** Thott 4 to 1588, Stykke VII. — **Ac.** Afskr. fra 18. Aarh. med samme Tilføjelse og i det hele nær beslægtet med de foregaaende Afskrifter: Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 15. [7136]

a) Saaledes Ab; Aa og Ac: circuerint.

C. Maj 18. Kongen stadfæster 2080. Perg. [med 1 Segl]. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 294* (AM. VII. 4). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 166.* [7137]

Maj 19. *Reg. 4977* = *8190.* A. Perg. med 7 Segl: 1. G. 31; 2. G. 178; 3. G. 532; 4. G. 682; 5. G. 822; 6. G. 630; 7. G. 741. Odense Albani Kirkes Jomfru Marie Psalters Broderskabs Alters Arkiv; »senere til Odense Bys Arkiv^a (FLA. Odense Albani Kirkes Arkiv). Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 74* (læs: Cupientes igitur, vt - penitentibus, contritis et - altare causa deuotionis - oblationis visitaverint - celebrari - lectura sui cum - retulerint, qui eciam - meliorandis quomodolibet manus). — **Aa.** Vidisse 1493 Nov. 14. Herefter: *Aarsberetn. fra det store kgl. Bibl. I. 225.* [7138]

a—a) Saaledes det først anførte Aftryk.

Maj 20 (Aar?). (*Reg. *8191.*) [A. Orig. Rudkøbing Bys Arkiv. — **Aa.** Nævnt i en Ekstrakt over Byens Privilegier (forfattet af Byfogeden Diderich Brochenhoffuet^a). — **Aaa.** Aa atter optaget i Vidne 1670 Dec. 6 af Rudkiøbing Byting.] **Aaaa.** Afskr. efter Aaa, atteret Hafn. 1670 Dec. 23 af Notarius publicus Adam Friderich Werner: FLA. Rudkøbing Raadstues Arkiv, Bindet: »Forskellige Privilegier for Rudkjøbing«. ^b Herefter: *Rasmussen, Rudkjøbing S. 36.* — **Aaaaa.** Afskr. efter Aaaa af Præsten J. L. Rohmann: Ny kgl. Saml. 4 to 741 k. [7139]

a) Forekommer som Byfoged 1641-49 (*Lütken, Langeland S. 180*; hos *Rasmussen, anf. St. S. 40* kaldes han urigtig Brochenhuus). ^b Aaret 1492 er i Aaaa tilføjet senere og med en anden Haand; hvis Dateringsstedet Aars er rigtigt, er Aarstallet det næppe, da Kongen var i København 1492 baade Maj 15 og Maj 28.

— Vi Hans Danmarchis, Norgis, Wendes og Gottes Konge, udvalgt til Suerige (*osv.*) annammer vore Borgemestre, Raad, Borgere og Menighed i vor og Kronens Købstad Rudkiøbing i vor »beschermming«; og stadfæster vi dem alle de Breve og Privilegier, som vor Fader Kong Christiern og andre Konger

i Danmarch dem givet har. Thi forbyder vi *osv.* »Daterit 1500« (^a »eller dominica cantate 1492«^a).

[A. Orig. Rudkøbing Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 2 a). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 374. — Ac. Afskr. fra 18. Aarh. i et Papirshæfte: RA. Topogr. Saml. Papir, Rudkøbing. — Ad. Afskr. attesteret 1704 Juni 28 af Mænd i Byen: Oslo UB., Haandskr. 4to 173. — Ada. Afskr. 1704 efter Ad (ell. efter en Konzept hertil): FLA. Rudkøbing Byfogeds Arkiv, Kopibog 1695-1728 Bl. 79 a. Herefter: *Rasmussen, Rudkjøbing S. 54; Reg. *8715.* — Adaa. Afskr., mulig efter Ada, i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Rudkøbing Bys Privilegier: Kall Fol. 57. [7140

^{a-a}) Saaledes Ac; mangler i Aa, Ab, Ad, Ada og Adaa. At Dateringen 1500 ikke kan være rigtig, fremgaar af Kongens Titel. Om den i Ac angivne subsidiære Datering 1492 Maj 20 er den rette, er tvivlsomt; der skulde i saa Fald være udstedt 2 Privilegier for Rudkøbing paa samme Dag, se 7139.

Maj 21. Johannes Brodstrop archiepiscopus Lundensis, Nicolaus Skawe Roskildensis, Karrulus Ottoniensis, Nicolaus Glob Vibergensis, Hartwicus Ripensis, Nicolaus Burglanensis nec non Nicolaus Clauson Arusiensis ecclesiarum episcopi. Pium ac Deo gratum impendere credimus famulatum, quociens eius fideles ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut altare 5 vulnerum Christi in ecclesia s. Laurentii situatum congruis habeatur reverentia et honore, omnibus, qui prefatum altare causa devotionis, peregrinationis, orationis ac predicationis accesserint, missas aut alia divina ibid. audierint, ad ornatum vel meliorationem altaris aliquid donaverint seu donari procuraverint, quive ad eiusdem ornamenta melioranda manus porrexerint adjutrices, nec non illis, qui pro nostro totiusque christianitatis statu felici, pace regni Dacie Deum ibid. flexis genibus pie exoraverint, quociens aliquid premissorum compleverint, 40 dies indulgentiarum de injunctis sibi penitentiis relaxamus. Sigillum nostrum[!]. Datum Haffnis fer. 2. post dnicam. cantate.

[A. ^aPerg.; »det første og sidste Seigl ere bortsledte, de øvrige mesten alle hele.«^a Randers Laurentii Kirkes Arkiv; ^asenere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1750)^a.] Aa. Afskr. af Langebek 1750: LDipl. — Aaa. Afskr. efter Aa af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b.

^{a-a}) Saaledes Aa.

[7141

Maj 22. Johannes archiepiscopus Lundensis, Karolus Ottoniensis, Nicolaus Glob Vibergensis, Hartwicus Ripensis, Nicolaus Skaffue Roskildensis, Nicolaus Stygge Bwrglanensis et Nicolaus Arusiensis ecclesiarum episcopi. Pia mater ecclesia de animarum salute sollicita etc. Cupientes igitur, ut ecclesia s. Mauricii et sociorum eius in Budrop Vibergensis diocesis congruis habeatur reverentia et honore et a Cristifidelibus frequentetur, omnibus

penitentibus et confessis, qui ipsam ecclesiam causa devocionis, oracionis seu peregrinacionis visitaverint, vel qui missis, predicacionibus, matutinis, vesperis et sepulturis mortuorum aut aliis divinis officiis ibid. interfuerint, sive qui corpus Cristi aut oleum sacrum, dum infirmis portantur et reportantur, sequi fuerint vel in serotina pulsacione secundum modum curie Romane flexis genibus ter Ave Maria dixerint aut cimiterium ecclesie pro animabus corporum inibi jacentium et omnium Cristifidelium defunctorum oracionem dominicam cum salutacione angelica aliasque devotas oraciones exorando circumierint, necnon qui ad fabricam, lumina, ornamenta aut alia ecclesie necessaria manus porrexerint adjutrices, vel qui in eorum testamentis aut extra aurum, argentum, vestimentum aut aliud caritativum subsidium ecclesie donaverint aut donari procuraverint, seu qui pro nostro tocusque cristianitatis ac universalis ecclesie statu felici devote Deum exoraverint aut quinquies Pater noster et tocies Ave Maria coram imagine crucifixi ibid. legerint, missam celebraverint vel celebrari fecerint, vel qui recitato in fine ewangelii s. Johannis verbum caro factum est et auditis sacrosanctis nominibus Jesu Cristi ac virginis Marie genua aut capita flexerint, quocienscumque aliquid premissorum compleverint, singuli nostrum 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitenciis relaxamus, dummodo diocesani ad id accesserit consensus. Datum Haffnis fer. 3. post dnicam. cantate nostris sigillis subappensis.

Perg. [med 7 Segl]. Buderup Kirkes Arkiv (RA.). [7142]

Maj 24. Vi Hans¹ Konge hilser eder Hr. Niels Glob Biskop i Wiiborg, Las Lwnow, Tyghe Jenss, Jep Henricks, Lage Kelds og Michel Jeps vore Mænd og Tjenere. Jorgen Krompen vor Mand og Tjener har berettet for os, at han har Brøst paa nogen Jord i Aystrop og i Lystrop Mark. Beder vi eder og befaler, at I med det første vil forsamle eder paa forskrevne Mark, og tilhjælper, at alle Ejere maa fange med Reb og Raft den Del, hver bør at have i forskrevne Mark. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 5. post dnicam. cantate nostro sub signeto.

Ad relacionem Dn. Erici Ottonis.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [7143]

Maj 26. Tingsvidne af Vlborg H., givet Jess Nielsson i Nesom, at Skursnævninger skurede forskelligt Gods i Hæredet i Fald, som der ikke er givet Leding og Setgærd af, og som er Bøndergods.

Perg. [med 6 Segl]. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 54, XLI. 2?* (RA. C.6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 28.*

[7144]

Maj 28. *Reg. 4980.* Perg. med [22] Segl: [1. G. 30^a]; 3. G. 532; 4. G. 682; [5. G. 822 b; 7. G. 741 c]; 8. G. 511; 10. G. 539 (Ulfeldt); 11. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 12. Lxxxiv 29 (Brock); 13. Lxx 23; 14. Lxxxiv 48; 16. Lxx 28; 20. Hxv 12 (Gyrstinge); [21. Aii 2 (*s iohanes tetti*)^d]; 22. Bxiii 13 (Ulfeldt); [ogsaa Dxxxvii 10 (Krogno)^e; men da Seglene delvis hænger i Uorden, kan Pladsen ikke angives]. Kongens Arkiv (RA. C.3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 22.*

[7145]

a) Tegning i Ny kgl. Saml. 4to 1977 b, Pk. A-D, Brostrup. b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Juel. c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Skade. d) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 296. e) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Krognos.

— Udtog: *Hvass III. 129; Reg. *8192.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 179.*

Maj 29. Peder Pouelssøn Dekan i Lundh m. fl. gør vitterligt, at Fru Birgitte Karlsszdotter i Giisleff fik Vidnesbyrd af Søstrene i s. Peders Kloster i Lund om deres afdøde Konventssøster Fru Lucia's Familieforhold.

Perg. [med 3 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 169.*

[7146]

Maj 29 ell. Juni 3. *Reg. *8193.* [A. Orig. Poul Børialsens Arkiv; ^a1650 hos Poul Børialsens Datters Sønnens Søn Ove Blik^a.] **Aa.** Afskr. for Axel Urne 1650 uden Vaabentegning: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 302 a. Herefter: *Saml. til jydsk Hist. II. 397.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa af Tønne Madssøn: Ny kgl. Saml. Fol. 598 q, Hæfte Bl. 5 a. — Andre Afskrifter (alle med Dag: »dominica proxima post domin. vocem jucunditatis«): RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve (af Klevenfeldt; med farvelagt Vaabentegning og med Bemærkning af ham: »Ex cop. di Holm consilii justitæ descr. 1767 Kl. NB. Copien er visse- lig Copie efter Copie, og altsaa denne Copie det 3^{die} eller 4de Ledd«); RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 64 S. 139 (af Oluf Hermans- søn Nysted; uden Vaabentegning); Thott 4to 1877 Bl. 682 a (af Michael Michelsen; med farvelagt Vaabentegning; Afskrifter herefter, men uden Vaabentegning: Gl. kgl. Saml. Fol. 1087, Vol. I under »Borial eller Byrial« og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 68 a Bl. 226 a); RA. Genealog.-; herald. Selskab, Gener. 4to 50 under »Borial eller Byrial« (fra 18. Aarh. mulig ligeledes efter Thott 4to 1877; men uden egentlig Vaabentegning); Ny kgl. Saml. 4to 1285 under Byrial (fra 18. Aarh.); »Ex copia Dni Michelsen«; med farvelagt Vaabentegning paa Bladet foran Afskriften); Ny kgl. Saml. Fol. 790 (fra 18. Aarh.; med farvelagt Vaabentegning). [7147

a-a) Saaledes Aa; jfr. *Saml. til jydsk Hist. II. 395.* Om Slægtskabet mellem Poul Børialsen og Ove Blik se *Dannm. Ad. Aarb. VII. 152 f., V. 87.*

Maj 30. *Reg. 4981*.* A. Perg. med 1 Segl: K. 80. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 27). Herefter: *Kbhuns Dipl. I. 224.* — **Aa.** Vidisse 1574 Febr. 5 af Borgemestre og Raad i Kiøbinhafn (uden

at det siges, til hvem Vidissen gives). Papir med 1 Segl. Københavns Bys Arkiv (sstds.). — *Nye Danske Mag. I. 30* (efter Ny kgl. Saml. Fol. 375 a Bl. 109 a); Udtog: *Hvitfeld VI. 106, Fol. 1006 L. 17 f. n.* [7148

Juni 1. Jeg Engelbret Albret¹ paa Torbærnæfelle R. beder og byder eder alle mine og mine Sønnebørns Tjenere i Stranby, i Saarop, i Nedlæmose, i Flemløsæ, i Voltoffthe, i Øræbæk, i Høeth, i Moolruth, og dig Symen Møllære i Sarop Mølle og dig Nis Tortsen i Damsbo, at I troer min »swowær« Claus Bryske, hvad han eder »forsier« og befaler paa mine Vegne paa denne Tid. Mit Indsegl. Skrevet i Torbærnefelle Fred. efter Vor Herres Opfarelsedag.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Mulig Fxvi 3 (Bydelsbak). Claus Bryskes Arkiv (Langebeks Ekscerpter 31, Torbenfeld). [7149

Juni 3. Jeg Axel Ols¹ kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Hr. Beynt Bille i Søholm R. 50 Mk. danskæ Penge, som gænge er i Danmarck, at betale inden Mechels Dag. Mit Indsegl. Givet i Københaffn Sønd. efter Vor Herres Opfarelsedag.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori et Ben med Spore. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [7150

— Se 7147.

Juni 4. Hans Wiinbergh Borger i Landeskronen skøder Pether Skredere og hans Søn Hr. Jacopp Petherssøn, »dæghen« i Røneberg H. og Kannik i Lund, en Mølle uden for Landeskronen.

Perg. [med 7 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 171.* [7151

Juni 7. Hans Bond Foged paa Jærsløff H.s Ting, Clemen Slagi, Per Scriffuer, Stephan Thomasen, Anders Oloffsen, Nis Jensen, Oloff Griis¹, Las Swensen, Oloff Anders¹ og Michel i Arstrop^a. Torsd. før Pinsedag paa Jærsløff H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Marin Thordsdøter et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Stephan Thomesen, Nis Jensen, Swen Michelsen, Las Spag, Jes Bertilsen, Oluff Jensen, Andhers Jonsen og Løos Lauritzsen; hvilke vidnede, at de forskrevne Dag og Sted saa' og hørte, at velbyrdige Mands Lovhøringe Thomas Thordsøns, som er Clemen Slagi og Nis Michelsen, kundgjorde, »hurelunde« Thomas Thorsen paa sin Søsters og Søsters Børns Vegne var i Hermisløff gard Tirsd. før Pinsedag og gjorde der Lovhævds Ed, som lovlig var tilbuden paa for-

nævnte Ting i 3 Ting, og som han var lovlig tilfunden paa Tinge. Først gjorde han sin Lovhævds Ed paa Hermisloff gard med alle sine rette Tilliggelse, som der har tilligget af Arild i Jærsløff H.; item paa 2 Agre i Hermisloff Mark liggende sønden Medelstet høwt^b, og vender øster og vester begge »kierre« imellem, som Provst Symon i Børlum gør »thræde« paa; item paa 1 Ager i Hermisloff Mark, som Terkel Awsen paa boer; item alle de Enge sønden Aaen, som til Hermisloff gard har været brugt af Arild; item paa al Fylholm, som Marten . . . Lovhævdsbrev indeholder, undtagen i sin Ed den Ager og Eng, som Thorstrop Kirke har paa Filholm af Rette, og Las Byldes. Alt dette »inworde« Thomas Tordsen selv 12. gode Riddermændsmænd og Selvejere for sin Søster og Søsters Børns Sig. nostra. Datum *etc.*

[A. ^cPerg. uden Segl. ^c Senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 36).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. 1492 Maj 7. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 56 a. [7152

a) Ab: Astropp. b) Ab: »høwff«. c—c) Saaledes Aa.

Juni 7. Hans ^a Em Foged til Sønder H.s Ting i Laalland, Hr. Hans Kapellan i Schouglenge og Peder Due i Ollersløff. Aar mcdlxc2o Torsdag, som var act.[!] ascentionis dni., paa Sønder H.s Ting »bedis« velbyrdig Md. Sty Porß og hans Medejerere i Grøßhaffue om et Tingsvidne paa det, at de havde hørt, at han havde lyst Strangehaffs Mark hvert 4. Aar til »wdlegge« til evig Tid. Da tilmælttes 12 Dannemænd: Matz Jensøn i Throelßeby, Morten Pederßøn i Kiettinge, Hans Pederßøn i Brydebole, Matz Smid i Nøbølle, Morten Dam, Jeppe Arildßøn *ibid.*, Bent Clausøn i Høgerby, Claus Løßholt, Hans Schennicke *ibid.*, Jens Suur i Eegebølle, Espen Jepßøn i Danmarkre og Peder Due; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sty Porß var inden 4 Stokke og alle hans Medejerere i Grøßhauff med ham og lyste Strangehaus Mark hvert 4. Aar til »wdlegge« til evig Tid med alle deres fri Villie, og vilde nogen Ejer ej holde forskrevne Vilkaar med dem, skal han bøde 3 Mk. til Fogeden og 1 Td. Øl til alle Ejere og holde alligevel Vilkaar med forskrevne sine Ejere. Vore Indsegl. Datum *etc.*

[^bPerg. med Segl. ^b Stig Pors's Arkiv.] Vidisse 1617 Marts 20 af Sønder H. i Laalland, givet Klaus Porß til Øllingxø. Papir med 3 Segl paatrykte forned. Øllingesøgaard Godsarkiv (RA.). [7153

a) I Vidissen er ladt Plads aaben til en halv Snes Bogstaver. b—b) Saaledes Vidissen.

Juni 8. [Fri]derich^a Jenßøn Officialis i Kolding, Anders Nielßøn Sognepræst til Starup Kirke, Søffren Laßøn Kap[ellan til] Erst Kirke og Anders Thomßøn i Bierd. For os var i Kolding Kirke for et siddende Dom 2 Dannemænd og 2 Dannekvinder: Peder Vinter i Bramdrup og Jes Nielßøn i Strandhuß, Kirstin Jenskon i Kolding og Elle Anderskon i Bramdrup, hvilke vidnede, at det dem vitterligt var, at det Jord, som ligger ved Eltang Kirke fra den østre »kirkestiette« til den Grøft, som ligger østen fra, og saa langt neden for, som Grøften rækker, er et Degnejord og hører til rette Degnebyggsted, som ligger norden med forskrevne Kirkegaard. Item vidnede disse Mænd og Kvinder, at forskrevne Jord har lig[get til] forskrevne rette Degnebyggsted i 30 Aar, item [at] dem vitterligt var, at det første forskrevne Jord var brugt af nogen Præst, da brugte Hr. Peder Byg det med sin Broders Minde Anders Byg, som den Tid var Sognedegn til Eltang Kirke. Sig. nostra impressimus. Datum Kolding fer. 6. ante f. pentecostes.

[Orig. Eltang Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1600 i et Kvarthæfte: NLA. Ribe Bispearkiv, Pk. Brusk Herred 1417-1773. [7154

a) Suppleret fra 5452.

Juni 9. *Reg. *8195.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 280; Missiver I. 103.* [7155

Juni 17. Andhers Glob, Lauretz Brantsß og s. Francisci Ordens Brødre i Danmarck af observancia forpligter sig til at holde 5517.

Perg. med [8] Segl: 1. G. 1016; 3. G. 587; 4. G. 594; 5. G. 595; 6. G. 452; 7. G. 113; 8. G. 440. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 8* og *V. 27* (RA. A 2, Kong Hans). *Franziska Carlsen, Gammelkjøgegaard I. 252.* [7156

— Kongen tilskriver Lunde Kapitel om at støtte Universitetet i Københaffn, om hvilket han ogsaa har tilskrevet Ærkebisen i Lund.

Papir (det venstre Hjørne foroven mangler) med Spor af 1 brevlukkende Segl og Paaskrift bagpaa med en anden, samtidig Haand: Lødegud herret, Gydyng herret, Gers herret, Fers herret. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Missiver I. 104; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 172.* [7157

— *Reg. *8196.* Perg. med 6 Segl: 1. Hxxxv 3; 2. Fxv 3; 3. Bomærke i Skjold; 4. Bomærke (*s niels anderffson*); 5-6. Bomærker. Helsingør Karmeliterkl. Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 18; Kbhvns Dipl. II. 167.* [7158

Juni 18. *Dipl. Norv. II. 715; Reg. *8197.* Er 1493 Juni 4.

Efter Juni 20. *Reg. *8199.* Halvark i brækket Fol. uden Spor af Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Incl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Danske Mag. 3. R. III. 101.* [7159

Juni 21. Jacobus Dn. Ogilby de Airely¹, Dn. Jacobi Scotorum regis consanguineus et consiliarius, et Johannes Listom² theologie professor, prepositus collegii s. salvatoris infra civitatem s. Andree, ipsius regis secretarius, ambasiatores ab eodem rege quo ad infrascripta spetialiter deputati. Quoniam inter recolende memorie DDn. Cristiernum et Jacobum Dacorum et Scotorum reges facte extiterint perfecte amicitie confederationesve et alligantie, que non sine eorundem regnorum et regum decore subditorumque suorum grandi profectu inconcusse perdurarunt, nos Jacobus et Johannes cum Dn. Johanne Dacie rege confederationes perpetuas nomine Scotorum regis facimus modo inferius annotato. Primo concordatum extitit, quod inter Dn. Johannem regem, sua regna et subditos suos et Dn. Jacobum regem, sua regna et subditos suos est atque erit pax, amicitia ac perpetua confederatio in evum duratura, et reges Dacie et Scotie erunt boni fratres confederati et se invicem diligent alter alteri succurrendo tam in prosperis quam in adversis, tempore pacis et belli. Quotiescumque alter regum cogitur justum agere bellum, alter confederatus super hoc ab alio requisitus et de tempore sufficienter premonitus tenebitur pro posse alterum juvare ad debellandum hostes, ita tamen quod unus illorum bella non attemptet sine alterius consilio et assensu. Item quod utrorumque regnorum homines possint predicta regna secure mutuo visitare necnon mercari aliasque negotiari juxta consvetas consvetudines regionum, solutis de jure et de more solvendis. Item quod urgente necessitate ac svadente causa rationabili alter regum alteri favorem et auxilium debeat impartiri, nichilominus tamen quod alter eorundem alterum concordia, justitia aut equitate tractandi habeat facultatem. Insuper omnes confederationes, tractatus et compositiones inter felicis memorie DDn. reges factas ac hactenus observatas nomine Scotorum regis im perpetuum duraturas confirmamus. Ad que omnia premissa observanda nos obligamus Dn. nostrum regem, renunciantes omnibus, que contra tenorem presentium dici aut obici possent, promittentes nomine quo supra, quod Dn. noster Scotorum rex contra premissa nullatenus veniet in futurum et tractatus huiusmodi ac omnia suprascripta infra unum annum a die date pre-

sentium computandum ratificabit ac super ratificatione premisorum Dn. regi Dacie suas litteras patentes suo magno sigillo communitas, quamtitius poterit, destinare curabit. Sig. nostra. Datum in civitate Haffnensi vicesima prima mensis junii.

Perg. med 2 Segl: 1-2. Skotske. Kongens Arkiv (RA. Skotland, Perg.). LDipl. [7160]

Juni 22. *Reg. 4994* = *8201.* [A. Orig.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh.: Slesvig Bisp Arkiv; *ÆA. V. 494* (RA.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 160.* — Aaa. Afskr. efter Aa: Svavstedbogen Bl. 30 a. [7161]

— Esbern Andherson og Swend Asmwndson i Strøm gør vitterligt, at Swendh Thorckelson forgæves bød sig i Rette mod Fru Ramfreth.

Papir med Spor af 1[!] Segl paatrykt forned. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. XV. 98.* [7162]

Juni 24. *Reg. *8202.* A. Perg. [med 1 Segl]. Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv Pk. 114). Herefter: *Werlauff, Kbhvns Univ. indtil Reformationen S. 83; Kirkehist. Saml. 4. R. I. 197.* — Aa. Vidisse 1530 Apr. 23 (die Georgi) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mester Matz Perß sindicus universitatis Haffnensis. Perg. [med 1 Segl]. Samme Arkiv (sstds.). — Ab. Afskr. fra 16. Aarh.: 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet (RA. Danske Kanc., Chr. I og Hans, Koncepter til aabne Breve (og Missiver)). [7163]

— Vi Hans [*osv. som 7163; læs dog: vduald til Suerige - doctores, som skulle læse in theologia fore - kirke i Sæby at være - kirke skall annammes - docter, ther læss in theologia, han skal haffue, emedem[!] - capellaen, som - læse in theologia, som - for^{ne} Sæby kirke - kronen swo frii - castro nostro Haffnensi - domini mcdnonagesimosecundo*].

A. Perg. [med 1 Segl]. Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv Pk. 128). — Aa. Vidisse 1530 Apr. 23 (die Georgi) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mester Matz Perß sindicus universitatis Haffnensis. Perg. med 1 Segl. Samme Arkiv (sstds.). [7164]

Juni 26. Jens Holgerssøn i Glyminge beder Gregers Jepsøn og Erich Jenssøn i Wgerop om at gaa i Borgen for ham hos Ærkebisp i Lwnd i hans Strid med Hans Brostorp.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forned: Lxxxvii 14 (Ulftand). Lunde Ærkebisp Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 175.* [7165]

Juni 27. Ærkebisp Johannes af Lund paalægger Kanniker og stadige Vikarer i Lunde Kirke at residere ved Kirken.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forned: G. 31, og med Paaskrift derunder med en anden Haand om, at Brevet har været op-

slaaet paa Domkirkens m. fl. Kirkers Døre. ?Lunde Kapitels (ell. Ærkebispes?) Arkiv; ^a1740 i Danske Kanc. Arkiv^a (RA. Lunde Kapitels Arkiv).
Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 176. [7166]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Juni 28. Bonde Jensß Herredsfoged i Tydebergz H., Olof Daa i Rauestrop, Nes Grube i Sanby, Anders Olsß i Nestud, Niels Sten Foged i Bauelse. Torsd. efter Johannis bap. Dag for os og flere Dannemænd, som Tydebersg H.s Ting søgte, spurgte beskeden Svend Bent Søuerinsß sig for med Tingmænd, om dem vitterligt var eller spurgt havde, at Sprauelse og Sprauelse Fang har nogen Tid af Rette ligget til Asindrop gord, eller om dem i Hu kommer, at det har været kæret til Tinge; og derpaa »bedes« Benth et Tingsvidne. Da tilmælte fornævnte Herredsfoged en beskeden Dannemand Nis Jensß i Bauelse, at han skulde til sig tage 11 andre Dannemænd og sige derpaa; da tog han til sig Niels Persß i Ludrop, Ingvor Nielsß i Gels-tuet, Anders Nielsß i Skulrop, Olof Hansß i Hellof lille, Søuerin Masß i Hiulebek, Oloff Jensß i Ordr[o]p, Sone i Buske, Hans Jude i Torpe, Ebbe Laurinß i Skelby, Olof Jenß i Helløf, Olof Matesß i Ludrop; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de spurgt havde, at Sprauelsse og Sprauelse Fang har ligget til Assindrops gord og kom derfra for et Pant. Item vidnede fornævnte 12 Dannemænd, at dem vitterligt var, at det har været kæret til Tinge og budet Guld og Penge paa til Tinge ofte. Givet osv.

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forned: 1. Bomærke; 2-3. Utydelige Skjolde og Hjelme; 4. Utydeligt; 5. Bomærke. Henrik Krummediges Arkiv (D: RA.). LDipl. [7167]

Juli 4. Jeg Lass Bratze¹ i Madegaard V. sælger og skøder til velbyrdig Md. Hr. Erich Ottessß til Biørnholm R. en min Gaard i Fiendz H. i Høffsløff S., som hedder Brwdedall (Trvgels Jebß, 7 Byskæpper Rug, 1 Skp. Smør, 1 Lam og 5 Skill. Gerningspenge), og kendes jeg mig derfor op at have baaret Penge og fuldt Værd. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Willom Sognepræst i Wester Wellingh, Langh Jens³ i Wormestrop, Erich Buggi⁴ i Viscumhø, Krwse i Wengi, Jes Hardboo⁶ i Litle Torrvpp og Nis Jensß i Aarwpp. Datum fer. 4. infra oct. visitac. Marie.

Perg. med 7 Segl: 1. Lxliv 4 (s *las niel fon*; Saltensee); 2. Udslidt; 3. Llxvii 18 (Hvas af Ormstrup); 4. Gxvi 52; 5. Utydeligt Skjold; 6. Gxvii 32 (s *iens peterfen harbo*); 7. Bomærke. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [7168]

Juli 6 ell. 13. Nis Gudmunß Foged paa Nørholms Birketing, Michel Tameß, Nis Laurensß, Per Thameß, Nis Bertilß og Thames Nilß. Fred. før Margarete Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Md. Nis Laurensß i Hasstheris et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Perß, Nis Bertilß, Per Laurensß, Hans Nilß, Cresten Jensß, Tøgher Crestenß, Marqwardh Jebß og Per Nilß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at den Eng, som de har i Forsvar til Ræstrop, som ligger vester i Hasstheris ker, har ligget fra Stranden op til Skelsten, som stander mellem Hassteris ker og forskrevne Eng, som de har til Ræstop; sønden til Skelsten har Kær og Eng ligget til Hassteris ukært i 80 Aar og mere, det dem mindes, som nu lever, og har de ej andet »spor« af deres Forældre, som død er, end forskrevne Eng og Kær har ligget til Hassteris, og er det dem vitterligt, at forskrevne Eng har ligget for en »stu engh« i deres Tid, og var der aldrig gjort Trætte paa førend nu, Josep fører der Trætte paa. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med Rester af 6 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-5. Bomærker; 6. Utydeligt Skjold(?). (RA. Topogr. Saml. Papir, Hornum H., Aalborg Budolphs Landsogn, Hasseris.) [7169

Juli 7. Anders Eysß Tingholder paa Kalzlund H.s Ting, Mattes Hiortwad og Knuth Therkelsß i Darrum. Lörd. før Ketilli Dag paa fornævnte Ting fik Hr. Hennick Saxen Kannik i Ripe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mattes Nielsß, Mattes Bundisß i Hiortwad, Knuth Therkelsß forskrevne, Jes Andersß i Kalzlund, Anders Knutsß i Steens, Acer Tamsß, Jes Wilde og Jes Crestiernsß i Dower; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting, at Thames Ebbesß og Seuerin Staphenssøn, som var Hr. Thames Langes Lovhøringe, vidnede, at de hørte og saa', at Hr. Thames »indworde« med Lovhævd paa Kapitlets Vegne i Ripe 1 Eng i Jestet Enge, som kaldes Thyffkroogh, som Fogeden og Herredsmænd ham tilfunde at gøre. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 341 (RA.). [7170 a

Juli 8. Jens Knwtsß Præst i Tiwelse, Niels Diegn i Nesby og Oleff Laurisß i Tiwelsse. Sønd. før Kanwti Dag regis paa Tiwelsse Sognestævne spurgte beskeden Md. Anders Nielsß af Tywelsse Sognemænd ad, om den Skov, der ligger paa Tiwelsse Fang, er lodskiftet eller »fellie skow«, og derpaa »beddes« han

et Sognevidne. Da tilmælt Per Jepsß af Tiwelsse at tage 11 Dannemænd til sig og sige derpaa det, dem vitterligt var. Da tog han til sig i Tiwelsse Mattes Jepsß, Troels, Ingwar Mekelsß, Hemingh Andersß, Jep Nielsß, Oleff Laurisß, Niels Skredere, Jep Jensß, Lasse Nielsß, Hans Nielsß af Alsthedhe og Oleff Jensß af Nesby; disse Dannemænd vidnede, at al den Skov, som ligger paa Tiwelsse Fang, er lodskiftet, saa at hver Mand, som boer paa »bole«, véd sin »alndel«, og ej kunde andet mindes eller spørge, end saa har været. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-3. Bømærker. Skovklosters Arkiv (Arkivet paa Herlufsholm, Tingsvidner, Domme, Skelforretninger, Skøder o. a. Ejendomsdokumenter m. m.).

[7170 b

Juli 10. Jeg Hienrik Krwmedighe¹ R. Fuldmagt giver hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh Høvedsmand paa Holbeck at annamme paa mine Vegne 100 Mk. og 2000 Mk. Penge af hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Oleff Oxe, hvilken Sum han skal udgive »at« Micaelis Dag næstkommende efter hans Brevs Lydelse, som han mig givet har, og 500 Mk. af hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Kerstinæ Lotwigs hans Modersøster, hvilken Sum hun skal udgive »at« Martini Dag næstkommende og Claus Lotuigsen, Niels Lotwigsen og Hr. Oleff Persß, som har fornævnte Hr. Lotwigs Datter, lovet har for. For hvilken Sum jeg Jørghen Rwdh Fuldmagt givet har dem quittanciam at give paa mine Vegne, naar de fanger ham fuldt gjort. Mit Indsegl. Datum in castro Holbeck die Kanuti regis.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Fxxxii 16. Jørgen Ruds Arkiv (RA.).

[7171

Juli 11. Mattes Persß¹, som den Dag sad i Landsdomme[rs] Sted paa Selantzfare Landsting, Herluff Skaffuæ Høvidsmand paa Dragsholm, Knut Baruitzß² i Swensterop a. w., Heningh Jenß Borgemester i Roskilde, Per Andersß i Ortwet, Niels Perß i Horstofftæ, Pouell Nielsß Foged i Gislæfellæ, Mattes Nielsß i Førsløff og Oluff Perß i Ørsløff østeræ. Onsd. in crast. Kanuti regis paa forskrevne Ting var velbaaren Md. og strenge Ridder Hr. Henrich Krwmedighe og lod læse et Sognevidne udgivet af Affuersighe Sognestævne, lydende, at 12 Dannemænd havde vidnet, at de har hørt, at Sprauelsæ og Sprauelsæ Fang laa af »arilde« af Rette til Asenderoppæ gardh og kom derfra i Niels Hacks Tid til Ringstæde Kloster for et Pant, og et Tingsvidne

udgivet af Tydebergs H.s Ting [c: 7167], lydende, at 12 Danne- mænd havde vidnet, at de spurgt havde, at Sprauelsæ og Sprauelsæ Fang har ligget til Asenderops gardh og kom derfra for et Pant, og at dem vitterligt var, at det har været køret til Tinge og budet Guld og Penge paa til Tinge ofte. Og begærede Hr. Henrich Krvmede[!] da, at Hr. Hermen den Tid Abbed i Ringstæde Kloster skulde lade hans »foreldernæs« Pantebrev komme for; da vilde han gøre det fuldt efter »thes« Lydelse; dertil svarede Hr. Hermen, at han vilde beraade sig med sine Brødre i 14 Dage og da at vide ham at sige, hvad heller han vil da være med ham derom til Villie eller til Rettergang. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med 4[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Det under 4490 beskrevne; 2. Hxl 7; 3. Bomærke; 4. Bomærke i Skjold(?): Paaskrift med samme Haand som selve Brevet: »Her Henrich Krvmedighe siue[?] Oluff Matiß i Assenderops gardh«. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [7172]

Juli 12. Jes Nielß Herredsfoged i Myerløsse H., Hr. Ingelbret R., Pæder Rwdh i Voffnserop, Pæder Laurensß i Skafttheløffh og Michil Andersß⁵ VV. Torsd. efter Ketilli Dag spurgte hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh Høvedsmand paa Halbeckshws paa Myerløssæ H.s Ting sig for af de gode Riddermændsmænd og menige Almue, om dem vitterligt var, at hvo som Høvedsmand var paa Halbeckshws, havde ej sin fri Græsgang paa Olden og kunde fri med sit Kvæg, hvis han vilde, paa Loffwe. Dertil svarede mange gode Riddermændsmænd og »acthæ« Dannemænd af de ældste, som boet havde i lang Tid ved Holbeckshws, at dem vitterligt var og aldrig andet hørt havde før nu, end at i disse Riddermændsmænds Tid: Gosæs, Barsbecks, Moghens Globs, Hr. Verntnets, Hr. Tynnæ Wernetsß og Hr. Jørghen Wernetsß Tid var der fri Græsgang til Holbeckshws paa fornævnte Old, og de fornævnte Høvedsmænd førte deres Kvæg derpaa og andre fattige Mænds med, hvis de vilde, paa Loffwe. Derpaa »beddes« J. R. et Stokkevidne; da tilmælt en beskeden Md. Oleff Laurensß i Eskilstrop, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd: Clemyn Nielß i Eskilstrop, Oleff Jeipß i Egerop, Pæder Arsten i Vinnerop, Nis Andersß i Ebberop, Truels Laurensß i Stersterop, Jep Paa i Vbberop, Pæder Nielß i Boerop, Wiliom Jeipß i Hanerop, Pæder Nielß i Søsterop, Jep Laurensß i Sneffre og Jes Ogesß i Monstrop; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var og hørt havde,

at i Gosæs Tid, Barsbecks, Moghens Globbs, Hr. Wernetz, Hr. Tynnæ Wernetsß og Hr. Jørghen Wernetsß Tid var der fri Græsgang til Holbeckshws paa Olden, og at de fornævnte Hovedsmænd friede deres Kvæg der paa Olden og andre fattige Mænds med, hvis de vilde, paa Lowe. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 5. Exvi 14 (Jernskæg). Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuuer; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Jørgen Ruds Arkiv). LDipl. [7173

a) RA. Reg. 60 S. 232.

Juli 12. Jes Nielß Herredsfoged i Myerløsse H., Hr. Ingelbert R., Pædher Rwdh i Voffnserop, Pæder Laurensß i Skaffteløff og Michel Andersß² i Ælingæ. Torsd. efter Ketilli Dag spurgte hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh paa Myerløssæ H.s Ting sig for, om Tingmænd nogen Tid havde hørt eller set Mattes Nielß i Herluffstrop »oplusd« et »dreffteswin«, som han i Værge havde, og om det havde nogen Tid været »wrhd« til Tinge, eller Pouil Matß havde ladet det Svin oplyse paa hans Vegne, eller om Pouil Matß tog nogen Tid »urningsmen« til Tinge at lade fornævnte Svin »urdes« med til Mates Nielß eller ej. Dertil svarede Fogeden og ganske Almue, at ingen af disse Artikler »giore« var til Tinge eller uden Tings. Derpaa »beddes« Jørghen Rwdh et Stokkevidne; da tilmælted af Fogeden en beskeden Md. Oleff Laurensß i Eskilstrop, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd og sige derpaa det, dem vitterligt var og hørt havde, som var: Clemin Nielß i Eskilstrop, Oleff Jeipß i Ogerop, Per Arsten i Vinnerop, Nis Andersß i Ebberop, Trvels Lavrensß i Stersterop, Jep Pa i Vbberop, Per Nielß i Boerop, Viliom Jeipß i Hanerop, Per Nielß i Søsterop, Jep Laurensß i Sneffre og Jes Ogesß i Monstrop; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de aldrig set eller hørt havde, at Mattes Nielß i Herluffstrop oplyste et »dreffteswin«, som han i Værge havde, og ej heller var »urdh« til Tinge, og at Pouil Matß aldrig lod det Svin oplyse paa Mattes Nielß Vegne og ej heller tog »urningsmen« til Tinge at lade »urdhæ« fornævnte Svin til Mattes Nielß. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 2[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Exvi 14 (Jernskæg). Jørgen Ruds Arkiv (RA.). [7174

Juli 22. Marquard Tegenhuss¹ af Twedzgard a. v. Sønd. Marie Magdalene Dag var jeg mødt med ærlige og »forsywn-

lige« Mænd »borgmestere«, Raad og Almue af Koldinge paa Brennekers Mark i velbaarne Mænds Niels Ericß Høvidsmands paa Koldinghuss og Hans Kieldß Rigens Kanslers Nærværelse af synderlig Befaling Kong Hansß og flere gode Mænds Overværelse, som er Hr. Axel Lageß R. og Jep Jensß af Skoffgard, om forskrevne Mark, som er den søndre Del deri; og efter begges »vore« Samtykke forligte forskrevne gode Mænd os derom til en fuld Ende og gjorde Skel med Sten og Stabel mellem begges »vore« Ejedel i forskrevne Mark først fra den Skelsten i Gærdet, som er sat i den nørre Del til Skelsten, som tilforn skiftet var, og saa ret i Sydvest til en liden Busk og ned til en Sten og deraf til en anden Sten, ligger paa en »bryncke«, og fremdeles ned til Dalby Aa, som nu klarlig stenet og stablet er; al den Del østen fra forskrevne Skel skal jeg beholde til evindelig Eje, og den anden Del skal »borgmestere«, Raad og Almue i Koldinge beholde til evindelig Eje. Og hvad Rettighed s. Jørgen har i Brennekers Mark, den Del har »borgmestere« og Menighed i Koldinge inde med dem i deres Skifte. Og bepligter jeg mig at holde alle Breve, som tilforn gjorde er paa Brennekers Mark i alle Maader, som de indeholder om Fædrift og andet; og skal hermed blive en aftalen Sag os imellem til evig Tid. Medb. af de gode Mænd, som nærværende var, som forskrevne staar. Datum *etc.*

Perg. med [3] Segl: 1. Cxxi 9. Kolding Bys Arkiv (RA.). [7175

Juli 23. Trugelss Winther¹ Tingholder paa Hwiding H.s Ting, Anderss Grøn og Swen Trugelß⁸ Herskabsfogeder, Jens Swenß, Ebby Jepß⁵ og Per Atzerß Sandemænd i samme Herred. Mand. før Jebss Dag paa fornævnte Ting fremledte Hr. Boo Nielß Kannik i Ripe 2 Dannemænd Per Haghenß af Arnum og Nis Lasß af Karchoff, som var hans Lovshøring paa den Lovhævd, som gjort »warthe« paa 1 Gaards Eje i Hørup, som Tord Hennichß i boer; hvilke 2 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa', at Hr. B. N. »inworde« 1 Gaard og Gaards Eje i Hørup med sin Tilliggelse, som der har tilligget i 40 Aar og mere, og besynderlig 1 Ager liggende vesten fra Hørup Kirke, som Nis Mickelß i Hørup havde ført sin »sede« i og af mod Hr. Boess Villie, hvilken Gaard^a, Ager og Ejendom Hr. B. N. gjorde sin Lovhævd paa med Kanniker, Præster og andre Danne- mænd selv 12., som ham var forefunden af Fogeden og Herredsmænd. Derpaa »beddes« Hr. B. N. et Tingsvidne med 8 Danne-

mænd: Anders Joenß af Witstet, Symen Jørenß *ibid.*, Bundi Mattesß af Brøns, Nis Tyrichß, Jesper Boofß, Jep Perß, Anders Mickelß og Nis Lasß; hvilke vidnede, som forskrevet er. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt Skjold; 3. Skjold, hvori paa skraa Bogstavet s, en seksoddet Stjerne og Bogstavet t (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 4-5. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 336 (RA.)*. [7176

a) Paaskrift bagpaa fra 16. Aarh.: *continente quinque otting terrarum.*

Juli 24. *Reg. 4982. A.* Perg. [med 3 Segl]. Løgum Kl. Arkiv; 1884 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. — *Aa. Afskr.:* Løgumbogen S. 539. Herefter: *SRD. VIII. 226.* [7177

Juli 26. *Reg. *8204. A.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 26). *Dipl. Flensborg. I. 693.* — [*Aa. Optaget (sammen med 1505 Jan. 28) i Stadfæstelse af Christian IV 1646 Jan. 13.] Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 300 Bl. 531 a.* [7178

Juli 28. Jeg Niels Beyentß¹ Raadmand i Roskilde annammede i Dag paa velbyrdig Mands Marquardh Teghenhusß Vegne 80 Sider Flæsk af Mattes Perß Skriver til Selantzfare Landsting paa velbyrdig Mands og strenge Ridders Hr. Henrich Meyensterops Vegne, som Hr. Henrich Meyensterop Marquardh Teghenhuss for et kærligt Laan skyldig var. Sig. meum. Datum Roskildie in profesto Olau.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke i Skjold. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [7179

— Jes Andersß Herredsfoged i Tutze H., Hr. Ingelbert R. og Michil Andersß² i Ældinghe a. v. Vig. Olau var beskeden Svend Jes Judhæ paa Tutze H.s Ting paa hæderlig og velbyrdig Mands Vegne Jørghen Rwdz og skyldede Lasse Panth, for han tog Jes Nielß Hest og »hetthedhæ« ham uden hans Villie, og Lasse Pant havde paa fornævnte Dag nogle Vidner, som vidnede inden Tinge, at Jes Nielß Hest kom uhindret enten med »helæ eller fiædher« i Lasse Pantz Gaard, og straks efter kom fornævnte Mands Hest ud af Gaarden igen i »hæcht« og hindret i Lasse Pantz »fiædher«; der saa' de paa og »hullet« med Helgens Ed, at saa tilgik. Efter de Ord »beddes« Jes Judhe et Stokkevidne; da tilmælttes en beskeden Md. Hans Sudere i Kwnby, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd og sige derpaa, hvis de hørt havde inden 4 Stokke, som var Oleff Bertelß i Torettwedh, Saxe i Sweninghe, Laurens i Thryninghe, Mattes Nielß i Sand-

by, Nis Saxen *ibid.*, Hemmingh Laurensß *ibid.*, Jes Persß i Mørkøwe, Jes Smed i Marke, Jep Knwtß *ibid.*, Jep Persß i Høffdit og Jes Persß *ibid.*; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de hørt havde Lasse Pantz »vitnæ« været paa Tutze H.s Ting og paa Helgens Ed vidnet, at de saa' Jes Nielsß Hest komme uhindret i Lasse Pantz Gaard og ud igen af hans Gaard i »hæcht« og behindret i Lasse Pantz »fiædher«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 2[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet et Par Øjeglans(?); 2. Exvi 14 (Jernskæg). Jørgen Ruds Arkiv (RA.). [7180]

Juli 29. Voxleff Sognevidne givet Andres Persøn Prior i Alburgh Helligaandshus, at en Fjerdings Jord i Voxleff Mark har ligget til Vesthergord i Klestrop ukæret i de vidnendes Tid.

Perg. [med 4 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 81.* [7181]

Juli 30. Tingsvidne af Hornum H. givet Anders Perssøn Prior i Alburgh Helligaandshus, at en Fjerdings Jord i Woxloff Mark aldrig har været lagt fra Westergardh i Clestrop.

Perg. [med 7 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 82.* [7182]

— Menighed og Almue, som boer i Gydhinga H. og Ting søgte Mand. efter Olafs Dag. Da opstod paa Gydhinga H.s Ting beskeden Md. Age Perß i Thørwarp og antvordede hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Bæint Billa »gelkare« i Skaane og Hovedsmand paa Helsingborg alt sit Værgemaal og Tiltale, han og hans Venner har til Per Knutsß og Vesta Knutsß i Tøllarp for Jes Agasß Død, deres Fader Knud Vestaß ihjelslog; hvad »dættingh« Hr. Bæint gør paa deres Vegne, da skal det være saa stadigt, som Age Perß og hans Venner selv »semd« med dem gjorde. Vort Herreds Indsegl¹ med Nis Aruastasß² Indsegl og Ereke Laurensß Indsegl. Givet og skrevet »veder« Gydhinga H.s Ting Dagen, som forskrevet staar.

Papir med 3 endnu overklæbede Segl paatrykte forneden: 1. Herredsseglet (omtalt (men ikke afbildet) *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 354 L. 3 ff.*); 2. I Sigilfeltet en seksodded Stjerne (∩: 2 lige store ligesidede Trekkanter lagte over hinanden, den ene med en Vinkelspids opad, den anden med en nedad) (niels arvit fō); 3. Bomærke. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [7183]

Juli 31. Sten Bille paa Gladsaxe m. fl. indfører Niels Torssøn, electus til Abbed i Tommeropss Kloster, i et Hus og Gaard i Ystedh, som Oldermand og tyske Kompagnis Brødre har af Klostret.

Perg. med [5] Segl: 2. Fvii 9; 5. Bomærke. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 375 = 380 (RA.). Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 758; Hans. UB. XI. 393, jfr. 900; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 179.* [7184

Aug. 1. Gregers Jeps¹ i Tordherrop, Per Langh i Valøse, Jep Truets³ i Ascertorp, Knut Saxtorp⁴ i Getzholm. Som vi efter vor naadige Herres Ridebrev var tilæskede, at vi skulde indføre velbyrdig Md. Hr. Bæynt Bille paa sin Søsters Fru Ingerdh og hendes Børns Vegne i det Gods, som uskiftet er imellem Fru Ingerdh og hendes Børn og Hr. Oluff Oxe, da har vi indført og antvordet Hr. Bæynt Bille dette Gods paa sin Søsters Fru Ingerdh og hendes Børns Vegne for Ejendom: i Trwendorp Jes Ols¹ (4 Skill. Grot, Høns, Gaas, Lam); Effwerth Hyntzes¹ ibid. 3 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; 1 øde Gaard, giver 9 Skill.; Trueth Andhers¹ ibid. 6 Grot; Oluff Hwidh 3 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Age Pers¹ 2 Skill. Grot; Norre Vellye Nis Jens¹ 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot; Beynt Pers¹ 1 Skill. Grot; Nis Michels¹ 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot; Rynnegardh Hoghen Skaningh og Jes Swens¹ $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Katwse og Mattwse Mark og al den Ejendom, som der ligger, vaadt og tørt; Brennæ Mølle i Vemynnehøgs H. (Ebbe Truets¹, 7 Pd. Mel); Snapperop, giver et Skp. Smør. For Købstadgods førte vi Hr. Beynt Bille paa sin Søster og hendes Børns Vegne i 1 Gaard i Lantzkrone, som en »badskære« paa boer, i Malmø 1 Gaard, ligger hos Sortebrødre, som Bertel Købswen af Støtyn i »wor«, 1 Hus, som Tymmedarius i boer paa Litle Rostocks gardh, et andet Hus, som Ostredh Bwdde i boer, et Hus i samme Gaard, som Tames Ryman i boer. Item var vi for Tordsø gardh og æskede der Fru Ingerdhs og hendes Børns Del, som dem tilfalden var efter Hr. Johan i fornævnte Gaard, og æskede vi Fyldest for deres Andel i Guld, Sølv, Bo og Boskab og »alle løssøræ«, hvis han har inde med sig, uskiftet er, og Fyldest for Skadegæld, Kost og Tæring og for vor naadige Herres Faldsmaal for hans Naades »breff«, han har siddet overhørig. Da finge vi der aldeles intet, og var der ingen, der os vilde dertil svare; da indførte vi Hr. Beynt Bille i Torssø Hovedgaards Rettighed for Fru Ingerdh og hendes Børns Rettighed, som dem var tilfalden til Arv efter Hr. Johan Oxes Død i Tordssøs gard; og hvad Rettighed Hr. Oluff Oxe ydermere i fornævnte Ejedel har paa Arvs Vegne efter sin Fader og Moder, end Fru Ingerdh og hendes Børn har, det »antworde« vi og indførte Hr. Beynt Bille for Kost og Tæring, Skadegæld og alt andet, som vor naadige Herres Ridebrev under-

viser, med mere Gods, som er: i Torssø By 1 Gaard (Tordh, 3 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam); Andhers Monsß (3 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam); Sanner 2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Jes Tursß 3 Pd., 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Nis Olsß 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Andhers Raa 30 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Sawesløff Michel Nielsß 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Nis Jepsß 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas, Lam; Per Jensß 1 Pd. Byg, 8 Grot; Gwdmen Hansß 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Kalsso Andhers Jensß 2 Pd. Byg; Jep Jensß 2 Pd. Byg; i Skymynge Per Nielsß (2 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam); Beynt Persß 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Andhers Tygesß *ibid.* 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Endherløff Andhers Agesß (3 Skill. Grot); Jes Jensß i Waam (6 Skill. Grot 3 Grot minus); Twlstorp, giver 3 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ lødig Mk. Findes Hr. Oluff Oxes Rettighed »naghen« ydermere end Fru Ingerdhs og hendes Børns i det Gods, som vi nu har Hr. Beynt Bille indført for Ejendom paa deres Vegne, skal Fru Ingerd og hendes Børn og det nyde for Kost og Tæring og al anden Skadegæld efter Indførselsbrevs Lydelse; thi at det var overlagt Skadegælden, da løb det 8000 Mk. og mere i »mweligt« Regnskab lagt, som Hr. Oluff Oxe havde »forkomredh« fra Fru Ingerdh og hendes Børn af Hr. Jahans Løsøre, siden han døde. Dette fornævnte Gods har vi antvordet og indført Hr. Beynt Bille paa Fru Ingerd og hendes Børns Vegne at have hver efter sin Artikel, som forskrevet staar, saa længe Hr. Oluff Oxe gør Fru Ingerd og hendes Børn Fyldest efter Loven i fornævnte Skifte og Skadegæld. Vore Indsegl. Givet i Lund Pædhers Dag ad vincula.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxxxvii 8 (Ulfstand); 3. Fxlvii 8 (Rosensparre); 4. Lxi 5. Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 6). [7185

a—*a*) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Aug. I. Hanns Konge. For os var velbaarne Mands Bud Anders Chrestennßen vor Landsdommers i Nørjndland vor Mand og Raad med vort 3. Dombrev paa dette Gods: et frit omgrøftet Enemærke Therßbøll paa Winerstedt^a Mark i Andst H., 1 Gaard i Wirstedt (Chrestenn Nielsenn og Chrestenn Pedersenn), 1 Gaard i Myßwraa (Hendrick Pog), 4 Gaarde i Erritzløe (Gregers Knudtzen, Jens Iffuerßen, Peder Smed og

Jenns Berg) og 1 Gaard i Nybøll (Seffrenn Lasßenn), efterdi som vort Stadfæstelsebrev og dette vort 3. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Annders Chrestennsen forskrevne Gods, som han nu i Værge har, forbyder[!] alle Annders Chrestenßenn paa forskrevne Gods Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum die Petri ad vincula.

[A. Orig. Anders Christiernssøn Sandbergs Arkiv.] Aa. Afskr. af Tønne Madssøn, utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: Ny kgl. Saml. Fol. 594 b, Hæfte Bl. 7 a. — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (uden Aar og delvis med ufuldstændig Dag): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 101 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Sandberg) og LDipl. bag 1489. [7186

a) Sikkert Fejl for Wirstedt (nu Verst).

Aug. 5. Diderich Friiss R. af Arlæwadh og Forstander i s. Awens Kloster i Roskilde. Med min Husfru Metthæ Hansß-dotthers Samtykke har jeg givet til s. Agnetis Kloster en vor Gaard, som jeg nu »nydeligh« selv opbyggede, liggende i Roskilde paa Hørsægdhæ sønden op til Klosters Jord og norden op til s. Lucii Jord, som Per Ebbæ nu paa boer, med Gaardens Vidde og Bredde fra Algadhen op til Graabrødre Kirkegaard, paa »læghen« 11¹/₂ siellenskæ Alen og »femsynnem tywæ« og paa Bredden til Gaden 22 Alen og til Kirkegaard 23 Alen, med saa Forord, at Klosters Priorisse skal aarlig lade holde tvende Aartider, en Michaelis Dags Tide og en Midfaste Tide med 3 Præster til Sjælemessen og om Aften cum vigiliis, som dertil hører, for begges vore Sjæle, naar vi afgangne er, vore Forældres og alle kristne Sjæle. Priorissen og Søstrene skal aarlig opbære til deres eget Behov Landgilde, hvad Gaarden rente kan, og holde fornævnte Tjeneste; holdes Aartiderne ikke, har vore Arvinger Fuldmagt igen at kalde Gaarden. Medb. af min Husfrue og flere hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. »dæghen« Doktor Johan³ i Roskilde, Mester Hanss Myndel⁴ Kannik sstds. og Hr. Lydher Jensß Kannik sstds. Datum Roskildis die Oswaldi.

Perg. [med 5 Segl: 3. G. 291 (Qvitzow)^a; 4. Skjold, hvori en Krone, forskelligt fra G. 283^b]. Roskilde Agnete Kl. Arkiv (RA.). LDipl. [7187

^a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Qvitzow. ^b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Mindel.

Aug. 6. Ick Ciriacus Branth hebbe vann mynenn gnedigen herenn kanßeller hertoch Frederikes entfangenn 100 mr. lub.

van der hoygenn haluen, de myn gnedighe here kofte van Iwenn Reuentlowen. Her Andreas Jungen¹ ingesegell. Gheschreuen ame mandaghe vor Laurencii.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori et Træ. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7188]

Aug. 6. *Reg. *8205.* Perg. med 1 Segl: G. 336. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Div. Dokum. Nr. 1). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 106.* [7189]

— Jep Owsß¹ Foged paa Nør H. Dyrs Ting, Hr. Niels Willasß² Præst i Gerill, Lawe Persß³ i Stockebrogard V., Jens Hwas⁴ i Gerill, Mattes Vorm⁵ i Rømsø, Bertell Persß i Sellekiær, Jens Powelsß⁷ i Æmerløff, Knwdh Ørnsß i Lanne, Mattes Smedh i Skerwat, Jens Persß¹⁰ i Sellekiær. Mand. før Laurencii Dag paa fornævnte Ting fik beskeden Svend Odhen Olsß et Stokkenævn paa velbyrdig Md. Andhers Mwnkes Vegne i Sostrop af 24 Dannemænd: Jens Hwass i Gerill, Niels Smed i Rømsø, Mattes Smed i Skerwat, Pouel Jensß, Igwar Persß i Sellekiær, Clemet Matsß i Lanne, Per Tøisß i Skerwat, Knwd Ørnsß i Lanne, Jens Knwtsß i Sancstrop, Per Bonde i Lanne, Per Esbernsß i Villessø, Nis Scredher i Torsø, Andhers Mogensß, Bertell Persß i Selleker, Jens Persß *ibid.*, Jens Tygisß, Hans Vorm, Jens Pouelsß i Æmerløff, Thames Pouelsß, Thames Jwel, Seueren Tamesß i Rømsø, Mattes Deghen i Volbi, Jens Persß i Skinberv[?], Per Star i Willessø; hvilke vidnede, at efter vor naadige Herres Tilladelse skiftede Andhers Mwnk Skov med Bonden, som var Mattes Worm, og gav ham Halvdelen af Brockskow, som afstenet er, for al den Del, som Bønder havde i Stripsboel, og gjorde Andhers Mwnk Mattes Vorm aldeles fuldt med saa god Skov og Grund og end bedre. Item vidnede 12 af fornævnte Dannemænd, som var jordejende Bønder, som var Jep Owsß Herredsfoged, Jens Hwas i Gerill, Niels Smedh i Rømsø, Pouel Jensß, Knwt Ørnsß i Lanne, Igwar Persß i Sellekiær, Bertell Persß *ibid.*, Jens Persß, Jens Tøgß, Hans Vorm, Jens Pouelsß i Æmerløff, Thames Pouel *ibid.*, at de hos var, den Tid Andhers Mwnk og Mates Vorm skiftedes Skov ved, og tilsaa', at Andhers Mwnk vederlagde Mattes Vorm med saa god Skov og Grund, som den Del var, han havde i Stripsboel, og end bedre. Item takkede Mattes Vorm samme Dag inden alle 4 Stokke Andhers Mwnk for godt Skifte og til-

stod, at han havde faaet Fyldest og mere. Vore Indsegl. Datum anno, loco ut supra.

Perg. med 10 Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. I Sigilfeltet Bogstaverne n og v korslagte; 3. Dxxv 3; 4. Fl 8; 5-10. Bomærker. Benzon Godsarkiv (RA.). [7190

Aug. 6. Jep Owsß¹ Foged paa Nør H. Dyrs Ting, Hr. Niels Villasß² Præst i Geril, Lawe Persß i Stockebrogard V., Jens Hwas⁴ i Geril, Mattes Vorm⁵ i Rømsø, Bertel Persß i Sellekiær, Jens Persß ibid., Mattes Smed i Skerwath, Knwdh Ørnsß i Lanne, Jes Pouelsß¹⁰ i Æmerløff. Mand. før Laurencii Dag paa fornævnte Ting fik en beskeden Svend Oden Volsß Foged i Sostrop et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Jens Hwas i Geril, Nis Smed i Rømsø, Mattes Smed i Skerwat, Cletet Mattessß i Lanne, Pouel Jensß, Per Tøisß i Skerwat, Knwd Ørnsß i Lanne, Per Bondæ ibid., Jens Knwtsß i Sancstrop, Per Esbernsß i Villesø, Nis Scredher i Torsø, Jens Persß i Skinbere; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting stande 4 Dannemænd Jep Owsß Herredsfoged, Bertel Persß i Sellekiær, Jens Persß ibid. og Jens Pouelsß i Æmerløff og kundgjorde, at de var Mattes Vorms Bud til Kongen, at han maatte skifte Skov med velbyrdig Md. Andhers Mwnk i Sostrop, som var Bønderdel i Styrpsboel mod Halvdelen af Brockeskow, at hans Naade tillod at skifte, saa at Bonden fik fuldt, som han har gjort efter Jep Owsß Tykke og 12 jordejende Bønders Tykke, og takkede Mattes Vorm Andhers Mwnk for godt Skifte, saa at han fik fuldt for sin Skov med saa god Skov og Grund og bedre. Med vore Indsegl. Datum anno, loco ut supra.

Perg. med [10] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. I Sigilfeltet Bogstaverne n og v korslagte; 4. Fl 8; 5, 7-8, 10. Bomærker. Benzon Godsarkiv (RA.). [7191

Aug. 10. Jeg Inghebwrgh Jensdother¹, Rasmus Botzendals i Smedztorp Efterleverske, sælger og skøder til Hr. Niels Scaffuæ Biskop i Roskildh en min Gaard i Ringstad H. i Tæreby (Jon Hemingsß, 1 lødig Mk. med andre »smaaretzlæ ock bedhier«). Og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd til min Nøje af forskrevne værdige Fader for forskrevne Gaard. Medb. af andre gode Mænd Hr. Henrick Meyenstropp² R., Effwert Grwbbæ³, Hans Keldsß⁴ og Hans Skinkell⁵ paa Siælsø. Datum in Smes-troppæ die Laurencii.

Perg. med 5 Segl: 1. Llxviii 28 (Sparre); 2. Lxxxiv 48; 3. Lxxxvii 30; 4. Aii 2; 5. Cxxi 7 (Tinhus); ikke meget yngre Paaskrift: »Thenne gord

gaff besp Niels Skaffue tiil siit altære ligende po then søndræ side i sancti Lucii kirckæ westen hoss sacristiam met saa skell, at capellanus tiil for^{ne} altære skall giffue i lødig mr. ind wdi capittell at holdes meth en ewigh artii met canicker oc vicariis pro salute anime sue et parentum eius«. Senere (jfr. 1494 Marts 14 og Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 17). [7192]

Aug. 10. Vidne af Worduge Birketing, at Viborg Kapitel lod gøre Lovhævd paa Nørre Mølle med mere Gods.

Perg. [med 8 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 96.* [7193]

Aug. 13. *Reg. *8206.* Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. G. 350* (s *petri petri notat dæggh*); 3-6. Bomærker (3-4. og 6. i Skjolde); 7. I Sigilfeltet en Dør. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Div. Dokum. Nr. 2). *Kbhvns Dipl. I. 225.* [7194]

— Jeg Jacob Tyelløffß af Stensgordh skøder og sælger til velbyrdig Md. Hr. Lawe Brock 1 Gaard i Bregnemossææ i Wernyghe S. i Hodhens H. (Jep Scoffwegordh, $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 12 Skill.) og 1 Bol i Tomrop (1 Skp. Smør og 9 Skill., Per Hansß); og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret for fornævnte Gaarde. Afvindes fornævnte Gaarde Hr. Laghe Brock, tilbinder jeg mig at vederlægge saa gode 2 Gaarde til Rente og saa vel beliggende inden 6 Uger og 1 Aar derefter. Medb. af »hederligh oc welburdigh« Mænd Hr. Hans Wolkndopp³, Hr. Loduygh Marsk² og Knwdh Jacobß⁴ Landsdommer. Datum den Dag før Vor Frue Aften asumps.

Perg. med [4] Segl: 2. Lv 18 (s *lodwici pallejon*; Munk); 3. Dxliv 5; 4. Lxlix 64 (Reventlow). Lage Brocks Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [7195]

Aug. 15. Privilegium af Kong Hans for Rudkøbing, dateret »paa Trannker Maria hiemellfar ano 1492«.

[A. Orig. Rudkøbing Bys Arkiv. — Aa. Nævnt i Klage 1610 Aug. 11 (Lørd. efter Lauritz Dag) af Rudkøbing Borgerskab.] Aaa. Aa optaget i Dom 1610 Sept. 15 af Herredsfogeden i Sønder H. paa Langeland. FLA. Rudkøbing Raadstues Arkiv, Bindet »Forskellige Privilegier for Rudkjøbing« (Dommen findes her baade i Orig. og i Aaaa. Kopi, attersteret Hafn. 1670 Dec. 23 af Notarius publicus Adam Friderich Werner). Efter Aaaa: *Rasmussen, Rudkjøbing S. 44.* — Aaaaa. Afskr. efter Aaaa af Præsten J. L. Rohmann: Ny kgl. Saml. 4to 741 k. [7196]

— *Reg. *8207.* Perg.-Læg paa 10 Blade i Oktav (heraf de 13 Sider med en oprindelig Haand, de 7 sidste med senere Tilføjelser med andre Hænder). Flensborg Vor Frue Gildes Arkiv (Flensborg Marie Kirkes

Arkiv (i Flensborg, II. 12 D 4 Nr. 1)). *Dipl. Flensborg. I. 694 = Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 224.* [7197]

Aug. 16. Hans Konge. »Vor borgemester« og Borgere i Faaborig kærede for os, at vore gode Mænd og Præster køber og panter Borgernes Gaarde og Jorder i Faaborig, og dermed formindskes vor og Kronens Skat, som os burde at have af forskrevne Gaarde og Jorder. Da giver vi vore Borgere og Menighed i Faaborig saadanne Privilegier, at gode Mænd og Præster skal gøre af deres Jorder i Faaborig, efter som de Privilegier, de i Suenborig derom har, indeholder. Forbydende *osv.* Datum in opido nostro Suinborg in crast. assumpt. Marie nostro sub secreto.

[Orig. Faaborg Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 12 b). — Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 483.

[7198]

Aug. 17. Hans¹ Konge. Sidst vi var i Kopnehaffn til »mode« med vore mene Rigens Raad, »worde« vi til ens med dem, og paa det at vore Undersaatter og Almue i vore Lande og Riger ej skal besværes med nogen svar Dyrtid, skal Forbud være paa alle Haande Korn og »ædende ware« undtagen Sild og Aal; og skal forskrevne Forbud standende blive, til saa længe vi det selv opgiver. Thi beder vi og byder eder vore Byfoged, »borgemestere«, Raadmænd og »tollere« i Køghe, at I »engeledes« tilsteder, at »nogerhande« Korn eller »ædende ware« uden, som forskrevet stander, udføres uden Riget af eders By; og tag Vare herpaa, at dette vort Forbud strengelig holdes, saa fremt I ej vil lide der Skade og Tiltale for, og hav eder der saa i, efter som de Forbudsbreve, vi eder i Fjor derom tilskrev, indeholder. Og kommer der nogen med vore Breve om Korn ud at føre, de Breve skal ingen Magt have. Datum in castro nostro Tranecker octava Laurencii nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Køge Bys Arkiv (SLA. Papirsbreve Køge vedk. 1492-1612 (udtagne af Roskilde Katedralskoles Arkiv)). [7199]

Aug. 19. Jøns Ericson¹ a. w. Sønd. efter Vor Frue Dag »dyre« i Skare var disse ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Hanss Ageß R., Karl Benctß, Sigge Larenß, Jøns Knwtß og Hanss Swenß over en venlig Forligning mellem min Svoger Peder Benctß i Pawetorp og mig om noget Arvegods, som jeg havde »erff« efter min Datter Kaderine, Peder Benctßs Søsterdatter, i saa Maade, at han har vederlagt mig af alt »bythe« 5 Tdr.

Smør aarlige Smørrente i Norrehallandh til »ewerdelige« Eje, som hans aabne Brev indeholder [o: 7201]. Thi lader jeg Pedher Benctson aldeles kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 5 Tdr. Smørrente. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Hanss Ageß R. og Jøns Knwtß paa Dal. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med 3 Segl: 1. Svensk; 2. Skjold med Thott-Vaaben; 3. Ubetydeligt Brudst. (svensk). Peder Bengtsson Gyltas Arkiv (SvRA. Perg.). [7200

Aug. 19. Peder Benctß i Pawetorp a. w. Sønd. efter Vor Frue Dag »dyre« i Scare var disse ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Hanss Acheß R., Karl Benctß, Sigge Larenß, Jøns Knwtß og Hanss Swenß over en venlig Forligning mellem min Svoger velbyrdig Md. Jøns Ericß og mig om noget Arvegods, som han havde arvet efter hans Datter Kaderin Jønßdotter, som var min Søsterdatter, i saa Maade, at jeg har vederlagt ham af alt vort »bydhe« 5 Tdr. Smør aarlige Rente, 3 Tdr. af den »smør swmme« aldeles kvitte i dette Gods, som herefter skrevet stander, med alle andre Rettigheder, som deraf ganger, som er: Bolegarden i Walby i Alßøø S. i Fartz H. (7 Pd. Smør), Dal i samme Sogn 4 Pd. Smør, Watzgorden 8 Pd. Smør, Kærre-beghe 6 Pd. Smør, Gøteby i Lywngby S. 4 Pd. Smør, Kædelss-rydh 4 Pd. Smør, Haxerydh 4 Pd. Smør, Kornetorp i Gwnnetorpe S. 4 Pd. Smør, Ringsaas i Winberge S. 4 Pd. Smør, Bakkegarden i Twidinge i Lywngby 3 Pd. Smør; dette Gods og Rente er aldeles fri; item 2 Tdr. Smørrente, som i »hinder« er i dette efterskrevne Gods: i Westrebwda i Wiske H. 3 Gaarde (12 Pd. Smør) i Wære S., Wabrenne i Wedøge S. 4 Pd. Smør, Ffrødedale 8 Pd. Smør, Gardzhorn 8 Pd. Smør i Fyere H. i Ølmewale S., dog i saa Maade, at jeg bepligter mig til »och« fri ham de 2 Tdr. Smør i fornævnte Gods inden Nat og Aar; kan jeg ikke fri ham de 2 Tdr. Smør, bepligter jeg mig at vederlægge ham 2 Tdr. Smørrente i saa godt Gods med lige megen Rente og saa »got leghe« inden 6 Uger derefter. Og fragaar noget af de 5 Tdr. Smørrente, før eller siden jeg har friet Jøns Ericß de 2 Tdr. Smør, bepligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods med lige megen Rente og i saa »got læge« inden 6 Uger derefter. Og skal siden Jøns Ericß »eng-tidh« svare til min Faders og Moders Gæld. Og bekendes jeg mig have aldeles samtykt den Forligning, som de gode Mænd os imellem gjort har. Og beder jeg Landsdommeren i Hallandh

at give Jøns Ericß »fasth lysth och skötningh« paa Herredsting, der Godset i ligger, paa det Gods efter »Danmarks logh inneholleß«. Medb. af fornævnte ærlige og velbyrdige Mænd. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med [6] Segl: 1. Svensk; 2. Samme Signet som 7200, Nr. 2; 3, 5-6. Svenske; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »Pedher Benctß Gyltes breff« (*osv.*). Senere (jfr. 1492 Aug. 22) til Sten Stures Arkiv (SvRA. Perg.). [7201]

Aug. 22. Jeg Jøns Ericson i Sonetorp a. w. sælger ærlig og velbyrdig Md. Hr. Sten Stwre R. Sueriges Riges Forstander dette efterskrevne Gods i Hallandh, som jeg arvet har efter min Datter Kaderine, og min Svoger Peder Benctß min Datters Morbroder mig nu har vederlagt efter gode Herrers og Danne-mænds Forligning, som hans aabne beseglede Brev [c: 7201] indeholder, som er: Bolegarden i Walby i Alssø S. i Fartz H. (7 Pd. Smør), Dal [*osv. som 7201 indtil:*] i Twidinge i Lywngby S. 4 Pd. Smør, i Westerbodhe i Wiske H. [*osv. som 7201 indtil:*] i Ølmewale S. for 500 Mk. svenska rede Penge, hvilke jeg bekendes mig have opbaaret, saa at mig aldeles »at nøger«. Fragaar dette Gods Hr. Sten Stwre, tilpligter jeg mig at vederlægge saa godt Gods med lige megen Rente og saa »got leghe« inden 6 Uger derefter. Thi beder jeg Landsdommeren i Hallandh at give Hr. Sten Stwre eller hans »fogode« og Embedsmand »fasth lysth och skötningh« paa det Gods paa Herredstingene, der det ligger i, »epter thy« som Hallandz Lov indeholder. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Hanss Akeß⁴ R., Karl Benctß⁵, Arwidh Knwtson og min Broder Holmsten Ericson og min Svoger Peder Benctß. Givet og skrevet i s. Jøriens Hospital uden for Skara Onsd. før Bartolomei.

Perg. med 6 Segl: 1-3. Svenske; 4. Lxviii 48 (Thott); 5. Fxxv 3 (Vinstorpa-Slægten); 6. Svensk. Sten Stures Arkiv (SvRA. Perg.). — Hertil 7201. [7202]

Aug. 26. *Reg. *8208.* [Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Optaget i Transsumpt 1495 Juli 6 (efter den pavelige Registrant). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 108; Kbhvns Dipl. IV. 224.* [7203]

Aug. 29. *Reg. *8209.* [Orig. Ondløse Kirkes Arkiv.] Afskr. i Fr. Drejer, Ondlosa (AM. 4to 872 S. 55; Gl. kgl. Saml. 4to 2346; sstds. 4to 2347; Ny kgl. Saml. 4to 702 S. 43; sstds. 4to 703 S. 60; Thott 4to 1414 S. 56; RA. MS. Drejer, Ondlosa Bl. 20 a). *Estrup, Tygestrup S. 168* (læs: *contigerit pervenire - ecclesia beati Lavrentii - devotionis, orationis vel - sacrum, dum - levetur - virginis vel ante imaginem crucifixi pro-*

strali amaritudinem passionis Christi devote recoluerint vel ad pulsationem campanæ salutationem angelicam ter proni retulerint sev ad honorem Jesu Christi et gloriosæ matris suæ Mariæ virginis, dum in ecclesia prælibata - præmissa - præmissorum - domino elargimur - archiepiscopus vel episcopus - decollationis beati Johannis - med nonagesimo secundo nostro). — Afskr. fra 18. Aarh. efter Drejer: Thott Fol. 737 S. 447. [7204

Aug. 30. Hanns Konge. Torsd. den 2. Dag Johannis decollat. for os paa vort Retterting i Eggertzleffmagle i Flakeberg H., nærværende Hr. Poffuel Laxmand vor Hofmester, Hr. Erick [!] Meynstrup Landsdommer i Siellann og vor Embedsmand paa Kaarløer »ridder« med flere (^avore Mænd nærværende^a), var velbaarne Md. Hr. Olluff Pederßenn af Nygaard R. paa den ene og Hr. Jenns Chrestenßen Kannik i Ribe, Biskop Hartvig af Ribe Kansler, paa den anden Side om Trætte om 20 Mk. Penge, som Hr. Olluff Pedersens »oldefader« Hr. Erick Nielsen havde givet til s. Jørgens Alter i Ribe Domkirke aarligen ud at give med mere Gods. Hvilken Sag Hr. Jenns havde forfulgt til Ting og fremdeles med vore Breve, mod hvilke Hr. Olluff tog Genbreve, og Hr. Jenns derefter tog vor Stævning paa 6 Uger; og da de baade mødte i Rette for os, og Hr. Olluff sagde, at han havde Breve derimod, saa at den Messe og Tjeneste ej skulde være holden, og sagde, at hans Bevisning var uden Rigs, og »holte« det med sin Ed; og da lagde de ham for 6 Uger og 1 Aar at komme den Bevisning for, han paaskød. Og rette Tægtedag, som var Mariæ Magdalene Dag næst forleden, mødte de for os i Colding, og Hr. Olluff ej fremførte de Breve eller nogen Bevisning, som han havde paaskudt, »medens« sagde, at han »tiede« ham paa, at de Messer ej var holden. Og da beviste Hr. Jens med aabne beseglede Breve, at de Messer var holden, som de var »stichtede«, og begærede Hr. Jenns det, Ret var efter Hr. Olluffs »foreldris breffs« Lydelse og efter hans Forfølgning; da svarede Hr. Olluff, at Estwad med mere Gods var ham fradømt, og købte »denn« siden igen, og er hans ret Køb, og mente dermed ej at være pligtig at svare mere end til hans Andel i de 20 Mk. Da efter de Breves Lydelse, Hr. Jenns for os i Rette havde, som Hr. Erick Nielsen R. udgivet havde og derefter hans Arvinger, som var Hr. Niels Erichsenn paa sine egne og sine Broderbørns Vegne Hr. Peder Erichsenn R., hvis »laugwerge« han var, Hr. Erick Erickßen, Hr. Annders Nielsenn af Kockedall og Joachim Johansenn, havde udgivet paa

forskrevne 20 Mk., og ydermere efter den Rettergang, som tilforn var gjort i Sagen, »wortte« Hr. Olluff forfunden at gøre hans »forældris breff« fuldt og give Hr. Jenns inden 6 Uger, hvis han igen stod med (af)^b de 20 Mk., som aarligen skulde udgives. Den Tid saa var afsagt for Rette Mariæ Magdalene Dag i Colding, straffede Hr. Olluff den Dom og skød sig for os selv og vort Raad paa sine 40 Mk. »och møde siette uggers dag«, og Hans Kielsen vor Rigens Kansler sagde, han vilde det Skudsmaal fuldgøre og forsvare det, han med de gode Mænd, der da til Stede var, havde afsagt. Og i Dag Hr. Olluff og Hr. Jenns mødte for os og forskrevne vor Rigens Kansler overgav forskrevne Skudsmaal for Guds Skyld og vore gode Mænds Bøn Skyld, og Hr. Olluff den vor Dom fuldt at gøre, som af var sagt i Colding, og vi at give Hr. Jenns fremdeles vore Breve i Sagen efter hans Forfølgning, (som)^c Ret er. Dateret ut supra, ^dad confirm.[!] sub sigilla[!], theste Johann Ketelli justiciario nostro^d.

[A. Orig. Ribe Kapitels Arkiv?] Aa. Afskr. af Tønne Madssøn, utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: Ny kgl. Saml. Fol. 598 q, Hæfte Bl. 8 b. — Ab. Forkortede Afskrifter [efter Peder Dyrskjøtt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 144 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gyldenstjerne) og LDipl. [7205]

^{a-a}) Saaledes Ab; Aa: »deris nerwerendis«. ^b) Saaledes Ab; Aa: »och«. ^c) Saaledes Ab; Aa: »om«. ^{d-d}) Saaledes Aa; Ab endnu mere forvansket.

Aug. 31. *Reg. 4984.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 245.* [7206]

Sept. 1. Steen Bille m. fl. forliger en Strid mellem Lunde Domkirke og Hr. Tønno Partzperger om Agarp i Gers H.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxx 28; 2. Clxx 4 (Urup); 4. Lxxxv 13 (Gere); 5. Exiii 1. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 180.* [7207]

— *Reg. *8210.* Perg. med Alexander VI.s Bulle i Hampesnor. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv (afleveret fra Universitetskvæsturen 1868)). *Ny kirkehist. Saml. V. 419.* [7208]

Sept. 4. Frederick erfgename tho Norweghen, hertoch. Szo-denne de bunden in Ker herde, de van guden mennem vrigen guder im suluen herde tho sick gepandeth edder gekofft hadden, vriig tho gebrukende anhe alle beswaringhe, men doch dath se jarlikes in den achtedaghen Michaelis daruan in gudem gelde

80 mr. lubesch scholen betalen, vormiddelsth heren Alffe wandages hertoghen tho Sleßwick unsem ohme gepriuilegiert syn worden, szo dat dersulue breff medebringeth [c: 805], welcke breff darnha durch herenn Cristienn koningen, unsem heren vader, bestedigeth unde in ethlichen unde mher articulen vorbeterth is worden, szo dat de breiff vor unß getóget begripeth [c: 1531], denne confirmeren wy alsodan unses heren vaders und unses ohmes breue ahn allen articulen, gelick efft de van worden tho worden hirmede uthgedrucketh weren, allenn, de umme unsenth willen don unde lathen schólen, gebedende de bunden hirenbauen nicht tho uorunrechtende, mhen de by sodanen begiftigen tho beschuttende under unsen fursthlichen hulden und gnaden. Datum tho Luthken Tunderen ahm dinx-dage nha Egidii under unsem angehangenden secrett.

[A. *a*Beseglet Orig.^a Kær Herred (i Slesvig)'s Arkiv.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh., attereret af Laurentius Geltingen, »pastor tho s. Johans bynnen Flenßborch«: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 28 a, jfr. 4 b. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Ab. Ny kgl. Saml. Fol. 896 (Afskr. her- efter af Matthiessen: RA. Matthiessens Saml. Pk. 14); Ac. Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 328. [7209

a—a) Saaledes Aa.

Sept. 4. Iwer Nielsß Borgemester i Ribe, Knwd Bager Byfoged sstds., Per Kelsß⁸ »herschabsfoghet«, Jep Scriuer, Niss Swensß, Niss Gulsmid, Jens Swensß og Mats Persß Borgere sstds. Tirsd. før Vor Frue Dag nativit. paa vort Byting solgte og skødede Hr. Hans Thermensß Præst »syne kære swager« Tames Oleffß og Tve Knwdsß al sin Rettighed, som ham tilfalden var af ret Arv i en Toft liggende hos s. Pethers Kirkegaard uden for Norre Port, for hvilken Del Hr. Hans vederkendte sig at have opbaaren af Tames Oleffß og Tve Knwdsß Penge og fuldt Værd efter sin Nøje. Og er os vitterligt, at denne Toft er lovlig lovbuden 3 Ting. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2-3, 5-7. Bomærker. (AM. VII. 7.) [7210

Sept. 7. Se 1495 Sept. 7.

Sept. 8. Reg. *8213. Perg. med 2 Segl: 1. G. 1009; 2. G. 1008. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). Dipl. Flensborg. I. 700. [7211

— Vi Hans¹ Konge hilser alle, som i denne Høst til Barsebeck for Fiskeri eller anden Købmandskab Skyld søgende vorder.

Vi har befalet Hr. Benint Bilde vor Mand og Raad at opbære der paa vore Vegne al Told, Sild, Vrag og al anden Rettighed, som os der kan tilfalde. Beder vi og byder eder alle, at I deraf svarer Hr. Benint Bille og ingen anden paa vore Vegne, og giver ham eders Told, Sagefald og alt andet, hvis I os paa Kronens Vegne pligtige er. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Haffnensi die nativit. Marie nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [7212

Efter Sept. 8 (Aar?). Jeg Jesse Tygesen af Thorpe sælger M. Matis Jensen Kannik i Ribe en min Gaard i Rohede i Huiding H. i Huiding S. (Anders Olluffsen, 3 Ørte Korn, 2 Gæs, 4 Høns, 4 Læs Tørv og 6 Dagsarbejde), og kender jeg mig at have oppebaaren fuld Værd af ham for Gaarden. Item giver jeg Hr. Anders Matisen Vicarius i Riber Domkirke Fuldmagt at lovbyde og skøde Mester Mathis Gaarden paa Huiding H.s Ting. Medb. af Mester Lambert, Hr. Hanß Andersen Kanniker i Ribe, Hr. Anders Mathisen og Hr. Hanß Thommesen Vicarius[!] sstds. Datum in Ripis post nativitatem Mariæ anno 1492^a.

[A. ^bPerg. med 5 Segl. ^b Senere (jfr. 3459) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 323.*] Aa. Afskr.: RA. Rtk., Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666 Bl. 81 b. [7213

a) Aa's Aar 1492 maa være urigtigt; Brevet er øjensynlig det i 3287 omtalte Magtbrev. b—b) Saaledes Aa Bl. 154 a.

Sept. 10. Merten Ebbessen¹ wonaftich in der Enghe in Kerherde. So de gestrenghe here Hans van Aleuelde ridder unde ick in vórtiiden vormiddelst etliche gudemanne unde vróme lófwerdige lude frundlich vordragen slyn geworden umme etliche gudere in Kerherde, alße myneme brodere Hune Ebbesson radtmanne to Flensborg to gehoret hebben unde my na slyneme dode erfliiken angestoruen slyn, alße besunderenn eyn broderdeel unde eyn susterdeel, welkere my myn suster Gårdt genompt na unnses broders dode upgedregen heft, welkere guder ick heren Hanße to vorschotende togesecht hedde mit beschede, he my darvór wedderumme geuen scholde na lude etlicher besegelden breue, de do durch uns beyden parthe, gude manne unde ander frome lude derhaluen besegelt ouergeandtwerdet worden, nach deme here Hans sodane vordracht na vormoge der breue nicht heft gehalten, so vorschote ick fruwen Dorotheen koninghinnen mit vulbordt unde in jegenwardicheyt herenn Frederiches erfgenomen to Norwegen, hertogen sodane guder

in Kerherde mit vulbordt myner eruen vor sulchen beschêth, alße de koninghinne unde ick deshaluen ouereyn gekomen sÿn, so dat ick edder jenich van myner wegen sodane vorschotinge nenerleye wiiße wedderropen mogen, sunder ick loue sodane vorschotinge to holdende unde vorlate eren ko. gnaden sodane guder to ewigen tiiden. Myn ingeßegel, unde wii Detleff van der Wisch³, Ludde Andersßen³, Anders Ghundesson⁴ unde Detleff Hunesson hebben unnser ingeßegele heten hengen an dessen breff. Gegeuen unde gescreuen uppe der borg Gottorpe ame mandage na Unnser fruwen dage erer geborth.

Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke; 2. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben og Hjelm; 3. Cli 13 (von Andersen); 4-5. Bomærker. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). [7214

Sept. 10. Michel Eskelson af Wesselbierg pantsætter Palli Jwel i Hoolgord en Gaard i Mødborg S. i Skotborg H.

Perg. [med 7 Segl: 1. ^aEt Stykke af det første Seigl hænger under, hvori synes være Høgs Vaaben^a]. N.-Holmgaard Godsarkiv; ^b1845 af Professor, Stadsbygmester P. Malling foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Palle Juels Arkiv). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 73.* [7215

^a— ^aSaaledes Langebek 1759 i LDipl. ^b— ^bRA. Reg. 98 S. 22.

Sept. 14. *Reg. *8214.* Perg. med 1 Segl: Cxlvii 9. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 25, F. 7* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Perg.). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1851 S. 329.* [7216

Sept. 15. *Reg. 4985*.* Perg. [med 1 Segl]. (? Senere til) Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Ryge, Peder Oxe S. 17; Rosenvinge, Domme I. 23; Udtog med urigtig Dag Sept. 8: Hvitfeld VI. 106, Fol. 1006 L. 10 f. n.* [7217

— *Reg. *8215.* Papir med 2 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1-2. Bomærker. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. IX. 381.* [7218

— Se 7128.

Sept. 19. Hanss¹ Konge. Fru Birgitta af Swenstorp e[r nu] »stedder« i sin rette Rejse uden Riges og ind i Norge. Thi forbyder v[i alle] nogen Dele at begynde paa noget hendes Gods, f. . Jul næst tilkommende og indtil hun af samme sin Rejse igen kommende vorder, [og] 6 Uger derefter. Datum in curia nostra monetaria Malmogensi 4. fer. 4 temporum post exaltac. [crucis] nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). [7219

Sept. 21. Hans Konge. Fred. Mathei ap. Dag for os paa vort Retterting paa vor Møntergaard i Malmøge i vor egen Nær-værelse, nærværende Hr. Jens Brostorp Ærkebiskop i Lund, Hr. Pouel Laxman vor Hofmester, Hr. Steen Bille, Hr. Thønnow Wernerß RR. vore Mænd og Raad med flere, var Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad og Embedsmand paa Helsingborgh og havde hid stævnet med vor egen Stævning Hr. Jens Brock R., som mødt var; og som Hr. Bent havde berettet for os, at Hr. Jens Brock gjorde ham Hinder paa vor og Kronens Forstrand, Vrag, Told og »feskelæye« for Barsbeck, som han har i Befaling [af os^a], dertil svarede Hr. Jens, at han, hans Fader og »for-eldere« har haft den Told for Barsbeck af »ærild tiid«, og ej véd andet, end han har der Ret til. Dermed »wort« paaæsket, hvad Bevisning han derpaa har. Da svarede han, at han vidste ingen Bevisning derpaa anden, end han og hans Fader har haft det i lang Tid; har hans Fader derpaa Bevisning, vidste han ej. Derom »vort« saa for Rette paasagt, at Forstrand, »strenningh«, Vrag, Told og »feskelæye« for Barsbeck hører os og Kronen til og ingen anden, uden hvis de kan det have af os og Kronen; men bygger nogen Bodested paa nogen Mands Ager eller Eng, det have i Jorddrottens Minde. Har og Hr. Jens Brock eller hans Fader nogen Bevisning paa forskrevne Told og »strenningh«, skal de den lade fremkomme inden 6 Uger og da nyde, hvad de har Ret til. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

A. Perg. [med 1 Segl^b]. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 25* (RA. C 3, Døme). LDipl. — Aa. Vidisse 1591 Apr. 12 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Oluff Roßenspar til Skarroltt, Befalingsmand paa Landtzkrone. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 203 a. — Udtog af Aa, anført i Rettertingsdom 1591 Juli 1 mellem Oluff Rossenspar til Skaroltt og Claus Podebusk til Krapperup. RA. Herredagsdombog 1590-95 Bl. 209 a (jfr. ogsaa Dom 1594 Maj 31, sstds. Bl. 468 b). Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 291* (jfr. *sstds. S. 409*). [7220

a) Suppleret fra Aa. b) Nævnt i Aa.

Sept. 22. Bulle af Alexander VI angaaende Striden om Slesvig Stift. [Orig. Slesvig Bisp's Arkiv.] Udtog og Brudst. af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 178 a (= *J. A. Cypræus, Annales S. 394*) (begge Steder uden Dag). (*Reg. *8228.*) — Datum er 1492 Sept. 22, se *Acta pontif. Dan. V. 11*, hvor Bullen meddeles efter italiensk Kilde. [7221

Sept. 24. Jeg Rygyze Bylles dotther¹, Per Nielß Husfru, vederkender mig at have »lænth« 20 rynske Gylden af hæderlig

og velbyrdig Kvinde Fru Elseby, Oleff Pætherß af Swenstrwp Efterleverske, og har jeg sat hende en »gwl bradze« i Pant, og skal jeg betale Fru Ælseby sit Guld inden Jul næstkommende. Mit Indsegl. Skrevet i Egydhe Mand. før Michils Dag.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forned: Lxx 30. Oluf Pederssøn Godovs Enkes Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. [7222

Sept. 24. Seuren Nielsß Foged til Hornum H.s Ting, Jes Jude, Mattis Greyersß, Per Rymmer, Esy Faarsß, Seuren Spiger, Tames Beck, Cristern Laurensß, Jes Rymmer, Jost Greyersß og Per Jacopsß. Mand. efter Mathei Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Svend Joseph Ericssß Foged paa Resstrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Tammes Beck, Cristern Laurensß, Pally Palsß, Cristiern Flesk, Jes Seurensß, Jes Trolbergh, Jes Rymmer og Per Ascersß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Josep Ericssøns Lovhøringe Per Rymmer og Jost Greyersß paa forskrevne Ting kundgjorde, at de Tirsd. før Mathei Dag i Hatzeriis kier hørte og saa', at Josep Ericssß gjorde Lovhævd paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Henric Knütssøns paa Resstrop R. og »inworde« en Eng i Hatzeriis kier, som er 84 Favne bred øster og vester og paa Længden fra Fjorden indtil Aæn, med Rishug og »thaghskyrd« lige bred ved Engen og Aæn til Midtstrømme for Hr. Henric Knutssøns rette Arv. Og vidnede forskrevne 8 Mænd, at dem fuldvitterligt er, at den Eng har ligget til Resstrop ukært i Gammel Hr. Henric Knutssøns Tid og i Hr. Knuth Henricssøns Tid og saa længe, som nogen kan mindes eller spørge. Og var forskrevne Lovhævd tilbuden i 3 Ting og tilfunden af Fogeden og Herredsmænd, og Josep paaæskede inden alle 4 Stokke, om nogen havde Breve eller Bevisning imod, og forskrevne Lovhøringe mælte hans Lovhævd ved fuld Magt at blive, saa længe h. . . . ges af Biskop og Bygdemænd. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [11] Segl: 1-4, 6, 9-11. Bomærker; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Laagheffdt paa Fiurdttengen y Hasßeriis kiier etc.«. Store Restrup Godsarkiv (AM. VII. 8). — Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1540 Okt. 27 (vig. Simonis et Jude) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Gabriel Gyldenstiarne. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 119 a. [7223

Sept. 28. Pether Lang i Waløse mageskifter 2 Gaarde i Kudheddinge i Bare H. til Lunde Kapitel.

A. Perg. med [6!] Segl: 2. Lxx 28; 3. Lxxxvii 9 (Ulfstand); 5. Cxli 7 (Grott); 6. Bomærke (*s niffe nielfson*). Lunde Kapitels Arkiv; ÆA. V. 158 a

(SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 182.* — *Aa. Afskr.: Lunde-*
bogen S. 147. [7224

a) Originalen er dér urigtig henført til 1490.

Sept. 29. Tingsvidne af Hwedbo H. om Markeskel.
[Orig. Vitskøl Kl. Arkiv?] Udtog anført i 1494 Jan. 30. [7225

Okt. 1. *Reg. 4986**. Perg. med 1 Segl: Lxviii 38 (Thott). Kongens
Arkiv; *ÆA. IV. 47* (RA. C 5, Len Sjæll.). *Knudsen, Danm. i Middelald.*
S. 108. [7226

Okt. 3. Kongen anmoder Bent Bille om straks at sende Penge af
Landehjælpen og sender ham Klæde, som han skal bytte blandt Bønderne
for Kvæg.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig
K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 105.* [7227

Okt. 4. Wii Frederick erffgenhome to Norwegen, hertog
vorkopen umme des gemeynen besten willen unsen borger-
meysteren, ratmennen unde gantzen gemeynen inwoneren unßer
stadt Lutken Tunderen unse bundengudt to Kêrgarde bii Lutken
Tunderen belegen to eres quekes nuth to eyneme ewigen erff-
kope vriig to genetende. Hiirvor hebben see unns betalet 60
lubessche mr. pennige; darto scolen see unns to unses slotes
behoeff Lutken Tunderen jarlikes darvon to rechter tiit eyne
tunnen honninges to hure unde 2¹/₂ mr. lubesch vor denstgelt,
unde wan ouer de suluen vogedie eyne gemeynen bede werdet
entweden, eynen rinsschen gulden to ouerbede, unde wen de
gemeynen bunden ime lehne Lutken Tunderen eyn swyn tor
mast geuen, ime geliiken ock eyn swin geuen. Gebeden hiir-
umme *etc.* Datum an unseme slote Gottorppe ame dage Fran-
cisci under unseme secrete.

Ad relacionem validi Hinrici Rantzouwen
conciliarii et magistri curie.

Perg. [med 1 Segl]. Tønder Bys Arkiv (i Tønder). [7228

— Vi Jacob Andersenn, Jep Andersenn, Otte Erichsenn[!]^a,
Hermand Fleming og Munck Jenssen og Margrette Andersdatter
har siddet over et Søskendskifte med vor Broder og ^bvore Hus-
fruers Brødre^b efter vor Fader og Moder Hr. Anders Jacobsen
R. af Steinholt og Fru Anne^c hans Hustru, hvis Sjæle Gud
naade, i saa Maade, at Biørnn Andersen skal have Stienalt,
»saa indenn« 1 Gaard i Wore (Anders Harritdzløff), 1 Gaard
ibid. (Willatz), 1 Gaard (Peder Ytti), 1 Gaard (Peder Ibßenn),
1 Gaard (Anders Nielßenn), 1 Bol ibid. (Knud Wintter), 1 Gaard
(Anders Pederßenn), 1 Gaard (Jens Kold), 1 Gaard (Jens Pouel-

ßenn), 1 Bol (Søffrin Nache), 1 Gaard (Loduig), 1 Gaard (Matz Matzßen), 1 Gaard (Niß Anderßenn), 1 Bol (Peder Marquorßenn), i Wester Siørup 1 Gaard (Peder Anderßenn), 1 Gaard (Michill Degen), 1 Gaard (Christenn), 1 Bol (Jens Kodt), i Hollandßberg 1 Gaard (Niels Anderßenn), 1 Bol (Anders Halm), 1 Gaard i Ørsted (Peder Glaffuin), 1 Gaard (Mogens), 1 Gaard (Michill Pederßenn), 1 Gaard (Niß Michilßenn), 1 Gaard (Jens Pederßenn), 1 Gaard (Jep Laßenn), 1 Gaard i Tørßløff (Marine Skraffuels), 1 Gaard (Mortten), 1 Gaard i Øster Siørup (Jens Bodie), 1 Gaard (Peder Frøst), 1 Gaard (Jep Bendtßenn), 1 Gaard i Wester Alling (Jens Jenßenn) og Eldrup gaard i Gießing S., 1 Gaard i Weiilby (Marquor), 1 Gaard (Anders Jenßenn), 1 Gaard (Jep Smed), 1 Gaard (Peder Jenßenn), 1 Gaard i Wester Alling (Jens Pig), Dalsgaard i Hule^d S., 1 Gaard i Hiellem H. (Morttenn), 1 Gaard *ibid.* (Jep Wilde), 1 Gaard i Horstweed (Jep Pederßenn), 1 Gaard i Pinstrup (Michill Pederßen), 1 Gaard (Thames Rus), 1 Gaard i Fouelseff (Joenn Abßenn), 1 Gaard *ibid.* (Michill Pederßen), i Hald H. 1 Gaard i Karstrup (Jep Staffenßenn), 1 Gaard i Øster Alling (Jens Wolßenn), 1 Gaard (Jens Jørgenßenn), 1 Gaard (Jep Ibßen) 1 Gaard (Jep Krarup), 1 Bol (Peder Jørgenßen), 2 Gaarde i Hiß H. Kragelund, som skylder 6 Mk. d. Dette Gods skal Biørnn Anderßenn have til evindeligen Eje, som vi har udlagt ham i Søkendeskifte. Hermed lader vi hver Mand kvit for alt ydermere Skifte om Arv efter vor Fader og Moder og vore Husfruers Fader og Moder for Jordegods, Bopenning, rørendes og urørendes, som os til denne Dag imellem været har, og giver vi hverandre derpaa fuld Afkald. Vi har ladet hænge vore Indsegl for dette Brev med hæderlige og velbyrdige Mænds Hr. Erich Otteßenn R. til Biørnholm, Las Luno til Kollerup. Givet i Aars Torsd. efter Michaelis Dag.

[A. Orig. Stenalt Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 147 a. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 11 a. — [Ab. Afskrift af Peder Dyrskjøt (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog).] Afskrifter efter Ab: Aba. Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 135 a (herefter: Abaa. RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og Abb. LDipl. [7229

a) c: Emiksen. b—b) Aba og Abaa: »Hustrues Broder Biørn Andersen«; Abb: »vor Hustrues Broder Biørn Andersen«. c) Aa tilføjer over Linien med en anden Haand: Mus; Aaa, Aba, Abaa og Abb har Mus i Linien. d) Sagtens Fejl for: Hvilsager.

Okt. 5. Hertug Frederich stadfæster Artikler fastsatte af Skomagerne i Lüttken Tundern.

[Orig. Tønder Skomagerlavs Arkiv.] Afskrifter fra c. 1600: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 1171 Bl. 114 og Nr. 2982. *Nyrop, Gilde- og Lavs-kraaer II. 216.* [7230]

Okt. 6. *Reg. *8216.* Perg. med [3] Segl: 1. Llviii 14. Bent Billes Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 179.* [7231]

— Tingsvidne af Molt H., givet Hartwigh Tielowson af Gram, at han og Hans Jensson i Askoff mageskiftede til hinanden Jord henholdsvis Vest og Øst for Tingvejen.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Lxxiii 24; 3. I Sigilfeltet en Kalk(?); 4. Utydeligt; 5-7. Bomærker. Hartvig Reventlows Arkiv; senere til Arkivet paa Trøjborg; ^a1879 af Godsejer H. Knudsen til Trøjborg foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Trøjborg Godsarkiv). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 92.* [7232]

^a—*a*) Dettes Kopibog 1879 Sept. 25; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. VI S. LIII.*

Okt. 10. *Reg. *8217.* Perg. med [3] Segl: 2. Bomærke; 3. Bomærke (*§ tue ienffen*). Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 168* (det ikke aftrykte stemmer med de sidste Bestemmelser i Brevet Nr. 134 sstds.). [7233]

— *Reg. 4987** (med urigtig Dag Okt. 11). [Orig. Randers Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. *Neckelmann, Randers, Special Del 1. H. S. 52 = Harder, Om Fiskeriet i Randers Fjord S. 27.* [7234]

Okt. II. *Reg. 4987**. Er 7234.

Okt. 13. Gregers Jeipß¹ i Torderop, Pedher Langh i Wal-løsa, Jep Trwedß³ i Ascortorp og Knwd Saxtorp⁴ i Getzholm. Som Hr. Bent Bille af Siøholm R. lod bryde over os vor naadige Herres Lovdagsbrev paa 15 Dage og kærede sig Brøst, at vi ikke havde gjort ham Fyldest i den Indførsel for den Opbørsel, Kost, Tæring, Skadegæld og for det »uskiffthe« Gods mellem Hr. Oluff Oxæ R., Fru Ingerd og hendes Børn, da indførte vi Hr. Bent Billiss R.s fuldmægtige Bud Torbern Laurensß paa sin Søsters Fru Ingerdz og hendes Børns Vegne i dette Gods for Ejendom: Beltebergh gard (1 Td. Smør) og Møllen (3 Pd. Mel), Tolerop (1 Td. Smør) og Litle Tolerop (et Skp. Smør), Toorop (3 Pd. Korn), Aale Mølle (4 Pd. Mel). Item indførte vi Hr. Bent Billiss R.s fuldmægtige Bud paa Fru Ingerdz og hendes Børns Vegne i dette Gods for Kost, Tæring og Skadegæld: Sweybørgh (1 Skill. Grot), Ormerstorp (6 Grot), 1 Skill. Grot i 1 Gaard i Katzløse, som Fru Ingerd selv i Værgen har, 6 Grot i 1 Gaard i Ormerstorp, som Fru Ingerd og selv i Værgen har, i Torsø By 1 Gaard (Jep Olsß, 4 Skill. Grot), 1 Gaard (Per Beyer, 2 Pd. Byg og 8 Grot), en Fæste (Per Clawesß), 1 Gaard (Jes Andersß,

3 Skill. Grot), 1 Gaard (Jep Persß, 3 Pd. Byg og 1 Skill. Grot), 1 Gaard (Pedher Beyer, 3 Skill. Grot og 18 Grot), 1 Gaard (Jens Moghensß, 30 Skpr. Byg, $\frac{1}{2}$ Skill. Grot og Teje), 1 Gaard (Mattes Kølilingh, 3 Pd. Byg, 1 Skill. Grot og Teje), 1 Gaard (Jes Andersß, 3 Pd. Byg, 1 Skill. Grot og Teje), 1 Gaard (Vogn, 3 Pd. Byg, 1 Skill. Grot og Teje), 1 Gaard (Henrich Persß, 3 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje), en Fæste (Arwith), 1 øde Gaard sstds. Findes nogen Hr. Oluff Oxes Rettighed i det Gods ydermere end Fru Ingerdz og hendes Børns, som vi nu har Hr. Bent Billiss Bud indført for Ejendom paa deres Vegne, skal Fru Ingerd og hendes Børn og det nyde for Kost, Tæring og al anden Skadegæld efter vor naadige Herres Ridebrevs Lydelse; thi at det var overlagt Skadegælden, da løb det 8000 Mk. og mere i »mwelig« Regnskab lagt, som Hr. Oluff Oxæ har forkommet fra Fru Ingerd og hendes Børn af Hr. Johan Oxæs Løsøre, siden han døde. Dette fornævnte Gods har vi antvordet og indført Hr. Bent Billiss Bud paa Fru Ingerdz og hendes Børns Vegne at have hver efter sine Artikler, som for staar, saa længe Hr. Oluff Oxæ gør Fru Ingerd og hendes Børn Fyldest efter Loven. Vore Indsegl. Datum Lundis in profesto Calixti.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxxxvii 8 (Ulfstand); 3. Fxlvii 8 (Rosensparre); 4. Lxi 5. Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 9). [7235
a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Okt. 14. Hans Konge. For os paa vort Retterting var Hr. Peder Sognepræst i Koldinge med 2 aabne beseglede Pergamentsbreve lydende: 1. *Række Nr. 5533*. Item det andet Brev: 1. *Række Nr. 5576*. Hvilke Breve vi stadfæster, forbydende alle Hr. Peder eller hans Efterkommere paa fornævnte Jord Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis die Calixti nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Kolding Kirkes Arkiv (RA. Kolding Bys Arkiv). — Kopi indsendt 1648 af Kolding By (uden Aar og Dag): RA. Danske Kanc. (Bl. 17 a). [7236]

Okt. 15. Ærkebisp Johannes af Lund overdrager Klerken Petrus Tichonis Trefoldigheds Alter i Lunde Domkirke.

Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 184*. [7237]

Okt. 18. Oleff Hansß i Frændhervpp Tingfoged i Faxe H., Pær Pygh i Trygghewelle og Jes Maw i Jænstrvpp. Torsd. før

undecim millium virginum Dag for os og menig Almue, som Faxte Ting søgt havde, lod beskeden Md. Mekyll Oolsß i Lynne »lythe«, at Seuerin Andhersß i Lynne har inde af Mekyll Olsß Jord, og var der Aasynsmænd tiltagne jordegne Bønder at »skwth« og overveje om forskrevne Jord, som var Jes Persß i Ørssløff, Jes Godke, Boo Bondhe i Hwerløse, Pær Nielsß i Tystrvpp, Hæmmingh Pyn og Yngwer Pyn i Dalby; hvilke »skwddhe« og maalte forskrevne Jord og vidnede inden Tinge, at Seuerin Andhersß har inde af Mekyll Olsß Jord 1 Skp. Land og mere i en »haaghe« til Huset og »æn som aff hwffet[!]« paa Mekels Jord saa meget som 2 Fødder lang. At forskrevne Dannemænd saa vidnede, »beddes« Mekyll Olsß et Stokkevidne; da tilmælttes Pær Hansß at tage til sig 11 Dannemænd, ydermere granske og udspørge, som er Jes Robwck, Ygwer i Hyllethe, Jes Persß i Skowgaard, Henrigh Storck, Hæmmingh Olsß i Rolthe, Pær Black, Andhers Knepel, Oleff Frændesß, Hans Clæmynsß, Oleff Adamsß og Azsß i Ordrvpp; hvilke 12 Danne-mænd vidnede, at »skethelith« var inden Tinge, som for er rørt. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker. Senere til Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 588 (AM. LXIII. 24).*

[7238

Okt. 22. Loduigh Marsk m. fl. indfører Benth Bille i Hr. Prebørns Gods.

[Orig. Bent Billes Arkiv.] Udtog anført i 1493 Maj 9. [7239

Okt. 27. Jeg Beend Perß i Vghersløff kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Hr. Beend Bille paa Siøholm R. 70 Mk., for hvilke jeg har pantsat ham en min Gaard i Løwe H. i Reersløff S. i Siwenderwd, som Jep Perß i boer, og han har pantsat Gaarden Hr. Engelbret paa Torbiørnfeld for 100 Mk.; nu har han mig fornøjet 30 Mk. til de 70, saa at det er 100 Mk. fuldt paa forskrevne Gaard. Thi tilpligter jeg mig den Gaard af Hr. Engelbreth selv ind at løse for de 100 Mk. og holde det Hr. Beenth Bille uden al Skade, og lader jeg Hr. B. B. kvit for forskrevne Gaard. Mit Indsegl. Datum Ottonie vig. Simonis et Jude.

Perg. [med 1 Segl]. Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 106 (RA.). LDipl.* [7240

— Niels Biskop i Burglum, Peder[!] Marquordt i Hundzlund, Jenns Nielßen i Brodschoug, Henrich Friiß i Odden, Otte Henrichsønn, Niellß Ottsehn, Knud Jenßen i Lønstrup, Tham-

mis Tordtßenn og Niels Ifuersßenn. Paa Simonis et Judæ Aften i Houring var for os hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Henrich Knudtzsenn i Restrup R., havde der ladet stævne Sandemænd i Jerslouff H. om Tog, som de havde gjort imellem Westerbrynnesløff og Boerød. Da efter vi havde hørt deres »beuißninge« paa begge Sider, efter vor naadige Herres Befaling »formeldtte« vi deres Tog aldeles magteløs; thi det befandtes at være gjort, den Stund Hr. Henrich var uden Lands i vor naadige Herres og Rigens Forfald, saa at forskrevne Tog skal i ingen Maade komme Hr. Henrich eller andre Medejere til Skade, og ej skal det komme Provst i Burglum til Gavn. Sig. nostra. Datum *etc.*

[^a Velbeseglet Pergamentsbrev.^a Henrik Knudssøn Gyldenstjernes Arkiv.] Vidisse 1602 Apr. 27 se 6966. RA. Rigens Forfølgningssbog 1601-7 Bl. 47 b. [7241

a—a) Saaledes Vidissen.

Nov. 5. Niels Biskop i Wiborrig, Lass Lwnow i Kollerop, Jep Henrigsß i Assenss, Tygi Jensß i Dalsgard, Lawe Kieldß i Stangerom og Michel Jeipß i Rogby »webner«. Mand. før Martini Dag efter vor naadige Herres Befaling var vi forsamlede paa Lystrop og Aystrop Marker. Da red vi først paa Lystrop Mark og besaa' Swndzkrog, og funde vi Swndzkrog at ligge i Lystrop Mark lige neden for Hr. Erick Otsßns Endelskov imellem forskrevne Skov og Fjorden, hvilket Bønderne ogsaa selv sagde, at Swndzkrog skulde være »alminningh bedh« for hver Mand, ihveden de kommer, fra det Dige og Grøft vesten ved Smediihøy indtil det Dige og Grøft langt østen for Smediihøy, hvilken Dige løber ned fra Hr. Erick Otsßns Skov til Fjorden; og af Swndzkrog, som Bønderne sagde at være »alminninge bedh«, tilstod de selv, at Hr. Axel havde udlagt et Stykke til Kronens Gods for »kiend« Eng. Sammeledes besaa' vi 4 Agre og et Stykke Eng, som kan give hos 4 Læs Hø, og 2 smaa Stykker Skov, som Per Bunde i Hadderop kendte sig ved inde i Lystrop Mark; da saa' vi, at forskrevne 4 Agre og Stykke Eng ej var særmærkt enten med Sten, Grøft eller i anden Maade, som »stwff« burde at være efter Loven, og P. B. selv tilstod, at de 2 smaa Stykker Skov var ej heller særmærkte med Sten, Stabel eller Grøft. Saa red vi paa Aystrop Mark; der lod Jørgen Krwmpfen først læse vor naadige Herres Befalingsbrev til os Aystrop Mark at rebe efter Loven [ϕ: 7143], desligeste vort Stævnebrev, at alle Ejere i Aystrop skal i Dag møde her og

tage ved Reb og Raft, hvilket Stævnebrev »wort« læst til Gerleff H.s Ting i Dag Maaned, og J. K. bad os, at vi vilde fuldtgøre vor naadige Herres Brev og hjælpe, at han maatte fange Aystrop Mark til Rebs; til hvilket vi var aldeles redebon. Da var der til Stede flesten Del af Ejermænd i Aystrop og deres Bud og kundgjorde, at ingen af dem havde fanget Advarsel eller Stævning hjemme til deres Herredsting eller Brofjæl, og vilde derfor ej tage ved at lade Reb eller Raft gange over Marken; men naar han vilde forfølge det lovlig til Rebs med Varsel og i andre Maader, vilde de komme med deres Bevisning og lade Reb gange over Marken, om de ikke kunde fordrages derom til Mindelighed paa Lucie Dag næstkommende. Sammeledes lod J. K. læse Rigens Kanslers 4. Dombrev [c: 5281] efter hans Ridebrev og sagde, at han vilde holde sig ved al den Del, som Dombrevet udviser, saa længe han kan fange Reb og Raft over Marken, hvilket hans Dombrev vi dømte ved Magt at blive, og J. K. at nyde den Del, som han er lovlig indført i, som hans Dombrev derom indeholder. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [6] Segl: 2. Brudst. med Hjelm og Skjold (ikke Lxii 9); 3. Utydeligt Skjold; 5. Skjold med Vaaben som Llx 5, men et andet Signet; 6. Utydeligt Skjold. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [7242]

Nov. 12. Jeg Clawss Ericss¹ R. kendes mig at have et kærligt Laan af hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Laghe Brok R. paa Æstrvp en By Pederstrvp, som er 8 Gaarde i, liggende i Aasom H. i Høyrvp S., hvilken By jeg kendes mig ingen Del at have i længere, end Hr. L. B. vil mig unde. Mit Indsegl. Datum Ottonie altera die Martini.

Perg. med 1 Segl: Civ 18 (Bjørn; nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Lage Brocks Arkiv (RA.). LDipl. [7243]

— Thøger Hiwll i Kampstrop pantsætter Lass Oloffsen Borger i Lemuigh en Gaard paa Bierg i Skodburg H.

Perg. med [7] Segl: 1. Hxxxiv 2; 2. G. 945; 3. Gxvii 8 (Stjerne-Juel); 5. Cvii 7 (Kid); 6. Bomærke (≠ ieffe steen); 7. Bomærke. Senere (jfr. 1497 Jan. 1; *Elīne Gøyes Jordebog S. 376*) til Niels Clementssøns Arkiv (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 74* (læs: i Nessum - som Jens Jebss nw - Af det efter »aff gammell tiid« udeladte mærkes: Og skal Lass Oloffs have den forskrevne Gaard uløst i 10 Aar nu næst efterkommende. Item tilbinder jeg mig at fri ham Gaarden for et brugelig Pant og med Aarss Mølle, til Gaarden afløses ham. Naar Gaarden skal igenløses, skal der advares til Skodburg H.s Ting 3 Ting før Johannis Dag om Mid-sommer, og løses »at« Michels Dag der efterkommende). [7244]

Nov. 13. Jeg Pedher Dwngh, Kong Hansß Kapellan paa Købendehaffn, har annammet af hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Bæint Bilde R. Høvidsmand paa Helsingborge 2 Læster Byg paa vor naadige Herres Vegne, for hvilke jeg paa vor naadige Herres Vegne lader Hr. Bæint Bilde kvit. Signetum meum. Datum in castro Haffnensi fer. 3. post Martini.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: G. 350* (*s p[etri] petri noiat ðwgh(?)*). Bent Billes Arkiv (E; RA.). [7245]

Nov. 15. Oluff Hansß i Ffrendorp Herredsfoged i Ffaxe H., Jes Maw² i Jenstorp og Jes Perß³ i Ørsløff. Torsd. efter Briccii Dag paa Faxe H.s Ting spurgte Hans Kieldß Forstander til Clare Kloster i Roskilde, om »noger« Dannemænd hørt havde eller vitterligt er, at de 2 Gaarde i Lynde magle, som hører til Clare Kloster, som nu Jes Boß og Søffrin i boer, har nogen Tid været køret til Tinge, og særdeles den Kaalhave, som ligger til Søffrins Gaard, og bad hver Dannemand sige deri Sandhed, som de vilde andsvare for Gud, og »bedes« derpaa et Stokkevidne. Herom tilmælted beskeden Md. Per Perß i Hoby, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd og sige derpaa, hvad dem vitterligt var og bespørge kunde, og som de vilde bekendt være. Da tog han til sig Morthen Jensß i Hoby, Lasse Hennigß ibid., Jes Henningß i Madeskoff, Niels Olß i Spieldorp, Henrick Storck i Borreshouet, Jes Bertelß i Faxe, Oluff Andersß i Rynnede, Jes Horn i Tydstorp, Jes Horn i Ebbeskoff, Jes Gremmerß i Ordorp oc Anders Jeipß i Olstorp; hvilke vidnede, at dem ej vitterligt er, hørt har eller spørge kunde, at der har været givet Kære til Tinge paa forskrevne 2 Gaarde før nu i Aar ved Oluffs Dag, at Michel, Søffrins Nabo, begyndte at kære og dele paa et »kolhawerwm«, som nu ligger til den Gaard, Søffrin i boer, og af Arild tilligget har ukæret. Sig. nostra. Datum *etc.*

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Thette breff ær ey poo Linnæ, vii ledæ ath, men thet ær po Lynde magllæ«. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 598* (AM. LXIII. 23). [7246]

Nov. 18. »At Jöran Daa wunnit Hareberga, bewises däraf, at Jöran Daa upwiste ett egendoms bref, som Ætzlisa Peders dotter, Blix Daas (war broder med Jöran Daa) efterlefwerska, hade utgifwit och beseglat med flere till witnessbörd år efter Guds börd 1492 feria secunda ante festum Laurencii^a, lydandes, at hon med fri wilja hafwer undt och uplåtit från sig och sine arfwingar sin k. swåger Nils Olsson och sin fränka Bodild Pedærsdatter hans huusfru och theras arfwingar alt sitt jordagods och egendom i Skåne och i Halland, som henne rätteligen

tillfallen war eftter hennes föräldrar, som är Hareberga gård och Hareberga by etc.; på hwilket konungen Hans dömde och stadfäste, förbiudandes alle, hwilka de hålst wara måtte, at giöra Nils Olsson eller hans arfwingar härutinnan något hinder, till deß någon kommer, som upwisar på rätteretinget bättre skiäl och bewis. Dat. Roskild in profesto beate Elisabet anno domini 1492 nostro ad causas sub sigillo, teste Johanne Ketilli justitiario.◀

[Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog af Nils Wessman: Uppsala UB, Haandskr. E 163 S. 125. [7247
a) Dateringen er urigtig, og Brevet identisk med 7087.

Nov. 19. Knwt Perß af Kasberg Foged paa Gerlo H.s Ting, Lawe Keldß af Stangrom, Krwze af Ballig, Michil Jeipß af Marieager VV., Store Lass Nielsß i Knæstet, Jes Erikß i Dalbyneder, Mates Keldß i Winstrop og Las Stygß ibid. Paa Elizabeth Dag paa forskrevne Ting fik velbyrdige Md. Jørien Kromppen et Tingsvidne af 8 Dannemænd af de ældste og »aktethe« i Herredet, meste Delen af dem var mere end 70 Aar gamle, som var: Cristiern Perß i Ænsløff V., Henrik Bonde i Nordrop, Ywer Smyd i Kaseberg, Michil Stowby i Winstrvp, Nis Bay i Kasberg, Pawel Stygß, Per Tøgerß i Siem og Posk i Dalbyøffuer; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at de har aldrig hørt, at der har været givne Kære paa Kasberg Mølle enten paa Dam eller Damsbaand, »forflod eller bagflod«, førend Biskop Jenses Svende »laden« øde, men saa længe som forskrevne Dannemænd kan mindes, har Møllen haft fri Dam paa baade Sider op ud med Aaen, hvor det Behov gjordes. Item vidnede de 8 Dannemænd, at den Tid Møllen »wort« øde, førend Jørien lod bygge den op igen, »wort« hun ikke øde lagt for nogen Kæremaal enten af Biskoppen af Aars eller andre, men for Jep Axellß egen Forsømmelse Skyld blev hun øde, som den Tid Møllen i Værge havde. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [7248

Nov. 20. Vi Niels Biskop i Wiborg hilser eder Anders Christenßen Landsdommer i Nørjydland, Lars Mogenßen i Tiele, Albret Skiel, Bertel Kaas, Thomas Jenßen i Kaas, Christen Hvas, Tyge Jenßen i Dalsgaard, Niels Krabbe og Bogi Jenßen, Niels Christenßen i Kye, Nis Munch, Malti Munk og Thomas Rood. Vi finge vor naadige Herres Brev, at vi skulde stævne i Rette en Lovhævd, som gjort er paa Fiskeri i Giedsted Aa, at fornævnte gode Mænd, som skulde være »bygmænd« i Sagen, skulde tilforn ride til Giedsted Aa og der bese den Lejlighed, eftersom hans Naades Brev udviser og vi tilforn har tilskrevet

eder, at I skulde forsamle eder paa fornævnte Aa Mandag før hellig Torsdag næst forleden og den at bese, eftersom vor naadige Herres Brev udviser, som Mouritz Nielsen derpaa har, og siden at være »bygdemænd« i den Sag, naar eder tilsagdes. Nu har vi forstaaet, at I ikke endnu har været der forsamlet; thi efter vor naadige Herres Befaling beder vi og stævner eder alle, at I forsamler eder at møde hos Giedsted Aa den Onsd. »betiden dags« næst før Jul og bese fornævnte Lejlighed om fornævnte Fiskeri og Grund i Giedsted Aa, og at I møder for os i Wiborg anden Dagen, som er om Torsd. før Jul, »fuld betiden dags« og med os der at rette om fornævnte Lovhævd, efterdi som det sig bør efter Loven. Sammeledes stævner vi fornævnte Lovhævd, som paa fornævnte Fiskeri i Giedsted Aa[!], og deres Arvinger, som gjorde fornævnte Lovhævd, og alle dem, som bør eller vil svare paa fornævnte Lovhævd, at de ogsaa møder i Wiborg paa fornævnte Tid at nyde og undgælde, hvis vi med fornævnte gode Mænd for Rette afsigende vorder. Og lad det ingenlunde. Givet i Mors Tirsd. før Catharinæ Dag meo sub sig.

[Orig. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.] Afskr. indført i Højesterets Dom 1693 Okt. 31 mellem Justitssekretær Baltzar Sechman m. fl. og Peder Lerche til Lerchenfeld; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Højesterets Dombog 1693 II Bl. 340 a. [7249]

Nov. 21. Pedher Andhersß i Gwndzmagle, som den Dag sad i Dommers Sted paa Falsterbo Landsting, Bo Deghen i Syøorppe, Per Andhersß i Todorppe. Onsd. før Clements Dag for os og mange Dannemænd, som Falsterbo Landsting havde søgt, fik beskeden Md. Per Knwdhßen i Skærnæ et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Bo Deghen i Syøorppe, Per Andhersß i Todorppe, Per Michelsß i Støstorp, Andherss Pylth i Byørnstorp, Nis Jensß i Øfforppe, Olaff Persß *ibid.*, Mattis Pallæ i Syøorppe, Claus Grother i Holbeck, Troelss Batthe i Clacskow, Nis Tan i Stwb-orppe, Jens Støydh i Lydstorp, Lauress Olsß i Wyrcke; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Per Knwdhßen med hans Medfølgere har været 4 Ting og budet Lov for Lovhævd paa den Skov og Grund, som ligger mellem Skærnæ og Alßløff, for hvilken Skov og Grund en Nævnd var paa tagen af fornævnte Landsting og ikke gik. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPapir med 3? Segl. ^aMaribo Kl. Arkiv? ^b ^a1750 i Sorø Akademis Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen 1750: LDipl. [7250]

^a—) Saaledes LDipl. ^b) Brevet nævnes ikke i *ÆA. III*; men det ses der, at Maribo Kloster havde ikke lidt Gøds i Skerne.

Nov. 21. Jeg Sophia Morthensdatther¹ er velbyrdige Md. Hr. Erick Otthesß til Biørnholm 100 Mk. og 8 Mk. danske Penge skyldig og $\frac{1}{2}$ Td. Smør, for hvilke Penge og Smør jeg sælger og skøder ham til evindelig Eje en min Gaard i Gerloff H. i Windblæss S. i Lystrop (Jes Kieldß, 1 Øre Korn). Og kendes jeg mig derfor oppe at have baaret Penge og fuldt Værd af Hr. E. O. Gøres Hr. E. O. nogen Tid nogen bedre Bevisning Behov paa Gaarden, tilbinder jeg mig at give ham dem efter hans Villie. Medb. af velbyrdige og beskedne Mænd Erick Buggi i Wiscumøø, Krwssø³ i Wengigard, Jes Hardbo⁴ i Lille Torrop, Cristiern Black, Jep Maghenß »borgemesthere« i Randers og Mates Reersß Byfoged ibid. Datum die presentac. Marie.

Perg. med [7] Segl: 1. Flviii 13 (Seefeld); 3. Hlii 1; 4. Gxvii 32 (≠ *iens peterfen hørbo*); 6. Utydeligt; 7. Bomærke. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). [7251

Nov. 22. Jeg Pedher Rebyergh Kantor i Roskyldh kendes, at jeg med hæderlig Mands Hr. Micil Hyenryksß, som er perpetuus vicarius til Hellig Kors Alter i Vor Frue Kirke i Kallwndburgh, med beskedne Mænds »kyrkæ weryes, borghesters« og Raadsens Samtykke i Leje lader vi Jes Grydhæstøber og hans Hustru Karine og et deres Barn eller en deres »arwynghæ«, hvilket »ther« de vil unde, en Vor Frues Kirkes og Hellig Kors Alters Gaard liggende op i Kallwndhborgh østen næst Bispens Gaard og vesten den Gaard, som Jørghen Jespersß i boer, hvilken Gaard Jes Grydhæstøber og hans Hustru selv i boer, at have i deres Livs Tide den ene efter den anden og et deres Barn efter dem eller en deres »arwyngha«, hvilken de vil unde forskrevne Gaard, og give deraf aarlig til Rente 1 lødig Mk., Halvdelen til Vor Frue Kirke og Halvdelen til Hellig Kors Alter sstds., til tvende Tider Halvdelen om Paasken og Halvdelen »ath« Michels Dag, med »saa dan« Vilkaar, at de skal forskrevne Gaard bygge og forbedre. Sidder de igen med forskrevne Leje i 3 Aar og ej vil udgive, saa at forskrevne Gaard »for syddess ok for aryss«, skal »kyrky werie met borgghæmesther« og Raad have Fuldmagt at sætte i og af, hvem dem tykkes, der kan og vil give Renten ud. Medb. af Hr. Michil Hyenricksß Sognepræst i Tømmærwp og perpetuus wicarius til Hellig Kors Alter i Kallwndburgh med beskedne Mænd Fyrsyngh Kirkevæрге til Vor Frue Kirke, Jacob Jacobsß, Naffnæ Nielsß »borghæmesther«, Kristher Greensß og Niels Powelsß. Givet og skrevet i Kallwndhburgh Cecilie Dag.

Perg. med [7] Segl: 3. Bomærke i Skjold; 4. Skjold, formentlig med Bomærke; 7. Bomærke i Skjold.^a Senere tilbagegivet til Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1491-1555). LDipl. [7252]

a) Langebek siger 1749 i LDipl.: »Det første og næstsidste Segl ere borte«.

Nov. 23. Jeg Olaff Oxæ¹ R. og Høvidsmand paa Siøborg kendes mig at have »lenth« for et venligt Laan Torsshø gordh i Sckonæ af hæderlig velbyrdig Md. Hr. Eskill Giøyæ R. paa Twndbyholm til Philippi et Jacobi næstkommende og ej længere. Mit Indsegl. Datum die Clementi mart.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Cxlvii 9. Eskil Gøyes Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 121* (RA). [7253]

Nov. 27. Vi Hans Konge annammer disse vore og Kronens Bønder i Kniborp: Anders Tageß, Oleff Tageß, Pether Jeipß, Henrick Swan, Powel Jomfrw, Lauritz Henrickß, Oleff Anderß, Anders Keldß, Hans Petherß og Oleff Petherß og deres Gaarde i vor Beskærmng. Og tillader vi, at forskrevne vore Bønder skal have forskrevne Gaarde og deres Arvinger efter dem, dog med saa Skel at de og deres Arvinger skal bygge og forbedre Gaarden og give os aarlig 1 Læst Byg og 40 Høns, efter de Kong Ericks og Kong Cristierns Breve, de derom har, indeholder. Forbydende osv. Datum in castro nostro Wordingeborg fer. 3. post f. Caterine nostro sub signeto.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. »Senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)« (AM. VII. 10). [7254]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Nov. 28. Tingsvidne af Endlebo H., at Llydher Olß gjorde Lovhævd.

[Papir (Orig.).] Udtog anført i 1492 Dec. 5. [7255]

Nov. 29. Jens Boue Tingfoged i Sønder H., Henning Andersß Borgemester i Nykøping, Laurens Friis i Sønderkirkeby og Hans Scriffuere Landstingsskriver i Falster. Torsd. før Andree Dag paa Sønder H.s Ting i Falster spurgte velbyrdig Md. Oleff Holgerdß, vor naadige Frues Foged og Embedsmand paa Nykøping, sig for af menige Tingmænd, om nogen vitterligt var og mindedes, at Wlsleff Egeskov har været skiftet og Skovskel ganget mellem Kronen og de gode Mænd, som har Del i Wlsleff Skov. Da vidnede 5 beskedne Dannemænd: Hans Wille Borgemester i Nykøping, Per Atzerß i Elknør, Per Bonde i Egheberg, Jes

Bonde i Wlsleff og Hans Tygeß i Silletztorp, at Wlsleff Skov var Skovskel ganget i Hr. Æffuerd Mølkedz Tid, der han Nykøping i Væрге havde, og siden har været Skovskel mellem forskrevne gode Mænd og Kronen indtil denne Dag. Derpaa »bedes« O. H. et Tingsvidne. Da var tilmælt Troels Biers i Nøreøsleff; han til sig tog 11 Dannemænd: Naffne Hosse, Laurens Brwn, Jeppe, Per Repere, Hans Kock sstds., Haghén i Litzstorp, Per Wilkin i Tostorp, Laurens Friis i Kirkeby, Jes Bosß sstds., Mikel Persß i Synderwidby og Hans Persß i Nøreøsleff; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, hørte og saa' samme Dag, at forskrevne 5 Mænd vidnede, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [4] Segl: 3. Bomærke. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv? (RA.). LDipl. [7256]

Dec. 1 ell. 8. Hans Konge. «Lørdag Vor Frue Dag concept.» for os paa vort Retterting i Andtuorschouff i vor egen Nærværelse, nærværende Hr. Heningh Meinstrup R. vor Mand og Raad, Wintzens Iffuersen, Jørgen Marsuin, Eiler Brysche med flere, var M. Peder Pedersßen Prior i Andtuorschouff paa den ene, Niels Ølmesen^b og Peder Sørrensßen »vor borgemestere« i Slaugelse med nogen af Raadet og Almuen sstds. paa den anden Side om Trætte om Panteholm og Hosløff Mark, som »borgemester«, Raad og Menighed i Slaugelse har nogen Tid haft i Leje af Klostret, og Hr. Prior sagde, at de ej havde udgivet deres Leje deraf til Klostret i lovlig Tid, som han beviste med nogle gode Mænds Brev, derom tilskikkede af vor Hr. Fader mellem hans Forfader Hr. Trip[!]^c Mortensen og forskrevne Borgere i Slaugelse, og begærede at have Klosters Skov igen forskrevne^d Panteholm og Hosløff Mark; og ydermere om Oldengæld i den Skov, Slaugelse By har imod Klosters Skov, som Hr. Peder kærede, at de vilde fri flere Svin, end deres Skov taalte, og end dem var tilforn talet imellem, og at de driver deres Svin ind paa Klosters Skov fra deres egen Byskov hel Mil og halv Mil, mere og mindre; og derpaa lagde »nogen« vor Hr. Faders »breff« i Rette. Dertil svarede^e »vor« Borge- mestre, at flere har Rettighed i Hosløff Mark end Andtuorschouff Kloster, og i Rette lagde et Brev, som den Tid ^f»predicantens offueruald« ^f[!] i Slaugelse havde udgivet og beseglet med flere Aar 1419 [v: 1. Række Nr. 5754], lydende, at »kirche- uerge« til s. Michaelis Kirke i Slaugelse, Vor Frue Kirke og den

Helligaands Hus sstds. og til Nordrup Kirke var for ham i s. Michaelis Kirke, flere Dannemænd nærværende, og »flide«⁹ Menigheden i Slaugelse al forskrevne^d »kirches« Ret til denne Dag Hosløff Mark og Skov, vaadt og tørt; item i Rette lagde et vor Hr. Faders Brev [3: 4015] lydende, i vor Fru Moders Dronning Dorettes Nærværelse, Hr. Axell Aagesßen[!] Ridders med flere gode Mænds var gjort en Kontrakt om Oldengæld, efterdi at de 12 Riddere og Riddermændsmænd, derom tiltagne var, ej havde udsagt mellem Slaugelse By og Kloster om Oldengæld, hvorimod at Slaugelse By med deres Byskov imod Klosters Skov skulde fri 350 Svin foruden »thormaanids suin«, med flere Artikler. Hvilke Sager de paa baade Sider satte for os til Minde og Rette, og taledes vi dem saa imellem om Hosleff Mark og Panteholm, at Hr. Prior for vor Villie Skyld oversaa med »vor borgemester« og Menighed i Slaugelse, at dette Aars Leje ej^h »timeligh«ⁱ fremkom, med saa Forord, at de skal herefter »timeligh«ⁱ give Hr. Prior Klosters Landgilde og Leje deraf efter det Brevs Lydelse, derpaa givet er; hvad saa ikke sker, maa Hr. Prior straks annamme Klosters Skov og Mark igen uden ydermere Rettergang, og de have deri Hjemgæld for deres egen Forsømmelse Skyld. Om Oldengæld var saa talet, at »vor borgemester« og Menighed i Slaugelse maa fri 400 Svin, som fødes før s. Johannis Dag, paa deres Skov mod Klosters Skov, naar Olden er, de Grise, som fødes efter s. Johan. Dag, deri ej^e er regnendes; og naar de driver deres Svin paa Skoven, skal de give Hr. Prior beskreven, hvor mange Svin hver Mand paadrives; og sammeledes naar Hr. Prior vil tage Oldengæld og lade »tilliude« til Tinge, skal de af Slaugelse By drive deres Svin til »fold«, og hver gøre Rede for sine Svin; har de da flere Svin end 400, da give Hr. Prior deraf Oldengæld, som Ret er. Findes nogen af Slaugelse Bymænd, ikke saa gør, da have forbrudt Svinene, halve til Hr. Prior og halve til Byen, og Hr. Prior lade annamme Svinene og byde »vor borgemester« til at annamme Halvdelen. Skyldes og nogen derfor, som ej findes ved ferske Gerninger, skal vor Byfoged hjælpe over dem det, Ret er. Og som Hr. Prior kærede, at somme^j Slagelse Bymænd driver deres Svin ind paa Klosters Skov fra deres Byskov hel Mil og halv, mere og mindre, hvo saa gør og findes dermed, da give Hr. Prior Oldengæld som andre, paa Klosters Skove driver; men driver de deres Svin paa deres egen Byskov og lader dem der, og løber saa ind paa Klosters Skov, da nyde

deres Oldengæld, som før er rørt. Holdes ej saa, som forskrevet staar, og har nogen Part der Brøst i, da tale hver sin Ret til Ting efter Loven, og da hver nyde Oldengæld, som han har Skov til. Datum ut supra ^knostro ad causas sub sig., teste Johanne Kebelli[!] justiciario nostro^k.

[A. Orig. Slagelse Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (S. 9). Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 250. — Ab. Afskr. fra c. 1650 i et Hæfte, der er nær beslægtet med Aa: Kall 4to 378. — Ac. Afskr. attesteret 1650 Sept. 2 med Slagelse Bys Segl: RA. Antvorskov Lens Regnskab 1650-51, Bilag 5. — Ad. Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 38 a. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 94. — LDipl. 1492 Dec. 8. (Reg. *8103 = *8219.) [7257]

a—d) Hele Dagsbetegnelsen er i Ad (der mellem Lørdag og Vor indskyder: for atter overstreget; Aa har ligeledes oprindelig haft »for«, men her er dette ene Ord atter overstreget. b) Ad: Oluffsen. c) ∴: Jeip. d) Ad: for. e) Mangler i Ad. f—j) Ad: »predicantius ofuerwald«. g) Ad: »finde«. h) Ad: er. i—l) Mangler i Ac. j) Ab, Ad: samme. k—k) Mangler i Ad.

Dec. 4. Reg. *8220. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt for-neden: Ax 2. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 77* (læs: marck minus tho - fore then - impressum). [7258]

Dec. 5. Hartwich¹ Biskop i Ripe. Nicolai Aften for os og efterskrevne »bydermen«: Henrick Perß² i Sellerup, Per Brocken-hwss³ i Lierbeck, Niels Cristiernß i Pedsted, Henrick Skiell⁷ i Heyselballe, Niels Mwnck⁵ i Hørup, Mowress Styghe⁴ i Hedhersløff, Mattes Raale⁸ i Wellingh, Jess Wlff Husfoged paa Koldingh VV., Vidhe Wintherß i Eytwed, Niss Perß i Rawningh, Per Mwnd i Handerup, Per Tordß *ibid.*¹³, Mattes Cristiernß i Dall-dowrde og Jess Gødß¹⁵ Bønder i Wedellæ Bykirke var hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Thamess Langhe »deghe« i Ripe og havde did ladet stævne velbyrdig Svend Llydher Olß for en Lovhævd, som han havde gjort paa Twetz Enemærke i Wedelby S. paa Endlæ, og mente, at han havde dertil indsvoret noget flere Ejer-mænds Jord derhos liggende, som han paa Riper Domkirkes Vegne havde Del inden, som kaldes Wlfstanghe og Stabelskier. Dertil svarede L. O., at han havde gjort Lovhævd paa sin rette Arveejendom, som hans Forældre havde haft i Hævd, og som hans Lovhævdsbrev indeholder; og dermed i Rette lagde Llydher et Lovhævdsbrev udgivet paa Endlebo H.s Ting, som Fogeden med flere havde beseglet ham, paa Papir skrevet sub anno 1492 Onsd. efter Katerine Dag, lydende, at L. O. gjorde Lovhævd med gilde Mænd og gæve paa Twetz Enemærke og al den Rettighed, som han havde i Wedelby og Eggeskow Marker,

som hans Forældre har haft i Hævd ukært i 40 Aar og mere. Dertil svarede Hr. T. L., at den Tid Llydher gjorde sin Lovhævd, skulde han have benævnt Wlfstanghe og Stabelskier, og i Rette lagde et Tingsvidne udgivet paa Holmots H.s Ting, som Fogeden med flere havde beseglet, lydende, at 8 Dannemænd vidnede, at 6 Dannemænd vidnede for dem, at dem vitterligt er, at al den Jord, som ligger sønden Gamlæ Gadesty, er ret »all eyers jordh«, som Del har paa Wedelby Mark, og var de samme Mænd i fornævnte Sogn af Barndom og havde det da i Brugelighed til Wedelby. Item et Sognevidne af Wedelby Kirke, at 12 Dannemænd vidnede, at dem mindes somme i 60, og somme i 50, og somme i 30 Aar, og Gamlæ Gadesty har dem mindedes i deres Tid, at den gik neden Enemærket og saa op til Gade, og al den Jord, sønden ligger Gamlæ Gadesty, er Ejerjord, og fór der fri i at hugge Ris, og ej »wort« lastet af nogen. Item et Vidne af 3 Dannemænd, at 2 af dem kunde mindes i 35 Aar, at Gamle Gadesty gik sønden om det Enemærke, og alt det, sønden ved ligger, er »all eyers jordh«, som Del har paa Wedelby Mark; og den tredie kunde vel mindes i 70 Aar, at den Tid han var Dreng, havde Gamle Kringh sit Jord frit paa Wlfstanghe, og kørte Plov for ham der. Item et Pergamentsbrev, at 8 gamle Dannemænd vidnede, at dem vitterligt er, at al den Jord sønden ved den Sti, som kaldes Gamlæ Gadesty, er alle Ejeres Jord, som Del har paa Wedelby Mark, og har de af Twedh haft det med deres Minde, som boede i Wedleby. Item i Rette lagde Hr. T. L. et Tingsvidne af Endlebo H.s Ting, som Fogeden med flere gode Mænd havde udgivet og beseglet paa Pergament, at 8 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa' inden 4 Stokke samme Dag, at Ejermænd kundgjorde deres Tog saa, at de gjorde Skel fra den Stenbroende mod Lunden og saa sønden omkring »at« Gamle Gadesty op til Gaardhjørnet, som Sten ligger efter anden »well kienth«; det gjorde de for et Skel mellem Forte og Enemærke. Item et Tingsvidne af Holmots H.s Ting, at 24 Dannemænd vidnede, at de var paa Wedelby Mark, som de var tilkrævede af Tinge at granske »beyleligheth« mellem et Enemærke, som hører Husfru Marens Børn til, og Ejerjord sønden fra det Enemærke, som Ejermænd havde gjort Skel; da kunde vi ej udlede sandere Skel end, som de 12 Ejere har gjort fra den Stenbroende og saa sønden ud med det Enemærke, som den gamle Gadesti løber op til Gaardhjørnet, som Sten ligger efter Sten, som gamle Mænd viste os

og vi selv saa'. Item i Rette lagde et gammelt Lovhævsbrev af Endlebo H.s Ting paa Pergament, som Fogeden med flere havde beseget, udgivet sub anno 1476 Onsd. efter Vor Frue Dag visitac. [c: 3874], at Hr. T. L. »deghen« i Ripe »indhworde« med sin Lovhævd, som ham var tilfundet af Fogeden paa forskrevne Ting, al den Eng og Jord, Vor Frue Domkirke tilhørte i Ripe fra Nødhebro til Stranden, som hun havde haft i Væрге i 30 Aar ukært og mere; item »worde« han ind med samme Lovhævd al den Jord, Domkirken tilhørte paa al Wedelby Mark, som hun har haft i 30 Aar ukært og mere. Om hvilken Sag de da gav dem i Rette for os. Da »worthæ« der saa paa sagt for Rette, at de 2 Lovhævder, som Hr. T. L. og L. O. gjort havde, er skellig gjorde og bør ved Magt at blive, og det Jord sønden ved Forte hos alle Ejere at blive i Fællig, at hver tager deri, som Del har i Marken. Secretum nostrum cum sig. pre-factorum nobilium ac discretorum virr., assessorum nostrorum. Datum etc.

Perg. med [15] Segl: 1. G. 823; 2. Ivii 19; 3. Fxliv 3; 4. Lxxii 30; 5. Hxl 18; 6. Utydeligt Skjold; 7. Clxiv 15 (s *henrik nielsen*(?)); 8. Lxv 52 (s *mas per fen*); 13. I Sigilfeltet en Halvmaane, hvorover en fem-oddet, og hvorunder en seksoddet Stjerne; 15. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 376* (RA.). [7259]

Dec. 6. »B 4. Anders Matzens^a breff och fundatz paa en gaard paa Ehrrie i Thrandrup sogn och bye til den h. aandz closter i Faaborg ^bfor nogen messer der at skulle holddiß. Actum Faaborg^b die beati Nicolai episcopi anno 1492.«

[A. Orig. Faaborg Helligaandskl. Arkiv; senere (jfr. 1509 Juli 27) til Kongens Arkiv.] **Aa.** Udtog med Haand fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: RA. Reg. 5, Læg »Capsula Alße och Arrhe«. — **Ab.** Udtog med Johan Moths Haand: Sstds. — **Ac.** Udtog med Haand fra c. 1660: RA. Reg. 4, Læg 57. — [Ad. Et andet Udtog, hvori Brevet er helt uden Datum, anført i en Fortegnelse over Breve, som Niels Kaaß til Torupgaard efter kongelig Befaling har udtaget 1572 Aug. 11 af Kapslen »Alßøe och Errøe«.] **Ada.** Afskr. efter Ad fra c. 1600: RA. »Ældste Efterretninger om Rigsarkivet« (gl. Sign.: Als og Ærø 10). — **Adaa.** Afskr. efter Ada fra c. 1660: RA. Reg. 4, Læg 57. [7260]

a) Ada og Adaa tilføjer: webners. b—b) Mangler i Ab og Ac.

— Jeg Gregers Jeps¹ i Tordherrop oplader med min Hustru [El]seff Billesdatthers Samtykke velbyrdig Md. Per Bille i Swanholm al den Rettighed, som min Hustru havde i Swanholms Hovedgaard med alle sine Gaardsæder, som ej andet Landgilde giver end gør deres Arbejde til Swanholm, som ligger

i Wendzløff i Ferdzløff S. og i [Or]dherrop i Krogstrops S., som hende med rette Arv tilfalden er efter hendes Fader Hr. Torbern Bille og alle hendes Søskendes Del, som er Erich Bille, Dorothee og Cristina, Gud alle deres Sjæle have. Og kendes jeg mig og min Hustru fuldt Vederlag at have fanget i Jordegods derfor, som det sig bør i Søskendeskifte. Medb. af mine Svogre Hr. Beynth Bille og Hr. Sten Bille³ RR. Skrevet i Egedhæ Nicolai Dag.

Perg. med [3] Segl: 1. Lxxxvii 8 (Ulfstand); 3. Lxx 28. Peder Billes Arkiv (RA.). [7261]

Dec. 6. Jeg Rigitze Billessdotter¹ oplader min Broder Pedher Bille i Swaneholm al den Rettighed, som jeg havde i Swaneholms Hovedgaard med alle sine Gaardsæder, som ej andet Landgilde giver end gør deres Arbejde til Swaneholm, som ligger i Wændzløff i Færdzløff S. og i Orderwp i Krogstorp S., som mig af ret Arv tilfalden er efter min Fader Hr. Torbern Bille og mine Søskende Erich Bille, Dorothea og Cristinæ. Og kendes jeg mig fuldt Vederlag at have fanget i Jordegods derfor, som det sig bør i Søskendeskifte. Medb. af mine Brødre Bent Bille og Sten Bille³ RR. og min Svoger Gregers Jeips⁴. Datum Egedhe die Nicolai.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxx 30; 3. Lxx 28; 4. Lxxxvii 8 (Ulfstand). Peder Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7262]

— Jeg Ingerd Bildesdatter¹ oplader [*osv. som 7262 indtil:*] die Nicolai.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxx 29; 3. Lxx 28; 4. Lxxxvii 8 (Ulfstand). Peder Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7263]

— Jeg Cicellæ Owesdotther¹ i Egedhe sælger og skøder min Søn Sten Bylle i Allende min Gaard i Stæwens H. i Hawenløffue (Lasse Bonde, 3 Pd. Korn) i saa Maade, at naar jeg lyster igen at købe Gaarden, skal jeg det fuldmægtig være for 200 lib. Mk. dankæ Penge, som gænge er i Danmarck og en Købmand kan en anden fuldt med gøre. Afvindes Gaarden min Søn, bepligter jeg mig ham saa godt Gods her i Sielandh at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af mine Børn Beynth Bylle³ paa Søholm R., Per Bylle³ paa Swanholm og Gregers Jeps³ paa Tordherrop. Givet i Egedhe Nicolai Dag.

Perg. med [4] Segl: 1. Fxvii 17 (*s cecilie flie avōis lōge*); 2. Lxx 24; 3. Lxx 25; gennemskaaret. Tilbagegivet til Torbern Billes Enkes Arkiv? (RA.). LDipl. [7264]

Dec. 8. *Reg. 4989.* [A. Orig. Næstved St. Jørgens Kl. Arkiv; senere til Københavns Vartovs Arkiv.] Aa. Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 563 (med urigtigt Aar 1442). — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh. efter Aa (med det samme Aar): Thott 4to 1575 S. 671. Efter Aa ell. Aaa: *Hofman, Foundationer X. 189.* — Ab. Afskr. af Hans Nielsen 1673, men uden Datum: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 21 a. [7265

— Vi Beynth Bille¹ paa Søholm R., Per Bille paa Swanholm, Sten Bylle³ i Allende R., Gregers Ips⁴ i Tordherrop paa sin Husfrues Vegne Elseff Billesdotther, Ingher Billesdotther⁵, Rigitze Billesdotther⁶ var forsamlede i Eghede over et Søkendskifte efter vor Fader Hr. Torbern Bille og vore Søkende Erich Bille, Dorothee og Cristinæ, Gud deres Sjæle have, i saa Maade. Først skal vor Moder Cicellæ Aawesdotther i Egedhe have: Mørckouæ (16 Pd. Korn og 6 l[ødige] Mk. 1 Skill. Grot 8 Grot og 2 Hvide, 4 Galte, 4 Faar, 4 Lam, 10 Gæs, 20 Høns); Mørckowæ Mølle 4 Pd. Mel; 30 Skpr. Mel i Strandqwernen ved Englerrop; Englerrop 9¹/₂ Pd. Korn, 13 Skill. Grot 9 Grot; 2 Gaarde i Trangille (18 Skill. Grot); Hwedstrop 3 lødige Mk. 1 Skill. Grot; Hedhensky 2 Tdr. Smør; 1 Gaard i Siersløff hos Slangherrop 2 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; 1 Gaard i Dalby i Faxe H. 3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot; 1 Gaard i Swowersløff 4 Pd. Korn og 1 lødige Mk.; Æbeltwed 6 Pd. Korn, 3 Skill. Grot; 2 Gaarde i Bielkærop 4 Pd. Korn, 2 Fjerdinger Smør, 2 Faar, 2 Lam; 3 øde Gaardsædestavne i Wglerrop, var de bygte, skulde hver give 4 Skill. Grot; Reff i Kyndby 1 Pd. Korn og 5 Grot; i Fyen 1 Gaard i Toerrop . . Pd. Korn, 2 lib. Mk., 1 Skp. Smør; Jes Twes^ß i Fieldrop 1¹/₂ Pd. Korn, 24 Skill., ¹/₂ Skp. Smør; Powel Morthens^ß i Santwed 3 Pd. Korn, 1 lib. Mk., 1 Skp. Smør, 5 Skill. for Høns og Gaas og Lam; Jes Trwdhe i Fieldrop 1¹/₂ Pd. Korn, 24 Skill., ¹/₂ Skp. Smør; Lasse Bertels^ß i Kollerop 1 Pd. Korn, 21[?] Skill., ¹/₂ Skp. Smør. Jeg Beynt Bille skal have Søholms Hovedgaard i Stæwens H. i Magleby S. med alle de Gaardsædejorder øde og bygte, som ligger i Sørøp og intet Landgilde giver uden Arbejde til Gjaarden, med efterskrevne Gods: Sørøppe By Knwth Daw 2 Pd. og 6 Skpr. Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Mons Daw 2 Pd. 6 Skpr. Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Oleff Morthens^ß 2 Pd. og 6 Skpr. Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; La[sse?] 2 Pd. 6 Skpr. Byg, 1 Svin, [1 Lam, 1] Gaas, 2 Høns; Jes Claus^ß 2 Pd. 6 Skpr. Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns;

Knwth Hansß 2 Pd. 6 Skpr. Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Andhers Biørsß 2 Pd. 6 Skpr. Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Henrick 2 Pd. 6 Skpr. Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Hans Hoffvere 2 Pd. 6 Skpr. Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Skoni[n]gh 2 Pd. 6 Skpr., 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Morthen 2 Pd. 6 Skpr., 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Jes Ingwarsß 2 Pd. 6 Skpr., 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Jep Olsß 2 Pd. 6 Skpr., 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Tomestrop By Jep Bosß 2 Pd., 18 Grot; Oleff Ipsß 2 Pd., 18 Grot; Siersløff[!]; Holttwæ 2 Pd. Korn; 1 øde Jord ibid. 2 Tdr. Havre; 2 øde Jorder i Holttwæ 18 Skpr.; 1 øde Jord skulde give 2[?] Pd. Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Fjerding Smør; 1 øde Jord ibid. 20 Skpr. Korn; 1 øde Jord i Arnøffue 2 Tdr. Havre; Jep Swensß i Helstadhe 2 Pd. og 3 Skill. Grot; Drwcken i Rynedhe $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Porsse ibid. Is Drwcken ibid. $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Jep Persß i Lilleheddinge 1 Pd. Byg, 4 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Mattes ibid. 1 Pd. Byg, 2 Tdr. Havre; Brydherrop Boo Williemsß 7 Skill. Grot; Jes Lauersß 1 lødig Mk., 4 Grot Grot[?] minus; Jes Jepsß ibid. $\frac{1}{2}$ lødig Mk. og 3 Grot; Jep Smeth $\frac{1}{2}$ lødig Mk.; Lasse Smeth $\frac{1}{2}$ lødig Mk.; Jes Smeth $\frac{1}{2}$ lødig Mk. og 2 Grot; Boo Jensß 2 Skill. Grot og 2 Grot; Lwssze Brwns 1 Skill. Grot; Trediepart[en] af Brydherops Mølle; Per Skytte i Skwdherrop 1 lødig Mk.; Boo Jensß i Starbedh 2 Skill. Grot; Per Langh i Amendrop 3 Skill. Grot; Boo i Renghe 1 Pd. Byg og 3 Skill. Grot; Lwssze Boess ibid. 1 Pd. Byg og 3 Skill. Grot; Lwssze Hoffmanss Andhersß i Monstrop 1 Øre Rug og 1 Øre Byg, 18 Grot, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Jep Ericsß ibid. 15 Skpr. Rug og 18 Skpr. Byg, 10 Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; 29 Skpr. Mel i Monstrops Mølle; i Strandqwernen ved [Englerop] øde Gaardsæde i Wglerrop 4 Skill. Grot; Lasse Bondesß i Landersløff 3 Pd. Byg; 8 Gaarde i Haldagher i Fyen, skal give 8 Pd. Korn, 4 Skpr. Smør, 16 Skill. Grot; Jes Olsß i Kollerrop 1 Pd. Byg, 21[?] Skill., $\frac{1}{2}$ Skp. Smør; [2] Pd. Korn, $1\frac{1}{2}$ Mark, 1 Skp. Smør; Mattes Swdher i Attherrop $\frac{1}{2}$ Pd. Korn; Hans Horn i Lydheskow 3 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 36 Skill.; Hans Andhersß i Fiellerrop 2 Pd. Byg, 24 Skill., $\frac{1}{2}$ Skp. Smør; Tor. og Odby med Td. Smør og 2 Skpr. og 16 Skill. Grot. Af den fornævnte Sum skal jeg Beynt

Bille udlægge fra mig 2 Skill. Grot. Jeg Per Bille skal have Swanholms Hovedgaard i Horns H. i Krogstrop S. [med alle] de Gaards[ædejorder øde og bygte, som ligger] i [Wend]sløffue, som intet andet Landgilde giver end Arbejde til Gaarden, med efterskrevne Gods: Wendsløff By Lasse Jensß 1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; [1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4[?]] Høns; Jes Bigh 15 Skpr. Rug, 18 Skpr. Byg, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, 2 Høns, $\frac{1}{2}$ Gaas; Andhers Jensß 1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Henrich Hansß 1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, [1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns]; [By]g, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Andhers Lauersß 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, $\frac{1}{2}$ Gaas, 3 Høns; Jes Mechelsß 1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Staffen 1 Øre Rug, 1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Henrich Atzersß 1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Hennyngh Hyrdhe 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, $\frac{1}{2}$ Gaas, 3 Høns; $\frac{1}{2}$ Lam, $\frac{1}{2}$ Gaas, 2 Høns; Brodher Nielsß 1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Niels Skrædher 15 Skpr. Rug, 18 Skpr. Byg, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, $\frac{1}{2}$ Gaas, 2 Høns; Annæ Pedhers 2 Pd. [Rug]; Henrich Hansß 15 Skpr. Rug, 18 Skpr. Byg, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, $\frac{1}{2}$ Gaas, 2 Høns; Oleff Henricsß 1 Øre Rug, 1 Øre Byg, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; 1 Øre Korn i Wendsløff, der er ingen [Gaardst] Balle Smør, 1 fed Ko og 4 Faar, om Byen var byggt; Odhenswed Jes Ordherrop 2 Pd. Korn, Høns, Gaas og Lam; Nis Jonsß 17 Skpr. Rug, 20 Skpr. Byg; Jes Hansß 15 Skpr. Rug, 18 Skpr. Byg; [1] Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg, 2 Høns, 1 Gaas, 1 Lam; Llywngherop 2 Pd. Korn; Kyndby: Karl, som roer paa »marswinebylke«, eller han giver 1 Skill. Grot; Waldbwrs H. af Sonerrop 5 Pd. Korn og 1 Skill. Grot; Englerrop; den Gaard, som Jes Persß boede i, giver $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Twtze H.: Bille af Wglerrop 2 lødige Mk.; Mattes Nielsß 2 lødige Mk.; Jep Morthensß 2 lødige Mk.; Jes Morthensß 2 lødige Mk.; Jep 6 øde Gaarde ibid., var de bygte, skulde hver give 4 Skill. Grot; Jwdherrop Oleff Lauersß $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Hembech den Gaard, som Herlw boede i, giver 1 Fjerding Smør; Ny Komtwed $\frac{1}{2}$ Td. Smør; [Winding]he H. i Allestade S. i Lyndeskow Hans Lamehaffue (3 Pd. Korn, 4 Skill.

Grot, 1 Skp. Smør); Henrich Clausß ibid. 3 Pd. Korn, 4 Skill. Grot, 1 Skp. Smør; i Attherrop Jes Winther 2 Pd. Korn, 4 Skill. Grot, 1 Skp. [Smør] Skill. Grot, 1 Skp. Smør; Aa Mølle (5 Pd. Mel); 10 Skpr. Mel i Strandqwernen ved Englerrop. Jeg Sten Bille skal have Allendemagles Hovedgaard i Ryngstædhe H. i Allende S. med 2 Gaard[sæder] Jord, som til Hovedgaarden ligger; Allende By Hemmigh Persß (4 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Pd. Havre, $\frac{1}{2}$ Td. Smør); Per Ipsß $1\frac{1}{2}$ Pd. Byg; Lasse Morthensß 3 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Pd. Havre, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Stigh 1 Pd. Byg; Smør; Albricth 2 Pd. Byg; Andhers Fyskere $1\frac{1}{2}$ Pd. Byg, 1 Fjerdning Smør; Jon 4 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Oleff Swdher 1 Pd. Byg; Asmynd 3 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Pd. Havre, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Mech..... Td. Smør, $\frac{1}{2}$ Pd. Havre; Oleff Skrædher 2 Pd. Byg; Hemmigh Jensß 3 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Pd. Havre, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Jes Rwdh 1 Pd. Byg; Per Olsß 3 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Pd. Havre, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Hans Tømmesß 2[?] Pd. [Byg] Horns H. Knwt Windh 3 Pd. Korn, halv Rug og halv Byg; Atzer Clemetsß 3 Pd. Byg og Rug; Bwckerop i Myerløsse H. Per Lauersß $1\frac{1}{2}$ Pd. Rug og Byg, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Pow[el] [1] Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Oleff Jepsß 3 Pd. Rug og Byg, 2 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Llillerydh i Try H. Andhers Persß 2 Pd. Rug og Byg, 4 Skill. Grot 1 Skill.; Jep Skrædher 2 Pd. Rug og Byg, 4 Skill. Grot 1 Skill.; Per Welliemsß 2 Pd. [T]utze H. paa Twtzeness i Wglerrop Jes Persß 2 lødige Mk.; Niels Persß 2 lødige Mk.; Per Bangh 2 lødige Mk.; Jes Jensß 2 lødige Mk.; Ingwar Andhersß 2 lødige Mk.; Esbern 2 lødige Mk.; Jes Sm[y]t 4 Skill. Grot; 4 øde Gaarde, var de bygte, skulde hver give 4 Skill. Grot; i Fyen i Toerrop 2 Pd. Byg, 20 Skill., 1 Skp. Smør; Jes Andhers i Kollerrop $\frac{1}{2}$ Pd. Byg, 1 Fjerdning af 1 Skp. S[mør] 16[?] Skill.[?], 1 Skp. Smør, 12 Skill.; Beynt i Sandagher 1 Pd. Byg, 1 lib. Mk.; Jes Andhersß ibid. 1 Pd. Byg, 1 lib. Mk.; i Lamendrop 1 Mand (1 Skp. Smør); 1 Gaard i Skallerrop ($1\frac{1}{2}$ Pd. Byg, 1 Skp. Smør); af denne forskrevne Sum fattes mig Sten Bille 10 Grot, at jeg har ikke Fyldest; $5\frac{1}{2}$ Pd. Mel i Strandqwernen ved Englerrop. Jeg Gregers skal have paa min Husfrues Vegne Elseff Billesdotther: E..... Pd. Byg, 1 Fjerdning Smør; Jes Helie 2 Pd. Korn, 1 Fjerdning Smør; Jes Ipsß 2 Pd. Byg, 1 Fjerdning; Mons Olsß 2 Pd. Byg, 1 Fjerdning

Smør; Jens Byswen 2 Pd. Byg, 1 Fjerdings Smør; Jes Asmyndß 2 Pd. Byg, 1 Fjerdings Smør; Søstherrop [2] Pd. Rug og Byg, 2 Skill. Grot; Per Olsß 1 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Pd. Rug, 6 Grot og 1 Teje; Per Nielsß 1 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Pd. Rug, 6 Grot, 1 Teje; Jep Klod 12 Skill., 1 Gaas og 2 Høns; Byttherrop Aghe 2 Pd. Rug og Byg, 1 Skill. Grot; Per Ericsß 2 Pd. Rug og Byg, 1 Skill. Grot; Niels Jep[sß] roppe Lasse Beyntsß 3 Pd. Rug og Byg; Mattes Beynsß 3 Pd. Rug og Byg; Andhers Wrth i Satzerroppe 2 Pd. Rug og Byg, 6 Grot og 1 Teje; Tyngtwed Jes Nielsß $1\frac{1}{2}$ Pd. Rug og Byg, 2 Skill. Grot; Torsthen $1\frac{1}{2}$ Pd. Rug og Byg, 2 Skill. Grot; [Rug og] Byg, 2 Skill. Grot; Oleff Jensß $1\frac{1}{2}$ Pd. Rug og Byg, 2 Skill. Grot; Jep Persß i Horstolle, han var sat for 7 Pd. Byg; Beynt Ipsß i Wælæby 2 Pd. Byg, 1 Teje; i Fyen Morthen Persß i Gestherløff 2 Pd. Byg; Per Hwid i Koller[roppe] [Skpr.] Smør, 12 Skill. »erwedspenninge«; Hans Lasß i Oremarcke 3 Pd. Byg, 1 lib. Mk., 1 Fjerdings Smør og 1 Teje; $2\frac{1}{2}$ Pd. Mel og 5 Skpr. i Strandqwernen ved Englerrop. Jeg Ingher Billesdotther skal [have]: i Walbwrs H. i Kynneløsse By $13\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 7 Skill. Grot; Try H. i Lillerydh Jes Williemsß 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 4 Skill. Grot 1 Skill.; Jes Andhersß 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 4 Skill. Grot 1 Skill.; Andhers Cristiernsß 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, [4 Skill. Grot] 1 Skill.; Jep sß . . Pd. Korn, 2 Skill. Grot; Jep Brvn 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 4 Skill. Grot 1 Skill.; Arieldh 3 Skill. Grot 1 Skill.; Wayngedhe Jes Ipsß 4 Pd. Korn; Lauerß 2 Pd. Korn; Abbetwed Per Nielsß 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 2 Skill. Grot, Lam, Høns og Gaas, og i Jordebogen [er han] skreven for $\frac{1}{2}$ S[vin], i den Sted giver han de 2 Skill. Grot; Jes Persß i Stenløsse 2 Pd. Korn; Tolstrop Hænicke 1 lødig Mk.; Jes Ipsß 1 lødig Mk.; Jes Skitte 1 lødig Mk.; Ledøyæ 3 Pd. Korn, 10 Grot; Lywngby 2 Pd. Korn, 3 Skill. Grot i Toerrop 3 Pd. [Korn] lib. Mk., 1 Skp. Smør; Is Sprenghe i Sandagher 1 Pd. Korn, 1 lib. Mk.; Hans Mattesß i Fiellerrop $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 1 Skp. Smør, $\frac{1}{2}$ Mk.; Bertel i Lyndskow $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 4 Skill.; 3 Gaarde i Haldagher (hver 2 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør); [$2\frac{1}{2}$ Pd. Me] og 5 Skpr. i Strandqwernen ved Englerrop. Jeg Rigitze Billesdotther skal have: i Gronehawe 1 lødig Mk.; Per Mare i Nacke 15 Skpr. Rug, 18 Skpr. Byg; Cristoffer[!] [15] Skpr. Rug, 18 Skpr. Byg; Oleff Michelsß 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg; Lasse Jensß $\frac{1}{2}$ Pd. Rug, $\frac{1}{2}$ Pd. Byg; Jep Persß 6 Skill.; Niels Michelsß 1 Skill. Grot; i Gwdmendrop Jens Persß

1 $\frac{1}{2}$ Pd. Byg og 3 Grot Penge; Mons Campe 2 Pd. Byg og 3 Grot Penge; i Wedlæby Jens Perss [2] Pd. Rug og 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot; Beynt Grwbbe 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg; Mattes Lauerss 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; af den øde Gaard i Wedlæby 2 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, Rug og Byg; i Kælderæ Lasse Ips s 1 $\frac{1}{2}$ Pd. Rug, $\frac{1}{2}$ lødige Mk.; Per Ips s 1 $\frac{1}{2}$ Pd. [Rug, $\frac{1}{2}$] lødige Mk.; Jep Hans s 35 Skpr. Rug, $\frac{1}{2}$ lødige Mk.; Per Pers s i Oreby 2 Pd. Rug, 2 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ lødige Mk.; Lasse Dieghen i Tiæreby 2 Pd. Byg; Niels Saxen i Sandby 1 Pd. Byg, 1 Td. Havre; Jep Ols s i Torintwd $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Mk. Penge; i Fyen 4 Gaarde i Rislinghe (hver 1 Øre Byg og 6 Mk. og 1 Fjerding Smør); 1 Gaard i Kogstweede (1 Mk.); Jes Morthens s i Kollerrop 1 Pd. Korn, 24 Skill., $\frac{1}{2}$ Skp. Smør; Knwt Andhers s i Maglunde 1 Pd. Korn, 1 Fjerding af 1 Skp. Smør, 2 Skill. Grot; Per Erics s i Lindeskov 3 Pd. Korn, 1 $\frac{1}{2}$ Mk., 1 Skp. Smør, 12 Skill.; 1 Gaard i Birkom 1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Skp. Smør; 1 Gaard i Haldagher 1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør; 1 Gaard i Oremarcke 1 Skill. Grot; 2 $\frac{1}{2}$ Skill. Grot af 1 Gaard i Attherrop; 2 $\frac{1}{2}$ Pd. Mel og 5 Skpr. i Strandqwernen ved Englerrop. Disse Hovedgaarde og Gods skal hver i sit Sted, som nu tilskiftet er og hver i Værge har, beholde. Fragaar noget af dette Gods nogen »wore«, bepligter vi os at holde hveranden uden Skade, som det sig bør i Søkendeskifte. Findes der noget Gods, som er vort Fædrengods, Pant eller Køb, som ej nu er til Skifte kommet, eller nogen Rente, som ej nu benævnte er, skal de skiftes os imellem, som det sig bør efter Loven. Item lader vi hvertandet kvit for alt Guld, Sølv, Bo og Boskab og al anden rørende Vare, som os var tilfalden efter vor Fader; thi at vi kendes os deraf Fyldest at have faaet hver i sit Sted. Vore Indsegl. Givet i Eghede Vor Frue Dag concepe.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxx 24; 3. Lxx 28; 4. Lxxxvii 9 (Ulfstand); 5. Lxx 29; 6. Lxx 30; det i Teksten i [] satte er for største Delen suppleret fra en Afskr. af Jon Mortensen i LDipl. Bent Billes Arkiv (RA.).

[7266]

Dec. 9. Vi Hans¹ Konge kendes os skyldig at være Biskop Niels Glob i Viiborg 3100 Mk. i saadan Mønt og Penge, som i Danmarck gænge er, og 1600 rinske Gylden gode af Guld, som han nu for indløste Sønder H. og Norre H. i Morss af Fru Dorethe, Hr. Magens Ebbes s Efterleverske, og hendes Børn; for hvilke 3100 Mk. og 1600 Gylden vi pantsætter Biskop Niels

eller, hvem dette vort Brev har med hans Villie, Sønder H. og Norre H. i Morsse med al kongelig Rettighed for et brugeligt Pant, saa længe de afløses ham eller, hvem dette Brev har med hans Villie, ved os. Forbydende osv. Datum in castro nostro Kalundeborg die Anne nostro sub signeto.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Viborg Bisps Arkiv (AM. VII. 5). [7267

Dec. 10? *Reg. 4995* (uden Dag). [Orig. Randers Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. Herefter: *Neckelmann, Randers, Speciel Del 1. H. S. 53 = Harder, Om Fiskeriet i Randers Fjord S. 29* (Afskriftens Datering lyder: Datum crastro[!] nostro Callundeberge in *chrastano* sancte *aAme*[!] *matronis*[!] *virginis* gloriose^a anno domini 1492 nostro sub signeto). [7268

a—a) ∴ formentlig: Anne matris virginis gloriose.

Dec. 11. Kongen anmoder Mourids Nielssøn om at sende noget Kokod, han har faaet til Vrag, til København.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 105.* [7269

Dec. 13. Oleff Hansß i Frændhervpp, Tingfoged i Faxe H. Die Lucie paa Faxe H.s Ting kærede menig Almue, som boer i Esskelstrvpp, at deres Skov er dem vædelig afhugget mod vor naadige Herres Forbud, hvilket de beviste med Tinghøringe, som er Per Persß i Hoby, Mates Jensß *ibid.*, Jepp Skoningh og Pær Ingghemersß i Konghstet; disse vidnede, at de saa' forskrevne Skov, og sagde, at Eskelstrvppe Mænd sker Uret paa deres rette »lodskyffth« Skov, og der skyldede de alle Hylleth Mænd for og deres Medfølgere. At forskrevne Dannemænd saa vidnede, »beddes« Eskelstrvpp Mænd et Stokkevidne; da tilmælted Ebbe Gris i Hoby at tage til sig 11[!] Dannemænd, som er Jes Jeppsß, Jes Boosß i Wæmetoffth, Pær Jensß i Kalrisegard, Andhers Porsse, Pær Persß i Rooth, Pær Jensß i Borvpp, Jes Ywersß i Jenstrvpp, Pær Persß i Hoby, Mates Jensß og Oleff Laurynsß i Hoby; hvilke 12[!] Dannemænd »witneth skethelichth wor innen tyngghe i alle mathe«. Medb. af flere Dannemænd Jes Maw og Oleff Adamsß. Datum Faxe herret ut supra.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1-3. Utydelige (hvis der da overhovedet nogen Sinde har været Signetaftryk i Vokset). (RA. Topogr. Saml. Papir, Fakse H., Kongsted S., Eskilstrup.) LDipl. [7270

Dec. 15. Kongen tilskriver Mourids Nielssøn om Fredkøbet for et af Oleff Anderß begaaet Manddrab.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Niels-
søn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 106.* [7271]

Dec. 18. »Hendrich Olsen Proust i Han Herred og Mors. Godske
Friis af Nebel Vebner. Hr. Gregers Pedersen Sognepræst til Vester
Vandet Kirke hand gjorde 1492 ♂ ante nativit. domini beviislig, at st.
Nicolai Mølle i Vester Vandet Sogn var bem^{te} st. Nicolai i V. V. til-
hørende testibus binis prioribus aliisque pluribus.«

[Orig. Vester Vandet Kirkes Arkiv.] Udtog med Frands de Thes-
trups Haand uden Kilde: RA. Topogr. Saml. Papir, Ø.-Han H., Øland
S., Oksholm. [7272]

Dec. 20. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Nøre H. i
Salinge. Vi byder hos eder nu 2. Sinde Hr. Eskild og hans
Medarvinger, at I inden 10 Dage, efter dette vort Brev er læst,
udlægger velbaaren Md. Hr. Prebern Podbusk R. Ffilshawe, 2
Gaarde i Grønning og 7 »bole« i Østergørningh, efterdi som I
er derom lovlig paamindede med vort Lovdagsbrev. Thi lad
det ingenlunde under eders Faldsmaal. Datum vig. Thome ap.
nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Nøre H. in Salinge inhabitantibus og utyde-
lige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 ell. 2 Segl paatrykt
Bagsiden. Predbjørn Podebusks Arkiv; »1761 laant Langebek »af Hr.
S. Testrup« (RA.). LDipl. [7273]

a-a) Saaledes Langebek i LDipl.

Dec. 21. *Rey. * 8221.* Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden.
Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. V. 690.* [7274]

Dec. 22. Vidne af Byfogeden i Kopmanhauen m. fl., at Niels Peder-
son Kongens Tjener og Skibmand tilstod, at han havde givet Jens Mar-
tinsens Datter i Langord paa Kullen et Stykke af et Paternosterbaand.

Papir med Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3.
I Sigilfeltet en Dør. (RA. Topogr. Saml. Papir, Luggude H., Vesby S.,
Langerød.) *Kbhvns Dipl. IV. 227; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 183.* [7275]

Før Dec. 25. Kongens Dombrev, givet Hr. Erik Ottesen til Bjørn-
holm i en Strid med Mourits Nielsen til Aagaard om Fiskeri i Gjedsted Aa.

[Orig. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.] Udtog anført i 1493
Febr. 12. *Dipl. Viberg. S. 99; Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 76.* [7276]

Dec. 26. Jeg Jens Laurensß Skoomagere Borger i Køge og
»stalbroder« i s. Anne Lag sstds., som kaldes Danske Compani,
bekender mig at have annammet til Jordskyld en Gaard af for-
skrevne Alter og Gilde, som ligger i Køge i Nyporthestrede mellem
Per Bageres og Hanss Wiscendropps vesten paa Gaden, for 1
løde Mk. aarlig Rente, som jeg deraf Halvdelen om 3. Dag
Paaske og Halvdelen 3. Dag Michaelis forskrevne Lag give skal;

og skal jeg den Bolig forbedre med et nyt Hus og sætte det tvært i Gaarden mellem forskrevne mine Naboers Gaarde og tække det vel med Sten og holde forskrevne Gaard ved lige og nyde ham i min Tid og min Husfrues Tid Kerstines for forskrevne Rente, hvilken om ej paa forskrevne Tider »wt komme«, skal forskrevne Alters og Lags »werge« have Fuldmagt at igen kalde deres Brev og »forsee« forskrevne Bolig, hvem dem lyster. Naar jeg og min Husfrue dør, skal forskrevne Gaard med al sin Bygning fri igen komme til forskrevne Alter. Medb. af Per Jenss² og Per Michells³ Borgemestre, Laurens Olls⁴ Byfoged og Mattes Benchts⁵ Raadmænd. Datum Køgis die Stephani.

Perg. med 5 Segl: 1-5. Bomærker (3. og 5. i Skjolde). Køge Danske Kompagnis Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1492-1518). [7277

Dec. 26. Oluff Stigs¹ af Bollerop R. og Pæder Griss af Æng V. Staffens Dag 2. Dag Jul var for os i mange Danne-mænd og Dannesvendes Nærværelse beskeden Md. Jens Mortens¹ i Longerød og fremæskede Mattes Ville og adspurgte ham, hvor han fik de 4 »twg«, som han førte af Longerødh, den Tid jeg Oluff Stigs¹ havde Kwllen. Da fremgik Mattes Ville her i Krapperops »borgerestuffue« og svor, at Lawrens Twes¹ i Longerødh fik ham »twgen«, at han skulde føre dem til Høgeness til en Skipper, som hed Lawrens Grydestøbere i Køge, som han og gjorde og fik samme Skipper de 4 Stykker »twg« i Hænder, som Lawrens Twes¹ ham befalet havde. Fremdeles spurgte Jens Mortens¹ mig ad, om Lawrens Twes¹ fik »nogen swadan twg« af mig Oluff Stigs¹; véd jeg mig ikke nogen Tid at have givet Lawrens Twes¹ »antigen twg« eller nogen anden Del af noget Vrag; ikke havde han og nogen Befaling af mig, den Stund jeg havde Kwlen af vor naadige Herre, anden end Jess Mortens¹ var Strandfoged, saa længe jeg havde Kullen. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Dxxxvii 10 (Krognos); 2. Utydeligt, maaske Cxlv 11. (RA. Privatark., Oluf Stigssøn Krognos.) [7278

Dec. 28. Kongen stadfæster Roskild Smedes Skraa.

Perg. [med 1 Segl]; »tidligere sigillatorisk forbundet med 7042a. Roskilde Smedelavs Arkiv (SLA. Pk. Diverse Lavsarkivalier paa Pergament). *Nyrop, Fra Roskilde Smedelavs Lade S. 55; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 221.* [7279

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Dec. 28. Reg. *8222. A. Papir (udskaaren Skrift) med 1 Segl paatrykt foroven: Skjold med Breide-Vaaben. (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 16.) — Aa. Vidisse 1496 Maj 24. Herefter: *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch.* III. 227. [7280]

Dec. 31. Jon Henricsß¹ a. v. Efter saadan Velgerning, som velbyrdig Md. Hr. Powel Laxman R. paa Vallen, min Herre og Husbonde, har gjort imod mig og mine Søskende, har delt og forfulgt os til Hænder igen vor Ejedel og Rettighed i Fillinge gard og opladt os den Forfølgning med Kost og Tæring og Skadegæld, som han har gjort derpaa, som regnet var over 200 Mk., derfor sælger og skøder jeg med min Broders Jenss Henricsß Samtykke til Hr. Powel Laxman R. en min Gaard i Halland i Alsløff By i Tynnersø H. i Tynnersø S. (Oleff Ericssß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 2 Skill. Grot) og kendes mig derfor op at have baaret fuldt Værd efter min Nøje foruden den anden Velgerning, som forskrevet staar. Afv[indes] forskrevne Gaard Hr. Pouel Laxman, bepligter jeg mig saa god en Gaard af Rente og »beleylighed« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Bent Bille² R. paa Søholm, Hans Kældsß³ Forstander til s. Clare Kloster i Roskilde, Jes Jeipsß Raadmand i Helsingb[o]rgh, Niels Scriwere sstds. Givet og skrevet i Helsingborgh Mand. efter Vor Herres »følgelse dagh«.

Perg. med [5] Segl: 1. Gvi 1; 2. Lxx 24; 3. Aii 2; 4. Bomærke. Poul Laxmands Arkiv (RA.). LDipl. [7281]

Uvis Dag. Rigissze Billesdotther, Pædher Nielsß Efterleverske af Tym. Min Broder Pær Bylle paa Swanholm har gjort mig Fyldest for al den Rettighed, mig tilfalden er i Swonholm og Swanelholms Fang efter vor Faders Død, og har P. B. gjort mig Fyldest for al den Opbørsel, som han havde mere opbaaret paa en Broderdel end jeg paa en Søsterdel. Item vederlagde P. B. mig 1 Gaard i Fyn i Ællestet S. i Attervpp (2 Pd. Byg og 4 Skill. Grot Penge og 1 Skp. Smør); denne Gaard har P. B. fornøjet mig og gjort mig Fyldest for denne fornævnte Gaard, saa at jeg takker ham for god Betaling for al den Opbørsel, som han har opbaaret efter vor Faders Død, som mig tilfalde kunde; og kendes jeg mig ingen Rettighed at have i fornævnte Gaard i Ællestet S., som min Broder havde vederlagt mig for Swonholms Hovedgaard og Gaardsæder til denne Dag, og lader jeg P. B. kvit efter denne Dag. Medb. af flere gode Mænd Hr. Byørn paa Walbygaard, Kaarl Saxs[trup] paa Twreby, Niels

Grvbbe paa Allsløff og Henrigh paa Egethe die a.

Perg. (Plica og Brevets nederste Del delvis ødelagt af Ild) [med mindst 3 Segl]. Peder Billes Arkiv (RA.). LDipl. 1492 Dec. 6. [7282

Uvis Dag. *Neckelmann, Randers, Speciel Del, 1. H. S. 53; Reg. 4995.* Er 7268.

— Nævnt af Johannes Petreus (am avende unse leven frawen): *Quellen-samml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. V. 120.* Er 1495 Sept. 7.

Dag? Hans Iuerssens Brev om Gæld til Bisp Hartuich af Riipe. [Orig. Keld Iverssøn Juels Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Marts 30 (6. fer. post dnicam. palmarum) mellem Iuer Jull Provst i Riipe og Jørgenn Jull til Brincke; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1493 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 3 a. *Rosenvinge, Domme II. 1.* [7283

— »Ett skifftebreff under Guds aar mcdxcii, lydende, att her Jens Matß aff Vefsboreg hagde udlagt fru Ingeboreg en gordtt i Guldbeck at haffue, nyde, bruge oc beholde for ßin diell, hun hagde i Vesborig met mere gots etc.«

[Orig.] Udtog se 4740. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 45 a. [7284

— »Ett høgboeren fyrstes konning Hanßiis wor kiere herre faderbroders loglig ihukomelße hans obne beßeglitt breff wnder datum mcdxcii, lydende, att hans naade hagde maglagtt, skøtt och affhendtt fra seg oc kronnen oc till Erick Westeni oc hans arffuinge tuende hans naades oc kronnens øde gaards eyge i Torpe marck mett theres aabotpte, enmerckejordt och theres retthe tilliggelse oc mett Dauitz jordtt ligende i for^{ne} marck, saa att handt oc hans arffuinge for^{ne} gaards eyge haffue, nyde, bruge mue oc skulle till euindelig eige eige skul-lende; oc theremodtt skulle kronnen haffue till maglag i gaardt i Lundt wti Bredsten sogen i Tyrild herritt lygende met all syn tilliggelse och ii otting jordtt offwer all Raffning marck met mere gods.«

[Orig. Erik Vestenis Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1547 Febr. 14 (Valentini Dag) mellem Szeuerin Persß i Windeløff og Rasmus Skade til Skobling; den sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1493 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 121 b. [7285

— Anders Krog Præst og Kapellan til Grøßhaffue og Gloßlundtt Kirke lover at holde Gudstjeneste i Grøßhaffue Kirke for Streng og Hæleng.

[Perg. Stig Pors's Arkiv.^a] Udtog se 2526. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 154 a. *Ny kirkehist. Saml. VI. 281.* [7286

a) Det maa antages at være en Kopi, der anføres *ÆA. V. 858* efter Præstens Arkiv.

— Sti Pors stadfæster sin Fader Hr. Erick Porsis Brev.

[Orig. Gloslunde Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 857.*] Udtog se 2526. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 154 b. *Ny kirkehist. Saml. VI. 281* (hvor Brevet dog har faaet det urigtige Aar 1482). [7287

Dag? Dom af Sem Herredsting, at de Bønder i Broderop, der havde fisket i Ramsø Sø, skulde bøde deres Faldsmaal til Antuorskoffs Kloster.

[Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 134, R. 7.*] Udtog se 6180. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 198 b. *Ny kirkehist. Saml. VI. 288.* [7288

— 3 Tingsvidner af Ramsø H., at Ramsø Sø har været et frit Enemærke-Fiskevand til Antuorskoffs Kloster i mere end 40 Aar.

[Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; det ene Brev: *ÆA. IV. 134*; de andre vel: *ÆA. IV. 137.*] Udtog se 6180. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 198 b. *Ny kirkehist. Saml. VI. 288.* [7289-91

— Lovhævd, at Anders Jepsønn i Langholm havde indværget Langholm m. m.

[Orig. Anders Jepssøn Grubendals Arkiv.] Udtog se 1044. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 326 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 241.* — Et andet, betydelig kortere Udtog [efter Peder Dyrskjøl]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 41 a; RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark gg. [7292

— »Ett pergemendzbreff, som Thøger Jull aff Kamstrup hans^a morfader giffuett haffde paa enn gaardt i Skodborg herridt i Neßum sogenn liggendiß [paa] Bierre, som Jenns Ibsenn i boede, oc paa ett ødegaardzstedt liggendis hoes Biischouff, heder Halberg, met sin agger, enge oc thilliggellsße«. »Samme schøde, udi huilchenn Thøger Jull bekiender sig att hafue soldt oc afhendtt thill welb. Mallthi Jull forne gaard oc goedzs, dog att hannd thett sellff schulle indfrie aff pant, som samme schøde, anno 1492 wdgiffuitt, i sig sellff widre formeller.«

[Orig. Malte Juels Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1603 Juni 30 mellem Jacob Høg til Trudzhollm og Peder Brahe til Claxhollm; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1499 Dag?. RA. Herredagsdombog 1603 Bl. 146 a, b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 480.* [7293

a) ∴ Maltthi Jensenn (Sehested) til Hollmgaard's.

— »Sanndemennndtz gangg imellum Salling och Harßyeßell aar 1492 aff Gidding herritting wdgangen, saa till meening inndeholenniß, att de haffuer giort rett marckeskiell saa at mit i Thrøffuell och saa wester neder, saa hund wdløber wdi fiordenn, och saa øster op i Thrøffuell till dennd steenn, som de satte paa mayenn, och saa ad Rudßyg och saa oster op imellum kierret och dennd aggerjøerd till dennd triedie steenn, som sat worder, och saa frembdelliß oster ad till dennd hierre stienn, som Kiergaardß marck paatager, och saa synndenn op ad dennd gammieell stienn, som staar i heedenn, och saa synnder at ner i Schierßøe.«

[Orig. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enke Inger Nielsdatter Gyldenstjernes Arkiv?] Udtog se 6752. RA. Herredagsdombog 1641 Bl. 640 a. — Et andet Udtog anført: *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 319*; Nielsens Kilde er ikke paatruffen. [7294

Dag? Tingsvidne af Skoffby H. om Claus Randsou i Aagaardt's og Eyler Randsous Ret til Labølle.

[Orig. Ejler Rantzaus Arkiv?] Udtog anført i kongelig Dom 1549 Dec. 7 (Lørd. efter Nicolai Dag) mellem Claus Brockenhus til Syndergaarde paa egne og Medarvingers Vegne paa den ene Side og Claus Bassi og Erich Urne, begge paa andres Vegne, paa den anden; de sidste fremlægger en udateret Lovhævd gjort af Eyler Rantzou og nærværende Brev. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 263. *Rosevinge, Domme I. 124.* [7296

— »En lagheffdt aff Ginding herritzting under datum mcdxcii, lydende, at Jens Knudß paa Stubeclosters vegne innduo[r]de thet øster bygestet i Vestorp ligende i Harderup sogen met ager, eng, tørfuegrøfft, liungslett, rishug, forthe och fegang, inthet undertagitt, fyre vegne tiill marckemuode fra Ginding skoff marck och øster, tiill Groffsandt marck vidtager; it[e]m inuorde handt Bolskoff och Bolskoff made och Bolskoff søø vesterfra tiill Dragsvodt tiill then stien, som sanmendt satte, therfra och tiill Feldbore marck vidtager; item induorde handt tiill closteret dell och fellig i thet vester gaardstet vesten becken fiire vegne tiill marckemuode som i thet østre gaardstet etc.«

[Orig. Stubber Kl. Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1552 Nov. 2 (Onsd. efter Alle Helgens Dag) mellem Erick Krabbe Embedsmand paa Lundenes paa Kronens Vegne og Iuer Juli til Stubergaardt; den første fremlægger Brev af 1500 Dag?; den sidste fremlægger nærværende Brev og et andet Brev af 1492 Dag?. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 620. Herefter Udtog og Brudst.: *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 541.* [7296

— »It sanmends breff aff Ginding herritzting under datum mcdxcii, lydende, at sanmendt hagde giørt marckeskell mellom Vestrop marck och andre marcke, som paa skyder, først fra Ginding skoff beck och at thendt diige och tiill then fyrste bolgraff, item fra bolgraff och tiill then første sten, som stor emellom Groffsandt marck och Vestorp marck, item fra then sten och tiill then steen, som stor i then anden bolgraff, item fra bolgraff och tiill then sten, som stor mit i kierit, item fra then stenn och mitt tuer offuer søen och siden saa langtt synder, tiill kongens kier vittager, saa vester tiill thendt gamble sanmends toff vidtager mellom Felbore marck och Vestorp marck etc.«

[Orig. Stubber Kl. Arkiv?] Udtog se 7296. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 621. Herefter Udtog og Brudst.: *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 542.* [7297

— »Twenne breffue wdgiuffuet aff Viborgh landztingh anno etc. mcdxli, thet [ene] en copie aff en lagheffdzbreff udgiuffuet aff Framloff herritz tingh anno mcdxcii, liudende, att Staphen Bunde y Bordum haffde indwardt met lagheffdt ett skoff, som heder Baskiardt, och en eng, heder Auensengh, och then skoff indt egiennom for syn retthe enmercki.« [Det andet Brev altsaa af 1540.]

[Orig. — Vidisse 1540 Dag? af Viborgh Landsting.] Udtog af Vidissen anført i Udtog af Stadfæstelse 1540 Okt. 18 (die Luce) af Kongen (o: Rigs-

kansleren), givet Tøger Andersß i Saffbroo. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 152 b. [7298]

Dag? »v breffue, thett førstæ aff Wester herriiß ting wnder Guds aar medxcii, lydende, att viii mendh hagde vittnett, som two mendh wannth fore thennom, att then engh, som kalliis Fierding y Lendstrvp, att thet wor Adßer Perßens rettæ engh oc laa tiill Gammeltofft etc.«

[Orig.] Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1494 Dag?, 1498 Dag? og 1499 Dag?) i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Okt. 8 (vig. Dionisii) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Gundi Hansßen i Gammeltofft. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 156 b. [7299]

— »Mageskiftebreef gifwet åth Petro Langh på een gårdh kallat Norregarden, hwar eemot för^{de} gaf capitelet till wederlagh 2^{ne} gårdar i Barehäradt Kudhaddinge benombd. Dat. 1492.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 136 (∴ Bog »Lit. A«), Under-Nr. 352. — Brevet er Genbrev til 7224 (jfr. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 183*). [7300]

— Lunde Kapitel mageskifter Gods med Helgene Kloster.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 136 (∴ Bog »Lit. A«), Under-Nr. 354. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 188*. [7301]

— »Femb konungh Hans breef, dat. 1493, 92, 92, 92 och 1491 angående twenne gårder i Bolerup[!], som erchiebiscop h. Jens Brostrop blef tilldömbt och tillagnade.«

[Orig. Allerede tidligere (jfr. 6993) til Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 16, Nr. 2. (De 2 af Brevene er utvivlsomt 7009 og 7133; de 3 andre kendes ikke.) [7302-4]

— Lunde Kapitel lejer Laurenz Torszon Gaarden Aarop.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 343«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 186*. [7305]

— Lunde Kapitel lejer Ciciliæ i Löfstade Landgods i Giers H. og flere Steder.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 344«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 186*. [7306]

— Lunde Kapitel lejer Ingefridh Andersdotter Lundertuun.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 345«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 187*. [7307]

— Lunde Kapitel lejer Tuwe Bagge Kaszlösa Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 346«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 187*. [7308]

— Lunde Kapitel lejer Oluf Skomakare en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 347«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 187*. [7309]

Dag? Lunde Kapitel lejer Claus Otteszon i Malmøe en Gaard sstds.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 348«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 187. [7310]

— Lunde Kapitel lejer Knut Michelszon en Gaard i Malmøe.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 349«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 187. [7311]

— Lunde Kapitel lejer Oluf Thommeszon Guldsmed i Lund en Gaard sstds.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 350«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 188. [7312]

— Lunde Kapitel lejer Teetz Hanszon Wram Len.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 351«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 188. [7313]

— Lunde Kapitel lejer Claus Binger Borgemester i Malmøe en Gaard sstds.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 353«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 188. [7314]

— Lunde Kapitel lejer Hans Hanszon i Lund en Gaard sstds.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 355«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 188. [7315]

— Lunde Kapitel lejer Christopher Matzon Sandby Len.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 356«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 189. [7316]

— Lunde Kapitel lejer Tuo Bagge Bispetienden af Kaszlösa og Siörrarp Sogne.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 357«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 189. [7317]

— Lunde Kapitel lejer Jon Guldsmedh en Gaard i Lund.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 367«. *Weibull, Dipl.*
dioec. Lund. V. 189. [7318]

— »For^{ne} Jep Michelsenns fundatzs unnder datum mcdxcii, liudendis, att hand mett hans høstrues frwe Thale Jennsedatthers wilge oc sambtøcke haffuer stiftett oc funderett ett wicarie til sancti Seuerini altere udi sancti Lucii domkircke udi Roskyldede oc ther tillagd fore nogne mæsser oc Gudtzs thiennester thette efftersc^{ne} hanns eygendomsgodtzs: først enn sædegaard udi Hagerwp udi Jørlunde sognen, som giffuer aarlig til lanndgilde ix pund kornn, sex skielling groth, item three gaarde ther sammestedtzt, giffuer hwer aff thennom thry pund kornn oc thwo skielling groth, oc enn gaard udi Sundbye lille, giffuer thwo pund kornn mett alle for^{ne} gaardis oc godtzis retthe tilliggelse; och formelder samme fundatzs, att naar samme wicarie løst

bleff, thersom tha fantis nogenn clerck udi for^{ne} Jep Michelsenns eller hanns høstrues slægtt, som waar beqvemmelig oc nyttelig til at haffue for^{ne} godtzs, tha skulle hand were ther næst till, och skall biscopenn mett capitell udi Roskyldde haffue fuldmagett samme vicarie att forlæne effther hanns død oc affgann; thesligeste thersom thennd, som for^{ne} altere haffuer eller fangendis worder, wille være forsømmelige oc ey holde thiennestenn, somm forsc^{tt} staar, tha skal thend, som tha biscop er udi Roskyldde, oc hanns erlige capitell ther samme steds haffue magett therpaa att thale oc egienkalde for^{ne} gods oc gorde oc forsee thennomm udi thett sted, som for^{ne} Gudtzs thienniste kanndt bliffwe holden mett.◀

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Udtog se 1557. [7319

Dag? Kongebrev om Mageskifte ›med◀ Jord paa Willestofte Mark.

[Perg. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer ›1711◀, 1743 (begge: FLA.) og *Hofman, Foundationer V. 171* (alle 3: Skuffe 2, 2. Pk. Nr. 1). — I Registraturer 1701 Nr. 108 og 1701 Nr. 108 (begge: FLA.) registreret saaledes: ›Mageskifte paa nogen jord paa Villestoffte mark effter kongl. may. kong Hanses naadigste ordre. 1492. No. 87.◀

[7320

— ›Et andet Brev af Kong Hans' (1492) sætter bl. a. en Bøde paa 3 Mark for den, der giver mere i Leje, ›end Vane tilsiger!◀.

Nævnt: *Eliassen, Kolding fra Middelalder til Nutid S. 225.* [7321

— ›Om wloffuende weye och wadstedher emellom Riibe och Kolding, hwore k. ma^{atz} toldt fordriiffuis och undtføris: k. Hans mcdxcii.◀

[Orig. Ribe Bys Arkiv]. Udtog fra Aar 1542: Gl. kgl. Saml. Fol. 1128 Bl. 5 b. [7322

— ›132. Noch itt pergamentzbreff paa Bosigrob enng. Dat. 1492. Fattis enn segell.◀

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 8 (under Hind H.). [7323

— ›27. Ett vinde paa Bidtzhoffuit till Giellerup kirck. Aar 1492.◀

[Orig. Gellerup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 149. [7324

— ›En tingsvinde paa en laugheffd, att Bidtzhoffuitt med sinn abolsthofft er indwordt till Gellerup kircke. Aar 1492.

56. Ett perckementz sanndmendtzbreff paa Bidtzhoffuit till Gellerup kircke. Aar 1492.◀

[Orig. (i alt Fald den ene Perg.). Gellerup Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 155. [7325-26

— ›62. Ett perckementz tingsvinde paa Herning kirckeenge ved Aalt aa. Aar 1492.

63. Ett perckementz sandmendtz thoff paa 4 engdeelle, er affstennitt vesten Allt aa, met flerre enge till Herning kircke. 1492.◀

[Pergg. Herning Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 156. [7327-28]

Dag? »Tingsvidne, at Sandemænd haver bestaaet deres Veed[!] og Tog mellem Bigum Mark og Hærup Mark. Anno 1492.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 4: Thott Fol. 750, den største Mappe. [7329]

— »End et gammel Skiøde af 1492 om et Skovskiæl.«

[Orig. Senere til Viffertsholm Godsarkiv?] Udtog af Søren Abildgaard blandt »adskillige Pergaments Documenter«, som »Hr. Krigs Raad Testrup Herre af Wiffertsholm« har: Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 6 b S. 29; Thott Fol. 750, den største Mappe, Halvark i Folio. [7330]

— »Nogenne breffue, som waare schreffne paa pergament mett gode menndts hengende indsegle nedenn for ubeskaarnn, heele och hollende och wforderffuitt i alle maade, liidende om Tordtzsiø oc Tordtzsiø godts, som her Oluff Oxe haffde satt her Eskell Giøde i pantt. Och liider ett breff paa viii^e rinsgiildenne och vii^e marc; datum i same breff er mcdxcii. Item ett breff liider paa sexhwindrede rinsgiildenne och tryhwindrede marc; datum Jacobj mcdxciii. Item ett breff paa otte hwindrede marc; datum mcdxciiii torsdagenn nest for palm søndagh^a. Item ett breff paa tryhwindrede marc och halff andett hwindrett rinsgiildenne; datum Katarine mcdxciii. Item ett breff liider paa tolfhwindrede och fyre oc tiwge marc; datum Laurentii anno mcdxciii^b. Item ett breff liider paa twsinde rinsgiildenne förte tiwge rinsgiildenne och sywsindts tiwge marc; datum anno mcdxciii^c. Item ett breff liider paa tryhwindrede marc; datum Gudts legoms dagh anno mcdxcv. Item ett breff paa halfftreidiehwindret marc oc fem och tiwge marc; datum søndagenn oculi anno mcdxcvi^d. Item ett breff paa trey oc föritiwge marc; datum Erasmi anno mcdxcvii. Item ett breff paa twohwindrede marc; datum Seuerini anno md. Huilcke alle tesse forskreffne breffue liider paa thette efftherschreffne godts^e, som er først Tordtzsiø gaardt mett thesse efftherschreffne gaarde: en gaard i Mwsby, Trols Perssenn i boer, giffuer ii pund biigh oc j teye; item en gaardt ibidem, Michell Anderssenn i boer, giffuer ii pund biigh, ii β grot oc j teye; item en gaardt ibidem, Peder Hanssen i boer, xxx skepper biigh, xviii grote, teye; item en gaardt ibidem, Oluff Schreddere i boer, giffuer xxx skepper biigh oc xviii grothe, teye; item en gaardt ibidem, Mogenns Olssenn i boer, giffuer iii pund biigh, iii β grotthe, teye; item en gaardt ibidem, Jes Olssen i boer, giffuer ii pund biigh och ii β grot; item en gaardt ibidem, Jes Perssenn i boer, giffuer ii pund biigh oc ii β grot; item en gaardt i Kynde, Jes Kock i boer, giffuer j tønne smør; item en gaardt i Troendrop, Oluff Huidt i boer, giffuer iii β grot, teye; item en gaardt ibidem, Oge Perssenn i boer, ii β grot; item en gaardt ibidem, Jes Olssenn i boer, iiii β grot, teye; item

en gaardt ibidem, Nis Jenssenn i boer, iii ß grot, teye; item en gaardt ibidem, Matz Jenssenn i boer, sex grot; item en gaardt ibidem, Pedher Schreddere i boer, i ß grot; item en gaardt i Nørre Wilie, Jes Michelsenn i boer, i pund biigh, i ß grot, j teye; item en gaardt ibidem, Bentt Jenssenn i boer, i ß grot; item en gaardt ibidem, Nis Jenssenn i boer, ii pund biigh oc ii ß grot, teye; item en gaardt i Sønder Wilie, Hindtze i boer, giffuer xxx skepper biigh; item en gaardt ibidem, Ingemar i boer, i ß grot; item en gaardt ibidem, Jes Bay i boer, i ß grot; item en gaardt i Egerop, Bentt Jenssenn i boer, i ß grot; item en gaardt ibidem, Jes Karssenn i boer, x ß; item en gaardt i Sawisløff, Michell Nilssenn i boer, giffuer xxx skepper biigh, i ß grot, teye; item en gaardt ibidem, Matz i boer, xxx skepper biigh, i ß grot, teye; item en gaardt ibidem, Gudman Harelssenn i boer, giffuer xxx skepper biigh, i ß grot, teye; item en gaardt ibidem, Per Jenssenn i boer, i pund biigh, vi ß; item en gaardt i Kalsiø, Anders Jenssenn i boer, giffuer ii pund biigh; item en gaardt ibidem, Jepp Jenssenn i boer, ii pund biigh; item en gaardt weedt Kalsiø, Salaman i boer, giffuer en skeppe smør; item en gaardt i Euerløff, Anders Ogessenn i boer, giffuer iiiii ß grot; item en gaardt i Ottersløff i Torne herritt, Mortten Hanssenn i boer, ii pund biigh, xviii grotthe; item en gaardt i Gerrop i Ingelste herritt, Jepp Bodelssenn i boer, giffuer ii ß grot; item en gaardt i Touerupp, giffuer xviii grotthe till landgille; item Brende mølle, giffuer vi pund meell; item Aaløffue mølle iiiii pund meell; item en gaardt i Slimminge i Wemmyndehøffs herritt, som Mogenns Trolssenn i boer, giffuer ii ß grot och theye; item en gaardt ibidem, som Oluff Joenssenn i boer, giffuer i pund korn, iii ß schatt och theye; item en gaardt ibidem, som Nils Esbernssenn i boer, ii pund korn, ii ß grot schatt oc theye; item en gaardt i Toderop, Anders Jenssenn i boer, giffuer iii pund biigh oc iii ß grot; item en gaardt i Katzløse i Rønebergs herritt, Mortten Jenssenn i boer, giffuer i ß grot; item en gaardt, som Joenn Brandt haffuer liifsbreff paa. Item szaa findis heer iii breffue i blantt, som liider ßaa, att ingenn scall løse samme forscreffne godts, førre end thett scall løsis allt samen till hobe. Item ffindis ther oc ett breff eblantt, som liider ßaa, att ingen scall haffue magt till att løse samme godts udden her Oluff Oxe sielff oc till sitt eget behoff, och ther som entthen kiøbe eller pantte breffue fundis nogenn stedt om samme godts, som her Eskell Giøde kunde were emodt, tha schulle thi ingen magt haffue, men were døde oc machtheløess.◀

[Pergg. med Segl. Eskil Gøyes Arkiv.] Udtog anførte i Brev 1541 Maj 3 af Daidt Albretssenn og Jens Schriffuere Borgere i Malmiø. Papir med 2 Segl: 1-2. Mogens Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [7331

a) ∴: Marts 13 (ikke Marts 20). b) Mulig Aug. 8 (ikke Aug. 10), jfr. nedfr. 1494 Aug. 8. c) ∴: Sept. 8. d) ∴: Marts 4 (ikke Marts 6). e) At dette ikke skal forstaus saaledes, at hvert af de anførte Breve opregner alt det her specificerede Gods, fremgaar af dem af Brevene, hvis fulde Ordlyd kendes (1494 Marts 13, 1494 Sept. 8, 1496 Marts 4, 1500 Okt. 23).

Dag? ›Ett pergamenttis skiffthebref datierett Viborig (1490 secundo^a), bemellindis eblant andett, mester Erick Kaas, Niels Kaas och Las Rostrup paa min husfrues frue Ellne Nielsdathers vegne wede-

kiendis os att haffue siett offuer ett kierlig och venlig skifft i Viborig i bisgaarden med vor kiere broder Jens Kaas och hand sielff paa sin kiere søsters vegne jomfru Gierthrud, som hand er verie for, effther vor neste veners rad och sambthøcke i saa mader, att for^{ne} Jens Kaas skal haffue for sin federne guodtz och lode effther sin døde sødskind och effther vor kiere søster jomfrue Sofie, som var giffuen i kloster, thette efftherskreffne guodtz och eiendom thil euindelig eie, som er først Thorupgaard ligindis i Fiendtz heridt i Thorup sogen for thyffue byskiper korn och en skip smør med ager, eng, hiede och fuorte och fedreff i indmarck och udmarck, och som hinder aff arild thilligett haffuer och brugt thil for^{ne} gaard, och skouff och enemercke, som er Østerskouff och Lille Horsthycke, som och liger i gaarßens marck, och enemercke fiskinde for gaarden, som aff arild thilligett haffuer, disligist Ørum hob och aen op adt, som thil Thorupgaard hørde aff rette, mester Erick och Niels Kaaßis fiskerie for thieris grund i fiorden thil dieris egen behoff uforkrenckett och thieris thiener i florde[n] Limfiord, som arild seett och seedvanne haffuer verett, och vid[er?], same dieris skiffthebreff i sig formeller.◀

[A. Perg. Jens Kaas's Arkiv.] **Aa.** Udtog anført i Dom 1621 Apr. 10 af Fiendtz H.s Ting (◊: kun Herredsfogeden) mellem Fru Anne Kaas salig Preibjørn Bildtz til Thorupgaard og Verner Parsbjerg til Lynderupgaard; Brevet fremlægges af den første. Papir med 1 Segl. NLA. Lynderupgaard Godsarkiv, »Dokumenter vedrør. Lynderupgaard. Depositum«. — **Ab.** Kortere Udtog anført i Dom 1622 Apr. 13 af Viborg Landsting mellem de samme Parter; Brevet fremlægges af den samme. NLA. Viborg Landstings Dombog 1622 A Bl. 139 a. [7332

a) Saaledes Ab (i *Dann. Ad. Aarb. XVI. 197 og 199* urigtig gengivet: 1490); Aa har det urigtige Aar 1411. Da Skiftet er holdt i Viborg Bispegaard, kunde man maaske tro, at 1411 var en Fejl for 1511; thi da var Erik Kaas Biskop, hvad han ikke var 1492. Men Erik Kaas kaldes i Brevet (eller i alt Fald i Udtoget af det) netop ikke Biskop, men kun Mester; og det kan endvidere næppe antages, at hans Søster Gertrud, der i Brevet kaldes Jomfru, har været ugift saa sent som i 1511; thi hendes Mand, der var død 1521, havde i et senere Ægteskab 4 Børn, af hvilke en var voksen 1528 og en anden blev Enke 1529 (*Dann. Ad. Aarb. XXXIV. 232-33*).

Dag? »Eske Puge paa Vradtz Herreds Ting haver udsted Jens Spend og Peder Skram 1492 Lovhefd paa Lousgaard.◀

[A. Orig.] **Aa.** Udtog anført i Revers paa Niels Juul Axelßes Documenter, Nr. 13 [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 3 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI. — **Ab.** Et andet Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 21 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark p. [7333

— Udtog: *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 320. Jfr. 6752.*

Uden Dag. *Reg. *8229.* [Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir se 4929. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. Københavns Kapitels Arkiv 1423 Juni 2). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 112; Kbhvns Dipl. IV. 227.* [7334

— Vidnesbyrd af 2 Sognepræster om, hvad Fru Ingeborgh i Gertzenness svarede dem angaaende en Strid mellem hende og Tommorps Kloster.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. G. 101* (Morten Esbernson); 2. G. 101* (Peder Nielsøn). Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 371* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 185.* [7335]

Uden Dag. *Reg. 4993.* Perg. med Odense Bys Segl (det hos *Trap⁴ IV. 271* øverst afbildede). Odense Skræderlavs Arkiv (FLA.); 1718 i Odense Bys Arkiv^a. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 38; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 222.* [7336]

a) FLA. Registraturen Nr. 560.

— *Reg. 4992.* [Orig. paa Latin. Stenalt Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 114 b. Vistnok herefter: *Terpager, Ripæ S. 523.* — Dansk Oversætt., skreven med Haand fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 114 b. — Danske Oversættelser [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 141 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. Efter Ny kgl. Saml. Fol. 558: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 83.* [7337]

— Prior Anders Pedersen og Konvent i Aalborg Helligaandshus lover at holde Gudstjeneste til evig Tid for Hr. Anders Jacobsens Sjæl. [Orig. Stenalt Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 117 b. — Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 134 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. Efter Ny kgl. Saml. Fol. 558: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 83.* [7338]

— Hans Henricsø i Raakiöld. Den Ager, som velbyrdig Md. Hr. Henric Knutsø R. og jeg har haft Trætte om, liggende i hans »aabyggestofft« i Androp, og en Eng, som kaldes Celiplot, hvilke han har »inword« med Lovhævd, der kendes jeg mig ingen Rettighed i at have. Medb. af andre Dannemænd Seuren Nielsø Herredsfoged i Hornum H., Per Thuresø, Anders Beck, Jost Mortensø, Michel Persø, Las Brun, Anders Symonsø og Seuren Jensø, som Sandemænd er, Tames Beck og Anders Lang. Datum anno 1492.

Perg. [med 11 Segl]. Henrik Knudssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA. Aarhus Bisps Arkiv). LDipl. [7339]

— Udtog: *Danske Atlas V. 882 og Fyhn, Kolding S. 188; Reg. *8225.* Er 7053.

— Udtog: *Danske Atlas V. 882 og Fyhn, Kolding S. 188; Reg. *8226.* Er 7175.

— Udtog og Brudst.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 178 a = *J. A. Cypræus, Annales S. 394; Reg. *8228.* Er 7221.

— Udtog: *Danske Atlas V. 883 og Fyhn, Kolding S. 86, 188; Reg. *8224.* Er 7236.

Uden Dag. Udtog: *Terpager, Ripæ S. 414; Reg. * 8223.*
 Terpagers Kilde er Antvorskov-Registraturen (*ÆA. IV. 264*).

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II. 273 L. 27-274 L. 2* (uden Dag). — Esrom: *Cod. Esrom. 209* (Maj 23), 276 (Juni 26), 255 (Okt. 21), 211 (Dec. 15), 212 (Dec. 15). — Løgum: *SRD. VIII. 36* (Febr. 20), 168 (Marts 18), 72 (Marts 26), 73 (Marts 26), 101 (Aug. 25); se ogsaa 7177.

Registraturer: Kongens Arkiv: se 7047, 7144, 7156, 7216, 7220, 7226. Stjernihholm: se under Aarhus Bisp Aar 1452 og 1502. — Lunde Ærkebisp: se 7088. — Lunde Kapitel: se 7224. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 316, 346*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 46, 57*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 81, 85, 93, 94, 97, 103, 103, 105, 105, 106, 106, 107*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 252* (Jan. 13), 260 (Jan. 14?), 300 (Febr. 6), 272 (Febr. 25), 272 (Marts 30), 329 (Apr. 17), 333 (Apr. 17), 328 (Apr. 23), 345 (Maj 1), 346 (Maj 1)?, 330 (Aug. 25-Sept. 8), 318 (Sept. 7), 272 (Sept. 21), 256 (Sept. 22), 329 (Nov. 10), 227, 229, 246, 246, 251, 288 *Note 5?*, (314 se Aar 1482), (328 se Aar 1472), 335, 339; se ogsaa 7077. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 72* (Jan. 21), 68 (Jan. 24; = *I. 211*), 73 (Apr. 26), 77 (Maj 2?), 80 (Maj 12), 83 (Maj 24), 40 (Juni 11), 20 (Juli 23), 11 (Juli 24), 67 (Sept. 18; = *I. 211* med Aar 1442), 67 (Okt. 23; = *I. 211* med Aar 1496), 89 (Nov. 18), 86 (Nov. 25), 119, 119, 120, 120, 120, 123, 149, (163 se Aar 1452), (164 se Aar 1452). — Ribe Kapitel: *ÆA. V. 446*; se ogsaa 7049, 7069, 7118, 7170 a, 7176, 7213, 7259. — Slesvig Bisp: se 7161. — Tommerup: *ÆA. IV. 371, 375*; se ogsaa 7184, 7335. — Antvorskov: *ÆA. IV. 130, 157, 157, 159, 200, 264*; se ogsaa 7288-91. — Roskilde Claræ Kl.: se 7238, 7246. — Skovkloster: *SRD. IV. 387, 388, 396, 399*. — Maribo: *ÆA. III. 265, 272, 278, 291*; se ogsaa 7137. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 623 (1057), 625* ell. 637 (1051), 633 (873). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. (24; urigtigt Aar), 30*. — Alling: *ÆA. II. 175, 176, 192*. — Dueholm: *ÆA. III. 181, 181, 196, 197*. — Essenbæk: *ÆA. II. 97* (Apr. 10); se ogsaa 7060. — Gudum: *ÆA. III. 215, 219, 224*. — Hundslund: *ÆA. III. 8, 10*. — Mariager: *ÆA. V. 685, 694, 726, 733, 735, 737, 739, 741* (jfr. *I. 207*), 757. — Vestervig: *ÆA. III. 147, 150, 151, 160, 160*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 371, 371, 376, 376, 376*. — Vor: *ÆA. I. 187, 207* (jfr. *V. 741*), 214, 214, 215, 216, 226? — Vrejlev: *ÆA. III. 32, 33, 42* (ell. Aar 1491). — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 335* (Maj 20; = *ÆA. I. 222*). *ÆA. I. 164, 221, 269*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 169, 169, 169, 170, 170, 171, 176, 178*; se ogsaa under Aarhus Bisp Jan. 24. — Aarhus Hospital: se 7093. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 853, 853, 954*; se ogsaa 7286-87. — *Eline Gøyes Jordebog 214* (Jan. 9), 262 (Jan. 21), 412 (Jan. 23), 366 (Jan. 28?), 262 (Marts 27), 179 (Maj 28), 156 (Maj 29), 155 (Juni 13), 127 (Juni 23), 280 (Juni 26), 279 (Juni 29), 140 (Juli 11), 214 (Aug. 13), 210 (Aug. 24), 322 (Aug. 26), 273 (Sept. 28), 157 (Okt. 1), 263 (Okt. 6), 263 (Okt. 6), 172 (Nov. 8). — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 263*. — *Adel. Brevkister 99*; se ogsaa 7240, 7253.

1493.

Jan. 2. Hans Konge¹. Onsd. efter 8. Dag Jul paa vort Slot Helsingborgh for os paa vort Retterting i vor egen Nærværelse, nærværende Hr. Pouel Laxman vor Hofmester, Hr. Abbed Herlogh af Hæreswad Kloster, Anders Nielß vor Skriver og Tjener og Kannik i Roskilde med flere, var velbaaren Md. Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad paa den ene og velbaaren Md. Laurens Fickeß af Norderop med Fuldmagt af Biskop Hartuigh af

Ribe og Hr. Johan Fickeß R. paa den anden Side om Trætte om Nyrop og Nyrops Mølle med mere Gods i Faxe H., som L. F. havde paatalet og forfulgt til Faxe H.s Ting og Sielandzfare Landsting og med vore Lovdagsbreve, mod hvilke Hr. B. B. tog Genbrev og L. F. derefter tog vor Stævning paa 6 Uger, og den 6. »wghen steffne dagh« L. F. mødte for os paa vort Slot Vordingburg, og Hans Bille Hr. Bentz Søn mødte paa sin Faders Vegne samme Dag og sagde, at hans Fader skulde da være i Lund paa vore Vegne, og skød paa sin Faders Bevisning, og da sattes Sagen op til i Dag. Da i Rette lagde L. F. et Brev, Jens Olß af Heselæ havde udgivet og beseglet med flere til Vidnesbyrd, lydende, at han kendtes sig at have solgt sin Husfrues Fru Mette Cristiernsdotters Gods Krenckerop i Laland og derfor lyst hende til Gengæld 1000 Mk. og sat hende sit Gods til Forvaring Nyrop og Nyrops Fang og Mølle. Og i Rette lagde L. F. Sognevidne og Tingsvidne af Faxe H.s Ting, lydende, at Fru Mette havde Nyropsgard i sin fri Værges og døde der, med nogle Kong Ericks Lovdagsbreve paa Arv og Skifte mellem Jens Olß og Fru Mette og begærede Ret og ydermere Forfølgning. Dertil svarede Hr. B. B., at Krenckerop har været i 2 eller 300 Aar i Hr. Eskild Gøyes og hans Forældres Værges, og at Fru Mette aldrig havde der nogen Del i eller hendes Forældre, og »esthæ« paa L. F.s Bevisning derpaa og sagde, at det er et uretfærdigt Brev mod J. O.s Arvinger, men tilstod, at J. O. og Fru Mette boede i Nyrop, og hun levede føje Tid efter sin Husbonde, og der J. O. blev død, kom hans Arvinger og solgte Hr. Oluff Axelß alt det Gods, J. O. havde i Sieland, og siden købte Hr. Sty Olß R. Nyrop og Nyrops Fang og Mølle af Hr. Oluff Axelß R. af Walløff, og at Hr. Bent fik siden Nyrop og Nyrops Gods med Hr. S. O.s Datter og siden arvede det efter sit Barn, og Hr. Bent beviste med sine Medarvingers Skiftebrev efter Hr. S. O., at Nyrop og Nyrops Gods var ham tilskiftede i Søkendskifte, og at han havde haft det Gods i 27 Aar uildet, og satte i Rette, hvad han er pligtig at svare til J. O.s Brev, og han bød Lov paa Lovhævd paa Nyrop. Da kunde vi ej finde J. O. at have solgt eller afhændet sin Husfrues Ejedel i Krenckerop, eller at hun havde der nogen Ejedel i i Jord for hvis J. O. var hende Vederlag pligtig efter Loven, men Hr. B. B. Nyrop og Nyrops Mølle og Fang at beholde efter hans Skiftebrevs Lydelse, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting, og hvad Ret L. F. siger sig at have med det J. O.s

Brev, derom tale han og følge over J. O.s Arvinger. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

A. Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). — Aa. Vidisse 1499 Jan. 15. LDipl. [7340]

Jan. 3 ell. Dec. 26. Udtog: *Danske Herregaarde ved 1920 II. 47.* Er 1494 Dec. 27.

Jan. 7. Morthen Jenssøn Borgersøn i Kjøpmannhaffn sælger Præsten Mattis Mattsøn i Baldorp m. fl. sin Ret i en Gaard i Kjøpmannhaffn ved Nørrægade.

[aPerg. med Segl: Bomærker. Senere til Københavns Kapitels Arkiv. a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 228.* [7341
a—a) Saaledes Afskriften.

— Kongen paalægger Bent Bille og Johan Oxes Enke Inger at sende ham de Breve, som de har paa Drotningholm, Landeskrone og Ysted m. m.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 106.* [7342]

Jan. 8. Laurentz Laurentsons »leijobreef« til Bosø Kloster paa en Jord.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 190. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 189.* [7343]

Jan. 11. *Reg. *8233.* Er 1493 Jan. 18.

Jan. 12. Vidnesbyrd af 3 Sognepræster om et Møde mellem Hr. Niels Tordsøn, udkaaret Abbed i Tommorps Kloster, og Fru Ingeborgh i Gertness i en Strid mellem dem om et Mageskifte.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Bomærke (den anden Udsteder skulde ifølge Navnet være identisk med den under G. 101* nævnte Laurids; men hverken det første ell. andet Segl svarer til den i G. under dette Navn givne Beskrivelse); 3. G. 101* (Peder Nielsøn). Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 371* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 190.* [7344]

Jan. 15. Ick Henneke Rantzouw Marquardessone¹ hebbe uppe datum desses breues entfangen von wegene des herenn Frederickes erffgenhomen tho Norwegen, hertogen von den werdigen unde duchtigen herenn Wilhelm Scroder unde Hinrick Rantzouwen Breydekensone amptmann tor Steynborg, siner gnadenn cantzeler unnde hoffmeyster, der borg haluen Gottorppe, dar ick etlike tiit siner gnaden amptmann unde dener bin gewest unde my sine gnade dessen nabenhomeden summen geldes is schuldich gebleuen, itzunt 1065 mr. lubesch an gudeme

gelde. Worumme quitere ick mynen gnedigen herenn alsodaner 1065 mr. haluen, de ick also eyn amptmann der borg Gottorppe von wegene siner gnaden hadde vorlecht. Gegeuen tome Kyle ame dinxstidage na Felicis in pincis under myneme signet.

Papir, skrevet med Hinricus Bakes Haand, og med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7345]

Jan. 15. Brev om (Bosjø) Klostres Strid om Leijostada Mark.

[A. Orig. ^amed 8 hængende Segl^a. Bosø Kl. Arkiv.] Aa. Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 189. — [Ab og Ac. 2 Afskrifter af A: Bosø Kl. Arkiv.] Aba og Aca. Udtog af Ab og Ac: Specifikation, anf. St. Nr. 188. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 192.*

a—a) Saaledes Aa.

[7346]

Jan. 18. Arnerus Gunnari canonicus ecclesie Nidrosiensis recognosco, me recepisse et intellexisse litteras commissivas clausas Dn. pape Alexandri vi dispensatum fuisse cum Dn. Henrico Krwmedik M. et Anna filia Georgii Rwth, [u]t possint contrahere matrimonium et in eodem permanere, quamv[is] inter se tercio et quarto gradu attinent consanguinitatis. Et ne dispensacio fieret frustra propter quendam casum occultum, michi auctoritatem dispensandi cum eo in tali casu litteris sigillo roboratis commisit; quod et feci juxta commissa et mei[!] consciencieem. Eciam me non latet, penitenciam per me ei injunctam pro tali casu plenissime per eum fuisse completam. Sig. meum. Datum in mon[a]sterio Castel fer. 6. post oct. epi-phanie.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). LDipl. (Reg. *8233 (med urigtig reduceret Dag Jan. 11).) [7347]

Jan. 19. Witlick sie, dat ick Hans Dede knape, des heren Hinrickes des elderen hertogen to Brunßwig unde Lunenburg råt unde dener, van synen furstlichen gnaden aller schult unde breue haluen, also here Frederich to Brunßwigk unde Lunenburg hertoge, syner gnaden veddere, mit koninges Cristiernns to Denmargken eruen betherto gehåt hefft, mit densuluen breuen daruppe ludende unde des obgnanten hertogen Hinrickes macht-breuen to heren Johann to Denmargken koninghe mit syner koninglichen maies[ta]t darvan to handelende unde to qwyterende fulmechtich uthgeschigket unde fullenkomli. [gehan]delt unde vor alle sodaner schult unde breue fullenkomliker betaligh de rinsche gulden van golde to guder nuge upgeboret hebbe unde vorl. obgenanten mynen heren

koningk unde syner gnaden eruen van mynes gnedigen heren wegen ock mit ouerantwerdinge des machtbreues alle sodaner schult hundert r[insche gul]den haluen qwyth vor alle tosprake van hertogen Hinrickes [wegen] dõt unde van neynen werden den heren koningk nergende warane plichtich to sinde to sodanen schulden unde breuen hiirnamalsdende. Jodoch beholde ick hertogen Hinricke tosprake to frouwen Dorotheen tho Denmargken koningynnen unde heren Frederiche hertogen to Sleswig, wes sust ere gnaden derhaluen plichtich syn mogen also koningh Cristiernns eruen sodaner schulde unde breue haluen van en to irmahnende. Ik hebbe van mynes heren wegen hertogenn Hinrickes myn ingesegele an dessen breff laten hengen. Screuen to Copenhauen ame auende Fabiani et Sebastiani.

Perg. [med 1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »i quitancia paa xv^c rinske gyldene, som kong Hanss betalede hertug Henrick aff Brunswig paa kong Cristierns vegne«. Kongens Arkiv (RA. Brunsvig-Lüneburg, Perg.). LDipl. [7348

Jan. 21. Ole Andersen Tingfoged paa Holbo H.s Ting, Christen Ridfoged i Holbo H., Arfast Pederß Sognepræst i Weiby, Jep Fov Borgemester i Søborg, Henchel i Alleme, Peder Suder i Græsted, Madtz Ipsen i Holt. »Febr.« 2. ante f. convers. Pauli paa Holbo H.s Ting hørte vi og saa', der opstod Hr. Michel Nielsen Sognepræst i Helsinge og Walbye og »paaelste« de Dannemænds Vidnesbyrd, som »vi« var meldte af Tinge fjortende Dagen tilforn at granske og kende den Skov liggende vesten for^a Helsinge, som kaldes Præste-Skov, som ligger til Helsinge Præstegaard, om forbemeldte Skov var saa stor eller ved Hævd holdet, at Hr. Michel eller nogen hans Efterkommere kunde fri deres Ildebrand, Husbygning eller deres Svin til Olden, naar Gud vil, den Frugt vorder paa fornævnte Skov og andre, som de Dannemænd har haft, som i fornævnte Præstegaard har været. Efter saadan Begærelse fremginge inden 4 Stokketræ 16 Dannemænd baade af Helsinge Sognemænd og Herredsmænd: Gregorius i Paarup, Thue i Biørnstorp, Anders Palm i Neilinge, Hans Jyde *ibid.*, ^bJep Degn i Helsinge, Lars Hemmingsen *ibid.*, Torborn Gammelsen i Taagerup, Peder Nielsen i Lagu, Per Arrildßen *ibid.*, Arrild Nielsen *ibid.*, Ole Eskildßen i Sletttilt^b, Jep Anderßen ^ci Neilinge^c, Haagen Anderß i Kiederup, Jep Olßen i Høbjerg, Las Michelsen i Amindrup,

Anders Boesen *ibid.*^d; hvilke vidnede, at de havde omkring gaaet og overset fornævnte Skov og saa' ham at være gild Skov med Eg, Bøg, »hesle«, Elle og Tjørne baade til Ildebrand, Husbygning og Oldenskov. Item vidnede fornævnte 16 Danne-mænd^e, at fornævnte Skov var saa stor eller ved Hævd holden^f, naar Gud giver sin Naade til, at Skovene bærer Frugt, da kan Hr. Michel fri have sine Svin, saa mange, som Hr. Michel kunde mest tillægge, som de gode Mænd nydt har, som paa fornævnte Bolig boede, og Hr. Michel nydt har. Item vidnede fornævnte 16 Dannemænd^e, at Hr. Michel har »følge skov« for sin Ager og Eng med de gode Mænd, som Helsing i Forsvar har eller Ejendom har, med hvilken »skovfølge« Hr. Michel kan og nyde sin Ildebrand til Husbygning og have der Hjælp af til sine Svin, naar Olden er. Beseglet med vore Indsegl. Datum paa Holbo H.s Ting *osv.*

[A. Orig. *g* med 7 Segl^g. Helsing (Holbo H.) Kirkes Arkiv. — Aa. Afskr.: Holbo Herreds ældre Provstebog (af 1647).] Aaa. Afskr. fra 18. Aarh. efter Aa: SLA. Sjællands Bisparkiv, Holbo Herreds Provstebog Bl. 8 b. — Aab. Afskr., attesteret 1743 Jan. 10 af Præsten i Søborg Henric Wederkinch: Thott Fol. 751 Bl. 50 a (jfr. 48 a). — Aaba. Afskr. efter Aab: LDipl. (jfr. *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1851 S. 331*). [7349

a) Aab og Aaba: ved. b-b) Er i Aab og Aaba flyttet ned til det her ved d betegnede Sted. c-c) Aab og Aaba: *ibid.* d) Se b-b ovfr. e) Aab og Aaba: Mænd. f) Aab og Aaba tilføjer: at. g-g) Saaledes 7350, Aaa og Aab.

Jan. 21. Oluf Anders Tingfoged paa Holbo H.s Ting, Christen Herredsfoged i Holbo H., Arfast Perßen Sognepræst i Wei-by, Jep Fov Borgemester i Søborg, Henckel i Allume, Peder Jenßen i Græsted, Matz Ipßen i Holt. »Febr.« 2. ante f. convers. Pauli paa Holbo H.s Ting hørte vi og saa', der opstod Hr. Michel Nielsen Sognepræst i^a Helbinge og Walbye og »paaelste« de Dannemænds Vidnesbyrd, som »vi« var meldte af Tinge 14 Dagen tilforn at granske og skue, om den Mølle, Hr. Michel lod bygge paa Helsing Mark, var lovlig bygget paa hans Ejendom eller lovlig »damhold« gjort, eller om fornævnte Mølle kunde stande nogen Mand til Skade paa Ager, Eng, Skov eller Fægang. Dette[!] Ærinde og Begærelse fremginge inden 4 Stokketræ 16 Dannemænd: Gregorius i Paarup, Thue i Biørns-torp, Anders Palm i Neilinge, Hans Anderßen *ibid.*, Jep Ander-ßen *ibid.*, Haagen Anderßen i Kiederup, Jep Olßen i Høbjerg, Laß Mickelßen i Amindrup, Anders Boeßen *ibid.*, Jep Degn i Helsing, Laß Hemmingßen *ibid.*, Torborn Gammelßen i Thaage-rup, Peder Niels i Lagu, Per Arelßen *ibid.*, Arel Nielsen *ibid.*,

Oluf Eskildsen i Slettilt; hvilke havde set fornævnte Mølle og Møllestand og omkring gaet fornævnte Mølledam, saa', hvilke lunde det Vandløb var til og fra; hvilke 16 Dannemænd vidnede, at de ej andet kunde se eller spørge, end at fornævnte Mølle stander paa Hr. Michels Agerende og har Dam og »dam-bond« paa sit eget, og ej den kan være nogen Mand til Skade paa Ager, Eng, Skov eller Fægang. Item vidnede fornævnte 16 Mænd, at forbemeldte Mølledam havde været Dam inden 60 Aar saa højt og lang, som han nu er, og fornævnte Vand har haft den samme Gang til og fra fornævnte Dam og Mose ydermere, end nogen Mand kan mindes. Beseglet med vore Indsegl. Datum paa Holbo H.s Ting osv.

[A. Orig. ^b med 7 Segl^b. Helsing (Holbo H.) Kirkes Arkiv. — Aa. Afskr.: Holbo Herreds ældre Provstebog (af 1647).] Aaa. Afskr. fra 18. Aarh. efter Aa: SLA. Sjællands Bisparkiv, Holbo Herreds Provstebog Bl. 9 b. — Aab. Afskr., attesteret 1743 Jan. 10 af Præsten i Søborg Henric Wederkinch: Thott Fol. 751 Bl. 50 b (jfr. 48 a). — Aaba. Afskr. efter Aab: LDipl. (jfr. *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1851 S. 331*). [7350

a) Aab og Aaba: for. b—b) Saaledes Aaa og Aab.

Jan. 23. Ick Hanns vann Aleuelde¹ ritter hebbe van meister Wilhelm Schroder myns herenn hertogen Ffrederiches cancellere in affkortinge des geldes uth deme lehne Lutken Tunderenn, my van myneme upgenanten gnedigsten herenn togeschreuen, entfangen laten 213 mr. 6 schillingh unde 6 penninge lubesch, welkere summe ick qwidtschelde mynen gnedigen herenn unde deme herenn cancellere vor allerleye namaninge. Myn ingesegel. Gegeuen unde geschreuen ame mitweken na Vincentii.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Dxli 18. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Slesvigske og holstenske Amters Regnskaber c. 1490-c. 1530 (ved Regnskabet for Tønder Amt 1491)). [7351

Jan. 24? Ik Mathiesß Mulingk hebe entpfangen von heren Wilhelmo Schröder myneß gnedigen heren hertog Fredrichen kenzler 724 mr. und 14^{1/2} ß lub. von wegen myneß gnedigen heren unde 80 gulden von wegen myner gnedigen olden frwen. Dese zetell ist myt myner eigen hant geschreuen. Geschehen deß donerstagß nach Vincius tag.

Papir (Orig.) uden Spor af Segl; omtr. samtidig Paaskrift: Mats Mulich quitancie. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4).

[7352

Jan. 25. Gereke Hanssøn Sognepræst i Halmstade giver en Gaard (sstds.) til s. Nicholai Alter i Halmstade Bykirke til ret Præstegaard for Sognepræsten eller hans Kapellan.

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet et Christus-Hoved; 2. I Sigilfeltet en Kalk mellem 2 syvoddede Stjerner; 3. I Sigilfeltet Lammet med Fanen; 4. I Sigilfeltet et Helgenbillede; 5. Ubetydelige Brudstykker; 7-8. Bomærker. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 45)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 193.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 600. [7353

Jan. 28. Vidne af Kjøpmanhauen Byting, at Martin Jenson Borger-son i Kjøpmanhauen og Borger i Malmø lod skøde til Matis Matisson Sognepræst i Baldorp m. fl. sin Ret i en Gaard i Kjøpmanhauen ved Nørregade.

[^aMedtaget Perg. med Segl: Bomærker. Senere til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 229.*

a—) Saaledes Afskriften. [7354

— *Reg. *8234.* Papir med 5[!] Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt; 2. I Sigilfeltet et Hjerte; 3. I Sigilfeltet en Trekant; 4-5. Bomærker. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 281.* [7355

Jan. 30. ›Ith landztingsvidhne, som Johann Venstermandh haffuer beseylth met flere godemendh och er giffuet in anno mcdxc3^o^a then odenssdagh nest fore kyndermesse dag, lydende, at xii mendh haffue vidhnet paa theres gode tro och sanden, at the swoge oc hørde, thet Oluff Hansß foget paa Tostrup skielige spwrde sigh fore aff landzdomere och tingmen, om nager man vittherlich er eller haffuer utspwrth nager tidt i sandhet, om Mathis Laurensß i Torppegardt haffuer nagen tidt hafft eller haffuer naget wognshwgh i Skiøringe skow eller i Tostorpe fangh enthen i paanth eller till kiøffue eller till eyendom till thenne dagh; thaa framginge Anderss Nielsß i Tyerstede, Mattes Kiølfue i Gieringe, Morthen Vlcke i Asurppe, Mattes Bosß i Tywffztorppe oc Jenss Jeipsß i Palurppe oc vidhnede pa helliandz edh, at the allerigh haffue hørth eller spwrt i sandhet, thet for^{ne} Mattes Laurensß haffuer allerigh haffdt nager eyendom, panth eller kiøff udi Skiøringe skow eller Tostorpe fangh till for^{ne} Torppegardt.◄

[Orig.] Udtog anført i det i *1. Række Nr. 7926* nævnte Tingsvidne af Lalandzfare Landsting af 1515 Aug. 29, givet Hr. Owe Brade R. i Tostrwp, at han lod læse 3 Tingsvidner uden Datum, det paa anf. St. gengivne Brev af 1449 Nov. 5 og nærværende Brev. Perg. med [6] Segl: 4. Ove Brahes Arkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur; senere ejt af Klevenfeldt^b (RA. Ove Brahes Arkiv 1515 Aug. 29). [7356

a) Det er dette Brev, som i *1. Række Nr. 7926* fejlagtig anføres med Aaret 1513.

b) RA. Reg. 60 S. 235.

Febr. 1. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos dig nu 3. Sinde Jørgen Marckman, at du inden 5 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbaaren Md. Jørgen Rud en Søsterdel i Harestede Hovedgaard med ›fange

jord mølle huss oc alle løsøre«, efterdi som du est derom lovlig paamindet med vore Lovdagsbreve. Thi lad det ingenlunde under dit Faldsmaal. Datum in profesto purificac. Marie nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og Spor af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur (RA. Jørgen Ruds Arkiv). LDipl. [7357

Febr. 5. Ick Hans Glum borger tore Borch uppe Vemerer bekenne, dat my de ersamen radwisen manne borgermestere unde radmanne tore Borch uppe Vemerer van untemeliker worde haluen, de ick tegen Mathias Bullen uppe de olden örueyde gespraken hebbe unde hebbe gesecht: Mathias Bulle, du hefft my er 350 mr. geschadet; so woldestu noch ens dön, unde ock van wegen Luder Vosses en kleger gewest, dat ick eme uppe der Vriggenstraten ene korde hebbe genomen, darmede bloth unde blaw gedån unde hebbe ene in myn huß getagen unde syne kledere entwey getagen, unde doch nene veyde to hope hadden; dat ick an se vorbraken hebbe, welkent my openbar so beschên auergetuget wart, deshaluen ick in ere slote wart gebracht unde myt rechte darinne enthouden; des so hebben sick nu de borgermestere unde radmanne tore Borch dorch God unde syner moder willen umme etliker juncheren unde godemannen bii namen Marquart van Aneuelde nu houetmanne uppeme Glambeke unde Schakke Rantzouwen to Oldenborch unde Jachim Rantzouwen to Neuerstorppe in deme kerspel to Lutkenborch unde erliken vramen frouwen, borgeren tore Borch unde myner vrunde bede uppe gyffte desses breues sodane mißdaet unde allen unwillen genßliken togeuen hebben[!] dat leuent unde na uthsproke des rades liick unde wandel to donde, worup ick deme rade tore Borch unde alle den inwaneren darsuluest laue vor my unde myne vrunde ungebunden unde nicht van angestes wegen, dat ick effte nymant van myner wegen den rad unde inwoners der stad nicht offte[!] upsaken laten, haten offte veyden, wyten offte wreken den rad offte ere borgere. Alle desse stucke to holdende laue ick bii landes lege, bii manschop leuende, bii wanynghe der stede desse örueyde alduß to holdende myt geystlikeme unde werlikeme, myt vrunden unde vromden, unde ick vorsake aller breue unde priuilegia, dede vorworuen synt unde vorworuen mochten werden bii pene der romesschen kameran, bii hulpe des paweses unde des

keyzers, unde wil dar nummer up saken noch hemeliken offte openbare; men ick unde myne vrunth scholen des rades unde der gantzen inwanere ere beste weruen unde eren schaden weren na alle myner macht. Ick hebbe gesworen; to vurderer vorwaringe hebben desse beschedene vramen manne borgere tore Borch myne guden vrunde alze Hinrick Bockholt, Matheus Kotze, Pawel Rike, Tomas Hildebrant umme Gades unde myner bede willen myt ener sameden hand deme rade unde allen inwaneren gelauet. Unde were, dat jennych artikkel van my unde mynen frunden wetende offte unwetende gebroken worde, darvan de rad unde de inwoners to schaden aff qwemen, alle den schaden wil ick, mynen borgen unde medelouers en genßliken benemen myt alle unsen guderen. Dith allent is geschên in der jegenwardicheyt junchere Marquard van Aneuelde, Schacke Rantsouwen unde Jachim Rantsouwen obgemelt unde vor deme gantzen rade tore Borch. Wii H. B., M. K.², P. R. unde T. H.⁴ [hebben] unse ingesegel laten hengen an dessen breff. Gescreuen ame dage Agate.

Perg. med [4] Segl: 2. Bomærke; 3. Forsiden mangler; 4. Bomærke. Burg Bys Arkiv; 1863 af Frederik VII brevi manu afgivet til Gehejmearkivar Wegener (Gehejmearkivets Kopibog 1863 Apr. 15; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XL*) (RA.). [7358]

Febr. 5. Kongen tilskriver Mourids Nielsøn om Underhold af en af hans Skytte Lass Faxes Heste.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 107.* [7359]

Febr. 11. *Reg. *8235* (med Dag Febr. 18). [A. ^aPerg. med [5] Segl: 1. Fxii 23^b; 3. Fxii 24 (Juul)^c; 5. Beskadiget.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (12. Pacquet Nr. 38).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. Herefter: *Vedel Simonsen, Elvedgaard I. 53* (læs: tillsigher. *Till thesß yddermere sandhed haffuer jek hengt mit indtzegelel nedhen for thette breff oc haffuer bedelh welburdigh oc beskedhne swenne besegle mett meg till witnisbyrd, som ær Yffuer Lonow, Oluff Brandi, Hans Skriffwer oc Jeppe Skriffwer, som ther met haffuer offwer wærett. Datum Skierne anno domini mdlxxxx 3tio[!]^d 2da feria proxima ante festum carnis-priuii*). — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 60 a. [7360]

^a—^a) Saaledes **Aa.** ^b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Jul og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Jul. ^c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Brandi og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Jul. ^d) **Ab:** mcdlxxxx3o.

Febr. 12. Ame dingefdage vor Valentini weren uppe deme kerckhoue tor Lantkerken vor der zuder kerckdore her Johan Kule prouest myt Hans Houschilt in vruntliker degedinge myt

den vormunderen zeligen Hans Jungen kinderen alze Olde Clawes Kotze, Osewolt Helrick, Henneke Johansen unde Peter Brant, ock dergeliken Hans Silff, der kindere steffvader, van disses besegelden breues [c: 6234] wegen in jegenwardicheit her Johan Meygkrans kerckheren to Peterstorppe, her Nicolai Flencker, her Johan Scomakers, Hans Wolders borgermesters tor Borch, Clawes Suls ratman darsuluest unde Marquart Johansen to Marquarstorppe, unde beleueden de vormunder myt Hans Silue dessen besegelden breff to holdende to Hans Houschildes beste unde anders nemendes, unde Hans Houschilt den kinderen vurder to holdende na uthwiß desses breues alze eneme itzelken kinde 55 mr. unde besundergen der oldesten dochter ere 55 mr. in den 2 jaren, wen se beslapen is, alze benamen^a juncfrouwen effte erem manne^b. Item de anderen 27^{1/2} mr. schal Hans Houschilt ere vornogen, wen de 2 jar ummekamen syn, unde Hans Houschilt schal hebben Wiben Jungen zeliger dechtenisse haluen acker, Johan Kotze de anderen helffte uppe Struckamper velde unde dat halue stenuß tor Lantkerken; men Hans Silff sprickt uppe dat achte part. Tuge hiirto getagen, alze bauenscreuen stån. Datum ut supra.

Paategning paa Bagsiden af 6234.

[7361

a) Her er nogle Ord overstregede. b) Ligeledes.

Febr. 12. Bisp Niels i Viborg og Bygdemænd stadfæster i en Strid mellem Hr. Erik Ottesen til Bjørnholm og Mouritz Nielsen til Aagaard en af den første fremlagt Lovhævd paa Fiskeriet i Gjedsted Aa m. m.

[A. ^aOrig. med 16 Segl.^a Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.]

Aa. Afskr.: NLA. Viborg Bisparkiv, Stiftsbog 1690, 1. Bd. S. 1024. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 97.* — **Ab.** Afskr. indført i Højesterets Dom 1693 Okt. 31 mellem Justitssekretær Baltzar Sechman m. fl. og Peder Lerche til Lerchenfeld; Brevet fremlægges af de første. RA. Højesterets Dombog 1693 II Bl. 327 b. Herefter: *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 74.* [7362

a—a) Saaledes Aa og Ab.

Febr. 18. *Reg. * 8235.* Er 7360.

Febr. 24. *Reg. 4997.* Perg. uden Segl; Plica afklippet. Ribe Kapitels Arkiv; 1785 købt af Student Falck til Genealog.-herald. Selskab; derefter i dette Selskabs Saml., Spec. J 10 e (RA.). *Terpager, Ripæ S. 295.* [7363

Febr. 24 (Aar?). Gildebrødre i Skinderembedet i Ottens vedtager en Skraa med Borgemestres og Raadmænds Samtykke.

Perg. [med 1 Segl]. Odense Skinderlavs Arkiv; ^a1845 af Professor, Stadsbygmester P. Malling foræret til Gehejmearkivet^a. *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 230.* [7364

a—a) RA. Reg. 98 S. 22.

Febr. 25. Kongen anmoder Bend Bilde om at være hos ham 4. Marts.

Papir med Rester af 1 brevluukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 107.* [7365]

— Ick Volquard Jensen wanaftich tho Schobul vorkope myt vulbord alle der ghenen, der my ere vulbord dartho behof was, heren Pawel Ottess vicarius bynnen Husem eynde met landes in Hatsteder marsk beleggen in Broder Ingwerß hamme uppe der suder syden Volquart Saxens venne vor 15 lub. mr., de my her Pawel vornoghet heft unde ik ghekeret hebbe tho myner nutte; vor welkere 15 lub. mr. houetstols ik desseme heren edder synen eruen jarlikes uppe Mathias dach vorrenten schal vor ene lub. mr. pennynge. Unde were sake, dat de renthe bleue nastande eynde jar edder twe, so mach her Pawel sodane deymede landes antasten unde brukende wesen, so langhe dat em de erste pennynge myt den latesten betalet is. Unde her Pawel schal uppe desset deymet landes nicht vorplichtet wesen dyke, damme, weghe, steghe, slusen, sylen, weteringhe to holdende noch schat, bede, lantghelt, ghifte edder ghaue, wonlick edder unwonlick, noch jennigherleye unplicht to holdende. Efte ik vorstorue, er dat desse summe gheldes vornoghet were, so scholen myne kynder edder myne eruen desset lantghud nicht delen, er dat desse summen myt der renthe vornoghet is. Scheghe hiir wes enbauen in allen dessen artikelen, dat schal nene macht hebben unde scholen dat dan hebben myt unrechte unde walt an unse werlike herschop. Doch heft her Pawel desseme Volquard gheghunt enen wedderkop, wanner em bequeme is, so schal he den wedderkop eynde half jar thovoren vorkundighen, unde des neghesten Mathias daghe de betalinghe tho donde in enem summen myt sodaner munte, alse to Lubeke unde Hamborch ghinghe synt. Myn ingheseghel; unde ik hebbe ghebeden Otte Payesß unde Vedder Topsen, dat se ere ingheseghele hebben mede henghen heten an dessen bref. Ghegheuen unde gheschreuen des mandaghes na Mathie des apostel.

Perg. [med 3 Segl]. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 42.) [7366]

Febr. 27. Heningh Wenstherman i Torckylstorp Landsdommer i Falsther, Morthin Wenstherman i Stedagher, Morthin Byner i Clacskow. Onsd. efter Askeonsdag for os og mange Dannemænd, som Falstherbo Landsting havde søgt, fik be-

skeden Md. Per Andherssøn i Gwndzmagle et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Per Andherssøn i Todorppe, Nis Gordh i Sarsløff, Nis Benthssøn *ibid.*, Per Marckorthsøn i Lylæ Bræinghe, Rasmus Andherssøn i Troylstorp, Jens Perssøn i Lydstorp, Oloff Perssøn i Øfforppe, Bo Heminghssøn i Kyrkeby, Claus Grother i Holbeck, Morthin Byner i Clacskow, Hans Wyinghe i Dwckorppe, Oloff Laurissøn i Algistorp; hvilke vidnede, at de har hørt og set, at Alsløff Mænd er lagt 15 Dage for og saa 10 Dage og saa 5 Dage at bryde op det Markeskel, som er gjort mellem Alssløff og Skærnæ. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aOrig. paa Papir med Segl; »Seiglene ere mest afsledte«. ^a Maribo Kl. Arkiv?^b; ^a1750 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. [7367

a—a) Saaledes LDipl. b) Brevet nævnes ikke i ÆA. III; men se 7250.

Febr. 27. Mattes Perß¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Selantzfare Landsting, Broder Jens Perß Abbed i Ringstæde Kloster², Niels Ericß i Walløff, Herluff Skaffuæ paa Dragsholm, Karll Saxterop i Twreby, Bo Jenß i Kerop a. w. og Oluff Clauß Raadmand i Ringstæde. Onsd. efter Mathie ap. Dag paa forskrevne Ting spurgte velbaaren Md. Jørghen Rwidh sig for, om Tingmænd vitterligt var, til Minde droges eller set og hørt havde, om hans Fader Hr. Michel Rwidh eller hans Broder Hr. Ottæ Rud, Gud deres Sjæle naade, eller han har nogen Tid der til Tinge ladet Hr. Karll Marckman eller Effuert Marckman, Gud deres Sjæle naade, eller Jørghen Marckman løs for det Værgemaal, som Hr. Karll Marckman var hans Moders Fru Elsæbes Væрге, og om han der til Tinge, der han bød sig til Skifte med Jørghen Marckman om Harestæde gardh og alle Løsøre, saa vel forfulgte ham for forskrevne Værgemaal som for Skiftet eller ej, og »beddes« derpaa et Stokkevidne. Derom tilmælt beskeden Md. Per Andersß i Ortwet og til sig tog Knut Baruitzß i Swensterop, Niels Perß i Horstofftæ, Hemingh Clementß i Fulæbergh, Per Perß i Esgisterop, Niels Hemingß i Flatso, Anders Snubbæ i Vierstæde, Per Pouelß, Niels Kalff i Førsløff, Moghens Man i Kloffuæstæde, Michel Høgh i Vætersløff og Lassæ Jenß i Førsløff i Flackæbergs H.; disse 12 Danne-mænd vidnede, at dem vitterligt var, til Minde droges og hørt har, at Hr. M. R. eller Hr. O. R. eller J. R. aldrig der til Tinge lod Hr. K. M., E. M. eller J. M. løs for forskrevne Værgemaal, og at J. R. der til Tinge, der han forfulgte J. M. for forskrevne

Skifte, forfulgte ham saa vel for Værgemaalet som for Skifte. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 473. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuier; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Jørgen Ruds Arkiv). LDipl. [7368

a) RA. Reg. 60 S. 232.

Febr. 27. Vi Mattes Perß¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Selantzfare Landsting, Broder Jens Perß Abbed i Ringstæde Kloster², Niels Ericß i Walløff, Herluff Skaffuæ paa Dragsholm, Karll Saxterop i Twreby, Bo Jenß i Kerop a. w., Oluff Clauß Raadmand i Ringstæde og Jens Fuell Byfoged ibid. Onsd. efter Mathie ap. Dag paa forskrevne Ting spurgte velbaaren Md. Jørghen Rwidh sig for, om Tingmænd vitterligt var, til Minde droges eller set og hørt har, om velbaaren Svend Jørghen Marckman har der til Tinge lovbudet sin Andel i Harestæde gard og By og det Gods, derunder ligger, og om han har der til Tinge skødet det, som vor Lov indeholder, og om »han« har der til Tinge budet Guld, Sølv og Penge for forskrevne Andel at »wæren« næst at købe eller ej, og »beddes« derpaa et Stokkevidne. Derom tilmælttes beskeden Md. Per Anderß i Ortwet og til sig tog Knut Baruitzß [*osv. som 7368 indtil:*] Lassæ Jenß i Førsløff; disse 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, til Minde droges og hørt har, at J. M. har aldrig der til Tinge lovbudet sin Andel i Harestæde gardh og det Gods, der under ligger, og at han har aldrig der til Tinge skødet nogen Mand sin Andel i forskrevne Gods, efter som vor Lov indeholder, og at J. R. var der til Tinge nu 3 Aar siden eller ved den Tid og bød der da Guld, Sølv og Penge for forskrevne Andel at »wæren« næst at købe. Med vore Indsegl. Datum et actum etc.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 473. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuier; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Jørgen Ruds Arkiv). LDipl. [7369

a) RA. Reg. 60 S. 232.

Marts 1. Clawes Pulsman Borger i Stralsund sælger Claves Bolten Borger sstds. 2 Boder paa Drakør.

[^aPerg.^a Senere (jfr. 1515 Marts 5, *Kbhvns Dipl. IV. 339* (og 337)) til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. *Nicolaisen, Amagers Hist. I. 140.* [7370

a—^a) Saaledes Langebek i LDipl.

Marts 5. Reg. 4999*. Perg. med [5] Segl: 3. Skjold, hvori et firføddet Dyr, og Hjelm. Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 12). *Westphalen IV. 3398; Dipl. Flensborg. I. 701.* [7371

Marts 11. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos dig nu 1. Sinde Jørgen Marckman, at du inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbaaren Md. Jørgen Rud vor Embedsmand paa Holbeck, hvis du est ham af Rette pligtig for det Værgemaal, din Fader havde paa hans Moders Fru Elsebes Vegne, efterdi som han det forfulgt har, som han her for os bevise lod med Brev af Sielandzfare Lands-ting [c: 7368]. Thi lad det ingenlunde under dit Faldsmaal. Datum Haffnis in profesto Gregorii nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og Rester af 1 brev-lukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Samme Signet som det under 4490 beskrevne. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer (RA. Jørgen Ruds Arkiv). LDipl. [7372]

Marts 13. Jeg Pouel Laxman¹ Ridder paa Wallen kendes mig at have gjort et Magelag med Kong Hans, saa at hans Naade skal have af mig 2 Gaarde, som hedder Wilkenstrop, i Skensshøg S. i Twnæ H.^a (Nielss Hoffman og hans Søn, giver baade 9 Pd. Byg), item 1 Gaard i Kalsslundh i samme Herred (Andhers Clemynsen, 2¹/₂ Pd. Byg og 2 Skill. Grot), og derfor skal jeg have igen 3 Gaarde i Tyberck (Bondhe Aagesß, 6 Pd. Korn; Jep Pouelsen, 3 Pd. Korn; Jes Ørgersen, 2 Pd. Korn; alle 3 en fed Skatteko). Afvindes »noghæ« forskrevne Gaarde i Wilkendzstrop og Kalslunde hans Naade, bepligter jeg mig at vederlægge hans Naade inden 6 Uger derefter saa godt Gods med »beylelighed«. Medb. af »velburdelig« Mænd Jost Æricksen af Slangrop, Hans Griiss³, Æsbørn Scriffuere og Lasse Lather »burmesthræ« i Kopnehaffn. Givet og skrevet Onsd. før Midfastesøndag.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxii 7 med Kontrasegl (ottekantet; Skjold med Laxmand-Vaaben, hvorover maaske Bogstaverne P L); 3. Skjold med Vaaben for Griis af Nordrup, hvorover Bogstaverne H G. Kongens Arkiv (RA. C.6, Adkomstbr. Landgods Sjæll.). LDipl. [7373]

a) En Paaskrift paa Bagsiden fra 16. Aarh. tilføjer: »Haritzborge læn«.

— Jeg Knwt Barfoth i Sedingh i Nebeell S. i Vesther H. vederkender mig at have fæstet en Eng i Boolkier, og giver aarlig 5 Læs Hø, af Kapitlet i Ripe i saadan Maade, at jeg og mine Efterkommere til den Gaard, som jeg i boer, skal have Engen til evig Fæste og give Kapitlet hvert Aar deraf 4 Skill. danske Penninge om Vor Frue Dag nativit. Mit Indsegl. Datum Ripis fer. 4. post dnicam. oculi.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Axix 1 (*s iefe bexvot*). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 397* (RA). [7374]

Marts 14. Wilhwm Sorth¹ i Snesløff a. w., Hemingh Cleminths i Fullæberge og Herredsfoged i Flackebergs H. og Lasse Dieghen³ af Ørsløff. Torsd. før Midfastesøndag for os og flere Dannemænd og Svende i Harestæde »bwrgerestwæ« var velbyrdig Svend Jørghen Markmand og adspurgte velbyrdig Md. Lasse Beck, hvad ham vitterligt var om den Vidisse, som han førte Jørghen Markman til Harestæde gord med 1 Indsegl beseglet, som velbyrdige Mænd Hr. Tønnaa eller Hr. Jørghen Barsberger beseglet havde; og adspurgte Jørghen Markman Lasse Beck, om han nogen Tid havde ført ham »nogher andher breff« eller Vidisse end den samme, som Jes Porss med var. Hvilket til svarede Lasse Beck, at den Tid Jørghen Markman havde læst forskrevne Vidisse, saa' han ned til Jorden og sagde: Jeg vil nyde Gud til »helpe« og min Herres Naade og mine Venner og fly Hr. Tønnaa og Hr. Jørghen deres Penge igen inden 6 Aar. Og bad Lasse Beck sig saa Gud til »helpe«, at han ej førte Jørghen Markman »nogher andher breff« uden den Vidisse, hvilket Jes Porss med var. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Exvii 2 (Baden); 2. Bomærke (nu løst vedliggende; uvist, om hørende til dette Brev); 3. Bomærke. Jørgen Markmands Arkiv; senere utvivlsomt til Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer; a senere formentlig ejet af Sandvig^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatark., Jørgen Markmand). LDipl. bag 1493 Marts 24. [7375

a—) Ifølge Paaskrift bagpaa.

— Hemmingh Clæmins i Herredsfoged i Flackebiergs H., Hr. Hienrik Knwts R. paa Bygholm, Viliom Swort³ i Snesløff, Cristoffer Ericson i Vinninghæ, Lasse Beck Forstander til s. Jørghens Kloster i Slawelssæ a. v., Lasse Swens i Borger i Skel-skør, Ingwor Ebbes i Regenstrop, Jep Esberns i Bierghæ og Lasse Dieghen i Ørsløff. Torsd. efter Gregorii Dag paa Flackebiergs H.s Ting antvordede hæderlig og velbyrdig Svend Jørghen Marckman hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh i Vedby en Søsterdel i Haretstedhæ Hovedgaard og 10 Pd. Skyld i samme Gaard for »fongæ jordh«, som Jørghen Markman afhændt har og Jørghen Rwdh til Arv tilfaldt; item 1 Gaard i Haretstedhæ, som Bonehoff i boer, og 1 Gaard ibid., som Oleff Moghens i boer, for Afgrøder af fornævnte 10 Pd. Skyld

og for Guld og Sølv og »alle løss øre«, som dem imellem var. Item antvordede Jørghen Markman Jørghen Rwdh 5 Gaarde i Hanskow (Nis Hemmingß; Mattes Persß; Hans Kore; Jes Olsen; Jens Kore) og 1 Gaard i Haretstedhæ (Niels Kore) for det Værgemaal, som Hr. Karl Markman var Jørghen Rwdz Moders Værgue Fru Elsæbys i 15 Aar, begge deres Sjæle Gud naade; i hvilke Gaarde Jørghen Markman kender sig ingen Rettighed at have efter denne Dag. Hvilket Jørghen Markman vilkaarede sig nu i Onsdags 14 Dage paa Siælantzfare Landsting fuldt at gøre inden 14 Dage der efterkommende; hvilket han antvordede beskeden Svend Villæ Dauitß paa Jørghen Rwdz Vegne Sønd. før Gregorii Dag, og nu paa fornævnte Dag antvordede Jørghen Markman Jørghen Rwdh fornævnte Gaarde paa Flackebiergs H.s Ting. Og derpaa lod de hverandre kvit for alt ydermere Krav paa fornævnte Søsterdel, »fongæ jordh«, Guld og Sølv, Værgemaal og »alle løss øre«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 3. Exvii 2 (Baden). Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Jørgen Ruds Arkiv). LDipl. [7376

a) RA. Reg. 60 S. 232.

Marts 15. Jeg Erich Trolle¹ i Egholm V. har befalet hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Benkt Bille R. og Høvidsmand paa Hælsinborg ud at kræve og op at bære 16 renske Gylden af hæderlig Md. Peder Rwdh i Wangserup, hvilke Penge jeg laante hans Søn Wilhelm Rwdh i Calne for 10 Aar forledne i hans store Nød, som beviseligt er med hæderlig Md. Doktor Hans Domprovst i Roskildh, »teslikis« med Mester Esger Brok, med »hvars« Kapellan jeg sendte Peder Rwdh hans Søns Wilhelms Haandskrift, som »lwdhe«, at han var mig 16 renske Gylden skyldig. Og naar Hr. Benkt Bille har de 16 Gylden af Peder Rwdh opbaaret, lader jeg ham kvit for al ydermere Tiltale om forskrevne 16 renske Gylden. Mit Indsegl. Skrevet i Egholm Fred. efter dnicam. oculi.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Bi 5. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [7377

Marts 21. Hans Nielsøn Raadmand i Halmstædhe sælger Mester Birghe Ærkedegn i Roskilde, Dronning Dorothees Kansler, en Kaalhave sønden for Kalundeborg Slot.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Fvii 6; 5. Hviii 2; 6-7. Bomærker (6. i Skjold). Senere til Lunde Ærkebispens Arkiv; ÆA. IV. 340, AK. 10 (SvRA. Perg.). Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 203. [7378

Marts 22. Niels Ebbes Præst og Bispens Officialis generalis¹ i Ribæ, Jeb Windh Kantor sstds., Belo Rantzoff V., Thames Borgher i Ribæ og Hans Auctrop Sandemand i Skast H. Fred. efter Midfaste for Dom i Riber Omgang fremledte Hr. Boo Nielß Kannik i Ribe 6 Dannemænd: Grummy i Ilsthet, Anders Persß i Stordrup, Jes Nielß i Warhoth, Jes Andersß i Lowerup, Per Persß i Aæth og Nis Jensß i Weyrup; hvilke var stævnet at bære Vidne, om den Jord, Ager og Eng, som ligger paa Bøwelundh Mark, lang Tid havde været brugt til den Gaard, som Nis Widysß i Byerndrup i boer. Da vidnede de, at dem vitterligt var, at forskrevne Jord, Ager og Eng har været brugt til Byerndrup By som anden »grypss jordh« til Fællig i saa Maade, at Kirkens »tyener« og andre Mænds »tyener«, som boer i Byerndrup, har brugt Jorden og en stor Del opbrudt af Hede, og aldrig de havde hørt, at nogen har givet Kære paa Kirkens »tyener« for Jorden enten til Ting eller Sognestævne førend nu 2 Aar siden, Per Smydh gav der Kære paa paa Iwer Erychsz Vegne; og har Bøwelundh Mark været brugt ukært til Kirkens Gaard, som Nis Widichß nu i boer, i 30 Aar og mere. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [5] Segl: 1 G. 833*; 4. Bomærke (...i *nielßson*). Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [7379

— Hans Konge¹. Fred. efter Benedicti Dag for [os] selv paa vort Slot Køpenhaffn i det lille Mag over Porten, nærværende Hr. Henrich Meyensterop, Hr. Bent Bille, Hr. Steen Bille RR. vore Mænd og Raad og Gregers Jeipß med flere, var velbaaren Md. Hr. Eskild Gøye R. vor Marsk og kærede, at Torsisø gard, som han havde i Væрге, var ham vældelig fratagen, og Hr. Oluff Oxe tilstod, at han havde antvordet Hr. Eskild Tordsisø og »hagden« af ham, og skyldede derfor Fru Ingerd og hendes »tienere« med flere og derfor begærede Ret. Hvilken Sag vi har annammet til os selv i saa Maade, at kan de ikke nu forliges derom for de vore Raad og gode Mænd, som her samlede er om Skifte mellem Hr. Johan Oxes Arvinger, da vil vi lade overse, om nogen Dom er tilforn gangen om saadan Sag; findes de ikke, vil vi hjælpe Hr. Eskild det, Ret er, naar vi først herefter forsamler vore Raad til os til almindeligt »mode«, og skal saa længe staa dem i gode mellem ufejdjet. Datum ut [supra] nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Eskil Gøyes Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 121* (RA.). [7380]

Marts 24. Wii Hinrich tho Brunßwigk unde Lunenburg hertoge der elder synt schuldich heren Johann koninghe 3000 rinsche gulden, de uns syne gnade an gudem redem golde gelehnet unde ouerantwerden hefft laten; welkere 3000 gulden wii uns vorpflichten bii unsen furstlichen eren deme koninghe uppe paschen im jare 94 in gudem redem golde an eynem summen to betalende uppe deme slote Segeberge. Unnse ingesigill. Gegeuen ame sondage judica.

Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (Norske Rigsarkiv, Münchener-Saml., Perg. Nr. 3). — Afskr. fra c. 1525: Münchener-Saml. Nr. 4295 Bl. 163 b (1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Christiern II, Münchener-Saml.)). [7381]

— *Reg. *8236*. [Orig. Vejle Kirkes Arkiv.] Udtog: *Hofman, Fundationer IX, Appendix til Riiber-Stifts Fundat. S. 42*. [7382]

— Joren Anders Sognepræst til Wixløff, Morthen Jortsß i Haffgard, Hans Friis i Wædæ, Henrick Jensß ibid. og Lass Perß i Wixløff. »Kæræ søndagh« for os paa Wixløff Kirkegaard til Sognestævne »beddes« beskeden Md. Jæspen Ostredß om et Sognevidne, og var tilmælte 12 Dannemænd: Nes Brock, Mats Ostredß, Mats Staffindsøn, Anders Nielß, Anders Rogescow, Hans Jeipß, Jep Tordß, Hans Tordß, Knut Brock, Jæp Vilomß, Mats Hordh og Jes Nielß i Keldeby; hvilke vidnede, at ingen har Del i Synder Hegneth og i Mildingh lwnd uden de Mænd, som boer i F[aer]strop i det østre Bol, og er deres rette Jord til det østre Bol saa mange Gaarde, som der er i det Bol undtagen Fru Beckes Gaard, fordi at han har »fyldingh« paa en anden Side, og ingen har Del deri uden Præstegaarden i Wixløff, den Gaard, Joren Brock »boder« i, Kirkebolet i Faerstrop, Per Jortsß Gaard, Jes Werningß Gaard, Jæspen Ostredß Gaard og 2 Bønder med ham. Vidnede og forskrevne Mænd, at Fru Beckes Gaard i Faerstrop har ingen Del sønden K...beck og ej Ager eller Eng og ej Skov eller Gærde med de andre forskrevne Mænd, som er i [B]ol med ham, fordi at han har Fyldest paa en anden Side. Sigillis nostris. Datum ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 4 [!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2. Kun Spor; 3. Utydelige Rester; 4. Bomærke. Farsstrup (Skovby H.) Mænds Arkiv (Norske Rigsarkiv, Danica). LDipl. [7383]

Marts 25. Kield Bonde og Jes Lavrsß. Vor Frue Dag i Faste var vi i Aers og gjorde Biskop Niels Varsel, at Aystrop Mark skulde rebes Jørens Dag, saa at hans Naade eller hans Bud skulde komme fornævnte Dag og hænde i fornævnte Mark den Del, h[am] burde at have. V[ore Ind]segl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forned: 1. Bomærker; 2. Utydeligt. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [7384]

Marts 30. *Reg. *8238.* Perg. med [5] Segl: 1-2. Bomærker; 5. Utydeligt. Senere til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 355* (RA.). *Danske Saml. 2. R. II. 29* (læs: jeg migh ock mynæ arwinghe at frii ock frelse fornæ her Thomes Langhe eller, hwo thette breff haffuer aff hannom, forskreffne gotz paa Twerbeck marck ock Galsthoffde marck for hwer mantz paatalæ, som therpaa kan talæ met retthe. Item skier oc so, at fornæ gotz eller noghet theraff vintnes hannom eller, hwo thet haffuer aff hannom, fra met retthe, tha skall jeg eller mynæ arwinghe giøre hannom eller then, som thet haffuer aff hannom, fwldh vedherlegh therfore eller talæ mynnæ. Tiil). [7385]

— Jeg Per Skredere, som boer i Kyrckestredit, Borger i Køge, pant[sætter] hæderlig og »æreachtigh« Broderskab Jomfru Maries i Køge, som kaldes tydske Compani, al den Rettighed, som mig tilhører og mig i Skifte »tillfall« efter min Fader i den Gaard, som jeg i boer, liggende i Køge i det søndre Kyrckestrede østen paa Gaden, hvilken Niels Lidells Gaard ligger sønden for, og den Helligaands »alter bod« ligger der norden for næst op til, for 21 Skill. Grot rede Penge, hvilke forskrevne Lag og Broderskab mig laant har, og derfor forskrevne Rettighed at have for et brugeligt Pant, saa længe det igen løses ved Paasketid eller Morthens Dags, og skal Lejen da følge Hovedsummen. Item skal forskrevne Broderskab opbære Rente af mig nu straks og aarlig af forskrevne Hus og Jord »møgelige« efter Dannemænds Tykke, og naar jeg afgaar eller ej »formaa« samme Rente ud at give, da igen at »forssee« forskrevne Del, hvem dem bedst betale vil og dem tykkes. Om forskrevne Del skal igen løses, skal hvis Bygning som forskrevne Broderskab derpaa bygt har, »wress« af 8 uvildige Dannemænd og derefter igen løses. Medb. af hæderlige Mænd Per Mickellsß Borgemester, Laurens Ollsß Byfoged. Datum Køgis sabb. palmarum.

Perg. med 3 Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. Utydeligt Brudst. Køge Tyske Kompagnis Arkiv (SLA. »Køge. Diverse Breve. ... Afl. J. 428¹⁹«). [7386]

Apr. 3. Mattis Perß¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Selantzfare Landsting. Onsd. in profesto Ambrosii til

forskrevne Ting var det Biskop Niels Skaffues af Roskyld og hans Medarvingers rette 4. Ting over 3 Gaarde i Veterløssæ maglæ, som Lassæ Jensß, Anders Mattisß og Per Jensß i boer, »swa mode«, at de lod der tilforn bevise med Jon Bagges aabne beseglede Brev af Budinghe Herredsfoged i Støffuens H., lydende, at de havde der til Tinge for Ejendom 4 Ting fordelt og forfulgt forskrevne 3 Gaarde og Mænd; og siden lod de til Landstinget kalde forskrevne 3 Mænd 3 Ting for Ejendom, og saa lagdes dem 4. Ting for, som var i Dag, og i Dag paa forskrevne Landsting mødte velbaaren Md. og strenge Ridder Hr. Loduigh Mars og kendtes sig forskrevne 3 Gaarde at have for Ejendom, og vilde Hr. Loduigh ej der da være i Rette om forskrevne Gaarde. Sig. meum. Datum ut supra.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Samme Signet som det under 4490 beskrevne. Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 18). [7387

Apr. 4. Jeg Mester Wille Andersß Kannik i Ripe og perpetuus vicarius til Philippi et Jacobi Alter sstds. har med Biskop Hartwigs i Ripe Samtykke gjort Mageskifte med Kapitlet i Ripe, saa at de skal have af mig paa Alterets Vegne 2 Gaarde i Mawstrupp S. i Seymerstet By hos Hathersleff (Knut Staffensß, 3 Ørte Korn; Per Ywersß, 3 Ørte Korn) til Vederlag for 2 Gaarde Kapitels Gods, 1 i Nørfardrupp hos Ripe (Anders Clamp, 3 Ørte Korn) og 1 i Brøthenss S. i Synderness By (Jeib Knutsß, 5 Tdr. Byg). Sig. meum cum sig. Dn. episcopi Ripensis². Datum Ripis die Ambrosii.

Perg. med [2] Segl: 2. G. 823. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 334* (RA.). [7388

Apr. 9. Tingsvidne af Fientz H., at Jens Cristiernssen Kannik i Wiborig kærede, at Peder Eissen havde solgt Ledingsjord og med Urette sat Leding paa Domkirkens og Kapitlets rette Jord.

Papir (Renskrift ell. Afskr. med samtidig Haand) uden Spor af Segl. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 100.* [7389

Apr. 10. Jeg Pouil Laxmand Dannemarkis Riges Hofmester hilser dig Rasmus Koborn Foged, at[!] hos os har tvende Dannemænd af Lysterbye og tvende af Hiortsbierge Sogne været og begæret, »vilde demmen vide rette skelit deris ager mildin«, som de vilde have til Rette, og som jeg »fundit disse merkeskele være hattestene østenor« Østers rør, saa østen i et »beckedrag« i Seneshøle, saa østen sønden østen i »Stengaards leye knemerke vor forkielle byemerke og ære, saa tilsiger dig

demmen ditte vordit vidende voris suarsmaahl demmen till nytte og gaufn og dig til rettilse«[!]. Datum in castro Syluidsborch fer. 4. post f. pasche nostro sub secreto.

[A. «Orig., »om hvørs äkthet meningarne kunna vara delade«, med 1 Segl. Opbevaredes, da Afskriften Aa blev taget, hos Blekinge läns hushållningssällskap^a i Karlskrona, men kunde ifølge velvillig Meddelelse fra Husholdningsselskabet til det danske Rigsarkiv ikke findes i 1924^b.] Aa. Afskr.: SvRA. Kopieböcker B 20. [7390

a—) Saaledes Aa. b) Rigsarkivets Journal 1924 Nr. 599.

Apr. 11. Vi Hennyng^h Niels^ß Kyrt², Niels Ywers^ß, Fru Benedit⁴ og Morten Mortens^ß har i Dag siddet over en Forligelse og Søskeneskifte mellem hæderlige og velbyrdig Mænd Mawritz Niels^ß af Aagard paa Jep Bildes Børns Vegne og Lasse Bilde paa hans egne Vegne. Da »vort« det saa talet til Mindelighed dem imellem, at Lasse Bildhe udlagde M. N. 2 Pd. Korn i en øde Gaard i Koostrop i Koostrop S. med saa Skel, at M. N. skal dem selv indløse af Provst Henrich for 20 Mk. Penge. Og de 2 Pd. Korn udlagde han for den Broderdel, Jep Bildes Børn havde i Neergard og i mere Gods. Jeg Lasse Bilde¹ hænger mit Indsegl for dette Brev og beder de forskrevne hæderlige Dannemænd[!] besegle med mig, som er H. N. K., N. Y., Fru B. og M. M. i Aagersborgh. Datum Alborgh Torsd. efter Paaskedag.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxviii 65; 2. Lv 86; 4. Lxxii 60. Mourids Niels^{son} Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [7391

Apr. 13. Anders Cristierns^ß¹ Landsdommer i Nørjutland og Niels Scriffuer² Landstingshører. Lörd. før dnicam. quasimodogeniti i Viborg i Niels^{ss} Scriffuers^{ss} Stue var vi over at forlige Jep Cristierns^ß og Cristiern Pers^ß, som kaldes Cristiern Aal, om det Gods, hæderlig og velbaaren Kvinde Fru Margret Cristiernsdotter har af Cristiern Pers^ß og hans Fader, og som Jep Cristierns^ß har »diel« med[?], i saa Maade, at Fru Margret skal beholde alt fornævnte Gods sin Tid ud, som det Brev udviser, hun har af Per Aal og Cristiern Aal, saa at Fru Margret skal hvert Aar give Cristiern Aal og hans Fader 8 Tdr. Korn og Jep Cristierns^ß 4 Tdr. Korn af fornævnte Gods, imedens hun har det i Værge af Jep Cristierns^{sen} og Per Aall, og Fru Margret kvit at være for al Opbørsel og Kost og Tæring til denne Dag, og deslige Cristiern Aal og hans Fader kvit at være for Kost og Tæring og Opbørsel til denne Dag. Medb. af Jep Cristierns^ß og Cristiern Aal⁴.

Perg. med 4 Segl: 1. Lxv 25 (Sandberg); 2-4. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Ffrwe Margaretes Quies breff, som Per Aal oc Jep Cresten i Traberg hawer wnt hynne pa thet gotz i Bølling herret«. (RA. Kongens Arkiv C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.) LDipl. [7392

Apr. 14. Vidne af Rædinge Sognestævne, at en Eng har ligget til en Præstegaard i Rynchebye i mere end 40 Aar.

[Perg.^a Ringe Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1059*. — Afskr. i Sognepræsten Jørgen Lundts Bog om Ringe Sogns Beskaffenhed 1745.] Herefter: *Leerbeck, Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 119*, jfr. 115. [7393

a) Saaledes *ÆA. V. 1059*.

Apr. 15. *Reg. *8239*. [Orig. Københavns Skrædderlavs Arkiv.] Afskr. fra Aar 1683: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 15 (∴: Resens »Kiøbenhafns Lavgers gamle oc ny Privilegier. Tom. 2«) S. 966. *Kbhvns Dipl. II. 168*; *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 238*. [7394

Apr. 16. Nis Owisß Herredsfoged paa Howers H.s Ting og menige Bønder og »lansther oc gantze« Almue i Howers H. Tirsd. efter quasimodogeniti for menige Høwers H. adspurgte hæderlige og velbyrdige Md. Erich Iwensß i Koxbyll Føgeden, Bønder og »lanster oc gantze« Almue, som var paa fornævnte Ting, hvorlunde sin Fader og sin Moder havde levet deres Levned i fornævnte Herred. Dertil svarede menige Herred, at Claues Iwensß, Erich Iwensß, Iwen Iwensß deres Fader og Moder havde levet deres Levned i fornævnte Herred som hæderlige og velbyrdige »ærebroen« godt Folk i alle »made«. Efter disse Ord bad Erich Iwensß om deres Herredsskrift og Indsegl, hvilket han fik af 8 Sandemænd og 3 uvildige Stokkenævnd »lofferduge« Dannemænd, som var i det første Stokkenævnd Marthen Pouelsß i Seyersleff, Jeib Nielsß, Per Nisß, Andhers Nisß, Jes Persß, Nis Ericssß, Mats Pouelsß, Per Hermensß, Nis Jesß, Suennich Jensß, Jens Suensß og Suennich Paysß i Høwer; i det andet Stokkenævnd som var Joen Vggell i Høwer, Laurens Brodersß, Andhers Otsß, Nis Nielsß, Per Hansß, Nis Jesß, Nis Reuortsß, Jahan Andhersß, Hans Brodersß, Per Pouelsß, Anders Tygisß og Jep Boesß i Æmmerløff; i den tredie Stokkenævnd som var Tygi Jahansß i Æmmerløff, Kalli Persß, Marthen Lasß, Pouell Paysß, Per Jepsß, Jes Jepsß, Bundi Brodersß, Per Matesß, Hans Nisß, Per Vdsß, Niels Persß og Laurens Hwnsß i Rudbyll; hvilke alle tilfunde velbyrdige Mænd Claues Iwensß, Erich Iwensß, Iwen Iwensß deres Herredsskrift og Indsegl med »lighe« og Ære og vidnede, at fornævnte velbyrdige Mænds Fader og Moder havde levet deres Levned i fornævnte Herred som hæder-

lige og velbyrdige »ærebro« godt Folk, og ingen Mand kan dem andet paasige med Ret. Med vort Herreds Indsegl. Givet osv.

Perg. med 1 Segl: Højer Herreds. Erik Ivenssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til SvRA., Utländska pergamentsbref, Danmark 1, »Överkammarrådet och skattmästaren Nils Pedersson (Bielke) till Åkerö arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. [7395]

Apr. 17. Vi Anders Faerß Herredsfoged i Stovbi H., Henrik Brokenhuse af Syndergard, Steen Otß af Kilæ VV., Hans Friis i Wædæ, Henrik Jenß *ibid.*, Mats Andersß i Esterbolæ, Erich Jenß i Kobescow, Oluff Perß i Wofflinge og Swend Jenß i Hemersloff. Onsd. efter dnicam. quasimodogeniti fik velbyrdig Md. Temmæ Grim et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Morthen Jortß, Hans Friis, Staffin Matß, Henrik Jenß, Mats Andersß, Per Vilomß, Nes Troelß og Oluff Perß i Wofflinge; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at de, som har boet i Sørudgard, har haft deres fri Udgang, Græsgang og »fortaa« paa det grønne Bjærg, som ligger ud for Sørudgard, i 100 Aar og mere, og ingen har der givet Kære paa førend nu, og har det heddet Sørud Mark af »ærild« Tid, og ingen har »och bruge« den Jord med Plov eller Harve dem af Sørudgardh imod førend nu, det nogen Mand kan mindes. Ydermere vidnede forskrevne Dannemænd, at dem vitterligt var, at Hr. Fredich lod bygge et Smediehus paa den samme Jord; det lod Hr. Howenskind bryde ned, og gik der ingen Lovmaal efter. Den Dag dette Vidne var taget, var Ruæ Mænd, Wixloff Mænd og Hr. Benth Bildhes Foged inden Tinge. Sigillis nostris. Datum ut supra.

Perg. med [8!] Segl: 5. Bomærke. Senere (jfr. 1507 Juli 24) til Ejler Bryskes Arkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [7396]

a) RA. Reg. 60 S. 104.

Apr. 19. Jeg Karl Saxtrop paa Thureby sælger og skøder med min Husfrues Karinæ Æffwertzdotter Samtykke til ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Berithe Clawdsdotter, Claues Næbs Efterleverske, en min Gaard liggende i Køghe i Westerstræde sønden Gaden vesten Bystrædet fra Gaden ned til Aæn, som jeg købte af Hans Bugge Borger sstds. Og oplader jeg hende de Breve, som jeg fik af Hans Bugge paa fornævnte Gaard, og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd af Fru Berithe for fornævnte Gaard, saa at mig dermed vel nøjes. Medb. af velbyrdige og gode Mænd Hans Keldsß Danmarcks Riges Kansler, Pæder Rwd i Wognserop, Effwert Trwetzen, Albrecht Hansß og

Pæder Michelsß »burghemestere« i Køghe. Datum in Thureby fer. 6. ante f. Georgii.

Perg. [med 6 Segl]. »Fundet (formentlig 1695 Febr.) i Hr. Anders Matthiasens Hus^a (∴ formentlig Hospitalspræsten i Aalborg Anders Madssøn Førselev) (AM. VII. 13). [7397

a—a) Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1695 Febr.

Apr. 19. Anders Scriffuer Føged til Wesßenbiergh Birketing, Oluff Person Sognepræst i Wesßenbiergh, Hans Oluffsen Slotsfoged paa Nesbyhowet, Anders Mattisßøn i Kedelstorp, Jep Nielsßøn i Ondebøle, Find Michelsßøn i Scowby og Per Jensßøn i Scalbiergh. Fred. før Jørens Dag paa Wessenbiergh Birketing fik beskeden Md. Hans Persøn alias Basßæ et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jeop Nielsøn i Ondebøle, Per Jensßøn i Scalbiergh, Hans Knap ibid., Niels Kødth i Dyrægraffwædæ, Per Vnckerßen i Kedelstorp, Anders Jensßøn i Kolbiergh, Lasß Hanßøn i Asßenbølæ og Niels Persßøn i Mollæ gardh; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Jes Lasßøn alias Hintzebo i Skalbieræ paa forskrevne Ting med sin Husfrues Raad Kirstinæ Jensis skødede til forskrevne Hans Fasße[!] en sin Bondegaard med Huse og Jord i Skælbieræ, som Jes Hies[!] Hinzebo nu selv i boer, med al Tilliggelse baade paa Asßenbøle Mark og paa lde^a Mark, ligervis som forskrevne Jes Hintzboos Fader og han selv til denne Dag brugt har. Og kendte Jes Hintzeboo sig ingen Rettighed at have i forskrevne Bondegaard efter denne Dag; derover kendte sig fuldt Værd op at have baaret for forskrevne Bondegaard af Hans Fasße. Item tilbandt forskrevne Jes Lasßøn sig at fri Hans Fasße forskrevne Bondegaard for hver Mands »atall«. Item var forskrevne Gaard lovbudet, førend han skødet var. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. ^bPerg. ^bcC. 1745-46 ejet af Christen Jørgensen i Skalberg^c; ^blaant Langebek »af Hr. Lowson«^b (∴ øjensynlig Højesteretsadvokat, senere Højesteretsassessor A. Lowson († 1758; *Dansk biograf. Lexikon* X. 406 f.), jfr. *Aarb. f. Hist. Samfund f. Odense og Assens Amtler 1914* S. 150).] Aa. Afskr. for Langebek: LDipl. — [Ab. Tarveligt Udtog (med urigtigt Aar 1513), forfattet af Odense danske Skolemester Søren Bruun.] Aba. Afskr. efter Ab fra c. 1745-46: RA. Rtk., Kommissionsprotokoller vedk. Vissenberg Bønders Selvejendomsret II. 161, jfr. I. 113. [7398

a) Aba (der dog er saa mangelfuld, at man ikke kan tillægge dens Læsemaader synderlig Vægt) har her: Schalbiereg. b—b) Saaledes Aa. c—c) Saaledes Ab.

Apr. 20. Bisp Conrayd af Osenbrugge tilskriver Kongen om forskellige Forhold i Nordtyskland.

Papir (egenhændig med Undtagelse af Udskriften) med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. D 8, Oldenburg). *Missiver II. 130.* [7399]

Apr. 21. Deyæberg Sognevidne, at en Eng kaldet Herrens ængh har ligget til Tomar[p]s Klosters Gaard i Deyeberge, saa længe nogen kan mindes, indtil Witskiffle Mænd tog den derfra.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 371* (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 204.* [7400]

Apr. 23. Laurens Persß Foged i Saling H., Hr. Johan Hwidkopp paa Sandolth R., Erick Hardenbiære paa Hwedeholm, Powel Steysß i Katery, Laurens Iwersß i Øster Hessinge VV., Anders Eskeman i Ølstet, Mattes Michelsß i Salinghe, Oleff Jensß i Hillersløff, Ffind Persß og Hans Bøg i Høervppæ. Tirsd. efter dnicam. misericordia paa Saling H.s Ting fik velbyrdig Md. Claws Olsß i Fiællebro et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Laurens Grewæ i Hostrvppæ, Jep Knwtzen i Æspæ, Jes Bonde i Aldrvppæ, Thomis Findsß i Synderbroby, Esbern Swensß i Alistet, Henrik Jensß i Thøringe, Knwd Jebß i Horne og Niels Eskeman i Ølstet; hvilke vidnede, at de samme Dag hørte og saa', at C. O. »indlede« paa fornævnte Ting disse Dannemænd: Jes Nielsß i Kraervpp, Laurens Lindegord i Lwndløsse, Mattes Michelsß i Salinge, Mattes Jebß i Lydingh, Ffind Persß og Hans Bøg i Høervppæ, Per Laurensß i Nybill[e], Jes Nielsß i Æspæ, Mattes Swendsß, Jep Knwdsß, Laurens Jensß sstds. og Bertil Persß i Øster Hessinge, hvilke 8 Dage tilforn opmælte var paa fornævnte Ting at se, om Ottæ Skinckel i Egeskow havde indgravet af »stychthens« Ejendomsjord, som til Biærthæ er, til sit »indmerckæ« eller ej. Da efter fornævnte Dannemænd der havde set, de paa fornævnte Ting ginge og alle vidnede, at Ottæ har nu ladet indgrave af »stycckthens« Ejendomsjord, som til Biærtæ Grund hører, som de har af andre gamle Dannemænd spurgt, saa meget ydermere, end hans Fader gjorde Lovhævd paa, som er først »at« den sønder Ende 7 Skaft og 60 tvært over og »at« den »nordist« Ende 7 Skaft og 20; item siden langs op og ned med Grøften 4 Skaft mindre end 100; Skaftet, det »melth« var med, var et »baspyd« 4 Alen langt. Item har C. O. været til fornævnte Ting 3 Tingdage og givet Last paa fornævnte »gryffth«; item var Ottæ lovlig tingstævnet til dette Vidne. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 10 Segl]. Fjellebro Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [7401]

Apr. 23. Jeb Hind Sognepræst i Falsløf og Provst i Odensild H., Jep Henriksø i Assens, Kruse³ i Balle, Kristern Persø i Ensløff »webner« og Kield Bonde. Jyrens Dag i Aystrop hørte vi, at Jyren Krvmpen begærede af de Ejere, at de skulde lægge ham ud det, ham burde at have i fornævnte Mark, efterdi som talt »wort« i Randers for Biskop og Bygdemænd. Da svarede Jes Myckelsø i Nordrop: var de til Stede, som vor naadige Herre har befalet at rebe fornævnte Mark, da vilde de »laden« komme til Rebs. Dertil svarede Jyren, at Biskop Glob kunde ej være altid til rede, naar han ».allet« paa, og ej de andre heller, som det var befalet med ham; de havde »were« der og gjort deres dertil[!]. Item sagde Jyren: Dette »wort« saa talt i Randers for Biskop og Bygdemænd, at Ejerne i fornævnte Mark skulde lægge ham hans Del ud i Dag i fornævnte Mark, og bad han, om dette kunde ske. Da »worth« de saa til ens somme, at de vilde have rebet Marken, og Jachen Løcke havde Rebet i Haand og var rede paa Kirkens Vegne at hænde og gøre, som Biskop og Bygdemænds Brev indeholdt; da kom Herredsfogeden og forbød Bønderne at rebe fornævnte Mark, før Hr. Axsel kom hjem. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3. Hlii 2 (*s. pe. Laurenfen*). Trudsholm Godsarkiv (RA.). [7402

— Ame dage Georgii vunden de gantzen sworn dessen breff [o: 6234] bii vuller macht, unde schach uppe s. Jurgenø kerckhoue vor der Borch in jegenwardicheit her Peter Wittorpes kerckheren tor Borch, her Johan Scomakers, Hans Wolders borgermestere, Hans Buggerdes unde Wulff Wolders hiir to tuge togeschet.

Paategning paa Bagsiden af 6234 neden under 7361. [7403

Apr. 30. Hans Konge. Tirsd. Philpi et Jacobi Aften for os paa vort Retterting i Roskilde i Domstolen, nærværende Hr. Axel Lagesøn R. vor Mand og Raad, Hr. Lyder Jenø Kannik i Roskild, Jørghen Daa, Joachim Daa, Oluff Daa, Oluff Jørgensøn, Peder Jenø Halwegge, Albret Hansø Raadmand i Køge og Mattes Persø Landstingsskriver i Siælland med flere, var Hr. Jeip Jensø Kantor i Københaffn paa Doktor Ericks »dæghens« og alt Kapitels Vegne sstds. paa den ene og Hr. Jenss Michelsø med Fuldmagt paa Hr. Prebiørn Podbusk R.s Vegne paa den anden Side om Trætte om en Gaard i Egens i Fyn i Skamme H., Jep Riis i boer, og var derom i Dag 6 Uger for os i Rette i Køben-

haffn, og da Hr. »dægen« skød paa Kapitels Bevisning at være i Fyn hos den, som de Godset befalet havde, og dermed lagdes dem 6 Uger for at møde som i Dag. Da i Rette lagde Hr. Jens paa Hr. Prebiørns Vegne et Brev, som Henrick Nielsß a. w. havde udgivet og beseglet med flere Aar 1421 Marci Dag, lydende, at han kender sig skyldig at være Hr. Prebiørn Podbusk R. 100 lub. Mk. i Stæderpenge eller Guld, for hvilke han ham pantsætter en sin Gaard i Egens i Ffyn. Derimod i Rette lagde forskrevne Hr. Kantor paa Kapitels Vegne et Brev, som Mester Jesper Hinrickß, den Tid »dægen« i Københaffn, havde udgivet og beseglet med flere Aar 1461 dnica. infra oct. ascens. dni., lydende, at han kendte sig skyldig at være paa sin Faders Vegne Henrick Nielß velbaaren Md. Junker Claus Podbusk 50 lub. Mk., som i Ffyn gænge er, for hvilke han ham pantsætter en sin Gaard i Skam H. i Westher Egens, Jep Riis i boer, hvilket Brev stunget og fuldgjort er; item et andet Brev, Claus van Podbusk udgivet og beseglet havde med flere Aar 1461 die corporis Cristi, lydende, at han kendtes sig at have en Gaard i Pant af Mester Jesper »dægen« i Københaffn for 50 lub. Mk., som i Fyn gænge er, hvilken Gaard ligger i Ffyn i Skame H. i Wester Egens, Jep Riis i boer, og kendtes sig ingen ydermere Rettighed at have i fornævnte Gaard end et Pant for 50 lub. Mk., som Mester Jespers Brev udviser, han ham derpaa givet har; item et andet Claus van Podbusks Brev, at han havde opladt Tyge Andersß Borgemester i Othens det Pantebrev, han havde af Mester Jesper paa den Gaard i Egens for 50 lub. Mk.; item et Tyge Andersß Brev lydende, at han har opladt Mester Jesper det Pantebrev, som han fik af Junker Claus van Podbusk paa den Gaard i Egens for 50 Mk.; med mange flere Breve, »hvor mode« Mester Jesper det forfulgt havde til Tinge og for Rigens Kansler i vor Herre Faders Tid, førend Mester Jesper gav Junker Claus sit Pantebrev paa forskrevne Gaard i Egens for 50 lub. Mk. og igen fik det Brev af Junker Claus, som før er rørt; med flere Ord, de sammen havde. Derom »wort« saa for Rette paasagt efter det Brevs Lydelse, Claus van Podbusk udgivet har, at han kendtes sig ingen Rettighed at have i den Gaard i Egens uden for et Pant for 50 Mk., Mester Jesper ham sit Brev paa givet havde, som er løst og fuldgjort, da bør forskrevne Kapitel forskrevne Gaard at beholde efter deres Brevs Lydelse paa s. Jodoci Alters Vegne, og det Pantebrev paa de 100 Stædermark, Henrick Nielß havde givet

Hr. Prebiørn van Podbusk, ej til Skade at komme forskrevne Kapitel eller rette Ejere til s. Jodoci Alter efter denne Dag, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

[Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Samtidig Afskr. paa Papir med Paaskrift forneden med en anden Haand: *Auscultata est hec copia per me Bernhardinum Hoffman de Swydenitz clericum Wratislaviensis dyocesis, publicum imperiali auctoritate notarium, et concordat cum suo vero originali, quod protestor scriptura manus proprie signoque et nomine meis solitis cum egregii ac generosi viri Dn. Erici Nicolai arcium et decretorum doctoris decani Haffnensis sigilli sui decanatus¹ impressione signavi[!].* Papir med Notarmærke og Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 337* (afbildet: *Rørdam, Kbhvns Kirker, Tab. I Nr. 2.*) (AM. VII. 14.) [7404

Apr. 30. Wistii Christenßenn Tinghører til Fiendtzs H.s Ting, Christenn Nielsenn i Gammelstrwp, Midtzer *ibid.*, Jes Pierßenn i Børstingh, Peder Morttensenn i Siøebye, Jes Thammesenn i Smollerup, Las Morttensenn i Tharstumb, Christenn Pedersenn i Resßenn. Tirsd. efter Georgii Dag paa forskrevne Ting fik Pier Laßenn i Siøebye paa velbyrdige Mands Vegne Jens Kaasß af Thaarupgaardt et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Sørenn i Roedsborigh, Pouell Bundißenn i Siøebye, Per Morttensenn *ibid.*, Jes Thammesen i Smollerup, Sørenn Kudall i Høgxleff, Nis Mogensenn i Flye, Las Madtzen og Madtzs Knudtzen i Kurre; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting 2 Dannemænd, som var Jens Kaas hans Lovhævdshøringe, som var Las Riisß i Boedtzgaardt og Mouridtz Quist i KragSnap, og kundgjorde, at Jens Kaas var i Thaarupgaardt selv 12. med gode Riddermænd og Selvejere og »indworde« med Lovhævd Reffuen Mølle og Reffuen Gaardsted og Reffuenn riisß, som ligger til Reffuen Gaardsted, til sin Enemærkes Frihed. Item »indworde« han den gamle »fischegaarde« i Ørumb Aa begge Lande imellem med fri »gaardrett« fra Ørumbhob op med Aæn saa langt, som hun har været brugt af Arilds Tid til Thaarupgaardt, til sin fri Enemærke. Item »indworde« han al Ørumbhob til Thaarupgaardts fri Enemærkes Fiskevand, item en Toft paa Borupgade, som har ligget til Thaarupgaardt af Arilds Tid. Dette Gods »indworde« han til sin Enemærkes Frihed og svor alle Mænd derud, og gjorde han sin Lovhævd med gilde Mænd og gæve, og brast ingen Værn. Hvilken Lovhævd lovlig var tilbudet i 3 Ting til Fiendtzs

H.s Ting og funden af Fogeden og Herredsmænd, og mælte de hans Ed af Hænde. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPerg. med 6 Indsegl.^a] Vidisse 1643 Jan. 18 af Wiburigh Snapslandsting, givet Fru Ingeborigh Parsbergh, salig Iffuer Juels til Willestrup, hendes Fuldmægtig ærlig og forstandig Md. Peder Jacobßenn i Ørregaardt. Perg. med 3 Segl: 1-3. Senere ejet af Kancelliraad, Prokurator C. Olsen; 1883 købt af Gehejmearkivet (RA. Privatark., Ingeborg Parsberg). [7405]

a—a) Saaledes Vidissen.

Maj I. Jeg Joachim Knutsß¹ i Brolycke V. tilbinder mig og mine Arvinger hvert Aar ud at give efter hæderlige og velbyrdig Mands Død Hr. Thames Longe »deghen« i Rybe 2 Mk. danske Penge om Vor Frue Dag nativit. til Ryber Kapitel heller deres procuratori for Hr. T. L. hans Sjæl og hans Forældres Sjæle og Begængelse til evig Tid og anden Almissee af den Gaard, som Trwgels Ebbysß i boer i Wylsloff. Og naar jeg heller mine Arvinger Pengene ej redelig udgiver, skal Kapitlet have Magt med Gaarden selv den Skyld op at bære, som er 4 Ørte Korn, og de deraf den Tynge med Messer, Vigilier og andre Almissegerninger at holde, som for er sagt. Medb. af andre Danne mænd Per Brockenhwse i Leerbeck, Cisterne Skram³ i Wrup, Nigels Mowensß⁴ i Hennigord og Henrick Persß⁵ i Seeldrup. Datum die Philippi et Jacobi.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxlix 64 (s' **fnvth iocumse**; Reventlow); 3. Bv 11; 4. Fxlxiii 25 (Lange); 5. Ivii 19. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 380* (RA.). [7406]

— Ik Hennynghe Remsnyder¹ en inwore[!] bynnen Husem vorkope myt vulbord alle der ghenen, den my ere vulbord dar to behoff was, deme beschedenen manne Albertde van Halteren 4 mr. pennyngh jarlike renthe an myneme huse unde hoffte, dar ik inne wane, dat belegen is twisschen Jacob Goltsmyt uppe der wester siden unde Otte Vedderson uppe der oster syden, vor 60 lub. mr., dede my Alberd vornoghet hefft unde ik wedder vorkeret hebbe to myner nutte; vor wilkore 60 mr. lub. ik jarlikes uppe den passchen Alberde edder hebber desses breues vorrenthen schal vor 4 lub. mr. Were sake, dat desse renthe nicht uth en qweme, also dat Alberd edder de hebber desses dar schaden umme deden myt jenygherleyge rechtganck, den schaden schal ik wedder uppe richten. Weret ok sake, dat desset erue vorkoft worde, so schal Albert edder hebber desses breues dessen summen thouoren uth hebben edder sodane be-

ssegelde breue, de ene vor dessen summen nogheftich sind. Doch heft my Albert gheghunt enen wedderkoepp, wanner my beqweme ys desse 4 mr. lub. pennynge wedder uth to kopende vor desse 60 mr., so schal ik den wedderkoepp en halff jar tovorens vorkundigen, unde den negesten passchen de betalinge to donde, den houetstol myt aller nastanden renthen in enem summen myt sodaner munte, also to Lubeke unde Hamborch ghynghe synt. Myn inghesegel; unde wy Jacob Siithoff² unde Hinrick bekennen, dat alle dingh so gan is an unser jeghenwardicheit; wy hebbe unse inghesegel mede heten hengen an dessen breff. Geuen unde ghescreuen ame dage Philippi unde Jacobi.

Perg. med [3] Segl: 1. Skjold, hvori utydelige Figurer (en Hammer(?) m. m.); 2. Bomærke i Skjold. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 43.) [7407]

Maj 3. Jeg Jens Klith¹ perpetuus vicarius i s. Andree capella i Roskilde Domkirke og Sognepræst til ss. Dyonisii og Nicolai Kirker^a har solgt hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Jep Rebergh perpetuo vicario sstds. alle mine »hwss« og Rettighed i den Gaard, som jeg i boer i s. Johannis Sogn i Roskilde norden næst ved Vor Frue »capelle« Gaard i s. Johannis Sogn. Og skal Hr. Jep annamme fornævnte Bygning og Gaard kvit paa Michaelis Dag næstkommende. Medb. af Hr. Per Andherß², Hr. Folmer³, Hr. Laures Bærtelsß og Hr. Laures Falsther⁵ Kanniker i Roskilde. Datum Roskildis die invent. crucis.

Perg. med 5 Segl: 1. G. 312*; 2. G. 287 (Jernskæg); 3. G. 299 (s fol-mari pæofte; Pøiske); 4. G. 412 (i Teksten; 413 i Afbildningerne; s Iau-renci ioħais); 5. G. 296. Senere (jfr. 1494 Nov. 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XLVI. 20). [7408]

a) Orig.: »kiker«.

Maj 5. Udtog: *Hvitfeld VI. 110, Fol. 1008 L. 19 f. n.; Reg. *8240.* Er 1494 Maj 5.

Maj 6. *Reg. *8241.* Perg. [med 9 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Skødhe paa her Jenß gordh met the stacket ar[me]«. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 169* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [7409]

— *Reg. *8241.* Perg. [med 11 Segl]. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 14.* — Hertil 1525?, 5764, 5771, 6286, 6490, 6939 og 7075. [7410]

— Kundgør vi Per Jenß og Cristiern Perß Aal skyldig at være Jep Cristiernß i Thraberegh og Cristiern Cristiernß 2 Tdr.

Byg [aar]lig af den Broderdel, som vi har i det Gods i Bøling H., som vi arvede efter Jes Qwie, i hvilket Gods .. havde en Søsterdel i af rette Arv; og for det Gods, Jes Qwyæ udsatte, som deres Fader havde arvet, [v]i dem al den Del i den Gaard i Staffningh, som vi deri har, til deres »eghendiell«, som Per [Keldsß] i boer. Og kendes vi os ingen Rettighed at have i forskrevne [Gaard]. Medb. af flere Dannemænd . . . -phensß i Weth; Cristern Mat. . . . we og Cristern Jenß i Bordbergh. Datum die Johannis ante portam latinam.

Perg. [med 5 Segl]. (RA. Kongens Arkiv C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.) LDipl. [7411

Maj 7. Ich Hans Meyßener bekenne mit dußer meyner eygen hantschrift, dat my her Frederich erfgename to Norweden, heretoge, meyn gnedige her betallet laten heft sodan lon, alzo ich synen gnaden afvordynet hade, so dat my syne gnad op dußen dach nicht is plichtich gebleuen. Van wellicker lon quittire ich heren Frederich hertoge alder namanighe. Ick hebe synen gnade duße myne eygen hantschrift geuen am dinxsdach na kanttete.

Hans Myßener.

Papir (Orig.) uden Spor af Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7412

Maj 9. Hans Konge¹. For os var velbaaren Mands Bud Hr. Benth Billes R.s, vor Mands og Raads, med et Indførselbrev, som Hr. Loduigh Marsk R. paa Østerop, Wilhelm Frille i Wedeløff, Benth Perß i Vgersløff og Jørgen Marswin vor Embedsmand paa Nyborgh havde udgivet Aar 1492 in profesto Seuerini, lydende, at de med vor Foged og Embedsmand efter vort Brev var for Hr. Prebiørns Bo Kørderop gard i Scham H. og udæskede der af hans Bo efter vort Brevs Lydelse; da var dem i Hænder antvordet af Hr. Preberns Foged Fæ, Heste og Øg, »koffuer« og et Sværd, saa meget, at de Hr. Bent Bille i Hænder »urde« for 9 Mk. og 100, med hvilket Gods Hr. Bent Bille ej Fyldest havde for Hovedsag, Skadegæld, Faldsmaal, Kost og Tæring og for vort Faldsmaal for vore Breve, han har siddet overhørig. Derfor førte de Hr. Benth i Hr. Preberns Jord, som er i 8 Gaarde i Nærdw i Skam H., som renter 1 Læst Byg og 8¹/₂ Pd. og 4¹/₂ Mk. Penge med andre smaa »bethe«, som er Lam, Høns og Gæs, til saa længe han Fyldest gør Hr. Benth Bille, som vort Brev indeholder. Hvilket Brev vi stadfæster,

forbydende alle Hr. Benth Bille paa fornævnte Indførsel Hinder at gøre, saa længe ham gøres Fyldest, eller nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis fer. 5. post f. Johannis ante portam latinam nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [7413]

Maj 10. *Reg. 4976* (med utvivlsomt urigtigt Aar ligesom i det nedennævnte Aftryk og med urigtig reduceret Dag). [Perg.^a Nakskov Helligaandshus's Arkiv.] *Hofman, Foundationer VI, 2. Paginering S. 194* (øjensynlig med adskillige Fejl; bl. a. er Aaret utvivlsomt ikke 1492, men 1493, da Brevet svarer til 7415, jfr. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 81 og 85*). [7414]

a) Saaledes *Hofman, Foundationer VI, 2. Paginering S. 197*.

— Morthen Laur[idsøn] Prior i Nakskov Helligaandskloster lover at holde Gudstjeneste for Fru Ingerd Billisdotter, Hr. Johan Oxes Enke, af hvem Klostret har faaet en Jord.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 594*; 2. G. 605; 3. M 16; 6. Bomærke. Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 85*. [7415]

Maj 11. Riddere og Svende, Bønder og menige Almue i Kalslund H. Lørd. før Vor Herres Himmelfarts Dag paa vort Herredsting fik Hr. Henrich^a Saxen Kannik i Ribe paa menige Kapitels Vegne sstds. 3 Tingsvidner af 24 Dannemænd, som var det første: Truelß Vinter og Jenß Suensen i Aastrup i Brønß Sogn, Suen Truelsen i Vilderup, Mathis Truelsen i Lintrup, Peder Eysen i Vimtrup, Anders Knudsen i Stienß, Anders Juel i Tornungaard og Niß Eysen i Kalslund; i det andet var: Mathis Bundesen i Hiortvad, Ogh Povelsen i Jedsted, Jeß Andersen, Jeß Persen og Jeß Matthisen i Kalslund, Karel i Gudznab, Graffuers i Kastbjerg og Per Nielsen i Vildebøl; i det tredie var: Per Lausen og Mathis Thomesen i Melbye, Anderß Nisen i Hiortlund, Mathis Nielsen og Lauge Jenß i Hiortvad, Laß Achsen i Hillerup, Jørgen Jensen i Fardrup og Per Jensen i Tuedgaard; hvilke 24 Dannemænd vidnede, at de paa forskrevne Ting hørte og saa', at strenge Ridder og velbyrdig Md. Hr. Hans van Allewels af Drøningh[!] skødede Kapitlet i Ribe en hans Gaard i Hillerup i Kalslund H. i Vilsleff S.; om Gaarden »worde« Kapitlet afvunden, tilbandt Hr. H. v. A. sig at vederlægge Kapitlet saa godt Gods saa »velbeleygen« i Kalslund H. Paa samme Sted og Tid skødede Hr. H. v. A. Kapitlet al hans

Rettighed i Tornumgaard og i Tornumgaards Skov og Eng, som ham var tilfalden enten af Skøde eller af Køb af Lauge Jensen [i] Medelbye eller anden Steds. Hvorpaa æskede Hr. Henriche^a vor Herredsskrift og Indsegl, som vi har ladet hænge for dette Brev. Givet *osv.*

[A. ^bPerg. med Herredets Segl. ^bRibe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 341, C. 29 c.*] Aa. Afskr.: RA. Rtk., Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666 Bl. 89 a. — Hertil 4926. [7416

a) ^c: Henneke. b—b) Saaledes Aa Bl. 154 b. c) Dette Udtog er i *ÆA.* urigtig identificeret med 1493 Maj 21.

Maj 13. Erich Nilson »dægen« i Kiøpenhamn sælger paa Vor Frue Kirkes Vegne en Gaard i Kalingberg til Mester Børje Gunnarson. [Orig. Senere til Lunde Ærkebispes Arkiv; *ÆA. IV. 340, AK. 7* med urigtigt Aar 1498.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 70. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 206.* [7417

— Beritæ Per Flæmings Datter¹ i Atterop i Siælland i Otz H., Cristiern faam Hagens Efterleverske. Jeg har solgt og skødet til hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh Høvedsmand paa Holbek 2 mine Gaarde i Siælland i Ars H., hvilke jeg arvede efter min Morbroders Død Hr. Dauit Arilß R., først 1 Gaard i Rørby (4 Pd. Korn), item 1 Gaard i Væsløw (8 Pd. Korn), efter det Brevs Lydelse, som Hr. Dauitz Fader fik af sin Broder Jes Matß i Holløsse, hvilket Brev jeg har solgt og skødet J. R. med alle sine Artikler baade om de 2 Gaarde og om det Gods, som i Kalenburgæ ligger; og kærer jeg mig »vonlode« i det Gods, som ligger i K., thi at jeg har aldrig faaet Fyldest derfor, og ikke heller min Morbroder. Fravindes fornævnte Gaarde J. R., bepligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods og saa vel »beleylicht« inden 6 Ugers Dag. Medb. af flere[!] gode Mænd Æffwert Trvetß i Tylløsse, Gotske Moghensß³ i Hørby, Hr. Nielß Sognepræst i Holbek og Lasse Stud⁵ Borgemester ibid. Skrevet og givet i Holbek Mand. efter Nerei et Achillei Dag.

Perg. med [5] Segl: [1. Llv 9 (Flemming)^a]; 3. Lvii 4 (Bjelke); 4. Utydeligt; 5. Bomærke. Jørgen Ruds Arkiv (RA.). LDipl. [7418

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Flemming.

Maj 14. Jeipp Nielsß Cannestøbere Borger i Roskilde be kendes mig at have i Leje en Gaard liggende paa Hirsegade paa den vestre Side norden næst det Stenhus paa Hjørnet, som Niels Keldesmed i boer, af evige Vikarier i Roskilde Domkirke med saadanne Vilkaar, at jeg skal bygge Gaarden og give dem deraf til Leje hvert Aar 6 Skill. Grot, 3 »at« Mickels Dag og 3 inden Paaskemarked; og skal jeg nyde Gaarden i min Tid, min

Husfrues, et mit Barns Tid, som længst lever; og naar vi afgangne [er], skal Gaarden med Bygning igen komme til forskrevne evige Vikarier. Gaar mig, min Husfru eller Barn saadan Trang paa, at vi skal sælge Bygningen, skal forskrevne evige Vikarier blive Bygningen næst til at købe for »mweleghed«, om de vil. Medb. af Jens Krwse Borgemester, Jens Boosß Raadmand i Roskilde. Datum Roskildis fer. 3. infra f. ascens. dni.

Perg. [med 3 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA.). [7419]

Maj 14. Kongen sender Mawritz Nielß Kvittring for 800 Mark og tilskriver ham om en af Kronens Bønders Rettighed ved Gestet Aa, m. m.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 108.* [7420]

— Thormodh Jonß¹ Lagmand i Thonsberigh. Haluardi Aften kom velbyrdig Md. Hr. Henrich Kromedickæ R. paa Raadstuen og taledede Niels Thormodß til om en Sjettepart i et Skib; da svarede Niels Thormodß, at han havde lejet den Sjettepart af Jens Powelß, men Hr. Henrich stod ham ikke det til. Da var der saa afsagt for Rette, at Niels Thormodß havde vædelig bortført forskrevne Skib, og skal Niels Thormodß oprette Hr. Henrich al den Skade, han havde deraf, inden 14 Dage. Medb. af flere Dannemænd Ewindh Olß² Borgemester, Jon Jonß³, Kedel Dyerß, Trvels Olbiørnß⁵, Oluff Perß og Thore Thorgerdß Raadmænd i Thonsberigh. Givet Aar og Dag, som for siger.

Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1-5. Bomærker. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). LDipl. [7421]

Maj 15. Hans¹ Konge. Vor Borgemester i Kirtteminne har nu fornøjet os 10 løde Mk. af deres Byskat i Kirtteminne, som de os nu givet skulde i dette Aar næst forleden. Thi lader vi ham kvit for al Tiltale om forskrevne 10 løde Mk. Datum in castro nostro Nesbyhoffuet vig. ascens. dni. nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Kerteminde Bys Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Regnskaber over kongelige Skatter 1493—1756). (*Reg. *8242.*) [7422]

Maj 16. Jep Lasßenn Tingfoged paa Hing H.s Ting, Michell Fluæ, Grauffuers Lasßen, Simen Tomsen, Jeß Holm og Hanns Dirichsenn. Torsd., som var ascent. dni., paa Hing H.s Ting fik velbyrdige Svend Iffuer Erichsen af Woldbiereg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Michel Fluæ, Bertel Nielsen, Chrestenn Las-

ßenn, Peder Glad, Peder Madsenn, Palle Chrestenß, Ifuer Winter og Marchudtz Søffrenssen; disse vidnede, at det var dem vitterligt, at den Holm, som ligger sønden og østen f[or] den Gaard, som Chrestenn Ged i boede, som kaldes Bredholm, var omgraven, førend ^a »samme mend« ^a gjorde Markeskel imellem Synderby Mark og Wolldbierg Mark. Med »wor« Indsegl. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 11. [7423

a—a) ∴ Sandemænd.

Maj 16. Jeg Bennethæ Pedherssdotther¹, Iuer Jepsß »efftherløffuelssæ«, fuldmægtig gør Per Griss min Søn i Pant at sætte en af »myn« Gaarde i Skellinsthweth for 30 rinskæ »gyldhern«, og giver jeg ham Fuldmagt fornævnte Guld op at bære og Pantebrev derpaa at give, ligervis som jeg selv til Stede var derpaa; og er jeg hans »ffulhemmel ok tiilstandher« for hver Mands »tiiltalss«. Mit Indsegl. Udgivet paa hellig Torsdag i Købyn-haffn.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: 1. Cxlv 12 (Griis af Nordrup). (RA. Topogr. Saml. Papir, Tudse H., Skamstrup S., Skellingsted.) LDipl. [7424

Maj 18. Hans¹ Konge. Paa vort Slot Nesbyhoffuet Lørd. efter Vor Herres Himmelfarelse Dag, nærværende Hr. Hans Walkendorp R., Palli Andersß vore Mænd og Raad, Mester Hans Vrne Provst i Othens, Hr. Marqword Rønnow, Otte Skinckel, Eyler Briske vore Mænd og Tjenere og mange flere gode Mænd, berettede for os Barckord Rantzow, at Fru Bendicht forøder sine »børne« Gods, som han er Farbroder til og mener sig at være deres rette Væрге, og at hendes Lejlighed ej saa er, at hun kan »for stande swodane børnegotz« Børnene til gode. Derfor efter forskrevne vore Raads og gode Mænds Raad undte vi, at Barckord Rantzow maa nu straks annamme til sig alt forskrevne »børne gotz« i Værgemaal og Forsvar og bruge forskrevne Børn det til gode, efter som en god ret Væрге bør at gøre. Datum ut supra nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Borchard Rantzaus Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [7425

— Gregers Jepsß i Torderop. Jeg sælger og skøder til velbyrdig Md. Per Langh i Valløse 2 Gaarde i Sandaghre i Skwrope S., den første, som Clemith Jepsß paa boer (2 Pd. Korn og 2

Skill. Grot), item en øde Gaard, som Anders Bryms paa boede, giver 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot. Og kendes jeg mig at have opbaaret af P. L. Penge og Værd, saa at mig vel med nøjes, for forskrevne Gaarde. Afgaar fornævnte Gaarde P. L., tilpligter jeg mig saa godt Gods og saa god Rente og saa vel »beleyden« at vederlægge inden 6 »ugher dagh« derefter. Medb. af flere gode Mænd Mester Jon Ærkedegn i Lund, Mester Laurens, Hr. Jep Bingh Kanniker sstds., Henrick Agesß i Hageløse og Jep Trvisß i Atzertorp. Datum Lundis anno mcdlxc^o3^o die Erici.

Perg. [med 6 Segl]. Senere (jfr. 1495 Apr. 27) til Oluf Jepsøn Sparres Arkiv (RA.). LDipl. [7426

Maj 20. Hans Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Peder Bonde vor Mand og Tjener, hans ægte Børn og »afkomme« os og vore Efterkommere Konger og Danmarckis Rige gøre skal, giver vi Peder Bonde, hans ægte Børn og »afkomme« Frihed og Frelse som andre Riddere og Svende »her« i Danmark med Skjold og Hjelm, som er en Regnbue halv blaa og halv rød paa »skacke« i et hvidt Felt og paa Hjelm 3 hvide Lillier, efter som heri malet stander, »da« vor og Kronens Rettighed paa vort fri Bondegods og Købstadgods uforkrænket. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Næsbyehovet fer. 2. infra oct. ascens. dni. nostro sub signeto.

[A. Orig. Peder Bondes Arkiv.] Aa. Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. med Vaabentegning uden Farver: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 158 b. — Afskrifter fra 18. Aarh., direkte ell. indirekte efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 790 (med farvelagt Vaabentegning, hvis Farver dog øjensynlig kun er anbragte efter Brevets Beskrivelse); Thott Fol. 1067 Bl. 27 a (ligelædes); Langebeks Ekscerpter 185 og LDipl. (begge med Vaabentegning uden Farver). — Afskr. af N. M. Petersen efter Aa, men uden Vaabentegning: LDipl. — Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. med farvelagt Vaabentegning: RA. Klevenfeldt, Collect. geneal. Dan. Bl. 27 a. [7427

Maj 21. Jeg Hans van Aleueld¹ R. paa Dorningh har gjort Mageskifte med Kapitlet i Ripæ i saa Maade, at det skal have en min Gaard i Hildrop i Wilsleff S. i Kalslwnd H. (Jes Hermensß), som jeg købte af beskeden Svend Thomes Nielsß, som de Breve indeholder, som jeg Kapitlet derpaa antvordet har. Derfor har jeg annammet til Skøde af Kapitlet 2 Gaarde i Tyrsdrop H. i Seymerstedh i Mackstrop S. (Knwdh Staphensß og Per Iwersß), som de Breve indeholder, som derpaa givne er. Afvindes Gaarden i Hildrop Kapitlet, tilbinder jeg mig at vederlægge det saa meget Gods og saa vel beliggende i Kalslwnd H.

Dertil har jeg skødet Kapitlet al min Rettighed i Tornwmgardh og Thornwm Gods, som mig tilfalden er af Skøde, Køb eller i andre Maader. Medb. af andre gode og beskedne Mænd Hinrick van Aleueld min Broder, Lass Pers³ Borgemester, Thomes Olus⁴ Raadmand i Ripæ, Andres Eys⁵ Herredsfoged i Kalslwnd H. og Per Eys⁶ i Wimtrop. Datum fer. 3. infra oct. asscens. dni.

Perg. med 6 Segl: 1. Dxli 18; 2. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 3-6. Bomærker (4. i Skjold). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 341, C. 28^a* (RA.). [7428]

^{a)} I *ÆA.* har Udgiveren ved Identificeringen forvekslet Udtogene C. 28 og C. 29, jfr. 7416.

Maj 21. Jeg Niels Tormods³ Raadmand i Twnsbergh har unødt gjort et venligt Minde med velbyrdig Md. Hr. Henrick Krvmedige R. om hvad Tiltale, som han talede mig til i Twnsbergh paa Raadstuen for »bwrgemesther«, Raad og Lagmand; thi jeg ej vilde gøre ham den Døm fuldt, som mig der var paadømt med Rette. Thi kendes jeg mig ingen Eftertale eller Opretning at have til Hr. Henrick eller nogen af hans Embedsmænd eller Tjenere om fornævnte Minde eller nogen Del, som Hr. Henrick nu har af mig faaet. Om jeg eller nogen paa mine Vegne taler Hr. Henrick til eller nogen af hans paa denne Del, som nu er aftalen, da skal det være talet paa en aftalen Sag og med ingen Ret, og bepligter jeg mig da at staa der Ret for, at jeg taler paa »seth moll«. Medb. af velbyrdig Md. Hr. Andhers wan Bergen¹ Høvidsmand paa Twnsbergh, Ewind Olls² Borgemester i Twnsberg. Skrevet paa Twnsbergh 3. fer. ante f. pentecostes.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, hvori 5 Bølger, og Hjelm; 2-3. Bomærker (3. i Skjold). Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). LDipl. (*Reg. *8243* (med urigtig Dag Maj 22 ligesom i det der anførte Udtog).) [7429]

Maj 22. Udtog: *Danske Mag. 3. R. II. 4; Reg. *8243. Er 7429.*

Maj 24. In nomine trinitatis amen. Johannes episcopus Raceburgensis. In nostra et notariorum testiumque infrascriptorum presentia [Dn. et magister Wilhelm]us Schroder ecclesie Hadersleuensis collegiate Sleswicensis diocesis canonicus, procurator DDn. Johannis [regis] ac Ffriderici eius germani, ducum Holsacie, Sleswicensis, Stormarie, Ditmarcie, prout de procuracionis sue mandato extitit facta fides, habens [in manibus suis] litteras privilegium ducatum Holsacie concernens in se conti-

nentes Dn. Ffriderici [imperatoris] eiusque bulla aurea in filis cericeis fuscis coloris more imperiali impendente, ut prima facie apparebat, bullatas, in cuius bulle uno latere apparuit i[mago imperatoris] in sede maiestatis sue sedentis cum infula sive dyademate suo, tenens sceptrum suum in dextera, in sinistra vero pomum rotundum cum cruce habensque circa collum suum stolam circa pectus suum ex transverso [replic]atam; ab utraque eiusdem imaginis parte erant inschulpta Dn. imperatoris arma; in circumferentia legebatur scriptum: »Ffridericus Dei gratia Romanorum imperator semper augustus, Austrie, Stirie, Karinthie et A. e. i. o. v. Karniole dux comesque Tyrolis«; in altero vero latere eiuscemodi bulle apparebat figura urbis Rome cum arcibus seu turribus tribus desuper in pinnaculis habentibus tres cruces; in spacio medio intra turres extremas stabant hee vocales: »A. e. i. o. v.«; sub media turri in spacio porte scriptum erat: »Aurea Roma«; in circumferentia legebatur hic versus: »Roma caput mundi regit orbis frena rotundi«; ac manu propria et signo Dn. imperatoris subscriptas, omni vitio et suspicione carentes; exponensque, quod littere ad partes longinquas, in quibus illis opus foret, tum propter viarum discrimina, tum propter incautam bulle custodiam aliaque pericula transmitti non possent, cum altere similes littere, ad quas recursus fieret, pre manibus non haberentur, nobis exhibuit, supplicans, quatenus easdem litteras per notarios et scribas nostros infrascriptos transumi ac in publicam transumpti formam redigi mandare, ita quod transumpto quemadmodum originalibus litteris fides adhiberetur, dignaremur, petens idem magister Wilhelmus procurator in valvis ecclesiarum cathedralis et parrochialis opidi nostri Schonenberge nostre diocesis, ubi solita est residencia nostra, omnes sua interesse putantes, quatenus die, hora et loco infrascriptis coram nobis comparerent ad videndum et audiendum huiusmodi litteras transumi vel ad dicendum causas, quare transumpcio fieri non deberet. Nos itaque receptis predictis litteris ac eisdem inspectis atque per alterum notariorum nostrorum infrascriptorum lectis ipsisque absque omni suspicione repertis citationem prepetitam in valvis supradictis infra divinorum solempnia fieri decrevimus, ut videlicet omnes sua interesse putantes prima die juridica, que fuit dies Veneris 24. mensis maii hora vesperorum et audientie causarum solita in castro nostro episcopali opidi nostri Schonenberge comparerent, visuri et audituri premissa fieri aut dicturi

causas, quominus fieri deberent. Quibus die, hora et loco advenientibus, prelibato magistro Wilhelmo coram nobis in iudicio comparente et citationem huiusmodi facto et in scriptis reproducente et dictorum citatorum non comparentium contumacia accusata, quibus etiam per nos pro contumacibus reputatis ad eiusdem procuratoris instantiam nemine contradicente litteras imperiales per discretos viros magistros Hartwicum de Harthe et Johannem Lebraden apostolica et imperiali auctoritate notarios curieque nostre Raceburgensis et coram nobis in huiusmodi negotio scribas transumi ac in publicam transumpti formam redigi fecimus, volentes, ut presenti transumpto ubicumque locorum in iudicio et extra detur tanta fides, quanta originalibus litteris cum transumpto collationatis daretur, si in medium producte fuissent. Huiusmodi vero litterarum tenor est talis: 3409. Quibus omnibus tamquam rite factis decretum et auctoritatem nostram interponimus. Presentes litteras per notarios nostros subscribi mandavimus sigillique nostri fecimus appensione communiri. Datum et actum in aula estivali castris nostri episcopalis Schonenberge nostre Raceburgensis diocesis, in qua iura reddi solent, nobis inibi hora vesperorum et audientie causarum consveta ad iura reddendum et causas audiendum pro tribunali sedentibus indictione 11., die Veneris 24. mensis maii pontificatus Dn. Alexandri pape sexti anno 1., presentibus honorabili discretisque viris Dn. Laurentio Bardewick presbitero, Johanne Roden et Johanne Moygelken clericis Raceburgensis, Swerinensis et Lubicensis diocesum, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Hartwicus van deme Hârthe clericus Raceburgensis diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, Dn. Johannis episcopi Raceburgensis ac in huiusmodi negotio coram ipso scriba, quia omnibus sic, ut premittitur, factis cum connotario meo ac prenominatis testibus presens fui ac de mandato Dn. episcopi et ad requisitionem magistri Wilhelmi procuratoris examinaui et transscripsi ac presens transsumptum cum tenore litterarum originalium collacionatum in omnibus concordare inveni ideoque presens instrumentum per alium, me impedito, ingrossatum inde confeci, subscripsi ac in hanc publicam formam redegi, quam signo, nomine et cognomine meis solitis cum Dn. episcopi sigilli appensione consignavi.

Et ego Johannes Lebrade clericus Lubicensis civitatis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, Dn. Johannis episcopi Raceburgensis ac coram eo in huiusmodi negotio scriba,

quia omnibus premissis cum connotario meo ac prenominatis [osv. som ovfr.; læs dog: ingrossatum exinde - subscripsi, publicavi et in - redegis signoque nomine - indtil:] rogatus.

Perg. med 2 Notarmærker [og 1 Segl]; det i Teksten i [] satte er suppleret fra Afskriften. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv; senere brugt som Bind (RA. D 3, Holsten). — Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh. paa Papir, med udaterede egenhændige Attestationer af Johannes Humborg clericus Lubicensis kejserlig Notar, Ketillus Nicolai clericus Slesuicensis diocesis kejserlig Notar og Otto Hermannii clericus Slesuicensis diocesis pavelig Notar. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 385, I. 6* (RA. D 3, Holsten). — De andre Vidisser, der er udstedte den samme Dag 1493 Maj 24 af Breve vedrørende Holsten og Hamburg fra Tiden 1232-1438, er ifølge Planen for nærværende Udgave ikke medtagne. [7430

Maj 26. Borby Sognevidne givet Hr. Niels Tordsøn electus i Tommorps Kloster om et Jordeskifte, som Fru Ingeborgh af Gertzness havde gjort mellem 2 Gaarde i Blixtorp.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 101* (Karel Kempe). Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 377* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 207.* [7431

Juni 3. Vidne af Nykøbings Byting, at Fru Hæbbil, Hr. Pæder Ericssens Efterleverske, gav og skødede Jord til s. Anne Alter i Nykøbings Kirke.

[^aPerg. »med Lævninger af sex hængende Segl.«^a Nykøbing S. Kirkes Arkiv.] Afskr. af N. M. Petersen: LDipl. Herefter: *Fra Holbæk Amt V (1911) S. 135.* — Daarlig Afskr. fra 18. Aarh.: SLA. Nykøbing S. Kirkes Arkiv, Kirkeinspektionens Korrespondancesager m. m. 1559-1856.

a—a) Saaledes LDipl.

[7432

Juni 4. *Reg. *8197* (med urigtig Datum ligesom i det nedennævnte Aftryk). Papir med 2 Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, hvori et Jægerhorn, og Hjelm; 2. Bomærke. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. II. 715* (læs: feria 3^a - mcdxc3^o). [7433

— Jeg Jæhanne Mattisdatter har givet velbyrdig Md. Hr. Henrich Kromedickæ R., Høvidsmand paa Bahwss paa Kong Hansess Vegne, min fulde Magt at staa i mit »ombodh« i saa Maade: hvad Hr. Henrich gør og lader paa mine Vegne, det skal være, som jeg det selv gjorde. Jeg beder Hr. Jon Powelsß¹ Provst i Marie Kirke i Opsloo, Hr. Narffwæ og Hr. Iffwer Kanneriker til Domkirken i Opsloo, at de sætter deres Indsegl for dette Brev. Datum Opsloo fer. 3. post dnicam. trinitatis.

Papir med utydelige Rester af 1[!] Segl paatrykt forneden. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). LDipl. (*Reg. *8265* (uden Dag ligesom i det der anførte Udtog).) [7434

Juni 6. Kongen tilskriver Benint Bille om Tømmer, som skal føres til Helsingborg og derfra til Kønehaffn.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I.108; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V.208.*
[7435]

Juni 7. Vi Karl Biskop i Odense hilser eder Hr. Gødæ i Seersløff, Hr. Per Saxssen i Nirow, Hr. Niels i Skowby og eder Hr. Hans Brwn i Østropp Sognepræster. Beder vi eder og under Embede byder, at næste Tingdage, efter I har fanget dette Brev, I Hr. Niels søger til Bogensse Byting, Hr. Gødæ til Skoby H.s Ting og Hr. Per Saxssen til Skamby H.s Ting og I Hr. Hans Brwn til Lwnde H.s Ting og til alle forskrevne Ting til Tingsvidne paaminder disse bedste Bygdemænd: Ebbe Andersen, Henning Jenssen, Temmæ Grym, Benct Perssen, Mattes Keldssen, Paul Jenssen, Lass Sommer i Pwgeholm, Steen Ottessen, Hans Stryg, Per Hanssen i Sondersse VV., Per Smed Borgemester i Bogense, Erich Nielssen, Tord Olssen, Lass Anderssen Raadmænd og Borgere sstds., Per Nielssen i Lwndæ, Per Atzerssen i Gynstropp og Hans Nielssen i Nordropp Bønder, hvilke vi paaminder, at de kommer for os i vor Biskopsgaard i Odense Onsd. efter Bodels Dag næstkommende og fremsiger det sandeste, som de har udgransket og bespurgt, om det Markeskel, som Sandemænd i Skam H. svor mellem Jernsoræ og Nørræby, er saa lovlig gjort, at det bør at blive ved Magt, eller ej. Datum in castro nostro Ørkiil in crast. post f. corporis Christi nostro sub secreto.

[A. Papir^a b med 1 Segl paatrykt Bagsiden^b. Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV.198*; ^bpaa Grams Tid ejet af Jens Rosenvinge^b.] Aa. Afskr. af Gram: LDipl. — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., vistnok efter Aa: LDipl. — (*Reg. *8246.*) [7436]

a) Saaledes Aaa og *ÆA. IV.198.* b—b) Saaledes Aa og Aaa.

Juni 9. Kongen tilskriver Mourids Nielssøn om Arvingerne efter den i Lymfiord druknede Borger i Stwbbe[kø]ping Michel Niels.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I.109.* [7437]

— *Wieselgren, De la Gardiska Archivet II. 78; Reg. 5004.* Er 1494 Juni 11.

Juni 11. Jeg Birgittæ Pedersdatter, Cristiern wan Haffns Efterleverske af Atterop, har i Dronning Dorothee Nærværelse »kiesth« velbaaren Md. Oluff Holgerdsøn min Søstersøn til min fuldmyndige Væрге at forsvare mig og mit Gods, som jeg ham ogsaa tilforn »kiesth« har for min naadige Herres Retterting

for Rigens Kansler og gode Mænd. Og skal jeg selv i Væрге have mit Gods og deraf opbære Landgilde, hvis det rente kan. Medb. af forskrevne min naadige Frue og af hendes Kansler Mester Birge Ærkedegn i Roskilde og Hans Kieldsøn Rigens Kansler, som hos vare. Datum Rawnsborgis die Barnabe.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 1 Segl]. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (RA.). LDipl. [7438]

Juni 11. Jeg Birgitta Pedhersdotther, Cristiern wan Ha[u]ffns Efterleverske af Atterop, har i min Velmagt i Dronning Dorothee Nærværelse opladt min Søstersøn Oluff Holghersß en min Gaard Ørop i Benestade S. i Skone, som han tilforn mit Brev paa har, med saa Forord, at han skal forskrevne Gaard beholde og, hvad han rente kan, deraf opbære i sin Livstid uden al Afgift uden mine Arvingers Gensigelse undtagen Arboste og Gedekers Eng med flere Enge, som her til Dags til Swenstorp gord høstede er i min Morbroders Hr. Daidh Araldzß Tid, og min fri Fægang paa Ørop Mark. Og naar Oluff Holghersß død er, skal forskrevne Gaard komme til mig eller mine Arvinger til Skifte ligervist som den Dag, jeg døde. Gaar mig Nød paa, at jeg skal noget mit Jordegods pantsætte eller sælge, skal jeg det først byde Oluff Holghersß, om han mig undsætte vil, og næst være at pante eller købe, om han det have vil, og ingen anden uden med hans Villie. Medb. af forskrevne min kære Frue og hendes Naades Kansler Mester Byrghe Ærkedegn i Roskilde og Hans Kelß Rigens Kansler, som hos vare. Datum Rawnsborgh die Barnabe.

[^aPerg. med 4 Segl.^a Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv.] Vidisse 1494 Okt. 4. LDipl. 1494 Okt. 4. [7439]

a—a) Saaledes Vidissen.

Juni 12. Marquardt van Aleuelde Høvedsmand paa Glambeke udsteder Vidisse af 6576.

Perg. [med 1 Segl]. Femerns Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Fehmarn Nr. 4). *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 12.* [7440]

— Henrich Meyensterop¹ R., Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør, Laurens Knob², Søffrin Da paa Giortzsløff, Knut Baruitzß³⁻⁴ i Swensterop, Bo Jenß i Kerrop a. w., Mattes Perß⁶ og Hemingh Clæmentß⁷ i Fullæbergh. Onsd. før Viti et Modesti Dag paa Sielantzfare Landsting var velbaaren Svend Offæ Rwidh med hæderlig og velbaaren Kvindes Fru Ingæburgh Jenssædatthers, Erasmi Botzendales Efterleverskes,

aabne beseglede Fuldmagtsbrev paa Pergament med hængende Indsegl og der da skødede fra Fru Ingæburghe til beskeden Md. Niels Persß af Horstofftæ paa Biskop Niels Skaffues Vegne af Roskyld og hans Arvingers disse Gaarde: 1 Gaard i Tiereby i Ringstæde H. i Tersløff S. (Jon Hemingß, 1 lødig Mk.), 1 Gaard i Symenderop i Førsløff S. i samme Herred (Hemingh Dieghen, 2 Pd. Byg) og 1 Gaard ibid. (Niels Jenß, 1 Pd. Byg og 18 Grote Penge med andre »bedhe«), efter de aabne beseglede Breves Lydelse, som derpaa tilforn givne er. Og var der ingen Gen-sigelse imod forskrevne Skøde. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxxxiv 48; 2. Cli 17; 3. Hxl 7; 4. Samme Signet!; 6. Det under 4490 beskrevne Segl; 7. Bomærke. Senere (jfr. 1494 Marts 14 og Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter (AM. XLVI. 21). [7441

Juni 17. Reg. *8076 (med urigtigt Aar ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 72 (= Fxxxiii 3; her ikke afbildet) (*s. i one staldre*); 3. Lxx 28; 4. Llxvii 10 (Sparre); 5. Lxxxvii 9 (Ulfstand). Peder Langs Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 25* (læs: man Per Lang - aff for^{ne} Per Langh - breff for^{ne} Per Lang - affginge for^{ne} Per Lang - arffuinge for^{ne} Per Lang - mcdxcmo^{3o} die). [7442

— Hans Konge¹. For os var »forsywnligh« Md. Otte Kræmære vor Borgemester i Naxskoff med vort 3. Dombrev paa den Rettighed i Tagelicke, Otte Kræmære købte af Anders Tageß Borger i Naxskoff, liggende i Langland i Tolebølle S., som giver aarlig til Landgilde 6 Skpr. Rug, efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 3. Dombrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde O. K. forskrevne Rettighed i Tagelicke, som han nu i Værge har, forbydende alle ham derpaa Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Mariebo die Botulphi nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [7443

Juni 18. Dorothea Dronning. For os har været Broder Oluff Clauß Konfessor i Maribo med flere Klosters og Konvents Brødre paa den ene Side og Niels Albryttßenn af Aarsmarcke paa den anden Side, som Søster Dorethea Ericksdatther Abbedisse sstds. havde ladet stævnet ham hid for os med vor Stævning om Trætte om en Mølle-dam, som forskrevne Konfessor kærede, at Niels Albrettßenn har ladet lagt og »demme« paa Klosters Marks rette Jord og har forlænget Dammen i Aar

ydermere, end han tilforn været har, Kloster til stor Skade paa deres Skov og Ejedel, og »stemptt« Vandet saa højt, at deres Skov og Græs raadner og fordærvs, og gravet deres Jord uskellig, og den gamle Dam, som hans Fader Albrett Niels havde med Villie og Kærlighed af Kloster og da holdt det Kloster uden Skade, har og Niels Albrittßenn forhøjet ved 2 eller 3 »alle« ydermere, end det var i hans Faders Tid. Og havde vi sendt til forskrevne Mølleadam til en Aasyn Hr. Eskylth Gye R. vor Marsk, Hanns Keldßen Rigens Kansler vore Mænd og Raad, Erick Mattzenn, Trwiid Annderß, Mattz Lawrß og Lauritz Inngworß a. w., hvilke for os sagde, at Niels Albrettßenn har ulovlig ladet lagt og »demptt« den »smale« ny Dam paa Klosters Grund og bør den straks af at bryde og den gamle Dam forhøjet ydermere, end han var i hans Faders Tid, og Mølleadammen vesten for Adelstrømmen ligger alsammen paa Klosters Grund. Dertil svarede Niels Albrettß, at det var hans rette Dam og Ejedel, og bød derfor Lov paa Lovhævd og sagde, at hans Fader og han havde haft det ukært. Da svarede forskrevne Konfessor, at den Dam har altid været i Trætte, saa længe hans Fader havde det af Klostreet med Minde og da holdt det Klostreet uden Skade, som klarlig bevisligt er, og bad, at vi skulde hjælpe Klostreet deri det, Ret er. Hvilken Sag vi gerne havde taget til os, vore Raad og gode Mænd og hjulpet dem paa baade Sider til en Ende enten til Minde eller med Rette. Da skød Niels Albryttßenn sig fra os til Herredsting og Landsting og ej vilde være i Rette for os og var vor Stævning ulydig, og at Konfessor intet talede paa Niels Albrettßenns Jord, men kærede, at dem er gjort Forfang paa Klosters Ejedel og Rettighed, og derfor begærede Ret, og ej Niels Albrittß vilde være i Rette, men skød sig til Herredsting og Landsting som tilforn. Secretum nostrum reginale presencibus est appensum. Datum in oppido Marribo in crast. Botholphi.

[Orig. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 280.*] Vidisse 1560 Maj 29 ell. 30 (»thorsdagenn nesth for pynnndztag, som wor thenn 29. maii«) af Hr. Hanns Ipßenn Sognepræst i Maribo og 4 andre, givet Metthe Marsuinsdatther Abbedisse i Maribo Kloster. Papir med Spor af 5 Segl paa-trykte forneden. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 308*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Maribo Kl. Arkiv 1560 Maj 29). [7444

a) RA. Klevenfeldt, *Nobiles absque cognomine*, Tom. II (under 1493).

Juni 20. Saane Jeipß i Ildbyskeged i Tydebiergs H., Powel Niels Foged i Gislefelle, Oleff Jensß i Helløffmaglæ, Niels

Stheen Fogedelsegardh og Oleff Laurensß [i S]kelby. Torsd. før Johannis bapt. Dag var for os og flere Dannemænd, som Tydebergs H.s Ting søgt havde, velbyrdig M[and] Hennin[g Ols i] Skeringhe og sagde sig af [det Vær]gemaal paa den Jomfrus Vegne Powel Henricsß Datter af Tyde[ber]gh, som nu [h]ar til Værge, og som Henning Olsß havde ladet »fulfu[ldth]« tilforn Derpaa »bedes« Henning Olsß et Stokkevidne; derom tilm[æ]ltes Dannemænd Niels Persß, Per Jeipß, Powel Jeipß i Tydebiergh, Cristoffer i Hielmsø, pß i Orderop, Jep Nielß, Mathess Raffn, Per Holme i Helløff, Lille Niels Persß i Laderop[?], Jess B....., Per Brvn og Per Ingwarß i Trelløsse; disse 12 Dannemænd vidnede, [at de] paa Tydebiergs H.s Ting saa' og hørte, at [Henning Olsß] sagde sig af det Værgemaal paa forskrevne Jomfrus Vegne, som h[an ha]vde ladet »fulfuldth« 3 Ting. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at i »huilke maad[he]« Henning Olsß kan være forskrevne Jomfru til Hjælp med Giftermaal og [i andre] Maader, det vil han gerne være. [Med] vore Indsegl. Datum ut supra.

Medtaget Papir med Spor af 3[!] Segl paatrykte forneden. Henning Olsson Godovs Arkiv (RA.). LDipl. [7445]

Juni 20. Jeg Eskiill Gøde i Krennckerupp R. kendes mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Johan Wenstirmandtt Landsdommer i Laalandtt 200 Mk. danske Penge, som i Laalandt gænge er, for hvilken Sum jeg ham pantsætter 2 mine Gaarde i Falstiirr, den ene i Szøßstoffte (Jørgin Klausß, 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot med andre smaa Beder), den anden i Ønßloff (en Enke, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), for et brugeligt Pant; og naar som forskrevne Gaarde indløses skal, skal det kyndes til Herredstinget (2)^a Ting før Midsommer og et Ting efter, og skal Løsningsdagen være Maartins Dag, og skal Landgildet da følge Hovedpengene. Jeg hænger mit Indsegl neden ved dette Brev med hæderlig og velbyrdige Mænds Indsegl: Klaus Rebiergh i Bramslycke, Matz Lauri(tssen)^b i Alstrupp, Jens Espirsß i Østirwsløff og Lauriis Ing(worssen)^c i Rogehaffue. Datum Mariębo fer. 5. post f. Botolphi.

[A. Orig. Johan Venstermands Arkiv.] Aa og Ab. 2 Afskrifter fra Midten af 16. Aarh.: RA. Topogr. Saml. Papir, Sønder H. Falster, Systofte S., Systofte. — Aba. Afskr. fra 18. Aarh. uden Kilde, men utvivlsomt efter Ab: LDipl. [7446]

a) Saaledes Ab og Aba; Aa: »thet«. b) Saaledes Ab og Aba; Aa: Lauriilø. c) Saaledes Ab og Aba; Aa: Inguorslō.

Juni 23. *Reg.* *8247. Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paa-trykte forned: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Saks; 3. Bomærke. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. IX. 386.* [7447

— *Reg. 5005* a.* Perg. [med 1 Segl]; Paaskrift bagpaa fra 16. Aarh.: »Egto torp om en gord y Vorck«. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til *b*Viborg Landstings Arkiv^b; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. *Danske Mag. IV. 12.* [7448

a) Rettelsen af Datum i *Reg.* *8292 til 1494 Juni 22 er efter *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 184*, men er urigtig. *b—b)* Saaledes Langebek i LDipl. og RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz.

Juni 24. Hannß Konge. For os var velbaarne Svends Bud Iffuer Erichsenn med et Lovhævd-brev af Hing H.s Ting [c: 5677], som Madtz Bileg Herredsfoged havde udgivet og beseglet med flere Aar 1485 »der eskenndis«, lydende, at 8 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting Iffuer Erichsen »toge hørringe«^a kundgjorde, at de paa Bredholm hørte og saa', at Iffuer Erichsenn »indworde« Breedholm, som den Grøft udviser, som ligger mellem Salßholm og forskrevne Holm, og saa norden om forskrevne Holm, som det gamle Aaste[d] udviser, og saa øster ned i Vadet; hvilken Holm »indworde« han som sin Moders rette Ejen[dom], og kendte han der ingen anden Mand Del i at have, og gjorde han sin »lagd« med Riddermændsmænd og sin »kiøenn och sielff egegn laugheff dag«. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle Iffuer Erichsenn eller hans Moder paa Breedholm Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Nykiøbning die Johannis bapt. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketelli justitiario nostro.

[Perg.^b Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 9. [7449

a) c: Lovhøringe. *b)* Saaledes Afskriften.

Juni 27. Jess Skredher i Lammedrop siddende i Dommerens Sted paa Guddomme H.s Ting, Anders Jepsß i Langholm, Karlh Laurensß i Wixstrop, Jess Persß i Gudbiery VV., Maghens Jensß i Ryslinge, Jesper Ellingh *ibid.*, Hans Jensß i Eweldrop og Erick Persß Tingskriver. Fer. 5. post f. Johannis bapt. paa Guddomme H.s Ting spurgte Per Jepsß i Awenskow af den menige Almue, om dem mindedes, at nogen har givet »keryngh« eller kendt sig Del i 40 Aar og mere i den Gaard, som Per Jepsß nu i boer. Da svarede den menige Almue, at de ikke har hørt, at nogen har givet »keryngh« i 40 Aar eller kendt sig Del i Per Jepsßs Gaard førend nu, Jess Strangesß og hans

Svoger straffede det Skøde, hans Moder Jahannæ Stranges stad-fæstede, »saa som« hendes Husbonde tilforn skødede Per Jepsß. Herpaa »beddes« Per Jepsß et Tingsvidne, hvilket han fik samme Dag ved 8 Dannemænd: Maghens Jensß i Ryslinge, Jesper Elling ibid., Hans Twesß i Lamedrop, Oluff Lasß i Tøystrop, Matz Flackenbourg i Ryslinge, Anders Skreder i Sønige, Matz Persß i Ryslinge og Jess Fyndss i Tøystrop; hvilke vidnede, at de hørte og saa' alle forskrevne Artikler ske, som forskrevet stander. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; ikke meget yngre Paaskrift: »Eskemose, som kalles Ovenskof«. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [7450]

Juni 28. Vidne af Leshø Birketing, at Viborgh Kapitel lod gøre Lovhævd paa alt Leshø Land med Vrag og al kongelig Ret for et frit Enemærke.

A. Medtaget Perg. [med 8 Segl^a]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 100.* — Aa. Optaget i Stadfæstelse 1531 Juli 16 (dnica. post f. Kanuti regis) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet [Ander]s Skowgordth [Ær]kedegn i Viburg paa Wiborgh Kapitels og Domkirkes Vegne. Perg. [med 1 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 179.*
a) Aa: med hele og hol[dne hængende Indsegl. [7451]

— Brev af Lauritz Brandtzen og Lauritz Olsenn paa Vor Frue Kloster i Kiøge's Vegne om en Bro, som Niels Ericksenn af Valløe og hans Hustru Fru Birgitte har undt dem at bygge.

[Perg.^a Valløe Godsarkiv.] Udtog se 1278. RA. Herredagsdombog 1590-95 Bl. 81 a. *Rosenvinge, Domme IV. 196.* [7452]

a) Saaledes Udtoget.

Juli 1. Hans Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som denne Brevviser Torbørn vor Mand og Tjener, hans ægte Børn og »affkomme« os og Konger i Danmarck og Danmarcks Rige gøre skal, giver vi Torbørn, hans ægte Børn og »affkomme« Frihed og Frelse, som andre Riddere og Svende har i Danmarck, med Skjold og Hjelm, som er en dragen Kniv i et blaat Felt og en rød Krans om Hæftet med en rød »skee« paa Hjælmen, som heri malet stander, dog vor og Kronens Rettighed paa vort fri Bondegods og Købstadgods dermed uforkrænket. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi in profesto visitac. Marie nostro sub signeto.

Dn. rex per se presente Dn. Paulo Laxman M. magistro curie.

Perg. med farvelagt Vaabentegning [og 1 Segl]. Linköpings Stiftsbibl. Nr. 265 ^a(foræret dertil af Stadskomministeren i Vadstena P. Kylander)^a. LDipl. [7453]

a—^a) Saaledes ifølge en Afskr. af L. Wiede i SvRA. B. E. Hildebrands Saml. till Svenskt diplomatarium, 8. Supplement.

Juli 2. Reg. *8248. Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Roskilde Kapitels Arkiv?; senere til Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv (afleveret fra Universitetskvæsturen 1868)). *Ny kirkehist. Saml. V. 170.* [7454

Juli 4. Hans [Konge]. For os var Hr. Abbed Jeip Nielsß af Sorecloster med »w«..... efterskrevne Gods i Flackebergs H. i Sieland: i Arløse 1 Gaard, Per Rød i boer, Pd. Rug, 1 fed Galt, 20 Skpr. Havre, 14 Skill., 4 Høns, 1 Gaas, 1 Lam; 1 Gaard i Hillinge 1/2 Pd. Rug, 2 Skill. Grot; 1 Gaard i Bintsløff, Jes Nielß i boer, giver 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns; [1 G]gaard i Halagermaglæ, Hennicke Matß i boer, giver 1 1/2 Pd. Korn, 6 Skill. Smørskat, 1 Skill. Grot, 2 Gæs, 2 Skpr. Hav[re],^a Lasse Olß i boer, giver 4 Pd. Byg og 4 Skill. Grot; Nis Skreder sstds., giver 2 Pd. Byg og 2 Magenß i boer, giver 2 Pd. Byg og 2 Skill. Grot; i Fflemstoffte 1 Gaard, Hemming Hemmingß i bo[er], Høns, 1 Gaas, 1 Lam; Jens Anderß sstds., giver 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot, 2 Høns, 1 Gaas, 1 Lam Byg, 2 Skill. Grot, 2 Høns, 1 Gaas, 1 Lam; ibid. Lasse Olß, giver 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot, 2 Høns, 1 Gaas, 1 Lam Byg, 2 Skill. Grot, 2 Høns, 1 Gaas, 1 Lam; i Eggetsløff 1 Gaard, Michel Jeipß i boer, giver 3 Pd. Byg, 15 Grot; ibid. Oluff Nielß, giver 3 Ørte Byg, 7 1/2 Grot; Morthen Møllere sstds., giver 3 Ørte Byg, 7 1/2 Grot; ibid. Morthen Eggertß, giver 3 Pd. Byg [og] 15 Grot; 1 Gaard, som »nyess« er opbyggt og nu i boer Laurens Morthenß, giver 3 Pd. Byg og 15 Grot; ibid. 1 Gaard, Jes i boer, giver 2 Pd. Byg og 2 Pd. Rug og 2 Mk. Penge; ibid. Erich Perß, giver 15 Skpr. Rug, 18 Skpr. Byg, 25 Skill.; sstds. Hemming Laurensß, giver 15 Skpr. Rug, 18 Skpr. Byg, 25 Skill. Penge; ibid. Jens Laurensß, giver 1/2 Pd. Byg, 1/2 Pd. Rug,; [Magle]by^b 1 Gaard, Hans Clemendß i boer, giver 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg 8 Skpr. Byg, 25 Skill.; efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 3. Dombrev udviser, [og deri]mod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Hr. Abbed Jeip og h..... [Klo]sters Vegne fornævnte Gaarde, som han nu i Værg [har], forbydende alle Hr. Abbed Jeip [Klo]sters Vegne paa fornævnte Gaarde Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os [med bedre Bevisning] paa vort Retter-

ting. Datum Haffnis [fer.] 5. infra oct. Petri et Pauli nostro [ad causas sub sig., testje Johanne Ketilli justiciario nostro.

Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Sorø Kl. Arkiv (AM.VII.15). [7455

a) Ifølge en ikke meget yngre Paaskrift bagpaa har der øjensynlig i dette Hul eller i det umiddelbart efterfølgende foran Magen^u staaet et Stednavn Hællinge. b) Suppleret fra den i Note a nævnte Paaskrift.

Juli 4. Lagmanden i Vighen og Bahus Len m. fl. dømmer Oluff Ormsson i Kongens Jern, til Kongen selv dømmer ham.

Perg. [med 24[!] Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. V. 691.* [7456

— Hans Rygertts^ß i Øm Foged til Sønder H.s Ting i Lollandh, Cristiern Brwn a. v., Mattis Rød Foged i Halstæde, Mattis Hans^ß i Danmark og Erich Claus^ß i Strogeby. Torsd. efter Vor Frue Dag visitac. paa Sønder H.s Ting »bedes« velbyrdig Md. Sty Porss i Ølingsyw om et Tingsvidne, »hwilkeleth« de hørte, at disse 6 Dannemænd: Knwdh Bondhe i Skougby, Jeppe Mwss, Jens Rwdherræ, Jeppe Sok ibid., Jeppe Bos^ß og Erich Claus^ß sagde den Aasyn op inden 4 Stokke, som de var tilmælte af Tinge at se og udspørge, om den Vej, som løber fra Strogeby Enge til Styffwæræ woth og indtil Volshawe brodhe gorde, som ligger sønden for Volshawe Skov, om det er ret Adelfarvej eller ej. Da tilmælted 12[!] Dannemænd: Hans Jeeps^ß i Roghorppe, Hans Pers^ß i Throelseby, Jeppe Jens^ß ibid., Hienrich Anders^ß i Gloslunde, Per Hamer i Nøbølæ, Lasse Holbo ibid., Anders Kiæph i Danmark, Powel Grewe ibid., Mattis Dandeman i Tornby, Ørien Laurens^ß i Tilletze, Per Rogh i Brødebolæ, Anders Niels^ß i Høgerby og Morten Lypæ i Swderball; hvilke vidnede inden 4 Stokke, at de saa' og hørte, at forskrevne Aasynsmænd Knwdh Bonde, Jeppe Mwss »etc.« paa forskrevne Ting bad dem saa Gud til »hielpæ« og Helgene, at de havde set og udspurgt af Dannemænd og gamle Oldinge om den Vej, som løber fra Strogeby Enge til Styffwæræ vodh og fra Styffwæræ woth til Volshawe brodhe gorde, at det er ej ret Adelfarvej, og har vi aldrig hørt eller spørge kunde af gamle Oldinge og af Herredsmænd andet, end Almuen har selv gjort dem den Vej imod alle »eyære« Minde, og aldrig det har været ret Adelfarvej her til Dags i nogen Mand's Minde, og har forskrevne Vej ofte været aflyst her til Herredsting baade af Sty og af hans Medejerere. Vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med [5] Segl: 4. Utydeligt Brudst. Stig Pors's Arkiv; a af Langebek foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [7457

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 201.*

Juli 9. Oluff Friis tilskriver Borgemestrene i Ars om et paatænkt Møde med dem og om et Kongebrev, han har sendt dem.

Papir med Rester af 1 bevlukkende Segl: Vistnok Fxlxiii 41. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Evald Tang Kristensen (Herning Museum). *Missiver II. 132.* [7458]

Juli 10. *Reg. 5006**. Perg. med [7] Segl: 1. Llxvii 10 (Sparre); 2. Fxlv 1; 4. Exiii 3 (*s* **andreas** **split**); 5. M 95; 6. Lxxxi 2; 7. Bomærke. Niels Aagessøn Sparres Hustrus Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 11). *Suhms Saml. I. 2. H. S. 43.* [7459]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

— *Reg. 5007**. Perg. med 5 Segl: 1. Llxvii 10 (Sparre); 2. Utydeligt; 3. Lxxxi 2; 4. Utydeligt Brudst.; 5. Utydeligt. ^aSenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 12). *Suhms Saml. I. 2. H. S. 44; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 209.* [7460]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juli 11 ell. 18. Kongen stadfæster for Abbeden i Alle Helgens Kloster hos Lund et Brev om Markeskel mellem Klosteret og Hr. Knud Trittsøns Arvinger i Konge S.

Perg. med [2] Segl: 2. Flii 8? Lunds Alle Helgens Kl. Arkiv (Arkivet paa Gaunø). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 210.* [7461]

Juli 14. Oluff Friis¹ Slotsfoged paa Kalffø, Tygi Kalff af Twenstrvp »vepner«, Niels Anderß Skredher, Niels Michelsß², Hans Jenß³, Andhers Lauretzen⁴, Andhers Jenß Borgere, Jens Ywerß i Tystrvp og Nis Tøgß i Kolthe. Sønd. efter Kanuti regis Dag i s. Olaui Kirke i Aars for os og mange flere Dannemænd var beskedne Dannemænd »borgemester« og Raad i Aars paa den ene Side og Oluff Andherß Guldsmydh Borger sstds. paa den anden om Trætte og for Voldsdele, Oluff Guldsmyt og hans »metfølgher« var overgangen for de Pæle og Bygning, de nedsatte og byggede i »wandstedh« ved Broen i Aars paa »krons« og Byens Grund. Og adspurgte »borgemestere« og Raad O. G., og særdeles Jes Matsß Borgemester, om O. G. havde ham eller dem noget at skyldte; da tilbød J. M. og Raad at pleje ham aldeles Minde og Ret for al hans Skyldning. Da sagde O. G., at han havde dem intet at skyldte andet end godt. Da for alle Sager, som dem havde imellem været til denne Dag, »worth« de saa forligt, at O. G. og hans »metfølgher« skal optage alle de Pæle og Bygning, som de byggede og nedsatte i forskrevne »wandstet«, og klart gøre det, som det før var, inden 14 Dage her efter; og O. G. og hans forskrevne Broder Niels Andherß Skredher lovede »borgemestere« og Raad

paa Aars Bys Vegne 20 Mk. rede Penge ud at give, de 10 Mk. inden Marthens Dag næstkommende og de andre 10 »at« Paasken derefter; og dertil lovede O. G. »borgemester« og Raad hørig og lydlig at være efter hans Formue, som andre Borgere gør; og derpaa alle Stykker aftalet at være til en fuld Ende med Kærlighed, men om Smedelavet sagde O. G., han kunde ej i gange, førend han vorder skilt af vor naadige Fru Dronnings Tjeneste. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med Rester af 6 Segl paatrykte forneden: 1. Fxliii 42; 2. I Sigilfellet en Krone; 3-6. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [7462

a) RA. Reg. 60 S. 268.

Juli 15. Sørren Nielsen Foged paa Hornum H.s Ting, Henrich Schiel Sognepræst i Synderholm, Mikel Lauridsen sstds., Las Mattisen, Niels Lauridsen i Hornum og Palli^a i Gravlev. Aar 1490^b Mand. efter Knud og Kiolds Dag paa Hornum H.s Ting fik Hr. Anders Persen Præst og Prior i den Helligaands Kloster i Aalborg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Lauridsen, Las Sørensen, Christen Lauridsen i Wolstrup, Nis Nielsen, Mickel Laursen, Per Andersen, Christiern Flesk og Las Matisen i Molbierig; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at Sandemænd af samme Herred kundgjorde deres Tog, som de har gjort om Topsgaards Mark og Liungberg Mark, at de svor Topsgaards Mark til Endel til den Helligaands Kloster og Liungberig Todelen og til den Helligaands Hus og den tredie Del til Agaards Bygsted, som hører s. Mortens Kirke til i Swenstrup. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at Fogeden og menige Herredsmænd tilstod, og vitterligt er, at forskrevne den Helligaands Hus har brugt i rolig Hævd Topsgaard Mark for sin Endel og 2 Dele af Liungberig til den Helligaands Gaard i Swendstrup, som Jeppe Nielsen i boede, siden Per Jensen gjorde sin Lovhævd paa Topsgaard og Liungberig. Med vore Indsegl. Datum anno, die et loco »ut:«
[A. Orig. med 6? Segl^c. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh., attesteret af G. v. Pentz (Stiftsbefalingsmand over Aalborg Stift 1719-26) og F. Thestrup (Biskop over Aalborg Stift 1709-35): RA. Schimmelmanske Papirer Pk. 75. — Ab. Udtog (med Aar 1493) fra c. 1700 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 85.* [7463

a) I Aa er ladet Plads aaben til Efternavnet. b) Dette Aar er utvivlsomt urigtigt, idet Brevet øjensynlig er identisk med det under Ab anførte. c) Aa tilføjer efter Afskriften 6 Gange: L. S.

Juli 15. *Reg. *8249.* Perg. med 5 Segl: 1. Lxlix 47; 2. Flvii 13; 3. Clxxii 9 (Basse); 4. Bomærke; 5. Korsdelt Skjold med en Kugle i hvert Felt. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. IV. 328.* [7464

— Vidne af Kongens Retterting, at Jørgen Olssen Borger i Kopenhavn skødede en Gaard i s. Peders strede sstds. til Gwmmme Jenssen Bagere Borger i Roskilde.

Perg. med 1 Segl: K. 80. (RA. København (Tillæg).) *Kbhvns Dipl. IV. 229.* [7465

Juli 16 ell. 17. [In nom]ine domini amen. Indictione 12., die Martis 17. mensis julii^a, pontificatus Dn. Alexandri pape sexti anno 1. coram venerabilibus ac circumspectis viris DDn. magistro Johanne Tetens lectore ordinario, Nicolao Jungen, Andrea Jungen, Johanne Bosen, Ottone Nicolai et Alberto Wulhasen canonicis ecclesie Sleßwicensis in loco capitulari solito capitulariter congregatis capitulumque facientibus in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presentia personaliter constitutus Dn. Johannes Ouerhoff clericus Coloniensis diocesis principalis quasdam litteras apostolicas^b de providentia apostolica tam de canonicatu quam prebenda ecclesie Sleßwicensis per resignacionem Dn. Schackonis Ranßow, canonicatus et prebende ante resignacionem in cancellaria apostolica factam ultimi possessoris, de quibus prefato Dn. Johanni post resignacionem extitit provisum, seu alias quovismodo, ut in litteris apostolicis plenius deducitur, vacantibus, Dn. Johanni per dominum nostrum papam gracie concessam[!] necnon processus per Dn. et magistrum Theodericum Stoueman cantorem Sleßwicensem ac eiusdem et Lubicensis ecclesiarum canonicum, judicem et executorem in ipsis litteris apostolicis cum certis aliis suis collegis deputatum, desuper fulminatos sigilloque Dn. Theoderici de cera rubea capsule lignee impressa in cordula rubea inpendente sigillatos et per Dn. et magistrum Wylkinum Meyloff clericum Bremensis diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarium, signatis[!] et subscriptis[!], DDn. canonicis capitularibus notificavit eosque vigore litterarum et processuum huiusmodi sub penis inibi contentis, quatenus ipsum in canonicatus et prebende huiusmodi possessionem inducere seu induci demandare dignarentur, requisivit. Extunc DDn. canonici capitulares visis et auditis litteris, processibus ac acceptance et provisione antedictis, se velle litteris apostolicis ac processibus ac mandatis parere respondententes, Dn. Johannem Ouerhoff ad canonicatum

et prebendam ecclesie Sleßwicensis pretextu litterarum apostolicarum et processuum per organum Dn. et magistri Johannis Tetens in possessionem induci demandarunt, quique sic admissus de observandis statutis et consuetudinibus ecclesie Sleßwicensis ac fidelitatis in manibus Dn. magistri Johannis Tetens nomine tocius capituli tacta digitis cruce ad ewangelia prestitit juramentum. Et continuo ad commissionem DDn. canonicorum Dn. Albertus Wulhase Dn. Johannem Ouerhoff in canonicatus et prebende possessionem inducens stallum in choro et locum in capitulo eidem assignavit et ipsum installavit. Super quibus Dn. Johannes Ouerhoff me notarium requisivit, quatenus sibi unum vel plura conficerem instrumentum et instrumenta, quot forent necessaria. Acta sunt hec in civitate Sleßwicensi *etc.*, presentibus honorabilibus viris DDn. Nicolao de Monte Mariano et Reymaro Benedicti offican. in ecclesia Sleßwicensi, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Helmoldus Aluerdingk clericus Veerdensis diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, quia omnibus premissis interfui eaque in notam sumpsit ideoque hoc publicum instrumentum, manu alterius ingrossatum, me aliis prepedito negociis, exinde confeci, quam singno, nomine et cognomine meis solitis singnavi.

Perg. med Notarmærke. Senere brugt som Omslag om »Dat foderregister to Gortorpe vam jare veffteinhundert unde dree« (RA. Slesvig Kapitels Arkiv). [7466

a) Den 17. Juli 1493 var en Onsdag og faldt i den 11. Indiktion, men (som angivet) i Alexander VI.s 1. Aar. b) c: af 1493 Apr. 20 (*Acta pontif. Dan. V. 31*).

Juli 21. Anders Jenß Sognepræst i Thiuffstrup, Jenns Deygenn, Jep Jenß og Morthen Grubbe sstds. Sønd. før Maria Magdallenne Dag paa Thiuffstrup Sognestævne spurgte beskeden Md. Oloff Eriickß af Gymlingthorp paa Gymling Kirkens Vegne sig for, om nogen Mand af vidste eller hørt har, om den Eng, som Gymling Kirke har paa Ardrup[?] Mark og Thiuffstrup Mark, nogen Tid har været kæret af nogen Mand, og »bedes« derpaa et Sognevidne. Derom tilmælttes beskeden Md. Knud Jenß i Nesgordtt, Oloff Andersß i Thiuffstrup, Mattes Fiisker, Ynguor Jenßenn, Hans Kore, Oloff Halle sstds., Oloff Perß i Brunemoße, Per Andersß i Wynstrup, Jes Madß, Jep Olß, Anders Jenß, Oloff Perß og Oloff Lauffreß sstds.; hvilke 12[!] Danne-mænd vidnede, at den Gymling Kirke Eng paa Ardrup[?] Mark og Thiuffstrup Mark kunde de eller nogen anden ikke drages

til Minde, at der har været paa køret, andet end han har ligget i rolig Hævd til Gymling Kirke.

[Orig. Gimlinge Kirkes Arkiv.] Vidisse 1563 Juni 24 (Torsd., som Johannis bapt. Dag paafaldt) af Flackebergs H., givet 2 Kirkeværger til Gymling Kirke. Papir med 3 endnu overklæbete Segl paatrykte forneden. (SLA. Gimlinge Kirkes Breve paa Perg. og Papir.) [7467]

Juli 22. Vi Hartuick¹ Biskop i Ripe skøder fra os og vore Efterkommere Biskopper og vore Arvinger en vor Gaard i Frøst H. i Rodinge S. (Jurgen) med al Tilliggelse foruden en Skov Dywpsholth, som vi og nu skøder til Riper Biskopdom, hvilken Gaard vi nylig købte af velbyrdige Md. Esgi Hinricsß for vore egne Penge, til lille Vor Frue Alter i Riber Domkirke paa den søndre Side og vicarium sstds. Hr. Niels Ebbesß og hans Efterkommere Vikarer til Alteret, med saadan Skel, at Hr. N. E. og hans Efterkommere skal holde en evig Messe hver Lørdag for Alteret af Jomfru Maria for os, vore Forældre, Fader og Moder og Søskende, levende og døde, og have os i deres memoria i alle Messer, som siges for Alteret; og skal de oppebære Skyld af Gaarden, som er 3 lub. Mk. Penge danske Mønt. Og skal den Mand, som boer i Gaarden, have fri Skovhug til »hwssbødzel« og Ildebrand til Skellighed i Dywpsholth, og vi og vore Efterkommere skal have Dywpsholt til vor Biskopgaard i Ribe og »tienere« i Forsvar, i og af at sætte. Sig. nostrum cum sig. nobilium virr. Dn. Nicolai Høgh² M., Thome Iuari fratris nostri, Betlo Rantzowe⁴ AA., Iuari Nicolai⁵ et Laurencii Petri proconsulum Ripensium. Datum Ripis die Marie Magdalene.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 822 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 2. Lxxii 14; 4. Li 49; 5-6. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [7468]

(—) Beder vi eder Hr. Niels Høgh, Thomes Iwersß, Betlo Randzow, Iwer Nielsß og Lass Persß Borgemestre at besegle dette Brev med os.

Perg.-Lap [med 1 Segl: Formodentlig det samme Eksemplar, der hænger som Nr. 1 under 7468]; nu ved Seglgarn forbunden med det 1. Seglhul i 7468. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [7469]

Juli 25. In nomine domini amen. Indictione 11., die Jovis 25. mensis julii, pontificatus Dn. Alexandri pape sexti anno 1. in sacristia ecclesie cathedralis Roskildensis, hora primarum vel quasi in nobilis viri Dn. Johannis Achonis ecclesie metropolitane Lundensis prepositi meique notarii publici et testium infrascriptorum presentia ad mandatum Dn. Johannis Johannis ecclesie

Roskildensis decani more ipsorum capitulariter congregati idem Dn. Johannes decanus, Petrus Rebergh cantor, Johannes Jone, Johannes Petri, Nicolaus Henrici, Petrus Andree, Luderus Johannis, Petrus Nicolai, Clemens, Folmarus Pøtzske, Otto Johannis, Johannes Bartholomei, Henningus Griiss, Nicolaus Petri, Jacobus Petri, Marquardus Pøtzske, Petrus Laurentii, Nicolaus Andree, Petrus Tyderici, Laurentius Bartoldi, Laurentius Falster eiusdem ecclesie canonici, capitulum facientes, facta per organum Dn. Johannis decani et eius viva voce protestacione videl., quod quamvis per annos proxime transactos post annum 1489 et mensem junii eiusdem anni usque in presentem annum et mensem, quod quidam dolenter referebant, sciverunt et viderunt inter Dn. Nicolaum Schae eorum episcopum ex una et abbatem et conventum de Sora Cistertiensis ordinis Roskildensis diocesis super spolio certe curie in villa Stenløse magle eiusdem diocesis site necnon eorundem abbatis et conventus et eorum bonorum vasallorum servientium et subditorum seu eorum rusticorum et inquilinorum a jurisdictione ordinaria exemptione partibus ex altera litem esse motam, et propterea Dn. episcopum et certos eius complices et adherentes ad Romanam curiam citatos esse et continue litispendentiam desuper fuisse, tamen capitulum et canonici non fuerunt neque sunt nec esse volunt in huiusmodi causis litisconsortes, de quo Dn. decanus protestabatur. Qua protestacione premissa nec non 2 publicis instrumentis manibus tam discreti viri Dn. Olavi Smedh Ottoniensis diocesis clerici, imperiali auctoritate notarii quam mei notarii subscriptis necnon altero eorum duplicato DDn. Petri prioris in Anworschou ordinis Jherosolimitani Roskildensis diocesis et prefati Dn. prepositi Lundensis sigillis pendentibus sigillato, uno videl. constitucionis procuratoris in personam Dn. Pauli Andree perpetui vicarii Roskildensis pro parte eiusdem Dn. episcopi ad cedendum et renuntiandum appellationibus juri et liti in predictis causis spoli et exemptionis, ac altero huiusmodi appellationum juris litium inter partes pretactas realis hinc inde cessionis ac desuper concordie et contractus in presentia Dn. Johannis regis ac dictorum DDn. prioris in Anworschou et prepositi Lundensis initorum, per eundem Dn. prepositum exhibitis et lectis, matura prehabita deliberacione ac eorum libera, ut asseruerunt, voluntate Dn. Pauli procuratoris constitucionis ac exinde sequutis appellationum juris et litis realibus cessionis et renuntiacioni necnon concordie et contractus interpositioni consentire velle dixerunt,

prout in continenti in cessionem et renuntiationem ac concordiam et contractum, medio eorum sigillatim prestito juramento, in omnibus suis articulis in manibus mei notarii stipulanti consenserunt, easdem constitutionem, cessionem et renuntiationem ac concordiam et contractus predictos approbarunt cum eodem suo episcopo, appellationibus juri liti et cause ac quibuscumque exceptionis vie cautele dolo et oportunitati juris et facti contra prefatas cessionem, renuntiationem, approbationem, concordiam et contractum directe vel indirecte per se, alium vel alios veniendi aut premissa infringendi, cedentes et renunciantes. Et pro premissorum firmiori fide ac propter non possibilem copiam ipsorum, ut asseruerunt, optinendi capitulare sigillum, capitulum et canonici omnes unanimiter DDn. prepositum Lundensem ac eorum proprium decanum adhuc ibid. presentes rogarunt, quatenus prepositus suum et decanus decanatus sui sigilla presentibus appendere dignarentur, prout iidem hoc facere promiserunt, subjungentes, quod capitulum et canonici, postquam cognitum fuerit de proprietate curie antedictae et ceteris, prout in instrumento concordie expressum est, expeditis pro pace et mutua caritate velint huiusmodi finalem concordiam ipsorum capitulari sigillo sufficienter facere communiri, salva semper protestatione eorum premissa. Super quibus omnibus tam DDn. capitulum et canonici quam egregius Dn. Johannes Martini, predictorum abbatis et conventus legitimus procurator, prout de suo mandato in dicto capitulo michi notario satis bene constabat, petierunt sibi a me unum vel plura fieri instrumentum et instrumenta. Acta sunt hec *etc.*, presentibus DDn. magistro Andrea Petri et Petro Pauli perpetuis vicariis predictae ecclesiae Roskildensis, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Petrus Griiss de Slaulosia, clericus Roskildensis diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, quia omnibus premissis cum prenominatis testibus interfui, hoc instrumentum, manu alterius, me legitime inpedito, conscriptum, exinde confeci signoque, nomine et cognomine meis solitis cum prefatorum DDn. prepositi et decani sigillorum appensione de eorum sigillari[!] mandato signavi.

[Orig. ^a sub sigillis decanatus Roskildensis et prepositi Lundensis^a. Sorø Kl. Arkiv.] Afskr.: Sorøbogen Bl. 41 a. LDipl. [7470
a-a) Saaledes Afskriften.

Juli 25. Pantebrev af Oluff Oxe til Eskell Giøde.

[Perg. med Segl. Eskil Gøyes Arkiv.] Udtog se 7331. Mogens Gyldenstjernes Arkiv 1541 Maj 3 (RA.). [7471

Juli 30. Ik Hinrick Kremer¹ en inwoner bynnen Husem vorpande myt vulborde myner werdynnen unde myt alle den jennen, de dat myt rechte to vulbordende hebben, den olderluden s. Jacobes unde s. Anthonius in der cappellen Unser vrouwen bynnen Husem nomeliken Borchgerd Oldendorpp unde Gherd Armborsterer myn hus unde erue, dar ik inne wane twisschen Hinrick Replsleger uppe der suder siden unde Hermen Replsleger uppe der norder syden, vor 15 lub. mr. houetstoles, dede my desse olderluden totelleden unde ik id ghekeret hebbe an myne nutte. Welker 15 mr. houetstoles ik schal alle jar dessen olderluden uppe passchen to renthe geuen enen mr. lub. Weret sake, dat desse renthe nicht uth en qweme, vorwilkore ik my den olderluden wedder leggen by enem pennyng. Ok wil ik diith hus unde erue nicht hoger vorpanden ok nicht vorkopen, sunder de ghenne, de dat koft, de gheue tovorne uth dessen houetstol myt der bedageden renthe edder sodane besegelde breue, den dessen olderluden mede noghet. Wann ik diith hus wedder inlosen wil, so schal ik de lozinge kundigen in den achtedagen to s. Mychael unde vort in den achtedagen to passchen sodane 15 mr. uppe enem brede wedder geuen myt des jares renthe unde myt alle andere nastande renthe. Weret sake, dat ik alsodane vorkundige dede, unde sodane 15 mr. houetstoles myt der renthe uppe tiid vorscreuen nicht uth en qweme, alle wes schaden de olderlude daromme leden, wil ik ene wedderleggen by enem pennyng. Myn inghesegel. Geuen unde screuen ame dinxtedaghe vor ad vincula Petri.

Perg. med 1 Segl: Utydeligt. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 44). [7472]

Aug. 6. Tord Ols¹ Byfoged i Boghensse, Bertil Pers² Præst til Gulbierigh, Per Smeth Borgemester i Boghensse, Claus Bagher⁴, Laurens Anders^ß, Per Fowel Raadmænd ibid., Per Drocken, Hans Pers^ß og Hans Skredher. Tirsd. efter Pæthers Dag ad vi[n]cula var paa Boghensse Byting Jep Smeth og Cristern Jens^ß paa den ene Side, Anders Hennikes^ß og Gesse »hans dotther« paa den anden; de gav hverandre fuld Afkalding for al den Arv og Gæld, som var imellem Oluff Pers^ß Børn og dem, og takkede hverandre for godt Skifte paa begges Sider. Og skødede Anders Hennikes^ß paa sine Datterbørns Vegne og Gesse Søren's paa sine egne Vegne al den Rettighed, som dem var tilfalden i den Gaard, som Jep Smet nu i boer, til Jep Smet, og kendtes de dem at have oppebaaret Penge og

fuldt Værd. Derefter »bedes« Jep Smeth et Tingsvidne, hvilket han fik ved 8 Dannemænd: Knwt Ally, Hans Persß, Nis Thomesß, Hans Michelsß, Hans Skredher, Per Skredher, Hans Eegh og Jes Nielsß; hvilke vidnede, at de hørte [og] saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at fornævnte Afkalding og Skøde gik, som forskrevne stander. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 570* (Bertil Persß); 3-5, 7-8. Bomærker. ^a1750 af Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^a (RA. Bogen (Tillæg)). LDipl. [7473

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Aug. 24. Reg. *8254. Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 83. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 281; Missiver I. 109.* [7474

Aug. 25. Jeg Jehanne Grubbes dother¹ har solgt og skødet til hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh 2 mine Gaarde i Løgetwed i Løwe H. i Sæby S. (Hans Fynbo, 30 Skpr. Korn, Rug og Byg, og 10 Grote Penge; 1 øde Gaard, som skulde give 18 Skpr. Korn), for hvilke Gaarde jeg kendes mig at have oppebaaret fuldt Værd i Guld og rede Penge. Afvindes Gaardene J. R., bepligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods og saa vel »beyleylich« inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Pæder Rwdh² i Voffnserop, Marqword Teghenhus³ i Hagestedhe, Gotske Maghensß⁴ i Hørby a. v. og Hr. Niels Persß Sognepræst til s. Nicolai Kirke i Holbek. Datum in Holbek dnica. post f. Bartholomei.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxxxvii 32; 2. Llviii 10; 3. Cxxi 9; 4. Lvii 4 (Bjelke). Jørgen Ruds Arkiv; anført: *Vedel Simonsen, Ruderne I. 124 L. 7 f. n.* (RA.). LDipl. — Hertil 6918. [7475

Aug. 26. Reg. 5010. [A. ^aOrig. med 1 Segl: Ovalt. ^a bSlesvig Bys Arkiv. ^b] Aa og Ab. Afskrifter af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. IX S. 389 og RA. sammes Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 490. — Ac og Ad. Afskrifter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 886, 1. Foliering Bl. 24 a (med Bemærkning: »Hievon ist noch ein ander Exemplar mit 2 Siegeln verhanden«); og RA. Westphalens Dipl., Fol. *Noodt, Beiträge I. 22.* [7476

a—a) Saaledes Aa og Ac. b—b) Saaledes Noodt, anf. St.

Aug. 30. Symon Lessøø Provst i Børghlum tilskriver Mauretzt Nielß om en Strid mellem dem angaaende en Mand, der har besiddet Klostrets Gods uden at betale Afgift deraf.

Papir (Orig.), nu uden Spor af brevlukkende Segl. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 132.* [7477

Sept. 1. *Reg. 5011.* [Perg.^a Nakskov Helligaandshus's Arkiv.] *Hofman, Foundationer VI, 2. Paginering S. 196* (øjensynlig ikke fejlfrit aftrykt).

a) Saaledes *Hofman, Foundationer VI, 2. Paginering S. 197.*

[7478

— Jeg Oluff Stiisß paa Bollerup R. kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Jens Holghersß paa Glemynge 400 Mk. danske Penge, som nu er gænge i Skonne, 16 Skill. i hver Mark regnende, for hvilke jeg ham pantsætter disse Gaarde: 2 Gaarde i Løderup i Ingelste H. (Oage Gwdmynsß, 3 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, Teje og 1 »tryding« af 1 Skatteko; Anders Gwdmynsß, 3 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, Teje og 1 »triding« af 1 Ko), 1 Gaard i Gordløsße (Jes Andersß, 2 Pd. Byg og 1 Skill. Grot), i et brugeligt Pant at beholde, i og af at sætte, indtil det afløses ham af mig for forskrevne 400 Mk.; og skal Løsningsdagen altid være Michels Dag og Landgildet følge Hovedsummen. Afvindes dette Gods Jens Holghersß, bepligter jeg [*mig*] ham saa godt Gods med saa megen Rente og saa velbejligt igen at give inden 6 »wgher dagh« derefter. Jeg hænger mit Indsegl her nedenfor med disse gode Mænd Erick Jensß paa Wgerup, Oghe Tulsß af Szallarup, Tielluff Joßopsß af Gyllorp, Hr. Per Nielsß Sognepræst i Bollarup. Dattum Bollerup Egiidii Dag anno mcnonagesimo tersio.

[Orig.] Lidt yngre Afskr. paa Papir: Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv? (RA.).

[7479

Sept. 19. Nicolaus Krummedicke indbyder Henrik Krummedicke til sin Hustrus Kirkegang og sin Datters Daab.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 133.*

[7480

Sept. 20. Nis Pouelsß i Krogstropplwnd og Marin Persdatther, Nis Persß Efterleverske. Velbyrdig Md. Mawritz Nielsß paa Aagard har betalt os alle de Penge og al den Del, som han »jetthe« os for al Ejendommen i Krogstropplwnd. Thi lader vi ham kvit for al ydermere Krav derfor. Medb. af hæderlig og beskedne Mænd Hr. Anders Pouelsß Præst i Hyørringh, Nis Smed⁴ Borgemester og Mattes Bwnde⁵ Byfoged ibid. Datum vig. Mathei ap. et ewang.

Perg. med 5 Segl: 1. I Sigilfeltet et Anker; 2-3. Utydelige; 4. I Sigilfeltet en slangelignende Figur (*niels Iafen* (?)); 5. I Sigilfeltet en seksoddet Stjerne over en Halvmaane. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. — Hertil 3468, 3819, 5497, 5509.

[7481

— *Reg. *8255.* Perg. med 3 Segl: 1. G. 1018; 2. G. 458; 3. G. 457. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 18.* [7482

Okt. 1. Kirstine Guldsmædz, Per Guldsmædz Efterleverske i Roskilde, sælger en Gaard i Kalundeborgh til Birghe Gwñnersøn Ærkedegn i Roskildhe og Dronning Dorothees Kansler.

Perg. [med 7 Segl.^a] Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1491-1555). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 212.* [7483]

a) Langebek 1749 i LDipl.: »Adest sigillum Jep Langh, reliqua desunt«.

Okt. 11. Hans¹ Konge. Hr. Benint Bille R., vor Embedsmand paa Helsingborg, har nu fornøjet os her 300 Mk. Penge paa Regnskab af Afgiften af Helsingborgs Len, som han os givet skulde nu Paaske næst forleden. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 300 Mk. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 6. post Dionisii nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [7484]

Okt. 14. Anders Mandh Forstander i Naskow Helligaandskloster, der af Fru Ingerdh Billisdather og hendes Børn har modtaget en Del Jordegods, lover til Gengæld at lade holde forskellige Messer.

Perg. med [6] Segl: 2. G. 605. Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 86.* [7485]

Okt. 17. Hans Konge. »Borgemester«, Raad og Menighed i Faaborg har berettet for os, at de deles uden Bys til Herredsting og anden Steds og ej maa nyde at pleje Ret for deres »borgemester« og Raad, som »sædvanlig ere^a i andre Købstæder her i Riget. Da paa det Faaborg maa forbedres, har vi givet dem i Faaborg derom at nyde saadan »priuilegie«, som »borgemester« og Raad i Othens nyder derom. Forbydende osv. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 5. post Chalixti nostro regali sub signeto^b.

[A. ^cPerg. med 1 Segl. Faaborg Bys Arkiv. ^c] **Aa.** Afskr. for Langebek 1753: LDipl. — **Ab.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 13 a). — **Ac.** Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 484. [7486]

a—a) Ab, Ac: Sædvane er. b) Ab, Ac: secreto. c—c) Saaledes Aa.

Okt. 22. Tingsvidne af Hellum H., givet Jakob Andersen, at Sandemænd udviste det Skel, som Sandemænd tilforn havde gjort mellem Tulsted Mark og Asph Mark.

[A. ^aPerg. med 7 Segl.^a Jacob Anderssøn Bjørns Arkiv.] Vidisse 1636 Juli 6 af Wiborigh Landsting, givet Hr. Mogenns Kaas til Støffringgaardt Ridder hans Bud Hendrich Jensenn i Wiborig. **Aa.** Kladde hertil; **Ab.** Orig. (Papir med 2 Segl). Begge: Grevskabet Lindenborgs Arkiv (paa Lindenborg, »Tulsted Arkiv« Nr. 12 og 23). Herefter med moderne Retskrivning: *Gjerding, Hellum Herred S. 215* (læs: Helumherritzting,

Per Jede^b - som thend daug for^{ne} ting[!], hederlig - bedis, feck *och fremblede ett* - som[!] Nis - Baltzer *Paffue Hougardt*[?], Per - østen *paa hoffda agger och wester aa igiennom Kockeshoffde och saa wester aa Kockeshoffde* och twert - de den ligerwis). [7487]

a - a) Saaledes Aa og Ab. b) Ab: Yde.

Okt. 23. Jeg Pedher Lawrensß i Skaffteløff a. w. har med min Husfrues og mine Børns Samtykke solgt og skødet hæderlig og velbyrdig Md. Ywer Herlossøn i Kælstrop en min Gaard i Karsholtæ i Mierløsæ H. i Thersløsæ S. (Moghens Askæbrydæ, 3 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), og kendes jeg mig fuldt Værd for Gaarden at have oppebaaret. Afvindes Gaarden Y. H., tilbinder jeg mig ham saa god en Gaard at udlægge inden 6 Uger der-efter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Henrick Meynstrop R. og Landsdommer i Siellandh, Hermen Flemingh af Knwdzstorp, Niels Andersß af Dryslæbiergh, Yngemer Grwbbæ af Næsby, Pedher Jensß af Wynningæ og Hermen Roløff af Broode a. w. Datum in Skaffteløff die Seuerini.

Perg. [med 7 Segl]. ?Senere til Jørgen Ruds ell. hans Søn Knud Ruds Arkiv (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [7488]

Okt. 27. Mikel Jensß Sognepræst i Dryslæbyæri, Hermyn Flæmingh² i Knwtstrop a. w., Swen Masß³ i Dryslæbyærii, Niels Mikelsß i Bøstrop. Sønd. før Symon Jwdhes Dag for os og flere Dannemænd, som Dryslæbyærii Sognestævne søgte, spurgte hæderlig og velbyrdig Md. Niels Andersß i Dryslæbyæri sig for, om nogen i Hu kom, at det Gods, som Niels Andersß har i Dryslæbyæri og i Mwllerop, nogen Tid var kæret. Da svarede al menig Almue, som Dryslæbyæri Sognestævne »søcthet«, at dem vitterligt var, i fulde 60 Aar har det været ukæret. Derpaa »bedes« Niels Andersß et Sognevidne; da tilmælttes der Swen Jenß i Mwllerop, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig, som er: Per Olß i Dryslæbyærii, Per Nielß *ibid.*, Oluff Hansß *ibid.*, Niels Powelß *ibid.*, Jes Mikelsß *ibid.*, Nes Jensß i Mwllerop, Jep Mikelsß *ibid.*, Jes Jepß *ibid.*, Oluff Persß *ibid.*, Lasse Jonsß *ibid.*, Jes Mikelsß i Bøstrop; disse 12 Dannemænd vidnede, at det Gods, som Niels Andersß har i Dryslæbyæri og i Mwllerop, som er 1 Gaard i Dryslæbyæri, som Niels Andersß selv i boer, 1 Gaard *ibid.*, som Hyenrick Nielß i boer, 1 Gaard *ibid.*, som Jes Henningß i boer, 1 Gaard *ibid.*, der Per Jwdhe i boer, og i Mwllerop 1 Gaard, som Per Scoff i boer, 1 Gaard sstds., som Mattes Fynbo i boer, som hører Hyenrick Jensß

til, disse Gaarde har været ukært. i fulde 60 Aar. Med vore Indsegl.

Perg. med [4] Segl: 2. Llv 7; 3. Bomærke. Niels Andersson Basses Arkiv; senere formentlig til hans Svigersøn Christiern Nielsson Dyres Arkiv (AM. VII. 16). [7489]

Okt. 28. Pally Kyert sælger en Gaard i Vantborgh S. til Oluff Perssen af Veldomgard.

Perg. med [6!] Segl: 1. Lv 85 (.....**nicolai**); 3. Llxv 26; 4. Utydeligt Skjold; 6. Bomærke. Oluf Pederssøn Glob's Arkiv (AM. VII. 17). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 75.* [7490]

— *Reg. *8256.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 282; Missiver I. 110.* [7491]

Okt. 31. Jesße Tammesßn herdesuaghet in Wiß herde unnde santmanne, bunden, lansten unde ghemene inwonre darsuluest. Des donredaghes vor Allegodeshillghen daghe qwam here Andreas Junghe domhere unde buwemester to Sleßwik bynnen unnses herdes 4 dingstocken unde ghaff deme herde to uorsta[n], wo deme cappittel were verekomen, dat zelighen Emeken Wonsfletes kindere Emeke unde Hertoch scholden syn ghewest uppe Wiß herde dinghe unde hadden ghesproken oppe Haxstedegarden unde de gudere dartho beleghen in Ker herde, Wiß herde, Vgghel herde unnde Norghos herde; ffraghede ok here Andreas den herdesuaghet unde dat herde in bywesende des duchtighen Hans Johansß amptmannes oppe deme berghe to Vlenßborgh, ifft deme herde indechtich were der schote haluen, de de duchtighe Otte Zeestede Reymer[sson] to Bokehauen ghedån hadde deme cappittel to Sleßwick uppe Wiß herde dinghe. Dar w[or]d[en] umme uthewiset dat ghemene herde unde quemen wedder unde bekanden alle, dat ene alle witlik were, dat Haxstedegarden were deme cappittel vorschotet, unde hadden de schôte des haues unde gudes wol 5 jare rouweliken beseten sunder bisprake geistlikes edder werlike[s], so dat ere breff unde herdes seghel ok uthwisede, den se deme werdighen heren daroppe hebben ghegheuen. Des bath here Andreas Junghe van des cappittels wegghen den herdesuaghet, wo he scholde voruolghen syn recht, de eme vant, he scholde van des cappittels wegghen to de syn loch tobeden oppe lagheuede to 4 dingstocken, deme so schach, unde bath to drudden dinghe van des cappittels wegghen den herdesuaghet mit we..... scholde don van des haues unde

gudes wegghen. Des do worden oppeghenomet 12 herdes....
 nascreuen: Peter Ericksß to Honsnap, Peter Wise to Kis-
 belunt[!], Peter Payesß to Herghes..... to Bouwe, Nisse
 Clemens to Wetinghe, Jeppe Ol[ue]sß to Gottorppele, Clawes
 Oluesß, Sunneke Fedder.... Schouwebul, Mattes Lassen to
 Huldorpp, Jeppesß to Wige, Ffrodde Hansß to Rysebrigh
 unde Jesß to Tymmersiik; welkere uthghynghen unde
 quemen wedder unde leten uthspreken dorch den herdesuaghet,
 dat here Andreas Junghe van des [cappittels] wegghen scholde
 to sik nemen 11 erlike prestere unde sweren oppe des haues
 grunt dat so veler vramen lude bunden unde lansten
 jegghenwerdicheyt. Dar eyn van deme herde gheschi-
 cket ghenomet Nysse Boyensß, de dar oppe nomede 2 vrame
 herdesbu[nden] alß unde Ffrodde Hansß, de dat vore-
 wint wunnen unde spreken ouerluth, dat we[re] wol so
, dat eyn frame man mochte syn recht don unde weren
 sik vor unrecht. Des 2 geystlike ghenomet
 here Thomas Tanghe kerkhere to Eggebeke unde here Joha....
 kerkhere to Hauetofft, de des gheliken ok so uth-
 spreken, des so wort ghedan, dat van heren
 Andreas Junghen domheren to Sleßwik, de swore oppe dat
 hillghe ewan..... zele salicheit, dat dat cappittel
 to Sleßwik hadde rechte schote unde rouwelike besit.....
 Haxstedegarden unde in den guderen daretho beho-
 rende in Wiß herde, Ker herde, Vggel herde u[nde] Norghos]
 herde, dat Got eme so hulpe. Darena sworn mester W[i]lhel-
 mus Scroder, mester Johan Tetens,
 here Johan Boze, here Albert[us Wu]lhaze domhe[ren to] Sl[e]ß-
 [wik] Blok in ertiden kerkhere to Broacker,
 here An.....ssen k[er]khere to
 van deme Berghe kerkhere to s. Michele, here
, here Hermen Meyger kerkhere to-
 dorppe, here kerkhere to Grote
 Hey.... vicarius in deme dome [to Sle]swik
 here Andreas swore. Des quemen
 tome ne-
 ghesten dinghe ersten volgende byn.....
 dat recht vor deme herde alße heren
 And..... des
 cappittels wegghen syn loch unde recht
 horende, so de sint belegghen in

den her.....
 unde hadden dat gheseen unde gheho.....
 se desgheliken deden ok twe.....
 kerkheren des-
 gheliken uppe desset
 herde unde deme voghede eyn ding.....
 nascreuen Ebbe Hansß,
 Nisse Boyensß
 Claves Oluesß, de dar uthghingen
 bekanden eyndrachtighen, dat
 alle d..... is in
 desseme breue, dat wunnen se
 erbenomet myn ingesegel witliken hen..
 bekantenisse
 der warheyt hebben
 knapen umme bede wil[en]
 inghesegele mede
 so
 vorgheroret Screuen

Medtaget Perg. (Slutningen bestaar for en stor Del af løse Smaa-
 fragmenter, som det vil være meget vanskeligt og maaske umuligt at
 indføje paa de rigtige Steder) (Plica delvis ødelagt) [med mindst 2 Segl].
 Slesvig Kapitels Arkiv (RA.). LDipl. [7492]

Nov. 3. Mogins Jenßen Sognepræst i Ølst, Broder Peder
 Nielsen Abbed i Eskindtbeck Kloster, Hendrich Trvgilßen i
 Gyndrup, Suendt i Askildrup og Espenn Griis i Trudstrup.
 Dnica. post f. omnium sanctorum paa Ølst Kirkegaard fik vel-
 byrdig Md. Anders Munck af Brussgaardt et Sognevidne af 24[!]]
 Dannemænd: Nis Perßen i Ruptrup, Per Nielsen ibid., Thyge
 Pouilßen, Karoth[?] Therbenß ibid., Michill Thygeß i Bruss-
 gaardt, Mogins Haardboe i Trudstrup, Seuerin Nielsß ibid., Jes
 Schreder i Ølst, Per Atzerß, Michill Perß ibid., Erich i Haslum,
 Nis Jenßen i Michilstrup, Per Langh i Askildrup, Nis Laßen
 ibid., Suendt Therben ibid., Per Michilß i Romholt, Nis Atzerß
 i Muncktrup, Jep Giødß i Ølst, Seuerin Schreder ibid., Nis
 Erichß i Askildrup, Per Clemitßen ibid., Jørgen i Ølst og Jesper
 Giødzen ibid.; hvilke vidnede, at de havde ledt og spurgt, og
 er dem vitterligt, at den Krog, som ligger oven mellem Skoven
 og Hæssengh, som Søren Munck gjorde Lovhævd paa, har
 været i Anders Muncks Væрге og hans Faders i 40 Aar ukært

førend den Tid, som Anders Munck gjorde sin Lovhævd paa alt det Gods, som han arvede i Galthenn H. efter sin Fader. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^a Pappirsbreff medt fiire zegle forseglitt; dog findis thett første, andit och siste zegle nogitt brøditt aff older oc vongiemme.^a Brusgaard Godsarkiv.] Vidisse 1596 Juli 31 af Viburgh Landsting, givet ærlig og fornumstig Chrestenn Jennßen i Handerup. Papir med Rester af 2 Segl. ^b 1871 af Lensgreve Holck-Hardenberg-Reventlow foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Brusgaard Godsarkiv). [7493

a—a) Saaledes Vidissen. b—b) Jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. V S. XVII.*

Nov. 8. *Reg. 5017**. [Orig.] Omtr. samtidig Afskr. (de første Sider af 2 Folioark, paa hvis derefter følgende Sider er afskrevet Tsar Basilius's Brev af 1506 Juli 17(?) (o: *Reg. 5337**)); Afskriften af Brevet af 1493 er ved senere Rettelser gjort til Konzept til en Traktat af (1506), jfr. *Grönblad* og *Rydberg*, nedenauførte Steder. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Rusland A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Rusl.). *Jahn S. 569*; *Grönblad, Nya källor till Finlands medeltidshist. I. 85* (= *Finlands medeltids urkunder V. 424*); *Rydberg III. 701* (jfr. 706); dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 109, Fol. 1008 L. 11.* [7494

— *Reg. *8257.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Eskil Gøyes Arkiv?; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv? (RA. Privatark., Mogens Gyldenstjerne). — Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir (med urigtig Datum Fred. efter Vilhadi Dag): Mogens Gyldenstjernes Arkiv (sstds.). *Matzen, Panteret S. 248.* [7495

Nov. 10. Vidne af Ræinge Sognestævne, at de 2 Præstegaarde i Rynchebye Fang aldrig har svaret Oldengæld eller anden Tynge til andre end Sognepræsten til Ræidinge.

[A. ^a Papir med 3 Segl. ^a Ringe Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1058.* — Aa. Afskr. i Sognepræsten Jørgen Lundts Bog om Ringe Sogns Beskaffenhed 1745.] Herefter: *Leerbeck, Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 119*, jfr. 115. — Ab. Udtog se 6738. Herefter: *Rørdam, Monum. 2. R. II. 539.* [7496

a—a) Saaledes Ab.

Nov. 14. *Reg. *8258.* Perg. med Notarmærke og 2 Segl: 1. Utydeligt; 2. I Sigilfeltet Bogstavet t. Odense Albani Kirkes Jomfru Marie Psalters Broderskabs Alters Arkiv; ^a 1811 ejet af Vedel Simonsen^a (RA. Odense Albani Kirkes Arkiv). *Aarsberetn. fra det store kgl. Bibl. I. 223.* [7497

a—a) Anføres da af ham blandt »Manuskripter og Dokumenter ... som — naar Deres Majestæt befaler — skulle vorde indleverede til Deres Archiv» (RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814, Juli 1811 IV (Læg VIII) Nr. 156.

Nov. 15. Kongen tillader Borgemestre, Raad og Menighed i Malmø at købslaa med Flaaden, naar der kommer nogen Flaade i Øresund.

A. Perg. [med 1 Segl]. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 27). *Weibull, Dipl. civil. Malmog. I. 59* = *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 405.* — Aa. Afskr. fra c. 1500 ell. lidt senere: Malmøregistret Bl. 32 b. [7498

Nov. 17. *Reg. *8260.* Perg. med 1 Segl: K. 105. Husum Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 45). *Beccau, Gesch. Husums S. 266* (læs (foruden Hertugens fuldstændige Titel): *sunderge - vndersathen - bepriuilegieret - kremer, he - bynnen vnsem bleke Husem lenger else dree - vthstaen vnde dat sine vorkopen - schal neyn hoppenfhorer - benedden - nicht anders - kopluden des gnanten - breues. Gebeden hirmumme - amptmannen, vogedenn - deneren - nicht to - to uorvnrechtende, hinderen edder vorvnrechten to latende - vnseme hir nedden angehageden signet. Ad relacionem validi Hinrici Rantzouwen conciliarii et magistri curie.* [7499]

— *Reg. 5018.* Perg. med [4] Segl: 2. Utydeligt Skjold; 4. Bomærke. Eskil Gøyes Arkiv (RA. Bent Billes Arkiv (Brevet ikke fundet her i 1931)). *Ryge, Peder Oxe S. 21.* [7500]

Nov. 18. Hans Konge¹. For os var velbaaren Mands Bud Niels Olß af Smørlerp med et Ejendomsbrev, som Ætltitzæ Pedersdotter, Blix Daas Efterleverske, havde udgivet og beseglet med flere Aar 1492 fer. 3. ante f. Lucii [c: 7087], lydende, at hun har opladt fra sig sin Svoger Niels Olß i Smørlerp og sin »fencke« Bodild Pedersdotter hans Husfrue alt sit Jordegods i Skonæ og i Halland, som hende tilfaldet er efter hendes Forældre, som er Harebergh gard og Hareberg By; Norretorp, Tyelsæ og Røglæ; i Nøre Mynge 2 Gaarde (24 Skpr. Byg, Tejer og Skat; 20 Skpr., Tejer og Skat); 3 Gaarde i Østre Gardstange (2 lødige Mk.); 1 Gaard i Arfferstorp (2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot og Tejer); til evindeligt Eje og kendes sig derfor at være fornøjet af Niels Olß med god Betaling. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle Niels Olß eller hans Husfrue paa fornævnte Gods Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis in profesto Elizabet nostro ad causas sub sig., teste Johanne Kelli justiciario.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Flii 8. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [7501]

Nov. 21. *Reg. *8261.* Perg. med [7] Segl: 1-5, 7. Bomærker (5. i Skjold). Kongens Arkiv (RA. C 1, Ejendomsretten til København). *Danske Mag. 4. R. II. 62; Kbhvns Dipl. I. 226.* [7502]

Nov. 23. Kongen tilskriver Mourids Nielssøn om hans Strid med Provsten af Burglom, m. m.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 111.* [7503]

Nov. 25. Pantebrev af Oluff Oxø til Eskell Giøde.

[Perg. med Segl. Eskil Gøyes Arkiv.] Udtog se 7331. Mogens Gyldenstjernes Arkiv 1541 Maj 3 (RA). [7504]

— *Reg.* * 8263. [A. ^aPerg. med 2 Segl.^a] Aa. Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 12. — Ab. Vidisse 1591 Febr. 27 af Borgemester og Raad i Hatherschleff, givet Hans Erichsen tho Grarop, Laurentz Hansen tho Westergarde og Jep Jurgenßen tho Sparrelunth. Perg. [med 1 Segl]. Senere til Haderslev Amts Arkiv (Arkivdepotet i Aabenraa). — Aba. Brevet af 1591 optaget i Stadfæstelse 1636 Marts 6 af Christian IV, givet Claus Friederichsen, Nels Hansen og Erich Jepsen (Brevet af 1493 var da »bei jüngstem feindlichen einbruch unter die erde verborgen gehalten und dahero verdorben«, men »an untergehängten insiegeln unversehret«). Konzept. RA. T. K. I. A. Registrerede Koncepter til Patenter. — Afskr. (attesteret 1694 Jan. 17 af Joh. Müller og A. Koefoed efter Orig. til Aba): RA. Rtk. Generallandsundersøgelseskomm. i Slesv. og Holst. 1723-30, Akter vedr. Frigaarde i Haderslev Amt. — Afskr. fra 18. Aarh. efter Aba: RA. Samme Pk., Lægget »Das Gut Westergaard, Grarup und Sparlund«. — *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. III. 441* (direkte ell. indirekte efter Orig. til 1636 Marts 6). [7505]

a—a) Saaledes Ab.

Nov. 30. Ik Mathieß Mulich¹ hebe entpfangen von mynem gnedigen heren hertog Fredrich 352 gulden 8 ß lub., die my sin gnad schuldich waß von unser reckenschopp, und ik hebe sin gnaden geuen dise zetel myt myner eygen hant geschreuen. Myn eygen segel. Geschehen am tag Andree.

Papir med 1 endnu overlæbet Segl paatrykt forneden: Ottekantet, Skjold, hvori en menneskelig Figur holdende en Genstand i hver Haand. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7506]

Dec. 1. Oredstrop Sognevidne, givet velbyrdig Mand Mattis Jonsen om Torsteth Marks Udstrækning mod Nord.

^aPerg.^a Torstedlund Godsarkiv; ^aindtil c. 1859 paa Stubbergaard; 1889 ejet af Proprietær O. Olesen, Sindinggaard^a; nuværende Opbevaringssted ukendt (ikke set af Udgifveren). *Danske Mag. 5. R. II. 34.* [7507]

a—a) Saaledes *Danske Mag. 5. R. II. 28.*

Dec. 5. Hans Konge. Her[!] paa Korsør Marie Magdalene Aften taledes for os med Abbeden af Sorø om den Trætte mellem Biskop Niels af Roskilde og ham, saa at Sagen om Gaarden skal blive hos Hr. Prior af Anworschow og Provsten af Lund, at de skal afsige, hvem Gaarden hører til. Findes Gaarden Sore Kloster til, skal de udlægge Kirken en Præstegaard, som det sig bør. Om fornævnte Hr. Abbeds og Klosters Privilegier dem »skulle han« nyde efter deres Lydelse; og alle andre Sager, som dem imellem været har, skal blive efter

»wore« Sigelse. Og der var Hr. Laxman vor Hofmester og Hr. Henrich Meenstrop vor Landsdommer i Siælland hos; om Morgen da kom Biskop Niels for os, og lod vi give ham disse Artikler for; han hørte dem og »belewethe« dem i fornævnte »wor raadz« Nærværelse. Datum i[n] castro nostro Haffnensi in crast. Barbare nostro sub signeto.

[Orig. a»sub sigillo regis«^a. Sorø Kl. Arkiv.] Afskr.: Sorøbogen Bl. 41 a. LDipl. Udtog og Brudst.: *Hist. Tidsskr.* 8. R. I. 280. [7508

a—a) Saaledes Afskriften.

Dec. 5. Crestern Esbernß Foged paa Slet H.s Ting, Per Esbernß i Ørbek, Crestern Laurensß i Wormstrvp, Per Cresternß i Løgstet, Selgen Jepsß i Lemdrvp, Las Andersß i Rænstrvp, Jes Skamelsß i Kornum og Esbern Nielsß i Brønnum. Torsd. før Nicolai Dag for os og flere gode Mænd, som Tinget søgte, fik Symen Morthensß i Løgstet et Stokkenævn paa Per Nielsß Vegne i Løgstet af 24 Dannemænd: Crestern Laurensß, Selgen, Jes Skamelsß, Tames Persß, Per Cresternß, Las Esbernß, Jes Tordsß, Nis Jensß, Las Oluffß, Per Esbernß, Morthen Laurensßøn, Las Andersß, Per Masß, Per Persß, Per Mappy, Mas Jensß, Seueren Jensß, Eryk Persß, Nis Cresternß, Jep Oluffß, Twry Nielsß, Per Laurensß, Seueren Laurensß og Knwt Jwl; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at P. N. hans Fader Nis Swenß havde Syndher Aallegordh, og er hans rette Arv og Eje, og Morthen Morthensß »lydhe« fornævnte Aalegaard af N. S. og gav ham aarlig Skyld deraf, og siden N. S. var død, gav M. M. Per Nielsß Skyld deraf, og havde M. M. fornævnte Aalegaard af P. N. til hans »dødagh« ukært. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [7509

Dec. 6.»c« Høvedsmand paa Jungshoffuit gør vitterligt [Menn]eskenes evige Salighed end at betragte de Ting, som Gud k.....
 [Husfrue]s Birgitta Jachimsdotter og mine Børns Samtykke [f]or s. Anne Alter i det søndre Kapel for min Sjæls Saligh[ed] Fru Birgitta Jachimsdotter, vore Forældres, Børns o[g]
 om Mandagen af alle kristne Sjæle »lessne«, om Tirsdagen af sancta [F]redagen af Vor Herres 5 Vunder og om Lørdagen af Vor F[rue]
 Dag, Guds Legems Dag, begge hellig Kors Dage og alle Vor

..... Dag i s. Anthonii Klosterkirke med alle Brødre, som jeg har givet og skødet paa Siællandzfa[re Landsting] [fr]a mig og Fru B. J. til Greffuinge S. i Otz H., som er i 5 Gaarde bygte og med al sin Frihed og Tilliggelse Opho[l]delse skøder jeg [Fa]xe H., som aarlig skylder 4 Pd. Mel rede Penge, item 2 Gaarde i Prestøø, en paa Grøn og en paa den nørre Gade, som jeg tilforn undt havde ti nu Klostret tilhører, og en øde Jord, som Kong Cris[tiern] med for forskrevne Alter. Forskrevne By, Mølle og Gaarde [Anthon]ii Kloster fri Hjemmel for hver Mands Tiltale eller By, Mølle eller Gods afvindes Klostret med La[ndslov] r jeg mig at vederlægge Klostret ind[en] Ugedag derefter kommende forskrevne Messer, Begængelse og Gudstjeneste ikke opholdes , skal jeg have Magt »hinder a« lle ej have Magt op at bære Landgilde af Godset, før end optages og fuldgøres igen, som faldende vorde, da skulle [n]ogen Magt at gøre der Hinder paa. [Medb. af] hæderlige og velbyrdige Jacob Biørnsß i Læckindegaard, Broder Olluff Jensß e Smit af Lundby og Anders Skredher Borgemester i Prestøø. die Nicolai.

Perg. (venstre og højre Side mangler; kun den midterste Del er bevaret, og paa denne findes nu ingen Seglhuller, idet de sagtens har været anbragt i den nederste, nu fraklippede Del af Pergamentet). Præstø Antonii Kl. Arkiv; senere formentlig brugt til Indhæftning af Stjernholm Lens Regnskab 1643 (RA.). [7510

Dec. 6. Hans¹ Konge. Hr. Henrick Meynstorp R., vor Landsdommer i Sieland og Embedsmand paa Korsøør, har nu gjort os Regnskab af, hvis han paa vore Vegne har opbaaret og udgivet af Korsøør Len og Skielskøør fra sidst, han gjorde os Regnskab, indtil næst forleden Michels Dag. Thi lader vi ham kvit for al Tiltale om forskrevne Regnskab. Datum in castro nostro Korsøør die Nicolai nostro regali sub signeto.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [7511

Dec. 7. Petrus Nicolai Borger i København lejer af Københavns Kapitel en Vor Frue Kirke tilhørende Gaard ved Gammel Torv.

Medtaget Perg. (Midten mangler, undtagen i det sidste Par Linier) [med 3 Segl: »Sigilla sunt plebeia«^a]. Københavns Kapitels Arkiv (RA.). — Afskr. af Langebek 1750, da Orig. var fuldstændig bevaret: LDipl. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 230.* [7512

a—a) Saaledes Afskriften.

Dec. 8. Jeg Vollæ Mortenss af Hasdrop V. sælger og skøder til velbyrdig Md. Niels Jwl i Oberigh alt mit Gods i Hin H. i Vedersø S., som er: Torpgard (Mattes Fogis Børn), en anden Gaard i fornævnte Torp By, som kaldes Krogh (Niss Lasß), 1 Gaard i fornævnte By, som kaldes Housgord (Storre Anderss Qwisth), 1 Gaard i Dyker (Cristen Bosß) og en Bol i Hvgge (Metthe Perskvne). Og kendes jeg mig Guld og Penge have opbaaret af Niels Jwl efter min Nøje for Godset. Medb. af hæderlig Mænd Jens Harbo Sognepræst i Stadel, Cristen Persß Sognepræst i Vederssø, Niels Lydersß Sognepræst i Hvsby, Palli Jwl af Vstrop, Mons Stamp af Kelingberigh, Per Jwrsß i Staby VV. og Jøss Qvisth i Vedersø. Skrevet paa Vor Frue Dag concepc. paa Hasdrop »etc.«.

Perg. uden Segl; Plica helt afklippet. Aabjærg Godsarkiv; »1903 af Vendsyssels historiske Museum i Hjørring foræret til Rigsarkivet« (RA. Niels Juels Arkiv). [7513

a—a) Dettes Gavebog; jfr. *Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 103.*

Dec. 9. Seueren Nilß Foged paa Hornum H.s Ting, Pouel Persß i Hærswm, Nis Jenß i Suldrop, Nis Bæk i Swenstrop, Thames Bæk i Steffring, Per Rymmer, Michel Laurensß i Synderholm, Jost Greerß i Guldbæk og Las Matesß i Moldbereg. Mand. efter Nicolai Dag paa Hornum H.s Ting fik velbyrdig Md. Mattes Joenß af Torstedlund et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Nilß i Moldbereg, Nis Jenß i Swdrop, Tames Bæk, Nis Bæk, Thames Marquordß i Æstrop, Powel Laurensß ibid., Jes Seuerensß i Hornum og Nis Andersß i Hietz; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Hornum H. kundgjorde deres Tog, som de havde gjort imellem Radsted Mark og Torsted Mark; først satte de en Skelsten østen op til det Kær, som ligger imellem Radsted Mark og Brauelstrop Mark, og saa kundgjorde de deres Tog til den anden Skelsten, som de satte østen til Adelvejen, og saa forviste de deres Tog øster ad de 4 gamle Skelstene, som de funde »kwooll och pynnestenæ« under, og »fwlsynthe«

Gerning for ret gamle Markeskel imellem Radsted Mark og Torsted Mark. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Brudst.; 2. I Sigilfeltet et siddende Dyr; 6. Bomærke; 7-8. Utydelige. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [7514

Dec. 9. »Sub hoc dato soll Hertzog Friderich denen Bunden und Einwohnern zu Drage in Stapellholm im Kirchspiell Süderstapell den Eigenthum von dem Drager Felde Vullenhemme genandt zuerkandt haben. Vid. Or. 192. 1494 » post concept. Mar.«

[A. Orig.] Aa. Udtog med H. C. Stryks Haand: RA. MS. H. C. Stryk, Saml. vedr. Slesvigs og Holstens Hist. 1. Bd. 2. Paginering S. 176 (Udtoget hidrører øjensynlig ikke fra et særskilt Brev, men kun fra en i Brevet 1494 Marts 2 meddelt Oplysning; men det fremgaar heraf, at Aaret maa være 1493 og ikke, som angivet, 1494). — Aaa og Aab. 2 Udtog skrevne med Hænder fra 18. Aarh., sikkert afskrevne efter Aa: RA. Westphalens Dipl., Kvart.

Dec. 9—15. Prioren i Antwordskoff m. fl. vurderer efter kongelig Befaling den Skade, der er sket paa Nygard med Tilliggende, som Roskilde Bisp og Kapitel har i Pant.

Perg. [med 9 Segl]. Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 51, XXXIX. 3* (RA. C 5, Len Sjæll.). *Danske Mag. 5. R. III. 362.* [7515

Dec. 12. Pehr Mårtenson Borger i Lund skøder en Gaard sstds. til s. Pädhers Kirke sstds.

[Orig. Lunds Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 71. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 214.* [7516

Dec. 13. Wy Frederich erffgename tho Norweghen, hertoch gunnen unßeme leuen getruwen Hans Knutssen inwoner tho Husem, dat he al syne bunden unde lanstengudere bynnen offte buten unser vogedien to Gottorppe in unsen gebede belegen, de eme angheerueth syn unde he bethertho myt rechte beseten hefft, moge vorsetten, vorpanden effte vorkopen, wanere em des mach to donde wesen, so hoch unnde syth eme dat geleueth. Ffurder hebben wii eme gegunnet, he all andere bunden offte lanstengudere, de eme van anderen unsen undersaten vorpandet offte vorsettet syn, wedder moge vorsetten unde vorpanden vor sulke summen geldes, also eme de syn vorpandet, unde nicht hogere. Unse secret. Gegeuen tho Gottorppe an deme dage Lucie.

Ad relacionem validi Hinrici Rantzouw magistri curie.

Perg. [med 1 Segl]. (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 17). [7517

Dec. 14. *Reg. 5021.* Perg. med [5] Segl: 3. I Sigilfeltet et Hoved (Christushoved?), ingen Omskrift. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Ryge, Peder Oxe S. 19.* [7518

Dec. 15. Clauss Jenssen i Vong m. fl. sælger Viborig Bispestol en Gaard i Owe i Hynste H.

Perg. [med 6 Segl]. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 337* (RA.). *Dipl. Viberg. S. 101.* [7519]

Dec. 18. Landsdommeren i Sielandh giver Hr. Pouell Laxman, der paa Kongens Vegne tilbød at indløse det pantsatte Nygardh, Indførsel i Pantet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxxiv 48. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøll.). *Danske Mag. 5. R. III. 364.* [7520]

Dec. 19. Vi Hans Konge tillader, at naar nogle Sager sker i Othense, som Biskoppen sstds. skal opstævne »bygdemen« til, til de Sager, der i Byen sker, skal han ej andre »bygdemen« tage end de vore Borgere, der i Byen boer; og skal forskrevne vore Borgere herefter ej tages til »bydemen« i de Sager, som uden Byen sker. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Hintzegawel fer. 5. post f. Lucie nostro sub signeto.

[A. Perg.^a Odense Bys Arkiv; anført i Registraturer over dette Arkiv, en i brækket Fol. fra 16. Aarh. S. 1 (RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3) og en af 1718 (FLA.).] **Aa.** Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b Bl. I i. — Afskrifter (direkte ell. indirekte efter Aa): Kall 4to 471 S. 36 (fra 17. Aarh.); LDipl. (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4to 733 c (af Frands de Thestrup); Ny kgl. Saml. Fol. 406; Kall Fol. 57 (begge fra 18. Aarh.). (*Reg. *8264.*) [7521]

a) Saaledes den straks herefter anførte første Registratur.

Dec. 23. Tingsvidne af Hornum H., at Mattis Joensen af Torstethlund gjorde Lovhævd paa Brauelstrop og Torsteth.

^aPerg.^a Torstedlund Godsarkiv; ^aindtil c. 1859 paa Stubbergaard; 1889 ejet af Proprietær O. Olesen, Sindinggaard^a; nuværende Opbevaringssted ukendt (ikke set af Udgifveren). *Danske Mag. 5. R. II. 34.* [7522
a—a) Saaledes *Danske Mag. 5. R. II. 28.*

Dec. 26. Se 1493 Jan. 3.

Dec. 27. Myøborg Sognevidne, givet Malti Jwel, at Crestern Steen og hans Arvinger har haft Lwngord i Værge ukæret, siden han fik det af Jess Jwel i Myøborg.

Perg. [med 6 Segl]. N.-Holmgaard Godsarkiv; ^a1845 af Professor, Stadsbygmester P. Malling foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Privatark., Malte Juel). *Nielsen, Gl. jydske Tingsvidner S. 14.* [7523

a—a) RA. Reg. 98 S. 22.

Dec. 29. Hans¹ Konge. Sønd. efter Juledag paa Riiberhwss, nærværende nogle vore Rigens Raad og gode Mænd, taledede Biskop Hartuig i Riibe Clawes Seurensß vor Mand og Tjener til om en Skov Dypholt, som »han« sagde sig at have købt af Eske Henricksß. Derimod lagde C. S. i Rette et Eske Henricksß

aaent Brev, at han kendte sig ingen Del at have i Dypholt, og det Brev var tilforn udgivet. Derfor sagde vi saa for Rette, at C. S. bør at beholde Skoven, og E. H. at stande forskrevne værdige Fader til Rette derom. Datum ut supra nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Senere (jfr. 1504 Dec. 30) til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [7524]

Dag? Bisp Hartuich (af Riipe) kvitterer Kieldt Iuerssenn og Tomes Iuerssenn.

[Orig. Keld Iverssøn Juels Arkiv.] Udtog se 7283. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 3 a. *Rosenvinge, Domme II. 1.* [7525]

— »Ett sandemendtzbreff datum wnder Gudts aar mcdxciii, lydende, att sandemendt i for^{ne} herritt^a hagde giortt marckeskiell emellum for^{ne} Eysing kiers marck oc alle ander marcke, som therpaa skydende ere etc.«

[Orig.] Udtog se 3551. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 29 b.

a) Hvilket, angives ikke. [7526]

— (**Aar?**) »Ett lagheffdzbreff wnder Guds aar miiii^clxxxiii^a, lydende, att Dauitt Mickelsⁿ slottzfogiitt paa Hønborg gjorde lagheffdtt oc indworde paa wore och kronnens wegnæ tiill wortt slott Hønborg thett fiiskæleyæ Korßøør gaffuell fraa Klyntæ oddhæ oc tiill Korßøør odde, som thii boedhæ paa standh, oc op tiill biergiitt tager emellom the boedhæ oc bøgesckoffuæ, som well er kiendh oc strandfaldtt haffuer weritt aff formoels tiidh.«

[A. Orig. Kongens (c: Hønborg Lens) Arkiv.] Aa. Udtog se 4329. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 43 a. Trykt i nyere »Oversættelse« og med urigtigt Aar 1495: *Saml. til jydsk Hist. 4. R. VI. 418.* — Ab. Et andet Udtog lyder: »En lagheffuith udgiffuith tiill Eldbaa herritz ting under Gudtz aar mcdxciii, liudende, att Daudid Michelß haffde induard mett lagheffuith paa kronens vegne the fiskelede fraa Klinth ode och tiill Korsøre odhe, som the bøyer paa star, och up tiill biergith tager«. Udtog anført i Dom af Viborig Landsting 1544 Juli 19 (Lörd. før Jacobi Dag) mellem »borgemester« og Raad i Vedel og Ransnævninger af Eldbaa H.; Brevet maa antages fremlagt af de sidste. RA. Vejle Bys Arkiv 1544 Juli 19. Trykt i nyere »Oversættelse« og med urigtigt Aar 1490: *Saml. til jydsk Hist. 4. R. VI. 421.* [7527]

a) I Aa er det første x mulig atter udstreget, hvorved Aaret vilde blive 1483.

Dag? »Ett stockeneffndtt wdgiiffuitt paa Elboe herritz ting aff xxiii mendh miiii^clxxxiii, lydende, att forsc^{ne} fiiskere, som paa then tiidh laa oc fiiskedhæ paa for^{ne} fiiskeleyæ, haffue beplictet seg fore oss her Claus Krommedige [!] oc beplictett thennom att wiille wdgiiffue tiill wortt och kronnens slott oc holde wiide oc wederlag, som ander fiiskere giøre paa wore oc kronens fiiskeleyæ.«

[Orig. Kongens (∴: Hønborg Lens) Arkiv.] Udtog se 4329. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 43 b. — Trykt i nyere »Over-sættelse«: *Saml. til jydsk Hist. 4. R. VI. 418.* [7528

Dag? »Ett tingswitne aff Tørrild herritz ting wnder datum mcdxciii, lydende, att viii dannemendtt hadde endregtelig witnett paa theres guode troff oc sandigen, att thennom fuldt witterligt wor, att Mattes Dauitsß gjorde ranstoff aff then jordt, mandt kaller Dauitz jordt, oc redde querst oc ledinge theraff, oc siden Mattes Dauitzsß wor dødt, tha wortt thet skurett i faldtt, for ther reddes icke querst och ledinge aff, oc att the ey hadde hørt eller spurtt, att thet wor løst aff faldtt siden etc.«

[Orig.] Udtog se 7285. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 121 b. [7529

— Kong Hanssis Dom, at ingen maa arve Bondegods i Frihed, og at Torderup skal komme i Skat og Leding igen.

[Orig. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 414 Nr. 100.*] Udtog se 421. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 202 (med urigtigt Aar 1413). Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 78.* — [Et andet Udtog anført i kongelig Dom 1543 Juli 30 (Mand. efter Olau) mellem Per Ebbessen vor Mand og Raad paa Kronens Vegne og Chresten Hardbo paa Niels Clemmitssens Arvingers Vegne; Brevet fremlægges af den første. RA. Rigens Dombog 1540-44.] Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 82* (Rosenvinge opgiver (jfr. hans S. IX) som sin Kilde det nævnte Bind af Rigens Dombog, hvori Dommen dog ikke er paatruffen; men Bindet har nu en Lakune (mellem S. 206 og 207)). [7530

— »Alte signaturen der siegel und brieffe, so in den gewelben zu Segeberge anno 1493 und im gewelbe zu Gottorff furhanden gewesen.«

[Orig. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv?] Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 XXXVIII. 3 (RA. Reg. 39 Bl. 86 b = 208 a = RA. Reg. 41 Bl. 90 b). [7531

— Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 16, Nr. 2. Se 7302-4.

— Lunde Kapitel lejer Anders Galen en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 358«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 214.* [7532

— Lejebrev(?) givet Canutus Stenckelszon paa en Gaard i Lundh.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 360«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 214.* [7533

— Lunde Kapitel lejer Satzer Biörnsson en Gaard paa Borenholm.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 361«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 214.* [7534

— (Lunde Kapitel) lejer Jacobus Höck en Gaard i Landzcrone.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »eodem fol.« (∴: Fol. 363). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 215.* [7535

Dag? Lunde Kapitel lejer Jacobus Jude en Gaard i Lundh.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 364«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 215.* [7536]

— »4 gl. Breve paa noget Domk. Gods i Reersløf. Dat. fra Anno 1385 til 1493.«

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anførte i Registratur over dette (F b).] Afskrifter efter Udtogene fra 18. Aarh.: AM. 4 to 1034 Bl. 17 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 4 S. 335. [7537]

— »^aBiscop Hartwig Juls mageskiftbreff^a, at hand haffuer giffuet en aff biscopdoms gaarde i Sønderborck, som Nis Tweßøn paa bode, faar en s. Laurentii alters byggested udi Rødding. 1493 etc.«

[A. Perg.^b Ribe Kapitels Arkiv; senere til Ribe Hospitals Arkiv.] **Aa.** Udtog skrevet c. 1595-96: NLA. Ribe Hospitals Forstanders Arkiv, Kopibog 1298-1697 S. 102. — **Aaa.** Afskr. efter Aa, attesteret 1754 af Johannes Hiort: RA. Danske Kanc., Kopier af Fundatser indsendte i Henh. til Reskr. 1753 2. Nov., Ribe Hospital S. 58. [7538]

^{a-a}) Disse Ord er i Aa skrevne med Biskop Peder Hegelunds Haand. ^b) Saaledes Aa.

— *Reg. *8267.* Perg.-Brudst. (hele Slutningen mangler, saa at Tallet af Seglhuller ikke kan ses). Slesvig Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Flensborg. I. 703.* [7539]

— Brev af Ærkebisp Jens i Lund og Rigsraadet om Strid om et Engstykke mellem Tage Hendrickson paa Dybeck og Fru Bengte Axel-datter i Skarholte.

[A. Orig. Bosø Kl. Arkiv.] **Aa.** Udtog: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 9 b Nr. 7. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 214.* — [Ab og Ac. 2 Afskrifter af A: Bosø Kl. Arkiv.] **Aba** og **Aca.** Udtog af Ab og Ac, lydende: »Twenne copier af ofwannämbde breef skrifwet om samma Leye-stadz äng angående«. SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 9 b Nr. 8. — Brevet er formentlig identisk med 7346. [7540]

— »Ett Eyller Hackes paa Egholmb bekenndelßebreff att haffue annamidt samme gaard^a for leie aff abbedt Peder y Eßrom. Under datum 1493.«

[Orig. Esrom Kl. Arkiv.] Udtog anført i Register 1582 over Breve paa Birkholm S. 21: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I.

a) »: en Gaard i »Hyllinge«. [7541]

— »Och anno 1493 haffuer konning Hans höigloff ihukommelße naadigste schreffuet och befallet borgemestere och raad^a at lade giørre en broe offuer det wanløb emellum Kiøge och prambbroen paa den rette hans maytz. och cronens adeluey och herstrede, almuen och den-num, der frembfarer, till nøtte och gaffn.«

[Orig. Køge Bys Arkiv.] Udtog anført i Erklæring 1617 Nov. 17 af Borgemestre og Raadmænd i Kiøge, se 2116 Ac. Senere i et »forsett« af 1618 Marts 3 (fremlagt af Ellin Marsuins Foged og indført i den

under 2116 Ac nævnte Dom af 1618 Apr. 29) omtales Brevet af 1493, »at hans kierlighed biuder dennum, at di schulle biugge den broe emellum prambbroen och Kiøge, som er dennum och saa beuilget aff hæderlig och welb. mandt Niels Erichßen aff Walløe det samme aar at maa biugge«. Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60. [7542]

a) »: i Køge.

Dag? »345. Et Tingsvinde af Vinding Herritzting anno 1493, at en Jord, kaldis Brendebort, som Erich Madtzen i Korckendrop i Brug hafde, hafde altid gifvet et Pund Korn til sti. Jørgens Closter i Odense.« [Orig. Odense St. Jørgens Gaards, senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 345 og 1701 Nr. 345 (begge: FLA.). [7543]

— Tingsvidne af Winding H. om Tienden af Skoutoffte.

[Perg.^a Ellested Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1054* (der opført under det daværende Hovedsogn Ryslinge).] Udtog uden Aar og Dag, anført i 1494 Jan. 27. *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 470.* [7544]

a) Saaledes *ÆA. V. 1054.*

— Giisle Sognevidne om Tienden af Skoutoffte Jord.

[^aPapir (Orig.).^a Ellested Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1055* (der opført under det daværende Hovedsogn Ryslinge).] Udtog uden Aar og Dag, anført i 1494 Jan. 27. *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 470.* [7545]

a—a) Saaledes *ÆA. V. 1055.*

— »14. Itt tingswinde paa perckement aar 1493, att sanddemend suore Raasted kiercke til den eng, som liger østen fraa Raasted mølle, med miere eyendom etc.«

[Perg. Raasted (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 18. [7546]

— »22. Itt gaffuebreff aar 1493 paa en eng, som liger østen och sønden ved gamell Raasted mølle, er giffuen til Raasted kiercke.«

[Orig. Raasted (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 20. [7547]

— »Kirchen^a haffuer i øde gaards eye, skylder rug ii ørte, som præsten haffuer viin och brøds ophold; findis sandmænds breffve paa i Rind præstgaard, daterit 1493.«

[Orig. Rind (Hammerum H.) Kirkes Arkiv.] Udtog med Haand fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlunds Saml. III. 31 (En gl. Fortegn. ov. Dokumenter ang. Kirkerne i Ribe Stift), 2. Page-ring S. 23. [7548]

a) »: Rind Kirke i Hamrum H.

— »Ett sognevinde paa papir, att der gick skyld till Skarild kircke aff den thofft, som liger østen ved Hølundbech. Aar 1493.«

[Papir. Skarrild Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 158. [7549]

Dag? »42. Sannmendtz breff paa Lesum kier. 1493.«

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 73 (under Skodborg H.). [7550]

— »9. 1493. H. Paul Laxmans skiøde till h. Oluf Styge^a på Hofgården, så och en annan gård i Oppmanna.«

[Orig. Karsholm Godsarkiv.] Udtog anførte i 3 Registre fra 18. og 19. Aarh. over Karsholm Godsarkiv. Lunds LA., Karsholm Godsarkiv, »Arkivförteckningar«. [7551]

a) »: øjensynlig Stigssøn.

— »25. Olle Stiifenn ridder paa Bollerup mageschifftebreff till Peder Lange wdi Harløse^a paa en gord der samme stetz i Froste herrit. Dateret 1493.«

[Orig. Peder Langs Arkiv; senere til Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 14: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [7552]

a) Sagtens Skrivfejl for Valløse.

— »H. Anders Persen Præst og Prior i den H. Aands Closter i Aalborg, Claus Wogensen, Lazarus Thomesen Borgemestere ibidem an. 1493.«

[Orig.] Udtog med Biskop Jens Jacobssøn Bircherods Haand: RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 1 S. 2. [7553]

— (**Aar?**) »Men at mand kand wide, at de Steener och Steenfelder icke ere tho slegter, men en, huilcket dog mange icke will efftergiffue, da haffuer jeg sett et skødebreff paa pergement, som fru Kiersten Steinfeldsdater aff Kocheholm haffuer udgiffuet thill for^{ne} Erick Steen aff Lønborg, huilcket skøde er daterit anno 1493, huorudi hun kalder hanem sin brodersøn, och begge derris waaben er som dete, her hos stander^a. Sparren rødt; feldet sort; steenene brunrøde; offuer 2 webnede arme, holder en spar.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog med Haand fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 779 Bl. 29 a. — **Ab.** Afskr. for Peder Syv af det samme Udtog: Den under 1515, Ad omtalte Slægtebog: Rostgaard 4to 21. — **Aba.** Afskr. efter Ab af J. C. Svabo for Suhm: Ny kgl. Saml. 4to 636 S. 333. — Afskr. af Sandvig, indirekte efter Ab: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 38 Bl. 3 b.

Et andet Udtog lyder: »At mand kand wide, at de Stener og Stenfelder ey ere tvende, mens een Slegt, hvilchet mange ey vill efftergiffue, da er der seet^b it Skødebreff paa Pergament, som Kirsten Steinfeld af Kocheholm har udgiffvet till fornefte^c Erich Steen, dateret Lønborg 1503^d, hvorudi hun kalder ham sin Brodersøn, og er beggis deris Vaaben, som ^eeffterstaar: en Sparre og 3 runde Kugler, paa Hielmen 2 vebnede Arme med en Sparre. /Vid. codic. genealog. viror. illustr. mss. in fol. no. 33, qvi in caps a. Resen. ordin. 1. in fol. in biblioth. prope turrim astron. Hafn. reservatur.^fec

Ba. Udtog i Ludvig Pontoppidans Thea-

trum nobilitatis Danicæ under Steen ell. Steenfeld (Thott Fol. 1073; med Oluf Hermanssøn Nysteds Haand) og i Afskrifter af andre Redaktioner af samme Arbejde: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 71 (af Klevenfeldt); sstds., Gener. Fol. 72 b; sstds., 4 to 51; sstds., 4 to 54 (af Frands de Thestrup); sstds., 4 to 85, S-Ø; Ny kgl. Saml. Fol. 781. — **Bb.** Udtog med Oluf Hermanssøn Nysteds Haand (mulig »eftter dend Bog, som fantið paa bibliotched«): RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 33 B, Under-Nr. 60 under »Steen eller Steenfeld«.

Et tredje Udtog, der dog ikke giver noget nyt udover, at det henfører Brevet til 1403 og i Vaabenbeskrivelsen siger: »paa Hielmen 2 vebnede Arme med en rød Sparre; sammesteds paa Hielmen en Steen i Stæden for Sparren«, findes i **Ca.** RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 45 b S. 845 (med P. Lucoppidans Haand). Et omtr. enslydende Udtog med samme Haand: Ny kgl. Saml. 4 to 1276. Udtog med Michael Michelsens Haand: Thott 4 to 1881 under »Steen eller Steenfeldt« (Afskrifter herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1087 Vol. II og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 68 c Bl. 869 a (paa dette sidste Sted er over 4-Tallet i Aarstallet 1403 skrevet et 5-Tal)). [7554

a) Her findes et Rids af et Vaabenskjold (uden Hjelm). b) Bb: »fundet«. c) Mangler i Bb. d) Bb: 1403. e—e) Bb: »dette her er hoftegned, nemlig en rød Sparre udi it sort Feld, Stenene brunrøde, og paa Hielmen 2 vebnede Arme med een rød Sparre«. (Der findes her ingen Vaabentegning, men derimod i RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 33 B, Under-Nr. 58). f—f) Mangler i nogle Tekster. Haandskriftet anføres i *Petri Johannis Resenii bibliotheca* S. 261.

Uden Dag. Jeg Adeliisæ Pederssdotther, Blix Daass Efterleverske, giver Fuldmagt velbyrdig Md. Hanss Aruidsß min Frænde at skøde fra mig Hareberg og Hareberg Fang og alt mit andet Gods, som jeg i Skonne og i Hallandt har, til velbyrdig Md. Niells Ollsß og min »frencke« Botill Pederßdotther hans Hustru efter deres »eyedoms breffs lydelse«, som de af mig har [c: 7086-87], og dem siden dette Brev at antvorde i gode Mænds Nærværelse. Jeg lader hænge mit Indsegl for dette Brev; medb. af flere gode Mænd Knudtt Niellsß Borgemester i Skellskør og Knudt Laurensßønn og Hanss Kelleßuendt[!] Borgere ibid. og Olluff Laurensß i Skelby. Givet og skrevet i Skellskør anno 1493.

[Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 53 a. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 179; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 191. [7555

— *Reg. 5023.* [A. Orig. Maristed Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. fra Aar 1694: Haandskr. forfattet af Borgemester i Sæby Christen Lauridssøn Rhuus († 1709), Bl. 18 b (Sæby Købstads Præstearkiv (i Sæby)). Herefter: *Hofman, Fundationer IX, Appendix til Aalborg-Stifts Fundat. S. 31* (her indirekte); »*Vendsyssel. Folk og Land*« III. 43. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: LDipl. 1472 uden Dag. — Aab. Afskr. af Sandvig, formentlig efter Aa: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 46 Nr. 15. —

Aac. Udtog fra 18. Aarh. i det under 5611 Aab anførte Hæfte: Langebeks Ekscerpter 59, »Herreder i Jylland«. — **Aad.** Udtog fra 18. Aarh.: Thott Fol. 736 S. 354. [7556]

Uden Dag. *Reg. 5024.* [A. Orig. Senere tilbagegivet til Maristed Kl. Arkiv?] **Aa.** Afskr. fra Aar 1694: Haandskr. forfattet af Borgemester i Sæby Christen Lauridsson Rhuus († 1709), Bl. 17 b (Sæby Købstads Præstearkiv (i Sæby)). Herefter: *Hofman, Fundationer IX, Appendix til Aalborg-Stifts Fundat. S. 30* (her indirekte); »*Vendsyssel. Folk og Land III. 42.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: LDipl. 1472 uden Dag. — **Aab.** Afskr. af Sandvig, formentlig efter Aa: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 46 Nr. 14. — **Aac.** Udtog fra 18. Aarh. i det under 5611 Aab anførte Hæfte: Langebeks Ekscerpter 59, »Herreder i Jylland«. — **Aad.** Udtog fra 18. Aarh.: Thott Fol. 736 S. 354. [7557]

— Kongen forlener Byfogeden og Borgemestre og Raad i Lands-croene med Vægten sstds.

[A. Orig. Landskrona Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648 (med urigtigt Aar 1514): RA. Danske Kanc. (Bl. 37 a). — **Ab.** Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: SvRA. Städernas privilegier. Skåne, Halland och Blekinge. (Skånska commissionens handlingar Z S. 651.) — **Ac** og **Ad.** 2 Afskrifter fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: SvRA. Städers akter, Landskrona (begge med urigtigt Aar 1514). — **Ae** og **Af.** 2 Afskrifter fra 17. Aarh.: Lunds LA., Landskrona rådstuvurätt och magistrat, »Privilegier (avskrifter)« (begge med urigtigt Aar 1514). — **Ag.** Afskr. fra 17. Aarh.: Landskrona Magistrats Arkiv (i Landskrona), Bindet »Landskrona stads privilegier« Bl. 13 b (Afskr. herefter fra 19. Aarh.: Landskrona Stads Arkiv (i Landskrona), Bindet »Landskrona stads privilegier« Bl. 16 b). — *Hist. tidskr. f. Skåne-land I. 100* (efter Ag); *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 414^a*. [7558]

^a) Brevet sættes her til »1501(?)«; men efter den Titel, Kongen fører i det, kan det senest være af 1497.

— Indlæg til Biskop Nicolaus af Roskilde's og Præsten Johannes Olavis Fordel i en Strid mellem dem og Sorø Kloster^a.

[A. ^bOrig. paa Perg. Universitetsbiblioteket, Capsa Cypriani.^b] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: Bartholin D 689. — **Aaa.** Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Gl. kgl. Saml. 4to 2483. — Det meget udførlige Aktstykke, der ikke foreligger trykt, er paa Grund af sit Omfang her ikke gengivet i Enkeltheder. [7559]

^a) Er ifølge *Hist. Tidsskr. 8. R. I. 276, 279* fra Aar 1493. ^{b—b}) Saaledes Aa.

— Indlæg til Sorø Klosters Fordel i en Strid mellem dette paa den ene Side og Bisp Nicolaus af Roskilde og Præsten Johannes Olavi paa den anden^a.

[A. ^bOrig. paa Perg. Universitetsbiblioteket, Capsa Cypriani.^b] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: Bartholin D 625. — **Aaa.** Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Gl. kgl. Saml. 4to 2484. — Det meget udførlige Aktstykke, der ikke foreligger trykt, er paa Grund af sit Omfang her ikke gengivet i Enkeltheder. [7560]

^a) Er ifølge *Hist. Tidsskr. 8. R. I. 276, 279* fra Aar 1493. ^{b—b}) Saaledes Aa.

Uden Dag. Udtog: *Danske Saml. 2. R. II. 8; Reg. *8266.* Er 7379.

— Udtog: *Danske Mag. 3. R. II. 4; Reg. *8265.* Er 7434.

Brevbøger: Esrom: *Cod. Esrom. 181* (Maj 30), *183* (Okt. 31). — Æbelholt: *SRD. VI. 198* (Okt. 31). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 92* (Juni 2; *ÆA. III. 185*). — Løgum: *SRD. VIII. 58* (Apr. 24), *62* (Apr. 24), *166* (Juli 18 ell. 25), *57* (Aug. 7).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 7430, 7515, 7530. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 340*; se ogsaa 7378, 7417. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 357, 363*. — Borglum Kapitel: *ÆA. III. 87, 104, 105*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 301* (Jan. 4), *262* (Maj 18; ell. 1500 Maj 30), *294* (Juni 13)?, *312* (Juli 29 ell. Aug. 5), *307* (Aug. 5), *279* (Aug. 13)?, *265* (Sept. 14), *265* (efter Sept. 22), *280* (Okt. 15), *310* (Nov. 4, 11 ell. 18), *307* (Nov. 11), *275* (Nov. 12; ell. Aar 1494), *238, 241, 245, 254, 292, 306*; se ogsaa 7519. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 21* (Jan. 14 ell. Juli 15), *43* (Jan. 28), *43* (Febr. 5), *40* (Marts 11), *31* (Apr. 8), *30* (Apr. 12), *36* (Apr. 19), *22* (Juni 9), *37* (Juni 13). — Ribe Kapitel: se 7374, 7385, 7388, 7406, 7416, 7428. — Tommerup: *ÆA. IV. 376, 377*; se ogsaa 7344, 7400, 7431. — Antvorskov: *ÆA. IV. 120, 121, 167, 197, 198, 204, 241, 261, 264* (Ribe St. Hans Kl.); se ogsaa 7436. — Skovkloster: *SRD. IV. 342, 358, 360, 360?, 371, 377, 377, 383, 392, 396* (2 Breve?), *406*. — Maribo: *ÆA. III. 266, 282, 288, 290*; se ogsaa 7444. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 619* (1066), *635* (772). — Alling: *ÆA. II. 175, 179, 180, 186, 186, 188, 188*. — Dueholm: *ÆA. III. 177, 186*, (205 se Aar 1453); se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 100* (Juni 25). — Hundslund: *ÆA. III. 10*, (20 se Aar 1453), *20*. — Mariager: *ÆA. V. 677, 697, 717, 725, 738, 740*. — Vestervig: *ÆA. III. 145, 146, 153, 160, 165*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 367, 386*. — Vor: *ÆA. I. 189, 197, 197, 214, 227*. — Vrejlev: *ÆA. III. 41*. — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 333* (Jan. 29; = *ÆA. I. 220*), *335* (Febr. 19; = *ÆA. I. 220*); se ogsaa Aar 1494. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 227*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 820, 854, 1007, 1096, 1097*; se ogsaa 7393, 7496, 7544-45. — *Eline Gøyes Jordebog 105* (Febr. 3), *375* (Apr. 25), *124* (Maj 8), *169* (Maj 9), *98* (Juni 9), *131* (Juni 23), *201* (Aug. 5), *114* (Aug. 10), *144* (Aug. 10), *355* (Sept. 20). — *Adel. Brevkister 119* (Apr. 18), *119* (Nov. 17), *42, 43, 43*; se ogsaa 7380.

1494.

Jan. 6. Hans Konge¹. For os var velbaaren Mands Bud Niels Olß af Smørlerp med vort Stadfæstelsebrev [c: 7501] lydende paa dette Gods: Harebergh gard og Harebergh By [osv. som 7501 indtil:] 2 Skill. Grot og Tejer); og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 1. Sinde Niels Olß forskrevne Gods, forbydende alle Niels Olß eller hans Husfrue paa forskrevne Gods Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum die epiphanie dni. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Flii 8. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). [7561

Jan. 9. Wy Ffrederich erffgenhorne to Norwegen, hertogh synt schuldlich deme duchtigenn Jachim Reuentlouwen 10000 lub. mr. pennyngē, also to Lubeke unnde Hamborgh genge synt, dar en islich gudtman deme anderenn vull mede dohn mach in deme lande to Holsten ane alle hale pennyngē, darfor wy Jachim vorpanden den hoff to Rumtofft in Angelen belegen vor en brukelich pandt myt allen gerichtē hogest, middelst unnde sydest ock in hals unnde hant, nictes buten bescheden sunder geistlich leenware, vrigemannedenste unnde, wes dat gemeyne landt deith, de wy unns willen beholden hebben, unnde beholden ock unns de macht Rumtofft, wanner unns dat beqweme ys, vor de 10000 lub. mr. pennyngē wedder to losende. Wanner wy de guder wedder loßen willen, schollen wy de losinge yn den achtedagen der hilgen drier konyngē vorkundigen unnde yn den achtedagen der hilligen drier konyngē negestfolgende vorth auer dat jar ehm de 10000 lub. mr. pennyngē in enem summen bynnen dem Kyle edder in ener anderenn ßekerenn stede, dar eme sodanen 10000 mr. geleuen uptoborende, betalen. Ock hebben wy Jachim gegunnet, dat he sodanen buwete nw stande to Rumtofft van denn duchtigenn Otten unnde Wulff van der Wysch kopen unnde gebreken mach, unnde ifft he sodane buwete vorbeterde, dat schollen wy eme, wanner wy sodan guth wedder inloßen, vor dat gelth, so he dat to syck gekofft unnde wes eme dath gekostet hefft, betalen in enem summen, edder wy willen ehm gunnen, dat he sodan buwete alle afbreken unnde, wör eme dat geleuet, foren mach. Unnße secret. Gegeuen unnde geschreuen an unnßem slothe Gottorpp ame donreßdage na der hilligen drier koninge dage.

Perg. med 1 Segl: K. 106; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.).
[7562

Jan. 11. Hans Konge. »Borgemester«, Raad og Menighed i Randers har berettet for os, at de deles uden Bys til Herredsting, Landsting og anden Steds og ej maa nyde at pleje Ret for deres »borgemester« og Raad, som Sædvane er i andre Købstæder i Riget. Da paa det at Randers maa ydermere bygges og forbedres, giver vi dem i Randers »swodane« »priuilegie«, at de ej skal deles uden deres By, men skal pleje alle, som dem har til at tale, Ret for deres »borgemester« og Raad, til deres Byting eller for os. Og skal »borgemester« og Raad der i Byen hjælpe alle, som deres Medborgere har til at sige, det,

Lov og Ret er. Thi forbyder vi *osv.* Datum in civitate nostra Vibergensi sabb. infra oct. epiphanie dni. nostro regali sub secreto.

Dn. rex per se ad instantiam Dn. Erici Ottonis.

[A. ^aPerg. Randers Bys Arkiv (saaledes 1749).^a] Aa. Afskr. af Langebek 1749: LDipl. — Aaa. Afskr. (utvivlsomt efter Aa) af Frands de Thesstrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. — Ab. Kopi indsendt 1648 (uden Dag): RA. Danske Kanc. (Bl. 6 b). [7563]

a—a) Saaledes Aa.

Jan. 11. Kongen paalægger Mourids Nielssøn at lade Wiidskøle Klosters Tjenere være udelte i Anledning af en paalagt Foderskat.

Papir med Rester af 1 brevluukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 111.* [7564]

Jan. 12. Abbed Pædher i Esroms Kloster udsteder efter Anmodning af Mester Anderss Persen Broder i Esrom Vidisse af en dansk Oversættelse af et Privilegium af Pave Innocens VIII af 1487 Sept. for Cistercienserordenen i Almindelighed.

Perg. med Notarmærke [og 1 Segl]. Esrom Kl. Arkiv?; senere til SvRA., Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Ett cistercienserklosters arkiv(?)«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. Cistercienserordenens Arkiv). *Cod. Esrom. S. 288* (i Udgaven er udeladt det efter Pavebrevet følgende Stykke af Abbedens Brev, der stemmer med Udgavens S. 279 L. 14 f. o.-1 f. n. med følgende Afvigelser: thette breff oc obenbare instrument met *eptherscreffnes* notarii - for allæ naffn oc - dagh oc ştel - men her *Mattes wor capellan oc her Jesper cantor chori monasterii nostri antedicti Esrom* tiil witnessbyrd - tiilkallendes wore. - instrument, som *jech haffuer selff sammenscreffet*, met myth naffn - abbet *Pæthers* i *Esroms closter* hengh næthen) (i Udgavens S. 288 L. 1 f. n. skal der i Stedet for »S. 276 i 4de Linie fra neden« læses: S. 279 L. 8 f. o.). [7565]

Jan. 14? Kongen tildømmer Hellig Kors Alter i Wiborgh Domkirke en aarlig Afgift af 1 Skill. Grot af en Gaard i Wiborgh.

Perg. [med 1 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 102.* [7566]

Jan. 15? Mates Laurens¹ i Alstrop a. w. Landsdommer i Laland, Anders Gø² paa Kierstrop R., Jahan Wensterman³, Trwet Anders⁴ Høvidsmand paa Aleholm, Marthen Reber, Jens Esbern⁴ i Østerulsløff VV. og Hans Eskil⁵ i Mariebo. »Lawe ting« efter Jul paa Lalantzfare Landsting fik velbaarne Md. Hr. Eskil Gø² R. og Danmarcks Riges Marsk et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Per Jon⁶ i Skiælstrop, Per Dwæ i Wllersløff, Powel Powel⁷ i Tierstedh, Per Lale sstds., Per Krig i Østoffth, Niels Knwtzen i Hawerlickæ, Niels Pers⁸ i Høybii, Jens Skræder

i Hilletoffth, Jens Jepsß i Pwerop, Rigger sstds., Jep Clauesß i Wodeskowff og Bo Olsß i Saskiøbingh; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Hr. Eskill Gøyæs fuldmyndig Bud har til forskrevne Ting forfulgt 3, og er i Dag hans 4. Ting efter Loven, velbaarne Kvinde Fru Inggiardh, Hr. Jahan Oxæs Efterleverske for de »wolde oc wælde oc herwerckæ« og for, hvad Skade hendes Svende og Tjenere gjorde ham paa hans Gaard Torsiø i Skonæ, som han har kærret, efterdi som Hr. Eskill Gøyæ har sammeledes hende til Mossæ H.s Ting lade[t] forfølge derfor, som han tilforn paa Landstinget det med sine »beuisingh« af Mosse H.s Ting bevist har, og hun og ingen paa hendes Vegne i Dag kom til forskrevne Ting, derom vilde til Rette stande. Vore Indsegl.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Hxiii 2 (Vasspyd); 2. Exix 12; 3. Lxiv 7; 4. Dxxxiii 1; 5. I Sigilfeltet en Lillie. Eskill Gøyæs Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 122* (RA.). [7567]

Jan. 16. Ærkebisp Ihoannes Brostorp af Lund gør vitterligt, at Kelderus Andree Kannik sstds. har skødet en Gaard i Malmø og en i Lund til Stephans Alter i Lunde Domkirke mod Gudstjeneste.

A. Perg. med [6] Segl: 2. G. 76; 4. G. 68; 5. G. 80; [6. Nævnt af Langebek 1754 i LDipl.]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 215.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 176. [7568]

Jan. 17. Hilleboreg Ottisdotther, Hr. Knwd Hinricsß Efterleverske af Yffwersnis. Efter den »tilskickeligh« Time af Gud, at Hr. K. H. Ridder døde, da gav han min Søn Per Bille i hans Testament hans sorte Barse med al Tilhøring, »bøsse«, Væрге og Køkkentøj, som kunde vel være ved 800 Mk. værd over alt. Den Barse med al sin Tilhøring tog jeg til mig, og P. B. fik aldrig Betaling for den. Thi bepligter jeg mig nu skyldig at være P. B. forskrevne 800 Mk., for hvilke jeg pantsætter ham dette Gods: 1 Gaard i Eylbi i Eylbi S. i Skowbi H. (Jep Matsß, 6 Ørte Korn med [alle] »bridi bede«), 2 Gaarde i Haesløff S. i Haesløff By (Mates Clemetsß, 3 Ørte Korn med alle »bridi bede«; Hinrich Persß, 3 Ørte Korn med alle »bridi bede«) for et brugeligt Pant, saa længe til P. B. faar hans Penge. Medb. af mine Sønner Hr. Hinrik Knwtsß R. og Jøren Dae. Skrevet paa Yffwersnis Anthoni Dag.

Perg. [med 3 Segl]. Peder Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7569]

Jan. 18? Sten Bille¹ R., som den Dag sad i Dommerens Sted paa Lundhe Landsting. Lörd. »nesth tiwendagh« Jul lod

velbyrdig Md. Hr. Beynth Bille R. tage Freden af disse efterskrevne til Lunde Landsting for deres Faldsmaal for en Tingfred, som de gjorde paa Gydninghe H.s Ting, som er Jon Swdher, Niels Eskelsß i Skwberydh, Jes Gødmeresß, Trvels Gødmersß, Monss Jwl i Mansholth, Niels Torkelsß. Og har og Hr. Beynt Bille lovlig ladet forfulgt og taget Freden af disse 2: Oleff Biørnsß i Sandby, Niels Persß *ibid.* for et Fredsløfte for 40 lødige Mk., som de lovede Jes Arwedsß paa Gydninge H.s Ting. Og er de lovlig forfulgte til Landstinget, og var de lovlig advarede, som her var bevist til Tinge, at de skulde komme og staa til Rette, og ingen vilde komme af disse fornævnte og svare til fornævnte Sager. Mit Indsegl. Givet *osv.*

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxx 28. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [7570]

Jan. 19. Grønalte Sognevidne om Roskilde Bisps Rettighed over Præstegaarden i Grønalt og 3 Kirkegaarde i Lønalt, der giver deres Landgilde til Grønalte Kirke.

Perg. med 4 Segl: 1. I Sigilfeltet Lammet med Fanen; 2-3. Bomærker (2. i Skjold); 4. Utydeligt Skjold. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 366.* [7571]

Jan. 20. *Reg. 5026.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripø S. 247.* [7572]

— Hemingh Torstinsß Kapellan til s. Karine Alter i Vordingborg. Jeg har til min »siæl« Salighed og for mine »forældre« Sjæle givet til s. Karine Alter i Vordingborg min Jord, som min Fader og Moder paa boede, Gud deres Sjæle naade, som skylder aarlig 12 Skill. til Landgilde. Item har jeg skødet paa Vordingborgx Byting forskrevne Jord til s. Karine Alter. Medb. af flere Dannemænd Jens Mogensß Byfoged i Vordingborg, Oluff Bysse Borgemester, Hans Farsß, Mogens Jeepsß Raadmænd sstds. Datum Vordingborg fer. 2. ante f. convers. Pauli.

Perg. [med 5 Segl]. Vordingborg Kirkes Arkiv (SLA. Vordingborg Vor Frue Kirkes Breve paa Perg. 1453-1524). [7573]

Jan. 22. *Reg. *8270.* Perg. med [9] Segl: 1. Lxxxiv 48; 2. G. 474; 5-6. Bomærker; 7. Anker(?) i Skjold; 8. Utydeligt; 9. Bomærke i Skjold. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 48, XXXV. 2?* (hvor dog den Tid, Slottet har været uildet, kun angives som 40 Aar »oc mere«) (RA. C 1, Ejendomsretten til København). *Danske Mag. 4. R. II. 62; Kbhvns Dipl. I. 227.* [7574]

Jan. 25. Tingsvidne af Thry H., at Oleff Jensß Husfoged paa Hiortholm lod læse 7571.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 3. Bomærke. Roskilde Bisp Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 367.* [7575

Jan. 27. Bisp Karll af Otthense m. fl. dømmer, at der af Attroppe og Skofftofte bør tiendes til Elffuested Kirke og Præst og ikke til Herrested Kirke og Præst.

[A. ^aBeseglet Perg.^a Ellested Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1054* (dér opført under det daværende Hovedsogn Ryslinge)]. **Aa.** Optaget (sammen med 1494 Apr. 14 og 26 og Breve efter 1513) i Stadfæstelse 1570 Sept. 6 af Kongen, givet Hr. Niels Jennsen Sognepræst til Ryslinge S. Konzept hertil. RA. — **Aaa.** Herefter: Perg. med 1 Segl. Ellested Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1057* (dér opført under det daværende Hovedsogn Ryslinge); senere til Arkivet paa Ravnholt. — **Aab.** Afskr. efter Aa: RA. Reg. o. a. L. 10 Bl. 164 a. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 469.* [7576

a—a) Saaledes Aa.

Jan. 28. Hans Danmarckis, Norgis, Wendis og Gotthis Konge, udvalgt Konge til Suerrig, Hertug (*osv.*). Aar mcdc4^a Tirsd. efter Pouills Dag convers. for os paa vort Retterting paa vort Slot Ollborrig i vor egen Nærværelse, nærværende Biskop Niells Glob af Wiborrig, Biskop Niells Styge af Børlum, Matthis Niellßenn, Hr. Niells Høg R., vore Mænd og Raad, Hr. Abbed Hendrick af Wedskøffle, Hr. Peder[!]^b Marquor af Hundtzlunt Kloster, Peder Bang af Wregeløff, Hr. Jens Matzenn, Hendrick Friiß, Jesper Lenou, Otthe Hendrickßenn, Jost Niellßenn med flere, var Hr. Provst Simenn af Børlum paa den ene og velbyrdig Md. Thamis Thordtzenn og Fru Marinne af Hiermidtzløff paa den anden Side om Trætte om 2 Agre paa Hiermidtzløff Mark og 1 Jord, som Provst Simen havde ladet bygt, og ydermere om Fileholm og »diß«, som Morthenn Niellßenn, Fru Marinnis Husbonds Fader, havde gjort Lovhævd paa lang Tid siden, og Provst Simen derefter har og gjort Lovhævd og Sandemændstog. Da efter begges deres Samtykke taledes vi dem et kærligt Minde imellem om forskrevne Agre og Jord i Hiermidtzløf Mark i saa Maade, at Provst Simenn skal lade afbryde den Bygning, han har ladet bygt paa den Jord, og blive til Agerjord og ej herefter at bygges, og de andre 2 Agre skal Provsten beholde til Børlum til Lilde Meellstedt. Og skal Provst Simenn udlægge Fru Marinne 1 Ager i samme Mark saa god som en af de 2 Agre efter 4 Dannemænds Sigelse, som de paa baade Sider opnævnedes, som er Peder[!]^b Marquord i Hundtzlunt, Peder Bang i Wregeløff, Hr. Jens i Eystrup og Hendrick Friiß, og dermed paa baade Sider nøjedes. Item om den Lovhævd, Fru Marinnis Husbonds Fader gjorde paa Fileholm, bør at blive ved Magt, saa længe

hun rygges af Bisp og Bygdemænd; skader Fru Marinne noget paa den Lovhævd og Sandemændstog, Provst Simenn har ladet gjort paa »diß«, da følge det Sandemændstog for Bisp og Bygdemænd efter Loven. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

[c Perg. »met rigenns zegell forre«; »dog seglitt aff allder och wongiemme findis ath uære forargitt.«^c Hjermelevgaard Godsarkiv.] Vidisse 1596 Sept. 24 af Kongen (o: Rigskansleren), givet Enuolldt Kruße til Hiermidtzløffgaard vor Rentemester. RA. Rigens Forfølgningbog 1592-98 Bl. 237 b. [7577

a) Aaret kan af flere Grunde, hvoriblandt Kongens Titel og Rigskanslerens Navn, ikke være 1504; naar det skal ende paa 4, kan det i Hans Keldssøns Rigskanslertid kuu være 1494, hvad der passer med Kongens Itinerarium. b) o: Prior. c—c) Saaledes Vidissen.

Jan. 30. Hans Konge. For os var velbaaren og hæderlig Md. Hr. Abbed Henrich af Vitskøle Kloster med et Brev af Hwedbo H.s Ting, som Pael Vinther Foged havde udgivet og beseglet med flere Aar 1492 die Michaelis, lydende, at 8 Danne-mænd vidnede, at de hørte og saa' paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Hwedbo H. kundgjorde deres Ed, saa at de gjorde Markeskel mellem Gøel og Friisdorp ved det »nørland« fra gammel og grøn Jord, som »fløer« og falder til, og sønder til Gøel Land til gammel grøn Jord, som falder og »fløer« til; der midt imellem gjorde de Markeskel og øster fra Ryde Aa og vester til Jøxe Markeskel; med flere Ord, det Brev udviser. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle paa fornævnte Marke-skel Hinder at gøre, saa længe forskrevne Sandemænds Tog lovlig rygges for Bisp af Bygdemænd uvildige, og nogen derefter kommer for os med bedre Bevisning. Datum Alborgis fer. 5. ante f. purificat. Marie nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Vitskøl Kl. Arkiv?; ^aaf Frederik Rostgaard foræret til Danske Selskab^a (RA.). [7578

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 201.*

Jan. Jep Laßenn Tingholder paa Hing H.s Ting, Per Raßmusenn Sognepræst i Willing, Tommiß Faßy, Esche Faßy, Per Grønn, ^a»Simenn webner, Ærlaw«^a Noo og Hannß Degenn. Paa Snapsting paa Hing H.s Ting fik »welb.« Svend Iffuer Erichsen af Woldbiereg et Stokkenævn af 12 Danne-mænd: Law Noo, Peder Grønn, Palli Raßmusenn, Michell Floe, Jeß Ebsen, Christen Nißenn i Thorstet, Knudth Ploxe, Per Pouelsen, Jep Nich, Niß Madtzenn, Jeß Raßmusenn og Niß Raßmußenn; disse vidnede, at dem vitterligt er og har hørt af Fader og Forældre,

at Hestehaffue, som kaldes Wolbiereg grubbe, har været fri Enemærke til Wolbiereg gaard i Arilds Tid og i Hr. Johann Biørnsens Tid, og den Stund han havde Wolbiereg, og i Hr. Peder Schrams Tid, den Stund han levede, og i Erich Raßmusens^b Tid, den Tid han levede, og siden i Fru Elneß Tid efter Erich Raßmusens^b Død og aldrig at have været given Kære paa forskrevne Enemærke »vor atthi« Esche Tanngge gav dem[!] Kære paa forskrevne Enemærke. Og forskrevne 12 Dannemænd »saa«, at dem og vitterligt er, at Iffuer Erichßenn og hans Fader og Forældre har tilbudet Iffuer Jennßenn og Clauß Jennsen hvert Aar 2 næste Ting før Wolborig Dag Græs og Vand til en Hest i Wolbiereg grubbe. Sig. nostra »sentibus[?] impressa«. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 1, H 8. [7579]

a—a) ∴ vel: som Væbnere ere, Law. b) ∴: Christiærnsøns.

Føbr. I. Anders Perssøn Prior i Aleburrig Helligaandskloster oplader til Viborrig Bispedømme Gaarden Hwinstrop i Nør H. i Morss.

Perg. [med 3 Segl]. Viborg Bisps Arkiv? (AM. VII. 18). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 87.* [7580]

— Hans Konge¹. Lørd. Vor Frue Aften purificat. for os paa vort Retterting paa vort Slot Alborgh i vor egen Nærværelse, nærværende Biskop Niels Glob af Viborgh, Biskop Niels Stigge af Børlum, Mauritz Nielß, Hr. Niels Høgh R., Claus Vagn og Lazarus vore Borgemestre i Alborg med flere, var velbaaren Md. Hr. Oluff Oxæ R. paa den ene og Hans Fynbo med Fuldmagt paa Hr. Bent Billes R.s vor Mands og Raads og hans Søsters Fru Ingerdz og hendes Børns Vegne paa den anden Side om Trætte om Torsø Fang, Hr. Bent paa forskrevne hans Søsters og hendes Børns Vegne har faaet Indførsel i, og Hr. Oluff det siden forfulgt har til Tinge og med vore Breve, mod hvilke Hr. Bent tog Genbrev og Hr. Oluff derefter tog vor Stævning; og var i Dag deres rette Stævnedag, som de tilstod. Da bad Hr. Oluff, at han maatte faa sit Gods igen, som han det forfulgt har og har ofte tilbudet at gøre dem Fyldest og kan det ej nyde. Dertil svarede Hans Fynbo, at Hr. Bent er altid redebon at annamme Fyldest paa hans Søsters og hendes Børns Vegne, og satte i Rette, om ham burde sin Indførsel paa deres Vegne at nyde, saa længe ham gøres Fyldest. Derom var saa for Rette paasagt, at Hr. Bentz Indførsel bør ved Magt at blive, saa længe ham paa hans Søsters og hendes Børns Vegne fuld

gøres; og som Hr. Oluff begærede, at ham maatte Tid forelægges at gøre dem Fyldest, skal de paa baade Sider møde for deres fælles Venner inden 6 Uger, om de der forenes kan; »hwore« ej saa sker, da møde for os »dagh« 6 Uger, og Hr. Oluff ud at lægge Hr. Bent paa hans Søsters og hendes Børns Vegne, hvis han opbaaret har af deres; vil de ham ydermere kræve, end han opbaaret har, det afværge Hr. Oluff efter Loven, som ham da for Rette findes. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Oluf Oxes Arkiv?; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 122 (RA.)*. LDipl. [7581

Febr. 2. Udtog: *Danske Mag. 3. R. II. 4;* jfr. *Reg. * 8311.* Er 1494 Nov. 20.

Febr. 3 ell. 4. Anderss Kierwlff Foged paa Kier H.s Ting, Anderss Bwnde, Nis Krabbe, Jes Smidh i Elffkiergardh, Bertill Palsß, Las Simensß, Las Jensß og Seuren Nielsß i Horsnes. Tirsd. Blasii Dag^a paa Kier H.s Ting fik Hr. Jens Nielsß Sognepræst i Ingstrop paa Biskop Nielsß Vegne i Burglom et Stokkenævnd af 32 Dannemænd: Seuren Nielsß i Horsnes, Las Jahansß, Nis Krabbe, Las Wendelbaa, Cristern Persß, Terkil Lauersß, Mattes Persß, Iwer Persß, Jes Persß, Jes Smidh, Bertill Palsß, Las Michelsß, Oluff Michelsß, Jep Jensß, Simen Lauersß, Per Mattesß, Anders Bwnde, Per Mogenß, Iwer Swder, Mattes Foget, Henrig Kristernsß, Anderss Krabbe, Anders Henrigß, Jes Bertilß, Las Nielß, Erick Nielß, Michel Laurensß, Per Oluffß, Per Twß, Erick Nielß, Nis Anderß og Jep Bertilß; hvilke vidnede, at i 40 Aar, som »endelss« af dem vel mindes, og i 60 Aar, som en Del af dem og vel mindes, og i 70 Aar, som største Delen af dem og vel kan mindes, har Birkelsgaard været i Burglomz Biskopdommets rolige Hævd og længere, som de har spurgt af deres gamle Forældre, ukært af dem af Widskildh eller nogen paa deres Vegne og af alle baade i Biskop Perss, Biskop Geerdz, Biskop Ibz og Biskop Nielsß Tid, som nu er, og har aldrig de eller nogen andre æsket eller opbaaret Skyld eller Afgift deraf andre end Biskopper i Burglom eller talet derpaa her til Tinget eller anden Steds, som vi kan længst spørge; og er det alle menige Indbyggere og Almue i Kier H. vitterligt, at saa er. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt; 3-4. Bomærker; 5. Utydeligt; 7. Bomærke. Børglum Bisps Arkiv; Birkelse Godsarkiv; ^b1852 af Enke-

Kammerherreinde Skeel foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Børglum Bisps Arkiv). [7582]

a) Blasii Dag (Febr. 3) faldt 1494 paa en Mandag. b—b) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Gehejmearch. I S. LII.*

Febr. 4. *Reg. 5031.* Perg. [med 1 Segl]. ^aC. 1830 i Baggesvogn Godsarkiv^a; ^b1848 af Baron Krag-Juel-Vind-Arenfeldt til Sæbygaard i Jylland foræret til Hist.-genealog. Ark.^b (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nye Danske Mag. VI. 79.* [7583]

a—a) Saaledes *Nye Danske Mag. VI. 77.* b—b) Dettes Journal S. 41.

Febr. 6. Hans Konge. Aar 1495^a Torsd. Doretei Dag for os paa vort Retterting »fandes« i Graabrødrekloster, nærværende Peder Brockenhuß Landsdommer i Nørjuddlandt vor Mand og Raad, Hr. Hermændt Fleming Provst i Aarß, Laß Mogenßen af Tælæ, Albrecht Scheell, Olluff Friiß vor Embedsmand paa Calløe, Thyge Jenßen i Dalsgaard, Jep Jenßøn af Skougaardt, Erich Eschildson og Niels Munck med flere, var velbaarne Svend Biørenn Anderßen vor Høvidsmand paa den ene og Poell Perßen i Wor, Knudt Perßen, Throels Nißen og Per Nißen sstds. med flere vore Bønder i Roxøe H. paa den anden Side om Trætte om Ager, Eng og Fædrift, som de dem forpligtet havde paa baade Sider her for os at møde. Da i Rette lagde Biøren Anderßen et Laasebrev udgivet i Kong Ericcks Tid [c: 1. Række Nr. 6668], lydende, at Las Muß var tildømt til evindeligen Eje en Hovedgaard, man kalder Stienholdt, og en Gaard, man kalder Kallesgaardt, med andet Gods i Wor S., som er af den Dal, man kalder Boildedall, til det Vand, man kalder Guden fiordt; item et vor Hr. Faders Brev [c: 2528] lydende, at Hr. Anders Jacobßen R. var for ham og hans »lod«^[!]^b med et Lovhævdsbrev paa Stienholdt og al dens Tilliggelse, som er fra den Dal, man kalder Boildedall, til det Vand, man kalder Gudum fiordt, og paa den nør Side op til Therpmarcken og saa langt, hun rækker, og paa den sønder Side op til Ørstedt Markeskel saa langt, som Ørstedt Mark rækker, og saa langt med Hallidzbierue^c Markeskel og saa ned til Gudum fiordt og paa den nør Side igen, som var norden ud med Schalmager og Hygindtzlundt og saa langs ned ud med Kiers fierding saa langt, som det rækker ud med Wor »marcke«, første Kiers fierding slipper, saa lige ned »ad« det Dige, som løber lige ned fra Stienholdt, og saa frem »adt« en Sten, som ligger lige ned af det Diges Ende, og saa ret ned til Gudum fiordt; alt det, der er imellem og Holidtzbierru Markeskel og begge Vegne til Guden fiordt og saa paa den anden Ende paa Boildedall, undtagen Eng og Kær,

som Kirken fra Stienholdt given er. Derimod i Rette lagde forskrevne Wor Bønder Tingsvidne og Sognevidne, hvorimod[!] de skal have Rettighed i den Ejedel, som det Laasebrev og Lovhævdsbrev indeholdt. Derom var saa for Rette paasagt, at forskrevne Laasebrev bør ved sin fulde Magt at blive, og Biørnn Anderßenn at beholde alt det Gods, som det paalyder, og sammeledes at beholde det Gods, hans Fader Hr. Anders Jacobßen har »indwortt« med sin Lovhævd, efter vor Hr. Faders Brevs Lydelse. Thi forbyder vi alle Biørenn Anderßen paa forskrevne Gods efter hans Laasebrevs Lydelse, som han har evig Tielse paa, og paa det Gods efter vor Hr. Faders Brevs Lydelse paa hans Lovhævd herimod at gøre eller sig dermed at bevare, saa længe hans Lovhævd er ved Magt. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste ^dJohan(e) Krabbe[!] (ju)str^o n(ost)ro^d.

[A. ^ePerg. med 1 Segl. ^e Stenalt Godsarkiv.] Aa. Vidisse 1655 Sept. 26 af Wiburig Landsting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. Papir med [3] Segl paatrykte forneden: 3. Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). — Ab. Afskr. efter Koncept til Aa: NLA. Viborg Landstings Dombog 1655 C Bl. 379 b. [7584

a) Aarstallet er i Aa lidt utydelig skrevet, men maa nærmest læses: *mednonagelino quinto*. I Ab, hvor Aaret ligeledes er utydeligt, kan der dog læses 1494, og til dette Aar henføres Brevet i Udtog af det, som findes i RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 186 (*Rosenvinge, Domme II* 262) og i RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 289 b. jfr. 300 a. Ogsaa Plesner henfører det til 1494, fordi Dorothee Dag da, men ikke i 1495, faldt paa en Torsdag; jfr. endvidere om Aaret W. Christensen, *Dansk Statsforvaltn. i det 15. Arh. S. 693 Note 6*. b) ^c: Raad. c—c) Ab: »langs mett Hallitdzbierw«. d—d) Saaledes Ab; Aa: Johan Krabbe nostr.[!]no. e—e) Saaledes Aa og Ab.

Febr. 8. *Reg. *8272*. Papir, skrevet med en Haand, der formentlig er Henrik Krummediges egen, og med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker i Skjolde. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. II* 719. [7585

Febr. 9. Hans Konge. Hr. Erich Ottzsen R. vor Mand og Raad har nu ladet gjort os Regnskab af vor Byfogedi i Randers og af hvis Fredkøb og Vrag, som han har opbaaret paa vore Vegne, siden han os sidst Regnskab gjorde, og indtil denne Dag. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Regnskab. Datum in civitate nostra Vibergensi dnica. esto michi nostro sub signeto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl. ^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 34).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 188. [7586

a—a) Saaledes LDipl.

Febr. 13. Clement Slaggi Foged paa Jerssleff H.s Ting, Marquord Jensß Foged paa Seyelstrop, Josep Ericsß Foged paa

Restrop, Jes Smed i Elkyer, Anders Bwndhe i Tylstrop, Hans Bwndhe i Øster Gerindrop og Anders Laurensß i Øster Kornom. Torsd. efter Fastelavns Sønd. paa fornævnte Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Mawritz Nielsß paa Aagard et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Laurensß i Øster Kornom, Cristern Jensß, Jes Smed i Elkyer, Gwndi Persß i Vester Brøndersleff, Jes Nielsß, Oloff Griiss, Nis Oloffß i Vrangdrop og Cristern Andersß; hvilke vidnede, at de har hørt, og dem alle vitterligt er, at nu 34 Aar siden var velbyrdig Md. Hr. Axel Lagisß R. til Clasholm her i Hwilshøff og »indwordhe« sit Gods med Lovhævd, som han har i Jersleff H., og da »indwordhe« han Holmegard for sit rette Arvegods og havde det uden Kære til nu, Provsten fører der Trætte paa. Item vidnede fornævnte Mænd, at somme af dem mindedes i 40 Aar, og somme i 50 Aar og mere; da kan dem aldrig mindes andet, end først Hr. Axel og saa M. N. har haft det Gods i Vester Brøndersleff, Nebstrop og i Øster Brønderssleff ukært til nu, Provsten fører der Trætte paa. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.).
LDipl. [7587

Febr. 13. Clemind Slaggi Foged til Jerslouff H.s Ting, Marquortt Jenßenn Foged paa Seyellstrup, Joseph Erichß Foged paa Reffstrup, Jes Smid i Elkier, Hanns Bonde i Ostergerndrup, Anders Bonde i Thyllstrup og Anders Lauridsßen i Østerkornum. Torsd. efter Fastelavns Sønd. paa forskrevne Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Mauridz Niellsßenn paa Aagaardt et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Niels Michellßenn i Nebstrup, Gundi Pedersen i Vesterbrynderslouff, Nis Poffuillsßenn *ibid.*, Las Jensßenn *ibid.*, Niels Olluffßenn i Vrangdrup, Olluff Griis, Matthis Thommeß og Jes Madzenn i Grynstedt; hvilke vidnede, saa' og hørte, at Mauridz Nielsßenn forskrevne Dag paa forskrevne Ting havde med sig sine Lovhævdshøringe Bertell Lauridzenn i Vesterbrøndz-louff og Anders Bertellsßenn *ibid.*, hvilke tilstod, at Mauridz Nielsßenn har »indwortt« med Lovhævd dette Gods: 1 Gaard i Westerbrynderslouff (Clemidt Gundeßenn) med al forskrevne Gaards Tilliggelse, besynderlig en Eng norden til Riisewad; en Eng paa Gangenn; en anden Eng sstds.; 2 Enge i Pudzslett, den ene østen ved »skjørden« og den anden vesten; en Eng ved Rye aae. Item »indworde« han en Eng i forskrevne Brønders-louff og en Eng i Pudzslett og en Eng norden til Rye aae.

Item »indworde« han Nebstrup og en Eng i Pudzslett til Wintterweyenn. Item »indworde« han sig i forskrevne »marke i forthaae oc udi fellig« fra, som Fæbroen vedtager, og sønder »att enn høuff« og saa sønder ad Gaberaffns schiørdt og i Aaen og saa i Øster saa langt, som til Markeskel kan findes med Rette. Item »indworde« han et Byggested i Østerbrøndersløuff og 3 Agre i Østerbryndersløuff Mark med anden Rettighed i forskrevne Mark, som findes kan med Rette. Dette Gods »indworde« han med gode Riddermændsmænd og Selvejere, som Fogeden og gode Mænd funde ham til med Rette; og forskrevne Lovhævd var lovlig tilbuden og funden og gjort »laughthid dagh«, og forskrevne Lovhøringe mælte hans Lovhævd ved Magt at blive. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aVelbeseglet Pergamentsbrev.^a Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv.] Vidisse 1602 Apr. 27 se 6966. RA. Rigens Forfølgningssbog 1601-7 Bl. 46 a. [7588

a—a) Saaledes Vidissen.

Febr. 17. Lawrens Olls¹ Byfoged, Peder Jens² og Per Mikells³ Borgemestre, Mattes Benchts⁴, Mattes Boo⁵, Henrick Mogens⁶ og Steen Anders⁷ Raadmænd i Køge. Mand. efter Scolastice Dag i Køge paa vort Byting skødede beskeden Md. Peder Griis⁸ vor Byskriver efter den Befaling, som han beviste sig at have af beskeden Md. Villgom Per Trwells⁹ Søn, nu boende i Ladagree, fra Willgom til beskeden Md. Jens Anders¹⁰ Raadmand i Køge al sin Del, baade Hus og Jord, i den Gaard, som Per Truells¹¹ for dum aatte, liggende i Køge sønden ved Torggaden, østen ved Bastwestredit og vesten ved den Gaard, Olaff Skomagere ejer og i boer og Jep Olls¹² for dum aatte og i boede, hvilken Del er først 8 Væggerum sønden op til de 2 Væggerum næst ud til Gaden, og de er 21 sielandskee Alne lange ned ad Gaarden Sønder af i Nør, og Bredden er lige med de andre »hwss oc jord« sstds. ovenfor og nedden liggende, og fremdeles en fuld Broderdel nede i Gaarden ved Aaen i den øde Jord, dette Gods med »fortaa« og Gaardsrum, fri Gang og Ægt ind og ud ad Port, Laage til Aa og Hemmelighed J. A. at have, og takkede han ham paa Willgoms Vegne for god Betaling. Var ingen Gensigelse derimod; thi mælted Skødet stadigt over alle 4 Tingbænke. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1, 3-4. Bomærker (3-4. i Skjold); 5. Skjold, hvori et Søblad; 7. Bomærke i Skjold. Senere til Vidtsköffe Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Køge (Tillæg)).

[7589

Febr. 19. *Reg. *8275.* A. Perg. med 2 Notarmærker. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). Herefter: *Danske Mag. 4. R. II. 63; Kbhvns Dipl. I. 229* (∩: det paa de 2 Steder i Teksten aftrykte Eksemplar). — B. Perg. med 2 Notarmærker. Samme Arkiv (RA.) (∩: det paa de 2 Steder i Noterne omtalte andet Eksemplar). [7590]

— *Reg. *8273.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 78* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): *løse fore alt ythermere tillall eller kraff aff oss oc alle andre paa wore vegne om forne lxxix mr. viii hwiide. Datum - signeto.*) [7591]

— Kongens Kreditiv til Mourids Nielssøn for hans Kapellan Claues Hanß.

Papir med 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 112.* [7592]

— *Reg. *8274.* Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bisp Herlug af Oslo's; 2. Jon Poulssøns; 3. Erik Erikssøns (Skjold, hvori et Jægerhorn, og Hjelm). Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. V. 695.* [7593]

Febr. 22. *Reg. *8276.* Perg. [med 1 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 193.* [7594]

— *Reg. *8277.* Papir med 4 Segl paatrykte forneden: 1. Bisp Herlug af Oslo's; 2. Jon Poulssøns; 3. Erik Erikssøns (Skjold, hvori et Jægerhorn, og Hjelm); 4. Thormod Jonssøns (Bomærke). Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. V. 696.* [7595]

Febr. 23. *Reg. *8278.* Perg. [med 2 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. II. 720.* [7596]

— Ad (Alfssøn Tre Roser) tilskriver Henrick (Krummedige) om sin Strid med ham.

[Udskaaren Skrift. Henrik Krummediges Arkiv.] Udateret Vidisse af Erick Simonssen og Lambreth, Borgemestre i Salsborrig. *Dipl. Norv. XVIII. 126.* [7597]

Febr. 25. Jeg Jeip Langh¹ Foged paa Kalundeburgh oplader Satzer Pethersß en min Gaard liggende i Kordel paa Strandgaden mellem Per Smeth og Herman Skindere, som jeg i Pant har af Anders Maghensß og hans Husfrue Carine Brynickes for 80 Mk. danske Penge, efterdi som de aabne Breve udviser, som jeg Satzer derpaa antvordet har, for hvilken Summa Penge 80 lb. Mk. jeg kendes mig fuldt Værd af Satzer op at have baaret. Medb. af flere gode Mænd Tomas Jensß Byfoged i Kalundeburg, Fiærasingh, Jens Powelsß Raadmænd *ibid.*, Niels

Jwde Scriffuer, Jeip Jensß og Lasse Kæp. Datum Calundeburgis crast. die Mathie ap.

Perg. med [7] Segl: 1. Fvii 6^a. Senere (jfr. 1497 Apr. 26) til Kallundborg Kirkes Arkiv? (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1491-1555). LDipl. — Hertil 6791. [7598

a) Langebek 1747 i LDipl.: »De 3 første Segl ere adelige, de andre ere borte«. Derimod siger Langebek i en Afskr. i Werlauffs Manuskripter 7: »De 4 sidste Segl ere borte; af de øvrige tre ere de tvende første adelige«.

Febr. 25. Anders Persß¹ Herredsfoged i Wæmennæhøyss H. Den Tid jeg var tilæsket med Kongens Brev at følge »ridemænnæ«, som dertil skikket var at ride for Tordziø gaard og æske Fyldest paa Fru Ingerdh og hendes Børns Vegne af Hr. Oluff Oxæ efter »ridebrefsens« Lydelse, da spurgte »ridemennæ« og jeg Fogeden ad Mechil Raa, som paa Gaarden var, om han havde den Gaard af Hr. Oluff Oxæ; der svarede han saa paa, at han havde den af Hr. Oluff Oxæ og af ingen anden. Item spurgte vi ham ad, om han vilde gøre vor naadige Herres Brev fuldt, eller om han havde der nogen Befaling til af Hr. Oluff Oxæ; der svarede han saa paa, at han ej »thore« det gøre, thi han havde der ingen Befaling paa. Efterdi at vi ingen Fyldest kunde faa der, forviste »ridemennæ« og jeg Hr. Beinth Bilde paa Fru Ingerd og hendes Børns Vegne i Tordziø gardz Ejedele i Skov, Mark, Ager, Eng og Fiskevand det at beholde, til des Hr. Oluff Oxæ havde gjort hende og hendes Børn Fyldest. Siden fór »ridemennæ« og jeg i Byen og indførte Hr. Beinth Bil[d]e paa Fru Ingerdh og hendes Børns Vegne deri, og adspurgte vi Bønderne, som paa Gaardene boede, hvem de tilhørte eller svarede; da svarede de, at de hørte Hr. Oluff Oxæ til og ingen anden. Da »antworde« jeg Hr. Beinth Bilde »nygell oc laass« og beføl Bønderne at svare ham paa Fru Ingerdh og hendes Børns Vegne og give Hr. Beinth eller Fru Ingerd deres Skat og Landgilde, saa længe Hr. Oluff Oxæ vilde udlægge Fru Ingerd og sine Søskende hendes Børn, hvis som ham af Rette burde. Førte vi ham og i mere Gods i samme Herred, som Indførselbrevet udviser, derpaa givet er. Mit Indsegl. Datum Twlstwrrp 3. fer. post f. Matie ap.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [7599

Marts I. Nis Jowensß Foged paa Hwetbo H.s Ting, Niels Lauersß Sognepræst i Jetzmarck, Pouel Winter, Per Rvss, Tyry Tamesß, Seuerin Andersß, Symen Hwid og Niels Jeibsß. Lörd. ante dnicam. oculi paa Hwetbo H.s Ting fik »beskeligh« Md.

Mates Andersß Foged i Birckels paa Niels Styges Vegne Biskop i Børglum et Stokkenævnd af 24 Dannemænd: Pouel Winter, Tøry Tamesß, Seuerin Andersß, Jes Hwid, Las Mortensß, Tølly, Jes Matsß, Symen Hwid, Jes Nielsß, Jespær Brwn, Las Nielsß, Jep Persß, Tames Esbernsß, Jep Jensß, Nis Persß, Jes Esbernsß, Nis Jelsß, Nis Olusß, Jep Jensß, Nis Persß, Las Nielsß, Las Jespersß, Nis Clementsß og Seuerin Lauersß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Birckels i Ker H. i Aaby S. har været til Børglumz Biskopsdommet i 40 Aar i rolig Hævd og mere, og ej de af Widskywll har kæret derpaa her til Tinge eller nogen paa deres Vegne, og ej andre har æsket eller opbaaret Skyld eller Afgift deraf eller svaret nogen andre deraf end Biskopper i Børglum Stift; og er det alle menige Herredsmænd vitterligt i Hwetbo H., at saa er. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 2.-4. Utydelige; 5. Bomærke. Børglum Bisps Arkiv; Birkelse Godsarkiv; ^a1852 af Enke-Kammerherreinde Skeel foræret til Gehejmarkivet^a (RA. Børglum Bisps Arkiv). [7600

^{a-a}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. Aarsberetn. fra Gehejnearch. I S. LII.

Marts 2. »192. Hanß Opperlo, Piper Willdeke, Peter Hanß, Volkeff Dierik, Volkeff Clauß, Clauß Goefß Hanß, Peter Hanß, Dettleff Lange, Dettleff Clauß, Volkeffs Laurens, Junge Haiteman, Clauß Piper, Hebbens Peter, Hanß Heket, Clauß Wulff, Peter Heket, Hanß Oppendyke, Clauß Tette, Clauß Goefß Tede, Clauß Goefß Dettleff, Dierik Vollkeffs Voltzke, Peter Volkeff, Elseben kinder, Peter Volkeffs Junge Hanß sohn, Clauß Peter Clauß, Dettleff Tobbens Hanß, Hanß Buye, Peysen Hanß Hanß, Olde Clauß Dettleff, Old[e] Reysen Peter, Peysen Hanß Peter, Peysen Diriks kinder, Peter Volkeff, Hanß Volkeff, Henneke Johan, Junge Clauß Volkeff, Stats Greten kinder, Peter Bockholt, Henneken Elseben kinder, Junge Hanß Wulff, Olde Clauß Hanß, Hanß Wulff, Peter Volkeffs, Olde Hanß, Junge Dettleff Goefß, Olde Clauß Hanß, Hanß Steker, Peysen Hanß Clauß, Kirsten Dieriks Hanß Kerstens Henneke, Henneke Eleff, Hanß Hase, Dirik Brun u. Junge Henneke gemeine bunden u. einwohner zu Drage in Stapelholm im kirchspiel zu Suderstapell verpflichten sich unter dem Stapellhollmer insiegell anno 1494 ☉ oculi, daß nachdem hertzog Friderich auff dem Schlesswiger rahthause) post. concept. Mariæ durch seine rätthe ihnen zuerkandt den eigenthumb von dem Drager felddt geheißsen Vullenhemme zwischen Drage u. Koldenbüttell, sie dahero, so bald solches land unter einem haubtdeich gebracht seyn wird, von jedem deymete jährl. auff st. Andree tag einen Rendsburger scheffell gersten ewige rente an des hertzogs burg zur Tylen bringen wollen, gleichwie andere unterthanen in Stapellholm auff diesem tag nach alter gewohnheit ihre heuer, pacht u. pflicht ausgeben; dabey verpflichten sie sich, so bald es eingeteichet, solches zu bebauen u. zu bewohnen u. dan zu allen brüchen an halß u. hand, der

bede u. allen andern diensten zur burg zur Tylen oder waß das gemeine land thut, gleich andern des hertzogs unterthanen in Stapellholm.«

[A. Orig. Hertug Frederiks Arkiv.] **Aa.** Udtog med H. C. Stryks Haand: RA. MS. H. C. Stryk, Saml. vedr. Slesvigs og Holstens Hist., 1. Bd. 1. Paginering S. 144. — **Aaa** og **Aab.** 2 Udtog skrevne med Hænder fra 18. Aarh., sikkert afskrevne efter Aa: RA. Westphalens Dipl., Fol. — **Ab.** Et kortere Udtog, ligeledes med Stryks Haand: RA. MS. H. C. Stryk, anf. St., 2. Paginering S. 97 (betegnet: Or. 192). — **Aba** og **Abb.** 2 Udtog, skrevne med Hænder fra 18. Aarh., sikkert afskrevne efter Ab: RA. Westphalens Dipl., Kvart. — **Ac.** Et tredie Udtog lyder: »Die inwohner des caspels Suederstapel und^a Drage im Stapellholm verpflichten sich pacht und rente zu geben 1 schl. Rendeßburger maß gersten von jedem demet landes, so in dem newen Drager velde beteichet wirt. Datum anno 1494 am sontage oculi.« Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 XXXI. 2 (RA. Reg. 39 Bl. 81 a (med Tilføjelse: »Ist auch in der furstligen cantzlei plieben zum amt Gottorff«) = 202 a = RA. Reg. 41 Bl. 85 a). — **Aca.** Et noget kortere Udtog herefter (uden Dag) anført under Nr. 26 i en »Registratur der original brieffe betreffendt f. g. embter, welche aus dem gemeinen gewelbe bey inuentierungh deßelben genohmmen sein«: RA. Registr. 1605 over Gottorperarkivet Bl. 151 a og 133 b; og Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 267 (med Haand fra 1. Halvdel af 17. Aarh.). — Brudst. uden Dag: *Westphalen IV, Præfatio S. 65.* (Reg. *8316.) [7601
a) Aca: zu.

Marts 3. Reg. *8279. Papir med 1 utydeligt, endnu overlæbet Segl paatrykt Bagsiden. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (C; RA.). *Dipl. Flensborg. II. 924.* [7602

Marts 4. Vi Hans Konge tillader vore Borgere og Menighed i Koldinge at have i deres Byfred og Birkeret fra Kolding Aa og den »beckerwnd« ret nær op til Gamelby wad og saa over Heden indtil Harcker hole og saa norden om Koldinge Dam og Emersholt og ned i Koldinge Strand og saa vidt og bredt, som Koldinge By har Rettighed i Hart Mark; saa at hvad der forinden sker, maa de forfølge til deres Byting, som Sædvane er i andre Købstæder, dog vor og Kronens Ret dermed uforsømmet og sammeledes hver Mands Ret paa sin Jord derforinden. Forbydende osv. Datum in castro nostro Koldinge fer. 3. post dnicam. oculi nostro regali sub secreto.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 15 a). [7603

— Reg. *8280. [A. ^aPerg. med 1 »ganske forsledt« Segl.^a Holger Erikssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (utvivlsomt 16. Pacquet Nr. 2^b).] **Aa.** Afskr. af Langebek 1761: LDipl. Her-

efter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 180.* — **Ab.** Afskr. af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 181. [7604

a-a) Saaledes Aa. b) Brevet er ikke anført særskilt i Langebeks Registratur over Arkivet (RA. Langebeks Saml. Pk. VI), men maa efter den Maade, hvorpaa det er betegnet i Ab, og den Plads, hvorpaa det er indført sstds., antages sammen med 7105 at have udgjort Registraturens 16. Pacquet Nr. 2, der er registreret som: •Hr. Erich Ottessøns første Skiftebrev imellem sine Børn 1492•.

Marts 5. *Reg. 5058* (med urigtig Datum 1495 Marts 25 ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Terpager, Ripæ S. 675* (læs: Ditmersken *herlug*, greffue - ther skal - embitzman *thet* at - selge *ther* som - mcdxcquarto - secreto. *Dominus rex per se.*) — 2 Afskrifter fra 16. Aarh. og en tysk Oversætt. fra samme Tid: RA. Topogr. Saml. Papir, Ribe (By). [7605

Marts 6. *Reg. *8281.* Papir med Rester af 12 Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3, 6-8, 10-12. Bomærker; 4-5, 9. Sigilfelterne mangler. Henrik Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. III. 719.* [7606

Marts 10. *Reg. *8282.* Papir med 6 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Cxlv 11; 2. Bomærke; 3. Skjold, hvori en utydelig Figur; 4-6. Bomærker. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. V. 696.* [7607

Marts 12. Gregers Ipsß i Tordervpp giver Gods til Vor Frues og s. Hans baptiste Alter i Lwndhe Domkirke mod Gudstjeneste.

Perg. med [7] Segl: 2. G. 30; 3. G. 76; 4. Lxviii 52 (*s nicolæ ftigoti*; Thott); 5. Lxx 28. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 219.* — Hertil 5721? [7608

— Boo Mattsß¹ Præst, prior p[er]petuorum vicariorum, og alle andre perpetui vicarii i Roskilde Domkirke. For Dronning Dorothee Bøn og Skrivelse Skyld tillader vi, at Hr. Niels Skellewiis vor Medbroder maa oplade og afhænde Hr. Hans Jeipsß vor Medbroder den Jord og Bygning »beleielegt« paa Mwnkebroon mellem Hr. Hemming Jensß vor Medbroder og Oleff Redeswen i s. Olauai Sogn, som Hr. Niels bygget og bekostet har paa forskrevne Jord, med saadant Vilkaar, at Hr. Hans Jeippsß skal give os hvert Aar til Jordskyld 2 Skill. Grot af fornævnte Jord for Hr. Jens Tøriesß Aartid, saa længe han lever. Item har vi tilladt Gud og s. Karine til Lov, at forskrevne vor Jord maa blive til evig Tid til s. Karine Alter junioris, som Hr. Hans nu i Værge har, med saadanne Vilkaar, at Hr. Hans Jeipsß giver til samme Alters Forbedring alle Huse, som nu stander paa forskrevne vor Jord, som han nu til sig købt har, og blive samme Alters residencia til evig Tid. Item skal successores til samme Alter efter Hr. Hans Jeipsß Død give os aarlig af forskrevne Gaard 6 Skill. Grot, 3 Skill. Grot for Hr.

Jens Tøriesß Aartid og 3 Skill. Grot for Hr. Hans Jeippsß Aartid. Sig. meum cum sig. confratrum meorum Dn. Jone², Dn. Clementis³, Dn. Hemmingi⁴ et Dn. Haquini⁵. Datum Roskildis die Gregorii.

Perg. med 5 Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet b (forskelligt fra G. 293); 2. G. 294*; 3 Bomærke; 4. G. 310* (s *hem.... iohis pfb.*); 5. I Sigilfeltet Bogstavet h. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 15). LDipl. [7609]

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Marts 12. Jeg Niels Skellewiis¹ Præst og perpetuus vicarius til s. Aggate Alter i Roskilde Domkirke sælger Hr. Hans Jeippsß min Medbroder alle de Huse, som jeg har købt og opbyggt paa den Jord, som ligger imellem Hr. Hemming Jensß og Oleff Redeswens Gaarde i s. Olaui Sogn; og tilbinder jeg mig Hr. Hans Jeippsß og hans Arvinger de samme Huse at hjemle, og kendes jeg mig for de Huse at have opbaaret af Hr. Hans Jeipsß fuldt Værd, saa at mig vel nøjes. Sig. meum cum sig. confratrum meorum Dn. Jone² et Dn. Hemmingi³. Datum Roskildis die Gregorii.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 294*; 3. G. 310* (s *hem.... iohis pfb.*). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 16). [7610]

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Marts 13. Jeg Olluff Oxe R., Hovedsmand paa Søborg, vederkendes mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Eskiild Gøye R. i Gisleffelle 800 liibsk Mk. danske Penge, som gænge er i Danmarck, som en Købmand en anden kan fuldt med gøre, hvilke han mig laant har, for »huiilcke« Sum Penge jeg ham pantsætter al min Rettighed i Sawitzløff og Kalsøo og Rynnede for et brugeligt Pant. Afvindes forskrevne Gods Hr. Eskiild, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods med Landgilde og »leyeliighed« inden 6 Uger derefter og Hr. Eskild det skadesløst at holde efterdi, som Landslov udviser og det sig bør. »Løssendagenn« skal »kenndes« 2 Ting før Midsommer og 2 efter, og løses Morthens Dag derefter; da skal alt Landgildet følge Hovedsummen. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med hæderlig og velbyrdige Mænds Hr. Claus Daa R. i Nestwed, Karll Saxstrop i Twreby, Jørgen Aageß i Dysted og Henriick Jepß i Olstrup a. w. Datum Nestued fer. 5. ante dnicam. passionis dni.

[A. ^aPerg. med Segl. Eskil Gøyes Arkiv.] Aa. Afskr. fra Midten af 16. Aarh. paa Papir: RA. Privatark., Mogens Gyldenstjerne. — Ab.

Udtog (med urigtig Dag Marts 20) se 7331. Mogens Gyldenstjernes Arkiv 1541 Maj 3 (RA.).

[7611]

a—a) Saaledes Ab.

Marts 14. Vi Niels Schaffue¹ Biskop i Roskilde skøder fra os og vore Arvinger til vor Domkirke Roskilde en vor Gaard i Redersløff i Twne H. (Olaff Jeipsß, 2 Pd. Byg og 1 Skill. Grot med andre Beder) med saadant Forord, at Kirkeværger til vor Domkirke skal have fornævnte Gaard i Forsvar som andre Kirkens »gotz«, der ligger ad fabricam, og give deraf hvert Aar 2 Pd. Byg og 1 Skill. Grot, at betale med den Person, som Klokker være skal i vor Domkirke, for Tjeneste, som vi nylig med vort Kapitels Samtykke i vor Domkirke skicket har i saa Maade, at hvo som Klokker er, hver Dag til evig Tid skal »the« hellige Trefoldighed til Lov og for vor Herres Jesu Cristi Pines og Jomfru Marie »meedlidelsæ amynnelsæ« for vor og vore Søskenes og »forældres« Sjæles Saligheds Skyld ringe, første Klokken slaar 12 om Middagen, den største Klokke, i det søndre Taarn hænger, og 3 Sinde klemte derefter; og alle de gode Mennesker, som da med Gudelighed hædre »the« hellige Trefoldighed, Guds Søn for sin Pine og Jomfru Marie for sin »medlidelsæ« med Pater noster og Ave Maria, giver vi 40 Dage til Aflad. Og antvorder vi straks til fornævnte Kirkeværger fornævnte Gaard med alle de Breve, som vi dertil har, at nyde til evindeligt Eje paa vor Domkirkes Vegne. Secretum nostrum cum sig. fratrum nostrorum Herlogi Schaffue, Jachim Daa, Seuerini Daa et Olaui Daa⁵. Datum Roskildie fer. 6. post f. Gregorii.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 178; 5. Lxlix 49. Roskilde Kapitels Arkiv; anført i Registratur over dette (AM. 4to 1034 Bl. 15 a og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 4 S. 329). (AM. LXIII. 25). [7612]

— Vi Niels Skaffue¹ Biskop i Roskilde skøder til Jesu Cristi, Jomfru Marie et omnium sanctorum Alter liggende i Roskilde i vor Domkirke sønden næst op til Kapitelsdøren en vor Gaard i Thiæreby i Tersløwe S. i Ringstedhe H. (Jon Hemmingsß, 1 lødig Mk. Penge) med saa Skel, at fornævnte Alters Forstander skal hvert Aar til evig Tid den Søgnedag, der falder efter de processiones, som holdes imellem Paaske og Pinsedag i vor Domkirke, lade holde en Aartid og Begængelse cum canonicis og perpetuis vicariis med vigiliis om Aftenen og Sjælemesse anden Dagen derefter for vor og vore Søskenes og »forældhers« Sjæles Salighed. Og antvorder vi nu straks til fornævnte Alter fornævnte Gaard med alle de Ejendomsbreve, som

vi derpaa har. Secretum nostrum cum sig. fratrum nostrorum Herlogi Scaffue², Joachim Daa, Seuerini Daa⁴ et Olaui Daa. Datum Roskildie fer. 6. post f. Gregorii.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 178; 2. Llvii 7; 4. Lxlix 48. Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 22). — Hertil 7192, 7441. [7613

Marts 15. Knut Barfod¹ Tingholder paa Vester H.s Ting, Jep Nielß i Rotarp, Simen Jahanß, Mates Scriffuer og Nis Knutß i Gameltofft. Sabb. post dnicam. letare paa forskrevne Ting fremledte hæderlig Md. Mester Hans Barfod »syn logshørende« med 2 Dannemænd: Hr. Tiigi Sognepræst til Nebel og Giødy Nielß i Heneberig; de vidnede, at de i Kløffgord i Henne S. hørte og saa', at Mester H. B. gjorde Lovhævd paa Kapitels Vegne af Riibe og »indworde« Cløugord, som Tw Jebß i boer, og Syøgord i Heneberig, som Per Giødß i boer, og paa[!] en Eng, som ligger sønden Hoolsygh, som er 3 Skaar i den ene Ende og 2 i den anden, og Eski Tødsens Eng ligger næst »i egh vet«. Dette Gods »indworde« han paa Kapitels Vegne med gode Præstemænd og gode Jordejrbønder, som Fogeden og gode Mænd funde ham for at gøre. Derpaa fik han et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Nielß, Symen Johanß, Nis Knutß, Jefß Nielß i Syøgord, Terbern Jebß, Jep Tønß i Skiesbøl, Mates Perß i Torp og Giødi Perß i Stansø; disse vidnede, at de hørte, forskrevne Dannemænd vidnede saa for dem, som forskrevet stander. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Axix 2; 2-3, 5. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 397 (RA.). [7614

Marts 16. Vitterligt gør jeg Per Je....¹..... at have solgt og skødet Roleffs i Bro[de] 1 Pd. Korn i en Gaard [i] Skepynæ i Vall[ek]illæ So[gn] mig tilfaldt efter min Mormoder »høs«.....ene, Jep Andhersß paa boer og fornævnte Hermen Ro[le]ffß selv i Væрге har og og fuldt [Værd] op at have baaret for fornævnte Pund Korn. Af[vindes] fornævnte Pund Korn Hermen Roleffß, tilbinder jeg mig 1 Pd. Korn saa godt og »belechlicht« at v..... Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd min Broder Jensß² af Hawelsse, Henrigh Jensß³ af Llywnby, Andhers Persß⁴ a. v. og Hr. O..... Førsløff. Skrevet [i H]awelsæ maghelæ Sønd. før Palmesøndag.

Medtaget Perg. med 5 Segl: 1. Giii 5 (s per ... sjon); 2. Giii 4 (s morten ienfjen); 3. Fvi 2 (Dresselberg); 4. Lx 9 (Ravensberg); 5. Utyde-

ligt. Senere (jfr. 1502 Marts 2 ell. Juni 1) til Roskilde Kapitels Arkiv (Pauli Alter) (AM. XXVIII. 3). [7615]

Marts 20. Gødy Ebß Tingholder til Anst H.s Ting, Eric Jensß Præst og Officialis i Kollinge, Anders Nielß Sognepræst til Starup, Jes Vlff⁴ Slotsfoged paa Kolling, Anders Esbernß, Lasse Esbernß VV., Tuly Iwerß og Cristiern Persß i Gesten. Torsd. før Palmesøndag fik Hr. Anders Pedherß Sognepræst til Skandrup Kirke et Tingsvidne paa Anste H.s Ting af 8 Danne-mænd: Hr. Hennicke Sognepræst til Hierdrup, Hr. Seweren Kapellan til Erste Kirke, Anders Esbernß i Dollerup, Lasse Esbernß, Tuly Iwerß, Jørgen Iwerß, Symen Jensß og Nis Esbernß i Egholt; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Hr. Anders var til Vedermaalsting med Mathis Keldß i Nagebyll og hans Medslægt, som kendte dem Arvelod i den halve Otting Jord, som Hr. Anders har til sin Præstegaard, paa Skandrup Mark liggende, som Iwer Iwerß i Skandrup i Fæste havde af ham. Og gav de dem i Rette paa begge Sider. Da efter gode beseglede Breve og efter den hellige Kirkes Bogs Lydelse, som Hr. Anders havde inden 4 Stokke, og Mathis Keldß og hans Medfølgere havde ingen Bevisning derimod, fandt fornævnte Herredsfoged Hr. Anders til sin halve Otting Jord paa Skandrup Mark at beholde og fandt den Ret ved sin fulde Magt at blive, som der var før sagt paa, saa længe bedre Bevisninger kommer. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt; 2. Utydeligt Brudst.; 3. Bomærke; 4. Lxxii 36; 5. Utydelige Brudstykker; 7-8. Utydelige. Skanderup (Andst H.) Kirkes Arkiv; ^aanført i Indberetning 1690^a (RA. Ribe Kapitels Arkiv).

a—a) Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 15.

[7616]

Marts 21. Laurens Jensß Foged paa Walløff. Som jeg nu har købt af beskeden Md. Per Jepsß Mwere i Køge og hans Husfru Karine deres Gaard sstds. i Bwllwirckestredit paa Hjørnet mod Byerge liggende og deres »bryggerede«, som staar i samme Gaard, Kar og Kedel, for 60 løde Mk. rede Penge at betale i disse næste 6 Aar, 10 løde Mk. »at« hver Morthens Dag, af hvilke Per Jepsß med sin Husfrues Samtykke afslog 10 løde Mk., dog med saa Skel, at naar Gud vil kalde mig, og om min Hustru eller Børn ej da til var, saa at »wdarffwinge« forskrevne Gaard arve skal, da skal de Per Jepsß eller hans Husfrue, om da nogen igen lever af dem, fornøje forskrevne 10 løde Mk., førend de forskrevne Gaard annammer. Herover skal Per Jepsß og Karine beholde den lille Stue og Herberge, som vender ud

til Byerge, og med fri Indgang og Udgang ad Gadedøren, til Bwllwirckestredit vender, og nyde »briggeredet« og Brønd, saa tidt Behov gøres, imedens de lyster der selv at bo, og hvilken »there« der længst lever, nyde og forskrevne Bolig og Frihed i sin Livstid. Medb. af hæderlige og »fornwmstige« Mænd Per Jenss² og Per Michells³ Borgemestre, Laurens Olls⁴ Foged, Mattes Benchts⁵, Mattes Boo⁶ og Is Claws⁷ Raadmænd. Givet i Køge Benedicti Dag.

Perg. med [7] Segl: 2. Bomærke; 3. Skjold, hvori et Bomærke med en seksoddet Stjerne ved Siden; 4-5. Bomærker (5. i Skjold); 6. Skjold, hvori et Søblad; 7. Bomærke; omtr. samtidig Paaskrift: R^{ta} libro scotacionum c iiii^o. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1492-1518). [7617]

Marts 22. 4 Lagrettemænd i Stangenes kundgør, at Niels Thordsson klagede for Henrich Krwmmediges Foged over Arild Kaniss Svende.

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker; Paaskrift med Henrik Krummediges egen Haand, trykt *nedenanførte St. S. 721*. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. II. 720*. [7618]

Marts 25. Ffrater Olaus abbas Næstuedensis. Recognoscimus nos a nobili viro Dn. Henrico Meynstorp M. plenam pensionem de bonis nostris in Fredersløff, sibi a nobis conductive dimissis, anno pro presenti sublevasse, pro qua pensione ipsum quittum dimittimus. Sig. officii nostri. Datum Scoucloster die anunciac. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [7619]

Marts 31. Ik Hans Vrese¹ wanaftich bynnen Husem in der Suderstrathe twisken Lutken Holsten unde Seuerin Knakenhouwer hebbe gheghunnet myner husfrouwen Ghesken, dat se ghegheuen heft den viccarien der cappellen to Husem 21 mr. lub. houetstols in deme huse belegghen twisken Juns Kremer unde Nickels Tymmerman van erer helfte wegghen unde 9 mr. lub. in unseme huse belegghen by Lutke Holsten unde Seuerin Knakenhouwer, welkere 30 lub. mr. se myt myneme willen vorgeueu heft unde vorlaten den vorbenomeden presteren umme unser sele salicheit willen, so dat desse 30 mr. houetstol scholen jarlikes vorrentet werden vor 2 mr. lub., dar desse viccarien scholen vor holden 2 ewighe dechtenisse vormiddelst vigilien unde missen na wanliker wise desses gadeshuses, de ene dachtenisse vor Ghotke Moller Beke syne werdinne, de andere vor Hans van Dortmunde, Hans Vrese, Gheske erer beyder hus-

frouwe, welker ick Hans Vrese laue, dessen viccarien nummer bii to spreken, sunder stede to holdende. Myn ingheseghel; unde ik hebbe ghebeden Hans Kassube² unde Matz Holste³, dat se ere ingheseghele henghen heten hebben vor dessen bref. Gheuen unde gheschreuen des mandaghes na passchen, in welkereme daghe desse 30 lub. mr. jarlikes scholen vorrentet werden van den besitteren der beyder huse.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urkunde Nr. 46). [7620]

Apr. 1. Kongen tilskriver Benint [Bille] om Knud Scriffuere Borger i Købnehaffn, der har købt noget Indholt til sit Skib af Bønderne paa Kwlden.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 112.* [7621]

— Kongen paalægger Benint Bille straks at komme til ham med sit Regnskab og med de Penge, som Kongen skal have.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 113.* [7622]

C. Apr. 6.nß af Vinninggæ, som kaldes Halfweggæ¹, gør vitter[ligt] at have solgt og skødet og [sælger og] skøder Fru Annæ i Holmæ, Hr. Jachim Griisses Efterleverske, en min Gaard i Kalkærop i H., som Jørgen Anderß i boer og giver Afvindes fo[rnævnte Gaard hende], , bepligter jeg mig fornævnte godt Gods af Rente og »beylelighed« igen at , efter det afvindes hende. Medb. af [Mæ]nd [Hr.] Powæll Laxman² R. vor naadige H[erres Hofmester,³ Landsd]ommer i Siælandh, Hr. Beenth Billæ⁴ Høvidsmand pa[a] »æræ« i Alslof a. w. Givet i Køpinhafn Aar m....ciii^a geniti Søndag.

Medtaget Perg. (venstre og højre Side mangler) med [5] Segl: 1. Axi 4 (*s per iensøn*); 2. Dxii 7; 3. Lxxxiv 48 (*s henrif meinstrup*); 4. Lxx 23. Joachim Griis's Enkes Arkiv (AM. XVIII. 7). [7623]

^a) Aaret kan ikke være 1504, da baade Poul Laxmand, Henrik Meinstrup og Bent Bille da var døde.

Apr. 8. 4. Dombrev for Alle Helgens Kloster hos Lund paa et Markeskel i Konge Sogn.

Perg. med [2] Segl: 1. K. 80. Lunds Alle Helgens Kl. Arkiv; ÆA. V. 556 Nr. 14 (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 221.* [7624]

Apr. 8. Vi Hans Konge giver vore Undersaatter Borge-
mestre^a og Raad og Menighed i Helsingør og deres By denne
Frihed, saa at (naar^b) nogen fremmede »schib« kommer der for
Byen, og vil Skibsmændene eller andre, som paa Skibene er,
fare i Land, da skal de ej tage Værge med dem i Byen. Hvo
funden vorder herimod at gøre, skal bøde Kongen 3 Mk. og
Byen 3 Mk. og »forgiort« Værget; sætter han sig til Værge og
fanger der Skade over, da skal han have det for Hjemgæld.
Givet paa vort Slot Kiøbenhaffn Tirsd. efter Sønd. quasi modo
geniti under vort Signet hængende for dette Brev.

(cDn. rex p(resente) Dn. Paulo Laxmann.c)

[A. Orig. Helsingør Bys Arkiv. — Aa. Kopi indsendt 1639 Aug. 1 af
Helsingørs By til Danske Kanc. (jfr. 3793 a.)] Aaa. Afskr. efter Aa
1639 for Jørgen Seefeldt Christopherssøn: Gl. kgl. Saml. 4 to 3161 Bl. 61 b,
jfr. 174 b. — Aab. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. 4 to 3160
Bl. 42 b, jfr. 116 b. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 28 a).
— Aba. Afskr. efter Ab: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger«
Bd. 39.

[7625

a) Ab, Aba: »borgemester«. b) Saaledes Ab, Aba; mangler i Aaa og Aab. c—c) Mang-
ler i Aaa og Aab; Ab, Aba: Domino rex perpetuo domino Paulo Laxmann.

Apr. 11. Hans Wille¹, Hæningh Andherß² »burgemesther«
i Nykøpingh, Jep Jensß, Andhers Krøl Raadmænd og Hans
[La]jurenß⁵ Knudz Gilde Oldermænd sstds. Vi har aldrig hørt
eller af vide »kwnne«, at nogle Præster i Falsther eller andre,
ihvad »stadh« de var i, af den hellige Kirkes Personer eller
andre nogen Tid har haft Magt at forlene eller i Leje at lade
Rawnssterøp eller Rawnsterøppe Fang uden, hvilken som Biskop-
per i Fyns »stygt« har antvordet deres Naades Indsegl Officialis
at være over Falsther. Hvilken hæderlig Mand det Indsegl saa
annammede Provst at blive, som forskrevet staar, da annammede
han Rawnsterøp og Rawnsterøppe Fang og ingen anden, og
derfor skal han holde Vin og »offlæde« til alle Sognekirkerne i
Falster og 2 Begængelser med alle Sognepræsterne til fornævnte
Kirker og stande fornævnte Præster fore med Mad og Øl de
tvende Tider, og end et Gods, som ligger i Eget, at holde for-
nævnte »kosther« med. Vore Indsegl. Skrevet i Nykøpingh
Fred. før dnicam. misericordias dni.

Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-2. Bo-
mærker i Skjolde; 3-4. Utydelige Rester; 5. Bomærke. Falsters Vin-
gods's Arkiv?; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejme-
arkivet (RA. Topogr. Saml. Papir, Nørre H. Falster, N.-Kirkeby S.,
Ravnstrup).

[7626

Apr. 11. Hans Konge. For os er berettet, at vore og Kroens Skove i Kwllen forhugges og øde lægges og føre[!] det bort til Skibs, os og Kronen til stor Skade. Thi vil vi ej tilstede nogle at hugge eller hugge lade grøn Eg eller Bøg til Skovskade i forskrevne Skove og ej heller »nogen« grøn Ved der ud at føre til Skibs uden, hvis som vi lader hugge og udføre til vort eget Behov. Bedende eder, Hr. Benint Bille R., vor Embedsmand paa Helsingborg, at I herpaa lader Vare tage, at dette saa holdes, som I vil have vor Tak. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Købnehaffn Fred. efter Sønd. quasinodogeniti under vort Signet.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden.
Bent Billes Arkiv (D; RA.). [7627]

Apr. 14. Ick Hinrick Kremer wanastich bynnen Husem vorkope myt vulbord myner werdynnen unde alle der ghenen, der my ere vulbord darto behof was, den heren viccarien der cappellen to Husem ene mr. penninghe jarlike renthe in myneme huse unde hofte, dat belegghen is in der halen gaten twisken Hinrik Scriuer unde Eke Siuerdes, vor 15 lub. mr., de my desse heren vornoghet hebben; vor welkeren summen gheldes ick jarlikes in deme daghe Michaelis vorrenten schal ene mr. lub. dessen heren. Weret sake, dat desse mr. jarlike renthe to rechten tiden nicht uth queme, unde desse heren dar schaden up deden myt jennigherleye rechtghanghe, den schaden schal ik wedder uprichten. Ock laue ik, efte ick vorstorue, er desse 15 mr. lub. myt der bedagheden renthe betalet worden, dat myne eruen sick nicht bekummeren myt desseme erue vormiddelst delinghe, sunder desse heren hebben wedder desse 15 mr. houetstols myt der renthe, sunder se don dessen heren sodane wissinghe myt beseghelden breuen, dar en an noghe. Scheghe hiir wes enbauen, dat schal nene macht hebben, unde scholen dat don myt unrechte unde walt an unse werlike herschop. Doch hebben my desse heren gheghunnet enen wedderkop, wanner my dat bequeme is, so schal ik dessen heren de losinghe eyn half jar tho voren vorkundighen, unde in deme neghesten daghe Michaelis de betalinghe to donde, den houetstol myt der bedagheden renthe in eneme summen uth tho gheuende in sodaner munte, so to Lubeke unde Hamborch ghinghe sint. Myn ingheseghel myt den ingheseghelen der vramen manne Hans Bekeman unde Borghert Oldendorp. Gheuen unde gheschreuen an deme mandaghe na misericordia dni.

Perg. [med 3 Segl]. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 47). [7628]

Apr. 14. Jørgen Wrne i Hinnemadt m. fl. gør vitterligt, at Kirkevænger har gjort Lovhævd paa Skoutoffte og Attroppe m. m. til Eluested Kirke og Præst.

[A. ^aBeseglet Perg. ^aEllested Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1055* (dér opført under det daværende Hovedsogn Ryslinge).] Aa. Optaget i Stadfæstelse 1570 Sept. 6, se 7576. Koncept hertil. RA. — Aaa. Herefter: Perg. med 1 Segl. Ellested Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1057* (dér opført under det daværende Hovedsogn Ryslinge); senere til Arkivet paa Ravnholt. — Aab. Afskr. efter Aa: RA. Reg. o. a. L. 10 Bl. 166 a. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 471.* [7629]

a—a) Saaledes Aa.

Apr. 17. Jep Nielsenn i Andebølle Foged til Wisßenberg Birketing, Oluff Pedersenn Præst i Wisßenberg, Annders Mattisenn i Kedelstrop, Peder Simennsen i Brunsedt, Peder Jennsßenn i Schalberg, Peder Jensßenn i Schelhusedt og Lauridtz Jepsenn Sognedegn i Wisßenberg. Fer. 5. ante f. Georgii paa Wisßenberg Birketing finge Mattis Erichsenn i Asennbølle og Lauridtz Pedersßenn i Schouffsbye, Kirkevænger til Wisßenberg Kirke, et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Hennrich Michellsßenn i Asennbølle, Las Hansßen, Jep Pedersßenn sstds., Anders Mattisen i Kedellstrop, Michell Jonnsenn *ibid.*, Pouill Jensßen i Bredt, Palle Basße i Aandebølle og Jep Jennsßen i Schalberg; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa forskrevne Ting, at Peder Tommesßenn i Kedellstrop og Per Vnnckersenn sstds., Tinghøringe til denne efterskrevne Lovhævd, vidnede, at Mattis Erichsenn og Lauridtz Persenn gjorde Lov paa Lovhævd med gilde Mænd og gæve, som Dommeren dem forefandt, paa disse Wisßenbergs Kirkes Jorder og Skove: en Toft i Schalberg og 2 Stykker Jord liggende vesten Byen, og Jep Mortensßenn i Leje har; en Toft i Bredt, Jes Lauridtzenn i Leje har; og et Bolig i Bredt, Jep Willattesßenn i Leje har; et Stykke Jord paa Birckehøuff paa Asennbølle Mark; et Stykke Jord paa Vluffmoeseberg paa Gattezebølle Mark; et Skovsland paa Brunsedt Mark af Eschemoesedam og saa vesten frem for Soebek og saa indtil Herredsskellet; et Stykke Jord paa Schouffsbye Mark paa Bredebjerg, og Madtz Nielsßenn i Leje har; et Stykke Jord liggende i Krogenn ud ved Brunsedt Vej og saa meget Skov, som der af Rette tilhører. Paa disse Jorder og Skove svor forskrevne Kirkevænger selv 12. og bad dem saa Gud tilhjælpe, at forskrevne Kirke har haft dem ukæret i 40 Aar og mere. Frem-

deles svor forskrevne Kirkeværger paa en Jord, som kaldes Byemarck, og paa al den Skov, der tilligger, fra det Skel, som ligger oven Præstens Dæmning, og ned »att thett schaaer« liggende imellem Kirkens Mark og imellem Wattennbølle Mark og indtil det Hjørneskel, der ligger mellem Flynnng og Kellemoese madd, og fra det Hjørneskel indtil et andet Skel, ligger østen Pampehole; paa den Jord Byemarck med al hendes rette Tiliggelse svor forskrevne Kirkeværger, som dem var forefundet, selv 12. og bad dem saa Gud tilhjælpe, at Wisßennberg Kirke har haft hende i 100 Aar ukæret og mere, og ingen Mand i Wisßennberg S. kan mindes eller spørge, hvis Gaarde forskrevne Jord Bymarck er afkommen. Item var ærlig Svend og velbyrdig Eyler Brysche lovlig tingstævnet mod denne Lovhævd, som nu lod tale paa forskrevne Jord. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[^aPerg. »medt thre henngennendis indseigell fore, och fire formedelst alder och wangiemme woxitt att werre der fra faldne.«^a Vissenbjærg Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1010.*] Vidisse 1614 Jan. 16 af Kongen (o: Rigskansleren), givet Hr. Lauridtz Andersßen i Fuluig og Peder Knudtzenn i Schouffsbye, »kirckeuerger« til Wisßennberg Kirke. RA. Rigens Forfølgningssbog 1609-15 Bl. 179 a. — Brevet er sikkert identisk med et, der anføres i et kort Udtog uden Dagsangivelse i Rettertingsdom 1613 Juni 9 (RA. Herredagsdombog 1613 Bl. 186 a; Referat herefter: *Secher, Kongens retterlings domme 1605-1614 S. 464.*)

[7630

a—a) Saaledes Vidissen.

Apr. 20 ell. 27. Jeg Mattes Andhersß, som kaldes Odboo, Borger i Køghæ, giver med min Husfru Birgittes Samtykke til den hellige Trefoldigheds Alter i s. Nicolai Kirke i Køghæ bag Koret 2 Mk. danske Penge hvert Aar ud at gives, 1 Mk. om Michaelis Tid og 1 om Paasketid, af den Gaard, jeg i boer, i Brostrædhæ liggende norden næst den Gaard, Abbeden i Soræ købte af Mattes Scriffwere. Og giver jeg disse 2 Mk. af min Fjerdepart, som mig tilfalder i Gaarden, og 1 Mk. af en Halvgaard, jeg har paa Fænædi østen næst Oluff Esbernssens Gaard og vesten næst op til Morthen Gultzsmetz Fosterbørns Hus i samme Gaard, som nu i boer en Enke Gertrudh, og gaar af om Aaret 4 Skill. Grot. Disse 3 Mk. skal Kapellanen til Alteret have til sit Behov med saa Forord, at han skal hver anden Søndag holde Messe de s. trinitate Benedicta sit sancta trinitas og hver anden Søndag de b. virgine og med sungen antiphona Ave beatissima civitas cum collecta Adjuva nos, Deus salutaris noster og en collecta pro defunctis in missa, Gud og Jomfru Maria til Lov og alle kristne Sjæle til Trøst og besynderlig for

dem, som har haft Umage for samme Gods, som jeg og min Husfru denne Gudstjeneste stifter af. Og forbyder jeg under Guds Hævn, at nogen vore Arvinger gør noget, som hindre kan, saa at dette jo bliver til Gudstjeneste; og min Villie er, at hvo som hænder at besidde Godset i Arv eller Køb, da skal det saa forvares, at forskrevne Rente straks kommer til fornævnte Gudstjeneste, hvilken Tjeneste jeg befaler Sogneherren, »burmestæræ« og Raad og Alterets Værge, som de vil andsvare for Gud paa Dommedag. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Hans Olsß vicecuratus, Per Jensß og Per Michilsß »burmestere«, Lassæ Olsß Byfoged ibid. Datum Køgis dnica 4. pasche.

Perg. [med 5 Segl]. Køge Kirkes Arkiv; 1904 af Stiftsskriver, Etatsraad Hiort Lorenzen foræret til Rigsarkivet. [7631
a—a) Delttes Gavebog; jfr. Meddel. fra Rigsarkivet I. 128.

Apr. 21. Per Vdsß¹ Foged til Halle H.s Ting, Per Jensß² i Twrestrvp, Sweren Vdsß i Vesteralingh, Jes Bangh ibid., Jep Regnære og Esbern Jensß i Fløwstrvp. Mand. før Marci Dag for os og mange flere Dannemænd, som Hal H.s Ting søgte, fik Nis Jensß i Tyggestrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Sweren Vdsß i Vesteraling, Jes Bangh ibid., Powel Nielsß i Søoby, Nis Persß ibid., Jon Tostensß ibid., Sommer i Faarrvp, Ib Jensß og Jørn i Velby; disse vidnede, at de har hørt og set, Nis Jensß har i 3 Ting budt Lov for Lovhævd paa den Gaard, som Nis Jensß og Anders Swerensß i boer; da fandt Foged og Herredsmænd ham til sin Lovhævd, og gjorde han hende med Dannemænd og gode jordegne Bønder og »ingworde« al den Tilliggelse, som ligger til fornævnte Gaard, og en Eng, som kaldes Bodelholm, som hans Fader og »foreldher« har haft i Hævd før ham; og var hans »loffzhioringh« inden Tinge, og mælte de Lov stadig at blive. Datum et actum ut supra.

Perg. med 6 Segl: 1-6. Bomærker; Paaskrift fra c. 1600: »Lauhefft paa Skøttergardenn«. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægmester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [7632

— Jeg Axell Olsß paa Rodberg gord a. v. sælger og skøder indtil velbyrdig Md. og strenge Ridder Hr. Oleff Stisß i Bolleropp 2 mine Gaarde i Lille Twern (Lasse Holmbo, 4 Skill. Grot og 4 Grot; Niels, 4 Skill. Grot og 4 Grot), hvilke Gaarde jeg »skiffte« mig til af Karl Beyintsß, og han fik af mig mit rette Mødrene i Vestre Gødland »fore«. For hvilke Gaarde jeg kendes mig at have opbaaret af Hr. Oleff Stigsß fuld Værd, saa at mig dermed nøjes. Afvindes forskrevne Gaarde Hr. Oleff Stigsß, tilbinder

jeg mig saa gode Gaarde af Rente og »leylighed« at vederlægge inden 6 Uger. Medb. af velbyrdig Md. og strenge Ridder Hr. Laxman af Wallin med andre Dannemænd: Hans Persß vor naadige Herres Tolder i Helsinggør, Anders Wilkinsß Borgemester sstds. og Mattes Andersß Raadmand sstds. Datum Helsinggør fer. 2. ante Georgii.

[^aPerg. med 5 Segl: 1-5.^a Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 178.*] Vidisse 1496 Okt. 6. [7633

a—a) Saaledes Vidissen.

Apr. 22. Dorothea Henricksdotther, Jep Jenssøns Enke, giver Mariebo Kloster Gaarden Tylisse i Lalandh mod Gudstjeneste.

[^aOrig. paa Papir.^a Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 274 Nr. 273* (ikke specificeret); ^a1749 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1749: LDipl. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 222.* [7634

a—a) Saaledes Afskriften.

— »Itt gammell pergamentts sandmendez breff under sinn dattum mcdxciii thenn thiesdagh sancti Georgi marteris afftthen, tha sanndmenndtt her i for^{nne} Aars herridtt haffuer stanndenn her for thingsdom innden alle iiii stocke och kundgiorde thieres thogh och edtt, som di haffuer giortt emellom Gislom herridtt och Aars herridtt, som di var logliggenn tillkreffdt att giørre, først fraa thenn stienn, som stander vedt Kistevaydt, och veisthr att then stienn, som vii reste op vedt veybredenn wedtt Sienhöff, och veister att th[e]n stuor huide stienn, som staar østhenn vedtt Kiemttrup i hieden, och saa thuertt offuer søden och ligge att thet gamell diggi mellom Kiemttrup och Sturis gorstedt, och saa veister att Vrratt och Veggenn och saa vester, till thet stuor fladtt kierdttd vedtt thagger, och biæcken næder i aenn, och saa aen till møttstrømme inndttill Hæistehyulldtt och saa till di stienn, som staar sønnden y Borre muoße ænnde, och till en stienn, som stor y en backe imellom Søstrup och Gislom, och saa till itt gammell stienn-diggi, som ligger sønndenn till Gislom kierdttd; ittem stadffæiste di thet thogh, som sandemendt haffde tillforne giortt paa Las Vogenßens marck och væister till enn stien, som staar y enn røggell, och saa veister att mitt adtt kierdttd till itt thuekast diggi i Skælleholm; thette thogh kundgiorde dii, att thet vær rett herritzskiell, paa then sønder side till Gislom herridtt och paa then nør side till Aars herridtt.«

[A. Perg.] Aa. Udtog anført i Tingsvidne 1573 Juli 21 (Tirsd. før Marie Magdalena Dag) af Aars H., givet Annders Ibßenn i Melbø, at Velladz Jennßenn i Biesgordtt lod læse Brevet. Papir med utydelige Rester af 5 Segl paatrykte forneden. (RA. Barritskovs Arkiv, Depositum.) — [Aaa. Udtog af Aa anført i Vidne 1597 Okt. 22, se 1494 Maj 10, Aa.] Aaaa. Se 1494 Maj 10, Aaa. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 311 b. — [Ab. Vidisse 1586 Nov. 5 af A af Viborg Landsting. — Aba. Udtog af Ab anført i Vidne 1597 Okt. 22, se 1494 Maj 10, Aa.] Abaa. Se 1494 Maj 10, Aaa. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 311 b. [7635

Apr. 23. Jeg Margrethe Andersse dotter¹, Cristoffer Jenss af Sørop Efterleverske, skøder og giver til Hr. Niels Schaffue Biskop i Roskilde tvende mine Gaarde, som mig tilfulde i Arv efter min Fader, liggende i Ørstæde i Ramsyø H. (Anders Jenss, 1 Øre Korn og 1 Skill. Grot med andre Beder; Olaff Jenss, som kaldes Brydie, 1 Øre Korn og 1 Skill. Grot med andre Beder) i »swadanne made«, at forskrevne værdige Fader skal give fornævnte Gaarde til et Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde eller i Vor Frue Kirke i Køpnehaffn, hvor hans Naade tækkes, til Gudstjeneste at opholde med for min Husbondes og min Sjæles Salighed, og at han den Gudstjeneste saa gør paa Cristoffers og mine Vegne, som han vil for Gud andsvare. Afvindes forskrevne Gaarde forskrevne Alter eller Forstanderen dertil, bepligter jeg mig saa godt Gods af Rente og »beleylighed« at vederlægge inden 6 Uger derefter kommende. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Jens Pæderss Abbed i Ringstæde Kloster², Hr. Henrick Meyenstrop³ R., Herlugh Schaffue⁴, Jachim Jeips⁵ min »swoffuer« og Olaff Daa⁶. Datum in Syørop in f. Georgii.

Perg. med 6 Segl: 1. Clviii 18 (Godov); 2. G. 473; 3. Lxxxiv 48; 4. Llvii 6 (ikke Llvii 7, som anført i A.); 5. Lx 5 (Ravensberg); 6. Lxlix 49. Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XXVIII. 1). [7636

— Jeg Margrethe Anderssedotter¹, Cristoffer Jenss af Sørop Efterleverske, hilser eder Hr. Jens Pæderss Abbed i Ringstæde Kloster, Hr. Henrick Meyenstrop, Herlug Skaffue, Jachim Jeips og Olaff Daa. Jeg har skødet og givet Hr. Niels Schawe Biskop i Roskilde tvende mine Gaarde i Ørstæde at skikke til Gudstjeneste, som mit Brev, jeg ham derpaa givet har, indeholder. Beder jeg, at I vil det med mig besegle. Ex Sørop in f. Georgii meo sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Clviii 18 (Godov). Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 19). [7637

— Henrich Meyensterop¹ R., Landsdommer i Selandh og Høvidsmand paa Korsør, Broder Jens Perß Abbed i Ringstæde Kloster², Biørn Jehanß³ R. i Valby, Per Jenß i Wininge, Karll Saxterop⁵ i Twreby, Knut Baruitzß i Swensterop, Laurens Jenß⁷ a. w., Mattes Perß⁸ og Niels Perß⁹ i Horstofftæ. Onsd. Jørgghens Dag paa Sielantzfare Landsting »keysde« hæderlig og velbyrdig

Kvinde Fru Margrettæ af Sørrop, Cristoffer Jenß Efterleverske, velbaaren Md. Hans Knutß af Jonsterop til sin »laghæ værye« og gav ham sin fulde Magt i den Sag, og Hans Knutß da paa Fru Margretes Vegne, og hun holdt paa hans højre Arm, skødede fra Fru Margretæ til velbaaren Md. Oluff Da i Raffnsterop paa Biskop Niels Skaffues Vegne af Roskyldede 2 Gaarde i Ørstæde i Ramsø H. (Anders Jenß, 1½ Pd. Korn og 1 Skill. Grot; Oluff Jenß, 1½ Pd. Korn og 1 Skill. Grot med andre »bedhe«) med saa Forord, at forskrevne værdige Fader skal en Sted, hvor hans Naade selv vil, give forskrevne 2 Gaarde til Gudstjeneste, Gud til Lov, Cristoffer Jenß, Fru Margretes og deres Arvingers og Børns og alle kristne Sjæle til Salighed efter de aabne beseglede Breves Lydelse, som derpaa tilforn givne er. Og var der ingen Gensigelse imod forskrevne Skøde. Sig. nostra. Datum et actum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. Lxxxiv 48; 2. G. 473; 3. Civ 10 (Bjørn); 5. Lxi 6; 7. Fxxi 2; 8-9. Bomærker (9. i Skjold). Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XXVIII. 2). [7638]

Apr. 23. Hans Konge. Hr. Beynt Bille R. vor Mand og Raad har berettet for os, at Sandemænd i Skowby H. er »upsteffnende« at gøre Markeskel paa Viisløff Mark, som han har Lod i. Da er han nu skikket i vor og Rigens Tjeneste paa et Skovskel imellem os og Biskop Niels i Roskilde og siden at besøge det »almyndige modhe«, som holdes skal i Calundeborg Sønd. efter Trefoldigheds Dag, saa at han derfor ej kan være til Stede om forskrevne Markeskel. Thi mæler vi forskrevne Sandemændstog op at stande til 3 Uger, efter at forskrevne »modhe« i Calundeborg holden er. Givet paa vort Slot Københaffuen Jørgens Dag under vort Signet.

Ad relationem Dn. Pauli Laxman.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [7639]

Apr. 25. »No. 1. It Kiøbebefref imellum Eske Nielsøn oc Catrine Larters paa dend halve Deel af dette Huus daterit Fredagen eftter St. Jørgens Dag Anno 1494.«

[Orig. Senere til Dronning Charlotte Amalies Arkiv.] Udtog anført i en 1711 Juli 22 underskreven »Designation over eftterskrefne Skiøder oc Adkomster paa hendes Ma^{ts} Gaard paa Amagertorf oc de 7 Waaningeringer udi Hellig Geistes Stræde«: RA. Kongehuset, Dronning Charlotte Amalie, Diverse Dokum. [7640]

Apr. 26. Vidne af Fønbo Landsting, at Kirkevænger til Ellestedt Kirke hjemlede, at de gjorde Lovhævd paa Attroppe og Skoufftofte m. m. til Ellested Kirke og Præst.

[A. ^a Beseglet Perg.^a Ellested Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1055* (dér opført under det daværende Hovedsogn Ryslinge).] Aa. Optaget i Stadfæstelse 1570 Sept. 6, se 7576. Koncept hertil. RA. — Aaa. Herefter: Perg. med 1 Segl. Ellested Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1057* (dér opført under det daværende Hovedsogn Ryslinge); senere til Arkivet paa Ravnholt. — Aab. Afskr. efter Aa: RA. Reg. o. a. L. 10 Bl. 167 a. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 472.* [7641

a—a) Saaledes Aa.

Apr. 27? Hanns Konge. Sønd. før Philips Dag for os paa vort Retterting paa Biskopgaarden i Wiborg i vor egen Nær-værelse, nærværende Biskop Glob, Biskop Hertwig af Ribbe, Hr. Niels Høgh R., Olluff Mortensen af Hasdrop, Peder Brockenhuus vor Landsdommer i Nørjudland vore Mænd [*og*] Raad, Erich Tommeßen, Olluff Perßen, Jens Kaaß, Mons Stigge med flere, var Peder Iffuerßen af Stabye paa sine og Esche Tangs Vegne, som havde hidstævnet med vor egen Stævning velbaaren Svend Iffuer Erichßen af Woldberg om Trætte om Gods i Lydbeck Mark og Woldberg grobbe. Da i Rette lagde Peder Iffuerß et Brev af Hing H.s Ting, Jep Lasßen med flere havde udgivet og beseglet, lydende, at 6 Synsmænd havde været paa Lydbechs Mark, som Iffuer Erichßen kendes sig at have en øde Gaardssted ved Escheltang^a Gaard neden under »dygen«; da var der ej Gaardsted, »oensted eller arnsted«, og ej kunde finde noget, som Gaardsted tilhørte. Nok et Sognevidne, som Hr. Christen Huid Sognepræst i Hee, Erich Christensen af Woldberg med flere havde udgivet, lydende, at 12 Dannemænd vidnede, at de aldrig andet har hørt, end det er »grybe jord« paa Lydbeck Mark saa meget, som sønden Vejen ligger, og Hørdall med. Nok et Lovhævdsbrev af samme Herredsting, som Laß Tange havde »indvogt« Lydbeck Mark. Nok et Brev, som Hr. Peder Skram R. af Woldberg havde udgivet og beseglet med flere, lydende, at »hand haffuer sig i sitt oben breff och sine arffuinge, at Clauess Jenssen och Iffuer Jenssen dennem och derisß arffuinger huert aar enn hest at haffde i Woldberg grobe frii for den rettighed, de haffue derudi till ewindellig eye«. Derimod i Rette lagde Iffuer Erigßen et Lovhævdsbrev^b af Hing H.s Ting, lydende, at hans Fader Erich Christensen »indworde« sig et Gaardsted i Lydbeck og 8 Agre dertil for sit Enemærke og fuld Fællig i »gryb« i Lydbeck Mark og »indworde« Wold-

berg grobbe; med flere Breve. Derom var saa for Rette paasagt, at der skal tiltages 12 Ejersmænd, Halvdelen Riddermænd og Halvdelen Bønder, som de opnævnedes og nøjes med; Iffuer Erichsen opnævnedes Nielß Krabbe i Tanderup, Palle Juell i Wdstrup og Malte Juell som fri Mænd og Jenß Lasßen i Hoffuergaard, Palle Christensen i Torsted, Christen Nielsen *ibid.*, og Peder Iffuerßen opnævnedes Søffren Stigge paa Holmb, Peder Grøn i Welling, Thammis Fasse *ibid.*, Vnge Jenß Christensen paa Holmb, Christen Howelsen *ibid.*, Jenß Perßen Blamand *ibid.*; hvilke skal dem forsamle paa Lydbeck Mark og granske, om Iffuer Erichß har noget Byggested i forskrevne Mark; »siuffniß« der ingen Byggested, da har Iffuer Erichsen ingen Rettighed i Lydbeck Mark, uden han kan vinde sig det ind paa noget Særkøb med aabne beseglede Breve; og den Sag om hans Lovhævd at komme for Biskop og »byggemend« med forskrevne 12 Ejersmænd at være »byggemend« i Sagen. Om Woldberg grobbe var saa paasagt, at Clauess Jensen og Iffuer Jenß havde ingen Magt Woldberg grobbe »deess« Bøndereje at afhænde Hr. Peder Skram uden »wor forfædre och wor« Minde; thi bør Clauess Jensen og Iffuer Jensens Arvinger at nyde deres Rettighed i Woldberg grobbe, eftersom Hr. Peder Skram kender i sit Brev Clauess Jensen og Iffuer Jensen at have der Rettighed i, og »gaa« det Lovhævd, derpaa gjort er, som før er rørt. Datum ut noster[!] ad caussas sub sig., teste Johanne Ketelli nostro delecto[!].

[A. Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh. (med Tilføjele: »Her findes tuende eennß lydendiß«): Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, QQQ Nr. 1. — [Ab. Udtog anført i Fortegnelse 1615 Maj 16, se 1249.] Aba. Afskr. efter Ab fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III Nr. 21. [7642]

a) o: sikkert Personnavn; jfr. ovfr. b) Mon 3448?

Apr. 29. »Enn lauffhøfdt, Nielß Mogensenn i Flye haffde indwordt med bønnder och sielffeyer godtz her i Norreherrid. 1494 dendt thiisdag nest for st. Woldborg dag.«

[Orig.] Udtog anført i Tingsvidne 1655 Jan. 16 af Norre H. (i Salling), givet Fogeden paa Grindersløff Kloster paa Woldmor Lyche til Grindersløff hans Vegne. Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden. Valdemar Lykkes Arkiv; mulig senere ejet af Klevenfeldt (RA.). [7643]

Apr. 30. Per Jepsß i Awenskow Herredsfoged i Guddomme H., Bertii Daidß i Gisle, Jes Hwid i Lørop, Pouel Jepsß i Swinnynge, Jess Henrickß i Gudme og Erich Perß. In profesto

Valburgis paa Gudme H.s Ting fik Per Pedherß i Brendrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Hans Nielß i Sandager, Per Erickß i Swinninge, Oluff Sølfue i Sandager, Jes Skreder i Lamdrop, Anders Matß i Swinninge, Jep Strangeß *ibid.*, Jes Lack i Brudager og Matz Trengøbøgh i Lackedrop; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Jess Pouelß i Ældrop skødte Per Perß i Brendrop en »fierdendell« i Togsfierdingh liggende paa Brendrop Mark med saa Skel, at Per Pedherß skal udrede »fierdedelen« af den rette Skat, som gaar af »fierdedelen« af Togsfierdingh. Og var forskrevne »fierdendell« lovbuden, før end Skøde gik. Item kendtes Jess Pouelß samme Tid inden Tinge, at han skal udrede Tolvtedelen af al den rette Bønder-skat, som gaar af Brendrop. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt Skjold; 6. Firdelt Skjold. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [7644

Maj 1. Gyde Keldssdotther i Quinnynghe, Gøtke Jonssøns Enke, og Axell Gøtkessøn stadfæster en Gave, som hendes afdøde Søn Kell Gøtkessøn har givet til s. Jorgens Alter i Lunde Domkirke, som kaldes Svendealteret.

Perg. med [4] Segl: 1. Llxiii 2 (Dotting); 2. Lxxxiv 10 (Gere); 3. Fvii 5. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 223.* [7645

— Jeg Oluff Skindere Borger i Kalundeborgh giver til beskeden Svend Niels Luckeß, Dronning Dorothees »dorsween«, en min Gaard i Bregninghe, som giver »stodh« og Leding til Kronens Slot Kalundeborgh, sammeledes en øde Jord, som ligger i Bregninghe Mark i Ars H., som de Ejendomsbreve indeholder og »dombreff«, som jeg ham straks overantvordede nærværende beskedne Mænd Tommis Jenß¹ Byfoged i Kalundeborgh, Jes Persß² Raadmand sstds., Oluf Nielß, Niels Laurensß, Swouerin Smid Borgere sstds. Jeg beder forskrevne 5 Dannemænd, at de hænger deres Indsegl for dette Brev; thi at jeg har ikke selv Indsegl. Givet og skrevet i Kalundeborgh Philippis og Jeps Dag.

Perg. med 5 Segl: 1. Hviii 2; 2. Bomærke; 3. Udslidt; 4. Bomærke; 5. Udslidt. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. — Hertil 4714. [7646

Maj 2. Niels Anderß i Roskilde skriver til Fru Ermegardh, Beinth Billes Hustru, til Fordel for sin Halvsøster, der nylig er blevet Enke.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 134.* [7647

Maj 3. Wend Petterßenn Herredsfoged til Brusch H., Jes Wlff Slotsfoged paa Koldinge, Lauge Mus[?]^a af Brøtzgaard,

Anders Esbernß i Dollerup VV., Thule Iffuerßenn i Dollerup, Peder Tygeßenn i Brambdrup, Esche Fris og Henrich Pagh i Møswraa. Lørd. efter Wolborg Dag paa Brusck H.s Ting fik beskeden Dannemand Anders Hannßenn Borgemester i Koldinge et Stokkenævn af 12 Dannemænd: Peder Tygeßenn i Brambdrup, Nis Jenßenn i Stenderup, Jesper Lassen i Eltang, Peder Oluffßenn i Wilstrup, Esche Friis i Møswraa, Jon i Møswraa, Anders Thamßenn i Bierte, Mogens Jonßenn i Møswraa, Stafenn Sicker i Lilballi, Jep Byßen i Biertte, Jep Jenßen i Dons og Terckell i Lilballi; hvilke vidnede, at de saa' og hørte den Lørdag tilforn paa Brusck H.s Ting, at Anders Hannßen adspurgte Laße Mathißen, Hr. Loduig Nielßenn Foged af Palsgaard, om han havde gjort Lovhævd paa noget af den Jord, som Kollinge By har paa Harte Mark østen Gammellbywad; derpaa svarede Laße Mathißen Nej, at han havde ej gjort Lovhævd paa nogen Jord, som Kolding By tilhører østen Gammelbywad, som Kolding By har haft i Hævd, eller som de har »nogen« aabne beseglede Breve paa. »In cuius rei testimonium sigilla«.

[Orig. Kolding Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1600 af Frederik Hanssøn (Byskriver i Kolding): Thott 4to 2013 Bl. 51 a. [7648

a) Afskriveren har øjensynlig ikke kunnet læse Navnet, der i hans Gengivelse i alt Fald ender paa s, medens det ovfr. som M læste Bogstav er mere usikkert og i Afskriften maaske kunde læses som Sn; det rette Navn er Snuh.

Maj 3. Reg. *8284. [Orig.] Vidisse 1494 Maj 18. *Styffe IV. 170; Rydberg III. 427; Udtog (sikkert efter Vidissen): Hvitfeld VI. 114, Fol. 1010 L. 15.* [7649

Maj 5. Jacobus¹ rex Scotorum. Quoniam inter recolende memorie DDn. progenitorem nostrum Jacobum Scotorum regem et avum nostrum Cristiernum Dacie regem et sua regna facte extiterint perfecte amicitie confederacionesve et alligancie, que non sine eorumdem regnorum et regum decore, subditorum suorum grandi profectu, hostium suorum confusione tociusque rei publice utilitate et fidei catholice splendore inconcusse perdurarunt, nos cum Dn. Johanne Dacie rege, fratre confederato et avunculo nostro amantissimo, per nostros ambassiatores videl. consanguineum et consiliarium nostrum Jacobum Dn. Ogiluy de Arely et magistrum Johannem de Listonn in theologia professorem, prepositum collegii s. salvatoris infra civitatem s. Andree nostrumque secretarium nostra potestate hac in parte sufficientos jam convenimus et de consiliariorum nostrorum magni nostri consilii communicato consilio et assensu unanimi confe-

deraciones perpetuas per ipsos nostros ambassiatores facimus modo inferius annotato. Primo concordatum extitit, quod inter nos, nostra regna et nostros subditos et Dn. Johannem regem, sua regna et suos regnicolas est atque erit pax, amicitia ac perpetua confederatio in evum duratura, et nos et rex Dacie Johannes erimus nostrique successores Scotorum, Dacie et Norwegie reges erunt boni fratres confederati, invicem diligentes, alter alteri succurrendo tam in prosperis quam in adversis, tempore pacis et belli. Quocienscunque alter nostrum cogitur justum agere bellum, alter confederatus sub hoc ab alio requisitus et de tempore sufficienter premonitus tenebitur pro posse alterum juvare ad debellandum huiusmodi hostes, ita tamen quod unus nostrum bella non attemptet sine alterius consilio et assensu. Item quod regnorum nostrorum homines possint predicta regna nostra secure mutuo visitare necnon mercari aliasque negociari juxta consvetas consvetudines regionum, salvis de jure et de more solvendis. Item quod urgente necessitate ac svadente causa rationabili alter nostrum alteri favorem et auxilium debeat impartiri, nichilominus tamen quod alter nostrum alterum concordia, justitia aut equitate tractandi habeat facultatem. Insuper omnes confederaciones, tractatus et compositiones inter felicis memorie DDn. Jacobum et Cristiernum reges factas ac hactenus observatas de nostrorum consiliariorum consilio im perpetuum duraturas confirmamus. Omnia premissa observandum nos obligamus, renunciantes omnibus, que contra tenorem presentium dici aut obici possunt. Magnum sigillum nostrum. Apud Striueling 5. die mensis maii anno regni nostri 6.

Perg. med 1 Segl: Kong Jacob IV.s med Kontrasegl. Kongens Arkiv (RA. Skotland, Perg.). LDipl. Dansk Udtog med urigtigt Aar 1493: *Hvilfeld VI. 110, Fol. 1008 L. 19 f. n. (Reg. * 8240.)* [7650

Maj 6. Jes Fogh i Dalbyøwer, Jes Michelsß i Venstrop, Jes Keldhsß ibid., Nis Michelsß i Tøsløff, Bay i Kasberygh, Jes Fask i Ensløff, Esber i Dalbynedher, Michel Hwgger i Falsløff, Nis Bws i Assens, Per Bwndh i Haddrop, Anders Jensß i Vdbyøwer og Josth ibid. Vi hørte og saa' i Nordrop, at de Mænd tilstod deres Indsegl, som stod for det Tingsvidne, som Herrych Bwndh havde og »lydhe« paa Kathskogh og den Jord, som fornævnte Brev udviser; og er os og vitterligt, at Tingsvidnet »vorth« lydelig vidnet, før det »vorth« beseglet. Er os og vitterligt, at de Mænd, som var i det Tingsvidne, vidnede Sandhed

om Kathskogh og den Jord, som Tingsvidnet indeholder. Med vore Indsegl. Given paa Johannes Dag ante portam.

Perg. [med 11! Segl]. Senere til Trudsholm Godsarkiv? (RA.). LDipl. [7651]

Maj 6. Jeg Eyler Brysche¹ Høvidsmand paa Nesbyhouit sælger og skøder til velbaaren Md. Jørgen Marswin, vor naadige Herres Embedsmand paa Nyborgh, al den Rettighed, som jeg havde i 2 Gaarde i Hardendroppe S. i Vendz H., som er Halvdelen deri, den ene i Hardenderoppe By (Jøsep Kock, 3 Ørte Korn og 1 Skill. Grot), den anden i Grarop (Trugels, 6 Ørte Korn og 1 lub. Mk. Penge), med alle de Breve, jeg derpaa havde af Pouel Perß i Jernssore. Og kendes jeg mig derfor fuldt op at have baaret af J. M. Medb. af velbaaren og »forsywnlige« Mænd Ebbe Anderß² af Kogsbøll, Hans Clauß³ Borge-mester i Othens, Cristern Mwlæ Raadmand, Claus Jeipß Borger sstds. og Morthen Laurensß⁶. Datum Othens die Johannis ante portam latinam.

Perg. med [6] Segl: 1. Dxxi 12; 2. Bxiii 14 (Ulfeldt); 3. Ax 1; 6. I Sigilfeltet Bogstavet m. Jørgen Marsvins Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [7652]

a) RA. Reg. 60 S. 233.

Maj 7. *Reg. *8285.* Perg. [med 4 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 181.* [7653]

a—) Saaledes Langebek i LDipl.

Maj 8. *Reg. *8286.* Perg. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet n gennemstukket af en Pil; 2, 4-5. Bomærker. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enke Inger Nielsdatter Gyldenstjernes Arkiv; ^asenere til Kær-gaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 182.* [7654]

a—) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gyldenstjerne. b) RA. Reg. 60 S. 105.

Maj 10. »En pergamentz laugheffdt paa Allstrup wdgifuit till Gis-lum herridtzthing løffuerdagen effther diem assentionis mcdxciii.«

[A. Perg. — Aa. Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1502 Sept. 3, 1512 Maj 2 og Maj 9, 1573 Juli 21 og 1586 Nov. 5, i hvilke 2 sidste anføres Udtog af 7635) i Vidne 1597 Okt. 22 af Wiborrig Lands-ting, givet Mouritz Styge til Hollbeckgaardt, Landsdommer i Nørrejud-land.] Aaa. Udtog af Vidnet af 1597 anført i Stadfæstelse 1598 Marts 1 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mouritz Styge. RA. Rigens Forfølg-ningsbog 1592-98 Bl. 310 b. [7655]

Maj 12. Marten Lauersß den Dag Tingholder paa Fleskum H.s Ting, Jes Nielsß i Gugh, Las Jensß *ibid.*, Per Søuerinsß,

Hans Trutzsß i Wessø, Powilsß[!] i Gulkentrop, Jes Jensß i Nøfflingh. Mand. efter Vor Herre Himmelfarts Dag paa Fleskum H.s Ting fik beskeden Md. Per Tolsß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Hans Trutzsß, Per Trutzß, Tammes Andersß, Nis Myckelsß i Ferssleff, Cristiern Yrdh, Jes Nielsß, Per Søuerinsß, Søuerin Clementß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Per Tolsens Lovhævdshøringe Anders Yrth og Cristiern Nielß i Dal vidnede, at de var i Store Wordhe i den Gaard, som Per Søuerinß i boer, og gjorde Lovhævd paa vor naadige Herres Vegne, og »inworde« han til Kronen den Gaard, som Per Søuerinß i boer, og den Gaard, som Nis Jepsß i boer, disse Gaarde med 1 Bol Jord, og »inworde« han til Per Søuerinsens Gaard en Ager, som kaldes Torneagher, som ligger imellem de Veje, som hans Fader havde i sin brugelige Hævd ukært, som Per Søuerinsß er Vold over lyst for, og »inworde« den Ager til Kronen, til 12 Jordejersmænd og »heresandemen« lægger den ud til Alfarvej. Item »inworde« han til fornævnte 2 Gaarde al den Jord, »myndugh oc umyndugh«, som de nu i deres brugelige Hævd har, saa længe »alle umyndugh« Jord ganger til Rebs i fornævnte Mark. Item »inworde« han dette Bol Jord til fornævnte 2 Gaarde lige god ved Bispens Bol Jord. Vore Indsegl anno ut supra.

Papir med 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-3. Bomærker; 4. Utydeligt; 5-6. Bomærker. Kongens Arkiv (RA. Topogr. Saml. Papir, Fleskum H., Storvorde S., Storvorde). [7656]

Maj 12. Ick H[ans] Stanghe¹ wanaftich bynnen Husem vorkope myt vulbord mynen werdinnen unde alle der ghenen, der my ere vulbord darto beho[f] was, den viccarien der cappellen to Husem 1 mr. penninghe jarliker renthe an myneme huse und hofte, dat beleghe is in der Suderstraten twisken Hans Pawelsen unde Hans Brun, vor 15 mr. lub., de my desse heren vornoghet hebben in sodaner munte, so tho Lubeke unde Hamborch ghinghe sint; vor welkeren summen gheldes ick jarlikes in deme daghe Johannis bapt. vorrenten schal dessen heren edder deme hebben desses breues 1 mr. lub. Efte desse renthe nicht uth en queme, so dat desse heren edder de hebben desses breues dar schaden up deden myt rechtghanghe, den schaden schal ik wedder uprichten. Doch hebben desse heren my gheghunnet enen wedderkop, wanner my dat bequeme is sodane mark penninghe jarlike renthe uth to kopende, so schal ik dessen heren edder deme hebben desses breues den wedderkop

en half jar thovoren vorkundighen unde darna in deme daghe Johannis bapt. de betalinghe to donde, den houetstol myt aller bedagheden renthe in eneme summen to gheuende in sodaner munte, also in Lubeke unde Hamborch ghinghe sint. Myn ingheseghel myt den ingheseghelen der ersamen manne ...ye Tetenß unde Lutke Holste inwanere to Husem. Gheuen unde gheschreuen des mandages vor pinxten.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 48). [7657]

Maj 13. Niels Krabbe [til T]andropp mageskifter til Jens Pauelsen Sognepræst i Sønderhaa et Gods i Nørreiovsse i Han H. for en Gaard i Alstropp i Haasing H.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 6 Segl]. Senere (jfr. 1506 Sept. 20) til Ø Kl. Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 104.* [7658]

Maj 14. Vi Clawes Daa¹ R. af Rawnstrop, Ingemer Grwbbæ² af Nesby a. v. og Niels Jepsß Borgemester i Nestwedh har set og hørt et Papirsbrev ej fordærvet, med 2 hele Indsegl, det første af grønt Voks og det andet af rødt Voks, lydende: 5688. Med vore Indsegl. Datum Nestwedh Onsd. før Pinsedag.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Lxlix 39; 2. Lxxxvii 29; 3. Utydeligt. Hans Billes Arkiv (RA.). [7659]

Maj 15. Des donredages vor pinxten wart desse breff geleßen to Hußem bynnen den 4 dingkstocken in jegenwardicheit Jaspas van Bockwolden amptmanne to Gottorppe unde der gemehenen hardeßluden do vorsammelt van heren Johanne Ouerhoff domhern to Slesß unde nu borchscriuere to Gottorppe, dar do Dethlef Kymer was jegenwardich; alß dar nement jeghen sprack, wart desse breff vulmechtich gevunden nach syneme inholde, unde do bôd Jasper Dethleue, he der vicarien willen makede in fruntsuppe, deme he also dede. Unde do weren tor steden her Bernt Enichlo deken der vicarien unde her Hinrick Lunt vulmechtich van aller vicarie wegghen, de sodan fruntliken ende myt todade etliker vromer lude bynnen Hußem alß Clawes Holm, Karsten Naghel unde Johan Petersß unde Laurens Petersß broder to Orstede vullentogen ame bauenscreuen daghe bynnen Hußem in hern Hinrick Swarten huße vicario dar suluest.

Original Paaskrift paa Bagsiden af 6934. [7660]

— »Hennikonis Rantzovii testimonium, fundum in Svesum, super quem Detleff Kymer aedificium extruxerat, pertinere ad vicarios capituli Slesvicensis. Dat. Husumi 1494 die Jovis ante pentecosten.«

[Orig. Slesvig Domkirkes Vikarers Arkiv.] Udtog med F. A. Reinboths Haand: Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 161 b. — Brevet er sagtens en Kombination af 7660 og 6934. [7661]

Maj 15. Oleff Holgerdsß tilskriver Fru Birg[itte] i Swenstorp om en Retssag angaaende Attorp og om Holgerd Ericksß.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). *Missiver II. 135.* [7662]

Maj 17. *Reg. *8287.* Perg. med 4 Segl: 1-4. Svenske (2. Bi 4; 3. Llxvii 8 (Sparre)). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 274; Rydberg III. 426.* [7663]

— Mauritz Niels paa Agardh vederkendes mig skyldig at være Biskop Niels Stygge af Burlum eller hans »arwingh« 200 lubis Mk. danskæ hvide Penge, hvilke forskrevne værdige Fader mig laant har til Micaelis næstkommende. Sker det, at værdige Fader forskrevne Sum paa forskrevne Dag ikke af mig »bethalendes« vorder, pantsætter jeg ham 2 Gaarde i Haa (Bodil, 4 Pd. Korn; Seybo, 2 Pd. Korn med andre »smoskatthe«), at beholde for et brugeligt Pant, i og af at sætte efter hans egen Villie, saa længe han igen gives forskrevne Sum. Og naar mig lyster igen at løse forskrevne Gods, skal Løsningen kyndes 3 Ting før Midsommer, og løses »ath« Micaelis Dag derefter, og skal »landhgielth« da følge Hovedpenge. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev tilbedende hæderlige Mænd Hr. Laurens Sogneprest i Kietrop, Jesper Lonoff og Peder Byndrop VV. at besegle dette Brev med mig. Datum Aagardh vig. pentecostes.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (F; RA.). [7664]

— Oleff Holgerdsß tilskriver Fru [Birgitte] i Attorp om Retssagen mod (Holger Erikssøn).

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). *Missiver II. 136.* [7665]

Maj 18. *Reg. *8288.* Perg. med 4 Segl: 1-4. Svenske (2. Bi 4; 3. Llxvii 8 (Sparre)). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Styffe IV. 170; Rydberg III. 427.* [7666]

— Cristancia Ippsdotther i Swenstrvpp giver en Gaard i Wæliæ til Vor Frue og s. Hanss bapt. Alter i Lwndhe Domkirke mod Guds-tjeneste.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxxxvii 10 (Ulfstand); 2. Lxxxvii 9 (Ulfstand); 3. Fvii 3; 4. Lviii 9. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 224.* [7667]

Maj 19. Jacob Wandrop Byfoged i Aleborch, Jes Hollisß, Hans Hartbo, Las Nielsß, Jep Lauersß, Jens Maler og Powil Martensß »borger« i Aleborch. Mand. efter Pinsedag paa Aleborch Byting fik beskeden Md. Nis Lauersß i Hasseris et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Nielsß, Las Hollisß, Myckel Kleynsmet, Jepp Lauersß, Per Jensß, Powil Martensß, Oloff Grubbisß og Jens Maller; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at paa fornævnte Ting 3 Dannemænd og Dannesvende: Powil Persß i Hasseris, Niels Persß og Anders Persß ibid. vidnede, at de hos var med mange Dannemænds Overværelse i Gudingh til Søuerin Hanssens, den Tid Niels Perssens Fæstensøl var; da »wurthe« Nis Lauersß og Søuerin Persß i Warste vel forligte om alle Sager og Trætte, som dem imellem var, og sagde de hverandre et godt Venskab og de Sager aldrig mere op at drages. Med vore Indsegl. Anno ut supra.

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-5. Bomærker. (RA. Topogr. Saml. Papir, Aalborg a.) LDipl. [7668]

Maj 23. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Laland. Vi byder hos eder nu 1. Sinde velbaaren Kvinde Fru Ingerd, Hr. Johan Oxes Efterleverske, at I inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbaaren Md. Hr. Eskild Gøye R. vor Marsk, hvis I er ham pligtige for de »vold, heruercke« og Skade, eders Svende og Tjenere gjorde ham paa hans Gaard Torsø i Skonæ, efterdi som han har eder derom ladet forfulgt, som han her for os bevise lod med Brev af Lalandzfare Lands-ting [c: 7567]. Thi lad det ingenlunde under eders Faldsmaal. Datum Nyborge fer. 6. ante f. Vrbani nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Lalandiam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl, Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Hxiii 2 (s **matis laurensen**; Vasspyd) og Paaskrift: »Anno domini mcdxcquarto then onsdagh, [so]m var Gudz legæme afften, tha var thette breff brwth oc læsth paa landztingeth«. Eskil Gøyes Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [7669]

Maj 25. Jeg Petronella Iwersdotter har laant 30 lub. Mk. danske Penge af Hr. Laurens Persß Sognepræst i Kiettorp, for hvilke jeg pantsætter ham en min Gaard i Haa S. i Jestrop (Mattes Friis, 1 Pd. Korn og 1 Pd. Smør med Gæsteri) at have i et brugeligt Pant med Tjenere i og af at sætte, saa længe Godset afløses ham, og da skal Løsning kyndes til Herredsting 3 næste Ting før Midsommer, og løses »at« Mickels Dag der-

næst kommende, og da Skylden følge Hovedsummen. Jeg har bedet hæderlige og velbyrdige Mænd besegle dette Brev paa mine Vegne, som er Mawritz Niels af Aagord, som mit Værgemaal har, min Broder Lawe Mwnck, Hr. Pedher Tammeß Sognepræst i Agersborch og Pally Griis i Slete. Datum Kietorp dnica. trinitatis.

Perg. [med 4 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [7670

Maj 28. *Reg. * 8289.* Medtaget Perg. [med 3 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. IV. 747.* [7671

Maj 31. *Reg. 5036*.* Perg. med 22 Segl: 1. G. 31; 2. G. 178; 3. G. 532; 4. G. 682; 5. G. 822; 6. G. 622; 7. G. 741; 8. G. 512; 9. G. 131 (Ravensberg); 10. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 11. Dxii 7; 12. Lxxxiv 48; 13. Exix 15 (*s efftil montføn*); 14. Lxxii 14 (Banner); 15. Lv 18 (*s Iodwici palleføn*; Munk); 16. Lxx 28; 17. Dxliv 5; 18. Dxxxvii 10 (Krogno); 19. Gxvi 26 (Gyldenstjerne); 20. Lxxiii 61 (Rosenkrantz); 21. Lxxiii 60 (Rosenkrantz); 22. Evi 2. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 28* (RA. B 5, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder, Perg.). *Hvitfeld VI. 113, Fol. 1009 L. 16 f. n.* (upaalideligt); anført: *samme, Bispekrøn. Bl. Ee b, Fol. 109 L. 4*; formindsket Faksimile: *Danm. Riges Hist. III. I. 33* (med Transskription). [7672

Juni 2. Swen Trouelsß Herredsfoged i Hweding H., Oluff Stauerskoff af Bryncke, Trouels Vynter i Aastrop, Jens Swensß sstds. og Andhres Grøen⁵ i Riisby. Mand. efter Guds Legems Dag for os og flere Dannemænd, som Ting søgte, fik Mester Wille Andhersß Kannik i Ribe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jeb Trouelß i Geesing, Per Nisß i Obling, Knud Persß i Syndherness, Jep Clauesß i Riisby, Pauell Terkelsß i Brønze, Per Jebß sstds., Niels Jensß i Riisby og Termen Andhersß i Brønze; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at den første Ting, der Mester Wylle bød sin Lovhævd til paa Kapitlets Vegne paa den Gaard, som Knud Jebß i boer i Westherbeck, og al hendes Rettighed paa Radeagher Mark og Westherbeck Mark og at sværge alle Udejere af Westherbeck »jenssommarck«, Forte, Fægang og Græsskift og besynderlig Prior af Korsbrødregard i Ribe, som han sagde ikke at have mere end et Byggested i Westherbeck norden Bækken, hvilket Prioren fik af Kapitlet i Ribe, som han Kapitlets Brev paa har, da stod Prioren til Svars med Mester W. og bød da ingen Lovhævd til første Ting eller anden og ej paa tredie paa nogen Ejendom eller Forte i Westherbeck Mark, førend Mester W. var lovlig funden til sin Lovhævd og bortfaren fra Tinge; da stod Prior først til Ords for Fogeden og bød sin Lovhævd til første Ting og kendtes

sig Ejendom at have i Westherbeck Mark til det Byggested, han fik af Kapitlet i Ribe, og gav sin Lovhævd anden Dag, siden Mester W. havde gjort sin Lovhævd paa Kapitlets Vegne, og Thomes Persß sin paa sine Vegne, og Prioren ej var lovlig funden til sin Lovhævd af Fogeden og Herredsmænd, og ej han æskede, at han vilde være funden til nogen Lovhævd paa Hweding H.s Ting. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [5] Segl: 1, 3. Utydelige Skjolde; 4. Utydeligt; 5. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 330 (sstds. S. 331 Note 1 skal der for 413 læses 412)* (RA.). [7673

Juni 2. Swen Trowelß Herredsfoged i Hweding H., Oluff Stawerskoff af Bryncke, Trouelss Winther i Aastrop, Jens Swensß sstds., Andhres Grøen⁵ i Riisby og Seueren Persß Borger i Ribe. Mand. efter Guds Legems Dag paa Hwiding H.s Ting fik Mester Wylle Andhersß Kannik i Ribe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Nielß i Høxbro, Jes Nisß i Raahee, Trowelss Jesß i Aastrop, Nis Persß i Riisby, Nielss Jensß sstds., Michell Andhersß i Wldrop, Jep Nisß i Skerbeck og Andhres Clauesß i Vormstedh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa Hwiding H.s Ting, 2 beskedne Dannemænd Nis Lasß i Biercløff og Azer Jensß i Westhergassy vidnede, at de tjente Thomess Persßs »aldefader« i Westherbeck Jes Wlff i den samme Gaard, som T. P. nu i boer; da boede deres Hyrde i Westherbeck paa det Byggested i Westherbeck, som Prior i Korsbrødregaard i Ribe i Værge har og fik af Kapitlet sstds., hvilken Hyrde ej havde eller kunde faa nogen Ejendom til Byggestedet mere, som han havde af dem, som boede i de 2 Gaarde i Westherbek, som Kapitlet nu i Værge har og Thomess Persß, med deres Minde. Item vidnede de 8 Dannemænd, at Mester Wylle og T. P. har givet Kære paa Hweding H.s Ting Aar fra Aar, siden den Mageskifte »wort« gjort mellem Kapitlet og Prior, at Priors Tjener brugte mere i Westherbeck Mark end det Byggested, som han fik af Kapitlet. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt; 3. Utydeligt Skjold; 4. Utydeligt; 5-6. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 330* (hvor der i *Note 6* for 412 skal læses 414) (RA.). [7674

Juni 5. Hans Konge¹. For os var velbaaren Mands Bud Nielss Olsß af Smørlerp med vort 1. Dombrev [c: 7561] lydende paa dette Gods: Harrebergh gord og Harebergh By [osv. som 7501 indtil:] 2 Skill. Grot og Tejer), efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 1. Dombrev udviser, og derimod er

ingen Breve tage af os. Thi tildømmer vi 2. Sinde Niels Olsß forskrevne Gods, forbydende alle Nielss Olsß eller hans Husfrue paa forskrevne Gods Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Kalundeborgis die Bonifacii nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Utydelige Rester. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [7675]

Juni 7. Kongen stadfæster et Skøde til s. Pädher Kirke (i Lund). [Orig. Lunds Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 72. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 225.* [7676]

Juni 9. *Reg. *8290.* Papir med Udskrift: Lalandiam inhabitantibus og utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig Hxiii 2 (jfr. 7669). Eskil Gøyes Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjerns Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 183.* [7677]

Juni 10. Vi Hans¹ Konge hilser eder Biskop Niels Glob i Viborg og Peder Brochenhuse vor Landsdommer i Nørjwmland. Jes Morthenß har berettet for os, at han har Tiltale til hans Søster om Skifte, til hans Børn om deres »mødernes« Gods og til Marthen Rod om Trætte, som dem imellem er paa Styrsholm. Beder vi eder og befaler, at I tiltager eder nogle gode Mænd og forsamler eder paa belejlig Tid og Sted og skiller dem derom ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os. Bedende og bydende eder, som forskrevne Sag paa rører, at I møder for forskrevne Dommere, naar og hvor de eder derom tilsiger, og undgælder, hvis de eder derom for Rette afsigende vorder; og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Calundeborg Tirsd. efter Bonifacii Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Jens Mortenssøn Seefelds Arkiv (RA.). LDipl. [7678]

Juni 11. *Reg. 5004 = 5063.* Perg. med [22] Segl: 4. G. 682; 7. G. 741; 8. G. 539 (Ulfeldt); 11. Skjold med Gøye-Vaaben uden Hjelm ell. Omskrift; 12. Lxxxiv 29 (Brock); 13. Lxxxiv 48; 14. Gxvi 26 (Gyldenstjerne); 15. Lxxii 14 (Banner); 17. Lxxiii 62 (Rosenkrantz; Seglet har næppe nogen Sinde haft Omskrift); 19. Lv 18 (s Iodwici pallejon; Munk); 22. Evi 2. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 25* (læs: mcdnagesimoquarto - Feliciani martirum dag - nostris sub sigillis - appensis). — Afskr. fra c. 1600 med urigtig Datum »1493 Filitiani martiris dag«: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, Bl. 18 b. Herefter: *Wieselgren, De la Gardiska archivet II. 78.* [7679]

Juni 11. Berette Jachimsdatther¹, Hr. Corfiitz Ronnøws Efterleverske, paa mine egne og med Fuldmagt paa min Svogers Claus Agesø Vegne, Hr. Anders Gøye R., Erick Hardenbirg³, Hermen Flæmig⁴ ret Væрге paa Jomfru Ingerd Korfitzdatthers Vegne. Vi vederkendes os at have fanget af Kong Hans fuld Betaling for det Pant, os tilfaldt efter Hr. Corfiitz Rønnow i Jwngshowit og Jwngshowitz Len. Og findes herefter nogle Breve os paarørende om samme Pant, mæler vi dem døde. Vore Indsegl; og jeg Anders Gøye R. har bedet velbyrdig Md. Hr. Henrik Knutsø² R. at besegle paa mine Vegne, efter at jeg ikke nu selv mit Indsegl til Stede har. Givet i Kalundeborg Barnabe Dag.

Perg. med [4] Segl: [1. Llv 5 (Flemming)^a]; 2. Gxvi 33 (Gyldenstjerne); 3. Clviii 36; 4. Llv 7. Kongens Arkiv (RA. C 5, Len, Sjøll.). LDipl. [7680

a) Er tegnet efter det originale Segl, som nu er forsvundet.

— Hans Konge¹. Onsd. Barnabe Dag for os paa vort Retterting i Graabrødrekloster i Kalundeborgh i vor egen Nær-værelse, nærværende Hr. Jens Brodstrop Ærkebiskop i Lund, Hr. Karll i Othens, Hr. Hartuig af Rybe, Hr. Niels Glob af Viborgh, Hr. Niels Stygge af Børlwm, Hr. Niels Clauß af Aarss Biskopper, Hr. Powel Laxman vor Hofmester, Hr. Erich Otß, Hr. Eskyld Gøye vor Marsk, Hr. Axel Lageß, Hr. Henrich Meyenstrop, Mauritz Nielß, Hr. Niels Høgh, Olaff Morthenß, Hr. Henrich Knudß, Niels Erichß, Hr. Steen Bille, Holgerd Ericß og Palli Anderß vore Mænd og Raad med flere, var Biskop Niels Schæue af Roskilde og Hr. Loduigh Marsk R. vor Mand og Raad om Trætte, dem mellem var om 3 Gaarde i Wederløse, Lasse Jenß, Anders Matß og Per Jenß i boer, og var tilforn derom i Rette for os selv, og Sagen da opsat var til dette »mode«. Da i Rette lagde forskrevne værdige Fader et Ejendomsbrev, som Fru Gertrud, Woldemar Myltickes Efterleverske, havde udgivet og beseglet, lydende, at hun har skødet Hr. Niels Schæue R. forskrevne Gaarde; item et Indførelsebrev, at Hr. Niels Schæue var lovlig indført i forskrevne Gaarde og havde kyndet Løsning derpaa til Sielandzfare Landsting og lagt sine Penge i Landekisten; med flere Breve. Derimod i Rette lagde Hr. Loduigh Marsk et Brev, at Fru Gertrud havde skødet Hr. Jens Torbernß forskrevne Gaarde; item et Skødebrev, at Hr. Jens Torbernß havde skødet Fru Yde, Hr. Palli Marskes Efterleverske, forskrevne Gaarde; item et Brev af Sielandzfare Lands-

ting, at Hr. Jens Torbernß havde der skødet Fru Yde forskrevne Gaarde; hvilke Breve yngre er end forskrevne værdige Faders »eyedom oc indførelsebreff«; item »pantthebreff, hwor made« Hr. Woldemar Mylticke havde pantsat Hr. Palli Marsk forskrevne Gaarde, som de Pantebreve udviser; og Hr. Loduigh Marsk bød Lov paa Lovhævd for forskrevne Gods; med flere Breve, de paa baade Sider i Rette lagde. Derom »wort« saa for Rette paasagt, at efterdi Hr. Niels Schæue fik Ejendom og kyndede Løsning paa forskrevne Gods og var der indført, før Hr. Jens Torbernß og Fru Ydhe finge Ejendom derpaa, og Hr. Loduigh ej kunde bevise lovlig »atkomme« til forskrevne Gods, siden Hr. Niels Schæue var der indført, da bør forskrevne værdige Faders Brev ved Magt at blive, og forskrevne Gaarde straks at annamme, og Hr. Loduigh til at tale Hr. Niels Torbernß Arvinger for Vederlag for forskrevne Gods efter hans »breffz« Lydelse. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 23). [7681]

Juni 11. Per Nielsøn Sognepræst i Bollervp m. fl. gør vitterligt, at et Nævn efter Anmodning af Electus i Tommorps Kloster havde gjort Markeskel om Vranorps Mark, men at Tingfogeden i Jerreste H. ikke vilde besegle det.

Perg. med [5] Segl: 1, 3. Ubetydelige Brudstykker. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 368* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 225.* [7682]

— Hans¹ Konge. Vore »borgemestere«, Raad og Menighed i W[edle] har nu ladet fornøje os her 80 Mk., som de lovede os for den Mark Romsmarcks[!], de finge til deres By. Thi lader vi dem kvitte for forskrevne 80 Mk. Givet paa vort Slot Kalundeborg Barnabe Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Vejle Bys Arkiv (RA.). [7683]

Juni 12. *Reg. * 8291.* [Orig. Morsum Kirkes Arkiv.] Afskr. af A. Heimreich: Ny kgl. Saml. 8vo 304 Bl. 86 b. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 205 S. 44; RA. Westphalens Dipl., Fol. (her 3 forskellige). *H. Muhlius, De reformatione religionis in Cimbria S. 131; Westphalen IV. 1499.* [7684]

— Hans Konge¹. Torsd. før Viti et Modesti Dag for os paa vort Retterting i Graabrødrekloster i Kalundeborg i vor egen Nærværelse, Hr. Jens Brodstrvp Ærkebiskop i Lund, Biskop

Niels Skawe af Roskilde, Biskop Karll af Othens, Biskop Niels Glob af Wiborg, Biskop Hartuig af Ribe, Biskop Niels Stiggi af Børlom, Hr. Pauel Laxman vor Hofmester, Hr. Erich Otß, Hr. Eskyll Gøye vor Marsk, Hr. Axell Lagß, Hr. Henrik Meyens-trop, Mauritz Nielsß, Oluff Marthenß, Hr. Niels Høøg, Hr. Hen-rik Knwtß, Niels Erikß, Hr. Stien Bille, Holgerd Erikß vore Mænd og Raad med flere ^agode Mænd^a nærværende, var vel-byrdige^b Md. Jørien Kromppen og havde hid stævnet med vor egen Stævning Biskop Niels Clauß af Aars om Kasberg Mølle, ^asom Biskop Jens af Aars, hvis Sjæl Gud naade, »øde lagde« for J. K.^a. Og Jørien^c først i Rette lagde et gammelt Laasebrev udgivet i Kong Valdemarus Tid Aar 1334 [c: 1. Række Nr. 1697], som gør Rede for, »hwre made« Møllen har været i J. K.s Hus-frues »forælders« Væрге; ^alagde og Jørien et Tingsvidne [c: 7248] i Rette udgivet paa Gerluff H.s Ting 1492 paa Elizabeth Dag af de ældste og »aktesthe« Dannemænd i Herredet; hvilket Laasebrev og Tingsvidne udviste, at Møllen har fri Dam og »damsbond, forflod oc bagflod«^a. Derimod lagde^d værdige Fader et andet Laasebrev i Rette, som ej var^e nær saa gam-melt, ^fsom lød paa Kasberg Vold og nogen Jord sønden ved Graven og norden ved Forborgen^f; hvilke Laasebreve ej »luddet« hverandre imod; med mange flere Ord, de sammen havde. Derom »wort« saa ^gpaa Rette forsagt^g, at J. K. bør at nyde Møllen med Dam og »damsbond, ^hforflod ock bagflod«, som han har været af Arild^h. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

A. Perg. [med 1 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). — B. Perg. med 1 Segl: K. 80. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [7685

a—a) Mangler i B. b) B: velbaaren. c) B tilføjer: Krumpen. d) B tilføjer: forskrevne. e) B: er. f—f) B: som Jørgghen Krompens. g—g) B: for Rette paa sagt. h—h) B: som hun var, den Tid hans Laasebrev udgivet var.

Juni 12. Peder Ibsen Tinghører paa Nørre H.s Ting, Niels Laugesen, Kield Christensen, Nis Pedersen Nerild, der Sandemænd er, Giensti Ibsen, Peder Jensen og Anders Madsen. ^aTorsd. før »ste. Torn Voti et Modsti« fik beskeden Md. Lars Nielsen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Nielsen i Viumb, Peder Madsen, Las Tuesen, Eske Pedersen, Peder Clemmedsen, Peder Thygesen, Christen Jensen og Thomas Jensen i Four-som; hvilke »vinder« saa' og hørte samme Dag, at Sandemænd i Nør H. der paa Ting tilstod deres Tog, som de var tilkrævet at gøre Herredsskel og Markeskel imellem Skiern Mark og Tarm Mark, og satte de en Sten først i Aaen i Roden-

siig munde og saa en Sten i Skiern vadsted og den tredie Sten i Hiortholm vad og svor derimellem ret Herredsskel og Markeskel ad Midtstrøm i Aaen at være efter Loven. Med vore Indsegl.

[A. ^bPerg. med hængende Indsegl.^b — Aa. Optaget i Stadfæstelse 1537 Aug. 10 (die Laurentie martiner[!]) af Kongen (o: Rigskansleren), givet Christen Madsen i Tarm. ^cPerg. med 1 Segl.^c — Aaa. Brevet af 1537 optaget i Tingsvidne 1694 Maj 30 af Øster Nør H.; Brevet fremlægges af Christen Frandsen, Hans Eskesen og Poul Pedersen af Tarm.] Afskrifter af Aaa indførte i Forhandlingsprotokol for en 1729 Aug. 1 nedsat Kommission ang. Fiskerettigheden i Skern Aa og Ringkøbing Fjord: Aaaa. S. 230 (efter Tingsvidne af Øster Nør H. 1700 Maj 17); Aaab. S. 445 (efter Tingsvidne af Skiern Birketing 1694 Juni 22); og Aaac. S. 1060: NLA. Topographica, Ringkøbing Amt. [7686

^a) Aaret angives i Aaaa S. 230 som 1414, men S. 228 som 1494; Aaab og Aaac har 1494, hvad der utvivlsomt er det rigtige, ogsaa ifølge Brevets hele Ordlyd. ^{b—b}) Saaledes Aa. ^{c—c}) Saaledes Aaa.

Juni 16. Jeg Jacop Biørnsß af Leckinge a w. vederkendes mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Niels Høgh R. 450 rynske Gylden, som gode er af Guld, og hver som fuldt kan gøre for 2 Mk. danske Penge, som han mig laant har, hvilke jeg bepligter mig at betale Hr. N. H. inden Jul; fanger han ej forskrevne Sum Guld inden forskrevne Tid, pantsætter jeg ham dette mit Gods i Jwttland i Salingh: i Hare H. 1 Gaard i Lilletoornwm (Jesper Plousß, 18 Ørtug Byg, 1 Ask Smør), 1 Gaard sstds. (Jes Ottingh, 10 Ørtug Byg, 1 Ask Smør), 1 Gaard sstds. (Jep Jensß, 3 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard sstds. (Cristiern Jeipsß, 1 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), Nørre H. 1 Gaard i Østher Grøningh (Tamess Morssingh, 4 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), i Hønebore H. 1 Gaard i Østher Dalby (Lasse Skra, 4 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard i Wollingh (Lasse Matsß, 6 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), i Rodyng H. 1 Gaard i Hvsvm (Tomess Jepsß, 4 Ørtug Korn, 1 Ask Smør). Afvindes Godset Hr. N. H., bepligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods igen inden 6 Uger. Naar jeg vil igenløse Godset, da Lösningen at vares til forskrevne Herredsting 3 Ting før Johannis Dag Midsommer, og løses Micaelis Dag derefter i Esker, og Skylden følge Hovedpengene. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Biskop Hartwyg i Rybe, Beello Randzo, Henryk Sten VV., Yffwer Nielsß og Lasse Persß »borgemestere« i Rybe. Datum Winstrop Bodels Aften.

Perg. [med 6 Segl]. Niels Høgs Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [7687

^{a—a}) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn. ^b) RA. Reg. 60 S. 106.

Juni 22. Den i *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 184*, jfr. *Reg. *8292*, anførte Rettelse, hvorved Datum for 7448 ændres til 1494 Juni 22, er urigtig; Datum er 1493 Juni 23.

Juni 22 ell. 23. [I]n nomine domini amen. Nos Johannes Lundensis archiepiscopus habuimus et vidimus nonnullas summorum pontificum litteras, eorum, quibus ascribuntur, bullis plumbeis cum filis sericeis rubei croceique colorum more Romane curie impendentibus. Pariter vidimus nonnulla privilegia etiam Romanorum pontificum ab archivis monasterii Cisterciensis Cabilonensis diocesis extracta et in libro papireo in asscribibus sub coreo rubei coloris ligato de diligentia Dn. Johannis abbatis Cisterciensis ordinate inpressa^a ac per providum virum Conradum Leonbergen de mandato eiusdem Dn. abbatis Cistercii exemplata atque subscripta. Rursus habuimus ac vidimus nonnullas litteras archiepiscoporum predecessorum nostrorum, episcoporum et regni Datie regum, eorum sigillis et secretis sigillatas, sanas et sana, omni prorsus vicio et suspitione carentes et carentia, nobis per providum virum magistrum Johannem Martini, arcium et decretorum doctorem, DDn. abbatis et conventus de Sora Cisterciensis ordinis Roskildensis diocesis procuratorem, presentatas. Quas litteras per nos inspectas ad requisitionem magistri Johannis, dicentis, sibi et DDn. abbati et conventui principalibus suis pericula imminere posse tum propter vetustatem cartarum, tum quia plures littere et dictiones jam deleri inceperant in eisdem, tum quia originalia ad loca remota pro juribus eorum defendendis transferre haberet, et sic ne ex earum perditione in via vel consumptione aliquando eis deficeret probandi facultas, tum etiam quia aliqua transsumpta sint in libro papireo transcripta et inpressa et, ut verisimiliter est, parvo tempore duratura, per notarium nostrum publicum infrascriptum transsummi ac in transsumpti formam redigi mandamus, decernentes, quod huic transsumpto plena fides ubilibet adhibeatur, et illi stetur, ac si originales littere ostense forent. Huiusmodi vero litterarum tenores in 40 foliis sequentibus subsequuntur: originalium vero plumbatorum videlicet primo: [*her anføres Pavebullen med Angivelse af Pavernes Navne, Bullernes Begyndelsesord og det Blad og den Side, hvor de begynder*]. Transsumptorum vero et primo: [*her anføres Pavebullen paa tilsvarende Maade*]. Sigillatarum autem archiepiscoporum, episcoporum et regum primo: [*her anføres de øvrige Breve paa tilsvarende Maade*]. Quibus omnibus premissis auctoritatem no-

stram interposuimus et presens instrumentum exinde fieri et per notarium publicum scribamque nostrum infrascriptum sub- scribi et publicari mandavimus secretique nostri fecimus appen- sione communiri. Datum et actum in curia nostra archiepisco- pali Haffnensi indictione 12., die vero lune 22. mensis junii^b, pontificatus Dn. Alexandri pape sexti anno 2., presentibus DDn. Olauo Esberni canonico et cancellario et Jacobo Jwde capellano nostris, testibus ad premissa vocatis. [*Herefter følger paa Haand- skriftets Bl. 3 a-44 a en lang Række Breve, og derefter paa Bl. 44 a en Notarialpaategning, der begynder:*]

Et ego Johannes Andree clericus Vibergensis [*osv.; trykt SRD. IV. 533*].

Perg.-Haandskrift med [1 Segl^c og] Notarmærke (»Sorøbogen«). Sorø Kl. Arkiv (AM. Fol. 290 Bl. 2 a-b og 44 a). LDipl. — Om Haand- skriftets Indhold se *1. Række IV. 62* (og den der citerede Indholdsfor- tegnelse), jfr. *73 ff.*; dets Indhold for Tiden efter 1450 agtes nævnt i Arkivoversigten til nærværende Række. [7688

a) Jfr. *1. Række IV. 73 Note 1.* b) Den 22. Juni faldt 1494 paa en Søndag. c) Anført *Birket Smith, Om Kjøbenhavns Universitetsbibl. S. 117*, jfr. *68* (S. 67-68 ogsaa om Haand- skriftets Historie i Almindelighed).

Juni 26. Ingeborg Philippidotter skriver til sin Moder Fru Erme- gardh, Benkth Billes Enke, om Benkths Død og om et paatænkt Gifter- maal mellem Hanss (Bille) og (Laurens Axelssøn Thotts) Datter.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Enkes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 137.* [7689

Juli 2. Vi »borgemester« og Raad i Rostoch har undt Fru Dorothea Dronning efter hendes Naades Skrivelse om et Lejde i vor Stad og Lande med alle de, hendes Naade følger, et fuldt Lejde og lejder hendes Naade med alle hendes hid i vor Stad og Land og siden paa Genrejsen i hendes Behold fri at komme. Det lover vi for os og alle de, som det for vor Skyld tilstede vil og paa Rettens Vegne det forpligtet er. Vi har ladet hænge vor Stads Sekret for dette Brev. Givet ^aog skrevet^a paa Mariæ »hiemsøgelsis« Dag.

[A. Orig. (utvivlsomt paa Tysk). Dronning Dorotheas Arkiv.] Dansk Tekst: **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 160 a. — **Aaa.** Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: RA. Hist.-genea- log. Ark. Fol. 33, B Bl. 18 b. — **Ab.** Afskrifter [efter Peder Dyrskjø] (for- mentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 142 a og LDipl. [7690

a—a) Ab: af Rostok.

Juli 6. Nielss Villasß¹ Præst til Gerild Kirke, Swen Tor- benß i Rømsø V., Jens Hwas³ i Gerild, Per Fogh⁴ *ibid.*, Stei

Fiil, Andhers Jenß *ibid.* og Seueren Jwlisß i Volbøi. Sønd. efter Vor Frue Dag *visitac.* for os og flere gode Mænd, som forskrevne Kirkestævne søgte, fik velbyrdig Md. Andhers Mwnk i Sostrop et Sognevidne af 24 Dannemænd: Jens Hwas i Gerild, Per Jenß *ibid.*, Stei Fiel, Stei Jenß, Villom Helisß *ibid.*, Mattes Poske i Stockebro, Per Fogh, Jep Stage i Hæmeth, Oluff Jesperß, Owe Jesperß, Jens Perß, Jon Tydbo, Oluff Lasß, Per Friis, Seueren Jwlisß i Volbøi, Nis Lafft i Villesø, Cristthern Jepß i Rømsø, Tordh Jenß i Vigersløff, Lass Jepß i Gerild, Oluff Fogh, Och Jenß *ibid.*, Thames Thamesß, Per Andherß og Symen Andherß *ibid.*; hvilke vidnede, at de har spurgt af Fader og gamle Forældre, og dem selv vitterligt er, at det er og har været af gammel Tid ret Skel imellem Sostrop Mark og Stockebrogardz Mark og Gerild Mark det Dige, som gaar af Rodhen ned ud med Stockebrogardz Skov og til Stockebrogardh og saa Diget ned ud med Laden til Hjørnet af Stockebrogardz Abildgaard og saa det Dige ud fra Hjørnet af Stockebrogardz Abildgaard sønder ud i Kæret. Med vore Indsegl. Datum anno, oco ut supra.

A. Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstaverne n og v korslagte; 3. Fl 8; 4-5. Bomærker; 6. Utydeligt Brudst. Benzon Godsarkiv (RA.). — Aa. Udtog indført (sammen med Udtog af 1503 Dag?) i Stadfæstelse 1541 Juli 15 (6. fer. post Chanuti regis) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Tammes Suendß paa Jenss Huassis Børns Vegne. Perg. med 1 Segl. Sstds. — Udtog (af Stadfæstelsesbrevet og af de stadfæstede Breve) efter Koncept til Aa: RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 107 b. [7691

Juli 7. Byfogeden i Malmøge m. fl. gør vitterligt, at Peer Remsnider, Raadmand sstds., paa 3. Ting har kæret paa den ulovlige Bygning, som Prior i Helge gesthus i Malmø har bygget paa en Kapitlet i Lundh tilhørende Jord.

Papir med Rester ell. Spor af 7 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. Ubetydelige Rester; 4. Bomærke; 5. Ubetydelige Rester; 6. Kun Spor; 7. Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 88; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 227.* [7692

— Vi Hans Konge hilser eder [*osv. som 7669; læs dog: nu 4. Sinde - Jehan - I straks efter - Skone, efterdi som I er derom tilforn lovlig paamindede med vore Lovdagsbreve. Thi - indtil:] Faldsmaal. Datum fer. 2. ante f. Canuti regis nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.*

Papir med Udskrift: Lalandiam inhabitantibus og utydelige Rester af 1 brevluukkende Segl. Eskil Gøyes Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [7693

Juli 7 ell. 14. Swendh Trogelsß Herredsfoged i Hwidinge H., Mattes Cristiernsß Præst og Kapellan til Brøthnes Kirke, Trogels Winther i Asdrop og Anders Grøn i Riisbii. Mand. før Margarete Dag paa Hwidinge H.s Ting fik Mestør Wille Andersß Kannik i Ribe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Lass Persß i Stensgarth, Sewren Lasß i Haffwerworth, Anders Lasß i Brøthnes, Niss Ludickesß *ibid.*, Jes Lasß i Hwidinge, Jes Nisß i Raahedhe, Per Andersß i Brøthnes og Jep Nisß i Skerbeck; hvilke vidnede, at de samme Dag paa fornævnte Ting hørte og saa', at Sandemænd i fornævnte Herred, tilkrævede af Thames Persß i Westerbeck, kundgjorde deres Tog, som de gjort havde i Westerbeck, i saa Maade, at de svor Prior i Korsbrødregaard i Ribe og ganske Konvent sstds. det Byggested til norden Bækken i Westerbeck efter Kapitels i Ribe Brevs Lydelse, som derpaa udgivet er; og svor de ydermere, at de kunde ej spørge af sand Mand eller Kvinde, at der har ligget nogen Ejendom til fornævnte Byggested; thi kunde de ej sværge nogen Ager eller Eng, »foerte eller feligth eller greseskyffth« til fornævnte Byggested i Westerbeck Mark, det Stund fornævnte Kapitels Lovhævd og Thomes Perssens i Westerbeck stander ved Magt. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 4 Segl: 1. Utydeligt Skjold; 2. G. 943* (Seglet dér fejl-agtig betegnet som Mattis Jensøns; Skjold, hvori Bogstaverne m og c korslagte; *s h mats petri* (!)); 3. Utydeligt Skjold; 4. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 331* (hvor der i *Note 2* for 414 skal læses 413) (RA.). (*Reg. * 8293.*) [7694]

Juli 8 ell. 15. Hanss Jensß Tingholder paa Skast H.s Ting, Mester Jeb Staghe² Kannik i Ribe, Iwer Nielsß Borgemester i Ribe, Niss Eysß⁴ i Allerop, Jep Eysß i Nordhenskov, Jess Persß i Øloff, Niss Jensß i Tierborigh og Mattis Twsen i Wongh. Tirsd. før Margarete Dag paa Skast H.s Ting »beddes« hæderlig Svend Jenss Fryss paa hæderlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Niels Høgh R. om et Tingsvidne, hvilket han fik af 24[!] Danne-mænd: Jep Eysß, Niss Eysß, Jess Nielsß, Gødy Jensß, Pouell Persß, Lass i Høgom, Per Jensß, Cristiern Hansß, Lass Bertelsß, Per Persß, Esgy Volß, Oloff Nielsß, Tøgher Sewrensß, Eskell Hermensß, Esgy Jenß, Jenvold Hansß, Jep Jensß, Oloff Mickelsß, Jenvold Ybsen, Per Hwam, Esgy Mattisß, Jess Persß, Knvth Lasß, Mickell Lasß og Niss Knvtß; hvilke vidnede, at de kunde aldrig høre eller spørge andet, end Biltøfft Mølle har været Mølle af »araltz« Tid, og aldrig kunde høre, at hun har været

»op dielt« eller »forlad« til denne Dag for Støvning enten oven eller neden. Item vidnede menige Herredsmænd og Almue, som til Ting var, at de kunde aldrig andet høre, end fornævnte Mølle har været Mølle af »areltz« Tid og aldrig »forlad« eller »op dielt« for Støvning til denne Dag. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 2. G. 887*; 3-4, 8. Bomærker (4. i Skjold). Niels Høgs Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [7695]

Juli II. Paven udtaler, at hans Forgængers Provision af Eggert Durkop som Bisp af Slesvig ikke i Fremtiden skal være til Skade for Kong Hans's og Hertugen af Slesvigs Ret til at nominere en Biskop og for Slesvig Kapitels Ret til at vælge ham.

[Orig. med Bulle^a. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv. — Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 320 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 396 a. Herefter: *Danske Mag.* 5. R. VI. 179. — Afskrifter fra 16. Aarh. (yngre end de i *Danske Mag.* citerede): RA. D 2, Slesvig Stift (16) (Afskr. herefter af Th. Bartholin: Bartholin C 302); RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 33, 5 (Pk. 158); sstds. Nr. 34, 5 (Pk. 158); sstds. Nr. 36, 5 (Pk. 158); sstds. Nr. 37, 5 (Pk. 159); sstds. Nr. 39, V (Pk. 159). — Afskr. af Arne Magnusson (mulig »ex charta penes Janum Rosencrantzium«): Bartholin K 62. — Udtog af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 179 b (ell. 179 a) = *J. A. Cypræus, Annales S. 396* (ell. 395). [7696]

^a Anført RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 322 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 397 b.

Juli II ell. 18. Ick Erick Crystiernß¹ wanaftich tho Stensgardt in Alsen ime kerspel Tanßkerke Odhensches ghestichtes vorkope mydt vulbordt myner eruen unnde aller, der er vulbordt hirtho van rechte behoff waß, deme duchtighen Marquardt Lundt vor sodan summen geldes, alß wy enß syn gheworden, welken summen geldes ick in gudeme reden gelde vul upgheboareth hebbe, den wedderkop der guder Stensgardt bauen-gescreuen, de nu Gotschalk Rantzow vor eyenen summen geldes, so de bewyß darup berameth inholden, in pande holdt. Unnde wen Marquardt sodan guder vor sulken gelt, alß se vorpandet syn, ghelosest hefft, mach he Stensgardt mydt deme haue unnde mydt den molen brukenn mydt rechte unnde mydt gherichte, mydt deme hogestenn, myddelstenn unde sydestenn rechte alß in handt unnde in halß, mydt broke, hure, pacht, denste, bede, schatte unnde mydt aller nuth, alß ick unnde myne voroldern dat vor sodan vorpandinge beseten hebben. Ock gheue ick Marquardt macht dat gudt tho vorkopende unnde vorpandende, my dar nictes inne tho beholdende. Vurder vorkope ick Marquardt

Lundt vor eynen summen geldes, den ick vul entfangen hebbe, alle den egendom unnde rechticheydt, den ick hebbe in den gudern Tanßgardt in deme kerspel Tanßkerke, de my erfftales haluen darynne mochte anuallich wesen, unnde alle ander guder, de ick in Alsen hebbe. Ick hebbe myn ingesegel, unnde wy Henneke Meyenstorp unnde Johan vame Damme knapenn hebben ock unnsse ingesegele heten hengen an dessen breff. Gegeuen unnde gheschreuen ame vrydage vor Margarete.

Perg. med [3] Segl: 1. Axxi 1; 3. Skjold, hvori en skraat mod højre Hjørne opflyvende vinget Fisk. Senere (jfr. *ÆA. IV. 398 B. 2* (c: 1515 Nov. 10, RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sønderjyll.) og *V. 15*) til Kongens Arkiv? (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sønderjyll.). LDipl. bag 1495 Juli 10. [7697]

Juli 12. Stehn Bille, som den Dag sad i »dommersted« paa Lunde Landsting. Lørd. efter Knudtzs Konges Dag var for mig og gode Mænd velbyrdig Md. Mouritzs Niellßen af Aagaardt og lod læse et Dombrev paa Pergament med hængende Indsegl her til Tinge, som var udgivet Aar 1458^a »etc.«, lydende, at der var i Rette for Danmarckis Raad velbyrdig Md. Hr. Axell Laurßen R. paa den ene Side, Hr. Thorbiørn Bille af Abramstrup og Hr. Thorben Jepsen af Holme paa den anden Side »etc.«.

[A. Perg.^b Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv.] Aa. Ufuldstændig Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 46 b (med Bemærkning: »Uden paa dette breff stoedt etc.: Her Niels Jensens breff Oluff Stigßen deller paa Jon Skalder erckede- gen i Lundt«). [7698]

a) I Aa synes et oprindeligt medlviii rettet til: medlviii. b) Saaledes Aa Bl. 46 a.

Juli 12 ell. 19. *Reg. 5039.* [Orig. Jørgen Parsbergs Arkiv.] Afskr. fra c. 1700: Kall 4to 471 S. 72. *Nye Danske Mag. II. 315.* [7699]

Juli 26. Se 1494 Dec. 9.

Juli 30. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Laland. Vi byder hos eder velbaaren Md. Hr. Eskild Gøye R. vor Marsk og Fru Ingerd, Hr. Johan Oxes Efterleverske, at I rette 6. »wghen dagh«, som dette vort Brev læses, møder for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning I har imod hverandre om Skade, Vold og »heruercke«, som skete i Torsisø gard i Skane, som vi givet har Hr. Eskild vore Lovdagsbreve paa, mod hvilke Fru Ingerd lod tage Genbrev. Thi lad det ingenlunde, saa fremt at hvilken af eder ikke da møder, da hjælper vi den, der møder, det, Ret er, i Sagen. Datum Nyborge in crast. Olau

nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Lalandiam inhabitantibus, Rester af 1 brev-lukkende Segl: K. 80, utydelige Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidige Paaskrifter: Citatio og »Anno domini mdxcquarto then onsdag nesth effter sancti Bartholomei dag tha var thette breff brwt oc læst paa landztinget etc.«. Eskil Gøyes Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [7700]

Juli 30. Anders Friiss Præst og Kannik i Køpenhaffn kvitterer paa s. Jostis Alters Vegne i Køpenhaffn Hæneke Jenssen i Sandager gard for 5 lødige Mk. aarlig Skyld.

Perg. [med 1 Segl]. Henning Jenssøn Qvitzows Arkiv; senere i Odense »Stiftsarchiv«^a (c: Amtsarkiv); 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. VI. 2* (læs: Anders Friiss presth). [7701]

^{a-a} RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 3) Nr. 1022.

— Se 1494 Dec. 10.

Aug. 1. Mortyn Jepsøn Borger i Wææ giver Jord til Helliggejsthus i Wææ mod Gudstjeneste.

[Orig. Væ Helligaandshus's Arkiv.] Afskr. fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Topogr. Saml. Papir, Væ. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 231*. [7702]

Aug. 2. Vi Peder Laws¹ og Lawe Peders² forskrevne Peder Lawes³ Søn, Borgere inden Ribe, skøder og sælger til Biskop Hartuich i Ribe 66 Læs Enge i Bylom Enge, som de Breve indeholder, som vi har antvordet hans Naade derpaa, hvilke Enge os er tilkommen af Arv efter Karine Roess; vederkendende os at have oppebaaren fuld Værd for forskrevne Enge. Medb. af flere gode Mænd Mester Wille³ Kannik i Ribe, Iwer Niels⁴ Borgemester, Retloff Staphens² Raadmand, Seuerin Pers², Seuerin Torstens² Borgere sstds. Datum Ripis crast. Petri ad vincula.

Perg. med [7] Segl: 1-2. Bomærker; 3. G. 887; 4. Bomærke. Senere (jfr. 1494 Okt. 10) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 396* (RA.). [7703]

Aug. 7. Vi Claus Daa¹ R., Herlug Schaffue² af Eskildstorp, Jacob Daa³, Sewerin Daa⁴, Olaff Daa a. w. og Berithe⁶, Claus Daas Datter, skøder til Hr. Niels Schaffue Biskop i Roskilde al vor Rettighed, som os er til Arv falden efter Hr. Niels Schaffue R. i 3 Gaarde i Wæderløse magle i Støffwens H. (Lasse Jens², Anders Mats² og Pæder Jens²), hvilke Gaarde han købte af hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Gertrwd, Hr. Woldemar Møl-

tickes Efterleverske, som de Breve, derpaa givne er, udviser, at han maa dem fremdeles skøde til Gudstjeneste for vore Sjæles Salighed Skyld. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Doktor Jehan⁷ »dægen« i Roskilde, Hr. Lydder Jenss⁸ og Mester Otte Hanss⁹ Kanniker sstds. Datum Nestuedis fer. 5. ante f. Laurentii.

Perg. med [9] Segl: 1. Lxlix 39; 2. Llvii 6; 3. Lxlix 47; 4. Lxlix 48; 6. Lxlix 51; 7. G. 291 (s *iohannis io decani rofðon decretor d*; Qvitzow); [8. Gxix 10 (Qvitzow)^a]; 9. G. 313 (Foged). Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 25). [7704

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Qvitzow.

Aug. 8 (Aar?). Jeg Oluff Oxæ¹ R. og Høvidsmand paa Søborgh har pantsat velbyrdig Md. Hr. Eskyll Gøyæ noget Gods, som Pantebrevet udviser derom. Thi beder jeg eder Hr. Oluff Stiigs, Hr. Jon Byngh, Erich Vgerop, Hans Arils, Titløff Joseps, Aghæ Trvels, at I hænger eders Indsegl hos mit neden for det Brev. Mit Indsegl. Datum Haffnie anno mcdlxxix quarto[!] fer. 6. ante f. Laurentii.

Papir med Rester og Spor af 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Cxlvii 9; 2. Kun Spor. Eskil Gøyes Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv; maaske (dog ret tvivlsomt) = *Adel. Brevkister S. 122* (RA.). [7705

Aug. 8 ell. 10. Pantebrev af Oluff Oxæ til Eskell Giøde.

[Perg. med Segl. Eskil Gøyes Arkiv.] Udtog se 7331. Mogens Gyldenstjernes Arkiv 1541 Maj 3 (RA.). [7706

Aug. 9. Vi Wille Friis Kannik i Ripe og Provst paa Thiwrholm, Mester Jeip Stage Kannik sstds. og Bedel Rantzowe V. har hørt og set Kong Hanss Brev, som hans Naade har givet Riper By, lydende: 7055. Vore Indsegl. Datum Ripis vig. Laurentii.

Perg. [med 3 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). [7707

Aug. 12. *Reg. 5040.* [Orig.] Herefter: *Hadorph II. 349* (»Ex Orig.«) = *Rydberg III. 431.* — Samtidig Afskr. paa Perg., skrevet og attesteret af Ericus Walkendorff, clericus Ottoniensis diocesis, publicus sacra apostolica auctoritate notarius (Attesten selv er med en ubetydelig Afvigelse ordret enslydende med den hos *Rydberg III. 434* aftrykte). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). [7708

— Jeg Claws Daa¹ R. skøder til Hr. Niels Schaffue Biskop i Roskilde en min Gaard i Wgledy (Jens, 1 løde Mk.), hvilken Gaard mig til Arv faldt efter min Husfrue Dorothe Herlugsdotter, med saa Skel at forskrevne værdige Fader skal fornævnte

Gaard skøde til Gudstjeneste op at holde med i s. Lucii Kirke i Roskilde for min Sjæls Salighed Skyld. Medb. af mine Børn Jachim Daa², Sewerin Daa³, Olaff Daa⁴ og Berithe Clawessedotter⁵. Datum Nestuedis fer. 3. infra oct. Laurentii.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxlix 39; 2. Lxlix 47; 3. Lxlix 48; 4. Lxlix 49; [5. Lxlix 51; tegnet efter Originalen, der nu er tabt]. Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 26). [7709]

Aug. 17. Mathiß Mulich¹. Myn gnedige here hertog Fredrich heft mit my gereckend von aller reckenschopp wente up disen dach und betalt allendt, wes ik synen gnaden verkofte hebe. Ik hebe beneden dyse myne hantschrift gedrucket myne eygen signett. Geschehen am suntag na Unser frwen tag krudwich.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt fornedet: Samme Signet som under 7506. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7710]

— Niels Skonning Præst og Kapellan til Fardrup Kirke, Las Lagsenn, Amdi Perß og Jens Morthenß i Fardrup. Sønd. efter Vor Frue Dag assumpt. paa Fardrup Kirkegaard var beskedne Mænd Las Perß Borgemester i Ribe, Thames Oluffsen Raadmand med flere Borgere af Ribe og bad om en Sognevidne, om nogen Mand havde hørt, at der er enten Ager eller Eng til den indgraven Toft hos Jernkier Mark, som Peder Nielsß, som man kalder Grydermandt, nu har bygget Hus paa. Da »worthe« der opnævnt 12 gode Dannemænd af de ældste og bedste Sognemænd, som var Las Lagß, Peder Hannsß, Nis Hanß, Toll Nielsß, Christiern Lassenn, Nis Japsenn, Jep Gunß, Jes Mortenß, Nis Lassen Buss, Jes Michellß, Jes Oluffsen og Jep Nielsen i Prestgaard; disse vidnede alle, at de havde kendt den omgraven Toft i »fyrtiue« Aar og mere, og aldrig de havde hørt, at der var Ager eller Eng eller »sær forthe« til fornævnte Toft; men det, som Peder Grydermandt nu har gjort til Ager og Eng, har været almindelig »fortæ« og Fægang, og Melby Ko og Riber Ko har ganget derpaa i »fyrtiue« Aar og mere; men hvem det tilhører, vidste de ikke. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPapir med 3 Segl paatrykte fornedet. ^aRibe Bys Arkiv; senere til Ribe Kapitels Arkiv.] Vidisse 1571 Juni 7 (Torsd. før Sønd. trinitatis) af Mester Hans Lawßen Superintendent i Riper Stift, Ærkedegn, »dægenn«, Domprovst og 2 Kanniker i Ripe, der kendes, at de har »saadant eth breff udti voris foruaring y capittell«. Papir med 6 Segl paatrykte fornedet. Ribe Bys Arkiv (i Ribe) under Aar 1571. [7711]

a— a) Saaledes Vidissen.

Aug. 17. Reg. *8294. Papir (udskaaren Skrift) uden Segl; paa Brevets Bagside findes en Del Regnskabsoptegnelser, som i det nedenævnte Aftryk kun er gengivne i Uddrag. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 283.* [7712

Aug. 18. Vi Niels Schawe¹ Biskop i Roskilde skøder Gud, Jomfru Marie og alle Guds Helgene til Lov til Jesu Cristi, Marie virg. et omnium sanctorum Alter, liggende i vor Domkirke i Roskilde ved den søndre Side næst op til Kapitels Dør, Gudstjeneste op at holde med, til et evigt »wicaridøm« at blive: 2 Gaarde i Swaaby (Jeip Ingwersß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg og 1 Fjerding Smør med andre Beder; Pæder Nielsß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg og 2 Skill. Grot med andre Beder), 3 Gaarde i Wæderløsemagle (Lasse Jensß, Anders Matsß og Pæder Jensß, 7 Pd. Korn og 3 Mark Penge), 1 Gaard i Thæreby i Ringstæde H. i Tersløff S. (Jon Hemingsß, 1 løde Mk.). Item skøder vi til forskrevne Alter 2 Gaarde i Ørstæde i Ramsyø H. (Anders Jensß og Olaff Jensß, hver af dem giver 1½ Pd. Korn og 1 Skill. Grot med andre Beder), 1 Gaard i Wgledy (Jens, 1 lødig Mk.). Hvilke Gaarde vi nu straks antvorder Hr. Erasmo, forskrevne Alters Forstander og Kapellan, at forskrevne Alters Kapellaner og Forstandere skal forskrevne Gaarde beholde at gøre der Gudstjeneste af, som den fundacio, vi derpaa gjort har, indeholder. Vort Sekret med hæderlige og velbyrdige Mænds Indsegl Hr. Doktor Jehans² »dægen« her i vor Domkirke, Hr. Pæder Rebergs³ Kantors, Hr. Pæder Andersß⁴, Hr. Lydders⁵ og Mester Otthes⁶ Kannikers sstds. Datum Roskildis fer. 2. infra oct. assumpt. Marie.

Perg. med 6 Segl: 1. G. 178; 2. G. 291 (s iohannis io decani roffdn decretor d; Qvitzow); 3. Lxxiii 103 (urigtig gengivet i G. 289); 4. G. 287 (Jernskæg); 5. Gxix 10 = G. 301* (Qvitzow); 6. G. 313 (s ottonif iohanif; Foged). Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 24). — Hertil 6149, 6164-65, 6211, 6695?, 7192, 7387, 7441, 7636-38, 7681, 7704, 7709. [7713

Aug. 19. Vi Hans Konge kendes os skyldig at være Ebbe Mogensß vor Hofsind 3000 Mk. danske Penge og 106 rinske Gylden, som han nu indløste vort og Kronens Slot Jwngxhoffuit for, for hvilke vi pantsætter ham og hans »festewiif« [?] Jomfru Sophie forskrevne Slot med al kongelig Rettighed for et brugeligt Pant, saa længe nogen af dem lever; og naar de baade døde er, skal deres Arvinger nyde forskrevne Slot, saa længe det afløses dem for forskrevne 3000 Mk. danske, 106 rinske

Gylden. Og skal de bygge og forbedre Slottet og holde Almuen ved Ret og ej lade forhugge Skovene og være os og Riget redebon til Tjeneste, naar vi tilsiger, og holde os 4 »leyde heste« om Aaret. Thi forbyder vi *osv.* Givet i Hwntzbeck Tirsd. efter Vor Frue Dag assumpe. under vor Signet.

Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). LDipl. [7714]

Aug. 21. Niels Glob Biskop i Viborrig, Niels Clawß² Biskop i Aars, Powel Michelsß Præst og Provst i Tuylom³, Eric Væstennii⁴ af Søbygard, Hans Lycke⁵ af Rudgard, Jes Nielß af Reysstrup, Niels Tomeß af Tyrristrup, Las Rostrup af Skoffgard, Henric Prip⁹ af Hadeløffholm VV., Per Vtsen i Bentstrvp og Per Jenß i Turstrvp Bønder. Torsd. før Bartholomei Dag i Aars Biskopsgaard efter vor naadige Herres Befaling havde Hr. Eric Otteß og Jørghen Krompen ladet stævne Per Bonde i Haddrvp i Vindbles S. i Gierløff H. for en Lovhævd, hans Fader havde gjort paa 4 Agre, nogen Eng og 2 »litle sma skoffue-skyllfte« liggende i Liisdrvp Mark. Da fremgik P. B. og skød sig af Retten; da »vort« det straks gjort bevisligt for os, at han havde altid saa skudt sig af Retten, og var da den 7. »reyse«, han var stævnet for samme Sag og ingen Tide vilde være i Rette. Og »vort« set, at han havde en Breveask med Breve i hans Barm; da »vort« tilbudet, at han skulde lægge Brevene frem i Retten; »ludde« de ikke paa den Sag, skulde han gerne nyde Skudsmaal. Hvilket han ej heller gøre vilde. Da efterdi at den Sag om Lovhævden burde at endes for Biskop og Bygdemænd, »vort« der først saa for Rette paasagt, at ham bør ej at nyde saadan mangefold Skudsmaal, men burde at være i Rette; hvilket han ej gøre vilde. Da paa det at Hr. E. O. og J. K. skulde ej saa ofte stævne Lovhævden i Rette for Biskop og Bygdemænd paa stor Kost og Tæring, »vorte« der saa paasagt for Rette, at Hr. E. O. og J. K. efter deres Skiftebrevs og Lovhævd's Lydelse bør at nyde al Liisstrvp Mark, baade Ager, Eng og Skov, undtagen den Del, som Rogby Kirke har haft af gammel Tid, Hr. E. O. en Treding i forskrevne Mark, og J. K. 2 Tredinge, saa længe at P. B. vil lovlig stævne Hr. E. O. og J. K. i Rette, og de da paa alle Sider at staa hveranden til Rette om forskrevne Ager, Eng, Skov og Lovhævd. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med [11] Segl: 2. G. 741; 3. G. 796; 4. Cxvi 8; 5. Lv 43; 7. Ubedydeligt Brudst.; 9. Ivii 20; [10. Nævnt af N. M. Petersen i LDipl.]; 11. Udslidt. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [7715]

Aug. 21. Hemmingh Clemintß Herredsfoged til Flackebergs Herredsting, Willum Sorth af Snesløff a. w., Per Skrædere af Tockerop, Per Maghenß af Jonstrop og Laurens Dieghen af Ørsløff. Torsd. før Bartholomei Dag paa forskrevne Ting var Ingwor Æbbeß af Reyghenstrop paa hæderlig og velbyrdig Mands Hr. Axell Lageß Vegne paa æskede disse Mænd, som her inden 4 Tingstokke til Tinghøringe toges til nogle Skove, som ligger til en Gaard i Qwislæmarke, som Hans Nielß paa boer, at granske, til Tinge Sandingen at »rønne«, hvor mange Svin Hr. Axell kan fri paa de Skove, som ligger til forskrevne Gaard, naar saadan Oldenfald til er, som er Lasse Jenß af Førsløff, Jens Aweß af Krvmerop, Oleff Perß af Hallager magle og Per Moghenß af Jønstrop. Disse Tinghøringe vidnede, at de var paa forskrevne Skove og granskede; da kan Hr. Axell, naar Oldenfald til er, fri til forskrevne Gaard 100 Svin med Bondens paa »boollæ«. Derpaa »bedes« Ingwor Æbbeß et Stokkevidne; derom tilmælted Hemming Smet af Fullæberge til sig at tage 11[!] Dannemænd, som er Oleff ^a, Hans Nielß af Flemsstoffæ, Jes Ingworß, Jon Æbbeß af Holløse, Lasse Ingworß af Syndre Jelinge, Jes Ingworß af Nøre Jælinge, Jep Perß af Kastrop, Jep Jenß i Tockerop, Boo Ipß af Fullæberge og Lasse Ipß af Hallager; hvilke 12[!] Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, hørte og saa', forskrevne Tinghøringe vidnede, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Spor ell. Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Bomærke; 3. I Sigilfeltet formentlig et Hjærte. Axel Lagesson Brocks Arkiv (RA). [7716

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

Aug. 22. *Reg. 5041.* [A. Orig.] Trykt: *Hadorph II. 351* (uden Kilde; formentlig efter en Afskr.); herefter: *Rydberg III. 436*, men med Varianten (den første urigtig aftrykt) efter Aa). — Aa. Samtidig Afskr. paa Perg., skrevet og atteret af Ericus Walkendorff; Attesten er aftrykt *Rydberg III. 434* (læs dog: *relecta ac de*). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). [7717

Aug. 23. Jess Nielß Tingholder paa Gøring H.s Ting, Niels Jensß Sognepræst til Gøringh, Therkill Mattisß i Bøle, Jess Knvtß i Terppagher, Grummy Persß i Ilstet, Thomas Nielß i Brammingh Sandemænd i Gøring H., Niss Lasß i Darrvm og Jep Jensß sstds. Lørd. før Bartholomei Dag paa fornævnte Ting »beddes« beskeden Klerk Niels Persß Sognedegn til Jernvyth paa hæderlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Niels Høgh R.

om et Tingsvidne, hvilket han fik af 24 Dannemænd: Grummy Persß, Thomas Nielsß, Niss Lasß, Per Nielsß, Mickell Eysß, Cristiern Harildß, Osthrr Mattisß, Niss Jepß, Pouell Jensß, Cristiern Tøghersß, Per Persß, Niss Persß, Jess Clauß, Mattis Mattisß, Niss Persß i Lvnd, Therkil Therkilsß, Hanss Mickelsß, Jess Trowelsß, Esbern Jensß, Cristiern Jenß, Jep Jensß, Thomas Jensß, Niss Krab og Jess Nielsß; hvilke vidnede, at de kunde aldrig høre eller spørge andet, end Biltoft Mølle har været Mølle af Arilds Tid, og aldrig kunde høre, at »hun« har været »op dielt« eller »for lad« til denne Dag for Støvning enten oven eller neden. Item vidnede menige Herredsmænd og Almue, som til Ting var, at de kunde aldrig andet høre, end fornævnte Mølle har været Mølle af Arilds Tid og aldrig »forlad« eller »op dielt« for Støvning til denne Dag. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1, 4. Bomærker; 6. I Sigilfeltet en Trekant med en seksodded Stjerne ved Siden; 7-8. Bomærker. Niels Høgs Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [7718

Aug. 24. Anders Friis oplader Kongen Løneborg Birk og Fiskegaard til Vederlag for Smørop gard med mere Gods.

Perg. med 1 Segl: Lxxiii 88. Kongens Arkiv (RA. C 5, Len Nørrejyll.). *Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 14* (med moderne Retskrivning; læs: Smørop gard met; tilføj til sidst: Tiill hwes ythermere forwaring oc stadfestelse henger jeg myt indsegell neden fore thette myt obne breff, som gifffuet oc screffuet ær vdi Hwndzbeck sancti Bartholomei apostole dag aar effter Gudz byrd twsind ffirehwndret halffemthesindztywge paa thet fierde). [7719

— Vi Hans Konge tillader for Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Anders Friis R. vor Mand og Tjener os og vort Rige gjort har og gøre skal, at han maa nyde og beholde vor og Kronens Gaard og Gods Smæropgard paa Tyreholm med alt det Gods, som der til ligger, til Vederlag og i Pant at have for Løneborg Birk og Fiskegaard; sammeledes skal han have Amtofftgard og Gods i Pant for saadan Sum Penge, som hans Pantebreve derom udviser, fri for al kongelige Tyng og Tjeneste, saa længe han lever, uden mene Riddere og Svende tilsagdes at følge os i Rigets Tjeneste; da skal han følge os paa vort eget Skib, Kost og Tæring. Og naar han død er, skal hans Arvinger forskrevne Gods beholde, saa længe det afløses dem for saadan Sum Guld og Penge, som Amtoffte og Løneborg Birk for i Pant stander efter de Pantebreves Lydelse, som der-

paa gjort er. Thi forbyder vi *osv.* Givet i Hwntzbeck Bartholomes Dag under vort Signet.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (indløst 1599 Marts 15 fra Albrecht Scheel Christennßenn til Fußing, se RA. Rentemester-Regnskab 1598-99 Bl. 426 a) (RA. C 7, Kasserede Obligat.). — Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 452 b. Udførligt Udtog herefter: *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 464*, jfr. S. VI. — Udtog fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 1 a. LDipl. (Reg. * 8295.) [7720

Aug. 24. Beynte Pædersdotter, som kaldes Griises. Fulde 18 Aar er forløbne, siden jeg havde opbaaret Penge og fuldt Værd af Hr. Laurends i Stockemarcke for en min Gaard i Haffreløcke i Østoffte S. i Laland, som Hans Raabuck i boer, for hvilke Penge og fuldt Værd jeg gav mine Døtre ind i Vor Frue Kloster i Roskyld, thi det var deres rette Fædrene. Mit Indsegl. Givet i Mariebo Kloster Bartholomei Dag.

[^aPapir med 1 Segl: »I Seiglet er de Grisers Vaaben, i Omkredsen synes at staae Bendicte Pers dt.^a (er herefter ikke Cxlv 12).] Maribo Kl. Arkiv?; *ÆA. III. 289 ? b*; ^a1750 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. [7721

^a—^a) Saaledes Afskriften. ^b) Nærværende Brev var hverken et Skøde eller et Pergamentsbrev, saaledes som det angives i *ÆA. III.*

— Jeg Anne Nielsdatther, Hr. Pæther Skram Efterleverske, skøder og sælger til min Søn Cristiern Skram dette Gods, som min Moder Fru Jahanne af Assdall satte Hr. Pæther Howendskildh i Pant: 4 Gaarde i Oosom H. i Nærdo, item 2 smaa Gaarde i Rysslingh i Gwdom H. Medb. af flere Dannemænd mine Sønner Niels Skram, Offæ Skram, Albreth Haldwordß Præst i Bierk, Laurens Diegen ibid. og Per Hommelmester i Sattrop. Datum die Bartolomei.

Perg. [med 6 Segl]. Christiern Skrams Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmarkivet. [7722

Aug. 24? (Aar?). Hans Konge. 1494 ^aMand. Bartolomei Dag^a for os paa vort Retterting i s. Johanis Kloster i Horsens, nærværende Biskop Niels Glob af Viburg, Holger Erickßen, Peder Brockenhuße »vor« Mænd og Raad, Henicke Jennßenn, Peder Therckelßenn af Føuling, Offe Skram, Hennrich Pederßenn med flere, var velbaarne Md. Hr. Hennrich Knudzenn R. vor Mand og Raad og havde med vor egen Stævning hid stævnet velbaarne Md. Las Wiferttzen om et øde Byggested, kaldes Thyuffdall, i Albeck Mark, og Las Viferttzens Husfrue Fru Gye^b mødte og sagde, at hendes Husbond ligger paa Sotteseng

og ej kunde komme, og dermed vilde hun gøre vor Stævning fuldt og staa til Rette i Sagen med Fuldmagt og i Rette lagde et Brev, som Jep Budis^c Foged til Huornum H.s Ting havde udgivet og beseglet med flere Aar 1480 Mand. efter Morthenns Dag^d, lydende, at Las Vifertzenn har »innduartt« al Albeck Mark med sin Lovhævd, som var funden og »fest« til Tinge, for sit rette Gods; med mange Sognevidner og Tingsvidner, at det er hans rette Gods, og aldrig har hørt, at der var nogen Byggested i Albeck Mark, som hed Thyuffdall, før Joÿsep Foged til Reffstrup gav det saadant Navn. Derimod i Rette lagde Hr. Henrich Knudzenn et Brev af Huornum H.s Ting lydende, at Joÿsep hans Foged til Reffstrup havde »innduartt« med Lovhævd forskrevne Byggested Thyuffdall og en Fjerding Jord i Albeck Mark for Hr. Hennrichs rette Ejedel; med mange Sognevidner og Tingsvidner, at forskrevne Byggested og Jord er hans rette Oldleve og hører ham af Rette til og har i mange Aar været kæret; hvilket Brev, Lovhævdsbrev og andre, er nys given (inden)^e 2 Aar; med mange Artikler, de Breve, de paa baade Sider i Rette lagde, indeholder. Derom »vortt« saa for Rette sagt, at Las Vifertzen bør at beholde al Albeck Mark efter (hans)^f Lovhævdsbrevs Lydelse, saa længe hans Brev^g rygges for Bisper og Bygdemænd uvildige; og den Lovhævd, Joÿsep siden gjort har, og de ny Tingsvidner og Sognevidner, han har taget, ej kunde hindre Las Vifertzenn paa hans Lovhævd; thi ingen kan vinde Jord og Endel med ny Tingsvidner og ej (h)eller^h sværge sig noget Jord og Endel til med Lovhævd. Datum ut supra ⁱnostro ad causas sub sig., teste Joane Ketili justiciario nostro ⁱ.

[A. Orig. j med 1 Segl. Las Viffertssøn Vifferts Arkiv? k] Aa. Afskr. fra c. 1600: RA. MS. Domssamling C Nr. 246 (nævner ikke nogen Vidisse, men er maaske alligevel efter Ab). — [Ab. Vidisse 1598 Maj 20 af Viborig Landsting, givet Hanneball Gyldenstjerne til Restrup.] Afskrifter efter Ab: Aa. Gl. kgl. Saml. Fol. 1140 S. 345 (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); Abb. Gl. kgl. Saml. Fol. 1141 b (fra c. 1600). — Jfr. 7731. [7723

a—a) Mangler i Aba, Abb. — Helgendag og Ugedag passer ikke sammen i det opgivne Aar 1494, og den som Rigskansler nævnte Hans Keldssøn har, saa vidt vides, ikke beklædt dette Embede saa sent som i August 1494; Aaret er da formentlig urigtigt. b) Aba, Abb: Gyde. c) Aba, Abb: Budiøen. d) Er mulig 4718, som dog er af 1480 Nov. 6. e) Saaledes Aba, Abb; Aa: »menn«. f) Saaledes Aba, Abb; mangler i Aa. g) Aba, Abb: Lovhævd. h) Saaledes Aba, Abb; Aa: eller. i—j) Mangler i Aba, Abb. j—j) Saaledes Aba, Abb. k) Saaledes efter Indholdet; men Vidissen Ab maa antages at stamme fra hans Modpart Henrik Knudssøn (Hannibal Gyldenstjernes Farfader)'s Gaard Store Restrups Arkiv.

Aug. 29. Reg. * 8296. Perg. med [12] Segl: 1-4, 6-8, 10-12. Svenske (10. Bi 5; 11. Gxvi 29 (Gyldenstjerne); om Sten Stures nu manglende

Segl se *Rydberg III. 431, 435 f.*). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 276*; *Rydberg III. 430*; formindsket Faksimile: *Danm. Riges Hist. III. I. 53* (med Transskription); Udtog: *Hvitfeld VI. 114, Fol. 1010 L. 21.* [7724

Sept. 1. Hans Konge. For os var velbaaren Mands Bud Niells Ollsß af Smørlerp med vort 3. Dombrev lydende paa Hareberg gord og Hareberg By, Nørretorp, Tyellße og Røgle, i Nørre Mynge 2 Gaarde, en giver 24 Skpr. Byg, Tejer og Skat, og en giver 20 Skill., Tejer og Skat, 3 Gaarde i Østher Gordstange (2 lødige Mk.), 1 Gaard i Arferstorp (2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot og Tejer), efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 3. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Niells Ollsß og hans Hustru forskrevne Gods, som han nu i Værge har, forbydende alle Niellss Ollsß og hans Hustru paa forskrevne Gods Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum die Egidii nostro ad causas sub sig. appenso, teste Georgio Marßwin justiciario nostro.

[Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 62 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 211; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 217. [7725

Sept. 6. *Reg. *8297.* [ªOrig. »med Spor af 4 Segl.«ª Ebbe Mogenssøn Galts Arkiv; nu formentlig forsvunden; Brevet fandtes i alt Fald ikke paa Tjele (jfr. *Saml. til jydsk Hist. II. 323*) i 1919 ifølge velvillig Meddelelse af denne Gaards daværende Ejer Kammerherre H. H. Lütichau.] Trykt (ikke helt fuldstændig): *Saml. til jydsk Hist. II. 372.* [7726
a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

Sept. 8. Jeg Olluff Oxen R. og Høvidsmand paa Siøborg kendes mig skyldig at være ærlig og velbyrdig Md. streng Ridder Hr. Eskiild Gøye i Gysleffelle 1000 rinske Gylden 40 rinske Gylden godt Guld og »siwsinstiwge« Mk. i danske Penge, for hvilken Sum Guld og Penge jeg pantsætter Hr. Eskiild min Hovedgaard i Skaane Torsø gaard og Tordsøby med Kadisse og Grønningen og med disse Gaarde: 1 Gaard i Mwsby (Trogels Persß, 2 Pd. Byg, 1/2 Teje), 1 Gaard ibid. (Michell Anderß, 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot, 1/2 Teje), 1 Gaard ibid. (Per Hanß, 30 Skpr. Byg, 18 Grote, Teje), 1 Gaard ibid. (Olluff Skredere, 30 Skpr. Byg, 18 Grote, Teje), 1 Gaard ibid. (Mogens Olß, 3 Pd. Byg, 3 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Jes Olß, 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Jes Perß, 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Rinde (Jes Kock, 1/2 Td. Smør), 1 Gaard i Troendrop (Olluff Huid, 3 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Aage Perß, 2

Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Jes Olluffß, 4 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Nis Jenß, 3 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Matz Jenß, 6 Grote), 1 Gaard ibid. (Per Schreder, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Nørwillie (Jes Michelß, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Teje), 1 Gaard ibid. (Bent Jenß, 1 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Nis Jenß, 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard i Sinderwillie (Hintze, 30 Skpr. Byg), 1 Gaard ibid. (Ingmar, 1 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Jes Bay, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Egerop (Bent Jenß, 1 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Jes Karß, 10 Skill.), 1 Gaard i Sauytsløff (Michel Nielß, 30 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Matz, 30 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Gudmand Harelß, 30 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot, Teje), 1 Gaard ibid. (Per Jenß, 1 Pd. Byg, 6 Skill.), 1 Gaard i Kalsjø (Anders Jenß, 2 Pd. Byg), 1 Gaard ibid. (Jep Jenß, 2 Pd. Byg), 1 Gaard ved Kalsøø (Salmand, 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Effuerløff (Anders Aageß, 4 Skill. Grot), 1 Gaard i Ottersløff i Torne H. (Morten Hanß, 2 Pd. Byg, 18 Grot), 1 Gaard i Gerrop i Ingelsta H. (Jep Bodelß, 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Towerop (18 Grote), Brenne Mølle (6 Pd. Mel), Aaløffue Mølle (4 Pd. Mel), at beholde for et brugeligt Pant, saa længe det igenløses for forskrevne Sum Guld og Penge; og naar det skal igenløses, skal alle de andre Pantebreve og igenløses, som jeg ham paa forskrevne Gaard og By givet har efter det første Brevs Datum. Skal noget af forskrevne Gods afhændes for Ejendom, skal det ingen faa uden Hr. Eskiild. Afvindes noget af forskrevne Gods Hr. Eskild, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Jeg hænger mit Indsegl neden ved dette Brev med hæderlig velbyrdig Mænds Hr. Olluff Stigß R. paa Bwllerop, Hr. Jonn Bing R. i Smitzstrop, Eriick Jenß i Wgerop, Thelluff Josepß i Gillerop, Aage Troelß i Sallerop VV. og Hr. Matz Sognepræst i Stiby. Datum et actum Gitzleffelle ipso Anne matris[?] Marie^a.

[Orig. Eskil Gøyes Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 414.*] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: Mogens Gyldenstjernes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 122* (RA.). — Udtog uden Dag se 7331. Mogens Gyldenstjernes Arkiv 1541 Maj 3 (RA.). — Udtog: *Ryge, Peder Oxø S. 22^b. (Req. * 8299.)* [7727

a) Dagen er øjensynlig misforstaaet af Afskriveren; at den skal læses ipso die natiuitatis Marie, fremgaar af Udtoget i *Eline Gøyes Jordebog S. 414.* b) Medens Udtoget i *Eline Gøyes Jordebog* sagtens er efter Brevets Orig., er Udtoget hos *Ryge* mulig efter den bevarede Afskrift; Ryge har dog i saa Fald rettet Afskriftens øjensynlig forskrevne Datum. men uden at gøre opmærksom paa sin Rettelse.

Sept. 13. Peder Brochenhuße Landsdommer i Nørjutlandh og Stie[!]^a Schrifter Landstingshører. Lörd. før hellig Kors Dag

exaltac. paa Vyboreg Landsting var hæderlig og velbyrdige Kvinde Fru Ingerd af Langtind hendes Bud og spurgte, hvor nogen Herredsfoged finder nogen god Mand til sin Lovhævd paa noget benævnet Gods, og den, som findes til Lovhævd, værger mere Jord, end han findes til, om det bør at blive ved Magt. Derpaa »vorte« saa for Rette sagt, at værger Mand mere, end Mand findes til at værge, da har det ingen Magt. Sig. nostra »etc.«

[*b*] Itth breff paa papir screffuit, met thuo segell forseglitt, som then første segell findes aff vangiemme nogitt skrøbelig att vere.^c *b* Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enke Inger Nielsdatter Gyldenstjernes Arkiv.] Vidisse 1561 Dec. 6 (Lørd. post Andreæ) af Vyboreg Landsting, givet Erick Rosenkrantz til Langtind. Perg. med 4 Segl: 1-4. Erik Rosenkrantz's Arkiv 1561 Dec. 6; sagtens senere til Kærgaardsholm Godsarkiv; derefter ejtet af Klevenfeldt^c (RA.). [7728

a) σ : Niels. *b-b*) Saaledes Vidissen. c) RA. Reg. 60 S. 167.

Sept. 20. Pouel Laxman¹ R., Hr. . .han Korssen, Hans Bogebindere³ »b[o]rgere« i Kopenhaffn. I Kopenhaffn Tamperfredag før Michels Dag gjorde vi en Forligelse imellem velbyrdig Md. og strenge Ridder Hr. Henric Kromedige og Henric Frøsløffs fuldmyndige Sendebud Hintze. Da »wort« det saa talet, at Hr. Henric Kromedige skulde selv indmane af Hans Rynæm 500 Mk., som Hans Rynæm var Hr. Henric Kromedige skyldig for Skib og andre Varer, som han havde købt paa Henric Frøsløffs Vegne; og de 800 Mk., som Hr. Henric Kromedige var Henric Frøsløff skyldig, dem kendte Henric Frøsløff fuldmyndige Bud, at Hr. Henric havde betalt. Og dermed lod Hr. Henric Kromedige Henric Frøsløff »alss tings« kvit, og desligest Henric Frøsløffs Bud Hr. Henric Kromedige, og takkede hverandre paa baade Sider. Med vore Indsegl. Datum Haffnie sabb. 4 temporum ante f. Michaelis.

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Dxi 7; 2. Utydeligt; 3. Bomærke i Skjold (*sil hans mefenhem*). Henrik Kromediges Arkiv (D; RA.). [7729

Sept. 21. Hans¹ Konge. Os elskelige Herrick Dringelberg har nu været vor Herre Faders og vor Møntmester i Malmø, saa vi takker ham, og har nu gjort os Regnskab for alt, hvis han os give skulde af Mønten sstds. og af, hvis andet han der paa vore Vegne af Told og Fogedi opbaaret har fra »første«, han annammede vor Mønt, Told og Byfogedi, og til denne Dag. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Regnskab og Mønt. Givet paa vort Slot Købehaffn Mathei ap. Dag under vort Signet.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [7730]

Sept. 21. »En salig och høglofflig ihukommellse konning Hanßis dom daterit sancti Matthei apostoli dag med nonageßimo quarto, liudende, affgangne her Hendrick Knutzenn ath haffue i retthe steffndt Laß Wiffertt for en böggestedt i Albeck marck; handt haffde induordt alldt Albeck marck for ßinn endeell ath uære, huoremodt her Hendrick Knutzenn formeenthe, ath hans fogidt till Wibtorp^a haffde laditt induordtt ett böggestedt i Albeck marck, kalledis Thuiffdall, och 1 fiering jordt i Albeck marck alle fire uegne till marckeskiell, och da er ßaa bleffuen derpaa affßagtt for retthe, ath for^{ne} Las Wiffertt och hans arffuinge burde ath nyde och beholde alldt Albeck marck effther hans laugheffdtbreffs liudellse, saa lenge hans laugheffdt röggis for bisp aff^b bygdemendt wuilldige, och denn laugheffdt, Joßep ßiden giortt haffde, och dett thingsuinde och sogneuinde, handt haffde thagitt emodt Laß Wiffertt, (c^{ey} kunde hindre Las Wiffertt^c) paa hans laugheffdt, thi ath ingen kunde winde jordt och eyendeell met nye thingsuinde och ey heller suerge ßig nogenn jordt och eyendeell till medt laugheffdt.«

[A. Orig. Las Viffertssøn Vifferts Arkiv.] Aa. Udtog se 2339. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 336 b (Referat herefter: *Secher, Kongens retteltings domme 1595-1604 S. 213*) og den under 2339 citerede originale Dom (her med urigtigt Aar 1500 i Stedet for 1494). — Jfr. 7723. [7731]

a) Den i Aa nævnte originale Dom: Wiffue. b) Den i Aa nævnte originale Dom: och. c—c) Saaledes den i Aa nævnte originale Dom; mangler i Herredagsdombogen.

— *Reg. *8301.* [Orig.] Ikke meget yngre Afskr.: Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 18. *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 266* = *Dipl. Flensburg. I. 739.* [7732]

Sept. 24. *Reg. 5045. A.* Perg. [med 1 Segl]. Femerns Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Fehmarn Nr. 5). *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 13.* — Aa. Afskr. af Ulrik Petersen, attereret 1722 Juli 28 af Notaren Henrich Fitzmann (der har foretaget mange Rettelser, som dog i Hovedsagen bestaar i en Tilbageførelse af Ulrik Petersens højtyske Former til nedertyske): Ny kgl. Saml. Fol. 906. [7733]

Sept. 28. *Reg. *8302.* [Orig.] Lidt yngre Afskr.; Paaskrift med Anders Billes Haand. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv? (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 233.* [7734]

Sept. 29. *Reg. 5046.* Perg. med 1 Segl: Brudst. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXI. 64). *Michelsen, UB. zur Gesch. des Landes Dithmarschen S. 89.* [7735]

— Ik Johann Hughe¹ burgermeister tho Hamborgh hebbe entfangen von deme vorsichtigen Hinrico Baken, heren Fredrickes tho Holsten hertoghenn, mynes gnedighsten heren schriuere, 225 mr. 4 schilling 8 penningh lubesch vor etlike laken

ummetrend pinghsten int jar 94 to behoff syner gnaden na lude myner handschrift geschigket, so dat my noch umbetalet bliuen 38 mr. lubesch vor eyn wit grauw engelssch laken holdende 32 ellen unnde in myner handschrift nicht is mede beroret. Darembauen hebbe ik entfangen von Hinrico 360-mr. lubesch, darvor ik tho des herenn hertoghen behoff schall kopen engelssche laken, so Hinricus an my uth beuele eyner credentie des hern hertogen hefft geworuen. Myn ingesegell. Geschen ame daghe Michahelis.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori Kugler. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7736

Efter Sept. 29 (Sept. 30?). Michel Jenssøn Byfoged i Saxkøping, Boo Olssøn Borgemester *ibid.*, Niels Bod, Hans Glarmester og Thomes Torssøn Borgere *ibid.* »Lage tyng« efter Michaelis Dag paa Saxkøpingz Byting skødede beskeden Md. Michel Dampe Borger i Saxkøping med sin Hustrus Samtykke en Gaard liggende i Nørre westre gadhe næst »groben« til Laurens Glarmesther Raadmand *ibid.* Herpaa »bedis« Laurens Glarmesther et Tingsvidne af 12 Dannemænd, som er (^aHans Schiøtte, Jens Smed, Ølerich, Jep Jørgensen, Niels Laursen, Ole Værckemester, Niels Hansen, Ole Smed, Espern Clausen, Hans Leeg, Anders Lorentzen og Niels Knub^a); hvilke vidnede, at de saa' og hørte forskrevne Skøde gange, og der var ingen Gensigelse imod. Og takkede Michel Dampe Laurens Glarmesther for god Betaling, og Skødet var stadigt mælt af alle 4 Tingbænke. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

[A. ^bPerg. Senere til Sakskøbing Kirkes Arkiv. ^b] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Aaa. Afskr. af Frands de Thestrup, formentlig efter Aa: Ny kgl. Saml. 4 to 727 d. — Ab. Afskr. af Gram: LDipl. — Ac. Afskr. fra Aar 1777: SLA. Sakskøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 7 b. [7737

a—a) Saaledes Ac; Aa, Aaa, Ab: »etc. etc.« b—b) Saaledes Aa.

Efter Sept. 29 (Okt. 6?). Jens Magenss Byfoged i Vordingborg, Oluff Byse Borgemester, Mortin Niels, Niels Lundh Raadmænd, Anders Claues Borger sstds. Mand. »søgnetingh« efter Mechils Dag paa Vordingborgz Byting adspurgte ærlig Md. Magens Perss Borgemester i Vordingborg Tingmænd, om dem vitterligt var eller til Minde droges om den Ejendom, som Elyne, Niels Torstins Hustru, havde i Hus og Jord i den Gaard, som Torstin Bos i boede, og hun den Ejendom havde forbrudt mod Kongen og Byen for Toftegæld og Byskat, og

han al hendes Del igen løste fra Kongen og Byen i saa Maade, at hendes Del skulde blive til s. Karine Alter til »ewerdelig« Ejendom, fordi han var igenløst med s. Karine Penge. Da svarede Dannemænd, at dem vitterligt var, at Elyn havde forbrudt al sin Ejendom i Torstin Bossens Gaard mod Kongen og Byen for Toftegæld og Byskat, og Magens Perss al hendes Del igen løste fra Kongen og Byen med s. Karine Penge i saa Maade, at al Elyn's Ejendom i forskrevne Gaard skal blive til s. Karine Alter til »ewerdelig« Ejendom. Derpaa fik Magens Perss et Tingsvidne; da tilmælttes en Dannemand Boo Jeips, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd, som var Jenss Perss, Per Matss, Jens Skoningh, Ascer Jenss, Per Pilleborg, Oluff Hiort, Hans Giødhe, Peder Mechels, Far Perss, Hans Byse, Jørgen Star; disse 12 Dannemænd vidnede, at Elyn, Niels Torstins Hustru, havde forbrudt al sin Ejendom i Torstin Bos's Gaard mod Kongen og Byen for Toftegæld og Byskat, som hun havde forsømt, item at Magens Perss igen løste fra Kongen og Byen al den Ejendom med s. Karine Penge i saa Maade, at Elyn's Ejendom skal blive til s. Karine Alter til »ewerdelig« Ejendom. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 5 Segl]. Vordingborg Kirkes Arkiv (SLA. Vordingborg Vor Frue Kirkes Breve paa Perg. 1453-1524). [7738]

Okt. 4. Sten Bille R., som den Dag sad i Dommers Sted paa Lwnne Landsting. Francissci Dag var for mig og flere gode Mænd velbaaren Mands Bud Oluff Holgiers, Hans Jenss[?] og lod læse et Pergamentsbrev med 4 hængende Indsegl, færdigt i alle Maader, lydende: 7439. Medb. af flere gode Mænd, som til Tinge var, som er Mester Jens Oges's Provst i Lwndh, Mester Jon Skaldre^s Ærkedegn i Lwndh, Gres Ips's i Torop og Per Langh i Walløsse VV. Givet osv.

Perg. med [5] Segl: 3. G. 72 (= Fxxxiii 3; her ikke afbildet). Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (RA.). LDipl. [7739]

Okt. 5. Vi Hans Konge tillader for Troskab og villig Tjeneste, som Eyler Bryske vor Mand og Tjener og Embedsmand paa Nesbyhoffuit os og Danmarck gjort har og gøre skal, at han maa have Margardz Mølle, som Jes Mogens delte fra ham og hans Moder til os, til evig Tid med al Rettighed efter, som vor Herre Fader Eylers Moder Fru Cecilie tilforn til evig Tid undt havde. Forbydende osv. Givet paa vort Slot Nesbyhoffuit Sønd. efter Francisci Dag under vort Signet.

Dn. rex per se.

A. Perg. [med 1 Segl^a]. Ejler Bryskes Arkiv (RA.). — Aa. Vidisse 1588 Aug. 29 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Karll Briiske til Margaardtt. RA. Rigens Forfølgningssbog 1586-92 Bl. 119 b. [7740

a) Aa: »met itt hengendis indsegle nedenfor, som vor nogitt udi siden sondaadtt; dog vor vaabenitt vell kiendeligtt«.

Okt. 9. Reg. *8307. Perg. [med 5 Segl]. Oluf Pederssøn Gyldenstjernes Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 184.* [7741

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn. b) RA. Reg. 60 S. 106.

C. Okt. 9. Jeg Peder Griis Byskriver i Køge vederkendes mig at have med min Husfrues Annes Samtykke solgt beskeden Md. Jes Øllrichsß Borgemester i Slagellsse al den Jord, Agre og Eng, hvilken jeg arvede efter min Fader Clement Griis Borgemester i Slagellsse, liggende i Frwerlycken nær op til Slagellsse, hvilken Jord er lige Halvdelen af al den Ejendom, min Fader tilhørte i Frwerlycke Vænge, for hvilken Ejendom jeg kendes mig at have opbaaret af [J.] Ø. 200 lubske Mk. danske, gænge Penge i Danmarck, saa at mig for god Betaling. Herudover Fuldmagt [giver] jeg hæderlig Md. Jepp Persß Raadmand i Slagellsse at skøde J. Ø. Jorden, naar paaæskes. Jeg hænger mit Indsegl [for dette] Brev, som jeg selv skrevet har, tilbedende forsynlige Mænds Indsegl kellsß Borgemesters i Køge, Per Seurinsß Borgemesters i Slagellsse og forskrevne Jepp Persß »raths« min Fosterfaders. Givet og skrevet i Køge Dionisii Indsegl.

Perg. med [4] Segl: 1. Bomærke (nu løst vedliggende); 2-3. Bomærker (2. i Skjold). (RA. Slagelse (Tillæg.) LDipl. [7742

Okt. 10. Vi Hartuich Biskop i Ribe giver og skøder for Guds og Jomfru Maries Tjenestes Forøgelse og »wore seless« Salighed til Vor Frues Kor^a neden for rorate Alter i vor Domkirke i Ribe 66 Læs Eng inden Belom Enge, som giver aarlig 3 Mk. Penge, hvilke Enge vi købte for vore egne Penge, som de Breve indeholder, derpaa gjorde er og vi til Koret antvordet har, dog med saa Skel at vore og Biskopdoms Tjenere i Bealom beholder Engene, saa længe de til Vor Frue Kor til aarlig Skyld giver 3 Mk. Penge. Og vederkender vi os, vore Efterkommere Biskopper og vore Arvinger ingen Rettighed at have i Engene efter denne Dag, uden saa sker, at i fornævnte Kor ej synges Vor Frues Tider, som de der nu begyndt er, og naar saa sker, skal Engene igen komme til vore Efterkommere Biskopper i Ribe. Sig. nostrum. Datum Ripis die Gereonis sociorumque eius.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 397* (RA.). —
Hertil 78, 756, 7703. [7743]

a) Paaskrift fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: »then lille koer«.

Okt. 11. Jøsep Herredsfoged i Walburgs H., Mattes Scriffuere² Landsdommers Skriver i Siællandh, Lawres Persß Foged paa Haretzburgh. Lörd. efter Dionisii Dag paa Valburgs H.s Ting var velbyrdig Svend Erick Daa Skriver paa Biskops Gaard i Roskilde paa Officialis Vegne sstds. i Rette om nogle Skovskel mellem Bispens Skov i Roskilde, som kaldes Abbetwedh Skov, og Fru Ingerdz Skov, Hr. Johan Oxes Efterleverske; og var der en Herredsnævnd udtagen om forskrevne tvende Skovskel, som var 12 Dannemænd, som skulde granske, hvilke var: Lasse Clæmitsß af Kirkæsowby, Anders Persß *ibid.*, Jeip Nielsß af Torckelstropp, Niels Tomesß *ibid.*, Moghens Moordh *ibid.*, Hans Nielsß *ibid.*, Anders Windh af Geffninge, Oluff Twesß *ibid.*, Mattes Persß *ibid.*, Clawes Gødckisß af Lindholm, Alexander af Awenstropp, Niels Oelsß af Abbetwedh; disse vidnede, at første Skovskel mellem Bispens Skov og Fru Ingerdz Skov og Lindholm Skov stander en gammel »stomp« norden for »höffwen«; det andet Skovskel er en stenbunden Bæk mellem Bispens Skov og Fru Ingerdz Skov, og det tredie Mærke er vel »merckeligt« med Træ og med gammel Hævd og med flere »merckæ«, som til Syne stander. Da spurgte Fogeden forskrevne 12 Danne mænd ad, om de vilde tilstaa, om ydermere Behov gjordes om forskrevne Skovskel; da svarede de alle, at de vilde tilstaa deres Vidne paa Ting eller Stævne, hvor som dem tiltaltes; og nogle af forskrevne 12 Dannemænd sagde, at de har tilforn ganget forskrevne Skovskel i alle Maader, som de nu gjorde, og mindes det været ret Skovskel i alle deres Minde og ej andet har hørt. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 3 Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet N(?); 2. Bomærke (s *mates* *persøn*; o: det under 4490 beskrevne Segl); 3. Bomærke. Roskilde Bispens Arkiv (RA.). [7744]

Okt. 14. Wy Andres¹ unnde Euoldt Draken vorschoten dem herren Johann konning dat gudt to Winderade, als verschotes recht is. Ick Andres Drake hebbe myn ingesegel vor unns an dessen brief laten hengen, dat ick Euoldt Drake hier to mede gebruke. Geschreuen to Gottorp am dingstage Calixti.

Perg. med 1 Segl: Skjold, hvori en Drage. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 388 Nr. 37* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sønderjyll.). LDipl. [7745]

Okt. 18. Vi Hans Konge¹ hilser eder alle, som boer i Danmarck. For os var velbaaren Mands Bud Niels Olß af Smørlerp med vort 4. Dombrev [o: 7725] paa Pergament med hængende Indsegl, lydende paa dette Gods: Harebergh gard og Harebergh By [osv. som 7501 indtil:] 2 Skill. Grot og Tejer), efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 4. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi byder vi hos alle, i Danmarck er, som sig kender nogen Rettighed at have i forskrevne Gods, i hvad Maade det være kan, at de inden 6 Uger og 1 Aar kommer for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning de derpaa har, saa fremt at vi ej skal give Niels Olß fremdeles vore Breve og Forfølgning i Sagen, som os af Rette bør. Datum die Luce nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: »Daciam inhabitantibus«, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »Citatio generalis per annum et sex ebdomas«. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl.

[7746]

Okt. 23? Jeg Pædher vicarius i Roskilde har opbaaret af hæderlig Md. Hr. Pæder Roskilde »sexsinne thywe« libske Mk. danske Penge, hvilke han gav til s. Katherine Alter, som st. op til høje Kor i Roskilde Domkirke og jeg nu i Værge har, som det Brev derpaa givet udv[iser]; for hvilken Sum Penge jeg efter mine Medbrødres prioris og perpetuorum vicariorum i Ros[kilde] Samtykke forpligter mig og alle Ejere til forskrevne Alter at holde eller holde lade hver Lørdag til evig Tid for samme Alter en Messe læsen af s. Anna, hende til Lov og forskrevne Hr. Pæder Nielsß og alle kristne Menneskers Sjæle til evig Salighed. Og opholder jeg eller nogen Ejer til forskrevne Alter ej fornævnte Messe, skal Hr. Pæder Nielsß og perpe[tui] vicarii [i] Roskilde have Fuldmagt ind at kræve fornævnte Sum Penge af mig eller samme Alters rette »eyære« og beskikke dem til en anden gudelig Sted, som samme Messe kan op[holdes]. Sig. meum cum sig. honorabilium virr. Bo. Petri Samsing [et] Johannis Kanuti confratrum m[eorum], ecclesie Roskildensis perpetuorum vicariorum. Da[tum] Roskildis in festo Se[uerini ep. et?] confessoris.

Perg. [med 5 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: Cater. . . . senioris. Senere tilbagegivet til Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ Alter)? (AM. XXVIII. 4).

[7747]

Okt. 28. Ingeborgh Philippidotther tilskriver sin Moder Fru Ærme-gardh Æggerdzdotter angaaende Hans Bille.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Enkes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 139.* [7748

— Ingeborg Philippidotther tilskriver Arffwedh Trolle om Arven efter sin Stiffader og om andre Anliggender.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Enkes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 141.* [7749

Okt. 30. Hertug Frederick anmoder Bisp Eggherd af Sleszwiig om at støtte Hertugens Kansler Wilhelm Scroder, der af Kapitlet er valgt til Kantor, men hvem Embedet gøres stridigt af Diderick Tetenssen.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Mulig K. 105, der dog i saa Fald ikke er helt nøjagtig gengivet. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. VI. 180.* [7750

— Offe Hansß Foged i Biæuerskous H., Hanss Haare i Herføglæ, Oluff Laurensß *ibid.*, Trvgils Maghensß i Hatzstroepe. Torsd. før Alle Helgens Dag paa fornævnte Ting lovbød Villem Jensß i Herføglæ sin Gaard, som han i boede i Herføglæ torp, og var det hans 4. Ting, at han saa gjort havde, og spurgte han Fogeden ad, om han maatte ej skøde ham bort, efterdi at han havde lovbudet ham, og der var ingen Frænde eller Ven, som købe vilde. Da svarede Fogeden: Efterdi at du har lovlig med faret, véd jeg ej rettere, end du »mooth« afhænde ham. Da fremgik Villiem Jensß og skødte Lutze Andersse af Gwnderrop fornævnte Gaard. Ydermere kendtes Villiem sig »uppe« have baaret fuldt Værd, og lod han Lutze Anderss kvit for al Krav »i the modhe«. [*Jeg*] hænger mit Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds, som forskrevne staar. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1, 3. Bomærker. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 17). LDipl. — Hertil 3477, 5516. [7751

— Wii Johann konigk hebben vorkofft unde vorschotet to eynem ewigen erffkope deme gestrengen heren Hanßze van Aleuelden ritter, unsem rade unde leuen getruwen, unsen hoff Geltinghe belegen in dem lehne Fflensborch in Ny herde myt allen sinen togelegen dorppere unde gudere unde myt eynen frygem berckdinge, int erste dat dorpp Natelhouet, Stendorpp, Swachendorpp, Prysholt, Rauenholt, Süderbarch, Wackerbalge, to Rauenkar 2 guder unde eyne tofft, to Dolrade 3 guder, to Plegestorpp 5 guder, Guyerade eyn gud, to Golttofft 3, to Suderbradorpp eyn, to Norderbradorpp eyn, to Hauetoft 2, tom Holm

eyn, to Querne eyen, to Stenberch eyen, item Peroe unde Bar-
koe, alle dussen hoff, molen, dorppere unde gudere myt eren
frygen berk unde myt dem vorstrande, myt allem richte unde
rechte, hogest, middelst unde sydest. Alle desse stücke lauen
wii heren Hanße van Aleuelden Benedictusson to holdende.
Unse konigliche secreth. Dat. to Fflensburg am donredage na
Simonis et Jude.

A. ^aPerg. [med 1 Segl]. Arkivet paa Gelting^a (ikke undersøgt). —

Aa. Afskr. fra 19. Aarh., formentlig af Præsten H. N. A. Jensen: Kiels
UB., S. H. 318 C S. 25. — Ab. Afskr. fra 19. Aarh. med samme Haand som
Aa: Kiels UB., S. H. 318 C S. 315. [7752]

a—a) Saaledes Aa.

Okt. 31. Eskild Gøye paa Krenckerop m. fl. forliger en Trætte
mellem Kronen, Fru Maryne Hr. Axel Brades Efterleverske og Mariboec
Kloster om Oldengæld og Oldensvin paa Muncke skou.

[Orig. Maribo Kl. Arkiv.] Afskr. af Provsten Jørgen Christiernssøn
i hans Kopibog: Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogelsangs Nr. 280)
Bl. 67 a. *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 565.* [7753]

Nov. 2. Christopher Iwenßen i Roløcke, Hans Pederßen i
Karlebygaard »webner«, Niels Matzen i Bierby, Morten Gam-
mel, Oluff Jensen i Westerbo og Knut Friiße i Roløcke. Aar
m^ocd^oxc^ox^o Sønd. efter Alle Guds Helgens Dag adspurgte Hr.
Anders Lauritzen Sognepræst i Kiøbeløff paa Sognestævne paa
Kiøbeløff Kirkegaard den menige Almue, om dem vitterligt var
eller hørt havde, om nogen Riddere eller Svende, som Dronning
Dorothes og Kronens Slot Raunsborg i fordem Tid inde har
haft, eller deres Undersaatter i deres Sted har nogen Tid taget
Oldensvin eller »deß« begærende har været af de Præster, som
tilforn har boet i Kiøbeløff Præstegaard, eller fra nogen af
Præstens Tjenere, som til Præstebord ligger, eller af nogen
Sognedegn, som i Degnegaarden boet har, førend i dette Aar at
velbyrdig Md. Hr. Johan Fickeßen, som nu Raunsborg af vor
naadige Frue inde har, sendte sine Svende ind i Kiøbeløff Sogn
at tage med Vold Oldensvin og saltet Flæsk fra nogen af de
Tjenere, som ligger til Præstebord, og en fed Galt fra Sogne-
deggen i Kiøbeløff. Item adspurgte Hr. Anders Lauritzen den
menige Almue, om Præstegaarden er saa »fuldskoued i Kiøbe-
løff maadhr och udi Kiøbeløff reffdreth« og anden Sted, at
Præsten kan fri alle sine egne Svin og sine Tjeneres med, naar
Gud giver Naade til, at Olden kommer paa Skovene. Derpaa
»bedis« Hr. Anders Lauritzen om et Sognevidne, hvilket han fik

af disse 12 Dannemænd: Jeppe Slente, Peder Kyød, Anders Gammel, Peder Matzen, Morten Heie, Jens Mattzen, Hans Matzen, Jeppe Pederßen, Hans Bentßen, Hans Marquardßen, Niels Gammel i Westerbo og Claus Ebbesßen i Rolycke; disse vidnede og ydermere forsvare vil, om Behov gøres, at de aldrig har hørt eller set, at nogen af de Slotsherrer, som Raunsborg inde har haft af vor naadige Frue eller af nogen tilforn har haft af Danmarckis Krone[!], eller deres Embedsmænd i deres Sted har begæret Oldensvin af nogen de Sognepræster, som har boet i Præstegaarden i Kiøbeløff, eller af nogen de Tjenere, som ligger til fornævnte Præstebord, førend nu at Hr. Johan Fickeßen indsendte sine Svende i Kiøbeløff Sogn in vig. Simonis et Judæ, og de da tog med Vold Oldensvin og saltet Flæsk fra 3 af de Tjenere, som ligger til fornævnte Præstebord. Item vidnede fornævnte 12 Dannemænd, at Præstegaarden er saa »fuldskouet i maadrne och i felligskoffuen« og anden Steds, at Præsten kan fri alle sine egne Svin med alle sine Tjeneres, som til Præstebord ligger, og Sognedegnen i Kiøbeløff har nydt den hellige Kirkes Frihed »ad«, saa at han har haft sin Ildebrand og sit »aalden fald aff almindgeß skou« i fornævnte Sogn indtil denne Dag. »Vor indsegle.« Datum Kiøbeløff ut supra.

[Perg.^a Købelev Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 874, 875 F. 1.*] Afskr. fra 17. Aarh. (vel næppe yngre end 1660), attesteret 1685 af Præsten i Købelev Jacob Top (det i Afskriften angivne Aarstal 1500 maa være urigtigt, da Brevet er fra Dronning Dorotheas Levetid; og det henføres baade i en Paategning fra 17. Aarh. paa Afskriftens Bagside og i *ÆA. V. 874* til 1494). SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Dokumenter og Breve for Herrederne 1464-1762«, Læg »Lollands Nørre Herred 1494-1762«. [7754

a) Saaledes *ÆA. V. 874*.

Nov. 2. Jeg Hans Pors i Olstrvp V. kendes mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. streng Ridder Hr. Eskiill Gøye i Krenckerop 10 Mk. og 200 Mk. danske Penge, som i Danmark gænge er, for hvilken Sum Penge jeg ham pantsætter disse mine Gaarde: 1 Gaard i Skowby i Grøffshaffue S. i Sønder H. i Laalandh (Jens Oelsß, 1 Pd. Byg og 2 Skill. Grot, Høns og Gaas og Lam), 1 Gaard i Ryde (Per Ingwersß, 1 Pd. Byg, 2 Skill. Grot, Sjetteparten i 1 fed Ko og Fjerdeparten i 1 Skp. Smør), at beholde for et brugeligt Pant, saa længe de ham afløses af mig for forskrevne Sum Penge. Naar de igen løses skal, skal det kyndes til Herredstinget 2 Ting før Midsommer og 1 Ting efter, og Lønningsdagen skal være Mortens Dag, og

da skal Landgildet følge Hovedpengene. Afvindes forskrevne Gaarde Hr. Eskiill, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods igen for et Pant inden 6 Uger derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Matz Laurensß i Olstrvp Landsdommer i Laaland, Clawes Rebergh i Bramslicke, Matz Erichsß i Sædinge og Jens Esbernsß i Øster Ulsløff. Datum Krenckerop die commemorac. animarum.

Perg. [med 5 Segl]. Eskil Gøyes Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 159*; α 1745 af Langebek foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [7755
a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 201*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Nov. 10. Tames Twesß¹ Birkefoged i Hæresstet, Hans Hienricksß² Sognepræst *ibid.*, Hans Tydbernsß i Viliomstrop V., Jes Olusß i Hæresstet og Hans Smedh⁵ i Skowbali. Mand. før Martini Dag paa Hæresstet Birketing havde beskeden Md. Mattes Greffue i Holme med sig Aasynsmænd, som opmælte var 14 Dage tilforn paa Mattes Greffuis Enemærke i Vnkerskow og hans Medarvingers. Da fremginge Jes Olufß i Hæresstet, Jes Nielsß i Kragelundh, Nis Andhersß, Per Skytte og Jes Tokki i Mordw, Oluff Jeipsß og Jep Persß i Sølbergh; hvilke vidnede, at de var paa Mattes Greffuis Enemærke og hans Medarvingers i Vnkerskow, »skodde« og saa'; da kan det Enemærke fri Mattes Greffue 15 Svin i Olden aarlig, om Olden er til, hvad heller Egen bærer eller Bøgen, foruden al »almindighskow« og fælles Skov, og deri gaar han »serlestis« i Jævned med alle Markemænd, som Del har i Skoven. Derpaa »beddes« Mattes Greffue et Tingsvidne, hvilket han fik med 8[!] Mænd: Bertel Olufß og Hans Winther i Mordw, Laurens Kølue i Hølme, Hans Mikelsß i Kragelundh, Hans Dieghen i Hæresstet, Jes Hiwlby i Wiliomstroppe og Per Staffensß i Hæresstet; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at fornævnte Aasynsvidne vidnede, som forskrevet staar. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 570* (Hans Hienricksß); 3. Gxjx 12 (Qvitzow); 5. I Sigilfeltet en Hammer. Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [7756]

Nov. 11. Jens Pederßß¹ Kannik i Roskilde og Kirkeværge til s. Johannis bapt. Kirke sstds., i »hwess« Kirkes Sogn 3 Prælater, som er »deghen«, Provst og Kantor, og meste Delen af Kannikerne boer. Efterdi Hr. Jep Rebergh perpetuus vicarius til s. Erasmi Alter i s. Lucii Domkirke har købt af Hr. Jens Clith vicario sstds. de Huse, som stander paa fornævnte Kirkes Gaard og Grund liggende i fornævnte Sogn norden for den

residenciam, som hører til Vor Frue Kapel, hos Katteswndh ud til »bordigeth«, og Hr. Jens Clith selv opbyggede og nu næst tilforn i boede og gav deraf $\frac{1}{2}$ lødige Mk. til Leje og Jordskyld om Aaret, da fornævnte Kirke til Nytte, paa det fornævnte Gaard og Grund ej skal forarges, og at Renten maa forøges, har jeg med fornævnte Prælaters, Kannikers og Sognemænds og med menige Kapitels i Roskilde Samtykke tilstedet og med dette Kapitels og mit aabne Brev, de med mig og jeg med dem, tilsteder, at fornævnte Gaard og Grund skal til evig Tid høre til s. Erasmi Alter, saa at Hr. Jep Rebergh og hans Efterkommere vicarii til samme Alter skal beholde fornævnte Gaard, Grund og Huse, som Hr. Jep Reberg ham nu i Værgen har, pro residencia at bo i og skal hende selv bygge og forbedre og give til s. Johannis Kirkes Bygning til aarlig Leje og Jordskyld 3 Skill. Grot inden Martini Dag, ihvad Hinder der kan komme paa med Ildebrand eller »annen stycke«. Sig. meum cum sig. capittuli Roskildensis. Datum Roskildis die Martini.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 285; [2. Nævnt af Langebek 1742 i LDipl.]. Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXXIX. 2). LDipl. [7757

Nov. 11. Jeg Jep Rebergh¹ Præst og perpetuus vicarius til s. Erasmi Alter i s. Lucii Domkirke i Roskilde har paa mit Alters Vegne med Kapitels i Roskilde Samtykke annammet af Hr. Jens Pederß Kannik og Værgen til s. Johannis bapt. Kirke sstds. og af menige fornævnte Kirkes Sognemænd, som er meste Delen af fornævnte Kapitel, der i fornævnte Sogn boer, en Gaard og Grund liggende hos Katteswndh ud til »bordighet« i fornævnte Sogn norden op til den residenciam, som hører til Vor Frue capellam i Domkirken, hvilken Gaard Hr. Jens Cliith opbyggede og jeg købte Husene af, i »saadanne mode«, at fornævnte Gaard, Grund og Huse, som jeg ham nu i Værgen har, skal herefter høre til s. Erasmi Alter, og jeg og mine Efterkommere skal beholde ham til evig Tid pro residencia og skal selv bygge fornævnte Gaard og holde ham »bygdher« og give deraf til s. Johannis Kirkes Bygning til aarlig Leje og Jordskyld 3 Skill. Grot Penge hendes »verge« inden Martini Dag, ihvad Hinder der kan paa komme med Ildebrand eller »noghen andhen stycke«. Sig. meum cum sig. honorabilium et nobilium virr. Dn. Petri Rebergh² cantoris ecclesie Roskildensis, Dn. Petri Andree³, Dn. Folmari Pøsiecke⁴ et Dn. Laurencii Falsther eiusdem ecclesie canonicorum. Datum Roskildis die Martini.

Perg. med 5 Segl: 1. Lxxiii 104 = G. 313*; 2. Lxxiii 103 (urigtig gengivet i G. 289); 3. G. 287 (Jernskæg); 4. G. 299; 5. Forsiden mangler. Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXXIX. 3). LDipl. [7758

Nov. 16. Jeg Cristinæ Hansdothor, Marqwardh Guldsmedz Efterleverske, sælger og skøder til Hr. Nyls Hansß Prior i s. Hans Kloster i Othense al min Jord, som jeg liggende har norden op til Hwskers lycke i Længden fra Adelvejen indtil de Tværagre, som hører til Nesbyhoffuet, og i Bredden fra den »grøfft«, som ligger for Hwskers lyche, indtil den Sig og imod Slottens Jord. Og kendes jeg mig at have oppebaaret Penge og fuldt Værd for fornævnte Jord til min Nøje. Jeg hænger mit Indsegl med flere gode Mænds, som er Borqward Ranzønss[!] Væbners, Jeronimi Ollussøns og Hans Claussøns »borgemestheres«, Claus Jepsßs og Las Claussøns Raadmænds og Esky Hwytz Byfogeds i Othense, for dette Brev. Givet i Othense dnica. infra oct. Martini.

[Orig. Odense St. Hans Kl. Arkiv; *ÆA. V. 615* (jfr. 607).] Afskr. fra Midten af 16. Aarh. paa Papir; Paaskrift fra samme Tid: »Copy paa fyre aghere hoss Hwskers licke, som kalles Hellen eller Bordhen, aff Cristinæ Marquordz«. Odense St. Hans Kl. Arkiv?; af Odense Amtsarkiv afgivet til Landsarkivet for Fyn og derfra til Hovedarkivet (RA. Topogr. Saml. Papir, Odense). [7759

Nov. 17. *Reg. *8309.* Perg. med 1 Segl: I Sigilfeltet 2 Trekanter inden i hinanden. Flensborg Vor Frue Kirkes Arkiv^a (Flensborg Bys Arkiv (i Flensborg), Urk. Nr. 2). *Dipl. Flensborg. I. 704.* — Afskr. fra 16. Aarh., attesteret af Casparus Brandes kejserlig Notar: Statsark. i Kiel, Acta A XIX Nr. (305; nyt Nr.) 379. Afskriften nævnt: *O. Schütt, Die Gesch. der Schriftsprache in Flensburg S. 220* (med urigtig Angivelse af, at den er en Orig.). [7760

a) Her endnu i 1865 (*Dipl. Flensborg. I. 704*).

Nov. 18. Pouell Laxman paa Wallen sælger til Lunde Domkirke en Jord i Malmøge.

Perg. med [7] Segl: 1. Dxii 7; 2. Dxxxvii 10 (Krogno); [3-4. Nævnte af Brocman 1754 i LDipl.]; 5. Lxxxvii 9 (Ulfstand); 6. Fvii 3; 7. Llxviii 8 (Sparre). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 237.* [7761

— *Reg. *8310.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt for-neden: Lille, rundt; Dobbeltkors uden Omskrift. Peder Langs Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 30; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 237.* [7762

Nov. 20. *Reg. *8311.* Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 83. Henrik Krummediges Arkiv (C 2; RA.). *Dipl. Norv. IX. 389.* [7763

Nov. 22. Niels Scriffuer¹ Landstingshører i Nørjutlandh. Velbaaren Md. Jørgen Krwmpen og hans Bud har været her til Wiborg Landsting 3 Ting og forfulgt med »trenne lagdag«, æsket Skadegæld og Tæring af Biskop Niels af Aarss for Kaseberg Mølle, som Biskop Jens lagde øde for ham. Mit Indsegl. Datum Vibergis Lörd. før Karins Dag.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [7764]

Nov. 24. Jeg Steen Billæ¹ i Alennæ R. har opbaaret 30 rinskæ Gylden af hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Ermægaard, min Broders Hr. Bent Billis Efterleverske, som jeg ham laant havde, for hvilke jeg lader Fru Ermægaard og mine »brøderæ børn« kvit. Findes noget Brev hos mig paa forskrevne 30 Gylden, mæler jeg det dødt. Mit Indsegl. Datum Kopenhaffn vig.^a Katherine.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxx 28. Bent Billes Enkes Arkiv (E; RA.). [7765]

a) Orig.: vigilæ.

Nov. 25. Vi Søster Cristinæ Jenssædather Priorisse og alt Konvent i s. Angnetis Kloster i Roskilde kendes os at have opbaaret Fyldest, som er 20 lub. Mk. Penge, af velbaaren Md. og strenge Ridder Hr. Henrich Meyensterop for dette Aars Landgilde af det Gods, som han af os i Leje har i Snessøre i Boressa H. Thi lader vi ham kvit for dette Aars Landgilde af Godset. Sig. nostrum. Datum die Katherine.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [7766]

— Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder Hr. Thønne og Hr. Jørgen Vernerß RR. paa den ene og Jørgen Rud paa den anden Side, at I rette 6. »wgen dagh«, som dette vort Brev læses, møder for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning I har imod hverandre om en Søsterdel i Haristede gard, som vi givet har Jørgen Rud vore Lovdagsbreve paa, mod hvilke forskrevne Hr. Jørgen tog Genbrev. Thi lad det ingenlunde, saa fremt at hvilken af eder ikke da møder, da hjælper vi den, der møder, fremdeles det, Ret er i Sagen, som os af Rette bør. Datum Antwordskoff die Katherine nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl, Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne og Paaskrift: »Anno domini mcdxciiii feria quarta in profesto sancte Barbare virginis tha wor thette breff læsdh pa Sie-

lantzfare lantztingh«. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer (RA.). LDipl. [7767

Nov. 26. Morthen Wenstherman¹ i Stadagher Landsdommer i Falsther, Hr. Andhers Staffwerskow² paa Kærstorp i Lolandh, Jørghen Falsther i Wyrcke, Per Andhers³ i Gwndzmagle, Hans Skriffuer Landsdommerskriver. Onsd. efter Karyne Dag for os og for mange Dannemænd, som Falstherbo Landsting havde søgt, adspurgte beskeden Svend Hans Byll, Bispens Foged paa Ollæ woydh i Lolandh, den menige Almue, om de har nogen Tid hørt, at nogen anden har haft Raffwenstorp og Raffuens-
torp Fang i Forsvar end de, som Provster har været og nu er i Nykobingh. Da tilsvarede den menige Almuen, at de har aldrig andet hørt, end Raffwenstorp og Raffwenstorp Fang, siden det »worth« given til Guds Embede til Vin og »olydhe« til alle Kirker i Falsther, har ingen haft det i Forsvar uden de, som Provster har været og nu er i Nykobingh. Derpaa »bedes« H. B. et Tingsvidne, hvilket han fik af 12 Dannemænd: Claus Grother i Hollebeck, Mattes Keylls⁴ i Øfforpe, Nis Jens⁵ ibid., Michil Basse i Stangorpe, Oleff Trowels⁶ i Wyrcke, Per Keymppe i Syørppe, Per Kleynæn i Nykøbingh, Oleff Smydh i Owstorppe, Per Jens⁷ i Karleby, Jep Slæth i Støstorppe, Per Bos⁸ i Skyringhe og Nilss Jeps⁹ i Holbeck; hvilke vidnede, at de har aldrig andet hørt, end Raffwenstorp og Raffwenstorp Fang, siden det »worth« given til Guds Embede til Vin og »olydhe« til alle Kirker i Falsther, har ingen haft det i Forsvar uden de, som Provster har været og nu er i Nykøbingh. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxiv 8; 2. Exix 12 (Gøye); 3. Udslidt; 4. Bømærke. Falsters Vingods's Arkiv?; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Falsters Præstesksabs Arkiv). [7768

Nov. 27. Hans Konge. Hr. Peder Andersen^a til Vestenskous Kirke i Loland har haft sit Bud hos os med et vor Fru Moders Brev lydende, at vi skal ej tilstede Sognefolket i Vestenskous Sogn at gøre Sognekirke af den hellig Trefoldigheds Kapel sstds. og ej heller at lade holde nogle Messer i forskrevne Kapel, uden de har det med Sognepræstens til Vestenskous Kirkes Samtykke. »Huilche bref« vi stadfæster, forbydende alle derimod at gøre. Djærvæs nogen herimod at gøre, vil vi lade rette de(r)over^b, som bør at rettes over dem, som »voris« Brev og Bud ej holde vil. Givet paa vort Slot Kiøbenhafn Torsd. efter Katrinæ Dag under vort Signet.

[A. Orig. Vestenskov Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 852.* — Aa. Vidisse 1566 Juni 7, se 1768.] Afskrifter efter Vidissen: **Aaa.** Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 69 a (fra c. 1700; herefter: **Aaaa.** LDipl. 1464 Juli 25); **Aab.** Rostgaard 4to 107 (herefter: **Aaba.** Ny kgl. Saml. 4to 837); **Aac.** Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 106 (af Jacob Bircherod); **Aad.** Thott Fol. 730 Bl. 472 b (af Poul Rogert); **Aae** og **Aaf.** SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Dokumenter og Breve for Herrederne 1464-1762«, Læg »Lollands Sønder Herred 1464-1730« (2 Afskrifter fra 18. Aarh.). [7769]

a) Aad, Aae, Aaf tilføjer: Sognepræst. b) Saaledes Aab, Aaba, Aad, Aae, Aaf; Aaa, Aaaa, Aac: den over.

Nov. 30. Ærkebisp Jens i Lundh sælger til Henrick Dringenbergh i Malmø en Gaard i Hindby med Genkøbsret for sig og Arvinger.

Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1511 Nov. 9 (ell. 10) og Sanctuarium Birgerianum, *Suhms Saml. I. 3. H. S. 36*) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 239.* — Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 50 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 172. [7770]

Dec. 1. Anders Basse Byfoged i Landskrone, Jep Staffensß og Laurens Bentzsß »borgemæstere«, Greers Jensß, Per Micelsß og Jens Morthensß Raadmænd sstds. Mand. efter Andree Dag var for os paa vort Raadhus og for mange flere gode Mænd skellig Md. Niels Swensß Bymand i Torløsse og i Skød skødte den halve hans Gaard, Hus og Jord, til beskeden Md. Symon Hansß Bødicker Borger her sstds., hvilken halve Gaard Niels Swensß tilfalden er i Arv efter Per Jude og Karine hans Husfrue, Niels Swensß Husfrues Fader og Moder Margrete Pæthersdotter; og hendes Broder Pouel Persß Niels Swensß gav og undte med sig lige god at være i Skifte i hans og hans Søsters fædrene og mødrene Gaard, som det Hovedbrev indeholder, Niels Swensß her for os forskrevne Dag til Stede havde. Hvilken halve Gaard ligger her i Lantzkronen nord for Vor Frue Kloster nord for Gaden imellem Skomagerehuset og Mætte Henrigx Gaard. Og bekendte Niels Swensß sig derfor fuldt opbaaret havde[!] til god Nøje med de 10 og 20 danske Mk., som Symon Hansß skal give Tordh i Qwynginge for al Gaarden, han havde i Pant. Med vore Indsegl med Niels Suensß Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Senere (jfr. 1497 Jan. 30) til Niels Olsson Raadmand i Helsingør's Arkiv (SvRA. Perg.). [7771]

Dec. 3. Vidne af Sielantzfare Landsting, at Bisp Niels Skaffuæ af Roskilde i Sagen om Nygardh Pant skød sig ind for Rigens Prælater og Danmarckes Raad.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [13?] Segl: 1. Lxxxiv 48; 2. G. 511; 6. Lxx 28; 7. Llviij 15; 8. Lxlix 42; 9. Cxxi 9; 12. Cli 17. Kongens Arkiv (RA. C 5, Len Sjøell.). *Danske Mag. 5. R. III. 365.* [7772]

Dec. 4. Hans Wille Præst i Halmstadhe giver til s. Barbare Alter i Halmstade Kirke en Gaard (sstds.).

Perg. med 6 Segl: 1. Skjold, hvori en Kalk; 2. I Sigilfeltet en Kalk mellem 2 syvoddede Stjerner; 3. I Sigilfeltet et Helgenbillede; 4. Bomærke i Skjold; 5-6. Bomærker. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 46)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 240.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 602. — Hertil 6777.

[7773

Dec. 4 ell. 11 ell. Juli 24 ell. 31. »Bischcop Hertuigh aff Ribbe med flere goede mends dome udgiffuitt i Lemuigs byekierke wnder datto 1494 thorsdag nest sancte Anna dag, bemellendis den laugheffd, som for^{ne} her Niels Erichß hæffde giort^a, borde vid sin fuld magt att bliffue, och ^bhuor Niels Krabbe siden hæffuer giort emod nogen laugheffd paa dett gods, som her Niels Erichß saa indvorde tilforne, borde den macteløs att bliffue och iche kome fru Inger thill schade effter lougen ^{b,c}.

[A. Orig. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv ell. Langtind Godsarkiv.] **Aa.** Udtog anført i Dom 1625 af Viborg Landsting mellem Axill Roßenkrantz til Glimming og Herredsfogeden i Ginding H.; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1561 Dec. 6 (c: Vidnes af 1495 Marts 12) og af 1505 Nov. 6). NLA. Viborg Landstings Dombog 1625 C Bl. 343 b. — **Ab.** Et kortere Udtog se 6752. **RA.** Herredagsdombog 1641 Bl. 638 a, jfr. 640 b. — **Ac.** Et delvis udførligere Udtog anført i 1495 Marts 12. [7774

a) c: Aar 1447; Udtog: *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 320.* b-b) **Ab:** »derimoed dennnd laugheffd, som Nielß Krabbe paa Bustrup hæffde ladet gjørre, er derwdi wnderkiennndt«.

Dec. 6. »En skødebreff aar mcdxciiii die beati Nicolai æpiscopi her aff for^{ne} herritz tting^a udgiffuen, lidende yblant andit, att Trols Mickelßn y Haffuenstrop og Kiersten hans hustru var inden alle iiii stocke och gjorde Jes Laßn y Ørskoff ett fuld skøde met kniff oc mold paa alle then diell oc rettiighed, som thennom var ttiill komen anthen ttiill arffue eller kiøb y then sønderst gord y Ørskoff.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog se 3977 Aa. — **Ab.** Det samme Udtog med urigtigt Aar 1484^b se 3977 Ab. [7775

a) c: Hammerum H.s Ting. b) At Aaret 1494 er det rette, fremgaar af, at 1494 Dec. 6 faldt paa en Lørdag, som var Hammerum H.s Tingdag, men 1484 Dec. 6 paa en Mandag.

Dec. 8. Hans Konge. Vor Frue Dag concepc. paa vort Slot Køpnehaffn, nærværende Hr. Sten Bille R. vor Mand og Raad, Jørgen Daa og mange flere vore Mænd og Tjenere, var for os Hr. Preberg Potbusk R. vor Mand og Tjener og taledede Hans Bille vor »hoffsind« til om Trætte om Reginge Mølle; til hvilket Hans Bille svarede, at han derom ej havde sin Bevisning til Stede og ej heller var støvnet derfor. Derpaa var saa sagt, at de skal derom møde for os med deres Bevisninger, som de vil

nyde og undgælde »ath«, i Lund i Schane Tirsd. efter Valentini Dag og da at gøre hveranden, hvis Ret er. Givet osv.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Hans Billes Arkiv (RA.). [7776

Dec. 8. Hans Konge. For os var velbaaren Md. Peder Brockenhuse vor Mand og Raad med vort 1. Dombrev lydende paa dette Gods: Marckskels gord i Øll S. i Westher H. (Michell Perß og Per Michelsß, 6 Ørte Korn), 1 Gaard i Skøstrop i samme Sogn (Niss Cristiernß, 5 Mk.), 1 Gaard i Oxebøll (Michell Jeipß, 4 Ørte Korn), 1 Gaard ibid. (Oluff Prongh, 3 Ørte Korn), 1 Gaard i Oxebyll, Cristieren Clementß i boede, giver 3 Ørte Korn, 1 Gaard i Høster H. i Horn S., kaldes Deygord ($\frac{1}{2}$ Td. Smør og 2 Ørte Korn), efterdi som vort Stadfæstelsebrev og vort 1. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi nu 2. Sine Peder Brockenhuse fornævnte Gods, som han nu i Væрге har, forbydende alle Pedher Brockenhuss derpaa Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum die concepc. Marie nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden, Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bomærke og Paategning: »Anno domini mcdxquinto løwerdagh snapstingh poo Wiborigh lantztingh wor thette br[eff lest]«. Peder Brockenhus's Arkiv; senere ejet af Danske Selskab^a (RA.). [7777

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 251.*

Dec. 9 ell. Juli 26. Afskr.: RA. Privatark., Mogens Gyldenstjerne; anført: *Adel. Brevkister S. 122. Er 7727.*

Dec. 10 ell. Juli 30. Hans Konge. Onsd. efter Anne Dag for os paa vort Slot Nyborgh, nærværende Jes Stigß af Veyrop og Niels Valkendrop vor Hofsind med flere, var Peder Magensß vor Skriver og Kannik i Køpenhaffn paa Jørgen Marckmantz Vegne med Fuldmagt efter hans aabne beseglede Brevs Lydelse, skødede fra J. M. til Peder Boß paa velbaaren Mands Hr. Eskild Gøyes R.s vor Marsks Vegne disse Gaarde: en Hovedgaard i Solte By med sine Gaardsæder, som Niels Jenß i boede og skylder 6 Pd. Korn med sine Beder, 1 Gaard i Lundforlund, Clemend Duæ i boede, skylder 2 Pd. Rug med andre Beder, 1 Gaard i Førsløff (Per Hilding, 2 Pd. Byg med andre Beder), Hellerope gard, Oluff Jensøn i boede, skylder $\frac{1}{2}$ Td. Smør; og kendtes han derfor fuldt op at have baaret af Hr. E. Afvindes Gaardene Hr.

E., tilpligtede Peder Magenß J. M. at vederlægge saa godt Gods af Rente og »beleghed« efter forskrevne Magtsbrev og de Ejendomsbrevs Lydelse, J. M. Hr. E. derpaa tilforn givet har. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Eskil Gøyes Arkiv (RA.). LDipl. [7778

Dec. 15. Hans Clausß Raadmand i Slauelse, som i Dag sad i Fogedens Sted paa Slauelse Byting, Pædher Seurinsß Borgemester, Niels Skindere, Per Bosß Kællesmet, Jes Moghensß, Bo Grydestøbere Raadmænd og Jep Brvn Borger sstds. Mand. efter Lucie Dag paa vort Byting i Slauelse var beskeden Md. Jep Pædhersß Raadmand i Slauelse berettende, at hans Stifson Pædher Griis Bys Skriver i Køghe havde gjort ham med sit aabne og beseglede Magtsbrev [o: 7742] Befaling at skøde paa hans Vegne paa Slauelse Byting beskeden Md. Jes Ølricsß Borgemester i Slauelse al hans Jord, Agre og Eng liggende i Ffrweryllycken norden op til Slauelse, hvilken Ejendom han arvede efter hans Faders Død Clemit Griisß Borgemester i Slauelse, som er lige Halvdelen af al den Ejendom, hans Fader tilhørte i Ffrweryllycke Vænge. Item berettede J. P., at hans Stifson P. G. havde ham og befalet med sit Magtsbrev at skøde J. Ø. hans halve Have, som han og arvede efter hans Faders Død, som er den »væstre lighe« halve Del af den Have, som ligger paa Bredegadhe mellem den Gaard, som Torbern Persß af døde, og den, som Jes Ørsß i boer. Til J. P.s Ord svarede først nogle Dannemænd af Slauelse Raad, fremdeles mange andre Dannemænd, at de i Dag i Slauelse Raadstue saa' og hørte læses forskrevne P. G.s Magtsbrev. Herudover skødede J. P. paa forskrevne Sted og Tid fra P. G. til Jes Ølricsß forskrevne Jord og halve Have. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 3 Segl]. (RA. Slagelse (Tillæg).) LDipl. [7779

Dec. 16. Per Persßon Foged i Saling H., Oleff Jensßon i Hildersløff, Find Persßon i Hoervpp, Laurits Persßon i Wandtinghæ, Laurits Lindegord i Lwndløsbæ og Mats Mickelsßon i Salingæ. Tirsd. efter Lwcie Dag paa Saling H.s Ting fik Jes Bwlger Borgemester i Foborgh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mogensß i Ølsted, Bertil Persßon i Øster Hæsing, Hilly Persßon i Stendrvpp, Jes Michelsßon i Kraervpp, Per Michilsßon i Hwntztrvpp, Anders Henriksßon i Nybillæ, Niels Langh i Æspæ og

Mats Dwng i Hæringæ; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, at Mickil Egerdson i Foborg har 3 Tingdage paa Saling H.s Ting lovbudet en Gaard i Digernes »kallendis« Mosægard. Med vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

[^aPerg. Faaborg Bys Arkiv. ^a] Afskr. 1753 for Langebek: LDipl.

a—a) Saaledes LDipl.

[7780

Dec. 19. Hans Abramsß Præst og Vicarius i Nykøbing (F.) udsteder Vidnesbyrd om, hvorledes han har modtaget Bisp Karl (af Odense)'s Indsegl, og om sit Forhold til Ravnstrup.

Perg. med 1 Segl: G. 570* (Hans Abramsß). Falsters Vingods's Arkiv?; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Nykøbing F. Kirkes Arkiv). — Afskr. fra 17. Aarh.: Additam. 4to 228, Tillæg. Herefter: *Danske Mag. 5. R. VI. 300* (læs: Martini *affthen* nw - Roleff - for^{de} her Roleff - thermet - Roleff - Ransstroppe skow oc fangt - fremmerdelis for^{ne} her - swo ær i sandhed, thet - myt obne breff - feria 6 a ante - anno domini mcdxcquarto). [7781

— Henrik Mickelß Sognepræst i Nykøpingh og Officialis i Falster udsteder Vidnesbyrd om sit Forhold til Rawnsterøp, medens han har været Official i Falster.

Perg. med [5] Segl: 2. G. 570* (Henrik Blome); 3. Bomærke i Skjold; 4. Skjold, hvori et Kryds; 5. I Sigilfeltet en Økse. Falsters Vingods's Arkiv?; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Falsters Præsteskab's Arkiv). — Afskr. fra 17. Aarh. med Tilføjelse, at Orig. »findis udi Nykiøbenß kirche i Falster«: Additam. 4to 228, Tillæg. Herefter: *Danske Mag. 5. R. VI. 300* (læs: insegllet - tiilbygggher, fryl och quit i - segh ther noget met - tydh ther hans - for^{de} Rawnsterøp - tiilbyggelsse - for^{de} Rawnsterøp - insegle næden fore - Hæningh - anno domini mcdxciii). [7782

Dec. 26. Hans Konge. Hans Bille vor »hoffsind« skal nu færdes med os her i Schane i vore Rejser og kan derfor ej være til Stede at forsvare sit Gods og Tjenere, som han i Væрге har. Thi forbyder vi alle at dele paa noget hans Gods og Tjenere, hvor han det liggende har i Danmarck, den Stund han er i saadanne vore Rejser og 6 Uger derefter, han hjemkommet er. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Helsingeborg 2. Dag Jul Stephani Dag under vort Signet.

Papir med 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. Utydeligt, endnu overlæbet; 2. Det under 4490 beskrevne. Hans Billes Arkiv (RA.). [7783

Dec. 27. Jeg Jachim Reuentlow sælger og skøder med min Hustrus Samtykke til velbyrdige Md. Otte Emckesß disse Gaarde i Ffyen i Swannynge S.: Stensgardh (Jes Matß og Estredh, 12 Ørtug Byg og 2 Mk. Penge og 2 Skpr. Smør), 1 Gaard i Myllinge

(Anders Persß, 4 Ørtug Byg, 1 Skp. Smør og 2 Mk. og 3 Skill.), 1 Gaard ibid. (Hans Cristernsß, 3 Ørtug Byg og 1 Mk. og 2 Grote og 1 Skp. Smør), 1 Gaard sstds. (Nels Sweb, 3 Ørtug Byg og 1 Mk. og 2 Grote og 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Swannyngh (Per Nelsß, 2 Ørtug Byg), 1 Gaard i Horstorpe (Per Høgh, 2 Ørtug Byg og 8 Skill.), 7 Gaarde i Ffoldzledh (Per Schow, 1 Skp. Smør og 2 Skpr. Byg og 6 Skill.; Per Mawensß, 1 Skp. Smør, 3 Skpr. Byg og 6 Skill.; Esgii Korii, 1 Skp. Smør, 2 Skpr. Byg og 6 Skill.; Morten Clausß, 1 Skp. Smør, 6 Skill. og 4 Skpr. Byg; Mattes Mule, 1 Skp. Smør, 4 Skpr. Byg og 6 Skill.; Mattes Amyndsß, 1 Skp. Smør, 2 Skpr. Byg og 6 Skill.; Per Tammesß, 1 Skp. Smør, 4 Skpr. Byg og 6 Skill.) med 1 øde Møllested. Og kendes jeg mig at have opbaaret Guld og rede Penge af Otte Emckesß for fornævnte Gods, saa at mig vel »nowes«. Afgaar nogen af disse Gaarde eller Tilliggelse Otte Emckesß, skal jeg vederlægge saa meget godt Gods og saa vel »beyleyght« inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Medb. af flere hæderlige og gode Mænd Hans Rantzouw Høvedsmand paa Hadersleffhus, Clawes Porsffeldh, Marcordh Wlff, Hartugh Holk og Otte Myødh VV. Anno 1494 Lörd. efter Jul.

Perg. [med 6 Segl]. Otte Emmiksens Arkiv ell. Steensgaard (Salling H.) Godsarkiv; senere til Hvedholm Godsarkiv (FLA. Grevskabet Brahesminde Arkiv Nr. 3). Udtog: *Danske Herregaarde ved 1920 II. 47* (med urigtig Datum). [7784

Dag? »En lagheffdh wnder datum mcdxciiii, lydende paa for^{ne} Torp gaardh mett mere godz och Karls Olß gaardh och møllested etc.« [Orig. Anders Munks Arkiv.] Udtog se 2200. RA. Herredagsdom-bog 1545-49 Bl. 43 II b. [7785

— »Ett beßeglitt pergmentzbreff wnder Guds aar mcdxciiii, lydende, att ephther thendtt wenligh handell och contractt, som giortt wor emellom Ebbe Andersß till Koxbølle och Eggertt Andersß i Elmelunde och Albrett Lydersß i Damsgaardtt, tha skulle for^{ne} Ebbe Andersß haffue och beholde till euindelig eige Iuer Klaußens och for^{ne} Eggerts dell wti Horßkier, som løbber hoß the iii delle therwti, och for^{ne} Albrett Lydersß paa hans høstrues frue Ingeborgs wegne skulle selluff nyde then deell, som hinne selluff kunde tilfalle wti for^{ne} enmercke Horßkier, som løber hoß thendtt fierde dell theraff, och hagne for^{ne} Ebbe Andersß therfore kiendes ßegh ingen lodtt eller deell at haffue wti for^{ne} fierde deell wti noger maade.«

[Perg. Albrecht Lyderssøn Emmiksens Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1549 Febr. 5 (Tirsd. efter Vor Frue Dag Kyndelmisse) mellem Claus Albretsß til Damsgaardtt og Godtske Randtzow til Wamdrupgaardtt; den første fremlægger nærværende Brev; den sidste frem-

lægger 2 udaterede Breve (et Tingsvidne og et Brev af Kong Hans).
RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 210 a. [7786]

Dag? »Et skødebreff under datum mcdxcquarto, lydende, at Axell Lageß tiill Clauholm rither hagde soldt, skøtt och affhent fra seg och sinne arffuinge och tiill Oluff Friis och hans arffuinge Kragelundt lygende uti Norup uti Vindebleß sogen i Gerløff herritt, skyller iiiii ørtu korn met sinne bede.«

[Orig. Oluf Friis's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Juli 1 (Vor Frue Aften visitac.) mellem Jenuoldt Jensen til Visbore og Jesper Munck til Kragelundt; den første fremlægger et Brev af Kong Kresten, der urigtig er dateret 1448; den sidste fremlægger nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 155 a. [7787]

— »En hogboren fyrstis koning Hanßis loglig ihukomelse stadffestelse, som handt hagde giffitt her Loduig marsk wnder datum mcdxciii offer ett tingswitne aff Aarß herritzsting, att her Loduig marsk hagde induordtt Nørlundtt och aldt Nørlundtt fang alle fiire wegne till marckemode met flere gaarde och gods.«

[Orig. Ludvig Marsk (Munk)'s Arkiv ell. Nørlund Godsarkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Jan. 3, se 4129. Den originale Dom: RA. Torstedlund Godsarkiv; Afskr. efter Konzept hertil: RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 187 a. [7788]

— Udtog: RA. Herredagsdombog 1613 Bl. 186 a; Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1605-1614 S. 464*. Er sikkert 7630.

— Tingsvidne af Rynds H., at Albritt Skeyll kyndte Løsen paa Gods i Restrop og anden Steds.

[Perg.^a Albret Skeels Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1546 Marts 1 (2. fer. post Petri ad cathedram) mellem Niels Langhe til Kiergaardt paa sine og sin Hustrus Medarvingers Vegne og Christiern Hardboo til Restrop; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1494 Dag?, 1495 Dag? og 1496 Dag?; den sidste fremlægger Breve af 1496 Dag? og 1511 Dag?. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 35. *Rosenvinge, Domme I. 87* (med urigtig Dag for Dommen af 1546). [7789]

a) Saaledes Udtoget.

— Brev af Bisp Nils i Viborgh m. fl. om Gods i Restrop og anden Steds, som Jens Nielssen i Restrop's Fader havde faaet i Pant.

[Orig. Albret Skeels Arkiv.] Udtog se 7789. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 35. *Rosenvinge, Domme I. 87*. [7790]

— »Trende pergmentzbreffue, thett første lydende, att noger gode-mendt haffue werett att Ebbekiøb oc Ebbekiøbs fang oc Trydinge, ðedt oc skodt, om thett kandt findes for ett gammelt friitt enmerke eller ey, oc haffue therpaa sagt, att for^{ne} Ebbekiøb mett ðitt fang oc formergt mett griffitt, sten oc stabell, som ett friitt enmerke bør att haffue epher logen, oc haffuer werett formergt aff gammell arildtz tiidt, oc findes ther ingen ny skiell etc. Item thett andett breff lydende, att nogne gode

mendt havde witnett, att Claus Bryske gjorde lagheffdt paa for^{ne} Ebbe-kiøps fangh oc Tryding oc suore thett tiill ett friitt enmercke, wnder Gudtz aar mcdlxxxiiii utgiffuitt etc.◀ [*Det 3. Brev udstedt af Frederik I.*]

[Pergg. Det andet Brev: Claus Bryskes Arkiv.] Udtog anførte i Udtog af Stadfæstelse uden Aar dnica. cantate af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hans Stigßen til Weyrop. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 69 a. [7791-92]

Dag? ▶Et pergmentz lagheffdsbreff mcdxciii, lydende, at Niels Jenß i Tygestrop havde induordt met lagheffdt Tygestrup gaardz tilligelse, som er ager, eng, skoff oc marc, dam, kier, fiskewandt, fegang, woet oc tørt, met Bodilholm etc.◀

[Perg.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1542 Juni 26 (ell. 27) (2. (ell. 3.) fer. post Joannis bapt.), givet Jep Skiøth oc Jenss Skiøth. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 100 b. [7793]

— ▶Thett anditt ett biscop Hartwigs breff biscop aff Riipæ, havde(!) wdgiffuitt wnder Guds aar mcdxciii, lydende, att handh [*hagde*] tilfundhen Niels Knudhsßen y Gammeltofft then jordtt att haffue oc beholle, saa lenge sandemendh rygges etc.◀

[Orig.] Udtog se 7299. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 156 b. [7794]

— ▶Thuende pergmentz breffuæ oc et papyrsbreff, thett førstæ aff Bog herrittz ting wnder Gudtz aar mdcxciii(!), lydende, att Thames Jepsßen y Søby oc Kieldtt Jensßen y Flemløsbæ vore paa for^{ne} ting, skøttæ oc affhendhæ fraa thennom oc theres arffuingæ oc tiill Hans Persßen oc hans arffuinge en jordtt, som kallii Knudssis jordtt, mett all hinds rettæ tilligelse oc kiendes thennom att haffue opbaaritt fee oc fulltt verdtt epther theres nøygen, oc war samme jordtt loglig lagboden, før skode gick etc.◀

[Perg. ?] Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1504 Dag? og 1536 Dag?) i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Maj 2-8 (2. fer. post Philippi et Jacobi) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mettæ, Peder Staffensßens Efterleverske. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 158 b. [7795]

— ▶Thrende welbeseglede pergmengtz breffe◀ [*det første af 1555*], ▶thernest ett breff wnder datum mdcxcquarto, lydende, att sandemendt tilstode och gjorde theres toff och markeskell mellem Willemoße mark och ander bymarke, som paaskyder fiire wegne till markemode, fyrst mellem Brengaardt mark och Außomgaardt mark och the ii gaarde westen moßen, jen, som Jens Spendt tilhører, och ehn anden, Oluff Ryther tilhører, och Lørup mark och Außomdall mark, Quistrup mark och Dalby mark, Hieromhede mark och then gaards mark, som Per Eskelsß i bor, ßaa wester och sønder till Brendegaards mark, som the begynte theres toff; mellem alle thesse for^{ne} bymarke och Willemoße mark kundgiorde the at haffue giordt och suoret rett markeskell och merkt met sten och grøfft etc.

Thet tredie en lagheffdt wnder datum mcdxcquarto, lydende, att Chresten Jensß induorde en bundegaardt ligende uti Hierum herrit wti Werom ßogen, kalles Willemoße, medt aldt sin tilligelse fra en sten, som stander mellem Brendegaards mark och Willemoße mark, saa att en sten, som stander emellom Außomgaards och Willemoße mark, saa att en sten, som stander i moßen mellem Oluff Rythers gaards jordtt och Willemoße jordtt, saa nør fra then sten att then ßigrønde nør, till Außomdals mark paaskyder, ßaa nør, till Quistrup mark widtager, saa øster medt aldelueie [!], till Dalby mark wedtager, ßaa sønder och øster till then sten, som stander i thet kier mellem Per Eskelsßs gaards jordtt och Willemoße jordtt, saa sønder met then agerren till the hodomßagere, ßaa att then sten, som stander westen fra i thii risbuske, ßaa synder att then ßigrunde och ßaa langdt sønder, till Brendgaards mark wedtager; item induorde handt alle the stugjorde, ager och engh, huor thet helst liger, som tha brugtes till for^{ne} gaardt och till haffer leget aff gamell tiiddt; thenne for^{ne} gaardt och gods indworde for^{ne} Chresten Jensß fore hans^a høstrues rette arffgods och kronens rette ledingsgods etc.

[Pergg.] Udtog anførte i Udtog af Stadfæstelse 1563 Apr. 14 (4. fer. pasce) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Nils Ibsß i Quistrup. RA. Rigens Forfølgningssbog 1563-66 Bl. 206 a. [7796-97

a) Udtoget gentager: hans.

Dag? Se 5991. [7798

— Lunde Kapitel lejer Severinus Jude en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 362«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 242.* [7799

— Lunde Kapitel lejer Gregers Jepszon Tienden i Biära H.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 363«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 242.* [7800

— Lunde Kapitel lejer Jahan Person i Lund Gaarden Træije.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 365«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 242.* [7801

— Lunde Kapitel lejer Olavus Bingh en Gaard paa Borneholm.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 366«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 243.* [7802

— Lunde Kapitel lejer Hemmingh Bryggare en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 368«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 243.* [7803

— Mageskifte mellem Lunde Kapitel og Paul Laxman.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 136 (∴ Bog »Lit. A«), Under-Nr. 370. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 243.* [7804

— Lunde Kapitel lejer Mårten Laurentszon en Gaard i Malmøe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 371«(?). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 243.* [7805

Dag? Gave af en Gaard i Reerslov til (Roskilde) Domkirke.

[A. Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] **Aa.** Udtog med P. Lucoppidans Haand ›ex archivis capituli Roschildensis‹: Ny kgl. Saml. Fol. 561 S. 107. Herefter: 1. *Række IV. 38.* — **Aaa.** Afskr. af O. H. Møller, direkte ell. indirekte efter Aa: Ny kgl. Saml. 4to 849 Bl. 5 a — **Aaaa.** Afskr., mulig efter Aaa: Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 342. [7806]

— ›Noch biscop Hartwigs oc her Thomes Lange dechens oc capitels udi Ribe deris breff anno 1494, at de haffue til euig tid fest, sted oc tillagdt til s. Laurentii alters gaard oc godz udi Sønderborck alt det kircejord, agger oc eng, som Nis Twiſſøn udi leye oc feste haffde, faar iiii ørte byg oc iiii skepper etc.‹

[A. Perg.^a Ribe Kapitels Arkiv; senere til Ribe Hospitals Arkiv.] **Aa.** Udtog skrevet c. 1595-96: NLA. Ribe Hospitals Forstanders Arkiv, Kopibog 1298-1697 S. 102. — **Aaa.** Afskr. efter Aa, attesteret 1754 af Johannes Hiort: RA. Danske Kanc., Kopier af Fundatser indsendte i Henh. til Reskr. 1753 2. Nov., Ribe Hospital S. 58. [7807]

a) Saaledes Aa.

— Kong Hans paalægger Hans Rantzau at gøre Slesvig Bisp Regnskab af Svavsted.

[Orig. Slesvig Bisps Arkiv.] Udtog af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 180 b = *J. A. Cypræus, Annales S. 397.* [7808]

— ›Eet ældgamble Pergamentsbrev Kierchetienisten vedkommende paa de Tider. 1494.‹

[Orig. Senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 649 (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867). [7809]

— Udtog: RA. Vejle Bys Arkiv 1544 Juli 19. Se 7527 Ab.

— ›Gertrud Pedersdatter, Temme Christiernsens Enkes, Gavebrev paa en Gaard i Fløstrup og et Byggested i Bogense til Flødstrup Præstebord. 1494.‹

[Orig. Flødstrup Kirkes Arkiv; senere til Odense ›Stiftsarchiv‹ (∩: Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. ›Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814‹, Aug. 1811 I (Læg 4) Nr. 1047. [7810]

— (**Aar?**) ›Ett lauheudttbreff wdgiiffuit wnder datum 1594[!]‹^a, lydendis, att hederliig mand her Ip Paue sogneprest tiill Lunde haffde indheffuit same jord^b tiill Lund prestegaardtt.‹

[A. Orig. Lunde (Lunde H.) Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 936, I. 6.*] **Aa.** Udtog se 794. Papir med 1 Segl. (RA. Privatark., Hack Ulfstand.) [7811]

a) Aarsangivelsen er selvfølgelig urigtig, da Brevet nævnes 1573, se Aa. b) ∩: den i 794 omtalte.

Dag? ›72. Ett papirs tingsvinde aar 1494, at der wor ingen see i den thofft ved Høllend, som ^aPeder udi Korborgord^a i Vibor ville haffue.‹

[Papir. Skarrild Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 158. [7812]

a—a) Sagtens Fejl for: prier udi korsbrodergord.

Uden Dag. Oleff Hennickessøn Borger i Malmøge sælger et Hus i Malmøge til Jens Agessøn Domprovst i Lundh.

Perg. med [7] Segl: 1-3, 5. Bomærker; 7. Skjold, hvori Bogstavet W. Senere til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 241.* [7813]

— Skraa for St. Johannes bapt. Broderskab i Burg paa Femern.

Perg. (ikke set af Udgiveren; mon endnu bevaret?). Begyndelsen anført: *Danske Atlas VII. 478 a.* [7814]

a) Jfr. *sstds.* om en udateret Skraa paa Perg. for et Hellig Legems Broderskab *sstds.*, og *anf. St. S. 488* om St. Nicolai Gilde i Petersdorf paa Femern, stiftet 1399, hvis paa Perg. skrevne Gildebog »begynder saa igjen ved 1502.

— Ebbe Strangesø tilskriver Henrich Krummedighe om sit Gældsforhold til sin Svoger Jachim (Daa) og indbyder Henrich og hans Hustru til sit Bryllup.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Arkiv (B1; RA.). *Dipl. Norv. XVIII. 129; Missiver II. 142.* [7815]

— Anført (efter Sorøbogen Bl. 44 a): *Kålund, Katalog ov. den Arnamagn. håndskriftsaml. I. 252.*

Brevet er af Alexander IV, se 1. Række IV. 62.

— Brev af Margrete, Hr. Anders Nielsons Efterleverske.

[A. Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Aa. Udtog med P. Lucoppidans Haand »ex archivis capituli Roschildensis«: Ny kgl. Saml. Fol. 561 S. 107. Herefter: 1. Række IV. 37. — Aaa. Afskr. af O. H. Møller, direkte ell. indirekte efter Aa: Ny kgl. Saml. 4 to 849 Bl. 5 a. — Aaaa. Afskr., mulig efter Aaa: Ledreborgske Haandskriftsaml. 4 to og 8 vo 342. — Aaret er urigtigt, da Fru Margrethe var død 1466 (*Danm. Ad. Aarb. XVI. 185*); Brevet er identisk enten med 316 eller med det i dette sidste Brev omtalte Brev af Fru Margrethe selv.

— (Aar?). »Jens Fyrbøder gav Aar 1494 toe Sielebøder i Lavendelstrædet, soldte Aar 1631 for 26 Rd. 4 $\frac{1}{2}$.«

Udtog (blandt: »Fundationer og Legata henhørende til Conventhuuset i Kiøbenhafn«): Thott 4to 1403 S. 192; *sstds.* 4 to 1575 S. 32; Kall Fol. 44; Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 47. — Aarstallet er rimeligvis forskrevet, da Giveren vel er identisk med den Jens Nielssøn Fyrbøder, af hvem et andet Gavebrev af 1594 Apr. 4 er trykt *Hofman, Fundationer X. 266*, jfr. 232.

Uden Dag. Brev af Kong Hans og Hertug Frederik angaaende Striden om Slesvig Stift.

Udtog af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 179 a. Trykt: *Acta pontif. Dan. VI. 553* og (i en ret afvigende Form) *J. A. Cypræus, Annales S. 395.* — Paa de anførte Steder tales udtrykkelig om et Brev fra Kongen og Hertugen til Paven; det viser sig imidlertid, at Kilden slet ikke er et Brev, men kun et i 7696 indført Referat af et Andragende fra Bispe Eggert til Paven.

— Udtog: *Rosenvinge, Domme II. 262.* Er 7584.

— Brudst.: *Westphalen IV, Præfatio S. 65; Reg. *8316.* Er 7601.

— Udtog: *Fyhn, Kolding S. 188, 240; Reg. *8313.* Er 7603.

— Udtog: *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 15.* Er 7616.

— Udtog: *Schrøder, Meddel. om Faaborg S. 98.* Er 7780.

Brevbøger: Esrom: *Cod. Esrom*. 182 (Jan. 20), 262 (Marts 7), 173 (Maj 9), 214 (Juni 12). — Æbelholt: *SRD. VI*. 199 (Jan. 20), 200 (Jan. 27), 201 (Sept. 15). — Løgum: *SRD. VIII*. 203 (Febr. 2), 54 (Juli 9), 106 (Sept. 13), 51 (Okt. 1), 74 (Nov. 17), 176, jfr. 202 (Nov. 23; *ÆA. V*. 773, jfr. 774).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. V*. 13 (Okt. 29), 13 (Okt. 29); se ogsaa 7574, 7672, 7745. Aalborg Slot: *ÆA. III*. 71, 71. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV*. 332. — Roskilde Bisp: *ÆA. III*. 332, 355, 361. — Børglum Bisp: *ÆA. III*. 55. — Børglum Kapitel: *ÆA. III*. 89, 89, 91, 98, 101, 101, 105, 106. — Viborg Bisp: *ÆA. II*. 276 (Jan. 4), 330 (Jan. 26), 309 (Febr. 20), 309 (Febr. 24), 310 (Marts 3-8), 308 (Apr. 8), 279 (Apr. 9), 285 (Apr. 15)?, 209 (Apr. 15 ell. 22), 350 (Apr. 26), 209 (Maj 20), 273 (Maj 24), 307 (Maj 29), 285 (Juni 3), 313 (Juli 6), 204 (Juli 12 ell. 19), 250 (Aug. 10), 209 (Sept. 21), 307 (Dec. 20), 210, 211, 234, 235, 238, (275 se Aar 1493), 287, (299 se Aar 1484), (300 se Aar 1484), (307 se Aar 1490), (316 se Aar 1484). — Aarhus Bisp: *ÆA. II*. 33 (Febr. 11), 42 (Juni 9), 20 (Aug. 21), 8 (Aug. 23), 30 (Nov. 11), 70 (Nov. 27), 151 (ell. Aar 1490). — Ribe Kapitel: se 7614, 7673-74, 7694, 7703, 7743. — Slesvig Kapitel: *ÆA. V*. 547 (Okt. 29). — Lunds Alle Helgens Kl.: se 7624. — Tommerup: se 7682. — Antvorskov: *ÆA. IV*. 98, 107, 239, 242, 259. — Skovkloster: *SRD. IV*. 379, 390. — Maribo: *ÆA. III*. 266, 271, 272, 284, 289, 292; se ogsaa 7634, 7721. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V*. 619 (820)?, 635 (869); se ogsaa 7759. — Alling: *ÆA. II*. 172, 175, 175, 175, 176, 181, 181, 185, 186, 187. — Dueholm: *ÆA. III*. 177. — Essenbæk: *ÆA. II*. 95 (Jan. 12), 100 (Febr. 9). — Gudum: *ÆA. III*. 223. — Hundslund: *ÆA. III*. 19, 20. — Mariager: *ÆA. V*. 654, 661, 661, 675, 675, 678, 678, 713, 739, 755. — Ring: *ÆA. I*. 263. — Tvilum: *ÆA. II*. 51 (Dec. 5). — Vestervig: *ÆA. III*. 144, 145, 169. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II*. 383. — Vor: *ÆA. I*. 201, 207, 214, 215, 215, 217. — Vrejlev: *ÆA. III*. 33 (ell. Aar 1414), 41 (ell. Aar 1414). — Ø: *ÆA. III*. 114, 122, 122, 124, 126, 130. — Øm: *Suhms Nye Saml. III*. 334 (Nov. 11; = *ÆA. I*. 221, A. 63 med Aar 1493). *ÆA. I*. 212, 246, 259. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I*. 169, 169, 170, 250, 251. — Løgum: se Brevbøger. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V*. 856, 953, 953, 953, 1055 (J. VI. F.), 1074, 1083, 1124, 1124; se ogsaa 7576, 7629-30, 7641, 7754, 7769, 7811. — *Eline Gøyes Jordebog* 314 (Febr. 10), 246 (Marts 12), 259 (Maj 10), 94 (Juli 10), 356 (Juli 11), 105 (Juli 13 ell. 20), 159 (Aug. 6), 321 (Aug. 26), 360 (Sept. 10), 257 (Okt. 4), 258 (Okt. 4), 362 (Nov. 6), 400 (Nov. 21), 169 (Dec. 8), 266; se ogsaa 7727, 7755. — *Adel. Brevkister* 44, 44, 109; se ogsaa 7567, 7581, 7633, 7705, 7727.

1495.

Jan. 7. Ik Johan Hughe bekenne myd desser myner egenen hantscryft, dat ik entfangen hebbe van Eler van Sandem, denre myns gnedigesten heren hartiges Frederkes, 72 mr. des mydwekens na der hilgen 3 koninge dage unde bliue van mynem gnedigen heren to achter 4 mr. 1 ß 9 s. Myn signit.

Papir med 1 endnu overlæbet Segl paatrykt forneden: Lille, Bømærke (uden Omskrift) (ganske forskelligt fra Seglet under 7736). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7816

Jan. 7—13. Wii Hanns vann Aleuelde¹ ritter unnde Johannes Cordes, des herenn Johannßes koninges amptmann to Segeberge unnde secretere, hebbenn van syner gnadenn beuelh

uppgeboret von den gestrengenn unnde werdigenn herenn Otten Rantzouwen ritter unnde Helmoldes Aluerdinck, des herenn Ffrederiches erffgenomen to Norwegenn, hertogen etc. marschalke unnde secretere, van 3 nastanden termynen isliches jares 1700 mr. lubesch, summa 5100 mr. lubesch, de deme herenn koninge by hertogen Frederiche hinderstellig syn gewesen nach inholde der delebreue [o: 6763^a] twischen eren koninglichen unnde furstlichen gnadenn gemaket unnde vorßegelt. Quiteren darumme van unnses herenn koninges wegen hartoghenn Ffrederiche sodaner 5100 lubesche mr. haluenn vor alle furder nhamaninge unnde vorpflichten unns twyschenn dyth unnde den erstkamenden passchenn synenn furstlichen gnadenn syner koninglichen gnadenn quitancien myt syner gnadenn anhangenden secrete vorsegelt, dar syne furstliche gnade mede voret sy, to uorandtwerdende. Dyt alles lauen wy mit unnsen medelouerenn herenn Johann von Bockwolde rittere, Hanße Rantzouwen, Detleue van Bockwolden tom Borstell, Wulffe⁶, Henningh, Hannße⁸⁻⁹ unnde Clawese Poggewyschenn gebrudere myt einer samenden handt to holdennde unnde hebben islich unnsere eyn unnsen inngesegel hethen henngenn an dessen breff. Gegeuenn unnde geschreuen in den achtedagenn der hilligenn dryer koningenn.

Perg. med 9 Segl: 1. Dxli 18; 2. Skjold med Buchwald-Vaaben og Hjelm; 3. Ottekantet, Skjold, hvori en Rose; 4. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 5. Skjold med Buchwald-Vaaben; 6. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 7-9. Skjolde med Pogwisch-Vaaben (8. og 9. samme Signet); gennemskaaeret. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [7817

a) *Se Dipl. Flensborg. I. 686.*

Jan. 7—13. Wii Frederich erffgenhome to Norwegenn, hertog vorkopen unde vorschoten den gestrengen unde duchtigen heren Otten rittere unde Hans Rantzouwen gebroderen unnsen reden 200 lub. mr. penninge uth unnsere bleke Hußum unde uth unnsen landen Eyderstede, Euersschupp unde Vthholm 100 lub. mr. penninge lantgelt jarlicher renthe, de uns de van Hußum unde de obgnanten unnsere dre lande plichtich synt alle jare to betalende, summa 300 lub. mr., vor 5000 lubesch mr. penninge houetstoles, de se van unnsere wegen den heren praueste unde capittle der domkercken to Sleßwiick in gudeme golde unde pagimente, so to Lubeke unde Hamborg genge is, betalet unde van en de breue daruppe durch unnsere zeligen vorfaren gegeuen

to siick wedder ingelofet hebben; welkere 300 mr. penninge unse amptman to Gottorpp unde stallere in Eyderstede den heren Otten unde Hans Rantzouwen alle jare in den achtedagen s. Martens uth den vorben. unßen jarliches plichten bynnen deme Kiile, islichen summen to eyner tiidt in sodanem gelde, also to Lubeke unde Hamborg genge is, fry schollen betalen; unde wanner sodane 300 mr. alle jare vornoget syn, schollen unße inwonere to Hußum eres unde unße undersaten in Eyderstede, Euerschupp unde Vtholm anders deyls haluen van der jarlichen plicht also 300 mr. van unß qwit bliuen, so lange de weddergekofft syn. Unde weret, dat den heren Otten unde Hans Rantzouwen daran jenich gebreck schege, dat schollen wii en helpen keren geliick, offt se de rente to unßer behoeff upboren scholden. Also setten wii de heren Otten unde Hanße Rantzouwen an de besittinge erer houetsummen unde rente haluen fry to hebbende unde de rente uptoborende unde in unßer velicheyt in ere beholt to bringende, so verne unse amptman to Gottorpp unde stallere in Eyderstede der betalinge sodanere. rente vorsumich weren. Jodoch hebben wii de macht beholden, dat wii alle jare de 300 mr. rente vor 5000 mr. penninge houetstoles wedderkopen mogen; unde dat schollen wii eyn halff jare touoren mit unseme vorsegelden breue vorkundigen; unde in den achtedagen der hilligen drier koninge negestuolgende schollen wii en eren houetsummen mit allen nastanden renten to eyner tiidt unde uppe eyner stede bynnen deme Kiile edder in eyner anderen sekeren stede ime lande to Holsten, dar en beqweme is sodan gelt uptoborende, in gudeme golde unde graueme gelde, als to Lubeke unde Hamborg genge is, betalen. Unse secret. Datum in den achtedagenn der hilligen drier koninge.

Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [7818

Jan. 10. *Reg. *8321.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 284; Missiver I. 113.* [7819

Jan. 14. Hans Konge¹. Onsd. Felicis Dag for os paa vort Retterting paa vort Slot Nyborgh bød velbaaren Md. Jørgen Rud sig i Rette mod Hr. Jørgen Vernerß R. om en Søsterdel i Haristede gard, og var i Dag hans rette Stævnedag. Da efterdi at Hr. Jørgen er skikket i vort og Rigens Forfald og derfor ej

møde kunde, har vi opsat den Sag til Dag 6 Uger, og da begges deres Ret uforsømmet. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer (RA.). LDipl. [7820]

Jan. 15. Ick Hinrick Rantzow¹ zeligen Breydenssone dho witlich, dat ick von den ghestrengen unde erßamen heren Otten Rantzowen rittere unde Helmoldes Aluerdingk, mynes gnedigen heren hertogen Frederiches marschalke unde secretere, von wegen des obgnanten mynes heren 100 lub. mr., ame vergangen jare hiir tome ummenslage bynnen deme Kiile synen gnaden gelenet unde Mattes Mulingk to Lubeke burgere von syner gnaden wegen betalet, wedderumme upgeboret hebbe. Quitere darumme hertogen Frederiche sodaner 100 lubesscher mr. haluen vor alle maninge. Myn ingesegel. Datum tome Kiile ame donredage vor Antonii.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt fornedet: Li 51. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7821]

Jan. 17? *Reg.*8327* (kun med Dagsangivelse: Januar). Perg. [med 7 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 193.* [7822]

Jan. 20. Lawrens Swenssøn Borger i Halmstadhe sælger Neils Erickssøn Borger sstds. den Del, som hans Hustru og alle hendes Søkende havde i Porssegordh.

Perg. med 4 Segl: 1-4. Bomærker (2. og 4. i Skjolde). Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 47). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 169* (læs: ibidem, som giffwet ær i Halmstade aar efflther *Gwlz byrdh mcdæxcv sanctorum Fabiani*). [7823]

Jan. 28. Vidne af Falstherbo Landsting, at Hans Byll, Bisp Karl (af Odense)'s Foged paa Ollewodh, 4 Ting har budet Lov for Lovhævd for Raffwenstorpe.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Hxiii 1 (Vasspyd); 4-5. Bomærker. Falsters Vingods's Arkiv?; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Falsters Præsteskab's Arkiv) — Afskr. fra 17. Aarh.: Additam. 4to 228, Tillæg. Herefter: *Danske Mag. 5. R. VI. 301* (læs: Bow Jwdhe - Bow Deghen i *Syøorppe* - næsth fore wor frwve *dagh purificacionis* - beskedhen *swen* Hans - hwylket - Bow *Dheghen* i *Syøorppe* - Nis *Tan* - Jesper Jesopsß - Nis Heminghsß i *Lylæbræinghe* - *Øfforppe*. Hwylke *forneffnde* xii - welbera *them* igen - *lanne* - *forneffnde* - thet *forneffnde* Hans - tingh *och* bøydh - laffwehæffdh fore *Raffwenstorppe* - die *et loco*). [7824]

Jan. 30. (*Reg. * 8326.*) Perg. [med 1 Segl]. Torkø Kl. Arkiv; ^asenere i »museo Holgeri Parsberg judicis Selandiæ«^a; ^bendnu senere ejet af Jens Rosenkrantz^b (AM. VII. 19). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 244.* [7825
a—a) Saaledes Bartholin C 494, 515. b—b) Saaledes AM. Afskr. Pk. IX.

— Morthen Ollsß Præst, vicarius i Roskylde, ret »lage werge« min Søsterdatters Karine Per Trwellsß Datter Raadmands i Køge, Gud hans Sjæl naade. Med hendes Villie og hendes Broders Willgoms af Ladagre og flere Venners og Frænders Samtykke sælger jeg beskeden Md. Jens Andersß Raadmand i Køge al den Del, som Karine i Skifte i hendes Fædrengaard i Køge liggende sønden ved Torvet mellem Olaff Niellsß Skomageres Gaard og Bastwstrædit efter hendes Fader kan tilfalde, for hvilken Del jeg har opbaaret paa Karines Vegne af J. A. fuldt Værd, Fuldmagt givende beskeden Md. Knwt Hermendsß Borger i Køge J. A. forskrevne Del paa mine og Karines Vegne og Willgoms at skøde inden Tinge nu næste Tingdag. Mit Indsegl; og Willgom i sit Sted tilbeder fornumstig Md. Per Jensß Borgemester, og vi baade hæderlige Mænd Per Mikellsß Borgemester, Laurens Ollsß Byfoged og Mattes Benchtsß⁵ Raadmænd i Køge med os at besegle. Givet i Køge Fred. før Vor Frue Dag purificat.

Perg. med [5] Segl: 1-2. Ubetydelige Brudstykker; 3, 5. Bomærker i Skjolde; omtr. samtidig Paaskrift: R^{ta} libro scotationum b vi^o. Senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Køge (Tillæg)). [7826

Jan. Reg. * 8327. Er 7822.

Febr. 3. Jeg Pædher Pædhersß perpetuus vicarius til s. Katherine senioris Alter i Roskilde Domkirke skøder med Kapitels sstds., min prioris og perpetuorum vicariorum Samtykke fra s. Katherine Alter til Jesu Cristi, Marie virg. et omnium sanctorum Alter liggende næst op til Kapitels Dør ibid. en Jord, som ligger sønden næst op til s. Lucii Teglggaard i s. Botulphi Sogn, og Hr. Jørghen perpetuus vicarius nu paa boer, for 1 Gaard i Eghæmarkæ i Foletzsløff S. i Skippings H. (Tyghæ Laurensß, 1¹/₂ Pd. Korn med andre Beder); og skal s. Katherine Alter beholde forskrevne Jord i Roskilde til evig Tid[!]. Sig. meum cum sig. capituli Roskildensis², Dn. Haquini³ vicariorum prioris, Dn. Jone et magistri Andree⁵ perpetuorum vicariorum Roskildensium. Datum Roskildis die Blasii.

Perg. med [5] Segl: 2. G. 193; 3. G. 316 (*s haquini petri presbiteri*); 4. G. 318 (*s cristiani presbiteri*); 5. G. 317 (*s andree petri psbi*); omtr.

samtidig Paaskrift: Super curia residentie (tilføjet med ikke meget yngre Haand:) et una curia in Egemarch. Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XXVIII. 5). [7827

Febr. 3. Jeg Pæder Pæders¹ perpetuus vicarius til s. Katherine Alter liggende sønden ved Koret i Roskilde Domkirke skøder med Biskop Niels Schawes² og Kapitels³ sstds. Samtykke fra forskrevne Alter til Jesu Cristi, Marie virg. et omnium sanctorum Alter liggende næst op til Kapitels Dør en Jord, som ligger sønden næst op til Teglgaarden i s. Botils Sogn og Hr. Jørien perpetuus vicarius nu paa boer, som Hr. Jørien det nu i Værge har. Og kendes jeg mig paa s. Katherine Alters Vegne derfor at have opbaaret 100 Mk. i Guld og Penge, for hvilke jeg skal købe til s. Katherine Alter saa megen Rente, som forskrevne Jord skyldede. Og skal forskrevne Alters »forstandere« selv fri sig den Bygning, som Hr. Jørien nu i boer og bygt har. Sig. meum cum secreto et sig. reverendi patris et capituli pre-scriptorum. Datum Roskildis in f. Blasii.

A. Perg. med 3 Segl: 1. G. 318*; 2. G. 178; 3. G. 193; omtr. samtidig Paaskrift: »Littera super curia residentie altaris domini graciosi«. Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVII. 1). — B. Perg. med 3 Segl: 1-3. De samme Signeter og i samme Orden som under A; omtr. samtidig Paaskrift: »Super curia residentie«. Samme Arkiv (AM. XLVII. 2). [7828

— Jeg Jørgen Jeips¹ perpetuus vicarius i Roskilde sælger og skøder Hr. Niels Schaffue Biskop i Roskilde alle mine Huse, som jeg har paa den Jord, jeg har i Leje af s. Katherine Alter, liggende i s. Botilds Sogn sønden næst op til Teglgaarden. Og kendes jeg mig fuld Værd op at have baaret derfor, saa at mig vel med nøjes. Medb. af Hr. Jehan² »dæghe« i Roskilde, Hr. Pæder Anders³, Hr. Marqword Henricks⁴, Hr. Pæder Laurens⁵ Kanniker sstds. og Hr. Hoghen⁶ prior vicariorum. Datum Roskildis die Blasii.

A. Perg. med 6 Segl: 1. G. 310* (Jørgen Jeips); 2. G. 291 (s iohannis io decani rofðn decretor d; Qvitzow); 3. G. 287 (Jernskæg); 4. G. 314; 5. G. 315; 6. G. 309 (s haqvini petri); ikke meget yngre Paaskrift: »Curia residentie«. Senere (jfr. 1495 Febr. 3) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVII. 3). — B. Perg. med 6 Segl: 1-6. De samme Signeter og i samme Orden som under A; omtr. samtidig Paaskrift: »Littere super residentia altaris«. Senere (osv. som A ovfr.) (AM. XLVII. 4). [7829

— Vi Niels Schaffue¹ Biskop i Roskilde skøder Gud, Jomfru Marie og alle Helgene til Lov fra os og vore Arvinger til

Jesu Cristi, Jomfru Marie og »alle helgene« Alter liggende i vor Domkirke i Roskilde ved den søndre Side næst op til Kapitels Dør, Gudstjeneste op at holde med til et evigt »vicariidøm« at blive dette Gods: 2 Gaarde i Saawby westre (Jepp Ingworsß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 1 Fjerding Smør, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns, 1 »bodellgalt« hvert andet Aar og 1 Faar hvert andet Aar; Per Nielsß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns), 3 Gaarde i Wederløse maghle (Pæder Jensß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 1 lib. Mk.; Lasse Jensß, 1½ Pd. Byg, 1½ Pd. Rug og 2 Skill. Grot; Anderss Matsß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 1 lib. Mk.), 1 Gaard i Thiæreby i Thersløffue S. i Ringhstæde H. (Jon Heminghß, 1 løde Mk.), 1 Gaard i Vghledii (Jenss, 1 løde Mk.), 2 Gaarde i Ørstæde (Anderss Jensß og Oloff Jensß, hver »them« 1½ Pd. Byg og 1 Skill. Grot), 1 Gaard i s. Botildis Sogn i Roskilde liggende sønden næst op til Teglgarden pro residencia cappellani eiusdem altaris. Hvilke Gaarde vi nu straks antvorder Hr. Erasmo forskrevne Alters Forstander og perpetuo vicario, at han og hans Efterkommere forskrevne^a Alters Forstandere og perpetui vicarii skal forskrevne Gaarde nyde, at holde eller holde lade for forskrevne Alter »daghelighe« Messe om Ugen »effther the«, som herefter følger, uden in summis festivitatibus et b. Marie virg., da maa han celebrere de festo: primo om Søndagen de s. trinitate cum collectis de sanctis tribus regibus et Erasmo; om Mandagen de domina cum collectis bb.^b Dorothee et Katherine; om Tirsdagen de omnibus sanctis cum collectis pro benefactoribus et de s. trinitate; om Onsdagen pro fidelibus cum collectis pro parentibus et benefactoribus; om Torsdagen de corpore Cristi cum collectis ss. Lucii et Johannis ewang.; om Fredagen de 5 wlneribus sive de s. cruce cum collectis pro benefactoribus et de s. Andrea; om Lørdagen de domina cum collectis de ss. Anna, Maria Magdalena, Nicolao et Seuerino. Og skal dog holdes særdeles in canone »amyndelsß bøn« til Gud for os, vor Fader Nielss Skaffue R. og vor Moder Dorothea og »forældere«, for Herlugh Schaffue vor Broder og Fru Ølgard hans Husfrue, for Birgitthe vor Søster, for Cristoffer Jensß og Fru Margrethe hans Husfrue, for Hr. Claws Doo R., for Fru Enggheburgh af Smedzstropp og andre vore Søskende, levende og døde. Item vil vi i vort Livs Tid have juspatronatus til forskrevne Alter og vor Broder Herlogh Schaffue efter vor Død og hans Børn Mandkøn paa Skjoldside, den, som ældst er, og deres »afkomme« ogsaa den, som ældst

er, den Stund nogle er af Mandkønnet, som vort fædrene Vaaben fører, og ikke længere; og siden skal vore Efterkommere Biskopper i Roskilde altid Magt have at forlene samme Alter uden nogen presentacione. Item skal forskrevne Alter ingen Person gives uden den, som Præst er og vil straks in propria persona besidde residenciam altaris og søge Kor og Gudstjeneste og Tider, som vicariorum statuta der udviser paa. Item skal han og holde hvert Aar et anniversarium i høje Kor for os og for vore »forælderes« Sjæle cum canonicis et perpetuis vicariis. Vort Secretum med vort Kapitels i Roskilde² og vore Brødrers Herlogh Schaffuess³, Jachim Daass⁴, Seuerin Daass⁵, Oløff Daass⁶ og Mattes Erichs⁷ Indsegl paa vor Søsters Vegne. Datum Roskildis in curia nostra episcopali die Blasii 3. nonas mensis februarii.

A. Perg. med 7 Segl: 1. G. 178; 2. G. 193; 3. Llvii 7; 4. Lxlix 47; 5. Lxlix 48; 6. Lxlix 49; 7. Gxxv 8 (Bølle). Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XXVIII. 6). — B. Et andet Eksemplar med ortografiske Afvigelser og med de her med B betegnede Varianter. Perg. med 7 Segl: 1-6. De samme Signeter og i samme Orden som under A; 7. Gxxv 9 (Bølle) (ikke Gxxv 8, som anført i A.). Samme Arkiv (AM. XLVII. 5). [7830

a) B: fornævnte. b) B: ss.

Febr. 6. Reg. *8330. Papir uden Segl (ifølge Paaskriften: ud-skaaren Skrift; men Papirets nederste Del er saa medtaget, at Udskaaringerne nu ikke kan ses med Sikkerhed). Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 284.* [7831

Febr. 7. Kongen tildømmer Twmmerop Kloster et øde Byggested i Twmmerop By.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 373* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 245.* [7832

Febr. 9. Laurens Olls¹ Byfoged, Per Jens² og Per Michells³ Borgemestre, Mattes Benchts⁴, Hans Niells⁵, Henrick Mons⁶ og Jens Claws⁷ Raadmænd i Køge. Mand., som var 8. Dag i Kyndelmisse Højtid, paa vort Byting i Køge skødede beskeden Md. Knwt Hermends⁸ vor Medborger efter den Befaling, som Hr. Morthen Olls⁹ Præst, vicarius i Roskyllde, ham med sit beseglede Brev givet havde, paa Hr. Morthens Vegne fra hans Søsterdatter Karine, Per Trwells¹⁰ forðum Raadmands i Køge Datter, til beskeden Md. Jens Anders¹¹ Raadmand vor Medbroder al den Del og Rettighed, som Karine i Søskeneskifte [!] i hendes fædrene Gaard i Køge liggende sønden ved Torvet mellem Olaff Nills¹² Skomagerens Gaard og Bastwstredit, og takkede Knwt

J. A. paa Hr. Morthens Vegne og Karines for god Betaling. Var der ingen Gensigelse imod paa forskrevne Ting; thi mælted Skødet stadigt over alle 4 Tingbænke. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 3. Skjold, hvori et Bomærke med en Stjerne ved Siden; 4-7. Bomærker (4-5. i Skjolde); omtr. samtidig Paaskrift: R^{ta} libro scotationum b vi^o. Senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Køge (Tillæg)).

[7833]

Febr. 11. Oldermænd og tyske Kompagnibrødre i Ystædh lejer en Gaard i Ystædh af Nyels Torssøn electus og Konvent i Tommerups Kloster.

Perg. med 5 Segl: 1. Dxii 7; 2. Exix 15 (s *efftil monfføn*); 3. Lxx 28; 4-5. Bomærker (5. i Skjold). Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 373, 380* (begge Steder med urigtigt Aar (1490, 1492)) (RA.). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 760; Hans. UB. XI. 526; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 246.* [7834]

Febr. 12. Hans Jenß i Eldrop Herredsfoged i Gudme H., Otte Friiss i Heslager, Hans Andersß Borgemester i Swyneborg, Nis Magenß Raadmand *ibid.*, Per Ebbeß Byfoged i Swyneborgh og Erich Perß⁶. Fer. 5. post f. Dorothee paa Gudme H.s Ting fik Per Persß i Brendrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Olß i Eldrop, Per Haff *ibid.*, Per Trengøbøgh *ibid.*, Per Haffue i Langwo, Oluff Jonß i Øxendrop, Mats Klerck i Gudme, Nis Soneß i Swynninge og Michel Hanß i Ore; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Hans Køgh i Ore pantsatte Per Perß i Brendrop Halvdelen sin Gaard i Ore, han nu i boer, for 21 Mk. at have i Pant i 4 Aar; løses forskrevne Halvdel ikke, inden de 4 Aar kommer, af Hans Køgh, skal fornævnte Halvdel været skødet til Per Perß for fornævnte Penge, og skal Per Perß gøre ham til efter »wenne« Tykke, hvad som forskrevne Halvdel bedre er. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 6. Firdelt Skjold. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [7835]

Febr. 15. *Reg. *8332.* Perg. med 1 Segl: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Kongens Arkiv (RA. D 1, Slesvig). *Bobé, Ahlefeldt I, Bil. S. 7.*

[7836]

Febr. 16. Michel Kower i Stangrom Foged til Gærloff H.s Ting, Law Kielsß i Stangrom »webnere«, Mas Kelsß i Windstrvp, Jes Mechelß *ibid.*, Las Stysß *ibid.*, Nis Andersß i Kasbierigh, Anders Jeipsß i Gærloff og Symen Swalm. Mand. før Pedherss Dag cathedra fik paa Gærloff H.s Ting beskeden Md. Per Bwndhe i Haddrup et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes

Scredher i Tødsløff, Mas Kyelsß i Windstrup, Per Nilsß ibid., Nis Symensß i Thørringh, Søren Knwtß i Stangrom, Las Nilsß i Knestedh, Anders Nilsß i Tødsløff og Bay i Kasbierigh; hvilke vidnede, saa' og hørte[!], at Sandemænd i Giærloff H. paa Giærloff H.s Ting kundgjorde, hvorlunde de gjorde deres Tog og Markeskel, som P. B. i H. havde dem tilkrævet, først paa den østre Side fra Fjorden til en Grøft paa Bakken, saa fra den Grøft til den Høj, saa fra den Høj til Østersiden af den anden Høj, som de holdt for gammel Skel tilforn, saa fra det Skel til den store Sten, som staar over Ende, saa fra den Sten og i den gamle »dygh ændee«, saa fra det Dige og det gamle Skel langs frem og til den gamle Sten, som staar ved Nordrup Vej, saa fra den Sten til det andet »høwffdh«, som Agystrup Mark paa vender, saa langs op ad det andet »høwffdh« mellem Agystup Mark og Refftz Mark, saa til den Sten, som de satte paa det andet »høwffdh« imod Bakken, saa ret vester paa til en stor Sten, som de holdt for gammelt »høwffdh« før, saa ret vester paa til den anden Sten, som staar imellem Reff Mark og Nordrup Mark, saa til det andet »høwffdh« nedad og til den store Høj, som de holdt for gammel Skel før imellem Nordrup Mark og Refftz Mark, saa vesterpaa til den Sten, som Sandemænd paa grov, saa vester paa og den Ren ned, som Sten i staar, saa til den store Grøft, som stander imellem Nordrup Mark og Refftz Mark, saa norden ned den Bæk ned, som de holdt for gammel Skel, som kaldes Lille Refftz Bæk, ned i Fjorden. Alle disse Artikler det svor Sandemænd ret Skel imellem Hadrup Mark og Refftz Mark, imellem Agystrup Mark og Refftz Mark, imellem Nordrup Mark og Refftz Mark. Med vore Indsegl.

Perg. med [8] Segl: 2. Utydeligt Skjold; 3, 5. Udslidte; 6. Bomærke; 7-8. Udslidte. Senere til Trudsholm Godsarkiv? (RA.). [7837

Febr. 17. Hans Konge. Tirsd. efter Valentini Dag i Graabrødrestue i Lund, nærværende Hr. Jens Brastrop Ærkebiskop i Lund, Hr. Pouell Laxman vor Hofmester, Hr. Eskild Gøye vor Marsk, Hr. Sten Bille vor Landsdommer i Schane RR., Arwid Trolle Sueriges Raad, Mester Jens Agesß Provst i Lund, Niels Hack, Cristiern van Haffn, Peder Lang vore Mænd og Tjenere med mange flere, var for os Hans Bille vor Hofsind for sig og sine Medarvinger paa den ene og Hr. Preberg Podebusch paa den anden Side om Trætte om Redinge Mølle, som

H. B. kærede, at Hr. Preberg havde ham og hans Medarvinger vædelig frataget, afbrændt og 9 Pd. Mel deraf opbaaret, og sagde, at han havde derfor for Rigsens Kansler fanget Indførsel i Hr. Prebergs Gods, og kærede, at Hr. Preberg hindrede vædelig ham og hans Medarvinger samme Gods fore og havde optaget Rente deraf. Til hvilket Hr. Preberg svarede, at de havde fanget deres Mølle ig[en i] saa[dan] Maade, som han annammede hende, og at han ej afbrændte hende, men var afbrændt, siden de hende igen finge Hævd, og beviste det med et Tingsvidne givet paa Scham H.s Ting og sagde, at hans Foged man havde fremlagt Gods for hans Indførsel og dermed en Del fuldgjort for, hvis Skade han havde Faldsmaal, som han var falden for efter Loven, og »bedes tiid« at da straks fore føre mere Gods, som h. fuld med gøre, hvis de ej da gøre eller forbyde vilde, men derimod indførte hans Fader sine Medarvinger i hans Gods, og sagde, at det var gjort imod Loven; med flere Ord, som »forluffwe«. Da var der saa paa sagt for Rette, at Hans Bille med sine Medarvinger og beholde Redinge Mølle, som de har haft hende af Arild Tid, Ager og Eng, som de om uden Skade, og skal Hr. Preberg ej »stoffwæ eller dæmmæ nogen bageflod« Møllen til Skade og om Brand, skal han gøre derfor efter Loven, og den Indførsel, som gjort er i hans Gods, bør at blive ved sin Magt, saa længe han har dem Fyldest gjort og saa uddelt dem efter Loven, og fuldt gøre Bonden og Kongen for sit Faldsmaal, som han dem pligtige er efter Loven. Givet osv. under vort Signet.

Perg. [med 1 Segl]. Bent Billes Arvingers Arkiv (RA.). LDipl. [7838

Febr. 21. Paven indsætter Bisperne i Odense og Slesvig og Provesten i Roskilde som Forsvarere for Minoriterne af Observansen i Provinzen Dacia.

[Orig. Franciskanerordenens Provincialarkiv. — Vidisse 1500 Okt. 15.] Afskr. efter Vidissen: Bartholin D 4. *Acta pontif. Dan. V. 100* (ikke helt fuldstændig). — Ogsaa i italiensk Kilde (jfr. *anf. St. V. 102*). [7839

Febr. 24. Jeg Lauers Hansß har opbaaret 12 lødige Mk. Værd og Penge af Fru Sophiæ, Hr. Niels Agesß Efterleverske, som Hr. Niels Agesß mig gældskyldig var. Thi lader jeg hende og alle hans Arvinger kvit for al Gæld, som han mig gældskyldig var. Mit Indsegl. Givet og skrevet die Mattie ap.

Perg. [med 1 Segl]. Niels Aagessøn Sparres Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [7840

Febr. 28. Hans Konge¹. Lørd. efter Mathie Dag for os paa vort Retterting paa vort Slot Nyburgh bød velbaaren Mands Bud Jørghen Rudz sig i Rette mod Hr. Jørghen Vernerß R. om en Søsterdel i Haristede gord og i »fange jord, møllehuss oc alle løsøre«, som vi givet havde Jørghen Rud vore Lovdagsbreve paa over Jørghen Marckmand, og Hr. Jørghen Vernerß tog Genbrev, og Jørghen Rud derefter tog vor Stævning [c: 7767], og mødte Jørghen Rud rette Stævnedag, og da Hr. Jørghen var skikket i vort Forfald og ej møde kunde, og dermed blev Sagen opsat i 6 Uger [c: 7820], og var i Onsdags rette 6. »ughen dagh«, som Sagen opsat var, og da Jørghen Rud mødte og bød sig i Rette og »forbydde« her til i Gaar, og hans Bud i Dag sammeledes bød sig i Rette, og ej Hr. Jørghen mødte eller nogen paa hans Vegne. Thi »wort« Hr. Jørghen mælt nederfældig for Stævning og ej oftere at tage Genbrev i den Sag, og Jørghen Rud sin Sag fremdeles at forfølge med vore Breve. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswyn justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur (RA.). LDipl. [7841]

— Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos dig nu 4. Sinde Hr. Jørgen Vernerß R., at du straks, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbaaren Md. Jørgen Rud en Søsterdel i Haritstede Hovedgaard og i al »fange jord, mølle huss oc alle løsøre«, efterdi som vi har givet ham vore Lovdagsbreve i Sagen. Thi lad det ingenlunde under dit Faldsmaal. Datum Nyborgis sabb. post f. Mathie ap. nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og Rester af 1 brev-lukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur (RA.). LDipl. [7842]

— Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos dig nu 2. Sinde Jørghen Marckmand, at du inden 10 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbaaren Md. Jørghen Rwdh vor Embedsmand paa Holbeck, hvis du est ham pligtig for det Værgemaal, din Fader havde paa hans Moders Fru Elsebes Vegne, efterdi som du est derom paamindet med vort Lovdagsbrev. Thi lad det ingenlunde under dit Faldsmaal.

Datum Nyburgis sabb. post f. Mathie ap. nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuier (RA.). LDipl. [7843

Marts 3. Tord Olsß Byfoged i Boghensse, Niels Jepsß Sognepræst sstds., Per Smeth Borgemester, Claus Bagher, Per Fowel Raadmænd i Boghnsse, Per Drocken, Knwdh Ally og Jes Jwdhe Borgere ibid. Tirsd. før Lucii Dag paa Boghensse Byting fik beskeden Md. Per Twesß et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Claus Bagher, Jes Smet, Hans Strangesß, Knwd Ally, Per Drocken, Mattes Twesß, Jes Jwdhe og Per Skredher; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Jes Persß skødede Per Twesß al den Del, som hans Husfrue Anne har i den Gaard, som Twæ Nielsß i boede, hvis Sjæl Gud naade, baade med Hus og Jord; og kendtes Jes Persß sig at have oppebaaret Penge og fuldt Værd, og var den Del 3 Ting lovbuden. Item vidnede 2 Dannemænd Claus Bagher og Per Drocken, at de hørte og saa', at det var med hans Husfrues Villie, at han gjorde Per Twesß det Skøde. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]; Paaskrift med Haand fra c. 1550: »Anne Thues skiøde met hindes mand Jens Perß tiil Per Thusß oc Mette Thuß«. (RA. Fyns Bisp's Arkiv.) LDipl. [7844

Marts 4. Johann¹ konning. Nach dem unns herre Frederich hertoge unnsse broder eyn tydt lang alle jar 1700 mr. lûbecks der deylinge haluen unnsse beider lande Sleswig Holstein etc., als dat die briefe, so dar ôuer gemaket sin, inneholden, geuen schal, hefft uns nu sin lieue van allen termynen sedder der deylinge unnsse lande verschenen 3 termyn in eyne summen, nomlich 5100 mr. lûbecks, betalet; seggen darumme unnsse broder sodanner 5100 mr. lubecks van 3 termynen haluen quid vor alle namaninge. Unnsse konnigliche secret. Gegeuen to Cupenhauen am middewecken na dem sondage esto mihi.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C.). [7845

— Niels Glob Biskop i Wigborig. Som Biskop Niels Støgge i Børglom paa den ene og Abbed Henrik i Witskele og »gantze« Konvent sstds. paa den anden Side havde »kyest« os for Dommer om den Gaard Byrkelss i Aby S. i Kye[r] H. i Wensøsil, hvilken Sag vi annammede til os med alle deres Breve at dømme

derpaa i Dag, paakaldende Jesu Cristi Navn, og tog vi til os til Hjælp Hr. Jens Cresternß, Hr. Bent Knwdß Kanniker i vor Domkirke, Magens Perß og Las Bratze VV. og ransagede Bevisning paa begge Sider, og funde vi, at Birkelss havde været i Biskopdoms Hævd uden Kære mere end 100 Aar, og beviste Biskop Niels Støgge, at Biskop Jeib Friiss havde »indward« med Lovhævd Birkelss med mere Gods i Aaby S., i hvilken Lovhævd Abbed Magens i Vitskøll havde været med Biskop Jeib og »indward« Birkelss til Børglum Biskopdom; med flere mærkelige Breve og »bewisning«. Da »vort« der saa for Ret paa sagt, at Biskop Niels Støgge og hans Efterkommere Biskopper bør at beholde Birkelss. Sig. nostra. Datum in Lwndepore die Lucii.

Perg. [med 5 Segl]. Børglum Bisps Arkiv; Birkelse Godsarkiv; a 1852 af Enke-Kammerherreinde Skeel foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Børglum Bisps Arkiv). [7846

^{a-a} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Gehejmearch. I S. LII.*

Marts 6. Reg. *8333. Perg. med 3 Segl: 1. Hvi 5; 2. Lxxxii 3 (♁ iohaniſ ejberni); 3. G. 102* (Hans Jepsß). Niels Aagessøn Sparres Enkes Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 31; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 250.* [7847

Marts 7. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Sieland. For os var velbaaren Mands Bud Jørgen Rudz med 4 vore Lovdagsbreve over Hr. Jørgen Vernerß R. og over Jørgen Marckman om en Søsterdel i Haritstæde Hovedgaard, hvilke Breve de har siddet overhørige. Thi byder vi hos eder Hr. Henrich Meyensterop, Niels Ericß vore Mænd og Raad, Hr. Prebern Podbusk R. og Hermend Flemingh, at I inden 6 Uger, efter dette vort Brev er læst, til eder tager vor Føged og Embedsmand og rider med Jørgen Rud og indfører ham i en Søsterdel i Haritstæde Hovedgaard og rider fremdeles for Hr. Jørgen Vernerß Bo og udæsker Jørgen Rud Fyldest af hans Bo for Skadegæld, Kost og Tæring og os for vort Faldsmaal for vore Breve, han har siddet overhørig. Vederfares eder ikke Fyldest, da »urder« Jørgen Rud og os Fyldest i hans Jord, saa længe han fuldt gør ham og os, efterdi som Loven og Haandfæstning udviser. Thi lad det ingenlunde under eders Faldsmaal. Datum Nyborgis sabb. post f. Lucii nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus, Spor af 1 brevlukkende Segl og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under

4490 beskrevne, og samtidig Paaskrift: Introductio. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer (RA.). LDipl. [7848

Marts 9. *Reg. *8334.* Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paa-trykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Bomærke i Skjold; 3. Bomærke. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 19.* [7849

— Jens Persß¹, Clawes Henricsß², Folmer Pøskæ³, Marquord Henricsß⁴ og Per Laurensß⁵ Kanniker i s. Lucii Domkirke i Roskilde. Den 1. Mand. i Faste, som var Mand. før Gregorii Dag, for os var Staffin Hansß, Fru Ingerdz Hr. Johan Oxes Efterleverskes Skriver og Tjener, med et Pergamentsbrev, som Hr. Oluff Oxæ har beseglet med Mester Jens Agesß Provst i Lund, Per Langh Forstander i s. Petri Kloster ibid., Henrich Ageß i Hagløsæ a. w., Per Hansß Borgemester i Helsingør og Mattes Andersß Raadmand sstds., uskadt, lydende: 7051. Med vore Indsegl. Datum Roskildis ut supra.

Perg. med 5 Segl: 1. G. 285; 2. G. 312; 3. G. 299; 4. G. 314; 5. G. 315. Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 20). [7850

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Marts 10. Vi Hans Konge giver for stor Skade, som vore Borgemestre, Raad og Menighed i vor og Kronens Købstad Calundeborg fanget har af Ildebrand, forskrevne vore Undersaatter disse Privilegier: Borgemestre, Raad og Menighed skal have Fuldmagt at »keesæ« dem en Byfoged, som os og Byen nyttelig kan være og svare os paa Kronens Vegne og ingen anden, og skal nyde deres fri Fædrift, som de af gamle Sædvane hertil friest brugt har. Ingen Forpranger eller Posekræmmere skal stedes at købslaa omkring deres By paa 2 Mile nær paa alle Sider om Byen. Ingen skal købslaa der i Havn eller i Byen, uden han er Borger og skatter med dem som andre Borgere i Byen. Skal og ingen ligge i ulovlige Havne omkring Byen og købslaa; hvo det gør, giver vi dem Fuldmagt at hindre dem med, hvis de har med at fare, til vor og Bysens Behov. Alle Købmandskab, som dem til Byen føres at sælge, skal sælges og købes op i Byen imellem baade Portene og ikke anden Steds; hvo derimod gør, skal have forbrudt det, han køber eller sælger, og dertil bøde os 3 Mk. og 3 Mk. Byen. Borgemestre og Raad skal have Fuldmagt at regere og skikke alle Embeder i Byen, som de vil være bekendte for os. Skal og ingen Embedsmænd bruge nogen Købmandskab; men hver bruge og føde

sig af sit Embede under Faldsmaal, som forskrevet staar. Skal ingen gange med spændte »arbøsthe« eller dragne Sværd Nat eller Dag i Byen; findes nogen, som saadant djærvet at gøre, skal han have forbrudt det, han har med at fare, og hvis Skade han fanger derover, skal han have for Hjemgæld. Skal Borgemestre og Raad have Fuldmagt at sætte Raadmænd, og Raad og Menighed skal have Magt at udvælge Borgemestre paa vor Behag og Tilladelse. Skal de være toldfri her i Riget al Aaret igennem undtaget Høstmarked i Schane »fisken«, og de da give Told som andre vore Borgere her i Riget. Sammeledes har vi givet forskrevne vore Borgemestre, Raad og Menighed alle saadanne Privilegier, som Konger i Danmarck og vi har givet Borgemestre, Raad og Menighed i vore og Kronens Købstæder Roskild og Køpnehaffn. Hvis Bygning, lidet eller stort, som forskrevne vore Borgere herefter der i Byen byggende vorder, skal de tække med Stentag og ikke med Halmtag eller anden skadelig Tag. Forbydende osv. Givet i Antwortschow Tirsd. efter Sønd. invocavit under vort Sekret.

Perg. [med 1 Segl]. Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1491-1555). [7851]

Marts II. Reg. *8335. Perg. med [11] Segl: 3. G. 822 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 4. G. 791; 5. G. 726 (Tornekran; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 7. G. 793 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 8. G. 786 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 11. G. 781 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 79.* [7852]

— Jeg Laurens Knob a. w. har med min Hustrus Talæ Arwidssdother Samtykke gjort et Mageskifte med velbyrdig Md. Hr. Olaff Stysß med en Gaard i Hellerop, som ganger i Søkendskifte for 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot, for hvilken Gaard jeg skal igen have den Del, som Hr. Olaff havde i Gylebosø og i »wallen« og i Skoven med »skowteghen«, som deraf gaar, og i Rabo og den Del i Syørødh og i Forssæ Mølle. Medb. af flere velbyrdig Mænd Hr. Paul Laxman² og Hr Tønnæ Wernidsß³ og Henric Agesß og Eric Wgerop og Crister fan Hawen⁶. Skrevet i Bolerop Tamperonsdag i Faste.

Perg. med [6] Segl: 2. Dxii 7; 3. Lxvi 3 (*s tonne barsperger*); 6. Hvii 4. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 177*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [7853]

a) RA. Reg. 60 S. 108.

Marts 12. Jeg Vrnæ Jepß¹ i Aaskow V. sælger og skøder til velbyrdig Md. Andhers Ebbeß Forstander i Dalom og hans

Arvinger al min Ejendom, som jeg har inde med Andhers Ebbeß i efterskrevne Gods, som er Halvdelen Ejendommen, som er 1 Gaard i Sønderjwttland i Stwbbom (Iwer Skinckell, 4 Ørte Korn, Rug, Byg og Havre og 8 Stæderskill.), 1 Gaard i Tyngeløffwe (1 rinsk Gylden), i Reenße 3 Gaarde (5 Stædermark med Gæsteri), 3 Gaarde i Slogs H. i Haßdorp i Sil-droppe[!] S., 1 i Soldrop (Andhers Nielsß, 2 Stædermark, 1 Svin og Gæsteri), 1 Gaard i Sottrop (Mattes Høck, 1 rinsk Gylden), 1 Gaard i Lenmarch (Cristern Høyck, 2 Stædermark, 1 Svin og Gæsteri), 1 Gaard i Sillerop (3 Ørte Korn), 1 Gaard i Bwldrop (Kerspell, 1 rinsk Gylden, 1 Svin, naar Olden er, og Gæsteri); hvilke Gaarde alle liggende er i Sønderjwttland. Og kendes jeg mig Penge og fuldt Værd op at have baaret af Andhers Ebbeß for al min Ejendom i forskrevne Gods, dog i saa Maade, at Andhers Ebbeß skal selv indfri Gods for 36 rinske Gylden og 200 [Stæ]dermark, som det i Pant staar for; findes og, at forskrevne Gods staar højere i Pant, skal jeg indfri og være med Andhers Ebbeß i Gælden efter min Andel, som jeg havde i Godset. Afvindes noget af forskrevne Gods Andhers Ebbesß, tilpligter jeg mig at vederlægge saa godt Gods igen af Rente og Lejlighed inden 6 Uger derefter. Medb. af flere »hetherlig oc velbyrdig« Mænd Hr. Mester Hans Vrnæ² Provst i Ottens, Hr. Mester Claws Andherß³ Kannik i Roskill, Ebbe Andersß i Kogsbølle, Pally Andersß⁴ paa Hwerrwff, Jørgen Vrnæ Landsdommer i Fyn og Ottæ Clauß⁷ i Stræroppe VV. Datum Ottonie die Gregorii.

Perg. med [7] Segl: 1. Gxv 8 (Algudsen); 2. G. 538; 3. G. 539 (Ulfeldt) (= Bxiii 15; her ikke afbildet); 4. Bxiii 13 (Ulfeldt); 7. Lxxiii 17 (Huitfeldt). Senere (jfr. 1496 Okt. 18 og 1497 Aug. 27 til Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). LDipl. [7854

Marts 12. Kongen stadfæster for Fru Inger af Landting en af Bisp Hartvig Juel i Ribe m. fl. fældet Dom mellem hende og Niels Krabbe angaaende en af hendes Fader Niels Eriksen gjort Lovhævd.

[A. Orig. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv ell. Langtind Godsarkiv.] Aa. Afskr. indført i »en Protokol i Amtsarkivet«^a (3: Ringkøbing Amts Arkiv; ikke paatruffet i Landsarkivet for Nørrejylland 1921). Herefter: *Hardsyssels Aarboeg IX (1915) S. 84.* — [Ab. Vidsisse 1561 Dec. 6 (Lørd. efter Andræ Dag).] Aba. Udtog af Ab se 7774 Aa. NLA. Viborg Landstings Dombog 1625 C Bl. 344 a. — Ac. Kort Udtog se 6752. RA. Herredagsdombog 1641 Bl. 638 b, jfr. 640 b. [7855

a) Saaledes det anførte Aftryk S. 82.

Marts 16. Nils Biskop i Aars. »Welbyrligh« Md. Cresthern Holk af Barffuitskoff har aldeles fornøjet os den Sum Penge, som han os aarlig give skulde af 2 vore Kirker Barffuit og Clackerundh efter begges vor Forening for, hvis Tid som han har haft forskrevne Kirker af os i Befaling indtil Paaske næstkommende, for hvilken Sum Penge vi lader ham kvit. Secretum nostrum. Datum Arusie in profesto Gertrudis.

Papir [med 1 Segl paatrykt forneden: G. 741^a]. Barritskov Godsarkiv; senere til Hist.-genealog. Ark.^b (RA.). LDipl. [7856

^a) Hele den Del af Brevet, hvor Seglet har været trykt, er nu afklippet; men Seglet beskrives af Vedel Simonsen i RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814., 1814 S. 86. ^b) Jfr. Paaskrift bagpaa.

Marts 18. Hanss Pouels¹ Byfoged i Roskilde, Jenss Krwsæ², Henningh Jens³ »burgemestere«, Jepp Fywnboo⁴, Jess Boos⁵, Morthen Laurens⁶, Niels Benct⁷, Llasse Benct⁸ Raadmænd sstds. Onsd. før dnica. oculi paa vort Byting i Roskildæ var Niels Clæmits⁹, Powell Jepps¹⁰, Esbern Niels¹¹ i Soeby paa »fætherness« Vegne, Andherss Ericks¹², Per Hans¹³ i Soby, Jepp Guldsmedh Borger i Roskildæ paa »møtherness« Vegne, og sagde de dem alle at have Fuldmagt af alle fædrene og mødrene Frænder, og svor de velbyrdig Svend Clawss Serlyn, vor naadige Frues Hofvind, paa Morthen Ryaneres, Thønness Ryaneres Vegne og alle deres Frænder og Venner en evig Sone for dem og alle deres Frænder og Venner for Mattess Clemets¹⁴ Død, som Morthen Ryannere, Thønæs Ryannere slog ihjel her i Roskilde; og lod de M. R., T. R. og alle deres Frænder og Venner kvit for ydermere Tiltale af dem eller nogen deres Frænder eller Venner, og hvo af dem herefter derpaa taler eller fejder, han gøre det paa et fuldt Orbodemaal og under sin Fred. Item sagde N. C., P. J., Æsbern Niels¹⁵, A. E., P. H., J. G., at Dronning Dorothea havde fornøjet dem al den »wandeell« og Bod, som ud var lovet for Matthess Clæmmets¹⁶ Død, saa at de alle takker hendes Naade ydmygelige for god Betaling. Med vore Indsegl. Datum anno et loco ut supra.

Perg. med 8 Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. I Sigilfeltet et Aalejern; 4. Bomærke (s iey moensføn); 5. Hxl 8; 6-8. Bomærker i Skjolde. Dronning Dorotheas Arkiv; ÆA. IV. 5 (med urigtigt Aar 1455) (RA.). LDipl. [7857

Marts 19. Jes Laurens¹⁷ Herredsfoged i Skamme H., Hr. Niels Hans¹⁸ Prior i s. Hans Kloster i Otthenssæ, Hienrick Dieghen i Skamby, Hans Agis¹⁹ i Hwellingh, Hienrick Hans²⁰ i Høroppe,

Anders Perss i Bordese, Hans Hinricks i Bedessløff og Jørien Laurens i Holssit. Torsd. efter Giertrvd Dag var paa Tinge Hans Agis i Hwellingh, Jes Hans i Skamby, Hans Mwis ibid., Hienrick Hans i Høroppe, Jes Anders, Hans Anders ibid., Hans Beins i Redingh, Mattes Smed ibid., Laurens Ræy i Roersløff og Niels Ols i Gynstroppe; disse 10 Dannemænd vidnede, at de hos var den Dag, at Hans Ols af Holssith skulde have lovsøgt de Mænd i Nerdw for deres Landgilde for »gyffth« og Gæld og for den Del, som de var Hans Billæ pligtig. Da gik Jes Pers, Hr. Prøbørns Foged, i Rette for dem og var deres fulde Hjemmel og »tilstandher« paa Hr. Prøbørns Vegne og sagde, at det skulde aldrig skade dem en Hvid, og at var Hans Ols myndig paa Sagen at oppebære den »giffth« og vilde følge ham til Gaarden, da vilde han udlægge ham paa Hans Billes Vegne al den Del, som Hr. Prøbørn var ham pligtig. Med vore Indsegl.

Papir med Spor af 2[!] Segl paatrykte forneden. Hans Billes Arkiv (RA.). [7858]

Marts 21. *Reg. *8336.* Perg. med 1 Segl: Bomærke i Skjold (*sigillom ieppe ienffen*). Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 170* (af det ikke aftrykte mærkes foruden, hvad der er nævnt anf. St.: Vi skal holde Jorden med god »hegnet« og Bygning og tække med Sten og give Kirkeværgerne hvert Aar 1 lødig Mk. Penge gænge i Køpmanhaffn, Halvdelen til Paaske og Halvdelen til Michels Dag, til Landgilde. Og skal vi ej sælge, pantsætte eller afflytte, hvad paa Jorden bygges; og naar vi alle døde er, eller naar forskrevne Vilkaar ej holdes, skal Jorden komme fri til s. Peders Kirke). [7859]

— Vi Erik Nielson Doktor i Kirkeloven, »degen« i Køpmanhaffn, Forstander og Sognepræst til s. Peders Kirke sstds., Pædher Andheresson og Hans Krefft »kirkewerie« til samme Kirke har med Sognemænds Villie i Leje ladet »ersame« Md. Hans Jeipson, som kaldes Glentze, Kongens Skipper, Borger sstds., og hans Husfrue Margrete og deres ægte Børn i deres Levedage en s. Peders Jord og Bolig liggende norden ved s. Peders strede østen næst den Jord og Bolig, som Gwmme Bagher af Roskilde købt har af Jørien Orm, og vesten næst det lille Stræde, som er mellem s. Peders strede og den Bolig, som Hr. Jens Vicarius til s. Birgitte Alter i boer, og sønden næst den Jord, som Knut Scomager fordum aatte i s. Peders Sogn sstds., med Hus og Jord, som Karine Meynekes hende hertil haft har, med saadanne Vilkaar, at de skal holde for-

skrevne Jord og Bolig med god »hegnet«, Bygning og Forbedring og tække med Sten og give os og vore Efterkommere »kirkewerie« hvert Aar 1 lødig Mk. Penge gænge i Køpmannhaffn, Halvdelen til Paaske og Halvdelen til Michels Dag, til Landgilde. Og skal de ej sælge, pantsætte, afflytte eller afhænde, hvad som paa forskrevne Jord bygges eller forbedres. Og naar de alle døde er, eller naar forskrevne Vilkaar ej holdes, skal forskrevne Jord og Bolig med »hegnet«, Bygning og Forbedring, som der da findes, komme fri til s. Peders Kirke. Vore Indsegl. Givet Lørd. før Vor Frue Dag i Faste.

[^aPerg. med 3 Segl: 1-3.^a Senere tilbagegivet til Københavns Petri Kirkes Arkiv; ^a1757 laant Langebek af »Hr. Provst Bützow«^a (c: H. C. O. Bützow, Sognepræst ved Vor Frue Kirke).] Afskr. af Langebek 1757: LDipl. [7860

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 25. Jeg Jachim Daa¹ Høvidsmand paa Soltte kendes mig op at have baaret af Mester Pædher Persß Prior i Antwordskow 60 Mk. danske Penge for en Gaard, som jeg i Pant har af velbyrdig Md. Per Laurentsß i Skaffteløff, liggende i Twedhæ, som det Pantebrev udviser, som jeg har af P. L. derpaa, hvilket Pantebrev jeg antvordet har forskrevne Hr. Prior, til Gaarden afløses ham af P. L. for 60 Mk. Medb. af beskedne Mænd Jes Olsß² og Per Seurinsß³ »bormestere« i Slawelsse. Datum in Roldroppe die anunciac. Marie.

Perg. med 3 Segl: 1. Lxlix 47; 2-3. Bomærker. (RA. Antvorskov Kl. Arkiv.) LDipl. [7861

— *Terpager, Ripæ S. 675; Reg. 5058. Er 7605.*

Marts 26. Jes Laurensß Herredsfoged i Skamme H., Hienrick Dieghen i Skamby, Jes Hæringh i Rossendroppe, Hienrick Hansß i Høroppe, Mattes Poelsß i Jernsore, Per Andersß i Nørreby og Hans Hienricksß i Bedessløff. Torsd. efter anunciac. Marie paa forskrevne Ting tilstod Anders Kore, Markor Stycksß og Hans Laurensß, at Hr. Prøbørn bad dem og saa mange Tjenere, som han har i Nerdw, at de skulde være Hans Bylle lydige og give ham deres Landgilde, saa fremt som de vilde ikke selv lide der Skade for. Med vore Indsegl.

Papir med Rester af 3(!) Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet en Fisk(?). Hans Billes Arkiv (RA.). [7862

Marts 27. *Reg. *8340.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter(?): *Staatsbürgerl. Mag. IX. 468.* — Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel,

Handschriften III (»Von Städten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. [7863]

Marts 29. Jens Niels¹ Sognepræst i Lillerøth, Oleff Hans² »diegn« *ibid.*, Jep Mowens³ i Lerilthæ. Midfastesøndag adspurgte beskeden Svend Trvels Ols⁴ Embedsmand paa Hiortholm de Dannemænd, som i fornævnte Sogn boer, om den Gaard, som ligger norden for Kirken, er deres Præstegaard eller ej. Da svarede Per Ols⁵ af Børstingrøth, Jep Skrederæ i Hamersholthe, Jes Jeps⁶ i Borøth, Mechill Laurens⁷ *ibid.*, Hans Mowens⁸ *ibid.*, Per Bonne *ibid.*, Niels Hemings⁹ i Lerilthæ, Hans Ols¹⁰ *ibid.*, Niels Smeth *ibid.*, Mattes Jens¹¹ i Sielsmarckia, at de havde aldrig andet hørt, end det var Præstegaard af Rette i deres Minde. Med vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker (1-2. i Skjolde). Roskilde Bisps Arkiv (RA.). [7864]

— Hans Konge¹. For os var Hr. Erasmi perpetui vicarii i Roskilde Bud med vort 3. Dombrev lydende paa disse Gaarde: 2 Gaarde i Saaby (Jep Ingward², 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg og 1 Fjerding Smør med andre Beder; Per Niels³, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg og 2 Skill. Grot med andre Beder), 3 Gaarde i Vederløse magle (Lasse Jen⁴, Anders Mat⁵ og Per Jen⁶, 7 Pd. Korn og 3 Mk. Penge), 1 Gaard i Tæreby i Ringstede H. i Tersløff S. (Jon Hemming⁷, 1 lødig Mk.), 2 Gaarde i Ørstede i Ramsø H. (Anders Jen⁸ og Oluff Jen⁹, hver »them« 1½ Pd. Korn og 1 Skill. Grot med andre Beder), 1 Gaard i Vgledy (Jens, 1 lødig Mk.); efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 3. Dombrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi til-dømmer vi 4. Sinde Hr. Erasmo paa Jesu Cristi, Jomfru Marie og alle Helgens Alters Vegne, som han er Forstander og Kapellan til, alle forskrevne Gaarde, som han nu i Værge har, forbydende alle Hr. Erasmo derpaa Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Nyburgis dnica. post f. anunciac. Marie nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. med 2 Segl: 1. K. 80; 2. Det under 4490 beskrevne. Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XXVIII. 7). [7865]

Marts 31. Jens Aageszen Domprovst i Lund, Pouell Laxmand, Eschell Giøe, Sten Bille, Olle Stißen RR., Peder Bille,

Gregers Ipsen, Niels Hack og Peder Langh VV. Tirsd. efter Midfastesøndag i Graabrødrekloster i Lundt efter den Bepligt, som ærlig og velbyrdige Mænd Hr. Niels Stißen paa sin Faders Vegne paa den ene og Arffuidt Throlle paa sine Børns Vegne paa den anden Side sig bepligtet havde ^apaa Lunde Landsting at komme hid til Lundt for Samfrænder og ^agøre hinanden Fyldest og Jævned paa den Arv, dem tilfalden er efter Hr. Thruedt Pederßenn i Arffuidtzsløff i Gyngø H. efter hans Barn Peder Truedßen og hans Moder Fru Kierstene, Gud alle deres Sjæle naade, da beretter fornævnte Arill Throlle, at han tilforn her i Lundt havde gjort et Tokkeskifte med Anders Stißen og hans Medarvinger, nærværende ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Jens Bing Domprovst i Lundt, Hr. Pouell Laxmand, Mogens Hack og Hr. Daidt Hack, og lagde frem nogle Skrifter derpaa, i hvilke han sagde sig at have Brøst besynderlig om 1 Gaard i Synderßløff (Peder Findt), som ham var indskrevet for 1 Td. Smør og 12 Spegelaks, hvilken nu ej renter mere end 4 Skpr. Smør, og 1 Gaard i Siøkøff, som han havde Brev paa, at den var hans Børns rette Arvegods efter Hr. Iffuer Axellßenn, og 2 Gaarde i Huerøedt, som Hr. Laue Brock har fra alle Arvinger; og kærede Arffuidt, at det Gods, i Anders Stißen og hans Medarvingers Skifte kom, var meget bedre end det, i hans Skifte kom, og begærede der Fyldest for efter Loven. Og berettede Aruidt, at noget af det Gods, som Hr. Thruedt Pederßens rette Fæderne var, er kommet i Anders Stißen og hans Medarvingers Skifte; med flere (^bOrd om ^b) Løsøre paa Gladsaxe og Areßløff, som Anders Stigßen annammede og desligeste her i Lundt efter Fru Kiersten, og om 8 Aars Opbyrd, som Fru Kierstene havde oppebaaret af Peder Thruedtßens fædrene Gods, medens hun havde Barnet hos sig. Dertil svarede Hr. Niels Stigßenn paa sin Faders Vegne, at hvor det kunde findes, at Arffuidt ikke havde Fyldest, skulde hans Fader gerne gøre Fyldest til Minde og Rette efter vor Udsigelse. Da efter vor Udsigelse og begge deres Villie, paa det at Villie og Kærlighed skal blive imellem dem og deres Børn og Venner, var det saa talet dem imellem, at hver dennem skal have det Gods og Rente, som de nu har, og Skiftet skal holdes til evig Tid, som nu gjort er dem imellem, og Arffuidt Throlle sagde for os, at paa det at han maatte finde Villie og Kærlighed af Anders Stißen og hans Børn, vilde han overgive den Fyldest, som Anders Stißen skulde gøre ham paa den Brøst paa den Gaard i Synderßløff; dog var Anders

Stigßen tilfunden, at han skulde ej lade sine Bønder bygge Arffuidt Throllis Bønder i Synderßløff »sine laxefische« til Skade. Om den Gaard i Søkiøff var saa sagt, at findes ikke Brev inden Aar og Dag, at Hr. Thruedt Pederßens Arvinger har fanget den Gaard med^c fra Hr. Axell Pederßens Arvinger, skal Anders Stißen og hans Medarvinger udlægge Arffuidt saa megen Rente, som Søkiøff til renter. Om de 3 Gaarde i Huerødt var saa sagt, at alle Arvingerne skal det inddele; kan de det ej inddele, skal Anders Stigßen og hans Medarvinger fri Aruid dem ind og vederlægge ham og holde ham det uden Skade, som ham bør. Om »alle« Løsøre, som dem imellem er, baade^d Aridßløff, Gladßaxe og Lund, det Anders Stigßenn annammede, og om de 8 Aars Oppebørsel var saa sagt, at de skal komme for deres fælles Venner, og de jævne det, som det sig bør, og gøre hver anden deri Fyldest efter Loven. Om den Gaard i Mallmøe, Olluff Hendrichßen har Livsbrev paa, hvilket Brev han nyder sin Livstid, som hans Brev indeholder, men siden naar samme Gaard er falden til os igen, tage Arffuid Throlle 6 Dele af Landgilde i forskrevne Gaard, og Anders Stißen og hans Medarvinger 4 Dele. Og derfor bepligtede de sig at gøre alle disse Artikler fuldt og gøre fuldt Skiftebrev med Godset benævnt paa baade Sider og Afkald til Tinge med det allersnæreste, som det sig bør efter Loven. Med vore Indsegl. Datum »anno die 1 2 loco[?] uti n«.

[A. ePerg. med Segl. e Arvid Trolles Arkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Lunds UB., Sophie Brahes originale Slægtetog S. 512 (med Overskrift: »Dett andett pergemendtzbreff« og Tilføjeelse: »Jens Aageßen har beßeglidt med Huitfellder seill och offuen paa hielen chapetels seill; och saa di anden seill, som her for i breffuit ehr nefndt«. — Aaa. Afskr. efter Aa af Tale Ulfstand: Thott Fol. 1077 Bl. 454 b. — Aaaa. Afskr., formentlig efter Aaa: Ny kgl. Saml. Fol. 770 Bl. 364 b. — Aab. Afskr. fra c. 1650 (mulig efter Aa; i alt Fald med den samme Overskrift): RA. MS. Sophie Belows og Anne Thotts Slægtetog S. 185. — Aaba. Afskr., indirekte efter Aab fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 774 S. 181. Afskr. efter den foregaende: Thott Fol. 1081 S. 109 (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 777 S. 113 og Karen Brahes Bibl. Nr. 1637 S. 108 (efter sidstnævnte: Uldall Fol. 199 S. 136)). — Jfr. *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 57 f., 60.* [7866

a—a) Aaaa: at komme hid til Lunde Landsting som Frænder at. b—b) Saaledes Aab og de derfra afledede Tekster; Aa, Aaa og Aaaa: »arffom«. c) Aab og de derfra afledede Tekster tilføjer: Rette. d) Aab og de derfra afledede Tekster tilføjer: i. e—e) Saaledes Afskrifterne.

Apr. 3. Matis Godow giver Naskoff Helligaandskloster en Gaard i Høgherby mod Gudstjeneste.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 6 Segl paa den bevarede Del af Plica]. Nakskov Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Ste-mann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 88.* [7867

Apr. 3. Oleff Holgerdss besværer sig over for Fru Birgitte i Swens-torp over, at hun har klaget over ham til Kongen.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: Lxxxvii 11 (Ulfstand). Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). *Missiver II. 143.* [7868

Apr. 6. *Reg. 5060* = *8341.* Perg. med [8] Segl: 2. G. 994*; 3. Skjold med Pogwisch-Vaaben; 4. Cxxxi 17; 5. Forsiden mangler; 7-8. Skjolde med v. d. Wisch-Vaaben og Hjelme. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). *Stemann III. 119 = Kock, Volks- u. Landeskunde der Landschaft Schwansen S. 77.* — Udtog med urigtigt Aar 1490 (uden Dag): Kiels UB., S. H. 7 Bl. 854 b. [7869

— *Reg. *8342.* Perg. med 1 Segl: Bomærke. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 15 og IV. 231.* [7870

Apr. 6 (Aar?). Ick Hinrik van Santen bekenne vormiddelst mynre eigen hantschrift, dat my heft gelent myn gnedige here hartoch Frederick 200 gulden in denssen gelde, den drilingh to 3 s; dat gelt sal ick sin gnade wede geuen to s. Marten nest komende mid densen gelde wede to betalen. Gescreuen to Gottorp des mandages na jwdica anno x^{vc}[?]^a.

Papir (Orig.) uden Spor af Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7871

a) Skal Aarstallet betyde 1500?

Apr. 7. Jeg Arffuit Trollæ¹ paa Herdløff a. v. Fuldmagt giver velbyrdig Md. og streng Ridder Hr. Oleff Stigsß af Bolle-rop ind at dele og op at bære alt det Gods, rørende og urørende, som Hr. Iwær Axelsß min Hustrufader, Gud hans Sjæl naade, tilfaldt i Arv med sin Datter, som han havde med Fru Marine, Hr. Torbern Billes Datter, som mig og min Hustrus Beathe Iwarsdatters »barn« af Rette er tilkommen i Arv, at gøre og lade, som jeg selv til Stede var. Medb. af flere gode Mænd Hr. Powil Laxman² R. af Wallin Hofmester, Hr. Eskill Gøye³ R. i Twndbyholm Marsk i Danmark, Cristiern van Haffn⁴ Høvids-mand paa Æleholm, Hr. Oleff Esbyorensß⁵ Kannik i Lwnd og Gwnner Crabbe⁶ V. Givet og skrevet paa Bollerop Tirsd. før Palmesøndag.

Perg. med 6 Segl: 1. Bi 4; 2. Dxii 7; 3. Exix 15 (s *efftil monfføn*); 4. Hvii 4; 5. G. 80; 6. Li 10. Senere til Anders Billes Arkiv? (RA. Privat-ark., Iver Axelsson Thott). LDipl. [7872

Apr. 7. Arffwid Trolle i Hierløffwe a. w. Efterdi velbaaren Md. Hr. Olaff Stigsß i Boldorpp R. min Svoger har sig bekæret at have Brist paa »belæyelictht« Gods til sin Gaard Karssholm, fordi at hans Medarvinger har det fra ham arvet, da sælger og skøder jeg til Hr. Olaff dette Gods: alle mine Gaarde i Filkesta By (Laurentzs Pederß, 2 Pd. Korn, 18 Grot Penge, 2 Pd. Smør og 2 Høns, Gaas og 1 Lam, som kaldes Teje; Jens Moensß, 3 Pd. Korn, 2 Skill. Grot og Teje; Olaff Jeippsß, 10 Skpr. Byg, 6 Grot, 2 Høns og 1 Gaas; Torstthen Pedersß, 2 Pd. Korn, 21 Grot, 1 Pd. Smør og Teje; Jeppe Spinck, 15 Skpr. Byg, 6 Grot, Høns og Gaas; Trwid Swdære, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot og Teje; Niss Hogensß, 20 Grot; Peder Nielsß, 6 Grot; Erick Wærre, 1 Pd. Korn, 10 Grot og Teje; Bonde Kæmppe, 10 Grot; Hans Gødekesß, 8 Grot; Niss Swdere, 1 Skill. Grot); paa Hovedgaarden boer Jens Twlsß (4 Pd. Korn); Niss Jonsß *ibid.*, 1 Pd. Korn og 13 Grot; Jes Olsß *ibid.*, 1 Pd. Korn og 13 Grot; Fforsse Mølle i Helly aa i samme Sogn (3 Pd. Mel); alt mit Gods i Raaby, som er 1 Gaard (Byørn, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, 1 Pd. Smør); Jæppe i »fæsthen«, 1 Pd. Smør; Jeppe Holgerdzß *ibid.*, 2 Pd. Korn, 21 Grot, 1 Pd. Smør og Teje; Jon Jensß *ibid.*, 6 Grot, Høns og Gaas; Pedher Trwelsß, 2 Pd. Korn, 18 Grot, 1 Pd. Smør, Høns, Gaas og Lam; Per Jensß *ibid.*, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Høns og Gaas; Jes Persß, 1½ Pd. Korn, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Mattes Holgerdzß i Garrydhe, 8 Pd. Smør; Gwdmen Smidh i Swenstorpp, 6 Pd. Smør; item har jeg opladt ham Forsvar af en »fæstte« i Toarsæghe, som sit Landgilde yder til Filkestæ Kirke; item 3 mine Gaarde i Kwlden, som er i Brøndby S. 1 i Bøelssager (Niss Persß, 1 lødige Mk.), 1 Gaard i Kirckerydh (Per Skoning, 1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Gærsløff i Jonstorpp S. (Jens Broderß, 6 Skill. Grot). Og kendes jeg mig at have derfor opbaaret fuldt Værd, saa at mig dermed vel »atnøghe«. Afgaar noget af dette Gods Hr. Olaff Stigsß, bepligter jeg mig saa godt Gods med saa megen Rente igen at give inden 6 Uger derefter. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Powell Laxman R. af Walden Hofmester, Hr. Eskild Gøya³ R. i Twndbyholm Marsk i Danmark, Cristiern van Hagen⁴ Høvidsmand paa Æleholm, Hr. Olaff Esbyørnß Kannik i Lwnd og Gwnder Krabbæ⁶ V. Givet paa Boldorpp Tirsd. efter dnicam. passionis.

Perg. med [6] Segl: 3. Exix 15 (s *efffil monfføn*); 4. Hvii 4; 5. For-siden mangler; 6. Li 10; omtr. samtidig Paaskrift: »Thet gotz uti Filke-

stad met annet gotz lydher[?] 4 lesther 1 pund korn mynne
Item thette breff hørreæ Mawritz till, Anders B[ille] och jomffru Anne«. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 175??*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [7873

a) RA. Reg. 60 S. 108.

Apr. 9. *Reg. 5059.* Perg. [med 1 Segl]. Randers Bys Arkiv (Randers Museum). Herefter: *Stadfeldt, Randers S. 31* (læs: Slesuig, i Holsten - Ditmarsken *herlug*, greffue - torff - wii *nu* aff - forprang skall - wor borgemester, raad oc menighed her - signet. *Dominus rex per se*). — Kopi indsendt 1648; RA. Danske Kanc. (Bl. 7 a). [7874

Apr. 12. Kongen anmoder Ribe Kapitel om at samtykke i, at hans Skriver Mester Niels Gundesß faar Dekanetet i Domkirken.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Vistnok K. 88. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af G. L. Baden (RA.). *Missiver I. 114*. [7875

— Ik Hynrik Kromedik¹ ridder unde houetman up Bahus van wegen heren Johan konynggh make mynen dener Hermen tegelmester wulmeghtych op to boren 1000 goldgulden 50 myn, vor welke Hennynggh Kok borger to Anslo mynen holk verkoft heft to der Vere. Off dusse myn dener dusse gulden kryget, sta yk den kop to; kryget des nycht, hebbe yk mynem dener wulle mag[t] ghegeuen to donde offte to latende, alz yk suluen to der stede were. Is mi[ne] bede an ju her ballyvii, borgermester unde rad . . . der Vere, gy wyllen dussen mynen dener helpen dar. . . yk recht . . . hebbe, off he ju byddende wart. Myn ingesegel. Screuen up Bahus des sondages palmarum.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt fornedet: Fxxxii 16. Næppe udleveret; tilbagekommet til Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [7876

Apr. 16. Jeg Arffuit Trollæ¹ har nu gjort velbyrdig Md. og streng Ridder Hr. Oleff Stigsß fuldmægtig ind at dele og til sig at annamme al den Arv, løst og fast, baade i Opbyrd og andet, som mig og min Hustrus Beathe Iwersdatthers Børn er tilfalden efter min Hustrus Fader Hr. Iwær Axselss og ham tilfaldt efter sin Hustru Fru Marine, Hr. Torborn Billesdatther, dog saa med Skel, at naar han saadan Arv inddelt har, skal 4 vore »samfeldz« Venner Fuldmagt have at lægge os den Løsøre og Opbyrd imellem, hvis han skal gøre mig derfor til »mwelighet«, og Jordegodset skal blive hos mig. Medb. af flere gode Mænd Hr. Poel Laxman² Hofmester, Hr. Eskill Gøye³ Marsk »riddher«, Cristiern phan Haffuen⁴, Gwnner Crabbe⁵ VV. Givet Torsd. efter Palmesøndag paa Sølwesburgh.

Perg. med 5 Segl: 1. Bi 4; 2. Dxii 7; 3. Exix 15 (*s efftil monfføn*); 4. Hvii 4; 5. Li 10. (? Senere til) Anders Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7877

Apr. 16. Jes Laurensß Herredsfoged i Skame H., Beind Persß² i Vghersløff gord V., Hans Agisß i Hwellingh, Hienrick Dieghen i Skamby, Hienrick Hansß i Høroppe, Jes Hiæringh i Rossendroppe og Niels Knap i Redingh. Torsd. før Paaske var paa Tinge Jes Persß Foged paa Kørdroppe gordh, som tilstod, at han opdrog de »stybordh« for Redingh Mølle og kastede dem i »bagfloen«. Med vore Indsegl. Datum[!].

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Skjold med Bille-Vaaben og Hjelm (forskelligt fra Lxx 31); 3-5. Utydelige, endnu overklæbede. Hans Billes Arkiv (RA.). [7878

Apr. 17. Hans¹ Konge. Vore Borgemestre og Raad i Aarss har nu gjort os Regnskab af, hvis Sise som falden er i deres By i dette Aar, og fornøjede os deraf 95 Mk. og 4 Skill., eftersom det Regnskab, de os derom overantvordede, indeholder. Thi lader vi dem kvitte for alt ydermere Krav om forskrevne 95 Mk. og 4 Skill. Givet i Aarss Langfredag under vort Signet.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [7879

Apr. 20. Hans Konge. For os var Hans Jeipß af Huellingh med et Brev af Skame H.s Ting, som Jes Laurensß Herredsfoged havde udgivet og beseglet, lydende, at 8 Dannemænd vidnede, at Hans Jeipß Tinghøringe kundgjorde inden Tinge, at H. J. gjorde Lovhævd paa sin Gaard og bad sig saa Gud hjælpe og Helgene, at den Gaard, han i boer, var hans Faders rette Køb og er hans rette Arv, og »worde« han den Gaard med Ager, Eng, hvor det ligger i Skamme H. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle H. J. paa fornævnte Gaard Hinder at gøre, saa længe forskrevne Lovhævd rygges efter Loven, eller nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Nyborgis 2. fer. pasce nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. ^a1745 af Sekretær (i Danske Kancelli Daniel) v. Bergen foræret til Danske Selskab^a (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [7880

a—a) Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 202; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Apr. 21. Jeg Hinric Skeell¹ Sognepræst til Synderholms Kirke vederkendes mig skyldig at være Hinric Skeell Borger i Aleburg 26 Mk. rede danske Penge, som i Nørrejtland gæve

er, for hvilke jeg pantsætter ham mit Porthus og de 2 Boder begge Sider til Porthuset uden Skaffweportten imellem Grimsels Gaard og Hans Skeels Boder liggende, Tjenere i og af at sætte, Skyld og Rente op at bære, saa længe Porthuset med de 2 Boder løses; og naar det skal løses, skal Skylden følge Hovedsummen. Kommer Jesper Robertsß igen, inden Porthuset og de 2 Boder igenløses, bepligter jeg mig til straks at give Hinric Skeell de 26 Mk. Medb. af gode ærlige Mænd Per Cristiernsß², Niels Persß³ Raadmænd i Aleburg og Velatz Lauritzsß⁴ Byskriver ibid. Datum Aleburg fer. 3. pasce. Item hvis der bygges paa forskrevne Hus og Boder, skal igengives med Hovedsummen.

Perg. med 4 Segl: 1. G. 707* (Hinric Skeell); 2-4. Bomærker (2. i Skjold); omtr. samtidig Paaskrift: »Til the x^m riddherss altære til en messe om odensdaghen«. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. [7881]

Apr. 21. *Reg. * 8343.* Perg. [med 1 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 81; Dipl. Viberg. S. 105.* [7882]

— Jeg Cecilix Owesdotther¹ i Egede, Hr. Torbern Billis Efterleverske, tillader med mine Sønners Pedher Billis, Hr. Sten Billis og Gregers Jeipsß Samtykke, at min Datter Ingerd Billisdotther maa indløse de 2 Gaarde, som Fru Ingerd af Wollerop havde i Pant af mig for 100 rinske Gylden, som ligger i Steffns H., den ene ligger i Clippinge og Oluff Frædricksß i boer (3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot), den anden ligger i Fledix i Heddinge S. og Bo Matsß i boer (3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot). Og over de 100 rinske Gylden har jeg laant af min Datter Ingerd 40 lib. Mk., for hvilke 100 rinske Gylden og 40 lib. Mk. skal min Datter nyde fornævnte 2 Gaarde, til jeg løser hende fornævnte 2 Gaarde af for forskrevne Sum. Fragaar fornævnte Gaarde min Datter, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods med saa megen Rente her i Sieland inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Biørn², Niels Grwbbæ³, Karll Saxtrop⁴ og Hr. Oluff⁵ Sognepræst i Egede. Datum Egede fer. 3. pasce.

Perg. med 5 Segl: 1. Fxvii 17 (*s cecilie filie avöis lÿge*); 2. Civ 10 (*s biørn iohansøn rid'*; Bjørn); 3. Lxxxvii 31; 4. Lxi 6; 5. G. 413 (i Teksten; 414 i Afbildningerne) (*s olavi petri præst*). Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv (AM. VII. 22). [7883]

Apr. 22. Jeg Jacob Biørnsß af Nielstrop har solgt og skødet til hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Niels Høgh R. alt mit Gods i

Sallinghe i Jwllandh: i Hare H. 1 Gaard i Lillæ Torum (Jesper Ploesson, 18 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard sstds. (Jess Ottingh, 10 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard sstds. (Jep Jensß, 3 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard sstds. (Cristiern Jepsß, 1 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard i Nørræ H. i Østræ Grøninghe (Thomes Morsingh, 4 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), 2 Gaarde i Hønbore H., den ene i Østræ Dalby (Lasse Skre, 4 Ørtug Korn), den anden i Wallingh (Lasse Matzß, 6 Ørtug Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard i Rødhin H. i Hosum (Thomes Jepsß, 4 Ørtug Korn, 1 Ask Smør). Og kendes jeg mig Guld, Penge og fuldt Værd op at have baaret. Afvindes Godset Hr. N. H., bepligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods igen med saa megen Rente og saa vel »beyleylich« inden 6 Uger derefter. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Pedher Prior i Gryntherløff Kloster, Berthel Koess⁸ i Nørrægordh, Alberth Skeell i Hegnet, Niels Eskelsß⁵ i Fielshawe, Glob i Østherægordh VV. Datum Wættlæøø fer. 4. pasce.

Perg. med [6] Segl: 3. Llxv 26; 5. Lxxii 17 (Banner). Niels Høgs Arkiv; »senere til Grinderslevkloster Godsarkiv«; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA). [7884

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn. b) RA. Reg. 60 S. 109.

Apr. 23. Hans Hanssøn Borger i Lund sælger en Gaard (sstds.) til Laurens Skadeland Kannik i Lunde Domkirke.

Perg. med 6 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Bomærke (s niels nielsøn); 4. Flii 8; 5-6. Bomærker. Senere til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 250.* — Brevet er identisk med det sstds. S. 164 Nr. 200 gengivne, der i Specifikation har faaet det urigtige Aar 1492. [7885

Apr. 25. »Disligeste haffuer [Mogens Jull] ladett lheesße ett sallig oc høglofflig ihuekommellße konning Hansis pergemendz mageschifftebreff formellendis paa thoe gaarde och ett boell i Siøbye, paa Suenstrup marçk, Indrup marçk, Indrup riis oc Siørup marçk, som samme breff widre indeholder, daterit Marci evangelistæ dag mcdxquinto.«

[Perg. — Udtog anført (sammen med Udtog af Brev af 1511 Febr. 8) i Tingsvidne 1602 Marts 20 af Giern H., givet Mogens Jull. — Udtog af Tingsvidnet af 1602, anført i Vidne 1602 Marts 27 af Wiburg Landsting, givet Mogens Jull.] Udtog af Landstingsvidnet af 1602, anført i Stadfæstelse og Laasebrev, henholdsvis af 1602 Apr. 23 og 1604 Dec. 20, af Kongen (∴ Rigskansleren), givne Mogens Jull til Siøbygaardt. RA. Rigens Forfølgningsbog 1601-7 Bl. 34 a, 40 b. [7886

Apr. 27. Oluff Jensß¹ Sognepræst til Brendrop, Tomes Jeipß² »dieghen« ibid., Jøren Laurensß i Holseth og Nis Matsß ibid.

Fer. 2. post quasimodogeniti paa Brendrop Kirkestævne adspurgte Hans Olsß i Holset Nis Perß i Fyllestet Mølle, hvad Forfang Hr. Prøbern gjorde ham paa Rædingh Mølle. Da sagde Nis Perß, at Hr. Prøbern sendte did 8 Svende og lod Dæmningen udskære, og saa kom han selv samme Tid og lod mig sige, at bevarede jeg mig med Møllen, skulde jeg fare ilde, og han satte der en anden Møller, og han »moel« der fra Morthens Dag indtil Fred. før Pinsedag. Og adspurgte Hans Olsß, om han delte Nis Perß af Møllen, der hun var opbrændt; da sagde Nis Perß Nej, at han ej »mottæ thet voldhæ« i nogen Maade, og det samme vidnede Per Hansß i Brendrop. Og adspurgte Hans Olsß, hvad Nis Persß var vitterligt om den Toft, til Møllen ligger; da vidnede Nis Perß, at den Toft har været til Møllen i al hans Tid i 40 Aar og mere, og ej var Kære paa før nu. Derefter fik Hans Olsß et Sognevidne af 8 Dannemænd: Mattes Høigordh i Fyllestet, Hans Kalff, Morten Hansß, Anders Hansß sstds., Jøren Jeipß i Høirop, Hans Brvn i Brendrop, Anders Matesß og Bertil Ebbesß ibid.; hvilke vidnede, at alle disse Artikler ginge, som forskrevet stander. Vore Indsegl. Skrevet osv.

Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker (1. i Skjold); 3-4. Bomærker(?). Hans Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7887

Apr. 27. Jeg Pedher Langh¹ i Valløse har gjort et Mage-skifte med velbyrdig Md. Oluff Jepsen i Skurorp i saa Maade, at Oluff Jepsß skal have 2 Gaarde i Sandaghre i Vemendehøys H., den ene, som Clemith Jepsen paa boer (2 Pd. Byg og 2 Skill. Grot), den anden øde Gaard giver 1 Pd. Byg og 1 Skill. Grot. Afvindes forskrevne 2 Gaarde O. J., skal han selv fri sig dem med det Ejendomsbrev, som jeg ham paa Gaardene antvordet har, som Gregers Jepsß i Torop har solgt mig dem med. For hvilke 2 Gaarde jeg skal have af O. J. disse Gaarde i Valløse i Fers H.: 1 Gaard (Nis Hoensß, 2 Skpr. Smør, Høns, Gaas, Lam) og 4 »fæsther« sstds., paa den første som Jes Andersß paa boer (15 Grot, Høns, Gaas, Lam), paa den anden boer Døde[?] Pauel (15 Grot, Høns, Gaas, Lam), paa den tredie boer Jep Hiorth (15 Grot, Høns, Gaas, Lam), item 1 øde »festæ« sstds., giver 15 Grot, Høns, Gaas, Lam; som Oluff Jepsß Brev indeholder, han mig derpaa givet har. Medb. af flere gode Mænd Mauris Jepsß, Ffyn Jenß³ i Løffuistæ, Hr. Anders Tor-

ckilß⁴ »dægen« i Fers H., Hr. Offæ⁵ »dægen« i Vemendehøys H. Datum Valløse 2. fer. post dnicam. quasimodogeniti.

Perg. med [5] Segl: 1. Fvii 3; 3. Lxvii 2; 4. G. 102; 5. G. 101* (offo iohān...). Oluf Jepsøn Sparres Arkiv (RA.). LDipl. — Hertil 7426. [7888

Apr. 30. Jes Laurensß Herredsfoged i Skamme H., Laurens Somer i Pwgholm, Hienrick Dieghen i Skamby, Per Nielsß Foged paa Dalwnd, Hans Olsß af Holssith, Hienrick Hansß i Høroppe, Jes Hæringh i Rossendroppe. Torsd. efter quasi modo geniti var paa Tinge Stey Markorsß i Redingh, Hans Beinsß ibid., Oluff Hienricksß i Vghersløff, Jes Ræy i Roersløff, Helly Jensß ibid., Jep Nielsß i Hwellingh, Jes Albertsß i Gynstroppe, Jes Clausß ibid. og Claus Matsß ibid.; disse 9 Dannemænd vidnede paa Skame H.s Ting, at den Jord, som ligger sønden ud med Redinghe Møledam, har ligget til Redinghe Mølle i 40 Aar og mere, og aldrig vi har hørt, at der har været givet Kære paa den Jord før nu. Item vidnede Niels Møllerre, som tilforn boede i Redinghe Mølle, at i 20 Aar havde han Redinghe Mølle; da brugte han den samme Jord, og aldrig nogen gav Kære paa den Jord, al den Stund han havde den Mølle i Væрге. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt; 2. Bomærke; 3. Utydeligt. Hans Billes Arkiv (RA.). [7889

— Jes Laurensß Herredsfoged i Skamme H., Laurens Somer i Pwgholm, Hienrick Dieghen i Skamby, Per Nielsß Foged paa Dalwnd, Hans Agisß i Hwellingh, Hans Olsß af Holssith, Jes Hæringh i Rossendroppe og Hienrick Hansß i Høroppe. Torsd. efter quasi modo geniti adspurgte velbyrdig Svend Hans Byllæ de Dannemænd, til Tinge var, om nogen har hørt, at der har været givet Kære paa den »laæ« i Hwellingh, der stander ud med Gaden i den Gaard, som Jep Nielsß nu i boer. Da fremgik Hans Agisß i Hwellingh, Laurens Somer i Pwgholm, Anders Persß i Bordese, Tomes Smed i Goenstroppe, Anders Nielsß ibid., Hans Jepsß i Hwellingh, Per Jepsß i Bordese, Claus Matsß i Krossbølæ og Per Stafensß i Bedesløff, Oluff Skredher ibid.; disse 10 Dannemænd vidnede, at den »laæ«, som stander i Jep Nielsß Gaard i Hwellingh, har været ukæret i 40 Aar og mere, og aldrig der har været givet Kære paa den »laaæ« i nogen Mands Minde før nu, Eyler Brysske lader dele paa hende. Og var Eyler Brysskæ tingstævnet til dette Vidne. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med 3[!] Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet en Fisk(?). Hans Billes Arkiv (RA.). [7890

Maj 1. Ick Volquard Sibbrichsß wonafftich to Wobbenbul in deme kerspel to Hadstede vorkope myt vulbord myner husröwen unde myner eruen unde alle der gennen, der my er vulbort darto behoff is, up eyne wedderkoop deme beschedene Otten Payesß wonhafftich bynnen Husem myne venne, dede belegghen is in deme koghe to Wobbenbul unde is 7 dempt unde licht twisschen Edde Mertensß unde Katherynen Jones lande, vor 35 mr. lubb. pennynge, de my Otte vornogheth hefft, vor welkeren summen ick Otte jarlikes uppe Walburgis vorrenten schal 2 mr. lubb. unde 4 ß penninghe. Weret sake, sodane rente to rechter tyd nicht uth enqueme, so dat Otte dar schaden up dede myt rechtganghe, den schal ik wedder up richten. Ock schal Otte nicht vorpflichtet wesen up dyt vorscreuen lantgud dike edder damme, weghe offte steghe noch sile edder sluse noch jennygherleye unplicht, wonlik edder unwonlick, tho holdende; ock nicht hogher to uorsettende noch to vorkopende sunder medewetten dusses Otten. Wes hir enbauen scheghe, soe vorscreuen is, schal nene macht hebben. Vordermer vorwilkore ik my, dat ik dusse renthe nicht uth engheue uppe Wolborgis dach, so schal Otte dusse vennen anastan unde don se to hure deme gennen, dede eme syne rente ghiff to rechten tiden. Doch hefft Otte ghegunnet dusseme Volquarde, wanner em beleuet sodanen lantgud to vrigende vor dussen summen, so schal he de entlosinghe eyn halff jar toorne vorkundighen, welkere vorkundinghe schal scheen uppe Michael, uppe den neghesten Wolborgis dach de betalinghe to donde in eynem summen, den houetstool myt allen nastanden renthen. Weret sake, de vorkundinghe scheghe unde de betalinghe nicht ghehouden worde, so schal des jars de vorkundi[n]ge machtloes wesen. Myn ingheseghel; unde ick hebbe ghebeden^a Vedder Toepß unde Harre Folquardsß, dat se ere ingheseghel ok hebben henghen heten an dussen breff. Ghegeuen unde ghescreuen in deme daghe Philippi unde J[acobi].

Perg. [med 4! Segl]. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 49.) [7891
a) Herefter, men atter overstreget: Erben Ffolquard.

Maj 3 ell. Sept. 14. Jep Mwrere Borger i Halmstade giver en Gaard (sstds.) m. m. til Jomfru Marie Alter i Halmstade Bykirke.

Perg. med [5] Segl: 4-5. Bomærker (4. i Skjold). Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 48)). *Weibull, Dipl.*

dioec. Lund. V. 252. — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 604. [7892

Maj 4. Søuren Andersß Herredsfoged i Hatting H., Per Skoning Præst og Provst *ibid.*, Søuren Jeppß Præst i Lösning, Michel Hiernø i Spettrvp, Las Masß i Ølstet, Oloff Jwel i Sønder Aldum, Jes Olosß i Fleming, Søuren Nielsß i Davegard. Mand. efter Philippi et Jacobi paa Hatting H.s Ting fik beskeden Md. Knwt Stor i Hornburgh et Tingsvidne af 8 Danne-mænd paa Hr. Axell Lagesß Vegne R., som var Anders Masß i Torvp, Trwdh Persß i Dalby, Las Swensß i Henistet, Jepp Henricksß i Spettrvp, Jepp Jensß i Korning, Jes Olosß i Fleming, Per Clemynsß i Stendrvp og Jes Nielsß i Tratzet; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting for dem stande 2 Dannemænd Per Jwel i Ængum og Crestern Masß i Sole, som var Knwt Stors Lovhøringe; de kundgjorde, at de i Davegard Skov hørte og saa', at K. S. gjorde Lovhævd paa hæderlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Axell Lagesß først paa et Skovslod, som hedder Mørkholt Enemærke; der stod K. S. paa ret Byggested, og svor han fra den østre Side, som sandt Skel er mellem Hr. Axell og Jepp Terchelsß, som Grøft og Sten og Dige viser, som Hr. Axell i Væрге har i 40 Aar og mere uden Kære til denne Dag, og saa ad den nørre Ende fra den »damstet« og saa op imellem Bønder og Hr. Axell, som sandt Skel er paa den vestre Side imellem dem, som de Grave viser; det »indhworde« [*han*] for et frit Byggested og Ornum, saa at der ingen har Del i uden Hr. Axell. Item gjorde han sin Lovhævd paa Langhthong Byggested for frit Ornum, som ret Skel viser trindt om. Item gjorde han sin Lovhævd paa Henistet Mark først paa et Skovslod, som kaldes Gretbere, fra Canikskoff tager og indtil Gretbere made, og indtil Knæstet Mark tager, og et Skovslod, som hedder Høllitzhoffdh, fra Canikskoff og indtil Davegard Markeskel, og et Stykke, som kaldes Gamellhole, som Hr. Axell fik til Vederlæggelse, og tredie Del i Spelker, som han fik til Skifte, og et Stykke Skov i Kærre fra Sonholt Veje, til Canikskoff tager, og Krogsker for et frit Byggested og Ornum, og siden tredie Del over al Henistet Mark, intet undtaget uden det, særmærkt er til den hellige Kirke. Disse Stykker »indhvorde« han med sin Lovhævd selv 12. med Riddermændsmænd, Bønder og Bøndersønner Selvejere for Hr. Axels Lagesß ret Arv og bød sin Lovhævd til 3 Ting og »fuldreffuet« sin Lovhævd, som Kongens Foged ham for Rette fandt,

saa at han var »nærre« til at væрге det Del, som Hr. Axell i Hævd har, end nogen til at »vitne« ham det fra med Urette. Og mælte de hans Lovhævd stadig at blive, saa længe hun »reges« med »byspe« og uvildige Bygdemænd. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke. Axel Lagessøn Brocks Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 274*; a1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [7893

a—a) Jfr. RA. Reg. 73 i Kvart, Hatting H. 30.

Maj 9. Vi Hanss¹ Konge hilser eder Laurens Olß og Anders Olß i Roersleff. Hanss Bilde vor Hofsind har berettet for os, at han har Tiltale til eder for Delemaal, I har sat paa ham. Beder vi eder og byder, at I straks i Morgen møder her for os med eders Bevisning at gøre og hænde derom, hvis Ret er. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Nesbyhoffuit Lörd. efter hellig Kors Dag invenc. under vort Signet.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Hans Billes Arkiv (RA.). [7894

Maj 10. Hanss¹ Konge. »Borgemestere«, Raad og Menighed i Kirttemynde har nu fornøjet os 10 lødige Mk. Penge for den Paasceskat, de os nu til Paaske givet skulde af deres By. Thi lader vi dem kvitte for al Tiltale om forskrevne 10 lødige Mk. Givet paa vort Slot Nesbyhoffuit dnica. jubilate under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Kerteminde Bys Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Regnskaber over kongelige Skatter 1493-1756). (Reg. *8346.) [7895

— *Reg. 5061**. [A. Orig. Odense Bys Arkiv; anført i 2 Registraturer over dette Arkiv i brækket Folio fra 16. Aarh., i den ene S. 3, i den anden S. 5 (RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3) og i Registratur over Byarkivet af 1583 Bl. 3 a (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867).] Aa. Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b, ufolieret Del. Herefter: *Rosenvinge, Love V. 213*. — Afskrifter (direkte ell. indirekte efter Aa): LDipl. (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4to 733 c (af Frands de Thestrup); Ny kgl. Saml. Fol. 406 (fra 18. Aarh.). [7896

Maj 12. Vi Kyersten Crestiernsdatter, Jowen Wiffertsens Efterleverske, Niels Eskilsß i Fylshaffe, Marquart Jwel^s i Beckmark paa begges vore Hustruers Vegne, Magens Jownssß paa mine egne Vegne har med vore Samfrænder siddet over Søkendskifte imellem os og velbyrdig Md. Mattes Jowensß om alt Arve-

gods, Købegods og Pantegods, Møllegods, Hus og Jord og alle andre Bopenge efter velbyrdig Md. Jowen Wiffertsß i Tosted-
lwnd; og har vi tilskiftet Mattes Jowensß for en Broderdel:
Tostedlwnd, Tosted Mølle, Kraglwnd sønden Aaen østen til
Mølledammen, Døwlstrop, Karoplwnde, 8 Gaarde i Tosted, 2
Gaarde i Brawlstrop, 1 Gaard i Lyøngsøø (Pynd), 1 Gaard i
Hadersløff (Jes Olusß), de Huse i Nybe, som Las Geretsß, Per
Magensß og Las Olusß i boer, giver hver 1 Fjerdings-tønde Sild
og 1 Mark af det store øde Hus ibid. Og vederkendes vi os
derfor at have fanget fuld Vederlag og ret Søkendeskiye efter
vor Nøje. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav af os
om forskrevne Søkendeskiye, og giver vi ham fuld Afkald.
Afvindes noget af dette Gods ham, bepligter vi os at vederlægge
ham inden 6 Uger med saa godt og »velbeyleyglit« Gods. Medb.
af flere gode Mænd Biskop Niels Glob⁵ i Wigborigh, Las Vif-
fertsß [i] Rebstrop, Oluff Perß i Spittrop, Niels Krabbe i Tan-
nerop og Nis Saale i Introp. Datum in Spittrop die Nerei et
Achillei.

Perg. med [9] Segl: 2. Brudst.; 3. Gxvii 6; 5. G. 682. Torstedlund
Godsarkiv (RA.). [7897

Maj 13. *Reg. *8347. A. Medtaget Perg. [med 1 Segl^a]. Landskabet
Eidersteds Arkiv (i Tønning, Urk. Nr. 3). Schlesw.-Holst. Provinzial-
berichte 4. Jahrg. 1790 S. 117. — Aa og Aaa. Se 1280, Aa og Aaa. [7898
a) Nævnt i Aftrykket S. 118 som bevaret.*

— Hans Konge¹. For os var velbaaren Md. Jørgen Rud
vor Embedsmand paa Holbech med et aabent beseglet Brev
lydende: 1. Række Nr. 6210. Sig. nostrum ad causas, teste Geo-
gio Marswin justiciario nostro. Datum Nyborgis in crast. Nerei
et Achillei.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Gods-
arkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuier; senere ejet af Klevenfeldt^a
(RA.). LDipl. 1425 Sept. 5. [7899

a) RA. Reg. 60 S. 225.

Maj 15. [*Begyndelsen af Brevet er trykt Weibull, Dipl. dioec.
Lund. V. 253 forfra til S. 253 L. 11 f. n.: »borgemæster her [same]
stætz incl.; derefter fortsættes:*] til ham og hans Arvinger; hvilken
Kælder og 6 »spennerom« Hus ligge[r i] Landskrone i Smedie-
strædit østen Gaden norden næst Helnæ kirckes Gaard, som
Hermen Skrapmere i boer, og sønden [næst] den Port, som
ligger imellem og s. Knutz Alters Hus, og de 6
»spennerom« Hus ligger oppe i Gaarden norden [næst] Las Her-

mensß Gaard; hv.....»ennerom« Hus og Gaardsrum dertil mig tilfalden er i Arv med min Annæ, som det Hoved.....lder og udviser, jeg Morthen Bentsß antvordet har paa Jep Staffensß Vegne, dog [H]elnæ kirke uforkrænket paa hvis Rettighed har i detrum og Gaardsrum indeholder og udviser til den Gaard, Hermen Skrapmere, hvilk[en Kæl]der og 6 »spenerom« Hus Længde og Bredde for Grund og Bygningen forskrevne Hans phan Skøen sig vederkendte for fuldt opbaaret Penge og sidste til god Nøje af Jeppe Staffensß. Indsegl.d, som forskrevet staar.

Perg. (meget medtaget; senere oplæbet paa Papir, hvad der ikke er gjort helt tilfredsstillende; Plica for største Delen ødelagt, saa at kun den yderste Del til højre er bevaret) med 2 Segl paa den bevarede Del af Plica: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Hjortevie. (SvRA. Perg.) [7900

Maj 15. Anders Basse Byfoged i Landskrone, Laurens Bentsß Borgemester, Greens Jensß, Jens Morthensß, Hans Clausß og Per Jeopsß Raadmænd sstds. Fred. før Ericks Dag var paa vort Byting beskeden Md. Morthen Bentzssøn Borger i Landskrone paa hæderlige Mands Vegne Jep Staffensß Borgemester sstds. og i Skød skødte fra Jep Staffensß »och hans sande arffwinge en hans jordkællære« [osv.; *Resten af Brevet er den Tekst, der er trykt Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 253 L. 9 f. n.-254 L. 3 f. n., men hvis foregaaende Del ved en Forveksling er taget fra et andet Brev af samme Dag*].

Perg. med [7] Segl: 3. Udslidt. (SvRA. Perg.) — Hertil 7900. [7901

— Bisp Hartuick i Ribe fæster Swenzholm med mere Gods til Iwer Jenssons og hans Hustru Elynnes Børn for dissers Livstid.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 822; gennemskaaret. (RA. Ribe Bisps Arkiv.) *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 76.* [7902

Maj 16. Jørgen Vrnæ¹ Landsdommer i Fyn og Esghe Hwiidh Byfoged i Ottens. I forskrevne Esge Hwiidz Hus hørte vi og saa', at velbyrdig Svend Hans Bille tiltaledede Hr. Prødbiørn om det Aars Landgilde, som skulde gives af det Gods, hans Fader Hr. Beend Bille lod sig indføre i, det Aar, han indført var. Da svarede Hr. Prødbiørn, at han havde solgt det Aars Landgilde, førend Hr. Beend kom i Godset, og forviste Tjenerne, hvor de skulde det yde, og svarede ham ydermere, at naar som de »kommæ« nu til Kopenhagen til det »mode« for deres fælles Venner, finder de Hans Bille til det Aars Landgilde, da for-

pligtede Hr. Prødbjørn sig at lade det Landgilde føre ind i hans Gaard i Otthens eller, hvor han det have vil her i Fyn, og gøre ham alt det, ham findes for til Minde eller til Rette. Med [vore] Indsegl. Datum Ottonie sab. cantate.

Papir med Rester af 1[!] Segl paatrykt forneden: Dxlv 5. Hans Billes Arkiv (RA.). [7903

Maj 19. Lass Ørn Foged paa Ars H.s Ting, Thames Skegh Sognepræst »at« Aarss Kirke, Nis Cristiernssøn, Per Stynger, Jep Jonssøn, Dynus Olessøn, Per Laurssøn i Jælstorp og Per Yuerssøn. Tirsd. før Vrbani Dag for os og flere Dannemænd, da Tinget søgte, fik Trogels Atzerssøn et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Nis Ælbæck, Jess Michilssøn, Tærkild Poelssøn, Gundi Cristiernssøn, Jess Trogelssøn, Bertil Laurssøn, Jess Stub og Poel Hanssøn; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sande-mænd i fornævnte Herred kundgjorde deres Tog, som de havde gjort imellem Trogelstorp og Vestre Owstorp, først ved Aæn, som de satte en Sten i en gammel »rode«, saa lige vester i den samme »rode«, som de satte en liden Sten, saa vester ad den samme Bæk og »rodhe« til »dael mwne«, som de satte den 3. Sten, og saa vester paa en Sten, som staar norden ved Dybdal-sygh i en »skallæ backæ«, saa vester »at en døbægh« til den Sten, som de satte ved den »ennæ langs« Ager, som løber sønder og nør, saa lige vester »at wattæ oc anhøffdh« til en Sten, som de satte i vester Ende paa »hoodoms ager ved adhel-veen«; der gjorde de Tog for ret Markeskel paa den nørre Side til Trogelstorp og paa den søndre Side til Vester Owstorp. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[Perg.^a] Afskr. af Langebek: LDipl.

[7904

a) Saaledes LDipl.

Maj 25. Jens Matß R. til Wisburg, Anders Laß, Anders Oluß, Niels Hynd, Owe Frantzson Præster og Kapellaner i Marieager, Anders Bwk Byfoged ibid. og Jens Scriffuer sstds. Paa Vrbani Dag var for os og flere gode Mænd velbyrdige Md. Jørien Krompen og lod læse Kong Hansses Dombrev, som ud var given i Aars i hans egen Nærværelse og »ludde«: 6507. Item lod han læse Rigens Kanslers Brev »ferde domme« Effwert Grwbbes udgiven i Køge anno 1483 die assumpc. Marie [c: 5281], lydende, at Jørghen Krompen var tildømt 2¹/₂ Fjerding Jord over Aystrop Mark og nogen Eng og Skov efter hans Ridebrevs Lydelse. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Vistnok Lv 19 (Munk); 2-6. Utydelige. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [7905

Maj 26. Jep Ols^s 1 Herredstingshører i Røneberg H. og menige Almue, som den Dag Ting søgte. Tirsd. efter Vrban Dag var velbyrdig Mands Hr. Powel Laxmantz Kapellan Hr. Niels Ingwors^s paa forskrevne Ting og adspurgte sig for, om nogen gammel eller ung mindedes, at nogen Mand havde køret paa dette Gods: 1 Gaard i Hælerop (Bertil, 2 Pd. Byg, 1¹/₂ Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam); Hoghen ibid., 2 Pd. Byg, 1¹/₂ Skill., Gaas og Lam; Oluff Knwt^s ibid., 1 lødige Mk. og 3 Skill. »ærfwedzpennin« [Gaa]rde, i den første boer Is Bos^s (8 Skpr. Byg og 2 Pd., 2 Skill. Grot), Per Regner^s ibid. (24 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam), Børyæ ibid. (. . . . [S]kpr. Byg), Andhers Pers^s ibid. (24 Skpr. Byg); i Hersløff 3 Gaarde (Mons Lawrens^s, 2 Pd. og 8 Skpr. Byg, 2 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam; Jep Niels, 36 Skpr. Byg, 12 Skill. til Skat, Høns, Gaas og Lam; Is Bentz^s ibid., 24 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam); i Æsgedorp 3 Gaarde (Torchil, 2 Skill. Grot; Trved Mechels^s, 4 Skill.; Karld Pers^s, 24 Skpr. Byg og 12 Skill.); i Glwmsløff 8 Gaarde (Mons Bentz^s, 36 Skpr. Byg, 20 Grot til Skat, Høns, Gaas og Lam; Tranol, 1 lødige Mk.; Jon Niels, 36 Skpr. Byg, 20 Grot til Skat, Høns, Gaas og Lam; Oluff Morthens^s, 24 Skpr. Byg, 20 Grot, Høns, Gaas og Lam; Tyghe, 36 Skpr. Byg, 20 Grot, Høns, Gaas og Lam; Is Laws^s, 24 Skpr. Byg, 18 Grot, Høns, Gaas og Lam; Soone Tyge^s, 24 Skpr. Byg, 18 Grot, Høns, Gaas og Lam; Jep Swens^s i Nederglwmsløff, 1 lødige Mk.); 1 Gaard i Ødelicke (4 Skill. Grot). Hvilket jeg udmælte en Stokkenævnd af 12 Dannemænd: Laurens Jens^s i Hersløff, [S]wen Oges^s i Glwmsløff, Is Andher^s ibid., Jep Swens^s ibid., Torchil Ips^s i Esgeretorp, Knwt Mo. i Hersløff, Per Niels i Hylleshøy, Esbern Niels i Røneberge, Jep i Kællertznybølle, Oluff Byghe i Vandensø, Trved Mechels^s i Esgeretorp; [hvilke] 12 Mænd vidnede, at de aldrig havde hørt, nogen Mand eller nogen god Mands Bud kørede paa dette Gods, og de aldrig andet hørt havde, end Hr. Powel Laxman og hans Forældre det forskrevne Gods ukært har haft for Ejendom. At disse 12 Dannemænd saa vidnede og menige Tingmænd, som i Dag tingsøgte, »sagt«, at saa er, trykker jeg mit Indsegl for dette Brev og tilbeder hæderlige Mænd Swen Oges^s 2

i Glwmsløff og Is Andersß i Offuerglumsløff, at de sætter deres Indsegl herfor med mig. Givet osv.

Papir med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bømærker; 3. Kun Spor; omtr. samtidig Paaskrift: »Dhessæ breff lyd hæ po Glomssløff, Hællerop ok Tøffte ok sskal fforfføllless ffor rygenss kancelær«. Poul Laxmands Arkiv (RA.). [7906

Maj 31. Vi Hanss Konge bekendes os skyldig at være Hustru Mette Knudzdøtter 100 Stædermark Penge og 300 danske Mk. Penge i saadan Mønt, som i Danmarch gænge er, for hvilke vi pantsætter hende vor og Kronens Gaard Fawerholm med alle vore og Kronens Gods i Egesper og vort og Kronens Gods i Rynne med al kongelig Rettighed uafløst indtil Valburgs Dag næsttilkommende; og naar vi giver hende forskrevne Sum Penge, skal Gaarden med alle forskrevne Gods antvordes os; og indtil des han afløses hende, holde os 2 »leyæheste«. Thi beder vi og byder eder, som boer paa forskrevne Gods, at I herefter være hende hørige og lydige og gør og giver hende eders aarlige Skat, Sagefald, Tjeneste, Arbejde og alt andet, som I os paa Kronens Vegne pligtige er, indtil vi eder anderledes derom tilbydende vorder. Forbydende osv. Givet paa vort Slot Kønehaffn Sønd. efter Vor Herres Himmelfarts Dag under vort Signet.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]. Formentlig forblevet ved Gaarden Faurholm, indtil Peder Oxø købte den 1554, og derefter bevaret med hans Arkiv; senere til Vidtskøfle Godsarkiv: af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Peder Stens Enkes Arkiv). — Udtog anført i et Bind vedrørende Skiftet efter Peder Oxø Bl. 202 b: RA. Privatark., Peder Oxø, G. [7907

Juni 2. Reg. *8348. Perg. med 1 Segl: K. 87. Københavns Skindervlavs Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 170; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 239.* [7908

Juni 3. Mattes Perß¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Sielantzfare Landsting. Onsd. Erasmi Dag paa forskrevne Ting lod velbaaren Md. Per Billæ af Swanholm mæle Freden af Jep Terskæman for Rømning ud af Swanholms Gaard og af Morthen Jude Kellæreswen og Pouel Lasß Kellæreswen for Rømning ud af Gaarden og for Tyvssag og af Oluff Henricß for Rømning ud af Wentzsløff, Jens Jonß ud af Oenswedh, Tordh og Per Tordß, hans Søn Oluff^a af Orderop, efterdi som han dem tilforn til Horns H.s Ting til deres »manhellige« for forskrevne Sager lovlig fordelt havde, som han der i Dag 14

Dage beviste med sine Tinghøringe Hans Fynbo og Owæ Nielsß hans Svende og i Dag med sine Kaldsmænd Niels Perß i Hors-tofftæ, Torsten Jenß i Ortwet, Hans Ørss i Holløsæ, Knut Esbernß og Owæ Nielsß hans Svende, at de var lovlige kaldede til Landsting. Sig. meum. Datum ut supra.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt fornedet: Det under 4490 beskrevne. Peder Torbernssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [7909

a) Rettet (næppe med Rette) fra: »vt«.

Juni 6. »Fordi att Quistrup march till alle fire marchmoder findis indsoeren anno 1495 løffuerdagen nest for pindzdag, sammeledis och Stallerup march, som nu kaldis Wollstrup westermarch, som och wdi lige maader till alle fire marchemoder findis effter lougen med eedt inndsoeren; deß iche anßeett hæffuer sandemendt dog reist eedt paa eedt, endog begge laugheffder endogh findis wed dieriß fulde macht och wrögget i alle maade, och paa aasteder, som de förrige aldelis iche om formelder, derudoffuer wdlugt Wollstrup hoffuidgaardt fra sin rette adkombstbreffue, som dog wdi sig selff liuder stedt fra stedt, giortt aff høyre personer, endt sanddemendt kunde were dommer offuer, daterit anno 1503 den ottende dag effter pindzdag.«

[Origg.] Udtog anførte i Rettertingsdom 1619 Maj 31 mellem Iffuer Fris til Wullstrup og Nielsß Kragh til Aggerkrog, Landsdommer i Nøre Judland; den første fremlægger Breve af 1503 Dag? og 1510 Dag? og citerer nærværende Breve. RA. Herredagsdombog 1619 Bl. 104 a. [7910

Juni 8. Herlugh Scaffue¹ a. v. i Elskildstorp og Ølegardh Henningsdotter³ min Husfrue. Paa det vi »mwe« være lodtagne af de gode Gerninger og Gudstjeneste, som er »stichede« for Jesu Cristi, Jomfru Marie og alle Helgenes Alter liggende i Roskilde Domkirke ved den søndre Side næst op til Kapitels Dør, giver og skøder vi for os og vore Børn og »foreælderes« Sjæles Salighed Skyld og min Broder Erick Scaffue til fornævnte Alter en vor Gaard til, at fornævnte Gudstjeneste med opholdes, liggende i Grømblysæ i Hammers H. i Why S. (Jens Bosß, 1 Øre Korn og 1/2 Svin med andre Beder) i saa Maade, at Hr. Erasmus, som nu er fornævnte Alters Forstander, skal fornævnte Gaard straks annamme, og fornævnte Alters Forstandere skal fremdeles ham have og derfor bede godt for os og vore Børn og »foreældere« og Erick Scaffwe i de daglige Messer, som for fornævnte Alter »stichede« er. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev, tilbedende Biskop Niels Scaffwe² af Roskilde vor naadige Herre, Hr. Hans Walkendropp Høvedsmand paa Hagenskow, Æffwert Trwetß⁴ af Tølsæ, Goske Mowensß⁵ af Hørby og Mattes Erickß⁶

Høvedsmand paa Haritzborgh, at de vil samme Brev med os besegle. Datum Haffnie fer. 2. infra oct. penthecostes.

Perg. med 6 Segl: 1. Llvii 6; 2. G. 178; 3. Dxliv 10 (Valkendorf); 4. Fxlvii 6 (Rosensparre); 5. Lvii 4 (Bjelke); 6. Gxxv 8 (Bølle). Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVII. 6). [7911

Juni 8. Jep Persß Tingholder paa Øster H.s Ting, Per i Hodde, Jep Jensß i Galtho p, Per Nelsß i Byældrup og Poll Obsß i List. Mand. efter Erasmi Dag fik paa Østre H.s Ting beskeden Md. Hr. Laures Hansß Præst til Hølgodt et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Gode i Quie, Tue Thomesß i Ba., Nis Vilsß, Oluff Matsß, Las Christensß, Las i Heesellhodt, Christen Michelsß i Vestkier og Grauers i Krarup; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Simen Michelsß og Jes Persß, som var Hr. Laures Lovhævdshøring, vidnede, at Hr. L. gjorde Lovhævd med Præstemænd og andre Dannemænd paa Hølgodt Præstegaard og al hendes rette Tilliggelse, som er Trankier Eng paa Skøuerhollem, paa Maskier Ager, paa Maskier Eng til den Sten, der staar sønden i Maskier hos Bøndereng, saa ret vester til de 2 Stene, der stander i den Mose sønden Trankier Eng, siden ret vester, til Markeskel møder af Nøre H., siden paa al den Rettighed, som forskrevne Gaard har i Hedeaaer, som Hr. Hans Ousß saaede Korn i, siden paa alle de Agre, som ligger til Præstebord paa Ølgodtt Bymark østen til Veye og vesten til Sp[e]nager og »Bolschiff«, siden paa vesten Mark, siden paa alle de Enge, siden paa alle de, til Præstebord ligget har af Arilds Tid, som givet er til Vin og »afflet«, som er 2 Læs Eng østen ved Østbeck, 4 Læs Eng i Beckkrog norden Ecknuds Bro, 1 Læs sønden ved, 1 Læs i Lidell Sæling og Store, 2 Læs i Lydt ved Askiervadt, 1 Læs vesten næst »ij« Enge, 1 Læs »i« Enge østen Ørevad og 2 vesten, som Sandemænd svor Vesterdel til Ølgodt Kirke og Østerdel til Hr. Biorns Gaard paa 8 Skaar Eng i Dykier, i Dykier Pyt 2 Læs, 2 Læs vester mere i Dyke[r]hoffd, 2 Læs i Lyndberig Enge, 1 Læs vesten Heding Spang, 1 Læs paa Bybjerg anden Bækken[1] og en anden sønden og norden paa 12 Læs Eng i Quyemoße, Bæk paa vestre Side og Sten paa østre Side, 1 Eng østen i Quiemoßehoffd, som stenet er af, 1 Læs Eng østen Harkis mellem Forsumhoffd og Pouell Øbsß, item paa Kirkens »veye« 26 Agre, paa Lystmarck 9 Enge, siden paa

al den Rettighed, som ligger til Ølgodt Præstegaard og rolig Hævd er, som er Forte, Fægang, Tørvegrøft, Lyngslæt, vaadt og tørt. Paa forskrevne Gaard og hendes Ejendom gjorde Hr. Laurens Hansß Lovhævd med gode Præstemænd og andre Danne-mænd og bad sig saa Gud hjælpe, at han kunde ej andet spørge af sand Mand og sand Kvinde og Kirkens Bog dom til Ølgodt Præstegaard og Ølgodtt Kirke fri for hver Mands Paatale, der [paa] kan tale. Sig. nostra.

[Orig. Ølgod Kirkes Arkiv.] Vidisse 1500 Juli 2.

[7912

Juni 10. In dem nahmen Unsers herren amen. Durch dith open instrument sy witlich, dat in der 13. indicien by regiringe Allexandri pauestes des sôstenn in den 3. jare synes pauestdoms am middeweken in den pinxsten, des 10. dages des manets junii by der 12. stunden to middage in des gestrengen unnde erbarnn herren Pawel Laxman ritter, des rykes to Dennemarcken hofemeister, huwse to Cupenhauen Rorschildisch stichts in unnsere openbar schriuer efft notarien unnde der getugen hier nabeschreuen jegenwardicheit ist erschenen persônlich de herre Pauwel Laxman ritter van des herren Johannis konning wegen unde hefft uns lesen laten 2 pergaminsbriefe, eynen mit der borgermester, rade unnde gantzen gemeynheit hangenden ingesigel der stad Wisby up Gotland unde den andern mit des herren hofemeisters unde des gantzen ordens des hospitals Unser fruwen Marien des dutzschen huwses to Jerusalem ingesegeln besegelt, die wy unuerdoruen an pergamente unde ingesegeln gefunden hebben, van worden to worden, also hier steyt: *1. Række Nr. 3101 og 5016.* Unde herre Pauwel Laxmann hefft van wegen des herren Johann konnings unns openbare schriuer hier unden geschreuen gebeden, up dat wy darup eyn edder mehr instrumentt efft instrumente unde so vehle, als van noden sin werden, makeden. Gescheen im jare, indicien, pauestdom, dage, manet, stunde unde stede wo vorgeschreuen in bywesen der ersamen Hermen van Nassouv muntemeister unnde Hanss Meysenheym bôrgere to Cupenhauen to getuge darto geschet.

Unde ick Johannes Cordes clerick Haulbergesches stiftes, uth keyserlike macht notarius, wente alles also geschen is, persônlich darmede gewest byn, darumme hebbe ik dyt instrument, dorch eynen anderen geschreuen, undergeschreuen, de ick mit myneme signete, nomen unde tonomen geteykent unde signeret hebbe.

Unde ick Sebastianus Dallichow clerick Brandenburgisches stifts, uth keiserlicher macht notarius, wenthe alles also gescheen is, personlich darmede gewest byn, darumme dit instrument, mit myner eigen hand geschreuen, die ick mit mynem signete (*osv. som ovfr.*).

Unde ick Laurencius Remensnider clerick Lyncopisches stiftes, uth keyserlike macht notarius, wente (*osv. som ovfr. under Johannes Cordes.*).

Perg. med 3 Notarmærker. Kongens Arkiv (RA. Gulland, Perg.). — Afskr. fra c. 1600 paa Papir: Sstds. [7913

Juni 10. »Et andet pergamends thingsuinde aff Gierß herridztigh 1495 quarta pentecostis die wdganget, indholendis welb. Eerich Jensen i Wggerup at haffue staedt for thingsdomb och tillspurdt meenigheeden i for^{ne} herret, om der wor nogen wnge eller gamble, som der haffde hørt, spurdt eller affuist, at her Hinrich Jensen eller nogen hans arffuinge eller Steen Pedersen nogen tid kiende sigh lod eller schifte i Wggerup skouff eller Muslunde skouff eller nogen tid illet eller kiert paa for^{ne} skouff; da suaredt for^{ne} meenigheedt, at de aldrih haffde hørt eller spurdt nogen tid, at her Henrich Jensen eller hans arffuinger eller Steen Pedersen nogen tid kiende dennum at haffue laad i for^{ne} skouff eller illet eller kiert, førend da her Niels Høgh derpaa talledt, anderleedis en her Peder Jensen och hans arffuinge haffuer haft for^{ne} skouff willet och wkiert i nogen mande minde, som leffue, och gammel oldinge bescheedenlig dannemend frembginge, windet och tillstode, att dennom haffue minst i halffierdesindstiuuffue aar samme skouff willet och wkiert.«

[Perg. Erik Jenssøn Ugerups Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1630 Juni 26 mellem Christopher Willfeldt til Suenstrup og Jørgen Wrne til Alsløff; den sidste fremlægger Brev af 1503 Juni 8; den første fremlægger nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1630 Bl. 371 a. [7914

— *Rosenvinge, Domme I. 25; Reg. 5063. Er 7679.*

Juni 11. Kongen stadfæster 2984.

Perg. [med 1 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viborg. S. 105.* [7915

— Hans Konge. For os var Peder Judes Bud af Troelstorp med et Brev af Ars H.s Ting, som Esbern Troelß Foged havde udgivet og beseget med flere, lydende, at 8 Dannemænd vidnede, at Anders Bredz Lovhøringe mælte hans Lovhævd stadig, saa at han »worde« sin Gaard og Mølle baade sønden Bækken og norden, Yuer Nielß og Gundi Yuerß i Væрге havde; item en Jord norden Bækken fra den »hodom-sager«, som Thomes Mwnck har Korn, og til Ængvad, og en Eng norden

Bækken vesten Ænguad, for sit rette Enemærke undtagen den Lod, som Thomes Munck og Jahan i Væрге har »etc.«. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle Peder Jude paa forskrevne Gods Hinder at gøre, saa længe Lovhævden lovlig rygges for Biskop af bedste Bygdemænd uvildige, eller nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Haffnis die Barnabe nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Privatarck., kronolog. Række). LDipl. [7916

a) RA. Reg. 60 S. 258.

Juni 12. Reg. *8349. Perg. [med 1 Segl]. Skanderup (Andst H.) Kirkes Arkiv (NLA. Ribe Bispearkiv, Capsa 2, Pk. 4). *Danske Mag. 3. R. I. 39* (læs: at forscreffne her - tiil forneffnde halffue - wor før giffuit - the helst - met *bettra* beuisningh). [7917

— Hans Konge. In crast. Barnabe for os paa vort Retterting paa vort Slot Køpenhaffn, nærværende Anders Tegemad vor Embedsmand paa Trankier, Oluff Jeipsß, Jørgen Nagel og Otte van Hauff vore Hofsinder med flere, sagde velbyrdig Svend Eyler Brysche vor Embedsmand paa Nesbyhouit, at hans Søstersøn Claus Daa er nu saa gammel, at han kan være sin egen Væрге efter Loven, »gemme« eller afhænde sit Gods efter sin egen Villie, og dermed oplod Eyler Bryske Claus Daa det Værgemaal, han har haft paa hans Vegne til denne Dag. Derefter fremgik Claus Daa og skødede til Eyler Bryske al sin Ejendom og Rettighed i Dalundz Hovedgaard og i Dalundz Mølle og i 2 Gaarde i Seierop og kendtes sig derfor fuldt op at have baaret. Og var ingen Gensigelse mod forskrevne Skøde. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

[^aPerg.^a Eiler Bryskes Arkiv; ^a1751 i Dallund Godsarkiv^a.] Afskr. af Klevenfeldt 1751: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Daa. [7918

a—^a) Saaledes Afskriften.

Juni 14. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Schonæ. Vi byder hos eder Hr. Oluff Stygß og Hr. Tønne Wernerß RR. paa den ene og Nielss Olß i Smørlerp paa den anden Side, at I rette 6. »ughen dag«, som dette vort Brev læses, møder for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning I har mod hverandre om Hareberg gord og Gods »etc.«, som vi givet har Nielss Olß vore Breve og Forfølgning paa, mod hvilke vore Breve Hr. Oluff og Hr. Tønne lod tage Genbrev. Thi lad det ingen-

lunde, saa fremt at hvilken af eder ikke da møder, da hjælper vi den, da møder, det, Ret er i Sagen. Datum Haffnis dnica. trinitatis nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: »Schaniam inhabitantibus«, ubetydelige Rester af 1 brevlukkende Segl, Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »Citatio lecta erat vigilia pentecostes«. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [7919]

Juni 16. Hans¹ Konge. »Efftir« vi med vore »riigenes raad« i Danmark og Norige har nu samtykt et Møde at holdes med Sueriges Riges Raad i Calmarn Johannis bapt. Dag næstkommende, da har vi nu efter deres Raad tilskikket Hr. Jens Brostrop Ærkebiskop i Lund, Hr. Carll i Othensse, Hr. Niels Glob i Viborg, Hr. Hans i Bergen Biskopper, Hr. Pouell Laxman vor Hofmester i Danmarck, Hr. Eskild Gøye vor Marsk, Hr. Erick Otzss R. med flere vore »riigenes raad« i Danmark og Norige og Fuldmagt giver forskrevne vore »riigenes raad« vore og Rigernes Ærender dem medgivne med Sueriges Riges Raad at forhandle om disse 3 »riigene« at komme under én Herre og Konge, Fred og Endragt og derom beslutte til en fuld Ende og fuldt gøre Calmarns Reces, som bebrevet og forseglet var i Nyløsæ Pinsedag, næst forleden var over et Aar. Givet paa vort Slot Køpnehaffn Vilhelmi abb. Dag under vort Sekret.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Kongens Arkiv (ikke udleveret, da de fleste Svenske udeblev fra det fastsatte Møde) (RA. Sverige, Perg.). LDipl. Udtog og Brudst.: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 277*; Udtog: *Svaning, Chronicon Joannis regis Bl. R 2 b. (Reg. *8350.)* [7920]

Juni 17. Lauritz Pethers¹ Kannik i Aars og Jens Palns¹ Officialis² sstds. Af vor naadig Herres Befaling beder og byder [vi] eder Hr. Jens i Skyde under eders »æmmet«, at I ej hugger eller hugge lader i Troldorp Skov under Band; ihvo det gør uden Minde, da byder og befaler vi eder, at I kynder dem i Band; og lad det ingenlunde. Sig. nostra. Datum Arusie profesto corporis Cristi.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forned: 1. G. 758; 2. G. 728 (jfr. efter G. 744). Senere ejet af Danske Selskab (RA. Aarhus Kapitels Arkiv). LDipl. [7921]

Juni 18. Erich Perssøn i Heddingemagle, som sad i Fogeds Sted, Biørn Jehanssøn² R. i Waldby, Seuerin Daa³ Høvedsmand paa Giortsløff, Jes Niels⁴ i Hagenløff a. w. og Peder Arildsøn »degn« i Heddingemagle. Guds Legems Dag paa

Steffuens H.s Ting spurgte beskeden Md. Jes Maw i Jenstrop paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Axell Lawesß sig for, om nogle nærværende var, der af vidste, om Henrik Rebber har haft den Gaard i Rædinge, som Truels Heyræ i boer, siden Hr. Oluff Lungæ gjorde Skifte, og hvor lang Tid dem mindedes, at fornævnte Gaard har været ud af Hr. Awe Lunges Arvingers Væрге. Da fremginge 3 Dannemænd Truels i Rædinge, Oluff Hanssøn i Lywersløff og Marthin Hansß i Frøsløff, hvilke bad dem saa Gud hjælpe og »helligen«, at dem vitterligt var, at Henrik Rebber har haft den Gaard i Rædinge, som Truels Heyre i boer, siden Hr. Oluff Lwngæ gjorde Skifte, og ej fornævnte Gaard har været i Hr. Awe Lunges Arvingers Væрге i 40 Aar og mere. Paa disse Artikler »beddes« Jes Maw et Stokkevidne. Da tilmælttes af Fogeden beskeden Md. Per Jenssøn i Arnøwe, at han til sig skulde tage 11 Dannemænd, som er Lasse Gottike i Tarøwe, Boo Mattesß i Fledyæ, Acher i Cleppinge, Per Brwn i Hawenløffwe, Per Jepsß *ibid.*, Oluff Nielsß i Smederop, Jes Olsß i Frøsløff, Anders Hansß i Bielkeropp, Magens Martensß i Heddinge, Ingwer i Lywersløff og Jep Sigerssøn i H. ; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at [de 3] forskrevne Danne-mænd vidnede, som forskrevet staar. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Bomærke; 2. Civ 10 (Bjørn); 3. Lxlix 48; 4. Fxxi 1; 5. Bomærke. Axel Lagessøn Brocks Arkiv (RA.). [7922]

Juni 18. Pantebrev af Oluff Oxø til Eskell Giøde.

[Perg. med Segl. Eskil Gøyes Arkiv.] Udtog se 7331. Mogens Gyldenstjernes Arkiv 1541 Maj 3 (RA.). [7923]

C. Juni 18. Kongen anmoder Ribe Kapitel om at [overgive] Mester Niels Gunde[ssøns] Bud al den Rettighed, som Kapitlets Dekan bør have.

Papir (meget beskadiget) med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Ribe Kapitets Arkiv; senere ejet af G. L. Baden (RA.). *Missiver I. 115.* [7924]

Juni 20. *Reg. *8351.* Perg. med [3] Segl: 1. Cxlvii 9; 2. Dxii 7. Eskil Gøyes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 119, 123 (RA.). Ryge, Peder Oxø S. 22* (læs: Lyndholm - paa *ath* delæ - Torssø then - forne gordh - Stiighß - breff. *Datum et actum Haffnis sabato proximo post festum corporis Cristi sub anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto.*) [7925]

Juni 21. Vi Hans Konge hilser dig Jes Olsß i Hemmeløffue. Biskop Niels i Roskild har berettet for os, at hans Tjener

sstds. har Tiltale til dig om »gerdsle etc.«, som de selv ydermere berette kan. Thi beder vi dig og byder, at du derom møder for os i Købnehavn paa Fredag næstkommende med, hvis Bevisning du derom har, at gøre og hænde derom, hvis Ret er; og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Kalundeborg Sønd. efter hellig Legems Dag under vort Signet.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). [7926

Juni 21. Vi Ffrederick¹ Arving til Norghe, Hertug har nu været her til »modhe oc degtinghe« med Hr. Hans Konge vor Broder med nogle hans Naades og Danmarkcs Raad, som er Hr. Niels Schawe i Roskilde, Hr. Niels Clawß i Aarss Biskopper, Hr. Henrick Meynstorp R. Landsdommer i Sieland og Mawritz Nielß Fuldmægtige paa Danmarkcs Raads Vegne i Dronning Dorothees vor Fru Moders Nærværelse om alle »pantt, slott, land«, Stæder og Len, som hendes Naade i Væрге har af vor Herre Fader og ellers indløst, og løber den Sum sig 57940 rinske Gylden, og deraf skal vi have Halvdelen, som er 28970 rinske Gylden, og om »andhre tiltall«, som vi formente os at have til hans Naade og Danmarkcs Rige. Da er vi nu saa til ens vordne med Kong Hans og Danmarkcs Raad og med vor Fru Moders Raad og Samtykke, at naar hendes Naade afganger af denne Verden, skal Kong Hans eller hans Søn Hr. Cristiern og Danmarkcs Raad, om dem »forstacket« vorder, straks betale os al den Del, som os tilfalde kan i vor Fru Moders »pantt«, som er 28970 rinske Gylden, hvilken Sum vor Broder, hans Søn eller Danmarkcs Raad, om dem »forstacket« vorder, skal udgive Halvdelen i rinskt Guld og den anden Halvdel i danske Penge, som i Danmark gænge er. Fanger vi ej forskrevne Sum Penge efter vor Fru Moders Død, skal Kong Hans og hans Naades Søn, om dem »forstacket« vorder, og[!] Danmarkcs Raad straks overantvorde os hans Naades og Kronens Slotte og Len Aaleholm og Rawnsborg i Loland i Pant for forskrevne 28970 rinske Gylden i saa Maade, at vi skal have Aaleholm for 14485 rinske Gylden, og for den anden Halvdel, som er 14485 rinske Gylden, skal vi have Rawnsborgh i Pant. Og naar forskrevne Slotte og Len igen løses, skal de eller hvert ved sig »atskillelighe« løses Halvdelen med rinske Gylden og Halvdelen med danske Penge, som i Danmark gænge er. Og herpaa mæler vi alle de Breve, som vor [Fru] Moder havde paa »pantt«, paa Slotte, Stæder og Len i

Danmarck, som os kan falde nogen Del i, efter hendes Naades Død døde at blive og kendes os ingen Del herefter at have i samme »pantte« uden, som forskrevet stander. Item skal vi, før vi annammende vorder forskrevne Slotte, sværge hans Naade, hans Søn og Danmarcks Rige Huldskab, Troskab og Mandskab og holde Slotsloven til hans Naades og hans Søns og mene Rigens Raads Haand og gøre hans Naade og Riget der Tjeneste af. Og skal vi holde Bønderne og Almuen i Lenene ved Lov og Ret, og naar vi vorder fornøjet forskrevne Sum Guld og Penge, skal vi straks igen antvorde forskrevne Slotte og Len vor Herre Broder, om hans Naade »forstacket« vorder, hans Søn og, om ham »forstacket« vorder, Danmarcks Raad saa fri, som vi det annammende vorder. Og hermed skal alle »tiltall«, som vi mente at have til Kong Hans paa Danmarcks Riges Vegne, være aldeles [døde]. Vi lader med vort Vidskab og Villie og med Dronning Dorothees² vor Fru Moders og vort Raads her nu til Stede, som er Hr. Otte Rantzowe³ R. og Hans Rantzowe⁴ Brødre, »secreett oc indcegle« hænge for dette Brev[!]. Givet og skrevet paa Kalundeborgh Sønd. efter Guds Legems Dag.

Perg. med 4 Segl: 1. K. 106; 2. K. 84 (et helt Eksemplar); 3. Li 48; 4. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; gennemskaaret. Kongens Arkiv; senere kasseret (mon tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv?) (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [7927]

Juni 21. Jeg Sten Bille¹ R. kendes mig at »haffuer« et Brev af min Broder Beynth Bille, Gud hans Sjæl naade, som lyder paa »nysintywfue« Mk. danskæ Penge; deraf kendes jeg mig at have oppebaaret af hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Ermægard 20 Mk., som hun lod gøre Sølv paa min Hustrus Vegne, item 12 Mk., som hun fornøjede mig paa Oleff Kalffs Vegne, item 37 Mk., som hun fornøjede Jenss Laurensß paa mine Vegne. For hvilken Sum Penge, som hun nu udgivet har, lader jeg hende og mine Broderbørn kvit. Mit Indsegl. Givet i Københaffn Sønd. efter Guds Legems Dag.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxx 28. Bent Billes Enkes Arkiv (E; RA.). [7928]

Juni 22. Oleff Jensß Herredsfoged paa Sæme H.s Ting, Morthen Ebbesß i Gwdhensiø magle, Hr. Claus Jeipsß Sognepræst i Twnæ og Per Andersß Underfoged paa Harisborigh. Mand. die 10000 militum paa Sæme H.s Ting adspurgte Mester Anders Ffriis, Kannik i Køpenhaffn og Biskop Niels Scaffues i Roskilde Officialis, sig blandt menige Tingmænd, om dem

vitterligt var eller til Minde droges, at nogen udvortes har kærret der til Tinge paa Hemmeløffue Mænd om Gærde eller »gertzlæ« uden de selv indbyrdes, og »beddes« derpaa et Stokkevidne. Da tilmælttes beskeden Md. Jeip Persß i Ageropp, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd, som var Knwdh Laurensß i Volby, Andhers Laurensß *ibid.*, Per Jørghensß i Roskilde, Clæmeth i Soderopp, Per Pouelsß i Vedeløffue, Lasse Oelsß *ibid.*, Jes Oelsß *ibid.*, Hemming Jensß i Hersløff, Jes Moghensß *ibid.*, Morthen Jensß i Trelleropp og Per Matsß i Geffninge; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de aldrig hørt havde eller spørge kunde, at nogen udvortes har kærret der til Tinge paa Hemmeløffue Mænd om Gærde eller »gerdzlæ« uden de selv indbyrdes. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med utydelige Rester af 4 Segl paatrykte forneden. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). [7929]

Juni 22. *Reg. *8352. A.* Perg. med 1 Segl: G. 30; senere forbundet med 1507 Maj 16. Peder Langs og Jep Jepsøn Langs Arkiv (RA.). Herefter: *Hübertz, Bornholm S. 31; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 256.* — **B.** Perg. [med 2 Segl og] med et Par Varianter i Teksten. (SvRA. Perg.) Anført: *Weibull, anf. St. S. 257.* [7930]

Juni 25. Ingwor Æbbesß i Regenstrop, som i denne Sag sad i Fogedens Sted paa Flackebiergs H.s Ting, Jens Dieghen² i Thywstrop, Mykil Andersß i Snoghemølle, Per Maghensß i Jonstrop og Per Bosß i Hallaghermaglæ. Torsd. efter Johannis Dag bapt. paa forskrevne Ting spurgte beskeden Md. Hemingh Klemensß i Fuglæbierghæ sig for, om nogen af vidste, at han forfulgte nogen Sag til Flackebiergs H.s Ting med Tinghøringe om Skov og Mark paa Fuglæbierghæ Fang, som ligger til hans Gaard i Fuglebierge. Dertil svarede beskeden Md. Per Hemingsß i Agerop og Hienrik Hansß i Wemløsse og vidnede, at de og Erik Jensß i Winninghæ, Per Maghensß i Førsløff og Per Galen[?], som paa den Tid var Herredsfoged, var tagne til Tinghøringe paa Hemingh Klemensß Vegne paa Fullæberge Fang, som er Skov og Mark, som ligger til Hemingh Clemensß Gaard, imod Axel Valkynderop, hvis Sjæl Gud have. Da blev saa afsagt, at hvor hans Ager ligger, der løber hans Eng for og hans Skov indtil Markeskel, og sagde forskrevne Tinghøringe af for Rette, at Hemingh Clemensß skal fri til Oldengæld 70 Svin paa sin Skov. Derpaa »bedes« Hemingh Clemensß et Stokkevidne; derom udmælttes beskeden Md. Jes Matsß i Høffue; han til sig tog 11 Dannemænd: Jes Esbernsß i Esolthe,

Oleff Albertzß i Ørsløff, Laurens Olsß i Arløsse, Jeip Esbernsß i Bierghæ, Jeip Hemingsß i Nørre Jælinghæ, Mates Nielsß, Nis Jwl sstds., Knut Skald i Sindre Jælinghæ, Oleff Jensß i Gimlinghetorp, Jep Persß i Stuberop og Per Jensß i Snesløff; disse 12 Dannemænd vidnede, som de forskrevne Dannemænd for dem vidnet har, at hvor Hemingh Clemensß Ager ligger, der løber hans Eng for og hans Skov indtil Markeskel, og kan Hemingh Clemensß vel fri til Oldengæld 70 Svin paa sin Skov. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 2. Ubetydeligt Brudst. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [7931]

Juni 26. Hans Konge. For os var Biskop Niels Schaues af Roskilde Bud med et Brev lydende: 1. Række Nr. 3144. Sig. nostrum ad causas, teste Georgio Marswin justiciario nostro. Datum Haffnis in crast. Kanuti ducis translæt.

Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). [7932]

Juni 28. Efferth Trwetzß¹ i Tølløsse. Hr. Follerth van Knope købte noget Gods af Hr. Fredrick Wordenbergh, som var Fru Elnes Gods hans Husfrues, liggende i Wixø, Grønolth og hendes Rettighed i Lønolth, med Vilkaar, at Hr. Follerth skulde inden en benævnt Tid betale Hr. Fredrick en Sum Guld og Penge derfor; skete det ikke, skulde det Køb ingen Magt have, og skulde Hr. Fredrick da annamme sin Hustrus Gods igen. Og de Breve, som derpaa gjorde var, havde de antvordet Hr. Beynth Krabbe, som Vor Frue Kloster havde i Roskyllæ, til troer Haand, hvilke Breve Hr. Fredrick og Fru Ælne igen finge; thi at de aldrig noget opbar af Hr. Follerth derfor. Og var det aldrig Fru Elnes Villie, at han skulde sælge Hr. Follerth forskrevne Gods; thi det var hendes rette eget Gods. Og havde Hr. Hartwigh Krwmdighe og Jes Andersß, som Borge-mester var i Helsingøør, med nogle flere beseglet forskrevne Breve, som dem giordes imellem. At Hr. Johan Oxæ købte forskrevne Gods baade af Hr. Fredrick og Fru Elnæ, er mig vitterligt, og opbar jeg med mine Medarvinger deraf en Sum Penge efter Fru Elnes Død, som Hr. Johan Oxæ skyldig blev. Mit Indsegl. Datum Tølløssæ vig. Petri et Pauli.

Perg. med 1 Segl: Fxlvii 6 (Rosensparre). Johan Pederssøn Oxes Enkes (ell. Arvingers) Arkiv (RA.). LDipl. [7933]

Juni 29. Hans Konge. For os var velbaaren Svend^a Peder Oxe med et Brev lydende: 848. Sig. nostrum ad causas, teste

Georgio Marsvin justitiario nostro. Datum Andtvorschov die Petri et Pauli^b.

[A. cOrig. paa Papir. c Peder Oxes Arkiv; csenere ppenes Jens Rosenv[inge]c.] Aa. Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1699 Jan. — Ab. Afskr. af Gram: LDipl. 1458 Maj 3. — Aba. Afskr. efter Ab af Jon Mortensen: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Moltke.^d [7934

a) Ab og Aba: Mand. b) Aa har Aaret 1495, Ab og Aba: 1505, hvilket sidste maa være urigtigt saa vel paa Grund af Kongens Titel som, fordi Peder Oxen da var død. c—c) Saaledes Ab og Aba. d) Klevenfeldt angiver, øjensynlig urigtig, Kilden som pberg. A. R. c (skønt Jon Mortensen foroven har samme Bemærkning, som Ab har tilsidst).

Juli 6. In nomine trinitatis amen. Nos Johannes de Vanuiliis utriusque juris doctor et Dn. Petri de Vicentia episcopi Cesenatensis, curie causarum camere apostolice generalis auditoris, locumtenens ad Dn. Johannis Andree canonici Londensis principalis instanciam omnes sua interesse putantes ad videndum coram nobis infrascriptum sumptum de registro litterarum apostolicarum Dn. Alexandri pape sexti per dominos secretarios eiusdem domini nostri pape registrarum produci necnon ad videndum et audiendum nonnullos testes ad jurandum de perhibendo testimonium veritati de recognitione signeti eidem sumpto appositi produci ac jurare ipsumque signetum recognosci et aperiri ac deinde transsumi nostramque et curie nostre auctoritatem desuper interponi vel causam, quare premissa fieri non deberent, allegandum citari mandavimus ad diem et horam infrascriptos, quibus comparuit in iudicio coram nobis providus vir magister Johannes Andree in Romana curia causarum procurator et principalis predictus, et citatorum predictorum in quadam citationis audiencie contradictarum pergameni cedula per eum ibid. producta contentorum non comparencium contumacia accusata et per nos pro contumacibus reputatis sumptum predictum de registro bullarum per dictos dominos secretarios registrarum, cum filo albo clausum et signeto secretariorum in cera rubea inpressa sigillatum et pro eiusdem signeti recognitione nonnullos testes ad jurandum de perhibendo testimonium veritati produxit ipsisque testibus per nos receptis et in forma juris juratis dictoque signeto recognito Dn. Johannes Andreas[!] sumptum aperiri ac transsumi mandari postulavit. Nos tunc sumptum ad manus nostras recepimus et illud aperiri fecimus illudque inspeximus, et quia sumptum omni vicio carens invenimus, ipsum per discretum virum magistrum Jacobum Ping..... publicum et curie causarum camere apostolice notarium

transumi fecimus, volentes, quod transumpto tam in Romana curia quam extra eam adhibeatur talis fides, qualis originali sumpto adhibetur, cuius sumpti tenor est: 7203. In cuius sumpti fine subsequebantur hec verba: Sumptum ex registro litterarum apostolicarum; collationatum per me F. Penz. eiusdem registri magistrum et concordat. A tergo sumpti scripta repe-riebantur hec verba: Ex libro sexto de d. anno primo Alex. pape vi fo. 228. Presentes litteras per notarium publicum scribamque nostrum suscribi mandavimus sigillique dicte curie, quo in talibus utimur, fecimus appensione communiri. Datum et actum Rome apud sanctum Petrum in pallatio causarum apostolico, in quo jura reddi solent, mane hora audiencie causarum consveta, nobis inibi ad jura reddendum sedentibus, indictione 13., die lune 6. mensis julii, pontificatus Dn. Alexandri pape sexti anno 3., presentibus discretis viris magistris Johanne et Jacobo Bertrandi curie notariis et coram nobis scribis, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Jacobus Pingimga[?] clericus Valentinus, publicus apostolica auctoritate curieque causarum camere apostolice notarius, quia omnibus premissis interfui, hoc instrumentum per alium, me aliis occupato negotiis, scriptum exinde confeci signoque et nomine meis solitis cum prop[r]ii curie causarum camere apostolice appensione sigilli signavi.

Perg. med [1 Segl og] Notarmærke. Københavns Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. 1495 Juli 6 og 1492 Aug. 26. [7935]

Juli 7. Vederkender jeg mig Per Sewerins¹ Borger i Wiburg skyldig at være Niels Clements² 21 Mk. danske Penge og 2 rinske Gylden at betale inden Michaelis Dag. Medb. af Jep Løng³ og Niels Skriffuer³ »borgemestere« i Wiburg. Datum Tirsd. før Kanuti Dag regis.

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. I Sigil-feltet Bogstavet p; 2-3. Bomærker; paa Plica tilføjet: De 2 Gylden betalt. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 54* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte., Papir). LDipl. [7936]

Juli 9. Jep Trwds¹ a. v. Hr. Follerth van Knopæ købte [osv. som 7933; læs dog: hans Hus/trus - Johan skyldig - indtil:] Mit Indsegl. Datum AdSSERTorp octava visitac. Marie.

Perg. med 1 Segl: Fxlviij 8 (Rosensparre). Johan Pederssøn Oxes Enkes (ell. Arvingers) Arkiv (RA.). [7937]

Juli 10. Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 192; trykt: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 257*. Se Udaterede Breve, Brev af Johan Jeppson

(Brevet maa ifølge Weibull, *anf. S. S. 494* være fra 1497-99 og er vel sagtens yngre end Brevet *anf. St. S. 329 Nr. 382*).

Juli 13 ell. 20. Vidne, at Slætagre ligger til Abbeldebo, og at Knuth Skelmsøn i Dwege bød Lovhævd for Slættaghre.

Perg. med [2!] Segl: 2. Utydeligt Brudst. (Bomærke?). Knud Skelmsøn Geres Arkiv (Arkivet paa Gaunø). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 257.*

[7938]

— >lieth |
 beholde |
 swa som er |
 sko« til fornævnte Gaard |
 nu ligger at have opbaaret |
 Penge og mig eller mine |
 Arvinger i Gaard efter denne Dag. |
 Skete det og af hans rette Tillig- |
 gelse afvindes forskrevne Greerss Ipsß, tilbinder jeg mig at |
 vederlægge ham saa god en Gaard inden 6 Uger der næst efter |
 kommende. Medb. af flere gode Mænd Mester Jenss Ogesß² |
 Domprovst i Lwndh, Mester Laurens³ Kannik ibid., Clauss |
 Lodhwiksß⁴ i Togervpp og Per Jwde⁵ i Ogervpp. Datum Atzer- |
 torpp Margarete Dag.

Perg. med 5 Segl: 1. Fxlvii 8 (*s iep trvætffon*; Rosensparre); 2. G. 76; 3. G. 69; 4. Lxxiii 50 (Rosenkrantz); 5. Cxxvi 1 (*s per nielffon*). (SvRA. Perg.) LDipl. [7939]

Juli 26. Hans Simensen herdesfaget inn Hußbui herde. Ahm dage na Jacobs dage waß de erßame Timme Nygelßen rahtmanne tho Vlenßborch binnén des herdes 4 dingstocken unnd gaff dem gemeinen herde to vorstande, na dem male dat datt gudt to Terkelstofft, dar uppe wanet Henneke Struue, were byspraket van Katryn Henniges zeliger dechtniße myt ohren 2 sones in jegenwardicheit, do Lange Niße idt vorschotede Jeße Bleken, unnde alle jar sodder der tydt bethertho iß byspraket van den rechten eruen, ßo hefft Tymme Nigelß sodan 100 mß, alze de zelige Lange Niße sin vader upgeboeret hadde van Jeße Bleken vor ßodan gudt, tho 3 dingkdagen thogeboden und was auerbodich ut to geuende her Johann Rutbecken, de ßodan gudt in siner were und vorbiddinghe hadde van siner vickarie wegen in s. Nicolai kerken binnen Vlenßborch to s. Peter und Pawels altar. Des was Tymme Nygelßen biddende van dem gemeinen herde am rechtte aff to seggende, offte he were sodan gudt neger to besittende unde to brukende edder her Johan

Rudtbecke, na dem male idt were bespraket, so vorschreuen is, unnde nen dohm daruppe ghaen wer, unnde hadde sodan vorbenomet geldt to 3 dingkdagen upgebaden. Des hefft Hans Symenßen uppgehomet 12 erlike hardeßbunden: Bunde Johanßen, Laße Boeck, Jeße Louwßen, Clawes Hinrichßen, Peter Nielßen, Bunde Nielßen, Gregorius Beyier, Peter Martenßen, Peter Jepßen, Peter Hanßen, Jeße Crack unnde Peter Rasck; welckere leten affspreken unnde funden dem Tymme Nygelßen sodan gudt tho unnde her Johann Rudtbecken eyn vicarius des altars sodan geldt to. Hirup was Tymme Nygelßen bidden den herdesfoget umme eyn dingeßwinde; des worden em uppenomet 8 unberuchtigede vrame lude: Holde Nygelßen, Peter Tomtzen, Pawell Claweß, Clawes Holdenßen, Jeppe Jensß, Peter Jepsßen, Anders Mattssen unnde Hans Ardtsßen; welckere getuget hebben, datt de twelue vorschreuen hardesbunden hebben Tymme Nigelsß dat gudt tho Terkelstofft wedder togefunden unnde her Johan Rudtbecke eyn vicarius des altares dat gelt to. Ick Hans Simensen hebbe myn ingesegel hengen heten vor dußen breff. Geuen unnde geschreuen *etc.*

[^aOrig. med Segl.^a] Afskr. fra 2. Halvdel af 16. Aarh. paa Papir, attereret af Hermannus Ritzenberg kejslerlig Notar. Flensborg Nicolai Kirkes Arkiv (i Kirken, Pk. »Archivalien 15-17. Jhr.«). [7940

a—a) Saaledes Afskriften.

Juli 26. Jon Sweningssen Sognepræst »ath« Hwidberæ Kirke, Powel Mattissen i Langberæ, Lass Perssen i Hwidbieræ og Jepp Perssen i Allstrop. Sønd. før Olai Dag i Hwidberæ Kirke fik velbyrdig Md. Michel Eskelssen paa Lyngholm V. et Sognevidne af 24 Dannemænd: Anders Powelssen, Nis Powelssen, Per Jenssen, Powel Nielssen, Knwdh Skøth, Knwdh Powelssen, Per Anderssen, Cristiern Perssen, Nis Nielssen, Las Nielssen, Søveren Perssen, Jep Perssen, Keld Smedssen^a, Anders Laurissen, Lass Cristiernssen, Lass Perssen, Mattis Laurissen, Morthen Cristiernssen, Jep Jenssen, Cristiern Morthenssen, Cristiern Loffman, Hans Podebwsck, Mattis Fysker og Therkel Boessen; hvilke vidnede, at »mesthen« af dem vitterligt er i 40 Aar og mere, at den »klytthe«, som Hr. Eskell Nielssen, Gud hans Sjæl naade, »yndworde« til Hwidberæ gardz »jenmerkes klytthe«, som ligger norden næst op til Skowsthesdes klytthe, som er stenet og stablet imellem, og saa nær paa fra Langsande til Nørre Hysingbieræ, har været fri »jenmerkes klytthe« til Hwidberæ gardh, og ingen

har givet Kære paa og kendt sig nogen Rettighed deri førend nu, Ebby Strangessen brugte deri. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

[A. ^bPerg. med 4 Segl: »Det 1. halft. 2. moxen heelt. 3. mindre end halft. 4. heelt«. ^b ^cLyngholm Godsarkiv. ^c] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. — Ab og Ac. Afskrifter af Jon Mortensen (Ab: 1752): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg. — Ad. Optaget i Tingsvidne 1656 Aug. 21 af Haßing H., se 2286 Af. RA. Topogr. Saml. Papir, Hassing H., Hvidbjærg S., Lyngholm. [7941

a) Ad: Suendzen. b—b) Saaledes Ac og (med mindre Variationer) Aa og Ab. c—c) Saaledes Aa og Ab.

Juli 26. Anført (efter Sorøbogen Bl. 44 a): *SRD. IV. 569* og (med Aar 1494; jfr. her ovfr. S. 516) *Kålund, Katalog ov. den Arnamagn. håndskriftsaml. I. 252.* Brevet er af Alexander IV, se 1. Række IV. 62.

Juli 28. *Reg. *8354.* Perg. [med 1 Segl]. Flensborg Vor Frue Kirkes Arkiv (Flensborg Marie Kirkes Arkiv (i Flensborg, I. 3 B 1)). *Dipl. Flensborg. I. 705.* [7942

Juli 29. Hans Konge¹. Oleffs Dag for os paa vort Retterting paa vort Slot Nyborgh, nærværende Hr. Claus af Ebleolt, Hans Nielsß vor Borgemester i Nyborgh og Otte Perß Herredsfoged i Winnige H. med flere, var velbaaren Md. Laurens Knop vor Embedsmand paa Lyckeaa og Staffen Hanß med Fuldmagt paa Peder Oxes Vegne om Trætte, dem mellem er om Vederlag for Torsjø gard og By, Sawitzløff og Calsjø, som Laurens Knop paatalede, og var i Dag deres rette Stævnedag efter Genbrev. Da i Rette lagde Laurens Knop et Brev, som Hr. Johan Oxe havde udgivet og beseglet med flere, lydende, at han havde udlagt sin »fostersøn« Laurens Knop 6 Pd. Korn 9 Skpr., 6 Skill. Grot og 2 Alb. i Vemyndeløff og Gylebo for hans Rettighed i Torsjø gard og By, Sawitzløff og Calsjø, som er 21¹/₂ Pd. Korn 2 Skpr., 9 Skill. Grot 2 Penninge »mynne« og 8 Tejer, og bepligter sig at udlægge ham flere »gotz«, saa at han skal faa Fyldest. Derefter frembar Staffen Hanß en Vidisse af et Skiftebrev, hvilket var nogle Dage udgivet førend forskrevne Hr. Johans Brev, lydende paa Skifte mellem Hr. Johan Oxe, Oluff Oxe og Laurens Knop og flere deres Medarvinger efter Fru Birgittes Død, som Hr. Johan Oxes Husfrue var; da tilfaldt Laurens Knop at fri og indløse Hr. Johan Oxe og Oluff Oxe i Torsjø Pant 428 lub. Mk., og faldt i Laurens Knop Del i Ejendom i Torsjø gard og By, Sawitzløff og Calsjø 21¹/₂ Pd. Korn 2 Skpr., 8¹/₂ Skill. Grot 2 Penninge »mynnæ« og 8 Tejer, og at Hr. Johan paa sine og Oluff Oxes Vegne

sagde ham derfor Vederlag; item en anden Vidisse af et Brev, som Laurens Knop har udgivet, lydende, at han kendes, at han har faaet af forskrevne Vederlag den Rettighed, som Hr. Johan og Oluff Oxen tilfaldt i Wemyndeløff og Gylebo, som er 9 Skpr. og 6 Pd. Korn, 6 Skill. Grot og 2 Alb. Da sagde Laurens Knop, at det var ufrit, og har det selv indløst; med flere Ord, de sammen havde. Derom var saa for Rette paasagt efter saadan Bevisning, at Laurens Knop er pligtig først ud at lægge Peder Oxen paa sine, hans Moders og hans Søskenes Vegne, som han er Værge for, deres Andel af forskrevne 428 Mk. for fornævnte Pant, og naar han dem saa fuldtgjort har, bør Per Oxen paa sine, hans Moders og hans Søskenes Vegne udlægge Laurens Knop den Andel af forskrevne Vederlag, som de er pligtige at svare til, hvis beviseligt er, at han ikke fanget har, og fuldtgøre Hr. Johan Oxes Brev, som tilbør. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Peder Johanssøn Oxes (og hans Moders og Søskenes?) Arkiv (RA. Topogr. Saml. Papir, Vemmenhøg H., Solbjærg S., Torsø). [7943]

Juli 31. Reg. *8355. Perg. med 3 Notarmærker. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 277.* [7944]

Aug. 1. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Danmarck. For os var velbaaren Mands Bud Gregors Jeipß med et vort 4. Dombrev skrevet paa [Per]gament med hængende Indsegl, lydende paa Mørckøye med Vandmøllen, derhos ligger, efterdi som vort Stadfæstelsebrev og det vort 4. Dombrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi byder vi nu hos alle, i Danmarck er, som sig kendes nogen Rettighed at have i forskrevne Gods »entige« for Ejendom, Pant, Laan eller Gave eller, i hvad Maade det være kan, at de inden 6 Uger og 1 Aar kommer for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning de derpaa har, saa fremt at vi ej skal give Gregors Jeipß fremdeles vore Breve og Forfølgning i Sagen, som os af Rette bør. Datum Ottonie die Petri ad vincula nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Daciam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl, Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »Anno domini mcdxcvinto feria quarta post asumpcionis Marie virginis gloriose fuit hec littera lecta in placito generali Sielande«. Gregers Jepsøn Ulfstands Arkiv (RA.). LDipl. [7945]

Aug. 2. *Reg. 5064.* Papir med Rester af 3 Segl paatrykte for-neden: 1. I Sigilfeltet Bogstavet L; 2. I Sigilfeltet Bogstavet M; 3. Bomærke. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Weinwich, Stevns-Herred S. 104.* [7946

Aug. 6. *Reg. 5065*.* Perg. med [6] Segl: 2. Utydeligt Skjold; 5. Bomærke i Skjold (s *matis and*). Helsingør St. Olai Kirkes Arkiv (RA.). *Ryge, Peder Oxø S. 13; Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 20.*
[7947

Aug. 8. Mattes Kellergard Herredsfoged i Bere H., Morthen Nielsß i Brvnnæ, Jep Dal i Nøtrvp, Jenwold Noss⁴ *ibid.*, Michel Yuersß⁵ og Mates Jensß. Lörd. før Laurens Dag paa Bere H.s Ting fik hæderlig Md. og velbyrdig Cristern Holk paa Baret-skoff V. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Seuerin Persß i Assens, Seuerin Lauß *ibid.*, Oleff Nielsß i Bereg, Per Stalß, Jep Lauß i Barethole, Cristern Hanß i Vrixstet, Per Nielsß og Seuerin Esbernß i Bereg; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting 2 Dannemænd Jep Nielsß i Hyrop og Oleff Frantß i Breyd, som var Cristern Holks »loffshøryng« og vidnede, at de i Stouby Skov hørte og saa', at Cristern Holk gjorde Lovhævd selv 12. med Dannemænd og Svende, fri Mænd og rette Selvejermænd, som han havde 3 Ting tilbudet og Kongens Foged ham tilfandt, hvilken Skov og Del 12 Dannemænd og Ejermænd havde ham tilskiftet med »skoeff« og Maal efter gode Mænds Tykke fra Stranden op til »houetmerket«, saa fra det »houedmerk« op til Marken saa vid og bred, som 12 Ejere ham tilrebte; det »indworde« Cristern Holk baade ved Stranden og Marken. Med vore Indsegl. »Datum anno, die etc.«

Perg. med [6] Segl: 1-3. Utydelige; 4-5. Bomærker. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [7948

Aug. 12. Jes Tygesßen Herredsfoged til Framløff H.s Ting, Knud Sten V., Jes Langh i Rudegart, Mauretz Eskelsßen i Skør-ingh, Jep Michelsßen i Stierde, Jahan Anderßen i Selluch og Esgi Frantßen i Labingh. Onsd. efter Laurentii Dag paa forskrevne Ting fik Hr. Jens Ericßen Kannik i Aars et Tingsvidne af 8 Dannemænd: P. Laßen i Lillerindh, Jeess Langh i Rude-garth, Mauretz Eskelsßen i Skøringh, Nis Fog i Bordum, Esbern Oluffßen i Selluch, Gregers Jenßen i Labind, Barcke Pederßen i Skibby og Jep Hoffman; hvilke vidnede, at de hørte [og] saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i forskrevne Herred kundgjorde, »hure« de gjorde Markeskel mellem Bøst-holms Mark og Skydeholms Mark, mellem Terp Mark, Trol-

drups Mark og Skydeholms Mark, som de lovlig tilkrævet var og »tilfuld« efter Loven, saa at de gjorde Skel først hos de »trebonde« Sten, som ligger sønden de Birke, som staar sønden Stwssmosedam, og saa til Woldby Markeskel og saa øster ned fra de forskrevne »trebonde« Sten til et Sigfald, som trebunden Sten ligger i, og saa ned til trebunden Sten, som ligger uden Skoven midt i Vejen, og saa ned ad Skoven, som trebunden(!) ligger yderst og vesten i Skoven, og saa ind ad Skoven til en Sig, som trebunden Sten ligger vesten i Bredden, og saa til en trebunden Sten, som ligger hos en grimet Bøg, og saa over en Sig, som Vejen løber over, og saa til trebunden Sten ...^a under en grimet Eg og saa til trebunden Sten, som ligger i en Vej, og saa til en gammel grimet Bøg, som staar »wden omodh« Cristierns Toft, og saa til trebunden Sten sønden hos Ascers Toft og saa ind i Grimskier sønden om Sk...spings^a dam og saa ned »ath« Skrams hale og saa østen om Østerlund, som trende Sten ligger trebunden Sten, og saa i Søen og ned »ath« Lundsiigh, som trende Stenskel ligger, og saa til et Stenskel i Hestengh og saa sønden om Øreagger og saa op ad den sønder »hole« lige paa Øreagger til trebunden Sten øverst i forskrevne »hole« og saa lige i Nør til den anden »hole« og saa til et Stenskel hos en Høj og saa øster, saa langt forskrevne Mark løber med Rette. Disse Steder svor de til rette Markeskel imellem Bøstholms Mark og Skydeholms Mark og imellem Terps Mark, Troldrups Mark og Skydeholms Mark, som de var lovlig tilkrævet paa Tinge og »tilfuldh« efter Loven. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Anno, die et loco ut supra.

[A. ^b Orig. med [7] Segl, hvoraf 2 bevarede.^b Aarhus Kapitels Arkiv (^bAarhus Bispearkiv 1. Reversal Bl. 122 a^b).] Aa. Afskr. af Hübertz: RA. Topogr. Saml. Papir, Framlev H., Skivholme S. [7949

a) Prikkerne findes i Afskriften. b—b) Saaledes Aa (der dog har: S. 122).

Aug. 14. Jeg Pæder Mowensß¹ Borger i Køpenhaffn og Medarving til Per Asgutsß Gaard og Gods i Roskilde sælger til Hr. Claws Henricksß Kannik i Roskilde og hans Arvinger alt den Rettighed, som mig i Arv tilfalden er i den Gaard, som forskrevne Asgutsß aatte og i boede, med Grund, Hus og Bod, liggende norden ud til Adelgadhen, vesten næst op til Henrick Jensß Gaard af Liwngby og østen næst op til Bo Ryaneres Gaard i s. Botils Sogn i Roskilde; og kendes jeg mig fuldt, Penge og Værd op at have baaret for forskrevne Gaard, saa at mig vel »at nøwes«. Sig. meum cum sig. honorabilium virr.

Dn. Symonis Laurentii canonici Haffnensis necnon Esberni Petri proconsulis ibid. Datum Haffnis in vig. assumpc. Marie.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Helgeninde; 3. Bomærke i Skjold. (AM. XXVIII. 8.) [7950

Aug. 16. Henricus Meyensterop og Nicolaus Erici fra Raader Jørghen Rwidh at lade foretage Indførsel i Harestæde nu.

Papir med Rester af 2 brevlukkende Segl: 1. Lxxxiv 48; 2. Utydeligt. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur; senere formentlig ejet af Sandvig^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA. Jørgen Ruds Arkiv). *Missiver II. 143.* [7951

a) Ifølge Paategning bagpaa.

Aug. 17. *Reg. *8356.* Perg. [med 1 Segl]. Flensborg Maleres m. fl.'s Lavs Arkiv (Flensborg Marie Kirkes Arkiv i Flensborg, II. 12 D 4 Nr. 2). *Dipl. Flensborg. I. 707 = Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 242.* [7952

Aug. 21. *Reg. *8357.* Perg. med 1 Segl: Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); senere forbundet med 1495 Sept. 1. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 281; Rydberg III. 443.* [7953

Aug. 22. Stafen Scriffwere, som da Tingholder var paa Tyril H.s Ting, Nis Perß i Raffningh, Per Sonß, Nis Perß i Lymeskoft, Mates Crestenß, Nis Acerß i Jenum og Seueren Tøß. Lørd. før Bartholomei for os og flere gode Mænd fik beskeden Md. Jes Winter Bor. i Wedel et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Sonß, Nis Skegh, Nis Smedh i Lyme, Tames Oldh, Cresten Ebß, Nis Perß Presse og Mawens i Gadberigh; hvilke vi[dnede], at de hørte og saa' den samme Dag for Dom og Rette, at 6 Synsmænd vidnede for dem opkaldet af Tinge til Høgesholt og 1 Gaard i Jenum, som Wilß i Howerde, Jepp Perß, Per Samsingh ibid., Mates Mortenß saa at den »westers« Gaard i Høgesholt og den Gaard i Je[num] faren og »stodh[?] ther gansse« ilde baade ude og inde med vore [n]eden

Medtaget Papir, nu uden Spor af Segl, da Slutningen mangler; omtr. samtidig Paaskrift: »Tyngsvitne aff Tyril herritz ting effther sex syønsmen till helie korss gotz udi Høxholt i Hoffuer soghen oc i Jenum i Skibet soghen, ath heli korss gotz standher i undhe madhe bodhe inne oc udhæ«. Vejle Kirkes Arkiv (RA. Topogr. Saml. Papir, Vejle). [7954

Aug. 24. Jacob Anderß¹ af Wordegard a. w. Jeg oplader til evindeligt Eje ærlig og velbyrdig Md. Hr. Oleff Stigß R. af

Bollerop en min øde Jord liggende i Ystæd By i Skone norden for Daarekisten og østen næst op til Aaen, hvilken Jord jeg arvede efter min Fader Hr. Anders Jacobs. Medb. af flere gode Mænd Hr. Powel Laxman² Hofmester i Danmark og Hr. Oleff Esbørß Kannik i Lwnd. Datum Haffnie die Bartolomei.

Perg. med [3] Segl: 1. Civ 24 (Bjørn); 2. Dxii 7. Oluf Stiggsøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 173 L. 1*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [7955

a) RA. Reg. 60 S. 109.

Aug. 27. Bonde Jensß i Cløffwestædhe Herredsfoged i Ramsø H. Torsd. efter Bartholomei Dag paa Ramsø H.s Ting var Ramsø lille Mænd paa den ene Side og Ørstædhe Mænd, Riisby Mænd, Skendzweh Mænd, Ladhagere magle Mænd og Wilgistorps Mænd paa den anden Side om Trætte om Græsgang paa deres som tilsammen løber »fælide«. Da frembar Ramsø lille Mænd 2 aabne beseglede Pergamentsbreve, det ene, som var om Tinghøring, og det andet, som var et Dombrev om forskrevne »fælithe«, hvilke Breve havde været læste 3 Ting næst tilforn paa forskrevne Ting, og satte de i Rette, om saadanne Breve burde at blive ved Magt eller ej, og om Ramsø lille Mænd burde at nyde deres Græsgang fri paa forskrevne »fælithe«, som ej er diget eller gærdet imellem, naar de saa til Hobe løber, som de nu gør, Fæ imod Fæ og Horn imod Horn efter forskrevne Breves Lydelse og efter gammel Sædvane. Da efter Tiltale og Gensvar blev der saa for Rette afsagt, at Ramsø lille Mænd bør at nyde deres Græsgang uhindret paa forskrevne »fælithe« med dem i forskrevne Byer, Fæ imod Fæ og Horn imod Horn, som de hertil efter gammel Sædvane nydt har, og ingen Mand kan dem det med Rette formene. Og blev forskrevne Breve mælte ved Magt, saa længe nogen kan rygge dem med bedre Bevisning. Medb. af beskedne Mænd Per Jensß i Øem, Per Arildzß² i Wallore, N. . . . Andersßn³ i Ramsøgard og Arild⁴ i Broerdorp. Givet osv.

Papir med 4 [!] Segl paatrykte foruden: 1-2. Bomærker; 3. Bomærke (*nielf andr for*); 4. Bomærke (*s aril iefør*). ^a Roskilde Kapitels Arkiv^a; ^b senere ejet af Danske Selskab^b (RA. Topogr. Saml. Papir, Ramsø H., Gadstrup S., Ramsø lille). [7956

^{a-a}) Saaledes ifølge Paaskrift af Langebek. ^{b-b}) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 251.*

Aug. 28. Vi Hanss¹ Konge kendes os skyldig at være Jurgen Rwd vor Mand, Tjener og Embedsmand paa Holbech 108 rinske

Gylden og 148 Mk. danske Penge, for hvilken Sum vi pantsætter ham alt Rannys Gods i Kallø Len, som er 3 Gaarde i Dags-
torp, 2 Gaarde i Mørke, 3 Gaarde i Termenstorp, Tærøgaard,
4 Gaarde i Hwilssager og Knudzstrop i Holberge H., som er 5
Gaarde, med al kongelige Rettighed, ligervis som Hr. Erich
Otzß R., vor Mand og Raad, tilforn det af Kronen i Pant havde,
at have for et brugeligt Pant, saa længe han lever; og naar
han død er, skal hans Arvinger forskrevne Rannys Gods og de
5 Gaarde i Knudzstrop beholde, saa længe det afløses dem. Og
skal han gøre os der »mwelige« Tjeneste af og holde Almuen
paa Godset ved Ret. Og er vi vel tilfreds med Hr. Erich Otzß
om det Skovhug, som hugget er paa Hasens. Thi forbyder vi
osv. Givet paa vort Slot Købnehavn Augustini Dag under vort
kongelige Sekret.

Dn. rex per se in presencia serenissime domine regine et
Dn. Laxman magistri curie.

Perg. med 1 Segl: K. 87; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til
Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). LDipl. (Reg. *8358.) [7957

Aug. 28. Kongen pantsætter Hr. Jøren Erichsen Medalsam H. og
2 Gaarde i Vraa i Nørreliung H., som hans Fader tilforn havde i Pant.

[Orig. Jørgen Erikssøn Rosenkrantz's Arkiv.] Kopi fra 2. Halvdel
af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 384 b. Udførligt Udtog herefter:
Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 465, jfr. *S. IV.* — Udtog fra c. 1600:
RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 68 a. [7958

Aug. 29. Reg. *8359. [Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.]
Afskr. af Hans Nielsøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 9 a. *Rørdam*,
Kbhvns Kirker, Till. S. 113; Kbhvns Dipl. IV. 232. [7959

Aug. 30. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Sieland.
Vi byder hos eder Hr. Abbed Jeip af Sore og Per Laurensß af
Skaffteløff, at I rette 6. »wghen dagh«, som dette vort Brev
læses, møder for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning I
har imod »huer anner« om Østerskoff og Glappemosen hos
Huse Herresterop, som vi givet havde forskrevne Hr. Abbed
vore Lovdagsbreve paa, mod hvilke Per Laurensß lod tage
Genbrev. Thi lad det ingenlunde, saa fremt at hvilken af eder
ikke da møder, da hjælper vi den, der møder, det, Ret er i
Sagen. Datum Linduid in crast. decollac. Johannis bapt. nostro
ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus, Spor af 1 brev-
lukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidige Paa-
skrifter: »Citatio« og »Anno domini mdxcvinto feria quarta in crastino

nativitatis Marie virginis fuit hec littera lecta in placito generali Sie-landie«. Peder Lauridsøn Fikkensens ell. Sorø Kl. Arkiv (RA. Topogr. Saml. Papir, Slagelse H., Nordrup S., Herrestrup). [7960]

Sept. 1. Svenske og danske Rigsraader, forsamlede i Calmarne, stadfæster den evige Fred mellem de 3 Riger, der tilforn er gjort i Calmarne, og fastsætter et Møde i Nye Lødøøse ved Johannis bapt. Tid 1496.

Perg. med 13 Segl: 1-10. Svenske (5. Bi 4; 7. Llxvii 8 (Sparre)); 11. G. 682; 12. Lxx 28; 13. Lxxii 14; ved 3., 6. og 10. Seglrem forbundet med 7953. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Rydberg III. 442*; Udtog: *Hvitfeld VI. 116, Fol. 1011 L. 10* (begge Steder med 2 Dateringer; den sidste (VI. 117, Fol. 1011 L. 19-20) er urigtig og indkommen fra det vedhæftede Brev). [7961]

Sept. 3. Jeg Jep Ouesß i Emerløff skøder til velbyrdige Md. Hr. Axell Lagßen R. paa Klagsholm en »rebdrett« Jord, som kaldes Mulis jordt, liggende paa Skinndberigs marck paa den nørre Mark, som skylder en Ørtug Korn aarlig, som Mates Offuesßen, Hr. Axels Tjener, har i Leje af mig, og et Stykke Eng, som ligger nordest i Engegorden ved de Stene norden op til »stiennidossett«, til evindeligen Ejendom. Item kendes jeg mig op at have baaret fuldt Vederlæggelse af Hr. Axell Lageß for forskrevne Jord, som er den Jord og Hus, som Hr. Axell havde i Rinnø, som Cresten Ibß nu i boer. Og er dette Skifte gjort efter Kongens Tilladelse, som jeg har hans Brev paa. Medb. af flere gode Mænd Olluff Fryss Slotsfoged paa Kalffø, Cresten Ibß i Rinßø, Suend Tørbenß ibid., Seueren Monck Foged paa Klags-holm, Jep Clementß og Matzs Smedtt i Skeruatt. Datum fer. 5. ante nativit. Marie.

[^a Beseglet Perg.^a Clausholm Godsarkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 270.*] Vidisse 1559 Marts 29, se 6661. NLA. Benzon Godsarkiv, Papirsbreve 1559-1612. [7962]

^{a-a}) Saaledes Vidissen.

Sept. 5. Tingsvidne af Hamrom H., givet Oloff Tygisson i Eysingker om Gods, som Sandemænd i Herredet svor Kronen til.

Perg. med [9] Segl: 3. I Sigilfeltet Bogstavet p; 6. Bomærke; 9. I Sigilfeltet en Halvmaane og en Stjerne. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 24.* [7963]

Sept. 6. Marquard Thommesons Genbrev til Bosø Kloster paa Leje af en Gaard i Malmøe.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 191. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 258.* —

Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 149. [7964

Sept. 7. Wy Frederich erffgenome tho Norwegen, hertogh gunnen, dat unse undersaten bunden und gemeinen inwahner unsers landes Nordtstrandt, »up dat se des tho flitiger beholden er landt und bewahren dat mit dieck und damme, alße des nodt is und dagelichs behoff tho bestendigkeit des« landes gebruken mögen alle er olden landtrechte, olde herkamende und priulegien, de se bet her tho gehatt hebben, sunder beswaringe alles denstes tho wagen edder anders ungewohntlickes denstes, dar Nordtstrandt bet an deßen dagh vry und unbeswaret mede gewest is, uthgenamen landtfolginge, alße wontlich gewest is. Deße articule lauen wy tho holdende und hebben unse secret an deßen breff laten hengen. Gegeuen binnen unsem bleke Husum am auende Unser fruwen nativit.

Ad mandatum Dn. ducis proprium.

[Orig. Nordstrand Lands Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2282. — Afskr. af A. Heimreich: Kiels UB., S. H. 497 N Bl. 2 b. — Afskrifter fra 17. og 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 497 M (ikke fuldstændig) (med Datum 1492 »am auende Unser leuen fruwen nativitatis«); sstds., S. H. 226 Bl. 3 b; Thott 4to 2070 b, 1. Bd. Bl. 5 b; Ny kgl. Saml. Fol. 882 Bl. 2 a (herefter: RA. MS. »Afskrifter af Breve . . . vedrørende Nordstrand« S. 5); RA. MS. »Corpus constitutionum . . . Nordstrandæ« Nr. 3; Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 148. — Nævnt af Johannes Petreus (med Datum 1492 »am avende Unse leven frawen«): *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. V. 120.* [7965

Sept. 8. Prior og Konvent i Helligaandsklostret i Købendehaffn lover Dronning Dorothea i Anledning af det Gods, hun har skænket det, at underholde 12 syge Mennesker og holde forskellige Begængelser for hende m. fl.

Perg. [med 2 Segl: 1-2. Nævnte af Langebek i LDipl.]. Dronning Dorotheas Arkiv; senere til Roskilde Bisps Arkiv; *ÆA. III. 354*; »1749 af »Mr. Stang« foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 233.*

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa. [7966

— *Reg. 5069**. [A. »Perg.« Københavns Helligaandskl. Arkiv; »senere ejet af Chr. Brandt († 1780)«.] Aa. Afskr. af Hans Nielsson 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 3 b. — Ab. Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 542. Herefter: *Hofman, Foundationer X. 178.* — Aba. Afskr. efter Ab 1731, attereret af Vlrich Friderich Müller: RA. Indl. t. Sjæll. Miss. 1731 Aug. 24 Nr. 334. — Afskr. fra c. 1700 uden Kilde, formentlig for Arne Magnusson: AM. Afskr. Pk. IX. — Afskr. fra 18. Aarh. uden Kilde: Ny kgl. Saml. Fol. 386 a. — Hertil 4839. [7967

a—a) Saaledes *Bibliotheca Brandtiana (Havnæ 1784) S. 386.*

Sept. 9. Bisp Egardus af Sleßwygk stadfæster en af Hr. Jasper Crogk Præst ved Flensborgh Vor Frue Kirke og hans Moder stiftet Vikarie i St. Nicolai Kirke.

Perg. med 3 Segl: 1. Bisp Eggert af Slesvig's; 2. Flensborg Bys Sekret; 3. Bomærke. Flensborg Nicolai Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Flensburg Nr. 12). *Aus Flensburgs Vorzeit. Beiträge zur Gesch. der Stadt. Heft 1 (1887) S. 116.* [7968

— Bisp Hartuich af Ribe gør vitterligt, at en hel Del Mænd vidnede, at Æsther's toffthe har ligget til Wetrum Kirke ukæret i mere end 40 Aar indtil nu for nylig.

Perg. med 8 Segl: 1. G. 823; 2. I Sigilfeltet Bogstavet p; 5. Fvi 6; 6. Fxiv 1; 7. Utydeligt Brudst. Vejrum (Hjerm H.) Kirkes Arkiv (RA. Ribe Kapitels Arkiv). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 78.* [7969

Sept. 14. Se 7892.

Sept. 15. Nis Owis¹ Tingholder paa Høther H.s Ting, Henric Sten Præst og Kapellan til Emberløff, Eric Iwen³ paa Koxbyll V., Lydher Hwn⁴, Lass Mattis⁵ og Swenni Jeb⁶. Tirsd. efter Vor Frue Dag nativit. »vorthe« fremkaldte paa forskrevne Ting efter Hertug Frederiks Embedsmands Pether Rantzowess paa Tyndherhwss Befaling 12 gode Dannemænd: Eskil Rowert⁷, Per Powell⁸, Morthen Powell⁹, Andhers Nis¹⁰, Per Johan¹¹, Laurens Wgell, Hans Nis¹², Morthen Las¹³, Jes Trwgels¹⁴, Jep Niels¹⁵, Nis Thome¹⁶ og Jens Bo¹⁷; som tilforn lovlig tilkrevde var at sige deres Sandhed, om en Holm, som kaldes Rødwoldh, hører til Vor Frue Domkirke og Kapitel i Riipe eller til Bøndergods, hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de havde hørt af gamle »loffweactighe« Mænd og Kvinder, og somme af dem vitterligt var, at Rødwoldh har ligget og været brugt til den Gaard, som Per Mattis¹⁸ i Emberloff S. nu i boer, i 80 Aar og mere, og at de kunde aldrig spørge, at nogen anden havde der nogen Del i uden Domkirke og Kapitel i Riipe, og at Kapitel havde gjort Lovhævd derpaa for mange Aar, som endnu stander ved Magt, og funde de den Rødholem til Per Mattis¹⁹s Gaard og ej anden Steds. Da adspurgte Mester Lambert Kannik i Riipe Fogeden og Herredsmænd, om Kapitel burde at gøre ydermere Lovhævd derpaa, til hvilket vi svarede, at efter Lovhævd er derpaa gjort, som endnu stander ved Magt, gøres det ej Behov at gøre der anden Lovhævd paa. Derpaa fik Mester Lambert et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Tyghi Johan²⁰, Andhers Ot²¹, Hans Owis²², Jes Jep²³, Andhers Jen²⁴, Lass Mattis²⁵, Per Jes²⁶ og Andhers Jep²⁷; hvilke vidnede, at de samme Dag paa forskrevne Ting

hørte og saa', at saa gik, som forskrevet stander. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet 2 Fiskekroge(?); 3. Lxxiii 38 (Rosenkrantz); 4, 6. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv (RA). [7970

Sept. 19? Knwd Bager Byfoged i Ribe, Swen Nielsß Herskabsfoged, Tames Oleffß, Releff Staffensß⁴ Raadmænd, Hans Ywersß, Anders Farsß, Per Nielsß og Jep Scriuer Borgere sstds. Paa Mathei ap. et ewang. Aften paa vort Byting var beskeden Md. Tve Knwtsß vor Medborger og hans Husfrue Karine, hvilken Tve Knwtsß med hans Husfrues Samtykke skødede til det Hus, som Iwer Nielsß Borgemester i Ribe har ladet bygge til fattig Folks Behov, hvilken Skøde han gjorde Lass Jensß og Søffrin Torstensß paa et Stykke Jord i Fiskergadh norden næst Jeyb Farsßs Hus og Jess Midsomer Hus, som ligger norden næst, og den »affsidhe«, som Jeyb Farsß har bygget norden til hans Hus, den staar paa denne samme Jord; hvilken Jord Tve Knwtsß og hans Husfrue skødede til fornævnte fattig Folks Hus. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. Forsiden mangler; 4-6, 8. Bomærker. (AM. VII. 23.) [7971

Sept. 21. Kongen tager Lunde Kapitel og Domkirke i sin Beskyttelse, stadfæster deres Privilegier og giver dem Fredkøb over deres undergivne.

[Orig. ^amed hængende Segl^a. Lunde Kapitels Arkiv.] Afskrifter fra 17. Aarh.: RA. Danske Kanc., Kopibog for Lunde Kapitels Privilegier 1186-1649 Bl. 42 b; og Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 167 Bl. 41 b. — Afskr. fra 1662: Lunds LA., Lunde Kapitels Arkiv, Oluf Baggers Kopibog S. 74. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 260.* — Afskrifter efter Oluf Baggers Kopibog: LDipl.; Linköpings Stiftsbibl., Haandskr. J 49 S. 98; og formentlig efter samme: Lunds UB., Haandskr. H a Fol. 6 S. 107 (herefter: LDipl.). — Afskrifter fra 18. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B IX. 1. 15, B IX. 1. 20 Bl. 48 b og B IX. 1. 20^{1/2} Bl. 63 b. [7972

a—a) Saaledes Oluf Baggers Kopibog.

— Jens¹ Ærkebiskop i Lund. Mathei ap. et ewang. Dag paa vort eget Mag paa Lundegard, nærværende Biskop Glob af Wiiborgh, Hr. Doktor Hanss Clauesß vor naadige Herres Kansler, Hr. Eskill Gøye Danmarcks Riges Marsk, Hr. Henric Megenstrop, Hr. Steen Bille Landsdommer i Skane RR., Niels Hack, Taghe Henricsß, Per Lang og mange flere, kærede for os velbaaren Md. og streng Ridder Hr. Pawell Laxman Dan-

marcks Riges Hofmester lydelig, at Biskop Niels Skaffwe af Roskilde skulde have »lade« tage ham 4 Gaarde fra mod Rette, liggende i Lønolt og Grønolt i Sieland, og han skulde sagt ham til nu nylig i Kopnehaffn at lade møde her i Dag for os [med] »breff« om samme Gaarde, som han og straks beviste med Biskop Glob. Dertil svarede Hr. Biskop Niellß Skawes Kansler Hr. Mester Otte, paa hans Vegne til Stede, at naar Hr. Laxman vilde lade »syne bewiisning« fremkomme, vilde han og lade »ludde sin bewiisning« og ikke før. Da fremkaldede Hr. Laxman tvende Vidner, første Hr. Steen, og formanede ham at sige derom saa meget, ham vitterligt var; han vidnede, at hans Søster Fru Ingeburg[!] havde de Gaarde ubevaren af hver Mand, og de svarede hende og hendes Husbonde Hr. Johan Oxe til fuldt Husbondehold, og de gav Landgilde til Grønolte Kirke, saa længe Biskop Niels Skaffwe tog hende det fra. Fremdeles kaldede han Hr. Eskild Gøye til »vitness« om samme Ærende; han vidnede deslige og ydermere, at Hr. Oluff Oxe havde samme Gods ubevaren. Derimod bar Mester Otte et aabent Pergaments beseglet Brev med 5 hængende Indsegl, udgivet af Grønolt Kirkestævne, som nu vorder i Jul 2 Aar, lydende, at Præsten og Degnen med flere vidnede, at Landgildet af forskrevne Gaarde altid gaves til Grønolt Kirke, og somme 2 Skill. Grot og somme 6 Grot til den, som Forsvaret havde, og at de ej vidste andet, end Biskop Oluff Morthensß havde Magt det Gods at forlene; med flere Artikler, som det indeholdt. Derpaa spurgte vi dem ad, om de vilde give baade i Rette; Hr. Laxman svarede Ja og begærede at sige synderlig paa det »tagh«; deslige sagde og Mester Otte sig at ville være i Rette om »tagh«. Dog forløb sig mange Ord dem imellem, blandt hvilke Hr. Laxman paa sidste begærede at skille dem ad med Rette og ikke stede »tag« at gange over ham, dersom vi skulde have Magt være »domere«, og begærede, at Godset mælttes ham i Værge, før han ginge ydermere i Rette eller Dom. Da bad vi dem vige paa baade Sider; da de skulde udgange, spurgtes Mester Otte ad, om han vilde aldeles blive i Rette om Sagen; han svarede sig »alz« ingen Magt at have om »tag« eller andet paa Biskop Niels Skaffwes Vegne; ej havde han og Fuldmagtsbrev. Da svarede Hr. Laxman, at Biskop Niels Skaffue ikke havde gjort ham sin »segn« fuldt, han havde ham tilsagt for gode Mænd at bevise det af med Brev, som tilburde om forskrevne Gods, og dermed gik Hr. Mester Otte af Retten. Med

vort ^a trykt »aa baghen paa« dette Brev. Datum
Lundis ut supra.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 31. Poul Laxmands Arkiv (Ny kgl. Saml. Fol. 598 q; 1920 af det kgl. Bibliotek afgivet til Rigsarkivet). [7973]

a) Aaben Plads i Orig.

Sept. 21. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Norre Halland. Vi byder hos dig nu 2. Sinde Bent Krabbe, at du inden 10 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger Per Bentsson af Swerege disse Gaarde: i ^a 4 Gaarde, som Niels Tulesons[!], »encken«, Laurens Bonde og Tore Krabbe i boer, 2 Gaarde i Kelstorp (Bo Bentsson og Age Jensson), item Anders Aruidsson, giver 6 Pd. Smør, Thore Nielsson 10 Pd. Smør; item i Vedøge S. Gose i Wavrend Jens Aruidsson 2 Pd. Smør og Claus Krog i Ranstarp 4 Pd. Smør; efterdi som du est derom tilforn lovlig paamindet med vort Lovdagsbrev. Thi lad det ingenlunde under dit Faldsmaal. Datum die Mathei ap. et ewang. nostro ad caussas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

^bOrig. paa Papir. ^b Peder Bengtsson Gyltas Arkiv. — Afskr. af Hofmarskalk Carl Silfverstolpe efter »Orig. på papper i Gr. A. Lewenhaupts arkiv på Sjöholm«: SvRA. Kopieböcker B 20. [7974]

a) I Afskriften har her først været skrevet: Liwde, som senere er overstreget. b—b) Ikke set af Udgifveren.

Sept. 22. Taghe Henricssøn i Dybeck giver Gods til det af hans Moder og Søster stiftede 10000 Ridderes Alter i Biskop Karls Kapel i Lunde Domkirke mod Gudstjeneste.

Perg. med 7 Segl: 1. Iviii 6 (Hollunger); 2. G. 76; 3. G. 72; 4. Lxviii 52 (Thott); 5. Fxxxiii 2; 6. Bomærke; 7. Bomærke (*s niels nielffon*). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 262.* — Hertil 5193. [7975]

— Ærkebisp Johannes i Lund opfordrer Bisp Nicholas Skaffwe i Roskilde til at give efter i Striden med Hr. Laxman om Kirkegodset.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 31. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 368; Missiver II. 144; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 261.* [7976]

Sept. 27. Grønaalthe Sognevidne om Udsagn af 2 Kirketjenere i Lønaalthe og 1 i Grønaalthe om deres Forhold til Roskilde Bisps Tjenere og til Mattis Erickß paa Hiortholm.

Papir med 2 Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt; 2. Bomærke i Skjold. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 369.* [7977]

Sept. 28. *Reg. 5070.* Perg. [med 2 Segl]. Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Kirkes Breve 1495, 1499, 1551). *Hofman, Fundationer VIII. 213; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 265.* [7978]

Okt. 1. Ik Melger Kykebusch hebbe entfangen van Hynryk van Anefelde 200 mr. in golde unde van Jesper van Bukwolt ok 200 mr. van mynes gnedygehen heren wegen, dar ik sal thu legen 200 mr., unde dy 600 mr. »denne belegghen schal thu unser beden beste, schaden unde baten«. Dyt is myn eygen hantscryft. Gescrewen thu Gottorp des dunredages na Mychgyls dage.

Papir (Orig.) uden Spor af Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [7979]

— *Reg. 5071.* Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Lxxiii 60 (Rosenkrantz); 2. Skjold med Gøye-Vaaben, hvorover Bogstaverne E G; 3. I Sigilfeltet en Kalk. (RA. Privatark., Holger Erikssøn Rosenkrantz.) *Danske Mag. VI. 267.* [7980]

Okt. 3. Mates Kellergard Herredsfoged i Bere H., Marthen Nielsß i Brvnnæ, Jenuold Noss³ i Nøttrvp, Jep Nielsß i Hyrop, Jep Dæmpsing og Mattes Jensß i Nesfagher. Lørd. efter Michels Dag paa Bere H.s Ting fik beskeden Md. Gøsting paa Cristern Holkes Vegne et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Oleff Frantß i Breyd, Seuerin Esbernß i Bereg, Per Hiernø, Mates Brvn ibid., Cristern Quatz i Clakrund, Mates Jensß i Nesfagher, Jep Nielsß i Hyrøp og Andhers Bunde i Astrvp; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Bere H. kundgjorde det Skel, som de gjorde i Stouby Skov mellem Guds Hus og Bondens, som Gøsting dem tilkaldet havde; og gjorde de deres Tog med »edh merk[?]« og Stabel fra Marken ned til Stranden. Sig. nostra.

Perg. med [6] Segl: 1-2. Utydelige; 3. Bomærke; [5. Nævnt af Plesner i LDipl.]; 6. Bomærke. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [7981]

— Jeg Hille Henricksdotter, Hr. Daidh Hacks Efterleverske, har solgt til et Genkøb hæderlig og ærlig Md. Henrick Dringenbergh for 200 rinske Gylden gode af Guld og ved deres fulde Vægt, som en Købmand kan gøre en anden fuldt med, som han havde mine »clenodia« i Pant for, en min Gaard i Fieletzløff i Skane i Oxie H. i Glostroppe S. (Peer Laurensß, 4 Pd. Byg, Høns, Gaas og Lam) med saadanne Vilkaar, at jeg skal Fuldmagt have forskrevne Gaard igen at købe for 200 rinske Gylden. Afvindes Gaarden H. D., tilbinder jeg mig saa god en

Gaard eller saadan en Sum Guld igen at give inden 6 »ugne dagh« derefter. Og naar Gaarden skal igenkøbes, skal Landgildet følge Hovedsummen. Medb. af flere gode Mænd Oleff Da² min Broder, Greers Jepsso[n]³ i Thorderwp, Clawes Loduigsß i Toggerwp og Jep Thrwdzß i Acerstrop. Datum Malmøgis in profesto Ffrancisci.

Perg. med [5] Segl: 2. Lxlix 46; 3. Lxxxvii 9 (Ulfstand). Henrik Dringenbergs Arkiv (RA.). LDipl. [7982

Okt. 6. Per Persß¹ Foged i Saling H., Ottæ Skinckel i Egeskow, Laurens Iwersß i Øster Hæsing, Jachim Bast i Norskow VV., Oleff Jenß i Hildersløff, Laurens Lindegard i Lwndløsse, Laurens Persß i Wandtingæ, Mates Mickelsß i Salingæ og Hans Matsß sstds. Tirsd. efter Michels Dag paa Saling H.s Ting fik velbyrdig Md. Claws Olsß i Fiellæbro et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Hans Bwlger i Lyding, Mates Jenß i Synder Broby, Per Jenß, Nis Jenß i Ølsted, Laurens Lindegord i Lwndløsse, Jes Haffre, Swen Jenß og Villates Asmynsß sstds.; hvilke vidnede, at de samme Dag hørte og saa', at disse 2 Dannemænd Swend Dwngh og Claws Brvndthe kendtes, at de var Claws Olsß Lovhøringe til den Lov paa Lovhævd, som han gjorde paa Hæringæ Kirkes Vegne paa en Skov, kaldes Hæringæ Kirkeskov, og paa en Jord, som kaldes Skydræ Jord, og hjemlede for Dommeren og Dannemænd, at Claws bad sig saa Gud hjælpe selv 12. med Dannemænd af Hæringæ Kirkes Sognemænd, at den fornævnte Skov og Jord er ret Ejendom til Hæringæ Kirke, og ingen har Lod uden Gud og Hæringæ Kirke i fornævnte Skov og Jord; og de sagde, at Claws gjorde den Lov paa Lovhævd med gilde Mænd og gæve og samme Dag, som Dommeren ham for fandt, og de »loffwede« fornævnte Lov paa Lovhævd paa fornævnte Ting og sagde, de og saa gjorde paa »logstædin«, som han hende gjorde i fornævnte Skov. Item var og »tingsteffninghæ« og hjemlede paa fornævnte Ting, at hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Marquard Rønwo var »tingsted« til at komme at høre paa fornævnte Lov paa Lovhævd, og Mayæ Byllæs og hendes ældste Søn med andre flere deres Arvinger var og »tingsteffd« at høre paa fornævnte Lov paa Lovhævd og deres Bevisning med, om de havde nogen, imod Kirkens Bevisning om fornævnte Skov og Jord. Med vore Indsegl.

Perg. med [9] Segl: 1, 8. Bomærker. Fjellebro Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [7983

Okt. 14. Mattis Perß, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Sielantzfare Landsting, Per Man, Oluff Nielsß »burgere« i Ringstæde, Niels Perß⁴ i Horstofftæ, Sonæ Jepß i Byskæ og Torsten Jenß i Ortwet. Onsd. efter Dionisii Dag paa forskrevne Ting var Jep Michelß af Forsinge den dødes Fader, Lassæ Matisß ibid. og Lassæ Kep af Kalundeburghe, Jens Kep af Hallæløff, Vinter Jepß af Hynghæ, Saxæ Laurenß af Broby og Per Michelß af Kwlby paa alle mødrene Frænders Vegne og svor Jens Jepß af Dawerop, Jens Hemingß i Franckærop, Oluff Perß af Torppæ, Per Hemingß ibid., Anders Perß af Romperop, Niels Bonde i Følitzsløff, Per Laureß i Algisterop, Jens Tygæß i Eskæbergh, Jens Dieghen i Bregninghe, Jep Olß i Kalrede, Niels Matisß i Bieffuerstwet, Jens Matisß ibid., Per Anderß i Bierghy, Anders Jenß, Oluff Griiss ibid., Anders Pouelß, Mattis Pouelß ibid., Jens Perß i Kwndby, Tygæ af Gislinge, Jens Skredere i Eskæberghe, Mattis Nielsß i Kalrede og alle deres Børn og Arvinger en evig Sone for dem og alle den dødes Frænder og Venner for Michel Jepß Død, som Mattis Olß af Mwnsterop ihjelslog paa Forsinge Gade; og lod de da Jens Jepß, Jens Hemingß, Oluff Perß, Per Hemingß, Anders Perß, Niels Bonde, Per Laurenß, Jens Tygæß, Jens Dieghen, Jep Olß, Niels Matisß, Jens Matisß, Per Anderß, Anders Jenß, Oluff Griiss, Anders Pouelß, Mattis Pouelß, Jens Perß, Tyghæ, Jens Skredere, Mattis Nielsß og alle deres Børn og Arvinger »als-tingist« kvitte for al ydermere Tiltale af dem eller nogen den dødes Frænder og Venner for Michel Jepß Død og med saa Forord, at hvo herefter af dem eller nogen den dødes Frænder og Venner paa forskrevne Mænd tale eller fejde vil, han gøre det paa et fuldt Orbodemaal under sin Fred og paa sin egen Hals. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 4-6. Bomærker (4. i Skjold). Senere til Kalundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1491-1555).

[7984

Okt. 16. (*Reg. *8363.*) Papir med Rester af 1 Segl paatrykt for-
neden: Cxlviij 9. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv.*
XVIII. 129.

[7985

Okt. 19. Vidne af Malmø Byting, at Jacop Wlff Borger i Malmø skødede sin Søn Klerken Hans Jacopssøn et Gadehus i Malmø sønden Adelgadhen.

Perg. med 7 Segl: 1-4. Bomærker; 5. Clxi 1; 6-7. Bomærker. (RA. Perg. Malmø (Tillæg.)) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 266.*

[7986

Okt. 25. Grønnoltz Sognevidne, som Hr. Powel Laxma[n]d lod tage, at ingen anden end den, der havde Grønolt i Værge, har haft de 4 Kirkegaarde i Forsvar, som ligger til Grønnoltz Kirke.

[Orig. Poul Laxmands Arkiv.] Vidisse 1495 Nov. 24. *Danske Mag. 5. R. III. 374.* [7987

Okt. 28. *Reg. 5073.* Perg. [med 1 Segl]. Peder Oxes Arkiv? (RA.). *Ryge, Peder Oxe S. 14.* [7988

Okt. 31. *Reg. *8364.* Perg. med [3] Segl: 3. Cli 17; (senere) forbundet med 7990. Helsingør Bys Arkiv; ^a1862 af Magistraten i Helsingør indsendt til Gehejmearkivet^a (SLA. Helsingør Bys Breve Fasc. I 1450-1551, Pergamenter). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 5.* [7989
^{a-a}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XXVIII.*

— *Reg. *8365.* Perg. med Brudstykke af 1 Segl: K. 88; ved Seglremmen forbundet med 7989. Helsingør Bys Arkiv; ^a1862 af Magistraten i Helsingør indsendt til Gehejmearkivet^a (SLA. Helsingør Bys Breve Fasc. I 1450-1551, Pergamenter). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 5.* [7990

^{a-a}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XXVIII.*

Nov. 4. Vidne af Sielantzfare Landsting om, hvad en Mand i Grønolt og en i Lønolt udtalte om, til hvem de har givet deres Forsvars-
penge og deres Landgilde, og paa hvis Gods de boer.

Perg. med 7 Segl: 1. Det under 4490 beskrevne; 2-7. Bomærker (4. og 6. i Skjolde). Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 370.* [7991

— Jeg Hanss Rantzow har oppebaaret 24 rinskæ Gylden af Hr. Knut, Clauess Bryskes Kapellan, paa Claus Bryskæss Vegne af Rente, som han skal give mig hvert Aar af en Sum Penge, som jeg har laant ham, hvilke 24 rinskæ Gylden jeg lader Claus Bryske kvit for dette Aars Rente, som skulde udgives »ath« Morthens Dag næstkommende. Mit Indsegl. Datum Øssby fer. 4. infra oct. omnium sanctorum.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Rantzau-
Vaaben og Hjelm. Claus Gertssøn Bryskes Arkiv (RA.). [7992

— Hanss Powel¹ Byfoged i Roskilde, Jenss Kruse², Hennig Jens³ Borgemestre, Jep Fywnbo, Jenss Bo⁴, Nielss Benct⁵ og Lasse Benct⁶ Raadmænd sstds. Onsd. før Morthens Dag paa vort Byting i Roskilde var Nielss Jens³ vor Medborger, Lasse Andhers⁷ paa Spidelsberghe, Jep Mattis⁸ i Jwdherop, og sagde han sig at have Fuldmagt af sin Broder Olaff Mattis⁸, som nu tjener Hr. Steen Bylle; disse var paa deres egne Vegne

og Niels Olß Køtmanghere vor Medborger, og havde han Fuldmagt af hæderlig Kvinde Getrudh Mattissedotther vor Medborgerske, og hun holdt om hans højre Arm og sagde Ja til, og de alle skødede til Hr. Clawess Henrikß Kannik i Roskilde og hans Arvinger en deres Gaard liggende i Roskilde i s. Botthelss Sogn norden ved Gaden vesten næst Henrik Jensß Gaard, hvilken Gaard er Hus og Jord og den Gadebod, som dertil hører; hvilken Gaard og Gadebod de arvede efter Per Asgutß Død, og han boede i den Gaard, og er den med sin Gadebod Jorden deraf lang i Nør og Sønder midt i Gaarden og ad baade Siderne 85^{1/2} Alen siellenske rummelige maalt, og Bredden i Vester og Øster ud til Gaden er 23 Alen, midt i Gaarden 25 Alen og 3 »quartere«, ved den nørre Ende 25 Alen sielenske rummelige maalt. Og kendtes de dem at have opbaaret fuldt Værd af Hr. Clawess for den Gaard, saa at de takkede ham for god Betaling. Og var det Skøde »stadfæsth« mælt af Kongens Foged og siden af alle Tingbænke, og ingen Gensigelse var derimod. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1-3. Bomærker (2. i Skjold); 5. Hxl 8; 6-7. Bomærker i Skjolde. (AM. XXVIII.9.) [7993]

Nov. 5. Vi Niels Clawsøn Biskop i Aars har fuldt Værd, som er i gode rynnss Gylden, opbaaret af Aars Biskopsdom og »stict« for det Pant, som vi har af Erich Westennii paa en Gaard i Sylluff og en Gaard i Skoffby, som Eric Westenniis Pantebrev indeholder. Thi oplader vi med dette vort Følgebrev Eric Westeniis Brev til Aars Biskopsdom og »stict« og vore Efterkommere, bepligtende os at holde dem det aldeles uden Skade. Sig. nostrum. Datum Arusie 5. fer. infra oct. omnium sanctorum.

Perg. [med 1 Segl]. Aarhus Bisps Arkiv; 1837 af Overkrigskommissær N. C. Øst solgt til Danske Selskab (RA.). LDipl. [7994]

Nov. 9. *Reg. 5074.* Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke i Skjold (*s hans ftrich*); 3. Forsiden mangler; 5. Bomærke. Odense Bys Arkiv; anført i en Registratur over dette Arkiv i brækket Fol. fra 16. Aarh. S. 2 (med Tilføjelse: »Schall forfaris, om ther giiffues jordschyld aff the jorde, y saa maade bygdte oc indhegnit erre« (RA. »Danske Selskabs Samlinger«, i Løbe-Nr. 3)) (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Tingsvidner og andre Dokumenter paa Perg.). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 69* (læs: Hans *Stryg* kæmenere - Per Kaack - Remesnidher, *Borp* Nielß - Laurisß, Lauris Hanß - ther herrestredhe - hielpæ - porth - langss hedhen - her Jensens - item i then gord - i her Jens - for^{de} her Jens Eggerdß). [7995]

Nov. 9. Ick Volquard Bogink¹ wanaftich bynnen Milstede hebbe myt vulborde alle der ghennen, der my ere vulbord dartho behof was, vorkoft 2 deymede ghudes landes in Milsteder marsk belegghen up Ramkebul twisken Ketel Mertenß unde Vedder Mertenß den ghemenen broderen des kalandes bynnen Husem vor 15 mr. lub., de my desse heren vornoghet hebben, welker 15 mr. houetstols ick schal jarlikes vorrenten deme vorwesere des kalandes vor ene mr. lub. uppe den dach Michaelis bynnen Husem to betalende. Weret sake, dat desse jarlike renthe nicht betalet worde, unde de vorstender des kalandes dar schaden up dede, den schaden schal ik wedderlegghen. Weret sake, dat desse renthe vorseten worde eyn jar efte twe myth wreuele unde unwillen, so mach de vorstender des kalandes sodane lantgudere antasten unde bruken to des kalandes beste, so langhe he synen schaden is naghekamen. Efte ik vorstorue, er desse 15 mr. myt aller bedaghede renthe betalet worde, so scholen myne eruen sodan lantgud nicht schiften, sunder de ghemenen brodere des kalandes syn wol vornoghet. Ock scholen de brodere nicht vorplichtet wesen dike, damme, slusen, silen, weghe efte weteringhe uppe desset lantgud to holdende, ock nen schath, lantghelt edder beswaringhe darup to gheuende, sunder alle beswaringhe schal ik holden; scheghe hiir wes bauen, men so vorgheschreuen is, schal schen myt unrechte unde walt an unse werlike herschop. Ock hebben desse ghemene brodere my gheghunnet eyenen wedderkôp, wen my dat bequeme is; so schal ik deme vorstendere des kalandes de losinghe eyn half jar thovoren vorkundighen, unde uppe den neghesten dach Michaelis de betalinghe to donde, den houetstol myt aller renthe in eneme summen an sodan munte, so to Lubeke unde Hamborch ghinghe syn. Myn ingheseghel myt den ingheseghelen Juns Simmingk² unde Laurens Peterß. Gheuen unde gheschreuen des mandes vor Martini.

Perg. med 3 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt. Husum Kalentes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 27). [7996

Nov. 10. »Prestegaarden kaldiß Brendrop kirchis prestegaard i et tingsvidne dateret Vendtz herridtz ting st. Mortens afften aar 1495.«

[A. Orig. Brenderup Kirkes Arkiv. — Aa. Notits 1667(?) af Jesper Lauridssøn Præst i Brenderup.] Aaa. Afskr. efter Aa af Jon Mortensen: Thott 4to 1424 S. 5. — Aaaa. Afskr. efter Aaa: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad ð. [7997

Nov. 10. Paven befaler Abbeden i Ryd Kloster m. fl. at overdrage Franciskanerklostret i Flensborg til Observanterne.

[Orig.] Nævnt ganske kort i Minoriterkrøniken: *SRD. V. 522 L. 14 f. n.* — Trykt efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan. V. 128.* [7998

Nov. 14. Per Voghenß Foged til Gisлом H.s Ting, Seuerin Jenß Sognepræst til Willes, Crestern Freberigh og Per Anderß VV., Morthen Jebß i Aroph, Per Volß i Morum, Anders Tordß i Hooll, Iuer Lauerß i Soldroph og Micill Nielß i Fandroph. Lørd. efter Martini Dag paa Gisлом H.s Ting fik Jes Nielß i Elkier paa velbaaren Mands Vegne Mouers Nielß af Agardh et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Per Jenß i Bienroph, Micil Nielß i Fandroph, Mattis Acerß i Vaygardh, Iuer Lauerß i Soldroph, Trouels Esbernß i Vestroph, Per Volß i Morum, Mattis Kielß i Fandroph og Seuerin Tamesß i Soldroph; disse vidnede, at dem vitterlig [er], og de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at Mouers Nielß hans Lovhøringe Crestern Freberigh og Anders Tordß kundgjorde, at de paa Hestbech Mark saa' og hørte, at M. N. gjorde Lovhævd med Riddermændsmænd, fri Mænd og gode Selvjordere, som Fogeden og menige Herredsmænd fandt ham for Rette, og »inuordhe« Hestbech til Endel først fra den liden Mose norden ved Sunueyen imellem Hestbech og Ilriis og saa vester til en »lidell« [!] og ned til Fjorden og saa øster over Vejen igen og op til den Sten, som stander norden ved den store »høff« imellem Hestbech og Ilriis, og saa øster til Smeshøffue og saa til Bruye kiell og saa til Dalleroph Mark og ad »vratthen« og ad den »klouen høff« og vester til Fjorden, det der indenved er, til Hestbech, og siden sønder igen imellem Alstroph Mark og Ilris Mark fra den Sten, som stander i det »lidell knuss« østen ved den store »høff« imellem Hestbech og Ilriiss, og saa sønder over Gaarden til den Sten, som stander neden for Jegsberigh, og det, der østen ved er, det »vordhe« M. N. til sit Gods i Alstrop, Elkier og Lungardh undtagen Staksdals Mark, »kirk oc closther« og deres Del, som »eyer« i Alstrop og Elker, og »uduordh« Olluff i Ilriis at have der ingen Del. Og hans Lovhøringe mælte hans Lovhævd ved Magt, til hun rygges med Biskop og bedste uvildige »bøymen«; og var Lovhævdten tilbuden i 3 Ting og æsket paa, om nogen havde aabne Breve derpaa, og ej der kom nogen Breve, og Fogeden og menige Herredsmænd fandt ham til sin Lovhævd. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med [9] Segl: 5, 8. Bomærker. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [7999]

Nov. 17. *Reg. *8366.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxiii 48 (Rosenkrantz). Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 187.* [8000]

Nov. 19. Ick Knut Topß¹ wanaftich in deme kerspele to Schobul hebbe myt vulborde alle der ghenen, der my ere vulbord dartho behof was, vorkoft 4 schepellant bii suden Ingwer Siuertß huse, 4 schepellant bii norden Volquart Sustersons huse, 7 schepellant bauen myneme eghen huse, 4 schepellant bii norden Paye Truwelß huse, 1 schepellant bii norden unser kerken sunder jennigerleye ghift den vorstenderen des hillighen cruces vor Husem bii namen her Jacob Schroder, Hermen Tast unde Henning Verwer vor 15 mr. lub., de my desse vorstendere vornoget hebben, de ik vor de brukinghe desses landes jarlikes schal vorrenten vor 1 mr. lub. uppe Michaelis unde de bynnen Husem den vorstenderen to betalende. Weret sake, dat desse renthe nicht betalet worde, unde de vorstendere dar jennighen schaden up deden myt rechtghanghe, den schaden schal ik, er ik dat lant wedder bruke, den vorstenderen wedder legghen. Efte ik vorstorue, er desse 15 mr. betalet worden, so scholen myne eruen sodan ghestlant nicht delen edder bruken, sunder desse vorstendere hebben wedder dessen houetstol myt aller bedagheder renthe in eneme summen. Doch hebben desse vorstendere gheghunnet my, wen my dat bequem is sodan lantgud to vrigende van desse renthe, so schal ik den wedderkop eyn half jar thovoren vorkundighen, unde darna uppe den dach Michaelis den houetstol myt aller renthe to betalende in guder munte, so to Lubeke unde Hamborch ghinghe synt. Myn ingheseghel myt den ingheseghelen Paye Truwelß unde Volquart Hanß. Gheuen unde schreuen an deme daghe Elizabeth.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2-3. Forsiden mangler. Hellig Kors Kapel »vor« Husum's Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 50). [8001]

Nov. 20. Dekan og Kapitel i Roskilde mægler et midlertidigt Forlig mellem Bisp Niels Schaffue i Roskilde og Pouel Laxmand i en Sag om Kirkegods i Grønnolt og Lønolte.

A. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 194. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). Herefter: *Danske Mag. 5. R. III. 371.* — B. Udkast paa Papir til et udateret, mere kortfattet Brev af samme Indhold. Samme Arkiv (sstds.). Anført *Danske Mag. 5. R. III. 373.* [8002]

Nov. 20. Vi Hans Konge hilser dig Jep Villemssen, Jep Holm, Jep Pederßen i Ladager i Farebecksholms Len, Mads Michelsen, Oluf Maanß, Oluf Oluffßen i Dalbye, Niels Arildsen i Jersie og Anders Jensen i Kragehaugen i Lille H. Vi har befalet Hr. Christiern Prior i den Helligaands Hus i Kiøbenhavn [eder]^a alle efter denne Dag i Værge og Forsvar at have. Beder vi eder og byder, at I værer ham lydige og giver og gør ham [eders]^b aarlige Landgilde, Skat og Sagefald og al anden Tjeneste, ligervis som I hertil gjort og givet har vor Fru Moder Dronning Dorothea, hvis Sjæl Gud naade. Og lad det ingenlunde. Givet i vor Stad Roskilde Vor Frue Aften præsentat.

[A. Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1700, formentlig for Arne Magnusson: AM. Afskr. Pk. IX. — Ab. Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 757.

a) Aa og Ab: item. b) Aa og Ab: i det. [8003

Nov. 22. Grønolte Sognevidne givet Powel Laxmand, at hvis de 2 Sognevidner, som han og Bisp Niels Schaffue lod tage om Grønolte Kirkegods, strider mod hinanden, er Bispens det urigtige.

[Orig. Poul Laxmands Arkiv.] Vidisse 1495 Nov. 24. *Danske Mag.* 5. R. III. 375. [8004

Nov. 23. Powel Laxman beder Bisp Nicolaus Schawe om at give efter i Striden om Kirkegodset i Grønolt (og Lønholt).

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: Dxii 7. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag.* 5. R. III. 373; *Missiver II. 145.* [8005

Nov. 24. 2 Kanniker i Roskilde lader læse for Roskilde Kapitel: 7987.

Papir med utydelige Rester af 2 Segl paatrykte forneden. Roskilde Bisps Arkiv? (RA.). *Danske Mag.* 5. R. III. 374. [8006

— 2 Kanniker i Roskilde lader læse for Roskilde Kapitel: 8004.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. G. 287 (Jernskæg); 2. G. 301 (Qvitzow). Roskilde Bisps Arkiv? (RA.). *Danske Mag.* 5. R. III. 375. [8007

Nov. 26. Den erßamen burgermeisterenn unde ratmannen tor Borgh uppe Vemerenn. Ffrederich erffgenhome to Norwegen, hertog. Unnße gunste touorenn. Sodenne de gemeyne lantbede, als unnßeme herenn brodere unnde uns ouer jare vorgangen entweden unnde uppe desßeme negest erflaten Michaelis dach to betalende, von juw noch nicht betaldt is, hebben van unnßeme herenn brodere nhu uppert nige surderingesbreue erlanget. Begerenn hiirumme ame namen unnßes herenn broders unnde unnßeme ernstlich, gii ame midweken na Unnser frowen dage

erer entfanginge bii den togeschickeden bynnen deme Kyle tor stede weßen, en aldar sodan gelt der bede haluenn mit claren registerenn betalen unnde darane neyn lenger vortoch doen willen, angesehen de deputaten strax darna to Hadersleue unn- seme herenn brodere unnde uns von deme, wes se borende werden, rekenschopp doen scholen. Is unnsbeme herenn brodere unnde uns von jw so dangklick to willen. Datum to Gottorppe ame donredage na Katerine unn[d]er^a unnsbeme signete.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 2). [8008

a) Orig.: unnter.

Nov. 27. Axel Lagesß og Oluff Daa gør vitterligt, at de havde bevæget Bisp Niels Skaffue af Roskildæ og Pauel Laxman til at love at møde den 19. Nov. i Roskilde i Anledning af Striden om Kirkegodset i Lønnolte.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Lxxxiv 29 (Brock); 2. Lxlix 49. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 376.* [8009

Nov. 30. Anders Cristiernß Foged paa Han H.s Ting, Prior Gerloff i Øø, Jep Tordzß, Jens Speger og Jep Kieldzß i Hiortils. Mand. efter Advents Søndag paa Han H.s Ting fik beskeden Md. Clemen Brwss et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Seuerinß, Jes Rood, Latz Nielß, Nis Mickelß, Per Welhattesß, Nis Mickelß, Nis Nielß og Jens Mortenß i Besdorp; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Hr. Niels Høgz og Jep Tordzß Lovhøringe Seuerin Clemenß og Clemen Persß kundgjorde, at Hr. Niels Høg og Jep Tordzß gjorde Lovhævd paa Trannom Mark og Bratberg Mark paa al den Rettighed, som Erick Anderß Børn deri havde, og var der undtagen i samme Lovhævd al den Rettighed, som Kronen, Bonden, Mawritz Nielß, Kirken og »closter« deri havde. Og kundgjorde Jep Tordzß samme Dag paa Han H.s Ting, at ingen Ed var gjort paa nogen den Del, der findes kunde at have enten Kronen, Bonden, Mawritz, Kirken eller »kloster« eller, hvem det var. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med utydelige Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [8010 a

— Hans Konge. Mand. Andreæ Dag for os paa vort Retterting i Sortebrødrekloster i Othenße, nærværende Mester Hans Wrnne Provst i Othens, Hr. Niels Hanßon Prior til s. Johannis Kloster sstds., Mester Chlaus Anderßon Kannik sstds. vor Mand og Raad, Eyler Brysche, Tage[!]^a Vrnne, Therning^b Olßon vor

Borgemester i Othenløse og Esche Hvydh Byfoged sstds. med flere, var velbaaren Mands Tage Hendricksons Bud Marqwor Trølsen med nogle beseglede Breve paa noget Gods, Tage Hendrickson har forfulgt til Laas, og først i Rette lagde beseglede Ejendomsbreve paa dette Gods: 3 Gaarde, 2 ligger i Wemmendehøyes H., 1 i Malmøe med en øde Fæste i Skibroppe S., Tue paa boer, giver 1 Pd. Byg, 1 Gaard i Sandagre i Schurdorpe S. (Anders Thruidson, $\frac{1}{2}$ »lødemarck«), 1 Gaard i Ferlø H. i Løwestadhe (Lase, 3 Skill. Grot), 2 Gaarde i Øster Wemmendehøy i Ødeløfz S. i Wemmendehøyes H. (Thue Madtson, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Anders Perlø, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje), 14 Gaarde i Dybeck i samme Sogn (Lasø Thueø, 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Bent Aageø, 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Peder Hermandø, 1 Pd. Korn og Teje; Per Bendtson, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Lasø Therø, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Thue Arwidtson, 1 Pd. Korn, 18 Grot og Teje; Jep Grefve, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Nis Olø, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Per Nielø, 30 Skpr. Korn, 18 Grot og Teje; Svend Keyø, 30 Skpr. Korn, 18 Grot og Teje; Søfren Perlø, 30 Skpr. Korn, 18 Grot og Teje; Willom, 30 Skpr. Korn, 18 Grot og Teje; Morten Olø, 30 Skpr. Korn, 18 Grot og Teje; Olluff Jude, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot og Teje), Dybecksgårdh, som Oge Bingh i boede, og Robbelløff Mølle liggende hos Dybeck, giver 12 Pd. Mel, 12 Gaarde og Fæster liggende i Dybeck (Truls, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot og Teje; Ebbe, 30 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot og Teje; Per Sventson, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Olluff Perlø, 30 Skpr. Korn, 18 Grot og Teje; Erick, 1 Pd. Korn og Teje; Olluff Smed, 18 Grot; Olluff Schreder, 20 Grot; Anders Kynduger, 1 Skill. Grot; Olluff Eymer, 1 Skill. Grot; Jens Tydsk, 1 Skill. Grot; Galne Knud, 1 Skill. Grot; Ellne, 1 Skill. Grot), 2 Gaarde i Wemmendehøyes H. i Øster Wemmendehøy i Ødeløfs S. (Anders Olø, 1 Skill. Grot; Anders Jeipø, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i samme Herred i Schibroppe S. i Almare (Aage Perlø, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot Skat og Teje), 1 Gaard i Herrestad H. i Herwedstade (Olluff Frendeø, 3 Skill. Grot, Høns, Gaas og Lam), 2 Gaarde i Giøng H. i Matterydh paa Giøngholm, som Mogens Wernickeø i Fierløf havde pantsat og Tage Hendrichson skulde selv indløse, 1 Gaard i Syndre Willie i Liunedtz H., som Niels Giordtzen tilhørte, en halv Gaard i Ødeløf i Wemmendehøyes H. (Jep Lauridtson,

giver 1 Pd. Korn af forskrevne halve Gaard), i Busløe 1 Gaard, kaldes Bingegaarden (3 Skill. Grot og Teje), 1 Gaard, Svend Bagge i boede, giver 1 Pd. Byg, 4 Skill. og Teje, Piilegaarden (Olluf, 10 Grot og Teje), 1 Gaard (Strange Jude, 2 Grot), 1 Gaard (Skrædderen, 10 Grot og Teje); og hvad disse 3 Gaarde giver mere til Landgilde, det skal til Kirken og Præsten; 4 Gaarde i Giønge H., 2 Gaarde i Lomorp i Windsløf S. (Jerick, 2 Skpr. Smør, 26 Grot og Teje; Per Nielson, 1 Skp. Smør, 12 Skill. og Teje), 2 Gaarde i Näflinge (Inge, 2 Grot og 4 Skill. Grot; Peder Swendtson, 4 Skill. Grot), 1 Søsterdel i Lomorp Mølle, 1 Søsterdel [i] 1 Gaard i Lund vesten ved Graabrødrekloster liggende, 1 Søsterdel i Odruppe Mølle i Färß H. i Østerwästerstade S. liggende, item i 1 Mølle liggende hos Jordbierge magle, item al den Arv, som Tage Hendrichsons Søster Annæ Hendricksdatter i Wästerstade tilfaldt efter Fader og Moder i Jordegods, Bolpenge, Købstadgods og Møllégods, som hun ham solgt har; derefter vort Stadfæstelsebrev, først[e] Dombrev, andet, tredje og fjerde Dombrev skrevet paa Pergament med hængende Indsegl hvert Dombrev paa 6 Uger og vor almindelige Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmark og derefter 6 Uger Stævning Overhørelse og over alt Danmark. Hvilke Breve alle lovlig givne og til Tinge læste og forfulgte er ved alle deres Tider, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi Tage Hendrickson alt forskrevne Gods, som han nu i »wärdh« har, til evindelig Eje, forbydende alle Tage Hendrichson paa forskrevne Gods Hinder at gøre, og sætter vi den Sag evindelig Tielse paa. Datum ut *c* nostro causam *c* sub sigillo, teste Georgio Marswin justiciario nostro.

[Orig. Tage Henrikssøn Hollungers Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh., atteret 1685 Maj 13 af Johan Schmidt, »not. civit. Yst.^d« efter Originalen: SvRA. Kammararkivet, »Skånska åtkomstakter« 4 S. 3074 (jfr. S. 3217). [8010 b

a) o: sikkert Lage. b) o: vel Hieronymus. c-c) o: supra nostro ad causas. d) o: Ystadensis.

Nov.? Axel Lagesß og Olaff Daa gør vitterligt, at de havde bevæget Bisp Niels af Roskilde og Powel Laxmand til at lade deres Strid om Kirkegodset i Grønolt og Lønolte afgøre af Roskilde Kapitel.

Koncept paa Papir, skreven paa Bagsiden af 8002 B. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 373.* [8011

Dec. 2. Ingeborgh Philippidotther tilskriver sin Moder Fru Erme-gardh Eggærdsdotter om Bencth Aghesß og Næsby, om (Hans Billes og Anne Laurensdatter Thotts) Udstyr og om Skiftet (efter Bent Bille) m. m.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Enkes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 146* (her er udeglemt »Seddel«ens Bagside, der lyder: »Kæra moder, sænder mik mith øffwerlægh ok myn bøkklær igeen, som Anna hadhe, ok beder jak eder kærlegha, ath i forgæthe ekki Anna Niels Boosß, Margaretha Larenseddatter, Ingeborgh Larenseddatter ok megh, tha i kombe, ther godhe naaler och hwiffærsaxer ære ynthe mee.«). [8012]

Dec. 5. Jeg Søster Kerstine Jensdatter »prientze« i s. Agnetis Kloster i Roskilde og menige Konventssøstre sstds. har opbaaret af velbyrdig Md. Hr. Henrick Meynsterop Landsdommer i Sieland og Høvedsmand paa Korsør al den Rente, som vi skulde haft i dette Aar af dette Gods, som Hr. Henrick af os i Leje har, som er 4 lødige Mk. af Brandeloffuæ, 12 Skill. Grot af Hielsømaglæ, 20 lib. Mk. af Snesøræ, for hvilke Penge vi lader Hr. H. M. aldeles kvit. Vort Konvents¹ Indsegl. Sab. ante Nicolai. Perg. med 1 Segl: G. 432. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [8013]

Dec. 8. Jeg Per Jensß Sognepræst i Swærbwrgh og Domprovstens i Roskillæ Befalingsmand i hans »stiigt« [at] høre Regnskab, Hænrik Andhersß² Sognepræst i Magleby S. i Stæffwens H., Jorien Hansß [Sogne]præst i Strøby, Andhers Snæckæ i Magleby og beskeden Md. Is Dawittzen sstds. Vor Frue Dag concepc. var Regnskab gjort inden s. Andree Kirke i Magleby i Stæffwens H.; da var for os paa Regnskab og for menig Almue indensogns og uden[sogns] Mænd, som »kirckenis« Regnskab hørte, hæderlig og velbyrdig Svend Han[s] Billæ og spurgte sig for, om det var nogen [af] forskrevne Almue vitterligt, eller om de [havde hørt], at d[er var] Kald eller Stævning gjort fra Herredsting til So[gnestævne o]ver Hans Billæ [eller] over velbyrdig Kvinde Fru Ermegordh, Hr. Bæyntt B[illes Efterleverske], siden velbyrdig Md. Hr. Bæyntt Billæ døde. hver fra sig i »liwdh«, at det var dem ej vitterligt nogen Tid [hørt], at der var Kald eller Stævning gjort [over] Hans Billæ eller Fru Ermegordh, siden Hr. Bæyntt Billæ [d]øde, uden en Stævning, som Eyler Bryskæ lod gøre ved 2 Aar siden og stævnedes Fru Ærmegordh at møde i Fiwn om et Markeskel. Herpaa »bedes« Hans Billæ et Sognevidne; da tilmælttes disse 12 Dannemænd: Mattes Olsß i Magleby, Mattes Persß ibid., Per Nielsß, Trogels Nielsß, Per Palmisß, Jep Andh, Hans Alweræ og Thøme Powilsß ibid., Hæmingh Torsthensß i Cleppinghæ, Jepp Laurensß ibid., Per Nielsß og Oleff Freriksß sstds.; hvilke vidnede, at der var aldrig Kald eller Stævning

gjort paa Sognestævne over Hans Billæ eller Fru Ermegordh, sid[en] Hr. Bæyntt Billæ døde, uden det at Eyler Bryskæ lod kalde Fru Ermegord til Fywn at møde om et Markeskel. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med 5 Segl paatrykte forneden: 1. Endnu overklæbet, i Sigilfeltet vistnok Bogstavet p; 2. I Sigilfeltet en staaende Helgeninde med Sværd og Hjul; 3. Endnu overklæbet, i Sigilfeltet vistnok Bogstavet g; 4. Endnu overklæbet, utydeligt; 5. Endnu overklæbet, Bomærke. Hans Billes Arkiv (RA.). [8014

Dec. 10. Erich Bremlæ, som den Dag sad i »fogedestet« paa Steffuens H.s Ting, Gotkæ Laurentssøn og Siiger Jøsepssøn »borgemester« i Heddingemagle, Llassæ Mørk Borger og Per Scriffuere »degn« sstds. Torsd. efter Vor Frue Dag concepc. paa Steffuens H.s Ting var beskeden Svend Rasmus Jenssøn paa velbyrdig Svends Vegne Hans Byllæ i Syøholm og alle adspurgte, om dem vitterligt var, at Hans Billæ har nogen Tid været tingkaldet eller tingstævnet til Fyens Land, siden Beynt Billæ hans Fader død blev, og »beddes« herpaa et Stokkevidne. Derom at vidne tilmælted beskeden Md. Per Jenssøn i Arnøwe, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd, som er Jep Mogenss, Jes Hemingss sstds., Truels i Rædinge, Jep Smet i Frøsløff, Jes Michelssøn *ibid.*, Henrik Jenss i Helstædæ, Hans Snak i Smedrop, Mattes Mogenss i Heddingemagle, Per Jepsøn i Hagenløff, Per Niels i Cleppinge og Anders Perssøn i Arnøwæ; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, at Hans Byllæ ej har tingkaldet eller tingstævnet været til Fyens Land, siden Beynt Byllæ død blev, uden af Eyler Brwskæ. Vore Indsegl. Datum anno, die et l.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-3. Bomærker. Hans Billes Arkiv (RA.). [8015

Dec. 15. Niels Booss i Wynæs skriver til Fru Ermegardh Æggerdzdotther om hendes Søn Hans Biilles og Anne (Laurensdatter Thott)'s forestaaende Bryllup og om Bestyrelsen af Næsbygardh.

Papir med 1 utydeligt, brevlukkende Segl. Bent Billes Enkes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 148.* [8016

Dec. 18. Karl Biskop i Ottensse, Jørgen Vrne Landsdommer, Themthe[!] Grym Høvidsmand paa Rudtgaard, Jens Stissen i Werup VV., Eske Huidt Byfoged i Ottensse, Per Smed Borgemester i Bogensse og Laurits Anderss Borger sstds. Fred. før Tomes Apostels Dag var for os paa Stuen i Bispegaarden i Ottensse Hr. Oluff Sognepræst i Brenderop og havde med sig

disse efterskrevne Mænd, som stævnedede var i Rette og »boredt« Sognevidne om den Jord, som ligger ved Paddeuod, Hr. Laurits Sognepræst i Brendrop tilforn i Væрге havde, og Sandemænd gjorde nu »skyll« paa, »hueden« den Jord skal høre til »att« Rette, som er: Oluff Vinther i Brendrop, Hans Bruen, Bertel Ibsß, Anders Madtß, Per Jensß og Laurits Bruen *ibid.*, Mats Høygaard i Fieldsted, Jens Nielsß, Ander[s] Hanssen, Morthen Hanssen, Hans Kalluff, Jens Hanssen og Michel Jensß og Jens Olsß i Bro, Oluff Ellemose og Michel Hierricksß *ibid.*, som var tilforn i samme Sogn; hvilke bad dem saa Gud »hielp« og holdt paa Bog, at denne samme Jord ved Padeuod, Hr. Oluff gjorde sin Lovhævd paa, havde Hr. Laurits i 40 [Aar] og mere for en fri Stugjord ukæret til i Aar, og kunde de hverken høre eller spørge af nogen Mand, der Sandingen vil sige, at han gav der Skyld eller Rente af i sine Dage, og lod han hende selv først oprydde og pløje fra den gamle »aldueygh« sønder paa til Skoven. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[Orig. Brenderup Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 979.*] Afskr. fra Aar 1568: FLA. Odense Bispearkiv, Vends Herreds Breve Nr. 2 Bl. 26 a. [8017]

Dec. 20. *Reg. *8367.* Perg. med 1 Segl: G. 741. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 81.* [8018]

— Hiembeckæ Sognevidne givet Jurghen Rutz Bud, at ingen vidste, at Mattis Skræder af Bierby havde givet Per Claussen af Hiembecc kvit for et Løfte.

Papir med Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer; »senere formentlig ejet af Klevenfeldt« (RA.). *Vedel Simonson, Ruderne I. 64* (læs: *Lawers Olß sogneprest - Hiembecc, Las - Jørgen Rutz - om ther vor - ther offuer vor - aff Bierby - Hiembecc - denterst eller ey; tha - for^{ne} - for^{ne} - bedes for^{ne} - tel seg Las Deghen aff Hiembecc, Jis Knwtß *ibidem*, Nis Olsß *ibidem*, Mates Nielsß *ibidem*, Herloff *ibidem*, Swen Jensß i Stockebiery, Mates Laß *ibidem*, Jep Cleminß i Hiembecc, Jep Herløffß *ibidem*, Michel Skræder *ibidem* och Anders Perß *ibidem*; tesse - for^{ne} - for^{ne} - for^{ne} - Jis - til for^{ne}. Ath - och faret och - breff. Datum anno).*

a—a) Brevet har Paategninger med hans Haand.

Dec. 21. Vidne af Landskrone Byting, at s. Knwtz Lav sstds. lod skøde et Hus sstds. til Las Hermenssøn af Helne kircke uden for Lund.

Perg. med [7] Segl: 2. Ubetydeligt Brudst. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 267.* [8020]

Dec. 26. Marquart Tammessøn lejer af Ærkebisp Jens Brøstorp i Lund 2 Gaarde i Arrie mod Afgift til Arrie Kirke.

Perg. med 1 Segl: Lille (efter Størrelsen formentlig Ringsignet), hvori et antikt Mandshoved i Profil. Lunde Ærkebispes Arkiv; ÆA. IV. 297, B. 22 (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 269.* [8021

Dec. 29. Vi Niels Schaffue Biskop i Roskilde tillader, at Jens Galen boende i Nyerop paa velbyrdigs Kvindes Gods Fru Ermegardz, Hr. Beynt Billes Efterleverskes, som født er paa vort og Kirkens Gods i Thureby Len, maa være fri af vort og den hellige Kirkes Gods med Husfrue, Børn og Gods, og at blive besiddende der, som han nu boer, eller hvor Fru Erme-gard ham have vil. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd Jens Galen og hans Børn paa »personæ« eller Gods hindre under vor synderlige Hævn og Vrede. Secretum nostrum. Datum Roskildis die Thome archiepiscopi Cantuariensis.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig G. 178. Bent Billes Enkes Arkiv (E; RA.). [8022

Dag? Vidne, at Tyge Dam ikke var fribaaren.

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Aug. 24 (die Bartholomæi) mellem Erich Kromedige paa Kronens Vegne og Peder Jull paa egne og Medarvingers Vegne; den sidste fremlægger 2 udaterede Breve (et Skøde af Tygge Dam og et Tingsvidne, at han var fribaaren); den første fremlægger nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 113 b. *Rosenvinge, Domme II. 72.* [8023

— »En gammell laghefftt aff Molt herritz ting wnder Guds aar mcdxcv, lydende, att Niels Benitsøn hagde loglig giortt sin laghefftt paa sin gaardz tilliigelse, som aff arildz tiidh tilliigett haffuer, oc paa en eng, heder Kieldekier, oc en, heder Padderock, mett mere, som then tiidh hagde leygiitt tiill for^{ne} gaardtt wti fyrgetiugæ aar oc mere wlast oc wkierdt etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1539) Juni 5 (die corporis Christi) mellem Tißlundtt Mænd og Graffuers Mattzen i Bobell; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 24 b. [8024

— »Ett beßeglit skødebreff wnder datum mcdxcv, lydende, att for^{ne} Bentt Persß aff Wggerßløff hagde soldtt, skøtt och affhendtt fra ßeg och ßine arffuinge och tiill Jep Lang och hans arffuinge fiire ßiine gaarde och gods liggende i Synderudtt wti Rederßløff sogen wti Løffue herritt mett all theres retthe tilliigelse, inthet theraff wnderthagitt, att haffue, nyde, bruge och beholde tiill euerdelig eige etc.«

[Orig. Jep Jepssøn Langs Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1547 Nov. 26 (Lørd. efter Catharine Dag) mellem Fru Anne, Niels Bragdes Efterleverske, og Hans Norby til Wggerßløff; den sidste fremlægger et udateret Skiftebrev; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1496 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 160 b. [8025

Dag? »Ett tingswitne aff Jerløff herritz tingh wnder datum mcdxcv, lydende, att then thiidtt Jep Jensß i Skoffgaardtt gjorde ßin heffdit paa Børløff marck, tha hagne Henrick Nielsß oc Jes Winther spurtt hannom adtt inden tinge, om handtt ßuor nogitt paa theriis jordtt paa Børløff marck; tha ßuarett handtt ney, men kendes Jens Winthersß at haffue then otthende dell i for^{ne} marck etc.«

[Orig.] Udtog se 3171. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 202 b. [8026

— »En lagheffdit wnder datum mcdxcv, lydende, att Jep Jensß i Sckoffgaardtt hagne induordett mett lagheffdit tuo gaarde i Børløff met all theris retthe tilliggelse, inthet wndertagit, inden alle iiii marckemuode, ßom handtt haffuer loglig hagtt, ephther ßom hans skøder paa-lyuder etc.«

[Orig. Jep Jenssøn Skovgaards Arkiv.] Udtog se 3171. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 202 II a. [8027

— Oluff Perssen af Veldumgardt erkender at have købt til Genkøb 3 Gaarde i Salinng (1 i Otthing og 2 i Hynnbor) af Mester Erich Kaass.

[Orig. Erik Kaas's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Maj 5 (Torsd. efter Sønd. missa. domini) mellem Iffuer Friis til Harritzkieer paa den ene Side og Erich Nielszen til Kollerup og Biørnn Kaass til Starupgardt paa den anden; den første fremlægger Brev af 1501 Dag?; Biørnn Kaass fremlægger nærværende Brev og Brev af 1500 Dag?. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 73 a. *Rosenvinge, Domme I. 180.* [8028

— Skiftebrev, hvorved 3 Gaarde tilskiftes Mogenns Jogensß.

[Orig. Mogens Jonsson Vifferts Arkiv.] Udtog se 5584 (hvor 1494 i L. 6 er en Fejl af Udgifveren for 1495). RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 103 b. *Rosenvinge, Domme I. 182* (med urigtigt Aar 1414 og urigtigt Navn Jørgensen). [8029

— Brev af Jens Nielszen i Restrop m. fl. om Gods i Restrop og anden Steds, som Niels Perssen i Restrop har i Pant af Albritt Scheyll.

[Orig. Albret Skeels Arkiv.] Udtog se 7789. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 36. *Rosenvinge, Domme I. 87.* [8030

— Afkald mellem Jens Andersen i Moutrup og Henrick og Mogens Stampe m. fl.

[Orig.] Udtog anført i kongelig Dom 1550 Sept. 4 (Torsd. efter Egidii Dag) mellem Per Galskytt og Otthe Galskytt paa den ene Side og Niels Kragh til Kierlingbiereg paa egne og Fru Eddell til Synderwang's Vegne paa den anden; Brevet fremlægges af de sidste. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 346. *Rosenvinge, Domme I. 130.* [8031

— Tingsvidne af Bierg H., at der aldrig havde gaaet Ved, Kul eller Rugsæd af Grunegaardt til Bygholm.

[A. Perg.^a] **Aa.** Udtog anført i kongelig Dom uden Datum (indført mellem Domme af 1551 uden Dag og 1551 Aug. 21 (Fred. efter Vor Frue Dag assumpc.)) mellem Otte Gyldenstierns Arvinger og Bertell Seuerinssen i Grunde; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 440. Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 168.* — **Ab.** Udtog anført i kongelig Dom 1555 Okt. 26 (Lörd. efter Severini Dag) mellem Holgert Rosenkrantz til Boller og Bertell Sørensen i Grunde; den sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1509 Dag?. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 66. Herefter (ikke fuldstændig): *Rosenvinge, Domme II. 155.* [8032]

a) Saaledes Aa.

Dag? (*Reg. * 8369.*) [^aVelbeseglet Perg.^a Mariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 716.*] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1562 Febr. 7 (sabb. esto michii) af Kongen (∅: Rigskansleren), givet Hr. Jørgenn Lycke paa Mariagers Klosters Vegne. RA. Rigens Forfølgningssbog 1559-63 Bl. 378 a. *Danske Mag. VI. 196.* [8033]

a—a) Saaledes Udtoget.

— Dorothea Dronning. For Troskab og villig Tjeneste, som [Me]ster Birgher Gwnnerß Ærkedegn i Roskilde vor Kansler Kong Cristiern, vor [Hus]bonde var, og os i 22 Aar omkring gjort har og os gøre skal, saa længe han lever, giver vi ham al den Boskab, som vi har her paa vor Gaard Kapitel her i Roskilde og den, som Ærkedegn er i Roskilde, tilhører [Brygg]erede, baade Pande og Kar og alt det, dertil hører, Køkkentøj, Gryder og Kedler, »brandhe. ett oc ræst« og alt det, dertil hører, uden en Kobberkande og en Bryggepande, hører til Haritzborg g vor Kapellan her paa Gaarden vel kender, Mel, Malt, Rug, Byg, Havre, Flæsk, Kød, Fisk baade tør og salt, Humle og alt vort Kvæg, som vi har paa Eskildz. »sengheritzler«, som vi har her paa Gaarden, baade Dynner, Lagener, Sengeklæder, Læderlagener »er, høvende, dræther, bonedhe oc sperlaghen« og alle vore Tinkander, Kobberkander og »cken« og alle vore »cwnthoor«, som vi plejer her at have paa Gaarden til vort eget Be. des troligere skal bede til Gud for os, Kong Cristiern, vore Børn og give fattigt Folk Almisse for alle vore og alle kristne Sjæle efter sin, saa længe han lever. Og beder vi Kong Hans og Hertug Ffrederick v[ore Søn]ner ville dette samtykke og ej lade gøre vor Kansler her noget, men lade ham beholde det for Guds [og] vor Bøn tro Tjeneste Skyld; thi vi har ham det længe lovet og ofte til-

sagt, om Gud d[et saa føjet?] har, at han os overlever, som hæderlige, ærlige og renlivede Herrer Broder s. Francisci Ordens Broder og Broder Cristiern Prior i »hellighe gesthws« i Køb[enhaffn] vel vitterligt er. Og sammeledes beder vi, at de for Guds og vor Bøn Skyld vil have vor Kansler Forsvar for Vold og Uret og værer ham Maade ham Behov gøres og han eder tilsigende vorder ud af Gud, som alle gode Gerningers Lønner er. [Vort Indsegl?] Datum in civitate nostra Roskil[densi] 1495.

Medtaget Perg. (Plica afklippet, saa at Seglhul ikke kan ses); brugt til Omslag om »Erogata Joannis Petri notarii curie Lundensis anno domini mdxxx quarto«. Sagtens senere til Lunde Ærkebispes Arkiv (RA. Roskilde Kapitels Arkiv). [8034]

Dag? »Archiebiscop Jöns uthgifne kiöpe- eller säljobreef åth Anna Nilßdatter angaende een gård och grund liggiandes i Bröderup i Oxiehäradt, som förde Anna sigh tilhandlade. Dat. 1495.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 132. — Brevet er mulig identisk med 6985. [8035]

— Lunde Kapitel lejer Michael Skrifwere en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 372«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 270.* [8036]

— Lunde Kapitel lejer Hr. Vagerus en Gaard (?).

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 373«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 270.* [8037]

— Lunde Kapitel lejer Åke Mölnare en Mølle i Helgeåå.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 374«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 270.* [8038]

— Lunde Kapitel lejer Fru Birgitta, Ærengislos Enke, Snöstorp Gaard eller Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 375«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 270.* [8039]

— Lunde Kapitel lejer Birgittæ Olufzdatter 3 Gaarde i Öfwerbyy.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 376«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 270.* [8040]

— Lunde Kapitel lejer Corvinus Perszon Egelsberg Len og Mielby Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 377«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 271.* [8041]

— (Lunde Kapitel) lejer Oluf Larszon en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 378«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 271.* [8042]

Dag? Lunde Kapitel lejer Jöns Holgerszon Tulstorp i Ingelsta H.
 [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 379«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 271.* [8043]

— Lunde Kapitel lejer Axel Ditlofzon Bispetienden af Bunckeflo og Hyllie.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 380«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 271.* [8044]

— »Dito^a leiiobreef gifwet Marquardo på twenne dombkyrckians gårdar liggiandes i Arie kyrcke[!]; på dhen een bodde Is Jepson, och dhen andra Anders Aageßon. Dat. 1495.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 381«. Nævnt: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 269.* [8045]

a) »: Lunde Kapitels.

— Lunde Kapitel lejer Hemmingh Olszon en Bod i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 384«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 271.* [8046]

— »Dorotheæ, D#, Svrr., Norg. etc. Dronnings 2 Breve: (a) en Qvittance til Roesk. Capitel for 3 Kister og en Skrin med Clenodier afhendt fra deris Sacristiæ, hvor det var indsat til Forvaring; (b) Brev paa nogle Jorder, hun igiengiver Capitelet, som hun tilforn havde tilkiobt sig. Begge dat. Roesk. 1495.«

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anførte i Registratur over dette (B Nr. VII).] Afskrifter herefter fra 18. Aarh.: AM. 4to 1034 Bl. 7 a og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 4 S. 313. [8047-48]

— Brev, at Sandemænd af Ryns H. svor tvært igennem Wiiborigh Kapitels Fiskegaard Wodtzgaardhe.

[Orig.] Udtog se 633. Viborg Kapitels Arkiv 1541 Juni 18 (RA.). *Dipl. Viberg. S. 223.* [8049]

— Hans Rantzau lover Kongen at gøre Slesvig Bisp Regnskab af Svavsted.

[Orig. Slesvig Bisps Arkiv?] Udtog af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 180 b (= *J. A. Cypræus, Annales S. 397.*) [8050]

— Axel Lagesøn til Clausholm giver en Gaard i Kiøbenhavn til den Helligaands Kloster sstds.

[A. Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: Aa. RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Ab. Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ac. Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 90* (Aa har: Sogn *Kiødmangergaden*; Ab: Sogn udi *Kiøbmagergaden*). [8051]

— Se 6838. [8052]

— Brev af Bisp Carl om Brenderup Præstegaard.

[A. Orig. Brenderup Kirkes Arkiv. — Aa. Notiits 1667(?) af Jesper Lauridsson Præst i Brenderup.] Aaa. Afskr. efter Aa af Jon Mortensen:

Thott 4to 1424 S. 45. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 152.* — **Aaaa.**
Afskr. efter Aaa: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV,
511 ad δ. [8053]

Dag? »2. En lauhøuit paa perckement paa Roeng till Flyner kircke. Aar 1495.«

[Perg. Flynder Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 57. [8054]

— »Hr. Peder kom efter Hr. Jacob^a, hvilket kan sees af et gammelt Tingsvidne udsted ved Sabroe Herreds Ting Anno 1495 efter Hr. Peders Forlangende, hvori bekræftes, at Annex-Gaarden i Lyngaae Bye er given Præsten i Lyngaa af Patronen og Bønderne, fordi han skulle holde en Messe ved Vor Frue Alter i Lyngaae Kirke.«

[Orig. Lyngaa Kirkes Arkiv.] Udtog med Andreas Königs Haand: Ny kgl. Saml. 4to 1194, II Bl. 567 a. [8055]

a) Næmlig som Præst i Lyngaa, Sabro H.

— »Ett tingswinde, att dett haffuer verrith rett marckeskell mellem Kellerup och Korttrup, som riidementd giordt haffuer. Under datum 1495.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 2 og yngste Eksemplars S. 2: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [8056]

— »1495 Hr. Anders ...^a befalis i et Brev af Bisp Carl Rønno v at søge til Wends Herreds Ting i en Sag.«

[Orig.] Udtog med Hænder fra 18. Aarh.: Rostgaard Fol. 18 Bl. 100 a (blandt Præster i Aaby og Aastrup) (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 117 a og Uldall Fol. 190 S. 79); Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole, mellem de 2 Sider 213 (herefter: Thott 4to 1419 S. 307) og Ny kgl. Saml. Fol. 1666 Bl. 34 a. — Brevet er mulig identisk med 8058 og 8059. [8057]

a) Aaben Plads i Udtogene.

— »1495 Hr. Neels Jepsen, som af Carl Rønno v Bisp befalis at forrette noget paa Bogense Ting.«

[Orig.] Udtog med Hænder fra 18. Aarh.: Rostgaard Fol. 18 Bl. 187 a (blandt Præster i Bogense) (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 224 a og Uldall Fol. 190 S. 154); Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 427 (herefter: Thott 4to 1420 S. 580). — Udtog med Jacob Bircherods Haand: Gl. kgl. Saml. 4to 2349, Hæfte b under Bogense (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 271 og Nationalmuseet, Vedel Simonsens Haandskr. Nr. 511 y S. 210). — Omtr. det samme Udtog fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 403 S. 66. — Se 8057. [8058]

— »1495 Hr. Gjøde Jensen Brun; hannem befaler Carl Rønno v i et Brev at drage til Tings paa Stiftets Vegne.«

[Orig.] Udtog med Hænder fra 18. Aarh.: Rostgaard Fol. 18 Bl. 181 a (blandt Præster i Særsløv, Skowby H.) (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 217 a og Uldall Fol. 190 S. 149) og Ny kgl. Saml. Fol. 1666 Bl. 114 a. — Se 8057. [8059]

Dag? Thesligeste ett anddett pergamentzsbreff under sitt datum mcdxcv, liudendis, att Chrestiernn Anndersenn haffde saald, skødt oc affhennd fraa seg oc sine arffwinnges oc til for^{ne} Jep Michelsen oc hans arffwinge ald thend aroff oc rettighed, somm hannomm kunde tilfalde udi ix pund kornn oc sex skielling grott udi Hagerup udi Jørdlunde sognen, thesligeste udi enn gaard udi Lille Sundbye udi Vdesundbye sognen, saa att samme godtzs maa oc skall bliffue til thennd guds-tienniste, som for^{ne} Jep Michelsenn thet tillagd haffuer. <

[Perg.] Udtog se 1557. [8060]

— Se 6204. [8061]

Uden Dag. Jeg Mester Hans Vrnæ¹ Domprovst i Otthensse har opladt velbyrdig Md. Per Brockenhussæ min »swor« alle de Pantebreve, som jeg har af velbyrdig Md. Doktor Erich og paa det Gods, som jeg har i Østher Hessingh, fra mig til Gesæ min Søsterdatter at have efter fornævnte Pantebrevs Lydelse. Medb. af flere Dannemænd Knwt Friiss², Kresthern Mwle og Laurens Tyghes⁴. Scriptum sub anno 1495.

Perg. med [4] Segl: 1. G. 538; 2. Cxiii 2; 4. Clviii 34. Peder Brockenhus's Arkiv (AM. VII. 21). [8062]

— Vi Niels Krabbe, Michel Krabbe, Per Krabbe, Lucas Glob⁴ fuldmyndig gør velbyrdig Md. Oloff Persß af Vellomgordh igen at købe en Gaard i Brynnom i Sallingh af Hr. Niels Eriksß af Thym, hvis Sjæl Gud have, hans Arvinger, »hwilke« vor Fader Morten Krabbe, hvis Sjæl Gud have, solgte Hr. N. E. for et Genkøb for 20 rinsk Gylden og 20 Mk. danske Penge. Og naar Hr. N. E.s Arvinger har antvordet O. P. Gaarden og vor Faders Brev, som de derpaa har, lader vi dem kvit for os og alle vore Medarvinger for al Tiltale for Gaarden; og mæler vi død, om der nogen Tid findes nogle Genbreve, som Hr. N. E. har givet vor Fader eller Moder derpaa. Vore Indsegl. Aar 1495.

Perg. med [4] Segl: [1. Skjold, hvori en Bjælke, og Hjelm; Omskrift ikke gengivet; mulig Lv 70^a]; 2. Skjold, hvori en Bjælke, og Hjelm; Omskrift ulæselig; ikke Lv 70, saaledes som der anført; 4. Lv 67 (glop ... bbe; Krabbe). Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arvingers Arkiv; ^b senere til Kærgaardsholm Godsarkiv^b; derefter ejet af Klevenfeldt^c (RA.). [8063

^a) Tegning i RA. Klevenfeldts Segltegn., Krabbe. ^{b-b}) RA. Klevenfeldts Segl-tegn., Krabbe. ^c) RA. Reg. 60 S. 107.

— Reg. * 8370. [Papir (formentlig Original). Johan Pederssøn Oxes Arvingers (Enkes?) Arkiv?; ac. 1860-62 i Aalborg Bispearkiv^a;

1921 forgæves efterspurgt saavel i Landsarkivet i Viborg som ved Aalborg Bispekontor.] *Ny kirkehist. Saml. II. 531.* [8064

a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

Uden Dag. (Reg. *8368.) Udtog: *Terpager, Ripæ S. 256.* Terpagers Kilde er intet Brev, men »Anniversaria ad d. V. idus septembr.» (∴ ifølge *Kinch, Ribe I. 579*: Ribe Kapitels yngre Anniversariebog).

— Udtog: *Saml. til jydsk Hist. 4. R. VI. 418.* Er 7527.

— Udtog: *Danske Atlas V. 608.* Er 7605.

— Udtog: *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 15.* Er 7917.

— Udtog: *Christen Erichsøn, Viborg Byes Beskriv. S. 34.* Er 1497 Dag?

Brevbøger: Ribe Kapitel: *Oldemoder 91* (Sept. 1). — Esrom: *Cod. Esrom. 206* (Marts 5), *204* (Marts 16), *208* (Marts 23), *217* (Maj 28), *220* (Nov. 16; Begyndelsen af dette og Slutningen af det foregaaende Brev findes i Faksimile (med Transskription) i *Palæografisk Atlas, Dansk Afdel., XLIV*). — Æbelholt: *SRD. VI. 201* (Okt. 19). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 88* (Febr. 5; *ÆA. III. 194*). — Løgum: *SRD. VIII. 211* (Aug. 12). — Vitskøl: *Dän. Bibl. VI. 167* (Febr. 10).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 14*; se ogsaa 7857, 7936. Aalborg Slot: *ÆA. III. 71?*, 75. Stjernholm: *ÆA. V. 108, 109*; se ogsaa under Aarhus Bisp. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 331, 362*; se ogsaa 8021. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 356, 363*; se ogsaa 7966. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 50, 51, 56*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 254* (Jan. 6), *280* (Jan. 19), *299* (Jan. 24), *331* (Febr. 12), *261* (Marts 3), *263* (Maj 13-19), *284* (Juni 6?), *313* (Juli 23), *249* (Nov. 4; jfr. 260), *312* (Nov. 11), *253* (Dec. 12), *239, 305*. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 28* (Marts 2) *28* (Marts 2), *36* (Marts 10), *41* (Juni 22), *79* (Juli 9), *40* (Aug. 10), *18* (Aug. 17), *28* (Aug. 24), *69* (Nov. 12), *149, 150, 162* (= *V. 114*). — Tommerup: se 7832, 7834. — Antvorskov: *ÆA. IV. 107, 108, 119, 162, 210* (1 ell. 4 Breve?), *221, 249, 252, 260*. — Skovkloster: *SRD. IV. 352, 380, 389, 391*. — Maribo: *ÆA. III. 276, 276, 292, 295*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 616* (888), *616* (887), *618* (1072). — Alling: *ÆA. II. 176, 185*. — Dueholm: *ÆA. III. 181*; se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 101* (Sept. 24), *98* (Okt. 12). — Hundslund: *ÆA. III. 6*. — Mariager: *ÆA. V. 655, 656, 658, 661, 665, 665, 666, 679, 717, 723, 725, 747, 753*; se ogsaa 8033. — Ring: *ÆA. I. 229?* — Tvilum: *ÆA. II. 57* (Apr. 25), *50* (Apr. 30). — Vestervig: *ÆA. III. 138, 155, 156?*, *156, 157, 157, 158, 158*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 374, 375*. — Vor: *ÆA. I. 190, 215*. — Vrejlev: *ÆA. III. 40*. — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 329* (Marts 15; = *ÆA. I. 166*), *329* (Juni 9; = *ÆA. I. 166, A. 27* med Aar 1445), *333* (Nov. 24; = *ÆA. I. 219*). *ÆA. I. 275*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 179*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 856, 954, 994* = *1010 H. 3, 1010 H. 2, 1123, 1123*; se ogsaa 8017. — *Eline Gøyes Jordebog 369* (Jan. 21), *124* (Jan. 22), *381* (Marts 24), *162* (Marts 29), *414* (Marts 31; = *Adel. Brevkister 119*), *270* (Apr. 22), *144* (Maj 27), *162* (Maj 28), *416* (Maj 29), *137* (Juli 13 ell. 20), *368* (Aug. 1), *163* (Aug. 29), *371* (Okt. 18), *416* (Nov. 16); se ogsaa 7893, 7962. — *Adel. Brevkister 56* (Sept. 8); se ogsaa 7853, 7873, 7925, 7955 og under *Eline Gøyes Jordebog* Marts 31.

1496.

Jan. 2. Jeg Knud Lageß, som kaldes Brock¹, beder eder Hr. Eskild Gøjde, Hr. Sten Bille, Hr. Tønno Wernersß, Thage Henricsß, Per Langh og Klaffs Loduigsß, at I besejler dette Pergamentsbrev med mig, hvilket jeg har besejlet ærlig Md. og

velbyrdig Niels Hack i Hickeberge. Datum Lundis sab. post circuncis. dni. sub sig. meo.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxxiv 33. Niels Mogenssøn Hacks Arkiv (RA). [8065]

Jan. 5. Frederich erffgenho[me] to Norwegen, hertog. So dem fruwe Dorothea koniginne unße fruwe moder, der Got gnedich sii, uppe der borg Sunderborg etlick gelt in vorwaringe gelecht laten hadde, eyn sodanne nach erer gnaden dode mit heren Johan koninge, unsen heren broder, to delende, alß dem hebben wii itzundt von sodanen gelde, ßo uns togerekent was, de helffte tor noge unses andeles haluen entfangen; quitteren darumme unsen heren [broder] alsodannes [ha]luen, ß[o to] Sunderborg tor stede ge[west un]de durch uns gedeylet is, vor alle [thosprake] unde [bedang]ken derhaluen sinen gnaden gutliken vornoginge. Datum to [S]underborg am auende epiphantie dni. under unserm torugge uppedruckten signet.

[Orig. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 16.*] Afskr. fra c. 1525: Münchener-Saml. Nr. 4295 Bl. 174 a (1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Christiern II, Münchener-Saml.)). LDipl. (det i Teksten i [] satte er for største Delen suppleret herfra). [8066]

Jan. 6. Jeg Otthe Friis paa A. Syndre Jwdlandh oplader hæderlig og velbaaren Md. min Modersøstersøn Hr. Lidher Jensß Kannik i Roskilde et aabent Brev, s[om] min Husfrue Berethe, Bentz Krabes Datter, er tilfaldet af ret Arv efter hendes Fader, [hvil]ket Brev lyder: *1. Række Nr. 7960.* Skal Hr. Lydher beholde dette Brev med al Rettighed op at bære og ind at kræve Hovedsummen, som er 50 ry[n]ske Gylden, og Landgildet, som igen staar. Medb. af flere gode Mænd Moghens Lowesß i Ophwsen a. v., Hans Thomesß,ffwere og Diderick Gwldsmed »bwrghere« i Hwseme. Datum Arlewad hellige »treehe« Dag.

Perg. [med 5 Segl]. Senere tilbagegivet til Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv? (AM. VII. 24). [8067]

Jan. 6 ell. Juli 9. Ik Hinrick Kock, en inwoner to Husem unde[!] stichte Sleßwiick belegen, vorkope unde vorschote myt vulbort myner werdynnen Katherinen unde alle der jennen, der ere vulbort darto behoff was, deme erliken heren Bernt Enichlo viccario ime dome to Sleßwiick, deken des kalandes der viccarien, unde den ghemenen vicarien darsuluest, 3 mr. jarliker renthe to betalende in den achtedagen to passchen bynnen

Sleßwiick uthe myneme huse hofte belegen int osten van der kerken an der suder siiden, alze men gheit na s. Jurgen, tor norder hant twisschen Karsten Simon jegen den batstouen int osten unde Jacob Sithoff in dat westen bynnen Husem myt eyner tofft belegen in der suder straten jeghen den batstauen tor luchteren hant, alse mien van deme ke[r]khaue geit na s. Jurgen, twisschen heren Johan Payssen in dat osten unde Distelouwe int westen, unde erne, in munte, so to Lubeke unde Hamborch genge is, van den ersten wissen renthen, dede kamen van myneme huse, vor 45 mr. houetstoles, de ik van den vicarien entfangen hebbe to myne nutticheit, unde ik id in myne unde myner husfrouwen nutte ghekeret hebbe. Unde wo ik de betalinge der 3 mr. jarliker renthe nicht dede, so mach her Bernt van der ghemenen vicarien wegen de renthe uthmanen myt gheistlikem ofte werliken rechte. Were ok sake, dat ick sodane 3 mr. nicht uthgeue, so mogen de deken unde ghemenen vicarien dat hus myt der toft antasten unde vorhuren so lange, dat se betalet sin unde alle bewisliken schaden, renthe unde houetstol in munte, so to Lubeke unde Hamborch ghenge is. Wen denne de deken unde de ghemenen vicarien betalet sin in renthe unde houetstole myt alleme bewisliken schaden, allent, wes denne dar auer is, schal men Hinricke geuen. Unde ik wil sodane hus unde tofte an erem wesende beholden unde buwete uppe mine egene kost unde nene mer renthe jemande darin vorschoten ofte vorlaten ane willen der vicarien. Jodoch hebbe her Bernd unde ghemenen vicarien Hinricke ghegunt, sodane 3 mr. mach wedder affkopen by also, dat he sodane wedderkopp schal vorkundigen in den achtedagen Michaelis unde nene ander tiid, unde darna uppe passchen ofte in den achtedagen betalen uppe eyne tiid 30 mr. myt 3 mr. renthe des jares unde beholden 15 mr. to renthende ene mr., ofte ersten 15 mr. myt sodaner vorscreuen renthe unde beholden 30 mr. vor 2 mr. to renthe jarlikes myt tuchnisse eynes nygen breues; ock dat denne sy alle renthe bedaget myt alle bewislikem schaden gheleden van wegen trager betalinge vornoget. Schege jenich hinder an sodanige betalinge, so schal sodan wilkor machtlos sin, unde breff schal bliuen in syneme wesende, unde de loßinge in natiiden schal schen an eynem summen also 45 lub. mr. to betalende uppe eyne tiid myt der renthe unde schaden bynnen Sleßwiick. Myn inghesegele myt den inghesegelen Claus Moller, Mychael Schulte ok inwoners to Husem.

Ghegeuen unde screuen amme auende Kanuti des hilligen mer-
telers. Unde bekenne ik, dat hiirbauen an myneme huse is 30
mr. houetstoles unde 2 mr. renthe des hilligen lichams gilde,
de kalant to Husem 1[?] mr. vor 15 mr. houetstoles, Unser
vrouwen gilde 1 mr. vor 15 mr., unde 3 mr. tobehorich den
vicarien bauenscreuen in crafft desses breues.

Perg. med [3] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst. Slesvig Domkirkes
Vikarers Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Domkirche zu Schleswig Nr. 16).

[8068]

Jan. 7. Andreas Olavi Borger i Nestuedia lejer en Gaard sstds.
af Københavns Kapitel.

Perg. [a med 1 Segl: Skjold, hvori et Anker^a]. Københavns Kapi-
tels Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 235.*

[8069]

a-a) Nævnt af Langebek 1750 i LDipl.

Jan. 8. Ffrederick Arving til Norge, Hertug. Som dagtinget
»wort« i Kalundeborg i den anden Uge efter trinitatis Søndag
næst forleden imellem vor Broder Kong Hans og os om vor
Andel i »the pant« efter vor Fru Moders Død og sammeledes
for al anden Tiltale, vi mente at have til Riget Danmarck, og
vi derfor skulde have 28970 rinske Gylden, hvilken Sum Guld
og Penge vi skulde straks annammet i Coldinge efter hendes
Naades Død, Halvdelen i Guld og Halvdelen i danske Penge,
da har vi nu for vor Broders Villie og »mag« Skyld undt hans
Naade der Dag paa til tvende Terminer, den første Termin de
hellige 3 Kongers Dag Aar 1497 Halvdelen af forskrevne Guld
og Halvdelen af forskrevne Penge, og den anden Halvdel de
næste de hellige 3 Kongers Dag Aar 1498 at betale. Og dermed
skal alting blive gjort til en fuldkommelig Ende imellem Kong
Hans og Danmarcks Rige og os; og naar som saadan Guld og
Penge betales os, lader vi hans Naade og Danmarcks Rige kvit
for alt ydermere Krav. Givet paa vort Slot Gottorp Fred. efter
de hellige 3 Kongers Dag under vort Sekret.

Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 25* (RA. C 7, Gældsbr.
og Kvitter., Perg.).

[8070]

Jan. 10. Wy Johann¹ koningh sint heren Ffredericke her-
toghen unseme broder schuldich van ßodanns andeyls weghenn,
so syner leue der pantguder haluen, so unse moder, der Got
gnedich sy, in Dennemargken gehat heft, mogen anfellich syn,
alßo is 28970 rinsche gulden, welkere summen geldes wy scol-
lenn unseme broder uppe 2 termyne betalen, de ersten helffthe
in gudeme rinschen golde unde denschem gelde likehalff en-

tweyg to delende, so dat de erste summe des goldes is 7242¹/₂ guder rinscher gulden, alſo to Lubeke unde Hamborgh genge syn, unde 7242¹/₂ rinsche gulden in gudeme denschen gelde in den achtedaghen der hilghen 3 koninge, alſe men schrift 1497 jar, in eyneme summen binnen deme Kyle edder in eynere anderen zekeren stede ime lande to Holsten edder in deme herthighdomme to Slesſwygk, dar dat unseme brodere beqweme is ſodann gelt uppe to borende, unde dar it en unentfernet blyue, unde de anderen helfte des houetsummen, alſo men schrift 1498 jar, in summen, munten, steden unde guden betalingen alles, wo vorberoret, tho betalende. Wenner ſodann betalinghe gescheen is, schal alle tosprake, de unse broder to uns van des rykes to Dennemargken wegghen vormeynet to hebbende, affgesproken sin. Unse koninglike secret. Gegeuen unde gescreuen an unseme slote Dorninghen des sondages in den achtedaghen der hilghen 3 koninge.

Perg. med 1 Segl: K. 87; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. A 2, Christiern II, Münchener-Saml., Perg.). [8071

Jan. 10. Jomfruklostret i Sleszewigk kvitterer Birger Gunnari Ærkedegn i Roschilde for 50 Mk. lybsk, som Dronning Dorothea i sit Testamente har givet Klostret til Gudstjeneste for hende.

Perg. [med 1 Segl]; Paaskrift bagpaa, formentlig med den senere Ærkebisp Birgers Haand. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. A 2, Dronning Dorothea). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 272.* [8072

Jan. 12. Jeg Laurens Knob¹ af Gylebo har nu annammet fuldt Vederlag af hæderlig og velbaaren Kvinde Fru Ingerd Billis dotther, Pedher Oxæ og hendes Børn for Torsiø gard, Torsiøby, Sawitzløff og Kalsiø, saa at mig vel nøjes, naar de har antvordet mig de 3 Pd. Korn 4 Skpr. »mynne«, 6 Skill. Grot og 5 Grot i Karlleby, Boreby og i Swinebiergh, som jeg har nu undt Pedher Oxæ Dag paa til Pinsedag næstkommende; og da kendes jeg mig ingen ydermere Tiltale at have til Fru Ingerd, Per Oxæ eller hendes Børn for forskrevne Vederlag. Medb. af hæderlige og velbaarne Mænd Hr. Henrick Meyenstrop R. Høvidsmand paa Korsør, Oluff Daa³ af Raffnstrop, Torbern Persß⁴ a. w. og Swend Jeipsß⁵ Borgemester i Nestwidh. Datum Nestwid fer. 3. ante f. Marcelli pape.

A. Perg. med [5] Segl: 1. Cli 17; 3. Lxlix 49; 4. Gxvi 35 (Gyldenstjerne); 5. Bomærke. Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 27). — Aa. Vidisse 1496 Sept. 3. [8073

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Jan. 16. Jørgen Vrnæ¹ Landsdommer i Fyn, Hennicke Jenß i Sandagergaard, Esge Hwiid² Byfoged i Ottens, Iwer Mwremester Borger ibid. og Claws Velatzß i Skamby. Lørd. før Prisce Dag var paa Fynbo Landsting beskeden Svend Jes Perß Foged paa Kørdroppe gaard og oplod velbyrdig Svend Hans Bille alle de »lagher« og Delemaal, som han havde »led« ham over mod Loven, som han selv tilstod, at han ej rettelig havde forfulgt ham med Tingstævninger eller givet ham »lager« til hans Gaard, hvilke »lagher« og Delemaal var mælte døde for vor naadige Herre; thi at Jes Perß havde dem ej delt og forfulgt, som Loven indeholder. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Dxlv 5; 2-3. Bomærker. Hans Billes Arkiv (RA.). [8074

Jan. 18. »Anno domini lxxxxvi tten mandag nest efftter sancti Antonii dag wor alle brødre ttill samem wdy Mogens bagers hus ollermænd wdy ffor^{ne} embede; ttha wor alle brødre saa ttill ens, att tthe skulle haffue ttoo ttider om aaritt, som quinderne och enn broder, som for giæren staar, skall giørre ttøm en kost med itt fadh salltt mad oc iii ferske rætter; huo som mere well giørre oc formaar, hand giørre effter sin villige. Fførste ttid er sancte Antonii dag vor patrons dag, oc om hand faller om søndagen, oc om anden dagen for alle christen siælle messe, som aff lagitt affgangne erre, oc brødre oc søtter skulle offrre under enn marck wox att bøde ttill lauith. Item er tthed saa, att sancte Antonii dag falder paa en anden dag y wghenn, da skall for^{ne} kost wærrer søndagen nest efftter under j ttønne ttyst øøll ttill lagitt oc ii mꝰ vox ttill alltterid. Item tten anden ttid skall wærrer hellilegeme dagh saa for atth giørre oc holle, som forskreffuitt staar, oc saa messe om anden dagen ffor alle christne siælle wnder samme brøde, som før er melltt. Item nar forneffnde kost skall forgiørri, tta skulle ttøris dannequinder, som ærrer bagerehøstruerne, komme, inden ttollff slar, ttill gæreboderens hus under j ttønne ttyst øøll ttill brøde oc i mꝰ vox ttill alltterid.«

Afskr. fra c. 1552: Malmø Bagerlavs ældste Protokolbog, 3. Side (Malmø Museum). — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [8075

Jan. 19. Vi Hans Konge tillader, at Hr. Peder Hennickesß Sognepræst til Tranekjærs Kirke paa Lawend og hans Efterkommere Sognepræster »mwe« have til sin Præstebolig Helletofftegard paa Lawend med Forsvar og andet, fri for al Tyng,

efter som hun tilforn ligget har, dog med saa Skel, at han og hans Efterkommere Sognepræster skal give til vort og Kronens Slot Tranekær 1 Ørte Havre hvert Aar for Gæsteri. Thi forbyder vi *osv.* Givet i Othens anden Prisce Dag under vort Sekret.

Relator Dn. Laxman magister curie.

A. Perg. [med 1 Segl]. Tranekær Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1113*; senere til Fyns Bispearkiv (RA. Tranekær Kirkes Arkiv). — Aa. Afskr. (utvivlsomt fra 1666), attesteret af Fyns Biskop Niels Bang og Anders Peder-sønn (Præst til Tranekær). RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Fyn, »Kopier af Benaadninger, som ere givne Gejstligheden i Fyens Stift« Nr. 14. — Ab. Udtog se 1823. RA. Herredagsdombog 1615 Bl. 229 b. [8076

Jan. 22. Ick Lasse Aggesß wonafftich up der Mase hebbe myth vulbord myner werdynnen unde myner eruen unde alle der gennen, der my er vulbord hirtho behoff is, vorkofft up eynen wedderkoop unde vorpandet 5 schepel saet ghestland unde eyn halff dempt mede belegghen up de haluen vord, Page Truwelsß up de wester siden unde Knut Pagyngk up de oster syden, den vorstenderen der almysse s. Jacoppes unde s. Anthonnyes in der cappellen Unser vrowen tho Husem Jacop Schutten unde mester Bertelde vör 9 mr. lubb. pennynghe, welkere my Page Truwelsß betaletth hefft to dussen almyssen, welkere 9 mr. ick schal jarlikes vorrenthen dussen vorstenderen up s. Merten 9 schilling lubb. Ock schullen dusse vorstendere up duth land nicht vorpflichtet wesen dyke offte damme, weghe edder steghe noch syle offte sluse noch gennygerleye unplicht tho holdende. Wereth sake, dusse renthe nicht uth en queme, soe dat dar schade up ghedan worde myth rechtganghe, den schaden schal ik wedder legghen; vurdermer moghen denne dusse vorscreuen olderlude dyth land antasten unde eyneme anderen don tho hure, de en ere renthe ghiift tho rechten tyden. Wenner my bequeme is sodane summen pennynghe uth to losende, soe schal ik de losinghe vorkundighen uppe passchen unde darna up s. Merten de betalinghe don, den houetstoel myt allen nastanden renthen myt lubescher munte in eyneme summen. Weret sake, de vorkundinge der losynge schege unde de betalinge nicht gheholden worde, schal de vorkundynghe des jars machtloes wesen. Myn ingheseghel; unde ick hebbe ghebeden de bescheden menne Walk Wytsß² unde Peter Aggesß, dat se ere ingheseghel hebben henghen heten an dussen breff. Ghegeuen unde ghescreuen in Vyncencius daghe.

Perg. med [3] Segl: 2. I Sigilfeltet en Spydsod(?) med en fem-oddet Stjerne ved hver Side. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 51). [8077

Jan. 23. Ick Peter Rantzouw¹ zeligen Breidekenssone hebbe entfangen von heren Ffrederiche erffgenomen to Norwegen, hertogen, 500 lubescher mr. von sodanen 1000 lubesschen mr., dede myn gnedigeste here koning vor siigk unde syner gnaden broder hertogen Ffrederiche zeligen heren Nicolaweße Reuentlouwen rittere unde syner husfrouwen vor Metten myner suster witliker schulde vorsegelt hadde; quitere darumme hertogen Ffrederiche sodaner 500 lub. mr. haluen vor alle namaninge. Segge ick ock sodanen breff ludende uppe 1000 mr. hertogen Ffrederiches andeels also der helffte haluen doet. Datum to Gottorpe ame sonnauende na Vincentii under myneme ingesegelle.

Perg. med 1 Segl: Li 50. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8078

— »Jachim Rewenlows breff och bewiisnynggh ludende paa ffor^{ne} sagh mellom hannum och Detleff van Alefeldhe etc. En copia aff hertugh Fredericks breff ludende, at ffrwe Geesee Lutsowen haffuer wæreth fore hanss nade oc haffuer fore segh oc syne arffwinghe skøøth hennes broder Hartwiig Rewenlow all then deell och rettighedh, som henne eller hennes arffwinge kunde haffue eller tilfalde i tilkomende tiidh ephther hennes fader och moder i Gram oc alle the gotz, ther tilligghe, oc sameledes all then deell, som henne kunde tillfalde ephther for^{ne} hennes broder Hartwiigh Rewenlow friiith oc quith till ewiigh tiidh och therpaa aldriigh at ville therpaa[!] laste eller thale faare henne oc hennes arffwinge i nagher made. Datum Gottrup sabbato ephther Vincencii anno mcdxcvi.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes. (RA. Privatark., Joachim Reventlow, Udat. (her findes Udtog af: 1509 Febr. 7, 1509 Juni 10, nærværende Brev, 1496 Febr. 8, 1503 Dag?, 1510 Okt. 13, 1510 Dag?, 1510 Dec. 1, 3 udaterede Tingsvidner af Gram H. (F, G, H), 1512 Dag? og 1503 Okt. 28).) — **Ab.** I en anden Brevfortegnelse sstds. (der indeholder Udtog af: 1496 Febr. 6 (= Febr. 8), nærværende Brev, 1509 Maj 21, udateret Sognevidne af Gram Kirkegaard og udateret Vidne af Gram H.) lyder det med den samme Haand skrevne Udtog af nærværende Brev: »Eth andet hertug Fredericks breff, at ffrwe Geesee Lutssen haffuer fore seg oc syne arffwinge skøøth oc opladet quith, leediig oc laass Hartuig Rewenlow oc hanss arffwinge all ret oc rettighed, som henne ephther fader oc modher i Gram oc thet gotz, ther tilligger, met all syn tillhøringh, som ther tha tillaa oc therepther met arff tilkomme kunde, och therpaa alldriig ydermere paa at thale fore seg eller syne arffwinge. Datum xiiii^c xcvi sabbato post Vincencii.« [8079

Jan. 31. Jep Laurens¹ Sognepræst i Vedby, Jep Laurens² Sognepræst i Rærsløff og Jes Anders³ i Kongested V. Sønd.

før Kyndelmisse Dag berettede hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rwdh paa Vedby Kirkegaard og Sognestævne, at han havde haft nogle Dannemænd til Anders Olß, der han laa paa sin Sotteseng, som var Oleff Plowman, Jørghen Plowman, Bo Nielß og Jens Moghensß »dieghen« i Vedby, hvilke spurgte A. O., om han ihukom, at hans Fader Oleff Atzersß, som boede i Vedby, hvis Sjæl Gud naade, havde solgt og skødet hæderlig Md. Hr. Thames Man, som Sognepræst var i V., en »jordmon« i Holbek paa Jørghen Rwtz Vegne, hvilken »jordmon« Oleff Atzersß havde arvet. Da sagde A. O., at det var ham vitterligt, at hans Fader havde solgt og skødet Hr. T. M. paa J. R.s Vegne fornævnte Jord, og A. O. da selv i fornævnte Dannemænds Nærværelse bejaede sin Faders Ord og Gerninger; item sagde og A. O., at der var ingen Arving, som da havde Rettighed i fornævnte »jordmon«. Item vidnede fornævnte Sognemænd, at dem mindedes, at Oleff Atzersß havde saa gjort og antvordet Jordan fra sig. Item vidnede Oleff Plowman, at han »oog« Oleff Atzersß til Holbek, der han skødede Jordan til Jørghen Rwdh. Item vidnede Oleff Balther, at han var nærværende og hørte, at Hr. Thomes Man befalede Jep Ærst Borger i Holbek, hvis Sjæl Gud have, at han skulde annamme paa hans Vegne fornævnte Skødebrev af Oleff Atzersß, som han da for Dannemænd lovet havde at fuldgøre. Derpaa »bedes« J. R. et Sognevidne; da vidnede 12 Dannemænd: Claus Jude, Claus Hemmingß, Hans Swensß, Nis Jensß, som kaldes Rask, Oleff Matß, Seuerin, Jep Andersß, Nis Hoor, Jon Nielß, Nis Andersß, Oleff Persß og Oleff Andersß, at de havde set og hørt, at 4 forskrevne Dannemænd kendtes, at de var »at« A. O. og spurgte ham, der han laa paa sin Sotteseng, om han ihukom [*osv. som ovfr. indtil*] lovet havde at fuldgøre. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med [3] Segl: 1. G. 413*; 3. Lii 14. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

[8080

a) RA. Reg. 60 S. 241.

Febr. 3. Jeg Niels Eskelß¹ af Glumstrop sælger og skøder til min Broder Mickel Eskelß en min »gordhæ« Lwmboregordh i Thy i Hasingh H. i Huidberegh S. (Poel Matß, 4 Pd. Korn, Gæsteri, Skovsvin, 1 Pd. Smør, 1 Lam, 2 Høns, 1 Gaas, Fødenød). Medb. af andre Dannemænd hæderlig og velbyrdig Mænd Pally Jwel² i Vlstop, Kieldh Ywerß³ af Bøfflingh, Thomes

Fasy⁴ i Væner, Malty Jwel i Hollemgordh og Niels Jwel⁶ i Aabere »væner«. Scriptum Nykøbing Blasii.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxxii 18 (Banner); 2. Gxvii 7; 3. Gxvii 8 (Stjerne-Juel); 4. Hxx 7; [6. Gxvii 13 (Stjerne-Juel)^a]. ^bLyngholm Godsarkiv (saaledes 1752)^b; 1787 af N. H. Weinwich foræret til Genealog.-herald. Selskab; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Mikkel Eskilssøn Banners Arkiv). LDipl. [8081

^a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Juel. ^{b-b}) Saaledes Langebek i LDipl. og Klevenfeldts Segltegn., Høg.

Febr. 5. Karl Biskop i Ottensse. Fred., som var Agathe Dag, for os paa vor Stue i Ottensse var Hr. Oluff Jenß Sognepræst i Brendrop i Wendt H. med bedste Dannemænd, hvilke med ham tilforn bepligtet havde der at komme paa forskrevne Dag, at forhandle den Sag om Sandemænd i forskrevne Herred paa »then tou«, de gjort havde paa en Stugjord i Brendrop Sogn ved Padeuoose^a, som ligger til Præstegaarden sstds. Da efter levende Mænds Røst og gode »vinne«, som Hr. Oluff der med sig havde, at Sandemænd havde gjort »skyld steen« og stablet paa »stuben«, hvilket der findes at være gjort imod Loven, thi funde vi med »bymenden« deres Tog magtesløst og dem fældte at være.

[Orig. Brenderup Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 979.*] Afskr. fra Aar 1568: FLA. Odense Bispearkiv, Vends Herreds Breve Nr. 2 Bl. 26 b. [8082

^a) ^o: Pademosse; jfr. *ÆA. V. 979.*

Febr. 6. Se 1496 Febr. 8.

Febr. 7. Dorothea van Avelde, Benedictes van Aveldes Enke, giver 400 lybske Mk. til de 4 Præsters Gudstjeneste i »der Anevelder« Kapel i Hadersleve Domkirke.

Perg. med 1 Segl: Utydeligt Skjold (Brudst.). Haderslev Vor Frue Kirkes Vor Frue Kapels Arkiv; senere til Godskegaarden i Eckernförde's Arkiv (i Arkivet paa Olpenæs) (Statsark. i Kiel, Goschenhof Nr. 3). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch. XL. 400; Bobé, Ahlefeldt II, Bil. S. 6.* [8083

Febr. 8. »En anden copia aff hertug Fredericks breff ludende: haffuer ffrwe Geese Rewenlows wareth faare hertug Ffrederick och met hennes ffrii villige haffuer uigenkallendes opladet oc offuergiffuet hennes broder Jachim Rewenlow all then deell, som henne ephther hennes fader oc moder[!], oc thertill all thet, henne kunde tillfalde ephther then anden hennes brodher Hertwiig Rawenlow, om han doodhe och affginghe, oc fremdelis all thet andet arffuegotz, huadh thet helst waare kundhe, som henne kunde tillfaldhe, swaa thet hwn eller hennes arffwinghe aldriigh skulle therepther paa thaale, kære eller klaghe i nagher mader, uden all argelesth eller hielperedhe i nagher made. Datum Egellfiordh mandagen ephther Dorothee virginis anno mcdxcvi.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes; se 8079, Aa. (RA. Privatark., Joachim Reventlow, Udat.) — **Ab.** I en anden Brevfortegnelse sstds. (se 8079, Ab) findes følgende, med den samme Haand skrevne Udtog af et Brev, der trods den noget afvigende Datum øjensynlig er det samme: »Eth hertug Fredericks breff ludende, at firwe Geesee Lutssenn, her Detleff Ratloues dotther, haffuer skøoth oc opladet uigenkallendes hennes broder Jachim Rewenlow all then deell, som henne paa henne fader oc moders vegne och paa hennes broders vegne Hartwiig Rewenlow arffuerlig er tillfallden eller tillfalde kand, oc alt andet arffuegotz, i huilcke made thet kunde henne tillfalde, saa thet hwn eller hennes arffwinge ey skulle ther nagher tiidh paa thale eller klage i nager madhe. Datum xiiii^c xcvi die Dorothee virginis.«

[8084]

Febr. 10. Vi Niels Jenss Borger i Roskilde, Lasse Anders paa Spedelsberg, Jep Matss³ i Jwderrvp, Olaff Matss Brødre og Gertrudh, Pædher Asgudssts Efterleverske i Roskilde, sælger og skøder Hr. Claus Henricss Kannik i Roskilde en vor Gaard med Hus, Bod og Bygning, som Pædher Asgudsst aatte og i boede, og os i Arv tilfalden er efter Pædher Asgudssts Død; hvilken Gaard ligger i Roskilde i s. Botulphi Sogn norden ved Adelgadhen vesten op til Henric Jenssts Gaard, østen ved Boo Ryanners Gaard og sønden op til Mester Morthens Gaard med Længde og Bredde, som han nu indhegnet er; og kendes os fuldt Værd i rede Penge og gode Varer op at have baaret af Hr. Claus for forskrevne Gaard, saa at os vel »at nøghes«. Vore Indsegl. Givet og skrevet i Roskilde Onsd. efter Blasii Dag. Og jeg Gertrud beder Niels Kød mangere Borger i Roskilde min Væрге, at han hænger og sit Indsegl for dette Brev. Givet osv.

Perg. med [5!] Segl: 1. Bomærke (s *iens nielssøn*); 2-4. Bomærker. (AM. XXVIII. 10.)

[8085]

Febr. 11. Lawris Hanssøn i Bregning Herredstingsfoged i Mosse H., Powel Hanssøn i Flinting og Oluff Magnssøn i Kætting. Torsd. før Fastelavn paa Mosse H.s Ting fik Hr. Anders Jenssen Sognepræst i Tornes og Officialis i Mosse H. et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Las Krag, Rasmus Lauritzsøn i Rogelund, Oluff Michelssøn i Bregninge, Powel Nielssøn i Flinting, Anders Nielssøn i Toreby, Jep Krog i Døllefeldh, Jeppe i Radested, Hans Michelssøn i Freyæløff, Hans Olssøn i Døllefeldh, Jens Perssøn i Wgestrop, Hans Anderssøn i Olstrop og Jens Anderssøn i Flinding; hvilke vidnede, at de har aldrig hørt, at Præstegaarden i Tornes, Hr. Anders Jenssøn nu paa boer, eller Degnegaarden sstds. eller nogen deres Tilliggelse, som Hr. Anders

Jenssøn og Degnen nu i Væрге har dertil, har været kæret til Mosse H.s Ting. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPerg. med [3] Segl: »1. meget forslidit. 2. halft. 3. borte«. Taars (Musse H.) Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. [8086
a—a) Saaledes LDipl.

Febr. 13. Jørgen Vrnæ¹ Landsdommer i Fyn, Esge Hwiid² Byfoged i Ottens, Jes Tweß Raadmand *ibid.*, Jes Laurensß Herredsfoged i Skame H. og Per Perß Herredsfoged i Saling H. Flæskelørdag paa Fynbo Landsting gjorde velbyrdig Svend Hans Bille et Spørgsmaal til Landsdommer og menig Almue, den Dag til Tinge var, der Jes Perß i Kørdrøppe gaard lovsøgte ham mod Loven, hvorledes de Tingstævninger »hemlet« inden Tinge, før »lagernæ« ginge. Dertil svarede Landsdommer og menig Almue, den Dag til Tinge var, at de saa »hembled«, at de stævnedes Hans Bille Ting »ad hans brofiell« i Siøholm og til hans Sognekirke, deraf til Skame H.s Ting, deraf til Fynbo Landsting at svare Jes Perß paa Hr. Prodbjørns Vegne. Med vore Indsegl.

Papir med 2[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Dxlv 5; 2. Bomærke. Hans Billes Arkiv (RA.). [8087

Febr. 19. Kongen paalægger Erick Erickssen i Andzberg og 11 andre af sine Mænd og Tjenere at undersøge en Sag mellem Viborg Kapitel og Niss Anderssen angaaende Kapitlets Fiskeri ved Skaalss.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 106.* [8088

— Hans Konge. Fred. før Peders Dag ad cathedram for os paa vort Retterting i Aalborg, nærværende Biskop Niels Glob af Wyborg, Biskop Niels Stygge af Wenndsøssel, Hr. Abbed Hennrich af Widtskøle, Hr. Pael Laxmand vor Hofmester, Hr. Niels Hiøg »ridder, vor« Mænd og Raad, og Niels Esckelsøn med flere, var Hr. Gerloff Mortensønn Prior i Økloster med nogle aabne beseglede Breve paa 6 Agre Jord, som han har forfulgt til Laas, og i Rette lagde et Brev af Hand H.s Ting [c: 2296], som Pael Jennsen Tingfoged havde udgivet og beseglet med flere, lydende, at 8 Dannemænd havde vidnet, at de har hørt af Menigheden, som boer i Brouist S., og er dem selv vitterligt, at Økloster har 6 Agre Jord i de Vange, som ligger til Brouist skuoff, til forskrevne Klosters Gods i Brouist, som er 2 Agre ved Kielderbecke hole, 2 Agre paa Aasen ved Brouistbro og 2 Agre i den Vang mellem Brouiste By og Gaarden, og

at nogle gamle Dannemænd har vidnet, at i 60 Aar og mere i saa lang Tid, som dem kan mindes, har fornævnte Agre ligget til Øeklosters Gods i Brouist ukært; derefter vort Stadfæstelsebrev, 1. Dombrev, 2., 3. og 4. Dombrev skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, hvert Dombrev paa 6 Uger, og vor almindelige Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmark over alle dem, som sig kendes nogen Rettighed at have i forskrevne Agre, at de skulde komme for os med deres Bevisning, om de der noget imod havde, og 6 Ugers Stævnings Overhørelse over alt Danmark; hvilke Breve alle lovlig givne og til Tinge læste og forfulgte er ved alle deres Tider, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi tildømmer vi Hr. Prior Gerløff paa Øeklosters Vegne forskrevne 6 Agre Jord, som han nu i Væрге har, forbydende alle forskrevne Hr. Prior paa forskrevne Agre Hinder at gøre, og sætter vi den Sag evindeligt Tielse paa. Datum nostro ad caussas sub sig., teste Georgeo Marsuin justiciario nostro.

[A. Perg.^a Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 111, Z. 8.*] Aa. Afskr. i Papirshæfte, se 1499, Aaa. RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 13 a. — Aaa. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: RA. Topogr. Saml. Pap., Ø.-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 18 b. [8089]

a) Saaledes Aa Bl. 8 b.

Febr. 22. *Reg. *8381.* Perg. med 2 Segl: 1. G. 741; 2. G. 745. Aarhus Bys Arkiv (anført i Fortegnelsen over Byrådskontorets Arkiv som Aa 36; 1921 opbevaret i Aarhus Museum). *Hübertz, Aarhus I. 81*; Faksimile: *Beckett, Berg, Clausen, Jensen, Aarhus. Byens Hist. og Udvikl. S. 10* (med Transskription). — Byens Genbrev hertil er registreret *ÆA. V. 308.* [8090]

— Denne Boskab er nu i de fattige Folks Hus og Gaard til deres Behov og skal der blive »eth effther annet« til evig Tid. Sengklæder: 5 Dyner, 10 Par Lagen, 5 Hoveddyner, 5 »sængklædher«, 5 »skindtheghen eller tynteppet«. 5 »molluger«, 2 Duge, 2 Haandklæder, 8 »maadelig sadelfad«, 12 »knabefad«, 6 »tallerkeen«, 4 »sønnpofadh«, 2 »maadelig knabestob«, 4 andre »swarwet stobbe«, en Kande og en Haandkværn. En Skæppe, et Sold, et »bagetrowff«, et »drøfftrowff«, 6 »ballikar« til Mælk, en »korroff«. Køkkentøj: en Gryde paa 3 Kander, en paa 2 Kander og 3 Gryder noget »smærre«, en »jernskee«, en »røst«, et Rivejern, en »eeldskee« og et »brandejern. Bryggerede: en Bryggekedel paa en Fjerding og 2 Tønder, 2 »...kar«, et paa 9 Tdr. og et paa 8 Tdr., et »tappetrow«, en ny »saae«, 2 »ballikar«, 2 »win baller«, en Tragt, en Øse, en »wrtæ skoll«,

en Messingkedel, 6 Tdr., en Spand, 3 Sække, hver saa stor, som 6 Skpr. gaar i.

Item skal de fattige Folk have hver Halvmaanedsdag Bad og tiere, om nogen af dem Behov gøres for Sygdom Skyld. Hver Onsdag skal deres Sengeklæder og Gangklæder renses og »røstess« over Ilden. Item hver af Kvinderne 2 Hovedklæder og en hvid »lwæ«, og hver af dem en god »borstæ« en efter anden. Datum fer. 2. ante dnicam. reminiscere.

Perg. [med 1 Segl^b]. Rostgaard Fol. 160 Nr. 17.

[8091

a) ∅: »ølkar«? b) Skønt Brevets Tekst intet nævner om Besegling, har det dog formentlig været bestemt til at besegles; i alt Fald har det et Indsnit som et sædvanligt Seglhul, men det er ganske vist anbragt i den venstre Side af Brevets Underkant og ikke paa dennes Midte, og af Seglrem findes ikke Spor.

Febr. 23. Ick Hartich Breyde heren Jachimsson hebbe entfangen van herenn Ffrederiche erffnamen to Norwegen, hartogen, mynem gnedigen heren, 500 mr. pennyngæ »etc.« van wegen syner gnade ampertes, der helffte gheldes, also syne gnade aller schulde, schaden, rekenschupp, zegele, breue unde aller tosprake belangen mochte an dessen dach van weggen syner gnaden herenn vaders koningk Cristiernns na uthwisinge der breue my durch mynen gnedigen heren koninge Johann vor sick unde syne furstlike gnade darupp ghegeuen unde vorseghelt; quitere daromme hartogen Ffrederiche sodaner 500 mr. haluen [my] van wegen syner gnaden andeysls, der helffte gheldes, betalet vor alle namanyngæ; segge ok de helffte alsodaner breue aller schulde, schaden unde des vorbenomeden gheldes haluen doet, dar hartogen Frederiche furder mehr nycht mede to manende, uthgenamen 2 breue uppe 2200 mr. pennyngæ myneme broder Hinrick Breiden to ludende. Datum tome Kile ame dynxtedage na invocavit under myneme ingesegel.

Perg. [med 1 Segl]. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8092

— Wii Clawes, Hinrick, Henneke unde Marquardt van Aleuelde gebrodere zeligen Gotzickessonnes hebben entfangen van heren Frederiche erffgenahmen to Norwegen, hertogen, unseme gnedigen heren, 1000 lubsche mr. van wegen siner gnaden ampertes, der helffte geldes, also sine gnade aller schulde, schaden, rekenschup, segele, breue unde aller tosprake belangen mochte an dessen dach van wegen siner gnaden here vaders koningk Cristiern na uthwisinge der breue uns durch koningk Cristiern darup vorsegelt; quiteren daromme hertogen Frederiche sodaner 1000 lubsche mr. haluen uns van siner gnaden andeles, der helffte gheldes, betalet vor alle namaninge; seggen

ock de helffte alle sodaner breue aller schulde, schaden unde des vorbenomeden gheldes haluen doeth, darmede hertogen Frederiche furdermehr nicht to manende. Doch beholde ick my Clawes van Aleuelde alles eghendomes, seghele unde breue, de ick hebbe in deme gude to Bollingstede, ock wes wii brodere segele unde breue hebben der lehnware haluen to der kerken Ghettorppe van koning Cristiern. Ghegheuen tome Kiile ame dinxdage na invocavit under unsen ingesegelen.

Perg. med 4 Segl: 1-4. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben (i 2. er Skjoldet dog næsten helt forsvundet), 1-3. med Hjelm. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8093]

Febr. 23. Ick Wulff van Aleuelde Ottensone¹ hebbe entfangen van herenn Frederiche erfgenamen to Norwegen, hertogen, mynem gnedigen heren, 1000 rynsche ghulden »etc.« van wegen syne gnade ampertes, der helffte gheldes, also syne gnade [*osv. som 8092; læs dog: sodaner 1000 rynsche ghulden haluen my van - de helffte alle sodaner - haluen machtloß, dar - indtil:]* to manende. Datum tome Kyle ame dynxtdage na invocavit under myneme ingesegel.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8094]

— Ick vor Anne Rantzouw, Keye Ranssouwenn wedewe, unde alle de jennen, den dat van rechte tokumpt, doen witlick, dat ick van herenn Frederike arfgename to Norwegen, hartige, mynem gnedigesten herenn, 500 mr. lub. »etc.« van wegen syner gnade anpart, der helfte geldes, also syner gnade aller schulde, schaden, rekenschopp, segel, breue unde aller tosprake belangen mochten an dessen dach van wegen syner gnade her vader koninge Kristierne, deß syne gnade myneme seligen broder Hanß van Qualen Jurgenson 1000 mr. schuldich iß na uthwisinge syner besegelden breue, de helfte der 1000 mr. entfangen hebbe; quitteren daromme hertige Frederike sodane 500 mr. haluen my van syner gnade wegen andelß alze de helfte deß geldes betalet vor alle namaninge; segge de helfte also-daner breue aller schulde, schaden van deß vorbenomeden geldes haluen dot, dar hertigen Frederike vordermer nicht mede to manende. Datum tome Kile ame dingsdage na invocavit under mynem ingesegel.

Perg. med 1 Segl: Skjold med v. Qualen-Vaaben. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8095]

Febr. 23—25? Mates Mickelsß Foged i Saling H., Hr. Lodwiig Marsk paa Østrvpegard R., Gerd Briskæ, Laurens Iwersß VV., paa Hwidkild, Hans Bricksß Foged paa Ørkel, Oleff Jenß i Hildhersløff, Anders Eskeman i Ølsted, Hans Bwlger i Lyding, Per Mickel[sß], Niels Jonß i Hæsing. Tirsd., som var Mathie ap.^a fik paa Saling H.s Ting hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Hans Walkendrvpp paa Løghætved R. [et] Tingsvidne af 8 Dannemænd: Swend Dwng i Hæringæ, Niels Brvnd i Salinghæ, Laurens Persß i Wandtinghe, Per L[aurensß] i [N]ybillæ, Laurensß i Kraervpp, Hans Bwlger i Lyding, Lawrens Jenß i Æspæ og Swend Jenß i Digerness; hvilke vidnede, at de samme Dag hørte og saa', at Hr. Lodwiig Marsk R. og Egerd Fry[lle] a. w. paa Saling H.s Ting tilstod, at de var Hr. H. W.s Lovhøringe til 3 »loghæ pa lawheffdæ«, som han gjorde med gode Riddermændsmænd først paa Hwstrvpe Mølle og omkringgik disse Aasteder: fra den Ellestub, som Per Mickelsß Eng begyndtes, Engen ud ad nedden Agrene og trindt om østen omkring Skeghøis Kilde Engen ud ad og vesten nedden for »demminghen«, som Nis Hanß Eng er, og over Aaen dertil, som Rørmandz Gaard tager, og inden for Gærdet og den nørre Have op til hans Lade og saa frem for hans Gaardsled og inden »wonghenbrodhen« og i Aaen og alt det Gærde, som er omkring forskrevne Haver, Hus og Bygning, Mølledam og Damsbaand og Skegøis Kilde og Enge med alt det, forinden er; det »worde« Hr. Hans sig til Hwstrvpe Mølle. Den anden Lov paa Lovhævd gjorde Hr. Hans ved Gamlegard og omkring gik, som var Mølleholme og op til den Have, som ligger til den Gaard, Nis Hanß i boer, og frem ad den Toft, som er visse Toft imellem Nis Bwck og Per Mickelß, deraf til den Stage, som staar imellem Per Mickelß og Jep Hanß, og til de Stene, som staar mellem Per Lerkæ og Nis Hanß, ud i Nis Hanß Have og frem mellem Jes Bwck og Jes Hanß i den Have og den Grøft, som løber langs op ud med Gaarden inden for Gærdet, siden ud ad det østre Hjørne og i Lyckebecken og frem til Per Mickelß Have og over Aaen, siden frem ad den søndre Per Mikelß »haffwegord«, deraf og inden Hans Lerkis Have til den gamle Aastrøm, siden deraf og frem for Hr. Marquardz Eng, som ligger i Hans Lerkis Have, deraf og ind i Møllemosæ og op i Katteswnd. Den tredie Lov paa Lovhævd gjorde Hr. Hans fra Las Lydings Dam og østen frem for Brendelywng og saa tvært over Vejen, som løber til Teglladen, og ud med den

»hellæ« og saa langs ud med Ellemosæ knøse ud frem for Ellemosæ slethning og ved det »beck sygh«, som løber op til første »annenebsten«, og saa til den anden »annenebsten« og saa til den tredie og siden frem, som Sandemænd ginge til »wllwffgrawen«, siden opad og Siget udad indtil Aaen, siden Aaen opad indtil Kystemosæwadh, siden fra Aaen og ind til »hyddefadhet«, af »hyddefadhet« og op ad det gamle »omloff«, som løber af Sworthøyedam imellem Hyllæbergs Hestehave og Swortøyedam, siden frem for Swortøyedam og ind i Nystøffningh og »støffninghen« fremad og til Greffuedemningh. Disse Aasteder med deres Belejlighed, ihvor som helst over al Hwntzstruppe Grund de liggende er, det være sig Dam, »demminghæ« eller Mølle, »indworde« Hr. H. W. sig til Løgætwed for sit rette Arv efter sine døde »forellernæ« selv 12. med gode Riddermændsmænd og kendtes ingen at have Ejendom i forskrevne Aasteder uden Gud og han. Efter han havde gjort fornævnte »loghe pa lawheffdhe«, hans Lovhøringe hjemlede[!] at han gjorde dem, som forskrevet stander, med gode Riddermændsmænd og samme Dag, som Dommeren ham forfandt paa Tinget, og sagde, at de lovede hans »logh« paa »ostædin«, og de gjorde og saa paa Tinget, og ingen Tinghøringe imod gik, »meden« de bad »dommere« og Dannemænd fornævnte »loghæ pa lawheffde« mæles stadig at blive. Item var alle Lodsejere, som til Hwntzstruppe Grund er, tingstævnedede at høre paa fornævnte Lovhævder. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 11 Segl]. Hans Valkendorfs Arkiv (RA.). LDipl. [8096

a) Matthie Dag (25. Febr.) 1496 var en Torsdag; hvis den ved en Fejltagelse er regnet for 24. Febr., bliver Matthie Aften eller 23. Febr. en Tirsdag. Herredets Tingdag var Tirsdag ell. undertiden Mandag.

Febr. 24. Ick Clawes van deme Hagen¹ hebbe entfangen van heren Fredericke erfghename to Norwegen, hartich, myneme gnedygen heren, 143^{1/2} mr. van wegen syner gnaden ampertes wegen, der helffte geldes, alze syne gnade [osv. som 8092; læs dog: rekenscop segelde breue - muchte in - sodaner 143^{1/2} mr. halsssem[!]^a my van - alle maninge - de helffte alle sodaner - indtil:] to manende. Datum tome Kyle ame mydweken na invocavit under myneme ingesegel.

Perg. med 1 Segl: Skjold, hvori et skraatliggende Pilejern. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8097

a) o: haluen.

— Ick vor Tale Pogwischen, Hans Pogwischen wedewe, hebbe entfangen van heren Ffrederiche erfghenamen to Nor-

wegen, hertogen, mynem gnedigen heren, 450 mr. van wegen syner gnaden anpartes, der helffte geldes, also syne gnade [*osv. som* 8092; *læs dog*: sodaner 450 mr. haluen my van - de helffte alle sodaner - *indtil*:] to manende. Datum tome Kyle ame mydweken na invocavit under myneme ingesegel.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Buchwald-Vaaben. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8098]

Febr. 24. Ick Gotzick Rantzouwen Gotzickessone¹ hebbe entfangen van heren Ffredericke erffgenamen to Norwegen, hertogen, mynem gnedigen heren, 1200 mr. van wegen siner gnaden anpartes, der helffte geldes, also syne gnade [*osv. som* 8092; *læs dog*: sodaner 1200 mr. haluen my van - de helffte sodaner breue - *indtil*:] to manende. Datum tome Kyle ame mydweken na invocavit under myneme ingesegel.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Rantzau-Vaaben. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8099]

— Ick Otte van der Wysch Vuluessone hebbe entfangen van heren Ffrederiche erffgenamen to Norwegen, hertogen, mynem gnedigen heren, 200 mr. myn 8 schillinck van wegen syner gnaden anpartes, der helffte geldes, also syne gnade [*osv. som* 8092; *læs dog*: sodaner 200 mr. haluen *myn achte schillinck* van - de helffte sodaner - *indtil*:] to manende. Datum tome Kile ame mydweken na invocavit under myneme ingesegel.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Pogwisch- ell. v. d. Wisch-Vaaben (*vor tale powisch*). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8100]

Febr. 25. Ick Benedictus van Alleuelde heren Johansson hebbe entfangen van heren Ffrederiche erffgenomen to Norwegen, hertogen, mynen gnedigen heren, 625 lub. mr. zyner gnade anpart haluen uppe sodan 1250 lubesch mr. van wegen siner gnaden heren vaders koningh Cristierns na uthwisinghe des houetbreues, my dorch mynen gnedigen heren koninck Cristierns darup gegeuen unde vorsegelt ys; quitere darum[me] he[rtogen] Ffrederiche sodaner 625 lub. mr. haluen [my van wege]n s[nyer] gnaden andeyls, der helffte geldes, betalet vor alle nam[anynge]; segge sodaner vorsegelinge der helffte haluen doth, nummer dar hertogen Ffrederiche furder mer nicht umme to manende. Datum tome Kile ame dage Mathie des apostels under myneme ingesegel.

Perg. [med 1 Segl]. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8101]

Febr. 25. Wii Benedictes, Jurgen unde Joachim van Alleuelde brodere, zeligen Clawessons hebben entfangen van heren Ffrederich erffgenomen to Norwegen, hartogen, unsen gnedigen heren, 2500 mr. van wegen siner gnaden anpartes, der helfften geldes, benomelich enes breues haluen van wegen siner gnaden heren vaders koning Cristierns na uthwisinge des houetbreues, dede ludende ys up 5000 mr., welkeres breues haluen wy unsen gnedigen heren der 2500 mr. haluen quiteren van wegen siner gnaden andeyls, des helfften geldes vor alle namaninge. Datum tome Kyle ame dage Mathie des apostels under unsen ingesegelen.

Perg. med 3 Segl: 1. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; 2. Forsiden mangler; 3. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8102

— Ick Henneke van der Wisch Vuluessone hebbe entfangen vam heren Ffrederiche erffgenomen to Norwegen, hertogen, myneme gnedigen heren, 250 lub. mr. van wegen zeligen Benedictes Swauen unde siner eruen haluen up sodaner 500 lub. mr., also em des geleden schaden haluen in Sweden dorch myne gnedigesten heren na lude des breues vorsegelt weren; segge ock den haluen breff ludende up sodaner 500 mr. doth; unde uppe welkere 250 lub. mr. ick hertogen Fredericke van wegen Benedictes Swauen unde siner eruen haluen vor alle namaninge quitere. Myn ingesegel. Datum tome Kile ame dage Mathie under myneme ingesegel.

Perg. med 1 Segl: Ottekantet, Skjold med v. d. Wisch-Vaaben uden Omskrift. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8103

Febr. 27. Otte Rantzouw ritter unde Hans Rantzow gebrodere, zeligen Hinrickessons. So here Johan koning, unse gnedigeste here, unseme zeligen vedderen Hanse Rantzouwen vor syk unde syner gnaden brodere hertogen Frederiche, unsen gnedigen heren, eynen breff ludende upp 1130 mr. lub. von koning Cristierns, eren gnaden heren vaders, wegen gegeuen unde versegelt hefft, aldus hebben wii Otto unde Hans Rantzow also zeligen Hans Rantzouwen eruen von unser unde alle der anderen eruen wegen von hertogen Frederiche de helffte geldes von syner gnaden ampertes wegen also 550 unde 15 lub. mr. entfangen; quiteren daromme vor uns unde alle andere Hans Rantzouwen eruen hertogen Frederich vor alle namaninge; seggen ok vor uns unde alle andere Hans Rantzouwen eruen de

helffte sodanes breues dot, dar hertogen Frederiche furder mehr nicht mede to manende. Ifft ouerst jemant hertogen Frederiche derhaluen anspreke, willen wii vor uns unde alle der anderen Hans Rantzouwen eruen hertogen Frederiche darvon schadeloß holden. Datum tome Kyle ame sonauende vor reminiscere under unser beyder ingesegele.

Perg. med [2] Segl: 2. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8104

Febr. 27. Vi Hans »etc.« tillader, at Thomis Jepsen i Karde og hans Arvinger maa have til evig Tid den vor og Kronens Bondegaard i Karde, som Thomis Jepsen nu paa boer, og som vor Hr. Fader tilforn »affalt« givet har, dog med saa Skel at de skal give os og Kronen deraf aarlig, hvis »stød«, Leding og Gæsteri der af Arilds Tid ganget har, og dermed være fri for al anden Skat af forskrevne Gaard. Forbydende osv. Givet i Randers Lørd. før dnicam. reminiscere nostro sub signeto.

Ad relationem Olai Friis et Beronis Andr[e]æ.

[Orig.] Optaget i Stadfæstelse 1652 Apr. 3 af Kongen, givet Giertrud Pedersdatter, afg. Dr. Søren Hoffmands, som nu ejer samme Gaard i Karde By og Sogn i Roye[!] H. i Dronningborg Len. RA. Jydske Reg. 12 Bl. 34 a. [8105

Febr. 28. Ick Hinrick van Alleuelde seligen Benedictessone hebbe entfangen van heren Ffrederiche erffgenamen to Norwegen, hartogen, myneme gnedigen heren, 875 lubesche mr., de my syne gnade betalet hefft uppe den breff ludende upp 5000 mr., welkerer 875 lubesche mr. ick den ergenanten mynen heren quidschelde vor allerleye namaninge. Myn ingesegel. Gegeuen ame sondage reminiscere.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [8106

Marts 1. Jeg Hans Wolkendrop¹ R. paa Løgtwed har solgt og skødet til velbyrdig Svend Gerdh Bryske en Lykke, som liggende er paa Hwnstrop Grund imellem Morthin Hansß Gaard og Flyntholm og kaldes Skredherløcken og liggende er til Jess Hansß Gaard i Hwnstrop, dog med saa Skel, at G. B. skal udlægge en Sted i Hwnstrop Vange til Jess Hansß Gaard 5 Skpr. Land efter Dannemænds Tykke. Afvindes Skredherløcken G. B., tilpligter jeg mig at vederlægge ham saa god en Lykke og saa belejlig inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Hans Bygh Præst i Skerninghe, Hans Swale Borger i Swine-

borgh og Jachim Hansß Skriffwer. Datum Løgtwedh Tirsd. efter Mathie ap. Dag.

Perg. med [2!] Segl: 1. Dxliv 5. Senere til Carl Bryskes Arkiv? (RA.). LDipl. [8107]

Marts 2. Hans¹ Konge. Vore Borgemestre og Raad i Aarss har nu gjort os Regnskab for, hvis Sise som falde[n]^a er i deres By fra sidst, de gjorde os Regnskab, og indtil nu, og fornøjet os 1^{1/2} og 20 Mk. og 4 Hvide, eftersom den Skrift, de os overantvordet har, indeholder. Thi lader vi dem kvitte for alt ydermere Krav om forskrevne Sise. Givet i Aarss Onsd. efter Sønd. reminiscere under vort Signet.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [8108]

a) Orig.: falder.

Marts 3. *Reg. *8382.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88; en Paaskrift paa Bagsiden (mulig med samme Haand som Brevet) lydende: »Presthøoe« er overstreget og (med en anden samtidig Haand, ∴ den samme, der har indsat Byens Navn i Teksten paa de 3 Steder, hvor det forekommer; Brevet har altsaa oprindeligt haft Navnet staaende in blanco til Udfyldning) rettet til: »Malmø«. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 28). — Afskr. fra c. 1550: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 215 Bl. 268 b. — Afskr. af Corfits Braem († 1683): Ny kgl. Saml. Fol. 361 S. 398 (med urigtigt Aar 1516). — 2 Afskrifter herefter for Langebek: LDipl. 1496 Marts 3. Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 82* (læs: *Slesuig oc vdi Holsten - efftiriligen, oc mange - synneligt - bleff, ware icke - swo ower eenss wordne - gaden bære - sylff, korrellebond - oc for^{ne} qwinner - en lwe, som - ære fore andre - vdi for^{ne} Malmø - these for^{ne} qwinner ith særlestes rwm - fran annet got - at nyde ther - aff for^{ne} qwinner - clenodie, korrellebond - then annen halfuedelen tiill - alle, at i være - hyllest oc nade. Giffuit - byrd mcdxcsexto vnder*). Udtog af Henrik Smith (sagtens efter Orig.): *Rørdam, Monum. I. 607*. Udtog (utvivlsomt efter Henrik Smith): Magnus Matthiæ, *Reg. Dan. series: Rørdam, Monum. 2. R. II. 173 og Hviltfeld VI. 119, Fol. 1012 L. 21*. — Afskr. fra Begyndelsen af 17. Aarh.: Uldall Fol. 11 Bl. 44 a (med Aar 1496, men med Udeladelse af Ordene: »som biugge oc boe vdi Malmø« i Aftrykkets S. 82 L. 9 og overhovedet stilet til Købstæderne i Almindelighed, ikke særligt til Malmø). [8109]

Marts 4. *Reg. *8383.* Perg. med 1 Segl: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byrådskontorets Arkiv Aa. 38). *Hübertz, Aarhus I. 83* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): oc menigheid vdi). [8110]

— Jeg Olluff Oxe R. og Høvidsmand paa Søborg er skyldig ærlig og velbyrdig Md. streng Ridder Hr. Eskiild Gøye i Gisle-

ffelle 250 Mk. 25 Mk. danske Penge, som i Danmarc gænge er, for hvilken Sum Penge jeg ham »ader« pantsætter min Hovedgaard Tordsøe gord i Skonne med Tordsøby, Sawiisløff og Kalsøe, Kadisse og Grøningen, Rinde og 2 Gaarde i Egerop, 3 Gaarde i Nørwillie og 3 Gaarde i Sønderwillie, 1 Gaard i Thoderop (Anders Jenß, 3 Pd. Byg og 3 Skill. Grot), 1 Gaard i Katsløse i Rønnebjergs H. (Morthen Jenß, 1 Skill. Grot), 1 Gaard, som Jonn Brannd har Livsbrev paa, og alt det andet Gods, som de andre Pantebreve indeholder, som jeg Hr. Eskiild givet har, at beholde for et brugeligt Pant, saa længe det afløses Hr. Eskiild for forskrevne Sum Penge. Og Løsningsdagen skal være Morthens Dag, og da skal Landgilden følge Hovedsummen. Afvindes noget af forskrevne Gods Hr. Eskiild, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Jeg hænger mit Indsegl neden ved dette Brev med ærlig velbyrdige Mænd[s] Hr. Niels Tordß Abbed i Tommerops Kloster, Eriick Jenß i Wgerop, Telløff Josepß i Honitzste, Aage Trogelsß i Sallerop, Hr. Lauris i Quaristæ og Hr. Mates i Stigby Præst. Datum Tordsøe fer. 6. ante dnicam. oculi.

[A. Orig. Eskil Gøyes Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 415.*] Aa. Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: Mogens Gyldenstjernes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 123* (RA.). — Ab. Udtog (med urigtig Dag Marts 6) se 7331. Mogens Gyldenstjernes Arkiv 1541 Maj 3 (RA.). [8111

Marts 5. Eskild Nielson lejer en Gaard i Malmø af Lunde Domkirke.

Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 273.* [8112

— *Reg. *8385.* Perg. [med 1 Segl^a]. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 37). *Hübertz, Aarhus I. 84* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): helst ære eller være kiwnne, oc særdeles wore fogede oc embeltzmen forscreffne capittell oc wore borghere vdi Aarss heremodh at hindre, hindre lade eller vdi noger mode vforrette vnder wort hylleste oc nade. Giffuet). — Jfr. *ÆA. V. 309.* [8113

a) Nævnt hos *Hübertz, anf. St.*

Marts 6. *Reg. 5080.* [A. Orig. med 3 Segl^a: 1. Odense Bys (formentlig de 2, der er afbildede *Trap*⁴ *IV. 271*; det mindre som Kontra-segl); 2. Odense St. Knuds Gildes Segl (ifølge *Nyrop, Gilde- og Lavskraaer I. 762* »vistnok det, der er afbildet i *C. Nyrops: Dske middelalderlige Gildesegl Fig. 5**), »bag paa Voxet Borgemester Christierns Mules Vaaben og Navn« (mon Cliv 8?); 3. Odense Hellig Trefoldigheds Gildes Segl (afbildet *Nyrop, Danske Haandværkerlavs Segl S. 2 Fig. 6* (jfr. *S. 3-4*) og *samme, Danske middelalderlige Gildesegl S. 25 Fig. 57* (jfr.

S. 24), »bag paa et ukiendeligt Mærke eller Vaaben med en forslidt Skrift«. Odense Hellig Trefoldighedsgildes Arkiv; senere til ^bOdense Bys Arkiv^b.] **Aa.** Afskr. i Perg.-Haandskrift ikke meget yngre end Orig.: Gl. kgl. Saml. 8vo 3664. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 762.* — **Ab.** Afskr. af Jacob Bircherod med Seglbeskrivelse (jfr. ovfr.): Ny kgl. Saml. 8vo 186. Herefter: *Suhms Saml. I. 1. H. S. 22.* — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh. efter Ab: Kall 8vo 665. — **Abb.** Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter Ab: RA. Langebeks Saml. Pk. XIII. [8114

a) Beskrevne *Suhms Saml. I. 1. H. S. 29.* b—b) Saaledes *Suhms Saml. I. 1. H. S. 22.*

Marts 6. *Reg. *8386.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 35). *Hübertz, Aarhus I. 85* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): kwnne ther om). [8115

Marts 8. *Jacobus¹ rex Scotorum universis admirallis, justitiariis, vicecomitibus et eorum deputatis, burgorum prepositis et ballivis ac officariis, ligeis et subditis nostris. Noveritis, nos ex nostro speciali favore, certis causis animum nostrum moventibus, sub nostra protectione et salvo conductu omnes personas regnorum avuncolorum nostrorum Johannis Dacie, Swesie, Norwagie regis necnon Frederici ducis, sui fratris, ad nostrum regnum applicare volentes earumque naves, predas captivas, piratas et guerrarum marinarios necnon merces, armamenta, victualia et bona in eisdem existencia suscepisse necnon sub lege et preter legem prenomintas personas pro omnibus accionibus, causis, placitis et querimoniis quibuscunque contra ipsas motis seu movendis differimus et dilacionem concedimus libere veniendi ad portum nostrum de Leith et villam nostram de Edinburgh seu quemcunque alium locum infra nostrum regnum constitutum, prout eis videbitur expediens, et ibidem libere remanendi et expectandi cum potestate predas captivas et merces nostris ligeis vendendi et ab eisdem merces et bona ad eorum beneplacitum comparandi et ad partes, unde regressi fuerint, secure proficiscendi et sic, quocienscunque sibi placuerint[!], in nostro regno intrandi, remanendi et ab eodem redeundi sine quocunque dampno, arresta aut gravamine prefatis personis in earum navibus, predis captivis, mercibus, victualibus et bonis per nostros ligeos aut alios alieneginas tempore presentium durantium inferendis. Quare vobis omnibus nostris officariis, ligeis et subditis et omnibus aliis mandamus, quatenus ne contra huiusmodi nostram dilacionem, protectionem et salvum conductum quicquam attemptare presumant sub omni pena et offensa,*

quam contra nostram maiestatem incurrere poteritis, proviso tamen quod prefate persone custumas et alia onera consveta persolvant, et quod nichil in nostri aut regni nostri seu ligeorum nostrorum dampnum attemptent; presentibus pro 2 annis datam earundem immediate sequentibus duraturis. Datum sub magno sigillo nostro apud Striueling 8. die mensis mercii anno regni nostri 9.

Perg. med 1 Segl: Kong Jacob IV.s med Kontrasegl. Kongens Arkiv (RA. Skotland, Perg.). LDipl. Udtog med urigtig Dag Marts 9: *Hvitfeld VI. 119, Fol. 1012 L. 13.* (Reg. *8388.) [8116]

Marts 9. Reg. *8387. [Perg. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv; anført af Gram: *Additam. Fol. 102.*] Omtr. samtidig Afskr.: Konsistoriums Arkiv Pk. 161, Brevbog Bl. 1 b. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 114; Kbhvns Dipl. IV. 236.* — Det er vel Originalen til dette Brev og ikke til 1496 Juni 27, der registreres paa følgende Maade i Registrant af 1633 over Universitetsarkivet (Konsistoriums Arkiv Nr. 201) Bl. 10 a: »Ett skiøde paa dett godtz paa Dragør lagt till s. Margaretæ altere anno 1496, nemlig paa de tre boder med dett huus, som op till den er ud till stranden, med for^{ne} boders bode-stede liggendis paa Dragør synden nest Anders Jensens boder der samme steds«. [8117]

— Udtog: *Hvitfeld VI. 119, Fol. 1012 L. 13; Reg. *8388.* Er 8116.

Marts 12. Vi Niels Clauszøn¹ Biskop i Aars antvordede Kong Hans en Udskrift af et Brev, som hans Naades »forfather« Kong Erich havde givet de Dannemænd i Aarss Kapitel, lydende: *1. Række Nr. 576.* Til Vidnesbyrd, at forskrevne Udskrift er udskreven af Aarss Kapitels »registrum« og Jordebog, hænger vi vort Indsegl for dette Brev. Har vi og lovet vor naadige Herre, at vi, vort Kapitel og begges vore Tjenere skal ej fiske i Aarss Mølledam og Fiskevand derhos, før vi og vort Kapitel derom har været i Rette for vor naadige Herre og hans Raad i den »mode oc herredage«, som nu først »hollandnes« vorder i Køpnehaffn, og vorder adskilt med Rette. Datum in Horsnes die Gregorii.

Perg. med 1 Segl: G. 741. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 26* (RA. C 6, Adkomstbr. Aarhus). [8118]

— Niels¹ Biskop i Aars. Velbyrdig Md. Cristern Holk af Barwetskoff har fornøjet os 50 Mk. danske Penge efter den Kontrakts Lydelse, som mellem os gjort var paa Bawet Kirke og Clacrundh, saa at vi lader ham kvit for os og vore efter-

kommende Biskopper til denne Dag. Sig. nostrum. Datum sabb. ante dnicam. letare.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 741. Barritskov Godsarkiv (RA. Barritskovs Arkiv, Depositum). LDipl. [8119

Marts 13. *Reg. *8391.* Perg. [med 1 Segl^a]. Odense Albani Kirkes Jomfru Marie Psalters Broderskabs Alters Arkiv; ^b1718 i Odense Bys Arkiv^b (FLA. Odense Jomfru Marie Psalters Broderskabs Arkiv). *Aktstykke. udg. af Fyens Selsk. I. 59; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 466.* [8120

^a) Nævnt af Gram (*Sig. episcopi in cera rubra*) i en Afskr. i RA. Langebeks Saml. Pk. XIII og af Langebek i LDipl. ^{b-b}) FLA. Registratur af 1718 Nr. 567.

— Kongen pantsætter Medelsum H. til Hr. Jørgen Erichsen og, hvis denne dør, til Hr. Erich Otsen.

[Orig. Jørgen Erikssøn Rosenkrantz's og Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 385 a. Udførligt Udtog herefter: *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 465*, jfr. *S. IV.* — Udtog fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 68 a. [8121

— *Reg. *8389.* Perg. med 1 Segl: K. 88. Holger Erikssøn Rosenkrantz's Enke Anne Meinstrups Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 188.* [8122

— *Reg. *8390.* Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Holger Erikssøn Rosenkrantz's Enke Anne Meinstrups Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 187.* [8123

Marts 16. *Reg. *8392.* Perg. med Notarmærke. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 65; Kbhvns Dipl. I. 231.* [8124

Marts 17. *Reg. 5085.* [A. ^aPerg. med 1 Segl; ^ameddeelt af H. JustR. Gram^a. Odense Hellig Trefoldigheds Gildes Arkiv; ^b1718 i Odense Bys Arkiv^b.] **Aa** og **Ab.** Afskrifter efter A af Langebek, den første 1735: RA. Langebeks Saml. Pk. XIII; LDipl. — **Ac.** Afskr. i Perg.-Haandskrift ikke meget yngre end Orig.: Gl. kgl. Saml. 8vo 3664. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 770.* — **Ad.** Kopi indsendt 1648 af Odense By: RA. Danske Kanc. — **Ae.** Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 81. — **Af.** Afskr. (for den overvejende Del med Jacob Bircherods Haand) efter Originalen ^apaa Odense Byes Raadhuus^c: Ny kgl. Saml. 8vo 186. Herefter: *Suhms Saml. I. 1. H. S. 29.* — **Afa.** Afskr. fra 18. Aarh. efter Af: Kall 8vo 665. — **Afb.** Afskr. fra 18. Aarh. med ukendt Haand, formentlig efter Af: RA. Langebeks Saml. Pk. XIII. [8125

^{a-a}) Saaledes Aa (*med et stor hængende kongl. Indsegl for i rødt, blaåt og hvidt Silke*). ^{b-b}) FLA. Registratur af 1718 Nr. 563.

Marts 28. ^aKonning Hansis obne breff daterit Ringsted manddagenn effter palmesøndag 1496, att inngen Skodtzer, tydsche och dannsche kiøbmendt maa haffue deris drennge løbbenndis paa lanndzbyerne eller omkring Kiøge bye att kiøbslaae nogen borger der wdi byenn thill schaade och forfanning udi nogen maader; huem derimod giør, da

er borgemestere och raad och meenighed udi Kiøge befallit dem och, huis de haffue med at fare, at hindre och holde til steede til kongens egit behoff.«

[Orig. Køge Bys Arkiv.] Udtog anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 6 b). — Herefter (ell. snarere efter en i Køge tilbagebleven Genpart heraf) i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Køge Bys Privilegier: Kall Fol. 52. [8126

Apr. 4. Jeg Jep Cristiernsß i Sandhagher vederkender mig skyldig at være Nis Cristiernsß i Halby 20 Mk. rede Penge, for hvilken Sum jeg pantsætter ham Halvdelen af min Eng, som hedder Samskyffthe, hvilken Eng han tilforn havde Halvdelen i Pant af mig, at nyde for et brugeligt Pant, til hun afløses ham. Naar mig lyster at løse fornævnte Halvdel, skal Løsning kundgøres »snabstingh« efter Jul til Bølling H.s Ting, og løses »ath« Valburgis Dag næst efter, og da skal Skylden følge Hovedpengene. Medb. af flere Dannemænd Hr. Symen² i Dedberg, Oluff Cristiernsß i Kongesholm og Cristiern Nielsß i Alkersigh. Datum Dedbergh altera die pasche.

Perg. med [4] Segl: 2. I Sigilfeltet en Kalk(?) (*s fimonis nicolai*). (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [8127

Apr. 8. Jeg Mattes Jensß Borger i Køge kundgør at have solgt min Gaard, som jeg i boer, som [*jeg*] arvede efter min Broder Niels Jensß, og alle mine »sønskens« Rettighed, som jeg fik Afkald paa Køghe Byting, Hr. Beynt Jepß Kapellan til Hellig Kors Kapel ibid. for 100 Mk. Penge og andre gode Varer, som mig kan nøjes med. Thi tilbinder jeg mig Hr. Beynth og hans Arvinger at hjemle evindelig »at eie«. Jeg tilbeder beskedens Mands Indsegl Niels Clausß Raadmands, for jeg har ikke selv Indsegl, og med beskednes Mænds Indsegl Per Judhe og Per Persß³ ibid. Datum Fred. efter Ambrosii Dag.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt Brudst.; 3. Bomærke. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1492-1518).

[8128

Apr. 10. Laurens Persß¹ Sognepræst i Skelby, Oleff Laurensß ibid. og Oleff Persß³ i Vlstop. Quasimodogeniti Sønd. for os paa Skelby Sognestævne spurgte beskeden Md. Per Skrædere i Tockerop sig for af de Dannemænd i Skelby S., hvad dem vitterligt var om en Byggested, som Gwundersløff Kirke skulde have i Trellose. Da vidnede Oleff Inguarsß i Vlstop og Per Inguarsß i Trellose, at Inguar Jensß deres Fader havde en Jord i lang Tid i Leje af Gundersløffue Kirke, som ligger

norden for Hemming Smetz Stue i Trellose og strækkende i Vester, Øster og Sønder ud mellem Hemminge Smetz og Oleff Inguarsß Gaard indtil Gaden. Derpaa »bedes« P. S. et Sognevidne; derom var tilmælte 12 Dannemænd: Ebbe Laurensß i Skelby, Bo Persß *ibid.*, Jep Olsß, Powel Persß i Vlstrop, Hennie, Per Brvn, Jess Matsß, Hanss Velatesß, Jep Herlusß i Trellose, Inguar Matesß i Caxstrop, Anderss Jensß i Nooby og Niels Jensß *ibid.*; hvilke vidnede, at Oleff Inguarsß og Per Inguarsß vidnede, at deres Fader I. J. havde fornævnte Jord i lang Tid i Leje af G. Kirke, som Almuen der i »sognen« vitterligt er. Med vore Indsegl. Datum [uf] supra.

Papir med 3 Segl paatrykte fornedet: 1-3. Bomærker. Gunderslev Kirkes Arkiv (RA.). [8129

Apr. 13. Claus Bryskæ¹. Jeg sælger og skøder mine Søner Gerd Bryskæ og Karl Bryskæ 2 mine Gaarde i Baag H. i Dreyslættæ S. i Mulrud: 1 Gaard, som Jess Matsß og Per Andhersß i boer (8 Ørte Rug), den anden Gaard, som Hans Matsß i boer (4 Ørte Rug). Disse Gaarde sælger og skøder jeg dem for al den Del, som jeg har oppebaaret af deres Mødrene, siden deres Moder døde. Medb. af velbyrdig Md. Eggerd Kramstropp² med flere Dannemænd Hr. Hans Brvn Prior i den Helligaands Kloster i Faburgh³, Hr. Knut Jensß min Kapellan, Jess Bulgher⁵ Borgemester i Faburgh og Claus Jensß Byfoged *ibid.* Datum Faburgh fer. 4. post dnicam. quasimodogeniti.

Perg. med 6 Segl: 1. Dxxi 11; 2. Li 21; 3. G. 593; 4. Utydeligt Brudst.; 5. Bomærke; 6. I Sigilfeltet et Andreaskors med en Rose i hvert af Mellemrummene mellem Armene. Carl Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. [8130

Apr. 20. *Ylrich Andersß skøder til viro nobili et discreto Beroni Olufß alt sit Gods i Frodrop S., som han har arvet med sin Hustru, nemlig Hellepølse og Hellepølsfang, 1 Vandmølle sstds., 2 Mk. Jord paa Swinninge Mark og 1 Gaard i Gislæ. Medb. af Hr. Zabel Kerkendorp R., Otto Strangisß og Nicolaus Tagesß. 1390 Aug. 13 (sabb. ante assumpc. Marie). Latinsk Tekst. Derunder: det samme Brev i dansk Oversættelse, hvori »duas marcas terrarum« oversættes ved »two marselle jordæ«. Derunder:) Collacionata est hec copia per me Petrum Mathie clericum Ottoniensis diocesis, apostolica auctoritate notarium, et concordat cum suo vero originali in latino, non suspecto, sigillato 4 sigillis, 3 integris, quarto vero ex vetustate corrupto, quod protestor scriptura manus proprie*

necnon signo et nomine meis solitis, rogatus cum testibus eciam ex speciali vocatione presens transsumptum sigillantibus videl. DDn. Mathia Brwn officiali generali Ottoniensi, magistro Nicolao Andree, Johanne Eggardi, Jacobo Pawe necnon Johanne Henrici presbiteris die 20. mensis aprilis.

Perg. med Notarmærke og [5] Segl: 3. Utydeligt Skjold; ikke meget yngre Paaskrift: »Breff paa Lywekyl, ssom lyger paa Sswininge mark«. (? Senere til) Arkivet paa Glorup. LDipl. 1390 Aug. 13. [8131

Apr. 23. Jeg Anders Tegmad¹ a. w. er nu saa til ens vorden med Kong Hans om det Pant, som jeg paa min Hustrus Vegne har af Kronen, som er 5 Gaarde i Fwelberg og Castorp, Haldager og Ludderop med alt andet Kronegods, som jeg i Sieland i Væрге har, saa at jeg og min Hustru skal beholde forskrevne Gods i Pant, saa længe vi baade lever, efter »pantebreffsens« Lydelse, og naar vi døde er, skal Godset komme frit igen til Kronen. Mit Indsegl. Givet og skrevet paa Købnehaffn Lørd. efter misericordia dni.

Perg. med 1 Segl: Hiii 8. Kongens Arkiv (RA. C 5, Len Sjæll.). LDipl. [8132

Apr. 26. *Reg. *8394.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Konsistoriums Arkiv Pk. 161, Brevbog Bl. 3 b. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 116; Kbhvns Dipl. IV. 237.* [8133

Maj 1. Anders Man Sognepræst i Stawensse og Officialis paa Langelandh, Per Algutsson i Nethergardh V., Claus Smed og Thomes Diegn i Snødde. Kundgør vi os at have været paa Stowensse Sognestævne die Philippi et Jacobi var[!] beskeden Md. Matz Lerkæ og fik et Sognevidne paa s. Birgittæ Vegne med 12 Dannemænd, »som ere etc.«; hvilke vidnede, og dem vitterligt er, at s. Birgitta har 3^{1/2} »marslæ« Jord paa Stowensse »marcke« og 3^{1/2} »marsle« Skov paa Hooskow^a til den Gaard i Stowensse, som Matz Lerke i boer, og har ligget dertil af »ærrille«. Sig. nostra.

[^bOrig. paa Papir^b med mindst 1 Segl: Gxv 9 (Algudsen)^c. Maribo Kl. Arkiv; ^b1749 i Sorø Akademis Arkiv^b.] Afskr. (ikke helt fuldstændig) af Langebek 1749: LDipl. [8134

a) I en Paaskrift (hvis Alder ikke er angiven i Afskriften) betegnet: »Stousse skoff«. b – b) Saaledes Afskriften. c) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, Algudsen.

Maj 2. Frederick erffghenohme tho Norweghenn, hertogh. Vor uns in vorgangen tydenn yß ghewest desses breues togerske unnde froweßname Anne Tammesß unnde hefft berichtet, wo

er an eyner houen landes ime kerspel tho Kroppe belegenn, dar nu uppe der haluen houen Clawes Syrick unnde uppe der anderen haluen houen Hinrick Vrame wanen unde tho hur 4 heyschepel roggenn gheuen, scolen mercklick vorhinder bescheen, unnde wo wol Anne derhaluen vaken tho Kropp herde tho dynghe ghewest yß, er alsodanne houe landes nach uthwysinghe der dyngeswinde [c: 6945] darupp ghegeuen rechtlick to erkanth, unnde alsdenne der vrowesnamen durch uns eynsodanns ock rechtlick yß toerkant, scall itzundt de frowe alsodanne 4 heysceppel roggenn, so wy erfaren, den prioren unde conuente deß junckfrowen closters s. Johans vor unnsere stad Sleßwick belegen tho gheuende gheneghet syn, de tho ewyghen tyden tho beholdende; denne alsodaner frowen gude meninghe unnde andacht angheseen, unnde de priore unnde conuent vor unnses heren vaders unnde frowen moders, aller unnsere vorfaren unnde unnsere zelen salicheydt de vlitiger mogen bidden, gunnen wy der frowesnamen alsodanne 4 heyschepel roggenn, also van der houen landes jarlikes gån, deme kloster unnde conuente tho geuende unnde der prioren unnde conuente wedderumme anthonhemende unnde tho beholdende, so doch dath wy in den suluen guderen unnsere furstliche herlicheydt willen beholden hebben. Vorbeden daromme allen unnsere amptluden tho Gottorp, herdesvogeden tho Kropp, vogeden, bunden, lansten unde allen, dede umme unnsere willen dõn unnde laten schollen, Anne Tammesß unnde de prioren unnde conuente deß junckfrowen closters hir enbauenn tho hinderende under unnsere furstlichenn hulden unnde ungnadenn. Datum in unnsere stad Kyll ame mandage na Philippi unde Jacobi under unnsere secrete.

Ad relacionem validi Hinrici Rantzouwen consilarii et advocati in Steenborgh, et Dn. dux in propria persona audivit et commisit.

Perg. med 1 Segl: K. 106. Slesvig Johannes Kl. Arkiv (i Klostret). (Reg. *8396.) — Hertil 6945. [8135]

Maj 2. Ick Siuert Laurenß¹ wanaftich to Nordhusem in deme kerspele to Milstede vorkope myt vulborde myner husfrouwen unde alle der ghennen, der my ere vulbord dartho behof was, den heren unde ghemenen broderen des kalandes bynnen Husem 4 deymede gudes marsklandes in Northusemer marske belegghen twisken Laurens Pedingk unde Frouwe Peters vryg sunder dike, damme, weghe, weteringhe, ghifte edder lant-

ghelt vor 15 mr. houetstols, de my de vorweser der erghenanten broderschop vornoghet heft in guder munte, so to Lubeke unde Hamborch ghenghe is, welkere 15 mr. ick schal jarlikes vorrenten 1 mr. lub. in deme daghe Michaelis. Weret sake, dat sodane jarlike renthe nicht betalet worde, so mach de vorstender der broderschopp sodan lantgud antasten unde bruken dat to des kalandes beste, so langhe de houetstol in eneme summen myt der renthe van my betalet wert. Ock laue ik sodan lantgud nicht hogher to vorpandende sunder willen der heren vorgeschreuen. Efte ick vorstorue, er desse 15 mr. lub. myt aller nastande renthe betalet worde, so scholen myne eruen sodan lantgud nicht schiften edder delen, sunder de erghenanten heren hebben wedder den houetstol myt aller renthe. Schege hiir wes entieghe, dat schal scheen myt unrechte unde walt an unse werlike herschopp. Och hebben my de heren des kalandes gheghunnet enen wedderkop, wen my dat bequeme is, so schal ik deme vorstendere des kalandes de losinghe eyn half jar thovoren vorkundighen unde dar na in deme daghe Michaelis de betalinghe don in eneme summen unde in munte, so vorschreuen is. Myn ingheseghel myt den ingheseghelen mynes ones Knut Siuertß² unde Herre Truwelß. Gheuen unde schreuen des mandaghes na Philippi et Jacobi.

Perg. med [3] Segl: 1. I Sigilfeltet et ligearmet Kors; 2. Bomærke. Husum Kalentes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 52). [8136

Maj 7. *Reg. *8398.* Papir med Spor af 5 Segl paatrykte forneden. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 388 (RA.). Danske Saml. 2. R. II. 29* (læs: som wor *Grummy Persß, Thomas Nielsß, Esbern Jensß, Maltis Maltisß, Pouel Jensß, Jep Jensß, Knvt Twsen och Vincencius Hansß*, hwilkke). [8137

— Karl Biskop i Othenße. Lörd. efter s. Hans Dag ante portam latinam paa vor Gaard i Othenße for os (og)^a flere var i Rette »kirche værge« til Ørsted Kirke paa den ene og »kirche værge« til Søvested Kirke paa den anden Side om Trætte om Tiende af en Gaard kaldet Skanørshafve. Da efter Tiltale, Gensvar og beseglede Breve, som da i Rette lagte var for os, og egen »kennelße«, som de paa baade »sidst ther« kendtes for os, at Søvested Kirke oppebar forskrevne Tiende af forskrevne Gaard i 3 Aar, efter han var først opbyggt i Mande Minde, og derefter ginge Sandemænd og svor samme Jord fra Søvested Grund ind til Ørsted Grund, som »dere« Breve, derpaa givne er, udviser, og siden har Ørsted Kirke oppebaaret Tienden af

forskrevne Gaard i 22 Aar og haft hende i al den Tid i rolig Hævd ukært af hver Mand indtil i Aar, »kirkevæрге« til Sølvested taledede derpaa; da efter saadan Bevisning, egen »kennelse«, rolig Hævd og Besiddelse finder vi for Ret forskrevne Gaards Tiende at blive skulle til Ørstedes Kirke, og skal de, som paa forskrevne Gaard boer, der annamme »ther sacramenta, rede og giøre til alle sogne rettighede« af forskrevne Gaard til Ørsted Kirke til evig Tid. Vort Sekret. Givet osv.

[Perg.^a Ørsted (Baag H.) Kirkes Arkiv. ^b Findes i Ørsted Præsteg.^{a,b}] Afskr. fra c. 1700: Jens Jacobssøn Bircherods Haandskr. Ny kgl. Saml. 4to 730 S. 210. [8138

a) Saaledes Afskriften. b—b) Saaledes Afskriften.

Maj 7. Mattis Kiellergard¹ Herredsfoged i Bere H., Mattis Anderssen Foged i Møgelkier, Morthen Nielsß i Brvnne, Per Lawsß⁴ i Assens og Michel Iversß⁵ i Glwd. Lörd. før Vor Herres Himmelfarts Dag paa Bere H.s Ting fik hæderlig og »welbird« Md. Cristiern Holk paa Baritskoff et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jes Olosß i Fleemigh, Morthen Nielsß i Brvnne, Søwrin Paalsß i Stoby, Per Tygß, Jes Twesß, Søwrin Nielsß, Lawers Bwnsß og Jes Ipsß; hvilke vidnede, at de hørte og saa', Mattis Bentsß, Hr. Biørns Foged, havde Hr. Biørns aabne Brev beseglet med Hr. Biørns eget Indsegl og lydende, at Matis Bentsß var fuldmyndig at skøde C. H. det Bol^a, som Jep Nielsß i boer i Baritskof, hvilket Bol Matis Bentsß skødede C. H. samme Dag paa Hr. Biørns Vegne. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1, 3. Bomærker; 4. I Sigilfeltet Bogstavet p; 5. Bomærke. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [8139

a) En omtr. samtidig Paaskrift har i Stedet for Bol: Gaard.

— Mattis Kiellergard¹ Herredsfoged i Bere H., Mattis Andersß Foged i Møgelkier, Morthen Nielsß i Brvnne, Per Lawsß i Assens og Michel Iwersß i Glwd. Lörd. før Vor Herres Himmelfarts Dag paa Bere H.s Ting fik Mattis Bentsß i Barit et Tingsvidne paa »welbird« Mands Vegne Hr. Biørn Jahansen af 8 Danne-mænd: Jes Olosß i Fleming, Morthen Nielsß i Brvnne, Søwrin Paalß i Stoby, Per Tygß, Jes Twssen, Søwrin Nielsß, Lawers Bwnsen og Jes Ipsen; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at hæderlig og »welbird« Md. Cristiern Holk paa Barithskoff skødede Matis Bentsß, Hr. Biørns myndige Foged, 7 Agre Jord og et »laass« Eng, som ligger hos Barithole hos Knut Swenssens Gaard, for det »bolley«,

som Hr. Biørn havde i Baritskoff, som Jep Niels i boer. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 5. Utydeligt. Senere til Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [8140]

Maj 13. *Reg. *8399.* Perg. med Odense Bys Segl (det hos *Trap*⁴ IV. 271 øverst afbildede); senere forbundet med et Brev af 1543 Dec. 29, der med urigtigt Aar 1544 er trykt *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 47.* Odense Smedelavs Arkiv; ^a1718 i Odense Bys Arkiv^a (FLA. Odense Smedelavs Arkiv). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 42; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 243.* [8141]

a—a) FLA. Registratur af 1718 Nr. 561.

— Erik Moghenß¹, Ebbe Moghensß², Niss Thomesß³ og Iwer Eriksß⁴. Os er vitterligt[!], at det Bol, som Atzer Jepsß i Wyrste i boer, som skylder aarlig 1 Skp. Smør, som vor Moder Fru Dorothea gav til Kalentegilde, som Præster har i Koldinghe Len, for sin Sjæls og sin Husbondes Hr. Moghenss Ebbisß og begges deres Slægt og Venners »syæle« Salighed, det stadfæster vi og under til fornævnte Kalentegilde med saadant Skel, at Præster i Gildet skal holde Messer og Gudstjeneste for vor Moders, Faders, Slægts og Venners Sjæle, og ingen skal have Magt at sælge eller afhænde Bolet; afhændes det fra Gildet, skal det igenkaldes og blive hos os. Vore Indsegl. Datum fer. 6. post ascenc. dni.

Perg. med 4 Segl: 1. Lxxiv 8 (Galt); 2. Lxxiv 7 (Galt); 3. Fxlili 24 (Lange); 4. Hxx 8 (Fasti); gennemskaaret. Kolding Lens Kalentegildes Arkiv; senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [8142]

Maj 14. Jesße [Tames]ßenn hardes[u]aget in Wiiß herde unde sandmanne, bunden, lansten unnde ghemeyne inwaners des suluen herdes. Des sonauendes na der hemmeluart Christi weren irschenen vor unns hegedes dynges in Wiiß herde herenn Diderick Tetens cantor, herenn Andreas Junghe, mester Ditleuus Po[gw]jisch unnde Philippus vor deme Brocke dhomherrenn to Slesßwygk uppe de eyne unnde de duchtighe Jurghen van Aleuelde Clawesßo[ne to] Seg[arde]n uppe de anderenn syden des haues haluen Hackstedegarden, des de vame cappittell togeden eyne . . . an dat herde des heren Johanne koninges, dar syne [gna]de dat cappittell inne vorschrieff[t], dat eyne ißleck pardt vorschriuen scholde komen to Wiiß herde dyng to rechte, eyne jewelick mydt syneme bewiße uppe den hoff Hackstedegarden; weme denne da[t he]rde biuall dede unnde to stunde ere breue, bewiiß unnde rechtganck so ghaen vo. . . . were bynnen 4 dinckstocken, de scholde vor en unnde vor unns ime

rechte geneten. Des worden gelezenn des [ca]ppittels breue, int erste den kopbreff [ɔ: Aar 1476 ell. 1477, ÆA. V. 516, 537], dar Otte Sestede Reymerssone to Buckhauen deme cappittell hadde inne vorkofft den hoff Haxste[de]garden unnde verschotet bynnen 4 dinckstocken; darnegeest de sch....., den dat herde hadde vorsegelt uppe dat sulue gudt; n[och] eyn dingewiidd [ɔ: 7492], dat Jesse Tammesßenn, Hans Johanssßen, Ludde Brodersßenn he[fft] vorse]gelt uppe dat erbenomede gudt, inholdende, wo de herenn vame cappittelle hebben ere lahefft unnde echt gedaen uppe den hoff Haxstedegarden vor alle ansprake, de ene dar gedaen wardt noch to dinge, dar de eydt unde recht vast gefundenn wardt vame herde. Hiir enbouen vor[ant]worden de heren vame cappittelle alle ere vorgeleseden rechtgangesbreue my Jesse Tammessen hardesvogede unnde deme gantzen herde al... vor sick, dar ick Jesse alle mydt des vogedes schriure Petrus Wulue uthgingen unnde leten siick de vorlesen, dar se nitches konden ane fynden, sunder dat cappittell hadde alle dynck mydt lantrechte gedaen, unnde funden ere breue [unde] rechtganck bii aller macht. Unnde des qwemen se wedder bynnen 4 dinckstoke unnde leten dat uthspreken durch Clawes Ol[uesß], .. dat vor deme herde bekande, als se sick hadden holeret uth des cappittels breuen, dar se nicht anders ane funden ane, erlick unnde recht were unnde stoden ene de breue to unnde funden de bii macht unnde stoden ock mydt eren uthgestreckeden armen unnde [v]orbeden sick mydt ereme rechte, wolden holden, dat alle dynges so in der waerheyt were, dat dat cappittell sick upprichtig hadde g[eh]at in [e]ren saken unnde na rechte were vorvolget uppe dat verscreuen gudt. Ffurder bath dat he..... herdesuagede 12 herdesßunden, ifft de[me] herde ock anders witlick were, als deme cappittell wart vorschotet, so verschreuen is, Haxstedegarden van Otte Zest[ede], des dat cappittell hadde de ersten 5 jare na der schote rouwelick besittin[ge] unnde [sc]hote sunder biisprake, un[nde] darna [de] van Segardenn hadden 15 jare biisprake dan uppe Haxstedegar[den] uppe genhomet Hanns Jennsßen, Knudt Tralouw, Iwer Jennsß, Peter Je...., Bo Jensß, Peter Nigelsßen, Knudt
assen, Jesse Han[sße]n, Ffrodde sß unnde Jens Petersß to Sildorpe; welkere 12 uthgyngenn un[nde]
 dingstocken bekanden alle, dat dat cappittell hadde der schote

..... Otte Zest[ede]dde ghe.....nnde
siner tobeho.....egarden slichtesar
me....adden biisprake ge.... uppe dat s.....
..... gerichte effte dinges wittede uppe
vorsegelt edder vorsegeleenn laten, dat scholde macht heb-
ben dingeswitte unnde w.... uppe
genhomet Peter Payssen, Jeppe Hannsßen, Peterkssen,
Truwels Frans.....ppe Jennsßen; de dar
uthgingen unnde inqwemen undetighen, dat
[de] werdighen heren va[me cap]pittell mester Diderick, Andreas
Junge, Ditleuus Poggewisch [unde Philij]ppus [vor] deme Brocke
weren gewest bynnen 4 dingstocke van[?] Wiiißerde to Hant-
wiidt unnde de duchtige Jurgen van Aleueldt van konnink Jo-
hann breue an dat herde gewiisset, des denne des cappitte[ls]
breue getoget wurden unde alle ere breue rechtganck un.....
vor dat herde komen sick dar inne to boerende, de dat herde
hadde tostan unnde bii macht deme cappittel thofunden unnde
dat ganse herde .. mydt uthgestreckeden armen stan unde had-
den vulbordet alle, dat Clawes Oluesß hadde uthgesproken,
wolden ße wol mit ereme rechte holden. Vurder alze de 12
herdesbundenn uthewiiset weren, yfft deme herde ock anders
witlick [were] ..iß [deme] cappittell schotet were van Otte Ze-
steden Haxstedegarden, dar dat cappittel de ersten 5 jare rou-
welike besitt.... inne hadde na der schote unnde de van Se-
gardenn men slichte biisprake to 15 jaren na den 5 jaren had-
den daen; dat ßo vor deme gantzen herde tugeden, dat ße dat
so gehoret hadden. Ick Jesse Tammesß hebbe myn ingesegell
hengen laten vor dussen breff; noch hebbe wii H[an]s Nissen,
Lasße Tamtzenn unnde Nisse Boyssen ume bede willen der
vorschreuen heren vam cappittell unnße ingesegele laten hengen
vor dussen breff. Geuenn unnde geschreuen, ßo vorgeroret is.

Perg. [med 4 Segl]. Slesvig Kapitels Arkiv (RA.). LDipl. [8143

Maj 14. Jes Nielsß Herredsfoged i Wlborig H., Palli Jwel
i Vdstrop, Jens Spend »vebner«, Jep Lasß i Estrop, Jep Mownßß
Foged paa Vosborig, Jens Oloffß, Grawers Lasß og Michel Flwe.
Sabb. post f. ascens. dni. for os og flere Dannemænd, som fo[r-
nævnte] Ting søgte, fik beskeden Svend Per Jensß Foged paa
Tym et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Jes Oloffß, Las Mattisß
i Brwnberig, Kresten Persß ibid., Jes Jvde i Vester Tang, Las
Jensß i Estrop, Jep Jensß ibid. og Nis Krestensß i Hestberig;

hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa Kleynstrop Mark Mand. før Vors Herre Opfarelse Dag, at Per Jenss gjorde Lovhævd med Riddermændsmænd og gode Jordejrbønder paa Per Niels's hans Børns Vegne, hvis Sjæl Gud naade, og »ind varde« Rodt engh, Grymmylt ager og al den Del, som laa til Kleynstrop i Hr. Niels Eriksøns Tid og i Per Nielsøns Tid, og som hans Børn nu i Hævd har; og bad han sig saa Gud hjælpe, at denne Jord er Per Niels's Børns rette Arv, og kendes dem ingen Mand Del deri at have; og var denne Lovhævd lovlig tilbuden og tilfunden af Fogeden og gode Mænd paa fornævnte Ting, og »vorte« den mælt ved Magt. Sigillis nostris. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 2, 4. Utydelige. Knud Pederssøn Gyldenstjernes Arkiv?; 1877 af »Hr. Hvass« (o: Stud. jur., senere Overretssagfører A. Hvass) foræret til Gehejmearkivet; af ham erholdt i Kolding-Eggen^a. — Trykt i moderne »Oversættelse« og ikke fejlfrit: *P. Storgaard Pedersen, Ulfborg Herred S. 225.* [8144

^{a— a)} *Aarsberetn. fra Gehejmearch. VI S. XXVIII* (med urigtig Dagsangivelse Marts 14); RA. Reg. 73 i Fol., Ulfborg H. 34.

Maj 16. Borgemestre og Raadmænd i Apenraa giver Skomagerlavet sstds. Lavsrettigheder.

Perg.- og Papirs-Haandskr. [med 1 Segl] Bl. 2 a. 1921 ejet af nu afdøde Købmand Thomas Ries i Aabenraa; 1930 af Byraadsmedlem, Købmand J. v. Bergen sstds. *Danske Mag. 6. R. VI. 2.* [8145

Maj 21. Jeg Knud Lagesen, som kaldes Brock¹, beder og byder eder Anders Per's i Balsby, Oluff Ingemand's og Swend Torsthen's sstds., at I straks efter denne Dag giver velbyrdig Md. Niels Hack eders aarlige Landgilde med andet, hvis som I aarlig plejer ud at give. Og lad det ingenlunde. Datum Lundis in vig. pentecostes sub sig. meo.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxxiv 33. Niels Mogenssøn Hacks Arkiv (RA.). [8146

Maj 24. *Reg. *8402.* Perg. [med 1 Segl]. (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 19.) *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III. 227.* [8147

— Anført med Datum »1496(?) 24 May«: *W. D. Macray, Second report on the royal archives of Denmark S. 52. Er 6938.*

Maj 25. Jeg Jens Pæders's med min Husfrue Mætte Anderssdatter kendes os at have i Leje annammet af Morthen Anders's min Husfrues Broder en Jord liggende norden i hans Gaard imod Høghbrynd med saa Skel, at vi skal hende have, saa længe vi lever, og give der aarlig af til Michelsdag 8 Skill. ham

eller, hvem han den Gaard unde vil, eller og vort Brev, vi har paa samme Jord og Hus, forbrudet. Trænges vi af Sygdom eller Fattigdom til at sælge eller afhænde vor Bygning paa forskrevne Jord, skal vi først tilbyde Jorddrotten og unde ham det for »mweligt« Værd efter Dannemænds Sigelse. Og naar vi baade døde er, skal Bygningen med Jorden fri igenkomme til Jorddrotten; og skal han ydermere forsvare os til Rette, om nogen vilde uforrette os. Jeg beder Hr. Jesper¹ Kannik i Roskilde, at han paa mine Vegne vil dette Brev besegle, thi jeg ej selv har Indsegl, med hæderlige Mænds Indsegl Hr. Rasmus Symensß² perpetuus vicarius Roskildensis og Morten Andersß³ min Husfrues Broder. Datum Roskildis fer. 4. 4 temporum infra oct. penthecostes.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 319 (*s iesper ioh pfbri*); 2. I Sigilfeltet Bogstaverne e og f korslagte; 3. Bomærke. Senere (jfr. 1496 Juli 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Agathæ Alter) (AM. XXXIV. 3). LDipl. [8148]

Maj 26. *Reg. * 8403.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Konsistoriums Arkiv Pk. 161, Brevbog Bl. 5 a. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 118; Kbhvns Dipl. IV. 238.* [8149]

Maj 28. Jeg Henninck Brostrop i Skabersjøgardh a. v. sælger og skøder til velbyrdig Md. Axell Theleß Høvidsmand paa Falsterboode hwss for 60 rinsske Gylden og 40 lubb. Mk. dansske Penge en min Gaard i Lockkerwp i Oxie H. (Lasse ^a, 2 Pd. Byg med andre Redsler), dog med saadanne Vilkaar, at om mig tækkes fornævnte Gaard for forskrevne 60 rinske Gylden og 40 Mk. lubb. igen at købe, skal jeg des Fuldmagt have, og skal det Aars Landgilde følge forskrevne 60 rinske Gylden og 40 lubb. Mk. Afvindes Gaarden A. T., bepligter jeg mig saa god en Gaard igen at give inden 6 »ugne dagh« derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd min Fader Hans Brostrop, Niels Hack af Hickebergh, Theissz Brostrop, Anders Jensß »borgemæstere« i Malmø. Givet i Malmø Tamperlørdag i Pinseuge.

Perg. [med 5 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [8150
a) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

Maj 29. Wii Frederich erffgenome to Norwegen, hertogh synt schuldich deme duchtigen Wulffe Rixtorppen unde synen susteren 1750 lubessche mr. gudes grauen geldes unde pagimantes, also to Lubeke unde Hamborgh genge is, unde dar-

mede in deme lande to Holstein eyn gut man deme anderen vull dohen mach ane hale penninge, de to betalende sunder rente in nabeschreuerer wise: de ersten helffte uppe dessen tokamenden ummeslach, also men wert schriuende 1497, unde de anderen helffte to deme jare, also men schriuuet 1498, an den vorgerörden pagimente bynnen deme Kyle edder in eyner anderen sekeren stede, dar uns Frederiche hertogen sodann gelt beqweme is uthtogeuende unde en geleuet uptoborende. Unse singnet. Gegeuen unde geschreuen to Dornynge ame sondage trinitatis.

Ad relacionem Dn. Ottonis Rantzouwen M. consilarii et marsschalci.

Perg. [med 1 Segl]: gennemskaaet. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks (?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [8151

Maj 31. Per Olssøn perpetuus vicarius til et Alter i Vor Frue Kirke i Kallundeborgh sælger Alterets Ret i en Gaard (sstds.) til Birgher Gunnarssøn Ærkedegn i Roskilde, Sognepræst i Kalundeborg og Dronning Kirstines Kansler.

Perg. [med 5 Segl^a]. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kalundborg Bys Pergamentsbreve 1491-1555). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 275.* [8152

^{a)} Langebek 1747 i LDipl.: »Trende Seigl ere borte, og to tilbage, som ikke ere adelige«.

— *Reg. *8404.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 285; Missiver I. 115.* [8153

Juni 5. Mattes Glambeck Præst til Æryssø og Officialis i Holmoz H.^a, Hans Posk Præst til Garsløue, Nis Persß, Per Fris og Søren Lausß. Sønd. før Barnabe Dag var for os Hartogh Lembeck af Nebe og lod læse et Brev af »permadh« med 6 hængende Indsegl, lydende: *1. Række Nr. 7638.*

Papir med Rester ell. Spor af 6 Segl paatrykte forned: 1-2. Kun Spor; 3. Ubetydelige Rester; 4-5. Bomærker; 6. Ubetydelige Rester. Senere (jfr. 1499 Juni 24?) til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Papir 1446 Nov. 12). [8154

^{a)} Det sidste Ord synes senere overstreget.

Juni 8. Tomes Nielsß i Fæbeck V. og den Tid sad i Landsdommers Sted paa Lawindzfare Landsting, Nis Villiamsß, Nis Matsß i Haffuebølle, Claus Knudsß, Anders Lalæ i Homlet, Matis Bremeholm og Per Hansß i Frellesswigh. Onsd. efter Guds Legems Dag paa Lawendzfare Landsting fik Hr. Pædher Hennicksß Sognepræst til Tranækerss Kirke et Landstingsvidne

af disse Dannemænd: Jep Traffuen, Nis Hanss i Hællitoffte, Per Perss i Frellesswiigh, Seuerene Kuldh i Hællitoffte, Hans Simenss ibid., Matis Bremeholm, Matis Niels i Lickeby, Hans Traffuen, Hans Stey i Snødh, Nis Traffuen, Claus Hanss i Lickeby, Per Smidh ibid., Anders Matss og Hans Groo; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, at det »gardssæde«, som Anders Matss i boer i Hællitoffte, er ret »gardsæde« til Hællitofftegorrdh og er bygt af Hællitofftegorrdz rette Tilliggelse og er under én Skat og én Redsel med Hællitofftegorrd, og før at det »gardsæde« var opbyggt i Hr. Simen Andersns Tid, da laa al den Jord under Hællitofftegorrdz Plov, som nu ligger til det »gardsæde«, Anders Matss i boer, og har Hællitofftegorrdh med al den Jord, som ligger til det »gardsæde«, altid været under Hr. Pæders Formænds Værn og Forsvar, som Sogneprester har været i Mande Minde, og til at Hans Groo fik Hællitofftegorrdh, og har vi aldrig her til Dags hørt give Kære paa det »gardssæde«. Sig. nostra.

Perg. med [8!] Segl: 1. Utydeligt Skjold; 3. Utydeligt Brudst.^a Tranekær Kirkes Arkiv; ^b1862 af Enkefru (Caroline) Fabricius paa Basnæs foræret til Gehejmearkivet^b. LDipl. [8155]

^a) En Paaskrift paa Bagsiden fra 16. Aarh. nævner »sex wnderhengendis seyell«. ^b—^b) *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XXIX*; hun var Svigerdatter af Præsten C. C. Fabricius i Tranekær (†1831; Plesner i LDipl.).

Juni 10. Niels Ebbis Kannik og »almennigh« Official i Ripe, Niels Niels »deghen« sstds. og Bo Niels Kannik sstds. Fred. før Barnabe Dag for os og flere Dannemænd siddende paa Dom i Riper »domkircki« Omgang fremledte hæderlig Md. Las Perss Borgemester i Ripe hæderlige Mænd Hr. Jeip Kantor i Ripe og Anders Eys Herredsfoged til Karlund H.s Ting, hvilke vidnede, at de paa Karlund H.s Ting hørte og saa', at hæderlig og velbaaren Md. Hr. Jahan vame Haghen Ærkedegn af Ripe paa den ene Side og Seuerin Torstenss og Hans Iwerss »borgher« sstds. paa den anden Side paa Byens Vegne havde Trætte om nogen Jord, som ligger østen ved Medelby og norden fra Jernker Mark; derpaa »vorthe« gjort saadan Kontrakt imellem fornævnte Ærkedegn og »borgher«, ihvad 4 Dannemænd af Fardorp S., som »vorthe« opnævnet til fornævnte Ting, som var Las Laws, Crestern Las, Nis Hanss og Perss[!] Hanss, dem imellem gjorde af »thet« Sandhed, de vidste, det skulde blive ved Magt, saa at Anders Eys med Hr. Kantor skulde være med fornævnte 4 Mænd paa Marken at bese fornævnte Jord, som de og var og ej rettere kunde finde, end fornævnte Jord

burde at være til Forte og Fægang, uden Ærkedegn kan der anderlunde bevise med gamle beseglede Breve. Derefter fremkaldte fornævnte Borgemester Las Lawsß og Crestern Lasß, »steffnet oc eedhet« med deres Hænder paa Bogen og bad dem saa Gud hjælpe, den Jord har været til Riper Fægang og Forte i 60 Aar, det kunde de »myndhe«, ukæret førend nu, fornævnte Ærkedegn klager derpaa. Og samme Tid vidnede Nis Hansß, at ham mindes det samme i 40 Aar, at fornævnte Jord er Forte ind til »grogen« ukæret førend nu. Derefter vidnede Per Hansß, at ham vitterligt er og mindes, at fornævnte Jord har været til Forte og Fægang i 40 Aar ukæret førend nu, fornævnte Ærkedegn kærer derpaa. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 3 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe).

[8156

Juni 12. Ick Drewes Murmester inworner bynnen Hußem vorkope myt vulbord myner husvrouwen unde alle der jennen, der my er vulbord darto behoff was, den vicarien der cappellen Unßer vrouwen bynnen Hußem 2 lub. mr. peninghe jarlike renthe an myneme huße unde hoffte belegen by deme kerchoue in der Suderstrathe twysken Vicken Verwer up de osteren syden unde mester Euert des olden tolneres huße up de westeren syden vor 30 lub. mr. guder munthe, de my desse heren vornoget hebben. Werker[!] 30 lub. mr. houetstols ik in den achtedaghen Johannis to mydsommer vorrenten schal vor 2 lub. mr. dessen heren edder hebben desses breues. Unde were sake, dat desse renthe nicht uth en qweme unde desse heren edder hebben desses breues dar schaden up deden myt jenigerleye rechtganghe, den schaden scal ik wedder uprychten. Were ok sake, dat desset erue vorkofft worde, so scolen desse heren dessen summen thouoren uth hebben myt aller bedagheden renthe edder soðane besegelde breue, de en vor dessen ssummen nogafflich synt. Vurdermere byn ik dessen heren jarlikes uthe desseme huße unde hoffte schuldich 8 ß erthure up Wolberiches dach, welker erthure ik nicht mach uth loßen unde scal darynne blyuen to ewigen tyden. Doch hebben desse heren dessen Drewes ghegunth enen wedderkopp, wanner em beqweme is desße 2 mr. peninghe uth to kopende vor desse 30 mr., so schal he den wedderkop touoren to wynachten vorkundigen unde darna des Johannes dage to mydsommer de betalinge to donde, den houetstol myt aller nastanden renthe in eneme summen myt soðaner munthe, also to Lubeke unde to Ham-

borch genghe synt. Myn inghesegel myt den inghesegelen desßer vromen lude Vicke Verver unde Hans Andersßen. Ghegheuen unde ghescreuen des sondages vor Viti.

Perg. med [3] Segl: 2-3. Bomærker (2. i Skjold). Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 53). [8157]

Juni 14. Jens Boosß Foged og Tingholder i Høthers H., Erick Iwensß, Iwen Iwensß VV., Bønder og Bomænd og »gantze« Almue i Høthers H. Tirsd. før Viti et Modesti Dag var for os Mester Lambert Kortsß Kannik i Ripe, bedende om Høther Herreds Skrift paa den »redewoldh«, som ligger til den Gaard, som Per Matesß i boer i Emerløff Sogn. Da »worde« ham udnævnt 3 Stokkenævn; i den første var velbyrdig Mand Erick Iwensß, Mikel Jepsß, Jep Persß, Per Matesß, Suendh Matesß, Andhers Jensß, Seuerin Terkelsß, Andhers Ericksß, Marquord Symensß, Per Nisß og Per Jesß; i den anden var Esskel Røwersß, Andhers Oghesß, Per Jensß, Nis Nielsß, Jørghen Matesß, Nis Andhersß, Andhers Jepsß, Mates Trouelsß, Jep Persß, Andhers Persß og Hans Tyghisß; i den tredie var Per Jehansß, Per Jesß, Tyghi Johansß, Andhers Nisß, Jens Swensß, Nis Nielsß, Nis Nielsß[!], Andhers Otzsß, Cresthen Persß, Niels Persß, Andhers Thygisß, Per Hansß og Nis Persß; hvilke 3 Stokkenævn funde Mester Lambert Høther H.s Indsegl til paa Vor Frue Domkirkes Vegne i Ripe paa den »redewoldh«, som de 12 Grundejere havde fundet til at være til den Gaard, som Per Matesß i boer; og sagde forskrevne Herredsmænd ingen at have nogen Rettighed i forskrevne »redewoldh« uden Vor Frue Domkirke og Kapitel i Ripe. Vort Herreds¹ Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 1 Segl: Højer Herreds (afbildet: *Nordelbingen VI. 420*). Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [8158]

— Jeg Biørn Johanß¹ R. har oppebaaret af velbaaren Kvinde Fru Sofiæ Lwngissdotther, Hr. Telloff Ericß Hustru, 80 Mk. danskæ Penge af de 200 Mk., som jeg skulde have for min Andel af den Gaard paa Horssætørwidh, som det Skødebrev indeholder, som jeg ham derpaa givet har tilforn, og med saa Skel, at de skal give mig de 20 Mk. og 100 inden Morthens Dag næstkommende. Medb. af flere gode Mænd Borkordh Ransoff² i Otthens, Hans Friss i Skoffboo, Cristern Mulle⁴ Borge-mester i Otthens og Knutht Frys⁵ Raadmand sstds. Datum Tirsd. før Viti et Modesti Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Civ 10 (Bjørn); 2. Li 47; 4. Cliv 8; 5. Cxiii 3. Senere til Skovsbo Godsarkiv; ^a1767 laant Langebek »fra Hr. Boesen«^a (∴ øjensynlig Præsten i Rynkeby Sogn, hvori Skovsbo ligger); ^b1811 erhvervet til Gehejmearkivet ved Vedel Simonsen »ved Hr. Provst Boesens i Viggerslev Godhed«^b (∴ den førnævnte Boesens Søn) (RA. Tilluf Erikssøn Bjørns Arkiv). LDipl. (*Reg.* *8405.) [8159]

^{a—a}) LDipl. ^{b—b}) RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814« Aug. 1811 II (Læg 5) Nr. 134.

Juni 15. *Reg.* *8406. Perg. [med 1 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. II.* 727. [8160]

Juni 16. Kongen skøder Hr. Henrich Krwmmedighe en Gaard liggende i Roskilde uden for Rødhe paart.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Kbhvns Dipl. IV.* 240. [8161]

Juni 20. Pouel Laxman, Sten Bille², Niels Høøgh RR., Gregers Jeips³, Henric Ages⁴ og Henningh Brostrop⁵ a. w. Mand. før de 10000 Ridderes Dag for os paa Søluesburgh Slot adspurgte velbyrdig Md. Niels Hack af Hiickebergh disse Bønder Laurens Jens¹, Beint Knuts², Niss Twes³, Mattes Germuns⁴, Niels Mawens⁵, Peder Ips⁶, Oluff Anders⁷ og Beint Niels⁸ i Aaby, item Henning Niels⁹ og Monss Paack, om de havde ydet deres Landgilde i Aar, før han havde annammet dem efter Knut Brocks Brev. Dertil svarede de, at 3 Dage efter at Niels Hacks Bud havde annammet dem, kom Hr. Lages Foged af Hammer Morten Kock og krævede deres Landgilde; de svarede, at det var dem forbudet af Niels Hack. Da vilde ikke Morten Kock »theden«, med mindre end han finge deres Landgilde; ellers vilde han taget fra dem Okse og Ko, derfor maatte de føre deres Landgilde til Hammers gard inden 3 eller 4 Dage, og derefter »geste« dem; og for saadan Tynge turde de ej andet end føre deres Landgilde did. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Lxx 28; 3. Lxxxvii 9 (Ulfstand); 4. Llxviii 14 (Sparre); 5. Fxlv 2. Niels Mogenssøn Hacks Arkiv (RA.). [8162]

Juni 27. *Reg.* *8410. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Konsistoriums Arkiv Pk. 161, Brevbog Bl. 2 b. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S.* 120. [8163]

— Jfr. *Reg.* *8394. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Konsistoriums Arkiv Pk. 161, Brevbog Bl. 4 b. *Kbhvns Dipl. IV.* 241 (hvor Kilden fejlagtig opgives som: »Orig. paa Perg. i Geh.-Ark.«.) [8164]

Juni 28. *Reg. *8411.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Konsistoriums Arkiv Pk. 161, Brevbog Bl. 6 b. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 121; Kbhvns Dipl. IV. 241.* [8165]

Juni 30. Laurids^a Lindemand i Bregninge Tingfoged paa Musøe H.s Ting, Hans Brand i Bregninge, Hans Holm Foged paa Krenckerup, Peder Nielsøn Præst i Nysted og Jens Hendrichsøn i Flindtinge. Torsd. efter Peders og Pouels Dag paa Musøe H.s Ting spurgte Hr. Peder Vilckensøn Sogneherre i Vester Vlsløff sig for blandt menige Almue, om de havde set eller hørt her til Tinge, at nogen Mand havde køret eller delt paa den Gaard i Sandager, som ligger til Præstebordet i Vester Ulsløff, som nu sidst paa boede Olluff Degn, og bad Hr. Peder, at de vilde sige derom, hvad dem vitterligt var. Da tilmælte Fogeden en beskeden Md. Pouell Hanssøn i Flindtinge; han til sig tog 11 Dannemænd: Jep Vrede og Boe Skættill *ibid.*, Oluff Erichsøn i Nagelsti, Boe Lang i Thorebye, Nis Smid i Greng, Rasmus Michelsøn i Bregninge, Per Suur i Fregløff, Madtz Skauffue i Thorope, Hans Anderssøn i Olstorpe, Olluff Brod i Radsted og Claus Pederssøn i Reedersøe; hvilke 12 Dannemænd vidnede paa forskrevne Ting, at de ej har hørt af gamle Oldinge eller andre, at nogen Mand her paa forskrevne Herredsting havde givet Kære paa den Gaard i Sandager, som ligger til Præstebordet i Vester Ulsløff, som nu sidst paa boede Olluff Degn, i 40 Aar og mere. Vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

[A. ^bPerg. »medt fem hengende segell neden for«. ^bV.-Ulslev Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. fra 1666, attereret af Fyns Biskop Niels Bang og Jacob Nielssøn Winther, Sognepræst i Vester Ulsleff: RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Fyn, »Kopier af Benaadninger, som ere givne Gejstligheden i Fyens Stift« Nr. 30 (3: et Hæfte: »Om Præsternis Mensal udi Toreby, Vester Vlsløff och Kettinge«). — Ab. Noget medtaget Afskr., formentlig fra 1666, attereret af Aug. P. Schandorphius: SLA. Lolland-Falsters Bisparkiv, »Jordebøger, Herredsbøger og Dokumenter vedr. Gejstlighedens og Kirkernes Indtægter m. m. Lolland 1568-1717«, Hæfte: »Om Præsternis Mensal udi Toreby, Vester Vlsløff och Kettinge«. [8166]

a) Saaledes Ab; Aa: Lau.... b-b) Saaledes Aa og Ab.

— *Reg. 5088.* Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Til-luf Erikssøn Bjørns Arkiv (RA.). *Danske Mag. VI. 212.* [8167]

Juli 2. *Reg. *8412.* Perg. med [9] Segl: 1. Fxlv 3; 3. Utydeligt (i Sigilfeltet et Hjærte(?)); 4. Cxxxiv 5 (Løvenbalk); 7. Utydeligt; 9. Bo-

mærke. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; 1837 af Overkrigskommissær N. C. Øst solgt til Danske Selskab (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 189.* [8168]

Juli 2. Vi Hanss Konge kendes os skyldig at være Jep Nielß vor Mand og Tjener 300 danske Mk. og 100 Stædermark, for hvilken Sum Penge vi pantsætter ham vor og Kronens Gaard Fawerholm, Møllen og Egespore By med al kongelig Rettighed, saa længe han lever, og naar han død er, skal hans Arvinger beholde forskrevne Gaard, Mølle og By, saa længe det afløses dem. Og af Egespore By skal han give os hvert Aar 8 Pd. Korn paa Københaffn Slot for Gæsteri, Borgeleje og al anden kongelig Tynge. Og skal han bygge og forbedre Gaarden, som det sig bør, og holde Tjenerne ved Ret og ej forhugge eller forhugge lade Skoven. Forbydende osv. Givet paa vort Slot Kobnehaffn Vor Frue Dag visitat. under vort Signet.

Ad relacionem Dn. Pauli Laxman M. magistri curie.

Perg. [med 1 Segl]. Formentlig forblevet ved Gaarden, indtil Peder Oxe købte den 1554, og derefter bevaret med hans Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Jep Nielssøn Bryskes Arkiv). [8169]

Juli 7. *Reg. *8414.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 19; Dipl. Norv. XVIII. 132; Missiver I. 116.* [8170]

Juli 8. Niels Trogelß Præst, vicarius og viceofficialis i Aars. Fred. før Kanuti regis Dag for os for et siddende »dwm« i Aarsgaard, nærværende Hr. Laurentz Petherß², Hr. Jens Ericß, Hr. Niels Nielß Kanniker i Aars, Hr. Frantz Matß Vicarius ibid., Henrich Guldsmet og Pether Palmß Borgere ibid. med mange flere Dannemænd, havde Hr. Pether Hoffman Vicarius ibid. ladet stævne i Rette for os Jes Frosth i Skødh, Henrich Andherß, Andhers Jebß, Seuerin Jebß, Mattes Petherß, Cristern Morthenß ibid., Terchel Pouelß i Glesborg, Cristern Skræder, Andhers Nielß i Bronthe, Mattes Jebß i Lopdrop, Mattes Pouelß i Kaalbech, Grouers Anderß i Tynning, Seuerin Petherß i Geylwnd og Hennich Michelß i Heelstrup at sige deres Vitterlighed om en Eng, som ligger til Lyndgord i Skød S., som Tygi Maghenß i Jeernet har nu slaget og bortført fra forskrevne Gaard. Da lagde forskrevne Dannemænd deres Haand paa Bog og bad dem saa Gud til Hjælp og den hellige »læst«, at de vilde sige deres

Sanden om forskrevne Eng, som de havde hørt af Forældre i 40 Aar og mere, og dem selv vitterligt er. Da vidnede forskrevne Dannemænd paa den Ed, som de svoret havde, at forskrevne Eng, som kaldes Aagestrup mose og Aagestrup siig, som Tygi nu slaget har, har ligget til Liindgard og s. Martini Alter i Aars Domkirke al den Tid, som dem kan mindes, og som de kan længst have spurgt af Forældre, og er forskrevne Eng stenet og stablet omkring fra trende Herredsskel indtil det Dige, som ligger ved Aagestrup mossæ, til »korsbondhen« Sten og »upstandhenne« Sten og som hver Mand »sywlicht« er. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at de havde aldrig hørt, at forskrevne Eng har ligget fra forskrevne Gaard uden for Laan og Leje. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at der boede en Mand i forskrevne Gaard, som hed Andhers Lyndgord, som lejede Tyges Fader en Del af den Eng i de dyre »korn aaringhe« for $\frac{1}{2}$ Ørte Rug og ej anderledes. Item vidnede 4 af forskrevne Dannemænd, som var Grouers Anders i Tynning, som byggede Gaarden op af øde, Mattes Pouels i Kaalbech, Seuerin Jebß ibid. og Mattes Petherß i Skødh, at forskrevne Eng har været brugt til Lyndgord i 50 Aar og mere ukært, førend Tygi Maghenß har begyndt at trætte derom. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 5(!) Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. G. 728; 2. G. 758; 3. Skjold, hvori Bogstavet r; 4. I Sigilfeltet en Lillie(?); 5. Utydeligt. Aarhus Kapitels Arkiv (Ny kgl. Saml. Fol. 415 b). [8171

Juli 9. Abbeden i Alle Helgens Kloster uden for Lund mageskifter Gods til Kapitlet i Lund.

[A. Orig. ^amed 2 Segl^a. Lunde Kapitels Arkiv.] Aa. Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 43 b Nr. 254. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 276.* — Ab. Et andet Udtog med Dag: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 194. Jfr. *Weibull, anf. St.* — Ac. Et tredie Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 138. [8172

a—a) Saaledes Aa.

— Se 8068.

— Knud Matsß¹ Landstingssagfører i Skane. Velbyrdig Md. Niels Hack i Hickeberg har her til Landstinget forfulgt efter skonske Lov 4 Landsting med Kaldsmænd og kærede, at Hr. Lawe Brock har vædelige ladet taget ham noget Landgilde fra, som Niels Hack havde i Pant af Knud Brock, siden han forskrevne Gods havde annammet i sin egen Værge; og har her

ingen været at svare til Sagen. Thi gav jeg ham fremdeles Forfølgning ind for Rigens Kansler. Sig. meum. Datum Lundis in profesto Kanuti regis.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Niels Mogenssøn Hacks Arkiv (RA). [8173]

Juli 9. Vi Gydhæ Keldzdotther¹ og Axel Gødckesß udi Qwindinge sælger og skøder velbyrdig Md. Per Langh i Valløse dette Gods i Froste H.: 1 Gaard hedder Longeryd i Gudmendorpe S. (Torckiil, 1 løde Mk.), 3 Gaarde i Honebierghæ i Hardløse S. (Niels Broghe, 3 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; Kæde, 1 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; Eløff, 1 Pd. Korn og 2 Skill. Grot). Vil vi købe forskrevne Gods igen inden »dag« 3 Aar, som er Knwd Konges Dag nu næstkommende, for 500 lb. Mk. i Guld og Penge, skal vi des Fuldmagt have. Faar Per Lang ikke forskrevne 500 lb. Mk. inden forskrevne Tid, skal han beholde forskrevne Gods for Ejendom til evig Tid. Afvindes noget af forskrevne Gods Per Lang, tilpligter vi os at vederlægge saa godt Gods af Rente og saa vel »beyleligh« inden 6 »ugher dag« der næst efter kommende. Medb. af flere gode Mænd Mester Jon Skaldhræ Ærkedegn i Lund, Gregers Ipsß i Torderop, Anders Galen, Anders Trøelsß VV. Datum Lundis in profesto Kanuti regis.

Perg. med [6] Segl: 1. Llxiii 2 (Dotting). Peder Langs Arkiv (SvRA. Perg.). [8174]

Juli 10. Jeg Pedher Pedhersß¹ perpetuus vicarius til s. Katherine senioris Alter i Roskilde Domkirke har annammet af Hr. Niels Skaffwæ Biskop i Roskilde tvende Skøde- og Ejendomsbreve lydende paa en Gaard i Eegæmarckæ i Felitzsløffue S. i Skippings H. (1^{1/2} Pd. Byg med andre Beder), først et Brev, med hvilket strenge og velbyrdig Md. Hr. Axel Lagessøn R. paa Claxholm havde tilforn skødet fornævnte værdig Fader samme Gaard, item et andet Brev, at fornævnte værdig Fader skøder samme Gaard fra sig og sine Arvinger til mig og mine Efterkommere Forstandere til forskrevne Alter til Vederlag for en Jord i Roskilde liggende sønden næst op til s. Lucii Teglggaard, som hans Naade havde tilforn købt og betalt den Bygning, derpaa stander. Thi lader jeg paa fornævnte Alters Vegne Biskop Niels kvit for forskrevne Jord i Roskilde, og takker jeg hans Naade paa forskrevne Alters Vegne for god Betaling, saa at mig derom vel nøjes. Sig. meum cum sig. Dn. Haquini per-

petuorum vicariorum prioris, Dn. Jone, magistri Andree⁴ per-
petuorum vicariorum Roskildensium. Datum Roskildie die
Kanuti regis.

Perg. med [4] Segl: 1. G. 318*; 3. G. 318 (*s cristiani presbiter*); 4.
G. 317 (*s andree petri p̄sbitri*). Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi,
Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVII. 7). [8175]

Juli 12. Vi Hans Konge tager vore Borgemestre, Raad og
Menighed i Medelfar, deres Hustruer, Børn, Hjon og Gods
rørendes og urørendes i vor Beskærmelse, og paa det at Medel-
far maa forbedres og gøre os Tjeneste og Skat, har vi givet
dem saadanne Privilegier, som Konger i Danmarck vore Borgere
i Othens og Asßens givet har, og dem nyde til evig Tid. Og
skal forskrevne vore Borgemestre, Raad og Menighed have her-
efter fri Fægang paa Skrilling og Staffuerby Mark, efter som de
hertil nydt har. Sammeledes har vi tilladt, at deres Købstadret
og Birkeret skal være fra Borgebeck^a indtil Roschilda beck og
imellem begge Strande, vor og Kronens »siøhob« og Fiskeri
uforkrænket. Thi forbyder vi *osv.* Givet i vor Købstad Slange-
rup Tirsd. efter Kanuti »regs« Dag under vort Signet. Hans.^b

[A. Perg.^c Middelfart Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA.
Danske Kanc. (Bl. 2 a). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall
Fol. 186) IV. 541. — [Ac. Optaget i Stadfæstelse 1634 Jan. 22 af Kongen.]
Aca. Afskr. efter Koncept til Ac: RA. Fynske Reg. 4 Bl. 29 b. — Acb.
Kopi indsendt 1648 af Originalen af Ac: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 a). —
Acc. Afskr. af Originalen af Ac: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 549. [8176

a) Aca: Bøgebeck; Acb: Bøgebeckh; Acc: Bøgebech. b) Kun i Aa. c) Saaledes
Aca, Acb, Acc.

Juli 13 ell. 20. Laurens Nielssøn Borger i Lund lejer en Jord
sstds. af Lunde Kapitel.

Perg. med 1 Segl: Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.).
Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 277. [8177]

Juli 18. Fogeden, Bønder, »lanster oc meneheedh« i Lille-
tynder H. Mand. efter divisionis apostolorum var for os mene
Herredsmænd paa Lilletynder H.s Ting Iwen Iwenß velbyrdig
Svend, bedende om vort Herreds Skrift paa de 8 Mænds Ord,
som vidnede paa forskrevne Ting, at Iwen Persons »tyænnær«
havde deres »fulscyfft i formols tyde« i den Eng, som ligger
ved Rempiswådth, som nu Jes Smædh i Tooghal bruger. Vort
Herreds Indsegl. Datum Lilletynder ut supra.

Perg. med 1 Segl: Forsiden mangler. Iven Ivensøn Rosenkrantz's
Arkiv; senere til SvRA. Utlandska pergamentsbref, Danmark 1, »Över-

kammarrådet och skattmästaren Nils Pedersson (Bielke) till Åkerö arkiv; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. LDipl.

[8178]

Juli 21. Nis Hwid i Glorop Herredsfoged i Gudomme H., Jørghen Borquardß i Lackedrop, Otte Clauß i Strarop, Jess Brwn i Brendrop, Jess Skredher i Lamdrop og Erich Perß. Fer. 5. in profesto Marie Magdalene paa Gudomme H.s Ting gav Per Gerckeß i Gudbiery S. Clement Anderß i Gudbiery, Hans Clementß hans Søn og deres Samfrænder og Venner et fuldt Venskab paa sine egne, hans Samfrænders og Venners Vegne for det Slag, Clementz Søn og han kom i, og var det aftalet paa baade Sider for den Sag, og hvilken det først opbryder, da skal han gøre det paa sin egen Hals og paa et fuldt »orbødemall«. Derpaa fik Clement Anderß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Knud Jenß [i] Lørop, Morten Erichß i Swinninge, Hans Bondeß i Lørop, Hans Jenß i Goltued, Mattes Spury i Sandager, Hans Henricksß i Gudbiery, Hans Symenß ibid. og Per Jeipß i Albiery; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Per Gerckeß gav Clement Anderß, hans Søn Hans Clementß og deres Samfrænder et fuldt Venskab for forskrevne Sag. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt; 3. Utydeligt Skjold; 5. Utydeligt. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [8179]

Juli 22. »Borgemester« og Raad i Ottensße. Vor kæreste naadige Herre har givet Ottensße Borgere Friheder og Privilegier mange, hver paa sin »adschiedingh«, dog en iblandt andre, som Kong Hans os givet har [o: 7521], lydende, at hans Naade har tilladt, at naar nogen Sager sker i Ottensße, som Bispen ssids. skal opstævne Bygdemænd til, skal han ej andre Bygdemænd tage end de vore Borgere, der i Byen boer; og skal de vore Borgere herefter ej tages til Bygdemænd i de Sager, som uden Byen sker. Ved vort Stads Sekret. Datum Ottonie die Marie Magdalene.

[^aPerg. [med 1 Segl]. Faaborg Bys Arkiv.^a] Afskr. 1753 for Langebek: LDipl. — (*Reg.* *8416.) [8180]

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 25. Jeg Las Bratze V. fuldmyndig gør Biskop Niels Glob og hans Efterkommere Biskopper ind at løse mit Gods i Krogstrop og Gyøttrop af Jes Marthenß i Refssness, som han af mig i Pant har paa hans Søsters Børns Vegne for 42 lødige Mk. 20 Skill. Sig. meum. Datum in Smolleropgardh in die Jacobi.

Perg. [med 1 Segl]. Viborg Bisp's Arkiv; *ÆA. II. 254*; a1756 laant Langebek af Christen Sørensen Testrup^a; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). LDipl. [8181

a—a) Saaledes LDipl. b) RA. Reg. 60 S. 233.

Juli 25. Reg. *8417. [Orig. Haderslev Bys Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 7 f. Afskr. af Langebek 1762 efter »Coldingische Handlung 1575 in Arch. Canc. Germ.«: LDipl. — Optaget i Stadfæstelse 1639 Maj 15 af Christian IV, givet Haderøleben By. Indbundet Papirshæfte med Kongens Underskrift og Spor af 1 Segl. Haderslev Bys Arkiv (i Haderslev)^a; nævnt: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 38* og *Sach, Der Ursprung der Stadt Hadersleben S. 40*, jfr. 39. — Afskrifter, afgjort ell. formentlig efter Stadfæstelsen 1639: Haderslev Bys Arkiv (i Haderslev), Acta Haderslebiensia Tom. O S. 112 (fra 17. Aarh.); Haderslev Statsskoles Bibl., Haandskr. K. d. 595 Bl. 20 a (fra c. 1650) og K. d. 749 S. 30 (fra 18. Aarh.); Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 39 S. 162 (fra 18. Aarh.); Kiels UB., S. H. 527 S. 34 (fra 17. Aarh.); Additam. 4 to 449 S. 27 (fra 18. Aarh.). *Westphalen IV. 1985* (Aftrykket udelader Kancellipaategningen: *Ad relationem domini Ottonis Rantzowen militis consiliarii et marshalci*). [8182 a

a) Denne Stadfæstelse af 1639, som ifølge Meddelelse til Udgiveren antoges for forsvunden i Orig., da nærværende Arbejdes 1. Bd. udkom, er senere kommen til Stede i Byens Arkiv. Den opgiver (jfr. *Corp. statut. Slesvic. II. 448* og *Westphalen IV. 1977*), at »bürgermeister undt rath unser stadt Haderøleben eine geraumbe zeithero umb confirmation ihrer ohnlangst beym kriegsweshen im brandt auffganger privilegien unterthenigst undt vielfeltigh sollicitiret undt angehalten«, og indeholder den fuldstændige Ordlyd af Haderslev Stadsret af 1292, samme Stadsret paa Tysk, nærværende Udgaves Nr. 1148 (hvor den originale Stadfæstelse af 1639, som nævnt, angives som tabt), nærværende Brev af 1496 Jul 25, og Privilegier (ell. lignende Breve) for Haderslev af 1499 Apr. 30, 1533 Sept. 24 (midtwekens nach Mathei), 1548 Marts 1 (donnerstag nach reminiscere), 1557 Aug. 10 og 1566 Marts 6. — En Koncept til Stadfæstelsen, der dog her er dateret 1639 Maj 13 og udelader alle de i den originale Stadfæstelse optagne ældre Breves Ordlyd, findes i RA. T. K. I. A. Registrerede Koncepter til Patenter.

— Thørbiorn Lauri's Herredsfoged i Gydhinga H., Nis Arnas's Tinghører ibid. Mand. før Olavi Dag var for os og flere gode Mænd, den Dag Ting søgte, disse Mænd: Suent i Nyra, Larens Troels[?] i Nybele, Suent Ol's ibid., Troels[?] Stenqut's[?] ibid., Jon Thørbiør's i Thydinge, Knut Per's i Olafsthørp, Jon Per's ibid., Jes Niels's i Nybele, Nis Jen's i Bassarp, Suen Niels's i Dæningarum; disse Mænd stod paa Gydhinga H.s Ting samme Dag og bad dem saa Gud til »hielpa«, som[?] de var i Sunarsthørp og forspurgte dem med de Mænd, som da paa Bole boede, om den Grund, som Broby Kirke der i »thørpet« havde; de med dem ginge og viste dem baade Ager og Eng og »gord stadh«, som de hørt havde, at til den hellige Kirke laa. Item vidnede Boo Høued's i Oro og Knut Per's i Nyra, at deres Fader »bægas« sagde for dem, at saa til gik, som de forskrevne Mænd vidnet havde; og vil de forskrevne Mænd fremkomme, hvor dem tilsiges, og vidne ydermere de samme Artikler. Og har de Mænd,

i »thørpet« boet har, givet Landgilde til Broby Kirke af samme Grund til nu, Fru Magdalena har sat der Forbud paa. Vi Thørbjorn Lauriſ og Nis Arnasſ lader hænge vore Indsegl for dette Brev med Gydhinga H.s Indsegl og flere gode Mænds, som er Suen Perſ i Quittinge, Suen Perſ i Gryd, Suen Houet. Datum ut supra.

[A. Perg. med 6 Segl: 1-6, se Aa. Broby (Gynge H.) Kirkes Arkiv.]
Aa. Afskr.^a fra 1804 (af Præsten Carl Sonnberg Rönbeck?) med Bemærkning af samme Haand: »Förestående bref skrifvit på pergament visade mig hr. härads höfding Thornberg 1804. Det var väl förvarat med alla 6 omnämde sigiller, hvaribland det 3dje i ordningen tydel. syntes vara häradets, dock såsom de öfriga till stämpelen så utnött, at inscriptionen ej kunde utredas; endast denna figur ^b uptäckas, som upfyllte sigillet innersta cirkel, utom hvilken inscriptionen stådt^c. Documentets ägare är hr. capitain Brock på Nöbbelöf i Broby sochn. — Nu mera år 1814 lärer det vara i theol. doct. N. J. Sundii ägo i Xstad, som tilhandlat sig Nöbbelöfs egendomen«. Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 170, I Bl. 108 b. [8182 b

^a) Afskriveren har flere Gange sat Spøragsmaalstegn ved Læsemaader, som han har anset for tvivlsomme, og har ofte eftertegnet Originalens Forkortelser. ^b) Her er tegnet en Figur dannet af 2 over hinanden lagte ligesidede Trekanter. ^c) Et saadant Segl er ikke omtalt af Thiset i *Hist. tidskr. f. Skåneland* I. 354.

Juli 26. Biskop Hannes af Lund's Vidisse af 4960.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog uden Datum: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 33. Herefter: *Acta pontif. Dan. VI. 548*; *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 278*. — Det samme Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 13, Nr. 122. — Et andet Udtog med Datum: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 193. [8183

Juli 29. Jeg Morthen Andersſ¹ Borger i Roskilde skøder Gud, Jomfru Marie, s. Agate og alle Helgene til Lov i min Velmagt til Hr. Jeip Nielsſ og s. Agathe Alter i Roskilde Domkirke til en residenciam pro capellano en min Gaard liggende her i Byen i s. Botels Sogn norden ved Kongens Hærstræde østen næst Høgebryndstræde paa Hjørnet. Og er derpaa Bredden til Gaden vester og øster 4^{1/2} og 20 Alen siælandske »rwmlige« maalt, og midt i Gaarden er Bredden 27 Alen og 3 Kvarter siælandske, og »nedre« i Gaarden er Bredden 11 og 20 Alen og 1 Kvarter syælandske »rwmlige« maalt; item er Længden nær og sønder paa det østre Hjørne 100 Alen syælandske, og paa det vestre Hjørne er Længden nær og sønder 100 Alen og 4 Alen siælandske »rwmlige« vel maalt; med Hus og Jord, baade det, min Søster der nu paa boer, og alt andet, som jeg det købte af en beskeden Md. Jes Jwde Raadmand og af andre flere, som Del havde deri, som de Breve indeholder, jeg derpaa

har; med saa Skel at Hr. Jeip Nielsß, saa længe han lever, og hans Efterkommere perpetui vicarii til s. Agathe Alter skal forskrevne Gaard have til evig Tid og sige eller sige lade en Messe derfor hver Lørdag Gud, Jomfru Marie, s. Agathe og alle Helgene til Lov; og skal han og hans Efterkommere trolig bede for min Sjæl, mine »foreælderes« og alle kristne Sjæle. Skal og Hr. Jeip give Mætte, Anders Nielsß Efterleverske, som kom af Boserop, hvert Aar, saa længe hun lever, 1 Skill. Grot efter det Brevs »ludelsse«, som hun har af ham derpaa; dør han førend hun, skal hans Efterkommere til s. Agate Alter give hende samme Skilling Grot, saa længe hun lever, og holde Hr. Jeips Arvinger det uden Skade. Og antvorder jeg nu til Hr. Jeip og s. Agathe Alter alle de Breve, som jeg har paa samme Gaard. Bliver forskrevne Messe ej holden, giver jeg priori vicariorum med alle vicariis Fuldmagt at tage forskrevne Gaard fra s. Agate Alter og »forsee« ham til et andet fattigt Alter, saa at Tjenesten bliver der holden. Og skal forskrevne Messe indskrives i »tafflen« iblandt de andre Messer, paa det at hun skal holdes indtil evig Tid. Medb. af Hr. Niels Schaffue² Biskop i Roskilde og hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Lydder Jensß³, Hr. Pæder Laurensøn⁴ og Hr. Jesper Hansß⁵ Kanniker i Roskilde, Henning Jensß⁶ Borgemester, Hans Powelsß⁷ Byfoged og Raadmand og Morthen Laurensøn⁸ Raadmand sstds. Datum Roskildie in f. Olai.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; [2. G. 178^a]; 3. G. 301 (Qvitzow); 4. G. 315; 5. G. 319; 6-8. Bomærker (7-8. i Skjolde). Roskilde Kapitels Arkiv (Agathæ Alter) (AM. XXXIV. 4). LDipl. — Hertil 6443, 8148. [8184
a) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 12 f.

Juli 29. Jeg Morthen Andersß¹ Borger i Roskilde hilser eder Hr. Lydder Jensß, Hr. Pæder Laurensøn og Hr. Jesper Hansß Kanniker, Henning Jensß Borgemester, Hans Powelsß Byfoged og Morthen Laurensøn Raadmænd her sstds. Jeg har skødet hæderlig Md. Hr. Jeip Nielsß og s. Agate Alter min Gaard liggende ved Høgebryndstræde, som mit aabne beseglede Brev indeholder, jeg derpaa givet har [o: 8184]. Beder jeg eder, at I det Brev med mig vil besegle, naar eder derom tilsiges. Ex Roskildis die Olai meo sub sig.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Roskilde Kapitels Arkiv (Agathæ Alter) (AM. XXXIV. 5). LDipl. [8185

— Bisp Eyler oplader Gwdom Kloster al den Rettighed i Strwer-garth, som han har i Pant af Claves Jensson af Synderwangh.

Perg. [med 1 Segl]; Paaskrift fra 15. ell. 16. Aarh.: b xiii. Gudum Kl. Arkiv; "senere til Mogens Gøyes Arkiv" (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 79.* [8186]

a—a) Jfr. *Eline Gøyes Jordebog S. 447.*

Juli 29. Vi Nis Annersß i Kasebeirgh, Knvd Persß [*ibi*]d. og Nis Persß [*ibi*]d. hørte Hr. Jeb i Falzløøff læse et Laasebrev nu i Vinter »sein« Myckelz Dag, hvilket »lødde« paa Kasebjerg Vold og Forborg og paa den Jord sønden ved Graven og norden ved Forborgen til en Bæk; »inthet lødde« det paa den Jord vesten fra fornævnte Forborg og Vold, som ligger mellem Kasebiergh Mølle og den Vold og Forborg, der Møllen kan krænke. Det Laasebrev læste Hr. Jeb i Falzløøff i Kasebiergh Kirkegaard og paa Kasebjerg Vold nu i Vinter. Vore Indsegl. Skrevet i Kasebiergh Oleffz Dag.

Perg. [med 3 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [8187]

Aug. 2. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Danmarck. For os var Thomes Jenß Bud med vor almindelige Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmarck, lydende paa Kaassgord i Rødding H. i Sallingh, og derimod er ingen »breff tagn« af os. Thi byder vi endnu hos alle, i Da[n]marck er, som sig kender nogep Rettighed at have i forskrevne Gods for Ejendom, Pant, Laan eller Gave eller, i hvad Maade det være kan, at de inden 6 Uger kommer for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning de derpaa har, saa fremt at vi ej skal give Thomes Jenß vort Laasebrev efter hans Forfølgning, som os af Rette bør. Datum Nyborigis in crast. Petri ad vincula nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Daciam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevluukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: Citacio generalis per sex ebdomas. Thomas Jenssøn Kaas's Arkiv (AM. VII. 25). [8188]

Aug. 3. Jeg Knud Laweß, som kaldes Broch¹, beder eder Hr. Eskill Gøye, Hr. Sten Bille, Hr. Oluff Stigsß, Hr. Tønno Wernersß, Thage Hinricsß og Per Lang, at I besegler dette Pantebrev, som jeg har beseglet velbyrdig Md. Niels Hack i Hickeberg. Datum Hickeberg fer. 4. post f. Petri ad vincula sub sig. meo.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Lxxxiv 33. Niels Mogenssøn Hacks Arkiv (RA.). [8189]

— Jeßper Kraffße paa Bastnes V. Jeg sælger og skøder med min Søns Niels Jeßperßens Villie til velbyrdige Kvinde

Fru Elßebe Tygisdatter, Mogens Krabis Efterleverske paa Busstrup, en Fjerdepart i en Gaard i Nørjutland i Windbøssell i Rachebye, som ligger hos Seyelstrup i Rachebye S., som Vbbe i boer og giver til aarlig Skyld 8 Tdr. Byg, hvilken Gaard Fjerdepart mig og mine Børn af Arv er tilfalden efter min Hustru deres Moders Død Karine Tygisdatter. Og kendes jeg mig at have opbaaret Penge og fuld Værd efter min Nøje for den Fjerdepart, som er 2 Tdr. Byg. Afvindes forskrevne Gaards Fjerdepart hende, tilpligter jeg mig at vederlægge Fru Elßebe samme Rettighed inden et Aar derefter. Jeg og min Søn Niels Jeßperßenn hænger vore Indsegl for dette Brev med flere hæderlige og velbyrdige Mænds: Gryff i Bergebye, Christopher Erichsen i Winding, Willem Suort i Sneßløff. Givet paa Bastniß Onsd. efter Peders ad vincula.

[A. Orig. Mogens Krabbes Enkes Arkiv; mon senere til hans Sønnens Datter Anne Krabbes Arkiv paa Stenalt?] Aa. Afskr. fra 17. Aarh., utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog»: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, A Bl. 1 b. — Ab. Ufuldstændige Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog, men med urigtig Dag): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 128 a (herefter: Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Krafse) og LDipl. 1496 uden Dag. [8190]

Aug. 4. *Reg. *8418.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Konsistoriums Arkiv Pk. 161, Brevbog Bl. 7 b. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 121; Kbhvns Dipl. IV. 242.* [8191]

— Tingsvidne af Giding H., at Axel Nielsøn paa sin Moder Fru Ingerd til Longtiend's Vegne gjorde Lovhævd paa Lilde Bøgæ m. m.

Perg. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet n; 2. Bomærke; 3. I Sigilfeltet et Sværd; 4. Bomærke; 6. I Sigilfeltet en Krumkniv. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv; ^a1854 af Cand. philol. H. C. P. Sejdelin foræret til Gehejmearkivet^a. *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 22.* [8192]

^{a-a}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer»; jfr. Ny kgl. Saml. 8vo 223 f, Afdelingen: Documenta privatorum.

Aug. 7. Ywer Jonß i Kasebergh, Nis Anderß *ibid.*, Bay Jenß *ibid.*, Nis Perß *ibid.*, Cristiern Anderß og Terkill Staphensß. Sønd. før Laurencii Dag fik paa Kaseberg Kirkegaard velbyrdige Md. Jørien Krompen et Sognevidne af 12 Dannemænd: Lillæ Bay, Nis Bay, Las Mæli, Nis Anderß, Jon Ywerß, Nis Howman, Seueren Bay, Per Tysk, Nis Perß, Nis Bere, Mates Swenß og Nis Pouilß; hvilke vidnede, at de Onsd. før Olai Dag ved

Kaseberg Mølle hørte og saa', at J. K. æskede paa det Laasebrev, som Biskop Niels Clauß af Aars havde paa Kasberg Vold og Kasberg Forborg og dertil nogen Jord, og sagde Jørien, at de samme Synsmænd, som da til Stede var, var tagne efter Biskop Nielses Laasebrev, og sagde Jørien, at han ej vilde undgælde de Breve, som Biskop Niels ej i Rette lagde i Kalundborg; thi at han var lovlig did stævnet med, hvad Breve som han havde paa Kasberg Mølle. Og lod Jørien læse det Stævnebrev, som Biskop Niels var stævnet med, og den Dom [c: 7685 B], som ud var given i Kalundburgh samme Tid; da »ludde« den Dom paa de 2 Laasebreve, som Biskop Niels og Jørien i Rette lagde, og paa ingen andre Breve; og sagde Jørien, at det Laasebrev, som Biskop Niels i Rette lagde, vilde han nyde og undgælde efter de Synsmænds Tykke og ingen andre Breve og vilde blive ved vor naadige Herres Dom. Og tilstod Biskop Niels, at det Laasebrev var til Stede, og vilde dog ej lade det fremkomme. Item vidnede fornævnte 12 Dannemænd, at J. K. adspurgte Biskop Niels, om det var hans Naades Ord, at han vilde øde den Mølle, naar Jørien havde bygget den; da svarede han, at han stod det til, at saa tidt som Jørien vilde bygge den, vilde han øde den, og sagde, at hun skulde aldrig male Mel for Jørien. Med vore Indsegl. Item bad Jørien, at Sognepræsten skulde besegle med os; da svarede han, at han ej turde for Bispens Vrede Skyld. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.).

[8193]

Aug. 7. Iwer Smed i Kaasbergh, Nis Andersß, Bay Jensß, Nis Persß, Cristern Andersß og Therkel Fwss. Dnica. ante f. Laurencii paa Kasberg Kirkegaard fik Jøren Krompen et Sognevidne af 12 Dannemænd: Bay Jenß, Nis Bay, Lasse Mæly, Nis Andersß, Nis Hoffman, Jon Iwersß, Seuren Bay, Per Tøsk, Nis Perß, Nis Biergh, Mattes Swensß og Nis Powelsß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at den Jord liggende vesten fra Kasbergh Aa, som nu Kasbergh Mølle paa staar, og til den Grav der næst vesten op til er Kaasbergh Møllens rette Tilliggelse og har været i Mandeminde ukært, og har Jøren og de, som før ham har været, som Møllen i Værge har haft, bygget op og ned imellem fornævnte Aa og Grav foruden alle Mænds Kære. Item vidnede fornævnte 12 Dannemænd, at Jøren æskede Sognepræstens Indsegl for dette Brev; da sagde han, at han ej turde gøre det for Bispens Vrede Skyld; da bad han os, at vi skulde

besegle dette Brev, hvilket vi gjorde. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl: 2. Brudst.^a]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [8194 a) Nævnt af N. M. Petersen i LDipl.

Aug. 8. »Et Skiøde af Byefogden og Borgermestere i Khfn paa en Gaard i Rosengaarden eller paa en Jord, dat. Mandagen næst for st. Laurentii Dag 1496.«

[Orig. Senere til Københavns Universitets Arkiv.] Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Konsistoriums Arkiv Nr. 201 a, »Ældre Fortegnelser over Universitetets Dokumenter«, 1 Folioark begyndende »Peder Franzens og Jacob Adzersens Skiøde«. — Det er formentlig dette Brev og 8196, der registreres paa følgende Maade paa et andet, vel nogenlunde samtidigt Folioark sstds. (begyndende: »Chirstine Bølles Skiøde til Mogens Giøde«): »Borgemester og Raad i Kiøbenhavn afhænde en K. Byes Jord til Mattias Eriksen 1490« og: »Borgemester og Raad i Kiøbenhavns Brev om samme til samme. 1490«. [8195

— »Et Skiøde af Khfns Magistrat paa en Jord, dat. Mandagen næst for st. Laurentii Dag 1496. (Hafver ogsaa Connexion med de forige under samme Signatur^a).«

[Orig. Senere til Københavns Universitets Arkiv.] Udtog med samme Haand og sstds. som 8195. [8196

a) »: 8195 og 1497 Jan. 16.

— Vidne af Købnehaffn Byting, at Graabrødrekloster i Købnehaffn lod skøde en Jord til Pæther Bøkere.

[Orig. Senere (jfr. 1511 Apr. 13) til »Københavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 244.* [8197

a—a) Saaledes LDipl.

Aug. 10. Niss Dydh Byfoged i Kolding, Erick Jensß Præst og Officialis i Kolding, Morthen Jensß Sognepræst i Seesthe, Henicke Ebbeß Sognepræst i Hiardrupp, Jess Wlff Slotsfoged paa Koldinghuss, Niss Perß Herredsfoged i Tørelld H., Søwerin Iwerß Raadmand i Medelfar, Niss Jensß i Horstrupp, Niss Knwtß i Hørupp. Laurentii Dag paa Kolding Byting fik beskeden Md. Andhers Hansß Borgemester i Koldingh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Søwerin Iwerß i Medelfar, Niss Perß i Raffningh, Per Jensß *ibid.*, Jess Jensß i Horstrupp, Niss Knwtß i Hørupp, Jepp Perß i Harthe, Thameß Hansß i Bramdrupp og Niss Matß i Harthe; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag, at Andhers Hansß havde sine Lovhøringe inden 4 Stokke, 2 beskedne Dannemænd Per Tygeß i Bramdrupp, Jørghen Buck i Naghebøell; de vidnede, at de paa Brenckers Mark inden

Koldings Byfred saa' og hørte, at den Lovhævd, som Andhers Hansß var tilfunden paa Kolding Byting paa Koldingh Bysens Vegne og var tilbuden 3 Ting, den gav han med gode lovfaste Dannemænd, gilde Mænd og gæve, og brast ingen Værn, og »indworde« til Kronens Købstad Kolding Koldinghe Byfred, som ligger sønden Koldingh, som fremfarne Konger har givet til Kolding By, som ligger inden de benævnte Steder, som den »priuilege« indeholder Sted fra Sted, som Kong Cristiern, Gud hans Sjæl naade, har givet til Kolding By og Kong Hanss har stadfæstet [c: 188, 5205]. Fremdeles »indwordhe« Andhers Hansß til Kolding By for deres rette købte Køb saa megen Del af Brenckers Mark, som ligger forinden disse Skel, som er først, som Brwnbeck begyndes i Kolding Strand, og saa forinden de Skelstene, som velbyrdig Md. Marquard Teghenhwsæ i Twedzgard og Koldings Borgere lod sætte imellem dem til Skel indtil Dalby Aa, som deres Breve udviser [c: 7175], som ligger inden det Markeskel, som Sandemænd af Tøstrupp H. har gjort mellem Brenckers Mark og Onsyld Mark, hvilken Jord Kong Hanss har og givet dem at nyde inden deres Byfred [c: 5205], undtagen i denne Lovhævd al den Jord, som s. Jørghens Hospital uden for Kolding har inden fornævnte Skel i Brenckers Mark; og alle de Breve, som gjort er mellem Marquard Teghenhwsæ og Koldings By, at blive ved deres fulde Magt. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 9 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). LDipl. [8198

Aug. 14. Henrik Andhersß¹ Sognepræst i Magleby S. i Stæffwens [H.] sstds.^a Sønd. før Vor Frue Dag assumpc. var for os nestævne og for menig Almue, som Sognestævne søgte, Hans Billæ paa Søholm og spurgte sig for, om detligt, eller om de havde nogen Tid hørt paa Sognestævne eller nu siden Paaske over hæderlig Kvinde Fru Ermegordh Hr. Bæintt Billis velbyrdig Svend Hans Billæ at møde i Fywn paa et Skovskifte og hver fra sig i »liwdhæ«, at det var dem ej vitterligt, og ej de havd. spørge, at der var Kald eller Stævning gjort paa Sognestævne ov[er] Søn Hans Billæ at møde i Fiwn om forskrevne Skovskifte uden stævnt for Søholm at møde i Fywn om Skovskifte med »meen« af saadan Stævning aldrig

havde af hørt. Herpaa »bedes« forskrevne
 efterskrevne 12 Dannemænd: Per Nielsß af Magleby,
 Alffwere, Oleff Persß og Mattes Olsß, Hæmingh Tor-
 sthensß i Cleppinghæ »meen«
 og »hælghen«, at der var aldrig Kald eller Stævning gjort
 paa eller hendes Søn Hans Billæ i den Sag
 at møde her [Med vore Indsegl.] Givet osv.

Papir (den højre Side mangler) med 2 Segl paatrykte forned
 paa den bevarede Del: 1. Samme Signet som 8014, Nr. 2; 2. Bomærke.
 Hans Billes Arkiv (RA.). [8199

a) Aaret mangler nu; men Langebek har foroven paa Forsiden skrevet 1496.

Aug. 15. Reg. *8419. [Orig. Senere (jfr. 1511 Apr. 13) til ^aKøben-
 havns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek:
 LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 124 = Kbhvns Dipl. IV. 245.* [8200
 a—a) Saaledes LDipl.

Aug. 16. Reg. *8420. Perg. med [2] Segl: 1. Bomærke. Viborg Bys
 Arkiv?; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 193.* [8201
 a) RA. Reg. 60 S. 274.

Aug. 17. Oluff Morthensß af Kragerop, som da sad i Lands-
 dommers Sted i den Sag paa Sielandzfare Landsting, Abbed Oleff
 Persß af Skowffcloster, Herlug Schaffue Høvedsmand paa Drags-
 holm, Niels Henricksß⁴ Landstingsskriver, Per Drwcken⁵ Borger
 i Ringstæde, Niels Persß⁶ i Horsetoftæ og Torsten Jensß⁷ i
 Aartwet. Onsd. efter Vor Frue Dag assumpc. paa forskrevne
 Ting skødede beskeden Md. Niels Morthensß af Walsømaglæ til
 ærlig og velbyrdig Md. Hr. Henrick Meynstrop R., Landsdommer
 i Sieland og Høvidsmand paa Korsør, sin »malsgordh« i Valsø-
 maglæ liggende næst norden op til den Gaard, som Oluff Persß
 i boer, i Ringstæde H. i Haritzstæde S., som aarlig skylder 14 Grot
 »mals penige«, som Niels Morthensß og hans Svoger Morthen
 Andersß baade i boer, efter de aabne Breves Lydelse, som derom
 tilforn givne er. Og var der ingen Gensigelse mod forskrevne
 Skøde eller nogen, som det straffe kunde. Cum sig. nostris.

Perg. med [7] Segl: 4. Dxx 1 (Arenfeldt); 5-7. Bomærker (6. i Skjold).
 Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [8202

Aug. 18. Vidne af Wedle Byting, givet Sognepræsten i Wedle, at
 Sognepræsten til Huornstrup Kirke havde gjort Lovhævd paa Huorns-
 trup Kirkes Jord.

[Perg.^a Hornstrup Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle
 Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 173 b. *Vejle Amts
 Aarbøger 1917 S. 132.* [8203

a) Saaledes Afskriften.

Aug. 18. Tingsvidne af Südergoeß H., givet Hans Knutzen om hans Køb af Immingkstede Skov.

Perg. med 3 Segl: 1. Skjold med Blome-Vaaben; 2. I Sigilfeltet en Træsko(?) med en Stjerne over og en Stjerne under; 3. Bomærke. (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 20.) *Stemann, Urkundl. Beiträge S. 24* (læs: worden also *Jons Mattzen, Clawes Mattzen, Malgast Tammesß, Laurens Osbornnsß, Laurens Petersß, Johan Petersß, Tammes Jonsß vnnde Peter Arfast, dede*). [8204]

Aug. 19. Hans Konge¹. Fred. efter Vor Frue Dag assumpt. for os paa vort Retterting paa Nyborgs Raadhus, nærværende Hr. Niels Høgh R. vor Mand og Raad, Hr. Peder Hord Sognepræst i Nyborgh og Anders Hemmingß vor Byfoged sstds. med flere, var Hr. Erasmus perpetuus vicarius i s. Lucii Domkirke i Roskilde med nogle aabne beseglede Breve paa Gods, som han har forfulgt til Laas paa et Alters Vegne i samme Domkirke, som han er Forstander til og i Værgen har, og i Rette frembar et Brev [c: 7713], som Biskop Niels Schæue af Roskilde udgivet og beseglet har med flere til Vidnesbyrd, lydende, at han har skødet til Jesu Cristi, Jomfru Marie og alle »helgenne« Alter liggende i Roskilde Domkirke ved den søndre Side næst op til Kapitels Dør, Gudstjeneste op at holde med, til et evigt »vicari-døm« at blive dette Gods: 2 Gaarde i Swaby (Jep Inguersß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg og 1 Fjerdings Smør med andre Beder; Peder Nielsß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg og 2 Skill. Grot med andre Beder), 3 Gaarde i Wederløse maglæ (Lasse Jenß, Anders Matß og Peder Jenß, 7 Pd. Korn og 3 Mk. Penge), 1 Gaard i Tæreby i Ringstede H. i Tersløff S. (Jon Hemmingß, 1 lødig Mk.), 2 Gaarde i Ørstede i Ramsø H. (Anders Jenß og Oluff Jenß, hver »them« 1½ Pd. Korn og 1 Skill. Grot med andre Beder), 1 Gaard i Wgledy (Jenss, 1 lødig Mk.); derefter vort Stadfæstelsebrev, 1. Dombrev, 2., 3. og 4. Dombrev [c: 7865] skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, hvert Dombrev paa 6 Uger, og vor almindelige Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmarck over alle dem, som sig kendes nogen Rettighed at have i forskrevne Gods, at de skulde komme for os med deres Bevisning, og derefter 6 »wger steffningh offuerhørelsæ« over alt Danmarch; hvilke Breve alle lovlig givne og forfulgte til Tingene er ved alle deres Tider, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi Hr. Erasmo paa fornævnte Alters Vegne forskrevne Gods, som han nu i Værgen har, forbydende alle ham derpaa Hinder at gøre, og sætter vi den Sag

evindelige Tielse paa. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XXVIII. 11). [8205

Aug. 24. Jeg Per Jens¹ Præst i Dalby giver til s. Nicolai Alter i Vor Frue Kirke i Nykøpingh i Falster, som hæderlig Md. Hr. Niels Krabbe nu i Værge har, al den Rettighed, som mig tilfalden er efter min Moders og Broders Død i den Gaard liggende i Nykøpingh i Falster sønden næst Hr. Henryss Sogneherres og østen næst Hr. Niels Krabbes og Hr. Rasmus Niels Gaarde, ihvad Rettighed som mig tilfalden er eller tilfalde kan, den hellige Trefoldigh[ed] og s. Nicolawss til Lov, min Moders og Broders, mine Forældres og alle kristne Sjæle til Ro og Lise. Afvindes Gaarden N. K. eller hans Efterkommere Ejere til Alteret, tilpligter jeg mig saa god en Gaard og saa »wel beleyligh« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af »welbørligh« Md. Olwff Holgers² Foged og Embedsmand paa Nykøpingh, Hr. Henryk Sogneherre, Hr. Niels Hose⁴ Forstander i »hellygesthwss« og Hemmyng Heps³ Byfoged i Nykøpingh. Skrevet i Nykøpingh Bartholomeii Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. I Sigilfeltet en Pil; 3. Bomærke^a; 4. G. 596; 5. Bomærke; Paaskrift bagpaa fra 16. Aarh.: »Breff paa skriffuergarden«. Nykøbing F. Kirkes Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. [8206

a) Det er urigtigt, naar Seglet i G. 570* identificeres med Henrik Blomes; at her er Tale om 2 forskellige Personer, ses ogsaa af *Danske Mag.* 5. R. VI. 300.

— Jeg Anna Christensdaatter, Jen¹ Steen² Efterleverske, sælger og skøder Hr. Per Persøn Sognepræst i Hiøring en min Gaard i Winneberrig H. i Skidtzbye (Olluf Lidell, 2 Pd. Korn og ¹/₂ Løb Smør med andre »smaeskatte«) til Hr. Per Persøn og »prestboers arfuingh«. Og kendes jeg mig fuldt, Guld og Penge, at have opbaaret af Hr. Per Persøn for forskrevne Gaard. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds Indsegl: Hr. Bertel Christensøn Sognepræst i Wgildt, Hr. Nicolai Chlemensøn Præst i Hiøring, Jørgen Steensøn, Nicolai Othsøn a. w., Thome³ Knudsøn a. w., Niels Lausten Borgemester i Hiøring, Per Mathisøn Byfoged sstds. og Ander⁴ Nielsøn Fru Anne⁵ »thillsiun⁶mand« i Lynderumb⁷gaard. Datum Hiøring die Bartholomæi.

[A. Orig. Senere til Hjørring Catharinæ Kirkes Arkiv?; a1666 »paa raadhusett udi Hiøring udi byen⁸ brefueskrien om en gaard i Skidtzbye

liggendiß thill Hiørings prestegaard«^a.] **Aa.** Afskr., attesteret 1666 Marts 6 af Byens Borgemester Jurgen Muus og Madz Chrestenßen: NLA. Aalborg Bispearkiv, Capsa B, Loculus 3, Fasc. E. — **Ab.** Afskr., attesteret 1666 Apr. 3 af Bispen i Aalborg Anders Anderß og Sognepræsten til Aalborg Vor Frue Kirke Jacob Pouelßen: Sstds. [8207

a—a) Saaledes Aa og Ab.

Aug. 24. *Reg. *8421.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt for-neden: Dxx 1 (Arenfeldt). Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 20.* [8208

— Niels Henricksß¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Sielandzfare Landsting, Broder Jens Persß Abbed i Ringstædecloster², Prebiørn Podebusk R. og Høvidsmand paa Skiollenes, Jachim Anderß paa Tydeberge gord, Hermyn Flæmyng, Jø[r]gen Aagesß og Jens Grwbbe af Sandby. Onsd. Bartholomei Dag paa forskrevne Ting var velbyrdig Mands Niels Erickssens Svend Niels Morthensß med hans aabne beseglede Fuldmagtsbrev i den Sag og da paa N. E.s og hans Hustrus Fru Berittes Vegne lod hæderlig Md. Hr. Jens Persß paa velbyrdig Svends Per Oxes, hans Søskendes og deres Moders Vegne aldeles kvit for noget ydermere Krav for Kost, Tæring og Skadegæld, som N. E. kunde P. O., hans Søskende og deres Moder paaregne for den Rettighed, som N. E. paa sin Hustrus Vegne inddelt havde i de 2 Gaarde, 1 i Høm og 1 i Tostervp. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Dxx 1 (Arenfeldt); 2. G. 473. Johan Pederssøn Oxes Enkes og Arvingers Arkiv (RA.). LDipl. [8209

— »Borgemesthere« og Raad i Ars. Paa Raadhuset i Ars for siddende Raad og Rette vederkendtes Henrich Møller Borger med os sig at have i aarlig Leje af beskeden Md. Las Kremer Raadmand i Ars »æn alne« bred Jord sønden næst Las Kremers »tagdrob« vesten Smedegadhæ i Ars fra Gaden og vester ad og en Stald, Hus og Jord vesten op i Gaarden, og deraf tilpligtede H. M. sig at give L. K. hvert Aar 2 lub. Mk.; og skal L. K. holde Henrich Stalden færdig med Vægge, Døre og Tag. Og hvilken af dem ej lyster forskrevne Kontrakt længer at holde, da skal de hverandre advare ¹/₂ Aar tilforn, og da Henrich straks oplade Las den forskrevne Alen Jord, Stald, Hus og Grund efter L. K.s Brevs Lydelse. Og L. K. at have fri Indgang og Udgang ad Henricks Port til Skellighed, saa længe Kontrakten standende bliver. Og herpaa al Trætte »besloth« at være, dem imellem været har til denne Dag. Vi Jes Matisß,

Erich Persen »borgemestere«, Lodwich Anderß⁸ Raadmand, Oluff Persen Byfoged, Henrich Møller og Gwndi Matisß⁵ har hængt vore Indsegl for dette Brev. Datum die Bartolomei.

Perg. med [6] Segl: 2-5. Bomærker. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). [8210]

a) RA. Reg. 60 S. 269.

Aug. 27. Hanß Konge. Lörd. Augustini Aften for os paa vort Retterting i Suendborg, nærværende Hanß Anderßøn vor Borgemester i Suendborg med flere, var Peder Erickßøn i Vixstrop paa hans Husfrues Vegne paa den ene og Hr. Peder Hiort med Fuldmagt paa Eyeller Brysches Vegne paa den anden Side om Trætte om Arv i Jordegods, Købstadgods, Guld, Sølv, Penge og »andre løssere« efter Erick Jensenß Død, som Eyeller Brysche paa Jomfru Marinæ Ericksdaatterß Vegne paatalet havde, og var i Dag den rette Stævnedag efter Genbrev, som de paa baade Sider tilstod. Da sagde Hr. Peder, at Peder Erickßøn paa hans Husfrues Vegne har inde med sig Jomfru Marenß fædrene Jordegods og andet, og begærede, at han vilde hende det udlægge. Dertil svarede Peder Erickß, at han vilde komme for »samfeder« [!] og udlægge Eyeller Brysche paa Jomfru Marenß Vegne, hvis dem burde med Rette. Om hvilken Sag de gav dem i Rette. Da efterdi at det er Søkendeskifte, sagdes derfor paa efter Loven, at den Sag bør ind at komme for deres Samfrænder, hvilke de paa baade Sider opnævnte. Peder Erickßen opnævnte Jorgen Friiß, Otte Friiß, Hemmeck Christierß, Borquar Fyckeßøn, Eggret Friiß, Steenn Otteßen, og Hr. Peder paa Eyeller Brysches Vegne opnævnte Tønne Grimb, Jacob Theymandt, Jøß Thygeß, Hemmeck Anderßøn i Handendrop, Hemmeck Brockenhuß og Schriffuer [!] i Wybi; og skal forskrevne Dannemænd Magt have at skifte dem forskrevne Arv imellem til en fuld Ende, og vilkaarede dem paa baade Sider at møde dem i Odense i Suortebrøderkloster anden Michels Dag næstkommende hver med sine Samfrænder; kan nogen af forskrevne Samfrænder da ej komme, skal de »keisse« andre fuldmægtige i deres Sted. Datum ut supra nostro ad ^acausam [!] sub siggillum [!], teste Georgii [!] Marsuin imtexo [!] ^a nostro.

[Orig.] Afskr. fra 17. Aarh. sammen med Afskr. af 1503 Maj 18, begge attesterede af Manderup Skiønnebøll Pederß: RA. Indl. t. Norske Reg. 1648 Aug. 30 (Fol. 112). [8211]

a-a) ∴ : causas sub sigillo, teste Georgio Marsuin Justiciario.

Aug. 29. Reg. *8422. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Konsisto-

riums Arkiv Pk. 161, Brevbog Bl. 7 a. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 125; Kbhvns Dipl. IV. 246.* [8212

Aug. 29. Iwer Jonß i Kasbergh, Jes Jenß *ibid.*, Mates Swenß *ibid.*, Jes Berre *ibid.*, Las Jonß i Bindrop, Thames Brand i Fowelss, Nis Brand *ibid.*, Per Knwtß i Dalbyøffuer, Nis Anderß *ibid.*, Joon Lundh, Bay Jenß i Kasbergh og Jep Orm. Mand. før Egidii Dag kundgjorde vi paa Gerluff H.s Ting et Syn, som vi var tilkrævet af forskrevne^a Ting til Kasberg Mølle at se, om velbyrdige Md. Jørien Krompen havde flyttet den ulovlig op ad Aæn af det Sted, som hun stod før, eller dæmmet ulovlig eller »flød« paa Kirkens Grund. Da var vi først vesten ved Aæn paa den Side, som Møllen staar; da er den Jordsmon, som Møllen paa staar, omgraven af Aæn og i Aæn igen og er Møllens rette Grund^b og har været, saa længe som nogen kan mindes, og somme af os mindes 60 Aar. Saa ginge vi over Aæn paa den østre Side og »mælde« fra den Pæl, som Hovedstokken og »kindningh leyden« laa paa^c, og til den Jord, som Kirken har der næst liggende efter Bispens Laasebrev; der var^d 20 Alen imellem, og kunde vi ej finde i Sandhed, at Jørien havde ej^e[!] ladet dæmme en Tørv paa Kirkens Grund eller en Skovfuld af Jord, men har Jord nok at dæmme paa hans eget baade paa den ene Side Aæn og paa den anden og har aldrig »flød« Kirkens Grund til Skade for »en smaa penninge«. Item var vi inden Tinge og kundgjorde dette Syn; da kunde Jørien ingen Vidne faa derefter; og var vi og med Jørien Tingdag næst tilforn; da vilde ej Fogeden unde ham »ly«, at vi maatte kundgøre det Syn, og /Jørien »weyer« / Ret baade i Dag 8 Dage og i Dag. Vi fornævnte Mænd, saa mange^g, Indsegl har, som er Ywer Jonß, Bay Jenß, Las Jonß, Thames Brandh, Jes Jenß og Nis Brandh, har hængt vore Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

A. Perg. [med 6 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). — B. Perg. [med 6 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [8213

a) B: fornævnte. b) B tilføjer: alt det, som er imellem fornævnte Grøft og Aæn. c) B tilføjer: der Møllen »wort wdskorne«. d) B: er. e) Mangler i B. f-f) B: »wort Jørien »weyert«. g) B tilføjer: som.

— Vi Steen Bille i Alende, Oleff Stigsß i Bolleropp RR., Hans Bille og Torbiørn Bille VV., Fuldmægtige paa vore Medarvingers Vegne i denne Sag, har nu siddet over et Skifte om al den Arv, som vi har haft os at skifte imellem efter Hr. Stii Olsß Død, som vi nu rette Arvinger til er. Da er vi nu saa ens vordne, at vi skal have alt det Gods, som vi nu i Væрге

har baade til »lodh och tocke skifte« efter vort Skiftebrevs Lydelse, som derpaa givet er, og dermed nøjes os paa alle Sider, og takker hverandre for kærligt Søkendeskitte. Og herpaa lader vi hverandre kvit paa fornævnte Arvs Vegne baade i Ejendoms Jordegods, Købstadgods, Pantegods, Møllegods og Bo og Boskab, løst og fast, og kendes os ingen Tiltale at have til hverandre efter denne Dag om fornævnte Arv. Medb. af flere gode Mænd, som da nærværende var, som er Hr. Powill Laxman Danmarks Riges »howmester«, Per Lang i Valløsse, Hr. Oleff Esbiornsø Kannik i Lwnd. Givet Mand. efter Bartholomei Dag i Lwnd.

Perg. [med 7 Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Privatark., Stig Olufssøn Krognos). [8214

a) RA. Reg. 60 S. 111.

Sept. 3. Jens Pers¹, Claus Henrics², Pedher Laurens³, Laurens Falster og Jesper Hans⁴ Kanniker i s. Lucii Domkirke i Roskilde. Lörd. før Vor Frue Dag nativit. lod »welborligh« Svend Pedher Oxze læse for os et Pergamentsbrev med 4 hængende Indsegl, helt, lydende: 8073.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 285; 2. G. 312. Johan Pederssøn Oxes Enkes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VII. 28). [8215

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Sept. 4 ell. 11. Kongen stadfæster vedhængende Kongebreve (for Præsterne paa Lolland).

[A. ^aVelbeseglet Perg. ^a, ^bquæ ligamine sui dependentis sigilli pre-scriptas duas^c connectit^b. Lollands Præsteskrabs Arkiv; *ÆA.* V. 888, 892, 904.] Aa. Afskr. af Præsten Peder Jacobsøn Hvid 1571 i Provsten Jørgen Christiernssøns Kopibog: Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogelsangs Nr. 280) Bl. 9 b (med Dag: »then søndag nest epter wor frue nativitatis dag«). Herefter: *Kirkehist. Saml.* 3. R. VI. 416. — Aaa. Afskr. 1616, sikkert indirekte efter Aa: SLA. Musse Herreds Provstearkiv, Herredsbog 1616-1725 Bl. 13 b. — Afskr. af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 455 b (med Dag: »den søndag nest for vor frue dag nativitatis«). — Udtog fra 18. Aarh.: Thott Fol. 736 S. 396 (med urigtig Datum 1518 dnica. lætare; Brevets egen Datum (1496 Sept. 11) staar ved det foregaaende, af Christopher af Bayern udstedte Brev (1. Række Nr. 7724)!). [8216

a—a) Saaledes Aa Bl. 11 a (trykt: *Kirkehist. Saml.* 3. R. VI. 418). b—b) Saaledes Aa. c) c: 1. Række Nr. 7724 og her ovfr. 731.

Sept. 5. Jep Owis¹ Foged til Nor H. Dyrs Ting, Swen Terberns² i Rymsø, Oluff Boes³ i Aastrop, »som vebner ære«, Mattes Smed i Skiærwat, Knwd Ørns⁴ i Lande, Jens Pers⁵ i Selkiær og Clemen Smed i Stienwat. Mand. før Vor Frue Dag

nativit. for os og flere gode Mænd, som forskrevne Ting søgte, fik en velbyrdig Md. Andhers Mwnk i Sostrop et Tingsvidne af 8 Dannede: Swen Terbernß i Rymsø, Oluff Boesß i Aastrop, »som vebner ære«, Seueren Tøgß i Glesburro, Marquord Claus i Skierbec, Mattes Smed i Skierwat, Anders Swder i Glesburro, Jens Perß i Selkiær og Clemen Smed i Stienwath; hvilke vidnede, at de saa' og hørte 8 Sandemænd i Nor H. stande paa fornævnte Ting, kundgjorde, at de var lovlig tilkrævede, som Andhers Mwnks Foged i Sostrop tilkrævede at gøre ret Markeskel imellem Sostrops Enemærke og Gerild Mark; da gjorde de deres Tog paa den Sten, som staar norden under Østherholm, saa endelangt ud med Gerild Mark ret nordvest indtil Stockbrogardz Abildgaard, som stenet og stablet er, saa Diget op til Rwen fra fornævnte Abildgaard; og svor fornævnte Sandemænd paa den søndre Side til fornævnte Stene og Stabel til Sostrops Enemærke og paa den nørre Side til Gerild. Med vore Indsegl. Datum anno, loco ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Sigilfeltet en Plov; 3. Lxxiii 99; 5-6. Bomærker. Benzon Godsarkiv (RA). [8217

Sept. 11. »1496. Kong Hanses Brev angaaende eyene Jorde her udi Nakskou, at hvilke som ere icke forskattede udi 3 Aar, skal have forbrudt samme Jord Halvparten til Cronen og Halvparten til Byen. Datered Nykiøbing Søndagen næst effter Vor Frue Dag nativitatis 1496. No. 5.«

[Orig. Nakskov Bys Arkiv. — Udtog anført i Registratur 1630.] Afskr.(?) herefter af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 76 b. [8218

— Se 8216.

Sept. 12. Vidne af Lunde Byting, at Hans Perssøn Borgemester sstds. skødede 2 Jorder sstds. til s. Jørgens Alter, som kaldes Svendealteret.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (*s niels nielsson*); 3-5. Bomærker (5. i Skjold); 7. Bomærke (*..... nielffzen*); 8. Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 278.* — Hertil 5527. [8219

— Swen Terbernß¹ i Rymsø V., som Tinghører var den Dag paa Nor H. Dyrs Ting, Niels Willasß² Præst i Gerildh, Søffren Jwell i Hedgardh V., Jep Owisß⁴ i Æmerløff, Mattes Smedh i Skierwath, Jep Clemenß i Alnbeck, Igwar Perß⁷ i Selkiær, Jens Perß⁸ ibid., Jens Pouelß⁹ i Æmerløff, Knwt Ørnß i Landhe, Marquordh Clausß i Skierbæk og Clemen Smed i Stienwat. Mand. før hellig Kors Dag exaltac. paa Nor H. Dyrs

Ting fik en velbyrdig Md. Andhers Mwnk til Sostrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mattes Smed i Skierwat, Jep Clemens i Alnbeck, Igwar Perß i Selkiær, Clemen Smed i Stienwat, Anders Bjørnsß i Glesberro, Marquord Clauß i Skierbæck, Nis Hwidh i Ensløff og Bertell Hwid ibid.; hvilke vidnede, at Andhers Mwnk paa fornævnte Ting og Dag opkrævede sine »lofftzhöring« og Synsmænd, som hos var paa Brynstrops Enemærke, der han gjorde sin Lovhævd; da kundgjorde hans Høringe og Synsmænd Jep Owisß Herredsfoged til fornævnte Ting og Jens Persß i Selkiær, at de var paa Brynstrops Enemærke Onsdag paa Vor Frue Aften nativit., og gjorde Anders Mwnk sin Lovhævd samme Dag paa al Brynstrops og Æmesbodz Enemærke, først paa Brynstrop Gaard, Gaardsted og »toffthæ« østen og sønden op til Gaarden og 3 Enge i Gerild Enge, som til fornævnte Gaard har ligget af Arild Tid; Brynstrop Mølle; al Grymstrop Mark, Gaarde og Gaardsteder, hvad han har der med Rette, Hr. Axels undtagen, som kaldes Skarpenberes »strybe«; 5 »garsseye« i Byldrop Mark, som de Hovedbreve udviser, der er paa; 1 Gaard i Hæmet (Stei Michelsß); Hæmeth Mølle; i Rymsø 5 Gaarde (Jens Thamesß; Thames Nielsß; Las Jenß; Niels Jwell; Jes Jenß); 1 Gaard i Dolmer (Seffren Thamesß); 1 Gaard i Lande (Jens Jepß); 1 Gaard i Brædstrop (Per Hwid); 1 Gaard i Stockebro (Stei Lwndh); i Fyeldrop S. og By 1 Gaard (Andhers Jenß), 1 Gaard (Hans Deghen), 1 Gaard (Niels Andersß), 1 Gaard (Oluff Thamesß), 1 Gaard (Seueren Vongß), 1 Gaard (Anders Mogenß), 1 Gaard (Oluff Esbernsß), 1 Gaard (Longe Nis Pouelß), 1 Gaard (Per Grawersß), 1 Bol (Thøger), 1 Bol norden til Anders Jensß (Terkell Lasß), 1 Bol mellem Kirken og Dammen (Niels Odh Scredher), 1 Bol (Seffren Hermynß); Fieldrop Mølle og 1 Eng, ligger hos Møllen (1 Td. Salt). Item »worde« Anders Mwnk 1 Skov Grønalth, som ligger vesten fra Skadhalth og fra Saltweyslicke og til Stranden og saa sønder fra Saltweyslicke til Grønalths gab, saa sønden om Grønalth ad Heden og vester til Haalekyær, saa fra Halekyær ned ad Sorth aa til Stranden; 1 Møllested i Sorth aa, som det Skødebrev udviser, Anders Mwnk har af Marquord Yffuersß; 1 Skov Mwnkskoff fra Høgiberes høff ret sønder til Dyringhweyen frem ad de Skelstene og »grymeth træ«, som staar i Skoffsowis, saa nær fra Høgiberes høff til en Skov, som kaldes Per Ericssß Skov, til de Skelstene, som ligger hos den Vej, som løber mellem Skiærbæck og Fiel-

drop, saa norden fra Per Ericsß Skov fra de Skelstene og »grymet træ« og ret nær til Havet til de Skelstene, som staa mellem Seffren Jwelss Skov og Mwnskoff, saa vester til Fiel-drop Kirkeskov mellem Jershholm og Fiel-drop Kirkeskov, saa op ud med Kirkeskoven østen om Tolshøff og endelangt ud med Kirkeskoven og sønder om Kirkeskovenden og indtil Fiel-drop Markeskel; al Styrbsboelskoff fra Sostrop Skov til Kirkeskoven, som kaldes Hwnteloen, saa fra Rymsø Mark norden indtil den Vej, som løber mellem Tolstrop og Sostrop; al Rwdhen den Skov, saa kaldes, som ligger mellem Stockbro-gardz Skov og Tolstrop Skov, som Anders Mwnk fik af Hr. Erich Ottesß. Alt dette Gods, ihvor det findes i Nør H., »worde« Andhers Mwnk med sin Lovhævd med Riddere og Svende og gode jordejende Bønder for sit ret Gods og købt Køb. Førend han gjorde fornævnte Lovhævd, æskede han paa, om nogen havde nogle Breve paa fornævnte Gods, som han havde før paa æsket til Nør H.s Ting, som Kongens Foged og gode Herredsmænd funde ham for; da var der ingen Breve eller Gensigelse imod. Den Mandag næst efter, som Andhers Mwnk gjorde fornævnte Lovhævd, var hans Høring og Synsmænd paa fornævnte Ting og mælte hans Lov stadig at blive. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [12] Segl: 1. Hxl 14 (Udsøn); 2. I Sigilfeltet Bogstaverne n og v korslagte; 4. I Sigilfeltet en Plov; 6-11. Bomærker; 12. Forsiden mangler. Benzon Godsarkiv (RA.). [8220]

Sept. 15. Tingsvidne af Geding H., at Jens Scriffuer gjorde Lovhævd paa Gods som Kronens rette Ledingsgods.

Perg. med [7] Segl: 2. Bomærke. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 54, XLI. 8* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 23.* [8221]

Sept. 16. Ick Jacob Tamsen¹ wanaftlich bynnen Husem hebbe myt vulborde myner werdinnen unde alle der ghenen, der my ere vulbord dartho behof was, vorpandet den ghenen broderen des kalandes bynnen Husem myn huß unde ghartrûm belegen bii s. Jurgen twisken Hans Holm unde Detlef Peterß vor 52^{1/2} mr. lub. houetstols, de ik edder de besitter des huses schal jarlikes vorrenten uppe den dach Walburgis den broderen des kalandes vor 3^{1/2} mr. lub., vor welkerem houetstol my sodan huß unde hofte vorschotet is uppe Sunderghos herde dinck bynnen Husem in jeghenwardicheit Walke Widdesß herdesvaghete unde des gphantzen herdes. Ock laue ik sodan huß unde hofte

in syneme wesende to holdende unde jarlikes de renthe deme vorstendere des kalandes to rechten tiden to vornoghende; efte dar jennich schade up dan worde myt rechtghanghe, den schaden schal ik wedderlegghen. Ock laue ik sodan erue nicht hogher to vorpandende edder to vorkopende sunder willen der brodere des kalandes. Ock hebben desse brodere my gheghunnet sodane huß unde ghartrum to vrigende van sodaner renthe, wen my dat bequeme is by ene mark gheldes uth tho losende, so schal ik deme vorstendere des kalandes de losinghe eyn half jar thovoren vorkundighen, unde darna in deme daghe Walburgis de betalinghe to donde na uthwisinghe der vorkundinghe in sodaner munte, so in deme hertichdóm ghenghe is. Myn ingheseghel; unde ick hebbe ghebeden Walke Widdesß herdesvagheth unde Peter Tamß³ inwaner to Husem, dat se ere ingheseghele hebben mede henghen heten an dessen bref. Gheuen unde schreuen in deme daghe Eufemie.

Perg. med [3] Segl: 1, 3. Bomærker. Husum Kalentes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 54). [8222]

Sept. 20. Reg. *8424. Se Udaterede Breve.

Sept. 22. Jeg Knud Lageson, som kaldes Brock¹, beder og byder eder Thormar og Jens Persß i Balzby, at I giver velbyrdig Md. Niels Hack i Hickeberg eders aarlige Landgilde med andet, hvis som I aarlig plejer ud at give. Og lad det ingenlunde. Datum Malmogis die Mauricii sub sig. meo.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxxiv 33. Niels Mogenssøn Hacks Arkiv (RA.). [8223]

Sept. 27. Hans¹ Konge. Mene Sognepræster og andre Præster i Falster vore Kapellaner har været her for os med vor Hr. Faders Kong Cristierns og Kong Ericks Kongers i Danmarck Breve, som her nu vederhængte er, bedende, at vi vilde dem stadfæste. Da for at Gudstjeneste maa forøges og opholdes i Falster, stadfæster vi forskrevne Breve, forbydende osv. Givet paa vort Slot Nykopinge Tirsd. før Michels Dag under vort Sekret.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 87; ved Seglremmen forbundet med 636 og 1. Række Nr. 5630; senere tillige forbundet med kongelig Stadfæstelse af 1515 Apr. 9 (2. Paaskedag). Falsters Præsteskab's Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [8224]

Sept. 30—Okt. 6. Hans Voerraeth Borger i Hadersleve sælger til Præsterne i Vor Frue Kapel i Vor Frue Kirke i Hadersleve en Gaard i Hadersleven in der hogen straten med Genkøbsret.

Perg. med [4] Segl: 1. I Sigilfeltet en bomærkelignende Figur; 2. 4. Bomærker (4. i Skjold). Haderslev Vor Frue Kirkes Vor Frue Kapels Arkiv; senere til Godskegaarden i Eckernförde's Arkiv (i Arkivet paa Olpenæs) (Statsark. i Kiel, Goschenhof Nr. 4). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch.* XL. 401 (Seglene afbildede sstds. *Tafel 4 Nr. 1-3*). [8225

Okt. 1. Jeg Hille Henricksdatther, Hr. Dawid Hacks Efterleverske, sælger og skøder til hæderlig og velbyrdig Md. Matthis Ericksen Hovedsmand paa Hiortholm en min Arvegaard, som jeg arvede efter min Moder, i Løgh[e] i Gerssløff S. i Løwe H. (Hans Nielsen, 2 Pd. Byg, 2 Pd. Rug og 3 Skill. Grot med andre Beder). Og kendes jeg mig at have oppebaaret Fyldest af M. E. for Gaarden. Afvindes Gaarden ham, bepligter jeg mig at vederlægge saa god en Gaard af Rente og »beylelighed« inden 6 Uger derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Doktor Erich »degen« i Kønehaffn, Hans Iwersen af Swenstorp, Tetz Jens af Farwm, Henrich Jens af Lyngbii og Awe Peedhersen af Syeelsmarcke. Datum Maagenstrop in die Remigii.

Perg. [med 6 Segl]: [Brudstykker af 2. og 6. Nævnte af Langebek i LDipl.]. Mads Erikssøn Bølles Arkiv; ^a1770 i Danske Kancellis Arkiv^a (R.). LDipl. [8225

^{a-a}) Saaledes Langebek i LDipl.

Okt. 2. Hans Konge. Sønd. efter Michels Dag paa vort Slot Nykiøpping paa vort Retterting, nærværende Johan Wenstermand vor Landsdommer i Laaland, Morthen Wenstermand, Oluff Holgerßen vor Embedsmand paa Nykiøpping, Truid Anderßen vor Embedsmand paa Olholm, Mogen[s] Lauritzen af Aalstrop og Hening Wenstermand vore Mænd og Tjenere og mange flere gode Mænd, var vore Bønder og Undersaatter Jens Hagenskouff, Hans Matzen, Hans Olsen, Hans Lauritzen med flere deres Medfølgere i Heritzløff paa den ene og vore Bønder og Undersaatter af Stubberuppe paa den anden Side, som stævnedes var at møde for os, og begærede Heritzløff Bønder Del i Østerskouff, Fiskeri i Søen, som deri ligger, og Oldengæld paa samme Skov, efter som et aabent beseglet Pergamentsbrev, som de i Rette lagde, indeholder, og kærede, at Stubberuppe Mænd forhindrede dem det, at de det ej nyde maa. Til hvilket Stubberuppe Mænd svarede, at Heritzløff har aldrig nydt det Brev, og er »benckebreff«, og siden det Brev gjort var, var Dronning Dorretthe med sine gode Mænd paa Østerskouff og gjorde der Skovskel, som siden har været holdet og endnu holdes, og har altid haft Østerskouff i deres rolige Hævd og kendes Heritzløff Mænd

ingen Del deri at have og sagde, at Dronning Dorretthe lod derpaa gøre Brev, at det skulde være iblandt andre Røgens Breve; med flere Ord, som dem imellem løb. Da efter Tiltale og Gensvar var der saa sagt for Rette, at Heritzløff Mænd skal ingen Del nyde i Østerskouff efter »the breffs« Lydelse, men Stubberuppe Mænd skal blive ved deres Hævd i forskrevne Skov, saa længe det Brev findes, som gjort er om Skovskellet; findes det ikke, da gange derom efter Loven. Givet osv. under vort Signet.

[A. Orig. Stubberup (Musse H.) Mænds Arkiv. — Aa. Vidisse 1556 Marts 4 (Onsd. efter reminiscere Sønd.) af Laalandtz Landsting, givet Peder Chrestenßen i Stubrupe paa Stubrupe Mænds Vegne. Perg. med 4 Segl.] Aaa. Vidisse 1573 Jan. 13 af Aa af Kongen (o: Rigskansleren), givet Albrett Oxen til Nielstrup. RA. Røgens Forfølgningssbog 1570-76 Bl. 114 b. [8227

Okt. 3. Prior og Konventsbrødre i Randers Helligaandshus lover at holde en ugentlig sunge Messe for Per Owesson Sognepræst i Giminge m. fl.

[A. «Perg.; »det sidste Seigl er bortet«. Senere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1750).] Aa. Afskr. af Langebek 1750: LDipl. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. VI. 34.* — Aaa. Afskr. efter Aa af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 742 b. [8228

a—a) Saaledes Aa.

Okt. 4. Jeg Cristern Berrigh¹ i Nørreløø har solgt og skødet til velbyrdig Md. Mauritz Nielsß til Aagard al den Del, som mig er falden til Arv i KrwstropLund, som er en hel Broderdel, og kendes jeg mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd af M. N. derfor. Medb. af hæderlig Mænd Hr. Laurens Persß² Sognepræst i Kettrop, Jesper Lwnoff⁴ i Orloffgard, Voghen Pouelsß³, Per Binderop⁵, Lass Rechals⁶ VV. og Anders Cristernsß i Skowffsgard. Datum Aagard die Francisci.

Perg. med 7 Segl: 1. Fxxxiii 9; 2. G. 648; 3. Li 29 (Benderup); 4. Lxii 12; 5. Li 30; 6. Gxvii 22; 7. Bomærke. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [8229

Okt. 5. Jens Agesson Domprovst i Lund og Steen Bille i Glatzaxe giver til s. Laurentii Domkirke i Lund en Gaard med Gudstjeneste.

Perg. med [7] Segl: 2. Lxx 28; 4. Lxx 35; 6. Lviii 9. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 280.* [8230

Okt. 6. Jens Ærkebiskop i Lwn. Velbyrdig Md. Hr. Oleff Stigsß paa Bolleropp R. har ladet os set et aabent Pergamentsbrev med 5 hængende Indsegl hele, helt i alle Maader, lydende:

7633. Med vort Signet. Datum Lwndis in profesto Birgittevidue.

Perg. [med 1 Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a; b1920 af det kgl. Bibl. afgivet til Rigsarkivet^b. [8231

a) RA. Reg. 60 S.110. b—b) Dettets Bog over Bytte af Arkivalier; jfr. *Mæddel. om Rigsarkivet for 1916-1920 S.44.*

Okt. 10. Oluff Friis¹ Høvidsmand paa Kalffø, Seueren Munk² Foged paa Claxholm, Broder Jon Ywerß Abbed i Essembekcloster, Per Jenß i Turstrvp, Twi Nielß⁵ i Allistrup, Jep Perß i Lyffuelstrvp, Esbern Magenß i Gunderstrup, Joon Torstenß i Siøby, Jes Mickelß i Heyelskow og Per Skredere i Beynstrup. Mand. efter Dyonisii Dag paa Hal H.s Ting fik Seuerin Pederß i Wæsteralingh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Owæ Swenß i Ælkiersgard, Twi Nielß i Allistrup, Jacob i Hwilsager, Seueren Jenß i Karlby, Nis Jenß i Turstrup, Marquard Hermenß i Skadert, Marquard Hare i Siøby og Jes Baang i Westeralingh; hvilke kundgjorde, at de saa' samme Dag Seueren Perß paa Hal H.s Ting, og havde med sig sine »loffshøringh« 2 Danne-mænd Per Jenß i Turstrup og Jes Bang i Wæsteralingh, hvilke kundgjorde, at de hørte og saa' Torsd. før Dyonisii Dag, at Seuerin Perß gjorde Lovhævd med »giorde[!] jordegersbønder« paa 2 Bøndergaarde i Wæsteralingh, en, som han selv i boer, og en, hans Hustrumoder Benedictæ Jes Tygsßs Efterlever i boer, og »indworde« forskrevne 2 Gaarde til sig og sine Med-arvinger. Item »indwordh« han disse Steder for fri Enemærke: et Toftsted, som ligger mellem Byørn Anderßs Gaard, som Knut Perß i boer, og Bispens Gaard, som Per Bondhæ i boer; et Stykke Eng, som ligger neden Byørn Anderßs Gaard og til Midtstrømme i Aaen; et Stykke Skov, som ligger mellem Bispens og Hans Lyckes Skov, fra den Sten, som ligger mellem Hans Lyckæ og Seueren Perß, og saa i »wæstersidhæ aff en hylløff-busk«, deraf og sønder i en »twekloffthbøgh«, item paa den »østersidhæ« mellem Bispens og Seueren Perß Skov, som stenet og stablet er ved Hywlskowkrogh; item saa ret nær til en gammel »egytronæ« mellem Bispens og Seuerin Perßs Skov og saa ret »nær tiil hodomsskiell«; item et Stykke Eng neden for hans Gaard, som han nu i boer, til Midtstrømme i Aaen; item 2 Stykker Eng i »hæritssængy«, det vester 20 Læs og det øster giver 10 Læs, og saa langt nær op i Kæret, som været har af Arilds Tid, og til Midtstrømme i Aaen; item et Stykke Skov, som ligger mellem Hans Lycke og Anders Twesß fra 2 Stene,

som ligger i en Bøgerod, til en anden stor Sten i en anden Bøgerod og saa ret sønder udi Grøngywdhæ i den øster Ende af en »steenraadh«, som ligger mellem Heyelskoff og Wæsteraling Mark i den øster Ende ret Skel mellem Seueren Perß og Hans Lycke, item deraf i den »stwngen« Eg, som stander mellem Heyelskoff byrki og Wæsteraling Skov; item et Stykke Skov, som ligger mellem Byørn Anderß og Anders Twß; item deraf i »trebonden steen«, som ligger mellem Seueren Perß og Børn Anderß, item deraf i en stor Sten, som ligger i Heyelskoff wey, item deraf i en gammel Egestub, som stander mellem Seueren Perß og Byørn Anderß, og deraf til den Sten, som ligger i Heyelskoff wey, og saa ret nær i Hywlskoff krog; item 2 Stykker Skov i Wegersnabæ mellem Hr. Lage og Anders Tweß; item Wæsteralingaa med sit »falugx fiskewatn« fra Lyme Markeskel og øster, til Æsendrup »herritzængy« vedtager, med »fælith oc ander rættheydh« til forskrevne 2 Gaarde. Hvilken Lovhævd lovlig tilbuden var og tilfunden af »fogdæ« og Herredsmænd, og mælte hans Lovhævd stadig at blive, og ingen Genhøring derimod var. Sig. nostra. Datum ut supra.

A. Perg. med [10] Segl: 1. Fxliii 41; 2. Skjold, hvori en Bjælke; 4. Utydeligt; 5, 7, 9-10. Bomærker.^a Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. — Aa. Udateret Vidisse (skreven med Haand fra c. 1550), udstedt af Pouill Søffrennß i Borup, Niels Wdß i Bendstrop og Anders Perß i Huilsager. Papir med 3 Segl paatrykte forneden. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet.

a) Aa nævner 8 Segl som bevarede.

[8232

Okt. 12. Jeg Henrick Meynstrop R. Landsdommer i Sieland og Hovedsmand paa Korsør under og igengiver Kong Hans 2 mine Gaarde i Gøidersløff i Biewerskowss H. (Moghens Smet og Niels Jepsß, hver 3 Skill. Grot) for den Rettighed, som hans Naade har i den »mols bonde gordh« i Valsømaglæ i Ringstæde H. i Haristæde S., som Niels Morthensß paa boer. Afvindes forskrevne Gaarde min naadige Herre, tilbinder jeg mig at vederlægge saa gode Gaarde af Rente og saa »welbeyleyige« inden 6 Uger. Medb. af flere gode Mænd Hr. Pael Laxman min naadige Herres Hofmester, Hr. Oluff Stisß³, Hr. Jørghen Parsperger RR., Per Rwth af Wognse[ro]p og Morthen Wensterman VV. Datum Wordingburg fer. 4. post f. Dionisii.

Perg. med [6] Segl: 1-2. Udslidte; 3. Dxxxvii 11 (Krogno; nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Kongens Arkiv; ÆA. IV. 47, XXXIV. 21 (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjæll.). LDipl.

[8233

Okt. 12. Vi Hans Konge har af vor synderlige Gunst og Naade gjort et »magelag« med Hr. Henrich Meynstrop R. vor Mand og Raad og vor Landsdommer i Sieland i saa Maade, at han skal have en vor og Kronens »maalssgard« i Vallsiomagle i Ringstede H., som Niels Morthenss paa boer og skylder 13 Grote til Kronen, dog med saa Skel, at han skal selv fri sig for rette »eygere«, til forskrevne Gaard er; og skal vi og Kronen derfor igen have 2 hans Gaarde i Godersløff i Bieffuerskow H., som Jess Jepsß og Mogens Smeth paa boer og skylder hver 3 Skill. Grot. Forbydende osv. Givet paa vort Slot Vordingeborch Onsd. efter Dionisii Dag under vort Sekret.

Dn. rex per se, presente Dn. Laxman magistro curie.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (AM. VII. 26). — Hertil 6280. [8234

Okt. 14. Ick Nickels Knutß¹ wanaftich bynnen Husem vorpande myt vulborde alle der ghenen, der my ere vulbord dartho behof was, den ghemenen presteren unde vicarien der cappellen bynnen Husem myn huß unde hofte belegghen neghest by deme kostyghe uppe dat westen vor 22^{1/2} mr. lub., de my desse prestere in deme kope unde in der betalinghe des vorbenomeden erues vornoghet hebben, welkeren houetstol ik edder de besitter unde eghener des erues scholen jarlikes vorrenten 24 schillinghe lub. den presteren edder deme hebbere desses breues in den achten daghen to paschen. Weret sake, dat sodane renthe nicht betalet worde, unde de prestere edder de hebben desses breues dar jennighen schaden up deden myt rechtghanghe, den schaden schal ik edder de eghener desses erues wedder legghen. Storue ik ock, er desse houetstol myt der renthe betalet worde, so scholen myne eruen sodan erue nicht schiften edder delen, sunder desse prestere syn betalet. Ock laue ik sodan huß na datum desses breues nicht hogher to vorpandende sunder willen desser prestere. Scheghe hiir wes bauen, men also vorschreuen is, schal scheen myt unrechte unde walt an unse werlike hêrschop. Ock hebben desse prestere my gheghunnet sodan erue to vrigende van desse renthe, wen my dat bequeme is, so schal ik de losinghe eyn half jar thovoren vorkundighen unde in deme neghesten paschen de betalinghe to donde, den houetstol myt aller renthe in eneme summen to betalende in sodaner munte, so in deme lande to Holsten unde in deme hertichdom ghenghe synt. Myn ingheseghel myt den ingheseghelen der be-

scheden menne Otte Payesß² unde Hans Kassube³. Gheuen unde schreuen in deme daghe Kalixti.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 55). [8235]

Okt. 17. *Reg. 5094.* A. Perg. [med 1 Segl]. Løgum Kl. Arkiv; 1884 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. — Aa. Afskr.: Løgumbogen S. 129. Herefter: *SRD. VIII. 53.* [8236]

Okt. 18. Jeg Anders Ebbeß¹ V. Forstander i Dalum og jeg Heilewigh Hartuigsdotter sælger og skøder samdrægtelig til velbyrdig Md. Hans Rantzow Henricksß Høvedsmand paa Hadersløffhuss disse 8 vore Gaarde i Slux H.: 3 Gaarde i Hosderop S.: 1 i Solderop (Anders Vilß, 2 lub. Mk. Stæderpenge), 1 Gaard i Sotterop (Mattes Høg, 1 rinsk Gylden), den tredie Gaard i Lenmarch (Cristiern Høg, 2 Mk. Stæderpenge); 1 Gaard i Tingeleue S. og By (Gotske Pæderß, 1 rinsk Gylden); 1 Gaard i Bulderop S. i Hasterop (Jep Ericß, 1 rinsk Gylden); 3 Gaarde i Burkarll S. i Rentze, Tyge Skyttæ, Ezekæ og Bole Jensß paa boer, skylder aarlig 5 Mk. Stæderpenge; at have for et frit Køb og Skøde ligervis, som det til Tinge lovbudet, solgt og skødet var. Og kendes jeg Anders og Heilewigh os efter vor »nøffwen« at være betalte 800 Stædermark Penge for forskrevne 8 Gaarde, hvilke jeg Heilewig efter min Faders og Broders og »forelderens« Død arvet har, og min Husbonde med mig af mine Medarvinger købt har. Afvindes forskrevne Gaarde Hans Rantzow, tilpligter vi os at vederlægge saa godt Gods af Rente og »leilighed« inden 6 Uger derefter og »hollet« ham uden al Skade under Kirkens Dom. Jeg Anders Ebbeß har hængt mit Indsegl, og jeg Heilewigh Hartuigsdotter beder Mester Claus Anderß² Kannik i Roskilde, Ebbe Anderß³ i Koxbølle V., Cristiern Mwle⁴ Borgemester i Othensæ og Hans Kremmere⁵ Borger sstds., at de paa mine Vegne hænger deres Indsegl neden dette Brev. Datum Othensæ die Luce.

Perg. med 5 Segl: 1. Bxiii 25 (Ulfeldt); 2. G. 539 (= Bxiii 15; her ikke afbildet) (Ulfeldt); 3. Bxiii 14 (Ulfeldt); 4. Cliv 8; 5. Bomærke. Senere (jfr. 1497 Aug. 27) til Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII. 24). — Hertil 7854. [8237]

Okt. 19. Jens Erickszen herdesfaghedt in Slux herde, Peter Rantzouw amptman to Lutken Tundere, Clawes Iwenszen unde Erick Iwenszen knapen, Bundi Arstszen sandtman unde Halbeck Jenszen to Alsleff. Des middewekens vor der 11000 juncfrouwen

dach uppe Slux herde dinghe weren de bescheden frame lude Jens Ousszen to Alsleff unde Peter Gossenszen to Buldruppe, tugheden, dat de duchtighe Eggherdt Gortszen alle de gudere, de he hefft in Slux herde, alße hir na gescreuen stân: Sollich unde de mole, Ebbe to Samersick, Nis to Aldelwath, to Bockwath Marten Anderszen, Nis Hoyer, Peter Anderszen, Anders Martenszen, to Sewanck Reyer Jepszen, Peter Nisszen, Jes Tamszen, Nis Peterszen, Nigels Jepszen, to Hegardt Hans Boszen, to Hoiste Knudt Tymszen, Termen, Hans Scroder, to Hesel Jes Hanszen, to Soldruppe Jes Boszen, Las Kristerszen, Anders Peterszen, Hans Berntszen, Iuer Hinrickszen, Nis Anderszen, Kristern Stôdt, to Hostruppe Kristern Boszen, to Eysinck Nis Peterszen, Las Broderszen, Eske Peterszen, Peter Nisszen, noch darsulues 4 tofthe, eyn, de ick suluen bruke, de ander Las Peterß, Peter Elgarth, Berndt Scroder, unde in Eysinck veltmarck 2 godere, dat eyne heth Tunne, dat ander Stenderholm; to Rorker Ebbe Kortinck, Hans Truwelszen, Bundi Boszen, Klement Houllisszen, Jep Peterszen, Kalli Jepszen, noch dar eyn tofth (Jep Matszen) unde de 2 part in Elhem; to Stenderholm Jens Bundiszen, to Lunth Kristern Tamszen, Anders Kristerszen, Peter Hinrickszen, Peter Swaruer, to Buldruppe Peter Lunth, Jep Lasszen, to Hedes 1 ottingk erde, to Hasdruppe Tomas Hakenszen, to Boeywe Jep Peterszen, midt riddermathschen mannen midt syneme lagheheuede behalet unde bewereth hadde. Hiirto esschede Eggherdt Gortszen eyn dingheswinth, dat eme ghegunnet wart van 8 lude: Nis Tordtszen, Tugi Gossenß, Nis Truwelß, Jep Peterß, Kalli Jenß, Jep Kalliß, Peter Hanß unde Michael Peterß; dede bynnen 4 dingkstocke tugeden, dat en witlich was unde behoreth hadden, dat bynnen den 4 dingkstocken de bescheden vrame lude Jens Owszen unde Peter Gossenszen betuget hadden, dat E. G. alle de gudere, de he heft in Slux herde, szo vorgescreuen stân, midt riddermathschen mannen midt syneme lagheheuede behalet unde bewereth hadde. Unszzen ingesegel. Gegheuen unde screuen *etc.*

Perg. [med 6 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejlet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [8238 a-a) Saaledes Langebek i LDipl.

Okt. 21. Udtog: *Danske Mag.* 3. R. II. 5. Er 7985.

Okt. 22. Lafritz Wiffert giver Gods i Nibe til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 90.*
[8239

Okt. 25. Mas Ttamesøn Foged paa Galtten H.s Ting, Niels Polsøn i Galtten, Jens Michelsøn i Hadbyero, Them Skryffuer, Niels Ousøn i Røffo, Thøger Iuersøn, Marckuor Hermynsøn i Skader og Espen Gryz i Ttrudstrup. Tirsd. før Simonis et Jude for os og mange flere Dannemænd, som Tinget søgte, fik beskeden Md. Niels Aßersøn i Muckttrup et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Niels Polsøn i Galtten, Marckuor Hermynsøn i Skader, Jens ibid.[?], Søren Jensøn i Sellyng, Espen Gryz i Ttrudstrup, Jens Kandh, Ittii Tturisøn og Pouell Sørenssøn i Røffo; disse vidnede, at de hørte og saa', at 2 beskedne Dannemænd Eby Eskysøn og Jens Skryffuer samme Dag inden 4 Stokke kundgjorde, at de i Askyllstrup hørte og saa', at Mariagerz Klosters Foged Niels Michelsøn selv 12. med Kirkens Mænd »indvorde« med Lovhævd paa Mariagerz Klosters Vegne en Gaard i Askyllstrup (Thorben Jensøn) med al sin rette Tilliggelse, som indstenet og stabled er, først fra de »ttrebunden« Sten, som staar ved Bøyleytt, og saa sønder ad til »ander thuem ttrebunden« Sten og saa lige sønder ad op til Hoffuetskoukrogh til det Dige og saa ned ad Diget til Enden og saa lige nær ned til Gaardstedet, som Sten og Stabel staar, saa vester fra Gaardstedet indtil Souerkyer, saa vester ad indtil Spenckylzhyedgab til »ttrebunden« Sten, som staar imellem Longkyerz Skov og Krestrup Kirkeskov, saa nær ad til »skyellveyn«, som er imellem Longkyerz Skov og Amstrup Ris, saa langs frem ad »skyellveyn« til de »ttrebunden« Sten, som staar mellem Buorup Enemærke og Klosters Enemærke, saa fra de »threbunden« Sten langs frem ad et Dige, som er imellem Bonden og Klosters rette Ejendom, og saa sønder ad til de »threbuen« Sten, som staar ved Bøyleytt. Alt dette herforinden »indvorde« de for Maryagerz Klosters rette Ejendom og fri Enemærke. Item »indvorde« de samme Dag et Stykke Skov i Ølst Mark, som kaldes Hoffuetskou, næst sønden op til Kom, for et frit Enemærke. »Huilcke« Lov og Lovhævd var tilbuden 3 Ting til Galtten H.s Ting, »fest« og fu[n]den og given efter Loven; og mælte forskrevne »loffzhøryng« Lovhævdnen ved Magt at blive, saa længe den rygges, efter det sig bør. Sig. nostra. Dattem anno, dye, locko quibus ad sequittur[!].

[A. a Perg. med 8 Segl. a Mariager Kl. Arkiv^b; *ÆA. V. 692.* — Aa. Vidisse 1583 Aug. 15 af »borgemester« og Raadmænd i Olboro, uden at det siges, til hvem Vidissen gives.] Aaa. Vidissen atter indført (som fremlagt af Niels Jonsøn til Ttostelund) i Dom 1583 Okt. 1 (Tirsd. efter Michaeliz) af Fogeden til Galtten H.s Ting mellem Jørgen Skram, Høvedsmand paa Droningboro, paa Haslom Bys Vegne og nævnte Niels Jonsøn. Papir med 1 Segl paatrykt forned. c1871 af Lensgreve Holck-Hardenberg-Reventlow foræret til Gehejmearkivet^c (RA. Brusgaard Godsarkiv). [8240

a—a) Saaledes Aa. b) Brevet er sikkert afgivet herfra i Anledning af det i *Kronens Skøder I. 259* omtalte Mageskifte af 1582 Nov. 17 mellem Kronen og Niels Jonsson Viffert til Torstedlund. c—c) Jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. V S. XVII.*

Okt. 26. Kongen befaler, at de af Wiborg Borgere, som formaar det, skal tække deres Huse med Tegltage eller »i Ler«, og at Byens Porte og Planker skal sættes i Stand.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 107.* [8241

— *Reg. *8425.* [Orig. Sten Billes Arkiv.] Vidisse 1509 Juni 30. *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 41.* [8242

— Jeg Broder Niels Jordß af s. Ffrancisci Orden de observantia, Gardian i s. Anne Kloster i Helsingoer, og mene Konventsbrødre sstds. med vicarii provincialis Samtykke giver efter vor Ordens Privilegiens »yndholdelssæ« Hr. Symen Nielß og Mester Pawel Andherß Kanniker i Køppenhaffuen Fuldmagt at sælge og skøde til Hr. Niels Skaffue Biskop i Roskilde eller, hvem hans Naade unde vil, al den Rettighed, som velbyrdig Md. Trwels Ericß gav os til Sjælegave i en Gaard i Lwnetoffte, som Henrich Tysk i boer, som er 20 Grote aarlige Skyld, og de Breve med, som vi og vort Kloster derpaa har. Sig. meum cum sig. prefati conventus. Datum in conventu s. Anne extra opidum Helsingoer 26. mensis octobris.

Perg. [med 2 Segl]. (AM. VII. 29.) (*Reg. *8426.*) [8243

Okt. 27. *Reg. 5095*.* A. Perg. med 1 Segl: K. 87. Københavns Guldsmedelavs Arkiv (Depositum i Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset)). *Danske Mag. III. 331* = *Kbhvns Dipl. III. 16*; *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 252.* — B. Genpart paa Perg., skrevet med samtidig Haand, men uden Segl, og med Tilføjelse af 2 Artikler (se *Nyrop, anf. St. II. 260*, jfr. 251). Samme Arkiv (Depositum sstds.). — En ændret Tekst af nærværende Skraa findes i Afskr. fra c. 1600 i RA. *Danske Kanc., Diverse 1481-1571, (D III) Nr. 159*; den er gengiven *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 449* som Varianter til den originale Tekst. Om Ændringernes Tendens jfr. ogsaa *sstds. S. 395*, hvorefter de maa antages at være yngre end 1536. [8244

Okt. 28. Vi Ermegardh Eggerssdotther¹, Hanss Bille², Torbern Bille³ fuldmægtige gør Knwt Skriffuere ind at kræve og op at bære 50 lib. Mk. danske Penge af Axel Olsß Arvinger, som han var min Husbonde deres Fader Hr. Beynt Bille skyldig, hvis Sjæl Gud naade; hvad Knwt Skriffuere gør heri, lader vi os der nøje med, som vi selv til Stede var. Vore Indsegl. Givet i Allende Symonis et Jude Dag.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. Flxiii 13 (Frille); 2. Lxx 32; 3. Lxx 35. Senere tilbagegivet til Bent Billes Enkes Arkiv (E; RA.).

[8245]

— Jeg Knud Lawesøn, som kaldes Brock¹, beder eder Hr. Eskild Gøyde, Hr. Sten Bille, Hr. Oluff Stigß, Hr. Tønno Wernerß, Thage Henricß, Per Lang og Klaffs Lodwigsß, at I besegler det Pantebrev, som jeg har beseglet velbyrdig Md. Niels Hack i Hickeberge. Datum Hickeberg die Symonis et Jwde sub sig. meo.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxxiv 33. Niels Mogenssøn Hacks Arkiv (RA.).

[8246]

Okt. 29. »Itt tingswidttne her aff for^{ne} Brusk herritz ting wdgiffuit løffuerdagen nest for alle helgens dag wnder Gudtz aar mcdxcvi, viii mend winditt haffue, att thennom fuldwittherlig wor, att thend løffuerdag nest epther the xi^m jomfruers dag wor Wiide Winthersen paa Brusk herritz ting och tallede paa thet enemercke, som Per Harboe, hues siell Gud naade, i pant setthe welbyrdig mand Oluff Morthenßen; tha opstodt Niels Michelsen i Raffning, for^{ne} Oluff Morthenßens fogidtt, och sagde, att for^{ne} Oluff Morthenßen skulle quitte i panttpendinge huertt aar saa megitt, som affgrøden kunde taalle aff for^{ne} enemercke; met mere, samme winde bemelder.«

[A. Orig. — Aa. Udtog anført i Dom 1569 Okt. 22 (Lørd. efter Luce Dag) af Brusk H. mellem Axel Nielsen til Palsgaardt paa den ene Side og Peder Søffrenßen i Wiff og Giermand Søffrenßen ibid. paa den anden; Peder Søffrenßen fremlægger nærværende Brev og Brev af 1507 Marts 20.]
Aaa. Vidisse 1572 Okt. 30 af Aa af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Morthen Suendßen til Wodtznegaardt vor Mand og Tjener. RA. Rigens Følgningsbog 1570-76 Bl. 96 b.

[8247]

Nov. 5. Kongen opsætter en Retssag mellem Peder Oxe og Jon Skaldre Ærkedegn i Lund om 4 Gaarde i Gisløff til første almindelige Rigsraadsmøde.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Peder Oxe († 1499-1500)'s Arkiv; senere formentlig til Vidtsköfle Godsarkiv; 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet (RA. Topogr. Saml. Papir, Skyts H., Gislev S. (ell. Jerrestad H., Nøbbelev S.), Gislev). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 285.*

[8248]

Nov. 6. Unnseme tolnere to Husum Melchior Kikebusch. Frederick erffgenhome to Norwegenn, hertog. Wii begerenn unnde willen, du unnseme barberere Marcus eyne amen rinsches wyns, de gudt sii, mit den ersten von unßere wegen geschicken unnde unseme vogede daresuluest Walken Widdigesß toseggen willest, dat de de foere daretto bestelle, dat de ame mit deme wyne to Sleßwiig vor unses barberers huße bracht werde. Datum Gottorpp ame sondage na omnium sanctorum under unnseme signete.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Formentlig K. 105. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (RA. Bilag til Husum Toldregnskab 1496 Bl. 16 a). [8249

— Tydeman Gherlagsß¹ og Marten Kræmere »borghere« i Malmøghe. Beskeden Md. Lyder Matzsß vor Medborger vidnede for os, at ham fuldelig vitterligt er, at ærlig og velbyrdig Md. Hr. Iwer Axelsß sendte hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Karinæ^a i Wiik, Hr. Clawes Nielsßs Efterleve, Gud deres Sjæle naade, 200 rinskæ Gylden, hvilket Guld Lyder Matzsß sagde sig at føre til Wiik og antvordede dem Fru Karine paa Hr. Iwer Axelsß Vegne; »æn« mere Guld eller Penge sagde Lyder Matzsß sig paa sin »helghens« Ed ej vitterligt være »thet, som« Fru Karinæ nogen Tid fik af Hr. Iwer, saa længe han havde Ellingæ gardh og Gods i Værge, end de 200 Gylden. Med vore Indsegl. Datum Malmøgæ dnica. post f. omnium sanctorum.

Perg. med 2 Segl: 1-2. Bomærker. Niels Claussøn Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). [8250

a) Paaskrift fra 16. Aarh.: »fru Karin Stensdotter på Vig, her Nils Klasß moder«.

Nov. 8. Jeg Jørghen Olsß¹ af Egeberch V. har med min Husfrues Fru Elsæbes Samtykke gjort Mageskifte med Kong Hans i saa Maade, at hans Naade og Danmarks Krone skal have af mig: 6 Gaarde i Twberup By i Sieland i Smørume H. (Mogens Hermensß, 1 Td. Smør; Jens Andersß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Mychel Andersß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Joon Skrederræ, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Mattes Fynbo, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Mychell Bondesß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), 2 Gaardsæder i Twberup By (hver 1 Fjerding Smør), 1 øde Gaardsædejord i samme By (24 Skill.), 2 Gaarde i Skowerlund i Smorum H. (Jens Persß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; Anders Dwræ, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Haffnebyrde i Ryngstædædæ[!] H. (Jeppe Pedhersß, 3 Pd. Korn og 1 Skill. Grot). Og derfor skal jeg have af hans Naade og Kronen: i

Laland Ingestoffte Hovedgaard, 6 Boliger i Ingestoffte By (Thomes, 1 Pd. Korn, 1 Lam, 5 Høns, 2 Skill. Grot Landgildespence; Hans Galth, 1¹/₂ Pd. Korn, 1 Lam, 5 Høns, 2 Skill. Grot; Claus Galth, 1 Pd. Korn, 1 Lam, 5 Høns, 2 Skill. Grot; Niels Morthensß, 1 Pd. Korn, 1 Lam, 5 Høns, 2 Skill. Grot; disse 4 Gaarde giver 1 Skp. Smør; de andre 2 Gaarde er de, som Jehan Vensterman hertil har haft af os[!] og »loffæ« til Thoreby Birk; i den første Gaard Hans Niels i boer (1¹/₂ Pd. Korn og 18 Grote), i den anden boer Hans Andersß (1¹/₂ Pd. Korn og 18 Grote)), 3 Gaarde i Vindeby i Nørre H. i Laland (Hans Tøsingh, 1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Skp. Havre; Anders Kragh, 1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Skp. Havre; Oleff Nielsß, 1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Skp. Havre), 1 Gaard i Karlæby, som kaldes Hawnsgordh (Hans Jensß, 2 Pd. Korn, 5 Skill. Grot), 1 øde Jord i Thoræby Mark, som Niels Smedh Færgemand i Synby nu i Væрге har og giver ¹/₂ Pd. Korn. Afvindes nogen disse fornævnte Gaarde i Sieland Kong Hans eller Kronen, tilbinder jeg mig at vedderlægge saa godt Gods og saa vel »belegligh« inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Powell Laxman² af Valden, Hr. Eskyld Gøyæ Marsk i Danmark RR., Hr. Jørghen Vernerß⁴ R. og Høvedsmand paa Wordhingburg, Mester Falmer⁵ Vicarius i Køpmenhaffn, Hans Gryss⁶ Høvedsmand paa Køpmenhaffn og Erik Jepß Høvedsmand paa Harildzborigh. Givet og skrevet i Køpmenhaffn Vilhaddi Dag.

Perg. med [7] Segl: 1. Kiv 5 (Baad af Lolland); 2. Dxii 7; 4. Lxvi 5 (*s tvrgen parsperc*; Parsberg); 5. G. 351 (Baad af Lolland); 6. Cxlv 13. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 48* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøell.). LDipl. [8251

Nov. 9. Tinghørerer i Froste H. stadfæster et paa Begæring af Domprovsten, Dekanen og 2 Kanniker i Lundh gjort Markeskel mellem Satzcertorp og Ødelycke og mellem Aerop og Ødelycke.

Perg. med 1 Segl: Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 286.* [8252

Nov. 12. *Reg. 5098**. Perg. [med 7 Segl]. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). *Danske Mag. IV. 12.* [8253

Nov. 15. Otte Tamßen voget, sandtmenne, bunden, lansten unde alle inwoners in Sles herde. In deme jare 1496 is vor uns allen uppe unseme herdeßdinge to Sles herde gekømen de duchtige Clawes Raetlouwe tor Lyndowe unde beclagede sick,

wodane wis eme worde hynder gedân yn syneme houe tor Lyndowe unde yn den togelegenen dorperen unde guderen, de he kofte van zeligen Hinrick Breiden, unde na van deme duchtigen Hartich Breiden syneme eeliken brodere vor heren Hanse koninge den hoff tor Lyndow, dorpere unde alle tolegene gudere vorschotet weren, des dôn Clawes Raetlôw uns togede sinen besegelden schotebreff des upgnant fursten, biddende uns, wy eme wolden recht fynden, wo he myt lantrechte synen hof, dorpere unde alle gudere darto belegen weren mochte, unde bath do to deme ersten dinge, dat wy eme wolden gunnen eyne stockneuinge recht to fyndende. Dar eme worden upgenomet desse 12 uprichtige erlike frame lude: Truwels Anderssen, Peter Vrese, Peter Marquartsen, Hans Pawelsß, Hans Marquartzen, Nis Lassen, Marquard Tukesß, Mathies Knutzen, Tammes Jenß, Hans Hinricksen, Bertelt Petersß unde Jep Andersß; desse seden, dat en witlick were, dat Clawes Raetlôwen de hoff tor Lyndow myt alle den dorperen unde guderen darto belegen vorkoft were unde vor deme koninge vorschotet na uthwisinge sines vorsegelden schotebreues, den Clawes togede bynnen 4 dinckstocke: wurumme hadde Clawes an desseme houe, dorpere unde gudere schote unde dôme unde allent, wes eme darân bôrde, unde funden êm to siner rouweliken besittinge unde sinen hoff, dorpere unde gudere myt lantrechte to werende, also 11 rittermatessche menne tho sick to nemende unde wesen suluest de twelfte unde sweren, dat he hadde in deme haue, dorpere unde allen guderen tor Lyndow belegen schote, dome unde allent, wes eme to lantrechte behôrde. Andermåls is gekomen Clawes Raetlowe bynnen 4 dinckstocke unde heft uns gebeden, wy eme noch der erberorden sake synes haues, dorpere unde gudere tho weren ene andere stockneuinge wolden gunnen eme recht to fyndende. Dar êm worden upgenomet desse 12 loffwerdige erlike frame lude: Nisse Hanß, Lås Marquartzen, Molt Schrodere, Johan Holdensen, Jes Clawesß, Matthes Swensen, Hans Clawesß, Clawes Berteltß, Jeß Matzen, Jes Pawelsß, Mathies Clawesß unde Jes Petersß; dede seden, dat se bynnen den 4 dinckstocken gehoret unde geseen hadden, dat Clawes Raetlow hadde uppe den hoff, dorpere unde gudere schote unde dôme unde allent, wes eme to rouweliker besittinge na lantrechte darane behûff were, gekregen hadde; so scholde he [to] sick nemen 11 rittermatessche menne unde wesen suluest de twelfte unde sweren, dat he yn deme houe, dorpere unde gudere schote unde

dome hadde unde allent, wes eme to lantrechte dar nôt to were. Druddemales is bynnen 4 dinckstocke gekomen Clawes Râtlowe unde heft uns gebeden, dat wy eme wolden gunnen den drudden stockneunge, de êm recht fynden mochten, wo he sinen hoff, dorperre unde gudere weren scholde na lantrechte. Dar ême upgenomet worden 12 frame erlike lude: Detlef Hartigesß, Kallige Lasß, Nis Johansß, Hinrick Johansß, Peter Matzen, Johan Kallisß, Jes Jebesß, Pawel Tukesß, Jes Lasß, Peter Negelsß, Clawes Smyd unnde Tammes Lassen; dede seden, dat se bynnen den 4 dinckstocken gehoret unde geseen hadden, dat Clawes Raetlôwe uppe sinen hoff, dorperre unde gudere hadde schote unde dôme unde allent, wes ême to rouweliker besittinge na lantrechte behuff were; denne scholde he to sick nemen 11 rittermatessche menne unde wesen suluen de twelfte unde sweren, dat he yn deme houe, dorperre unde alle tolegenen gudere schote unde dome hadde ock allent, wes eme na lantrechte darane nôt were. Overst darna is Clawes Raetlowe wedder bynnen 4 dinckstocke gekamen unde myt sick desse 2 gudemanne Benedictz Poghwissche Hartigesson unde Otte Stake to Buckehauen gebrocht, de tuggeden, dat se dar over gewest hadden, dat Clawes Raetlouwe tho Borne vor deme kerckhaue myt 11 rittermatesschen unde duchtigen gudenmennen syn recht loffwerdighen gedân hefft unde sinen hoff tor Lyndowe, dorperre unde alle togelegene gudere na lantrechte, also eme bynnen 4 dinckstöcke tofunden is, geweret hefft. Des is noch overmales gekomen Clawes Raetlouwe bynnen 4 dinckstocken unde was biddende dat gemeyne herde, dat wy eme wolden gunnen eyne stockneunge eme recht to fyndende, wo he syn láchgeuent gedân hebbe. Des eme worden upgenomet 12 erlike loffwerdige frame menne: Truwels Andersß, Jes Clawesß, Jes Lassen, Oleff Jonsen, Pawel Tucksen, Tomes Jensen, Jep Vrese, Mattes Knutzen, Bertelt Petersß, Laurens Jensen, Laß Laurenß unde Niß Hanßen; desse funden bynnen 4 dinckstocken, na deme de 3 stockneunge thovoren Clawese Raetlouwen tho syner rouweliker besittinghe unde tho lachgeuent gefunden hebben unde he sinen hoff, dorperre unde gudere myt rittermatesschen mennen to lantrechte geweret heft, datsulue ock bynnen 4 dinckstocken myt 2 guden mennen betuget heft, so hebben de 12 menne syn lachgeuent by fullenkamener macht gefunden. Ock is noch Clawes Raetlouwe gekomen bynnen 4 dinckstocken to deme anderen dinge unde heft gebeden dat gemeyne herde umme

eyne andere stockneuinge, dede eme mochte recht fynden, wo he syn lachgeuent gedån hebbe. Des eme upgenomet worden 12 erlike loffwerdige frame lude: Strii Jensen, Hinrick Marquartzen, Laß Hinrickß, Matteß Swentzen, Clawes Grummessen, Lasß Tammesß, Clawes Smyd, Clawes Perßen, Hans Pawelsß, Per Otzen, Jeß Berteltsen unde Clawes Negelsß; dede funden bynnen 4 dinckstocken, na deme dat Clawese Ratlowen were vormals van 3 stockneuingen to siner rouweliken besittinge gefunden unde to syneme lantrechte unde syn gud myt lantrechte geweret hefft, id sulue ock betuget heft bynnen 4 dinckstocken, so hebben de 12 menne ock syn lachgeuent by fullencamener macht gefunden. Noch is Clawes Råtlowe gekomen to deme drudden dinge unde båt dat gemeyne herde umme den drudden stockneuinge êm recht to fyndende der sake sines lachgeuendes. Des êm worden upgenomet desse 12 erlike frame lude: Nis Brun, Hans Marquartzen, Johan Kaltzen, Marquart Schele, Per Vrese, Moltke Scrodere, Ecke Persen, Per Matzen, Magnes Negelsß, Marquart Tuesßen, Marten Marquartzen unde Nis Hansen; dede bynnen 4 dinckstocken funden, na deme de 3 stockneuinge Clawes Raetlowen to syner rouweliken besittinge unde to sineme lantrechte gefunden hebben unde he synen hoff, dorpere unde gudere thor Lyndowe belegen myt duchtigen gudenmennen geweret heft, dat sulue ock bynnen 4 dinckstocken betuget heft, so hebben desse 12 menne ock syn lachgeuent gefunden by fullencamener macht, so dat id nement myt lantrechte straffen moge. Aller desser artikel bynnen unses herdes to Sles herde 4 dinckstocken so gescheen des heft Clawes Raetlowe van deme herde begeret ene witlicheit; des dat gantze gemeyne herde nomeden up desse 12 erlike frame herdesbunden: Niß Johansß, Detleff Hartigeß, Laurens Jenß, Peter Jenß, Detleff Vós, Iwer Magnissen, Tammes Buelt, Kallige Lasßen, Peter Marquartzen, Clawes Petersß, Hans Hinrickß unde Seuern Lauesß; dede bynnen 4 dinckstocken funden, dat alle articule so gegån were, unde funden Clawese Raetlowen eyne bewis unde des herdes segel tho. Unses herdes ingesegel. Gegeuen unde schreuen des dinxstedages na Martens dage.

Perg. [med 1 Segl]. Claus Rathlous Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 21). [8254

Nov. 21. Axell Lawessøn paa Claxholm giver Randers Helligaandshus 5 Gaarde i Nørre H. Dyres og en Fiskegaard i Randers

Fjord mod Gudstjeneste og mod, at der i Helligaandshuset underholdes 3 fattige syge.

Perg. med [7] Segl: 2. G. 741; 3. Gxvi 24 (Gyldenstjerne); 7. Cxvi 8. Randers Helligaandshus's Arkiv; senere til Aarhus Bispearkiv (RA. Randers Helligaandshus's Arkiv). *Kirkehist. Saml. 4. R. VI. 35.* [8255

Nov. 24. *Reg. *8428.* Perg. med 1 Segl: Rundt, siddende Helgen med Bispehue, Bispestav i venstre Haand og opløftet velsignende højre Haand (*¶ ecclesie sancti in milstede*). Husum Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 56). *Krafft, Ein zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 436; Beccau, Gesch. Husums S. 240* (Orig. har følgende Afvigelser fra Beccau: mester Johannes Tetenß - ghedelet wart vnde ghescheden wart - Schriuer *zeligher* dechtenisse - hebben *vruntliken* - dorch *beseghelde* - jennigherleyge weddersproke - vnde *entvriget* - de losinghe eyn - den kerkswaren bii - Harre *Nommenß*, *Tammes Ghebingk* - Laurenß apenbare - vnse heren *Jesu Cristi* verteynhundert dar na in *deme* vif vnde neghentichstem jare - vnß samentliken thor noghe *ghedan* - kerspels to Husum - krencken - desse vnse breues - des to - na *der* bord). [8256

— *Reg. *8427.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Arkiv (B 1; RA.). *Dipl. Norv. IX. 395; Missiver II. 150.* [8257

Nov. 27. Vii Frederich erfffenhome to Norwegen, hertog doen witlick, dat wii uppe ghiffte desse breues von heren Johanse koninghe unßen herren unde broder von wegen des ersten termynes, ßo uns syne gnade uppe dessen tokomende ummeslach der pantguder haluen in Dennemargken, also uns nha dode unser frouwen moder, der Got gnedich sii, thostunden, schuldich was to betalende na lude der breue daruppe gegeuen, 7242^{1/2}^a [rinsche gulden in re]nischen golde unde dar. . . . ^b 7342^{1/2}^c[!] [rin]sche gulden in denischem gelde, [dat] maket verteyndusent veerhun[dert viiff u]nde achtentich rinssche gulden, hebben uppegeboret, des wii siner gnade [bedangken] seggen daromme unsen hern broder des obgemeltes geldes desse ersten termynes haluen quid fur alle furder tosprake. Datum an unsen slate Gottroppen des 1. sondages in advente under unser angehangende secret.

[A. Orig. Kongens Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1525: Münchener-Saml. Nr. 4295 Bl. 172 a (1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Christiern II, Münchener-Saml.)). LDipl. (det i Teksten i [] satte er suppleret herfra). [8258

a) Af dette Tal, som i selve Aa's Tekst er skrevet med Bogstaver, er nu kun en Del bevaret: souen dusent unde vertigestehalue; men det er i Aa's Margen skrevet fuldstændig med Arabertal. b) Aa har her et Hul paa c. 1/2 Linie. c) Om dette Tal gælder det samme, som er anført i Note a om det foregaaende; de bevarede Bogstaver er her: ehundert dreunde vertig.; men af 7927 fremgaar, at Margenens 7342^{1/2} er en Fejl for 7242^{1/2}, selv om LDipl. inde i Teksten læser (med Bogstaver): souen dusent dre hundred dre unde vertig halffue.

Nov. 27. Vii Frederich erffgenho[me] to Norwegen, hertog doen witlick, dat wii uppe ghiffte desses breues von hern Johan koninge unsen hern unde broder von wegen der losfalle der 3 borge Rendeßborg, Sunderborgk unde Norborg durch dode unßer frouwen moder, der Gott sii gnedich, alße uns na lude der houetbreue derhaluen gegeuen unde vorsegelt, unde unse here broder uns to betalende vorplichtet was, [durteynde halffe duse]nt und dree unde vefftigeste [halue lubesche ma]rck [hebben uppge]oret, [des vii sine]r gnade bedangken, [seggen] daromme unsen [hern] broder [des be]melten geldes alse truttteynde halffe [d]usent unde dre unde viiftigeste halue lubessche mr. haluen quid vor alle furder tosprake. Datum to Gottroppen des 1. son-dages in dem advente under unserem anhangeden secret.

Dn. dux per se.

[Orig. Kongens Arkiv.] Afskr. fra c. 1525: Münchener-Saml. Nr. 4295 Bl. 173 a (1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Christiern II, Münchener-Saml.)). LDipl. (det i Teksten i [] satte er for største Delen suppleret herfra). [8259]

— Ick Birgerus¹ archidiaken to Roschilde, kentzelere »etc.« hebbe van wegen des herenn Johann koninges van dem herenn Fredriche hertogen to Sleswig sodanne 1700 lubesche mr., alse sine gnade koninge Johann der deylinge haluen nha lude des houetbreues daruppe gemaket [c: 6763]^a to dem 4. termyne schuldich was, nw to guder nuge entfangen. Segge ick daromme den heren Fredriche hertogen van koning Johanns wegen sodaner 1700 lubescher mr. haluen qwyt vore alle namaninge. Myn ingesegel. Datum to Gottorppe ame sondage na Katherine.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt fornedden: Skjold, hvori en Lind; over Skjoldet en Hjelm, hvorover Christus paa Korset med Jomfru Maria og Johannes ved Siderne; ved Hjelmens Sider St. Andreas og en Helgen(inde?) med en opslaet Bog. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gott. Arch. Cam. IV Cap. I Convol. I (Pk. 161)). [8260]

a) Se *Dipl. Flensborg. I. 686.*

Nov. 29. Malthi Munk af Raatsted giver en Gaard i Bradsted til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 91, jfr. 242.* [8261]

Nov. 30. Vi Per Matß¹ Hører i Ripær Skole, Jess Oluffß i Skandervpp vederkender os skyldige at være til s. Nicolai Kirke

i Kolding, Sognekirke, 40 gode rynsk Gylden, som vi har oppebaaret af »kirckewerie« i Koldingh paa Kirkens Vegne, for hvilke vi pantsætter den en Toft i Bramdrupp, liggende næst østen Anderss Mickelsens Toft, og dertil $\frac{1}{2}$ Otting Jord over al Bramdrupp Mark og al Skyld, som gaar af fornævnte Jord, hvilken halve Otting Jord ligger næst i Fald op til s. Nicolai Jord paa Bramdrupp Mark i Brusck H. Hvilken Toft og halve Otting Jord Kirken skal have for et brugeligt Pant i 60 Aar, og ej vi skal igenløse Jorden af Kirken eller nogen paa vore Vegne, før end de 60 Aar er fremgangne. Lyster vi siden at igenløse Jorden, skal vi kundgøre Løsning paa Koldingh Byting 3 Ting før Midsommer, og løses siden »at« Andree Dag derefter, og da ej anden Mønt ud at give end 40 gode rynsk Gylden, og al Skylden skal følge med Hovedpengene. Vi P. M. og Niss Olufß tilbinder os at tilstaa Kirken Jorden for et Pant. Medb. af andre Danne-mænd Hr. Andhers Perß Sognepræst i Skanderupp, Hr. Jacob Hansß Sognepræst til s. Nicolai Kirke i Warde, Anderss Esbernß i Dollerupp, Lass Esbernß i Lwnderskoff VV., Twle Bwck i Dollerupp, Knwt Bwck i Naghebøll Sandemænd i Antz H. Datum in[!] Skanderupp Kirke Andree Dag.

Perg. med [8] Segl: 1. G. 945* (Per Matß); 3. I Sigilfeltet Bogstavet A. Kolding Kirkes Arkiv (RA. Ribe Kapitels Arkiv). LDipl. [8262

Dec. 5. *Reg. 5099.* Perg. [med 2 Segl]. Kerteminde Bys Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Breve om Fiddet). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 148* (læs: Suerige, hertugh i Slesuigh, i Holsten, Stormarn oc i Ditmerschen, greffue i Oldenborg oc Delmenhorst giøre - then wpkaste - at *all* thet - oc er brugt frit - priuileghen inneholder, som thet breff). [8263

Dec. 7. Tingsvidne af Jerreste H., givet Niels Tordsøn Abbed i s. Peders Kloster i Tommorpe om en Strid om Jord mellem ham og Mowens Jensøn i Wranorp.

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forned: 1. Utydelige; 2. Lxx 28; 3-5. Utydelige. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 371* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 289.* [8264

Dec. 8. Jeg Olaff Jøryensß¹ i Frøsleff a. w. sælger og skøder til Hr. Niels Schaffue Biskop i Roskilde en min Gaard i Wærop i Nildesø S. i Myerløse H. (Hans Wode, $4\frac{1}{2}$ Skill. Grot), og skal forskrevne værdige Fader eller, hvem han forskrevne Gaard unde vil, forskrevne Gaard beholde til evindeligen Eje. Og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd af forskrevne værdige Fader for forskrevne Gaard, saa at mig vel nøjes. Medb. af hæderlige

og velbyrdige Mænd Doktor Jæhan² »dægen« i Roskilde, Effwert Trwetsß³ i Tølløse, Godske Mowensß⁴ i Hørby, Torbern Bilde⁵ og Henning Walckindorp⁶ a. w. Datum Roskildie in f. concepc. Marie.

Perg. med 6 Segl: 1. Cxlvii 11 (Oxe); 2. G. 291 (s *iohannis io decani roffdn decretor d*; Qvitzow); 3. Fxlvii 6 (Rosensparre); 4. Lvii 4 (Bjelke); 5. Lxx 36; 6. Dxliv 8. Senere (jfr. 1497 Febr. 3) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVII. 8). [8265

Dec. 15. Jeg Pouel Laxman¹ R. paa Vallen skøder til Kong Hans 11 Gaarde i Eskebergh i Ars H.^a i Bregninge S. (Jes Tigessen, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, $\frac{1}{2}$ løde Mk.; Jes Bagere, 18 Skpr. Byg, 15 Skpr. Rug, 12 Skill., $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Anders Laurensß, 4 Pd. Korn, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Lasse Perssen, 18 Skpr. Byg, 15 Skpr. Rug, 1 Skill. Grot; Jep Jenssen, 3 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Jens Skreddere, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot; Almær Jenssen, 3 Pd. Korn, 2 Skill. Grot; Lasse Kaare, 18 Skpr. Byg, 15 Skpr. Rug, 1 Skill. Grot; Michel Jenssen, 13 Skpr. Byg, 13 Skpr. Rug, $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 12 Skill.; Per Jeipssen, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 6 Skill.; Jes Bossen, $\frac{1}{2}$ Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Pd. Rug, 1 Skill. Grot). Afvindes forskrevne Gods Kronen, tilbinder jeg mig saa godt Gods og saa megen Rente og saa vel »beleyeligt« at vederlægge inden 6 Uger efter, at det er hans Naade afvundet. Derfor har fornævnte højbaaren Fyrste vederlagt Esrom Kloster paa mine Vegne 6 Gaarde i Æsmendorp, 2 i Salterop, 1 i Seberop og 1 i Hallendrop, som det Brev udviser, hans Naade har givet Esrom Kloster derpaa^b. Medb. af gode Mænd Tonnæ Palissen² af Anæss, Henric Ogessen af Awrwmstrop, Henric Ericsß⁴, Hans Gryss⁵, Eyler Masß⁶ a. v., Henric Jensß⁷ af Lyngby. Givet og skrevet paa Aserboo Torsd. efter Lucie Dag.

Perg. med [7] Segl: 1. Dxii 7; 2. Lxv 36 (Viffert); 4. Lxxiii 57 (Rosenkrantz); 5. Cxlv 13; 6. Gxxv 11 (Bølle); 7. Fvi 2 (Dresselberg). Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 386, 8* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøell.). LDipl. [8266

a) En Paaskrift fra 16. Aarh. tilføjer: »Kallundborge læn«. b) c: 1496 Dec. 15, *Cod. Esrom. S. 185.*

Dec. 16. Vi Brodher af Wllemarcke og Jep Henickeß af Kelbymagle, »kirkæwæriæ oc forstandere« til s. Andree Kirke i Kelby, har solgt og skødet og skøder beskeden Md. Per Kelby Borger i Steghe en Gaard^a, som han selv paa boer, i Lange-strede liggende paa den vestre Gade, hvilken Gaard Per Kelby

købte af Kelby Kirke for »hælleffwe och tiwge løde« Mk., og han os og Kirken vel fornøjet har. Medb. af flere Dannemænd Jep Hamer⁸ af Kelbylillæ, Williom Olß af Polruppe og Jens Nielß af Tostrwppe. Skrevet i Steghe Fred. før Thome ap. Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke mellem 2 Stjerner (.....**peter**...); 3. Bomærke; 5. Bomærke i Skjold (**s h lawrif hermanni**). (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [8267

a) En Paaskrift fra 16. Aarh. tilføjer: i Steghe.

Dec. 17. Clemens van Bulouwe. Noch dem etlik handeler to Oldesslo ghewest is twyskem heren Frederik arfgenamen to Norweden, hertich unde myk etliker schulde halft, de ik to deme vorsten hadde, so sik dorch handel unde uthsproke des rechten dorch her Otten Ransouwen ghescheyn is in bywesent her Hans van Anevelt, Hans Ransow, Frederik van deme Berghe unde Johan van Oppershusen, so dat myk de vorste sodaner seghel unde breff nycht mer men 1000 gulden plychtych to antwerdende wer, darvor myck her Hans van Anevelt, her Otte Ransow unde Hans Ransow borghen gheworden syn; sodaner 1000 gulden schelde ik heren Frederik hertych myt samt den borghen quidt. Myn inghesegel. Ghegheuen unde bescreuen an dem sonnauende na Lucie.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Skjold med Bülow-Vaaben og Hjelm. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [8268

Dec. 20. Jeg Katerin Matisdotther, Powell Abildgardz Efterleverske, som døde i Viborigh, har med Dannemænds Overværelse solgt for et fuldt Køb beskeden Md. Nis Ebß Borger i Riipe og hans Husfrue Birgitte »myn stenhwss« med Hus og Jord, liggende i Riipe i Stennebodhe, som mig tilfaldt efter mine Forældre og jeg købte af mine Medarvinger, med »sadhen« Skel, at de skal selv indløse samme Hus og Jord for 100 dansk Mk. af s. Petri Gilde i Riipe, Jes Persß Borger sstds. og Pedher Andherßs Arvinger i Flensborigh og dertil give mig 100 danske Mk. i Penge og gode Varer og en »høffwiiske fedheringh«, som Birgitte har lovet mig, som er en Kjortel, en Kaabe, en Sølvstob, en Guldring og en Sølvske over den Sum, som jeg dem skyldig er og tilforn har opbaaret af dem, som de Breve indeholder, som min Husbonde Powel Abeldgardh og jeg selv har dem derpaa tilforn givet. Af forskrevne 100 Mk., som de skulde give mig, har jeg opbaaret af Nis Ebß 5 danske Mk. rede Penge, 1 Stykke brunt »nersk« for 11 danske Mk., 1 Td. Sild for 3

Mk. og 4 Stæderskilling, en »sardwg« for 4½ Mk., en »tremell« Humle for 4 Skill. og 2 Mk. og en »bwlthe« Lærred for 2 Mk. Thi tilpligter jeg mig igen at komme til Riipe inden Fastelavn og gøre Nis Ebß og Birgitte fuldt Skøde paa Riiper Byting paa forskrevne Hus og Jord. Medb. af 2 Dannemænd, som her over var, som er Hr. Pedher Esgiß Sognepræst til Jernwet og Lass Jepß Borger i Riipe. Datum vig. Thome ap. in Riipis.

«Item 3 Tdr. Sild, 2 Kander Olie og 2 Mk. rede Penge i Fastelavn.»^a

Perg. [med 3 Segl]; Paaskrift med omtr. samtidig Haand: »Et Karine Jespers seliæbreff paa«. Senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe; Skuffen: Skøder paa Stensen). [8269

^{a-a)} Tilføjet forneden med, en anden, samtidig Haand uden Angivelse af, hvor det skal indføjes.

Dec. 22. Jeg [Hermen Skrop^a] [sælger og sk]øder til velbaaren Md. og strenge Ridder Hr. Pauel Laxman paa Wallen al min Ejendom og Rettighed i dette Gods, som er min Husfrues rette Mødrene og »endels« arvede efter [Jes L]aurenß hendes Modersøstersøn, som var hans rette fri Gods paa hans Mødrene: i Søndre Halland 1 Gaard i Westre Melby, som plejer af at gaa 1 Td. Smør, som Jes Laurenß nu selv i boede; 1 Gaard i Store Melby, som Jon Kornneb [i] boede, giver ½ Td. Smør; 1 Gaard derhos, som hedder Fawrolt (4 Pd. Smør); 1 Gaard i Stæme (5 Pd. Smør); 2 Gaarde i Porp (Oluff Morthensß, 8 Pd. Smør; ^b, 8 Pd. Smør); 1 Gaard i Atzer-
torp i Tøndersløff[!] H. i Snedstrop S. (^b, ^c); 1 Gaard i Nørre Hallendh, som Morthen Griss havde, ligger i Jonstrop og giver ^d Pd. Smør. Dette Gods og al min Rettighed i alt andet Jes Laurenß Gods, rørende og urørende, skal Hr. Laxman beholde til »ewerdelig« Eje, og kendes jeg mig derfor fuldt Værd at have opbaaret efter min Nøje. Afvindes fornævnte Gods Hr. Pauel Laxman, bepligter jeg mig saa meget Gods at vederlægge og saa vel »beyleligt« inden 6 Uger efter, at det »worde« ham afvundet. Medb. af flere ærlige og beskedne Mænd Hans Persß a. w. vor naadige Herres Tolder i Helsingør, Anders Wilkenß Borgemester, Palli Schredere og Mattes Andersß Raadmænd sstds. Datum Krogen Torsd. før Juledag.

Perg. [med 5 Segl]. Poul Laxmands Arkiv (RA.). LDipl. — Hertil 6283, 6318. [8270

^{a)} Saaledes Jon Mortensen i LDipl., dog med Betegnelse af, at Læsemaaden Skrop er usikker. I Orig. er nu alle 11 Bogstaver bortrevne. ^{b)} I Orig. er ladt Plads aaben til Fæsterens Navn. ^{c)} I Orig. er ladt Plads aaben til Angivelsen af Landgilden. ^{d)} I Orig. er ladt Plads aaben til Tallet.

Dec. 23. Wy Johann könnigh dhon wittlich, dat wy unsern undersaten tho Gotterupelle wahnhaftt alse Klaues Oliffsen, sinen söhnen Oluff Claußen und Andres Jepsen und eren eruen Gotterupelle, Greversdam und Titzlundt in unserm lehne Flensborch in Wyß harde im karspell tho Handewit belegen nu gensit[!] Bauwenschouw, dar Klaues Ohliffsen dat drudde guett dar buwen schall in dißen 3 jahren negestfolgende, und des drudden gudes haluen so lange ock frye sin, darvan in den 3 jahren nicht tho geuen, sondern so vehll, als bethertho van den gantzen vorberurten gudere wöhenl. ist gewesen tho dohnde, unnd wennehr diße 3 jahren uthgegahn sin, scholen Clauß Oluffsen, Ohliff Klauweßen und Andreß Jepsen van den gutern jahrl. wiße pflicht und schulde tho unserm borgh Flensborgh 9 lubsche mr. thogeuen und deenste, alse sußlangh hebben gedahn, tho dohnde verpflichtet sin, vesten ehn de ock. Verbeeden darumme allen unsen amtbluden und vögeden tho Flensborgh Klaues Oliffsen, Ohliff Klauweßen und Andreß Jepsen bauen so dhane unse vestinge tho hinderende under unsern hulden und gnaden. Datum tho Kopenhag. am frydage na Thomæ ap. under unsern anhangende signeth.

[Orig.] Afskr. fra 17. Aarh. paa Papir: Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 21 a. — Afskr. af C. L. E. Stemann, sikkert efter den foregaaende: RA. MS. Stemanns Saml. Hertugdømmernes Hist. ang., »Afskrifter af Dokumenter, som det synes utrykte«. [8271

Før Dec. 27. Jöns Agesson lejer en Lunde Kapitel tilhørende Gaard i Lund til Lars Skomakare.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 383«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 291.* [8272

Dec. 27. Ærkebisp Jens i Lund udlægger en Gaard i Elskelstorpp til Sebastiani Alter i Lunde Domkirke for 100 rinske Gylden, som Domprovst Jens Agessøn i Lund havde testamenteret til Alteret mod Guds-tjeneste.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 30; 3. G. 72; 4. G. 69; 5. Fxlvi 1 (*s. Iaurencii Iaurencii*). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 291.* [8273

— Ave dulcissime domine Jesu Criste. Jeg Søster Annæ Erikz dotter Konventssøster i s. Claræ Kloster i Roskilde vederkendes mig at have opbaaret 18 Skill. Grot og 3 Pd. Korn af mit Landgilde af hæderlig og velbyrdig Md. Hans Billæ, og giver jeg ham ledig og løs i dette Aar for Tiltale om forskrevne

Papir med 2 Segl paatrykte forneden: 1. Sigilfeltet utydeligt (. **miffe** **fen p[ø]r**); 2. Gxix 11 (Qvitzow); det i Teksten i [] satte er for største Delen suppleret fra en Afskr. af N. M. Petersen i LDipl. (RA. Topogr. Saml. Papir, Skovby H., N.-Sandager Sogn.) LDipl. [8278

a) Paategning paa Forsiden, formentlig med Langebeks Haand: 1496.

Uvis Dag. Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. 4 to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1695 Sept. (dateret: »hellighe a dagh«). Udtog: *Danske Mag. 5. R. III. 162.* Er 8067.

a) Aaben Plads i Haandskriftet.

Dag? Per Erickssen pantsætter Niels Mogenssen sin Gaard i Wixstrup.

[Orig.] Udtog se 5341. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 22 b. *Ny kirkehist. Saml. V. 509.* [8279

— »Ett andett for^{ne} Bentt Perssens opne beßeglitt breff wnder datum mcdxcvi, lydende, att handt hagde soldtt, sckött och affhendtt fra ßeg och ßinne arffuinge och tiill for^{ne} Jep Lang och hans arffuinge fem aff hans gaarde och gods ligende wti for^{ne} Synderödt i Rederßlöff sogen wti Løffue herritt fore ij^e rinscke gyllern och iii^e marck dan-scke mett all theres retthe tilliggelse, inthet theraff wndertagitt, dog mett ßuo sc kell, att for^{ne} Bentt Persß skulle ßelluff haffue fuldtt magtt at kiöbe for^{ne} gaarde igien aff for^{ne} Jep Lang eller hanß arffuinge fore ett wedderkiöb for for^{ne} ßum pendinge; men therßom ßuo skede, att for^{ne} Bent Persß icke ßelluff igienkiöbte for^{ne} fem gaarde aff for^{ne} Jep Langh eller hans arffuinge wti ßyn tiidtt, tha skulde for^{ne} Jep Lang och hans arffuinge haffue och nyde for^{ne} fem gaarde fore ett euigtt kiöb till euindeligh eige etc.«

[Orig. Jep Jepsøn Langs Arkiv.] Udtog se 8025. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 160 b. [8280

— Hr. Erich Othesøn til Skierne giver Gods i Torup i Steffring H. m. m. til 5 fattige Folks Ophold i Mariager.

[A. Orig. Mariager Kl. Arkiv.] **Aa.** Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Maj 2 (Mand. efter Sønd. misericordia dni.) mellem Jørgen Lyche Embedsmand i Mariager Kloster og Fru Eline, Hr. Mouritz Olufsons Efterleverske; den første fremlægger et udateret Brev af Hr. Axel Lagesøn og nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 68 a. Herefter: *Danske Mag. VI. 150.* — **Ab.** Det samme Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Maj 2 (Mand. efter Sønd. misericordia dni.) mellem Jørgen Lyche Embedsmand i Mariager Kloster og Eskeld Gøye til Gundersleffholm; den første fremlægger nærværende Brev og det udaterede Brev af Hr. Axell Lagesß. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 72 a. — **Ac.** Et tredie, udførligere Udtog (der dog ikke nævner Godset ved Navn) anført i Rettertingsdom 1556 Febr. 8 (Lörd. efter Vor Frue Dag Kyndelmisse) mellem Jørgenn Lycki til Offuergaardt som Embedsmand i Mariager Kloster og Christoffer Rosenkrantz til Skierne; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 373 b. Herefter: *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 269.* [8281

Dag? Bisp Nils af Viborig med Bygdemænd tildømmer Marinn Michelsdatther Gods.^a

[Orig. Senere til Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv?] Udtog se 5584. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 104 a. *Rosenvinge, Domme I. 183.* [8282]

a) Brevet synes efter sit Indhold at maatte være ældre end 5777.

— »Hans« (o: Biskop Iffuer Munck af Ripe's) »breff therpaa wnder datum 1496, liudendis, att hand met priereßis och menige conuentz samtøcke i Stubbe closter haffuer offuergiffuit all thend trette och delle, som the haffde paa closters wegne met Anders Jepßenn i Trabierre om thend tredie deell i Hogager.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1572 Okt. 14 mellem Thomis Suendtzen i Bierring og Anders Jepßens Arvinger i Trabierrig; de sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1512 Dag?. RA. (Herredags-) Dombog 1570-76 Bl. 49 a. [8283]

— »Itt pantebreff under Gudtz aar mcdxcvi, lydende, att Per Bryske aff Kalluffhaffuegaar hagne pantsath Ebbe Andersß aff Kousbøll for^{ne} tuene garde liggende i Resuindinge, som then tiidt Clemindt Suendsß och Per Lambhaffue i bode, for hundrith march danske pendinge, som y Fynn genge och geffue vore, och hagne beplicitit segh och sine arffuinge att vederlegge Ebbe Andersß eller hans arffuinge saa gott gottz ygienn indenn sex uger, thersom for^{ne} gaarde bleffue hannom affuundenn met nogenn rethtergangh etc.«

[Orig. Ebbe Andersson Ulfeldts Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1543 Nov. 5 (Mand. post omnium sanctorum) mellem Corfitz Knudtsønn paa sin Moders Fru Anne Knudt Ebbesøns Efterleverskes Vegne og Hans Jahanßøn til Julskøff; Brevet fremlægges af den første. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 211. [8284]

— Kongebrev, at Jes Nielsen af Restrop lod læse et Pantebrev, som Albrit Skeyll havde givet Nis Perssen i Restrop.

[Orig.] Udtog se 7789. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 36. *Rosenvinge, Domme I. 87.* [8285]

— Kongelig Stadfæstelse af et Pantebrev, som Jes Nielsen af Restrop fik af Albrit Skeyll.

[Orig. Jes Nielsøn Munk af Restrup's Arkiv.] Udtog se 7789. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 37. *Rosenvinge, Domme I. 88.* [8286]

— »Clawes Angkersen vorkauft Hans Rantzouwen ethliche guther erblich in Dustorp herde. (a De anno 1496. a)«

[A. Orig. Senere til Hertug Frederiks(?) Arkiv; 1545 til Hans den ældres Arkiv.] Aa. Udtog fra Aar 1545: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Fællesarkivet på Gottorp. I (til 1599)«, 2 Læg af 1545 Bl. 2 b og 3 b. — Ab. Udtog med Abel Berners Haand: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Hansborg«, Hæftet »Communia. Gemeine brieffe unnd hendell« Bl. 15 b. [8287]

a—a) Saaledes Ab; mangler i Aa.

Dag? ›Elene^a Schagk vorkoft erflich Hans Rantzouwen ihre guther zu Grundersbull^b. (c De anno 1496. c)◀

[A. Orig. Senere til Hertug Frederiks(?) Arkiv; 1545 til Hans den ældres Arkiv.] Aa. Udtog fra Aar 1545: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. ›Fællesarkivet på Gottorp. I (til 1599)◀, 2 Læg af 1545 Bl. 2 b og 3 b. — Ab. Udtog med Abel Berners Haand: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. ›Hansborg◀, Hæftet ›Communia. Gemeine brieffe unnd hendell◀ Bl. 15 b. [8288

a) Ab: Elert. b) Ab: Grudesbull. c—c) Saaledes Ab; mangler i Aa.

— ›Nels Schram vorpflichtet sick sine guther a in Dustorpherde^a nemande anders dan Hans Rantzouwen zu uorkeuffen. (b De anno 1496. b)◀

[A. Orig. Senere til Hertug Frederiks(?) Arkiv; 1545 til Hans den ældres Arkiv.] Aa. Udtog fra Aar 1545: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. ›Fællesarkivet på Gottorp. I (til 1599)◀, 2 Læg af 1545 Bl. 2 b og 4 a. — Ab. Udtog med Abel Berners Haand: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. ›Hansborg◀, Hæftet ›Communia. Gemeine brieffe unnd hendell◀ Bl. 16 a. [8289

a—a) Mangler i Ab. b—b) Saaledes Ab; mangler i Aa.

— ›Breef gifwet Eschil Nilßon skrifware angaende en capitiles gård liggjandes i Malmoe, som han till leies bekom, sunnan upp till Adelgaatan.◀

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ›Fol. 382◀. Nævnt: *Weibull*, *Dipl. dioec. Lund. V. 274* (jfr. sstds. angaende det i Udtoget udaterede Brevs Aar). [8290

— Lunde Kapitel giver Pehr Swenszon Brev paa Gaarden Klackarp.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ›Fol. 385◀. *Weibull*, *Dipl. dioec. Lund. V. 293*. [8291

— Lunde Kapitel lejer Otto Anderszon Karleby Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ›Fol. 387◀. *Weibull*, *Dipl. dioec. Lund. V. 293*. [8292

— Lunde Kapitel lejer Jomfru Ingeborg Steensdotter Kaszlösa By.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ›Fol. 388◀. *Weibull*, *Dipl. dioec. Lund. V. 293*. [8293

— Lunde Kapitel lejer Petter Gratorp i Landzcrone en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ›Fol. 389◀ (uden Aar, men indført blandt Breve af 1496). *Weibull*, *Dipl. dioec. Lund. V. 293*. [8294

— Lunde Kapitel lejer Peder Anderszon et Stenhus i Krafftz Sogn.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ›Fol. 393◀. *Weibull*, *Dipl. dioec. Lund. V. 293*. [8295

— ›Oluff bagers reversall at giffue^a aarlig jordschylld 24 ß till s. Margrete altere aff en jord liggendis i Kiøbmandergade norden op till Lage Brochs gaard. Anno 1496.◀

[A. Perg.^b Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv.] **Aa.** Udtog anført i Registrant af 1633 over Universitetsarkivet (Konsistoriums Arkiv Nr. 201) Bl. 10 a. — **Ab.** Et andet Udtog (med Grams Haand) lyder: »Oluff Bagers Borgers i Khavn Reversal paa Jordskyld af en Jord udi Kiødmanger Gaden, som hand skulde bygge paa, til s. Margar. Altare. 1496. Paa Pergam. Dan.« Additam. Fol. 102. [8296]

a) Aa: giffuet. b) Saaledes Ab.

Dag? »1496. Kong Hanses Confirmation« (∴ paa Nakskov Bys Privilegier).

[Orig. Nakskov Bys Arkiv.] Nævnt: *Danske Atlas VI. 484* og (formentlig herefter:) Additam. 4to 348 I Bl. 13 b. — Maa vel anses for forskellig fra 8218. [8297]

— »Ett perckmetz breff, ad eyermend haffue vondet om byes eyendom, thet hus paa staar y Vindegaden.«

[Perg. Odense Bys Arkiv.] Udtog uden Aar, anført i Registratur i brækket Fol. fra 16. Aarh. S. 5: RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3. — Et andet Udtog (af Vedel Simonsen) lyder: »Tingsvidne over Byens Jord og Huus i Vindegade. 1496.« RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Juni 1811 I (Læg 3 Nr. 213). [8298]

— »No. 277. Peder Algudtzen i Nedergaard paa Langeland hans pantebref til hr. Jeppe Løyg sognepræst til Heringe paa en gaard i Ulbølle i Saling herridt. Aar 1496.«

[Perg.^a Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 277 (herefter ovfr.), 1701 Nr. 277, »1711«, 1743 (alle: FLA.) og *Hofman, Fundationer V. 183* (de 3 sidste: Skuffe 4, 1. Pk. Nr. 35). [8299]

a) Saaledes Registraturer »1711«, 1743 og *Hofman, Fundationer V. 183*.

— »Niels Ebbesons Schiødebrev i Rold paa en Gaard i Holestedh til Jost Mortensen. Dat. 1496.«

[Orig. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv?] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 24. [8300]

— »It gammelt papiirs marckeskeelsbreff, at sandmend udi Kalslund herrit haffuer gjort ret marckeskeel imellem Kalslund marck oc Lußby marck. Aar 1496.«

[A. Orig. paa Papir. Ribe Bys Arkiv.] **Aa.** Udtog skrevet 1601: Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 245. — **Aaa.** Afskr. efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 280. [8301]

— »38. Ett koning Hanses stadfestellßebreff paa perkement aar 1496 paa enn dom paa en halff gardtz ey till Giemsing kircke.«

[Perg. Gimsing Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 93. [8302]

Dag? »66. Itt sognevinde, att de 2 Maberre kirckeager haffuer legit till kirckegaardt udi 50 aar. Anno 1496.«

[Orig. Maabjærg Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 100. [8303

— »1. Gregers Suenndtzen proust till Westerwiig met flere dieris breff om Weyrom kirckis eyendom och Westerwig. Dattierit 1496.«

[Orig. Vejrum (Hjerm H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 102. [8304

— Landstingsdom, hvorved en Lovhævd paa Jord tilhørende Huornstrup Kirke dømmes ved Magt.

[Orig. Hornstrup Kirkes Arkiv.] Udtog skrevet med Haand fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 178 a. *Gaarman, Efterretn. om Weile Kiøbstæd S. 66.* [8305

— »10. 1496. H. Sten Billes skiøde til h. Oluf Styge på Flackerups-gården.«

[Orig. Karsholm Godsarkiv.] Udtog anførte i 3 Registre fra 18. og 19. Aarh.^a over Karsholm Godsarkiv: Lunds LA., Karsholm Godsarkiv, »Arkivförteckningar«. [8306

a) I de 2 yngste af disse urigtig: Bjelkes i Stedet for Billes.

— »Pantebref paa en Grd i Fusingøe. 1496.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 21: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 46). [8307

— »Skøde paa en Gaard i Over Fussing. 1496.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 22: Thott Fol. 735 S. 37. [8308

— Husfru Inge i Bwndrop sælger sin Broder Oluff Jepssen Kockholm i Gislem H.

[A. ^a Vel beseglet Pergamentsbrev. ^a Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.] Aa. Udtog uden Aar, anført i kongelig Stadfæstelse 1497 Aug. 3 (med Angivelse af, naar 3 Medbeseglere havde beseglet det). Herefter: *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 15.* — Ab. Udtog med Aar, anført i Dom 1547 Juli 2 (Lørd. Vor Frue Dag visitat.) af Wiborig Landsting mellem Hr. Chresten Friis til Aagaardt paa den ene Side og Herredsfogeden i Gislum H. og Enuold Jenssen til Wesborigh paa den anden; den sidste fremlægger Brev af 1498 Dag?; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1498 Aug. 21, 1499 Marts 7 og et udateret Brev af Kong Hans (c: 1497 Aug. 3). Perg. med [8] Segl: 5, 7-8. RA. Lerchenfeldt Godsarkiv 1547 Juli 2. Herefter: *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 78.* [8309

a—a) Saaledes Aa.

— »22. Konning Hanßes breff och stadtfestelse paa eett skiøde paa enn part wdi Woldberg grobe. Dato. Wiborg 1496.«

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv. — Udtog anført i Fortegnelse 1615 Maj 16, se 1249.] Afskr. efter Udtoget fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III. [8310]

Dag? Tingsvidne af Galten H., at Sandemænd, tilkrævede af Jep Jenssen af Skoffgaardtt, gjorde Skel mellem Wester Netin Mark, Jegbiere Mark, Medelgaartz Mark, Wissing Mark, Larbiere Mark og Løstrup.

[Orig. Jep Jenssøn Skovgaards Arkiv.] Udtog anført i Dom 1570 Maj 6 (Lörd. post ascens. dni.) af Wiborigh Landsting mellem Niels Jull til Astrup og Rasmus Ibßenn i Branstrup, Herredsfoged i Galten H.; Niels Jull lader fremlægge nærværende Brev og 4 Breve af 1498 Dag? (∴ Maj 8 (det af Niels Juel fremlagte Brev), Maj 6, Maj 1 og Apr. 29); Gregers Nielßenn paa Bistrup fremlægger et Brev af 1498 Dag? (∴ Maj 8, det af Erik Podebusk fremlagte Brev). Papir med 3 Segl. Arkivet paa Bidstrup. *Saml. til jydsk Hist. VIII. 318.* [8311]

— »Kong Hansis Mageskiftebrev 1496, Jørgen Oluffsen til Egebjerg i Falster og sin Frue Elsabe er tilskift Engistoft Hovedgaard og de Gaarde, Thomis, Hans Galt, Claus Galt og Niels Mortenßen paa boer i Lolland, og noget Gods, Johan Venstermand haver haft i Lehn, imod Gods i Smørum Herred i Sielland, som Kongen fik igien.«

[Orig.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 32 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark cc. — Er øjensynlig Genbrev til 8251. [8312]

— »Las Scheel Skiøde til Mads Lyche paa Gods i Raslev i Harre Herridt. Dat. Durop 1504 (alias 1496). Til Vitterlighed Hr. Peder Jenßen Prior i Grindeslev Closter, Hr. Niels Jepßen Canic ibm., Jost Jenßen i Gamstrup m.[?] i Bystad, Christen Nielßen i Toustrup og Lave Andersen ibm.«

[Orig.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 33 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark dd. [8313]

Uden Dag. Notarialinstrument, at Johannes Jacobi Ærkedegn i Aarhus blev indsat som Provst i Lunde Kapitel.

Perg. med Notarmærke. Senere til Kongens Arkiv^a; endnu senere til SvRA. Perg.; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Christiern II, Münchener-Saml., Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 282.* [8314]

a) Stammer fra Münchener-Arkivet.

— Sten Bille i Glatzaxe forpligter sig til at hjemle Domprovst Jens Agessøn i Lund og Lunde Domkirke den Gaard i Solberge, som S. B. og J. A. har givet til Domkirken.

Perg. med 7 Segl: 1. Lxx 28; 2. M 84; 3. G. 72; 4. G. 73; 5. Bomærke; 6. Bomærke (s Nielß Nielßøn); 7. Flii 8. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 281.* [8315]

— *Reg. *8439.* Perg.-Haandskr. [med 1 Segl]. Ystad Smedelavs Arkiv (Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 610). *Danske Saml. IV. 339; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 266.* [8316]

Uden Dag. Jeg Ingemer i Skaldesrudh »lawgrettissman« har hørt af Dannemænd, som hos var i Kwngel Swnniwæ Dag, at Raad og »boremesther« i Kwngel dømte Esbiorn Halstensß Liv og Gods i Kongens Væрге, og er mig saa paasagt, at jeg skulde været i den Dom med; der siger jeg Nej for, at jeg ej var med dem i den Dom. Det kendes og jeg Swrdh i Gwdeby, at jeg hos var og paahørte, at paa samme Dag »worth« Esbiorn »døm« Liv og Gods i Kongens Væрге, og fornævnte Dom endrægtelig oplyst for Hr. Henrich Krwmmedigh, og lod da Hr. Henrich sætte Esbiorn i Jern. Vore Indsegl. Og vil vi tilstaa og forsvare til alle Rette, ihvo som der vil paa tale. Datum anno 1496.

Papir med 1[!] endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Bomærke uden Omskrift. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [8317

— Bendix [!] Ahlefeld sælger Torning til Kong Hans.

Nævnt: *Danske Atlas VII. 211*. Angivelsen skyldes utvivlsomt en Forveksling med et Brev af 1494 Okt. 30, der er anført *Reg. 5048** og trykt bl. a. hos *Bobé, Ahlefeldt IV, Bil. S. 20*, men ikke medtages i nærværende Udgave, da det er et af Kong Hans udstedt Salgsbrev paa det holstenske Gods Haseldorf.

— Udtog: *Schröder, Meddel. om Faaborg S. 98*. Er 8180.

— Nævnt: *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 180*. Er 1497 Aug. 2.

— Udtog: *Hvitfeld VI. 119, Fol. 1012 L. 25; Reg. *8435*. Er utvivlsomt en Forveksling med 1500 Nov. 24. Et Udtog i *Danske Atlas V. 909* har benyttet baade Hvitfelds Udtog og det nævnte Brev af Aar 1500; og efter *Danske Atlas* er atter *Fyhn, Kolding S. 246*.

— Udtog: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 196*. Brevet er ifølge RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 296 b udgivet »anno etc. 96«, hvad der maa forstaaes som 1596.

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II. 150 L. 10-151 L. 23*. — Esrom: *Cod. Esrom. 256* (Jan. 25), *257* (Febr. 8), *185* (Dec. 15). — Æbelholt: *SRD. VI. 202* (Marts 12). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 88* (Marts 16; *ÆA. III. 186*). — Løgum: *SRD. VIII. 157* (Jan. 11), *56* (Marts 9), *53* (Marts 11), *52* (Marts 16), *52* (Juli 6), *24* (Sept. 5); se ogsaa 8236.

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. V. 16?* (maaske = *Hvitfeld VI. 120, Fol. 1012 L. 18 f. n.*); se ogsaa 8066, 8070, 8118, 8221, 8233, 8251, 8266, 8277. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 339, 339, 340, 340*; jfr. 7088. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 327, 327, 345*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 47, 47, 49, 51, 51, 51*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 79, 79, 81, 81, 87, 89, 98, 105, 106, 107, 107*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 294* (Jan. 28 ell. Febr. 4), *251* (Apr. 10), *311* (Apr. 17), *328* (Apr. 28), *255* (Maj 21?), *255* (Maj 21), *273* (Maj 27)?, *250* (Juni 4), *309* (Juni 28), *311* (Juli 2), *207* (Aug. 15), *256* (Okt. 4), *256* (uvis Dag), *206, 238, 245, 246, 247, 247* (= 238?), *298, 307* se Aar 1497); se ogsaa 8181. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 37* (Marts 6), *41* (Juni 6), *28* (Juni 20), *39* (Sept. 12), *32* (Nov. 23), *126, 151, 160* (= V. 111). — Aarhus Kapitel: *ÆA. V. 308* (Febr. 22?; jfr. 8090), *309* (Marts 5; jfr. 8113). — Ribe Kapitel: se 8137. — Slesvig Kapitel: *ÆA. V. 546* (Nov. 11). — Tommerup: se 8264. — Antvorskov: *ÆA. V. 82, 99, 101, 124, 146, 146, 146, 146, 148, 149, 190, 234, 258*. — Skovkloster: *SRD. IV. 346, 349, 350* (c: b. XVII, sikkert Fejl for MCDXCVI), *360, 361, 361, 361, 371, 380, 380, 388, 388, 388, 402, 405*. — Maribo: *ÆA. III. 276, 278, 281, 287, 289, 302*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 637* (954). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 23, 24*. — Dueholm: *ÆA.*

III. 176, 177, 198; se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II.* 95 (Nov. 7). — Hundslund: *ÆA. III.* 7, 9, 9, 9. — Mariager: *ÆA. V.* 667, 681, 681, 691, 693, 695, 708, 726, 740, 754; se ogsaa 8240. — Ring: *ÆA. I.* 236. — Vestervig: *ÆA. III.* 137, 142, 149. — Vor: *ÆA. I.* 191?, 196, 197, 197, 202, 207. — Vrejlev: *ÆA. III.* 31, 32, 33, 33, 38. — Ø: se 8089. — Øm: *Suhms Nye Saml. III.* 329 (Apr. 12 ell. Aug. 9; = *ÆA. I.* 166). *ÆA. I.* 172, 211, 231, 231, 231, 232, 244, 244, 244, 271. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I.* 264; se ogsaa under Aarhus Bisp Aar 1492 Okt. 23. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V.* 811, 812, 853, 1018; se ogsaa 8076, 8082, 8216. — *Eline Gøyes Jordebog* 94 (Jan. 22), 155 (Apr. 15), 258 (Apr. 16), 270 (Maj 5), 265 (Juni 20), 355 (Juli 21), 164 (Aug. 1), 356 (Okt. 9), 259 (Okt. 22), 138 (Nov. 25), 145 (Nov. 27), 314 (Nov. 30), 258 (Dec. 8), 377 (Dec. 13), 89 (Dec. 17), 154; se ogsaa 8111. — *Adel. Brevkister* 100, 105; se ogsaa 8111.
